

Bali -le 'fluba 'trε Zozi
blamin pli Bali man 'e 'pee

Yaouré New Testament

Contents

Zozi Crizi -le 'wt 'nənnən nən Matie -a cren -te	1
Zozi Crizi -le 'wt 'nənnən nən Mark -a cren -te	53
Zozi Crizi -le 'wt 'nənnən nən Luk -a cren -te	84
Zozi Crizi -le 'wt 'nənnən nən Zan -a cren -te	137
Zozi Crizi -le 'pasianən Drewt (Actes)	174
'Fluba nən Pəl -a cren -te Rəm 'nən le Rəmen	219
'Fluba tede nən Pəl -a cren -te Korenti 'nən le	245
'Fluba “flizan nən Pəl -a cren -te Korenti 'nən le	269
'Fluba nən Pəl -a cren -te Galatı 'nən le	284
'Fluba nən Pəl -a cren -te Efez 'nən le	292
'Fluba nən Pəl -a cren -te Filipu 'nən le	300
'Fluba nən Pəl -a cren -te Koləs 'nən le	306
'Fluba tede nən Pəl -a cren -te Tesalonik 'nən le	311
'Fluba “flizan nən Pəl -a cren -te Tesalonik 'nən le	316
'Fluba tede nən Pəl -a cren -te Timote le	319
'Fluba “flizan nən Pəl -a cren -te Timote le	326
'Fluba nən Pəl -a cren -te Tit le	331
'Fluba nən Pəl -a cren -te Filemən le	334
'Fluba nən min -tu -a cren -te Ebre 'nən le	336
'Fluba nən Zaji -a cren -te	354
'Fluba tede nən Pieri -a cren -te	360
'Fluba “flizan nən Pieri -a cren -te	366
'Fluba tede nən Zan -a cren -te	370
'Fluba “flizan nən Zan -a cren -te	375
'Fluba yaagazan nən Zan -a cren -te	376
'Fluba nən Zud -a cren -te	377
'Wunun nən Zozi -a -nan kənn Zan le be -nyren 'gu Apokalis	379

Bali -le 'fluba 'tre Zozi blamin pli Bali man 'e 'pee

New Testament in Yaouré

Language: Yaouré

Provided by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

This print-on-demand edition of Scripture is produced and provided at cost by the Digital Bible Society in partnership with the Bible League of Canada, Open Doors International, and other missions and translation agencies. To order additional copies of this or other Bibles, please visit www.dbs.org (USA), www.bibleleague.ca (Canada), and www.opendoors.org (Europe).

Copyright and Permission to Copy

Copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc. Scripture text used by permission.

PDF, ePub, and MOBI Bible covers and design are copyrighted 2017 by the Digital Bible Society (www.dbs.org).

PDF generated on 2017-06-27 from source files dated 2017-06-26.

66a3504f-c3ef-50ea-9df8-aa8fe980f3bd

ISBN: 978-1-5313-0729-5

Zozi Crizi -le 'wu 'nɔnɔn nen

Matie

-a cren -te

Zozi Crizi tranun 'tɔ nen 'gu

(Lk 3.23-38)

1 Zozi Crizi a David kluda min -a, en e ya “nyian Abraam kluda min -a. Zozi tranun 'tɔ nen 'gu.

² Abraam Izak -ya.

En Izak Zago 'ya.

En Zago Zuda 'lee 'e “buunun yaa.

³ En Zuda 'lee Tama be, o Faras 'lee Zara -ya.

En Faras Esrɔm -ya.

En Esrɔm Aram -ya.

⁴ En Aram Aminada -ya.

En Aminada Naashɔn -ya.

En Naashɔn Salmɔn -ya.

⁵ En Salmɔn 'lee 'e nan Rab be, o Boazi -ya.

En Boazi 'lee 'e nan Rut be, o Yobedi -ya.

En Yobedi Jese -ya.

⁶ En Jese David nen e dre mingɔnnen -a be, -a -ya.

En David Salomɔn -ya 'o 'vale Uri -le -cale -a.

⁷ En Salomɔn Robɔam -ya.

En Robɔam Abia -ya.

En Abia Asa -ya.

⁸ En Asa Zozafa -ya.

En Zozafa Zoram -ya.

En Zoram Ozia -ya.

⁹ En Ozia Zoatan -ya.

En Zoatan Akaz -ya.

En Akaz Ezekia -ya.

¹⁰ En Ezekia Manase -ya.

En Manase Amɔn -ya.

En Amɔn Zozia -ya.

¹¹ En Zozia Zekonia 'lee 'e “buunun yaa. E o yaa tu nen o -ko Izrael 'nɔn 'a Babilɔn be -a man.

¹² Zɔ o -ku Babilɔn “be -sru “be, en Zekonia Salatiel -ya.

En Salatiel Zorobabel -ya.

¹³ En Zorobabel Abiudi -ya.

En Abiudi Eliakim -ya.

En Eliakim Azo -ya.

¹⁴ En Azo Sadoci -ya.

En Sadoci Akim -ya.

En Akim Eliu -ya.

¹⁵ En Eliu Eleaza -ya.

En Eleaza Matan -ya.

En Matan Zago -ya.

¹⁶ En Zago Zozefu nen e cɪ Mari -sran -a be, -a -ya.

Mari Zozi nen waa laabo min 'sizan 'wu 'ji Crizi be -a -ya.

¹⁷ Klu pɛɛnɔn zɛ -a “nen “nen 'gu:

-E e “sia Abraam da -trilii, -e 'e bɔ David man be, e ya klu -fuda sinjen.

-E e “sia David da -trilii, -e 'e bɔ tu nen o -ko Izrael 'nɔn 'a Babilɔn be -a man be, e ya klu -fuda sinjen.

-E e “sia tu nen o -ko Izrael 'nɔn 'a Babilɔn -trilii, -e 'e bɔ min 'sizan 'wu 'ji Crizi man be, e ya klu -fuda sinjen.

Bali “e 'nan, o “ta -daa Zozi 'yale

(Lk 2.1-7)

¹⁸ Zɔ Zozi 'yanan wɪ cɪ 'gu: Mari a Zozefu 'tɔ da 'nan -e 'e 'pa. Wa'a tian 'o cin -tɔle lɪ 'lee -kɔnnen -a dɪ, en Mari 'e 'pɔn 'si Bali lei man.

¹⁹ Zozefu nen, e “ta -daa Mari 'pale be, e ya min tɪgtɪ 'a. E 'ka “vale 'nan 'e Mari 'ci bɔala dɪ -le “wean, yaa nɔn 'e 'ji 'nan e “cɛan “man 'e yɔɔdɪ. ²⁰ E -fu 'e 'ci “nɔnɔn -nɔn 'wu zɛ -a da, en Bali -le 'pasianɔn nen laji be -a -tu -ta “va “nyrinvla. E -yre 'nan: «David kluda min Zozefu, te Mari 'padɪ “klan 'e 'i 'te dɪ! 'Nen nen -a -pɔn cɪ “man “be, e “sia Bali lei va. ²¹ Mari “ta -daa 'nen 'klɔnmɔn -yale. 'Nen zɛ 'i 'tɔ 'pa Zozi. -Yɛɛ “ta -daa 'yee minnun 'sile 'wu 'wliɪdɪ “ji.»

²²Wt pæenɔn zɪe, e dre 'wt nen Bali 'lewei vɪzan -a 'vɪ 'e 'cɛn bɛ -a 'lɛ sɔɔdɪ -a. Kɔɔ yaa 'vɪ 'nan:

²³«'I 'yɪo! Nɔnbe “nen, ya'a tian 'kɔnɛn -tɔle dɪe,

'e 'pɔn “sia, -e 'e 'nen 'klɔnmɔn -ya,

waa 'tɔ “paa Emanuel.»

Emanuel -ci nen 'nan, Bali a -kaa 'va.

²⁴Zɪ Zozefv fuv bɛ, 'wt nen Bali -le 'pasiazan -a 'vɪ bɛ yaa dre, e -ku Mari -a 'yee “kɔnɛn, en yaa 'pa. ²⁵'Pian wa'a 'o cin -tɔle lɪ 'lee 'kɔnɛn -a “fo 'lɔɔ en Mari Zozi 'ya dɪ.

'Wt 'tɔnɔn 'si -kɔɔbli en o -ta Zozi bɔle

2 O Zozi 'ya Betelem 'fla Zude 'lɛglɔn 'ji, te Erodi 'bɛ cɪ Zuif 'nɔn -le mingɔn-nen -a.

Zɪ waa -ya bɛ, en 'wt 'tɔnɔn nen o mlen crennun -kɔnɛn “paala bɛ, o 'si yide wluan “nan 'zia, en o -ta Zeruzalem. Zɪ o 'bɔla Zeruzalem bɛ, ²en waa laabu min-nun lɔ 'nan: «Zuif 'nɔn 'le mingɔnɛn nen, o “sia -a -yanan 'gʊɛ, e ya nyin zia? Ku -yee mlen cren 'yɪ yide wluan “nan zia, en ku -ta -a bɔle.»

³Zɪ mingɔnɛn Erodi 'wt zɪe -a 'man bɛ, -a ci sre. En Zeruzalem 'nɔn pæenɔn “le 'ci sre “nyian. ⁴Tɔɔn e Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn laabu, en yaa laabu -wlɔ 'nan: «Nyin zia nen, o min 'sizan 'wt 'ji Crizi -yaa?» ⁵O -yre 'nan: «Waa -yaa Betelem, Zude 'lɛglɔn 'ji. Kɔɔ 'wt nen Bali 'lewei vɪzan -a cren -te 'e 'cɛn bɛ -nyren 'gʊ:

⁶Betelem 'nɔn,

'ka fla a Zude 'lɛglɔn 'ji 'fla “wennen 'a,

'pian e ya 'fla nen

-a 'tɔ -taa vɪle bɛ -a.

Kɔɔ 'ka 'va nen

o -taa Minsan -yale,

-yɛɛ si -kɔɔnman 'men minnun Izrael 'nɔn lɛ.»

⁷“Bɛ -sru en Erodi 'wt 'tɔnɔn zɪe o laabu 'e yɔɔdɪ, en yaa laabu -wlɔ 'nan: «Tʊ “kɔ

“man 'seze nen, ka mlen cren zɪe -a 'yɪ?» En waa 'vɪ -yre. ⁸-A -nan nen e 'o 'pa 'sia Betelem, yaa 'vɪ -wle 'nan: «-Te ka 'bɔla 'nan nun bɛ, 'ka 'nen zɪe -a -wɛɛ tɪglɪ! En -te kaa 'yɪ bɛ, 'ka 'ta “men “vɪ, -e “an -kuv -a bɔ.»

⁹Zɪ e cɛɛn 'wt zɪe -a vɪdɪ man -wle “bɛ, en o -kudɪ “sia. “Wɛɛ -kɔn -kunan -sia bɛ, en o mlen cren -tɔwli “nen, waa 'yɪ yide wluan “nan 'zia bɛ -a 'yɪ “nyian. E -trɔa o 'lɛ, en e -ku -tɔle 'kɔn nen 'nen 'bɔ cɪ -ji bɛ -a ta lou. ¹⁰Zɪ o mlen cren zɪe -a 'yɪ bɛ, en o 'ci nran 'sia 'kpa tɪglɪ. ¹¹O wla 'kɔn zɪe -a -ji, en o 'nen 'lee 'e “bu Mari 'yɪ. O “po sɔɔn, en o 'nen zɪe -a 'bɔ. O 'wee -trɔ flu, en o fenun -nɔn -yre. -Siganun 'lee -laziglɔnun 'lee fenun nen waa laabo mire bɛ, -a 'bɔ nen waa -nɔn -yre.

¹²“Bɛ -sru “bɛ, en Bali 'wt tin 'ba 'wt 'tɔnɔn zɪe -wle “nyrinvla. Yaa 'vɪ -wle 'nan: «Te 'ka lɪ “nyian 'ka da Erodi -va dɪ.» Zɪ o fuv bɛ, o -si pee 'sia, en o -ku 'wee 'lɛglɔn 'ji.

Zozefv 'lee Mari -ta Zozi 'a min tiidii “trɛda

¹³Zɪ 'wt 'tɔnɔn “o -kuv bɛ, en Bali -le 'pasiazan -ta Zozefv -va nyrinvla. E -yre 'nan: «Erodi a “va 'nan 'e 'nen 'gʊɛ -a -tea. -Yee “wɛan 'i 'wluan, 'i 'nen 'lee 'e “bu 'sia -e 'ka 'ku tada min tiidii “trɛda Ezipti 'lɛglɔn 'ji. 'Ka 'fu -nan nun -trilii, -te mein laabu 'vaa -e 'ka 'ta.»

¹⁴En Zozefv wluan, e 'nen 'lee e “bu 'sia, en o Ezipti 'lɛglɔn 'ji si 'sia 'pei -man. ¹⁵Zɪ o 'bɔla 'nan nun bɛ, o -fu -nan nun -trilii, en Erodi -ka.

'Wt nen Minsan -a 'vɪ 'e 'cɛn 'e 'lewei vɪzan lɛ bɛ, zɪ e 'lɛ sɔɔ zɪe. Kɔɔ yaa 'vɪ 'nan: «Ezipti 'lɛglɔn 'ji nen 'an 'pɪ cɪ, en maan laabu.»

O nannannun -tɛɛ Betelem

¹⁶Zɪ Erodi -a 'yɪ 'nan, 'wt 'tɔnɔn 'e see paa bɛ, 'bli 'fɔ “ji -wliɪdɪ. En e minnun 'pa 'sia 'nan 'o 'ku Betelem 'lee 'e “srɔn 'flanun

peenon da, -e nannannun peenon nen o le 'bo «fli 'lee o nen o le 'ka tian bole «fli “die, 'o o -tee. Tu nen 'wt 'tonon 'a 'vt Erodi le be -a da nen 'e 'ci nrōn en e le «fli 'wt 'vt.

¹⁷Wt nen Bali 'lewei vizan Zeremi -a 'vt 'e 'cen be, zi e 'le soō zie. Kōō yaa 'vt 'nan:

¹⁸«O -paandu 'lee wu maan Rama 'fla.

Rashel 'be 'yee 'nennun -wua.

'Yee 'nennun kaa,

e 'ka “vale 'wee “sii di,

kōō o 'ka “nyian -nan di.»

Zozefv 'lee Mari

'si Zozi 'a Ezipti 'leglōn 'ji

¹⁹Zi Erodi -ka be, en Bali -le 'pasi-azan 'wt tin 'ba “nyian Zozefv le nyrin-vla Ezipti 'leglōn 'ji. ²⁰E 'nan -yre 'nan: «I 'wluan! 'I 'nen 'lee 'e “bu 'sia -e 'ka li waa 'ka da Izrael 'leglōn 'ji! Kōō minnun nen waa -weeman 'nan 'o 'nen 'gve -a -tea “be, o peenon kaa.»

²¹Zozefv wluan, e 'nen 'lee 'e “bu 'sia, en o Izrael 'leglōn 'ji si 'sia. ²²'Pian zi yaa 'man 'nan Akelausi 'be 'to mingōnnen -a Zude 'leglōn da 'e “tu Erodi “pa 'ji be, tōōn Zude 'leglōn 'bo 'ji -nyrandi “klan -a -te “nyian. -A -nan nen Bali 'wt tin 'ba -yre “nyrinvla, en e Galile 'leglōn 'ji si 'sia.

²³Zi o 'bola 'nan nun be, en o -kv -nyenlea 'fla nen waa laabo Nazareti be -a da.

'Wt nen Bali 'lewei vūōn -a 'vt 'e 'cen be, zi e 'le soō zie. Kōō waa 'vt 'nan: «Waa laabo Nazareti min.»

Zan minnun -batize dre

(Mk 1.2-6; Lk 3.1-9; Zan 1.19-23)

3 Tu zie -a man nen min -batize drezan Zan 'bola Zude “bui “da en yaa vūdi 'sia minnun le 'nan: ²«Ka 'si 'wt 'wliidi “dredt man -e 'ka 'fli -nōn Bali le! Bali -le mingōnnen -bliidi 'bo -kogo.» ³Zan -le 'wt nen Bali 'lewei vizan Ezai -a 'vt 'li. Yaa 'vt 'nan:

«Min -tu wei 'be “we “bui “da.

Min zie yaa ve 'nan:

«Ka Minsan -le -si ta dre!

'Ka -yee -sinun ta -sen 'e cin va!»

⁴-Wi nen waa laabo Shamo be, -a “ceso nen Zan da, en -wi 'kole nen 'e 'tōdi “da -a -tien. Srō 'lee -srō 'nyrōn nen yaa -ble fe -a. ⁵Min “kaga “ku “va. O -mienun “sia Zeruzalem, en o -mienun “sia Zude 'leglōn 'ji, en o -mienun “sia 'yi nen waa laabo Zudan be -a “srōn 'leglōn 'ji. ⁶O peenon 'ta en o 'wee 'wt 'wliidinun 'vt Bali le 'wein minnun peenon yie man, te Zan o -batize dra Zudan va.

⁷'Pian zi Zan -a 'vt 'nan Farizen 'nōn 'lee Saduze 'nōn a -tanan 'e 'va “kaga -e 'e o -batize dre be, en yaa 'vt -wle 'nan: «Min -wliidinun! -Tu 'vt 'cee 'nan 'ka 'si Bali -le nyran -bliidi nen e “ta -daa “be -a wlu? ⁸'Ka -kōōn 'ka dre wt -a 'nan, ka 'si 'wt 'wliidi “dredt man. ⁹'Pian te 'ka vt 'e “tun 'nan, ka 'si 'wt 'ji Abraam a 'ka “tra -a -le “wean di! Maan ve 'cee 'nan, -kolēnūn nen 'lagve, Bali -kolaman o dredt -a Abraam kludanōn 'a.

¹⁰'Ka “trōēn “to -kōnnen 'gve -yre: 'Be nen 'gve yibanun 'cendi -le “wean be, -saanen le a 'e “trandt 'va. Yiba “nen e baa, te -a 'blv 'ka “yi “die, waa “cean, -e 'o tuu 'te 'va.

¹¹“An 'ka -batize dre 'yi 'a, -a -kōōndi -a 'nan, ka 'si 'wt 'wliidi “dredt man. 'Pian min -tu “ta -daa 'e 'fōla “da, en -a 'pleble “mlian 'an da. An 'ka -yee -manwua “tun “da baa “fluzan -a di. Min zie -yee 'ka -batize dra Bali lei 'lee 'te 'a. ¹²-Yee -klu “a 'e 'lō -e 'e fe 'lee 'e -flu 'cen 'e cin man. Yaa 'wle -sean 'trebō -ji. 'Pian yaa -flu 'te 'ble 'te nen ya'a 'driman 'mlōnmlōn die -a va.»

Zan Zozi -batize dre

(Mk 1.9-11; Lk 3.21-22; Zan 1.29-34)

¹³“Be -sru Zozi 'si Galile 'leglōn 'ji, en e -ta Zan va 'yi nen waa laabo Zudan be -a man. E -ta 'nan -e 'yee -batize dre.

¹⁴Zan “e -yre 'nan: «-Ceje! 'I 'bo nen yie

'an -batize dra be, yie ve 'pian 'men 'nan, 'mein -batize dre?»

¹⁵ En Zozi “e -yre 'nan: «I 'wɪ “man -e 'i dre, kɔɔ e ya 'wɪ “yi “a -e 'wɪ nen e ci Bali ci 'sɔa be 'ku dre.» En Zan 'ka 'wɪ 'pee vile “nyian dɪ.

¹⁶ Zɪ Zan Zozi -batize dre be, Zozi “e 'si 'yia, tɔɔn labli 'le 'sɜ, en e Bali lei 'yɪ -sɔɔnlanan 'e da “le -plablo -le 'wɪ 'zɜ.

¹⁷ En wei -tɜ wu laji. E 'nan: «Min 'labe, e ya 'an 'pɪ nen maan ye “yi en -yee 'wɪ 'an 'ci “nranman be -a.»

**Satan Zozi 'man -tan
'nan 'e 'wɪ 'wɪldɪ “dre**

(Mk 1.12-13; Lk 4.1-13)

4 “Be -sru, en Bali lei -ku Zozi 'a “bui “da, -e Satan 'e man -tan -le “wean.

² Zɪ e fe 'sɔɔn yi -fuba sinjen bodrun funnin be, en dra -a -tedɪ 'sia. ³ -A -nan nen Satan nen min man -tanzan -a be e pli “man, en e -yre 'nan: «-Te i ya Bali -pɪ -a be, 'i 'wɪ 'tɜ vɪ -e -kɔɔlenun 'labe 'o lila -blɪfe -a!»

⁴ En Zozi “e -yre 'nan: «E ya 'e 'cren -tedɪ 'nan:

«-Blɪfe 'saza 'man “ceɛ min “belia dɪ.

'Pian weinun pɛɛnɔn nen

e “sia Bali 'le be,

-a da 'ta wɔdɪ man nen min “belia.» »

⁵ “Be -sru Satan -ku Zozi 'a Zeruzalem, en e -ku -a -tɔɔle Bali -pan 'kɔɔn 'win -ji lou.

⁶ -A -nan nen e 'nan Zozi le 'nan: «-Te i ya Bali -pɪ -a be, 'i 'sɜ -e 'i -sɔɔnla, kɔɔ e ya 'e 'cren -tedɪ 'nan:

«Bali -a ve 'yee 'pasianɔn nen

laji be -wɪe 'nan,

'wei 'kun 'o 'lɔ lou,

“tɔɔ 'i 'cein 'e 'le wɜ

-kɔɔle -mie ji -le “wean.» »

⁷ Zozi “e -yre 'nan: «-Ceje, ma'an dra dɪ.

Kɔɔ e ya “nyian 'e 'cren -tedɪ 'nan:

«Te blamin 'e Bali nen

Minsan -a be -a man -tan dɪ!» »

⁸ “Be -sru, en Satan -ku Zozi 'a “nyian pɔn loulou “tɜ -win -ji. -A -nan nen e

mingɔnɔnɔn trenun pɛɛnɔn nen 'treda be -a kɔɔn -yre 'o 'vale 'wee fɛnyian -a. ⁹ En “e -yre 'nan: «-Te i “po sɔɔnla 'an 'wɪ -e 'yian bɔ be, mingɔnɔnɔn trenun pɛɛnɔn 'labe, maan -nɔan 'yie.»

¹⁰ Tɔɔn Zozi “e -yre 'nan: «Satan, 'i -pli 'i -sru! E ya 'e 'cren -tedɪ 'nan:

«Bali nen Minsan -a be,

-a 'bɔ nen min 'e bɔ,

en -a -tɜwɪ “ceɛ “nen min 'e 'su!» »

¹¹ -A -nan nen Satan 'si -a “srɔn, tɔɔn Bali -le 'pasianɔn nen laji be, o pli “man, en waa 'su.

Zozi 'le 'nyranman pou sianan

(Mk 1.14-15; Lk 4.14-15)

¹² Zɪ Zozi 'a 'man 'nan o Zan -fɔ -pu 'kuin be, en e 'li 'e da Galile. ¹³ Ya'a

'fɔle Nazaretɪ dɪ, 'pian e -ku -nyenlea Kapanamo. 'Fla zɪe e ya Galile 'yi -dan “srɔn. E ya Zabalɔn 'lee Nefɔtali 'leglɔn 'ji.

¹⁴ 'Wɪ nen Bali 'lewei vɪzan Ezai -a 'vɪ 'e 'cɛn be, zɪ e 'le sɔɔ zɪe. Kɔɔ yaa 'vɪ 'nan:

¹⁵ «Zabalɔn 'lee Nefɔtali 'leglɔn 'ji 'nɔn!

Ka ya 'tre nen

e ya Galile 'yi -dan “srɔn “be

-a da 'nɔn 'a.

En ka ya 'leglɔn nen

e ya Zudan 'yi -sru “be -a -ji 'nɔn 'a.

Galile nen minnun nen

o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪe

o -nyeanla 'nan be

-a -nan 'nɔn nen kaa!

'Ka “trɔɛn “tɜ 'wɪ 'gɜe -yre!

¹⁶ Minnun nen 'o -nyrandɪ klun tiidii 'va be,

o 'te 'san -dan 'yɪ.

En minnun nen o ci -ka -lɔ be,

'te 'san -sen o da.»

¹⁷ Tɜ zɪe -a man nen Zozi Bali -le 'wɪ vidɪ 'sia. Yaa 'vɪ 'nan: «Ka 'si 'wɪ 'wɪldɪ “dredɪ man -e 'ka 'fli -nɔn Bali le! Bali -le mingɔnɔnɔn -blɪdɪ 'bɔ 'kogo.»

Zozi -srunon tede*(Mk 1.16-20; Lk 5.1-11)*

¹⁸ Yi -tu da nen Zozi a ciunan Galile 'yi 'plo da, en e min “fli 'yi, te o ya 'wee pɔ -te “se 'wɛnnan 'yi 'va. Pɔ -tenon nen waa. Simon nen waa laabo Pieri be 'lee 'e “bu Andre nen. ¹⁹ En e 'nan -wle 'nan: «Ka -sɔɔnla 'an -sru! An -taa 'ka drele minnun nen o min laabo 'an -sru “be waa.» ²⁰ 'Nun tɔɔn o 'wee “senun 'tuɪ, en o sɔɔnla Zozi -sru.

²¹ “Yɛɛ -ku “nyian 'e 'le be, te e min “fli “pee ye. Zebede -pɪ Zaji 'lee 'e “bu Zan nen, o ya 'o 'fɔdɪ -klv -ji 'o 'vale 'o “tu Zebede -a, te o 'wee “senun -peeman. Zozi o laabu. ²² 'Nun tɔɔn min “fli zɛ o 'si 'wee -klv -ji, o 'si 'o “tu -sru, en o sɔɔnla Zozi -sru.

**Zozi ciu Bali -le 'wɪ 'vɪ pɔn da
wɪdɪ -a Galile 'leglɔn 'ji***(Mk 1.39; Lk 4.44)*

²³ Zozi ciu Galile 'leglɔn pɛɛnɔn 'ji. E 'wɪ paa minnun ji Zuif 'nɔn 'le cin yi 'kɔnnun -ji. E Bali 'le 'wɪ 'nɔnnɔn 'vɪ -yee mingɔn -nen -blɪdɪ da. Minnun pɛɛnɔn nen -cɛ ci o man 'lee minnun pɛɛnɔn nen o man “yaa -man be e 'o beli. ²⁴ -A -nan nen waa 'tɔ 'wɪdɪ 'man Siri 'leglɔn pɛɛnɔn 'ji, en min -nun -ta o pɛɛnɔn nen o ci see -blɪnan -cɛ 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn 'lɔ be waa -yɛɛ. Min -mienun man 'be “yaaman, en -yɔ -wɪdɪ 'be ci min -mienun -sru, en -tuwli “cɛ 'be ci min -mienun man, en min -mienun a 'o -srandɪ “tra, o pɛɛnɔn zɛ o -ta waa -yɛɛ, en e o beli. ²⁵ -A -nan nen min “kaga 'kpa -sɔɔnla -a -sru. O -mienun “sia Galile 'leglɔn 'bɔ 'ji, en o -mienun “sia 'leglɔn 'tu nen waa laabo 'Fla 'fu be -a -ji, en o -mienun “sia Zeruzalem, en o -mienun “sia Zude, en o -mienun “sia 'yi nen waa laabo Zudan be -a -sru 'flanun da.

Zozi Bali -le 'wɪ 'vɪ pɔn da*(Lk 6.20-26)*

5 Zi Zozi min “kaga zɛ o 'yi be, -a -nan nen e pɔn tri, e -nyran, en -a -srunon pli “man. ² En e 'wɪ “paadɪ 'sia o ji. Yaa 'vɪ -wle 'nan:

-Tu man nen Bali -le -fɛa ci?

³ «Minnun nen waa -tɔa 'o 'fli 'lɔ 'nan, -te Bali 'ka 'pale 'o 'va dɛɛ, wa'a 'kɔlaman fɛ -tu dɛdɛ -a dɛɛ, Bali -le -fɛa a o man, kɔɔ -wɛɛ ci Bali -le mingɔn -nen tredanɔn 'a.

⁴ Minnun nen o ci -trunna 'o 'man wɪ -nun 'lɔ be, Bali -le -fɛa a o man, kɔɔ Bali o “siiman.

⁵ Minnun nen o ci min -trɔɔ -a be, Bali -le -fɛa a o man, kɔɔ 'tre nen Bali -a 'vɪ be -wɛɛ ci -a da 'nɔn 'a.

⁶ Minnun nen Bali -le 'wɪ tɪglɪ dɛdɛ dra o -tea “be, Bali -le -fɛa a o man, kɔɔ Bali o ci -taa “tra 'wɪ zɛɛ -a dɛdɛ -a.

⁷ Minnun nen min nyrinda -sean “o da be, Bali -le -fɛa a o man, kɔɔ Bali o nyrinda “sia.

⁸ Minnun nen o 'wɪ dra 'o 'ci 'fɪdaa 'a be, Bali -le -fɛa a o man, kɔɔ o -taa Bali yɛɛ.

⁹ Minnun nen waa -wɛɛman 'nan min -nun yei 'e 'fɔ -trɔɔ be, Bali -le -fɛa a o man, kɔɔ Bali -taa “o laabɔle 'yee 'nennun.

¹⁰ Minnun nen o ci 'te 'panan o da Bali ci 'sɔ wɪ dɛdɛ -le “wean be, Bali -le -fɛa a o man, kɔɔ -wɛɛ ci Bali -le mingɔn -nen tredanɔn 'a.

¹¹ -Te o 'ka “srɔnman 'men “wean oo, -te o 'te “paa 'ka da 'men “wean oo, -te o 'wɪ 'wɪdɪ 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn ve 'ka man 'wɪ 'a 'men “wean oo, Bali -le -fɛa a 'ka man! ¹² 'Ka 'ci 'e “nran 'e 'ciɪla “da, kɔɔ 'ka 'kopa -kɔan -dan laji. Bali 'lewei vɪnɔn nen 'ka 'lɔ 'e 'flin be, 'wɪ 'tuwli zɛ minnun -wee dre.»

Zozi -srunon a 'treda "le -we -le 'wı 'zu
(Mk 9.50; Lk 14.34-35)

¹³ «Ka ya 'treda "le -we -le 'wı 'zu. - Te -we 'nōnōn 'si "man "be, -me "a nen waa dra 'nōnōn? E 'ka fe -tu dreve -a "nyian "fo "dı. Waa weenman, -e minnun 'o "taanla "da.»

Zozi -srunon a 'treda
"le 'te 'san -le 'wı 'zu
(Mk 4.21; Lk 8.16)

¹⁴ «Ka ya 'treda "le 'te 'san -le 'wı 'zu. 'Fla nen pōn da lou "be, e 'ka 'e yōōdı dı, - a -tūwli "nen "nyian 'cee ve -a. ¹⁵ En wa'a -kannen -fōa "nen -e 'o yōō -pō wlu dı. 'Pian waa -tōala fenan 'wein da, -e 'e min pēēnōn nen 'kuin be o va dre 'wein. ¹⁶ 'Wı 'tūwli zıe -a 'bō nen 'cee ve -a, minnun pēēnōn 'o 'ka 'san yı! En 'wı "yi "nen kaa dra be 'o yı, -e 'o 'ka "tı "nen laji be -a 'tō dre -dan.»

Zozi 'ta Bali -le -pei 'le sōōle
(Lk 16.17)

¹⁷ «Te -a -cin 'e 'kōn 'ka 'ji 'nan, an -ta Moizi -le -pei klu -senlea ji dı! Te -a -cin 'e 'kōn 'ka 'ji "nyian 'nan, an -ta Bali 'lewei vınōn wei klu -senlea ji dı! Ma'an 'tale 'wınun zıe -a klu -senlea ji dı, an -ta 'nan -e 'an o 'le sōō 'pian. ¹⁸ Maan ve 'cee 'wı tıgı 'a 'nan, -te labli 'lee 'tre 'ka tian 'nyanle dıe, te -pei -le 'wı "wennen 'tūwli "ce 'ka 'sia "da "dı -trilii, -e 'wı pēēnōn nen -pei -a 'vı be 'e 'le sōō. ¹⁹ -Yee "wean min nen e Bali -le -pei "wennen 'tūwli srē be, en e 'wı paa minnun ji 'nan, 'o dre "le 'yee 'wı 'zu be, Bali -le mingōnnen treda be, min zıe -yee -kōan min "wennen 'a. 'Pian min nen e 'ta 'wula Bali -le -pei da, en yaa "paaman minnun ji 'nan 'o 'ta wula "da "be, Bali -le mingōnnen treda be, min zıe -yee -kōan min -dan a. ²⁰ -Yee "wean maan ve 'cee 'nan, -te 'ka dre wı "yınun 'ka 'mlinle 'fluba 'ci vınōn

'lee Farizen 'nōn 'le ve da dıe, ka'a -ko Bali -le mingōnnen 'treda "fo "dı.»

'Wı 'wlıdı pēēnōn a -tūwli
(Lk 12.57-59)

²¹ «Kaa 'man 'nan, waa 'vı -kaa tranun le 'nan:

(Te blamin 'e dre min -tezan -a dı!
Min nen e min -te be,
o -ko -a tin 'banōn 'cein -da.)

²² 'Pian 'an 'bō, "an "ve 'cee 'nan, min nen 'bli 'fo "ji 'e "bū man be, o -ko -a tin 'banōn 'cein -da. En min nen yaa 'vı 'e "bū le -bluzan be, o -ko -a tin 'banōn -dandan cein -da. En min nen yaa 'vı 'e "bū le klinzan be, e ya "le 'o -fō 'te nen -a va yra yıdı 'leda "ka "dıe, -a va.

²³ -Te i -ku Bali -panve -a Bali -pannan, en -a -cin -trōa 'i 'ji 'nan, 'wı a 'ka 'vale 'i "bū -tu -a 'ka yei "be, ²⁴ 'i Bali -panve zıe -a 'tūla Bali -pannan be, -e 'i 'ku 'i "bū zıe -a va. 'I 'ka yei "sen 'e cin va 'vaa -e 'i 'ta 'yie 'sraga bu Bali le.

²⁵ -Te min -tu 'i 'sanman dre, en ka "ta -ko -a tin 'bale be, 'i 'fō 'e 'flin 'i 'ka yei "sen 'e cin va, "tōgō 'yie 'nōn tin 'bazan le, -e tin 'bazan 'e 'i 'fō -pu 'kuin. ²⁶ Maan ve 'yie 'wı tıgı 'a 'nan, "yie vınan i bōla -pu 'kōn zıe -a -ji be, te i ceen -yee "lala pēēnōn bōladı man.»

Wa'a min nan 'lee min
-sran -weeman dı
(Mk 9.43-48)

²⁷ «Kaa 'man 'nan, Bali "e 'nan:
(Te blamin 'e min nan -wee "dı,
en te 'e min -sran -wee "dı!)

²⁸ 'Pian 'an 'bō, "an "ve 'cee 'nan, min nen e min nan -nanjeen, en -a 'bli bu "man "be, te yaa wee 'va.

²⁹ -Yee "wean maan ve 'cee 'nan, -te 'i 'pē "yi "da yie 'be -maan i 'wı 'wlıdı "dra be, 'i 'si "ji -e 'i tuv -kōōbli! Kōō -te 'i 'man 'men -tūwli "ce srē be, -a "yi "mlian 'i 'bō po -fōdı 'te nen -a va yra yıdı 'leda "ka "dıe, -a va da. ³⁰ En -te 'i 'pē "yi 'be -maan

i 'wɪ 'wɪdɪt "dra be, i 'cɛn -e i 'tuɐ -kɔɔbli!
 Kɔɔ -te i 'man 'mɛn -tuwli "cɛ srɛ be, -a
 "yi "mlian i 'bɔ po -fɔdɪ te nɛn -a va yra
 yɪdɪ 'leda "ka "dɪɛ, -a va da.»

Min nan bɔladɪ da wɪ

(Lk 16.18)

³¹ «Bali -a 'vɪ "nyian 'nan:

⟨Te min "ta 'e nan bɔala be,
 'fluba nɛn yaa -kɔɔnman 'nan yaa 'bɔla
 be,

'e 'nɔn -yrɛ 'vaa -e 'e bɔla.⟩

³² 'Pian 'an 'bɔ, "an "ve 'cɛɛ 'nan, min nɛn
 e nan 'bɔla, te -kɔɔnɛn -wɛɛdɪ man "cɛɛ
 dɪɛ, te min zɪɛ -yɛɛ vɪnan 'e -kɔɔnɛn -wɛɛ
 -kɔɔnɛn pee 'padɪ -a. ɛn min nɛn e lɪ zɪɛ
 -a 'pa be, te Bali 'le zia be e min nan wɛɛ.»

Zozi -sruncɔn 'ka 'wɪ 'ji -pɛ wuanla Bali 'tɔ da dɪ

³³ «Kaa 'man 'nan, waa 'vɪ -kaa tranun
 lɛ 'nan:

⟨Te blamin 'e 'wɪlu man -pɛ wɪuan Bali 'tɔ
 da dɪ!

'Pian 'wɪ oo 'wɪ nɛn
 'e 'pɛ wɪuan 'ji Minsan Bali 'tɔ be,
 yaa 'lɛ sɔɔman -kpɔ.⟩

³⁴ 'Pian 'an 'bɔ, "an "ve 'cɛɛ 'nan, te 'ka fɛ -
 tu -ji -pɛ wɪuan "fo "dɪ! ɛn te 'ka labli drɛ
 'cɛɛ 'wɪ nan yɪzan -a "fo "dɪ, kɔɔ e ya Bali
 -le mingɔnɛn pɛin -a. ³⁵ Te 'ka 'trɛ drɛ
 'cɛɛ 'wɪ nan yɪzan -a "fo "dɪ, kɔɔ e ya Bali
 cɛin -trɔanana "a. Te 'ka Zeruzalem 'trɛ drɛ
 'cɛɛ 'wɪ nan yɪzan -a "fo "dɪ, kɔɔ e ya Bali
 nɛn mingɔnɛn -dan a be -a 'fla -a. ³⁶ ɛn
 te 'ka vɪnan 'wɪ 'e 'bɔ 'ka man 'wɪ 'tu -ji,
 -e 'ka 'wɪlu 'e 'kɪ -ji dɪ, kɔɔ ka 'a 'kɔlamana
 'ka 'wɪlu "je pou -tuwli "cɛ lɪladɪ -a 'fuvu
 dɪ, ɛn ka 'a 'kɔlamana -a lɪladɪ -a tiidii "dɪ.
³⁷ -Te e ya -inyana -a be, 'ka vɪ -inyan! -Te
 e ya -cɛje -a be, 'ka vɪ -cɛje! 'Wɪ pɛɛnɔn
 nɛn cɛɛ ve -a -sru "be, 'e "sia Satan nɛn e
 'wɪ 'wɪdɪt "paa 'nyranman -a be -a va.»

Zozi -sruncɔn 'ka 'wɪ 'leji tɔa dɪ

(Lk 6.29-30)

³⁸ «Kaa 'man 'nan waa 'vɪ 'nan:

⟨Te min i yɛ -wi be,

i -yee ve -wi!

ɛn -te min i 'she 'su be,

i -yee ve 'su!⟩

³⁹ 'Pian 'an 'bɔ, "an "ve 'cɛɛ 'nan, te 'ka
 'wɪ 'leji -tɔ 'wɪ 'wɪdɪt "drezaɛ lɛ dɪ. -Te
 min 'pa 'fɔ i 'pɛ "yi "da 'klanbo "da be, i
 'pɛ bu dave -kɔɔn "nyian -yrɛ! ⁴⁰ -Te min
 a "va 'nan 'e 'ko 'yia tin 'bazan cɛin -da,
 'yɛ -trale 'sɪdɪ -le "wean be, i 'ta sɔ nɛn
 -a 'wɪ cɪ i man be, i 'nɔn -yrɛ "nyian! ⁴¹ -
 Te min -tu -trɔ -tɔ i 'win -ji -sa -a, 'nan i
 'kɪ -a kilo -tu da be, i 'pa "da "nyian -tu!
⁴² -Te min fɛ laabu i 'lɔ be, i 'nɔn -yrɛ. ɛn
 te i koda -tɔ min nɛn e -ta fɛ 'fɛle i 'lɔ be
 -yrɛ "dɪ!⟩

Zozi -sruncɔn 'o 'nanmannɔn ye "yi

(Lk 6.27-28, 32-36)

⁴³ «Kaa 'man 'nan waa 'vɪ 'nan:

⟨Blamin 'e bɔɛzan -tu yɪ "yi,

'pian 'e 'nan 'e 'nanmanzana man!⟩

⁴⁴ 'Pian 'an 'bɔ, "an "ve 'cɛɛ 'nan, 'ka 'ka
 'nanmannɔn yɪ "yi, ɛn "nyian be 'ka Bali
 tru 'ba minnɔn nɛn o 'tɛ "paa 'ka da be,
 -wee 'wɪ man! ⁴⁵ 'Wɪnun zɪɛ -a 'bɔ nɛn 'ka
 drɛ, -e 'ka 'kɔn 'ka "tɪ nɛn laji be -yee 'nɛn-
 nun tɪglu 'a. Kɔɔ e yɪdɛ wuanla 'wɪ 'wɪdɪt
 "drenɔn 'lee 'wɪ "yi "drenɔn da, ɛn e laa
 -fɛan min -wɪdɪnɔn 'lee min tɪglunɔn da.
⁴⁶ -Te minnɔn nɛn o 'ka ye "yi "be, o 'saza
 nɛn ka o ye "yi "be, te -a -cɪn 'e 'kɔn 'ka 'ji
 'nan Bali -a man "yi "dra 'cɛɛ dɪ! 'Sukɔle
 'sɪnɔn nɛn 'wɪ 'wɪdɪt "drenɔn 'a be, 'wɪ 'bɔ
 zɪɛ -nyrɛn "o "dra. ⁴⁷ ɛn -te 'ka "buunɔn
 'saza nɛn ka 'o 'tɔ bɔ be, ka 'a 'wɪ -dan
 drele "fo "dɪ. Kɔɔ minnɔn nɛn wa 'a Bali
 tɔa dɪɛ, 'wɪ 'tuwli zɪɛ -a 'bɔ nɛn "o "dra.
⁴⁸ 'Ka 'kɔn tɪglɪ "lɛ zɪ 'ka "tɪ Bali nɛn laji
 be e cɪ tɪglɪ be -yee 'wɪ 'zu.»

O fe -noan seenon le 'ko?

6 «Fe oo fe nen ka “ta -a dra Bali le be, te 'ka -wee 'nan 'ka dra minnun yie le 'nan -e 'o 'ka 'to “yi “vi di! Koo -te 'wi zie -a -cin a 'ka 'ji be 'ka “tu “nen laji be ya'a man “yi 'dra 'cee “fo “di.

²-Yee “wean fe oo fe nen yia -noan seezan le be, te 'i 'nan yi fuila “man “di! 'Wi zie -a 'bo nen minnun nen o 'wi dra min yie le be, waa dra cin yi 'kuin, en waa dra “nyian -guada. Waa -nan wi ve 'nan -e minnun 'e 'o 'to “yi “vi -le “wean. Maan ve 'cee 'wi tugl 'a 'nan, o 'o -kopa 'yi 'va. ³Pian 'yie ve be, -te “yie “lala -non seezan le be, te min pee 'e 'nan yi di! ⁴I dre zie 'du -e -a 'wi 'e 'fu 'e yoodi, -e 'i “tu “nen e fe yoodi -ta “be, 'yei -ko 'pa.»

Bali tru 'badu da wi

⁵«En -te ka ya Bali tru 'banan be, te 'ka dre “le minnun nen o 'wi dra min yie le be, -wee 'wi 'zu di! O Bali tru 'badu ye “yi 'o 'todi lou cin yi 'kuin 'lee -guada, 'nan -e minnun 'e 'o yi -le “wean. Maan ve 'cee 'wi tugl 'a 'nan, o 'wee -kopa 'yi 'va. ⁶Pian 'yie ve be, -te i ya “va 'nan i Bali tru “baa be, 'i wla 'yie 'kon “bu “ji, 'i 'le wu, -e 'i “tu “nen e ci fe yoodi 'bo zie -a -nan be, 'i tru 'ba. -Te i ya -a drenan zie, 'i “tu “nen e 'wi yoodi ye be, yei -ko “paa.

⁷-Te ka ya Bali tru 'banan be, te 'ka 'wi “kaga “vi “le minnun nen wa'a Bali ta di, -wee 'wi 'zu di. E ya 'o 'ji “le 'nan 'wee tin “kaga 'padu man nen Bali 'e “træn -ta 'wle. ⁸Te 'ka dre “le -wee 'wi 'zu di! Koo 'ka “tu “nen laji be, “cee vnan 'ka fenun laabu -yræ “be, te e 'ka 'man winun 'bo -ta 'va.»

Bali tru 'badu

(Lk 11.2-4)

⁹«Zi ko 'ka Bali tru 'ba be -nyren 'gu, 'ka vi 'nan: 'Ku “tu Bali nen laji be, 'i dre -e minnun 'o 'i 'to dre -dan.

¹⁰Yie mingonnen -blidi 'e 'ta. En 'i dre -e minnun 'o 'i 'ci 'so wi dre 'treða,

“le zi e dra laji be, -yee 'wi 'zu.

¹¹I 'kve cægv -blife nen ku ci “va “be, -a -non 'kve.

¹²Winun nen kva dra 'yie -wliði “be 'i 'ce 'kve,

“le zi minnun 'wi dra 'kve -wliði kva “cea -wle “be -yee 'wi 'zu.

¹³Te 'i 'ku 'tvi -e Satan 'e 'ku 'man yi di.

'Pian 'i 'ku 'si -yræ.

[Mingonnen -blidi, 'lee 'pleble, 'lee 'to -dan a 'li 'e 'cæn 'yie ve -a, -trilii. Amen!]

¹⁴'Wi 'wliði “nen minnun -a dra 'cee be, -te kaa “cea -wle “be, 'ka “tu “nen laji be, 'winun nen kaa dre -yre “wliði “be, e “cea “nyian 'cee. ¹⁵Pian -te minnun 'wi dre 'cee, en ka'a 'cele -wle “di, 'ka “tu “nen laji be, 'winun nen kaa dre -yre “wliði “be, ya'a “nyian “e cea 'cee di.»

Fe 'sondu

¹⁶«-Te ka ya fe 'sonnan be, te 'ka 'fli ta dre -trædræ “le minnun nen o 'wi dra min yie le be, -wee 'wi 'zu di. 'O 'fli ta dra -trædræ, -e 'o -koon “minnun le 'nan, 'o ya fe 'sonnan. Maan ve 'cee 'wi tugl 'a 'nan, o 'wee -kopa 'yi 'va. ¹⁷-Te i ya fe 'sonnan be, 'i yra “foe, en 'i -laziglæ -sen 'i da, ¹⁸-e minnun 'o vile o -konnen “yi 'nan i ya fe 'sonnan di. 'I “tu “nen e ci fe yoodi 'bo zie -a -nan be, -yee -nan ye 'i 'læ, -e 'yei -ko 'pa.»

Zozi -srulon 'o -wee 'nan 'o yufenun 'e 'kon Bali “sræn

(Lk 12.33-34; 11.34-36; 16.13)

¹⁹«Te 'ka fenun tre 'ka yife -a 'tre 'gve -a da di! Fadrunen 'lee monnenun o sre-man, en crinnon 'kon “foan, -e 'o “koola. ²⁰Pian 'ka fenun tre 'ka yife -a laji. Fadrunen 'lee monnenun 'ka 'nan nun -e 'o fe sre di, en crinnon 'ka 'nan nun -e 'o crin wu di. ²¹Fe nen yaa -maan 'læ 'an

'wɪ zɪe -a 'vɪ bɛ, -yɛɛ cɪ 'nan, fɛnan nɛn min yɪfɛ cɪ 'e pladɪ bɛ, -a -nan nɛn min -le cɪ "nrɔndɪ pɛɛnɔn -kɔan.

²² Min yie 'be -maan min fɛnan ye. -Te 'i yie a "ji 'kpa bɛ, 'te 'san -sɛan 'i da, yia -tɔa. ²³ 'Pian -te 'i yie 'ka fɛnan ye dɪɛ, 'te 'san -sɛan 'i da, yɪ'a tɔa dɪ. I ya tu pɛɛnɔn man klun va. -Te fɛ -tu -si -tɔ 'te 'san -lɔ en i -fɔ klun va bɛ, te i ya klun tiidii -dan 'va!

²⁴ Min -tuwli 'ka 'kɔlamɛn -e 'e drɛ min "fli 'suzan 'a dɪ. Kɔɔ -te yaa 'vɪ 'nan 'e dra bɛ, e "naan -a -tu man -e 'e -tu yɪ "yi. ɛn -te 'bɛ "cɛɛ dɪɛ, e kɔamlan -a -tu man, -e 'e -tu drɛ 'e 'pɛla koda. -A -tuwli "nɛn "nyian 'cɛɛ vɛ -a, ka'a 'kɔlamɛn -e 'ka Bali 'lee "lala yɪ "yi 'e cin -a dɪ.»

Zozi -srunɔn yi -teala Bali da

(Lk 12.22-31)

²⁵ «-Yee "wean nɛn maan vɛ 'cɛɛ 'nan, te 'ka 'fɔ 'ka 'ci "nrɔnnan 'cɛɛ 'trɛda da dɪ! -Yɛɛ cɪ "le: «-Mɛ "nɛn kva -ble? -Mɛ "nɛn kva -mlɪan? Kva dra 'kɔ, -e 'ku 'man sɔnɔn yɪ?» 'Pian -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, 'belidɪ nɛn 'ka 'lɔ bɛ -a "yi "mlɪan -blɪfɛ da, ɛn 'ka 'kɔlɛ nɛn 'ka da bɛ, -a 'kpa "mlɪan sɔnɔn da.

²⁶ 'Ka 'ci "nrɔn "lomannun da! Wa'a 'saa 'fɔa dɪ, ɛn wa'a 'saa 'tɛa dɪ, ɛn wa'a 'saa 'sɛan 'trɛbɔnɔn -ji dɪ. 'Pian 'ka "tu "nɛn laji bɛ e -blɪfɛ -nɔan -wɪɛ. -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan Bali 'le bɛ 'ka "yi "mlɪan o da! ²⁷ 'Cɛɛ cɪ "nrɔndɪ 'cɛɛ 'trɛda da bɛ, ya'a 'kɔlamɛn -e 'e yɪ -tuwli "cɛ 'pa 'cɛɛ 'belidɪ da "fo "dɪ.

²⁸ Sɔnɔn nɛn 'kɔ ka 'wɪ 'ka man bɛ te 'ka 'ci "nrɔn -a 'wɪ 'a dɪ! Lunun nɛn 'o -fui -tɛa "lua bɛ, 'ka 'ci "nrɔn o da! Wa'a 'nyranman paa dɪ, ɛn wa'a 'nanwɪɛ 'taan dɪ. ²⁹ 'Pian maan vɛ 'cɛɛ 'nan, Salomɔn nɛn e ya mingɔnnɛn -dan tu a 'li bɛ, -yɛɛ sɔ -tu fɛnyian 'ka 'mlɪnle lu -fuɪnɔn zɪe -a -tuwli "le fɛnyian da dɪ. ³⁰ Lu -fui "nɛn 'bɛ cɪ lua, "trɛ wɛɛ "cɛɛn -e 'wɛɛ 'fɔ 'te 'va bɛ, -te Bali 'bɛ 'man dreve wɛɛ fɛnyian zɪe

bɛ, 'lɔɔ kaa "nun? 'Cɛɛ yɪ -teradɪ Bali da a "wɛnnɔn.

³¹ -Yee "wean te 'ka 'fɔ 'ka 'ci "nrɔnnan -a laabɔdɪ -a 'nan: «-Mɛ "nɛn kva -ble? -Mɛ "nɛn kva -mlɪan? Kva dra 'kɔ, -e 'ku 'man sɔnɔn yɪ?» ³² 'Ci "nrɔndɪ nun zɪe e ya minnɔn nɛn wa'a Bali tɔa dɪɛ, -weɛ vɛ -a. 'Ka "tu "nɛn laji bɛ yaa -tɔa 'nan fɛnɔn zɪe -a 'wɪ a 'ka man. ³³ 'Ka -wɛɛ 'e tɛdɛ 'nan, Bali 'e mingɔnnɛn -blɪ 'ka da, ɛn 'ka -wɛɛ "nyian 'nan, 'ka Bali cɪ 'sɔ wɪ dra. "Bɛ -sru -e Bali 'e fɛ pɛɛnɔn zɪe -a drɛ 'cɛɛ. ³⁴ "Trɛ "tu 'lee 'e 'ci wɪ, ɛn yɪ -tu 'lee 'yɛɛ "koe "nyan. -Yee "wean te 'ka 'ci "nrɔn "trɛ "wɪ da dɪ!»

Zozi -srunɔn 'ka min 'tɔ 'tɛa dɪ

(Lk 6.37, 38, 41-42)

7 «Te 'ka min 'tɔ 'tɛ dɪ, "tɔɔɔ tu nɛn Bali 'trɛdanɔn 'le 'wɪ tin "baa bɛ, 'e tin -tɛ 'ka da! ² Kɔɔ Bali 'cɛɛ tin "baa "le zɪ ka minnɔn -le vɛ 'pa bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ. Zɪ i 'wɪ dra 'i bɔɛzan -tu -va bɛ, -a da nɛn Bali "yie "dra.

³ -Mɛ "le "wean nɛn i yiba -flunɛn ye 'i bɔɛzan -tu yie -goei, te 'i 'bɔ 'le vɛ nɛn yiba -dan 'bɔ cɪ 'bɛ 'ji bɛ, yɪ'a 'bɛ 'ye dɪ? ⁴ 'I 'bɔ nɛn yiba -dan cɪ 'i 'yie -goei "bɛ, -mɛ "le "wean nɛn "yie "vɛ 'i bɔɛzan le 'nan: «I 'tɔ -e 'an yiba -flu 'si 'i 'yie -goei!» ⁵ -Blɔzan, 'i yiba -dan 'si 'i 'yie -goei 'vaa, -e 'i fɛnan yɪ 'wein. "Bɛ -sru i -kɔlamɛn yiba -flu 'sidɪ -a 'i bɔɛzan -tu yie -goei.

⁶ Te 'ka Bali -le fɛnɔn -nɔn -plɛnnɔn le dɪ, "tɔɔɔ 'o li 'o da -e 'o 'ka 'wɪ "cɛɛn 'e cin man! ɛn te 'ka 'cɛɛ -sɪga -fɔla 'srunɔn le dɪ, "tɔɔɔ 'o 'tran "da!»

Zozi -srunɔn Bali tru "baa 'nan 'e 'pa 'o 'va

(Lk 11.9-13)

⁷ «'Ka fɛ tru 'ba, waa -nɔan 'cɛɛ! 'Ka fɛ -wɛɛ, kaa ye! 'Ka 'kɔn 'tɛ, waa 'le "so 'cɛɛ! ⁸ Kɔɔ min nɛn e fɛ tru "baa bɛ, waa -nɔan -yɛɛ. Min nɛn e fɛ -wɛɛman bɛ, yaa ye. ɛn min nɛn e 'kɔn -tɛa "bɛ, waa 'le "so -yɛɛ.

⁹Min -tu 'ka 'ka yei, -te 'yee 'nen -blufe tru 'ba -yrɔ, -e 'e 'kɔle -nɔn -yre “dɪ. ¹⁰En min -tu 'ka 'ka yei, -te -yee 'nen pɔ tru 'ba -yrɔ, -e 'e -mlen -nɔn -yre “nyian dɪ. ¹¹Ka ya -wliɔ, 'pian ka fe “yi -tɔa -e 'ka -nɔn 'cee 'nennun lɛ. 'Ka “tɪ “nen laji be, -a ci “yi “mlian 'ka da, -yee “wean 'ka -tɔ 'nan, e fe “yi -nɔn minnun nen waa laabo -yrɔ “be -wle!

¹²Wɪ pɛɛnɔn nen ka ya “va 'nan minnun 'o dre 'cɛɛ be, -a 'wɪ 'bɔ -tuwli zɪɛ -nyren 'ka -wee “dre! 'Wɪ zɪɛ -a 'bɔ nen Moizi -le -pei -a 'vɪ 'nan blamin 'e dre. En -a -tuwli “nen “nyian Bali 'lewei vɔnɔn -a 'vɪ 'nan blamin 'e dre.»

**-Si nen min -a “siala -e 'e
'beli be, e ya -tuwli**

(Lk 13.23-24)

¹³«Kɔn -yre “funen be -a -ji nen 'ka -wla -e 'ka 'belidɪ yɪ! Kɔɔ 'kɔn -yre nen min -wlamlan 'ji, te -a 'le 'srannan “nen -kadɪ -a be e ya -dan, en -a -si a -gbagbla. -Si zɪɛ -a da ta wudɪ nen min “kaga -a ye “yi. ¹⁴'Pian 'kɔn -yre nen min -wlamlan 'ji -e 'e 'belidɪ yɪ be e ya “funɔn, en -a -si a “wɛnnɔn. -Yee “wean min “soglo 'nen 'be 'ta wula “da.»

Yiba 'kpa 'lee yiba -wliɔ

(Mt 12.33-35; Lk 6.43-44)

¹⁵«Ka yie 'tɔ 'ka 'fli -va, minnun nen waa ve 'nan Bali 'lewei vɔnɔn nen waa, 'pian te o 'ka 'a dɪɛ -wee “wean. 'O 'fli dra 'ka yei “le 'blanun -le 'wɪ 'zɪ, “tɔɔ te plɔ winun nen waa. ¹⁶O dre winun man nen ka o -kɔnnen “ye. Kɔɔ kaa -tɔa 'nan wa'a -lomin naan -tɛin “man dɪ, en wa'a -wɛn bewle 'naan “trɔɛn 'fɔn lei man dɪ. ¹⁷Yiba “nen e ya 'kpa be -a 'blɪ a “yi, en yiba “nen e ya -wliɔ “be -a 'blɪ a -wliɔ. ¹⁸Yiba “nen e ya 'kpa be -a 'blɪ 'ka 'wliɔ “dɪ, en yiba “nen e ya -wliɔ “be -a 'blɪ 'ka “yi “dɪ. ¹⁹Yiba “nen e baa te -a 'blɪ 'ka “yi “dɪɛ, waa “cɛan -e 'o 'fɔ 'tɛa. ²⁰-

Yee “wean minnun zɪɛ, o dre winun man nen 'ka -taa “o -tɔlɛ.»

Zozi -srɔnɔn tɪɪɪ

(Lk 6.46; 13.27)

²¹«'An laabudɪ Minsan, Minsan be, -a 'saza 'ka 'ko min -a Bali -le mingɔn -nen treda dɪ. 'Pian min nen yaan “tɪ “nen laji be -a ci 'sɔ wɪ dra be, -yee ko -nan nun. ²²Yi nen an 'tredanɔn 'le tin “baa be, min “kaga -taa -a vɪlɛ 'men 'nan: «Minsan, Minsan! Kɔ Bali 'lewei 'vɪ 'i 'tɔ da, en kɔ -yɪ -wliɔ “pin minnun -sru 'i 'tɔ da, en kɔ 'lebo “fɔ winun dre 'i 'tɔ da.» ²³'Pian maan ve -wle 'nan: «Ma'an 'ka 'tɔa “fo “dɪ, 'ka 'si 'an “srɔn “kɔɔbli, ka ya 'wɪ 'wliɔ “drenɔn 'a.»

²⁴-Yee “wean nen, 'winun nen maan ve 'cɛɛ 'gɔɛ, -te min nen yaa 'man, en yaa ta 'ta 'wɪ be, te -a san a “le 'nan 'wɪ 'tɔzan nen e 'yee 'kɔn -klu cɛɛn 'e trudɪ, en yaa -pɪ -fɔ 'plɛblɛ be, -yee 'wɪ 'zɪ. ²⁵Fulɔ fɛɛn, en laa 'fen, en 'yi yɪɪ, -a pɛɛnɔn -sen 'kɔn zɪɛ -a man, en ya'a 'wile dɪ, e ya 'e 'tɔdɪ -kli -le “wean. ²⁶'Pian min nen e 'wɪ -nun nen maan ve 'gɔɛ -a 'man, en ya'a 'ta wule “da “dɪɛ, -a san a “le 'nan -blɔzan nen e 'yee 'kɔn 'tɔ nyren va be, -yee 'wɪ 'zɪ. ²⁷Fulɔ fɛɛn, en laa 'fen, en 'yi yɪɪ, -a pɛɛnɔn -sen 'kɔn zɪɛ -a man, en e wiila 'nan “fo.»

²⁸Zɪ Zozi cɛɛn 'winun zɪɛ -a vɪdɪ man be, -yee 'wɪ “paadɪ minnun pɛɛnɔn zɪɛ o 'kan, ²⁹kɔɔ -yee 'wɪ “paadɪ 'ka “le 'fluba 'ci vɔnɔn 'le vɛ zɪ dɪ. 'Pian yaa “paaman “le min nen Bali -kɔladɪ -nɔn -yre “be, -yee 'wɪ 'zɪ.

Zozi -kogobe 'tezan -tu beli

(Mk 1.40-44; Lk 5.12-14)

8Zɪ Zozi 'si pɔn da be, en min “kaga sɔɔnla -a -sru. ²-A -nan nen -kogobe 'tezan -tu pli “man, e “pɔ sɔɔn “wlu, en e -yre 'nan: «Minsan, maan -tɔa 'nan, -te i wu “man “be, i -kɔlaman i -kogobe “sia 'an man, -e 'an dre 'saun Bali 'lɛ.»

³Zozi 'e 'pə 'sv “ji, e kle “man, en e -yre 'nan: «An “we “man, 'I dre 'saun Bali 'le!» 'Nun tɔɔn -kogobe 'bɔ 'si “man, en e dre 'saun Bali 'le.

⁴-A -nan nen Zozi “e -yre 'nan: «Te 'i -nan see wɔ min -tu le 'mlɔnmlɔn dɪ! 'Pian 'i 'ku Bali -panzan -tu -va, -e 'yei 'nanjen! “Be -sru -e 'i 'sraga bu Bali le, “le zɪ Moizi -a cren -tə Bali -le 'fluba 'ji bə -yee 'wɪ 'zv. Tɔɔn -e minnun pɛənɔn 'o -kɔnnən “yɪ 'nan i beli.»

**Rɔm min nen 'sounjanun
tazan 'a bə, e pli Zozi man**

(Lk 7.1-10; Zan 4.46-54)

⁵Zozi Kapanamo si 'sia. Zɪ e 'bɔla 'fla zɪe -a da bə, en 'sounjanun tazan -tu pli “man. Yaa tru 'ba ⁶-a vidɪ -a 'nan: «Minsan, 'yian 'suzan 'beli! -Cɛ -fɔ “man, en e -sran “tra. E ya 'e nyinnandɪ “kɔnnən, en e ya 'e yra yɪnan -wɪdɪ.»

⁷Zozi “e -yre 'nan: «An “ta “lo, -e 'an -cɛ 'si “man.»

⁸En 'sounjanun tazan “e -yre 'nan: «Minsan, an 'ka min nen i -wɪamlan -yee 'kuin bə -a dɪ, kɔɔ Zuif min “cɛɛ man dɪ. 'Pian 'i 'wɪ 'tu vɪ, -e 'an 'suzan 'e 'beli. ⁹'An 'bɔ 'gʊɛ, 'an 'tanɔn 'bɛ 'an “paala, en 'mən 'sounjanun bə mɛɛn 'o “paala. -Te maan 'vɪ -a -tu le 'nan: <'I 'ku>, -e 'e 'ku. En -te maan 'vɪ -a pee le 'nan: <'I 'ta>, -e 'e 'ta. En -te maan 'vɪ 'mən nɔan le 'nan: <'I 'wɪ 'gʊɛ -a dre bə, yaa dra.»

¹⁰Zɪ Zozi 'wɪnun zɪe -a 'man bə, 'wɪ -a 'kan, en minnun nen -a -sru “bɛ, e -wɛ 'nan: «An 'wɪ tugɪ ve 'cɛɛ! Ma'an tian min -tu yɪle Izraɛl 'nɔn 'va, te e yɪ -teala 'an da tugɪ zɪe dɪ. ¹¹Maan 'le “cɛan 'cɛɛ 'nan, min “kaga “sia yide wɪuan “nan 'lee yide 'fɔ -nan “va, o -taa -e 'o “fedi -blɪ Bali fla 'o 'vale Abraam 'lee Izak 'lee Zago nun -a. ¹²'Pian minnun nen Bali o 'si “va 'e tede 'yee mingɔnnən tredave -a bə, Izraɛl 'nɔn nen. Bali -taa -wee 'tu wɛle klun va bei. Fenan nen -wuɔdɪ 'lee 'shɛ da -blɪdɪ cɪ bə -a -nan.»

¹³Tɔɔn Zozi “e 'sounjanun tazan zɪe -yre 'nan: «'I 'ku 'yie “kɔnnən. 'Wɪ nen, i yɪ -tera “da “bɛ 'e 'lɛ sɔɔ 'yie!» Tu 'bɔ 'lein zɪe -a wɪu nen 'sounjanun tazan 'suzan bə, e beli.

**Zozi Pieri 'sea 'lee -cɛ -tenɔn “kaga beli
(Mk 1.29-34; Lk 4.38-41)**

¹⁴“Be -sru en Zozi 'ku Pieri -le “kɔnnən. Yaa nan “bu 'yɪ 'e nyinnandɪ 'kɔle 'tɔndɔn 'ɔ. ¹⁵E kle -a -pela man, en -a 'kɔle 'ji 'e 'trɔ -fɔ. 'Nun tɔɔn lɪ zɪe e wɪuan lou, en e fɛ -nɔn -yre.

¹⁶Zɪ funninmlan 'pla bə, en minnun -ta minnun nen -yɪ -wɪdɪnun cɪ o -sru “bɛ o “kaga “a Zozi le. Yaa 'vɪ -yɪ -wɪdɪnun le 'nan, 'o 'si minnun -sru, en e -cɛ -tenɔn pɛənɔn beli. ¹⁷'Wɪ nen Bali 'lewei vɪzan Ezai -a 'vɪ 'e 'cɛn bə, zɪ e 'lɛ sɔɔ zɪe. Kɔɔ yaa 'vɪ 'nan:

«E 'kʊe yra yɪdɪ 'si 'ku man,
en e 'ku 'man -cɛ pɛənɔn 'si 'ku man.»

Zozi -sru 'ta wɔdɪ

(Lk 9.57-60)

¹⁸Zɪ Zozi min “kaga 'yɪ 'e “srɔn “bɛ, en yaa 'vɪ 'e -srɔnɔn le 'nan: «-Kaa ku 'yɪ -sru.» ¹⁹-A -nan nen 'fluba 'ci vɪzan -tu pli “man, en yaa 'vɪ Zozi le 'nan: «Bali -le 'wɪ “paazan, fenan pɛənɔn nen i -ko bə, kʊe 'ko 'yia.»

²⁰En Zozi “e -yre 'nan: «-Canjannennun nyinnan a, en “lomannun “kɔɛ “a, 'pian Blamin -pɪ “le “fɛ -tu -nan “ka -e 'e 'wulo 'pla 'nan dɪ.»

²¹En -a -sruzan 'pee -a 'vɪ -yre 'nan: «Minsan, 'i 'si -nɔn 'mən -e 'an 'ku 'an “tu “wɔ 'vaa, -e 'an 'ta.»

²²Zozi “e 'vɪ -yre 'pian 'nan: «'I -sɔɔnla 'an -sru! Minnun nen Bali “le 'va o cɪ o 'kadt bə, 'i o 'tuɪ 'o 'wee min wɔ.»

Zozi fulɔ 'pleble 'tu ta -tɔ

(Mk 4.35-41; Lk 8.22-25)

²³Zozi 'fɔ -klv -ji 'o 'vale 'e -srɔnɔn 'a, en o -kʊdɪ 'sia. ²⁴Tɔɔn fulɔ 'pleble 'tu

“fændt 'sia 'yi zɛ -a yie da, en 'yi 'sendt 'sia -klv -ji. Tɔ zɛ -a wlu be, te Zozi “e “yi -tea. ²⁵ -A -nan nen -a -sruncɔn pli “man, waa fuu, en o -yre 'nan: «Minsan, 'i 'pa 'ku 'va, 'ku 'nan “ta -nyaan!»

²⁶ En Zozi “e -wle 'nan: «-Me “klan 'be 'ka -tea? 'Cee yi -teradt Bali da a “wen-nɔn!» -A -nan nen e wluan, en e paan fulɔ 'lee 'yi da 'pleble. Tɔɔn fenan -tɔ flu.

²⁷ Wɛ zɛ e minnun pɛɛnɔn 'kan, en waa laabu 'nan: «-Me “su -man min 'be cɪ zɛ, en 'be 'wɛ tin “baa fulɔ 'lee 'yi le -e 'o drela “da.»

Zozi 'yɔ -wɛɪdɪ “pin min “fli -sru Gadara 'lɛglɔn 'ji

(Mk 5.1-20; Lk 8.26-39)

²⁸ Zɛ Zozi 'bɔla 'yi -sru Gadara 'lɛglɔn 'ji be, en min “fli “nen -yɔ -wɛɪdɪnɔn cɪ o -sru “be, o -ta -a 'le. Min -yre nen waa bɔ -kɔle -ji be -a -mie ji nen o nyian. O nyran wɔ -wɛɪdɪ “le “wean, min -tɔ 'ka 'ciala fe zɛ -a -nan dɪ. ²⁹ Tɔɔn o -paandɪ 'sia 'nan: «Bali -pɪ! -Me “nen 'yie 'nan 'e dra 'kɔe? I -ta 'te 'pale 'ku da 'va? Tɔ nen Bali -a kɔɔn be ya'a tian bɔle dɪ.»

³⁰ Tɔ zɛ -a wlu be te 'sru 'pa 'tɔ a 'e 'blunan. 'Srunun 'bɔ 'ka o man -kɔɔbli dɪ.

³¹ En -yɔ -wɛɪdɪnɔn toba -fɔ Zozi le. Waa 'vɪ -yre 'nan: «-Te i 'ku 'pin be, 'i 'ku 'pa 'sia 'sru 'pa 'labɛ -a va.»

³² Zozi “e -wle 'nan: «Ka 'ku!» Tɔɔn o 'si min “fli zɛ o -sru, en o -fɔ 'srunun -sru. 'Sru 'pa 'tɔ zɛ, o flan 'sia pɔn 'sean man zia, o -sen 'yia. En o pɛɛnɔn kaa “fo.

³³ Minnun nen o 'srunun 'bɔ 'ta -pian “be, “o “sen 'wɔ 'ji flan -a. O 'bɔla 'ji 'fla, en 'wɛ nen e dre o yie man be, 'lee 'wɛ nen e dre minnun nen -yɔ -wɛɪdɪnɔn “cɪ o -sru “be -wle “be, waa -nan 'sinan 'pa. ³⁴ En 'flanɔn pɛɛnɔn 'ku Zozi 'le. Zɛ waa 'yɛ be, en o toba -fɔ -yre 'nan, 'e 'si 'wee 'lɛglɔn 'ji.

Zozi min -srandɪ “tra “tɔ beli

(Mk 2.1-12; Lk 5.17-25)

9 -A -nan nen Zozi 'fɔ -klv -ji “nyian, e 'yi cɛɛn, en e 'bɔla Kapanamo. 'Fla zɛ -a da nen e -nyeanla. ² Tɔɔn minnun -ta min -tɔ nen e -sran “tra “be -a -yre “se “ji. Zɛ Zozi -wee yi -teradt 'e da 'yɛ be, en e 'nan min -srandɪ “tra zɛ -yre 'nan: «An bee, nyen 'e 'si 'i 'ji! 'Wɛnɔn nen yia dre 'wɛɪdɪ “be, maan fui!»

³ Wɛ zɛ -a da nen 'fluba 'ci vɛnɔn -mienun -a 'vɪ 'o 'ji 'nan: «Min 'labɛ, e Bali sɔn!»

⁴ Zɛ Zozi -wee cɪ “nrɔndɪ 'yɛ be, en yaa laabu -wɔ 'nan: «-Me “le “wean nen cɪ “nrɔndɪ -wɛɪdɪ zɛ, e ya 'ka 'ji? ⁵ -Te maan 'vɪ -yre 'nan: «Wɛnɔn nen yia dre 'wɛɪdɪ “be, maan fui», 'be a -tɔ. En -te maan 'vɪ -yre 'nan: «I 'wluan, 'i 'tɔ lou, 'i 'ta wɔ», 'be a -tɔ. 'Wɛ “fli zɛ -a “cɛɛn “vɛɪdɪ 'be cɪ 'pleble? ⁶ 'Pian an “ta -a -ci -kɔɔnman 'cɛɛ 'nan, Bali -kɔladɪ -nɔn Blamin -pɪ le, -e 'e min -le 'wɛ -wɛɪdɪnɔn fui 'treda.» -A -nan nen yaa 'vɪ min -srandɪ “tra zɛ -yre 'nan: «I 'wluan! 'I 'yie nyinnan “dave 'sia! 'I 'ku 'yie “kɔnɔn!»

⁷ Nun tɔɔn e wluan lou, en e 'yee “kɔn-nɛn “si 'sia. ⁸ Zɛ min “kaga 'wɛ zɛ -a -nan 'yɛ be, “klan -sen o ji, en o Bali 'tɔ bɔdɪ 'sia, kɔɔ e -kɔladɪ zɛ -a -nɔn blamin le.

Zozi Matie laabu

(Mk 2.13-17; Lk 5.27-32)

⁹ Zozi 'si fe zɛ -a -nan. “Yɛɛ -ku 'e 'le be, en e min -tɔ nen waa laabo Matie be -a 'yɛ. 'Sukɔle 'sizan nen, en e ya 'yee 'nyran-man 'bɔ zɛ -a 'panan. En Zozi “e -yre 'nan: «I -sɔɔnla 'an -sru!» Matie wluan, en e sɔɔnla -a -sru.

¹⁰ “Be -sru Zozi 'lee 'e -srunɔn a 'o -nyrandɪ -blɪfe -sru 'kuin. En 'sukɔle 'sinɔn “kaga 'lee 'wɛ 'wɛɪdɪ “drenɔn 'ta, o -nyran fe -sru o va. ¹¹ Zɛ Farizen 'nɔn -a -nan 'yɛ be, en waa laabu Zozi -srunɔn lɔ 'nan: «-

Me “le “wean nen 'ka 'san fe -ble 'o 'vale 'sukole 'sinon 'lee 'wɪ 'wɪdɪ “drenon 'a?»

¹² Zozi 'wɪ zɪe -a 'man, en e 'nan Farizen 'non le 'nan: «Minnun nen -ce 'ka o man dɪe, wa'a -dɔdɔ -sru -weeman dɪ. 'Pian minnun nen -ce ci o man be, -wee -dɔdɔ -sru -weeman. ¹³ 'Ka 'ci “nron 'wɪ nen Bali -a 'vɪ be -a da. E 'nan:

«Min nyrinda 'e 'sen 'ka da!»

'Be ci 'wɪ “yi “a, 'pian 'sraga budɪ be 'be a 'e “tun. 'Ka -wee 'nan 'ka 'wɪ zɪe -a -ci maan 'kpa! 'Wɪ 'bɔ zɪe -yee “wean nen an -ta. An -ta 'nan -e 'an 'wɪ 'wɪdɪ “drenon laabu, -e 'o 'si 'wɪ 'ji. Ma'an 'tale minnun nen o ci tɪgtɪ be -wee “wean dɪ.»

Zozi 'le 'wɪ “paadɪ a “le fe -tre -le 'wɪ 'zv

(Mk 2.18-22; Lk 5.33-39)

¹⁴ “Be -sru Zan -srunon 'ta Zozi 'va, en waa laabu -yrɔ 'nan: «Me “wean nen 'ku 'vale Farizen 'non 'a, ku fe “soan, te 'i -srunon 'ka “o “fe soan dɔv?»

¹⁵ En Zozi “e -wle 'nan: «Te minnun a lɪ 'pa “fedi drenan be, tɔ nen lɪ -tre 'pazan a o yei “be, o man 'ka 'kɔan 'yuo dɪ. 'Pian tɔ nen e 'ka “nyian o yei “dɪe, -a -nan nen o -kolaman o fe “soan.

¹⁶ En “nyian be, -a -cin 'e 'tɔ 'ka 'ji 'nan, wa'a sɔ -tre 'fɔɪ 'sia -e 'o 'pa sɔ ceje 'fɔɪ bu -nan dɪ. -Te 'be “ceɛ dɪe, sɔ -tre zɪe e sɔ ceje 'fɔɪ bunan “paa “va te e sre. ¹⁷ Wa'a 'wen -tre sean -wi 'kɔle tre cejenun -ji dɪ. -Te 'be “ceɛ dɪe -wi 'kɔle tre cejenun feaman, -e -wen 'e 'sran, te 'o sre. 'Pian o -wen -tre sean -wi 'kɔle tre trenun -ji, -e -wen 'lee -wi 'kɔle trenun 'o vile 'e sre dɪ.»

'Pleble a Zozi 'lɔ fe pɛenon da

(Mk 5.21-43; Lk 8.40-56)

¹⁸ Zozi a 'wunun zɪe -a vnan -wle, tɔon en min tazan -tɔ -ta. E “po sɔon “wlu, en e -yre 'nan: «'An 'lu “sia -kanan 'nun -naagv. 'Pian 'i yra 'si, 'i 'ta 'i 'pe 'pla “da, -e 'e 'fuɪ!» ¹⁹ Zozi wluan, en e sɔonla -a -sru 'o 'vale 'e -srunon 'a.

²⁰ Tɔon lumon -tɔ nen nyen -seanla “man -a -nan le -fuda “fli 'bɔ, te ya'a 'nyan dɪe, e pli Zozi man 'e koda zia, en e kle -yee sɔ 'lebo “man. ²¹ Kɔɔ yaa 'vɪ 'e 'ji 'nan: «Te an -kɔla an kle 'e “tun -yee sɔ man be an “belia.»

²² Zozi 'e 'man lila, yaa 'yɪ, en e -yre 'nan: «'An 'lu, nyen 'e 'si 'i 'ji! 'Yie yi -teradɪ 'an da 'i beli.» 'Nun tɔon lumon zɪe e beli.

²³ Zi Zozi 'bɔla min tazan zɪe -yee “kɔn -nen “be, e 'bei 'fennon 'lee min “kaga 'yɪ. O -ta -wɔle -ceda. ²⁴ En e -wle 'nan: «'Ka bɔla! Nɔnbe 'labe ya'a 'kale dɪ, 'pian e ya yi -tenan.» En waa sɛe wudɪ 'sia. ²⁵ Zi o cɛen minnun bɔladɪ man be, en Zozi wlala, e nɔnbe zɪe -a 'kun 'e 'pe man, en nɔnbe 'bɔ wluan lou. ²⁶ 'Wɪ zɪe e fuila “man 'leglon pɛenon 'ji.

Zozi yie 'winon “fli “beli

²⁷ Zi Zozi 'si fe zɪe -a -nan be, en yie 'winon “fli sɔonla -a -sru -paandɪ -a. O -paanman 'nan: «David kluda min Zozi, 'ku nyrinda 'e 'sen 'i da!»

²⁸ Zi e 'bɔla “kɔnnen “be, en yie 'winon 'bɔ pli “man. Zozi 'a laabu -wɔ 'nan: «'Ka yi -teala “da 'nan, an -kolaman 'padɪ -a 'ka 'va?»

En waa wun -fɔ -yre 'nan: «Inyan, Minsan!»

²⁹ -A -nan nen 'e 'pe kle o yie man, en e 'nan -wle 'nan: «'Wɪ nen ka yi -tera “da “be, 'e 'le sɔɔ 'ceɛ.» ³⁰ En o yie 'le 'su. Zozi 'wɪ 'pla -wle, yaa 'vɪ -wle 'nan: «Te 'ka -nan sɛe wɔ min le dɪ.» ³¹ 'Pian o -ku, en waa 'sinan 'pa 'leglon pɛenon 'ji.

Zozi bobo -tɔ beli

(Lk 11.14-15)

³² Zi min “fli zɪe o -ku be, en minnun -ta min -tɔ nen -yɔ -wɪdɪ -a dre bobo -a be -a Zozi le. ³³ Zozi -yɔ -wɪdɪ zɪe -a -pin -a -sru, en e 'wɪdɪ 'sia. 'Wɪ zɪe e minnun 'lebo “fɔ, en waa vɪdɪ 'sia 'nan: «'Ku'a tian

'wɪ 'gʊe -a tede -nan yɪɛ Izrael 'lɛglɔn 'ji 'mlɔnmɔn dɪ.»

³⁴Pian Farizen 'nɔn “o 'vɪ 'nan: «-Yɔnun tazan -le 'pleblɛ 'a nen e -yɔnun -pian “minnun -sru.»

Minnun nyirinda -sɛn Zozi da

(Mk 6.34; Lk 10.2)

³⁵Zozi ciɪ 'fla -dandannun 'lee 'fla “wennennun pɛɛnɔn da. E 'wɪ paa minnun ji -wee cin yɪ 'kɔnnun -ji. E 'wɪ 'nɔn-nɔn 'vɪ -wɛɛ 'nan, Bali -le mingɔnnen -blɪdɪ 'bɔ -kogo. Minnun pɛɛnɔn nen -cɛ ci o man 'lee minnun pɛɛnɔn nen o man “yaaman bɛ, e 'o 'beli. ³⁶Zɪ e minnun 'yɪ “kaga “bɛ, en o nyirinda -sɛn “da. Kɔɔ e o 'yɪ bɛ, o “koe 'ka 'o da dɪ, en o ya 'fogo 'fogo “le 'blanun nen o -sru “pinzan “ka -e 'e o 'lɛ bʊ tɪglɪ dɪɛ -wee 'wɪ 'zʊ. ³⁷-A -nan nen yaa 'vɪ 'e -srunɔn lɛ 'nan: «Saa 'bɛ tran “kaga “bɛ, 'pian -a -tɛnɔn a “wɛn-nɔn. ³⁸-Yee “wɛan 'ka Minsan nen fei zɪɛ e ci -yee vɛ -a bɛ -a trʊ 'ba 'nan, 'e -a -tɛnɔn 'pa 'sia -e 'o -yee 'saa bɛ -a -tɛ!»

Zozi minnun 'si “va 'yee 'pasianɔn 'a

(Mk 3.13-19; Lk 6.12-16)

10 Zozi 'e -srunɔn 'fuda “fli “bɛ o cin 'yɪ, en e -kɔɫadɪ -nɔn -wɛɛ 'nan, 'o -yɔ -wɪɫɪdɪnɔn -pin minnun -sru, en “nyian 'o minnun pɛɛnɔn nen -cɛ ci o man 'lee minnun pɛɛnɔn nen o man “yaaman bɛ o 'beli.

²Min -fuda “fli “nen Zozi o 'si “va 'yee 'pasianɔn 'a bɛ, o 'tɔ nɛn 'gʊ: Simɔn nen waa laabo “nyian Pieri bɛ, 'lee 'e “bʊ Andre, 'lee Zebede -pɪ Zaji 'lee 'e “bʊ Zan, ³'lee Filipu, 'lee Batelemi, 'lee Toma, 'lee Matie nen e ya 'e tede 'sukɔɫɛ 'sizan 'a bɛ, 'lee Alife -pɪ Zaji, 'lee Tade, ⁴'lee Simɔn -tʊ nen waa laabo “nyian Zelo bɛ, 'lee Zudazi Karioti. Min nen e “ta -daa Zozi 'nɔnɫɛ 'e 'nanmannɔn lɛ bɛ, -nyren. Minnun zɪɛ o 'bɔ nɛn Zozi o 'si “va 'yee 'pasianɔn 'a.

'Wɪ nen kɔ Zozi 'le 'pasianɔn 'o dre bɛ Zozi -a 'vɪ -wɛɛ

(Mk 6.7-13; Lk 9.2-6)

⁵Min -fuda “fli zɪɛ, o nen Zozi o 'pa 'sia. 'Wɪ nen yaa 'pla -wɛɛ 'vaa, en e o 'pa 'sia bɛ -nyren 'gʊ. E -wɛɛ 'nan: «Te 'ka 'ku minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɛ o va dɪ! En te 'ka 'ku Samari 'nɔn 'le 'flanun da dɪ! ⁶'Ka 'ku 'pian Izrael 'nɔn 'va. -Wɛɛ ci 'blanun nen o 'san bɛ waa! ⁷'Ka 'ku Bali -le 'wɪ vɪ -wɛɛ! 'Ka vɪ -wɛɛ 'nan: «Bali -le mingɔnnen -blɪdɪ 'bɔ 'kogo.» ⁸Minnun nen 'cɛ ci o man bɛ, 'ka o 'beli! Minnun nen o -ka bɛ, 'ka o 'fuv! 'Ka 'kogobe 'si minnun man -e 'o dre 'saun Bali 'lɛ! 'Ka 'yɔ -wɪɫɪdɪnɔn -pin minnun -sru! 'Ka 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -a dre minnun lɛ 'e “tun! Te 'ka fɛ -tʊ 'si “man “dɪ, kɔɔ an 'pleblɛ zɪɛ -a -nɔn 'cɛɛ 'e “tun. ⁹Te 'ka -siga 'lee “lala 'sia 'ka -tien “ji dɪ! ¹⁰Te 'ka 'pada 'sia dɪ! En te 'ka 'tralɛ 'sia “fli “dɪ! Te 'ka 'manwua pee 'sia dɪ! En te 'ka “tonyrin pee 'sia dɪ! Kɔɔ -a -nɔn da nen -e 'nyranman 'pazan 'e 'yee -pan yɪ.

¹¹-Te 'fla -dan da nen ka 'bɔɫa oo, -te 'fla “wennen da nen ka 'bɔɫa oo, min nen e ya 'fla zɪɛ -a da, e “we “man -e 'e 'ka 'pɛ 'kun bɛ, -a 'bɔ nɛn 'ka -wɛɛ. 'Ka 'fʊ -a san va -trilii -e 'cɛɛ -ku yɪ 'e bɔ. ¹²-Te ka wɫa 'kɔn 'tʊ -ji bɛ, 'ka 'kɔn zɪɛ -a -ji 'nɔn 'tɔ bʊ! ¹³-Te 'kɔn zɪɛ -a -ji 'nɔn 'ka 'pɛ 'kun bɛ, 'cɛɛ -fɛa 'e 'fʊdɪ -trɔɔ -nɔn -wɛɛ. 'Pian -te wa'a 'ka 'pɛ 'kunɫɛ dɪɛ, 'cɛɛ -fɛa “nen 'e 'fʊ 'e “tun. ¹⁴Minnun nen wa'a 'ka 'pɛ 'kunɫɛ dɪ, en wa'a o “trɔɛn “tɔɫɛ 'ka 'wei lɛ dɪɛ, 'ka 'pɛ 'e 'si -wee 'wɪ 'ji -e 'ka 'si 'o fla, -te 'bɛ “cɛɛ dɪɛ, 'ka 'si 'wee “kɔnnɛn -e 'ka 'ku! ¹⁵Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, yɪ nen Bali minnun -le tin “baa bɛ, 'fla zɪɛ -a da 'nɔn 'o yra ye 'pleblɛ. E “mlian Sodɔm 'nɔn 'lee Gomɔr 'nɔn 'le yra yɪdɪ da.»

**Minnun -taa 'te 'pale
Zoji 'le 'pasianon da**

(Mk 13.9-13; Lk 12.11-19; 21.12-19)

¹⁶«Ka “trōen “tō 'wī 'gūe -yre! An “ta 'ka “paa -sia 'tredanōn 'va, 'pian ka ya o yei “le 'nan 'blanun nen plō winun yei “be -wee 'wī 'zū. -Yee “wean 'wī 'tōdt -a nen 'ka 'ta wū o yei, en 'ka 'kōn o va -trōō. ¹⁷'Pian 'ka yie 'tō 'ka 'fli -va minnun -le “wean! Kōō o -taa 'ka -nōnle tin 'banōn le, -e 'o 'ka 'sōn -ngble -a Zuif 'nōn 'le cin yī 'kōnnun -ji. ¹⁸'Men “wean o -ko 'ka 'a -kōnmandannun 'le, en o -ko 'ka 'a mingōnnennun 'le. Fē zīe -a -nan nen ka 'men 'wī 'nōnōn vī. Ka dra 'men 'wī 'nan yūnōn 'a o 'le, en ka dra “nyian 'men 'wī 'nan yūnōn 'a minnun o 'ka Zuif 'nōn 'a dīe o 'le. ¹⁹'Pian -te o 'ka 'nōn -wle “be, 'wī nen kō 'ka vī be, te -a nyen 'e 'kōn 'ka 'ji dī. Kōō -te -a tū 'bō be, 'wī zīe -a -cin -tōa 'ka 'ji. ²⁰-Yee cī 'nan 'ka “tī Bali lei 'be 'wī “paa 'ka 'le, -e 'ka vī. Cēe “cēe tin 'baa dī!

²¹Tū -tū -taa “bōle be, “bū -mie 'e 'bō 'fli “bū -nōan “minnun le 'nan 'o -te. En “nyian 'nen “tū -mie 'yee 'nen -nōan “minnun le 'nan 'o -te. 'Nennun -mienun wuanla 'o “tū 'lee 'o “bū “man 'nan minnun 'e o -tēe. ²²'Men “wean be, minnun pēenōn -taa 'nanle 'ka man. 'Pian min nen e -tō 'pleble 'trilii, en e 'bōla -a 'le 'sran “nan “be, e “sia 'wī 'ji. ²³-Te minnun a 'te 'panan 'ka da 'fla 'tū da be, 'ka 'si 'be 'nan, -e 'ka 'kū 'fla 'pee da. Maan ve 'cēe 'wī tūglī 'a 'nan, ka'a 'cēan ciudī man Izrael 'fla pēenōn da Bali -le 'wī vīdī -a 'vaa -e 'an 'bō Blamin -pī -tadī 'e 'bō dī.

²⁴Maan ve “nyian 'cēe 'nan, 'wī -tranlazan 'ka 'mlian 'wī “paazan da dī. En min 'suzan 'ka 'mlian 'e plazan “da dī. ²⁵-Yee “wean te 'wī 'e 'ka 'kan dī. 'Wī nen waa dre 'wī “paazan le be, waa dra “nyian -a -tranlazan “le. En 'wī nen waa dre min plazan “le be waa dra “nyian -a 'suzan le. En “nyian be “kōnnēzan

ceje 'bō be minnun -a laabu -yūnūn tazan Belzebul, -yee “wean 'wī nen o -taa -a vile -yee “kōnnen 'nōn man be, e “mlianla “da!»

Te 'ka “klan min lō dū!

(Lk 12.2-9)

²⁶«Pian minnun nen o 'wīnūn zīe -a dra 'cēe be, te 'ka “klan -wlo “dī! Kōō 'wī nen e ya tian 'e yōōdī minnun man be, -a ta -taa “bōlea. En 'wī pēenōn nen minnun 'ka tian -a tōa dīe, -a -ci -taa 'sile -wle. ²⁷-Yee “wean 'wī nen maan ve 'cēe klun tiidī 'va be, 'ka vī yīdea, en 'wī nen maan ve 'cēe 'sure -ji be, 'ka trōan -tō -guada.

²⁸En te 'ka “klan minnun lō dī! O -kolaman min po -tēdī -a, te wa'a 'kolaman -a lei -tēdī -a dī. 'Pian 'ka “klan Bali lō! Kōō e -kolaman min po -tēdī -a, en e -kolaman min lei -tēdī -a. Yaa dra 'te nen ya'a 'driman 'mlōnmlōn dīe -a va. ²⁹-A -cin 'e 'kōn 'ka 'ji 'nan, “loman “wenwennun nen min 'ka o taan “lala “kaga 'va dīe, 'ka “tū Bali yīe a o da. -A -tū 'ka 'sia “va -e 'e 'tria te Bali 'bō “cēe 'vī dī. ³⁰En 'cee vē be, 'ka 'wulo “je pēenōn nen 'ka 'win -ji be, Bali -a pou “nen -tōa. ³¹-Yee “wean te “klan -tū 'e 'kōn 'ka 'ji 'mlōnm-lōn dī, Bali 'ka “siala e -cia “lomannun “da.

³²Min nen yaa 'le “cēan minnun 'le 'nan, 'e ya 'an -sruzan 'a be, maan 'le “cēan “nyian 'an “tū “nen laji be -a 'le 'nan, min 'gūe 'an -sruzan nen. ³³'Pian min nen e 'ka “vale 'e ve minnun yīe man 'nan, 'e ya 'an -sruzan 'a dīe, an 'bō “nyian “an “ve 'an “tū “nen laji be -a 'le 'nan, 'an -sruzan “cēe dī.»

**Minnun “cēan 'e cin
man Zoji -le “wean**

(Lk 12.51-53; 14.26-27; 17.33)

³⁴«Te 'e 'kōn 'ka 'ji 'nan, an -ta 'trēda 'nan -e 'ka 'man 'e 'fōla -trōō dī! Ma'an 'talē 'nan -e 'ka 'man 'e 'fōla -trōō dī, 'pian an -ta 'wī 'fōlea 'ka man. ³⁵Kōō an -ta

'wɪ 'fɔləa 'nɛn -klɔnmɔn 'lee 'e "tɪ yei, ɛn an -ta 'wɪ 'fɔləa nɔnbɛ 'lee 'e "bʊ yei, ɛn "nyian bɛ an -ta 'wɪ 'fɔləa 'nɛn "bʊ 'lee 'e 'pɪ nan yei. ³⁶ ɛn min 'bɔ 'mangulinun 'bɛ -taa "drele -a 'nanmannɔn 'a.

³⁷ Min nɛn e "tɪ ye "yi, -te "bɛ "cɛɛ dɪ, 'e "bʊ ye "yi e "mlian 'an da bɛ, ya'a nyɛnlɛ 'an -sruzan 'a dɪ. ɛn min nɛn e 'pɪ ye "yi, -te "bɛ "cɛɛ dɪ, e 'lu ye "yi e "mlian 'an da bɛ, ya'a nyɛnlɛ 'an -sruzan 'a dɪ. ³⁸ Min nɛn e ya "vale 'e -sɔɔnmɪan 'an -sru "bɛ, 'e 'wɪ yɪa yɪdɪ man, ɛn 'e 'wɪ -kadt man yiba "plan da! -Te ya'a drele zɪ dɪɛ, ya'a nyɛnlɛ 'an -sruzan 'a dɪ. ³⁹ Min nɛn e ya 'e 'ladɪ 'yee 'trɛda da bɛ, ya'a ye dɪ. 'Pian min nɛn 'e 'pɛ 'si 'yee 'trɛda da "fo, ɛn 'e 'fli -nɔn 'mɛn bɛ, yaa ye.»

**Min nɛn e 'ka 'pɛ 'kun bɛ
Bali -a -ko "paa**

(Zan 13.20; Lk 10.16; Mk 9.41)

⁴⁰ «Min nɛn e 'ka 'pɛ 'kun bɛ, te yaan 'pɛ 'kun. ɛn min nɛn yaan 'pɛ 'kun bɛ, te e min nɛn yaan 'pa 'sia bɛ -a -pɛ 'kun. ⁴¹ Min nɛn e Bali 'lewei vɪzan -pɛ 'kun 'nan e ya Bali 'lewei vɪzan -a -le "wean bɛ, Bali -a san -ko "paa "le Bali 'lewei vɪzan -le 'wɪ 'zv. ɛn min nɛn e min tɪglɪ 'pɛ 'kun 'nan e ya min tɪglɪ 'a -le "wean bɛ, Bali -a san -ko "paa "le min tɪglɪ 'le 'wɪ 'zv. ⁴² 'An -sruzan nɛn minnɪn 'ka -a siala fɛ -tʊ -a dɪɛ, min nɛn e 'yi 'kulɛnɛn 'tʊ -nɔn -yɾɛ 'nan e ya 'an -sruzan 'a -le "wean bɛ, maan vɛ 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, Bali -a -ko "paa 'wɪ nɛn yaa drɛ bɛ -a man.»

11 Zɪ Zozi cɛɛn 'wɪnɪn pɛɛnɔn zɪɛ -a vɪdɪ man 'e -srɪnɔn 'fuda "fli "le bɛ, ɛn e 'si fɛ zɪɛ -a -nan. E -ku 'wɪ "paadt -a minnɪn ji 'lee Bali -le 'wɪ vɪdɪ -a minnɪn lɛ fɛ zɪɛ -a "srɔn 'flanun da.

**Min -batize drezan Zan
minnɪn 'pa 'sia Zozi 'va**

(Lk 7.18-35)

² Tʊ zɪɛ -a wlu bɛ, te Zan a -pʊ 'kuin. 'Wɪnɪn nɛn Crizi -a dra bɛ yaa 'man, ɛn

'e -srɪnɔn 'pa 'sia "va, ³ 'nan o laabu -yɾɔ 'nan: «Yɪɛ cɪ min nɛn kʊa 'man 'nan e -taa "bɛ -a, -baa kʊa pɛɛ man -pɛan tian?»

⁴ ɛn Zozi "e -wɛɛ 'nan: «Ka 'ku! 'Wɪnɪn nɛn kaa 'man bɛ, 'lee 'wɪnɪn nɛn kaa -nan 'yɪ bɛ, 'ka 'sɪnan 'pa Zan lɛ. ⁵ 'Wɪnɪn zɪɛ -nyɾɛn 'gʊ: An yɪɛ 'wɪnɔn yɪɛ 'lɛ 'sʊ. Minnɪn nɛn o -srɛn "tra "bɛ an o wluan lou. An -kogobɛ 'sɪ -kogobɛ 'tɛnɔn man. An "trɔɛn "wɪnɔn "trɔɛn 'lɛ 'sʊ. Minnɪn nɛn o -ka bɛ an o fuw. ɛn an Bali -le 'wɪ 'nɔn -nɔn 'vɪ 'yalɛ -tɛnɔn lɛ. ⁶ Min nɛn e yɪ -tɛra an da ɛn -a -pɛ -sru 'ka tɔalɛ 'mlɔnmɪlɔn dɪɛ, Bali -le -fɛa a -a san man.»

⁷ Zɪ Zan -le 'pasianɔn zɪɛ o lidɪ 'sia 'o da bɛ, ɛn Zozi Zan -le 'wɪ vɪdɪ 'sia minnɪn nɛn -nan bɛ -wɛɛ. Yaa laabu -wɪɔ 'nan: «Me "le "wean nɛn ka -ku Zan -nanjɛnlɛ "bui "da? -Cɛan nɛn fulɔ cɪ -a nyɔɔnnan bɛ, -a yɪnan "cɛɛ ka -ku dɪ. ⁸ ɛn -mɛ "le "wean nɛn ka -ku "mɛn? Min nɛn e sɔ fɛnyian 'wʊ 'e da bɛ, -a yɪnan "cɛɛ ka -ku dɪ. Kɔɔ kaa -tɔa 'nan sɔ fɛnyian fɛnyian bɛ, mingɔnnɛn -le 'kuin nɛn waa ye. ⁹ 'Ka 'ci nɔn 'nan Bali 'lewei vɪzan nɛn, -yɛɛ "wean nɛn ka -ku. 'Wɪ 'kpa nɛn! 'Pian maan vɛ 'cɛɛ 'nan, Zan -dan "mlian Bali 'lewei vɪzan da. ¹⁰ Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

⟨An 'bɔ Bali,

an 'mɛn min -tʊ -tɔala 'i 'lɛ,

-yɛɛ 'i 'lɛ si dra.⟩

Min nɛn Bali -a 'vɪ bɛ Zan nɛn. ¹¹ Maan vɛ 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, 'trɛda blamin -tʊ -dan 'ka 'mlian min -batize drezan Zan da dɪ. 'Pian minnɪn nɛn o ya Bali -le mingɔnnɛn trɛdave -a bɛ, o va min "wɛnnɛn -dan "mlian Zan da. ¹² Tʊ nɛn min -batize drezan Zan Bali -le 'wɪ vɪdɪ 'sia, 'trɪlii -e 'e bɔ cɛɛgʊ yɪ -a bɛ, minnɪn a 'o 'tɔdɪ lou 'nan tɛ Bali -le mingɔnnɛn -blɪdɪ 'e 'ku 'e 'lɛ dɪ. ɛn minnɪn 'bɔ nɛn -weɛ 'wɪ a 'tɔndɔn zɪɛ, o ya "va 'nan 'e drɛ 'weɛ vɛ -a. ¹³ Bali -le mingɔnnɛn -blɪdɪ pou siadt bɛ, Bali 'lewei vɪnɔn pɛɛnɔn -a 'vɪ 'e 'cɛn, ɛn 'wɪ zɪɛ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ "nyian Moizi -le

-pei 'fluba 'ji. En Zan “e 'wɪ 'tʊwli zɪe -a 'vɪ “nyian. ¹⁴ 'Wɪnʊn zɪe -te ka yi -tɛala “da 'nan 'wɪ 'kpa nen bɛ, maan ve 'cɛɛ 'nan, Eli nen Bali 'lewei vʊnɔn -a 'vɪ 'nan e -taa 'vaa -e Bali -le mingɔnɔn -blɪdɪ 'e pou sia bɛ -a 'bɔ nen Zan -a. ¹⁵ Min nen 'wɪ man “trɔɛn -cɪ -a -wulo -man bɛ 'e man.

¹⁶ -Naagʊnɔn bɛ an o -kɔɔnman -tʊnʊn man? O ya “le nannannun nen o ya sɔɔn -tɛnan -guada bɛ, -wee 'wɪ 'zʊ. -A -mienun -a ve 'o bɔɛnʊn lɛ 'nan: ¹⁷ 'Kʊ -pʊ -tɛ 'cɛɛ, 'pian ka'a 'tanlɛ dɪ. “Drenun nen o min -wulo -man -taa “bɛ kʊa -fɔ 'cɛɛ, 'pian ka'a 'wʊɔlɛ dɪ. ¹⁸ Fɛ nen maan 'vɪ zɪe -yɛɛ cɪ 'nan, zɪ Zan -ta bɛ, e fɛ 'sɔn, en ya'a -wɛn mlinlɛ dɪ, 'pian minnʊn -a 'vɪ “man 'nan: <Yʊ -wɪdɪ 'bɛ cɪ -a -sru.> ¹⁹ 'Bɛ nen 'gʊɛ 'an 'bɔ Blamin -pɪ -ta, “an “fɛ -ble, en “an “wɛn -mlian, en minnʊn -a 'vɪ 'an man 'nan: <Fɛ -blɪ -lagu nen 'maan, en -wɛn -tɛzan nen 'maan.> En “nyian minnʊn -a 'vɪ 'an man 'nan: <'Sukɔlɛ 'sɪnɔn 'lee 'wɪ 'wɪdɪ “drenɔn bee nen 'maan.> 'Pian 'an drɛ wʊnʊn 'bɛ Bali -le 'wɪ 'tɔdɪ -cɪ -kɔɔnman.>

**Flanun nen -a danɔn 'ka yi -tɛlea
Zoji da dɪɛ, Zoji 'wɪ 'pla -wɛ**

(Lk 10.13-15)

²⁰ “Bɛ -sru en Zoji 'wɪ 'tɔ 'flanun nen e 'lebo “fɔ wɪ “kaga drɛ “da “bɛ o man, kɔɔ w'a'a 'wɪlɛ “man -e 'o 'sɪ 'o drɛ wɪ -wɪdɪnʊn man dɪ. Yaa 'vɪ -wɛlɛ 'nan: ²¹ «Koraze 'nɔn, 'wɪ -taa “bɔlɛ 'ka man! Bezaida 'nɔn, 'wɪ -taa “bɔlɛ 'ka man! 'Lɛbo “fɔ wʊnʊn nen o drɛ 'ka fla 'gʊɛ, “te o drɛ Tir 'lee Sidɔn 'flanun da bɛ, “te o 'tɛ 'yie 'wɪ 'o da -a -nan 'mɔn, en “te 'o -cɛ bʊ sɔ cɛɛn 'o man -a -nan 'mɔn. -A -cɪ -kɔɔndɪ nen 'nan o 'sɪ 'o drɛ wɪ -wɪdɪnʊn man. ²² -Yee “wean maan ve 'cɛɛ 'nan, yi nen Bali minnʊn -le tin “baa bɛ, 'cɛɛ yra yɪdɪ 'pleblɛ “mlian Tir 'nɔn 'lee Sidɔn 'nɔn 'le vɛ da. ²³ En kaa nen ka cɪ Kapanamo 'nɔn 'a bɛ, e ya 'ka 'ji 'nan ka -ko Bali va laji? -Cɛje, 'pian Bali 'ka -sɔɔnmlan -kanɔn 'va.

Kɔɔ 'lebo “fɔ wʊnʊn nen o drɛ 'ka 'va 'gʊɛ, “te o drɛ Sodɔm 'nɔn fla bɛ, “te 'fla zɪe e ya -nan tian cɛɛgʊ yi -a. ²⁴ -Yee “wean maan ve 'cɛɛ 'nan, yi nen Bali minnʊn -le tin “baa bɛ, 'cɛɛ yra yɪdɪ 'pleblɛ “mlian Sodɔm 'nɔn 'le vɛ da.>

Zoji 'e “tɪ 'tɔ 'bɔ

(Lk 10.21-22)

²⁵ Tʊ zɪe -a man nen, Zoji Bali tru 'ba. Yaa 'vɪ 'nan: <'An “tɪ, yie cɪ labli 'san -a, en yie cɪ 'trɛ 'san -a. Mein 'tɔ “yi “ve 'nan, 'wʊnʊn nen yia yɔɔ minnʊn nen 'o 'fli “siala 'wɪ 'tɔnɔn -a bɛ o man bɛ, yia ta 'bɔla minnʊn nen 'o 'fli drɛ nannannun -a bɛ -wɛlɛ. ²⁶ 'Wɪ 'kpa nen, kɔɔ 'wɪ nen e cɪ 'i 'cɪ 'sɔ 'a bɛ, -a 'bɔ nen yia drɛ.

²⁷ Fɛ pɛɛnɔn 'peba a 'e wʊdɪ 'an 'lɔ, 'an “tɪ yie drɛ zɪ. 'An “tɪ 'saza 'bɛ 'an 'bɔ nen an cɪ -a -pɪ -a bɛ 'an -tɔa. En 'an 'bɔ nen an cɪ -a -pɪ -a bɛ 'an 'saza 'bɛ 'an “tɪ -tɔa. En “nyian 'an 'bɔ nen an cɪ -a -pɪ -a bɛ, min nen an ya “va 'nan 'an ta bɔala -yɛɛ “bɛ, -a san 'bɛ 'an “tɪ -tɔa.

²⁸ 'Ka pɛɛnɔn, 'ka 'ta 'an 'va! 'Ka “koe “a 'e 'nyandɪ, kɔɔ -trɔ nen 'ka 'win -ji bɛ -a cibɛn a, -yee “wean 'ka 'ta 'an 'va -e 'an 'ka 'trɔa. ²⁹ 'Ka 'wɪ “man -e 'an drɛ 'ka 'tazan -a! 'Ka -sɔɔnla 'an -sru -e 'ka 'wɪ -tranla 'an 'va! Ma'an 'tɛ 'paa 'ka da dɪ, en “nyian bɛ, an 'ka 'tʊdʊ pɛɛnɔn “siala min -a. 'An 'va zia bɛ, 'ka 'cɪ yra “tra. ³⁰ Kɔɔ -sɪ nen maan -kɔɔnmlan 'cɛɛ -e 'ka 'sia bɛ, e ya 'ka 'sia -sɪ -a. En -trɔ nen maan -nɔan 'cɛɛ -e 'ka 'sia bɛ, e ya 'fogo 'fogo.>

**Zoji 'wɪ tin 'ba Zuif
'nɔn 'le 'flinla “yi man**

(Mk 2.23-28; Lk 6.1-5)

12 “Bɛ -sru 'flinla “yi -tʊ da bɛ, en Zoji 'lee 'e -srunɔn fei -tʊ 'cɛndɪ 'sia 'ji. Tʊ zɪe -a wɪlɛ bɛ, te dra -a -srunɔn -tɛa. Fɛ 'wɛlɛ nen fei zɪe -a da bɛ, waa cɛɛn, en waa -blɪdɪ 'sia. ² Zɪ Farizen 'nɔn -a -nan 'yɪ bɛ, en waa 'vɪ Zoji lɛ 'nan: “’I 'yio 'i -

srunon 'a! 'Wt nen wa'a dra -cee 'flinla “yi da die, -a 'bo nen o ci -a drenan be.»

³En Zozi -a laabu -wlo 'nan: «'Wt nen -kaa tra David -a dre 'o 'vale 'yee minnun -a be, ka'a tian -a ta vile duv? Te dra o -tea “be, ⁴e wla Bali -le 'kuin, en 'kpoun nen waa 'pla Bali -le ve -a be, yaa 'sia, yaa bli, en e 'yee minnun “le “non, 'pian te -a 'kpoun 'bo zie Bali -pannon 'saza 'be -ble.

⁵En “nyian be, kaa ta 'vi Bali -le 'fluba 'ji 'nan, 'flinla “yi da be, Bali -pannon 'ko 'nyranman 'pale Bali -pan 'kuin. 'Flinla “yi 'sræn nen waa sre zie, 'pian o ya Bali -pan 'kuin -le “wean be, min -tu 'ka 'wt 'toa o man di. ⁶Maan ve 'cee 'nan, fe nen 'be -dan “mlian Bali -pan 'kon da be, 'be a 'gv. ⁷E ya 'e 'cræn -tædi Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Min nyirinda 'e 'sen 'ka da!

'Be ci 'wt “yi “a,
'pian 'sraga budt be,
'be a 'e “tun.»

“Te ka 'wt zie -a -ci 'man be, 'men minnun nen wa'a 'wt 'wliidi “tu drele 'labe die, “te ka'a 'wt 'toa o man “fo “di. ⁸Fe nen maan 'vi zie -yee ci 'nan, 'an 'bo Blamin -pi meen ci 'flinla “yi san -a.»

**Min -tu nen -a -pela 'ka 'e
man be Zozi -a beli**

(Mk 3.1-6; Lk 6.6-11)

⁹Zozi 'si fe zie -a -nan, en e -ku -wee cin yi 'kuin. ¹⁰Kon zie -a -ji be, min -tu nen -a -pela 'ka 'e man be, e ya -nan. -A -nan nen minnun 'wt 'gve -a laabu Zozi 'lo 'nan -e 'o -kola 'wt 'todt -a “man “le “wean. O -yre 'nan: «-Cee -pei -to wt -a -si -non 'nan min 'e 'ce 'si min man 'flinla “yi da?»

¹¹En Zozi -a 'vi -wle 'nan: «Min -tu 'ka 'ka yei, -te -yee 'bla a -tuwli “ce, en e -te -klu -ji 'flinla “yi da be, -e 'e vile 'e 'si di.

¹²Blamin 'wt a e -cia 'bla da. -Yee “wean

-a -si a min lo -e 'e 'wt “yi “dre min le 'flinla “yi da.»

¹³En Zozi -a 'vi min nen -a -pela 'ka 'e man be -yre 'nan: «'I 'pe 'su “ji!» Min zie 'e 'pe 'su “ji, en -a -pe zie e dre “plonblon “le -a -pe -tu -le 'wt 'zu. ¹⁴Zi e 'wt zie -a dre be, en Farizen 'non 'bola bei. O -ku 'o cin yule. Waa 'pla “da 'nan, 'o Zozi 'man -wee -e 'o -te.

**Bali 'suzan nen Bali -a
'si “va “be Zozi nen**

(Mk 3.7-12; Lk 6.17-19)

¹⁵'Wt nen -a -cin ci Farizen 'non 'ji 'nan 'o dra be, Zozi -a -konnem 'yi, en e 'si fe zie -a -nan, e -ku. Min “kaga “kula -a -sru, en minnun nen 'o 'man “yaaman be, e -ce 'si o pænon man, ¹⁶'pian e 'wt 'pla -wle 'kagla 'nan, te 'wee 'to fuila “man “di! ¹⁷'Wt nen Bali 'lewei vızan Ezai -a 'vi 'e 'cen be, zi e 'le soo zie. Koo yaa 'vt 'nan: ¹⁸«Bali “e 'nan:

«An 'suzan nen maan 'si “va “be, -nyren “be.

Maan ye “yi en -yee 'wt 'an 'ci “nranman. An 'men lei 'saun -non -yre.

Zi an min “siala min tıglı 'a 'an 'le be, -yee ve 'leglon pænon 'ji 'non le.

¹⁹Ya'a ve -sa -a di, en ya'a -paanman -a vidt -a di.

En “nyian be,
ya'a ve -guada -trilii di.

²⁰Maan ve 'cee 'nan,
-cean nen e ya 'e 'widt be,

'an 'suzan zie,
ya'a suvmlan “nen “di.

En 'te nen e ceen “dridt man be,
ya'a 'driman di.

Yaa dra -bleble zie -trilii,

-e zi an min “siala min tıglı 'a 'an 'le be,
minnun pænon 'o -ci man.

²¹Tredanon pænon yie 'fo -yre 'nan,
-yee min “sia 'wt 'ji.»

Zozi 'wɪ 'pla Farizen 'nɔn le

(Mk 3.22-30; Lk 11.14-23;
12.10; 6.43-45)

²² “Be -sru en minnun -ta min -tu nen -yu -wɪdɪ “a -a -sru “be, -a Zozi le. Min zɛ -yu -wɪdɪ 'bɔ -a yɛ 'wi, en yaa dre bobo -a. Zozi -a beli, en e wu, en e fenan yɪ. ²³ Wɪ nen Zozi -a dre be, e minnun pɛɛnɔn 'plo 'fɔ, en waa 'vɪ 'o cin yei 'nan: «Min 'labe e -kɔan David kluda min -a 'kpagba.»

²⁴ Zɪ Farizen 'nɔn 'wɪ nen minnun -a 'vɪ be -a 'man be, en waa 'vɪ -wɛ 'nan: «Yunun tazan Belzebul -le 'pleble 'a nen min 'labe e -yu -wɪdɪnɔn -pian “minnun -sru.»

²⁵ Wɪ nen Farizen 'nɔn 'ji be, Zozi -a -tɔ, en e 'nan -wɛ 'nan: «-Te 'lɛgɔn 'tu -ji minnun cɛɛn 'e cin man, en o ya -kuli -tanan 'o cin man be, 'lɛgɔn zɛ e -wia. -Te 'fla -tu da 'nɔn 'be cɪ 'wɪ 'tuwɪ zɛ -a drenan oo, 'fla zɛ ya'a 'mɔan dɪ, -e 'e -wi. En -te 'kɔn 'tuwɪ 'le “nen 'nɔn 'be cɪ 'wɪ 'tuwɪ zɛ -a drenan oo, “kɔnnen zɛ e -wia. ²⁶ -A -tuwɪ “nen “nyian Satan 'lee -yee -yunun -le vɛ -a. “Te -wɛɛ cɛɛn 'e cin man, en o ya -kuli -tannan 'o cin yei “be, “te -yee mingɔnnen trɛ -wi -a -nan 'mɔn.

²⁷ Kaa 'vɪ 'an man 'nan, Belzebul 'be 'pleble -nɔan 'men en an -yu -wɪdɪ -pian “minnun -sru, 'lɔɔ 'cee 'nennun -le vɛ be cɛɛ ve -nɔn? 'Wɪ nen kaa ve 'an man, -te ka'a ve 'cee 'nennun man dɛ, yaa -kɔɔnman 'nan -tin a 'e 'tɛdɪ 'ka da. ²⁸ 'Pian 'men vɛ be, Bali lei 'be 'pleble -nɔan 'men, en an -yunun -pian “minnun -sru. 'Wɪ zɛ -yee -kɔɔnman 'nan Bali -le mingɔnnen -blɪdɪ 'bɔla 'ka 'va. ²⁹ En “nyian be, maan ve 'cɛɛ 'nan, Satan nen e ya min 'pleble 'a be, waa “kuan waa -yruman 'vaa, en min -kɔlaman 'e -wɪamlan -yee 'kuin -e 'e -yee fenun “koola.

³⁰ Min nen e 'ka 'an 'va dɛ, te -a pei a 'e 'padɪ 'an man. En min nen ya'a 'paa 'an 'va -e 'ku fɛ tre 'e cin man dɛ, yaa fuimlan

“man. ³¹ E ya “le 'an 'wɪ 'pla 'cɛɛ 'nan, 'wɪ 'wɪdɪ pɛɛnɔn nen min -a dra be, Bali -kɔlaman -a 'cɛdɪ -a min le. En “nyian -te min Bali sɔn be, Bali -kɔlaman -a 'cɛdɪ -a min le. 'Pian 'wɪ nen Bali lei 'saun -a dra be, min nen e “we “man -wɪdɪ “be, Bali 'ka -a cɛa -a san le 'li “fo “dɪ. ³² Min nen e 'wɪ 'wɪdɪ 'vɪ 'an 'bɔ Blamin -pɪ man be, waa “cɛa -yre. 'Pian min nen e 'wɪ 'wɪdɪ 'vɪ Bali lei 'saun man be, -te -a yɛ a “man 'trɛda 'gɔ oo, -te e -ka oo, wa'a cɛa -yre “fo “dɪ.

³³ O yiba 'kpa -tɔa 'e 'blu man. -Te yiba “a “yi “be, -a 'blu -kɔan “yi, en -te yiba “a -wɪdɪ “be, -a 'blu -kɔan -wɪdɪ. ³⁴ Min -wɪdɪnɔn! 'Wɪ “yi 'ka 'kɔlaman -e 'e 'bɔla 'ka 'le dɪ, kɔɔ 'ka 'ci wɪ a -wɪdɪ. -Yɛɛ cɪ 'nan 'wɪ nen 'e fadɪ min -ji be -yee bɔala min 'le. ³⁵ Min nen -a ci wɪ a “yi “be, -a 'le nen 'wɪ “yi bɔala, en min nen -a ci wɪ a -wɪdɪ “be, -a 'le nen 'wɪ 'wɪdɪ bɔala. ³⁶ Maan ve 'cɛɛ 'nan, yi nen Bali minnun -le tin “baa be, 'wɪ pɛɛnɔn nen min a 'bɔla 'e 'le be, yi zɛ -a da nen min -a -ci ve. ³⁷ Kɔɔ 'wɪ pɛɛnɔn nen min -a 'vɪ be, -yee -tin -tɛa “min da, en -yee min -le tin dra 'nɔnɔn.»

Zozi 'ka 'wɪle “man -e 'e 'lebo “fɔ wɪ dre dɪ

(Mk 8.11-12; Lk 11.16, 29-32)

³⁸ “Be -sru en 'fluba 'ci vɪnɔn -mienun 'lee Farizen 'nɔn -mienun 'wɪ laabu Zozi 'lɔ. O -yre 'nan: «Bali -le 'wɪ “paazan, 'i 'wɪ 'tu dre -e 'e -ci -kɔɔn 'kɛɛ 'nan i “sia Bali va!»

³⁹ En Zozi “e 'nan -wɛ 'nan: «-Naagɔnɔn, ka ya min -wɪdɪnɔn -a, ka cɛɛn Bali man, en ka ya “va 'nan, 'an 'wɪ 'tu dre -e 'e -kɔɔn 'nan 'an “sia Bali va. 'Pian maan ve 'cɛɛ 'nan, Bali 'ka “nyian 'wɪ 'nɔan -kɔɔn “vɛ pee dra 'ka 'va 'gɔ dɪ, -te ya'a 'silea 'wɪ nen e 'bɔ Bali 'lewei vɪzan Zonazi man be -a dɛ. ⁴⁰ Wɪ nen e 'bɔ Zonazi man be -nyren 'gɔ. E yi dre pɔ -dan tu pɔn -ji yaaga. 'Wɪ 'tuwɪ zɛ e bɔa

'an 'bɔ Blamin -pɪ man, an yi dra 'trɛ 'ji yaaga.

⁴¹Yi nen Bali minnun -le tin “baa be, Ninivi 'nɔn 'be 'wɪ -tɔa -naagunɔn man. Kɔɔ zɪ Zonazi Bali -le 'wɪ 'vɪ Ninivi 'nɔn le be, o 'si 'wɪ 'wɪldɪ “dredɪ man, en o -sɔɔnla Bali -sru. ⁴²En “nyian be, lumɔn -tu nen 'li e ya mingɔnɔn -a 'treda “tre 'zia be, yi nen Bali minnun -le tin “baa be, -yɛɛ 'wɪ -tɔa -naagunɔn man. Kɔɔ e 'si 'treda fɛnan -kɔɔbli 'nan, 'nan -e 'e Salomɔn -le 'wɪ 'tɔdɪ yɪ. Maan ve 'cɛɛ 'nan, min nen -a -dan “mlian Salomɔn da be, e ya 'gʊ.»

-Yv -wɪldɪ “lɪdɪ 'e da

(Lk 11.24-26)

⁴³«-Te -yv -wɪldɪ 'si min -tu -sru “be, e -cia “wɔdɪ -a fɛnan -kadɪnɔn -nan. E -cia “fɛnan -wɛɛdɪ -a 'nan -e 'e -nyran nan, 'pian -te ya'a yɪle dɪɛ, ⁴⁴-e 'e 'vɪ 'nan: «An lia 'an da 'mɛn 'kɔn nen an cɪ “nen “ji be, -a -ji.» -Te e -ta, te -a -nan a e “koodɪ, te fɛnun a 'e wɔvɪladɪ “da, en -a -ci a 'e “tun “be, ⁴⁵tɔɔn e -ko 'e -sru, -e 'e -yv -wɪldɪ 'sɔravɪ “nen o -wɪldɪ “mlian “da “be o 'pa 'e 'va, -e 'o 'ta -nyran 'kɔn zɪɛ -a -ji. “Yɛɛ 'le 'sran be, min zɪɛ -yɛɛ -kɔndɪ -wɪldɪ “mlian -a tedɛ vɛ da “fo. 'Wɪ -tɔwɪli zɪɛ -yɛɛ dra -naagunɔn le.»

-Tɪ nen Zozi -a “sɪala 'e drɪ 'a?

(Mk 3.31-35; Lk 8.19-21)

⁴⁶Zozi 'fʊ tin 'banan minnun zɪɛ -wɪle, en -a “bʊ 'lee -a “bʊnɔn -ta. O -fʊ 'o 'tɔdɪ bei, en o 'nan 'o ya “vale 'o 'wɪ tin “baa -yɛɛ. ⁴⁷En minnun nen o cɪ Zozi wei mannan be, o va min -tu -ku -a vɪle -yɛɛ 'nan: «I “bʊ 'lee 'i “bʊnɔn a bei, o ya “vale 'o tin “baa 'yɛɛ.»

⁴⁸'Pian Zozi “e min zɪɛ -yɛɛ 'nan: «-Tɪnɔn 'be cɪ 'an “bʊ “a, en -tɪnɔn 'be cɪ 'an “bʊnɔn -a?» ⁴⁹Zɪ e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ be, -a -nan nen 'e 'pɛ 'sʊ “ji 'e -sɪnɔn da, en e 'nan: «”Ka 'yɪɔ, 'an “bʊ 'lee 'an “bʊnɔn nen 'gʊ. ⁵⁰Fɛ nen an 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ be, -yɛɛ cɪ 'nan min nen yaan “tɪ “nen laji be -a cɪ

'sɔ wɪ dra be, -yɛɛ cɪ 'an “bʊ “a, en -yɛɛ cɪ 'an “bʊ -a, en -yɛɛ cɪ 'an “bʊ -a.»

'Saa 'fɔzan man -kɔnɔn

(Mk 4.1-9; Lk 8.4-8)

13Yi -tɔwɪli zɪɛ -a da be, Zozi 'si 'kuin, en e -ku -nyenlea Galile 'yi 'plo man. ²Minnun a trenan “man “kaga, -yɛɛ “wean e -ku -fɔle -kɪv -ji, en e -nyran. Minnun pɛɛnɔn “o -fʊv 'yi 'plo da, ³en e 'wɪ “paadɪ 'sia o ji -kɔnɔnɔn -fɔdɪ -a -wɪle. E 'nan -wɪle 'nan:

«Min -tu 'be 'ku 'saa 'fɔle. ⁴“Yɛɛ -kɔn -a wɛɛnnan be, en -a 'wɪle plɔɛn 'sran si man. “Lomannun -ta, en waa bli. ⁵-A 'wɪle -mie -sran “nyian puo da, fɛnan nen 'tre 'ka “kaga “dɪɛ, -a -nan. E bɔdɪ 'sia tada, kɔɔ 'tre 'ka “da “kaga “dɪ. ⁶'Pian zɪ yɪde “ɛ bɔla “ji “be, 'saa zɪɛ e 'tɛ bli, en e -ka, -a “sɛin 'ka 'kʊle -kɔɔbli dɪ -le “wean. ⁷En -a 'wɪle -mie -sran “nyian fɛnan nen -tein -taa “bɔle be -a -nan. -Tein zɪɛ e 'tu, yaa -maan 'saa 'ka bɔle dɪ. ⁸En -a 'wɪle -mie -sran 'tre “yi “da, e 'bɔ, e -sɛn “da. 'Saa be -tu 'wɪle a “man -yaa tu, en -a be -tu 'wɪle a “man -fuba 'shɛɛdʊ, en -a be -tu 'wɪle a “man -fuba yaaga. ⁹Min nen 'wɪ man “trɔɛn “cɪ -a -wulo -man be, -a san 'e man!»

-Mɛ “le “wean nen Zozi 'wɪ tin 'ba -kɔnɔn “ji?

(Mk 4.10-12; Lk 8.9-10)

¹⁰Zozi -sɪnɔn pli Zozi man, en waa laabʊ -yɛɛ 'nan: «-Mɛ “le “wean nen i 'wɪ tin 'ba minnun 'labɛ -wɪle -kɔnɔn “ji?»

¹¹En Zozi “e -wɪle 'nan: «Kaa 'gʊɛ, 'ka le nen Bali 'yɛɛ 'wɪ yɔɔdɪ nen 'e min “paala 'a be -a -ci 'si. 'Pian minnun nen o 'ka 'an -sru “dɪɛ, “o 'wɪ pɛɛnɔn maan -kɔnɔn “ji. ¹²'Wɪ 'kpa nen, kɔɔ min nen e ya -yɛɛ “be, -a le nen waa -nɔn, -e 'e -tɔ 'e 'ciɪla “da. 'Pian min nen -yɛɛ “ka “dɪɛ, -a “tiɛnnɛn nen yaa -tɔa “be, waa “sia -yɛɛ. ¹³'Wɪ zɪɛ -yɛɛ “wean nen an 'wɪ tin “baa minnun 'labɛ -wɪle -kɔnɔn “ji, kɔɔ o yɛɛ a “ji fe-

nan yi ve -a, 'pian wa'a fenan ye dt. En 'wɪ man "trɔɛn "a o -wulo -man, 'pian wa'a 'wɪ maan dt, en waa 'wɪ 'ci maan dt. ¹⁴Wɪ nen Bali 'lewei vɪzan Ezai -a 'vɪ be, -yɛɛ 'bɔ o man. Yaa 'vɪ nan:

⟨Ka "trɔɛn -tɔa 'wɪ le 'kpa tɪglɪ, 'pian ka'a -ci maan dt.

Ka fenan -nanjean 'kpa tɪglɪ, 'pian ka'a -kɔnnen 'ye dt.

¹⁵-Yɛɛ cɪ 'nan minnun 'labɛ 'o 'bli da -tɔ 'plɛblɛ,

'o 'fli "trɔɛn dre "yuyɪ, en 'o yie 'le 'wɪ 'o 'bɔ 'a.

Waa dre zɪɛ 'nan,

-e 'o vile 'o fenan yi dt,

en -e 'o vile 'o 'wɪ man dt,

en -e 'o vile 'o 'wɪ 'ci man dt.

'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ waa dre 'nan,

"tɔgɔ 'o -sɔɔnla 'an -sru

-e 'an o 'si 'wɪ 'ji.⟩

¹⁶'Pian kaa nen ka cɪ 'an -srunɔn 'a 'gʊɛ, Bali -le -fɛa 'a 'ka man, kɔɔ 'ka yie fenan ye, en 'ka "trɔɛn 'wɪ 'ci maan. ¹⁷Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, Bali 'lewei vɪnɔn "kaga, 'lee minnun nen o 'ta 'wɪla Bali wei da be o "kaga -a man wɛɛ 'nan, fɛ nen kaa ye be "o "ye, 'pian wa'a -kɔlale -a yɪdt -a dt. En "nyian waa man wɛɛ 'nan, 'wɪ nen kaa maan 'gʊɛ "o maan, 'pian wa'a -kɔlale -a mandɪ -a dt.⟩

Zozi 'saa 'fɔzan man -kɔnnen "ci 'vɪ

(Mk 4.13-20; Lk 8.11-15)

¹⁸⟨Kaa nen ka cɪ 'an -srunɔn 'a be, -kɔnnen "nen maan -fɔ 'saa 'fɔzan man be, an "ta -a -ci ve 'cɛɛ. ¹⁹Min -mienun -le ve be, 'wɪ nen e 'bɔ 'saa 'wle nen e -sran -si man be -a man be, -yɛɛ bɔa "nyian -wee "man. 'O "trɔɛn "tɔ Bali -le mingɔn-nen -blɪdt min da 'wɪ le, 'pian o "trɔɛn "yuyɪ 'tan. Tɔɔn en Bali 'nanmanzan 'ta 'wɪnun nen -a -cin -fɔla o ji be, -a "koole. ²⁰Min -mienun -le ve be, 'wɪ nen e 'bɔ 'saa 'wle nen e -sran puo da be, -a man be, -yɛɛ bɔa "nyian -wee "man. O Bali -le 'wɪ maan, 'nun tɔɔn o "we "man ci "nrandɪ

-a. ²¹'Pian o 'ka 'o 'tɔdt "da 'plɛblɛ dt, -Te 'wɪ 'tɔndɔn bɔdt "sia o man, en minnun 'te 'padɪ 'sia o da 'nan o wɪ Bali -le 'wɪ man -le "wɛan be, tɔɔn -e 'o 'pɛ 'si Bali -le 'wɪ -sru. ²²Min -mienun -le ve be, 'wɪ nen e 'bɔ 'saa 'wle nen e -sran fenan nen -tɛin -taa "bɔle be, -a -nan be, -yɛɛ bɔa -wee "man. O Bali -le 'wɪ maan, 'pian -wee ci "nrɔndɪ 'trɛda fenun da, 'lee -wee "lala yɪdt "yi "bɪv "be, e -si -tɔa Bali wei lɔ -e 'e 'nyranman 'pa o man. ²³'Pian min -mienun -le ve be, 'wɪ nen e 'bɔ 'saa 'wle nen e -sran 'trɛ "yi "da be, -a man be, -yɛɛ bɔa "o man. O Bali -le 'wɪ maan, o "we "man, tɔɔn 'nyranman nen Bali wei -a 'padɪ "siala o man be -a "nen bɔala -dan. Te o dre "le 'nan 'saa nen -a be -tɔwli 'wle a "man -yaa tɔ, en -a -tɔwli 'wle a "man -fuba 'sheɛdv, en -a -tɔwli 'wle a "man -fuba yaaga be, -yɛɛ 'wɪ 'zv.⟩

Zozi -kɔnnen "fɔ lu 'wle -wɪldɪ "da

²⁴Zozi -kɔnnen "pɛɛ -fɔ "nyian -wle. E 'nan: «Bali -le mingɔn-nen -blɪdt min da be, -nyren 'gʊ. E ya "le min -tɔ 'be 'yɛɛ fei 'pa, en e 'saa 'fɔ "da. ²⁵'Pian, zɪ -pei 'tan, en minnun a yi -tenan be, min zɪɛ -a 'nanmanzan 'ta, e lu -wɪldɪ 'wle wɛɛn fei zɪɛ -a da, en e -kɔ. ²⁶'Saa zɪɛ e 'bɔ, e -sen "da, en lu -wɪldɪ "e 'bɔ 'wɪ "nyian.

²⁷Minnun nen 'o yie -tɔa "fei 'bɔ 'va te waa man dra be, o -ta -a vile fei san le 'nan: ⟨Kɔ 'san, 'saa 'saza nen yia -fɔ 'yie fei. E dre 'kɔ, en lu -wɪldɪ 'bɔ 'ji?⟩

²⁸En e 'nan -wle 'nan: ⟨'An 'nanmanzan 'be dre.⟩ En -yɛɛ minnun 'bɔ -a 'vɪ -yɛɛ 'nan: ⟨Kɔ "ta -ko -a "sɔvleɔ?⟩

²⁹En e 'nan -wle 'nan: ⟨-Ceje, te 'ka dre dt! "Tɔgɔ "cɛɛ vɪ 'nan ka lu -wɪldɪ 'svla be, 'ka 'saa 'pa 'va. ³⁰'Ka o 'tɔ 'o tru 'e cin va -trilii, -e 'saa 'te tɔ 'e bɔ. 'Saa 'te tɔ -man be, maan ve 'saa 'tenɔn le 'nan, 'o lu 'wle -wɪldɪ "sɔvla 'e 'flin, 'wɛɛ -yɪt, -e 'wɛɛ 'te 'blɪ. En 'saa be, 'wɛɛ 'te, -e 'wɛɛ 'sen 'men 'trɛbɔ -ji.⟩

**Fei fe 'wle 'tu man -kōnnen
'lee 'mannyan man -kōnnen**

(Mk 4.30-32; Lk 13.18-21)

³¹ Zozi -kōnnen “pee -fō “nyian -wle. E 'nan: «Bali -le mingōnnen -blidi min da be, -nyren 'gu. E ya “le min -tu 'be fei fe 'wle “wennen 'tu 'si, en yaa -fō 'yee fei.
³² Fei fe 'wle zie -a “wennen “mlian fei fe 'wle pēnōn nen min -a -fōa “fei be -a da. 'Pian -te waa -fō en e 'bō be, -a -dan “mlian fei 'wle pēnōn da. E dra “le yiba 'zu, te “lomannun a o “kōe “tōnan -a plan -ji.»

³³ En e -kōnnen “pee -fō “nyian -wle. E 'nan: «Bali -le mingōnnen -blidi min da be, -nyren 'gu. E ya “le lumōn -tu 'be -fari puu “sonun yaaga 'si, e 'mannyan “wennōn 'wū “va, en yaa baa. 'Mannyan zie e -fari -pu 'bō siiman 'e pēnōn.»

**-Me “le “wean nen Zozi 'wū
tin 'ba -kōnnen “ji?**

(Mk 4.33-34)

³⁴ -Kōnnen “ji nen Zozi wū pēnōn zie -a 'vi minnun “kaga “nen 'o cin 'yi be -wle. Ya'a 'wū 'tu vile -wle te e 'ka -kōnnen “ji di. ³⁵ Zozi -a dre zie 'nan, -e 'wū nen Bali 'lewei vizan -a 'vi be, 'e 'le sō. Bali 'lewei vizan -a 'vi 'nan: «Kōnnen “ji nen an 'wū tin “baa minnun le.

'Wunun nen o -fō 'e yōōdi 'treda pou sianan “trilii -e 'e 'bō cēgu yi -a be, maan ve minnun le.»

Zozi lu 'wle -wliidi “man -kōnnen “ci 'vi

³⁶ “Be -sru, Zozi minnun “kaga zie o 'tu, en e -ku “kōnnen 'o 'vale 'e -srūnōn 'a. -A -srūnōn pli “man, en o 'nan -yre 'nan: «Kōnnen “nen yia -fō lu 'wle -wliidi “da be, 'i -ci vi 'kve!»

³⁷ En Zozi “e 'nan -wle 'nan: «Min nen, e 'saa 'fō be, 'an 'bō Blamin -pti nen. ³⁸ Fei 'bō be, 'treda nen. 'Saa 'wle be, minnun

nen o 'ta wūla Bali -sru “be o nen. Lu 'wle 'wliidi “be, minnun nen o 'ta wūla Satan -sru “be o nen. ³⁹ Min zie -a 'nanmanzan nen e lu 'wle 'wliidi wēn be, Satan nen. 'Saa 'te tu be, yi nen Bali 'tredanōn -le tin “baa be -nyren. En 'saa -tenōn be, Bali -le 'pasianōn nen laji be o nen. ⁴⁰ O lu 'wle 'wliidi 'te bli, 'wū 'tuwli zie -yēe dra yi nen Bali 'tredanōn -le tin “baa be -a da. ⁴¹ 'Wū nen e -taa “drele be -nyren 'gu: 'An 'bō Blamin -pti 'an 'men 'pasianōn nen laji be o “paa -sia. 'Wū 'wliidi “drenōn, 'lee minnun nen waa dra -e min 'e 'wū 'wliidi “dre be, 'men 'pasianōn o bō “va minnun nen Bali mingōnnen -ble o da be o yei. ⁴² O minnun zie o -sean 'te -dan 'va. Fēnan nen -wuōdi 'lee 'she da -blidi ci be -a -nan. ⁴³ Tōōn -e minnun nen o 'ta 'wūla Bali -sru “be, o ta 'e 'sv 'o “tu “le mingōnnen treda, te o -san a “le yide 'san -le 'wū 'zu. Min nen 'wū man “trōen “ci -a -wulo -man be -a san 'e man!»

Zozi -kōnnen “fō -gan da

⁴⁴ Zozi “e 'nan: «Bali -le mingōnnen -blidi min da be -nyren 'gu. E ya “le 'nan -gan -tu nen 'e yōōdi fei -tu da. Min -tu -ku, e -gan zie -a 'yi, en “e yōō “nyian. -A ci “nranman “bū -le “wean, e 'yee fēnun pēnōn 'tan, en e -ku fei zie -a 'lōle -a man “lala -a.»

⁴⁵ En e -kōnnen “pee -fō “nyian -wle. E 'nan: «Bali -le mingōnnen -blidi min da be, -nyren 'gu. E ya “le 'fle 'tanzan -tu 'be ci fe -tu nen -a 'fle a “le -siga -zu be -a -mie -wēenan 'nan -e 'e 'lō. ⁴⁶ Fe zie yaa -tu 'yi te -a 'fle a 'kpa tigl. E -ku, e 'yee fēnun pēnōn 'tan, en e -ta -a 'lōle -a man “lala -a.»

Zozi -kōnnen “fō pō -te “se “da

⁴⁷ Zozi -kōnnen “pee -fō “nyian -wle. E 'nan: «Bali -le mingōnnen -blidi min da be, -nyren 'gu. E ya “le min -tu 'be 'ku 'yee “se 'wēenle 'yi 'va. “Se zie pō 'tō 'tuō pēnōn 'sen -ji. ⁴⁸ Zi e 'fa be, min-

nun -a klan 'yi 'plo da, o -nyran, en waa fa bɔdɔ 'sia. Pɔ 'kpa nun nen “va “be, -wee -sen -pɔ -ji, en -a -wɔɔɔnun be, -wee ween. ⁴⁹Wɔ 'twɔli zɛ -yee dra yi nen Bali 'tredanɔn 'le tin “baa be, -a da. Bali -le 'pasianɔn nen laji be, o -taa “min -wɔɔɔnun bule “va minnun nen o 'ta 'wɔla Bali -sru “be o yei. ⁵⁰O minnun zɛ o -sean 'te -dan 'va. Fenan nen -wuɔdɔ 'lee 'she da -blɔdɔ cɪ be -a -nan.»

⁵¹En Zozi -a laabu 'e -srɔnɔn 'lɔ 'nan: «Ka 'wɔ pɛɛnɔn zɛ -a -ci 'man?»

O -yre 'nan: «Inyan!»

⁵²En e -wɛ 'nan: «Kaa 'vɔ 'kpa. Maan ve 'cɛɛ 'nan, min nen e Bali -le 'fluba -tɔa en e -sɔɔnɔla 'an -sru “be, te e dre “le “kɔnnen san ceje -le 'wɔ 'zɔ. E 'wɔ cejenun 'lee 'wɔ 'trenun “paaman 'yee “kɔnnen 'nɔn 'ji.»

Zozi 'kv Nazareti

(Mk 6.1-6; Lk 4.16-30)

⁵³Zɔ Zozi cɛɛn -kɔnnen “nun zɛ -a -fɔdɔ man be, en e 'si 'nan, ⁵⁴e -kv 'e fla. Zɔ e 'bɔla -nan nun be, e 'wɔ “paadɔ 'sia -wee cin yɔ 'kuin. Min pɛɛnɔn 'plo 'fɔ en o 'nan: «-Tɛ 'wɔ 'tɔdɔ paa “ji? En yaa dra 'kɔ 'lɔ en e 'lebo “fɔ wunun dra? ⁵⁵Min nen e cɪ -a be, kva -tɔa. Yiba “nyaanzan nen 'gɔvɛ -a -pɪ nen. En Mari 'be cɪ -a “bɔ “a. En -a “bɔvunun nen Zaji 'lee Zozefɔ 'lee Simɔn 'lee Zud -a. ⁵⁶En “nyian be, -a “blunun pɛɛnɔn a -kaa fla 'gɔ. -Yee 'wɔ 'tɔdɔ 'lee 'lebo “fɔ wunun dɛdɛ 'labɛ nyin zia nen yee 'si?» ⁵⁷Wɔ zɛ ya'a o ci 'sɔlɛ dɪ. -Yee “wean nen wa'a 'wɛle “man -e 'o yi -tera “da “dɪ.

-A -nan nen Zozi “e 'nan -wɛ 'nan: «-Te Bali 'lewei vɔzan a 'e fla, en -te 'be “cɛɛ dɪ 'nan e ya 'yee “kɔnnen “be, minnun yie 'ka “naan “man “dɪ.»

⁵⁸Minnun 'ka yi -telea Zozi da dɪ -le “wean, ya'a 'lebo “fɔ wɔ “kaga “drele fɛ zɛ -a -nan dɪ.

Min -batize drezan Zan -kanan wɔ nen 'gɔ

(Mk 6.14-29; Lk 9.7-9)

14 Tɔ zɛ -a man nen, mingɔnnɛn Erodi nen e Galile 'leglɔn “paala be, e Zozi 'le 'wɔ 'man. ²Yaa 'vɔ 'e 'wɔnɔn le 'nan: «Min 'labɛ min -batize drezan Zan nen! E wɔlan -kanan 'va, -yee “wean 'pleble a -yɔɔ en e 'lebo “fɔ wunun dra.»

³Wɔ nen e dre 'lɔɔ en Zan 'bɔ 'ka be, -nyren 'gɔ: Erodi 'be 'vɔ 'nan o Zan 'kun, o -yɔɔ, -e 'o -fɔ -pɔ 'kuin. Erodi 'e “bɔvɔ Filipɔ nan nen waa laabo Erodi be -a 'si 'e 'lɔ, en yaa 'pa. ⁴Wɔ zɛ e 'nan Zan man, tɔ pɛɛnɔn man be te yaa ve Erodi le 'nan: «-A -si 'ka 'i 'lɔ -e 'i “bɔvɔ nan 'pa dɪ.» ⁵-Yee “wean Erodi a “va 'nan 'e Zan -tɛa. 'Pian “klan a “ji minnun “le “wean, kɔɔ min pɛɛnɔn Zan “siala Bali 'lewei vɔzan -a.

⁶Erodi -ya yi “fedi dɛdɛ 'bɔ. Yi zɛ -a da be Erodi 'lu “dre 'tan minnun nen Erodi o laabu “fedi da be o 'le. -Yee “dre 'tandɔ Erodi ci 'sɔ “fo. ⁷-Yee “wean e -tɔ 'e 'wei da nɔnbe zɛ -yre. Yaa 'vɔ -yre 'nan: «Fɛ oo fɛ nen i ya “va “be, 'i vɔ 'men, maan -nɔan 'yie.»

⁸-A “bɔ 'wɔ wɔvɔ “ji, en e 'nan Erodi le 'nan: «Min -batize drezan Zan -wulo -va nen an cɪ. 'I -nɔn 'men -naagɔ “pledi da!» ⁹Wɔ zɛ e trun -fɔ mingɔnnɛn Erodi man. 'Pian e -tɔ 'e wei da 'va, en “nyian be minnun nen “fedi da be -wee “wean, ya'a 'kɔlaman -e 'e vɔ -ceje dɪ. -A -nan nen e wɔ “man, ¹⁰en e min 'pa 'sia 'nan 'e 'kv Zan -wulo 'cɛn -pɔ 'kuin. ¹¹Yaa cɛɛn, en e -ta -a “pledi da. Waa -nɔn nɔnbe zɛ -yre, en e -kv -a 'e “bɔ “le.

¹²“Be -sru, Zan -srɔnɔn 'ta Zan -kadɔ 'silea, en o -kv -a wɔle. 'Wɔ nen e 'bɔ “man “be, en o -kv -a 'sianan 'pale Zozi le.

Zozi 'bltfe -nɔn min -kpi 'soolu le*(Mk 6.30-44; Lk 9.10-17; Zan 6.1-13)*

¹³ Zɪ Zozi 'wɪ zɪe -a 'man bɛ, e -fɔ -klv -ji, en e 'si fɛ zɪe -a -nan. E ya 'vale 'e -kɔan fɛnan nɛn e cɪ flu bɛ -a -nan. 'Pian min "kaga -a -kɔnnen 'yɪ, o 'si 'fla, en o -kula -a -sru 'o 'cɛin ji. ¹⁴ Zɪ e sɔɔnla -klv -ji bɛ, e minnun 'yɪ "kaga, en o nyrinda -sɛn "da. -A -nan nɛn -cɛnɔn nɛn minnun zɪe o yei "bɛ e o beli.

¹⁵ Zɪ funninmlan "ta "paala bɛ, en -a -srunɔn pli "man, o -yre 'nan: «Pei "ta taan, min 'ka 'nyɛanla 'gʊ dɪ. -Yee "wean 'i vɪ minnun lɛ 'nan, 'o 'kʊ 'fla -e 'o 'wee -blɪfɛnɪn 'lɔ, o -blɪ.»

¹⁶ Ɛn Zozi -a 'vɪ 'e -srunɔn lɛ 'nan: «O -kɔlaman o -fo 'gʊ, 'ka 'bltfe -nɔn -wle 'ka 'bɔa!»

¹⁷ Ɛn o 'nan -yre 'nan: «Kpɔun 'soolu 'lee pɔ 'fiili "cɛ "nɛn 'kʊ 'lɔ 'gʊ.»

¹⁸ Ɛn Zozi "e 'nan: «Ka 'ta -a 'mɛn!»
¹⁹ "Bɛ -sru en yaa 'vɪ minnun "kaga zɪe -wle 'nan, 'o -nyran lu da. E 'kpɔun 'soolu 'lee pɔ "fli zɪe -a 'si, 'e yra -tɔ laji, e Bali muo "fɔ. "Bɛ -sru e 'kpɔunnun 'bɔ "nɛn jɛɛn, en yaa -nɔn 'e -srunɔn lɛ 'nan 'o -pli "minnun 'bɔ man. ²⁰ O pɛɛnɔn -a blɪ, o 'kan. -A plɔɛn nɛn e -fɔ bɛ, waa tre 'e cin man, e saannen -fuda "fli 'fa. ²¹ Minnun nɛn waa blɪ bɛ, o "nɛn bɔa -kpi 'soolu, te wa'a nannannun 'lee lumɔnnun "nrɔnle dɪ.

Zozi 'ta 'wʊ 'yi yie da*(Mk 6.45-52; Zan 6.15-21)*

²² "Bɛ -sru, en e -tɔ 'e -srunɔn man 'nan, 'o 'fɔ -klv -ji 'o 'trɔa 'e 'le 'yi -sru. E -fɔla "da 'nan -e 'e -si -nɔn minnun 'bɛ -wle. ²³ Zɪ minnun -nyan -nan bɛ, e pɔn -tv tri en e -kʊ Bali tru 'balɛ 'e 'saza. Funninmlan 'pla te e ya fɛ zɪe -nan 'e 'tʊwli. ²⁴ Tʊ zɪe -a man bɛ, te -klv -sru 'bɔ 'kɔɔbli. 'Pian te -klv 'bɔ 'a 'e yra yɪnan 'yi nɛn e 'blv -fɔa "bɛ -yrɔ, kɔɔ fulɔ "fɛɛnman o da zia.

²⁵ Zɪ tv 'cɛn mannen 'wɪdɪ 'sia bɛ, en Zozi 'kula o -sru 'ta wɪdɪ -a 'yi yie da. ²⁶ Zɪ -a -srunɔn -a 'yɪ, te e ya 'ta wɪnan 'yi yie da bɛ, o ci nrɔn 'nan: «Min lei nɛn!» "Klan o -tɛa "le "wean o -paandɪ 'sia 'plɛblɛ.

²⁷ Ɛn Zozi "e -wle 'nan: «Ka 'fʊ flu. Maan nɛn, te 'ka "klan dɪ!»

²⁸ Ɛn Pieri "e 'nan -yre 'nan: «Minsan, -te bii nɛn bɛ, 'yian laabu -e 'an 'lʊ 'i 'va 'ta wɪdɪ -a 'yi yie da.»

²⁹ Ɛn e -yre 'nan: «I 'ta!»

Pieri 'si -klv -ji, en e 'ta wɪladɪ 'sia 'yi 'yie da te e -ko Zozi 'va. ³⁰ 'Pian zɪ yaa 'yɪ 'nan fulɔ "fɛɛnman 'plɛblɛ bɛ, "klan -sɛn "ji, en e -wladɪ 'sia 'yi 'wlu. -A -nan nɛn e -paandɪ 'sia. E 'nan: «Minsan, 'yian 'sv 'yi 'lɔ.»

³¹ 'Nun tɔɔn Zozi 'e 'pɛ 'sv "ji, yaa 'kun, en e 'nan -yre 'nan: «Yie yi -tɛradɪ 'an da a "wɛnnɔn. -Mɛ "le "wean nɛn 'i 'ci -fɔɔdɪ 'sia?»

³² -A -nan nɛn o -fɔ -klv -ji, en fulɔ "fɛɛndɪ 'le 'tɔ. ³³ Tɔɔn en -a -srunɔn 'o "pɔ sɔɔn "wlu, waa 'vɪ -yre 'nan: «-A -sa 'ka "fo "dɪ, Bali -pɪ nɛn yia.»

Zozi -cɛ -tɛnɔn beli Jenezaret*(Mk 6.53-56)*

³⁴ O 'yi zɪe -a cɛɛn 'ji, en o 'bɔla Jenezaret 'lɛglɔn 'ji. ³⁵ Minnun nɛn o -nyɛanla fɛ zɪe -a -nan bɛ, zɪ o Zozi 'yɪ bɛ, waa -kɔnnen 'yɪ. -A -nan nɛn o minnun 'pa 'sia 'o "srɔn 'flanun da, en minnun -ta -cɛ -tɛnɔn pɛɛnɔn 'a -yre. ³⁶ Ɛn o toba -fɔ Zozi lɛ 'nan 'e 'si -nɔn 'wle -e 'o kle -yee sɔ 'lebo "tun "man. Minnun pɛɛnɔn nɛn o -kɔla klɛdɪ -a -yee sɔ 'lebo "man bɛ, -cɛ 'si o man "fo.

Zuif 'nɔn tranun kluda wɪ*(Mk 7.1-13)*

15 "Bɛ -sru, en Farizen 'nɔn -mienun 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn -mienun 'si Zeruzalɛm, o -ta Zozi 'va, en waa laabu -yrɔ 'nan: ² «-Mɛ "le "wean nɛn 'i -srunɔn 'ka 'ta 'wɪla -kaa tranun kluda winun da

dt? “Wee fenun -bli be, wa'a 'o 'pe -man foeman “le zi -kaa tranun -a 'vi be -yee 'wv 'zv dt.»

³En Zozi “e 'nan -wle 'nan: «Ka 'bɔ “nun, -me “le “wean nen -kaa tranun kluda wv 'tɔ 'ji be, ka'a 'ta 'wula Bali -le -pei -tɔ wunun da dt? ⁴Bali “e 'nan: <I “tu 'lee 'i “bu “be, 'i yie 'e 'nan o man.> En yaa 'vi “nyian 'nan: <Min nen e wv -wliɔ 'e “tu “le, -te 'be “cɛɛ dt e wv -wliɔ 'e “bu “le be, -a san zɛ 'o -tɛ.> ⁵Pian 'ka 'bɔ “ka “paaman minnun ji 'nan, min nen yaa 'vi 'e “tu -te 'be “cɛɛ dt 'e “bu “le 'nan: “Lala nen 'an 'ci nrɔn 'nan 'an “paa -a 'ka 'va be, an “ta -a -nɔan Bali lɛ.> ⁶-A san zɛ -te -a yie 'ka 'nanlɛ 'e “tu 'lee 'e “bu “man dtɛ, ya'a fe -tv dra dt. 'Wv zɛ yaa -kɔɔnman 'nan, ka Bali wei klu -sran 'ji 'ka tranun kluda wv -a. ⁷Wei “flivli 'nɔn! 'Wv nen Bali 'lewei vizan Ezai -a 'vi 'ka man be, 'wv 'kpa nen. Yaa 'vi 'nan:

⁸Bali “e 'nan:

Minnun 'labɛ,

waan 'tɔ “yi “ve 'o 'le lou,

'pian o jinun be,

o ya 'o 'sidi 'an man -kɔɔbli.

⁹-Wee 'an 'sudi be -a “nen “ka “di.

Kɔɔ -peinun nen blamin a -tɔ be,

-a 'bɔ nen waa “paaman minnun ji 'nan -yɛɛ cɪ Bali -le -si -a.> »

-Me “wv 'be min “tri -tɔa Bali 'lɛ?

(Mk 7.14-23)

¹⁰“Be -sru en Zozi minnun laabu 'e “srɔn “kogo, en e 'nan -wle 'nan: «Ka “trɔɛn “tɔ -e 'ka 'wv 'gʊɛ -a -ci man 'kpa!

¹¹Fɛ nen e “sia bei -e 'e -wla “min ji be, ya'a min “tri 'tɔa Bali 'lɛ dt. 'Pian fe nen e “sia min ji -e 'e bɔla bei “be, -yɛɛ min “tri -tɔa Bali 'lɛ.»

¹²Tɔɔn en -a -srunɔn pli “man, en o 'nan -yɛɛ 'nan: «Wv nen yia 'vi 'gʊɛ, e wla Farizen 'nɔn man. Yia -tɔa zi?»

¹³En Zozi -a 'vi 'e -srunɔn lɛ 'nan: «Fɛ pɛɛnɔn nen 'an “tu “nen laji be, -yɛɛ “cɛɛ 'wle 'fɔ 'trɛ 'ji dtɛ, o -taa -a “suɔlea. ¹⁴'Ka

o 'tvɔ zɛ! Yie 'winɔn nen waa, en o ya “vale 'o -si -kɔɔnman minnun nen o yie a 'e 'widi be -wle. -Te yie 'wizan -tv a -si -kɔɔnman yie 'wizan -tv lɛ be, o “flinɔn -tɛa “klu -ji.»

¹⁵En Pieri -a 'vi Zozi lɛ 'nan: «-Kɔɔnne “nen yia -fɔ 'nan min “tri -tɔa Bali 'lɛ be, 'i -ci vɪ 'kʊɛ.»

¹⁶En Zozi “e 'nan -yɛɛ 'nan: «Ka 'bɔ “nyian, “ka “ya wo tian minnun nen wa'a 'wv 'ci maan dtɛ waa? ¹⁷-Mɛ dre ka'a 'wv 'ci maan dt? Fɛ pɛɛnɔn nen e -wlamlan min 'le be, e -ko min -pɔn -ji, en -a 'bɔ 'a nen o -fɔa “lua. ¹⁸'Pian fe pɛɛnɔn nen e bɔala min 'le be, e “sia min souba ji, -yɛɛ min “tri -tɔa Bali 'lɛ. ¹⁹Kɔɔ min souba ji nen ci “nrɔndi -wliɔ pɛɛnɔn “sia: min -tɛdt a -tv, min nan -weɛdt a -tv, min -sran -weɛdt a -tv, nyinnandi lɪ 'lee -kɔɔnne -a te wa'a 'o cin 'pale dtɛ e ya -tv, crin wɔdt a -tv, 'wlu 'sendi minnun man a -tv, 'widi min man -wliɔ “a -tv. ²⁰Wunun zɛ -a dɛrdɛ 'be min “tri -tɔa Bali 'lɛ. 'Pian -te min fe -bli 'e 'pe -man “tri “a be, ya'a min “tri 'tɔa Bali 'lɛ dt.»

-Pen lɪ -tv yi -tera Zozi da

(Mk 7.24-30)

²¹Zozi 'si fe zɛ -a -nan, en e -kv Tir 'lee Sidɔn 'leglɔn 'ji. ²²'Leglɔn zɛ -a -ji 'nɔn be Zuif 'nɔn “cɛɛ waa dt. -A -nan lunɔn -tv 'be 'ta Zozi 'lɛ, en e paan -yɛɛ. E 'nan -yɛɛ 'nan: «Minsan, David kluda min, 'an nyirinda 'e 'sen 'i da. -Yv -wliɔ “a see 'panan 'an 'lu man.»

²³'Pian Zozi 'ka 'wv 'tv 'sile “da “man “dt. En -a -srunɔn pli “man, o toba -fɔ Zozi lɛ 'nan: «I fe -tv dre -e lɪ 'gʊɛ 'e lɪ 'e da, kɔɔ -a -nan 'mɔn te e -paanman -kaa -sru.»

²⁴En Zozi “e 'nan -wle 'nan: «Izrael 'nɔn 'saza 'va nen Bali 'an 'pa 'sia. -Wee cɪ “le 'blanun nen -si 'san -wlv “be -wee 'wv 'zv.»

²⁵'Pian lɪ zɛ e -ta 'e “po sɔɔnla Zozi 'wlu en e -yɛɛ 'nan: «Minsan 'i yra 'si, 'i 'pa 'an 'va!»

²⁶ Zozi “e -yre 'nan: «E 'ka 'wɪ “yi “a -e min 'e 'yee 'nennun -blife 'si 'e -nɔn -plennun le dɪ.»

²⁷ En lɪ zɪe 'e 'nan: «'Wɪ 'kpa nen, Min-san! 'Pian -plennun be, o “tɪ 'nean plɔen nen e -seanla be, -nyren waa -ble.»

²⁸ Tɔɔn Zozi “e -yre 'nan: «'Yie yi -teradɪ Bali da a -dan. 'Wɪ nen i cɪ “va “be 'e 'le sɔɔ 'yie!» Tɔ 'bɔ 'lein zɪe -a wlu nen -a 'lu beli.

Zozi min “kaga beli

(Mk 7.31-37)

²⁹ “Be -sru Zozi 'si fɛ zɪe -a -nan, en e -ku Galile 'yi man. E pɔn -tɔ tri, en e -nyran “da. ³⁰ En minnun -tadɪ 'sia “va “kaga. O -ta 'o 'lɔ le minnun nen o “tun “bo be waa, 'lee yie 'winɔn, 'lee minnun nen o man men -mie -ka o man be waa, 'lee bobonun, 'lee -cɛ -tɛnɔn “kaga “pee “nyian. O -ta waa en o o -sran -a 'le, en e o pɛɛnɔn beli. ³¹ Bobonun wɪ, minnun nen o man men -mie -ka o man be e dre “plɔnblɔn 'e “pa 'ji, minnun nen o “tun “bo be o 'ta 'wɔ, yie 'winɔn fɛnan 'yɪ, zɪ minnun 'wɪ zɪe -a -nan 'yɪ be, o 'plo 'fɔ, en o Izrael 'nɔn 'le Bali 'tɔ bɔdɪ 'sia.

Zozi 'kpɔun pli min -kpi sinjen man

(Mk 8.1-10)

³² Zozi 'e -srunɔn laabu, en e 'nan -wle 'nan: «Min “kaga 'labe, o nyrinta -sean 'an da, kɔɔ o yi yaaga nen 'an “srɔn 'gɔ, en o -blife “ka “nyian dɪ. An 'ka “va 'nan 'an o lia 'o da 'o 'ci le dra -a dɪ, “tɔgɔ o “koe 'e 'si 'o da -sia.»

³³ -A -srunɔn “e -yre 'nan: «Fɛnan nen -kaa cɪ 'gɔɛ, min 'ka 'nyɛanla 'nan dɪ. Nyin zia nen kɔ -blife “kaga “ye -e 'ku -nɔn min “kaga zɪe -wle o 'kanve -a?»

³⁴ En Zozi -a laabu -wɔ 'nan: «-Blife “cɛ “nen 'ka 'lɔ?»

En o -yre 'nan: «'Kpɔun 'sɔravli 'lee pɔnen “wenwennen -mie nen 'ku 'lɔ.»

³⁵ Tɔɔn Zozi “e 'nan minnun le 'nan 'o -nyran “tra. ³⁶ E 'kpɔun 'sɔravli 'lee pɔnen-

nun zɪe -a 'si, e Bali muo “fɔ, en yaa “nen jɛɛn. “Be -sru yaa -nɔn 'e -srunɔn le, en waa pli minnun man. ³⁷ O pɛɛnɔn -a blɪ, o 'kan. -A plɔen nen e -fɔ be, waa tre 'e cin man, e saannen 'sɔravli 'fa. ³⁸ Minnun nen waa blɪ be, o “nen bɔa -kpi sinjen, te wa'a nannannun 'lee lumɔnnun “nrɔnle dɪ. ³⁹ Zɪ Zozi 'si -nɔn minnun le o -ku be, en e -fɔ -klɔ -ji, e Magadan 'leɣlɔn 'ji si 'sia.

Zuif 'nɔn 'tanɔn 'ka

Zozi -le 'wɪ 'ci maan dɪ

(Mk 8.11-21; Lk 12.54-56)

16 Farizen 'nɔn 'lee Saduze 'nɔn pli Zozi man, en o 'tan “man 'wɪ 'tɔ laabɔdɪ -a -yrɔ. Waa 'vɪ -yre 'nan, 'e 'lebo “fɔ wɪ -tɔ dre laji -e 'o -tɔ 'nan Bali -le 'pleble a -yrɔ.

² En Zozi “e 'nan -wle 'nan: [«-Te funninmlan 'pla te laji a 'tenden be, kaa ve 'nan, “tre “be fɛnan -kɔan 'e siadɪ “da. ³ En bodrun -te fɛnan a -suglɔɔ be, kaa ve 'nan, cɛɛgɔ laa -fɛan. 'Wɪ nen e “ta dra laji be, kaa -tɔa. 'Pian 'wɪ nen 'be cɪ dre -nan 'ka 'bɔ yie man 'gɔɛ, ka'a 'be 'ci maan dɪ.] ⁴ -Naagunɔn, ka ya min -wɪdɪnɔn -a, ka cɛɛn Bali man, en ka ya “va 'nan, 'an 'wɪ 'tɔ dre -e 'e -kɔɔn 'nan Bali -le 'pleble a 'an 'lɔ. 'Pian maan ve 'cɛɛ 'nan, Bali 'ka “nyian 'wɪ 'nɔan -kɔɔn “ve pee dra 'ka 'va 'gɔ dɪ, -te ya'a 'sileɛ 'wɪ nen e 'bɔ Bali 'lewei vɪzan Zonazi man be -a dɪe.» En e o 'tɔɪ, e -ku.

Zozi 'wɪ 'pla 'e -srunɔn le Farizen 'nɔn 'le 'wɪ “paadɪ da

(Mk 8.14-21)

⁵ Te -a -srunɔn “ta -ko 'yi -sru 'zianun be, o ci 'san 'kpɔun siadɪ man. ⁶ Zɪ o 'bɔla 'nan nun be, en Zozi “e -wle 'nan: «'Ka yie 'tɔ 'ka 'fli -va 'kpa Farizen 'nɔn 'lee Saduze 'nɔn 'le 'mannyan 'le “wean.»

⁷ -A -srunɔn 'o 'ci nrɔn, en waa 'vɪ 'o cin yei 'nan: «-Ka'a tale 'kpɔun -a dɪ, -yee “wean nen e 'wɪ zɪe -a 'vɪ.»

⁸Zozi -a -kōnnen 'yɪ, en e 'nan -wle 'nan: «Cee yi -tɛradɪ Bali da a “wənnōn. -Me “le “wəan nen 'ka 'ci nrōn 'nan, ka'a 'talɛ 'kpoun -a dɪ, -yee “wəan nen an 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ. ⁹Wɪ klɔ 'ka 'ka 'ji dʊv? -A -cin 'e 'tɔ 'ka 'ji 'nan, an 'kpoun 'soolu pli min -kpi 'soolu man, waa blɪ o 'kan. -A plɔɛn nen e -fʊ bɛ e saannen 'fa wɛa? ¹⁰En -a cin 'e 'tɔ 'ka 'ji “nyian 'nan, an 'kpoun 'sɔravli pli min -kpi sinjen man, waa blɪ o 'kan. -A plɔɛn nen e -fʊ bɛ e saannen 'fa wɛa? ¹¹Cee 'wɪ 'ci mandɪ a 'plɛblɛ. Ma'an 'kpoun -le 'wɪ vɪlɛ 'cɛɛ dɪ. 'Pian maan 'vɪ 'cɛɛ 'nan, 'ka yɪɛ 'tɔ 'ka 'fli -va Farizen 'nɔn 'lee Saduze 'nɔn 'le 'mannyan 'le “wəan.»

¹²En -a -srɔnɔn -a -ci 'man “mən 'nan, 'mannyan nen waa -sɛan 'kpoun -va bɛ, -yee “wəan “cɛɛ e 'nan 'o yɪɛ 'tɔ 'o 'fli -va dɪ. 'Pian Farizen 'nɔn 'lee Saduze 'nɔn -le 'wɪ “paadɪ nen yaa ve.

Min nen Zozi cɪ -a bɛ Pieri -a 'vɪ

(Mk 8.27-30; Lk 9.18-21)

¹³Zɪ Zozi 'bɔla Sezare Filipu 'lɛglɔn 'ji bɛ, en yaa laabu 'e -srɔnɔn 'lɔ 'nan: «An 'bɔ Blamin -pɪ bɛ minnun “o 'nan, -tɪ nen 'maan?»

¹⁴En o 'nan -yɛɛ 'nan: «Min -mienun “o 'vɪ 'nan, min -batize dɛɛzan Zan nen e -ka bɛ, -nyɛɛn 'yɪa. En min plɔɛn “o 'vɪ 'nan, Bali 'lewei vɪzan Eli nen 'li bɛ, -nyɛɛn 'yɪa. En o -mienun “o 'vɪ 'nan Bali 'lewei vɪzan Zeremi nen 'li bɛ, -nyɛɛn 'yɪa. En -te 'bɛ “cɛɛ dɪɛ, Bali 'lewei vɪnɔn nen 'li bɛ -a -tʊ 'bɛ fuu, -nyɛɛn 'yɪa.»

¹⁵En yaa laabu 'e -srɔnɔn 'lɔ 'nan: «Kaa “nun, “ka 'vɪ 'nan, -tɪ nen 'maan?»

¹⁶Simɔn Pieri “e -yɛɛ 'nan: «I ya Crizi nen Bali -a 'pa 'sia -e 'e minnun 'si 'wɪ 'ji bɛ -a. Bali nen -a yɪɛ cɪ “man “bɛ -a -pɪ nen 'yɪa.»

¹⁷En Zozi “e 'nan: «Zonas -pɪ Simɔn, 'yɪɛ 'wɪ a “yi. Kɔɔ blamin “cɛɛ 'wɪ zɪɛ -a -cin -tɔ 'i 'ji dɪ, 'pian 'an “tɪ “nen laji bɛ -yɛɛ -cin -tɔ 'i 'ji. ¹⁸Maan ve 'yɪɛ 'nan, 'i 'tɔ nen Pieri, -a -ci puo. En puo zɪɛ -a da

nen an -taa 'mən -lɛglɪzi -tɔlɛa. Fɛ -tʊ 'ka 'trɛ 'gʊɛ -a da -e 'e -lɛglɪzi zɪɛ -a -wɪ dɪ. ¹⁹Bali -le mingɔnɔnɔn trɛ bɛ, maan -lagle 'wle -nɔan 'yɪɛ. Fɛ oo fɛ nen yɪa ve “man “cɛɛ 'trɛ 'gʊɛ -a da bɛ, te o -cɛɛ 'vɪ “man laji. En fɛ oo fɛ nen yɪa “kuan 'i 'pɛ “fli “a 'trɛ 'gʊɛ -a da bɛ, te waa 'kun o -pɛ “fli “a laji.»

²⁰-A -nan nen Zozi 'e -srɔnɔn “trɔɛn nyuon 'klagla. Yaa 'vɪ -wle 'nan, te 'o -nan sɛɛ wɔ min lɛ 'nan, min nen Bali -a 'si “va -e 'e minnun 'si 'wɪ 'ji bɛ -nyɛɛn 'yaa dɪ.

Zozi 'e 'kanan 'lee 'e wluandɪ -kanɔn 'va wɪ 'vɪ

(Mk 8.31-33; Lk 9.22)

²¹-E 'e 'sia tʊ zɪɛ -a man bɛ, -a -nan nen 'wɪ nen e “ta -daa “bɔlɛ Zozi man bɛ yaa vɪdɪ 'sia 'e -srɔnɔn lɛ. E 'nan -wle 'nan: «An -ko Zeruzalɛm. Min cɛɛ-nun, 'lee Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'tɛ “kaga “paa 'an da. Waan -tɛa, -a yi yaagazan da -e 'an 'wluan -kanɔn 'va.»

²²-A -nan nen Pieri -a laabu 'o “fli yɛi, en e 'wɪ pladɪ 'sia -yɛɛ 'klagla. Yaa 'vɪ -yɛɛ 'nan: «Minsan, 'wɪ zɪɛ te 'an man 'i da “fo “dɪ, te Bali 'e -si -nɔn dɪ.»

²³Zozi 'e yɛɛ -tɔ Pieri da, en e -yɛɛ 'nan: «Satan! 'I 'si 'an -sru! Te 'i 'si -tɔ 'an 'lɔ dɪ! 'Wɪ nen 'i 'ci “nrɔnman “da “bɛ, -a da “cɛɛ Bali e ci “nrɔnman dɪ. Blamin -le ci “nrɔndɪ nen 'i 'wulo -ji.»

Zozi -sru 'ta wudɪ

(Mk 8.34-9.1; Lk 9.23-27)

²⁴“Bɛ -sru en Zozi -a 'vɪ 'e -srɔnɔn lɛ 'nan: «Min nen e ya “vale 'e dra 'an -sruzan 'a bɛ, 'e 'wɪ yɛɛ yɪdɪ man, en 'e 'wɪ 'kadɪ man yɪba “plan da, -e 'e -sɔɔnla 'an -sru. ²⁵Kɔɔ min nen e cɪ 'e 'ladɪ 'yɛɛ 'trɛda da bɛ, ya'a yɛ dɪ. 'Pian min nen 'e 'pɛ 'si 'yɛɛ 'trɛda da “fo en yaa -nɔn 'mən bɛ, -a san 'bɛ 'belidɪ nen ya'a 'nyaan dɪɛ -a yɛ. ²⁶En -te min 'trɛda fɛ pɛɛnɔn 'yɪ, te 'belidɪ 'ka -yɛɛ “dɪɛ, -a -ci nen 'nɔn? Fɛ -tʊ 'ka 'trɛ 'gʊɛ -a da -e min 'e 'yɛɛ 'belidɪ

ta pan wu -a dt. ²⁷ 'Wt pæənɔn zɪe maan -cin -tɔ 'ka 'ji, kɔɔ tu nen an -ta pee wo be, 'an 'bɔ Blamin -pɪ, an -taa 'an 'tɪ "le 'te 'san da 'ku 'vale 'men 'pasianɔn nen laji be waa. Tu zɪe -a man nen min -tu 'e dre wɪ man -kopa ye. ²⁸ Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, 'ka pæənɔn nen 'an 'le 'gʊɛ, ka'a 'cean -kaadt man 'vaa -e 'ka yɪ 'nan, 'an 'bɔ Blamin -pɪ mingɔnnen -blɪdt 'sia dt.»

**Zozi -srunɔn yaaga
Zozi 'yɪ 'yee 'te 'san wlu**

(Mk 9.2-13; Lk 9.28-36)

17 Yi 'shædu, "be -sru en Zozi 'ku pɔn loulou "tu da 'o 'vale Pɪəri 'lee Zajɪ 'lee 'e "bʊɪ Zan -a. ² Zozi 'kɔlə lila o yie man. -A yra 'bidɪ 'sia "le yɪde 'le 'wɪ 'zʊ, en -yee sɔ dre 'fuvu 'yryry. ³ En o Moizi 'lee Eli 'yɪ -a "srɔn, te o -sɛɛ "wo 'o 'vale Zozi 'a.

⁴ -A -nan nen Pɪəri -a 'vɪ Zozi le 'nan: «Minsan, e dre 'wɪ "yɪ "a en -kaa ta 'gʊ. -Te 'i wu "man "be, an segle pannen yaaga -tɔa. -A -tu -kɔan 'yie vɛ, -a -tu -kɔan Moizi -le vɛ, en -a -tu -kɔan Eli -le vɛ -a.»

⁵ E -fʊ 'wɪ zɪe -a tin 'banan, en "lolu -koei "nen e ya 'fuvu 'yryry be, e -trɔa o da. -A -nan nen wei -tu wu "lolu -koei zɪe -a va. Yaa 'vɪ 'nan: «Min 'labɛ, e ya 'an 'pɪ nen maan ye "yɪ "be -a. E ya 'an 'bli 'pa "da "nen -a. 'Ka "trɔen "tɔ -a wei le!»

⁶ Zɪ -a -srunɔn wei zɪe -a 'man be, "klan -sen o ji, o tɛɛla 'o 'kɔlənen, en 'o yra blula. ⁷ 'Pian Zozi pli o man, e klɛ o man, en e -wɛɛ 'nan: «Te 'ka "klan dt! 'Ka 'wluan lou!» ⁸ -A -nan nen 'o 'wulo wluan lou, en o Zozi 'yɪ 'e 'saza.

⁹ Zɪ o ya 'sinan pɔn da -e 'o -sɔɔn "ji "be, en e 'wɪ 'plɪ 'e -srunɔn lɛ. Yaa 'vɪ -wɛɛ 'nan: «'Wt nen ka "sia -a -nan yunan 'gʊɛ, te 'ka -nan sɛɛ wu min lɛ dt, -trɪlii -e 'an 'bɔ Blamin -pɪ 'an 'wluan -kanɔn 'va.»

¹⁰ -A -nan nen -a -srunɔn 'wɪ laabu -yry. Waa laabu 'nan: «-Mɛ "le "wean nen

'fluba 'ci vɔnɔn "o 'nan, Eli 'be -taa 'e 'flin 'vaa -e min 'sizan 'wɪ 'ji 'e 'ta?»

¹¹ En Zozi "e 'nan -wɛɛ 'nan: «-Wee tin a 'nɔnɔn. Eli 'be -taa 'e 'flin, -e 'e fenun pæənɔn -tɔɔla 'e "pa 'ji. ¹² 'Pian maan ve 'cɛɛ 'nan, Eli -ta 'va, en wa'a 'silea min -a dt. 'Wt nen o ci "va "be, waa dre -yry. 'Wt 'tuwli zɪe -yɛɛ bɔa 'an 'bɔ Blamin -pɪ man, 'an yra ye -wɔ.» ¹³ -A -nan nen -a -srunɔn -a -ci 'man 'nan, min -batize drezan Zan -le 'wɪ nen yaa 'vɪ.

Zozi -yɪ -wɪdt 'si 'nen 'tu -sru

(Mk 9.14-29; Lk 9.37-43)

¹⁴ Minnun nen o ci Zozi 'pennan be, Zozi 'lee 'e -srunɔn yaaga 'bɔ o man, en min -tu -ta 'e "po "sran Zozi 'wlu, en e 'nan -yry 'nan: ¹⁵ «Minsan, 'an 'pɪ nyrinda 'e 'sen 'i da! -Tuwli "cɛ a "man, en e ya 'e yra yunan -yry "wɪdt. Tu -mie man be, yaa -tɛa 'te 'va, en tu -mie man be yaa -tɛa 'yɪ 'va. ¹⁶ An -ta -a 'i -srunɔn lɛ, wa'a -kɔləle -a 'belɪdt -a dt.»

¹⁷ Zozi "e 'nan -wɛɛ 'nan: «-Naagunɔn, 'cee yɪ -tɛradɪ Bali da "ka "dt, en ka 'wɪ 'wɪdt "dra. 'An "koe -nyaan 'ka man 'e "tun. Tu wea nen maan dra "nyian 'ka 'va? 'Ka 'ta 'nen 'bɔ 'a 'gʊ!» ¹⁸ En Zozi 'a 'vɪ 'yɪ -wɪdt zɪe -yry 'nan: «'I 'si 'nen 'gʊɛ -a -sru.» E 'si -a -sru en 'nen zɪe e beli 'nun.

¹⁹ "Be -sru, zɪ Zozi 'lee 'e -srunɔn 'fʊ 'o 'saza be, en waa laabu -yry 'nan: «-Mɛ "le "wean nen ku'a -kɔləle -yɪ -wɪdt zɪe -a -pɪndɪ -a dt?»

²⁰ En Zozi "e 'nan -wɛɛ 'nan: «'Cee yɪ -tɛradɪ Bali da a "wennɔn, -yee "wean ka'a -kɔləle -a dredɪ -a dt. Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, -te 'cee yɪ -tɛradɪ Bali da a "wennɔn "le fei fe 'wɛɛ "wennen -tu -le 'wɪ 'zʊ be, kaa ve pɔn 'labɛ -yry 'nan: «'I 'svra fe 'gʊɛ -a -nan 'i 'trɔa -mien, yaa dra. 'Wt 'tu 'ka 'kɔan, te ka'a 'kɔləman -a dredɪ -a dt. ²¹ ['Pian -yɪ -wɪdt zɪe, min fe "sɔan, e Bali tru "baa 'vaa en e -kɔləman -a -pɪndɪ -a min -sru.»]

**Zozi 'e 'kanan 'lee 'e wluannan
-kanon 'va wɪ 'vɪ "nyian
(Mk 9.30-32; Lk 9.43-45)**

²² Yi -tu da te Zozi 'lee 'e -sruncɔn a ci-nan Galile 'leglon 'ji, en Zozi -a 'vɪ -wle 'nan: «'An 'bɔ Blamin -pɪ be, o "ta -daa 'an -nonle minnun le, ²³ -e 'waan 'te. -A yi yaagazan da -e 'an 'wluan -kanon 'va.» 'Wɪ zɪe yaa -sruncɔn 'ta dre 'trɔdrɔ 'kpa.

Zozi 'lee Pieri 'sukɔle -pan 'wu

²⁴ Le -tudɔ pɛɛnɔn man be Zuif 'non nen -klɔnmɔnnun -a be, o "lala -nɔan Bali -pan 'kɔn 'le ve -a. -Yee "wean yi -tu da, zi Zozi 'lee 'e -sruncɔn 'bɔla Kapanamo be, minnun nen o "lala zɪe -a "sia be, o pli Pieri man, en waa laabu -yrɔ 'nan: «"Lala nen minnun -a -nɔan Bali -pan 'kɔn 'le ve -a be, 'ka 'san "e -nɔan?»

²⁵ Pieri "e 'nan: «-Inyan, yaa -nɔan.»

"Be -sru en e wla 'kuin. -A -nan nen Zozi 'fɔ 'e 'flin, e 'wɪ 'gʊe -a laabu -yrɔ. Yaa laabu -yrɔ 'nan: «Simɔn, 'i 'ci "nrɔn 'wɪ 'gʊe -a da. Mingɔnnennun nen 'tre 'gʊe -a da be, -tunun lɔ nen o 'sukɔle "sia? 'O 'bɔ 'le "kɔnnen 'nɔn 'lɔ nen waa "sia, -baa min peenun lɔ nen waa "sia?»

²⁶ En e 'nan Zozi le 'nan: «Min peenun lɔ nen waa "sia.»

Zozi "e 'nan -yre 'nan: «'Wɪ 'kpa nen, wa'a sia 'o 'bɔ 'le "kɔnnen 'nɔn 'lɔ dɪ.

²⁷ Pian -te kua dre en 'wɪ 'nan o man be, e 'ka "yi "dɪ. -Yee "wean 'i 'kʊ 'yi man, 'i -kopa -fɔla 'yia. Pɔ tɛde nen e -kopa zɪe -a "siala be 'i -te. 'I yie 'tɔ -a 'le! 'Lein 'wle nen -nan be, 'i 'si -e 'i -nɔn -wle 'men ve 'lee 'yie ve -a.»

-Tɪe cɪ Zozi -sruzan -dan a?

(Mk 9.33-37; Lk 9.46-48)

18 Tu zɪe -a man nen, Zozi -sruncɔn pli "man, en waa laabu -yrɔ 'nan: «-Tɪe cɪ min -dan a Bali -le mingɔnnen tɛda?»

² Zozi 'nen "wennen 'tɔ laabu, yaa -tɔ o yei. ³ En e 'nan -wle 'nan: «Maan ve 'cɛe 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, -te ka'a lilela -e 'ka 'fli dre "le nannannun -le 'wɪ 'zʊ dɛ, ka'a 'ko Bali -le mingɔnnen tɛda dɪ. ⁴ 'Pian min nen 'e 'fli dre "wennɔn be, Bali -le mingɔnnen tɛda, e ya min -dan a.

⁵ En min oo min nen e min nen "le 'nen "wennen 'zʊ -gʊ -a 'kun tɪglɪ 'men "wean be, te 'an 'bɔ nen yaan 'kun tɪglɪ.»

**'Ka dre "yi -e 'ka vɛle
'ka 'si Zozi -sru "dɪ!**

(Mk 9.42-48; Lk 17.1-2)

⁶ «Minnun nen o yi -tɛala 'an da "le nannannun -le 'wɪ 'zʊ be, min oo min nen yaa dre en -a -tuwli "cɛ 'si 'an -sru "be, -a "yi mlin -e 'o 'kɔlebu -dan -fɔ -a 'klan -e 'o -fɔ jemie -va.

⁷ 'Wɪ -taa "bɔle 'tɛdanɔn 'gʊe o man, kɔɔ -wee dra -e 'men minnun 'o 'si 'an -sru. 'Winun nen waa -maan 'kɔɔ -e min 'e 'si 'an -sru "be, o ya 'tɛda "kaga. 'Pian min nen yaa dre en 'men min -tu 'si 'an -sru "be, 'wɪ -taa "bɔle -a san man. ⁸ -Yee "wean maan ve 'cɛe 'nan, -te 'i 'pɛ, -te 'be "cɛe dɪ 'i 'cɛin 'be -maan 'i 'wɪ 'wliɔ "dra be, 'i 'cɛn -e 'i 'tuw -kɔɔbli. Kɔɔ -te 'i -kʊ Bali va 'i 'pɛ ponɛn 'a, -te 'be "cɛe dɪ 'i 'cɛin ponɛn 'a 'i man be, -a "yi mlin 'i 'pɛ "fli 'lee 'i 'cɛin "fli 'o 'fʊ 'i man -e 'wei 'tuw 'te 'va be, -a da. ⁹ En -te 'i yie 'be -maan 'i 'wɪ 'wliɔ "dra be, 'i 'si "ji, -e 'i 'tuw -kɔɔbli. Kɔɔ -te 'i -kʊ Bali va yie 'tuwli "a be, 'be "yi mlin 'i yie "fli 'o 'fʊ "ji, -e 'wei 'tuw 'te 'va be -a da.

¹⁰ 'Ka dre "yi! Minnun nen o yi -tɛala 'an da "le nannannun -le 'wɪ 'zʊ be, te 'ka o dre 'ka 'pɛla koda dɪ! Kɔɔ maan ve 'cɛe 'nan, Bali -le 'pasianɔn nen o yie -tɔa "minnun zɪe o va be o ya bodrun funnin 'o 'tɔdɪ 'an "tɪ "nen laji be -a 'le. 'Wɪ nen e bɔa "minnun zɪe o man be -e 'o -nan 'sinan 'pa -yre.»

-Te min 'wɪ 'wɪdɪ drɛ bɛ, waa dra 'kɔ?
(Lk 15.3-7)

¹¹ [«An 'bɔ Blamin -pɪ an -ta 'nan -e 'an minnun nen o 'san bɛ o 'si 'wɪ 'ji.]

¹² 'Ka 'ci “nrɔn 'wɪ 'gʊɛ -a da! Min -tu -le 'bla a -yaa tʊ, en -a -tu 'san “va. Yaa dra 'kɔ? Maan ve 'cɛɛ 'nan, 'bla -fuba 'sɔrasien 'wɛ 'sɔrasien bɛ e 'o “tʊɛ zɪɛ, -e 'e 'ku 'bla -tu nen e 'san bɛ -a -wɛɛ. ¹³ -Te yaa 'yɪ bɛ, -a ci “nranman. Ci “nran zɪɛ e -ciala 'bla -fuba 'sɔrasien 'wɛ 'sɔrasien nen waa 'sanle dɪɛ, -wee ci “nran nen waa -nɔan min lɛ bɛ -a da. ¹⁴ 'Ka “tɪ “nen laji bɛ, 'wɪ 'tuwli zɪɛ -a 'bɔ nen yaa dra. -A ci 'sɔ “cɛɛ 'nan, minnun nen o yɪ -teala 'an da “le nannannun -le 'wɪ 'zʊ bɛ, o -tuwli “cɛ 'e 'san “va “dɪ.

¹⁵ -Te 'i bɔɛzan -tu nen e ya 'an -sruzan 'a “le 'yie 'wɪ 'zʊ 'nan e 'wɪ 'wɪdɪ drɛ 'yie bɛ, 'i 'ku “va -e 'ka 'nan wɪ vɪ 'ka “fli yei. -Te yei wei 'man bɛ, te yie drɛ en 'ka yei “sen 'e cin va. ¹⁶ 'Pian -te e 'ka “va 'nan 'yei wei maan “dɪɛ, 'i min -tu 'pa 'i 'va, -te 'bɛ “cɛɛ dɪ 'i min “fli 'pa 'i 'va, -e 'ka 'ku 'wɪ zɪɛ -a -pɛ 'pa 'e cin man o yie man. ¹⁷ -Te e 'ka “vale 'e 'o 'wei maan “dɪɛ, 'i 'wɪ zɪɛ -a 'pla -leglizinɔn lɛ. En -te e 'ka “vale 'e -leglizinɔn wei maan “dɪɛ, 'i “bu zɪɛ -a 'sia 'sien “le min nen e 'ka Bali -le 'nennun va dɪɛ, -yee 'wɪ 'zʊ.

¹⁸ Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, fɛ oo fɛ nen kaa ve “man “cɛje 'tre 'gʊɛ -a da bɛ, te o -cɛje 'vɪ “man laji. En fɛ oo fɛ nen kaa “kuan 'ka 'pɛ “fli “a 'tre 'gʊɛ -a da bɛ, te waa 'kun o -pɛ “fli “a laji.

¹⁹ En maan ve “nyian 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, -te ka ya min “fli en 'ka 'ci drɛ -tuwli, ka 'wɪ 'tu laabu 'an “tɪ “nen laji bɛ -yɾɔ “bɛ, yaa -nɔan 'cɛɛ. ²⁰ Kɔɔ -te min “fli, min yaa 'o cin yɪ 'nan -e 'waan 'tɔ drɛ -dan bɛ, an ya o yei.»

**-Mɛ “le “wean nen Zozizan 'e
bɔɛzan man wɪ “cɛa?**
(Lk 17.4)

²¹ En Pieri -a laabu -yɾɔ 'nan: «Minsan, min nen e ya 'i -sruzan 'a “le 'men 'wɪ 'zʊ bɛ, -te e 'wɪ 'wɪdɪ drɛ 'men bɛ, maan “cɛa -yɾɛ 'e 'pa -a wea? 'An 'cɛ -yɾɛ -trilii 'e 'pa -a 'sɔravli?»

²² Zozi “e -yɾɛ 'nan: «Yi'a dra 'e 'pa 'sɔravli “cɛ “dɪ, 'pian 'i drɛ -trilii -fuba 'sɔravli 'pa 'sɔravli.

²³ Fɛ -le “wean nen an 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, -nyren 'gʊ: Bali -le mingɔnnen -blɪdɪ min da bɛ, e ya “le 'nan mingɔnnen -tu 'bɛ 'vɪ 'e 'wɪlunɔn lɛ 'nan, 'yee fiennun nen o da bɛ, 'o 'ta -e 'e “nrɔn! ²⁴ Zɪ yaa “nrɔndɪ 'sia bɛ, en o -ta min -tu -a -yɾɛ. 'Be 'ta fien bɔa -mlinyɔn (1.000.000) “kaga. ²⁵ Min zɪɛ fɛ -tu 'ka -yɾɔ -e 'e -yee “lala 'bɔ bɔla dɪ. -A -nan nen mingɔnnen zɪɛ e 'nan, 'o min 'bɔ 'tan, 'o -a nan 'lee 'yee 'nennennun -tan. En “nyian bɛ, o -a yɪfɛ pɛɛnɔn 'tan -e 'o 'yee “lala -mie bɔla.

²⁶ Min zɪɛ e “po -sɔɔn mingɔnnen bɛ -a 'wɪlɪ, en e -yɾɛ 'nan: «An 'san, 'i yɾa 'si! 'I tu -kɔɔn 'men “nyian! An 'yie “lala -wɛɛ “man -bleble -e 'an pɛɛnɔn bɔla 'yie.» ²⁷ -A nyirinda -sen mingɔnnen zɪɛ -a da, en e fien pɛɛnɔn 'bɔ 'cɛ -yɾɛ, en e 'si “man.

²⁸ “Yɛɛ -ku bɛ, min -tu nen o 'nyranman -tuwli “paa 'e cin va bɛ yaa 'yɪ. -Yee “lala “wennen a 'bɛ 'lɔ fien -ji. Yaa -blɔ man sɔ 'kun, en e 'nan -yɾɛ 'nan: «Men “lala nen 'i 'lɔ bɛ, 'i -nɔn 'men!»

²⁹ Min zɪɛ e “po -sɔɔn “wɪlɪ, en e toba -fɔdɪ 'sia, -yɾɛ. E 'nan: «I yɾa 'si! 'I tu -kɔɔn 'men! An 'yie “lala -wɛɛ “man -bleble -e 'an pɛɛnɔn bɔla 'yie.»

³⁰ 'Pian ya'a 'wɛle “man “fo “dɪ. E -ku -a -fɔɛ -pʊ 'kuin. Min zɪɛ, e 'cɛn -yee “lala -nɔndɪ man 'vaa en 'e bɔla.

³¹ -A bɔɛnun -mienun nen o 'nyranman “paa waa 'e cin va bɛ, waa -nan 'yɪ. 'Wɪ zɪɛ e o 'kan en o -ku -a 'sinan 'palɛ mingɔnnen lɛ.

³²-A -nan nen mingonnen 'e 'suzan zie -a laabu "nyian, en e 'nan -yre 'nan: <'An 'suzan, i ya 'te'e -wliidi! I toba -fo 'men -yee "wean fien nen 'i da be, maan peenon 'ce 'yie. ³³I boezan nyirinda "sia paan "le 'mein nyirinda 'si be -yee 'w' -zu!> ³⁴'Bli 'fo mingonnen zie -a ji -wliidi, en yaa -non minnun le 'nan 'o 'ku 'te 'pa "da -pu 'kuin. E ceen -yee "lala -nondu man 'vaa en 'e bōla.

³⁵-A -towlī "nen "nyian 'cee ve -a. -Te ka'a cin man w' 'cele 'ka 'ci 'fidaa 'a dte, 'an "t' "nen laji be 'w' 'towlī zie -nyren yaa dra 'ceē.»

Sozi 'w' tin 'ba li bōladu da

(Mk 10.1-12; Lk 16.18)

19 Zi Sozi ceen 'winun zie -a "paadu man 'e -srulon 'ji be, e 'si Galile, en e -ku Zude 'leglon 'fvi nen Zudan 'yi -sru 'zia be -a -ji. ²Min "kaga "kōla -a -sru, en minnun nen -ce ci o man be e o beli.

³-A -nan nen Farizen 'non pli "man. O 'w' laabu -yrc -a wei 'kundi -le "wean. Waa laabu -yrc 'nan: «-Cee -pei -to w' -a -si -non 'nan min -kolaman 'e nan bōala 'w' peenon 'ji 'e "tun?»

⁴En Sozi "e 'nan -wle 'nan: «'W' nen e ya 'e 'cren -tedu Bali -le 'fluba 'ji be, ka'a ta vile duv? E ya 'e 'cren -tedu 'nan, 'treda pou sianan "be, Bali -klonmon dre 'o 'vale lumon -a. ⁵En Bali -a 'v' "nyian 'nan:

<Klonmon "sia 'e "t' 'lee 'e "bu "srōn, -e 'e lēa 'e nan man, te o dre min -towlī "a.»

⁶O 'ka "nyian "le min "fli "le 'w' 'zu dī, 'pian te o dre min -towlī "a. Min "fli zie Bali o 'pa 'e cin man. Te min 'e o 'cen 'e cin man "fo "dī!»

⁷En Farizen 'non -a laabu -yrc "nyian 'nan: «-Me "le "wean nen Moizi -a cren -te "men 'nan, min -kolaman 'e nan bōala, 'pian yaa 'fluba dra -e 'e -non -yre 'vaa -e 'e bōla?»

⁸Zozi "e 'nan -wle 'nan: «'Ka "trōen "a "yuyu, -yee "wean nen Moizi -si -non 'cee 'nan 'ka li bōla. 'Pian 'treda pou sianan "be, 'w' zie e 'ka -nan dī. ⁹'An 'bō maan ve 'cee 'nan, min oo min nen 'e nan 'bōla, te -konnen -weedi man "cee dī, en e li pee 'pa be, te e 'w' 'wliidi dre 'e nan 'tuidi -a en e li pee weē.»

¹⁰En -a -srulon 'a 'v' -yre 'nan: «-Te 'w' zie -yee ci -klonmon 'lee limon yei "be, "te e ya 'w' "yi "a -e min 'e vile 'e li 'pa dī!»

¹¹Zozi "e 'nan -wle 'nan: «'W' nen an "sia -a vnan 'gve, min peenon 'ka -a -ci maan dī, 'pian minnun nen Bali -a -ci 'si -wle "be, -weē -ci maan. ¹²Min -mienun a be, o "bu "o -ya te o 'ka -klonmon -a dī. En min -mienun a be, min 'be o "saa -e 'o 'si -klonmon -va. En min -mienun a be, o 'ka "vale 'o li "paa dī -e 'o Bali -le 'nyranman 'pa 'kpa. Min nen e 'w' 'ci maan "be 'e man.»

Sozi -fea 'v' nannannun man

(Mk 10.13-16; Lk 18.15-17)

¹³Minnun a -tanannannannun -a Sozi le, -e 'e 'pe 'pla o da, -e 'e Bali tru 'ba -wle 'nan Bali 'e -fea v' o man. -A -nan nen -a -srulon 'si -to -wlc 'nan 'o 'li 'o da.

¹⁴En Sozi "e 'nan -wle 'nan: «'Ka nannannun 'tu 'o 'ta 'an 'va, te 'ka 'si -to -wlc "dī! Kō minnun nen "le -wee 'w' 'zu be, Bali -le mingonnen tre a -wee ve -a.» ¹⁵'E 'pe 'pla o da. "Be -sru en e -ku fe pee -nan.

-Gobonen fezan -tu -le 'w'

(Mk 10.17-31; Lk 18.18-30)

¹⁶Yi -tu da be, -gobonen 'tu pli Sozi man, en e 'w' 'gve -a laabu -yrc. Yaa laabu -yrc 'nan: «Bali -le 'w' "paazan! 'W' "yi "kō "nen maan dra, -e an 'belidi nen ya'a 'nyaan dte -a yī?»

¹⁷Zozi "e -yre 'nan: «-Me "le "wean nen yia laabo 'an 'lō 'nan, 'w' "cen 'be ci "yi -e 'i dre? Bali -towlī 'be ci "yi. -Te i ya "vale 'i 'belidi nen ya'a 'nyaan dte, -a ye be, 'i 'ta wula -yee -pei -to winun da.»

¹⁸ En -gobo zɛ yaa laabu Zozi 'lɔ 'nan: «Yee -pei -tɔ wunun 'bɔ “cɛn?»

En Zozi “e 'nan -yrɛ 'nan: «Te 'i drɛ min -tezan -a dɪ! Te 'i min nan -wɛɛ “dɪ! Te 'i crin wɔ dɪ! Te 'i 'wlu -sen min man dɪ! ¹⁹ I yie 'e 'nan 'i “tɪ 'lee 'i “bɔ “man! En 'i bɔezan -tɔ yɪ “yi “le 'yie 'wɪ 'zɔ!»

²⁰ -Gobonen bɛ, e 'nan Zozi le 'nan: «Wɪ pɛɛnɔn zɛ -a da nen an 'ta wɔla. -Mɛ “wɪ bɛ klɪ 'an man “nyian?»

²¹ En Zozi “e 'nan -yrɛ 'nan: «Te i ya “vale 'yie 'wɪ 'e 'kɔn tɔglɪ Bali 'le bɛ, 'i 'ku, fɛnɔn nen 'i 'lɔ bɛ, 'i -tan, -e 'i man “lala -pli 'yale -tenɔn man. E ya “le i ya 'i yɪfɛ planan “laji. “Bɛ -sru -e 'i -sɔɔnla 'an -sru.»

²² Zɪ -gobonen 'wunun zɛ -a 'man bɛ, -a 'ta drɛ -trɔdrɔ, en e -kɔdɪ 'sia. -A yɪfɛnɔn a “kaga “le “wean.

²³ En Zozi 'a 'vɪ 'e -srɔnɔn le 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɔglɪ 'a 'nan, fezan -le dɛdɪ Bali -le mingɔnɔn tɛdave -a bɛ, e ya 'pleble. ²⁴ En maan ve “nyian 'cɛɛ 'nan, -wi -dan nen waa laabo shamo bɛ, ya'a -kɔlaman -wɔlɔdɪ -a 'menzɛn -yrɛ ji dɪ. -A -tɔwli “nen “nyian fɛnɔn 'le vɛ -a. Dɛdɪ Bali -le mingɔnɔn tɛdave -a bɛ, e ya -wɔlɔ 'pleble 'wɔlɔdɪ.»

²⁵ Zɪ -a -srɔnɔn 'wunun zɛ -a 'man bɛ, e wɔla o man -wɔlɔdɪ, en waa laabu -yrɔ 'nan: «Te 'bɛ a zɛ, -tɛɛ -kɔlaman -e 'e 'si 'wɪ 'ji “men?»

²⁶ Zozi o -nanjɛɛn, en e 'nan -wɔlɛ 'nan: «Min 'ka 'kɔlaman 'e 'fli 'sidɪ -a 'wɪ 'ji dɪ, 'pian Bali -kɔlaman 'wɪ pɛɛnɔn dɛdɪ -a.»

²⁷ -A -nan nen Pieri “e -yrɛ 'nan: «Kɔ 'si fɛ pɛɛnɔn -sru, en kɔ sɔɔnla 'i -sru. -Mɛ “nen “ku “ye -ji?»

²⁸ En Zozi e 'nan -wɔlɛ 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɔglɪ 'a 'nan, tɔ nen fɛnɔn pɛɛnɔn dra 'e 'trɛ, te 'an 'bɔ Blamin -pɪ an ya 'an -nyrandɪ 'men tin 'ba pein -dan da bɛ, kaa nen ka 'ta 'wɔla 'an -sru “bɛ, ka -kɔan 'ka -nyrandɪ “nyian mingɔnɔn pein -fuda “fli “da, en cɛɛ Izrael 'lɛglɔn 'fuda “fli “le tin “baa. ²⁹ En min oo min nen

'men “wean e 'si 'e 'fla, -te 'bɛ “cɛɛ dɪ e 'si 'e “bɔnɔn -sru, -te 'bɛ “cɛɛ dɪ e 'si 'e “blunɔn -sru, -te 'bɛ “cɛɛ dɪ e 'si 'e “tɪ 'lee 'e “bɔ -sru, -te 'bɛ “cɛɛ dɪ e 'si 'e nan 'lee 'yee 'nennun -sru, -te 'bɛ “cɛɛ dɪ e 'si 'yee -yɔ -sru “bɛ, -a san zɛ yaa pɛɛnɔn zɛ -a ye 'e 'pa -a -yaa tɔ. En 'belidɪ nen ya'a 'nyaan dɛɛ, e dra -yee vɛ -a. ³⁰ Minnɔn nɛn o -trɔa 'si 'le bɛ, o “kaga -taa “fɔlɛa “da, en minnɔn nen o -fɔla “da “bɛ, o “kaga -taa “dɛɛɛ -si 'lɛnɔn 'a.»

Nyranman 'panɔn 'man -kɔnɔn

20 Zɪ Zozi 'wɪ zɛ -a 'vɪ bɛ, en e -kɔnɔn “tɔ -fɔ -wɔlɛ. Yaa 'vɪ -wɔlɛ 'nan: «Bali -le mingɔnɔn -blɔdɪ min da bɛ, -nyɛn 'gɔ, e ya “le fei san -tɔ 'bɔla bodrun puunɔn en e minnɔn -wɛɛdɪ 'sia 'nan -e 'o 'ku 'nyranman 'pa 'yee rezɛn fei. ² E min -mienun 'yɪ, en o wei drɛ waa -tɔ 'nan yɪ -tɔ nyranman -pan nen 'e -nɔan -wɔlɛ. En o -ku 'yee fei zɛ -a da.

³ E 'bɔla “nyian te bodrun yide wɔlɔn loulou 'kpa. En e min -mienun 'yɪ 'o -nyrandɪ -guada, te 'nyranman 'ka -wɔlɔ -e 'o 'pa dɪ. ⁴ En “e 'nan -wɔlɛ 'nan: «Ka 'ku 'nyranman 'pa 'men fei! Maan man -ko “paa 'cɛɛ.» ⁵ -A -nan nen minnɔn zɛ o -ku -yee rezɛn fei.

Fei san zɛ e 'bɔla “nyian te yide 'bɔ min -win -ji 'seze, en e 'bɔla “nyian te funninmlan yide tɛɛnla. Minnɔn nen e 'bɔ o man bɛ, 'wɪ 'tɔwli zɛ -nyɛn yaa 'vɪ -wɔlɛ. ⁶ Zɪ yide 'pla plɔ da bɛ, en e 'bɔla “nyian, e 'bɔ min -mienun man -guada, en yaa laabu -wɔlɔ 'nan: «Mɛ “le “wean nen ka -fɔ 'ka -nyrandɪ bodrun 'trilii funninmlan, en ka'a 'nyranman 'tɔ 'pale dɪ?»

⁷ O 'nan -yrɛ 'nan: «Min -tɔ 'ka 'ku 'silɛ 'nan 'ku 'yee 'nyranman 'pa dɪ.»

En fei san “e 'nan -wɔlɛ 'nan: «Ka 'ku 'nyranman 'pa 'men rezɛn fei!»

⁸ Zɪ funninmlan 'pla bɛ, en fei san zɛ e min nen e yie -tɔa 'yee 'nyranman 'panɔn 'va bɛ -a laabu. E 'nan -yrɛ 'nan: «I 'nyranman 'panɔn pɛɛnɔn laabu -e 'i o -ko 'pa.

I 'sia minnun nen o -fōla “da “be o da -e 'i 'le 'sran minnun nen o -trōa -si 'le be o da.»

⁹ -A -nan nen minnun nen o -ku 'nyranman 'pale te yide 'pla plō da be o -ta, en e yi -tu nyranman man “lala -nōn o pēenōn le. ¹⁰ Yaa dre zīe -trilii en e 'bō minnun nen o -trōa -si 'le be o da. -A -cin a o ji 'nan 'o -kopa -taa 'ciulea “da, 'pian yi -tu nyranman man “lala nen waa 'yt 'o pēenōn.

¹¹ -A -nan nen o 'wɪ 'blidi 'sia fei san va. ¹² Waa 'vɪ -yre 'nan: «Minnun nen o -ta 'e -fōla “da 'gʷe, wa'a 'mōnlē 'nyranman 'panan “fo “di. 'Ku 'bō nen ku 'nyranman 'pa yi -tu “fo, en ku -fu yidea “trilii be, i 'ku 'pan 'bō waa 'e cin man. -Mē “le “wean yaa dre zī?»

¹³ En fei san 'wɪ 'si “va o va min -tu le. Yaa 'vɪ -yre 'nan: «An bee! Ma'an 'wɪ 'wɪlidi “drele 'yie di. Yi -tu nyranman “lala da nen 'ku wei -tria, -njēe dūv? ¹⁴ -Yēe ci 'yie vē -a, 'i 'si -e 'i 'ku. Min nen e -fōla “da “be, -te maan -ko “paa “le 'yie 'wɪ 'zv oo, e “siala 'an 'bō 'a. ¹⁵ 'Wɪ nen e 'sō 'an 'ji be, -a 'bō nen maan dra 'an yufē -a. -Te an “yi dre min le be, -mē dre -a 'wɪ “naan 'i man?»

¹⁶ En Zozi 'a 'le 'sran -wle 'nan: «Minnun nen o -fōla “da “be, zɪ o -taa “drele -si 'lenōn 'a zīe, en minnun nen o -trōa -si 'le be, zɪ o -taa “fōlea “da zīe.»

**Zozi 'e 'kanan 'lee 'e wluandi
-kanōn 'va wɪ 'pa yaagazan 'vɪ**

(Mk 10.32-34; Lk 18.31-34)

¹⁷ Zozi 'lee 'e -srūnōn a -kunan Zeruzalem. -A -nan nen Zozi 'e -srūnōn 'fuda “fli laabu 'o 'saza, en e 'nan -wle 'nan: ¹⁸ «-Kaa “ta -ko Zeruzalem 'gʷe, minnun 'an 'bō Blamin -pɪ -nōan Bali -pannōn 'tanōn 'lee 'fluba 'ci vūnōn le. O tin -tea 'an da -e 'an 'ka -a 'wɪ 'ji. ¹⁹ Waan -nōan “minnun nen o 'ka Zuif 'nōn 'a dtē -wle. Minnun zīe waan sēe wo, waan -sōan -ngble -a, en waan -peinman yiba “plan da -e 'an 'ka.

'Pian -a yi yaagazan da be, -e 'an 'wluand -kanōn 'va.»

**Zaji 'lee 'e “bʷɪ Zan be, o
“bʷɪ “fē -tu -si laabu Zozi 'lō**

(Mk 10.35-45; Lk 22.24-27)

²⁰ “Be -sru en Zebede nan pli Zozi man 'o 'vale -yee 'nennun -a. E “po sōōn Zozi 'wlu 'nan -e 'e 'wɪ 'tu -si laabu -yrō.

²¹ En Zozi 'a laabu -yrō 'nan: «-Mē 'va nen i ci?»

Lɪ zīe e 'nan Zozi le 'nan: «'Men 'nennun “fli 'gʷe, tu nen i dra mingōnnen -a be, 'i 'wɪ “man -e 'o -nyran 'i “srōn. -A -tu 'e -nyran 'i 'pē “yi “da, -e -a -tu 'e -nyran 'i 'pē bu da.»

²² En Zozi “e 'nan -wle 'nan: «'Wɪ nen ka ci -a laabūnan be, ka'a 'ci tōa di. 'Wɪ yidi nen e “ta -daa “bōlē 'an man be, 'ka 'wulo “sōa “wlu?»

En -yee 'nennun 'bō -a 'vɪ -yre 'nan: «-Inyan, 'ku 'wulo “sōa “wlu.»

²³ Zozi “e 'nan -wle 'nan: «'Wɪ 'kpa nen, 'wɪ nen e “ta -daa “bōlē 'an man 'gʷe e bōa “nyian “cee “man. 'Pian -nyrandi 'an 'pē “yi 'lee 'an 'pē bu da be, 'an 'bō “cēe -si -nōan “min le di. Minnun nen 'an “tɪ -a pla o 'tō man be -wee vē 'be ci -a.»

²⁴ Zozi -srūnōn 'fu nen o -fu be, zɪ o 'wɪ zīe -a 'man be, en 'bli 'fō o ji Zan 'lee 'e “bʷɪ Zaji man. ²⁵ -A -nan nen Zozi o pēenōn laabu, en e 'nan -wle 'nan: «Kaa -tōa 'nan, 'trēda mingōnnennun min “paala -sa wɪ -a. En minnun nen o ci min -dandannun -a be, o -va -ble minnun da. ²⁶ 'Pian te 'wɪ zīe -nyren 'e 'kōn 'ka yei “di. Min oo min nen e ya “vale 'e dra min -dan a 'ka yei “be, 'e 'fli 'pla 'ka pēenōn 'wlu o 'sudi -a! ²⁷ En min oo min nen e ya “vale 'e dra 'ka 'tazan -a be, 'e 'fli dre 'ka pēenōn 'le nōan -a! ²⁸ 'Wɪ 'tuwli zīe -a 'bō nen an 'bō Blamin -pɪ maan dre. Ma'an 'talē 'nan -e minnun 'waan 'su di, 'pian an -ta 'nan -e 'an minnun 'su. En an -ta 'nan -e 'an 'ka -e min “kaga 'o 'sv Satan -le 'plēblē 'lō.»

Zozi yie 'winɔn “fli yie 'le 'sv*(Mk 10.46-52; Lk 18.35-43)*

²⁹Zi Zozi 'lee 'e -srɔnɔn 'si Zeriko be, min “kaga 'kpa sɔɔnla o -sru. ³⁰Yie 'winɔn “fli “a 'o -nyrandi -si man, waa 'man 'nan Zozi a ciunan, en o -paandi 'sia. O paan 'nan: «Minsan, David kluda min, 'ku nyrinda 'e 'sen 'i da!»

³¹En minnun paan o da 'nan 'o 'lebo 'pla da. 'Pian yie 'winɔn zɛ o paan “nyian 'pleble 'kpa. O paan 'nan: «Minsan, David kluda min, 'ku nyrinda 'e 'sen 'i da!»

³²Zozi 'tɔ, e o laabu, en e 'nan -wle 'nan: «Ka ya “vale 'an dre 'cɛɛ 'kɔ?»

³³O 'nan -yre 'nan: «Minsan, ku ya “vale 'i 'ku yie 'le 'sv!»

³⁴O nyrinda -sen Zozi da, -a -nan nen 'e 'pe kle o yie man, 'nun tɔɔn o yie 'le 'sv, en o sɔɔnla -a -sru.

Zozi 'bɔla Zeruzalem*(Mk 11.1-11; Lk 19.28-40; Zan 12.12-19)*

21 Zozi 'lee 'e -srɔnɔn a -plinan Zeruzalem. O 'bɔ 'fla nen waa laabo Befaze be -a “srɔn. 'Fla zɛ e ya Olivie pɔn man. En Zozi 'e -srɔnɔn “fli 'pa 'sia 'o 'le. ²Yaa 'vɪ -wle 'nan: «Ka 'ku 'fla nen 'ka 'le be -a da! -Te 'ka 'bɔla 'nan nun be, ka -aflumun “bu “tu 'lee -yee 'nen ye 'o 'baa -tɔdɪ. 'Ka o baa 'sv -e 'ka 'ta waa 'men! ³-Te min -tu 'wɪ laabu 'ka 'lɔ be, 'ka vɪ -a san le 'nan: «Minsan “e 'nan -aflumun 'wɪ a 'e man.» 'Nun tɔɔn 'e 'pe sia “da -e 'ka 'ta -a.»

⁴'Wɪ pɛɛnɔn zɛ, e dre 'wɪ nen Bali 'lewei vɪzan -a 'vɪ 'e 'cen be -a 'le sɔɔdɪ -a. Kɔɔ yaa 'vɪ 'nan:

⁵«Ka vɪ Zeruzalem 'nɔn le 'nan: “Ka 'yɪɔ, 'cee mingɔnɔnɔn a -tanan 'ka 'va! E -taala 'e man -trɔɔ.

E ya 'e -nyrandi -aflumun da. -Aflumun nen e -trɔ “siala be, -a 'nen da nen e ya 'e -nyrandi.»

⁶Zozi -srɔnɔn “fli zɛ o 'ku, en 'wɪ nen yaa 'vɪ -wle “be waa drela “da. ⁷O -ta -

aflumun “bu 'lee -yee 'nen 'a, o 'wee sɔnɔn -sen “da, en Zozi -nyran “da. ⁸Minnun “kaga 'wee sɔnɔn paala -a 'le. En min -mienun yiba “pɛnɛnnun cɛɛn, en waa 'pla -a 'le. Zi “o min -dan “siala zɛ. ⁹Min “kaga yra -a 'le, en min “kaga -fɔla “da -a koda, te o pɛɛnɔn plaman 'e cin va. Waa ve 'nan:

«-Feavea o! -Feavea o!

David kluda min -le -feavea o!

Bali -le -fea 'e 'kɔn min nen

Minsan -a 'pa 'sia be -a man.

Bali 'tɔ 'e dre -dan laji lou!»

¹⁰Zi e 'bɔla Zeruzalem be, -wee pladi Zeruzalem 'si “fo, en 'flanɔn pɛɛnɔn 'man nyɔɔn -a laabudɪ -a 'nan: «-Tɪ nen min 'bɔ 'labe -a?»

¹¹Minnun “kaga “nen waa si -fɔ be, o 'nan: «Zozi nen! Bali 'lewei vɪzan nen, e “sia Nazareti Galile 'leɣlɔn 'ji.»

Zozi fenun -tannɔn 'pin Bali -pan 'kuin*(Mk 11.15-19; Lk 19.45-48; Zan 2.13-17)*

¹²“Be -sru en Zozi 'ku Bali -pan 'kuin. Minnun nen o ya Bali -pan fenun -tannan 'lee minnun nen o ya -a 'lɔnan Bali -pan 'kuin be, e o -pin. E “lala ta -fɔɔnɔn 'le 'tablonun 'lee -plablo -tannɔn 'le pɛinnun fuila “man. ¹³En e 'nan -wle 'nan: «E ya e 'cɛn -tedɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan, Bali “e 'nan: «Men 'kɔn -kɔan 'an tru 'ba 'kɔn 'a.» 'Pian kaa dre 'cee crin wɔnan -a.»

¹⁴“Be -sru en yie 'winɔn 'lee minnun nen o “tun “bo be, o pli Zozi man Bali -pan 'kuin, en e o beli. ¹⁵Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'wɪ -dandan nen Zozi cɪ -a drenan be -a -nan 'yɪ. En o nan-nannun 'yɪ “nyian te o plaman Bali -pan 'kuin -a vidɪ -a 'nan: «Bali David kluda min 'tɔ dre -dan!»

-A 'wɪ 'nan o man, ¹⁶en o 'wɪ 'pla Zozi le. Waa 'vɪ -yre 'nan: «'Wɪ nen o cɪ -a vɪnan 'labe, yɪ'a maan dɔv?»

En Zozi “e 'nan -wle 'nan: «Maan maan. -Me “le “wean nen ka 'wɪ zɛ -a laabu 'an 'lɔ? 'Wɪ nen 'e 'cɛn -tedɪ Bali -le 'fluba 'ji

be ka'a tian -a ta vtle dʊv? Kɔɔ e ya 'e 'cɾen -tɛdɪ 'nan:

⟨Yia drɛ en nannannun 'lee 'nyɔnmlin 'nennun 'i tɔ "yi 'vɪ."⟩

¹⁷-A -nan nen e o 'tʊvɪ, en e 'si Zeruzalem. E -kʊ 'fla nen waa laabo Betani be -a da, e 'nyin 'nan nun.

Yiba “tʊ nen ya'a 'baa dɪe Zozi -a -te

(Mk 11.12-14, 20-25)

¹⁸Tʊ cɛen bodrun en Zozi Zeruzalem si 'sia “nyian. “Yɛɛ -kɔn -kɔnan 'sia be, -a -nan nen dra -a -tɛdɪ 'sia. ¹⁹E fijie yiba 'yɪ 'si man, en e pli “man 'nan -e 'e 'blʊ -mie 'cɛn 'e -blɪ. 'Pian -a 'la 'saza nen yaa 'yɪ “da, en e 'nan fijie yiba zɪɛ -yɾɛ 'nan: ⟨Te 'i 'blʊ -tʊwli 'e ba 'i man 'li “fo “dɪ!⟩ 'Nun tɔɔn fijie yiba 'bɔ 'ka.

²⁰Zɪ -a -srɔnɔn 'wɪ zɪɛ -a -nan 'yɪ be, o 'lɛbɔ “fɔ, en o 'nan -yɾɛ 'nan: ⟨E drɛ 'kɔ, en fijie yiba “ka 'nun zɪɛ?⟩

²¹Zozi “e 'nan -wɫɛ 'nan: ⟨Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪgɫ 'a 'nan, -te ka yi -tɛala Bali da be, en “nyian -te ka'a 'ci -fɔɔman dɪɛ, 'wɪ nen maan drɛ fijie yiba 'labe -yɾɛ “be, 'ka 'pɛ “sɔa -a dɾɛdɪ -a. En “nyian -te kaa 'vɪ pɔn 'labe -yɾɛ 'nan: ⟨'I 'sɔra 'gʊ, 'i 'kʊ -trɔa jemie -va be, yaa dra. ²²-Te ka yi -tɛala Bali da, en ka fɛ -tʊ laabu -yɾɔ -a trʊ 'badɪ -a be, kaa ye.⟩

Zozi 'le -kɔladɪ “sia nyin zia?

(Mk 11.27-33; Lk 20.1-8)

²³“Be -sru en Zozi 'kʊ Bali -pan 'kuin, e 'wɪ “paadt 'sia minnun -ji. -A -nan nen Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee min cejenun -ta, en waa laabu -yɾɔ 'nan: ⟨-Kɔladɪ “cɛn “a nen i 'wunun zɪɛ -a drɛ? En -tɪɛ -si -nɔn 'yie?⟩

²⁴Zozi “e 'nan -wɫɛ 'nan: ⟨An 'bɔ “nyian an “ta 'wɪ 'tʊwli “cɛ laabo 'ka 'lɔ. -Te kaa -sru 'vɪ 'mɛn be, -kɔladɪ nen an 'wunun zɪɛ -a drɛ 'a be, maan -ci “sia 'cɛɛ. ²⁵-Tɪɛ Zan 'pa 'sia 'nan 'e 'ta min -batize drɛ?

Minnun 'be 'pa 'sia, -baa Bali 'be 'pa 'sia? 'Ka vɪ 'mɛn!⟩

-A -nan nen waa vɪdɪ 'sia 'o cin yei 'nan: ⟨-Te -kaa 'vɪ 'nan: ⟨Bali 'be 'pa 'sia be, e -taa -a laabule -kaa 'lɔ 'nan: ⟨-Mɛ “le “wean nen ka'a yi -tɛala 'wɪ nen Zan -a 'vɪ be -a da dɪ?⟩ ²⁶En -te -kaa 'vɪ 'nan: ⟨Minnun 'be 'pa 'sia be, minnun pɛɛnɔn -taa 'wunlea -kaa man, kɔɔ o pɛɛnɔn Zan “siala Bali 'lewei vɪzan -a.⟩

²⁷-A -nan nen waa 'vɪ Zozi le 'nan: ⟨Kʊ'a san -tɔa dɪ.⟩

En Zozi “e 'vɪ “nyian -wɫɛ 'nan: ⟨An 'bɔ “nyian min nen e -si -nɔn 'mɛn en an 'wɪnun zɪɛ -a drɛ be, ma'an -ci sia 'cɛɛ dɪ.⟩

Zozi -kɔnɛn “fɔ 'nen 'klɔnmɔn “fli “man

²⁸⟨Ka 'ci “nrɔn 'wɪ 'gʊɛ -a da! Min -tʊ a, en 'yɛɛ 'nen 'klɔnmɔnnun a 'fiili. Yi -tʊ da be yaa 'vɪ -a ceje 'nenzan le 'nan: ⟨'Mɛn 'nen 'i 'kʊ 'nyranman 'pa cɛɛgʊ 'mɛn rezɛn fei.⟩

²⁹-Yɛɛ 'nen zɪɛ e 'nan -yɾɛ 'nan: ⟨Ma'an 'ko dʊ. 'Pian “be -sru -a ci lila, en e -kʊ.

³⁰'Wɪ 'tʊwli zɪɛ yaa 'vɪ “nyian 'yɛɛ 'nen 'fɔla “dazan le. 'Nen zɪɛ e wɪ “man. Yaa 'vɪ 'e “tɪ “le 'nan: ⟨An “tɪ, maan 'man, 'pian “be -sru ya'a 'kʊle dɪ.

³¹'Nennun “fli zɪɛ o yei “be, -tɪɛ 'e “tɪ “ci 'sɔ wɪ drɛ?⟩

Minnun tanɔn nen o ci 'wɪ zɪɛ -a mannan be, o -yɾɛ 'nan: ⟨'Nɛn ceje 'nenzan nen.⟩

En Zozi “e 'nan -wɫɛ “nan: ⟨Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪgɫ 'a 'nan, 'sukɔle 'sinɔn 'lee -kɔnɛn -wɛɛnɔn -tɔala 'ka 'lɛ -wɫadɪ -a Bali -le mingɔnɛn tɾɛda. ³²Zan -ta -si tɪgɫ -kɔɔnle 'cɛɛ, en ka'a yi -tɛlea 'wɪ nen yaa 'vɪ be -a da dɪ. 'Pian 'sukɔle 'sinɔn 'lee -kɔnɛn -wɛɛnɔn yi -tera “da. 'Wɪ zɪɛ kaa -nan 'yɪ, 'pian ka'a 'wɫɛ “man -e 'ka yi -tera 'wɪ nen Zan -a 'vɪ be -a da, -e 'ka 'si 'wɪ 'wɫidɪ “dɾɛdɪ man dɪ.⟩

Zozi -kōnnen “fō rezen fei 'panōn man
(Mk 12.1-12; Lk 20.9-19)

³³ «Ka “trōen “tō -kōnnen “pee le: Min -tu 'be 'yee rezen fei 'pa, e -klōn 'bu “man, e rezen 'blunān dre, en e fe -tu dre, min -tōa “da -e 'e fei 'bō 'ta -pin. “Be -sru e fei zīe -a -pēba 'wū minnūn lō 'nan 'o 'nyranman 'pa “da, te o 'yee vē -nōan. Yaa dre zīe, en e -ku 'leglōn 'kōobli 'tu da. ³⁴ Zī rezen nan tu 'bō be, en min zīe 'e 'sunōn 'pa 'sia minnūn nen o 'nyranman “paa 'yee rezen fei be o va, 'nan 'nyranman nen waa 'pa be 'o 'yee vē -nōn.

³⁵ Fei 'panōn zīe waa 'sunōn 'bō kuun. Waa -tu -sōn, waa -tu -tē, en waa yaagan -tē -kōlenūn -a. ³⁶ Fei san zīe e 'sunōn 'pa 'sia “nyian. O “kaga “mlian minnūn nen o -ku 'e tede be o da. 'Wī 'tūwli zīe -a 'bō nen fei 'panōn -a dre -wle.

³⁷ “Be -sru en 'e 'pī 'pa 'sia o va. 'E 'ci nrōn 'nan, o yīe -taa 'nanle 'e 'pī man.

³⁸ 'Pian zī fei 'panōn -yee 'nen zīe -a 'yī be, en waa 'vī 'o cin yei 'nan: «Min 'labe -yēē 'e “tī -zia -ble. -Kaa -tē, -e -zia zīe 'e dre -cee vē -a.» ³⁹ -A -nan nen waa 'kun, o cit 'a -klōn -sru, en waa -tē.

⁴⁰ Maan laabo 'ka 'lō 'nan, -te fei san zīe e -ta be, yaa dra 'yee fei 'panōn le 'kō?»

⁴¹ En minnūn tanōn nen o cī 'wī zīe -a mannan be, o 'nan -yre 'nan: «Min -wliidunūn zīe, e o -tēeman “le 'nan plōanōn 'le 'wī 'zū. “Be -sru -e 'e 'yee fei -pēba wū min peenūn lō. Yaa -pēba wo minnūn nen -te o 'nyranman 'pa, o -yee vē -nōan 'e tu man be -wlo.»

⁴² En Zozi -a 'le 'sran -wle 'nan: «'Wī nen 'e 'cren -tedū Bali -le 'fluba 'jī be, ka'a ta vīle dūv? Kōō e ya 'e 'cren -tedū 'nan: «-Kōle nen 'kōn 'tōkōn -a tūv 'o 'pēla koda be,

-yēē dre 'kōn 'pū -fō -kōle -a.

Minsan 'be dre,

en -kōle zīe 'e dre 'kōn 'pū -fō -kōle -a.

'Wī nen Minsan -a dre be,

e min 'plo -fōa.»

⁴³ Maan 'nan 'an ve 'cēē 'nan, mingōn -nen -blīdī Bali va be Bali -taa -a 'silē 'ka 'lō. Yaa -nōan 'leglōn 'pēē -jī 'nōn nen, o 'ta 'wūla -a wei da be -wle. ⁴⁴ [Kōō e ya 'e 'cren -tedū Bali -le 'fluba 'jī “nyian 'nan: «Min nen e -tria -kōle zīe -a da be, e -wia.

En -te -kōle zīe e -tria min da be, yaa pōle “bō.» »]

⁴⁵ Zī Bali -panōn 'tanōn 'lee Farizen 'nōn -kōnnennūn zīe -a 'man be, waa -tō 'nan 'wee 'wī nen Zozi -a ve. ⁴⁶ En o ya “vale 'nan 'o “kuan. 'Pian minnūn -le “wean “klan a o jī, kōō minnūn zīe o Zozi “siala Bali 'lewei vīzan -a.

Lī 'pa “fēdi man -kōnnen

(Lk 14.16-24)

22 “Be -sru en Zozi -kōnnen pee -fō “nyian -wle. Yaa 'vī -wle 'nan: ² «Bali -le mingōn -nen -blīdī min da be, -nyren 'gū. E ya “le mingōn -nen -tu 'be “ta 'e 'pī -le lī 'pa “fēdi dra. ³ Minnūn nen e “fēdi zīe -a 'wī 'vī -wle “be, e 'e 'sunōn 'pa 'sia 'nan 'o 'kū o laabu. 'Pian wa'a 'wūle “man -e 'o -ta “fēdi da dī.

⁴ En e 'e 'sunōn 'pēē 'pa 'sia “nyian. E 'nan -wle 'nan, 'o vī minnūn zīe -wle 'nan: «An cēēn -a dredt man. An trinun tēē, en an 'blanun tēē. -A pēēnōn 'man, -yee “wean 'ka 'ta “fēdi da!»

⁵ 'Pian o 'wī zīe -a -fōla 'o “trōen -sru. O -mie -kū 'wee fei, en o -mie -kū 'wee 'fle 'tanle. ⁶ En o -mienūn -a 'sunōn 'bō kuun, o o -sōn, en o o tēē.

⁷ 'Bli 'fō mingōn -nen zīe a jī -wliidī. E 'yee 'sounjanun 'pa 'sia 'nan 'o min -tenōn zīe o -tēē, en 'o -wee 'fla 'tē 'bli.

⁸ “Be -sru en e 'nan 'e 'sunōn le 'nan: «An cēēn lī 'pa “fēdi fenun dredt man. 'Pian minnūn nen maan 'vī -wle “be, o 'ka “fēdi zīe -a da 'nōn 'a dī. ⁹ -Yee “wean 'ka 'kū -sī -plannūn da. Minnūn pēēnōn nen ka bōa “o man be, 'ka vī -wle 'nan 'o 'ta lī 'pa “fēdi da.» ¹⁰ Mingōn -nen 'sunōn zīe waa drela “da. Minnūn pēēnōn nen o 'bō o man be, o -ta waa. Min -wliidī oo, min

“yi oo, o pɛɛnɔn 'ta, en o 'kɔn zɪɛ -a -ci 'fa.

¹¹ Mingɔnɔnɔn wlala o va 'nan -e 'e minnun nen o -ta “fedi da be o yi. E min -tu 'yi o yei te li 'pa “fedi da sɔ 'ka “da “di.

¹² En e 'nan -yre 'nan: <An bee, li 'pa “fedi da sɔ 'ka 'i da di. E dre 'kɔ, en i ya 'gʊ?> Min zɪɛ ya'a -kɔlale 'wɪ 'tʊ 'sɪdɪ -a “da “di.

¹³ -A -nan nen mingɔnɔnɔn -a 'vɪ 'e 'sunɔn le 'nan: <Ka min 'labe -a 'kun, 'ka cɛin 'lee -a -pe -yri, -e 'ka tuv klun va bei, fɛnan nen -wuɔdɪ 'lee 'she da -blɪdɪ cɪ be -a -nan.> »

¹⁴ En Zozi -a 'le 'sran -wle 'nan: «Minnun nen Bali o laabu be, o ya “kaga. 'Pian minnun nen Bali o “sia “va 'yee vɛ -a be, o ya “wɛnnɔn.»

'Sukɔle -pan wɔdɪ da wɪ

(Mk 12.13-17; Lk 20.20-26)

¹⁵ “Be -sru en Farizen 'nɔn 'ku 'o cin yile. Waa 'pla “da 'nan 'o Zozi 'kun 'e wei man. ¹⁶ -A -nan nen o 'wee minnun 'lee Erodi -le minnun 'pa 'sia 'nan 'o 'wɪ laabu Zozi 'lɔ. Waa laabu -yɾɔ 'nan: «Bali -le 'wɪ “paazan, kva -tɔa 'nan i ya 'wɪ tɪglɪ vɪzan -a, en i Bali -sru 'ta wɔdɪ “paaman minnun ji 'e tɪglɪ da. Yi'a 'klanman min lɔ 'wɪ tɪglɪ 'ci 'sɪdɪ -a -yre di. En yi'a min bo “va “di. ¹⁷ -Yee “wean kva laabo 'i 'lɔ 'nan: <-A -si a -kaa 'lɔ -e -kaa 'sukɔle -pan wɔ Rɔm 'nɔn 'le mingɔnɔnɔn Seza le, -baa te -ka'a dre di? 'Wɪ nen “yie 'ji be, 'i vɪ 'kuɛ!> »

¹⁸ 'Pian 'wɪ nen -a -cin cɪ o ji be Zozi -a -kɔnnɛn 'yi. En e 'nan -wle 'nan: «Wei “flivli 'nɔn! Ka ya 'an 'man -wɛɛnan -wɪdɪ! ¹⁹ “Lala nen ka 'sukɔle -pan wo -a be, 'ka 'lein 'wle -tu 'si “va -e 'ka -kɔɔn 'men!> -A -nan nen o 'lein 'wle -tu kɔɔn -yre. ²⁰ En Zozi -a laabu -wɔ 'nan: «-Tɪ -wulo -fodo nen 'gʊ? En -tɪ 'tɔ 'cɛn nen 'gʊ?»

²¹ O 'nan -yre 'nan: «Rɔm 'nɔn 'le mingɔnɔnɔn Seza nen.»

En Zozi “e 'nan -wle 'nan: «Fɛ nen Seza -le vɛ -a be, 'cɛɛ 'nɔn Seza le! En fɛ nen Bali -le vɛ -a be, 'cɛɛ 'nɔn Bali le!»

²² 'Wɪ zɪɛ -a mandɪ o 'plo 'fɔ, -a -nan nen o 'si Zozi “srɔn, en o -ku.

Minnun nen o -kaa be o wuanla -kanɔn 'va

(Mk 12.18-27; Lk 20.27-40)

²³ Yi 'bɔ 'lein zɪɛ -a da be, Saduze 'nɔn -mie pli Zozi man. Saduze 'nɔn “o “ve 'nan -te min -ka be, ya'a 'wuanla -kanɔn 'va di. Zi o pli “man “be, en waa laabu -yɾɔ 'nan: ²⁴ «Bali -le 'wɪ “paazan, Moizi “e 'nan: <-Te min li 'pa, en -a san zɪɛ e -ka, te wa'a tian 'nen 'yale 'o 'vale 'e nan 'bɔ 'a dɪɛ, -yee -cale zɪɛ -a “bʊ 'e 'pa, -e 'e “bʊ klu bɔla!»

²⁵ Bali -le 'wɪ “paazan, min -tu a 'li 'ku 'va be 'yee 'nen 'klɔnmɔn a 'sɔravli. -A tɛdɛ li 'pa. Wa'a tian 'nen 'yale 'e nan zɪɛ -a di, en e -ka. -A klu 'ka 'fʊlɛ di, -yee “wean -a -suannɛn 'e “bʊ -cale zɪɛ -a 'pa. ²⁶ 'Wɪ 'tuwli zɪɛ -yɛɛ 'bɔ “nyian -yee “man, en -yee 'bɔ -a yaagazan man. E dre zɪɛ -trilii, en o 'sɔravli cɛɛn -kaadt man. ²⁷ “Be -sru en li 'bɔ -ka. ²⁸ Tʊ nen minnun wuanla -kanɔn 'va be, li zɪɛ e -kɔan -tɪ nan -a? Kɔɔ o 'sɔravli 'bɔ -a 'pa li -a.»

²⁹ En Zozi “e 'nan -wle 'nan: «Ka'a tian 'wɪ 'tʊ -ci manle “fo “di. 'Wɪ nen 'e 'cɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji be, ka'a -ci maan di, en Bali -le 'pleble be, ka'a tɔa di. ³⁰ Kɔɔ tʊ nen minnun wuanla -kanɔn 'va be, -klɔnmɔnnun 'ka li paa di, en lumɔnnun 'ka -kɔnnɛn paa di. O -kɔan “le Bali -le 'pasianɔn nen laji be -wee 'wɪ 'zʊ. ³¹ -Te -a -cin a 'ka 'ji 'nan, minnun nen o kaa be wa'a 'wuanla -kanɔn 'va dɪɛ, te ka ya 'ka 'fli see “paanan. 'Wɪ 'nen Bali -a 'vɪ 'yee 'fluba 'ji be, ka'a tian -a ta vɛlɛ dʊv? ³² Kɔɔ yaa 'vɪ 'nan: <An ya Abraam -le Bali -a, en an ya Izak -le Bali -a, en an ya Zago 'le Bali -a.> Tʊ nen Bali 'wɪ zɪɛ -a ve be, te -kaa tranun zɪɛ o kaa -a -nan 'mɔn. 'Pian Bali “le 'va be, o yie a “man tian, kɔɔ Bali a minnun nen o yie cɪ “man “be -wee Bali

-a, e 'ka minnun nen o kaa be -wee Bali -a dt.»

³³ Minnun nen o ci 'wɪ zɪɛ -a mannan be, Zozi 'le 'wɪ “paadt o 'plo 'fɔ.

**-Mɛ “wɪ 'be ci Bali -le
-pei -tɔ wɪ -dan a?**

(Mk 12.28-31; Lk 10.25-28)

³⁴ Farizen 'nɔn -a 'man 'nan Zozi Saduze 'nɔn kɪ 'wɪ 'a. -A -nan nen o -ta 'o cin yɪɛ Zozi man. ³⁵ En o va min -tu nen e Bali -le -pei -tɔ winun -tɔa 'kpa tɪgtɪ be, e 'wɪ laabu Zozi 'lɔ 'nan -e 'e wei man. ³⁶ Yaa laabu -yrɔ 'nan: «Bali -le 'wɪ “paazan, Bali -le -pei -tɔ wɪ pɛɛnɔn be, -a ‘cɛn 'be ci “va -dan?»

³⁷ En Zozi “e 'nan -yrɛ 'nan:

« 'I Minsan 'bɔ nen 'yie Bali -a be, -a yɪ
“yɪ 'i 'bli pɛɛnɔn 'a!

'I yɪ “yɪ 'yie 'wɪ drɛdt pɛɛnɔn 'a!

En 'i yɪ “yɪ 'i 'ci “nrɔndɪ pɛɛnɔn 'a.»

³⁸ 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ ci Bali -le -pei -tɔ wɪ tɛdɛ -a, en -yɛɛ ci “va -a -dan a. ³⁹ En -a “flizan nen o cin 'sia 'a be, -nyren 'gu:

«'I bɔɛzan -tu yɪ “yɪ

“le 'yie 'wɪ 'zɔ!»

⁴⁰ 'Wɪ “fli zɪɛ, -wɛɛ ci 'wɪ pɛɛnɔn nen Bali -le -pei -tɔ winun -a 'vɪ be -a -wulo -a, en -wɛɛ ci 'wɪ pɛɛnɔn nen Bali 'lewei vinɔn -a 'vɪ be -a -wulo -a.»

-Tɪ -pɪ nen Crizi -a?

(Mk 12.35-37; Lk 20.41-44)

⁴¹ “Be -sru en Zozi -a laabu Farizen 'nɔn pɛɛnɔn nen 'o cin 'yɪ be -wɔ 'nan: ⁴² «Crizi nen Bali -a 'si “va -e 'e min 'si 'wɪ 'ji be, -tu -pɪ nen? “Cee 'ji min nen e ci -a be, 'ka vɪ 'men!»

En o 'nan -yrɛ 'nan: «David -pɪ nen!»

⁴³ En Zozi -a laabu -wɔ 'nan: «-Te Crizi a David -pɪ -a be, -mɛ “le “wean nen zɪ Bali lei 'saun 'ta 'tɔ David man be, yaa laabu 'e 'san? Kɔɔ David -a 'vɪ 'nan:

⁴⁴ «Minsan Bali -a 'vɪ 'an 'san le 'nan:

'I -nyran 'an 'pɛ “yɪ “da -trilii,

-e 'an 'cɛn 'i 'nanmannɔn 'klɪdt man.»

⁴⁵ -Te David 'bɔ Crizi laabo 'e 'san be, e drɛ 'kɔ en 'be -kɔan David kluda min -a?»

⁴⁶ Min -tu 'ka -kɔlale 'wɪ 'tu 'sidɪ -a “da -yrɛ “dt. “Be -sru min -tu 'ka “nyian 'wɪ laabɔɛ Zozi 'lɔ 'nan -e 'e wei 'kun dt.

**Te 'ka 'wɪ drɛ “le Farizen
'nɔn 'le 'wɪ 'zɔ dt!**

(Mk 12.38-40; Lk 20.45-46)

23 “Be -sru en Zozi 'wɪ tin 'badɪ 'sia 'e -srunɔn 'lee minnun pɛɛnɔn le. ² Yaa 'vɪ -wɛɛ 'nan: «Fluba 'ci vinɔn 'lee Farizen 'nɔn 'be Moizi -le -pei -tɔ winun “paaman 'ka 'ji. ³ -Yee “wean 'wɪ pɛɛnɔn nen waa ve 'cɛɛ be, 'ka 'ta wɔla “da! 'Pian te 'ka 'ta wɔla o drɛ winun da dt! Kɔɔ 'winun nen waa “paaman 'ka 'ji be, -a da “cɛɛ 'o 'bɔ “o 'ta wɔla dt.

⁴ 'Winun nen o ya 'pleble be, -a 'bɔ nen waa -tɛa 'e cin da -e 'o vɪ minnun le 'nan 'o 'ta wɔla “da. 'Pian o 'ka “vale o “paa o va -a drenan dt. ⁵ -Wee 'wɪ pɛɛnɔn drɛdt be, e ya min yie 'le. 'Fluba nen waa cren -tɛa, -e 'o 'pa o nyrenbɔn da be, 'lee -nyren waa cren -tɛa -e 'o 'pa 'o 'pɛ -da be, 'lee sɔ 'lebo “nen 'e -plimlan be, -wee ve “mlianla “da. ⁶ -Te e ya “fɛdi da -a oo, en -te e ya cin yɪ 'kuin -a oo, -nyran “nan 'kpagba nen waa 'sidɪ ye “yɪ. ⁷ Waa ye “yɪ “le 'nan min 'e 'o 'tɔ bɔ -guada, en waa ye “yɪ “le 'nan min 'e 'o laabu 'fluba “paazan.

⁸ 'Pian 'cee ve be, te 'ka -wɛɛ 'nan min -tu 'e 'ka laabu 'fluba “paazan dt! Kɔɔ 'ka pɛɛnɔn ka drɛ “bɔnun -a, en Bali -tuwli 'be ci 'wɪ “paazan -a 'ka 'ji. ⁹ En “nyian be, 'trɛ 'guɛ -a da be, te 'ka min -tu bɔ -a laabɔdt -a 'nan 'ka “tɪ “dt, kɔɔ 'ka “tɪ “a laji lou, Bali nen. ¹⁰ Te 'ka -wɛɛ 'nan min -tu 'e 'ka laabu 'e 'tazan dt! Kɔɔ Crizi -tuwli 'be ci 'ka 'tazan -a. ¹¹ 'Ka 'va min -dan 'e drɛ 'ka pɛɛnɔn 'suzan 'a. ¹² Min nen 'e 'fli drɛ -dan be, Bali -a dra “wennɔn. En min nen 'e 'fli drɛ “wennɔn be, Bali -a dra -dan.»

**Zozi 'wɪ 'pla 'fluba 'ci
vɪnɔn 'lee Farizen 'nɔn le**

(Mk 12.40; Lk 20.47; 11.39-52)

¹³ «Fluba 'ci vɪnɔn 'lee Farizen 'nɔn, ka 'wɪ dra min yie 'le! 'Wɪ -taa “bɔle 'ka man! Kɔɔ ka -si -tɔ minnun lɔ 'nan te 'o 'kɔ Bali va dɪ. 'Ka 'bɔ, ka 'ka “vale 'ka -wla “wo Bali -le mingɔnnen tɛda dɪ, en minnun nen o ya “vale “o -wɪamlan 'nan be, ka -si 'le 'wɪ -wɪɔ.

¹⁴ [Fluba 'ci vɪnɔn 'lee Farizen 'nɔn, ka 'wɪ dra min yie 'le! 'Wɪ -taa “bɔle 'ka man! Kɔɔ ka -calenun -le fɛnɪn “sia 'o 'lɔ -dawli -a. “Be -sru -e 'ka Bali tru 'ba -plɔun 'nan -e minnun 'o 'ka “sia min tɪglɪ 'a. 'Wɪnɪn zɪɛ -yee “wɛan Bali -wee tin “paa 'plɛble.]

¹⁵ Fluba 'ci vɪnɔn 'lee Farizen 'nɔn, ka 'wɪ dra min yie 'le! 'Wɪ -taa “bɔle 'ka man! Kɔɔ ka -ko min -wɛɛle 'tɛda fɛ -kɔɔbli 'nan, 'nan -e 'o 'ta wɪla 'cee -pei -tɔ wɪnɪn da. En -te ka min 'yɪ be, 'cee 'wɪ “paadt a limlan min -wɪldɪ “a “fo. -Yee -kɔndɪ -wɪldɪ -ciala 'cee vɛ da 'e 'pa -a “fli.

¹⁶ 'Ka yie a 'e 'wɪdɪ, en ka ya “vale 'ka -si -kɔɔnman minnun le. -Yee “wɛan 'wɪ -taa “bɔle 'ka man! Kaa paa minnun ji 'nan, -te min 'e 'pɛ wɪuan Bali -pan 'kɔn da be, ya'a fɛ -tɔ dra min le dɪ. 'Pian -te min 'e 'pɛ wɪuan -siga nen Bali -pan 'kuin be -a da be, -yɛɛ cɪ 'wɪ -dan a. -A san -a 'ta ta wo -kpɔ. ¹⁷ -Blɔnɔn nen kaa, en 'ka yie a 'e 'wɪdɪ! -Siga be e ya fɛ -tɔ -a, 'pian Bali -pan 'kuin nen e dra 'saun Bali 'le. Ka'a tɔa zɪɛ dɔv?

¹⁸ En ka paa minnun ji “nyian 'nan, -te min 'e 'pɛ wɪuan Bali -pan “dave da be, ya'a fɛ 'tɔ dra min le dɪ. 'Pian -te min 'e 'pɛ wɪuan 'sraga bɔvɛ nen Bali -pan “dave da be, -a da be, e ya 'wɪ -dan a. -A san -a 'ta ta wo -kpɔ. ¹⁹ Yie 'wɪnɔn! 'Sraga bɔvɛ be e ya fɛ -tɔ -a, 'pian Bali -pan “dave da nen e dra 'saun Bali 'le. Ka'a tɔa zɪɛ dɔv? ²⁰ Min nen 'e 'pɛ wɪuan Bali -pan “dave da be, te 'e 'pɛ wɪuan Bali -pan “dave 'lee 'sraga bɔvɛ pɛɛnɔn nen “da “be -a da. ²¹ Min nen

'e 'pɛ wɪuan Bali -pan 'kɔn da be, te 'e 'pɛ wɪuan Bali nen e -nyɛanla 'ji be -a da. ²² En min nen 'e 'pɛ wɪuan labli man be, te 'e 'pɛ wɪuan Bali -le mingɔnnen pɛin man, en “nyian te 'e 'pɛ wɪuan Bali da kɔɔ -yɛɛ cɪ 'e -nyrandɪ pɛin zɪɛ -a da.

²³ Fluba 'ci vɪnɔn 'lee Farizen 'nɔn, ka 'wɪ dra min yie 'le! 'Wɪ -taa “bɔle 'ka man! Ka fɛ pɛɛnɔn 'fuzan -nɔan Bali le. En “nyian fɛ 'finvinnun pɛɛnɔn be, kaa -fuzan -nɔan Bali le, -nyren “le sinwɪlenun nen waa laabo manti 'lee aneti 'lee -cimen be -wee 'wɪ 'zɔ. 'Pian -pei -tɔ wɪnɪn nen o cɪ -dan “le 'cɛɛ drɛ be cɛɛ “tɔv. 'Wɪ tɪglɪ drɛdɪ a -tɔ, en min nyɪrɪnda 'sɪdɪ a -tɔ, en yi -teradt Bali da a -tɔ, 'wɪnɪn zɪɛ -nyren kaa dra 'e tɛdɛ paan 'vaa -e 'ka pee drɛ “be -sru! ²⁴ 'Ka yie a 'e 'wɪdɪ, en ka ya “vale 'ka -si -kɔɔnman minnun le. -Te 'nyɪrɔndɪrɔ “wɛnɛn 'fɔ 'ka 'blɪfɛ va be, kaa “sia “va. 'Pian -wi -dandan nen waa laabo shamo be, cɛɛ “mɛan te ka'a -kɔnɛn 'ye dɪ.

²⁵ Fluba 'ci vɪnɔn 'lee Farizen 'nɔn, ka 'wɪ dra min yie 'le! 'Wɪ -taa “bɔle 'ka man! Kɔɔ ka 'kulɛnɛn 'lee -pɔ man “foe-man fɛnyian, 'pian fɛnɪn nen kaa -ble -ji be, crɪnnan fɛnɪn 'lee fɛnɪn nen kaa “sia minnun lɔ 'ka 'bɔ 'ci 'sɔ wɪnɪn da be -nyren. ²⁶ Farizen 'nɔn, 'ka yie a 'e 'wɪdɪ! 'Ka -wɛɛ 'nan 'ka 'ci 'e drɛ tɪglɪ 'vaa -e 'ka 'kulɛnɛn 'lee -pɔ man “foe.

²⁷ Fluba 'ci vɪnɔn 'lee Farizen 'nɔn, ka 'wɪ dra min yie 'le! 'Wɪ -taa “bɔle 'ka man! Kɔɔ ka ya “le min -yɪɛnɪn nen o trɔɛ 'wɪ “man “be -wee 'wɪ 'zɔ. O man bei “a fɛnyian, 'pian te o cɪ a 'e fadt min 'wɛle 'lee fɛ fɔldɪ pɛɛnɔn 'a. ²⁸ 'Ka 'bɔ “nyian, minnun 'ka ye min tɪglɪnɪn -a, 'pian te ka 'ka 'be 'a dɪ. Ka 'wɪ dra min yie 'le, en 'ka 'ci a 'e fadt 'wɪ 'wɪldɪ 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn 'a.

²⁹ Fluba 'ci vɪnɔn 'lee Farizen 'nɔn, ka 'wɪ dra min yie 'le! 'Wɪ -taa “bɔle 'ka man! Kɔɔ Bali 'lewei vɪnɔn nen -kaa tranun o tɛɛ be, ka 'kɔn drɛ o -yɛɛ da. En “nyian ka min tɪglɪnɪn -yɛɛ da drɛ fɛnyian fɛnyian.

³⁰ “Cee vɪ 'nan kaa 'kɔn 'wɪnɪn zɪe -a dre-nan be, te kaa ve 'nan: <”Te tɪ nɛn 'kɔ tranun yɪe a “man, kɪ ya -nan be, “te kɪ'a 'palɛ o va -e 'kɔ Bali 'lewei vɪnɔn -tɛɛ “dɪ.”
³¹ En 'wɪnɪn zɪe -a vɪdɪ -a -kɔɔnman 'nan kaa 'vɪ 'ka 'fli -a 'nan 'ka tranun 'be Bali 'lewei vɪnɔn tɛɛ. ³² Wɪnɪn nɛn 'ka tranun -a dre 'li be, -te ka ya “va, “ka “dre 'e 'ciɪla -wee ve da!

³³ Ka ya min -wɪdɪnɪn -a! Bali -le tin-tea 'ka da -kɔɔ. Te -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, 'te nɛn ya'a 'driman dɪe e 'ka “bluman dɪ! ³⁴ -Yee “wean 'ka “trɔɛn “tɔ 'wɪ 'gɔɛ -yrɛ 'kpa! 'An “ta -daa Bali 'lewei vɪnɔn 'lee 'wɪ 'tɔnɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'palɛ -sia 'cee. Ka o -mie -tea “va, en ka o -mie -tea “o -peɪndɪ -a yɪba “plan da, en ka o -mie -sɔan -ngble -a 'cee cin yɪ 'kɔn-nun -ji. Ka 'te “paa o -mienun da 'flanun da, te wa'a 'o 'wulo da ye 'ka 'lɔ dɪ. ³⁵ Wɪ-nun zɪe -a dreɪdɪ 'be -maan -e minnun nɛn wa'a 'wɪ 'wɪdɪ “drele dɪ, en 'ka tranun o tɛɛ be, o -ka wɪ 'e 'pa 'ka da zɪa. Abel nɛn min tɪglɪ 'a be, -a da nɛn 'ka tranun -a 'sia -trɪlii, en e 'bɔ Barashi -pɪ Zakari nɛn kaa -te Bali -pan 'kɔn 'lee Bali -pan “dave yei “be -a da. ³⁶ Maan ve 'cee 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, 'wɪ pɛɛnɔn zɪe -yee “wean be, Bali -le tin-tea 'ka -naagunɔn da.»

Zozi 'wɔɔ Zeruzalem 'nɔn 'le “wean

(Lk 13.34-35)

³⁷ «Zeruzalem 'nɔn, 'cee 'wɪ “naan 'an man -wɪdɪ! Ka Bali 'lewei vɪnɔn tɛɛ, en minnun nɛn Bali o 'pa 'sia 'cee be, ka o tɛɛ -kɔlenun -a. Maan man -wee 'e 'pa -a “kaga 'nan 'an 'ka treman 'e cin man “le zɪ mein “bɔ 'yee 'nennun treman 'e -peba wlu be -yee 'wɪ 'zɔ. 'Pian ka'a 'wɪle “man “dɪ. ³⁸ -Yee “wean an “ta 'an 'pe “sia 'ka -sru, -e 'cee Bali -pan 'kɔn 'e 'fɔ 'e “tun. ³⁹ Maan ve 'cee 'nan, ka'a “nyian 'an yɪ pee wo dɪ, -trɪlii -e 'ka vɪ 'nan: <Bali -le -fea 'e 'kɔn min nɛn e -taa Minsan 'tɔ da be -a man.»

Zozi Bali -pan 'kɔn 'wɪ wɪ 'vɪ

(Mk 13.1-2; Lk 21.5-6)

24 “Be -sru Zozi 'bɔla Bali -pan 'kuin, en e -kɔdɪ 'sia. -A -nan nɛn -a -srunɔn pli “man, en o 'nan -yrɛ 'nan: «”I 'yɪɔ, Bali -pan 'kɔn a -mien!» ² En Zozi “e 'nan -wɪle 'nan: «-A pɛɛnɔn 'labe 'ka -nanjen! Maan ve 'cee 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, 'kɔn 'labe e -wia. -A -kɔle pɛɛnɔn fuim-lan “man, -a -tɔ 'ka 'fo 'e bɔɛzan -tɔ da dɪ.»

'Wɪ yɪdɪ -dandan bɔa minnun man 'vaa -e 'treda -nyan tɔ 'e bɔ

(Mk 13.3-13; Lk 21.7-19)

³ Zɪ Zozi 'bɔla Olivie pɔn da be, e -nyran, en -a -srunɔn -a laabɔ -yrɔ 'nan: «Wɪ nɛn i “sia -a vɪnan 'gɔɛ, tɔ “cɛn “man nɛn e dra? En “nyian -me “wɪ 'be dra 'vaa -e 'kɔ -tɔ 'nan 'i 'ta tɔ 'bɔ? En -me “wɪ 'be dra 'vaa -e 'kɔ -tɔ 'nan 'tre 'nyan tɔ 'bɔ?»

⁴ En Zozi “e 'nan -wɪle 'nan: «Ka yɪe 'tɔ 'ka 'fli -va! Te min -tɔ 'e 'ka see “paa -e 'ka 'si -si tɪglɪ da dɪ! ⁵ Fe nɛn maan ve zɪe -yee cɪ 'nan, min “kaga -taa “tale 'an 'tɔ da. Waa ve 'o 'fli man 'nan, min nɛn Bali -a 'si “va “be -nyren 'waa, -e min “kaga 'o -sɔɔnla o -sru. ⁶ Ka -kuli -tan wɪ-nun maan, en ka 'fla -kɔɔbli -kɔɔbli da -kuli wɪnɪn maan. Te 'o 'ka 'cɛn nyen -a dɪ! Kɔɔ 'wɪnɪn zɪe -wee dra 'e 'flin, 'pian 'treda -nyan tɔ “cee dɪ. ⁷ Leglɔn 'tɔ -ji 'nɔn -taa 'wunlea 'leglɔn 'tɔ -ji 'nɔn man, en mingɔnɔn trɛ -tɔ -taa 'wunlea mingɔn-nɛn trɛ -tɔ man. Dra minnun -tɛɛman fe “kaga “nan, en 'tre 'nyɔɔnman fe “kaga “nan. ⁸ -A pɛɛnɔn zɪe e ya “le 'nan 'nɛn 'yadɪ -le ci -yaa pou sianan “wennen 'zɔ.

⁹ Tɔ zɪe -a man nɛn minnun 'ka “ku-undɪ “sɪala, te o 'te “paa 'ka da, en te o 'ka -tɛɛman. 'Leglɔn pɛɛnɔn 'ji 'nɔn “naan 'ka man, ka dre 'an -srunɔn 'a -le “wean. ¹⁰ En “nyian min “kaga “sia 'an -sru. 'O cin man wɪle -fɔa, te o “naan 'o cin man. ¹¹ Minnun nɛn o 'wlu wɪ “sia -e 'o vɪ,

te waa ve 'nan o ya Bali 'lewei vɪnɔn 'a be, o bɔala 'treda "kaga. En o min "kaga see "paaman. ¹² 'Wɪ 'wɪdɪ "dredɪ faa "da 'treda -le "wean, min "kaga "le min yɪdɪ "yɪ 'e 'le -tɔa. ¹³ 'Pian min nen e -tɔ 'pleble -trilii, en e 'bɔ -a 'le 'srannan "be, e "sia 'wɪ 'ji. ¹⁴ Bali -le mingɔnnen -blɪdɪ min da be, 'wɪ 'nɔnɔn nen. En 'wɪ zɪe minnɔn -a fuimlan "man 'treda 'nɔn pɛɛnɔn 'va, -e 'leglɔn 'tɔdɔ pɛɛnɔn 'o man. "Be -sru 'vaa -e 'treda -nyan tɔ 'e bɔ.»

**Tv nen 'wɪ yɪdɪ "mlianla
"da "be, Zozi -a 'wɪ 'vɪ**

(Mk 13.14-23; Lk 21.20-24; 17.23-24)

¹⁵ «Bali 'lewei vɪzan Daniel -a 'vɪ 'nan, 'wɪ 'wɪdɪ "nɔnɔn -taa "drele Bali -le 'kuin. Min nen e 'fluba 'gve -a ta ve be 'e 'ci man 'kpa! Tv nen 'wɪ zɪe kaa -nan 'yɪ Bali -pan 'kuin be, ¹⁶ minnɔn nen o cɪ Zude 'leglɔn 'ji be, 'o flɔn 'bli, 'o 'ku pɔn -nɔn yei! ¹⁷ En -te min a bei "be, te 'e -wla 'yee 'kuin -e 'e 'ku fe -tɔ 'sia dɪ! ¹⁸ En -te min a fei be, te 'e li 'e da 'fla -e 'e 'ku 'yee -trale 'si 'yee 'kuin dɪ! ¹⁹ Lumɔnnun nen o -pɔn cɪ 'o man tɔ zɪe -a man be, 'lee lumɔn -nɔn nen 'nen 'nyɔn -mlian -wɔ tɔ zɪe -a man be, -wee yɪa yɪdɪ "mlianla "da. ²⁰ -Yee "wean 'ka Bali tru 'ba 'nan, te 'wɪ zɪe 'e 'tria laa 'fen tɔ -man dɪ, en te 'e 'tria 'cee 'flinla "yɪ da dɪ! ²¹ Kɔɔ 'wɪ yɪdɪ -kɔan -dan 'kpa tɔ zɪe -a man. Zɪ Bali 'tre dre 'li -e 'e bɔ cɛegv yɪ -a be, -a suman 'wɪ yɪdɪ 'ka tian drele dɪ. En 'wɪ yɪdɪ zɪe -a pee 'ka 'dra "nyian 'li 'treda "fo "dɪ. ²² Yinun nen 'wɪnɔn zɪe o dra "da "be, Bali -a -mie cɛɛn "da. -Te ya'a 'wɪ zɪe -a drele dɪe, "te min -tɔ -wulo 'ka -taa bɔlea "va "dɪ. 'Pian minnɔn nen e o 'si "va 'yee ve -a be, -wee "wean e yinun -mie cɛɛn "da.

²³ -Te min -tɔ -a 'vɪ 'cɛɛ 'nan, min 'sizan 'wɪ 'ji Crizi a 'gv, -te 'be "cɛɛ dɪ, Crizi a -mien be, te 'ka yɪ -tera "da "fo "dɪ! ²⁴ Kɔɔ minnɔn nen o 'wlu -sean 'nan 'wee cɪ Crizi -a be, o -taa "kɔnle 'treda. En minnɔn nen o 'wlu wɪnɔn ve, te waa ve 'nan Bali

'lewei vɪnɔn nen waa be, o -taa "kɔnle "nyian. O -taa 'lebo "fo wɪ -dandan 'lee -ce -srɔn "wɪ -dandan drele. Waa dra 'nan -te 'o 'pe 'sɔ 'a be -e 'o minnɔn nen Bali o 'si "va 'yee ve -a be, o 'si -si tɪgtɪ da. ²⁵ 'Wɪnɔn zɪe maan -cin -trɔa 'ka 'ji 'nan, te 'ka yɪe a 'ka 'fli -va.

²⁶ -Yee "wean -te min -a 'vɪ 'cɛɛ 'nan, Crizi a "bui "da be, te 'ka 'ku -nan dɪ. En -te waa 'vɪ 'cɛɛ 'nan, e ya 'kɔn 'tɔ -ji be, te 'ka yɪ -tera "da "dɪ. ²⁷ Kɔɔ tɔ nen 'an 'bɔ Blamin -pɪ 'an -taa "man "be, e dra "le laa -paan 'zɔ. Laa -paan, 'e 'wlei -wlei -fɔa, e "sia yɪde wluan "nan 'zia, -e 'e 'ku yɪde 'fo -nan "va 'zia. 'Treda 'nɔn pɛɛnɔn -a -nan ye. ²⁸ -Kaa -tɔa 'wein 'nan fenan nen -wi -kadɪ cɪ 'e pladɪ be, -a ta lou "nen -wi pea "bli "lomannun 'o 'ble.»

Blamin -pɪ -tadɪ da wɪ

(Mk 13.24-27; Lk 21.25-28)

²⁹ «-Te 'wɪ yɪdɪ -dan zɪe, e cɛɛn -nyandɪ man be, 'nɔn tɔɔn yɪde yɪa klun -tɔala, mlen 'bidɪ 'e 'le -tɔa, mlen cɛɛnnun "sia laji, o -tɛɛmlan "tra, en laji fenun pɛɛnɔn nen 'pleble a -wɔ "be, o "sia 'o 'klu -ji.

³⁰ Tɔɔn minnɔn pɛɛnɔn -a -kɔnɔn ye laji 'nan 'an 'bɔ Blamin -pɪ -tadɪ 'bɔ "men. "Be -sru 'treda 'nɔn pɛɛnɔn 'an 'bɔ Blamin -pɪ ye -tanɔn "lolu -koei "da laji, -e 'o 'wɔdɪ 'sia. 'Pleble -dan -kɔan 'an 'lɔ, en 'tɔ -dan -kɔan 'an 'lɔ. ³¹ Bali -le 'bei -dan "we, -e 'an 'bɔ Blamin -pɪ, 'an 'men 'pasianɔn nen laji be o 'pa 'sia 'treda fe pɛɛnɔn 'nan. Minnɔn pɛɛnɔn nen an o 'si "va 'men ve -a be, 'men 'pasianɔn o cin ye. Fe -tɔ -nan 'ka 'fɔ 'treda, te wa'a min 'sile 'be 'nan dɪ.»

**'Ka 'man 'e 'kɔn 'e wɔdɪ tɔ pɛɛnɔn
man Blamin -pɪ -tadɪ -le "wean**

(Mk 13.28-33; Lk 21.29-33)

³² «'Wɪ nen e dra fijie yiba "le be, 'e dre 'cee 'wɪ -kɔn "manve -a! -Te -a 'la nrindɪ 'sia "da "be, kaa -tɔa 'nan 'munmun tɔ a -tanɔn bɔdɪ -a -kogo. ³³ -A -tɔwli "nen "nyian, 'an 'bɔ Blamin -pɪ -tadɪ -le ve -a.

-Te ka 'winun nen maan 'vɪ 'cɛɛ bɛ, -a 'yɪ dɾɛnan bɛ, 'ka -tɔ 'nan 'an 'tadɪ a bɔnan 'kogo! ³⁴Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, 'ka -naagunɔn 'gʊɛ, ka'a 'cɛan -kaadɪ man 'vaa, -e 'winun zɪɛ 'o dɾɛ dɪ. ³⁵Labli 'lee 'trɛ 'nyan tʊ a, 'pian 'an wei -fo -nan 'li 'trilii.

³⁶Tʊ nen an -taa “man “bɛ, blamin -tʊ 'ka -a tɔa “fo “dɪ. ɛn Bali -le 'pasianɔn nen laji bɛ, wa'a tɔa “fo “dɪ, ɛn 'an 'bɔ Blamin -pɪ ma'an tɔa “fo “dɪ, 'pian 'an “tɪ 'bɛ -tɔa 'e 'tʊwli.

³⁷Tʊ nen 'an 'bɔ Blamin -pɪ -taa “bɛ, 'winun dra “le zɪ e dɾɛ Noe tʊ va bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. ³⁸Kɔɔ Noe tʊ va 'li te laa -dan 'ka tian 'fenle 'trɛda dɪɛ, minnun fe blɪ, o -wen mlin, o lɪ 'pa, o -kɔnnɛn 'pa. Waa dɾɛ zɪɛ -trilii ɛn Noe wla -klu -dan -ji, te waa dra tian. ³⁹'Wɪ 'tʊ -cin 'ka o ji dɪ. O -fʊ -a dɾɛdɪ man zɪɛ -trilii ɛn laa -dan o -nan -nyan “fo. 'Wɪ 'tʊwli zɪɛ -yɛɛ dra 'an 'bɔ Blamin -pɪ -ta tʊ -man. ⁴⁰Tʊ zɪɛ -a man bɛ, min “fli -kɔan “fei, 'men 'pasianɔn nen laji bɛ waa -tʊ “siala -e 'o -tʊ 'tʊɪ. ⁴¹ɛn “nyian bɛ, lumɔn “fli -kɔan 'saa 'sɔnnan, 'men 'pasianɔn nen laji bɛ waa -tʊ “siala -e 'o -tʊ 'tʊɪ.

⁴²-Yee “wean 'ka 'man 'e 'kɔn 'e wʊdɪ tʊ pɛɛnɔn man! Kɔɔ yi nen 'ka 'san -taa “da “bɛ, ka'a tɔa dɪ. ⁴³'Ka 'ci “nrɔn 'wɪ 'gʊɛ -a da! Tʊ nen crinzan -taa “min crin wʊle -pei -man bɛ, “te 'kɔn san -a -tɔa “bɛ, “te -a yie 'fo “man “trilii, ɛn ya'a 'we “man -e crinzan 'e -yee fenun “koola dɪ. ⁴⁴'Kɔn san 'ka crinzan -ta tʊ tɔa dɪ. -A -tʊwli “nɛn “nyian 'cɛɛ ve -a, Blamin -pɪ -le -tadɪ bɔa 'ka man kligli, -yee “wean 'ka 'man 'e 'kɔn 'e wʊdɪ tʊ pɛɛnɔn man!»

Min man -kɔan 'e wʊdɪ 'kɔ?

(Lk 12.42-46)

⁴⁵«Min 'suzan “cɛn 'bɛ 'ta wʊla 'e 'san wei da 'wɪ 'tɔdɪ -a? Min 'suzan nen -a tazan 'yee 'kɔn 'pɛba 'wʊ -yrɔ, ɛn yaa 'vɪ -yrɛ 'nan, 'e -blɪfɛ -nɔn min 'sunɔn -mienun lɛ 'e tʊ -man bɛ, -nyɾɛn. ⁴⁶Min

'suzan zɪɛ -te -a tazan 'bɔ “man 'wɪ zɪɛ -a dɾɛnan bɛ -yee ve a “yi. ⁴⁷Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, -a tazan -a -tɔa 'e yɪfɛ pɛɛnɔn da.

⁴⁸'Pian -te min 'suzan -wɪdɪ “nɛn bɛ, zɪ 'e 'ci “nrɔnman 'gʊ. Yaa ve 'nan: <An 'tazan a 'mɔnnan.> ⁴⁹Tɔɔn -e 'e 'te 'padɪ 'sia minnun nen 'e yie -tɔa “o va bɛ o da, te e ya 'e 'fɔdɪ -wen -tɛnɔn -sru, o fenun -ble waa, te o -wen -mlian “waa. ⁵⁰Tɔɔn yi nen -a -cin 'ka “ji 'nan 'e 'tazan -taa “dɪɛ, -e 'bɛ bɔla kligli, ⁵¹-e -a tazan 'e “nɛn “jɛɛnla 'ji -wɪdɪ. E 'wɪ “nɛn -kɔnman -yrɛ “le zɪ o 'wɪ “nɛn -kɔnman minnun nen o 'wɪ dra min yie lɛ bɛ -wɛ “bɛ, -yee 'wɪ 'zʊ fenan nen -wʊdɪ 'lee 'she da -blɪdɪ cɪ bɛ -a -nan.»

Nɔnbɛ “fu man -kɔnnɛn

25 ɛn Zozi -kɔnnɛn pee -fɔ “nyian -wɛ. E 'nan: «Bali -le mingɔnnɛn -blɪdɪ min da bɛ, -nyɾɛn 'gʊ. E ya “le nɔnbɛ “fu 'bɛ 'wee -kannɛnnun 'sia, ɛn o -kʊ lumɔn -tʊ nen e “ta -kɔnnɛn “paa bɛ -yee 'kuin. Min nen e “ta lɪ “paa bɛ waa -pendɪ 'sia, kɔɔ -wɛɛ -ko o 'palɛ -sia 'o 'lɔ le 'wee -kannɛnnun -a. ²Nɔnbɛ-nun zɪɛ -a 'soolu a “va “bɛ -blunɔn nen waa, ɛn -a 'soolu a “va “bɛ 'wɪ 'tɔnɔn nen waa. ³-A 'soolu nen -blunɔn 'a bɛ, o 'wee -kannɛnnun 'sia, 'pian wa'a 'kunle -a 'yi man dɪ. ⁴ɛn -a 'soolu nen 'wɪ 'tɔnɔn 'a bɛ o 'wee -kannɛnnun 'sia, ɛn o 'kun -a 'yi -mie man.

⁵Min nɛn e “ta lɪ “paa bɛ, zɪ e ya 'mɔn-nan bɛ, ɛn yi -fɔla nɔnbɛnun zɪɛ o da.

⁶Zɪ bada -tɔ bɛ, ɛn minnun pladɪ 'sia. O pla 'nan: «Min nɛn e “ta lɪ “paa bɛ, e ya -tanan. 'Ka 'kʊ -a 'si 'sia.»

⁷-A -nan nɛn nɔnbɛnun zɪɛ o wluan lou, ɛn o 'wee -kannɛnnun dɾɛ 'kpa. ⁸Nɔnbɛnun 'soolu nen -blunɔn 'a bɛ, waa 'vɪ 'o “luɛnun lɛ 'nan: <'Ka “kʊɛ 'cɛɛ -kannɛn 'yi 'nɔn, kɔɔ 'kʊɛ -kannɛnnun “ta “driman!»

⁹Pian nɔnbenun nen 'wt 'tɔnɔn 'a be, o 'nan -wle 'nan: <-Ceje, ku'a 'we "man "di. Ya'a 'bɔa 'kue ve 'lee 'cee ve -a di. 'Ka 'ku 'cee ve 'lɔ -kannen 'yi -tanzan -va!>

¹⁰En nɔnbenun zɛ o -ku -a 'lɔle. Tu zɛ -a wlu nen min nen e "ta li "paa be e 'bɔla. En nɔnbenun 'soolu nen o man ci 'e wuɔdi be, o -ku li 'pa "fedi da. -A -nan nen minnun 'kɔn 'le 'wu o da.

¹¹"Be -sru en nɔnbenun nen -blɔnɔn 'a be, o -ta. O 'kɔn -te, te o -paanman 'nan: <'Ku 'san, 'ku 'san, 'i yra 'si, 'i 'kɔn 'le 'su 'kue!>

¹²'Pian li 'pazan zɛ ya'a 'wile "man "di. E 'nan -wle 'nan: <'Ma'an 'ka 'tɔa di.>»

¹³En Zozi -a 'le 'sran -wle 'nan: <'Wɔ zɛ -a bɔdi 'ka man -le "wean be, 'ka 'man 'e 'kɔn 'e wuɔdi tu pɛnɔn man, kɔɔ tu nen an -taa "man "be, ka'a tɔa di.>»

Zozi -kɔnnen pee -fɔ minnun nen 'o man ci 'o wuɔdi be o man

(Lk 19.12-17)

¹⁴«Bali -le mingɔnnen -blɔdi min da be, -nyren 'gu. E ya "le min -tu 'be "ta -ko 'ta wunan. Min zɛ 'e 'sunɔn laabu, en 'e yife pɛnɔn -peba 'wu -wɔ. ¹⁵E -siga 'wle 'soolu 'nɔn -a -tu le, en yaa -nɔn -a -tu le "nyian 'wle "fli, en yaa -nɔn -a yaagazan le 'wle 'tu. Zi min -tu -kɔlaman 'e 'pe man liladi -a be, -a da nen yaa -nɔn -wle. En e -ku.

¹⁶'Nun tɔɔn min nen e -siga 'wle 'soolu 'yi be, 'e 'pe man lila -siga zɛ -a, en -a man 'pa "nyian -siga 'wle 'soolu. ¹⁷Min nen e -siga 'wle "fli 'yi be, 'wt 'towli zɛ -a 'bɔ nen "e dre. -Yee ve man 'pa -siga 'wle "fli. ¹⁸Min nen e -siga 'wle -tuwli 'yi be, e -klu cɛen, en yaa kɔɔ "ji.

¹⁹-A -nan 'mɔn 'trilii, en o tazan zɛ e -ta. -A -nan nen 'e 'sunɔn zɛ o laabu 'nan -e 'o 'nyranman nen waa 'pa be -a -sru "vɔ 'yre. ²⁰Min nen e -siga 'wle 'soolu 'yi be, e -ta 'e 'lɔ le -siga 'wle 'soolu -a "nyian. En e 'nan 'e 'san le 'nan: <'An 'san, -siga 'wle 'soolu nen yia -nɔn 'men be, maan dre en -

a man 'pa "nyian -siga 'wle 'soolu. -Nyren 'gu.>

²¹-A -nan nen -a tazan "e 'nan -yre 'nan: <ɔ muo, yia dre 'kpa. I ya 'an 'suzan 'kpa -a. Fe "wennen nen maan -peba 'wu 'i 'lɔ 'gve, i 'wt "yi dre 'a. -Yee "wean an fe -dan -peba wo 'i 'lɔ. 'I 'ta -e 'ku 'ci 'e "nran 'e cin va.>

²²Min nen e -siga 'wle "fli 'yi be, e -ta en e 'nan 'e 'san le 'nan: <'An 'san, -siga 'wle "fli "nen yia -nɔn 'men be, maan dre en -a man 'pa "nyian -siga 'wle "fli. -Nyren 'gu.>

²³-A -nan nen -a tazan "e 'nan -yre 'nan: <ɔ muo, yia dre 'kpa. I ya 'an 'suzan 'kpa -a. Fe "wennen nen maan -peba 'wu 'i 'lɔ 'gve, i 'wt "yi dre 'a. -Yee "wean an fe -dan -peba wo 'i 'lɔ. 'I 'ta -e 'ku 'ci 'e "nran 'e cin va.>

²⁴"Be -sru min nen e -siga 'wle -tu 'yi be, e -ta en e 'nan 'e 'san le 'nan: <'An 'san, maan -tɔa 'nan, i ya min nen -yee 'wt a 'tɔndɔn be -a. -Te min 'yie 'nyranman 'pa be, -a ta -trɔn pɛnɔn nen yaa ye be, yia "sia -yrɔ. ²⁵"Klan -fu 'an 'ji 'nan te 'yie -siga 'e 'san 'an 'lɔ di, -yee "wean an -ku -a yɔɔle 'tre 'ji. -Nyren 'gu, 'i 'si.>

²⁶En -a tazan zɛ e 'nan -yre 'nan: <ɔ ya 'an 'suzan -wɔdi "a, en kɔanzan nen yia. -Te -a -cin a 'i 'ji 'nan, min 'men 'nyranman "paa, maan ta -trɔn pɛnɔn "sia -a san lɔ be, ²⁷-me "le "wean nen yi'a -kule 'men -siga 'palea fenan nen -a man "paa be -a -nan di? Yia dra paan zɛ, -te an -ta be, -e 'an 'ku 'men -siga 'si 'o 'vale 'e 'man 'pa 'a.

²⁸'Ka -siga 'labe -a 'si -yrɔ, -e 'ka -nɔn min nen -siga -fu a -yrɔ "be -yre! ²⁹Kɔɔ min nen fe a -yrɔ "kaga "be -a le nen waa -nɔan, -e -yee ve 'e 'pa "da. 'Pian min nen fe 'ka -yrɔ "kaga "diɛ, -a "tiennen nen -yrɔ "be, waa "sia. ³⁰'An 'suzan 'gve, -a -pe 'ka 'fɔala 'e man di, 'ka 'ta -a tuv klun va bei, fenan nen -wuɔdi 'lee 'she da -blɔdi ci be -a -nan.>»

**Blamin -pɪ 'tredanɔn 'le tin
"baa tv -fɔla "da "ji**

³¹ «Tɔ nɛn 'an 'bɔ Blamin -pɪ an -taa 'ku 'vale 'mɛn 'pasianɔn nɛn laji bɛ waa bɛ, an -taa 'mɛn 'tɛ 'san da, -e 'an -nyran 'mɛn mingɔnnɛn pɛin -da. ³² 'Lɛglɔn pɛɛnɔn 'jinɔn 'o cin yɛ 'an 'lɛ, -e 'an o 'cɛn 'e cin man "fli. Maan dra "lɛ zɪ 'bla -sru "pin-zan 'yɛɛ 'blanun 'lɛɛ 'yɛɛ bonun "cɛan 'e cin man bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ. ³³ E 'blanun -sean 'e 'pɛ "yi "da, -e 'e bonun -sɛn 'e 'pɛ bɔ da.

³⁴ Tɔɔn 'an 'bɔ mingɔnnɛn maan vɛ 'an 'pɛ "yi "danɔn lɛ 'nan: «Kaa 'gʊɛ, 'an "tɪ -fɛa 'vɪ 'ka man! 'Ka 'ta! Mingɔnnɛn trɛ nɛn 'an "tɪ -a man drɛ 'trɛda pou sianan "bɛ, e drɛ 'cɛɛ vɛ -a. 'Ka 'si! ³⁵ Fɛ -lɛ "wɛan nɛn maan -nɔn 'cɛɛ bɛ, tɛ dra 'an -tɛa "bɛ, ka fɛ -nɔn 'mɛn. En tɛ 'yi dra 'an -tɛa "bɛ, ka 'yi 'nɔn 'mɛn, en tɛ an 'lɔ 'ka 'va 'pɛn -a bɛ, kaan 'kun 'ka 'pɛ "fli "a. ³⁶ En tɛ sɔ 'ka 'an da dɪɛ, ka sɔ 'wɔ 'an man, en tɛ 'an 'man "yaaman bɛ, 'ka yɛɛ 'tɔ 'an 'va. En tɛ an ya -pɔ 'kuin bɛ, ka 'lɔ 'an 'nanjenlɛ.»

³⁷ Tɔɔn -e min tɪglunun zɪɛ 'o laabu 'an 'lɔ 'nan: «Minsan, tv "cɛn "man nɛn kɔi 'yɪ tɛ dra 'i -tɛa en kɔ fɛ -nɔn 'yɛɛ? En tv "cɛn "man nɛn kɔi 'yɪ tɛ 'yi dra 'i -tɛa en kɔ 'yɪ 'nɔn 'yɛɛ? ³⁸ Tv "cɛn "man nɛn i 'lɔ 'ku 'va 'pɛn -a, en kɔi 'kun 'ku 'pɛ "fli "a? Tv "cɛn "man nɛn i ya 'i plɔdɪ, en kɔ sɔ 'wɔ 'i da? ³⁹ Tv "cɛn "man nɛn kɔi 'yɪ tɛ 'i 'man "yaaman, en 'ku yɛɛ 'tɔ 'i 'va? Tv "cɛn "man nɛn kɔi 'yɪ tɛ i ya -pɔ 'kuin en kɔ 'lɔ 'i 'nanjenlɛ?»

⁴⁰ Tɔɔn 'an 'bɔ mingɔnnɛn, maan vɛ -wlɛ 'nan: «Maan vɛ 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, tv nɛn ka ya 'wɪnun zɪɛ -a drenan 'an "bɔɪ-nun 'gʊɛ o va min "wɛnnɛn 'tv lɛ bɛ, tɛ 'an lɛ nɛn ka cɪ -a drenan.»

⁴¹ "Bɛ -sru maan vɛ minnun nɛn 'an 'pɛ bɔ da bɛ -wlɛ 'nan: «'Ka -pli 'ka -sru "kɔɔbli! Bali wei a 'e pladɪ 'ka man. 'Ka 'ku 'tɛ nɛn ya'a 'driman dɪɛ, -a va. Bali -a man drɛ Satan 'lɛɛ 'yɛɛ 'pasianɔn 'lɛ vɛ -

a. ⁴² Fɛ -lɛ "wɛan nɛn an 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, tɛ dra 'an -tɛa "bɛ, ka'a fɛ -nɔnlɛ 'mɛn dɪ. En tɛ 'yi dra 'an -tɛa "bɛ, ka'a 'yi 'nɔnlɛ 'mɛn dɪ. ⁴³ En tɛ an 'lɔ 'ka 'va 'pɛn -a bɛ, ka'an 'kunlɛ 'ka 'pɛ "fli "a dɪ. En tɛ sɔ 'ka 'an da dɪɛ, ka'a sɔ wɔlɛ 'an man dɪ. En tɛ 'an 'man "yaaman bɛ, ka'a yɛɛ -tɔlɛ 'an 'va dɪ. En tɛ an ya -pɔ 'kuin bɛ, ka'a 'lɔlɛ 'an 'nanjenlɛ dɪ.»

⁴⁴ Tɔɔn -e "o laabu 'an 'lɔ "nyian 'nan: «Minsan, tv "cɛn "man nɛn kɔi 'yɪ tɛ dra 'i -tɛa? En tv "cɛn "man nɛn kɔi 'yɪ tɛ 'yi dra 'i -tɛa? En tv "cɛn "man nɛn i 'lɔ 'ku 'va 'pɛn -a? En tv "cɛn "man nɛn i ya 'i plɔdɪ? En tv "cɛn "man nɛn kɔi 'yɪ tɛ 'i 'man "yaaman? En tv "cɛn "man nɛn kɔi 'yɪ tɛ i ya -pɔ 'kuin? En tv "cɛn "man nɛn kɔ'a 'palɛ 'i 'va dɪ?»

⁴⁵ Tɔɔn -e 'an vɪ -wlɛ 'nan: «Maan vɛ 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, tv nɛn ka 'ka 'wɪnun zɪɛ -a drenan 'an "bɔɪnun 'gʊɛ o va min "wɛnnɛn 'tv lɛ dɪɛ, tɛ 'an 'bɔ lɛ nɛn ka 'ka -a drenan dɪ.»

⁴⁶ Minnun zɪɛ, wɛɛ -ko yra yɪdɪ nɛn -a 'leda "ka "dɪɛ -a va. 'Pian minnun nɛn o cɪ min tɪglunun -a bɛ, 'belɪdɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ, e ya -wɛɛ vɛ -a.»

**Zuif 'nɔn 'tanɔn 'o 'ci 'pa 'nan 'o Zozi 'tɛ
(Mk 14.1-2; Lk 22.1-2; Zan 11.45-53)**

26 Zɪ Zozi cɛɛn 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -a vidɪ man bɛ, en yaa 'vɪ 'e -srunɔn lɛ 'nan: ² «Kaa -tɔa 'nan, e -fɔ yɪ -tɔ -a "fli -e -kaa tranun -lɛ 'sɪdɪ nɔanba -ji "fɛdɪ dɛrdɪ 'e bɔ. Yi zɪɛ -a da nɛn 'an 'bɔ Blamin -pɪ waaan -nɔan "minnun lɛ, -e 'waaan 'tɛ 'an -pɛɪndɪ -a yɪba "plan da.»

³ Tv zɪɛ -a wlu bɛ tɛ Bali -pannɔn 'tanɔn 'lɛɛ min cɛɛnɔn a 'o cin yɪnan Bali -pannɔn 'tazan nɛn waa laabo Kaifa bɛ -yɛɛ -klɔn -ji. ⁴ -A -nan nɛn waa 'pla "da 'nan 'o Zozi 'kun cɪ 'cɛn 'a -e 'o -tɛ. ⁵ 'Pian waa 'vɪ 'o cin yɛɛ 'nan: «Tɛ -kaa drɛ "fɛdɪ yɪ da dɪ! "Tɔɔɔ minnun 'o -nan yɪ -e 'o 'wlɔan -kaa man.»

Lumɔn -tu 'wɪ “yi dre Zozi le

(Mk 14.3-9; Zan 12.1-8)

⁶ Zozi a 'fla nen waa laabo Betani be -a da. E ya Simɔn nen -kogobe a “nen “man “be -yee 'kuin. ⁷ O ya fenun -blunan, -a -nan nen lumɔn -tu pli Zozi man 'e 'lɔ le -laziglob nen -a 'fle a 'pleble 'kpa be -a -ponen 'tu -a. En yaa -sendi 'sia Zozi 'win -ji.

⁸ Zi -a -sruncɔn 'wɪ zɪe -a -nan 'yɪ be, -a 'wɪ 'nan o man, en o 'nan: «-Me “le “wean nen e -laziglob 'kpa be -a sre 'e “tun? ⁹ -Laziglob 'labe yaa -taan paan 'fle 'pleble 'a, -e 'e man “lala -pli 'yale -tenɔn man.»

¹⁰ Zozi 'wɪ zɪe -a 'man, en e 'nan -wle 'nan: «-Me “le “wean nen ka 'wɪ -tɔa li 'gɔe -a man? E 'wɪ “yi dre 'men. ¹¹ 'Yale -tenɔn a 'ka 'va tu pɛenɔn man, 'pian “an 'ka 'wo 'ka 'va tu pɛenɔn man di. ¹² -Laziglob nen yaa -sen 'an da 'gɔe, 'an 'man nen yaa dre 'nan -e 'waan wu -a. ¹³ Maan ve 'cɛe 'wɪ tɪgtl 'a 'nan, fenan pɛenɔn nen minnun Bali -le 'wɪ 'nɔnɔn ve 'treda be, 'wɪ nen li 'gɔe yaa dre be, waa -nan 'sinan “paa, en -yɛe -maan 'lɔɔ -e li 'bɔ 'cin 'e 'fɔla minnun ji.»

Zudazi 'e pei -fɔ Zuif 'nɔn 'tanɔn 'va

(Mk 14.10-11; Lk 22.3-6)

¹⁴ “Be -sru en Zozi -sruncɔn 'fuda “fli 'va min -tu nen waa laabo Zudazi Karioti be, e -ku Bali -pannɔn 'tanɔn 'va, ¹⁵ en e 'nan -wle 'nan: «-Te an Zozi 'nɔn 'cɛe be, -me “nen kaa -nɔan 'men?» -A -nan nen o 'lein 'wle -fuba yaaga 'nɔn -yre. ¹⁶ Yi zɪe -a da nen Zudazi -a man -wɛedi 'sia 'nan, tu “yi 'e 'pla -e 'e Zozi 'nɔn Zuif 'nɔn 'tanɔn 'bɔ le.

Zozi 'lee 'e -sruncɔn Zuif 'nɔn 'le 'si nɔanba -ji “fedi blɪ

(Mk 14.12-26; Lk 22.7-23)

¹⁷ Kpɔun nen 'mannyan 'ka “va “dɛe, Zuif 'nɔn -a “fedi -ble 'fle 'tu. Zi 'fle zɪe e 'bɔ be, -a yi tede da nen Zozi -sruncɔn -ta

-a laabule -yrɔ 'nan: «Nyin zia nen i ya “vale 'ku 'ku -kaa tranun 'sidi nɔanba -ji “fedi be -cee ve man dre?»

¹⁸ En Zozi min -tu 'tɔ 'vɪ -wle 'nan 'o 'ku “va. Yaa 'vɪ -wle 'nan: «Ka 'ku Zeruzalem, -e 'ka vɪ -yre 'nan: «Bali -le 'wɪ “paazan “e 'nan, 'ku vɪ 'yie 'nan, 'yee tu 'bɔ 'kogo. 'Yie 'kuin nen 'e -kaa tranun 'sidi nɔanba -ji “fedi -ble 'o 'vale 'e -sruncɔn 'a.» ¹⁹ 'Wɪ nen Zozi -a 'vɪ -wle “be -a -sruncɔn -a drela “da, en o “fedi zɪe -a man dre.

²⁰ Zi funninmlan 'pla be, en Zozi 'lee 'e -sruncɔn 'fuda “fli “nyran fenun -sru. ²¹ O ya fenun -blunan en Zozi “e 'nan -wle 'nan: «Maan ve 'cɛe 'wɪ tɪgtl 'a 'nan, min -tu a 'ka yei 'gɔ, -yɛe 'an -nɔan “minnun le.»

²² 'Wɪ zɪe e o ta dre 'trɔdrɔ “fo, en waa laabudi 'sia -yrɔ “tudu 'nan: «Minsan, 'an 'bɔ nen?»

²³ En Zozi “e 'nan -wle 'nan: «Min nen 'ku 'vale -a 'ku 'pe wla 'pɔ -tɔwli “ji 'gɔe, -a san 'be 'an -nɔan “minnun le. ²⁴ 'Wɪ 'kpa nen, 'an 'bɔ Blamin -pɪ an -kaa, zɪ waa cren -te Bali -le 'fluba 'ji zɪe. 'Pian min nen yaan 'bɔ Blamin -pɪ -nɔan “minnun le be, 'wɪ -taa “bɔle -a san man. E ya paan -a san -le 'wɪ “yi “a -e 'o vule o -ya di.»

²⁵ -A -nan nen Zudazi nen e “ta -daa -a -nɔnle Zuif 'nɔn 'tanɔn le be, yaa 'si “va. Yaa laabo -yrɔ 'nan: «Bali -le 'wɪ “paazan, 'an 'bɔ nen?»

En Zozi “e 'nan -yre 'nan: «'Yie 'be 'vɪ 'i 'bɔ 'a.»

²⁶ O -fu fenun zɪe -a -blunan, en Zozi 'kpɔun 'si, e Bali muo “fɔ, yaa “nen jɛen, en yaa -nɔn 'e -sruncɔn le. E 'nan -wle 'nan: «'Ka 'si, 'ka -bli! -Nyren 'gɔe, 'an 'kɔle nen.»

²⁷ “Be -sru e 'kulenen nen rezen -wen cɪ -ji be -a 'si, e Bali muo “fɔ, en yaa -nɔn 'e -sruncɔn le. E 'nan -wle 'nan: «'Ka mlin 'ka pɛenɔn! ²⁸ -Nyren 'gɔe, 'an nyen nen. -A 'bɔ nen Bali “ta -a “sia -e 'e blamin 'lee 'e 'bɔ yei “sen 'e cin va. E “ta -seanla 'nan -e Bali 'e min “kaga “le 'wɪ 'wliɔ

'fui. ²⁹Maan ve 'cɛɛ 'nan, ma'an "nyian rezen -wen 'mlian dt, -trilii -e yi nen -kaa pee -mlian 'e cin va 'an "tu "le mingonnen treda be 'e bɔ.»

³⁰Zi o ceen fenun -blɪdt man be, o Bali 'tɔ bɔ "dre "fɔ. "Be -sru en o -ku Olivie pon da.

Zozi -a 'vɪ 'nan Pieri "sia 'e -sru

(Mk 14.26-31; Lk 22.31-34)

³¹Tɔɔn Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «Cɛɛgv -pei 'gʊɛ -a man be, 'ka pɛɛnɔn 'ci -taa "srele, -e 'ka 'si 'an -sru. Kɔɔ e ya 'e 'cɛɛn -tedɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Bali "e 'nan,
e 'bla -sru "pinzan -tea
-e 'blanun 'o fuila "man.»

³²'Pian "be -sru, -te an wluan 'kanɔn 'va be, an -tɔala 'ka 'le Galile 'lɛglɔn 'ji.»

³³En Pieri "e 'nan -yre 'nan: «-Te 'yie "wean min pɛɛnɔn 'ci sɛɛman -e 'o 'si 'i -sru "be, 'an 'tuwli 'gʊɛ, ma'an 'sia 'i -sru 'li "fo "dt.»

³⁴-A -nan nen Zozi "e 'nan -yre 'nan: «Maan ve 'yie 'wɪ tɔglɪ 'a 'nan, -pei 'bɔ 'gʊɛ -a man be, yia ve 'e 'pa -a yaaga 'nan, yi'an 'tɔa dt, 'vaa -e mannen tede 'e 'wɪ.»

³⁵En Pieri -a 'vɪ -yre 'nan: «-Te e ya 'nan kʊɛ -kaa 'ku 'vale 'yia oo, ma'an dra zɛ "fo "dt.» En -a -srunɔn pɛɛnɔn "o 'wɪ 'tuwli zɛ -a 'vɪ "nyian.

Zozi 'ku Bali tru 'bale Zezemani

(Mk 14.32-42; Lk 22.39-46)

³⁶"Be -sru Zozi 'lee 'e -srunɔn 'ku fei nen waa laabo Zezemani be -a da. En e 'nan -wɛ 'nan: «'Ka 'nyran 'gʊ! An "ta 'sia 'ka "srɔn -e 'an Bali tru 'ba.» ³⁷E Pieri 'lee Zebede -pt "fli "fɔ 'e -sru, en o -ku waa. -A -nan nen Zozi 'ta dɛɛdt 'sia 'trɔdɔ te "klan -a -tea. ³⁸En e 'nan -wɛ 'nan: «'An 'ta nen e dre 'trɔdɔ 'gʊɛ, e "mlianla 'an da. 'Ka 'fʊ 'gʊ, -e -kaa yi 'sɔn 'e cin va!»

³⁹E pli 'e 'le "wɛnɔn, e blula "tra, en e Bali tru 'badɪ 'sia. Yaa 'vɪ 'nan: «'An "tu, 'i yra 'si! -Te i "we "man "be, 'kulenen nen

'wɪ yɪdt cɪ -ji e -taa 'labɛ, 'i dre -e 'e "paala 'an man! 'Pian te 'e dre 'an 'ci 'sɔ wɪ -a dt, 'i 'bɔ 'ci 'sɔ wɪ nen 'e dre!»

⁴⁰"Be -sru en e 'li 'e da 'e -srunɔn yaaga zɛ o va. E 'bɔ o man te o ya yi -tenan, e Pieri fuw, en yaa 'vɪ -yre 'nan: «'Ka 'a -kɔlale 'padɪ -a 'an 'va -e 'ka yi 'sɔn tu "wɛnɛn 'gʊɛ -a wlu dʊv? ⁴¹'Ka yi 'sɔn -e 'ka Bali tru 'ba, "tɔgɔ 'wɪ 'wɪdt 'e 'ka 'man yɪ! Blamin a "va 'nan 'e 'wɪ "yi "dra, 'pian -a 'plɛblɛ 'ka -yrɔ "dt.»

⁴²Zozi 'li -bei "flizan 'wu 'e da, en e Bali tru 'ba "nyian. Yaa 'vɪ 'nan: «'An "tu, 'i yra 'si! -Te i 'ka "vale 'i "we "man -e 'kulenen nen 'wɪ yɪdt cɪ -ji e -taa 'labɛ, e "paala 'an man dʊɛ, 'i 'ci 'sɔ wɪ nen 'e dre!»

⁴³E 'li 'e da, en e 'bɔ o man "nyian yi -tenan, kɔɔ o "koe "nyan.

⁴⁴Zozi o 'tu "nyian, en e -ku Bali tru 'balɛ. -A cein yaagazan nen te e 'wɪ 'tuwli zɛ -a ve Bali le.

⁴⁵-A -nan nen e 'li 'e da 'e -srunɔn 'va, en yaa laabv -wɔ 'nan: «'Ka yi -tea tian, te ka "flianla 'ka man -a -trɔɔ? Maan ve 'cɛɛ 'nan, -a tu 'bɔ "mɛn. Tu nen, minnun 'an 'bɔ Blamin -pt -nɔan 'wɪ 'wɪdt "dɛɛnɔn le be, e 'bɔ. ⁴⁶'Ka 'wluan lou, -e -kaa kʊ! Min nen e "ta 'an -nɔan "minnun le be, e ya -plinan 'kogo.»

Zuif 'nɔn 'tanɔn Zozi 'kun

(Mk 14.43-50; Lk 22.47-53; Zan 18.3-12)

⁴⁷Zozi 'fu 'wɪ zɛ -a vɪnan, tɔɔn en Zudazi nen -a -srunɔn 'fuda "fli 'bɔ 'va min -tu -a be, e 'bɔla. -Wɛɛ cɪ 'o 'vale min "kaga "a, en sennun 'lee yibanun a -wɔ. Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee min cejenun 'be o 'pa 'sia. ⁴⁸Zudazi -a 'vɪ 'e 'cɛɛn minnun zɛ -wɛ 'nan: «'Min nen an -atu -te "man "be, te Zozi nen. -A 'bɔ nen 'ka 'kun!» ⁴⁹-Yee "wean zɪ o 'bɔla be, tɔɔn en e pli Zozi man. E 'nan: «'An 'san, mein 'tɔ bo.» -A -nan nen e -atu -te "man.

⁵⁰En Zozi "e 'nan -yre 'nan: «'An bee, 'wɪ nen i -ta "man "be, 'i dre!» Tɔɔn minnun nen e -ta waa be, o Zozi 'kun.

⁵¹ -A -nan nen Zozi -sruzan -tu 'yee sen 'su 'ji, en e Bali -pannon 'tazan 'suzan 'tu "trjen ceen.

⁵² Pian Zozi "e 'nan -yre 'nan: «I 'yie sen wu 'e 'kole 'ji! Maan ve 'yie 'nan, minnun peenon nen o sen "siala min man be, sen "nen "nen o -kaala. ⁵³ I 'tu 'nan, "te an ya "va 'nan min 'e 'pa 'an va be, maan ve 'an "tu "le 'nan, 'e 'yee 'pasianon nen laji be, o 'pa 'sia 'men. O 'kon -kuli 'pa 'tudv -fuda 'fiili, -e 'waan 'ta kuli -tan. ⁵⁴ Pian -te 'wu zie e dre be, 'wu nen e ya 'e 'cren -tedt Bali -le 'fluba 'ji be, ya'a 'kolaman -e 'e 'le sov dt. Kov e ya 'e 'cren -tedt 'nan, zi 'e dre zie.»

⁵⁵ En Zozi 'a 'vu min "kaga zie -wle 'nan: «Me "le "wean nen ka -ta 'an 'kunle 'ka 'lo le sennun 'lee yibanun -a "le ka -ta crinzan -sru? Tu peenon man an ya Bali -pan 'kuin, te an Bali -le 'wu "paaman 'ka 'ji, en ka'an 'kunle dt. ⁵⁶ Pian 'wu peenon zie, e dre -e 'wunun nen Bali 'lewei vunon -a cren -te 'e 'cen be 'e 'le sov.»

-A -nan nen Zozi -srulon peenon 'wi "man -a -sru, en o flan bli.

Minnun -ku Zozi 'a tin 'banon 'le

(Mk 14.53-65; Lk 22.54-55, 63-71; Zan 18.12-14, 19-24)

⁵⁷ Minnun nen o Zozi 'kun be, o -ku Zozi 'a Bali -pannon 'tazan nen waa laabo Kaifa be, -yee "konnen. Fluba 'ci vunon 'lee min cejenun 'o cin 'yu fe zie -a -nan. ⁵⁸ Pieri -fu -kobbli, te e -kula Zozi -sru. E -ku zie -trilii, en e 'bola Bali -pannon 'tazan -le "konnen. E wla -yee -klon -ji, en e -nyran -a 'sunon yei, 'wu nen e baa Zozi man be -a -nan yidu -le "wean.

⁵⁹ Bali -pannon 'tanon 'lee tin 'banon peenon a "va 'nan o 'wlu wu -tu "paa Zozi da, -e 'o -kola -a -tedt -a -le "wean. ⁶⁰ Min "kaga 'wlu 'sen Zozi man, 'pian 'wu peenon zie ya'a tin -tele Zozi da "fo "dt.

"Be -sru min "fli "ta en "o 'vu 'nan: ⁶¹ «Min 'labe e 'nan: 'An -kolaman Bali

-pan 'kon 'widt -a, -e 'an pee -to yi yaaga 'wlu.»

⁶² -A -nan nen Bali -pannon 'tazan wluan lou, en yaa 'vu Zozi le 'nan: «Wu nen minnun -a ve 'i man be, yi'a sia "va "duv?» ⁶³ Zozi 'ka -a 'sile "da -yre "dt.

En Bali -pannon 'tazan -a 'vu -yre 'nan: «I 'pe wluan Bali nen -a yie ci "man "be -a 'le! Maan laabo 'i 'lo 'nan, min 'sizan 'wu 'ji nen yia? Bali -pu nen yia? 'Wu zie 'i -ci 'si 'kue!»

⁶⁴ En Zozi "e 'nan -yre 'nan: «Nyren, yia 'vu 'i 'bo 'a be. Maan ve 'cee 'nan, -e 'e 'sia ceegv yi 'gve -a da be, kaan 'bo Blamin -pu ye 'an -nyrandt 'pleble peenon 'san Bali -pe "yi "da. En "be -sru kaan ye "nyian laji, te an ya -tanan "lolu -koei "da.»

⁶⁵ -A vidt zie e Bali -pannon 'tazan ta kli, en 'e 'ta sonun 'fvt budt 'sia. -A -nan nen e 'nan: «E Bali sron! -Kaa 'ka "nyian -yee 'wu 'nan yizan pee -va "fo "dt. "Sron nen e "sia -a wunan be, kaa 'man 'ka 'bo 'a. ⁶⁶ "Ka "ve -ji 'non?»

En minnun -a 'si "va -yre 'nan: «E 'so -ka ve -a.»

⁶⁷ Wu zie -a da nen, o 'le 'yi 'sendt 'sia -a yra, en o -fole wuvdt "va 'sia. Min -mienun 'pa -foa -a yra, te waa laabo -yrv 'nan: ⁶⁸ «Yie 'nan min 'sizan 'wi 'ji nen 'yia. -Yee "wean -te i ya Bali 'lewei vizan a be, min nen e fe tuv 'yie be, 'i -koon 'kue.»

Pieri kov "da 'nan 'e 'ka Zozi -sruzan 'a dt

(Mk 14.66-72; Lk 22.56-62; Zan 18.15-18, 25-27)

⁶⁹ Tu zie -a wlu be, te Pieri a tian 'e -nyrandt -klon -ji. -A -nan nen non lumon -tu pli "man, en e 'nan -yre 'nan: «Bii 'gve Galile min Zozi -sruzan 'tu nen 'yia.»

⁷⁰ Pian Pieri kov "da min peenon yie man. E 'nan: «Wu nen i ci "vale 'i ve be, ma'an toa dt.»

⁷¹ En Pieri -klon -yre “nen -si 'sia, -a -nan nen non lumon pee -a 'yi, en yaa 'vi minnun nen fe zie -a -nan be -wle 'nan: «Min 'lagve, e ya Nazareti min Zozi -sruzan 'tu -a.»

⁷² Pieri yoo “da “nyian, yaa -ci -pe wluan, en e 'nan: «Min 'labe, ma'an too “fo “du.»

⁷³ “Be -sru “nyian, minnun nen fe zie -a -nan be, o pli Pieri man en o 'nan -yre 'nan: «Wu 'kpa nen. 'I 'bo 'gve, -a -sruzan -tu nen 'yia. 'Yie 'widu -a koon “man zie.»

⁷⁴ -A -nan nen Pieri “e 'nan: «-Te 'wlu nen maan -sean “be, Bali 'e 'wi “nen -koon 'men. Maan 'vi 'cee 'nan, ma'an min 'labe -a too “fo “du.»

'Nun too en mannen wu. ⁷⁵ Wu nen Zozi -a 'vi Pieri le be, en -a -cin -traa Pieri ji. Koo Zozi -a 'vi -yre 'nan: «Vaa -e mannen tede 'e 'wi be, te yia 'vi 'e 'pa -a yaaga 'nan yian 'too du.» -A -nan nen Pieri 'bola bei, en e -wuudu 'sia 'wi 'nanmandi -a.

Minnun -ku Zozi 'a Rom min -konmandan Pilati 'le

(Mk 15.1; Lk 23.1; Zan 18.28)

27 Zi tu ceen bodrun be, en Bali -pannon 'tanon 'lee min cejenun peenon 'wei 'pa 'e cin man 'nan 'o Zozi 'te. ² O Zozi yri, “be -sru en o -ku -a -nonle Rom min -konmandan Pilati le. Mingon-nennun tazan nen Rom be, -yee Pilati -to 'nan 'e 'leglon 'bo 'pla.

Zudazi -ka -nan wu

(Drewi 1.16-20)

³ Zudazi 'bo nen, e Zozi -non minnun le be, zi yaa 'yi 'nan minnun tanon tin -te Zozi da 'nan 'e -ka -a 'wi 'ji be, -a -nan nen 'wi 'nandi “man 'sia, en e -ku 'lein 'wle 'fuba yaaga be -a -nonle Bali -pannon 'tanon 'lee min cejenun le 'e “pa 'ji. ⁴ E 'nan -wle 'nan: «An 'wi 'wliidi dre min nen ya'a 'wi 'tu drele -wliidi “die, -a -nondi -a 'cee.»

-A -nan nen minnun zie o 'nan Zudazi le 'nan: «”Kve 'man wu 'ka 'ji du. 'I 'bo 'lo wu nen.»

⁵ Too Zudazi 'lein 'wlenun zie -a -sran Bali -pan 'kuin, en e -ku 'e 'blo wule baa -ji.

⁶ Bali -pannon 'tanon 'lein 'wlenun zie -a koola, en o 'nan: «-A -si 'ka -kaa 'lo -e -kaa “lala 'gve -a -sen Bali -pan 'kuin “lala -va du, koo “lala nen yaa -maan blamin nyen -sran be -nyren.» ⁷ Wu nen 'ko 'o dre “lala zie -a be, o wei dre “da -tuwli. -A -nan nen o -ku fei 'lale -po -tozan -tu -lo. Fei zie waa 'lo 'nan -e 'e dre -pennon 'le min wunan -a. ⁸ Be nen -kaa ci ceegu yi -a 'gve, minnun fei zie -a laabo nyen fei, koo “lala zie -yee -maan blamin nyen -sran.

⁹ Wu nen Bali 'lewei vizan Zeremi -a 'vi 'e 'cen be, zi e 'le soo zie. Koo yaa 'vi 'nan: «Lein 'wle 'fuba yaaga nen waa 'si min nen Izrael 'non 'a 'fle 'tan be -a manve nen.

¹⁰ En “lala -tuwli zie

-a 'bo nen waa -non -po -tozan -le fei man. Zi Minsan -a 'vi 'men zie.»

Zozi a Rom min -konmandan Pilati 'le

(Mk 15.2-15; Lk 23.2-5, 13-25; Zan 18.29-19.16)

¹¹ Zi minnun 'bola Zozi 'a -konmandan 'le be, en -konmandan 'wi laabu -yru. Yaa laabu -yru 'nan: «Zuif 'non 'le mingonnen nen 'yia?»

Zozi “e 'nan -yre 'nan: «-Nyren, yia 'vi 'i 'bo 'a be.»

¹² Wu nen Bali -pannon 'tanon 'lee min cejenun -a 'vi Zozi man be, Zozi 'ka 'wi 'tu 'sile “da “fo “du. ¹³ -A -nan nen Pilati “e 'nan -yre 'nan: «Wu peenon nen waa “paa 'i da be, yia maan du?» ¹⁴ Pian Zozi 'ka 'wi 'tu 'sile “da -yre “fo “du. Wu zie e -konmandan 'kan 'e 'ciula “da.

¹⁵ Le -tudu peenon man be, -te Zuif 'non tranun -le 'sidi nonba -ji “fedi dredi 'bo

be, -kōnmandan “sia -pυ 'kōnzān 'tu man. -Pυ 'kōnzān nen minnun cı “va 'nan 'o 'si man be, -a man nen e “sia. ¹⁶Le 'bō zıe -a -ji be, te min -tu nen e 'wı 'wlıdı -dan dre -a 'wı a 'e fuıladı “man “be e ya -pυ 'kuın. Min zıe waa laabo Barabazi. ¹⁷-Yee “wean zı minnun a 'o cın yıdı be, en Pilati -a laabu -wlı 'nan: «Barabazi 'lee Zozi nen waa laabo min 'sızan 'wı 'ji be, -tu man nen 'an 'si o “fli yei?» ¹⁸Pilati -a -tōa 'nan minnun tanōn “naan Zozi man 'e “tun, -yee “wean nen o -ta Zozi 'a 'yre.

¹⁹Pilati a 'e -nyrandı 'yee tin 'ba peın -da tin -sru, en -a nan min 'pa 'sia -yre. E 'nan: «Min 'labē ya'a 'wı 'tu drele -wlıdı “dı. Te 'i 'pe wυ -yee 'wı 'ji dı. Kō paan 'pei -man nyrın nen maan -te be, 'an “koe 'nyan -yee “wean 'kpa tıgı.»

²⁰Tυ zıe -a wlu be, Bali -pannōn 'tanōn 'lee min cejenun -a 'vı minnun le 'nan, 'o vı 'nan Barabazi man nen Pilati 'e 'si -e 'e Zozi 'te.

²¹-Yee “wean nen zı -kōnmandan -a laabu -wlı “nyian 'nan: «Min “fli 'gυe o yei “be, -tu man nen 'an 'si?»

En o pēenōn -a 'vı 'nan: «Barabazi man nen 'i 'si.»

²²Pilati -a laabu -wlı 'nan: «Zozi nen waa laabo min 'sızan 'wı 'ji be, 'an dre -yre 'kō?»

En o pēenōn -a 'vı -yre 'nan: «'I -peın yıba “plan da.»

²³-A -nan nen Pilati -a laabu -wlı 'nan: «'Wı 'wlıdı “cen “nen yaa dre -yee “wean 'an -peın yıba “plan da?»

En o pēenōn paan “nyian 'kpa 'pleble. Waa 'vı 'nan: «'I -peın yıba “plan da!»

²⁴Pilati -a 'yı 'nan, 'e 'ka o 'klnan 'wı 'a dı, te minnun plaman “bυυ. -A -nan nen e 'yi 'si, 'e 'pe -man foe minnun pēenōn yıe man, en e 'nan -wle 'nan: «Mēen “cēe vı 'nan o min 'lagυe -a -te dı. -Te e -ka be, 'ka 'bō 'lō 'wı nen.»

²⁵En minnun wı “man o pēenōn. Waa 'vı 'nan: «-A -ka wı 'e 'pa 'ku da, en 'e 'pa 'kve 'nennun da.»

²⁶-A -nan nen Pilati 'si Barabazi man, en yaa 'vı 'yee 'sounjanun le 'nan, 'o Zozi 'sōn -ngble -a, -e 'o 'ku -a -peın yıba “plan da.

'Sounjanun Zozi see 'wυ

(Mk 15.16-20; Zan 19.2-3)

²⁷-Kōnmandan -le 'sounjanun -ku Zozi 'a -kōnmandan -le -klōn -ji. En o 'sounjanun pēenōn cın 'yı “man. ²⁸O -yee sōnun 'sv 'e da, en o mingōnnen -trale -gblō 'tenden 'tu 'wυ “da. ²⁹O lei 'tan, en waa 'wυ -a -wulo -man “le mingōnnen kle 'zu. En o -cean -kō -tu -nōn -a -pe “yi “le, “le -yee mingōnnen “tonyrın -zu. -A -nan nen 'o “po -sōnladı 'sia “wlu, te waa see wo. Waa ve -yre 'nan: «Zuif 'nōn 'le mingōnnen, 'tu 'tō bol!» ³⁰O 'le 'yi -sean “da, en “nyian o -cean -kō “sia -yrō, -e 'o 'le wula -a -win -ji. ³¹Zı o cēen -a see wıdı man be, en o mingōnnen -trale zıe -a 'sv “da. O -yee sōnun 'wυ 'e da, en o -ku -a 'nan -e 'o -peın yıba “plan da.

Zozi -peınnan yıba “plan da

(Mk 15.21-32; Lk 23.26-43; Zan 19.17-27)

³²'Sounjanun -kudı 'sia Zozi 'a, en 'o cın 'yı Sırene min -tu nen waa laabo Sımon be -a. 'Sounjanun 'tō Sımon zıe -a -sru “sa -a, 'nan 'e Zozi 'le yıba “plan 'sia.

³³O 'bōla fenan nen waa laabo Gōlgota be -a -nan. Gōlgota -ci nen 'nan, min -wulo klo. ³⁴-Wen nen waa baa fe -tu nyrannyrandı -a be, waa -nōn -yre 'nan 'e mlin. 'Pian zı yaa -nanjeen 'e 'le be, ya'a 'wule “man -e 'e mlin dı.

³⁵Waa -peın yıba “plan da, “be -sru en o -yee sōnun pli 'o cın yei. Waa dre 'lein 'wle 'tuıladı da. ['Wı nen Bali 'lewei vızan -a 'vı 'e 'cen be, zı e 'le sō zıe. Kō yaa 'vı 'nan:

«O 'men sōnun pli 'o cın yei, en o 'men sō -gblō 'sia 'lein 'wle 'tuıladı da.»

³⁶“Be -sru en 'sounjanun -nyran, te o Zozi 'nanjean. ³⁷Wɪ nen -yee “wean o Zozi -pein yiba “plan da be, waa cren -te en waa 'pa -a -wulo da lou. Waa cren -te 'nan:

«Min 'gʊe Zozi nen,
e ya Zuif 'nɔn 'le mingɔnnen -a.»

³⁸O 'wɪ 'wɪdɪ “drenɔn “fli pein “nyian yiba “plan da. Waa -tu pein yiba “plan da Zozi 'pe “yi “da, en waa -tu pein yiba “plan da -a -pe bu da.

³⁹Minnun nen o -ciala fe zɪe -a -nan be, o Zozi “sronman, te 'o 'wulo nyɔɔnman.

⁴⁰Waa ve 'nan: «Yɪe “cɛe 'vɪ 'nan 'i Bali -pan 'kɔn -wia -e 'i pee -tɔ yi yaaga 'wlu 'gʊ dʊʊ? -Te i ya Bali -pɪ -a be, 'i 'fli 'si 'wɪ 'ji, -e 'i 'si yiba “plan 'labe -a da!»

⁴¹Bali -pannon 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'lee min cejenun “o sɛe 'wɪ “nyian. “O 'vɪ 'nan: ⁴²«E min peenun 'si 'wɪ 'ji, 'pian ya'a 'kolaman 'e 'fli 'sɪdɪ -a 'wɪ 'ji dɪ. -Te e ya Izrael 'nɔn 'le mingɔnnen -a be, 'e 'si yiba “plan da 'e -sɔɔnla -e 'ku yi -tera “da. ⁴³E yi -tera Bali da 'nan Bali “paa 'e 'va, en yaa 'vɪ 'nan 'e ya Bali -pɪ -a. -Yee “wean -te Bali -a ye “yi “be, Bali 'e 'si 'wɪ “men!»

⁴⁴Wɪ 'wɪdɪ “drenɔn nen minnun o pein yiba “plan da Zozi “sron “be, “o Zozi sron “nyian 'wɪ 'tɔwli zɪe -a vɪdɪ -a.

Zozi 'ka -nan

(Mk 15.33-41; Lk

23.44-49; Zan 19.28-30)

⁴⁵Zɪ yɪde 'bɔ min -win -ji 'seze be, en klun -trɔa 'leɣlɔn peɛnɔn 'ji. E -fu zɪe -trilii en funninmlan yɪde teenla. ⁴⁶Zɪ funninmlan yɪde teenla be, en Zozi paan 'kpa 'pleble. Yaa 'vɪ 'e fla wei -ji 'nan: «Eli, Eli lama sabatani?» Wɪ zɪe -a -ci nen 'nan: «'Men Bali, 'men Bali, -me “le “wean nen 'i 'pe 'si 'an -sru?»

⁴⁷Min -mienun nen fe zɪe -a -nan be, waa 'man, en o 'nan: «E ya Eli laabunan.»

⁴⁸Nun tɔɔn 'sounja min -tu flan bli, e -ku sɔ 'sile, yaa 'wɪ -wen 'wle 'cen 'va, yaa

'wɪ 'cean -kɔ “nen, en yaa 'pa Zozi 'lebo “nen 'nan -e 'e 'yi flɔn “ji. ⁴⁹'Pian 'sounja -mienun “o 'vɪ 'nan: «I 'tɔ -e -kaa -nan yɪ, -te Eli -taa -a 'sile 'wɪ 'ji -o.»

⁵⁰Zozi paan “nyian 'kpa 'pleble, en 'e yɪe 'le 'wɪ.

⁵¹Nun tɔɔn sɔ -dan nen 'e 'tɪndɪ Bali -pan 'kuin be, e 'fʊ 'bʊ 'ji “fli. E 'fʊ bʊdɪ 'sia lou, en yaa -sen “tra. 'Tre nyɔɔn, en puo -kɔlenun 'fʊ bʊʊ. ⁵²Min -yrenun 'le sʊʊ, en Bali -le minnun “kaga wluan 'kanɔn 'va, ⁵³te o bɔala 'yre -ji. 'Pian zɪ Zozi wluan 'kanɔn 'va be, -a -nan nen o -ku 'o 'fli -kɔɔnle. 'O 'fli kɔɔn min “kaga “le Zeruzalem nen Bali -le 'fla 'saun -a be -a da.

⁵⁴'Sounjanun tazan 'lee 'yee minnun nen 'o yɪe 'tɔ Zozi 'va be, zɪ 'tre nyɔɔn waa -nan 'yɪ be, en 'wɪ peɛnɔn nen e dre waa -nan 'yɪ be, -a “klan o -tɛdɪ 'sia. -A -nan nen waa 'vɪ 'nan: «Wɪ 'kpa nen, min 'labe Bali -pɪ nen.»

⁵⁵Fe 'bɔ zɪe -a -nan be, lumɔn “kaga “a 'o 'tɔdɪ -kɔɔbli, te o yɪe a -nan nun. Lumɔnnun nen o sɔɔnla Zozi -sru Galile, te o 'nyranman “paa Zozi le be o 'bɔ nen. ⁵⁶Lumɔnnun zɪe, Madala lɪ Mari a o va, en Zaji 'lee Zozefʊ “bʊ Mari a o va, en Zebede -pinun “bʊ “a o va.

Zozi wɪ -nan

(Mk 15.42-47; Lk

23.50-56; Zan 19.38-42)

⁵⁷Zɪ funninmlan 'pla be, en fezan -tu nen e 'sia Arimate be e -ta. Waa laabo Zozefʊ. Zozi -sruzan 'tu nen. ⁵⁸E -ku toba -fɔle Pilati le 'nan 'e Zozi pa -nɔn 'yre. En Pilati -a 'vɪ 'yee minnun le 'nan 'o -nɔn -yre. ⁵⁹Zozefʊ Zozi 'kadɪ zɪe -a 'si, e sɔ -trɛdre 'pa “man, ⁶⁰en e -ku -a wule. Yaa 'wɪ min -yre -tre nen waa ceɛn puo -kɔle ji be -a -ji. Waa ceɛn paan -a 'bɔ 'fli -le ve -a. “Be -sru e -kɔle -dan blu, yaa -tɔ -yre zɪe -a “nen, en e -ku. ⁶¹Tʊ zɪe -a wlu be, te Madala lɪ Mari 'lee Mari -tu a -nan. O -fʊ 'o -nyrandɪ -yre 'bɔ 'le “nen.

Sounjanun 'o yie 'tɔ Zozi 'yre -va

⁶²Zɪ tʊ cɛɛn bɛ, Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee Farizen 'nɔn 'ku Pilati -va. Zuif 'nɔn 'le 'flinla “yi da nen o -ku. -Yɛɛ cɪ Saba yi -a. ⁶³O 'nan -yre 'nan: «'Ku 'san, 'wɪ 'tʊ -cin -trɔa 'ku 'ji, -yee “wɛan nen ku -ta. 'Wluzan 'labe, te -a yie a tian “man “bɛ, e 'nan, -te e -ka bɛ, e yi dra yaaga -e 'e 'wluan 'kanɔn 'va. ⁶⁴-Yee “wɛan kuɪ tru “baa 'nan 'i vɪ 'yie minnun lɛ -e 'o yie 'tɔ -a -yre -va -trilii yi yaaga. 'I dre zɛ “tɔgɔ Zozi -srɔnɔn 'o 'ku Zozi pa 'si -yre -ji, -e 'o 'wlu 'sɛn minnun lɛ 'nan e wluan -kanɔn 'va. 'Wlu zɛ 'bɛ 'cibɛn -taa 'mlinlɛ -a tɛdɛ da.»

⁶⁵-A -nan nen Pilati “e 'nan -wle 'nan: «'Sounja 'pa 'tʊ 'labe, maan -nɔan 'cɛɛ. 'Ka 'ku waa, -e 'o yie 'tɔ -yre 'bɔ 'va “lɛ zɪ ka cɪ “va “bɛ -yee 'wɪ 'zʊ.» ⁶⁶O -ku, o -yre 'bɔ “kɔnnɛn 'pla, ɛn o 'sounjanun -tɔ -a 'lɛ “nɛn.

Zozi wluan -kanɔn 'va

(Mk 16.1-11; Lk 24.1-12; Zan 20.1-18)

28 'Mɔnnɛn yi nen 'bɛ cɪ Zuif 'nɔn 'le 'flinla “yi -sru “yi -a. 'Mɔnnɛn yi zɛ, -a bodrun puunɔn nen Madala lɪ Mari 'lee Mari -tuzan bɛ, o -ku -yre da.

²'Nun tɔɔn 'tre nyɔɔn 'kpa 'pleble. Min-san -le 'pasiazan -tʊ 'bɛ 'si laji, e -kɔlɛ nen waa -tɔ -yre “nɛn “bɛ -a 'sinan, ɛn e -nyran “da. ³E “bia “lɛ zɪ laa 'e 'wlei -wlei -fɔa e “bia bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. ɛn -yee sɔ a 'fuvu, -a -kɔɔn “manvɛ “ka “dɪ. ⁴Nyɛn 'sounjanun cɛɛn, ɛn o nyɔɔndɪ 'sia. -A -nan nen o tɛla “tra. O dre “lɛ minnun nen o kaa bɛ -wee 'wɪ 'zʊ.

⁵ɛn Bali -le 'pasiazan tin 'badɪ 'sia lɔmɔnnun lɛ. Yaa 'vɪ -wle 'nan: «Te “klan 'e 'ka 'tɛ dɪ! Maan -tɔa 'nan, ka ya Zozi nen waa -te yiba “plan da bɛ -a -wɛɛnan. ⁶E 'ka 'gʊ dɪ. E wluan -kanɔn 'va “lɛ zɪ yaa 'vɪ 'e 'cɛn bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. 'Ka 'ta, -e 'ka yie 'tɔ fɛnan nen waa 'pla bɛ -a -nan. ⁷“Bɛ -sru 'ka 'ku “nyianɔvɔ -a vɪ -a -srɔnɔn

lɛ. 'Ka vɪ -wle 'nan: E wluan 'kanɔn 'va, e -trɔa 'ka 'lɛ Galile, ka bɔa “man “nan nun. 'Wɪ nen an -ta -a vɪlɛ 'cɛɛ bɛ, -nyrɛn zɛɛ.»

⁸Lɔmɔnnun zɛɛ o 'si “nyianɔvɔ -yre da. Nyɛn o cɛɛn, 'pian cɪ “nrɔndɪ -dan a -wɔ, ɛn o -ku flɔn 'blidɪ -a. 'Wɪ zɛɛ o “ta -ko -a 'sinan 'panan Zozi -srɔnɔn lɛ. ⁹'Nun tɔɔn Zozi 'bɔla o 'lɛ, ɛn e 'nan -wle 'nan: «An 'ka 'tɔ bɔ.» Lɔmɔnnun pli Zozi man, o “pɔ sɔɔn “wlu, ɛn waa cɛin 'kun -a bɔdɪ -a. ¹⁰-A -nan nen Zozi “e 'nan -wle 'nan: «Te “klan 'e 'ka 'tɛ dɪ! 'Ka 'ku -a vɪ 'an -srɔnɔn nen o dre “lɛ 'an “bɔunun -zʊ bɛ -wle. 'Ka vɪ -wle 'nan 'o 'ku Galile. O bɔa 'an man -nan nun.»

Bali -pannɔn “lala -nɔn 'sounjanun lɛ 'nan -e 'o 'wlu 'sɛn

¹¹Te lɔmɔnnun a -kɔnan -sia bɛ, -a -nan nen 'sounja -mienun 'bɔla Zeruzalɛm 'fla. 'Wɪ pɛɛnɔn nen e dre bɛ, waa 'sinan 'pa Bali -pannɔn 'tanɔn lɛ. ¹²Bali -pannɔn 'tanɔn zɛɛ 'o cin 'yɪ 'o 'vale min cɛjenun -a, ɛn o 'wɪ 'pla “da. -A -nan nen o “lala “kaga “nɔn 'sounjanun lɛ, ¹³ɛn o 'nan -wle 'nan: «'Ka vɪ 'nan, Zozi -srɔnɔn 'ta Zozi pa crin wɔlɛ -pei -man, te ka ya yi -tɛnan. ¹⁴'Wɪ zɛɛ -te -kɔnmandan -a 'man bɛ, ku toba -fɔa -yre, -e 'ku 'wɪ 'si 'ka man.» ¹⁵'Sounjanun “lala zɛɛ -a 'si, ɛn 'wɪ nen Bali -pannɔn 'tanɔn -a 'vɪ -wle “bɛ, waa dreɔa “da. 'Wɪ nen waa 'vɪ zɛɛ Zuif 'nɔn -a ve tian cɛɛgʊ yi -a.

Zozi 'e 'fli kɔɔn 'e -srɔnɔn lɛ

(Mk 16.14-18; Lk 24.36-49; Zan 20.19-23; Drevɪ 1.6-8)

¹⁶Zozi -srɔnɔn 'fuda -tʊ -ku Galile, pɔn nen Zozi -a kɔɔn -wle “bɛ -a da. ¹⁷Zɪ o Zozi 'yɪ bɛ, o “pɔ sɔɔn “wlu -a bɔdɪ -a. 'Pian te o va min -mienun 'o 'ci -fɔɔman.

¹⁸Zozi pli 'e -srɔnɔn man, ɛn e 'wɪ tin 'ba -wle. Yaa 'vɪ -wle 'nan: «Bali 'pleble 'nɔn 'mɛn fɛ pɛɛnɔn da laji, ɛn yaa -nɔn 'mɛn fɛ pɛɛnɔn da 'trɛda. ¹⁹'Ka 'ku, 'ka 'leglɔn pɛɛnɔn 'ji 'nɔn dre 'an -srɔnɔn 'a!

'Ka o -batize dre -kaa “tu Bali 'lee 'e 'pu 'ta wula “da “le “wean. En -a -cin 'e 'kon
 'lee 'yee lei 'saun 'to da. ²⁰En 'wi pæenon 'ka 'ji 'nan, an -fo 'ka 'va yi pæenon man
 nen maan paa 'ka 'ji be, 'ka “paa o ji, -e 'o 'li 'trilii, -e 'tre 'nyan tu 'e bo.»

Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn nen

Mark

-a cren -te

Zan a Zozi 'le drenan

(Mt 3.1-12; Lk 3.1-18; Zan 1.19-28)

1 Bali -pɪ Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn pou sianan “nen 'gu. ²E pou 'sia “le 'wɪ nen 'e 'cren -tɛdɪ Bali 'lewei vɪzan Ezai -le 'fluba 'ji be, -yee 'wɪ 'zv. Kɔɔ e ya 'e 'cren -tɛdɪ 'nan:

«Bali “e 'nan:

«An 'men min -tu -tɔala 'i 'le, -yee 'i 'le si -tea.»

³Min zɪe -a wei “we “bui “da.

Yaa ve 'nan:

«Ka Minsan -le -si ta dre!

'Ka -yee -sinun ta -sen 'e cin va!»

⁴Min zɪe Zan nen. E 'bɔla 'ji “bui “da, en e Bali -le 'wɪ vɪdɪ 'sia minnun le. Yaa 'vɪ -wle 'nan: «'Ka 'si 'wɪ 'wɪdɪ “dredɪ man, -e 'ka 'fli -nɔn Bali le! 'Ka 'ta 'ka -batize dre, -e Bali 'e 'cee 'wɪ 'wɪdɪ 'fui.»

⁵Minnun nen o -nyeanla Zude 'leglɔn 'ji 'lee Zeruzalem be, o “kaga “ta Zan wei manle. O 'wee 'wɪ 'wɪdɪnun 'vɪ 'wein Bali le minnun peenɔn yie man, te Zan o -batize dra 'yi nen waa laabo Zudan be, -a va.

⁶-Wi nen waa laabo Shamo be, -a “cesɔ nen Zan da, en -wi 'kɔle nen 'e 'tɔdɪ “da -a -tien. Srɔ 'lee -srɔ 'nyrɔn nen yaa -ble fe -a. ⁷E 'nan minnun le 'nan: «Min -tu “ta -daa 'e 'fɔla “da, en -a 'pleble “mlian 'an da. 'An 'ka -yee -manwua “tun “da baa “fluzan -a dɪ. ⁸An 'ka -batize dra 'yi 'a, 'pian -yee 'ka -batize dra Bali lei 'saun 'a.»

Zan Zozi -batize dre

(Mt 3.13-17; Lk 3.21-22; Zan 1.32-34)

⁹Tv zɪe -a wlu be, en Zozi 'si Galile 'fla nen waa laabo Nazaretɪ be -a da, en e -ta Zan -va. -A -nan nen Zan -a -batize dre

Zudan 'yi 'va. ¹⁰Zozi “e 'si 'yia be, te e labli ye 'e 'le 'svdɪ, en e Bali lei 'yɪ e sɔɔn “da “le -plablo -le 'wɪ 'zv. ¹¹-A -nan nen wei -tv wu laji. E 'nan: «I ya 'an 'pɪ nen maan ye “yi en -yee 'wɪ 'an 'ci “nranman be -a.»

Satan Zozi 'man -tan

'nan 'e 'wɪ 'wɪdɪ “dre

(Mt 4.1-11; Lk 4.1-13)

¹²“Be -sru, en Bali lei -kv Zozi 'a “bui “da. ¹³E yi dre 'nan nun -fuba sinjen, te Satan -a man -taan. E ya -winun va lu -ji, te Bali -le 'pasianɔn -a “sua.

Zozi 'le 'nyranman pou sianan

(Mt 4.12-17; Lk 4.14-15)

¹⁴Zɪ minnun Zan -fɔ -pɪ 'kuin be, en Zozi 'li 'e da Galile 'leglɔn 'ji. -A -nan nen e Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn vɪdɪ 'sia minnun le. Yaa 'vɪ -wle 'nan: ¹⁵«Tv nen Bali -a kɔɔn be, e 'bɔ. Bali -le mingɔnnen -blɪdɪ 'bɔ 'kogo. 'Ka 'si 'wɪ 'wɪdɪ “dredɪ man, -e 'ka 'fli -nɔn Bali le! 'Ka yi -tera Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn da!»

Zozi pɔ -tenɔn sinjen dre 'e -srɔnɔn 'a

(Mt 4.18-22; Lk 5.1-11)

¹⁶Zozi a ciunan 'yi -dan nen Galile be -a man, en e Simɔn 'lee 'e -suannen Andre 'yɪ, te o ya pɔ -tenan “se “a. ¹⁷En Zozi “e 'nan -wle 'nan: «'Ka -sɔɔnla 'an -sru! An -taa 'ka drele minnun nen o min laabo 'an -sru “be waa.» ¹⁸'Nun tɔɔn o 'wee “senun -sran, en o sɔɔnla Zozi -sru.

¹⁹E -kvɪdɪ 'sia “nyian 'e 'le, en e Zebede -pɪnɪn 'yɪ, te o ya 'wee “senun -peenɔn -klɪ -ji. Zaji 'lee 'e “bvɪ Zan nen. ²⁰Zozi o laabv, -a -nan nen o 'si 'o “tɪ Zebede 'lee 'wee 'nyranman 'panɔn -sru, en o sɔɔnla Zozi -sru.

Zozi -yv -wɪdɪ “pin min -tv -sru

(Lk 4.31-37)

²¹Zozi 'lee 'e -srɔnɔn 'kv 'fla nen, waa laabo Kapanamo be, -a da. 'Flinla “yi da

be, e wla -wee cin yt 'kuin, en e Bali -le 'wɪ "paadt 'sia minnun ji. ²² -Yee 'wɪ "paadt minnun 'plo 'fɔ, kɔɔ yaa "paaman o ji "le Bali -a -koladt -nɔn -yre. Ya'a "paale o ji "le 'nan 'fluɔa 'ci vɪnɔn 'le vɛ -zv dɪ.

²³ Min -tv a cin yt 'kɔn 'bɔ 'ji be, -yv -wɪdɪ "a -a -sru. Min zɪe e -paandt 'sia, yaa 'vɪ 'nan: ²⁴ «Nazaretɪ min Zozi, -me "wean nen i -tɔa 'kve 'wɪ 'ji? I -ta 'ku klu 'sule. Mein -tɔa. Bali -le min tɪglɪ nen 'yia.»

²⁵ Zozi 'wɪ 'pla -yre 'nan: «'I 'ta -tɔ! 'I 'si min 'gʊe -a -sru!» ²⁶ -Yv -wɪdɪ "min zɪe -a nyɔɔndɪ 'sia 'pleble, te e -paanman, en e 'si -a -sru.

²⁷ 'Wɪ zɪe e ciɪla min pɛɛnɔn da. Waa laabudɪ 'sia 'o cin lɔ 'nan: «-Me "sv -man wɪ 'be ci zɪe? Min 'gʊe -yee 'wɪ "paadt a 'e 'tre, en Bali -a -koladt -nɔn -yre. E -yɪnun -le 'pleble yi -kaa. 'Wɪ nen yaa ve -wle "be, waa drala "da.» ²⁸ -A -nan nen minnun Zozi 'sɪ -fɔdɪ 'sia 'kpa tɪglɪ Galile 'leglɔn pɛɛnɔn 'ji.

Zozi Simɔn 'sea 'lee -ce -tenɔn "kaga beli

(Mt 8.14-17; Lk 4.38-41)

²⁹ Zɪ Zozi 'bɔla cin yt 'kuin be, en e -ku Simɔn 'lee Andre -le "kɔnnen 'o 'vale Zaji 'lee Zan -a. ³⁰ "Wɛɛ 'bɔla "kɔnnen "be, te Simɔn nan "bɔ "a 'e nyinnandɪ 'kɔle -wɔandɪ 'pleble 'lɔ, en waa 'vɪ Zozi le. ³¹ Zozi pli "man, yaa 'kun 'e 'pe -man, en yaa wluan. 'Nun tɔɔn -a 'kɔle 'ji 'e 'trɔ -fɔ. -A -nan nen e fe -nɔn -wle.

³² Zɪ funninmlan 'pla yide 'fɔ plɔ va be, en minnun -tadɪ 'sia -ce -tenɔn pɛɛnɔn 'lee minnun pɛɛnɔn nen -yv -wɪdɪ "a o -sru "be waa Zozi le. ³³ 'Flanɔn "kaga "ta -senle 'kɔn zɪe -a 'le "nen. ³⁴ Zozi min "kaga beli -ce 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn 'sidɪ -a o man. En e -yv -wɪdɪ 'si min "kaga -sru "nyian. Zozi 'ka -yv -wɪdɪnun 'tɔvle -e 'o 'wɪ dɪ, kɔɔ min nen Zozi ci -a be waa -tɔa.

Zozi Bali -le 'wɪ 'vɪ Galile 'leglɔn pɛɛnɔn 'ji

(Lk 4.42-44)

³⁵ Bodrun te klun a tian be, Zozi wluan, en e 'bɔla bei. E -ku Bali tru 'bale 'fla -sru fenan nen -a -nan ci flu be -a -nan. ³⁶ Simɔn 'lee Zozi -srunɔn -mienun be, o -ku Zozi -wɛɛle. ³⁷ Zɪ waa 'yɪ be, en o -yre 'nan: «Minnun pɛɛnɔn a 'i -weenan.»

³⁸ En Zozi 'a 'vɪ -wle 'nan: «-Kaa ku fe pee -nan! -Kaa ku 'fla 'gʊe -a "srɔn 'flanun da, -e 'an Bali -le 'wɪ vɪ -nan nun. Kɔɔ 'wɪ zɪe -a man nen an -ta 'tre da.» ³⁹ En e ciɪdɪ 'sia Galile 'leglɔn pɛɛnɔn 'ji. E Bali -le 'wɪ 'vɪ cin yt 'kɔnnun -ji, te e -yv -wɪdɪ -pian "minnun -sru.

Zozi -kogobe 'tezan -tv beli

(Mt 8.1-4; Lk 5.12-16)

⁴⁰ Yi -tv da be, -kogobe 'tezan -tv -ta Zozi 'le. E "pɔ sɔɔn "wlu, en yaa tru 'badɪ 'sia. Yaa 'vɪ -yre 'nan: «Maan -tɔa 'nan -te i wu "man "be, i -kɔlaman i -kogobe "sia 'an man, -e 'an dre 'saun Bali 'le.»

⁴¹ -A nyrinda -sen Zozi da. 'E 'pe 'sv "ji, e kle "man, en yaa 'vɪ -yre 'nan: «An "we "man! I dre 'saun Bali 'le!» ⁴² 'Nun tɔɔn -kogobe 'si "man, en e dre 'saun Bali 'le.

⁴³ Zozi 'wɪ 'pla -yre -a "trɔɛn nyuɔndɪ -a. Yaa 'vɪ -yre 'nan: ⁴⁴ «Te 'i 'wɪ nen e dre 'gʊe -a -nan sɛɛ wu min -tv le "fo "dɪ! 'Pian 'i 'ku Bali -panzan -tv -va -e 'yei 'nanjen! "Be -sru 'sraga nen Moizi -a kɔɔn be 'i dre, -e minnun 'o -kɔnnen "yɪ 'nan, i beli!»

⁴⁵ 'Pian min zɪe 'wɪ nen Zozi -a dre -yre "be, yaa 'sinan 'padɪ 'sia min 'tɔdɔ pɛɛnɔn le. -Yee "wean Zozi 'ka -kɔlale "nyian -e 'e 'fli -kɔɔn 'fla dɪ. En e -fɔ 'fla -sru fenan nen min "ka "dɪe -a -nan. 'Pian te minnun "sia fe pɛɛnɔn 'nan, o -ko "va "nun.

Zozi min -srandt “tra “tu beli*(Mt 9.1-8; Lk 5.17-26)*

2 Yi 'fli yaa “be -sru, en Zozi 'li 'e da Ka-panamo. Minnun -a 'man 'nan Zozi a “kōnnen, ² en o “kaga “ku “va. Min a “kaga “buu “le “wean, 'tonan 'ka 'fule “nyian 'kōn 'le “nen “du. Zozi Bali -le 'wɪ vɪdɪ 'sia -wle.

³ -A -nan nen, minnun -tadt 'sia min -srandt -tu -a Zozi le. E ya min sinjen lɔ “se “ji. ⁴ 'Pian wa'a -kolale -plidɪ -a Zozi man dt, min a “kaga “le “wean. -A -nan nen o 'kōn tri, waa 'fɔn 'e 'win -ji fenan nen Zozi ci 'e 'tɔdɪ be -a -nan. O -cezan zɪe -a sɔɔnla. ⁵ Zi Zozi -wee yi -teradt 'e da 'yɪ be, en yaa 'vɪ -cezan zɪe -yrɛ 'nan: «'An 'pt, 'wɪ 'wɪldɪnɪn nen yia drɛ be maan fui.»

⁶ Bali -le 'fluba 'ci vɪnɔn -mie a min “kaga zɪe o yei 'o -nyrandt. Waa nrɔn 'o 'ji 'nan: ⁷ «-Me “wean nen, min 'labe, e 'wɪ zɪe -a ve? E Bali srɔn. -Te ya'a 'sileɔ Bali -tuwli “a dtɛ, -tɪe -kolaman min -le 'wɪ 'wɪldɪnɪn fuidɪ -a?»

⁸ Zozi -wee ci “nrɔndt 'yɪ, en yaa 'vɪ -wle 'nan: «-Me “wean nen ci “nrɔndt zɪe, e ya 'ka 'ji? ⁹ -Te maan 'vɪ min -srandt “tra 'gve -yrɛ 'nan: «'Wɪ 'wɪldɪnɪn nen yia drɛ be maan fui), 'be a -tu. En -te maan 'vɪ -yrɛ 'nan: «'I wɪuan, 'i 'yie nyinnan “dave 'sia, 'i 'ta wɪ), 'be a -tu. 'Wɪ “fli zɪe, -a “cɛn “vɪdɪ 'be ci 'pleble? ¹⁰ 'Pian an “ta -a -ci -kɔɔnman 'cɛɛ 'nan -koladt a 'an 'bɔ Blamin -pt -lɔ -e 'an min -le 'wɪ 'wɪldɪnɪn fui 'treda.» -A -nan nen yaa 'vɪ -cezan zɪe -yrɛ 'nan: ¹¹ «'I 'wɪuan! 'I 'yie nyinnan “dave 'sia! 'I 'ku 'yie “kōn-nen!» ¹² 'Nun tɔɔn min zɪe e wɪuan, e 'yee nyinnan “dave 'sia, en e 'ta wɪdɪ 'sia min pɛɛnɔn yie man, e 'bɔla bei. 'Wɪ zɪe e ciɪla 'o pɛɛnɔn da. O Bali 'tɔ “yi 'vɪ, en waa 'vɪ 'nan: «'Wɪ 'gve ku'a tian 'li -a -nan yɪle dt.»

Zozi Levi laabu*(Mt 9.9-13; Lk 5.27-32)*

¹³ Zozi 'ku “nyian Galile 'yi man. Min “kaga “kula -a -sru, en e Bali -le 'wɪ 'nɔn-nɔn paa o ji. ¹⁴ “Yɛɛ -ku 'e 'le be, te e Alife -pt Levi ye 'e -nyrandt fenan nen o 'sukɔle “sia be -a -nan. E ya 'yee 'nyran-man 'panan. En Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «'I -sɔɔnla 'an -sru!» Levi wɪuan, en e sɔɔnla -a -sru.

¹⁵ “Be -sru en Zozi 'lee 'e -srunɔn 'ku Levi -le “kōnnen fenun -blɪle. 'Sukɔle 'sinɔn 'lee 'wɪ 'wɪldɪ “drenɔn -mienun yra fe zɪe -a -sru. Kɔɔ min “kaga 'be 'kula -a -sru. ¹⁶ 'Fluba 'ci vɪnɔn nen o ya Farizen 'nɔn 'a be, zɪ waa 'yɪ 'nan Zozi a fe -blɪnan 'o 'vale 'sukɔle 'sinɔn 'lee 'wɪ 'wɪldɪ “drenɔn -mienun -a be, en waa 'vɪ -a -srunɔn le 'nan: «-Me “le “wean nen e fe blɪ 'o 'vale 'sukɔle 'sinɔn 'lee min -wɪldɪ -mienun -a?»

¹⁷ Zozi 'wɪ zɪe -a 'man, en e 'nan -wle 'nan: «Minnun nen -cɛ 'ka o man dtɛ, wa'a -dɔdɔrɔ -sru -wɛɛman dt. 'Pian min-nun nen -cɛ ci o man be, -wɛɛ ci -dɔdɔrɔ -va. En “nyian be minnun nen o ci tɪglɪ be, -wee “wean “cɛɛ an -ta dt, 'pian an -ta 'wɪ 'wɪldɪ “drenɔn 'va. An -ta o laabule -e 'an Bali -le -si -kɔɔn -wle.»

Zozi 'le 'wɪ “paadt a “le fe -tre -le 'wɪ 'zu*(Mt 9.14-17; Lk 5.33-39)*

¹⁸ Zan -srunɔn 'lee Farizen 'nɔn a fe 'sɔɔnman. En minnun -ta 'wɪ laabule Zozi 'lɔ 'nan: «-Me “le “wean nen, Zan -srunɔn 'lee Farizen -srunɔn fe “sɔan, te “yie -srunɔn 'ka fe sɔan dt?»

¹⁹ En Zozi -a 'vɪ -wle 'nan: «-Te min-nun -a lɪ 'pa “fedi drenan be, tu nen lɪ -tre 'pazan a o yei “be, minnun fe “sɔan? -Cɛje, tu nen lɪ -tre 'pazan a o va be wa'a 'kolaman fe 'sɔndɪ -a dt! ²⁰ 'Pian yi nen lɪ -tre 'pazan -taa 'sile o yei “be, -a nyan nen o -taa “fe 'sɔnle.

²¹ En “nyian be, min 'ka sɔ -tre 'fʊt 'sia, -e 'e 'pa sɔ ceje 'fʊt bunan dt. -Te 'be “cɛɛ “dɛ, sɔ -tre -a ceje 'fʊt bunan “paa “va. ²² En “nyian be min 'ka 'wen -tre sean -wi 'kɔlɛ 'tre cejenun -ji dt. -Te 'be “cɛɛ “dɛ, -wen -tre -wi 'kɔlɛ 'tre cejenun feaman, te -wen 'lee 'trenun 'bɔ srɛ. 'Pian e ya “le min 'e 'wen -tre -sɛn -wi 'kɔlɛ 'tre -trenun -ji!»

**Zozi 'wɪ tin 'ba Zuif
'nɔn 'le 'flinla “yi man**

(Mt 12.1-8; Lk 6.1-5)

²³ 'Flinla “yi da nen, Zozi 'lee 'e -srunɔn 'ciɪdɪ 'sia fei -tu da. Fe 'wɛ nen fei zɪɛ -a da be, e ya 'lee 'saa 'le 'wɪ 'zv. -A -srunɔn 'ko -a “cɛɛndɪ -a, te waa -ble. ²⁴ -A -nan nen Farizen 'nɔn -a 'vɪ Zozi le 'nan: «”I 'yɪɔ 'wɪ nen 'i -srunɔn -a dra be -a. -Cee 'flinla “yi da be, wa'a 'wɪ 'labɛ -a dra dt.»

²⁵ En Zozi “e 'nan -wɛ 'nan: «'Wɪ nen -kaa tra David -a dre 'li, te dra -a -tea 'o 'vale 'yee minnun -a be, ka'a tian -a ta vɪlɛ dʊv? ²⁶ E wɛa Bali -le 'kuin, en Bali -le 'kpɔun nen Bali -pannɔn 'saza 'be -ble be, yaa 'sia, yaa bli, en e 'yee minnun “le “nɔn. Tu zɪɛ -a va be, te Abiata 'be cɪ Bali -pannɔn 'tazan -a.»

²⁷ En Zozi -a 'pla “da 'nan: «Bali 'flinla “yi dre minnun -le vɛ -a! Ya'a minnun drele 'flinla “yi -le vɛ -a dt. ²⁸ -Yee “wean nen 'an 'bɔ Blamin -pɪ, mɛɛn cɪ 'flinla “yi san -a.»

**Min -tu nen -a -pela 'ka 'e
man be Zozi -a beli**

(Mt 12.9-14; Lk 6.6-11)

3 Zozi 'ku pee 'wɪ “nyian cin yɪ 'kuin. Min -tu a 'kɔn zɪɛ -a -ji, -a -pela 'tu a 'e 'kadɪ. ² Farizen 'nɔn nen 'kɔn zɪɛ -a -ji be, o Zozi 'nanjɛndɪ 'sia -gɔɛɛn 'nan, -te e min zɪɛ -a “belia 'flinla “yi da -o. Waa dre zɪɛ 'nan -e 'o -kɔla 'wɪ 'tɔdɪ -a “man. ³ Zozi -a 'vɪ -pɛ -kazan le 'nan: «I 'wɛuan! I 'tɔ min yei 'gʊ!»

⁴ En Zozi -a laabu -wɔ 'nan: «-Mɛ “wɪ nen -cee -pei -a vɪ? -Si a 'e 'nɔndɪ min le 'nan 'e 'wɪ “yi “dre 'flinla “yi da, -baa 'wɪ 'wɪldɪ “nen e dre? En “nyian be, e min “belia, -baa e min “tve -e 'e 'ka?» Min -tu 'ka 'wɪ 'sile “da “dt.

⁵ Zozi o pɛɛnɔn -nanjɛɛn 'tʊdʊ nyran da. -Wee “trɔɛn “yuyɪ nen waa “taan Bali va be, -yee “wean -a ta dre 'trɔdrɔ. -A -nan nen yaa 'vɪ -cɛzan zɪɛ -yɛ 'nan: «I 'pɛ 'sv “ji!» E 'e 'pɛ 'sv “ji, en -a -pɛ dre “plɔnblɔn 'e “pa 'ji.

⁶ Farizen 'nɔn 'bɔla bei. O -ku Erodi -le minnun 'va -a 'palea “da 'nan 'o Zozi 'man -wɛɛ -e 'o -te.

Min “kaga “ta Zozi 'va

(Mt 12.15-16; Lk 6.17-19)

⁷ Zozi 'lee 'e -srunɔn 'ku Galile 'yi man. Min “kaga 'kula o -sru. O -mie 'si Galile 'leglɔn 'ji, en o -mie 'si Zude 'leglɔn 'ji, ⁸ en o -mie 'si Zeruzalem, en o -mie 'si Idume 'leglɔn 'ji, en o -mie 'si 'leglɔn nen Zudan 'yi -sru “be -a -ji, en o -mie 'si 'leglɔn -nun nen Tir 'lee Sidɔn “srɔn “be o ji. Min “kaga zɪɛ o -ta Zozi 'va, kɔɔ 'winun nen yaa dra be waa 'man. ⁹ -Yee “wean Zozi -a 'vɪ 'e -srunɔn le 'nan, 'o 'kɔlɔ -tu man wɪv, “tɔgɔ minnun 'o trun 'e man “kaga. ¹⁰ Fe -le “wean nen e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ be -yɛɛ cɪ 'nan, e min “kaga 'beli, en -cɛnɔn pɛɛnɔn 'o cin -mɛandɪ 'sia 'nan -e 'o kle “man. ¹¹ Minnun nen -yɪ -wɪldɪ “cɪ o -sru “be, -te o Zozi 'yɪ be, o -tɛɛmlan “wɛlɔ, te o -paanman 'nan: «Bali -pɪ nen 'yia.» ¹² 'Pian Zozi 'wɪ “paala -wɛ 'kɔlɔ. Yaa ve -wɛ 'nan: «Te 'ka min nen 'an cɪ be -a ta bɔla minnun le dt!»

**Zozi min 'si “va -fuda
“fli 'yee 'pasianɔn 'a**

(Mt 10.1-4; Lk 6.12-16)

¹³ “Be -sru en Zozi pɔn -tu tri. Minnun nen Zozi cɪ “va “be, e o laabu 'e 'va. En o -ku -a “srɔn. ¹⁴ Zɪ e min -fuda “fli 'si “va zɪɛ, en e 'o 'tɔ 'pa 'yee 'pasianɔn. Yaa dre

zɛ 'nan, -e 'o 'kɔn -a “srɔn. En yaa dre 'nan -e 'o 'ku Bali -le 'wɪ vɪ, ¹⁵te -kɔladɪ a -wɔ -e 'o -yɔ -wɪdunun -pin minnun -sru. ¹⁶Minnun nen e o 'si “va “bɛ, o 'tɔ nen 'gɔ: Simɔn nen yaa 'tɔ 'pa Pieri bɛ, ¹⁷lee Zebede -pinun Zaji 'lee 'e “bɔi Zan nen Zozi o 'tɔ 'pa Boanezi bɛ, -a -ci nen 'nan laa -paan “sɔ -man minnun, ¹⁸lee Andre, 'lee Filipu, 'lee Batelemi, 'lee Matie, 'lee Toma, 'lee Alife -pɪ Zaji, 'lee Tade, 'lee Simɔn -tɔ nen waa laabo “nyian Zelo bɛ, ¹⁹lee Zudazi Karioti. Min nen e “ta -daa Zozi 'nɔnɛ 'e 'nanmannɔn le bɛ -nyren.

Zozi 'le 'pleble “sia nyin?

(Mt 12.22-32; Lk 11.14-23)

²⁰“Bɛ -sru en Zozi 'ku “kɔnnen. Minnun 'o cin 'yɪ “nyian “man “kaga “le “wean, Zozi 'lee 'e -srɔnɔn 'ka 'o 'wulo -da yɪle -e 'o fɛ -blɪ dɪ. ²¹Zɪ Zozi 'mangulinun 'wɪ zɛ -a 'man bɛ, o -si 'sia 'nan 'o 'ko -a 'kunɛ. Kɔɔ -a -cin a o ji 'nan, -a -wulo sre 'e da.

²²En “nyian bɛ, 'fluba 'ci vɪnɔn nen o 'si Zeruzalem bɛ, o 'nan, -yɔ -wɪdunun tazan nen waa laabo Belzebul bɛ, e ya Zozi -sru. En -yee 'pleble 'a nen e -yunun -pian “minnun -sru.

²³-A -nan nen Zozi o laabu, en e 'wɪ tin 'badɪ 'sia -kɔnnen “ji. E 'nan: «Satan 'ka 'kɔlaman -e 'e 'bɔ 'fli -pin dɪ. ²⁴-Te 'leglɔn 'tɔ -ji minnun cɛen 'e cin man, en o ya -kuli -tannan 'o cin man bɛ, 'leglɔn zɛ, e -wia. ²⁵En -te 'kɔn 'tɔwli 'le “nen 'nɔn 'bɛ cɪ 'wɪ 'tɔwli zɛ -a drenan oo, “kɔnnen zɛ e -wia. ²⁶-A -tɔwli “nen “nyian Satan 'lee -yee -yunun -le ve -a. “Te -wɛe cɛen 'e cin man, en o ya -kuli -tannan 'o cin yei “bɛ, “te -yee mingɔnnen trɛ -wi -a -nan 'mɔn. ²⁷'Ka -tɔ 'nan, Satan nen e ya min 'pleble 'a bɛ, min 'ka 'kɔlaman -e 'e -wla -yee 'kuin -e 'e -yee fenun crin wɔ, -te ya'a Satan 'bɔ -yrɪle dɪ.

²⁸Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, 'wɪ 'wɪdɪ pɛɛnɔn nen min -a dra bɛ, Bali -kɔlaman -a 'cɛdɪ -a min le. En “nyian wei

-wɪdɪ pɛɛnɔn min -a -fɔa Bali le bɛ, Bali -kɔlaman -a 'cɛdɪ -a min le. ²⁹'Pian 'wɪ nen Bali lei 'saun -a dra bɛ, min nen e “we “man -wɪdɪ “bɛ, Bali 'ka -a cɛa -a san le 'li “fo “dɪ. 'Wɪ 'kpa, 'wɪ 'wɪdɪ zɛ e -fo -yrɔ 'li “fo “le ve -a.»

³⁰Minnun nen o 'nan, -yɔ -wɪdɪ “a Zozi -sru “bɛ, o 'tɔ 'ji nen e 'wɪ zɛ -a 'vɪ.

-Tɪ nen Zozi -a “siala 'e drɪ 'a?

(Mt 12.46-50; Lk 8.19-21)

³¹Zozi “bɔ 'lee -a “bɔunun -ta. O -fo 'o 'tɔdɪ bei, en o min -tɔ 'pa 'sia 'nan 'e 'ku Zozi laabu. ³²Minnun “kaga “a 'o -nyrandɪ Zozi “srɔn. Waa si -fɔ. O 'nan -yrɛ 'nan: «I “bɔ 'lee 'i “bɔunun a bei. O 'nan, 'i 'lɔ!»

³³Zozi “e 'nan -wɛe 'nan: «-Tɪnun 'bɛ cɪ 'an “bɔ “a? En -tɪnun 'bɛ cɪ 'an “bɔunun -a?»

³⁴Zɪ e 'wɪ zɛ -a 'vɪ bɛ, e minnun nen waa si -fɔ bɛ, o -nanjɛen, en e 'nan: “»Ka 'yɪɔ! 'An “bɔ 'lee 'an “bɔunun nen 'gɔ. ³⁵Fɛ nen maan 'vɪ zɛ -yɛɛ cɪ 'nan, min nen e Bali cɪ 'sɔ wɪ dra bɛ, -yɛɛ cɪ 'an “bɔi -a, en -yɛɛ cɪ 'an “blu “a, en -yɛɛ cɪ 'an “bɔ “a.»

'Saa 'fɔzan man -kɔnnen

(Mt 13.1-9; Lk 8.4-8)

4 Yi -tɔ da bɛ, Zozi 'wɪ “paadɪ 'sia minnun ji “nyian Galile 'yi man. Minnun a trenan “man “kaga, -yee “wean e -fɔ -klɔ -ji 'yi yɪe da, en e -nyran. Minnun -fɔ 'o 'sendɪ 'yi 'plo da. ²-Kɔnnen “ji nen e 'wɪ “kaga paa o ji. Yaa 'vɪ -wɛe 'nan: ³«»Ka 'yɪɔ 'wɪ 'tɔ nen 'gɔ! 'Ka “trɔɛn “tɔ -yrɛ! Min -tɔ 'bɛ 'ku 'saa 'fɔɛ. ⁴Zɪ e ya -a wɛɛnnan bɛ, -a 'wɛe plɔɛn 'sran -si man. “Lomanun -ta, waa blɪ. ⁵-A 'wɛe -mie -sran puo da, fenan nen 'trɛ 'ka “kaga “dɪe -a -nan. E bɔdɪ 'sia tada, kɔɔ 'trɛ 'ka “da “kaga “dɪ. ⁶Zɪ yɪde 'bidɪ 'sia bɛ, en e kaala 'nan, -a “sein 'ka 'kɔɛ -kɔɔblɪ dɪ -le “wean. ⁷-A 'wɛe plɔɛn 'sran fenan nen -tein -taa “bɔɛ bɛ -a -nan. -Tein zɛ e 'tu, e blala 'saa

man, wa'a -kɔlələ -sendɪ -a “da “dɪ, ɛn o kaa. ⁸ -A 'wle plɔɛn 'sran 'trɛ “yi “da. 'O 'bɔ, 'o tru, ɛn 'o 'sɛn “da. -A bɛ -tu 'wle a “man -fuba yaaga. -A bɛ -tu 'wle a “man -fuba 'sheɛdɜ. -A bɛ -tu 'wle a “man -yaa tu. ⁹ Min nen 'wɪ man “trɔɛn “ci -a -wulo -man bɛ, -a san 'e man!»

-Mɛ “le “wean nen Zozi 'wɪ tin 'ba -kɔnnɛn “ji?

(Mt 13.10-17; Lk 8.8-10)

¹⁰ “Bɛ -sru, zɪ Zozi 'fɜ 'e 'saza 'o 'vale 'e -srunɔn 'fuda “fli 'lee min -mienun -a bɛ, ɛn waa laabu Zozi 'lɔ 'nan: «-Kɔnnɛn “nen, yia -fɔ 'gʊɛ, -a -ci nen 'nɔn?» ¹¹ -A -nan nen Zozi -a 'vɪ -wle 'nan: «Kaa 'gʊɛ, 'ka le nen Bali 'yee 'wɪ yɔɔdɪ nen 'e min “paala 'a bɛ -a -ci 'si. 'Pian minnun nen o 'ka 'an -sru “dɪɛ, “o 'wɪ pɛɛnɔn maan -kɔnnɛn “ji. ¹² E dre zɪɛ 'nan -e 'o fɛnan -nanjen, te wa'a -kɔnnɛn 'ye dɪ, ɛn -e 'o 'wɪ man, te wa'a -ci maan dɪ, “tɔɔ 'o 'fli -nɔn Bali le -e 'bɛ -wee 'wɪ 'wɪlɪdunun fui.»

Zozi 'saa 'fɔzan man -kɔnnɛn “ci 'vɪ

(Mt 13.18-23; Lk 8.11-15)

¹³ Zozi -a laabu -wɔ 'nan: «-Te ka'a -kɔnnɛn 'gʊɛ -a -ci manlɛ dɪɛ, kaa dra 'kɔ -e 'ka pɛɛnun -ci man?»

¹⁴ -A -nan nen yaa 'vɪ -wle 'nan: «'Saa 'fɔzan -ku 'yee 'saa 'fɔlə, e ya “le 'nan, min -tu 'bɛ 'ku Bali -le 'wɪ vile. ¹⁵ 'Saa 'wle nen e -sran -si man bɛ, minnun nen o Bali -le 'wɪ maan, 'nun tɔɔn -e Satan 'e 'ta -a 'si o ji bɛ, -wee 'wɪ nen. ¹⁶ ɛn 'saa 'wle nen 'e 'sran puo da bɛ, minnun nen o Bali -le 'wɪ maan, 'nun tɔɔn o “we “man ci “nrandɪ -a bɛ, -wee 'wɪ nen. ¹⁷ Wa'a tʊɛ -e -a “sein 'e 'ku -kɔɔbli dɪ. Wa'a 'o “trɔɛn 'tɔɔla 'ji dɪ. -Te 'wɪ yɪdɪ 'lee 'tɛ 'padɪ o da a bɔnan o man Bali -le 'wɪ le “wean bɛ, tɔɔn -e 'o 'pɛ 'si Bali -le 'wɪ -sru. ¹⁸ ɛn 'saa 'wle nen e -sran fɛnan nen -tein -taa “bɔlə bɛ -a -nan bɛ, minnun nen o Bali -le 'wɪ maan, o “we “man “bɛ, -wee 'wɪ nen. ¹⁹ 'Pian minnun zɪɛ, o -taa 'o 'ci “nrɔndɪ 'silela 'treda fɛnun

“kaga “da. Fɛ yɪdɪ o see “paaman. O ya “vale fɛ pɛɛnɔn 'e dre 'wee vɛ -a. 'Wɪ zɪɛ e -si -tɔɔa Bali wei lɔ, -e 'e vile 'e 'nyranman 'pa o man dɪ. ²⁰ ɛn 'saa 'wle nen o -sran 'trɛ “yi “da bɛ, minnun nen o Bali -le 'wɪ maan, o “we “man -e 'o 'ta wula “da “bɛ, -wee 'wɪ nen. Tɔɔn 'nyranman nen Bali wei -a 'padɪ “siala o man bɛ, -a “nen bɔala -dan. Te o dre “le 'nan 'saa nen -a bɛ -towli 'wle a “man -fuba yaaga, ɛn -a -towli 'wle a “man -fuba 'sheɛdɜ, ɛn -a -towli 'wle a “man -yaa tu bɛ, -yee 'wɪ 'zɜ.»

-Kannɛn man -kɔnnɛn

(Lk 8.16-18)

²¹ “Bɛ -sru ɛn Zozi “e 'nan -wle 'nan: «Min 'ka -kannɛn 'fɔa “nen -e 'e yɔɔ -pɔ wlu dɪ. -Te 'bɛ “cɛɛ “dɪɛ, -e 'e yɔɔ nyinnan “dave wlu dɪ. 'Pian waa -tɔɔla fɛnan 'wein da, te minnun pɛɛnɔn -a ye. ²² Maan ve 'cɛɛ 'nan, fɛ -tu 'ka 'fo 'e yɔɔdɪ -trilii, -e 'e vile 'e bɔla 'ji dɪ. ɛn 'wɪ yɔɔdɪ -tu “ka -e 'o vile 'o man fɛnan 'wein da dɪ. ²³ Min nen 'wɪ man “trɔɛn “ci -a -wulo -man bɛ, -a san 'e man!

²⁴ 'Ka dre “yi 'wɪ nen ka ci -a mannan 'gʊɛ -a va! Zɪ ka Bali wei 'man bɛ, -a da nen Bali 'wɪ 'tɔdɪ “paa “da 'cɛɛ, -e 'e 'ku 'e 'le. ²⁵ Kɔɔ min nen e ci -yɔɔ “bɛ, -a le nen waa “paa “da. 'Pian min nen e “ka -yɔɔ “dɪɛ, -a “tiennɛn nen -yɔɔ “bɛ, o -taa -a 'sile.»

Fei fɛ 'wle bɔdɪ da -kɔnnɛn

(Ezai 55.10-11; 1 Ko 3.6-7)

²⁶ ɛn Zozi -a 'vɪ “nyian 'nan: «Bali -le mingɔnnɛn -blɪdɪ min da bɛ -nyren 'gʊ. E ya “le min -tu 'saa -fɔ 'yee fei. ²⁷ “Bɛ -sru e yi -tɛa “pɛi -man -e 'e 'fuv bodrun. Yaa dra zɪɛ yi -tɔdɜ pɛɛnɔn man. 'Pian fɛ nen e dra 'lɔɔ -e 'saa nyrien 'e bɔ -e 'e tru bɛ, ya'a tɔɔa dɪ. ²⁸ 'Trɛ -a bɔa 'e 'fli -a. Yaa nyrien bɔa 'e 'flin, “bɛ -sru -e 'e 'sɛn “da, -e 'e 'yi mlin. ²⁹ -Te -a 'wle tran bɛ, te -a

-tedt 'bɔ. -A -nan nen min zɛ e -ko -a -tele sren 'a.»

Fei fe 'wle 'tu man -kɔnnen

(Mt 13.31-35; Lk 13.18-19)

³⁰ En Zozi -a 'vɪ “nyian 'nan: «Bali -le mingɔnnen -blɪdɪ min da be, -me “man “nen -kaa -kɔnɔnman? -Kɔnnen “cen “fɔdɪ -a nen maan -ci ve 'cɛɛ? ³¹ Maan -kɔnɔnman fei fe 'wle 'tu man. -A 'wle “wennen “mlian 'treda fe 'wle pɛɛnɔn da. ³² 'Pian -te waa -fɔ be, e bɔa -e 'e tru. -A -dan -cia fei sinwle pɛɛnɔn da. 'E plan -tɔa, -e “lomannun 'o “kɔɛ “tɔ -a 'la 'va.»

³³ -Kɔnnennun zɛ -a “kaga “fɔdɪ -a be, Zozi Bali -le 'wɪ paa minnun ji “le zɪ o -kɔlaman -a -ci mandɪ -a be -yee 'wɪ 'zɔ. ³⁴ -Kɔnnen 'saza 'ji nen e tin 'ba minnun le. 'Pian -te 'o 'vale 'e -srɔnɔn 'a o -fɔ 'o 'saza be, -e 'e pɛɛnɔn 'ci vɪ -wle.

Zozi fulɔ 'pleble 'tu ta -tɔ

(Mt 8.23-27; Lk 8.22-25)

³⁵ Yi -tɔwli 'bɔ zɛ -a funninmlan nen, Zozi -a 'vɪ 'e -srɔnɔn le 'nan: «-Kaa ku 'yi -sru!» ³⁶ O -si -nɔn minnun le. -A -nan nen o -kudɪ 'sia. -Klɔ nen Zozi cɪ -ji paan be, -a -ji nen e -fɔ en o -kudɪ 'sia. -Klɔ -mienun yra o -sru. ³⁷ En fulɔ 'pleble 'tu “fɛɛndɪ 'sia. 'Yi 'sendɪ 'sia -klɔ -ji. 'Sien ve be 'yi “ta -klɔ faa. ³⁸ Tɔ zɛ -a wlu be, te Zozi a yi -tenan -klɔ pei 'ji. -A -wulo a 'e pladɪ -sunmun da. -A -srɔnɔn 'a fuw, en o -yre 'nan: «Bali -le 'wɪ “paazan, 'ku 'nan cɛɛn 'nyandɪ man. “Yie 'man wɪ 'ka 'ji dɔv?»

³⁹ -A -nan nen Zozi wluan, e paan fulɔ da, en yaa 'vɪ 'yi le 'nan: «I 'ta -tɔ! I 'ta “tra!» 'Nun tɔɔn fulɔ “fɛɛndɪ 'le 'tɔ, en fɛnan -tɔ flu. ⁴⁰ Zozi -a laabu -wɔ 'nan: «-Me “klan nen kaa wo zɛ? Ka'a tian yi teala 'an da dɔv?»

⁴¹ -A -nan nen “klan -sen o pɛɛnɔn 'ji, en waa laabudɪ 'sia 'o cin lɔ 'nan: «-Me “sv -man min be cɪ zɛ? Fulɔ 'lee 'yi -a wei maan “yi.»

Zozi min -tu nen -yu -wɔlɪdɪ

“cɪ -a -sru “be -a beli

(Mt 8.28-34; Lk 8.26-39)

5 Zozi 'lee 'e -srɔnɔn 'bɔla Galile 'yi -sru Geraze 'nɔn 'le 'leglɔn 'ji. ² Zɪ Zozi sɔɔnla -klɔ -ji be, min -tu 'si min wunan zia, en e -ta -a 'le. -Yu -wɔlɪdɪ “a min zɛ -a -sru. ³ Min wunan nen e -nyeanla. Min -tu 'ka 'kɔlaman -a -yrɪdɪ -a dɪ. -Te -bulale baa nen oo, wa'a 'kɔlaman dɪ. ⁴ Waa ceinun 'lee -a -penun yrɪ -bulale baa 'e 'pa -a “kaga, te yaa “cɛɛnman 'e man. Min -tu 'pleble 'ka 'cia “da 'lɔɔ -e -a -pɛ 'e 'sɔ -a pladɪ -a dɪ. ⁵ Bodrun funnin, e -cia “min wunan 'lee pɔnnun da -paandɪ -a 'pleble, te 'e 'man 'kɔle buuman -kɔle -a.

⁶ Zɪ e Zozi 'yɪ 'kɔɔbli be, e -ta flan -a, en 'e “pɔ sɔɔnla “wlu. ⁷ -A -nan nen e paan 'pleble, en yaa 'vɪ Zozi le 'nan: «Zozi, 'yie -me “wɪ nen 'an man? Bali nen min ta lou “be, -a -pɪ nen yia. Bali 'tɔ 'ji be, te 'i 'te 'pa 'an da dɪ!» ⁸ Zozi -a 'vɪ -yre 'nan, 'e 'si min zɛ -a -sru, -yee “wean nen e 'wɪ zɛ -a 'vɪ. ⁹ En Zozi -a laabu -yrɔ 'nan: «I 'tɔ nen 'nɔn?»

E 'nan Zozi le 'nan: «'An 'tɔ nen -kuli 'pa 'tu, kɔɔ ku ya min 'gɔɛ -a -sru “kaga.» ¹⁰ En e toba -fɔdɪ 'sia Zozi le 'nan, te 'e 'o 'pin 'leglɔn zɛ -a -ji dɪ.

¹¹ Tɔ zɛ -a wlu be, te 'sru 'pa 'tu a 'e 'blɪnan o “srɔn “pɔn -tu da. ¹² En -yɔnɔn -a 'vɪ Zozi le 'nan: «I yra 'si! I 'ku 'pa 'sia 'srɔnɔn 'labɛ o va -e 'ku 'fɔ o -sru!» ¹³ Zozi 'si -nɔn -wle. -A -nan nen -yu -wɔlɪdɪnɔn 'si min zɛ -a -sru, en o -ku -fɔle 'srɔnɔn -sru. O flan 'sia pɔn 'sean man zia, te o -sean 'yia, en o pɛɛnɔn kaa. O ya 'sru -kpi “fli.

¹⁴ Zɪ 'sru -sru “pinnɔn 'wɪ zɛ -a -nan 'yɪ be, o -te -ji flan -a, en o -ku 'fla 'lee fei -paannun da. 'Wɪ nen e dre be, waa -nan 'sian 'pa. Minnun -ku 'wɪ zɛ -a -nan yule. ¹⁵ Zɪ o 'bɔ Zozi man be, en o min nen blɔgɔ -yu “kaga “cɪ -a -sru “be, -a 'yɪ. E ya 'e -nyrandɪ 'e 'ta le sɔ -a, te -a ta 'si. 'Wɪ zɛ e o cɛɛn nyen -a. ¹⁶ Minnun nen

o ci -nan en Zozi min zɛ -a beli bɛ, 'wɪ nɛn e drɛ bɛ waa -nan 'sɪnan 'pa -wɛ. En 'wɪ nɛn e 'bɔ 'srɪnɪn mɛn bɛ, waa -nan 'sɪnan 'pa "nyian. ¹⁷ -A -nan nɛn o toba -fɔdɪ 'sɪa Zozi lɛ 'nan, 'e 'sɪ 'wee 'lɛglɔn 'jɪ.

¹⁸ Zɪ Zozi "ta -fɔa "klɔ -jɪ bɛ, en min nɛn yaa beli bɛ, e 'nan Zozi lɛ 'nan: «I yra sɪ, 'kɛ 'ko 'yɪa!» ¹⁹ Zozi 'ka 'wɛlɛ "man "dɪ. 'Pɪan "e 'nan -yrɛ 'nan: «I 'kɔ 'yɪe "kɔnnɛn 'i 'mangulinun va! 'Wɪ pɛɛnɔn nɛn Mɪnsan -a drɛ 'yɪɛ bɛ, 'i 'sɪnan 'pa -wɛ! En 'i nyrɪnda nɛn e -sɛn Mɪnsan da bɛ, 'i 'sɪnan 'pa -wɛ!» ²⁰ Min zɛ e -kɔ, en 'wɪ pɛɛnɔn nɛn Zozi -a drɛ -yrɛ "bɛ, yaa -nan 'sɪnan 'padɪ 'sɪa 'lɛglɔn nɛn, waa laabu 'Fla 'fu bɛ -a -jɪ. Minnɪn pɛɛnɔn nɛn o 'wɪ zɛ -a 'man bɛ, o 'lɛbo "fɔ.

Zozi Zairus 'lu 'lee lɪ -tɔ beli

(Mt 9.18-26; Lk 8.40-56)

²¹ Zozi 'fɔ -klɔ -jɪ, en e 'lɪ 'e da Galɪlɛ 'e "pa 'jɪ. Minnɪn 'o cɪn 'yɪ "man "kaga, te e ya tɪan 'yɪ 'plo da. ²² -A -nan nɛn cɪn 'yɪ 'kɔn 'tazɛn -tɔ nɛn waa laabo Zairus bɛ, e -ta. Zɪ e Zozi 'yɪ bɛ, e -trɪa "wɪlɔ, ²³ en e 'nan -yrɛ 'nan: «I yra 'sɪ! 'I 'pa 'an 'va "nyɪandɪ! 'An 'lu cɛɛn 'e yɪɛ 'lɛ wɔdɪ man. 'I yra 'sɪ, 'i 'ta 'i 'pɛ 'pla "da, -e 'e 'beli!»

²⁴ En Zozi sɔɔnɪla -a -sru, te min -a -mɛan "man -pɛ pɛɛnɔn da.

²⁵ Min "kaga zɛ o yɛɪ "bɛ, lɪ -tɔ a -nan, -cɛ a "man. -Cɛ zɛ e nyɛn -sɛanla "man, -a -nan lɛ -fɪda "fli 'bɔ. ²⁶ 'E yra 'yɪ -kɔdɪ -dɔdɔ "kaga 'va 'lɛ "wean, en e 'yɛɛ "lala pɛɛnɔn sɛ. 'Pɪan -yɛɛ -cɛ fa 'ka drɛlɛ "yɪ "dɪ, te e -kɔ 'padɪ -a "da. ²⁷ 'E Zozi 'lɛ 'wɪ 'man, -yɛɛ "wean e wɪa min "kaga zɛ o yɛɪ. E pli Zozi man 'e kɔda zɪa, en e kle -yɛɛ sɔ man. ²⁸ Yaa nɔn 'e 'jɪ 'nan, -te 'e 'pɛ kle 'e "tun -yɛɛ sɔ man bɛ, 'e "belɪa. ²⁹ 'Nun tɔɔn nyɛn -srandɪ "man 'lɛ 'tɔ, en yaa -kɔnnɛn 'yɪ 'nan 'e beli.

³⁰ Zozi -a -tɔ 'nan, 'plɛblɛ 'tɔ 'bɔla 'e 'jɪ. -A -nan nɛn 'e 'man lɪla minnɪn da, en yaa laabu 'nan: «Tɛ kle 'an 'man sɔ man?»

³¹ -A -srɪnɔn -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «"Wuo! Minnɪn 'i -mɛan "man -pɛ pɛɛnɔn da bɛ, -e 'i laabu 'nan, -tɛ kle 'i man?»

³² Zozi 'e yɪɛ 'tɔdɪ 'sɪa 'e man 'nan -e 'e min nɛn e kle 'e man bɛ -a yɪ. ³³ -A -nan nɛn lɪ zɛ, e -ta nyɔɔndɪ -a. Nyɛn a cɛɛn, kɔɔ 'wɪ nɛn e drɛ -yrɛ "bɛ yaa -tɔa 'e 'bɔ 'a. E "pɔ sɔɔn Zozi 'wɪlɔ, en e 'wɪ pɛɛnɔn 'vɪ -yrɛ. ³⁴ Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «An 'lu, 'i yɪ -tera 'an da, -yɛɛ "wean nɛn 'i beli. 'I 'kɔ -trɔɔ! 'Yɛ -cɛ 'sɪ 'i man.»

³⁵ Zozi 'fɔ 'wɪ zɛ -a tin 'banan, en Zairus -lɛ "kɔnnɛn 'pa 'sɪanɔn 'ta -a vɪlɛ Zairus lɛ 'nan: «I 'lu 'ka 'va. Te 'i Bali -lɛ 'wɪ "paazan "kɔe "nyan "nyɪan dɪ!»

³⁶ Zozi 'wɪ zɛ -a 'man. E 'nan Zairus lɛ 'nan: «Te 'i "kɪlan dɪ! 'I yɪ -tera 'an da!»

³⁷ -Te ya'a 'sɪlɛa Pɪɪrɪ 'lee Zajɪ 'lee 'e "bɔɪ Zan -a dɪɛ, Zozi 'ka 'wɛlɛ "man -e min pɛɛ 'e -sɔɔnɪla 'o -sru "dɪ. ³⁸ Zɪ o 'bɔla Zairus -lɛ "kɔnnɛn "bɛ, Zozi min "kaga 'yɪ 'baba 'fɔ o man, te o -wua. ³⁹ 'E wɪa 'kuɪn, en e 'nan -wɛlɛ 'nan: «-Mɛ "lɛ "wean nɛn 'baba 'fɔ 'ka man, te ka -wua? 'Nɛn 'labɛ ya'a 'kalɛ dɪ, 'pɪan e ya yɪ -tɛnan.» ⁴⁰ -A -nan nɛn minnɪn Zozi sɛɛ wɔdɪ 'sɪa.

En e minnɪn pɛɛnɔn 'bɔla bɛɪ. E 'nɛn "tɪ 'lee -a "bɔ 'lee 'e -srɪnɔn yaaga 'sɪa, en o wɪa 'kɔn "bɔ "nɛn 'nɛn 'bɔ cɪ -jɪ bɛ -a -jɪ. ⁴¹ Yaa 'kun 'e 'pɛ -man, en yaa 'vɪ 'e wɛɪ -jɪ 'nan: «Talɪta kumu!» -A -cɪ nɛn 'nan, lɪnɔn 'nɛn, maan 'nan 'yɪɛ 'nan, 'i 'wɪlɔn lɔu. ⁴² 'Nun tɔɔn lɪnɔn 'nɛn zɛ e wɪlɔn, en e 'ta wɔdɪ 'sɪa. -A lɛ a -fɪda "fli. Zɪ o 'wɪ zɛ -a -nan 'yɪ bɛ, o 'lɛbo "fɔ. ⁴³ 'Pɪan Zozi 'wɪ pla -wɛlɛ o "trɔɛn nyuɔndɪ -a. Yaa 'vɪ -wɛlɛ 'nan, te 'o -nan sɛɛ wɔ min -tɔ lɛ dɪ! En e 'nan: «Ka fɛ -nɔn -yrɛ!»

Nazaretɪ 'nɔn 'ka yɪ -telea Zozi da dɪ

(Mt 13.53-58; Lk 4.16-30)

6 "Bɛ -sru Zozi 'kɔ 'e flɪa Nazaretɪ 'o 'vɛlɛ 'e -srɪnɔn 'a. ² Flɪnɪla "yɪ da bɛ, en e 'wɪ "paadɪ 'sɪa minnɪn jɪ cɪn 'yɪ 'kuɪn. Min "kaga "nɛn o -yɛɛ 'wɪ "paadɪ 'man bɛ, o 'lɛbo "fɔ. En waa laabɔdɪ 'sɪa 'o

cin lo 'nan: «Nyin zia nen 'wɪ 'labe “yɛɛ tranla? -Tɛ 'wɪ 'tɔdɪ zɪɛ -a -nɔn -yrɛ? Yaa dra 'kɔ, ɛn e 'lebo “fɔ winun 'labe -a dra? ³Yiba “nyaanzan “tun “nen, ɛn Mari -pɪ nen. Zaji 'lee Zoze 'lee Zud 'lee Simɔn nun flinzan nen. ɛn “nyian bɛ, -a -suannɛn lumɔnnun -nyeanla -kaa va 'gɔ.» -Yee “wean wa'a wei 'silea 'wɪ 'a dɪ.

⁴-A -nan nen Zozi -a 'vɪ -wle 'nan: «Fɛ pɛɛnɔn 'nan bɛ, Bali 'lewei vizan 'tɔ a 'e wluandi. 'Pian -te e ya 'e 'flanɔn 'lee 'e drunun 'lee 'e 'mangulinun yei “bɛ, wa'a siala min -a dɪ.» ⁵-Te ya'a 'silea -pɛ 'pladɪ -a -cɛ -tɛnɔn -mie da -e 'o 'beli dɪɛ, Zozi 'ka -kɔlale 'lebo “fɔ wɪ pee drɛdɪ -a 'fla zɪɛ -a da dɪ. ⁶Yi nen wa'a -telea Zozi da dɪɛ, -a 'wɪ -a 'kan 'e 'ciɪla “da. “Bɛ -sru ɛn e -kɔ 'fla pɛɛnun da, ɛn e 'wɪ paa minnun ji.

Zozi 'e -srunɔn 'fuda “fli 'pa 'sia “flivli
(Mt 10.5-15; Lk 9.1-6)

⁷Zozi 'e -srunɔn 'fuda “fli laabu, ɛn e o 'pa 'sia “flivli. E -kɔladɪ -nɔn -wle 'nan -e 'o -yɔ -wɪldɪnun -pin minnun -sru.

⁸Yaa 'vɪ -wle 'nan: «-Te ya'a 'silea “tonyrin -a dɪɛ, te 'ka 'ta wɔ “man “fɛ pee 'sia dɪ! Te 'ka 'blɪfɛ 'lee 'pada 'lee “lala 'sia dɪ! ⁹'Ka 'manwua “wɔ! Te 'ka 'trale 'sia “fli “dɪ!» ¹⁰ɛn yaa 'vɪ “nyian -wle 'nan: «-Te 'ka 'bɔla 'fla 'tɔ da bɛ, 'ka 'fɔ 'kɔn nen, o 'ka laabu 'ji bɛ -a -ji, -trilii -e 'ka 'kɔdɪ 'e bɔ. ¹¹'Pian -te ka 'bɔla 'fla, ɛn 'fla zɪɛ -a da 'nɔn 'ka 'ka 'silea min -a dɪɛ, ɛn wa'a “trɔɛn “tɔlɛ 'ka wei lɛ dɪɛ, 'ka 'kɔ 'ka 'lɛ! “Cɛɛ -kɔ bɛ, 'ka 'cɛin -man fuɔn -koei “trɔa o da 'wɪ pladɪ -a -wle. -A -ci -kɔɔndɪ nen 'nan 'ka 'pɛ 'si -wee 'wɪ 'ji.»

¹²-A -nan nen o -kɔ, ɛn o Bali -le 'wɪ vɪdɪ 'sia minnun lɛ. Waa 'vɪ -wle 'nan, 'o 'si 'o drɛ wɪ -wɪldɪ “man -e 'o 'fli -nɔn Bali lɛ. ¹³O -yɔ -wɪldɪ “kaga “pin minnun -sru. O 'nyrɔn ciɪ -cɛ -tɛnɔn “kaga “man, te o “belia.

Min -batize drezan Zan -kanan wɪ nen 'gɔ

(Mt 14.1-12; Lk 9.7-9)

¹⁴Mingɔnnɛn Erodi Zozi 'le 'wɪ 'man, kɔɔ -a 'tɔ 'wɪdɪ fuɪla “man, te minnun -a ve 'nan: «Min -batize drezan Zan 'bɛ wluan -kanɔn 'va. -Yee “wean nen -kɔladɪ a -yrɔ ɛn e 'lebo “fɔ winun dra.»

¹⁵ɛn min plɛnnun “o 'vɪ 'nan: «Eli nen.»

ɛn min -mienun “o 'vɪ 'nan: «Bali 'lewei vizan -tɔ nen “le Bali 'lewei vɪnɔn 'li bɛ -wee 'wɪ 'zɔ.»

¹⁶Zɪ Erodi 'winun zɪɛ -a 'man bɛ, ɛn e 'nan: «Zan nen maan -wulo cɛɛn bɛ, -a 'bɔ nen. -Yɛɛ wluan -kanɔn 'va.»

¹⁷Kɔɔ Erodi 'bɛ Zan -tɛ. 'Wɪ nen e dre 'lɔɔ yaa -tɛ bɛ, -nyrɛn 'gɔ. Erodi 'yee minnun 'pa 'sia, ɛn 'o -kɔ Zan 'kunle, waa yrɪ, ɛn waa -fɔ -pɔ 'kuin. Yaa drɛ zɪɛ Erodi -le “wean, kɔɔ lɪ zɪɛ e ya Erodi “bɔɪ Filipu nan -a, ɛn Erodi -a 'si “wlu. ¹⁸'Wɪ zɪɛ Zan -a 'le cɛɛn Erodi lɛ. Yaa 'vɪ -yrɛ 'nan: «-Si 'ka 'i 'lɔ -e 'i “bɔɪ nan 'si 'e 'wlu dɪ.» ¹⁹-A 'wɪ 'nan Erodi man -wɪldɪ. ɛn e Zan -sa 'pla 'nan 'e -tɛa. 'Pian -si nen kɔ 'e 'ciɪla “da “bɛ, ya'a tɔa dɪ. ²⁰Kɔɔ -a -sran Erodi 'bɔ “e “kɪlan wo Zan -lɔ. -Yaa -tɔa 'nan, Zan a Bali -le min tɪgɪ 'a, -yee “wean 'e yɪɛ -tɔa “va, “tɔgɔ 'o -tɛ. Erodi Zan wei mandɪ ye “yi, 'pian 'wɪ nen Erodi “e “yɪ -e “e “vɪ Zan lɛ bɛ, ya'a tɔa dɪ.

²¹Zɪ Erodi -ya lɛ 'le sɔɔ yɪ 'bɔ bɛ, ɛn Erodi -si nen kɔ 'e 'ciɪla “da -e 'e Zan -tɛ bɛ -a 'yɪ. Yi zɪɛ -a da bɛ, Erodi min -dandannun 'lee 'yee 'sounjanun tanɔn 'lee Galile min cejenun laabu 'nan, 'o 'ta “fɛdɪ drɛ 'e 'va. ²²ɛn Erodi 'lu 'kɔ “dre 'tanle 'o 'lɛ. Erodi 'lee 'yee minnun pɛɛnɔn 'ci 'sɔ 'e 'ciɪla “da.

-A -nan nen Erodi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Fɛ nen i cɪ “va bɛ, 'i laabu 'an 'lɔ, maan -nɔan 'yɪɛ!» ²³ɛn Erodi -tɔ 'e wei da -a vɪdɪ -a 'nan: «-Te 'men mingɔnnɛn trɛ va nen i cɪ bɛ, maan 'fɔɪ 'tɔ -nɔan 'yɪɛ.»

²⁴ En nɔnɔɛ zɪe e 'bɔla, e -ku -a laabule 'e "bu 'lɔ 'nan: «-Mɛ "fɛ nen 'an laabu -yrɔ?»

-A "bu "e -yre 'nan: «Min -batize drezan Zan -wulo nen, 'i laabu -yrɔ!»

²⁵ -A -nan nen e 'li 'e da "nyiandu mingɔnnen Erodi -va, en yaa 'vɪ -yre 'nan: «Min -batize drezan Zan -wulo va nen an cɪ. 'I -nɔn 'men -naagu "pledi da!»

²⁶ Zɪ Erodi 'wɪ zɪe -a 'man bɛ, -a ta dre 'trɔdrɔ. 'Pian e -tɔ 'e wei da minnun nen o -ta "fɛdi da bɛ o yie man, -yee "wean ya'a -kɔlale -a vidɪ -a -cɛje dɪ. ²⁷ -A -nan nen e 'sounja -tɔ 'pa 'sia 'nan, 'e 'ku Zan -wulo 'cɛn. 'Sounja zɪe e -ku -pɔ 'kuin, en e Zan -wulo cɛen. ²⁸ E -ta -a "pledi da, en yaa -nɔn nɔnɔɛ 'bɔ le. En nɔnɔɛ zɪe yaa -nɔn 'e "bu "le. ²⁹ Zɪ Zan -srɔnɔn 'wɪ zɪe -a 'man bɛ, en o -ku -a -kadɪ 'silea. O -ku -a wɔle.

Zozi -blɪfɛ -nɔn min -kpi 'soolu le

(Mt 14.13-21; Lk 9.10-17; Zan 6.1-13)

³⁰ Minnun nen Zozi o 'pa 'sia paan bɛ, o -ta. 'Wɪ pɛɛnɔn nen waa dre bɛ, 'lee 'wɪ nen waa paa minnun ji bɛ, waa 'sinan 'pa Zozi le. ³¹ En Zozi -a 'vɪ -wɔle 'nan: «-Kaa 'si fɛ 'gɔɛ -a -nan! -Kaa ku fenan nen e cɪ flu bɛ -a -nan, -e -kaa 'flinla "wɛnɔn!» Fɛ nen e 'wɪ zɪe -a 'vɪ bɛ, -yɛɛ cɪ 'nan, minnun nen o -kɔ 'lee minnun nen o -taa "bɛ, o ya "kaga "bɔɔ -le "wean, wa'a 'o 'wulo -da ye -e 'o fɛ -bli dɪ.

³² -A -nan nen Zozi 'lee 'e -srɔnɔn -fɔ -klɔ -ji 'o 'saza, en o -kudɪ 'sia fenan nen e cɪ flu bɛ -a -nan. ³³ Minnun o -kɔnan 'yɪ. En 'wɪ zɪe min "kaga -a 'man. -Yee "wean o 'si 'fla pɛɛnɔn da, en o -trɔɔ 'o 'le flɔn -a fɛ zɪe -a -nan. ³⁴ Zɪ Zozi sɔɔnla -klɔ -ji bɛ, e min "kaga zɪe 'o 'yɪ 'o 'sendɪ. O nyrinda -sen "da, kɔɔ e o 'yɪ "le 'nan 'blanun nen o -sru "pinzan "ka "dɪɛ, -wee 'wɪ 'zɔ. -A -nan nen e 'wɪ "kaga "paadɪ 'sia o ji.

³⁵ Zɪ funninmlan "ta "paala bɛ, en Zozi -srɔnɔn pli "man. O 'nan -yre 'nan: «-Pei "ta taan, en min 'ka 'nyɛanla 'gɔ dɪ. ³⁶ -

Yee "wean 'i vɪ minnun le 'nan, 'o 'ku fei -paannun 'lee 'flanun nen -kaa "srɔn 'gɔɛ -a da -e 'o 'wee -blɪfenun 'lɔ, 'o -bli!»

³⁷ En Zozi -a 'vɪ -wɔle 'nan: «'Ka 'blɪfɛ -nɔn -wɔle 'ka 'bɔ 'a!»

-A -nan nen waa laabu Zozi 'lɔ 'nan: «'Kɔɔ dra kɔ -e 'ku 'blɪfɛ -nɔn -wɔle? 'I ya "vale 'nan 'ku 'ku minnun "kaga 'labɛ o -blɪfɛ 'lɔ yi yaa "fli "da 'nyranman "lala -a?»

³⁸ En Zozi -a laabu -wɔle 'nan: «'Kpɔun wea nen 'ka 'lɔ? 'Ka 'ku -a -nanjen!»

Waa laabu 'o cin lɔ, en o -yre 'nan: «'Kpɔun 'soolu 'lee pɔ "fli "nɛn 'ku 'lɔ.»

³⁹ "Bɛ -sru en Zozi -a 'vɪ 'e -srɔnɔn le 'nan, 'o min pɛɛnɔn 'nyran "tra 'e 'kule -a, 'e 'kule -a. ⁴⁰ En minnun -nyran 'e 'kule -a, 'e 'kule -a. -A 'kule -mie bɔɔ min -yaa tɔ, en -a 'kule -mie bɔɔ min -fuba 'soolu.

⁴¹ -A -nan nen Zozi 'kpɔun 'soolu 'lee pɔ "fli zɪe -a 'si, 'e yra -tɔ laji, en e Bali muo "fɔ. E 'kpɔunnen ta cɛen, en yaa -nɔn 'e -srɔnɔn le 'nan, 'o -pli "minnun man. E pɔ "fli pli "nyian minnun pɛɛnɔn man. ⁴² Min pɛɛnɔn fɛ bli, o 'kan. ⁴³ 'Kpɔun ponennun 'lee pɔnɔn nen o -fɔ bɛ, -a -srɔnɔn -a -sen saannen -fuda "fli "ji, yaa 'fa. ⁴⁴ Minnun nen o 'kpɔun bli bɛ, -klɔnɔn a 'o va -kpi 'soolu.

Zozi 'ta 'wɔ 'yi yie da

(Mt 14.22-33; Zan 6.16-21)

⁴⁵ "Bɛ -sru en Zozi 'tɔ 'e -srɔnɔn man 'nan, 'o 'fɔ -klɔ -ji -e 'o 'trɔɔ 'e 'le Bezaida fla 'yi -sru. E -fɔla "da 'nan -e 'e 'si -nɔn minnun le, te o -kɔ -wee "kɔnɛn. ⁴⁶ Zɪ o pɛɛnɔn cɛen 'kudɪ man bɛ, en e -ku Bali trɔ 'bale pɔn -tɔ da.

⁴⁷ -Pei 'tan, en -klɔ "e 'bɔ 'wɔ 'yi yei, te Zozi a tian 'e 'tuwli "tra. ⁴⁸ Zozi -a 'yɪ 'nan, 'e -srɔnɔn a 'o yra yunan -klɔ -fɔdɪ -a, kɔɔ fulɔ "fɛɛnman e -taa "o da zia. -Pei -man, mannen tɛdɛ -a bɛ, en e -kɔla o -sru 'ta wudɪ -a 'yi yie da. E "ta -cia "o da. ⁴⁹ -A -nan nen waa 'yɪ, te e ya 'ta wɔnan 'yi yie da. -Wee 'ji "le 'nan min lei nen,

en o -paandi 'sia. ⁵⁰ Waa 'yɪ 'o pɛɛnɔn, en nyen -sen o ji.

'Pian Zozi -a 'vɪ -wɛ 'nan: «'Ka -pɔan 'kun! Te 'ka "klan dɪ! 'An 'bɔ nɛn.» ⁵¹ -A -nan nɛn e -fɔ o va -klɔ -ji. 'Nun tɔɔn fulɔ 'ta 'tɔ. 'Wɪ zɪ e o 'plo 'fɔ 'e 'ciɪla "da. ⁵² 'Lebo "fɔ wɪ nɛn Zozi -a drɛ 'kpɔun -a bɛ, wa'a -ci manɛ dɪ. -Wee -ci mandɪ a -kɔɔbli -le "wɛan.

Zozi -cɛ -tɛnɔn beli Jenezaret

(Mt 14.34-36)

⁵³ Zɪ o 'yɪ cɛɛn bɛ, o 'bɔla Jenezaret. ⁵⁴ O sɔɔnla -klɔ -ji, 'nun tɔɔn minnun Zozi -kɔnnɛn 'yɪ. ⁵⁵ O cit fɛ pɛɛnɔn 'nan -a vɪdɪ -a minnun lɛ. -A -nan nɛn minnun -tadɪ 'sia -cɛ -tɛnɔn 'a "sɛ "ji, fɛnan nɛn waa 'man 'nan e ya bɛ -a -nan. ⁵⁶ Fɛnan pɛɛnɔn nɛn e 'bɔ bɛ, -tɛ e ya 'fla "wɛnnɛn da -a oo, -tɛ e ya 'fla -dan da -a oo, -tɛ fei -paan "da "nɛn oo, minnun -taa "cɛ -tɛnɔn -a -guada. O toba -fɔa Zozi lɛ 'nan, 'e 'yɛɛ sɔ 'lebo 'fɛndaa 'tɔvɪ -e -cɛ -tɛnɔn 'o kle "man. -Cɛ -tɛnɔn pɛɛnɔn nɛn o kle "man "bɛ, o beli.

Zuif 'nɔn kluda wɪ

(Mt 15.1-9; Lk 11.37-41)

7 Yi -tɔ da bɛ, Farizɛn 'nɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn -mienun 'si Zeruzalɛm, en o -ta Zozi 'va. ² Waa 'yɪ 'nan -a -srɪnɔn plɔɛn fɛ bli, tɛ wa'a 'o 'pɛ -man "foelɛ "lɛ zɪ o tranun -a 'vɪ 'nan 'o drɛ bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ dɪ.

³ Zuif 'nɔn nɛn Farizɛn 'nɔn 'a bɛ, 'lee Zuif 'nɔn pɛɛnɔn bɛ, -tɛ wa'a 'o 'pɛ -man "foelɛ "lɛ zɪ o tranun -a 'vɪ 'nan 'o drɛ bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ dɪ, wa'a fɛ ble dɪ. ⁴ En -tɛ o 'si 'fleji bɛ, -tɛ wa'a 'o -srulɛ "lɛ zɪ o tranun -a 'vɪ 'nan 'o drɛ bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ dɪ, wa'a fɛ ble dɪ. O kluda wɪ "kaga plɔɛn a "nyian. E ya 'yɪ 'mlin 'kulɛnɛnnun -ci "foedɪ da, en e ya -pɔnɪn 'lee -daganun -ci "foedɪ da, [en e ya nyinnan "davenun -srudɪ da.]

⁵ -Yɛɛ "wɛan Farizɛn 'nɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'a laabu Zozi 'lɔ 'nan: «-Mɛ "lɛ "wɛan nɛn, 'i -srɪnɔn 'ka 'wɪ nɛn -kaa tranun -a 'vɪ 'nan -kaa drɛ bɛ -a dra dɪ? 'Pian wa'a 'o 'pɛ -man dra 'saun Bali 'lɛ 'vaa -e 'o fɛ -blɪ.»

⁶ -A -nan nɛn Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «Wei "flivli 'nɔn! 'Wɪ nɛn Bali 'lewei vɪzan Ezai -a cren -tɛ 'ka man bɛ, 'wɪ 'kpa nɛn, kɔɔ yaa 'vɪ 'nan:

«Bali "e 'nan:

Minnun 'labɛ,

waan 'tɔ "yɪ "vɛ 'o 'lɛ lou,

'pian o jinun bɛ,

o ya 'o 'sidɪ 'an man -kɔɔbli.

⁷ -Wee 'an 'sudɪ bɛ -a "nɛn "ka "dɪ.

Kɔɔ -pɛinun nɛn blamin a -tɔ bɛ,

-a 'bɔ nɛn waa "paaman minnun ji

'nan -yɛɛ cɪ Bali -lɛ -si -a.»

⁸ En Zozi -a 'vɪ -wɛ 'nan: «'Ka "trɔɛn 'si Bali -lɛ -pɛi -va, en ka -sɔɔnla 'ka tranun kluda wɪ -sru. ⁹ 'Ka 'ci a 'e 'cɛndɪ. Ka Bali -lɛ -pɛi tuv 'ka 'pɛla koda, en ka lɛa 'ka tranun kluda wɪ man.

¹⁰ 'Wɪ nɛn yaa -kɔɔnman bɛ -nyrɛn 'gɔ.

E ya 'e 'cɛn -tedɪ 'nan:

«I yɪɛ 'nan 'i "tɪ 'lee 'i "bɔ "man!»

En "nyian 'nan:

«Min nɛn,

'e wei 'pla 'e "tɪ "man,

-tɛ 'bɛ "cɛɛ dɪɛ,

'e "bɔ "man bɛ,

'o san -tɛ!»

-Pɛi zɪɛ Bali 'bɛ -nɔn Moizi lɛ, ¹¹ 'pian kaa "paaman minnun ji 'nan, -si a 'e 'nɔndɪ min lɛ -e 'e vɪ 'e "tɪ 'lee 'e "bɔ "lɛ 'nan: «Ma'an kɔlamɛn -e 'an 'pa 'ka 'va dɪ. "Lala nɛn kɔ "an -nɔn 'cɛɛ bɛ, maan drɛ Kɔɔ -ban -a. -A -ci nɛn 'nan, maan -nɔn Bali lɛ.» ¹² 'Cɛɛ 'wɪ "paadɪ zɪɛ e -si -tɔa -yrɔ -e 'e 'pa 'e "tɪ 'lee 'e "bɔ 'va. ¹³ Zɪ ka Bali wei klu -sɛanla 'ji 'ka tranun kluda wɪ -a zɪɛ. En 'wɪ zɪɛ -a -tɔwli "nɛn kaa dra 'wɪ "kaga "ji.»

-Me “fe 'be min “tri -tɔa Bali 'le?*(Mt 15.10-20)*

¹⁴“Be -sru en Zozi min “kaga laabu “nyian, en e 'nan -wle 'nan: «Ka “trɔɛn “tɔ 'an wei le -e 'ka 'wɪ 'gʊɛ -a -ci man 'kpa. ¹⁵Fɛ nɛn e “sia bei, -e 'e -wla “min ji be, ya'a min “tri 'tɔa Bali 'le dɪ. 'Pian fɛ nɛn e “sia min ji -e 'e bɔla bei “be, -yɛɛ min “tri -tɔa Bali 'le. ¹⁶[Min nɛn 'wɪ man “trɔɛn “ci -a -wulo -man be, -a san 'e man!]

¹⁷Zozi 'si min “kaga yei, en e wla 'kuin. -A -nan nɛn -a -srɔnɔn 'a laabu -yrɔ 'nan, 'e -kɔnnɛn “nɛn yaa -fɔ be -a -ci vɪ 'wle! ¹⁸En e 'nan -wle 'nan: «Ka 'bɔ “nyian, ka'a 'kɔlaman -e 'ka 'wɪ zɪɛ -a -ci man dʊv? Fɛ nɛn e -wlamlan min ji be, ya'a min “tri 'tɔa Bali 'le dɪ. Ka'a tɔa zɪ dʊv? ¹⁹Kɔɔ ya'a 'wlamlan min souba ji dɪ, 'pian e -ko min -pɔan 'ji. “Be -sru -e min 'e 'kʊ -fɔ -a lua.»

'Wɪ zɪɛ -a vɪdɪ -a nɛn Zozi -a kɔɔn 'nan, -blɪfɛ -tʊ 'ka min “tri -tɔa Bali 'le dɪ.

²⁰En Zozi -a 'le 'sran 'nan: «Fɛ nɛn, e “sia min ji be, -yɛɛ min “tri -tɔa Bali 'le. ²¹Kɔɔ blamin souba 'ji nɛn ci “nrɔndɪ -wɪdɪ pɛɛnɔn “sia. -Kɔnnɛn -wɛɛdɪ “kaga 'lee lɪ -wɛɛdɪ “kaga “a -tʊ, en crin wɪdɪ a -tʊ, en min -tɛdɪ a -tʊ, ²²en min nan -wɛɛdɪ 'lee min -sran -wɛɛdɪ a -tʊ, en “lala yɪdɪ “yi “bʊv “a -tʊ, en nyannɛn dɛdɪ a -tʊ, en -dawli dɛdɪ a -tʊ, en fɛ -blɪdɪ 'lee -wɛn mlɪndɪ -e 'e 'ciɪla “da “be e ya -tʊ, en man bʊdɪ a -tʊ, en 'wɪdɪ min man -wɪdɪ “a -tʊ, en fli dɛdɪ -dandan a -tʊ, en -blʊ 'tandɪ a -tʊ. ²³'Wɪ 'wɪdɪ pɛɛnɔn zɪɛ, o “sia min ji, en -wɛɛ min “tri -tɔa Bali 'le.»

-Pen lɪ -tʊ yi -tera Zozi da*(Mt 15.21-24)*

²⁴Zozi 'si fɛ zɪɛ -a -nan, en e -kʊ Tir 'fla “srɔn Fenizi 'leglɔn 'ji. E wla 'kɔn 'tʊ -ji. E 'ka “vale 'nan, minnɔn 'o -tɔ 'nan e

ya -nan dɪ. 'Pian ya'a -kɔlale dɛdɪ -a dɪ. ²⁵Lumɔn -tʊ a 'fla zɪɛ -a da. -Yʊ -wɪdɪ “a -a 'lu -sru. 'Nun tɔɔn e Zozi 'le 'wɪ 'man, en e -ta “va, en 'e “pɔ sɔɔnla “wlu. ²⁶-A -nan nɛn e toba -fɔ -yrɛ 'nan, 'e 'yʊ -wɪdɪ “pin 'e 'lu -sru. Lɪ 'bɔ zɪɛ Zuif lɪ “cɛɛ dɪ, e “sia Siri Fenizi 'leglɔn 'ji.

²⁷En Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «'I nannannun 'tʊ 'o fɛ -blɪ 'o 'kan 'lɔ! E 'ka 'wɪ “yi, -e min 'e nannannun -lɔ 'kpɔun 'si 'e -nɔn -plɛnnun lɛ dɪ.»

²⁸En yaa 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «'Wɪ tɪglɪ nɛn, yia 'vɪ, 'an 'san. 'Pian nannannun 'nean plɛn nɛn e -seanla be, -plɛnnun nɛn 'tablo wlu be, waa -ble.»

²⁹En Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «'Yia 'vɪ fɛnyian. 'I 'kʊ, -yʊ -wɪdɪ 'si 'yie 'nɛn -sru!»

³⁰-A -nan nɛn lɪ zɪɛ e 'li 'e da 'yɛɛ “kɔn -nɛn. E 'bɔ 'yɛɛ 'nɛn man 'e nyinnandɪ -saa da, te -yʊ -wɪdɪ 'si -a -sru.

Zozi bobo -tʊ beli*(Mt 15.29-31)*

³¹“Be -sru en Zozi 'si 'leglɔn nɛn Tir 'fla “srɔn “be -a -ji. E ciɪla Sidɔn, en e -kʊ 'leglɔn nɛn waa laabo 'Fla 'fu be -a da Galile 'yi man. ³²-A -nan nɛn minnɔn -ta bobo -tʊ -a Zozi lɛ, en o toba -fɔ -yrɛ 'nan, 'e 'pɛ 'pla “da, -e 'e 'beli.

³³Zozi -cɛzan zɪɛ -a 'si minnɔn “srɔn “kogo, en e -kʊ -a -kɔɔbli fɔɔ. E 'pɛ 'wle 'wʊ -a “trɔɛn 'ji, en e 'le 'yi 'si, yaa klɛ -a nɛn man. ³⁴-A -nan nɛn 'e yie -tɔ laji, e flin -vɛɛ, en yaa 'vɪ -yrɛ 'e wei -ji 'nan: «Efata!» -A -ci nɛn 'nan, 'i 'le 'su! ³⁵'Nun tɔɔn -a “trɔɛn 'le 'su, en -a nɛn flu. -A -nan nɛn e 'wɪdɪ 'sia tɪglɪ.

³⁶Zozi 'wɪ 'pla minnɔn lɛ 'nan, te 'o -nan wɪ vɪ minnɔn lɛ dɪ! E 'wɪ “paala -wle te yaa “paala, 'pian 'be 'nan nɛn minnɔn -a fuimlan “man “bʊv. ³⁷Min pɛɛnɔn 'lebo “fɔ 'e 'ciɪla “da, te waa ve 'nan: «'Wɪ pɛɛnɔn nɛn yaa dra be, e ya “yi. Yaa dɛɛ en “trɔɛn “winɔn “trɔɛn 'le 'su, en yaa dɛɛ en bobonun nɛn baa flu.»

Zozi -blufe -nɔn min -kpi sinjen le*(Mt 15.32-34)*

8 Tɔ zɛ -a man nen, min “kaga 'o cin 'yɪ “nyian Zozi man. En zɪ o -blufe “ka -e 'o -bli dɛ, -a -nan nen yaa 'vɪ 'e -srɔnɔn le 'nan: ²«Minnun 'labe, o nyrinda -sean 'an da. Kɔɔ yi yaaga nen 'gɔ, te o ya 'an “srɔn, en -blufe -tɔ 'ka -wɔ “dɪ. ³-Te an o 'li 'o da 'o 'ci le dra -a be, o man -taa tɔale -sia. En “nyian be, o -mienun 'sinan a -kɔɔbli.»

⁴-A -srɔnɔn -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Nyin zia nen min -blufe ye -e 'e -nɔn -wɛ fenan nen min 'ka 'nyeanla 'gɔ dɛ -a -nan?»

⁵En Zozi -a laabu -wɔ 'nan: «Kpɔun a 'ka 'lɔ wea?»

O 'nan -yrɛ 'nan: «E ya 'sɔravli.»

⁶Tɔɔn e 'nan minnun “kaga zɛ -wɛ 'nan, 'o -nyran “tra. E 'kpɔun 'sɔravli zɛ -a 'si, e Bali muo “fɔ, en yaa “nen jɛen. Yaa -nɔn 'e -srɔnɔn le 'nan, 'o -pli “o man. En waa pli o man. ⁷Pɔ “wɛnwɛnnen -mie a “nyian -wɔ “tiennɔn. Zozi Bali muo “fɔ, en yaa 'vɪ 'e -srɔnɔn le 'nan: «Ka -pli “nyian o man!» ⁸Minnun pɛɛnɔn -a bli, o 'kan. En -a ponennun nen o -fɔ be, waa tre 'e cin man, e saannen 'fa 'sɔravli. ⁹Minnun nen waa bli be o “nen bɔa -kpi sinjen. “Be -sru en Zozi -si -nɔn -wɛ 'nan 'o 'li 'o da 'o fla. ¹⁰En Zozi 'lee 'e -srɔnɔn -fɔ -klɔ -ji. O -kɔ 'trɛ nen, waa laabo Damanuta be -a da.

Farizen 'nɔn 'ka Zozi 'le 'wɪ 'ci manle dɪ*(Mt 16.1-4; Lk 12.54-56)*

¹¹Farizen 'nɔn 'ta, en o -sa -fɔdɪ 'sia Zozi 'va. -A man -tandɪ -le “wean, waa laabu -yrɔ 'nan, -te -yee -kɔladɪ “sia Bali va be, 'e 'lebo “fɔ wɪ -tɔ dre laji. ¹²Zozi flin -vɛɛ, en e 'nan -wɛ 'nan: «-Mɛ “le “wean nen 'ka -naagunɔn, 'lebo “fɔ wɪ nen kaa -wɛɛman? Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪgɪ 'a 'nan, wa'a 'lebo “fɔ wɪ -tɔ -kɔɔnman 'ka -naagunɔn le dɪ.» ¹³-A -nan nen e 'si o va, e -fɔ -klɔ -ji, en e -kɔ 'yi -sru.

Zozi -srɔnɔn 'ka Zozi**'le 'wɪ 'ci manle dɪ***(Mt 16.5-12)*

¹⁴Zozi -srɔnɔn 'ci 'san 'kpɔun siadu man. 'Kpɔun -tɔwli “nen -wɔ “klɔ -ji. ¹⁵En Zozi 'wɪ pladɪ 'sia -wɛ. Yaa 'vɪ 'nan: «Ka yie 'tɔ 'ka 'fli -va! Erodi 'lee Farizen 'nɔn 'le 'mannyan 'le “wean nen maan ve zɛ.»

¹⁶-A -nan nen -a -srɔnɔn -a vidɪ 'sia 'o cin yei 'nan, 'kpɔun nen e 'ka -kaa 'lɔ dɛ, -yee “wean nen e 'wɪ zɛ -a 'vɪ.

¹⁷Zozi 'wɪ zɛ -a -kɔnɛn 'yɪ, en yaa 'vɪ -wɛ 'nan: «-Mɛ “wean nen kaa ve 'nan, 'kpɔun -le “wean nen an 'wɪ zɛ -a 'vɪ? Ka'a tian 'wɪ 'ci manle dɔv? En ka'a 'wɪ 'paala 'ka 'ka 'ji dɔv? -Mɛ “le “wean 'cee 'wɪ mandɪ 'le 'wɔ? ¹⁸'Ka yie nen “ji “be, fenan yɪve “cɛɛ dɔv? Ka “trɔɛn “nen 'ka 'wulo -man be, 'wɪ manve “cɛɛ dɔv? 'Wɪ 'cin 'ka 'fɔala 'ka 'ji dɔv? ¹⁹Tɔ nen an 'kpɔun 'soolu -pliman min -kpi 'soolu man -e 'o 'kan be, 'kpɔun ponɛn nen, e -fɔ be, e saannen 'fa wea?»

O -yrɛ 'nan: «-Fuda “fli.»

²⁰En Zozi 'a laabu “nyian 'nan: «Tɔ nen an 'kpɔun 'sɔravli -pliman min -kpi sinjen man -e 'o 'kan be, 'kpɔun ponɛn nen, e -fɔ be, e saannen 'fa wea?»

O -yrɛ 'nan: «'Sɔravli.»

²¹Zozi “e -wɛ 'nan: «-Te 'be a zɛ, -me “le “wean ka'a tian 'wɪ 'ci manle dɪ?»

Zozi yie 'wizan -tɔ beli Bezaida

²²Zozi 'lee 'e -srɔnɔn 'bɔla Bezaida, en minnun -ta yie 'wizan -tɔ -a -yrɛ. O toba -fɔ Zozi le 'nan 'e kle “man. ²³-A -nan nen Zozi yie 'wizan zɛ, -a 'kun 'e 'pɛ -man, en e -kɔ -a 'fla lunɛn. E 'le 'yi 'pa -a yie da, en e 'e 'pɛ 'pla min zɛ -a da. “Be -sru en yaa laabu -yrɔ 'nan: «I fe -tɔ ye?»

²⁴E fenan -nanjen, en e 'nan: «An minnun ye. E dra “le 'nan yibanun 'be cɪ 'ta wunan.»

²⁵ En Zozi 'e 'pe 'pla “nyian -a yie da. -A -nan nen min zie e fenan 'yɪ 'wein, e beli.
²⁶ Zozi -a 'li 'e da 'e fla 'wɪ pladt -a -yre. Yaa 'vɪ -yre 'nan: «I 'ku 'i 'mangulinun va, 'pian te 'i 'ciɫa Bezaida 'fla yei “dɪ!»

Min nen Zozi cɪ -a bɛ Pieri -a 'vɪ

(Mt 16.13-20; Lk 9.18-21)

²⁷ Zozi 'lee 'e -srɔnɔn a -kunan 'flanun nen Sezare Filipu “srɔn “bɛ -a da. O ya -sia, en e 'wɪ 'gʊɛ -a laabu 'e -srɔnɔn 'lɔ. Yaa laabu 'nan: «Minnun “o 'nan, -tɪ nen 'maan?»

²⁸ En o 'nan -yre 'nan: «Min -mienun “o 'vɪ 'nan, min -batize drezan Zan nen 'yia. En min plɔennun “o 'vɪ 'nan, Bali 'lewei vɪzan Eli nen 'li bɛ -nyren 'yia. En min -mienun “o 'vɪ 'nan, Bali 'lewei vɪnɔn nen 'li bɛ, -a -tv nen 'yia.»

²⁹ En Zozi -a laabu -wɔ 'nan: «Kaa “nun, “ka 'vɪ 'nan, -tɪ nen 'maan?»

Pieri “e -yre 'nan: «I ya Crizi nen Bali -a 'pa 'sia -e 'e minnun 'si 'wɪ 'ji bɛ -a.»

³⁰ En Zozi 'o “trɔɛn nyuɔn 'wɪ pladt -a -wle 'nan, te 'o 'yee 'wɪ vɪ min le “fo “dɪ.

Zozi 'e 'kanan 'lee 'e wluandɪ -kanɔn 'va wɪ 'vɪ

(Mt 16.21-23; Lk 9.22)

³¹ “Be -sru en Zozi 'wɪ “paadt 'sia 'e -srɔnɔn 'ji. Yaa vɪdɪ 'sia -wle 'nan: «Yra yɪdɪ “kaga “ta -daa “bɔle 'an 'bɔ Blamin -pɪ man. Min cejenun 'lee Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn -taa 'an drele 'o 'pela koda. Waan -tea. 'Pian -a yi yaagazan da bɛ, -e 'an 'wluan -kanɔn 'va.»

³² E 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ -wle 'wein. -A -nan nen Pieri Zozi laabu 'o “fli yei, en e 'wɪ 'pla Zozi le. E -yre 'nan: «Te 'i 'wɪ zɪɛ -a vɪ “fo “dɪ!»

³³ Zozi 'e 'man lila, 'e -srɔnɔn 'nanjɛɛn, en e 'wɪ 'pla Pieri le 'kɫagla. Yaa 'vɪ -yre 'nan: «Satan, 'i 'si 'an “srɔn “kogo! 'Wɪ nen 'i 'ci “nrɔnman “da “bɛ, -a 'bɔ “cɛɛ Bali -a nrɔn 'e 'ji dɪ. 'Pian 'yie ci “nrɔndɪ a blamin -le vɛ da.»

Zozi -sru 'ta wudɪ

(Mt 16.24-28; Lk 9.23-27)

³⁴ -A -nan nen Zozi minnun pɛɛnɔn 'lee 'e -srɔnɔn laabu 'e “srɔn. En e 'nan -wle 'nan: «Te min nen e ya “vale 'e 'ta wula 'an -sru “bɛ, 'e 'bli 'si 'e 'fli da, en 'e 'wɪ yra yɪdɪ man, en 'e 'wɪ 'kadɪ man yɪba “plan da 'vaa, -e 'e -sɔnɔnla 'an -sru. ³⁵ Min oo min nen e ya 'e 'ladɪ 'yee 'treda da bɛ, -yee 'treda -taa 'sɪle -yrɔ. 'Pian min nen 'e 'pɛ 'si -yee 'treda da “fo, en yaa -nɔn 'men 'an yɪdɪ “yi 'lee Bali -le 'wɪ 'nɔnɔn yɪdɪ “yi “le “wean bɛ, Bali -le 'belɪdɪ dra -a san -le vɛ -a. ³⁶ -Te min 'treda fɛ pɛɛnɔn 'yɪ, en 'belɪdɪ 'si -yrɔ “bɛ, -a -trɔn nen -mɛ “a? E 'ka “fo “dɪ. ³⁷ Kɔɔ ya'a 'kɔlaman -e 'e 'belɪdɪ zɪɛ -a ta pan wɔ 'e 'lɔ fɛ -tv -a dɪ. ³⁸ -Naagɔnɔn 'o 'fli cɛɛn Bali man, en o ya 'wɪ 'wɪdɪ “kaga “drenan. Min nen, yra -a -tɛ o 'le -a vɪdɪ -a 'nan 'e ya 'an -sruzan 'a bɛ, -tɛ 'bɛ “cɛɛ dɪ, 'men 'wɪ vɪdɪ -wle yra -a -tɛ bɛ, Blamin -pɪ -yee vɛ yra -tea “nyian tv nen e -taa “man “bɛ -a man. E -taa 'e “tɪ “le 'tɛ 'san 'lee 'e “tɪ “le 'pasianɔn 'le 'tɛ 'san da.»

9 En Zozi -a 'le 'sran -a vɪdɪ -a 'nan: «Maan vɛ 'cɛɛ 'wɪ tɪɫɪ 'a 'nan, 'ka pɛɛnɔn nen 'an 'le 'gʊɛ, ka'a 'cɛan -kaadt man 'vaa -e 'ka yɪ 'nan Bali mingɔnɛn -blɪdɪ 'sia 'yee 'pleble 'a dɪ.»

Zozi -srɔnɔn yaaga Zozi 'yɪ 'yee 'tɛ 'san wɪ

(Mt 17.1-13; Lk 9.28-36)

² Yi 'sheɛdʊ “bɛ -sru Zozi Pieri 'lee Zaji 'lee Zan 'saza 'sia, en e -ku waa pɔn loulou “tv da. -A -nan nen -a 'kɔle lila o yie man.

³ -A man sɔnɔn dre 'fuvu 'yrɪyɪ. Min -tv 'ka 'treda 'gʊ -e 'e -a sɔman fɛ 'fuvu dre dɪ. ⁴ En o Eli 'lee Moizi 'yɪ Zozi “srɔn te o ya -sɛɛ “wɔnan waa.

⁵ -A -nan nen Pieri -a 'vɪ Zozi le 'nan: «Kv 'san, e ya 'wɪ “yi “a -e -kaa -fʊ fɛ 'gʊɛ -a -nan. Kv segle pannen yaaga -tɔa. -A -tv a 'yie vɛ -a, -a -tv a Moizi -le vɛ -a,

en -a -tu a Eli -le ve -a.»⁶ Pieri 'wɪ zɪɛ -a vɪ 'e lei -sru, kɔɔ nyen o cɛɛn.

⁷ En «lolu -koei «trɔɔ o da. -A -nan nen wei -tu wu «lolu -koei zɪɛ -a va. Yaa 'vɪ 'nan: «'An 'pɪ nen, e 'sɔ 'men tɪgl be, -nyren «be. 'Ka «trɔɛn «tɔ -a wei le!»

⁸ Nun tɔɔn «wɛɛ vɪnan 'o yɪɛ 'tɔ 'o «srɔn «be, te o Zozi 'tɔwli «ye 'e 'tɔɔɪ.

⁹ Zɪ o pɔn -sɔɔndɪ «'jɪ 'sia be, en Zozi 'wɪ pladɪ 'sia -wɛɛ. Yaa 'vɪ 'nan: «-Te Blamin -pɪ 'ka tian 'wunlɛa -kanɔn 'va dɪɛ, 'wɪ nen kaa -nan 'yɪ 'gʊɛ, te 'ka -nan sɛɛ wu min -tu lɛ «fo «dɪ!»¹⁰ O 'wɪ zɪɛ -a 'man «'yɪ. 'Pian waa laabudɪ 'sia 'o cin yei 'nan: «'Wluandɪ -kanɔn 'va be, -a -ci nen 'nɔn?»

¹¹ En -a -srunɔn -a laabv -yrɔ 'nan: «-Mɛ «le «wean nen Bali -le 'fluba 'ci vɪnɔn -a 'vɪ 'nan, Eli 'be -taa 'e 'flin 'vaa -e min nen Bali 'si «va «be 'e 'ta?»

¹² Zozi -a 'vɪ -wɛɛ 'nan: «-Wee tin a 'nɔn-nɔn, Eli 'be -taa 'e 'flin, -e 'e 'wɪ pɛɛnɔn dre 'e 'pa 'jɪ. 'Pian e ya 'e 'cren -tɛɔɪ Bali -le 'fluba 'jɪ «nyian 'nan, Blamin -pɪ 'e yra ye «kaga, en minnun -a dra 'o 'pɛla koda. -Mɛ «le «wean nen e ya 'e 'cren -tɛɔɪ zɪɛ?»

¹³ Maan vɪ 'cɛɛ 'nan, Eli -ta 'va, en minnun 'ka 'a 'silɛa min -a dɪ. 'Wɪ nen o cɪ «va «be, waa dre -yre. 'Wɪ nen e 'bɔ «man zɪɛ, e ya 'e 'cren -tɛɔɪ Bali -le 'fluba 'jɪ 'e 'cen 'nan 'e dra.»

Zozi -yv -wɪɪɪɪɪ «pin 'nen 'tu -sru

(Mt 17.14-21; Lk 9.37-43)

¹⁴ Zɪ Zozi 'lee 'e -srunɔn yaaga zɪɛ, o «ta bɔa -a -srunɔn plɔɛn nen o -fʊ pɔn wlu be o man be, en o min «kaga 'yɪ, te waa -srunɔn 'bɔ 'si -fʊ. Bali -le 'fluba 'ci vɪnɔn a o yei, te o -sa -fʊa 'o 'vale -a -srunɔn 'bɔ 'a. ¹⁵ Zɪ minnun zɪɛ o Zozi 'yɪ be, o dre kɪglɪ, en o -kʊ «va «flan -a 'nan -e 'o 'tɔ bu.

¹⁶ -A -nan nen Zozi -a laabv 'e -srunɔn 'bɔ 'nan: «-Mɛ «sa nen, ka cɪ -a -fɔnan 'ka 'vale waa?»

¹⁷ En min -tu -a 'vɪ Zozi le minnun yei 'nan: «Bali -le 'wɪ «paazan, an -ta 'men

'nen 'a 'yɪɛ. -Yv -wɪɪɪɪɪ «a -a -sru, ya'a 'kɔlaman 'wɪɪɪɪɪ -a dɪ. ¹⁸ -Te e -ta «da «be, yaa -tɪala «tra, te -a 'le -pɔɛ bɔa, te e 'shɛ ta -ble, -e 'e 'tɔ -jei. Maan 'vɪ 'i -srunɔn le 'nan, 'o 'yv -wɪɪɪɪɪ zɪɛ -a -pin -a -sru. 'Pian 'o 'pɛ 'ka 'sɔɛ -a dɛɪɪɪɪɪ -a dɪ.»

¹⁹ En Zozi -a 'vɪ 'e -srunɔn le 'nan: «-Naagunɔn, 'cee yɪ -teradɪ Bali da «ka «dɪ. Tu wea nen 'an dre «nyian 'ka 'va, 'vaa -e 'ka yɪ -tera 'an da? 'An dre «nyian 'cee 'kɔ? 'Ka 'ta 'nen 'bɔ 'a 'men!»

²⁰ -A -nan nen o -kʊ -a -yre. Zɪ -yv -wɪɪɪɪɪ Zozi 'yɪ be, 'nun tɔɔn e 'nen zɪɛ -a nyɔɔn 'pleblɛ, en e -tria. E kɔɔladɪ 'sia, te -a 'le -pɔɛ bɔa.

²¹ Zozi -a laabv -a «tu 'bɔ 'nan: «Tu «cen «man nen, e dɛɪɪɪɪɪ 'sia -yre?»

-A «tu «e -yre 'nan: «E dɛɪɪɪɪɪ 'sia -yre -a «wennen da. ²² -Yv -wɪɪɪɪɪ -a -tria 'e 'pa -a «kaga. Tu -mie 'bɔ be, yaa -fʊ 'tɛa, en tu -mie 'bɔ be, yaa -tɛ 'yɪa. Yaa dra zɪɛ 'nan -e 'e 'ka -le «wean. 'I yra 'si, -te i -kɔlaman 'wɪ 'tu dɛɪɪɪɪɪ -a be, 'kʊ nyɪɪɪɪɪ 'e 'sɛn 'i da, -e 'i 'pa 'kʊ 'va!»

²³ Zozi «e -yre 'nan: «-Mɛ «le «wean nen yɪ 'vɪ 'nan, -te an -kɔlaman? Min nen, e yɪ -teala Bali da be, -a -pɛ «sɔa 'wɪ pɛɛnɔn dɛɪɪɪɪɪ -a.»

²⁴ Nun tɔɔn en 'nen «tu -a 'vɪ 'pleblɛ 'nan: «An yɪ -teala Bali da, 'pian 'i 'pa 'an 'va -e 'men yɪ -teradɪ Bali da 'e 'pa «da.»

²⁵ Zɪ Zozi -a 'yɪ 'nan, minnun a -tanan «kaga «be, en yaa 'vɪ -yv -wɪɪɪɪɪ «le yra 'tɔndɔn 'a 'nan: «-Yv -wɪɪɪɪɪ «nen e 'nen 'gʊɛ -a dra bobo -a be, 'i 'si -a -sru! Te 'i 'ta «nyian -a -sru «fo «dɪ!»

²⁶ -Yv -wɪɪɪɪɪ 'bɔ -paandɪ 'sia, en e 'nen 'bɔ nyɔɔn 'pleblɛ, -a -nan nen e 'si -a -sru. 'Nɛn 'bɔ yra flu «le min -kadɪ -le 'wɪ 'zv. En min «kaga -a vɪɪɪɪɪ 'sia 'nan: «E -ka.» ²⁷ 'Pian Zozi -a 'kun 'e 'pɛ -man, yaa wluan, en e -tɔ lou.

²⁸ «Be -sru en Zozi 'kʊ «kɔnnɛn. -A -nan nen -a -srunɔn -a laabv -yrɔ 'o 'saza yei 'nan: «-Mɛ «le «wean nen, kʊ'a -kɔlale -yv -wɪɪɪɪɪ zɪɛ -a -pɪndɪ -a dɪ?»

²⁹En Zozi -a 'vɪ -wɛ 'nan: «-Yv -wɪdɪnɪn nɛn “le 'nan -yɪ -wɪdɪ 'labɛ -yɛ 'wɪ 'zɪ bɛ, -tɛ ya'a 'sɪlɛa Bali trɪ 'badɪ -a dɛ, mɪn 'ka 'kɔlaman o -pɪndɪ mɪn -sru “dɪ.»

**Zozi 'e 'kanan 'lee 'e wluandɪ
-kanɔn 'va 'wɪ 'vɪ “nyian**

(Mt 17.22-23; Lk 9.43-45)

³⁰Zozi 'lee 'e -srunɔn 'sɪ fɛ zɪɛ -a -nan, ɛn o -kɔdɪ 'sɪa 'nan -e 'o Galɪlɛ 'cɛn. 'Pɪan Zozi 'ka “vale minnɪn 'o -kɔnnɛn “yɪ 'nan 'e 'bɔ nɛn dɪ. ³¹Kɔɔ e ya 'wɪ “paanan 'e -srunɔn 'jɪ. -A -nan nɛn 'wɪ nɛn e -taa “bɔlɛ “man “bɛ, yaa -ci 'vɪ -wɛ. E 'nan: «Mɪn -nɪn “ta -daa Blamɪn -pɪ -nɔnlɛ minnɪn lɛ -e 'o -tɛ. -A yɪ yaagazan da nɛn e wuanla -kanɔn 'va.» ³²'Pɪan -a -srunɔn 'ka 'wɪ zɪɛ -a -ci manlɛ dɪ, ɛn -a -ci laabɔdɪ o -tɛa “klan -a.

-Tɛ cɪ Zozi -sruzan -dan a?

(Mt 18.1-5; Lk 9.46-48)

³³Zozi 'lee 'e -srunɔn 'bɔla Kapanamo. Zɪ o ya “kɔnnɛn “bɛ, ɛn Zozi -a laabɪ -wɔ 'nan: «-Mɛ “sa nɛn, kaa -fɔa paan 'sɪa?» ³⁴'Pɪan 'o 'ta -sɛn. Kɔɔ -tɛ o ya -sɪa bɛ, o -sa -fɔ 'o cɪn yɛɪ 'nan, -tɛ cɪ o yɛɪ Zozi -sruzan -dan a?

³⁵-A -nan nɛn Zozi 'nyran, ɛn 'e -srunɔn 'fuda “fɪ laabɪ. E 'nan -wɛ 'nan: «Mɪn nɛn, e cɪ “vale 'e dra 'an -sruzan -dan a bɛ, 'e 'fɪ 'pla mɪn pɛɛnɔn 'wɪ 'nan -e 'e o 'su!»

³⁶-A -nan nɛn Zozi 'nɛn “wɛnnɛn 'tɪ 'sɪ, ɛn yaa -tɔ o 'lɛ. Yaa 'sɪ, yaa -fɔ 'e man, ɛn e 'nan -wɛ 'nan: ³⁷«Mɪn oo mɪn nɛn e mɪn nɛn “le 'nɛn “wɛnnɛn 'zɪ 'gɪ -a 'kun tɪglɪ 'mɛn “wɛan bɛ, tɛ 'an 'bɔ nɛn, yaan 'kun tɪglɪ. ɛn mɪn nɛn yaan 'kun tɪglɪ bɛ, 'an 'tuwɪlɪ “cɛɛ yaa 'kun tɪglɪ dɪ, 'pɪan mɪn nɛn, yaan 'pa 'sɪa 'trɛda bɛ, tɛ -a san nɛn yaa 'kun tɪglɪ.»

**Min -tɪ -yɪ -wɪdɪ “pin minnɪn -sru
(Lk 9.49-50)**

³⁸Zan -a 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «Bali -lɛ 'wɪ “paazan, kɪ mɪn -tɪ 'yɪ, tɛ e -yɪ -wɪdɪ -pɪan “minnɪn -sru 'i 'tɔ da. ɛn kɪa 'vɪ -yɛɛ 'nan, tɛ 'e drɛ dɪ, kɔɔ ya'a 'ta 'wɔla 'i -sru “le 'kɔɛ 'wɪ 'zɪ dɪ.»

³⁹En Zozi “e 'nan: «Tɛ 'ka 'wɪ zɪɛ -a drɛ dɪ! Kɔɔ mɪn -tɪ “ka -e 'e 'lɛbo “fɔ wɪ drɛ 'an 'tɔ da, “bɛ -sru -e 'e 'wɪ 'an man -wɪdɪ “dɪ. ⁴⁰En mɪn nɛn, -a pɛɪ 'ka 'e 'padɪ -kaa man dɛ, tɛ e ya -kaa -sru. ⁴¹Maan vɛ 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, mɪn oo mɪn nɛn e 'yɪ 'kulɛnɛn 'tɪ -nɔn 'cɛɛ, 'nan 'ka ya Crɪzɪ -lɛ vɛ -a -lɛ “wɛan bɛ, e -taa 'yɛɛ -kɔpa yɪlɛ.»

**'Ka drɛ “yɪ -e 'ka vɪlɛ
'ka 'sɪ Zozi -sru “dɪ!**

(Mt 18.6-9; Lk 17.1-2)

⁴²«Mɪnnɪn nɛn o yɪ -tɛala 'an da “lɛ nannannɪn -lɛ 'wɪ 'zɪ bɛ, mɪn oo mɪn nɛn yaa drɛ ɛn -a -tuwɪlɪ “cɛ 'sɪ 'an -sru “bɛ, -a “yɪ mɪn -e 'o 'kɔlɛbɪ -dan -fɔ -a 'klan -e 'o -fɔ jɛmɛɪ -va. ⁴³-Tɛ 'i 'pɛ 'bɛ -maan 'i 'wɪ 'wɪdɪ “dra bɛ, 'i 'cɛn 'i man! Kɔɔ -tɛ 'i wɪ 'i 'pɛ -tuwɪlɪ “a 'belɪdɪ nɛn ya'a 'nyaan dɛ -a va bɛ, 'bɛ “yɪ mɪn -kɔdɪ 'tɛ 'va tɛ 'i 'pɛ a “fɪ “bɛ -a da. Tɛ zɪɛ ya'a 'drɪman 'lɪ “fo “dɪ. ⁴⁴['Wɪ 'kpa, fɛ zɪɛ -a -nan 'tɛ 'ka 'drɪman 'lɪ “fo “dɪ, ɛn mɪn -lɛ yɪa yɪdɪ 'leda “ka “dɪ.] ⁴⁵-Tɛ 'i 'cɛɪn 'bɛ -maan 'i 'wɪ 'wɪdɪ “dra bɛ, 'i 'cɛn 'i man! Kɔɔ -tɛ 'i wɪ 'i 'cɛɪn -tuwɪlɪ “a 'belɪdɪ nɛn ya'a 'nyaan dɛ -a va bɛ, 'bɛ “yɪ mɪn -kɔdɪ 'tɛ 'va tɛ 'i 'cɛɪn a “fɪ “bɛ -a da. ⁴⁶['Wɪ 'kpa, fɛ zɪɛ -a -nan 'tɛ 'ka 'drɪman 'lɪ “fo “dɪ, ɛn mɪn -lɛ yɪa yɪdɪ 'leda “ka “dɪ.] ⁴⁷En -tɛ 'i yɪɛ 'bɛ -maan 'i 'wɪ 'wɪdɪ “dra bɛ, 'i 'sɪ “jɪ! Kɔɔ -tɛ 'i -wɪ 'i yɪɛ -tuwɪlɪ “a Bali -lɛ mɪngɔnnɛn trɛ da bɛ, 'bɛ “yɪ mɪn -kɔdɪ 'tɛ 'va tɛ 'i yɪɛ a “fɪ “bɛ -a da. ⁴⁸Wɪ 'kpa, fɛ zɪɛ -a -nan 'tɛ 'ka 'drɪman 'lɪ “fo “dɪ, ɛn mɪn -lɛ yɪa yɪdɪ 'leda “ka “dɪ.

⁴⁹Fɛ nɛn maan 'vɪ zɪɛ -yɛɛ cɪ 'nan, Bali -pan wɪ -tɔdɪ pɛɛnɔn bɛ, o -wɛ -fɔa “man.

-A -tɔwli “nen “nyian 'cee ve -a, 'te -taa 'ka 'tɔdɔ pɛɛnɔn 'nanjenle.

⁵⁰Wɔ 'kpa, -we a fe “yi “a. 'Pian -te -we 'nɔnɔn 'si “man “be, -me “a nen waa dra “nyian 'nɔnɔn? E “ka “fo “du. “Le zi -we fe dra 'nɔnɔn be, 'ka 'bɔ “nyian 'ka 'nɔnɔn 'e 'kɔn 'ka cin man, -e 'ka yei 'e 'fu -trɔɔ.»

Zozi 'wɔ tin 'ba li bɔladɔ da

(Mt 19.1-9; Lk 16.18)

10 “Be -sru Zozi 'si Galile, en e -ku Zude 'leglon 'fɔu nen Zudan 'yi -sru “be -a -ji. En minnun o cin 'yi “man “nyian “kaga, -a -nan nen e 'wɔ “paadu 'sia o ji “le zi yaa dra 'e 'cen be -yee 'wɔ 'zv.

²Farizen 'nɔn -mie pli “man. O 'wɔ laabu -yrɔ -a wei 'kundu -le “wean. Waa laabu -yrɔ 'nan: «Cee -pei -tɔ wɔ -a -si -nɔn 'nan min 'e nan bɔla?»

³En Zozi -a laabu -wɔ 'nan: «Me “wɔ nen Moizi -a cren -te -pei 'fluba 'ji 'nan 'ka dre?»

⁴Waa 'vɔ Zozi le 'nan: «Moizi -a -si -nɔn 'kɔe 'nan, -te min “ta 'e nan bɔala be, 'e li bɔla 'fluba dre -e 'e 'nɔn -yre 'vaa -e 'e bɔla.»

⁵Zozi “e -wɔe 'nan: «Ka “trɔɛn “a “yuyu, -yee “wean nen Moizi -pei zɛ -a -tɔ 'cɛɛ. ⁶Pian zi Bali fe pɛɛnɔn dre be, en e -klɔnmɔn dre 'o 'vale limɔn -a. ⁷-Yee “wean -klɔnmɔn “sia 'e “tɔ 'lee 'e “bu “srɔn, -e 'e lea 'e nan man. ⁸-A -nan nen o “flinɔn dra min -tɔwli “a. Wa'a 'kɔan “nyian min “fli “a di, 'pian o dre min -tɔwli “a. ⁹-Yee “wean -si 'ka 'e 'nɔndɔ blamin le 'nan fe nen Bali -a 'pa 'e cin man be, 'e 'cen 'e cin man di.»

¹⁰Zi o 'bɔla “kɔnɔn “be, en -a -srɔnɔn “nyian “o 'wɔ laabu -yrɔ 'wɔ zɛ -a da. ¹¹En yaa 'vɔ -wɔe 'nan: «Min oo min nen 'e nan 'bɔla, en e li pee 'pa be, te e 'wɔ 'wɔlɔ dre 'e nan 'tɔvɔ -a en e li pee wɛɛ. ¹²-A -tɔwli “nen “nyian, -te limɔn 'si 'e 'sran wɔ, en e -kɔnɔn pee 'pa be, te e

'wɔ 'wɔlɔ dre 'e 'sran 'tɔvɔ -a en e -kɔnɔn pee wɛɛ.»

Zozi -fea 'vɔ nannannun man

(Mt 19.13-15; Lk 18.15-17)

¹³Minnun -ta nannannun -a Zozi le 'nan -e 'e kle o man. 'Pian Zozi -srɔnɔn 'si -tɔ -wɔ. ¹⁴Zi Zozi 'wɔ zɛ -a -nan 'yi be, e 'nan “man, en yaa 'vɔ 'e -srɔnɔn le 'nan: «Ka nannannun 'tɔvɔ 'o 'ta 'an 'va! Te 'ka 'si -tɔ -wɔ “du! Kɔɔ minnun nen “le -wee 'wɔ 'zv be, Bali -le mingɔnɔn trɛ a -wee ve -a. ¹⁵Maan ve 'cɛɛ 'wɔ tɔglɔ 'a 'nan, minnun nen wa'a 'wɔle “man “le zi nannannun -le 'wɔ 'zv -e Bali 'e mingɔnɔn -blɔ o da dre, wa'a 'wɔlamlan -yee mingɔnɔn treda di.» ¹⁶-A -nan nen e o 'si, en e -fɔ 'e man. 'E 'pɛ 'pla o da -tɔdɔ, te e -fea ve o man.

Fezan -tɔ -le 'wɔ

(Mt 19.16-30; Lk 18.18-30)

¹⁷Zi Zozi 'si 'sia be, tɔɔn min -tɔ -ta -a 'le flan -a, en 'e “po sɔɔn “wɔ. Yaa 'vɔ Zozi le 'nan: «Bali -le 'wɔ “paazan tɔglɔ, maan dra 'kɔ, -e 'belɔdɔ nen ya'a 'nyaan dre, “an “yi?»

¹⁸En Zozi “e 'nan -yre 'nan: «Me “le “wean nen, yian laabo min tɔglɔ? -Te ya'a 'silea Bali -tɔwli “a dre, min -tɔ 'ka tɔglɔ di. ¹⁹I Bali -le -pei -tɔ winun -tɔa. Te 'i dre min -tezan -a du! Te 'i min nan -wee “du! Te 'i crin wɔ du! Te 'i 'wɔ 'sen min man du! Te 'i min ta -blɔ du! 'I yie 'e 'nan 'i “tɔ 'lee 'i “bu “man!»

²⁰E Zozi le 'nan: «Bali -le 'wɔ “paazan, -pei pɛɛnɔn zɛ, an 'ta wɔladɔ 'sia “da 'an “wennɛn da.»

²¹Zozi -a -nanjɛɛn tein, yaa 'yi “yi, en e -yre 'nan: «'Yie 'wɔ 'fu -tɔwli -yɛɛ klɔ 'i man. 'I 'ku, fenun nen 'i 'lɔ be, 'i 'tan, -e 'i man “lala -pli 'yale -tenɔn man! -Te yia dre zɛ, 'i yife -taa “kɔle laji. “Be -sru en 'i -sɔɔnla 'an -sru!»

²²Pian zi e 'wɔ zɛ -a 'man be, e -si 'sia, te -a ta a -trɔdrɔ, kɔɔ -a yife a “kaga.

²³-A -nan nen Zozi 'e -sruncōn 'nanjeen 'e "srōn, en yaa 'vī -wle 'nan: «Minnun nen, 'trēda fēnun cī -wlcō "bē, e ya 'pleble -e 'o drē Bali -le mingōnnen trēdave -a.»

²⁴'Wī zīe yaa -sruncōn 'cī baa 'jī, en Zozi -a 'vī -wle "nyian 'nan: «Men 'nennun, e ya 'pleble -e min 'e drē Bali -le mingōnnen trēdave -a. ²⁵Min nen e ya fēzan -a bē, -e 'e drē Bali -le mingōnnen trēdave -a bē, e ya "man 'pleble 'wldī. Kōō 'vaa -e 'wī zīe 'e drē bē, te -wī -dan nen waa laabo shamō bē, e cī 'menzren -yre 'jī.»

²⁶-A -nan nen -a -sruncōn 'cī baa 'jī "men 'e cīla "da, en waa vīdī 'sia 'o cīn lē 'nan: «-Te 'bē a zīe, -tūe -kōlaman 'sīdī -a 'wī 'jī "men?»

²⁷Zozi o -nanjeen tein, en e 'nan -wle 'nan: «Min 'ka 'kōlaman -e 'e 'fī 'sī 'wī 'jī dī, 'pīan Bali 'bē -kōlaman -a drēdī -a. Kōō Bali -kōlaman 'wī pēenōn drēdī -a.»

²⁸En Pieri -a 'vī -yre 'nan: «Kūv "nun? Kū 'sī fē pēenōn -sru, en kū sōnla 'i -sru.»

²⁹Zozi -a 'vī -yre 'nan: «Maan ve 'cēe 'wī tīglī 'a 'nan, min oo min nen e 'sī 'yēe 'kōn, 'lēe 'e "būnun, 'lēe 'e "blunun, 'lēe 'e "bū, 'lēe 'e "tī, 'lēe 'yēe 'nennun, 'lēe 'yēe feīnun -sru 'mēn "wēan 'lēe Bali -le 'wī 'nōnōn 'lēe "wēan bē, ³⁰min zīe, e fē pēenōn zīe -a yē 'e 'pā -a -yāa tū 'trēda. Yāa yē 'kōnnun -a, en yāa yē "būnun -a, en yāa yē "blunun -a, en yāa yē "būnun -a, en yāa yē 'nennun -a, en yāa yē feīnun -a. Minnun -te "pāa "da, 'pīan yāa yē. "Bē -sru tū -fōla "da jī bē, 'belīdī nen, yā'a 'nyāan dīe, e dra -yēe vē -a. ³¹Minnun nen o -trōa 'sī 'lēe bē, o "kāga -taa "fōlēa "da, en minnun nen o -fōla "da "bē, o "kāga -taa "drēle -sī 'lēenōn 'a.»

**Zozi 'e 'kanan 'lēe 'e wluandī
-kanōn 'va wī 'pā yaagazan 'vī**

(Mt 20.17-19; Lk 18.31-34)

³²Zozi 'lēe 'e -sruncōn a -kūnan Zeruzalem, en Zozi nen 'sī 'lēe. -Kūdī Zeruzalem "klan -a -sruncōn 'fūda "fī 'bō 'tedī 'sia, en minnun nen o -sru "bē, nyen a "nyian -

wee 'jī. Zozi 'e -sruncōn 'fūda "fī laabu 'o 'saza, en 'wī nen e "ta -daa "bōlē "man "bē yāa vīdī 'sia -wle. E 'nan: ³³«Kāa "ta -ko Zeruzalem. -Te -kāa 'bōla "nan nun bē, minnun Blamin -pī -nōan Bali -pannōn 'tanōn 'lēe 'fluba 'cī vūnōn lē. O tīn -tea "da 'nan 'e 'ka. Wāa -nōan "minnun nen o 'ka Zūif 'nōn 'a dīe -wle. ³⁴Minnun zīe, wāa sēe wō, 'o 'lēe 'yī -sēan -a yra, wāa -sōan -ngble -a, en wāa -tēa. 'Pīan -a yī yaagazan da bē, -e 'e 'wluan -kanōn 'va.»

**Zajī 'lēe 'e "bū Zan fē
-tū -sī laabu Zozi 'lō**

(Mt 20.20-28)

³⁵Zebede -pī Zajī 'lēe 'e "bū Zan plī Zozi man. O -yre 'nan: «Bali -le 'wī "paazan, kū ya "vale 'wī nen kū "ta -a laabo 'i 'lō 'gūe, 'i drē 'kūe.»

³⁶En Zozi -a laabu -wlcō 'nan: «-Mē 'va nen, kā cī?»

³⁷O 'nan -yre 'nan: «-Te i mingōnnen -blīdī 'sia bē, 'i 'wī "man -e 'kū -nyran 'i "srōn! Min -tū -kōan 'i 'pē "yī "da, -e min -tū 'e 'kōn 'i 'pē bū da.»

³⁸Zozi "e -wle 'nan: «'Wī nen kā cī -a laabūnan bē, kā'a 'cī tōa dī. 'Wī yīdī nen e "ta -daa "bōlē 'an man bē, 'kā 'wulo "sōa "wlu? En 'te nen o "ta -daa -a 'pālē 'an da bē, 'kā 'wulo "sōa "wlu?»

³⁹O -yre 'nan: «-Inyan, 'kū 'wulo "sōa "wlu.»

En Zozi "e -wle 'nan: «'Wī tīglī nen, 'wī yīdī nen e "ta -daa "bōlē 'an man bē, e bōa "nyian "cēe "man. En 'te nen minnun "ta -daa -a 'pālē 'an da bē, wāa "pāa "nyian "cēe "da. ⁴⁰'Pīan -nyrandī 'an 'pē "yī 'lēe 'an 'pē bū da bē, 'an 'bō "cēe -sī -nōan "min lē dī. Minnun nen Bali -a plā o 'tō man bē -wee vē 'bē cī -a.»

⁴¹Zozi -sruncōn 'fū nen o -fū bē, zī o 'wī zīe -a 'man bē, en 'blī 'fō o jī Zajī 'lēe Zan man. ⁴²-A -nan nen Zozi o pēenōn laabu, en e 'nan -wle 'nan: «Kāa -tōa 'nan, min tanōn 'lēe min plādī 'bē cī -sa wī -a. En minnun nen o cī min -dandannun -a bē,

-wɛɛ -va -ble minnun da. ⁴³Pian te 'wɪ zɪɛ -nyrɛn 'e 'kɔn 'ka yei "dɪ. Min oo min nen e ya "vale 'e dra min -dan a 'ka yei "bɛ, 'e 'fli 'pla min pɛɛnɔn 'wlu o 'sudɪ -a! ⁴⁴En min oo min nen e ya "vale 'e dra 'ka 'tazan -a bɛ, 'e 'fli drɛ 'ka pɛɛnɔn 'le nɔan -a! ⁴⁵'Wɪ 'tɔwli zɪɛ -a 'bɔ nen Blamin -pɪ -a drɛ. Ya'a 'talɛ 'nan -e minnun 'o 'su dɪ, 'pian e -ta 'nan -e 'e minnun 'su. En e -ta 'nan -e 'e 'ka -e min "kaga 'o 'su Satan -le 'pleblɛ 'ɔ.»

Zozi Batime yie 'le 'su

(Mt 20.29-34; Lk 18.35-43)

⁴⁶Zozi 'lee 'e -srunɔn ciula Zeriko, te o "ta -ko Zeruzalem. "Wɛɛ 'si Zeriko bɛ, minnun "kaga sɔɔnla o -sru. Time -pɪ Batime yra 'e -nyrandɪ -si man, te e fenun tru "baa -a yie a 'e 'widɪ -le "wɛɛn. ⁴⁷Zɪ yaa 'man 'nan, Zozi nen 'e "sia Nazareti bɛ, e ya ciunan bɛ, en e -paandɪ 'sia 'nan: «Minsan, David kluda min, 'yian nyrinda 'si!»

⁴⁸En minnun paan "da 'nan 'e 'lebo 'pla da. 'Pian e paan "nyian 'kpa 'pleblɛ 'nan: «Minsan, David kluda min, 'yian nyrinda 'si!»

⁴⁹-A -nan nen Zozi 'tɔ, en e 'nan: «'Ka vɪ -yrɛ 'nan, 'e 'ta 'gu!»

Waa 'vɪ Batime lɛ 'nan: «'I -pɔan 'kun! E 'nan, 'i 'lv!» ⁵⁰Tɔɔn e 'yee sɔ 'si 'e da, e wluan lou -blu, en e -kɔ Zozi 'va.

⁵¹Zozi "e -yrɛ 'nan: «-Mɛ "nen i ya "vale 'nan 'an drɛ 'yie?»

En yie 'wizan -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «'An 'san, an ya "vale 'yian yie 'le 'su!»

⁵²En Zozi "e -yrɛ 'nan: «'I 'ku! 'Yie yi -teradɪ 'an da 'i beli.» 'Nun tɔɔn Batime yie 'le 'su, en e -sɔɔnla Zozi -sru.

Zozi 'bɔla Zeruzalem

(Mt 21.1-11; Lk 19.28-40; Zan 12.12-16)

11 Zozi 'lee 'e -srunɔn a -pɪlan Zeruzalem. O 'bɔ 'flanun nen o o laabo Befaze 'lee Betani bɛ -a "srɔn. 'Flanun zɪɛ o ya Olivie pɔn man. En Zozi 'e

-srunɔn "fli 'pa 'sia 'o 'lɛ. Yaa 'vɪ -wɛɛ 'nan: ²«'Ka 'ku 'fla nen, 'ka 'lɛ bɛ -a da! -Te ka 'bɔla 'nan nun bɛ, ka -aflumun planen ye 'e 'baa -tɔdɪ. Min 'ka tian 'fɔlɛ "da "dɪ. 'Ka baa 'su -e 'ka 'ta -a 'men 'gu! ³-Te min -tu -a laabu 'ka 'lɔ 'nan, -mɛ "nen kaa dra -yrɛ "bɛ, 'ka vɪ -yrɛ 'nan: «Minsan "e 'nan, -aflumun 'wɪ a 'e man. 'Pian e -taa "a -naagu.» »

⁴O -ku, en o 'bɔ -aflumun planen man 'e 'baa -tɔdɪ 'kɔn 'tu -kpein "man bei -si man. En waa baa 'su. ⁵-A -nan nen minnun nen o ci -nan bɛ, o -mienun -a laabu -wɔ 'nan: «-Mɛ "nen kaa dra? -Mɛ "le "wean nen kaa baa 'su?» ⁶'Wɪ nen Zozi -a 'vɪ -wɛɛ "bɛ, -a 'bɔ nen waa 'vɪ -wɛɛ. En minnun o 'tɔvɪ, waa drɛ. ⁷O -ku -aflumun planen zɪɛ -a Zozi lɛ. O 'wee sɔnun paala -a koda, en e -nyran "da. ⁸Minnun "kaga 'wee sɔnun paala -a 'lɛ. En min -mienun yiba "pɛnennun cɛɛn, en waa 'pla -a 'lɛ. ⁹Minnun nen Zozi 'lɛ bɛ, 'lee minnun nen o -sru "bɛ, o pladɪ 'sia -a vɪdɪ -a 'nan:

«-Fɛavea o! -Fɛavea o,
Bali -le -fɛa 'e 'kɔn min nen
Minsan -a 'pa 'sia bɛ -a man!
¹⁰Bali -le -fɛa
'e 'kɔn mingɔnnen -blɪdɪ nen,
e "ta -daa "bɛ -a man!
'Ku tra David -le mingɔnnen -blɪdɪ nen.
Bali 'tɔ 'e drɛ -dan laji lou!»

¹¹Zɪ Zozi wlala Zeruzalem zɪɛ. En e -ku Bali -pan 'kuin 'nan -e 'e fɛ pɛɛnɔn -nanjen. Zɪ -pei "ta taan "bɛ, en e 'bɔla, e -ku Betani 'o 'vale 'e -srunɔn 'fuda "fli "a.

**Yiba "tu nen ya'a 'baa dɛ
Zozi 'e wei 'pla "man**

(Mt 21.18-19)

¹²Tv cɛɛn en Zozi 'si Betani 'o 'vale 'e -srunɔn 'a. "Wɛɛ -ta -sia bɛ, en dra Zozi 'tedɪ 'sia. ¹³-A -nan nen e fijie yiba "tu 'yɪ -kɔɔbli te -a 'la a "da. En Zozi 'ku -a -nanjenle 'nan -te -a 'blv a "maan? Zɪ e 'bɔ yiba zɪɛ -a wlu bɛ, -a 'la 'saza nen yaa 'yɪ "da. Kɔɔ fijie ba tv "cɛɛ dɪ. ¹⁴En Zozi

-a 'vɪ yiba zɪe -yrɛ 'nan: «Te min -tu 'e 'i 'blv -bli 'li “fo “dɪ!» -A -srɛnɔn 'wɪ zɪe -a 'man.

Zozi fenun -tannɔn 'pin Bali -pan 'kuin
(Mt 21.10-17; Lk 19.45-48; Zan 2.13-16)

¹⁵ «Be -sru o 'bɔla Zeruzalem, en Zozi wla Bali -pan 'kuin. Minnun nen o ci Bali -pan fenun -tannan, 'lee minnun nen o ci -a 'lɔnan bɛ, e o -pindɪ 'sia. E “lala ta -fɔɔnɔn 'le 'tablonun, 'lee -plablo -tannɔn 'le peinnun fuila “man. ¹⁶ En ya'a min -tu 'tuɪe -e 'e 'ciɪ fɛ -tu -a Bali -pan 'kuin dɪ. ¹⁷ Zozi 'wɪ 'pla -wɪe. E 'nan: «E ya 'e 'crɛn -tedɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan, Bali “e 'nan: «Men 'kɔn -kɔan 'tredanɔn pɛɛnɔn 'le Bali tru 'ba 'kɔn .a.»

'Pian kaa dre crin wɔnan -a.»

¹⁸ Zi Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'wɪ zɪe -a 'man bɛ, en o Zozi 'man -wɛɛdɪ 'sia 'nan -e 'o -te. Kɔɔ nyen o 'cɛndɪ 'sia, -yee 'wɪ “paadt nen e ya 'sɔnan minnun pɛɛnɔn le bɛ, -yee “wean.

¹⁹ Zi funnin 'pla bɛ, en Zozi 'lee 'e -srɛnɔn 'si Zeruzalem.

**Yiba “nen Zozi 'e wei
'pla “man “bɛ e -ka**

(Mt 21.20-22)

²⁰ Tu cɛɛn en Zozi 'lee 'e -srɛnɔn lidɪ 'sia 'o da “nyian Zeruzalem. O fijie yiba zɪe -a 'yɪ, te e -ka e 'bɔ 'e “sein “man. ²¹ Tɔɔn 'wɪ nen Zozi -a 'vɪ fijie yiba zɪe -a man bɛ, -a -cin -tɔ Pieri ji. En yaa 'vɪ Zozi le 'nan: «Bali -le 'wɪ “paazan, “i 'yio! Fijie yiba “nen 'i wei 'pla “man “bɛ, e -ka.»

²² En Zozi -a 'vɪ 'e -srɛnɔn le 'nan: «Ka yi -tera Bali da! ²³ Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪɪɪ 'a 'nan, -te min -tu -a 'vɪ pɔn 'labɛ -yrɛ 'nan: «I 'sura 'gu, 'i 'ku -tɛ jemie -va,» en min zɪe ya'a 'e 'ci -fɔɔle dɪ, 'pian e yi -tera “da 'nan Bali -a 'le sɔɔman 'yrɛ bɛ, e dra. ²⁴ -Yee “wean maan ve 'cɛɛ 'nan, fɛ pɛɛnɔn nen kaa laabo Bali 'lɔ te ka ya Bali tru 'banan bɛ, 'ka yi -tera “da 'nan kaa 'yɪ 'va, tɔɔn kaa ye! ²⁵ En -te ka “ta Bali tru

“baa, te min -tu man wɪ a 'ka 'ji bɛ, 'ka 'cɛ -yrɛ! 'Ka dre zɪe -e 'ka “tu “nen laji lou “bɛ, 'wɪnun nen kaa dre -yrɛ “wɪdɪ “bɛ, 'e 'cɛ 'cɛɛ. ²⁶ [Pian -te ka'a min man wɪ cea dɪe, 'ka “tu “nen laji lou “bɛ, 'wɪnun nen kaa dre -yrɛ “wɪdɪ “bɛ, ya'a “nyian “e cea 'cɛɛ dɪ.»]

Zozi 'le -kɔladɪ “sia nyin zia?

(Mt 21.23-27; Lk 20.1-8)

²⁷ «Be -sru Zozi 'lee 'e -srɛnɔn 'bɔla “nyian Zeruzalem. En Zozi 'ciudɪ 'sia Bali -pan 'kuin. -A -nan nen Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'lee min cejenun pli “man. ²⁸ Waa laabo -yrɔ 'nan: «-Kɔladɪ “cɛn “a nen i 'wɪnun zɪe -a dre? En -tɛ -si -nɔn 'yie?»

²⁹ En Zozi -a 'vɪ -wɪe 'nan: «An 'bɔ “nyian an “ta 'wɪ 'tuwɪ “cɛ laabo 'ka 'lɔ. -Te kaa -sru 'vɪ 'mɛn bɛ, -kɔladɪ nen an 'wɪnun zɪe -a dre 'a bɛ, maan -ci “sia 'cɛɛ. ³⁰ -Tɛ Zan 'pa 'sia 'nan 'e 'ta min -batize dre? Minnun 'bɛ 'pa 'sia, -baa Bali 'bɛ 'pa 'sia? 'Ka vɪ 'men!»

³¹ -A -nan nen waa vidɪ 'sia 'o cin yei 'nan: «-Te -kaa 'vɪ 'nan: «Bali 'bɛ 'pa 'sia bɛ, e -taa -a laabule -kaa 'lɔ 'nan: «-Mɛ “le “wean nen ka'a yi -teala 'wɪ nen Zan -a 'vɪ bɛ -a da dɪ?» ³² En -te -kaa 'vɪ 'nan: «Minnun 'bɛ 'pa 'sia bɛ, minnun pɛɛnɔn -taa 'wɪnɪe -kaa man.» Zuif 'nɔn 'tanɔn zɪe, “klan a o ji, kɔɔ minnun pɛɛnɔn Zan “siala Bali 'lewei vizan -a.

³³ -Yee “wean nen waa 'vɪ Zozi le 'nan: «Kv'a san tɔa dɪ.»

En Zozi -a 'vɪ -wɪe 'nan: «An 'bɔ “nyian min nen e -si -nɔn 'mɛn en an 'wɪnun zɪe -a dre bɛ, ma'an 've 'cɛɛ dɪ.»

Zozi -kɔnɛn “fɔ rezen fei 'panɔn man

(Mt 21.33-46; Lk 20.9-19)

12 Zozi 'wɪ tin 'badɪ 'sia -wɪe -kɔnɛn “ji. Yaa 'vɪ -wɪe 'nan: «Min -tu 'bɛ 'yee rezen fei 'pa, e -klɔn 'bu “man, e rezen 'blɔnan dre, en e fɛ -tu dre, min -tɔa “da -e 'e fei 'bɔ ta 'pin. “Be -sru e fei

zɛ -a -pɛba 'wɔ minnun lɔ 'nan 'o 'nyranman 'pa "da, te o 'yee vɛ -nɔan. Yaa dre zɛ, ɛn e -ku 'lɛglɔn 'pɛe -ji. ²Zɪ rezen nan tu 'bɔ bɛ, ɛn min zɛ 'e 'suzan 'tu 'pa 'sia minnun nen o 'nyranman "paa -yee rezen fei bɛ o va, 'nan 'nyranman nen waa 'pa bɛ 'o 'yee vɛ -nɔn. ³Pian waa 'suzan zɛ -a 'kun, waa -sɔn, ɛn waa 'li 'e da 'e 'lɔ 'a 'e "tun. ⁴"Bɛ -sru ɛn e 'suzan 'pɛe 'pa 'sia "nyian o va. Wɛɛ 'kun, wɛɛ 'sɔn 'e 'wulo -man, wɛɛ srɔn. ⁵Yaa yaagazan 'pa 'sia, ɛn wɛɛ 'tɛ. "Bɛ -sru min "kaga "le vɛ dre "nyian zɪ, waa -mienun -sɔn, ɛn waa -mienun tɛɛ.

⁶Min -tuwli "nen, e -fu fei san zɛ -yrɔ "bɛ, -yɛɛ cɪ -a 'bɔ 'pɪ -tuwli "nen, e 'sɔ -yre tɪglɪ bɛ -a. Yaa 'pa 'sia fei 'panɔn zɛ o va 'e -fɔla "da. Yaa 'vɪ 'e 'ji 'nan, o -taa 'yra -tɛlɛ 'e 'pɪ man.

⁷Pian fei 'panɔn -a 'vɪ 'o cin lɛ 'nan: «Min 'labe -yɛɛ 'e "tɪ -zia -ble. -Kaa -tɛ, -e -zia zɛ 'e dre -cee vɛ -a.» ⁸-A -nan nen waa 'kun, waa -tɛ, ɛn waa -kadɪ tuv fei lunɛn -klɔn -sru.

⁹Wɪ zɛ -a -ji bɛ, -mɛ "wɪ nen fei san -taa -a dreɛ? Maan vɛ 'cɛɛ 'nan, e -taa -e 'e 'yee fei 'panɔn zɛ o -tɛɛ, -e 'e 'yee rezen fei 'bɔ 'nɔn min peenun lɛ. ¹⁰Wɪ nen 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji bɛ, ka'a ta vɪlɛ dɔv? Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«Kɔlɛ nen 'kɔn 'tɔnɔn -a tuv 'o 'pɛla koda bɛ,

-yɛɛ dre 'kɔn 'pɔ -fɔ -kɔlɛ -a.

¹¹Minsan 'bɛ dre ɛn -kɔlɛ zɛ

'e dre 'kɔn 'pɔ -fɔ -kɔlɛ -a.

'Wɪ nen Minsan -a dre bɛ,

e min 'plo -fɔa.»

¹²Zɪ Zuif 'nɔn 'tanɔn -kɔnɛn zɛ -a 'man bɛ, waa -tɔ 'nan 'wee 'wɪ nen Zozi -a vɛ. -Yee "wean o ya "vale 'o "kuan, 'pian minnun lɔ "klandɪ -le "wean waa 'tvɪ, ɛn o -ku.

'Sukɔlɛ -pan wɔdɪ da wɪ

(Mt 22.15-22; Lk 20.20-26)

¹³"Bɛ -sru ɛn Zuif 'nɔn 'tanɔn zɛ o Farizen 'nɔn -mienun 'lee Erodɪ -le minnun -mienun 'pa 'sia Zozi 'va -a man -weɛdɪ 'nan -e 'o wei 'kun 'le "wean. ¹⁴O -ku, ɛn o 'nan -yre 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, kua -tɔa 'nan, i ya 'wɪ tɪglɪ vɪzan -a. Yɪ'a 'klanman min lɔ 'wɪ tɪglɪ cɪ 'sɪdɪ -a -yre dɪ. ɛn yɪ'a min bɔ "va "dɪ. 'Pian i Bali -sru 'ta wɔdɪ "paaman minnun ji 'e tɪglɪ da. -Yee "wean kua laabo 'i 'lɔ 'nan, -a -sɪ -a -kaa 'lɔ -e -kaa 'sukɔlɛ -pan wɔ Rɔm 'nɔn 'le mingɔnɛn Seza lɛ, -baa te -ka'a dre dɪ? 'I vɪ 'kɔlɛ!»

¹⁵Pian 'wɪ nen -a -cin cɪ o ji bɛ, Zozi -a -kɔnɛn 'yɪ, ɛn yaa 'vɪ -wɛlɛ 'nan: «Mɛ "le "wean nen, ka ya "vale kaan wei "kuan? 'Ka 'ta 'lein 'wɛlɛ 'tu -a 'mɛn -e 'an yɪ!»

¹⁶Waa -tu -nɔn -yre. -A -nan nen Zozi -a laabu -wɔlɔ 'nan: «-Tɪ -wulo -fodo nen 'gɔv? ɛn -tɪ 'tɔ 'crɛn nen 'gɔv?»

O -yre 'nan: «Rɔm 'nɔn 'le mingɔnɛn Seza -le vɛ nen.»

¹⁷ɛn Zozi -a 'vɪ -wɛlɛ 'nan: «Fɛ nen Seza -le vɛ -a bɛ, 'cɛɛ 'nɔn Seza lɛ! ɛn fɛ nen Bali -le vɛ -a bɛ, 'cɛɛ 'nɔn Bali lɛ!»

'Wɪ zɛ -a mandɪ o 'plo 'fɔ.

Minnun nen o -kaa bɛ o wuanla -kanɔn 'va

(Mt 22.23-33; Lk 20.27-40)

¹⁸"Bɛ -sru ɛn Saduze 'nɔn -mie pli Zozi man. Saduze 'nɔn "o "ve 'nan, -te min -ka bɛ, ya'a 'wuanla -kanɔn 'va dɪ. Zɪ o pli "man "bɛ, ɛn waa laabu -yrɔ 'nan: ¹⁹«Bali -le 'wɪ "paazan, 'wɪ nen Moizi -a crɛn -tɛ 'kɔv bɛ, -nyren 'gɔv: «-Te min lɪ 'pa, ɛn -a san zɛ e -ka, te wa'a tian 'nen 'yale 'o 'vale 'e nan 'bɔ 'a dɛɛ, -yee -cale zɛ -a "bɔɪ 'e 'pa, -e 'e "bɔɪ klu bɔla!» ²⁰Min -tu -le 'nen -klɔnmɔn a 'sɔravli. -A tɛdɛ lɪ 'pa, ɛn e -ka, te wa'a 'nen 'yale 'e nan 'bɔ 'a dɪ. ²¹-A "flizan "e -cale -tuwli zɛ -a 'pa, ɛn e -ka, te wa'a 'nen 'yale dɪ. -A yaagazan 'le vɛ

dre “nyian zu. ²²O 'sɔravli “lɪ zɪe -a 'pa, en o pɛɛnɔn kaa, te wa'a 'nen 'yale dt. “Be -sru en lɪ 'bɔ “e “ka 'wv “nyian. ²³Tv nen minnun wuanla -kanɔn 'va be, lɪ zɪe e -kɔan -tɪ nan -a? 'I vɪ 'kvɛ! Kɔɔ o 'sɔravli 'bɔ -a 'pa lɪ -a.»

²⁴En Zozi “e 'nan -wle 'nan: «Ka'a tian 'wɪ 'tɪ -ci manle “fo “dt. 'Wɪ nen 'e 'cren -tedɪ Bali -le 'fluba 'ji be, ka'a -ci maan dt, en Bali -le 'pleble be, ka'a tɔa dt. ²⁵Kɔɔ tv nen minnun wuanla -kanɔn 'va be, -klɔnɔnɔn 'ka lɪ paa dt, en lɪmɔnɔn 'ka -konnen paa dt. O -kɔan “le Bali -le 'pasianɔn nen laji be -wee 'wɪ 'zv. ²⁶-Te -a -cin a 'ka 'ji 'nan, minnun nen o kaa be wa'a 'wuanla -kanɔn 'va dtɛ, te ka ya 'ka 'fli see “paanan. 'Wɪ 'nen 'e 'cren -tedɪ Moizi -le 'fluba 'ji be, ka'a tian -a ta vɛle dvɔ? Kɔɔ tv nen Bali a yiba “kpizrennen 'va en e 'wɪ tin 'ba Moizi le be, yaa 'vɪ -yre 'nan: «An ya Abraam -le Bali -a, en an ya Izak -le Bali -a, en an ya Zago 'le Bali -a.» ²⁷Tv nen Bali 'wɪ zɪe -a ve be, te -kaa tranun zɪe o kaa -a -nan 'mɔn. 'Pian Bali “le 'va be, o yie a “man tian, kɔɔ Bali a minnun nen o yie cɪ “man “be -wee Bali -a, e 'ka minnun nen o kaa be -wee Bali -a dt. -Yee “wean ka'a 'wɪ 'tɪ -ci manle “fo “dt.»

**-Me “wɪ 'be cɪ Bali -le
-pei -tɔ wɪ -dan a?**

(Mt 22.34-40; Lk 10.25-28)

²⁸'Fluba 'ci vɪzan -tɔ -sa zɪe -a 'man. Zɪ yaa 'yɪ 'nan Zozi -a -ci 'vɪ Saduze 'nɔn le fenyian be, e pli Zozi man, en yaa laabu -yrɔ 'nan: «Bali -le -pei -tɔ wɪ pɛɛnɔn be, -a “cen 'be cɪ “va -dan?»

²⁹En Zozi “e 'nan -yre 'nan: «Bali -le -peinun pɛɛnɔn 'va be, -pei -dan nen 'gɔv:

«Izrael 'nɔn,
'ka “trɔɛn “tɔ!

-Kaa 'san Bali

'be cɪ Minsan -a 'e 'towli.

³⁰En 'i Minsan 'bɔ nen 'yie Bali -a be, -a yɪ “yi 'i 'bli pɛɛnɔn 'a!

'I yɪ “yi 'yie 'wɪ dreɪ pɛɛnɔn 'a!

'I yɪ “yi 'yie cɪ “nrɔndɪ pɛɛnɔn 'a!

'I yɪ “yi 'yie 'pleble pɛɛnɔn 'a!»

³¹En -a “flizan nen 'gɔv:

«I bɔɛzan -tɔ yɪ “yi

“le 'yie 'wɪ 'zv!»

Bali -le -pei -tɔ wɪ pee -dan 'ka 'mlian -pei
“fli zɪe o da dt.»

³²En 'fluba 'ci vɪzan -a 'vɪ -yre 'nan:
«Bali -le 'wɪ “paazan, yia 'vɪ fenyian. 'Yie tin a 'nɔnɔn -a vɪdɪ -a 'nan, Minsan 'be cɪ Bali a 'e 'towli, -a pee “ka “dt. ³³-Yee “wean min 'e Bali yɪ “yi 'e 'bli pɛɛnɔn 'a, 'lee 'yee cɪ “nrɔndɪ pɛɛnɔn 'a, 'lee 'yee 'pleble pɛɛnɔn 'a! En 'e bɔɛzan -tɔ yɪ “yi “le 'e 'bɔ 'le 'wɪ 'zv! 'Wɪ zɪe -a dreɪ -dan “mlian 'sraga nen waa 'te 'ble Bali le be, -a da. En -a -dan “mlian 'sraga pɛɛnɔn bɔdɪ Bali le da.»

³⁴Zɪ Zozi -a 'yɪ 'nan, min zɪe yaa -sru 'vɪ 'wɪ 'tɔdɪ -a be, en e 'nan -yre 'nan: «E -fɔ “wennɔn -e Bali -le mingɔnɔn -blɪdɪ 'e pou 'sia 'i 'va.» “Be -sru 'wɪ laabɔdɪ -yrɔ “cin 'ka “nyian -tɔle min -tɔ ji dt.

-Tɪ -pɪ nen Crizi -a

(Mt 22.41-46; Lk 20.41-44)

³⁵Zozi a 'wɪ “paanan minnun ji Bali -pan 'kuin. En yaa 'vɪ -wle 'nan: «E dre 'kɔ en 'fluba 'ci vɪnɔn “o 'nan, min 'sizan 'wɪ 'ji Crizi a David kluda min -a? ³⁶Kɔɔ David 'bɔ -a 'vɪ, tv nen Bali lei 'saun 'ta 'tɔ “man “be, -a 'nan:

«Minsan Bali -a 'vɪ 'an 'san le 'nan:

'I 'nyran 'an 'pe “yi “da -trilii,

-e 'an 'cen 'i 'nanmannɔn 'klɪdɪ man.»

³⁷-Te David 'bɔ Crizi laabo 'e 'san be, e dre 'kɔ en 'be -kɔan David kluda min -a?»

Min “kaga “trɔɛn “a 'e 'tɔdɪ -yre cɪ “nrɔndɪ -a.

³⁸En yaa 'vɪ “nyian 'yee 'wɪ “paadɪ 'bɔ 'va 'nan: «Ka yie 'tɔ 'ka 'fli -va! -Te 'ka 'wɪ dre “le 'fluba 'ci vɪnɔn 'le 'wɪ 'zv! O -tɔdɪ ye “yi -trale -gblɔnɔn nen fenyian be -a -ji. En waa ye “yi “le 'nan min 'e o 'tɔ bɔ -guada. ³⁹-Te e ya cin yɪ 'kuin

-a oo, en -te e ya “fedi da -a oo, -nyran “nan 'kpagba nen waa 'sidi ye “yi. ⁴⁰ O fenun “sia -calenun lo -dawli -a. “Be -sru -e 'o Bali tru 'ba -ploun 'nan -e minnun 'o o “sia min tigl 'a. 'Wunun zie -a dredt -le “wean Bali -wee tin “paa 'pleble 'kpa.»

-Cale seezan -le fe -nɔndɔ 'wi

(Lk 21.1-4)

⁴¹ “Be -sru en Zozi 'ku -nyenlea -gbogbo nen minnun “lala -sean “ji Bali -le ve -a be -a “srɔn. Minnun nen o ci “lala -sennan -ji be, e o -nanjendɔ 'sia. Fenɔn “kaga “ta, en o “lala -sen -ji “kaga. ⁴² “Be -sru en -cale seezan -tu -ta, e -bablu 'wle 'tudɔ -fo -ji “fli.

⁴³ -A -nan nen Zozi 'e -srɔnɔn laabu 'e “srɔn, en yaa 'vi -wle 'nan: «Maan ve 'cee 'wi tigl 'a 'nan, -cale seezan 'labe, e fe -nɔn Bali le e mlin minnun pɛɛnɔn nen waa -nɔn 'gve o da. ⁴⁴ Kɔɔ o pɛɛnɔn nen waa -nɔn 'gve, “lala a -wɔ “kaga. 'Pian li 'labe, “lala pɛɛnɔn nen -yrɔ -yee fe -bli “man “ve -a be, -a 'bɔ nen yaa -nɔn Bali le.»

Zozi Bali -pan 'kɔn 'wi wɔ 'vi

(Mt 24.1-4; Lk 21.5-7)

13

Zozi a bɔlanan Bali -pan 'kuin, en -a -sruzan 'tu -a 'vi -yre 'nan: «Bali -le 'wi “paazan, “i 'yiɔ, Bali -pan 'kɔn be, waa -tɔ -kɔle fenyian -a. En waa -tɔ -dandan 'e pɛɛnɔn.»

² En Zozi -a 'vi -yre 'nan: «Kɔn -dandannun nen kaa -sɔ -foa 'labe, yi nen o -wiiman be, e ya -tanan bɔdɔ -a. -A -tɔ -kɔle pɛɛnɔn fuimlan “man, -a -tu 'ka -fo 'e bɔezan da dɔ.»

'Wi yɔdɔ -dandan bɔa minnun man 'vaa -e 'treda -nyan tu 'e bɔ

(Mt 24.4-14; Lk 21.8-19)

³ “Be -sru en Zozi 'ku -nyenlea Olivie pɔn da te -a yra a Bali -pan 'kɔn da zia. -A -nan nen Pieri, 'lee Zaji, 'lee Zan, 'lee Andre 'wi laabu -yrɔ 'o 'saza yei. O 'nan:

⁴ «'Wi nen i “sia -a vnan 'gve, tu “cen “man nen e dra? En -me “man nen, waa -kɔnnen “ye 'nan 'wunun zie o “ta dra? 'I vi 'kve!»

⁵ Zozi -a vidɔ 'sia -wle 'nan: «Ka yie 'tɔ 'ka 'fli -va! Te min -tu 'e 'ka see “paa -e 'ka 'si -si tigl da du! ⁶ Min “kaga -taa “tale 'an 'tɔ da. Waa ve 'nan, 'wee ci Crizi -a. En o -taa minnun “kaga see “paale -e 'o 'si -si tigl da. ⁷ Ka -kuli -tan wunun maan, en ka 'fla -kɔɔbli -kɔɔbli da -kuli wunun maan. 'Wunun zie te 'o 'ka 'cen nyen -a du! Kɔɔ 'wunun zie -wee dra 'e 'flin, 'pian 'treda -nyan tu “cee dɔ. ⁸ 'Leglɔn 'tu -ji 'nɔn -taa 'wunlea 'leglɔn 'tu -ji 'nɔn man, en mingɔnnen tre -tu -taa 'wunlea mingɔnnen tre -tu man. 'Tre -taa 'nyɔɔnle fe “kaga “nan, en dra -dandan -taa “minnun -teele. 'Wi yɔdɔ pou sianan “nen. 'Pian -a pɛɛnɔn zie e ya “le 'nan 'nen 'yadɔ -le ci -yaa pou sianan 'zu.

⁹ Ka yie 'tɔ 'ka 'fli -va! Minnun 'ka “kuan -e 'o -ku 'ka 'a tin 'banɔn 'cein -da. Zuif 'nɔn -taa 'ka 'sɔnle sɔnba “a 'wee cin yi 'kɔnnun -ji. En “nyian be, minnun -taa “kɔle 'ka 'a -kɔnmandannun 'lee mingɔn -nennun cein -da 'men “wean. -A -nan nen ka dra 'men 'wi 'nan yunɔn 'a o 'le. ¹⁰ Kɔɔ Bali -le 'wi 'nɔnɔn fuimlan “man 'leglɔn 'tudɔ pɛɛnɔn 'ji, 'vaa -e 'treda -nyan tu 'e bɔ.

¹¹ -Te minnun 'ka 'kun, en o -ku 'ka 'a tin 'banɔn 'cein -da be, 'wi nen kɔ 'ka vi be, te -a nyen 'e 'kɔn 'ka 'ji du! 'Pian 'wi nen Bali -a -cin -tɔa 'ka 'ji, te -a tu 'bɔ be, -a 'bɔ nen 'ka vi! Ya'a 'taa 'sile 'ka 'bɔ 'va dɔ, 'pian Bali lei 'saun 'be “paa 'ka 'le.

¹² “Bɔ -mie -taa 'e 'bɔ 'fli “bɔ -nɔnle minnun le 'nan 'o -te. En 'nen “ti -mie -taa 'yee 'nen 'nɔnle minnun le 'nan 'o -te. En 'nennun -mie -taa 'wunlea 'o “tunun 'lee 'o “bɔnun man 'nan minnun 'e o -tee. ¹³ Ka dre 'men ve -a -le “wean be, min pɛɛnɔn -taa 'nanle 'ka man, wa'a 'taa 'ka yile “yi “dɔ. 'Pian min nen e -tɔ 'pleble, en e 'bɔ -a 'le 'srannan “be, e “sia 'wi 'ji.»

**Tu nen 'wı yıdı “mlianla
“da “be, Zozi -a 'wı 'vı**

(Mt 24.15-28; Lk 21.20-24)

¹⁴«Tu -tu -taa “bōle be, 'wı 'wlıdı “nōn-
nōn -taa “kōnle fenan nen e 'ka “le 'e 'kōn
dıe -a -nan. Min nen e 'fluba 'gυe -a ta ve
be, 'e 'ci man 'kpa! Tu nen 'wı zıe kaa 'yı
drenan Bali -pan 'kuin be, minnun nen
o cı Zude 'leglōn 'ji be, 'o flan 'bli, 'o 'ku
pōnnun yei! ¹⁵En -te min a bei “be, te 'e
-wla 'yee 'kuin -e 'e 'ku fē -tu 'sia dı! ¹⁶En
-te min a fei be, te 'e li 'e da 'fla -e 'e 'ku
'yee -trale 'si 'yee 'kuin dı! ¹⁷Lımōnnun
nen o -pōn cı 'o man tu zıe -a man be,
'lee lımōnnun nen 'nen 'nyōn -mlian -wlı
tu zıe -a man be, -wee yra yıdı “mlianla
“da. ¹⁸Ka Bali trv 'ba 'nan, te 'wı zıe 'e
'tria laa 'fen tu -man dı! ¹⁹Kōw 'wı yıdı
-kōan -dan 'kpa tu zıe -a man. Zı Bali 'tre
dre 'li -e 'e bō cēgυ yi -a be, -a sūman 'wı
yıdı 'ka tian drele dı. En 'wı yıdı zıe -a
pee 'ka 'dra “nyian 'li 'trēda “fo “dı. ²⁰Yi-
nun nen 'wınun zıe o dra “da “be, Mınsan
Bali -a -mie cēen “da. -Te ya'a 'wı zıe -a
drele dıe, “te min -tu -wulo 'ka -taa bōlea
“va “dı. 'Pian minnun nen e o 'si “va 'yee
ve -a be, -wee “wean e yınun -mie cēen
“da.

²¹-Te min -tu -a 'vı 'cēe 'nan, min 'sızan
'wı 'ji Crızı a 'gυ, -te 'be “cēe dı, e ya -mıen
be, te 'ka yi -tera “da “fo “dı! ²²Kōw min-
nun nen o 'wılu -sean 'nan 'wēe cı Crızı -a
be, o -taa “kōnle 'trēda. En minnun nen o
'wılu wınun ve, te waa ve 'nan Bali 'lewei
vınōn nen waa be, o -taa “kōnle “nyian.
O -taa 'lebo “fo wı -dandan 'lee -cē -srōn
“wı -dandan drele. Waa dra 'nan, -te 'o
'pe 'sō 'a be -e 'o minnun nen Bali o 'si “va
'yee ve -a be, o 'si -si tıglt da. ²³'Cee ve be,
'ka yie 'tō 'ka 'fli -va 'kpa! An 'wı pēenōn
'vı 'cēe 'va.»

Blamin -pı -tadı -le 'wı

(Mt 24.29-44; Lk 21.25-33)

²⁴«-Te 'wı yıdı -dan zıe, e cēen -nyandı
man be, 'nun tōn yide yra klun -tōala,
mlen 'bıdı 'e 'le -tōa, ²⁵mlen crennun “sia
laji, o -tēemlan “tra, en laji fenun pēenōn
nen 'pleble a -wlı “be, o “sia 'o 'klu -ji.
²⁶Tōn te minnun pēenōn 'an 'bō Blamin
-pı ye -tanān “lolu -koei “da. 'Pleble -
dan -kōan 'an 'lō, en 'tō -dan -kōan 'an 'lō.
²⁷Bali -le 'pasianōn nen laji be, an o “paa
-sia 'trēda fē pēenōn 'nan -e 'o minnun nen
an o 'si “va 'men ve -a be, o o cın yi. Fe
-tu -nan 'ka 'fo 'trēda, te wa'a min 'sile 'be
'nan dı.

²⁸'Wı nen e dra fıjie yıba “le be, 'e dre
'cēe 'wı -kōn “manve -a! -Te -a 'la nrıdı
'sia “da “be, kaa -tōa 'nan 'munmun tu
a -tanān bōdı -a -kogo. ²⁹-A -tuwlı “nen
“nyian, 'an 'bō Blamin -pı -tadı -le ve -a.
-Te ka 'wınun nen maan 'vı 'cēe be, -a 'yı
drenan be, 'ka -tō 'nan 'an 'tadı a bōnan
-kogo! ³⁰Maan ve 'cēe 'wı tıglt 'a 'nan,
'ka -naagunōn 'gυe, ka'a 'cēan -kaadı man
'vaa -e 'wınun zıe 'o dre dı. ³¹Lablı 'lee
'tre 'nyan tu a, 'pian 'an wei -fo -nan 'li
'trılıı.

³²Tu nen an -taa “man “be, blamin -tu
'ka -a tōa “fo “dı. En Bali -le 'pasianōn nen
laji be, wa'a tōa “fo “dı, en 'an 'bō Blamin
-pı ma'an tōa “fo “dı, 'pian 'an “tı 'be -tōa
'e 'tuwlı. ³³-Yee “wean 'ka yie -tō 'ka 'fli
-va! Te 'ka yi -te dı! Kōw tu nen, 'wı zıe e
dra “man “be, ka'a tōa dı.

³⁴-A -kōn “man wı nen 'gυ. Min -tu 'be
“ta -ko 'ta -kōbıli wınan. E 'yee 'kōn 'peba
'wı 'e 'sūnōn 'lō. Min -tu 'lee 'yee 'nyran-
man -a 'bō nen yaa -nōn o -tudv pēenōn
le. En yaa 'vı min nen 'e yie -tōa -klōn -yre
“nen “be, -yre 'nan, te 'e yi -te dı.

³⁵-A -tuwlı “nen “nyian 'cēe ve -a. -Yee
“wean te 'ka yi -te dı! Kōw tu nen, 'kōn
san lia 'e da “man “be, ka'a tōa dı. -Te
funnımlan nen oo, -te bada nen oo, -te
mannen tedē -a nen oo, -te bodrun nen

oo, ka'a tɔa dɪ. ³⁶-Yee “wean te 'ka yi -te dɪ! “Tɔgɔ e 'bɔ 'ka man kligli te ka ya yi -tenan. ³⁷Wɪ nen an cɪ -a vɪnan 'cɛɛ 'gʊɛ, e ya min pɛɛnɔn 'le vɛ -a. Te 'ka yi -te dɪ!»

Zuif 'nɔn 'tanɔn 'o 'ci 'pa 'nan 'o Zozi 'te
(Mt 26.1-5; Lk 22.1-2; Zan 11.45-53)

14 Zuif 'nɔn tranun -le 'si nen waa 'wɔ nɔnba -ji bɛ, -a “fedi yi -fu “fli -e 'e bɔ. “Fedi zɪɛ -a da nen minnun 'kpɔun nen 'mannyan 'ka “va “dɪɛ -a -ble. Tɔ zɪɛ -a man bɛ, te Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn a Zozi 'man -fɔnɔn 'nan, -e 'o 'kun ci 'cɛn 'a -e 'o -te. ²Pian waa 'vɪ 'o cin yei 'nan: «Te -kaa dre “fedi yi da dɪ! “Tɔgɔ minnun 'o -nan yɪ -e 'o 'wluan -kaa man.»

Lumɔn -tu 'wɪ “yi dre Zozi le
(Mt 26.6-13; Zan 12.1-8)

³Zozi a Betani. E ya Simɔn nen -kogobe a “nen “man “bɛ -yee 'kuin 'e -nyrandɪ fɛnɔn -sru. -A -nan nen lumɔn -tu pli Zozi man 'e 'lɔ le -pɔnɛn 'tu -a. -Lazigɔ nen waa laabo nard bɛ, e ya -ji. E 'ka 'e baadɪ fɛ -tu -a dɪ, en -a 'fle a 'pleblɛ 'kpa. Yaa 'le 'sv, en yaa -sen Zozi 'win -ji.

⁴Wɪ zɪɛ e 'nan min -mienun man, en waa 'vɪ 'o cin yei 'nan: «-Mɛ “le “wean nen e -lazigɔ 'kpa bɛ -a srɛ 'e “tun? ⁵-Lazigɔ 'labe yaa -taan paan. -A 'fle bɔa yi -yaa yaaga 'nyranman “lala -a, -e 'o -pli 'yale -tenɔn man.» En o 'wɪ blɪ lumɔn zɪɛ -a va.

⁶Pian Zozi -a 'vɪ -wɛ 'nan: «Ka lɪ 'labe -a 'tuɪ flɪ! -Mɛ “le “wean nen, ka 'wɪ -tɔa “man? E 'wɪ “yi dre 'men. ⁷Yale -tenɔn a 'ka 'va tu pɛɛnɔn man. En tu nen e 'sɔ 'cɛɛ bɛ, ka -kɔlaman 'wɪ “yi “dredɪ -a -wɛ. 'Pian 'men vɛ bɛ, an 'ka 'ka 'va 'gʊ tu pɛɛnɔn man dɪ. ⁸Wɪ nen e -kɔlaman -a bɛ, -a 'bɔ nen yaa dre. -Lazigɔ nen yaa -sen 'an da 'gʊɛ, 'an 'man nen yaa dre 'nan -e 'waan wɔ -a. ⁹Maan vɛ 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, fɛnan pɛɛnɔn nen minnun Bali -le 'wɪ 'nɔnɔn vɛ 'treda bɛ, 'wɪ nen lɪ 'gʊɛ

yaa dre bɛ, waa -nan 'sinan “paa, en -yɛɛ -maan 'lɔɔ -e lɪ 'bɔ 'cin 'e 'fɔla minnun ji.»

Zudazi 'e pei -fɔ Zuif 'nɔn 'tanɔn 'va

(Mt 26.14-16; Lk 22.3-6)

¹⁰“Bɛ -sru en Zozi -srunɔn 'fuda “fli 'va min -tu nen waa laabo Zudazi Karioti bɛ, e -ku Bali -pannɔn 'tanɔn 'va, 'nan -e 'e Zozi 'nɔn -wɛ. ¹¹Zɪ e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ -wɛ “bɛ, e o ci nran. -A -nan nen o -tɔ “da 'nan, 'o -taa “lala -nɔnle -yɛ. Yi zɪɛ -a da nen Zudazi -a man -wɛɛdɪ 'sia 'nan, tu “yi 'e 'pla -e 'e Zozi 'nɔn Zuif 'nɔn 'tanɔn 'bɔ lɛ.

Zozi 'lee 'e -srunɔn Zuif 'nɔn 'le 'si nɔnba -ji “fedi blɪ

(Mt 26.17-30; Lk 22.7-20; Zan 13.21-30)

¹²“Fedi nen Zuif 'nɔn 'kpɔun nen 'mannyan 'ka “va “dɪɛ, -a -ble “da “bɛ e 'bɔ. -A yi tɛdɛ da nen o 'blanun -tɛɛman -e 'o tranun 'si nɔnba -ji “fedi -blɪ. En Zozi -srunɔn -a laabu -yrɔ 'nan: «Nyin zia nen i ya “vale 'nan 'ku 'ku “fedi fɛnɔn -tɔɛn 'yie?»

¹³En Zozi 'e -srunɔn “fli 'pa 'sia. Yaa 'vɪ -wɛ 'nan: «Ka 'ku Zeruzalem! Ka bɔa min -tu man. 'Yi 'tɔbɔ -kɔan -yrɔ. 'Ka -sɔnɔla -a -sru! ¹⁴Kɔn nen, e wɪ 'ji bɛ, 'ka vɪ -a san le 'nan: «Bali -le 'wɪ “paazan “e 'nan, 'ku laabu 'i 'lɔ 'nan, 'kɔn “bɔ “nen 'ku 'vale 'an -srunɔn 'a, ku -kaa tranun 'sidɪ nɔnba -ji “fedi -ble -ji bɛ, e ya nyin zia?» ¹⁵E -taa 'kɔn “bɔ -dan tu -kɔnɔnle 'cɛɛ 'kɔn 'ta lou, te -a -ci a 'e dredɪ 'va. Fe zɪɛ -a -nan nen 'ka -cɛɛ fɛnɔn -tɔɛn!»

¹⁶-A -nan nen -a -srunɔn zɪɛ, o -ku 'fla. Waa 'yɪ “le zɪ Zozi -a 'vɪ -wɛ “bɛ, -yɛɛ 'wɪ 'zv. En o 'si nɔnba -ji “fedi fɛnɔn man dre.

¹⁷Zɪ funninmlan 'pla bɛ, en Zozi 'ta 'o 'vale 'e -srunɔn 'fuda “fli “a. ¹⁸Tɔ nen o yɛa fɛnɔn -sru “bɛ, en Zozi -a 'vɪ -wɛ 'nan: «Maan vɛ 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, -kaa nen -kaa cɪ fɛnɔn -blunan 'gʊɛ, 'ka 'va min -tu 'bɛ -taa 'an 'nɔnle minnun lɛ.»

¹⁹-A -srnunon 'ta dre 'trōdrō, en waa laabudt 'sia -yrō “tudv 'nan: «An 'bō nen?»

²⁰En Zozi -a 'vī -wle 'nan: «Ka min -fuda “fli “nen, -kaa ci fenun -blunan 'e cin va 'gve, 'ka 'va min -tu nen. ²¹Wī tiglī nen, Blamin -pī “ta -daa “kale “le zi waa cren -te Bali -le 'fluba 'ji be -yee 'wī 'zv. 'Pian min nen, e Blamin -pī -nōan “min-nun le be, 'wī -taa “bōle -a san man. E ya paan -a san -le 'wī “yi “a -e 'o vile 'o -ya dī.»

²²O -fō fenun -blunan, en Zozi 'kpoun 'si. E Bali muo “fō, yaa “nen jeen, en yaa -nōn -wle. E 'nan -wle 'nan: «Ka 'si! -Nyren 'gve, 'an 'kōle nen!»

²³“Be -sru e 'kulenen nen rezen -wen ci -ji be -a 'si. E Bali muo “fō, yaa -nōn -wle, en waa mlin 'o pēenōn.

²⁴Yaa 'vī -wle 'nan: «Nyren 'gve, 'an nyen nen. -Yee “ta -seanla -e 'e dre min “kaga -pli “ve -a “nyian Bali man 'e 'pee. ²⁵Maan ve 'cēe 'wī tiglī 'a 'nan, ma'an “nyian rezen -wen pee mlīan dī -trilīi, -e yi nen maan -mlīan 'e 'pee Bali -le mingōnnen trēda be 'e bō.»

²⁶Zī o cēen fenun -bludt man be, o Bali 'tō bō “dre “fō. En o -kū Olivie pōn da.

Zozi -a 'vī 'nan Pieri “sia 'e -sru

(Mt 26.31-35; Lk 22.31-34; Zan 13.36-38)

²⁷-A -nan nen Zozi -a 'vī 'e -srnunon le 'nan: «Ka pēenōn 'ci -taa “srele -e 'ka 'si 'an -sru. Kōō e ya 'e 'cren -tēdt Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Bali “e 'nan, e 'bla -sru “pinzan -tea -e 'blanun 'o fuila “man.»

²⁸'Pian “be -sru, -te an wluan 'kanōn 'va be, an -tōala 'ka 'le Galile 'lēglōn 'ji.»

²⁹En Pieri -a 'vī -yrē 'nan: «Te 'yie “wean min pēenōn 'ci sreman -e 'o 'si 'i -sru “be, ma'an 'sia 'i -sru “fō “dī.»

³⁰-A -nan nen Zozi -a 'vī -yrē 'nan: «Maan ve 'yie 'wī tiglī 'a 'nan, -pei 'bō

'gve -a man be, yia ve 'e 'pa -a yaaga 'nan, yi'an 'tōa dī, 'vaa -e mannen “flīzan 'e 'wī.»

³¹En Pieri -a 'vī “nyian 'nan: «Te e ya 'nan kve -kaa 'kū 'vale 'yia oo, ma'an dra zi “fō “dī.» En -a -srnunon pēenōn “o 'wī 'tūwli zīe -a 'vī “nyian.

Zozi 'kū Bali tru 'balē Zezemani

(Mt 26.36-46; Lk 22.39-46)

³²“Be -sru Zozi 'lee 'e -srnunon 'bōla fei nen waa laabo Zezemani be -a da. Yaa 'vī 'e -srnunon le 'nan: «Ka 'nyran 'gū! An “ta -ko Bali tru 'balē.» ³³E Pieri, 'lee Zaji, 'lee Zan -fō 'e -sru, en o -kū waa. -A -nan nen nyen Zozi 'cēndt 'sia en “klan -dan 'kpa -a -tēdt 'sia. ³⁴En yaa 'vī -wle 'nan: «An 'ta nen e dre 'trōdrō 'gve, e “mlīanla 'an da. 'Ka 'fū 'gū! Te 'ka yi -te dī!»

³⁵E pli 'e 'lē “wēnōn, e blula “tra, en e Bali tru 'badt 'sia 'nan, -te e -kōlaman drēdt -a be, tu -wldit 'gve 'e 'si 'e man -kōōbli. ³⁶Yaa 'vī 'nan: «An “tū -baba! I -kōlaman 'wī pēenōn drēdt -a. 'Kulenen nen 'wī yūdī ci -ji 'gve, 'i dre -e 'e “paala 'an man! 'Pian te 'e dre 'an 'ci 'sō wī -a dī, 'i 'bō 'ci 'sō wī nen 'e dre!»

³⁷En e 'lī 'e da, e 'bō 'e -srnunon yaaga 'bō man, te o ya yi -tenan. -A -nan nen Zozi -a 'vī Pieri le 'nan: «Simōn, i yi -te 'va? Yi'a -kōlale -e 'i tū “wēnnen 'gve -a dre, te 'i yie a “man “dūb? ³⁸Te 'ka yi -te dī! 'Ka Bali tru 'ba, “tōgō 'wī 'wldit 'e 'ka 'man yū! Blamin a “va 'nan 'e 'wī “yi “dra, 'pian -a 'plēble 'ka -yrō “dī.»

³⁹“Be -sru en e -kū “nyian Bali tru 'balē, te e 'wī 'tūwli zīe -a ve. ⁴⁰En e 'lī 'e da 'e -srnunon 'va. E 'bō o man “nyian yi -tenan. Kōō o yie 'ciben -tō. En wa'a 'wī 'tū yūle -e 'o vī -yrē “dī.

⁴¹Zozi 'cēin yaagazan da be, en yaa 'vī -wle 'nan: «Ka yi -tea tian, te ka “flianla 'ka man -a -trōō? E -nyan, -a tū 'bō “men. Minnun “ta -daa Blamin -pī -nōnle 'wī 'wldit “drēnōn le. ⁴²'Ka 'wluan lou, -e -

kaa ku! Min nen e “ta 'an -nɔan “minnun le be, e ya -plinan 'kogo.»

Zuif 'nɔn 'tanɔn Zozi 'kun

(Mt 26.47-56; Lk 22.47-53; Zan 18.3-12)

⁴³ Zozi 'fu 'wɪ zɪe -a vɪnan, tɔɔn en Zudazi nen -a -srunɔn 'fuda “fli 'bɔ 'va min -tu -a be, e 'bɔla. -Wɛɛ ci 'o 'vale min “kaga “a, en sennun 'lee yibanun a -wɔ. Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'lee min cejenun 'be o 'pa 'sia.

⁴⁴ Zudazi nen e wɛ -fɔ be, yaa 'vɪ 'e 'cen minnun zɪe -wɛ 'nan: «Min nen an -atu -tɛ “man “be, te Zozi nen. -A 'bɔ nen 'ka 'kun -e 'ka 'ku -a! 'Pian 'ka 'kun “man 'kpa!» ⁴⁵ -Yee “wean zi e 'bɔla be, tɔɔn en e pli Zozi man. E 'nan -yɛ 'nan: «'An 'san.» En e -atu -tɛ “man. ⁴⁶ -A -nan nen minnun nen o ci waa be, o Zozi 'kun. ⁴⁷ Tɔɔn minnun nen -nan be, -a -tu 'yee sen 'su 'ji, en e Bali -pannɔn 'tazan 'suzan 'tu “trɔɛn cɛɛn.

⁴⁸ Zozi -a 'vɪ -wɛ 'nan: «-Mɛ “le “wean nen ka -ta 'an 'kunle 'ka 'bɔ le sennun 'lee yibanun -a “le ka -ta crinzan -sru? ⁴⁹ Tu pɛɛnɔn man an ya 'ka yei Bali -pan 'kuin, te an 'wɪ “paaman minnun ji, en ka'an 'kunle dɪ. 'Pian 'wɪ pɛɛnɔn zɪe, e drɛ -e 'wunun nen 'e 'cɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji be 'e 'le sɔɔ.» ⁵⁰ -A -nan nen -a -srunɔn pɛɛnɔn 'wɪ “man -a -sru, en o flin bli.

⁵¹ -Gobonɛn 'tu sɔɔnla Zozi -sru 'e 'ta le sɔ -twɔli “cɛ “a. Minnun -a 'kun, ⁵² 'pian e 'si 'yee sɔ man, en e flin bli 'e pludɪ.

Minnun -ku Zozi 'a tin 'banɔn 'le

(Mt 26.57-68; Lk 22.54-55,
63-71; Zan 18.13-14, 19-24)

⁵³ Minnun -ku Zozi 'a Bali -pannɔn 'tazan -dan 'va. Bali -pannɔn 'tanɔn, 'lee min cejenun, 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'o cin 'yɪ fɛ zɪe -a -nan. ⁵⁴ Pieri -fu -kɔɔbli, en e -kɔla Zozi -sru -trilii, en e wɛla Bali -pannɔn 'tazan -dan le -klɔn -ji. E -nyran -a 'sunɔn yei, te e 'tɛ “klanman.

⁵⁵ Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee tin 'banɔn pɛɛnɔn 'wɪ 'tu -wɛɛdɪ 'sia 'nan -e 'o 'pa Zozi da -e 'o -kɔla -a -tɛdɪ -a -le “wean. 'Pian wa'a 'wɪ 'tu yɪle “fo “dɪ. ⁵⁶ Min “kaga 'wɪ 'sen Zozi man, 'pian o wei 'ka drele -twɔli “dɪ.

⁵⁷ Min -mienun wɛlan en o 'wɪlu 'gɔɛ -a -sen “man. Waa 'vɪ 'nan: ⁵⁸ «Kua 'yɪ -a vɪnan 'nan: «Bali -pan 'kɔn nen blamin -pɛ -a -tɔ be, maan -wia, -e 'an pee -tɔ yɪ yaaga 'wɪ. 'Kɔn nen blamin “cɛɛ -tɔ 'e 'pɛ -a dɪe, -a 'bɔ nen maan -tɔa.» ⁵⁹ 'Wɪ 'bɔ zɪe 'be da oo, minnun wei 'ka “nyian drele -twɔli “dɪ.

⁶⁰ En Bali -pannɔn 'tazan -dan wɛlan, e -tɔ minnun yei, en yaa laabu Zozi 'lɔ 'nan: «'Wɪ nen minnun -a ve 'i man be, yɪ'a sia “va “dɔv?» ⁶¹ 'Pian Zozi 'ta -fu flu, ya'a 'wɪ 'tu 'silɛ “da “dɪ.

En Bali -pannɔn 'tazan -dan -a laabu -yɛɔ “nyian 'nan: «Min 'sizan 'wɪ 'ji Crizi nen 'yia? Bali -pɪ nen 'yia?»

⁶² Zozi “e 'nan -yɛ 'nan: «-Inyan, -a 'bɔ nen 'maan. En 'ka pɛɛnɔn, ka -taa Blamin -pɪ yɪle 'e -nyrandɪ 'pleble pɛɛnɔn 'san Bali -pɛ “yɪ “da. En ka -taa -a yɪle 'sinan laji “lolu -koei “da.»

⁶³ -A -nan nen Bali -pannɔn 'tazan -dan 'e 'ta sɔ 'fɔɪ 'bɔ, en yaa 'vɪ 'nan: «-Kaa 'ka “nyian -yee 'wɪ 'nan yɪzan pee -va “fo “dɪ. ⁶⁴ Bali sɔn nen yaa 'wɔ be, kaa 'man. “Ka “ve -ji 'nɔn?»

En minnun -a 'si “va -yɛ 'nan: «E 'sɔ -ka ve -a.» ⁶⁵ En min -mienun 'le 'yɪ 'sendɪ 'sia Zozi da. O sɔ 'pa -a yɛ, en o 'pa 'fɔ -a yɛ, te waa laabu -yɛɔ 'nan: «Bali 'lewei vɪzan, -tɛ fɛ tuv 'yɪe? 'I -kɔɔn 'kve!» En Bali -pannɔn 'sunɔn -a 'kun, te o -ko -a -sɔndɪ -a.

Pieri yɔɔ “da 'nan 'e 'ka Zozi -sruzan 'a dɪ

(Mt 26.69-75; Lk 22.56-62;
Zan 18.15-18, 25-27)

⁶⁶ Tu zɪe -a wɪlu be, te Pieri a tian -klɔn -ji. En Bali -pannɔn 'tazan -le nɔan lumɔn

-tu -ta. ⁶⁷E Pieri 'yɪ 'tɛ “klannan. Yaa -nanjeen tein, en yaa 'vɪ -yrɛ 'nan: «I 'bɔ “nyian Nazaretu min Zozi -sruzan 'tu nen 'yia.»

⁶⁸Pian Pieri yɔɔ “da. E 'nan: «Wɪ nen i ci “vale 'i ve be, ma'an tɔa dɪ, en ma'an ci man dɪ.» Tɔɔn e 'wluan, e -ku bei -sia, en mannen -tu wu.

⁶⁹“Be -sru nɔan lumɔn zɪɛ, e Pieri 'yɪ “nyian, en yaa vidɪ 'sia minnun nen o ci -nan be -wle 'nan: «Min 'lague e ya 'o 'va.»

⁷⁰Pieri yɔɔ “da “nyian.

Fɔɔnɔn minnun nen fe zɪɛ -a -nan be, waa 'vɪ “nyian -yrɛ 'nan: «Wɪ 'kpa nen. 'I 'bɔ 'gʊɛ, -a -sruzan 'tu nen 'yia, kɔɔ Galile min nen 'yia.»

⁷¹Tɔɔn Pieri -a vidɪ 'sia: «-Te 'wlu nen maan -sean “be, Bali 'e 'wɪ “nen -kɔɔn 'men. Maan 'vɪ 'cɛɛ 'nan, ma'an min 'labe -a tɔa “fo “dɪ.»

⁷²Nun tɔɔn mannen “flizan wu. 'Wɪ nen Zozi -a 'vɪ Pieri le be, -a -cin -trɔa Pieri ji. Kɔɔ Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «'Vaa -e mannen “flizan 'e 'wɪ be, te yia 'vɪ 'e 'pa -a yaaga 'nan yi'an 'tɔa dɪ.» Tɔɔn e -wuɔdɪ 'sia.

Minnun -ku Zozi 'a Rɔm min -kɔnmandan Pilati 'le

(Mt 27.1-2, 11-14; Lk 23.1-5; Zan 18.28-38)

15

Zɪ tu cɛen bodrun be, en Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee min cejenun 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn nen o ya Zuif 'nɔn 'le tin 'banɔn 'a be, o wei 'pa 'e cin man 'nan 'o Zozi yrɪ, -e 'o 'ku -a -nɔn Rɔm min -kɔnmandan Pilati le.

²Pilati -a laabu Zozi 'lɔ 'nan: «Zuif 'nɔn 'le mingɔnnen nen 'yia?»

Zozi “e 'nan -yrɛ 'nan: «-Nyren, yia 'vɪ 'i 'bɔ 'a be.»

³En Bali -pannɔn 'tanɔn 'wɪ “kaga 'pa Zozi da. ⁴-A -nan nen Pilati -a 'vɪ -yrɛ “nyian 'nan: «Yi'a 'wɪ 'tu ve dɔv? 'Wunun nen, waa “paa 'i da be, yi'a maan dɔv?»

⁵Pian Zozi 'ka 'wɪ 'tu 'sile “da “dɪ. 'Wɪ zɪɛ e Pilati 'kan.

Minnun “o 'nan Pilati 'e Zozi 'tɛ!

(Mt 27.15-26; Lk 23.13-25; Zan 18.39-19.16)

⁶Le -tudv pɛɛnɔn man be, -te Zuif 'nɔn tranun -le 'sidi nɔanba -ji “fedi dredi 'bɔ be, -kɔnmandan “sia -pu 'kɔnzan 'tu man. -Pu 'kɔnzan nen minnun ci “va 'nan 'o 'si “man “be, -a man nen e “sia. ⁷Le 'bɔ zɪɛ -a -ji be, min -tu nen waa laabo Barabazi be, te e ya -pu 'kuin 'o 'vale 'wɪ 'wɪdɪ “drenɔn nen, o 'wɪ 'fɔla minnun 'lee min tanɔn yei, en o min -te 'wɪ zɪɛ -a -ji be waa. ⁸Minnun “kaga “ku Pilati -va, en 'wɪ nen yaa dra -wle -wee “fedi da -tidi be, waa laabu -yrɔ.

⁹Pilati -a laabu -wɔ 'nan: «Ka ya “vale 'nan, 'an 'si Zuif 'nɔn 'le mingɔnnen man?» ¹⁰Kɔɔ Pilati -a -kɔnnen 'yɪ 'nan, Bali -pannɔn 'tanɔn “naan Zozi man 'e “tun, -yee “wean nen o -ta Zozi 'a 'yrɛ. ¹¹Bali -pannɔn 'tanɔn -tɔa minnun man, -e 'o vɪ Pilati le 'nan, Barabazi man nen 'e 'si.

¹²En Pilati -a laabu minnun “kaga zɪɛ -wɔ 'nan: «-Me 'va nen ka ci 'nan, 'an dre min nen kaa laabo Zuif 'nɔn 'le mingɔnnen be -yrɛ?»

¹³-A -nan nen o paan 'nan: «I -pɛin yiba “plan da!»

¹⁴Pilati -a laabu -wɔ 'nan: «Wɪ 'wɪdɪ “cɛn “nen yaa dre?»

Pian o paan “nyian 'kpa 'pleble. Waa 'vɪ 'nan: «I -pɛin yiba “plan da!»

¹⁵Minnun ci “nrandɪ 'sɔ Pilati le, -yee “wean e 'si Barabazi man. En e Zozi 'nɔn 'yee 'sounjanun le 'nan 'o -sɔn -ngble -a, -e 'o 'ku -a -pɛin yiba “plan da.

'Sounjanun Zozi see 'wu

(Mt 27.27-31; Zan 19.2-3)

¹⁶'Sounjanun -ku Zozi 'a -kɔnmandan -le -klɔn -ji. En o 'sounjanun pɛɛnɔn cin 'yɪ “man. ¹⁷O mingɔnnen -trale -gblɔ

'tenden 'tu 'wu Zozi da. O lei 'tan, en waa 'wu -a -wulo -man "le mingonnen kle 'zu. ¹⁸-A -nan nen waa 'tu budu 'sia, te waa ve 'nan: «Kui 'to bo, Zuif 'nɔn 'le mingonnen!» ¹⁹Waa -sɔndu 'sia 'e 'wulo -man -cean -kɔ -a, te o 'le 'yi -sean "da. En 'o "po -sɔnmlan "wlu, te o "kuannan -a 'le. ²⁰Zi o cɛɛn -a sɛɛ wudu man bɛ, en o mingonnen -trale zɛ -a 'su "da. O -yee sɔnun 'wu 'e da, en o -ku -a 'nan -e 'o -pein yiba "plan da.

Zozi -peinnan yiba "plan da

(Mt 27.32-44; Lk 23.26-43; Zan 19.17-27)

²¹'Sounjanun -kudu 'sia Zozi 'a, en 'o cin 'yɪ Sirene min -tu -a. Waa laabo Simɔn, e "sia fei. Alexandre 'lee Rufus "tu "nen. 'Sounjanun 'to Simɔn zɛ -a -sru "sa -a 'nan -e 'e Zozi 'le yiba "plan 'sia. ²²O -ku Zozi 'a fɛnan nen waa laabu Gɔlgota bɛ -a -nan. Gɔlgota -ci nen 'nan, min -wulo klo. ²³-Wɛn nen waa baa 'yile nen waa laabo mire bɛ -a bɛ, o ya "vale 'nan 'o -nɔan -yre. 'Pian Zozi 'ka -a mlinle du. ²⁴En waa pein yiba "plan da, "bɛ -sru en o -yee sɔnun pli 'o cin yei. Waa dre 'lein 'wle 'tuuladu da.

²⁵Waa pein yiba "plan da bodrun te yide wluan fɔ. ²⁶'Wɪ nen waa -tɛ "man "bɛ, waa cren -tɛ yiba 'fu da, en waa pein Zozi 'ta lou. Waa cren -tɛ "da 'nan:

«Min 'gʊɛ,

Zuif 'nɔn 'le mingonnen nen.»

²⁷O 'wɪ 'wɪdu "dɛnɔn "fli pein yiba "plan da. Waa -tu pein yiba "plan da Zozi 'pe "yi "da, en waa -tu pein yiba "plan da -a -pɛ bu da. ²⁸['Wɪ nen e ya 'e 'cren -tedu Bali -le 'fluba 'ji bɛ, zɪ e 'le sɔɔ zɛ. Kɔɔ e ya 'e 'cren -tedu 'nan: «Minnun -taa -a 'silea 'wɪ 'wɪdu "drezan -a.»]

²⁹Minnun nen o -ciala fɛ zɛ -a -nan bɛ, o Zozi "srɔnman, te 'o 'wulo nyɔɔnman. Waa ve -yre 'nan: «Ee! Yie "cɛɛ 'vɪ 'nan 'i Bali -pan 'kɔn -wia -e 'i pee -tɔ yi yaaga

'wlu 'gu duv? ³⁰'I 'fli 'si 'wɪ 'ji, -e 'i 'si yiba "plan 'labɛ -a da!]]

³¹Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn "o sɛɛ 'wu "nyian. "O 'vɪ 'o cin lɛ 'nan: «E min peenun 'si 'wɪ 'ji, 'pian ya'a 'kolaman 'e 'fli 'sidu -a 'wɪ 'ji du. ³²-Te e ya min 'sizan 'wɪ 'ji Crizi nen, e ci Izraɛl 'nɔn 'le mingonnen -a bɛ, 'e 'si yiba "plan da! -Te 'ku 'wɪ zɛ -a -nan 'yɪ bɛ, ku yi -tɛala "da.» En min "fli "nen minnun o pein yiba "plan da Zozi "srɔn "bɛ, "o Zozi srɔn "nyian.

Zozi -ka -nan

(Mt 27.45-56; Lk 23.44-49; Zan 19.28-30)

³³Yide 'bɔ min -win -ji 'seɛ, en klun -trɔa 'trɛ peenɔn da. E -fu zɛ -trilii, en funninmlan yide tɛɛnla. ³⁴Zɪ e 'bɔ zɛ, en Zozi paan 'kpa 'plɛblɛ. Yaa 'vɪ 'e fla wei -ji 'nan: «Eloi, Eloi, lama sabatani?» 'Wɪ zɛ -a -ci nen 'nan: «'Men Bali, 'men Bali, -mɛ "le "wɛan nen 'i 'pɛ 'si 'an -sru?»

³⁵Min -mienun nen fɛ zɛ -a -nan bɛ, waa 'man, en o 'nan: «'Ka "trɔɛn 'pla! E ya Eli laabunan.»

³⁶'Sounja min -tu flan bli, e -ku sɔ 'sile, yaa 'wu 'wɛn 'wle 'cɛn 'va, yaa 'wu -cean -kɔ "nen, en yaa 'pa Zozi 'lebo "nen 'nan -e 'e 'yi flɔn "ji. En min zɛ e 'nan: «'Ka 'tɔ -e -kaa -nan yɪ, -te Eli -taa -a 'sile yiba "plan da -o.»

³⁷'Pian Zozi paan 'plɛblɛ, en 'e yie 'le 'wu.

³⁸-A -nan nen sɔ -dan nen 'e 'tindu Bali -pan 'kuin bɛ, e 'fu 'bu 'ji "fli. E 'fu budu 'sia lou, en yaa -sen "tra.

³⁹Zɪ 'sounjanun tazan nen 'e 'tɔdu Zozi 'le bɛ, yaa -kanan 'yɪ bɛ, e 'nan: «'Wɪ 'kpa nen, min 'labɛ Bali -pɪ nen.»

⁴⁰Fɛ 'bɔ zɛ -a -nan bɛ, lumɔn -mienun a 'o 'tɔdu -kɔɔbli, te o yie a -nan nun. Madala lɪ Mari, 'lee Salome, 'lee Mari nen, e ci Zaji -gobonen 'lee Zoze "bu "a bɛ, o ya 'o yei. ⁴¹Tv nen Zozi a Galile bɛ, lumɔnnun zɛ o sɔnla -a -sru, te o

'nyranman “paa -yre. Lumon -mienun nen 'o 'vale Zozi nun -a, o -ku Zeruzalem be, “o ya “nyian -nan.

Zozi wu -nan

(Mt 27.57-61; Lk 23.50-56; Zan 19.38-42)

⁴²Yi zɛ, yaa yi nen, en Zuif 'non 'le 'flinla “yi “ta 'e pou “siala. -Yee “wean zi funninmlan 'pla be, ⁴³Arimate min Zozefu -ku Pilati -va. E -pɔan 'kun 'pleble, en e toba -fo Pilati le 'nan 'e Zozi pa -non 'yre. Zozefu zɛ, e ya Zuif 'non 'le 'wt tin 'banon 'va min -dan tu -a. En e ya -a man -pennan 'nan Bali 'e mingonnen -bludt 'sia 'yee minnun da. ⁴⁴Pilati 'plo 'fo -a mandt -a 'nan Zozi 'ka 'va. En e min 'pa 'sia 'sounjanun tazan laabunan. Zi e -ta be, en yaa laabu -yɔ 'nan: «Zozi 'ka -a -nan 'mon?» ⁴⁵Zi Pilati 'sounjanun tazan wei 'man be, en e Zozi pa -non Zozefu le. ⁴⁶Zozefu so fenyian 'lo, e Zozi 'kadɛ 'si yiba “plan da, en yaa 'pa “man. -A -nan nen e -ku -a wule -yre nen waa 'bu puo -kolɛ ji be, -a ji. “Be -sru e -kolɛ -dan blu, en yaa -to -yre zɛ -a “nen. ⁴⁷Madala li Mari 'lee Zoze “bu Mari be, fenan nen o Zozi 'wu be, waa -nan 'yi.

Zozi wluan -kanon 'va

(Mt 28.1-8; Lk 24.1-12; Zan 20.1-10)

16 Zi Zuif 'non 'le 'flinla “yi ciu be, Madala li Mari, 'lee Salome, 'lee Zaji “bu Mari -ku tɔɔ nen -a -koei “a 'nonnon be -a 'lɔle. Kɔɔ o ya “vale 'nan 'o 'ko -a wule Zozi man. ²En 'monnen yi nen 'flinla “yi -sru “yi “a be, -a bodrun punon, te yide “ta wuanla be, lumonnun zɛ o -ku -yre da. ³Waa vɔ 'o cin le 'nan: «Tɛ 'ta -tɔa -kolɛ -dan nen -yre “nen “be -a man -cɛɛ?»

⁴Pian “weɛ 'o yie 'tɔ be, waa 'yi 'nan, -kolɛ -dan 'bɔ nen -yre “nen “be, e ya 'e “bludt. ⁵-A -nan nen o wla 'yre 'bɔ 'ji, en o -gobonen 'tu 'yi. -Trale -gblɔ 'fuvu a “da,

en e ya 'e -nyrandt 'o 'pɛ 'yi “da. Nyen o cɛɛn.

⁶Pian min zɛ e 'nan -wle 'nan: «Te nyen 'e 'ka 'cɛn dɔ! Ka ya Nazaretɔ min Zozi nen waa pɛin yiba “plan da be, -a -weenan. E 'ka fe 'gɔɛ -a -nan dɔ, e wluan -kanon 'va. “Ka 'yio, fenan nen waa 'pla “nen “be, -a -nan nen 'gɔ. ⁷Ka 'ku -a vɔ -a -srunon 'lee Pieri le 'nan, e -trɔa o 'le Galile. Ka bɔa “man “nan nun, “le zi yaa 'vɔ 'cɛɛ 'e 'cɛn be -yee 'wɔ 'zɔ.»

⁸O 'bɔla 'yre -ji “nyianɔv flin -a, gligli o 'kun. En wa'a -kolale -a -nan wɔ vidt -a min -tu le dɔ, nyen 'pleble o cɛɛn 'le “wean.

Zozi 'e 'fli kɔɔn Madala li Mari le

⁹Zozi wluan -kanon 'va 'monnen yi nen 'flinla “yi -sru “yi “a be, -a bodrun punon. E 'fli kɔɔn 'e tedɛ Madala li Mari le. Li zɛ -a -sru “nen e -yɔ -wɔldt 'sɔravli “pin. ¹⁰Minnun nen o ci “nen Zozi -sru “be, trun -fo o pɛɛnon man, te o ya -a -wɔɔnan, en li zɛ e -ku -a vule -wle. ¹¹Pian zi yaa 'vɔ 'nan, Zozi a 'e 'belidt be, wa'a yi -telea “da “dɔ.

Zozi 'e 'fli kɔɔn 'e -srunon “fli le

(Lk 24.13-35)

¹²“Be -sru Zozi 'e 'fli kɔɔn 'e -srunon “fli “le, te o ya -kunan 'fla “wennen 'tu da. 'Pian 'e 'fli kɔɔn 'e 'kolɛ pee -a. ¹³O 'li 'o da, en waa -nan wɔ 'vɔ -a -srunon -mienun le, 'pian wa'a yi -telea “da “dɔ.

Zozi 'e 'fli kɔɔn 'e -srunon 'fuda -tu le

(Mt 28.16-20; Lk

24.36-49; Zan 20.19-23)

¹⁴“Be -sru Zozi 'e 'fli kɔɔn 'e -srunon 'fuda -tu le, te o ya fe -blunan. E 'o “trɔɛn nyuon, kɔɔ -wee yi -teradt 'wɔ da “ka “dɔ, en o “trɔɛn a “yuyu. -Yee ci 'nan, minnun nen waa 'yi 'nan e 'beli en waa 'vɔ -wle be, wa'a yi -telea o da dɔ.

¹⁵“Be -sru e 'nan -wle 'nan: «'Ka 'ku 'treda fe pɛɛnon 'nan -e 'ka Bali -le 'wɔ

'nɔnnɔn vɪ minnun pɛɛnɔn lɛ! ¹⁶Min oo min nen e yi -tera “da en waa -batize dre be, e -taa 'sile 'wɪ 'ji. 'Pian min oo min nen, ya'a yi -teɛa “da “dɛ, ya'a 'belidi nen ya'a 'nyaan dɛ -a ye dɪ. ¹⁷Minnun nen o yi -tera “da “be, o 'lebo “fɔ winun 'gɛ -a dra. O -yɔ -wɪdɪnɔn -pian “min-nun -sru 'an 'tɔ da, en o wei 'trɛ -fɔa. ¹⁸-Te o -mlɛn 'kun 'o 'lɔ oo, -te o min -tɛ 'yile mlin oo, ya'a fɛ -tɔ dra -wɛ “dɪ. 'O 'pɛ “paala -ɛɛ -tɛnɔn da, -e 'o 'beli.»

Zozi 'li 'e da Bali va

(Lk 24.50-53)

¹⁹Zɪ Minsan Zozi cɛɛn 'wɪnɔn zɪɛ -a vɪdɪ man be, en e wɪuan, e -kɔ laji, en e -nyran Bali -pɛ “yi “da. ²⁰-A -srɔnɔn 'kɔ Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn vɪɛ fɛ pɛɛnɔn 'nan. Minsan Zozi 'pa o -va. En 'wɪ nen waa 'vɪ be, Bali 'bɔ -a -ci kɔɔn 'nan 'wɪ tɪglɪ nen, kɔɔ e ciɪla o va, en o 'lebo “fɔ winun dre.

Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn nen

Luk

-a cren -te

1 'Tu Teofil,
 'wɪnɪn nen o dre 'ku 'va 'gʊɛ, min-
 nun "kaga -a man wɛɛ en waa cren -te.
² Mɪnnun nen 'wɪnɪn zɪɛ o dre o yie man
 -a pou sianan "bɛ, -wɛɛ 'sɪnan 'pa 'kʊɛ.
 ɛn 'o 'bɔ nen Bali o 'pla 'nan 'o 'yee 'wɪ
 'nɔnnɔn fuila "man. ³ -Yee "wean, zɪ an
 cɛɛn 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -a pou -wɛɛdɪ man 'e
 klɔʒi bɛ, 'an 'bɔ, "an 'yɪ "nyian 'kpa, en 'an
 "yie cren -te 'e "nen 'e "nen. ⁴ Maan dre
 zɪɛ 'nan -e 'wɪ pɛɛnɔn nen minnun -a paa
 'i ʒi bɛ, 'i -tɔ 'nan 'wɪ tɪʒlɪ nen.

Bali "e 'nan o "ta -daa Zan -yale

⁵ Tu nen mingɔnnɛn Erodi Zude 'lɛʒlɔn
 "paala bɛ, -a -nan nen 'wɪ 'gʊɛ 'e dre. Tu
 zɪɛ -a va bɛ, te min -tu a, waa laabo Za-
 kari. E ya Bali -panzan -tu -a Abia nun va.
 ɛn waa nan laabo Elizabeti. Bali -panzan
 -tu nen 'li, waa laabo Arɔn bɛ, -a kluda li
 nen. ⁶ Min "fli zɪɛ o ya min tɪʒlɪ 'a Bali 'le.
 ɛn -wee 'wɪ dredɪ 'lee -wee 'ta wɔdɪ Min-
 san -le -pɛi da bɛ, -a -pɛ -tuwli 'ka "va
 "wliɪdɪ "dɪ. ⁷ Pɪan -wee 'nen "ka "dɪ, kɔɔ
 Elizabeti a limɔn nen ya'a nen 'yaa dɪɛ -a,
 en o "flinɔn dre "nyian ceje.

⁸ Yi -tu da bɛ, en Zakari -ku 'yee Bali
 -pan 'nyranman 'palɛ Bali -pan 'kuin. Kɔɔ
 Bali -pannɔn nen e cɪ o va zia bɛ o da nen
 e 'bɔ. ⁹ 'Wɪ nen Bali -pannɔn -a dra -tidi
 bɛ, -a 'bɔ nen waa dre. ɛn cɛɛgʊɛ, Zakari
 da nen e -tria. E wla Bali -pan 'kuin, en
 e -ku fɛ -tu nen -a -koei "a 'nɔnnɔn bɛ, -
 a 'tɛ 'blɪlɛ Bali le. ¹⁰ Tu zɪɛ -a wlu bɛ, te
 minnun "kaga "a 'o 'sendɪ 'kɔn 'lɛ "nen
 bei Bali tru 'banan.

¹¹ -A -nan nen Bali -le 'pasiazan nen laji
 bɛ, -a -tu 'e 'fli kɔɔn -yrɛ. E ya 'e 'tɔdɪ lou,
 fenan nen o fɛ zɪɛ -a 'tɛ 'ble bɛ -a -pɛ "yi
 "da. ¹² Zɪ Zakari -a 'yɪ bɛ, nyen -a cɛɛn, en

"klan -a -tedɪ 'sia. ¹³ ɛn Bali -le 'pasiazan
 'e 'nan -yrɛ 'nan: «Zakari, te "klan 'e 'i 'tɛ
 dɪ! 'Wɪ nen yia laa 'bɔ Bali lɔ bɛ, e wu
 "man. 'I nan Elizabeti "ta -daa 'yie 'nen
 'klɔnnɔn -yale. 'I 'tɔ 'pa Zan. ¹⁴ E -kɔan
 'yie cɪ "nran wɪ -dan tu -a, en -a -yadɪ
 min "kaga 'cɪ "nranman. ¹⁵ E -kɔan min
 -dan tu -a Minsan 'le. Ya'a 'wen mliɪn dɪ,
 en -wen nen e min -tea "bɛ, ya'a mliɪn dɪ,
 -A -srandɪ man 'e "bɔ 'pɔn -ʒi bɛ, -e Bali
 lei 'saun 'e 'ta "da. ¹⁶ -Yɛɛ dra -e Izraɛl
 'nɔn 'o -sɔɔnla "nyian Minsan nen -wee
 Bali -a bɛ -a -sru 'e 'pɛe. ¹⁷ Min nen Bali
 -a -trɔa Minsan 'le bɛ, -nyren. E dra Bali
 'lewei vɪzan -a "le zɪ Eli cɪ 'li Bali 'lewei
 vɪzan -a bɛ, -yee 'wɪ 'zɔ. 'Plɛblɛ 'lee Bali
 lei 'saun nen Eli -lɔ 'li bɛ, -yɛɛ -kɔan -yrɔ.
 E 'nen 'lee 'e "tɪ -sean 'e cin va. Minnun
 nen wa'a 'yra tea Bali man dɪɛ, yaa dra -e
 'o -sɔɔnla -si tɪʒlɪ da. ɛn "nyian bɛ, yaa
 dra -e min "kaga 'o 'man wɔv Minsan -
 pendɪ -a.»

¹⁸ Zɪ Zakari 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, en e 'nan
 Bali -le 'pasiazan zɪɛ -yrɛ 'nan: «Maan dra
 'kɔ -e 'an -tɔ 'nan 'wɪ 'kpa nen yia ve? Kɔɔ
 an dre ceje en 'an nan dre "nyian ceje.»

¹⁹ ɛn Bali -le 'pasiazan "e 'nan -yrɛ
 'nan: «An 'tɔ nen Gabriel, meen cɪ Bali
 'le. Bali 'an 'pa 'sia, 'nan -e 'an 'wɪ tin 'ba
 'yie, -e 'an 'wɪ "yi zɪɛ -a vɪ 'yie. ²⁰ 'Wɪ nen
 maan 'vɪ 'yie 'gʊɛ e dra te -a tu 'bɔ. ɛn yi'a
 yi -telea 'an wei da dɪ. -Yee "wean i dra
 bobo -a. Yi'a 'we 'lɔɔ -e -a dre yi 'e bɔ dɪ.»

²¹ Tu zɪɛ -a wlu bɛ te minnun "kaga "a
 Zakari -pennan tian. ɛn 'wɪ o 'kan 'nan e
 ya 'mɔnnan Bali -pan 'kuin "bɔv. ²² Zɪ e
 'bɔla bɛ, ya'a -kolale 'wɪ tin 'badɪ -a -wle
 "dɪ. Tɔɔn 'o 'cɪ nɔn 'nan Bali 'e 'fli kɔɔn
 Zakari le Bali -pan 'kuin. -A -nan nen e
 'wɪ tin 'badɪ 'sia 'e 'pɛ -a, te ya'a 'we dɪ.

²³ Zɪ -yee 'nyranman 'pa yi -nyan bɛ, en
 e -ku 'yee "kɔnnɛn.

²⁴ "Bɛ -sru -a -nan 'ka 'mɔnlɛ dɪ, en -
 a nan Elizabeti 'e 'pɔn 'si. E -fu 'e 'yɔɔdɪ
 "kɔnnɛn mɪɛn 'soolu, te yaa ve 'nan:
²⁵ «Minsan 'pa 'an 'va. ɛn 'wɪ nen e 'yra

“sia 'an yie man minnun yei “be yaa dre 'men.»

Bali “e 'nan o “ta -daa Zozi 'yale

(Mt 1.18-25)

²⁶ Zı Elizabethı -pɔn mlen 'shædv 'bɔ be, en Bali 'yee 'pasiazan Gabriel 'pa 'sia Galile 'fla 'tu nen waa laabo Nazaretı be -a da. ²⁷ Yaa 'pa 'sia nɔnbɛ 'nen 'tu -va. Nɔnbɛ zıɛ, -a 'tɔ nen Mari, en ya'a tian 'kɔnnen -tɔle “fo “dı. Pian e ya Zozefv 'tɔ da 'nan -e 'e 'pa. Zozefv zıɛ, David kluda min nen. ²⁸ Bali -le 'pasiazan wlala “va, en e 'nan -yre 'nan: «Mɛin 'tɔ bo. Bali “yi dre 'yie, en Minsan yie a 'i 'va.»

²⁹ 'Wı zıɛ e Mari cɛen nyen -a, en yaa laabu 'e 'fli -lɔ 'nan, 'tɔ budı “cɛn 'bɛ cı zıɛ?

³⁰ En Bali -le 'pasiazan “e 'nan -yre 'nan: «Mari, te “klan 'e 'i 'tɛ dı! Bali “yi dre 'yie. ³¹ I “ta -daa 'i 'pɔn 'sile, -e 'i 'nen 'klɔnmɔn -ya. 'Nen zıɛ 'i 'tɔ 'pa Zozi! ³² E -kɔan “min -dan tu -a, en waa laabo Bali nen min ta lou “be -a -pı. Minsan Bali -a -nyeanla mingɔnnen pein nen -a tra David -nyran “da “be -a da. ³³ E mingɔnnen -ble Zago kludanɔn da 'li 'trilii, en -yee mingɔnnen -blıdı 'le 'ka 'tɔa dı.»

³⁴ En Mari “e 'nan Bali -le 'pasiazan zıɛ -yre 'nan: «'Wı zıɛ 'bɛ dra 'kɔ -e 'be dre? Kɔɔ ma'an 'kɔnnen tɔa dı.»

³⁵ En Bali -le 'pasiazan “e 'nan -yre 'nan: «Bali lei 'saun 'be dra. Bali nen min ta lou “be, -yee 'pleble -taa 'i 'va “le fulɔ -le 'wı 'zu. -Yee “wean 'nen nen i “ta -daa -a -yale be, waa laabo Bali -pı. E ya Bali -le ve -a. ³⁶ En “nyian be, 'i drı lumɔn Elizabethı “e 'pɔn 'si 'e ceje da. E “ta -daa 'nen 'klɔnmɔn -yale. Lumɔn nen minnun -a ve “nen 'nan, ya'a 'nen 'yaa dıɛ, -a -pɔn mlen 'shædv nen 'gı. ³⁷ Kɔɔ 'wı 'tu 'ka 'kolaman Bali 'klıdı -a dı.»

³⁸ En Mari “e 'nan: «An ya Bali 'suzan 'a, 'wı nen e cı “va “be -nyren 'e dre 'men.» -A -nan nen Bali -le 'pasiazan 'si -a “srɔn.

Mari -ku Elizabethı -va

³⁹ “Be -sru en Mari -ku “nyiandv Zude 'leglɔn 'ji 'fla 'tu nen e ya pɔn da be -a da. ⁴⁰ E wla Zakarı -le 'kuin, en e Elizabethı 'tɔ 'bı. ⁴¹ Zı Elizabethı Mari -le 'tɔ budı 'man be, en 'nen nyɔɔn -a -pɔn -ji. -A -nan nen Bali lei 'saun 'ta Elizabethı da. ⁴² En e paan wei 'pleble 'a 'nan: «Bali -fea 'vı 'i man lumɔn nun va. En 'nen nen 'i 'pɔn -ji be, Bali -fea 'vı “man. ⁴³ -Tı nen 'maan en 'men Minsan “bı -taa 'an 'va? 'Wı zıɛ yaan 'ci “nranman -dan. ⁴⁴ Zı an 'yie 'tɔ budı 'man be, 'nen “le 'ci nran “nyian, en e nyɔɔn 'an 'pɔn -ji. ⁴⁵ Bali -le -fea a 'i man, kɔɔ 'wı nen Bali -le 'pasiazan -a 'vı 'yie be, i yi -tera “da 'nan e 'le sɔɔman.»

Mari “dre “fɔ

⁴⁶ En Mari “e 'nan:

«An Minsan 'tɔ bɔa 'tandan.

⁴⁷ Bali nen yaan 'si 'wı 'ji be, -yee “wean ci “nran -dan a 'an 'lɔ.

⁴⁸ Kɔɔ 'an 'bɔ nen

an cı -a 'suzan “tun “a be, 'an 'cin -trɔa 'ji.

-E 'e 'sia cɛɛgv man be, blamin peɛnɔn -a ve 'an man 'nan Bali -le -fea a 'an man.

⁴⁹ Kɔɔ 'pleble peɛnɔn 'san Bali 'wı -dandan dre 'men.

E ya Bali nen “tri 'ka “man “dıɛ -a.

⁵⁰ En e ya “yi 'li 'trilii minnun nen waa ye “yi, en waa bɔa “be -wle.

⁵¹ E -pe 'pleble 'ci kɔɔn 'wı -dandan dre dı -a.

Minnun nen fli dre dı -dan bli a o ji be, e o fuila “man.

⁵² E mingɔnnennun 'sia 'wee mingɔnnen pein -da.

En minnun nen min 'ka o siala fe -tu -a dıɛ,

e o wluan lou.

⁵³ Minnun nen dra o -tea “be, e man yıfe “kaga “nɔn -wle.

En e fenon 'li 'o da 'o 'b 'a 'e “tun.

⁵⁴E -ta 'pale Izrael nen yaa 'si “va 'nan 'e 'yee 'nyranman 'pa be -a va. “Yi “nen e 'nan 'e dra -yre “be, -a -cin -trōa “ji.

⁵⁵'Wl zie yaa 'vī 'e 'cen -kaa tranun le. E 'nan 'e “yi dra 'ku tra Abraam 'lee 'e kludanon le 'li 'trilii.»

⁵⁶Mari -fv Elizabeti -va mlen yaaga, “be -sru en e 'li 'e da 'e fla.

Zan -ya tv 'bō

⁵⁷Zi Elizabeti pōn plala be, en e 'nen 'klōnmōn -ya. ⁵⁸-A “srōnmōn 'lee -a drūnūn -a 'man 'nan Minsan “yi dre Elizabeti le, en o ci nran 'o 'vale waa.

⁵⁹En -a yi 'sōrazan da be, o -ta 'nen zie -a -fōle -klōnmōn -va. O ya “vale 'o laabu 'e “tū 'tō 'a Zakari. ⁶⁰'Pian -a “bū 'ka 'wūle “man “di. E 'nan: «'O laabu Zan.»

⁶¹En minnūn zie o 'nan -yre 'nan: «'Wa'a 'i drū 'tv laabo 'tō zie -a di. -Me “le “wean nen yie 'nan 'o laabu Zan?»

⁶²-A -nan nen o 'wl laabudī 'sia -a “tū 'bō 'o 'pē -a. Waa laabu 'nan: «'Nen 'bō 'tō nen 'nōn?» ⁶³En Zakari yiba 'fvunen 'tv -nan laabu 'nan -e 'e 'cren -te. Yaa cren -te “da 'nan: «-A 'tō nen Zan.» En 'wl o pēenōn 'kan. ⁶⁴'Nun tōn -a nren flu en e 'widī 'sia te e Bali 'tō bōa.

⁶⁵Minnūn pēenōn nen o -nyeanla fē zie -a -nan -kogo be, nyen o cēen. 'Wl zie -a -nan sēe nen waa wo Zude pōnnūn pēenōn da. ⁶⁶Min -tudv pēenōn nen o 'wl zie -a maan “be, 'o 'ci “nrōndī “siala 'nan: «-Me “a nen 'nen zie e -taa “drele?» Kōw waa -tōa 'wein 'nan Bali -pē -trōw a 'e 'padt 'nen 'bō da.

Zakari Bali muo “fō “dre “a

⁶⁷Zakari nen 'nen zie -a “tū “a be, Bali lei 'saun 'ta “da, en e Bali 'lewei vidī 'sia. E 'nan:

⁶⁸«Minnūn pēenōn 'o Minsan 'tō bō!

-Yēe cī Izrael 'nōn 'le Bali -a.

E -ta 'pale 'yee minnūn va,

en e o 'si nōanba -ji.

⁶⁹Bali -ta min 'pleble nen e -kōlaman e min “sia 'wl 'ji be -a -cēe. -Yee 'nyranman 'pazan David kluda min nen.

⁷⁰'Wl zie yaa 'pa 'e 'lewei vūnōn 'saun 'le 'e 'cen, en waa 'vī -a -nan le 'ka le va di.

Yaa 'pa o 'le 'nan:

⁷¹E -kaa “sia -kaa 'nanmannōn 'le nōanba -ji,

en minnūn pēenōn nen o “naan -kaa man be,

e -kaa “sia -wee 'pleble 'wlu.

⁷²'Be nen 'gve,

e “yi dre -kaa tranun le,

en cibō “da “wl 'saun nen

yaa 'vī be -a -cin -trōa “ji.

⁷³'Wl zie e -tō 'e wei da -a -kaa tra Abraam le.

Yaa 'vī -yre 'nan:

⁷⁴E -kaa “sia -kaa 'nanmannōn 'le 'pleble 'wlu,

'nan -e -kaa -kōla 'yee 'nyranman 'padt -a, te nyen 'ka -kaa 'ji di.

⁷⁵En “nyian

te -kaa ya -yee ve -a,

en -kaa 'ta wūla 'e wei da

tū -tudv pēenōn man -trilii,

-e -kaa ka yi 'e bō.

⁷⁶'Men 'nen, minnūn -taa 'i laabule Bali nen

min ta lou “be -a 'lewei vīzan.

Kōw yie -tōala Minsan 'le

-e 'i -yee -si man dre.

⁷⁷Yie ve -yee minnūn le 'nan,

o 'sizan 'wl 'ji a -tanān,

en -yēe -wee 'wl 'wliđī “fuiman.

⁷⁸Kōw -cee Bali ci a “yi,

en e min ye “yi.

-Yee “wean e 'te 'san 'si lou,

en e bii -kaa da

“le yide 'be cī wluannan.

⁷⁹Yaa dre zie 'nan

-e -yee 'te 'san 'bō 'e minnūn nen o cī klun “va,

te o "klanman -ka -lɔ be,
o man dre 'wein.
En "nyian 'nan
-e 'e 'wɪ 'tɔdɪ nen
e blamin -fo -trɔɔ be,
-a "paa -kaa 'ji.»

⁸⁰Zɪ Zan dre ceje be, en -yee 'wɪ 'tɔdɪ
'pa "da. "Be -sru en e -ku "bui "da, e -fu
-nan nun -trilii, en yi nen e bɔala 'ji Izrael
'nɔn 'le be, e 'bɔ.

Zozi 'ya tu 'bɔ

2 'Wɪ nen e dre Zozi 'ya tu man be, -
nyren 'gv. Mingɔnnennun tazan nen
Rɔm be, waa laabo Ogust. E 'nan, min-
nun pɛɛnɔn nen 'e mingɔnnen -ble o da
be, o o "nrɔn. ²Min "nrɔndɪ tede nen.
E dre te Cirini 'be cɪ Siri 'lɛglɔn da -
kɔnmandan -a. ³En min -tɔdɔ pɛɛnɔn 'ku
'o 'tɔ 'cren -tele 'o 'ya 'tre -da.

⁴-Yee "wean Zozefu 'si Galile 'lɛglɔn 'ji,
'fla nen waa laabo Nazareti be -a da. En
e -ku Zude 'lɛglɔn 'ji, 'fla nen waa laabo
Betelem be -a da. 'Fla zɪe -a da nen, o Zuif
'nɔn 'le mingɔnnen David -ya. Zozefu a
David kluda min -a, -yee "wean nen e -ku
-nan nun. ⁵E -ku 'e 'tɔ 'cren -tele 'o 'vale
Mari nen e "ta -daa "drele -a nan -a be -a,
te Mari 'pɔn a 'e man.

⁶Zɪ o 'bɔla Betelem be, en -yee 'nen 'ya
tu 'bɔ. ⁷-A -nan nen Mari 'nen tede -ya -
klɔnmɔn -a. E sɔ 'pa 'nen zɪe -a man, en
yaa 'nyinnan -winun -le fe -blɪve -ji. Kɔɔ
wa'a nyinnan "nan "yule -pen 'nɔn nyin-
nan dt.

Bali -le 'pasianɔn 'wɪ tin 'ba 'bla -sru "pinnɔn le

⁸Betelem 'fla 'bɔ zɪe -a "srɔn "be, 'bla
-sru "pinnɔn a -nan. 'O yɪe -tɔa 'wee 'bla-
nun da -pei -man. ⁹-A -nan nen Minsan
-le 'pasiazan -tu 'bɔla o va, en Minsan -
le 'te 'san o si -fɔ. Nyen -dan sen o ji,
¹⁰'pian Bali -le 'pasiazan "e -wle 'nan: «Te
"klan 'e 'ka 'te dt! An -ta 'wɪ nen e minnun
pɛɛnɔn 'ci "nranman tɪglɪ be -a vile 'cɛe!

¹¹'Wɪ zɪe -nyren 'nan, min nen e "ta -daa
'ka 'silɛ 'wɪ 'ji be, waa -ya cɛɛgv David fla.
Crizi nen Minsan -a be -nyren! ¹²'Ka 'ku
-a -nanjen! -A -kɔnnen "yɪ ve nen 'gv: Ka
bɔa 'nen 'tu man, te sɔ a 'e -bladɪ "man,
te e ya 'e nyinnandi -winun -le fe -blɪ ve
-ji. 'Nen zɪe -nyren.»

¹³'Nun tɔɔn Bali -le 'pasianɔn "kaga 'si
laji, en o -ta trele 'pasiazan tede be -a
"srɔn, en o Bali 'tɔ bɔdɪ 'sia. Waa 'vɪ 'nan:
¹⁴«'Tɔ -dan a Bali -le ve -a laji lou.

En e -fɔdɪ -trɔɔ -nɔn

'trɛdanɔn pɛɛnɔn nen

e o ye "yi "be -wee ve -a.»

¹⁵Zɪ Bali -le 'pasianɔn 'li o da laji be,
en 'bla -sru "pinnɔn a vɪdɪ 'sia 'o cin le
'nan: «Kaa kv Betelem, 'wɪ nen Minsan
-a 'vɪ -cɛe be -a 'yɪ.» -A -nan nen o -si 'sia.

¹⁶Zɪ o -ku, o 'bɔla 'nan nun be, o 'bɔ
Mari 'lee Zozefu man. En o 'nen zɪe -a 'yɪ
'e nyinnandi -winun -le fe -blɪve -ji. ¹⁷Zɪ
waa 'yɪ be, tɔɔn 'wɪ nen Bali -le 'pasiazan
-a 'vɪ -wle 'nen zɪe -a man be, waa vɪdɪ
'sia minnun pɛɛnɔn le. ¹⁸Minnun nen o
'wɪ zɪe -a 'man be, 'wɪ o 'plo 'fɔ. ¹⁹'Pian
Mari "e 'wunun pɛɛnɔn zɪe -a klɔ "paala
'e 'ji, te 'e 'ci "nrɔnman "da.

²⁰"Be -sru en 'bla -sru "pinnɔn 'li 'o da,
te o Bali 'tɔ bɔa 'wunun nen waa 'man 'lee
waa -nan 'yɪ be -yee "wean. Kɔɔ 'wɪ nen
Bali -le 'pasiazan -a 'vɪ -wle "be -a da nen
e dre.

²¹Zɪ 'nen zɪe -a yi 'sɔrazan 'bɔ be, en
waa -fɔ -klɔnmɔn -va. -A -nan nen o Zozi
'tɔ 'pa "man. 'Tɔ zɪe Bali -le 'pasiazan 'be
'vɪ, te -a "bu 'ka tian 'e 'pɔn 'silɛ dt.

O -ku Zozi 'a Bali -pan 'kuin

²²Tv nen o Mari -sruman -e 'e dre 'saun
Bali le "le zɪ Moizi -le -pei -a 'vɪ be -yee
'wɪ 'zv be e 'bɔ. -A -nan nen o -ku Zozi
'a Zeruzalem, 'nan -e 'o -kɔɔn Minsan le,
²³"le zɪ Minsan -le -pei -a 'vɪ be -yee 'wɪ
'zv. Kɔɔ e ya 'e 'cren -tedɪ 'nan:
«Fe pɛɛnɔn 'nen flin nen,
waa -yaa te e ya 'e 'kɔnnen -a be,

'o 'pla Minsan le kɔnglɔn -yee ve -a.»

²⁴ O -ku -nan nun, 'nan -e 'o Bali -pan “le zɪ e ya 'e 'cren -tɛdt Minsan -le -pei -a be -yee 'wɪ 'zv. 'Yale -tenɔn -a -nɔan -plablo “fli, -te 'be “cɛɛ dt, -plablo 'nen “fli. -A 'bɔ nen Zozi 'mangulinun “o “nɔn.

²⁵ Min -tu a Zeruzalem. -A 'tɔ nen Simeɔn. Min zɪe e ya min tɪglɪ 'a, ɛn e 'ta 'wɔla Bali wei da. E ya min nen e “ta -daa Izrael 'nɔn 'sile 'wɪ 'ji be -a -pɛnnan. Bali lei 'saun a -yrɔ. ²⁶ ɛn Bali lei 'saun 'bɔ -a 'vɪ -yrɛ 'nan, min 'sizan 'wɪ 'ji nen Minsan Bali -taa “tale -a be, yaa ye 'e yie 'a 'vaa ɛn e -kaa.

²⁷ Bali lei 'saun -a -cin -tɔ Simeɔn -ji 'nan 'e 'ku Bali -pan 'kuin, ɛn e -ku. Nun tɔɔn Zozi “tɪ 'lee -a “bu wla 'o 'lɔ le 'nen 'linen 'bɔ 'a. 'Wɪ nen Bali -le -pei -a 'vɪ be -a 'bɔ nen o “ta -a dra -yrɛ. ²⁸ Simeɔn Zozi 'si 'e 'pɛ -ji. E Bali 'tɔ 'bɔ, ɛn e 'nan:

²⁹ «'An 'san,

'i 'si “men 'i 'suzan man,

-e 'e 'ka -trɔɔ,

kɔɔ 'wɪ nen yia 'vɪ be, e dre.

³⁰ -Yɛɛ cɪ 'nan,

an min nen e min “sia 'wɪ 'ji be -a 'yɪ 'an yie 'a.

³¹ Min nen yia 'si “va

'trɛdanɔn pɛɛnɔn 'le ve -a be -nyren.

³² -Yɛɛ cɪ 'te 'san nen,

e 'leglɔn pɛɛnɔn 'ji dra 'wein be -a,

ɛn -yɛɛ 'yie minnun Izrael 'nɔn 'tɔ dra -dan.»

³³ 'Wɪ nen Simeɔn cɪ -a vɪnan Zozi man be, e Zozi “bu 'lee -a “tɪ 'plo 'fɔ. ³⁴ Simeɔn -fa 'vɪ 'o man, ɛn e 'nan Zozi “bu Mari le 'nan: «'Nen 'gɔvɛ Bali -a 'si “va 'nan, Izrael 'nɔn 'va be min “kaga -tiala -yee “wean, ɛn min “kaga wuanla -yee “wean. ɛn Bali -a 'si “va 'nan -e 'e 'kɔn 'wɪ 'nɔan -kɔɔn “ve nen e 'wɪ “paala minnun le be -a. 'Pian minnun 'o 'ci “paa “man. ³⁵ 'Wɪ zɪe -a dreɔtɪ be, e o cɪ wɪ yɔɔdtɪ ta bɔala 'wein. ɛn bii nen i cɪ -a “bu “a be, 'wɪ -taa 'nanle 'i man “le sren 'be 'i 'fɔn.»

³⁶ ɛn “nyian be Bali 'lewei vɪzan lumɔn -tu -nyɛanla Zeruzalem 'bɔ 'nan nun. Waa laabo Anne, Panuel -le 'nen nen Aser -le 'leglɔn 'ji. E ya ceje 'kpa. E -kɔnnen 'pa 'e nɔnbe “da, ɛn o le dre 'e 'sran -a 'sɔravli 'vaa ɛn -a -sran 'bɔ 'ka. ³⁷ E -fu -cale -a -trilii, ɛn -a le 'bɔ -fuba 'sɔra 'wle sinjen. E ya Bali -pan 'kuin, te e Bali “sua bo-drun funnin fe 'sɔndtɪ 'lee Bali trɪv 'badɪ -a. ³⁸ Tu nen Simeɔn a 'wɪ zɪe -a vɪnan 'nen man be, te e ya -nan. -A -nan nen lɪ zɪe, e Bali 'tɔ bɔdtɪ 'sia. E Zozi 'le 'wɪ vidɪ “sia minnun pɛɛnɔn nen o cɪ Zeruzalem -le 'sidɪ nɔanba -ji -pɛnnan be -wle.

³⁹ Zɪ Zozi “tɪ 'lee -a “bu cɛɛn -a dreɔtɪ man “le Minsan -le -pei -a 'vɪ be -yee 'wɪ 'zv be, ɛn o 'li 'o da 'o fla Nazareti Galile 'leglɔn 'ji. ⁴⁰ Zozi dreɔtɪ 'sia ceje, ɛn e -tɔdtɪ 'sia 'plɛblɛ. E 'wɪ 'tɔdtɪ 'sia 'kpa tɪglɪ, ɛn Bali -le -fa a 'e vidɪ “man.

Zozi le 'bɔ 'fuda “fli

⁴¹ Le -tɔdvɔ pɛɛnɔn man be, Zozi 'mangulinun -ko Zeruzalem Zuif 'nɔn 'le 'si nɔanba -ji “fedi da. ⁴² Zɪ Zozi le 'bɔ 'fuda “fli “be, -wɛɛ -ku waa “fedi zɪe -a da “le zɪ waa dra 'e 'cen be -yee 'wɪ 'zv. ⁴³ Zɪ “fedi dreɔtɪ -nyan be, Zozi “tɪ 'lee -a “bu 'o fla si 'sia. Zozi -folɔ “da Zeruzalem nun, 'pian wa'a -kɔnnen “yile dt. ⁴⁴ E ya o 'ji 'nan, Zozi a minnun nen o -taala waa be o va. Zɪ o yi dre 'sia -tu be, ɛn waa -wɛɛdtɪ 'sia o drinun 'lee o beenun va. ⁴⁵ Wa'a yile dt -le “wean, o 'li 'o da “nyian Zeruzalem -a -wɛɛdtɪ -a.

⁴⁶ -A -wɛɛdtɪ yi yaagazan da nen o -ku bɔle “man Bali -pan 'kuin. E ya 'e -nyrandɪ Bali -le 'fluba 'ci vɪnɔn -dandan yei, te -a “trɔɛn yra 'o wei le, te e 'wɪ -mienun laabo -wɔb, ɛn te o -yee -mie laabo 'e 'lɔ. ⁴⁷ Minnun pɛɛnɔn nen o “trɔɛn “cɪ -a wei le be, -yee 'wɪnun laabɔdtɪ 'lee -yee 'wɪnun -ci vidɪ o 'plo 'fɔ.

⁴⁸ Zɪ -a “tɪ 'lee -a “bu “ta bɔle “man 'kɔn zɪe -a -ji be 'wɪ o 'kan. -A -nan nen -a “bu “e -yrɛ 'nan: «'Men 'nen, -mɛ “wean nen

via dra 'kve zi? 'Ku 'vale 'i “tu “a, kvi -weedi 'sia, 'ku 'ci -to lou.»

⁴⁹En Zozi “e -wle 'nan: «-Me “le “wean nen, kaan -weeman? Fenan nen 'an “tu “man wv ci be -a -nan nen an -kōan. Ka'a tōa zi dūv?»

⁵⁰Wv nen, yaa 'vī -wle “be, wa'a -ci manle “fo “di.

⁵¹“Be -sru en Zozi 'lee 'e “tī 'lee 'e “bū 'li 'o da Nazareti. Yaa 'sia 'e “tunū 'wei -da. Mari 'winūn zīe -a 'plā 'e 'jī. ⁵²Zozi trū en 'yee 'wv 'tōdt 'pā “da. 'Wv zīe e minnūn ci nran, en e Bali ci nran.

Zan minnūn -batize dre

(Mt 3.1-12; Mk 1.3-8)

3 Tū nen 'wv 'gve e dre “man “be, te Tiber 'be ci mingōnnennūn tazan -a Rōm. -A lē -fuda 'sooluzan nen, te e ya mingōnnen -a 'lēglōn pēēnōn da. En tū zīe -a va be te Rōm min Ponzv Pilati 'be ci -kōnmandan -a Zude 'lēglōn da. En te Erodi 'be ci Galile 'lēglōn 'tazan -a, en -a “bū Filīpū 'be ci Iture 'lēglōn 'lee Trakoni 'lēglōn 'tazan -a. En te Lisania 'be ci Abilenen 'lēglōn 'tazan -a. ²En te Ane 'lee Kaifa 'be ci Bali -pannōn 'tanōn 'a. Tū zīe -a man nen Bali 'wv tin 'ba Zakari -pī Zan lē “bui “da.

³-A -nan nen Zan ciūdt 'sia 'yī nen waa laabo Zudan be -a “srōn 'lēglōn pēēnōn 'jī, te e 'wv tin “baa minnūn lē. Yaa 'vī -wle 'nan: «'Ka 'si 'wv 'wliđt “dređt man -e 'ka 'fli -nōn Bali lē! 'Ka 'ta 'ka -batize dre -e Bali 'e 'cee 'wv 'wliđt 'fui!»

⁴'Wv nen e ci 'e 'cren -tēdt Bali 'lewei vīzan Ezai -le 'fluba 'jī be, zi 'e 'le sōz zīe. Kōz e ya 'e 'cren -tēdt 'nan:

«Min -tv wei 'be “we “bui “da.

Min zīe yaa ve 'nan:

'Ka Mīnsan -le -si ta dre!

'Ka -yee -sinūn ta -sen 'e cin va!

⁵Ka pōn -klo pēēnōn 'jī -sen 'e cin va!

'Ka pōnnūn 'lee pōn 'nen 'ta “nyaan -e 'o 'ta “tra!

En 'ka 'si plinnan pēēnōn 'sv “jī tūgt!

En “nyian be 'ka 'si sredi pēēnōn 'ta dre “yī!

⁶'Ka dre zīe

-e minnūn pēēnōn 'o -kōla min 'sizan 'wv 'jī nen

Bali -ta -a be -a yīdt -a.»

⁷Minnūn -ta Zan -va “kaga, 'nan -e 'e 'o -batize dre. -A -nan nen yaa 'vī -wle 'nan: «Min -wliđtnūn! -Tē 'vī 'cēē 'nan, 'ka 'si Bali -le nyran -bliđt nen e “ta -daa “be, -a wlu? ⁸'Ka -kōn 'ka dre wv -a 'nan, ka 'si 'wv 'wliđt “dređt man. 'Pian te 'ka vī 'e “tūn 'nan, ka 'si 'wv 'jī Abraam a 'ka tra -a -le “wean di. Maan ve 'cēē 'nan, Bali -kōlaman e -kōlenūn 'labē o dra Abraam kludanōn 'a. ⁹'Ka dre “yī! Tū nen o yibanūn “cean be, e 'bō 'va. Yiba “nen e baa te -a 'blv 'ka “yī “dīe, waa “cean -e 'o tūv 'te 'va.»

¹⁰-A -nan nen minnūn nen o -ta “va “be, waa laabu -yrō 'nan: «'Kva dra “men 'kō?»

¹¹En Zan “e 'nan -wle 'nan: «Min nen -trale -a -yrō “fli “be, 'e -tv -nōn min nen -yee “ka “dīe -yrē. En min nen -blīfe -a -yrō “be, 'e bōēzan “le “nōn.»

¹²-Va “lala 'sinōn “o “ta wv “nyian 'o -batize drele, en waa laabu Zan -lō 'nan: «Bali -le 'wv “paazan, “ku “dre 'kō?»

¹³En Zan “e 'nan -wle 'nan: «Te 'ka -va “lala 'si 'e 'ciila -nyren waa 'vī 'cēē be -a da dt!»

¹⁴En 'sounjanūn “o laabu “nyian -yrō 'nan: «'Kuv “nūn, “ku “dra 'kō?»

E 'nan 'wle 'nan: «Te 'ka “lala 'si minnūn lō -sa -a dt! En te 'ka 'si 'wlu wv man dt! 'Pian 'ka 'pan 'be ci 'cee ve -a!»

¹⁵Minnūn nen fe zīe -a 'nan be, 'wv nen Bali “e 'nan, e -taa “drele be -a -cin a o jī. -Yee “wean 'o 'ci nrōn 'nan, Zan -kōan Crizi nen e min “sia 'wv 'jī be -a. ¹⁶Tōkōn en Zan “e 'nan o pēēnōn lē 'nan: «”An 'ka -batize dra 'yī 'a. 'Pian min nen -a 'plēblē “mlīan 'an da be, e “ta -daa. An 'ka -yee -manwua “tūn “da baa “fluzan -a dt. -Yēē 'ka -batize dra Bali lei 'saun 'lee 'te 'a. ¹⁷-

Yee -klu “a 'e 'lɔ, -e 'e fɛ 'lee 'e -flu 'cɛn 'e cin man. Yaa 'wlɛ -sean 'yee 'trɛbɔ -ji, 'pian -a -flu “bɛ yɛɛ -sean 'tɛ nɛn ya'a 'dri-man 'mlɔnmlɔn diɛ -a va, -e 'e 'tɛ 'blɪ.»

¹⁸ 'Wɪ zɪɛ 'lee 'wɪ “kaga “pee nɛn Zan -a 'vɪ minnun lɛ Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn 'a. ¹⁹ En “nyian bɛ, Zan 'wɪ 'pla Galile 'lɛglɔn 'tazan Erodɪ lɛ. Kɔɔ Erodɪ 'e “bʊɪ nan Erodɪ 'pa, en e 'wɪ 'wɪdɪ “pee drɛ “nyian “kaga. ²⁰ “Bɛ -sru en e 'wɪ 'wɪdɪ drɛ “nyian Zan -fɔdɪ -a -pʊ 'kuin.

Zan Zozi -batize dre

(Mt 3.13-17; Mk 1.9-11; Zan 1.32-34)

²¹ Minnun pɛɛnɔn -ta 'o -batize drele Zan -va. En Zozi “e “ta 'wɪ “nyian “e -batize drele. “Bɛ -sru zɪ Zozi Bali tru 'badɪ 'sia bɛ, en labli 'lɛ 'sʊ. ²² -A -nan nɛn Bali lei 'saun sɔɔn “da -goezee “le -plablo -le 'wɪ 'zʊ. En wei -tu wʊ laji. Yaa 'vɪ 'nan: «ɪ ya 'an 'pɪ nɛn maan ye “yɪ en -yee 'wɪ 'an 'ci “nranman bɛ -a.»

Zozi Crizi tranun 'tɔ nɛn 'gʊ

(Mt 1.1-17)

²³ Zozi lɛ a -fuba yaaga, en e Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn vidɪ 'sia. Waa “sɪala 'nan Zozɛfʊ nɛn Eli -pɪ -a bɛ, -yee 'nɛn nɛn.

²⁴ Mata -pɪ nɛn Eli -a
en Levi -pɪ nɛn Mata -a
en Meci -pɪ nɛn Levi -a
en Zanayi -pɪ nɛn Meci -a
en Zozɛfʊ -pɪ nɛn Zanayi -a.

²⁵ Matatia -pɪ nɛn Zozɛfʊ -a
en Amɔn -pɪ nɛn Matatia -a
en Naun -pɪ nɛn Amɔn -a
en Ezli -pɪ nɛn Naun -a
en Nagayi 'pɪ nɛn Ezli -a.

²⁶ Maati 'pɪ nɛn Nagayi 'a
en Matatia -pɪ nɛn Maati 'a
en Semeyi 'pɪ nɛn Matatia -a
en Yose 'pɪ nɛn Semeyi 'a
en Yoda -pɪ nɛn Yose 'a.

²⁷ Yoana 'pɪ nɛn Yoda -a
en Reza 'pɪ nɛn Yoana 'a
en Zorobabel -pɪ nɛn Reza -a

en Salatiel -pɪ nɛn Zorobabel -a
en Neri 'pɪ nɛn Salatiel -a.

²⁸ Meci -pɪ nɛn Neri 'a
en Adi 'pɪ nɛn Meci -a
en Kozan 'pɪ nɛn Adi 'a
en Emadan -pɪ nɛn Kozan 'a
en Eri -pɪ nɛn Emadan -a.

²⁹ Yesua 'pɪ nɛn Eri -a
en Elieze -pɪ nɛn Yesua 'a
en Yori 'pɪ nɛn Elieze -a
en Matatia -pɪ nɛn Yori 'a
en Levi -pɪ nɛn Matatia -a.

³⁰ Simeɔn -pɪ nɛn Levi -a
en Zuda -pɪ nɛn Simeɔn -a
en Zozɛfʊ -pɪ nɛn Zuda -a
en Yonan 'pɪ nɛn Zozɛfʊ -a
en Eliakim -pɪ nɛn Yonan 'a.

³¹ Melea -pɪ nɛn Eliakim -a
en Menan -pɪ nɛn Melea -a
en Matata -pɪ nɛn Menan -a
en Natan -pɪ nɛn Matata -a
en David -pɪ nɛn Natan -a

³² Jese -pɪ nɛn David -a
en Yobedi -pɪ nɛn Jese -a
en Boazɪ -pɪ nɛn Yobedi -a
en Sala -pɪ nɛn Boazɪ -a
en Naashɔn -pɪ nɛn Sala -a

³³ Aminada -pɪ nɛn Naashɔn -a
en Adimen 'pɪ nɛn Aminada -a
en Ani 'pɪ nɛn Adimen 'a
en Esrɔm -pɪ nɛn Ani 'a
en Faras -pɪ nɛn Esrɔm -a
en Zuda -pɪ nɛn Faras -a.

³⁴ Zago 'pɪ nɛn Zuda -a
en Izak -pɪ nɛn Zago 'a
en Abraam -pɪ nɛn Izak -a
en Tera 'pɪ nɛn Abraam -a
en Nawo -pɪ nɛn Tera 'a.

³⁵ Seru 'pɪ nɛn Nawo -a
en Rago -pɪ nɛn Seru 'a
en Pele 'pɪ nɛn Rago -a
en Ebe 'pɪ nɛn Pele 'a
en Salmɔn -pɪ nɛn Ebe 'a.

³⁶ Jena 'pɪ nɛn Salmɔn -a
en Apaza 'pɪ nɛn Jena 'a
en Sem -pɪ nɛn Apaza -a

en Noe -pɪ nen Sem -a
 en Lame 'pɪ nen Noe -a.
³⁷ Matuzale 'pɪ nen Lame 'a
 en Enək -pɪ nen Matuzale 'a
 en Yaredt -pɪ nen Enək -a
 en Malalə 'pɪ nen Yaredt -a
 en Jena 'pɪ nen Jena 'a.
³⁸ Eno 'pɪ nen Jena 'a
 en Seti -pɪ nen Eno 'a
 en Adan -pɪ nen Seti -a
 en Bali -pɪ nen Adan -a.

**Satan Zozi 'man -tan
'nan 'e 'wɪ 'wɪdɪ "dre**

(Mt 4.1-11; Mk 1.12-13)

4 Bali lei 'saun a Zozi 'lɔ, en e 'si Zudan
 'yi "srɔn. Bali lei 'saun 'kɔ -a "bui "da.
² -A -nan nen 'wɪ 'wɪdɪ "drezan nen waa
 laabo Satan bɛ, e Zozi 'man -tandɪ 'sia
 "bui zɪɛ -a da. Zɪ e yi -fuba sinjen dre, te
 ya'a fɛ ble dɪɛ, en dra -a -tedɪ 'sia 'plɛble.

³ -A -nan nen Satan "e 'nan -yrɛ 'nan:
 «-Te Bali -pɪ nen yia bɛ, 'i vɪ -kɔlə 'labɛ
 -yrɛ 'nan 'e lila "da -blɪfɛ -a.»

⁴ En Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «E ya 'e 'cɛn
 -tedɪ 'nan: «-Blɪfɛ 'saza man "cɛɛ min "be-
 lia dɪ.»

⁵ «Be -sru en Satan -kɔ -a "nyian
 loulou, en e mingɔnnen trɛ pɛɛnɔn nen
 'trɛda bɛ -a kɔɔn -yrɛ. ⁶ -A -nan nen e 'nan
 Zozi lɛ 'nan: «'An 'plɛble -nɔan 'yie -e 'i
 dre mingɔnnen trɛ 'lee 'e da fenun fenyian
 pɛɛnɔn 'labɛ -a tazan -a. -A pɛɛnɔn 'labɛ
 waa -nɔn 'mɛn, en "an -nɔan "min nen an
 ya "va "bɛ -yrɛ. ⁷ -Te 'i "po sɔɔnla 'an 'wɪlu
 en yian 'bɔ bɛ, -a pɛɛnɔn zɪɛ te e dre 'yie
 vɛ -a.»

⁸ En Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «E ya 'e 'cɛn
 -tedɪ 'nan: «Bali nen Minsan -a bɛ, -a 'bɔ
 nen min 'e bɔ. En -a -tɔwli "cɛ "nen min
 'e 'su.»

⁹ «Be -sru en Satan -kɔ Zozi 'a Zeruzalɛm.
 En e -kɔ -a -tɔlə Bali -pan 'kɔn 'win
 -ji lou. -A -nan nen e 'nan -yrɛ 'nan: «-Te
 i ya Bali -pɪ -a bɛ, 'i 'si 'i 'fli man -e 'i 'kɔ
 "tra. ¹⁰ Kɔɔ e ya 'e 'cɛn -tedɪ 'nan:

«Bali -a ve 'yee 'pasianɔn lɛ 'nan 'wei 'kun,
¹¹ 'o 'lɔ lou,

"tɔɔ 'i 'cɛn 'e 'lɛ wɔ -kɔlə ji -le "wean.»
¹² En Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «-Cɛje
 ma'an dra dɪ. Kɔɔ e ya 'e 'cɛn -tedɪ "nyian
 'nan:

«Te blamin 'e Bali nen
 Minsan -a bɛ -a man -tan dɪ!»

¹³ Zɪ Satan "koe "nyan Zozi 'man -
 tandɪ man bɛ, en e 'si -a "srɔn, -a man
 -tandɪ pee man -pendɪ -a.

Zozi 'le 'nyranman pou sianan

(Mt 4.12-17; Mk 1.14-15)

¹⁴ «Be -sru en Zozi 'li 'e da Galile 'lɛɔlɔn
 'ji. Bali lei 'saun 'le 'plɛble a -yrɔ. En -
 a 'tɔ 'wɪdɪ 'sia fɛ pɛɛnɔn 'nan. ¹⁵ E -cia
 Zuif 'nɔn 'le cin yɪ 'kɔnnun -ji te e Bali
 -le 'wɪ "paaman minnɔn ji. -A 'tɔ "yi "a
 min pɛɛnɔn 'le.

Nazaretɪ 'nɔn 'ka yi -telea Zozi da dɪ

(Mt 13.53-58; Mk 6.1-6)

¹⁶ Zozi 'bɔla Nazaretɪ, 'fla nen waa 'lɛ
 'bɔ "da "bɛ -a da. Zuif 'nɔn 'le 'flinla "yi
 bɛ, waa laabo Saba. -A -tɔ da nen e wlala
 -wee cin yɪ 'kuin "le zɪ yaa dra 'e 'cɛn bɛ
 -yee 'wɪ 'zɔ. E wluan lou 'nan -e 'e Bali -le
 'fluba ta vɪ. ¹⁷ En o Bali 'lewei vizan Ezai
 -le 'fluba 'nɔn -yrɛ. Yaa 'lɛ 'sɔ, en fenan
 nen 'wɪ 'gɔɛ e cɪ 'e 'cɛn -tedɪ bɛ, yaa 'yɪ.
 E ya 'e 'cɛn -tedɪ 'nan:

¹⁸ «Minsan lei 'saun a 'an 'lɔ,
 kɔɔ yaan 'si "va,
 'nan -e 'an Bali -le 'wɪ 'nɔnɔn vɪ 'yalɛ -
 tɛnɔn lɛ,

'nan -e 'an minnɔn nen
 o cɪ 'o yra yɪnan bɛ,

o 'si 'wɪ 'ji.

'Nan -e 'an minnɔn nen
 o yie a 'e 'widɪ bɛ,

-a 'lɛ 'sɔ,

'nan -e 'an minnɔn nen
 o cɪ 'tɛ 'panan o da bɛ

o 'si 'wɪ 'lɔ.

¹⁹ 'Nan -e lɛ nen

Minsan 'yee “yi -kɔɔnman -ji be,
'an vɪ 'cɛɛ.»

²⁰ Zɪ e cɛɛn 'fluba zɪɛ -a ta vɪdɪ man be, yaa 'lɛ 'wɪ, ɛn yaa -nɔn cin yɪ 'kuin 'pasiazan lɛ. -A -nan nen e -nyran. Minnun pɛɛnɔn nen cin yɪ 'kuin be, 'o yie 'sen “da. ²¹ -A -nan nen e 'nan -wɛlɛ 'nan: «Wɪ nen kaa 'man Bali -lɛ 'fluba 'gʊɛ -a -ji be, 'e 'lɛ sɔɔdɪ 'sia cɛɛgʊ.»

²² ɛn minnun pɛɛnɔn 'tɔ -a -sru. 'Wɪ 'nɔnɔn nen e bɔala -a 'lɛ be e o 'plo 'fɔ, te waa ve 'nan: «Zozɛfʊ -pɪ “cɛɛ dʊv?»

²³ ɛn Zozi “e 'nan -wɛlɛ 'nan: «Maan -tɔa 'nan -kɔnɛn 'gʊɛ ka -taa -a -fɔlɛ 'men. -Kɔnɛn zɪɛ -nyren 'nan: «Min 'belizan, 'i 'fli 'beli 'i 'bɔ 'a! ɛn ka -taa “nyian -a vɪlɛ 'men 'nan, 'wɪ pɛɛnɔn nen yia dre Kapanamo kʊa 'man be, 'i dre 'i fla 'gʊ!

²⁴ Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, minnun 'ka Bali 'lewei vɪzan 'tu siala -dan 'e 'bɔ fla dɪ. ²⁵ ɛn e ya “lɛ 'an 'wɪ 'gʊɛ -a -cin -tɔ 'ka 'ji. Tu nen Bali 'lewei vɪzan Eli a 'li be, laa cɛɛn lɛ yaaga mɛn 'shɛɛdʊ, ɛn dra -dan -ta 'fla pɛɛnɔn da. Tu zɪɛ -a man be te -cale “kaga “a Izraɛl, ²⁶ 'pian Bali 'ka Eli 'palɛ -sia o -tʊ -va dɪ. -Pɛn lɪ -tʊ nen e ya -cale -a Sidɔn 'lɛglɔn 'ji 'fla nen waa laabo Saretʊ be -a da be, -a va nen Bali Eli 'pa 'sia. ²⁷ ɛn “nyian tʊ nen Bali 'lewei vɪzan Elize a 'li be, te -kogobe 'tɛnɔn “kaga “a “nyian Izraɛl. -Kogobe 'ka 'sile min -tʊwli “man dɪ, 'pian Siri min Naaman man nen -kogobe 'si.»

²⁸ Zɪ minnun 'wɪ zɪɛ -a 'man be, 'bli 'fɔ o pɛɛnɔn 'ji cin yɪ 'kɔn 'bɔ 'ji. ²⁹ O -sen lou, ɛn o Zozi 'bɔla bei “sa -a. -A -nan nen o -kʊ -a 'fla lu “nɛn, 'nan -e 'o 'ta 'tɔ “man pɔn -yro -ji. Kɔɔ -wee 'fla 'bɔ a pɔn da. ³⁰ 'Pian Zozi 'bɔla o yɛi 'e “tun, ɛn e -kʊ.

Zozi -yʊ -wɪdɪ “pin min -tʊ -sru

(Mk 1.21-34)

³¹ Zozi 'bɔla Kapanamo. E ya Galile 'lɛglɔn 'fla 'tʊ -a. ɛn -wee 'flinla “yi da

be e Bali -lɛ 'wɪ “paadɪ 'sia -wee cin yɪ 'kuin. ³² -Yee 'wɪ “paadɪ minnun 'plo 'fɔ, kɔɔ yaa ve “lɛ Bali -a -kɔladɪ -nɔn -yrɛ.

³³ Min -tʊ a cin yɪ 'kɔn 'bɔ 'ji be, -yʊ -wɪdɪ “a -a -sru. E -paadɪ 'sia 'pleble. Yaa 'vɪ 'nan: ³⁴ «Nazaretɪ min Zozi, -mɛ “wean nen i -tɔa 'kʊɛ 'wɪ 'ji? I -ta 'kʊ klu 'sulɛ. Mɛin -tɔa. Bali -lɛ min tɪglɪ nen 'yia.»

³⁵ ɛn Zozi -a -tera -a 'nɛan, e -yʊ -wɪdɪ “lɛ 'nan: «I 'ta -tɔ! I 'si min 'labɛ -a -sru!» -A -nan nen -yʊ -wɪdɪ “min zɪɛ -a -tria minnun yɛi, ya'a fɛ -tʊ drele -yrɛ “dɪ, ɛn e 'si -a -sru.

³⁶ 'Wɪ zɪɛ e min pɛɛnɔn 'kan, ɛn waa 'vɪ 'o cin lɛ 'nan: «Mɛ “sʊ -man wɪ 'be cɪ zɪɛ? Yaa ve -yʊ -wɪdɪnɛn lɛ 'yɛɛ 'pleble 'lee 'yɛɛ -kɔladɪ -a, 'nan 'o 'si minnun -sru -e 'o drela “da.» ³⁷ 'Wɪ nen Zozi 'a dre zɪɛ, -yɛɛ “wean -a 'tɔ “yi “vɪdɪ 'pa “nyian “da Galile 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji.

**Zozi Simɔn Pieri 'sea 'lee
-cɛ -tɛnɔn “kaga beli**

(Mt 8.14-17; Mk 1.29-34)

³⁸ Zɪ Zozi 'bɔla cin yɪ 'kuin be, ɛn e -kʊ min -tʊ nen waa laabo Simɔn be -yɛɛ “kɔnɛn. Tu zɪɛ -a man be, te Simɔn nan “bʊ “a 'e yra yunan 'kɔlɛ -wɔandɪ 'pleble 'lɔ. -A -nan nen minnun Zozi trʊ 'ba 'nan 'e -nanjen. ³⁹ Zozi 'kunnan lɪ zɪɛ -a da, ɛn e 'nan 'kɔlɛ -wɔan “cɛ lɛ 'nan: «I 'si lɪ 'gʊɛ -a man.» Tɔɔn ɛn -a 'kɔlɛ 'e 'trɔ -fɔ. -A -nan nen e wluan, ɛn e fɛ -nɔn -wɛlɛ.

⁴⁰ Zɪ funninmlan 'pla be, ɛn minnun -tʊdʊ pɛɛnɔn nen -cɛ 'tɔ 'tʊdʊ pɛɛnɔn cɪ o man be, o -ta waa Zozi lɛ. 'E 'pɛ 'pla o -tʊdʊ pɛɛnɔn da, ɛn e o beli. ⁴¹ E -yʊ -wɪdɪnɛn -pin min “kaga -sru “nyian. O “sia o -sru -paadɪ -a. O -paanman 'nan: «Bali -pɪ nen 'yia.» 'Pian Zozi 'ka o 'tʊlɛ -e 'o 'wɪ dɪ, kɔɔ waa -tɔa 'nan Zozi a min 'sizan 'wɪ 'ji -a.

Zozi Bali -le 'wɪ 'vɪ Galile 'leglɔn pɛɛnɔn 'ji

(Mk 1.35-39)

⁴²Zɪ tʊ cɛɛn bɛ, ɛn Zozi 'si 'fla. E -ku fɛnan nɛn -a -nan cɪ flu bɛ -a -nan. 'Pian minnɔn -ku -a -wɛɛdɪ -a, ɛn o -ku bɔlɛ «man. O ya «vale o dra 'nan -e 'e vile 'e 'si 'o «srɔn «dɪ. ⁴³-A -nan nɛn e 'nan -wle 'nan: «Bali 'bɛ cɪ mingɔnnɛn -a fɛ pɛɛnɔn da. E ya «le 'an 'ku -yɛɛ mingɔnnɛn -blɪdɪ 'wɪ vɪ min pɛɛnɔn lɛ «nyian, kɔɔ 'wɪ zɪɛ -a man nɛn Bali 'an 'pa 'sia.» ⁴⁴ɛn Zozi 'ku Bali -le 'wɪ vile 'leglɔn pɛɛnɔn 'ji -wee cɪn yɪ 'kɔnnɔn -ji.

Zozi -srɔnɔn tɛdɛ

(Mt 4.18-22; Mk 1.16-20)

5 Yɪ -tʊ da, tɛ Zozi a 'e 'tɔdɪ 'yɪ nɛn waa laabo «nyian Jenezarɛt bɛ -a 'plo da, ɛn minnɔn tɛdɪ 'sia «man «kaga, 'nan -e 'o Bali -le 'wɪ man. ²-A -nan nɛn e -klɔ «fli 'yɪ 'e 'tɔdɪ 'yɪ 'bɔ zɪɛ -a 'plo man, tɛ pɔ -tɛnɔn sɔɔnla 'ji, 'nan -e 'o 'wee pɔ -tɛ «se -sru. ³Zozi 'fɔ -klɔ zɪɛ -a -tʊ -ji, tɛ Simɔn -le vɛ nɛn. ɛn e 'nan Simɔn 'bɔ lɛ 'nan: «'Ku 'si 'yɪ 'plo man -kogo.» Tɔɔn ɛn e -nyran. E -fʊ -klɔ -ji, ɛn e 'wɪ «paadɪ 'sia minnɔn ji.

⁴Zɪ e cɛɛn -a 'wɪdɪ man bɛ, ɛn e 'nan Simɔn lɛ 'nan: «'I -pli «klɔ -a fɛnan nɛn 'yɪ -klu cɪ bɛ -a -nan, -e 'ka 'cee «se 'wɛɛn -e 'ka pɔ -tɛ.»

⁵ɛn Simɔn «e 'nan -yɛɛ 'nan: «'Ku 'san, ku 'nyranman 'pa paan 'pei -man «fo, ɛn fɛ -tʊ 'ka 'fɔlɛ 'kʊɛ «se «ji dɪ. 'Pian 'i wei da nɛn, an «ta «se 'gʊɛ -a wɛɛnman.»

⁶Zɪ waa drɛ bɛ, ɛn pɔ -sɛn -wee «se «ji «kaga 'kpa. -Yɛɛ «wean -wee «se «ta 'fʊ bʊɔman. ⁷-A -nan nɛn o pɔ -tɛnɔn nɛn -klɔ -tʊ -ji bɛ o laabʊ 'nan, 'o 'ta 'pa 'o 'va. Zɪ o -ta bɛ, ɛn o 'wee -klɔ «fli 'bɔ 'fa pɔnɛn 'a. -Klɔ «fli zɪɛ o ya «vale 'o 'ko 'sɪɛn 'yɪ 'wlu.

⁸Zɪ Simɔn Pieri 'wɪ zɪɛ -a -nan 'yɪ bɛ, 'e «pɔ sɔɔnla Zozi 'wlu, ɛn e 'nan -yɛɛ

'nan: «Minsan, 'i 'si 'an «srɔn «kogo, kɔɔ an ya min nɛn e 'wɪ 'wɪdɪ «dra bɛ -a.» ⁹Pɔ «kaga «nɛn waa -tɛ bɛ, -yɛɛ «wean «klan -dan sɛn Simɔn 'lee o pɛɛnɔn nɛn o cɪ waa bɛ o ji, ɛn e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ. ¹⁰'Wɪ 'tʊwli zɪɛ -yɛɛ drɛ «nyian Zebede -pinun Zaji 'lee Zan nɛn Simɔn «srɔn «bɛ -wle.

ɛn Zozi «e 'nan Simɔn lɛ 'nan: «Te nyɛn 'e 'i 'cɛn dɪ! -Pɔ -tɛzan nɛn 'yɪa, 'pian -e 'e 'sia cɛɛgʊ man bɛ, i drɛ min nɛn e -taa «minnɔn laabʊlɛ 'an -sru «bɛ -a.» ¹¹«Be -sru ɛn o -ta 'wee -klɔ -a 'yɪ 'plo man. O 'si fɛ pɛɛnɔn zɪɛ -a -sru, ɛn o sɔɔnla Zozi -sru.

Zozi -kogobe 'tezan -tʊ belɪ

(Mt 8.1-4; Mk 1.40-45)

¹²Yɪ -tʊ da bɛ, ɛn Zozi 'lee min -tʊ 'o cɪn 'yɪ 'fla 'tʊ da. Min zɪɛ -kogobe a 'kɔlɛ pɛɛnɔn da 'si «fo. Zɪ e Zozi 'yɪ bɛ, 'nɔn tɔɔn 'e «pɔ sɔɔn «wlu, ɛn 'e yɛɛ blula. -A -nan nɛn e toba -fɔdɪ 'sia -yɛɛ. E 'nan: «Minsan, maan -tɔa 'nan, -tɛ i wu «man «bɛ, i -kɔlaman i -kogobe «sia 'an man, -e 'an drɛ 'saun Bali 'lɛ.»

¹³ɛn Zozi 'e 'pɛ 'sʊ «ji, e kle «man, ɛn yaa 'vɪ -yɛɛ 'nan: «An «we «man. 'I drɛ 'saun Bali 'lɛ!» 'Nɔn tɔɔn ɛn -kogobe 'si «man.

¹⁴«Be -sru Zozi «e -yɛɛ 'nan: «Te 'i vɪ min lɛ 'nan, mɛɪn belɪ dɪ! 'Pian 'i 'ku Bali -panzan -tʊ -va, -e 'yɛɛ 'nanjɛn! «Be -sru -e 'i 'sɛɛɛ bʊ Bali lɛ, «le zɪ Moizi -a cɛn -tɛ Bali -le 'fluba 'ji bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ. Tɔɔn -e minnɔn pɛɛnɔn 'o -kɔnnɛn «yɪ 'nan, i belɪ.»

¹⁵Zozi 'tʊ «yɪ «a min -tʊdʊ pɛɛnɔn 'lɛ fɛ pɛɛnɔn 'nan, tɛ minnɔn -taa «va 'nan -e 'o wei man -e 'e 'wee -cɛ 'si 'o man. ¹⁶'Pian Zozi 'si o va, ɛn e -ku fɛnan nɛn -a -nan cɪ flu bɛ -a -nan, 'nan -e 'e Bali trʊ 'ba.

Zozi min -srandɪ «tra «tʊ belɪ

(Mt 9.1-8; Mk 2.1-12)

¹⁷Yɪ -tʊ da, tɛ Zozi a Bali -le 'wɪ «paanan minnɔn ji bɛ, Farizen 'nɔn 'lee

'fluba 'ci vɔnɔn a -nan. O 'si Galile 'lee Zude 'fla pɛɛnɔn da, ɛn o -mie 'si "nyian Zeruzalem. Bali -le 'pleble a Zozi 'lɔ, te e minnun "belia -a.

¹⁸ -A -nan nen minnun -tadu 'sia, te min -srandi -tu a -wɔ "se "ji. O ya "vale 'o min zɛ -a -wɔlamlan 'kuin 'nan -e 'o 'pla Zozi 'le. ¹⁹ 'Pian wa'a -kɔlale -a -wɔladi -a di, kɔɔ min -a -nan "kaga. Tɔɔn ɛn o 'kɔn tri. O 'kɔn bɔ 'fɔn 'e 'win -ji lou, ɛn o -cɛzan zɛ -a sɔɔnla "se "ji minnun pɛɛnɔn yei Zozi 'le.

²⁰ Zi Zozi -wee yi -tɛradu 'e da 'yi be, ɛn e 'nan -cɛzan zɛ -yɛ 'nan: «An 'yie 'wɔ 'wɔlidunun fui.»

²¹ -A -nan nen 'fluba 'ci vɔnɔn 'lee Farizen 'nɔn 'o 'ci "nrɔndi 'sia, ɛn o 'nan: «-Tɛ Bali 'tɔ sɛman zɛ? Min -tu 'ka 'kɔlam -e 'e blamin -le 'wɔ 'wɔlidi "fui di, -te ya'a 'silea Bali -tɔwɔli "a dɛ!»

²² 'Pian Zozi -wee ci "nrɔndi 'yi, ɛn yaa laabu -wɔ 'nan: «-Mɛ "wean nen 'ka 'ci "nrɔnman zɛ? ²³ -Te maan 'vɔ -yɛ 'nan: <'Winun nen yia dɛ -wɔlidi "be, maan fui), 'be a -tu. ɛn -te maan 'vɔ -yɛ 'nan: <'I 'wɔlɔn, 'i 'tɔ lou, 'i 'ta wɔ), 'be a -tu. 'Wɔ "fli zɛ -a "cɛn "vɔdi 'be ci 'pleble? ²⁴ 'Pian an "ta -a -ci -kɔɔnman 'cɛɛ 'nan, Bali -kɔladi -nɔn Blamin -pɔ le, -e 'e min -le 'wɔ 'wɔlidunun fui 'tɛda.» -A -nan nen yaa 'vɔ min -srandi "tra zɛ -yɛ 'nan: «'I 'wɔlɔn! 'I 'yie nyinnan "dave 'sia! 'I 'ku 'yie "kɔnnen!»

²⁵ 'Nun tɔɔn min zɛ e wɔlɔn o yie man, ɛn e 'yee nyinnan "dave 'sia, ɛn e -kɔdi 'sia 'yee "kɔnnen, te e Bali 'tɔ bɔa. ²⁶ 'Wɔ zɛ e min pɛɛnɔn 'plo 'fɔ, ɛn o Bali 'tɔ bɔdi 'sia. O klan Bali lɔ, ɛn waa vɔdi 'sia 'nan: «Cɛɛɛv nɛn, ku -cɛ "srɔn wɔnɔn zɛ -a -nan 'yi.»

Zozi Levi laabu

(Mt 9.9-13; Mk 2.13-17)

²⁷ "Be -sru, ɛn Zozi 'si fe zɛ -a -nan. "Yɛɛ -ku 'e 'le be, ɛn e 'sukɔle 'sizan 'tu 'yi, te e ya 'yee 'nyranman 'panan. Waa laabo

Levi. Zozi "e 'nan -yɛ 'nan: «'I -sɔɔnla 'an -sru!» ²⁸ Levi fe pɛɛnɔn 'tuɔ, e wɔlɔn, ɛn e sɔɔnla -a -sru.

²⁹ "Be -sru ɛn Levi "fedi -dan da fenun tɔɛn Zozi le 'yee "kɔnnen. 'Sukɔle 'sinɔn "kaga 'lee min -mienun 'be ci 'o -nyrandi 'o 'vale Zozi nun -a fe -sru. ³⁰ Farizen 'nɔn 'lee 'wee minnun nen o 'fluba 'ci ve be o ci 'ka 'e 'sɔdi di. -A -nan nen waa laabu Zozi -srunɔn le 'nan: «-Mɛ "wean nen ka fenun -ble, 'e cin va 'sukɔle 'sinɔn 'lee 'wɔ 'wɔlidi "drenɔn 'a? ɛn -mɛ "wean nen ka 'yi -mlian 'e cin va waa?»

³¹ ɛn Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «Minnun nen -cɛ 'ka o man dɛ, wa'a -dɔdɔɔ -sru -weeman di. 'Pian minnun nen -cɛ ci o man be, -wɛɛ ci -dɔdɔɔ -va.» ³² ɛn e 'nan "nyian -wɛ 'nan: «Min tɔglunun -le "wean "cɛɛ an -ta di. 'Pian an -ta 'nan -e 'wɔ 'wɔlidi "drenɔn 'o 'si 'wɔ 'wɔlidi "dɛdi man, -e 'o -sɔɔnla Bali -sru.»

Zozi 'le 'wɔ "paadi a "le fe -trɛ -le 'wɔ 'zɔ

(Mt 9.14-17; Mk 2.18-22)

³³ Minnun -a 'vɔ Zozi le 'nan: «Zan -srunɔn 'lee Farizen 'nɔn -srunɔn fe "sɔan yi -mie da, te o Bali tru "baa. 'Pian "yie -srunɔn fe -ble, te o 'yi -mlian.»

³⁴ Zozi "e -wɛ 'nan: «-Te minnun -a li 'pa "fedi drenan be, tu nen li -trɛ 'pazan a o yei "be, wa'a fe sɔan di. ³⁵ 'Pian tu -tu -taa "bɔle be, o li -trɛ 'pazan "sia o yei. Tu zɛ -a man nen o fe "sɔan.»

³⁶ ɛn Zozi -kɔnnen "tu -fɔdi 'sia -wɛ. Yaa 'vɔ 'nan: «Min -tu 'ka sɔ -trɛ 'fɔ 'bo, -e 'e 'pa sɔ ceje 'fɔnnan di. -Te 'be "cɛɛ dɛ, sɔ -trɛ 'bo 'fɔ 'bu 'e "tun, ɛn o yie 'ka 'kɔan 'e cin va di.

³⁷ ɛn "nyian be, e 'ka "le 'o -wen -trɛ -sɛn -wi 'kɔle 'trɛ cejenun -ji di. -Te 'be "cɛɛ dɛ, -wen -trɛ -wi 'kɔle 'trɛ cejenun feaman -e -wen 'e 'sran, te -wi 'kɔle 'trenun wii. ³⁸ 'Pian o -wen -trɛ -sɛan -wi 'kɔle 'trɛ -trenun -ji!

³⁹ ɛn "nyian be, min nen -wen 'cɛn 'mlindi -trɔa -a be, ya'a 'wen -trɛ ye "yi

«dt. Koo yaa ve 'nan: <Wen 'cen 'mlindu 'be ci “yi.»»

**Zozi 'wɪ tin 'ba Zuif
'nɔn 'le 'flinla “yi man**

(Mt 12.1-8; Mk 2.23-28)

6 'Flinla “yi da nen, Zozi 'lee 'e -sruncɔn fei -tu 'cɛndɪ 'sia 'ji. Fe 'wle nen fei zɛ -a da be, -a -sruncɔn 'ko -a 'cɛndɪ -a. Waa plumlɔn “man 'o 'lɔ, te waa -ble. ²-A -nan nen Farizen 'nɔn -mienun -a 'vɪ -wle 'nan: «Mɛ “nen kaa dra be? -Si 'ka -kaa 'lɔ 'nan -kaa 'wɪ zɛ -a drɛ -cee 'flinla “yi da dt.»

³En Zozi “e 'nan -wle 'nan: «'Wɪ nen -kaa tra David -a drɛ 'li, te dra -a -tea 'o 'vale 'yee minnun -a be, ka'a tian -a ta vɛlɛ duɔ? ⁴E wla Bali -pan 'kuin, en 'kpɔun nen waa 'pla Bali -le ve -a be, yaa 'sia, yaa blɪ, en e 'yee minnun “le “nɔn. 'Wɪ zɛ yaa drɛ, 'pian te e ya 'e vɪdt 'nan Bali -pannɔn 'saza 'be -ble.» ⁵En Zozi -a 'le 'sran -wle 'nan: «'An 'bɔ Blamin -pɪ mɛɛn ci 'flinla “yi san -a.»

**Min -tu nen -a -pela 'ka 'e
man be Zozi -a beli**

(Mt 12.9-14; Mk 3.1-6)

⁶'Flinla “yi pee 'bɔ “nyian, en Zozi wla cin yɪ 'kuin. E Bali -le 'wɪ “paadt 'sia minnun ji. Min -tu a 'kɔn zɛ -a -ji, -a -pɛ “yi “pɛla a 'e 'kadɪ 'e man. ⁷En 'fluba 'ci vɪnɔn 'lee Farizen 'nɔn Zozi -nanjɛndɪ 'sia -gɔɛɛn. O ya -a -nanjennan 'nan -te e -cɛ “sia min man 'flinla “yi da -o. O ya -a man -wɛɛnan 'nan -e 'o 'wɪ 'tu yɪ, -e 'o -kɔla 'wɪ 'tɔdt -a “man.

⁸'Pian Zozi -wee ci “nɔndɪ 'yɪ, en e 'nan min nen -a -pɛla ci 'e 'kadɪ 'e man be -yre 'nan: «'I 'wluɔn lou -e 'i 'tɔ min yei 'gɔ!» E wluɔn, en e -tɔ lou minnun yei.

⁹-A -nan nen Zozi -a laabu -wɔ 'nan: «-Mɛ “wɪ nen -cee -pɛi -a 'vɪ? -Si a 'e 'nɔndɪ min le 'nan 'e 'wɪ “yi “drɛ 'flinla “yi da, -baa te 'le drɛ dt? En “nyian min -kɔlaman e min “belia, -baa yaa “tve -e 'e 'ka?»

¹⁰Zozi o pɛɛnɔn 'nanjɛndɪ 'sia 'tɔdv, en e 'nan min nen -a -pɛla 'ka 'e man be -yre 'nan: «'I 'pɛ 'sv “ji.» Min zɛ yaa drɛ, 'nun tɔɔn en -a -pɛ drɛ “plɔnblɔn. ¹¹'Wɪ zɛ e 'bli 'fɔ Zozi 'nanmannɔn 'ji, en o 'wɪ nen o “ta -daa -a drele -yre “be, -a -sa -fɔdt 'sia 'o cin yei.

**Zozi min -fuda “fli 'si
“va 'yee 'pasianɔn 'a**

(Mt 10.1-4; Mk 3.13-19)

¹²Yi -tu da en Zozi 'ku Bali tru 'bale pɔn -tu da. E -fɔ Bali tru 'banan -trilii, en tu cɛɛn. ¹³Zɪ tu cɛɛn be, en 'e -sruncɔn laabu. E min 'si o va -fuda “fli, e o 'tɔ 'pa 'yee 'pasianɔn. ¹⁴O 'tɔ nen 'gɔv: Simɔn nen yaa 'tɔ 'pa Pieri be, 'lee 'e “bɔv Andre, 'lee Zaji, 'lee Zan, 'lee Filipu, 'lee Batelemi, ¹⁵'lee Matie, 'lee Toma, 'lee Alife -pɪ Zaji, 'lee Simɔn -tu nen waa laabo “nyian Zelo be, ¹⁶'lee Zaji -pɪ Zude, 'lee Zudazi Karioti. Min nen e “ta -daa Zozi 'nɔnlɛ 'e 'nanmannɔn lɛ be -nyrɛn.

Min “kaga “ta Zozi 'va

(Mt 4.23-25; 12.15-16; Mk 3.7-12)

¹⁷Zozi pɔn sɔɔn “ji o 'vale 'yee 'pasianɔn 'bɔ 'a, en e -tɔ fɛnan pablanɛn 'tu -nan. Min “kaga “a 'o 'sɛndɪ fɛ zɛ -a -nan 'o 'vale -a -sruncɔn “kaga “a “nyian. Minnun zɛ o 'si 'lɛglɔn 'tɔdv pɛɛnɔn 'ji, en o -ta. O -mie 'si Zude 'lɛglɔn 'ji, en o -mie 'si Zeruzalɛm 'fla, en o -mie 'si jemie “srɔn Sidɔn 'lee Tir 'lɛglɔn 'ji. ¹⁸O -ta 'nan -e 'o Zozi wei man, en 'nan -e 'e -cɛ 'si 'o man. Minnun nen -yɔ -wɪldɪ “ci o -sru “be, o beli. ¹⁹En minnun pɛɛnɔn -a -weeman 'nan 'o kɔla Zozi man, kɔɔ 'plɛblɛ 'tu bɔɔla “ji, te e -cɛ “sia o pɛɛnɔn man.

-Tɪ man nen Bali -le -fɛa ci?

(Mt 5.1-12)

²⁰Zozi 'e yie 'tɔ 'e -sruncɔn 'va, en e 'nan: «Kaa nen ka ya 'yalɛ -tɛnɔn 'a be, Bali -le -fɛa a 'ka man, kɔɔ ka ya Bali -le mingɔnnen tredanɔn 'a.

²¹ Kaa nen dra ci 'ka -tenan be, Bali -le -fea a 'ka man, koo ka -taa 'kanle.

Kaa nen 'ka ci -wuonnan be, Bali -le -fea a 'ka man, koo 'ka 'ci -taa "nranle.

²² -Te minnun "naan 'ka man Blamin -pi -le "wean oo, en -te minnun 'ka 'si o 'va Blamin -pi -le "wean oo, en -te minnun 'ka "srɔnman Blamin -pi -le "wean oo, en -te minnun 'ka 'tɔ sɔreman Blamin -pi -le "wean oo, Bali -le -fea a 'ka man.

²³ Wɔ zɛ e 'ka 'ci "nran, en 'ka 'su lou ci "nran -a, koo 'ka -kopa a -dan laji. -A -cin e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, 'wɔ -tuwli zɛ o tranun -a dre Bali 'lewei vɔnɔn le 'li.

²⁴ En "nyian be, kaa nen ka ci fenɔn 'a be, 'wɔ -taa "bɔle 'ka man, koo ka ya 'cee ve drenan 'va.

²⁵ En kaa nen ka ci 'ka kandɔ be, 'wɔ -taa "bɔle 'ka man, koo dra "ta -daa 'ka 'tɛle.

En kaa nen ka ci 'she 'blunan be, 'wɔ -taa "bɔle 'ka man, koo ka "ta -daa "wuɔle "le -ce 'bɔ 'ka da.

²⁶ -Te minnun -cee 'wɔ "yi "ve be, 'wɔ -taa "bɔle 'ka man. -A -cin e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, 'wɔ 'tuwli zɛ o tranun -a dre minnun nen o Bali 'lewei 'vɔ 'li 'wlu 'a 'be -wle.»

Zozi -srɔnɔn 'ka 'wɔ 'leji tɔa dɔ

(Mt 5.38-48; 7.12)

²⁷ «Kaa nen 'ka "trɔn "ci 'men be, maan ve 'cee 'nan: 'Ka 'ka 'nanmannɔn yi "yi! 'Ka "yi "dre -wle! ²⁸ 'Ka 'fea vɔ minnun nen o -yɔ -saanman 'ka man be o man! Minnun nen o 'te "paa 'ka da be, 'ka Bali tru 'ba -wle! ²⁹ -Te min 'pa 'fɔ 'i 'klanbo "tu da be, 'i -tu -tɔ "nyian -yre. En -te min 'yie -sen "dasɔ 'si 'i 'lɔ be, te 'i 'si -tɔ -yrɔ 'yie -trale 'sinan dɔ.

³⁰ Min oo min nen e fe -tu laabu 'i 'lɔ be, -te e ya 'i 'lɔ, 'i -nɔn -yre. -Te min 'yie fe 'si 'i 'lɔ, te yie "cee -nɔn -yre "dɛ, te 'i vɔ -yre 'nan 'e 'leji bɔla 'yie dɔ. ³¹ Wɔ nen ka ci "vale minnun 'o dre 'cee be, -a 'wɔ 'lein zɛ -nyren 'ka -wee "dre.

³² -Te minnun nen o 'ka ye "yi "be, o 'saza nen ka o ye "yi "be, te -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan Bali -a man "yi "dra "cee dɔ! 'Wɔ 'wɔlɔdɔ "drenɔn "nyian, min nen e o ye "yi "be, -nyren waa ye "yi. ³³ Minnun nen o "yi "dra 'cee, -te o le nen ka "yi "dra be, te -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan Bali -a man "yi "dra 'cee dɔ! 'Wɔ 'wɔlɔdɔ "drenɔn "o "dra "nyian zɔ. ³⁴ -Te ka fe "fea minnun nen kaa -tɔa 'nan waa 'leji bɔala be -wle "be, te -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan Bali -a man "yi "dra 'cee dɔ! 'Wɔ 'wɔlɔdɔ "drenɔn fe "fea 'wɔ 'wɔlɔdɔ "drenɔn le, 'nan -e 'o 'leji bɔla.

³⁵ Te 'cee ve 'e 'kɔn zɔ dɔ! 'Pian minnun nen o "naan 'ka man be, 'ka o yɔ "yi! 'Ka "yi "dre -wle! En "nyian be 'ka fe 'fe min le 'e "tun. Te 'ka 'ci "nrɔn 'nan, e -kɔlaman -a 'leji bɔladɔ -a dɔ. -Te ka ya 'wɔnun zɛ -a drenan be, 'ka -kopa -kɔan -dan. En ka -kɔan Bali nen lou "be -yee 'nennun -a. -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, Bali "yi "dra minnun nen wa'a min 'tɔ "yi 've dɛ -wle, en e "yi "dra nyannennɔn le. ³⁶ -Yee "wean 'ka 'ci 'e 'kɔn "yi "le zɔ 'ka "tɔ Bali ci ci "yi "be -yee 'wɔ 'zv.»

Zozi -srɔnɔn 'ka min 'tɔ 'tea dɔ

(Mt 7.1-5)

³⁷ «Te 'ka min 'tɔ 'te dɔ, "tɔgɔ tu nen Bali 'tredanɔn 'le tin "baa be, 'e tin -te 'ka da! Te 'ka 'wɔ bɔ min man dɔ, "tɔgɔ tu nen Bali 'tredanɔn 'le tin "baa be, 'e 'wɔ bɔ 'ka man! 'Ka 'wɔ 'ce min le, -e Bali 'e "cee 'wɔ 'ce! ³⁸ 'Ka fe -nɔn min le, -e Bali 'e "cee "nɔn! Bali -a faa 'coun -e 'e -sen 'ka 'man sɔ -ji. Zɔ 'i 'wɔ dra 'i bɛzan -tu -va be, -a da nen Bali "yie "dra.»

³⁹ En Zozi 'wɔ 'tu 'vɔ -wle -kɔnnen "ji. E 'nan: «Yie 'wizan 'ka -si kɔnman 'e bɛzan yie 'wizan le dɔ, -te 'be "cee dɔ, o "flinɔn -tea "klu -ji. ⁴⁰ En min nen e ci 'wɔ -tranlanan "be, ya'a 'mlian 'wɔ "paazan da dɔ, 'pian min nen e 'wɔ 'tɔ tɔglɔ be, e dra "le min nen e 'wɔ paa "ji "be -yee 'wɔ 'zv.

⁴¹ -Me “le “wean nen i yiba -flunen ye 'i bəezan -tu yie -goei, te 'i 'bɔ 'le vɛ nen yiba -dan 'bɔ ci 'bɛ 'ci bɛ, yi'a 'bɛ 'ye dɪ? ⁴² 'I 'bɔ nen yiba -dan a 'i 'yie -goei te yi'a 'ye dɪɛ, -me “le “wean nen yie ve 'i bəezan le 'nan: <An “bʊt, 'i 'tɔ -e 'an yiba -flu 'si 'i 'yie -goei!> -Bluzan, 'i yiba 'si 'i 'yie -goei 'e 'flin 'vaa, -e 'i fɛnan yɪ 'wein. “Bɛ -sru i -kɔlaman yiba -flu 'sidɪ -a 'i bəezan -tu yie -goei.»

Yiba 'kpa 'lee yiba -wliɪt

(Mt 7.16-20)

⁴³ «Yiba 'kpa 'ka 'baa yiba “bewle 'wliɪt “a dɪ! En yiba -wliɪt 'ka 'baa yiba “bewle “yi “a dɪ. ⁴⁴ O yiba -tɔa 'e 'blʊ man, kɔɔ kaa -tɔa 'nan wa'a -lomin 'naan -teɪn “man dɪ, en wa'a -wen bewle 'naan “trɔɛn 'fɔn lei man dɪ.

⁴⁵ Min nen -a ci wɪ a “yi “bɛ, -a 'le nen 'wɪ “yi bɔala. En min nen -a ci wɪ a -wliɪt “bɛ, -a 'le nen 'wɪ 'wliɪt bɔala. -Yɛɛ ci 'nan, 'wɪ nen 'e fadɪ min ji bɛ, -yɛɛ bɔala min 'le.»

Zozi -srunɔn tɪglɪ

(Mt 7.24-27)

⁴⁶ «-Me “le “wean nen kaan laabo Minsan, Minsan, 'pian 'wɪ nen maan ve 'cɛɛ bɛ, te ka'a dra dɪ? ⁴⁷ Min nen e dre 'an -sruzan 'a, te yaan wei maan, en e 'ta wɔla “da “bɛ, an “ta -a -kɔɔnman 'cɛɛ. ⁴⁸ E ya “le min nen e “ta 'yee 'kɔn -tɔa, yaa -klu cɛɛn 'e trɪdɪ, en yaa -pʊ -fɔ 'plɛble bɛ, -yee 'wɪ 'zʊ. -Te 'yi 'fa, 'yi nen e “yro “bɛ, ya'a kɔlaman 'kɔn zɪɛ -a -widɪ -a dɪ, kɔɔ e ya 'e 'tɔdɪ -kli. ⁴⁹ 'Pian min nen yaan wei 'man, en ya'a 'ta wɔleɛ “da “dɪɛ, -a san a “le min nen e 'kɔn 'trɔɔa nyren va, en ya'a -pʊ -fɔle 'trɛ 'ji dɪɛ, -yee 'wɪ 'zʊ. Zɪ 'yi 'fa bɛ, e ween “man, en 'kɔn zɪɛ e -wi 'nun. E wiila 'nan “fo.»

Rɔm min nen 'sounjanun tazan 'a bɛ e pli Zozi man

(Mt 8.5-13; Zan 4.46-54)

7 Zɪ Zozi cɛɛn 'wɪ tin 'badɪ man min-nun le bɛ, en e -ku Kapanamo. ² 'Sounjanun tazan -le nɔan -tu man “yaa-man 'fla zɪɛ -a da. -A -kadɪ -fɔla tu, en -a tazan 'bɔ -a ye “yi 'kpa tɪglɪ. ³ Zɪ e Zozi 'le 'wɪ 'man bɛ, en e Zuif min ceje -mienun 'pa 'sia “va, 'nan 'e 'ta 'yee nɔan 'beli. ⁴ Minnun zɪɛ o -ku, en o 'bɔ Zozi man. O kɔala “man -a tru 'badɪ -a. Waa 'vɪ -yrɛ 'nan: <Sounjanun tazan 'labɛ, e ya “le 'i 'wɪ zɪɛ -a dre -yrɛ. ⁵ E -cee 'lɛglɔn ye “yi, en -yɛɛ 'kve cin yɪ 'kɔn 'tɔ.» ⁶ En Zozi 'kudɪ 'sia 'o 'vale waa.

“Yɛɛ -pli 'sounjanun tazan zɪɛ -yee ve -nan “srɔn “bɛ, en min zɪɛ e beenun 'pa 'sia 'nan 'o vɪ -yrɛ 'nan: «Minsan, te 'i 'fli “koe “nyan dɪ! An 'ka min nen i -wɪlamlan -yee 'kuin bɛ -a dɪ, kɔɔ Zuif min “cɛɛ 'maan dɪ. ⁷ 'Wɪ zɪɛ -yee “wean nen ma'an 'fli yɪle tɪglɪ -e 'an 'lʊ 'i 'va 'an 'bɔ 'a dɪ. 'Pian an ya “vale 'i 'wɪ 'tu vɪ -e 'men nɔan 'e 'beli. ⁸ Kɔɔ 'an 'bɔ 'gʊɛ, 'an 'tanɔn 'bɛ 'an “paala, en 'men 'sounjanun bɛ meen o “paala. -Te maan 'vɪ -a -tu le 'nan: <'I 'ku>, -e 'e 'ku. -Te maan 'vɪ -a pee le 'nan: <'I 'ta>, -e 'e 'ta. -Te maan 'vɪ 'men nɔan le 'nan: <'I 'wɪ 'gʊɛ -a dre bɛ>, yaa dra.»

⁹ 'Sounjanun tazan -le 'wɪ nen yaa 'pa 'e beenun 'le bɛ, zɪ Zozi -a 'man bɛ, yaa 'kan. -A -nan nen 'e man lila minnun “kaga nen o -kula -a -sru “bɛ o da, en e 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'nan, Izraɛl 'nɔn 'va bɛ, ma'an min -tu yɪle te e yi -teala Bali da tɪglɪ zɪɛ dɪ.»

¹⁰ Minnun nen 'sounjanun tazan o 'pa 'sia bɛ, “wɛɛ li 'o da “kɔnneɛ “bɛ, te -ce 'si nɔan zɪɛ -a man “fo.

Zozi min -kadɪ -tu fuɔ

¹¹ “Bɛ -sru en Zozi 'ku 'fla 'tu nen waa laabo Naen bɛ -a da. -Wɛɛ ku 'o 'vale 'e -srunɔn 'lee minnun “kaga “a. ¹² Zozi “ɛ vɪnan 'e -pli 'fla zɪɛ -a man -klɔn -kpeɪn

“srɔn “bɛ, te o “ta -ko min -kadɪ -tu -a -yre da. -Cale lɔnɔn -tu -le 'nen -tuwli “nen yaa -ya bɛ, -nyrɛn. 'Flanɔn “kaga 'lee -cale 'bɔ 'bɛ cɪ -kɔnan. ¹³ Zɪ Minsan lɪ zɪe -a 'yɪ bɛ, -a nyrinda -sen “da, en e 'nan -yre 'nan: «Te 'i 'wuɔ dɪ!»

¹⁴ -A -nan nen Zozi pli 'e 'lɛ, e klɛ -planen man. En minnun nen -planen 'bɔ cɪ o -win -ji bɛ, o -tɔ. En Zozi “e 'nan: «Gobonen, 'an 'bɔ “e 'yie 'nan, 'i 'wluan lou!» ¹⁵ Min -kadɪ zɪe e wluan lou, en e 'widɪ 'sia. En Zozi “e 'nan -a “bu “le 'nan: «'Yie 'nen nen 'gu.»

¹⁶ Nyen minnun pɛɛnɔn cɛɛn, en o Bali 'tɔ bɔdɪ 'sia 'nan: «Bali 'lewei vɪzan -dan 'bola -kaa 'va, en “nyian, Bali -ta 'pale 'yee minnun va.» ¹⁷ 'Wɪ nen Zozi -a dre zɪe, e fuila “man Zude 'lɛglɔn 'lee 'e “srɔn 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji.

Min -batize drezan Zan minnun 'pa 'sia Zozi 'va

(Mt 11.2-19)

¹⁸ En Zan -srɔnɔn 'ku 'wɪ zɪe -a 'sinan 'pale Zan lɛ. 'E -srɔnɔn “fli laabu, ¹⁹ en e o 'pa 'sia Minsan -va. 'E 'nan -wle 'nan: «'Ka laabu -yrɔ 'nan, -yɛɛ cɪ min nen kua 'man 'nan e -taa “bɛ -a, -baa 'ku min pee man -pen tian?»

²⁰ Zɪ o 'bɔ Zozi man bɛ, en o 'nan -yre 'nan: «Min -batize drezan 'ku 'pa 'sia 'i 'va, 'nan -e 'ku laabu 'i 'lɔ 'nan, min nen kua 'man 'nan e -taa “bɛ, -nyrɛn 'yia, -baa 'ku min pee -pen?»

²¹ Tɔ 'bɔ zɪe -a wlu bɛ, te Zozi man “yaa 'nɔn “kaga beli, en e -cɛ -tɛnɔn “kaga beli, en e -yɔ -wliɪɪ “pin min “kaga -sru, en e yie 'winɔn “kaga yie 'lɛ 'sɔ. ²² Zozi “e 'nan Zan -le 'pasianɔn zɪe -wle 'nan: «'Wɪ nen -kaa -nan 'yɪ 'lee 'wɪ nen -kaa 'man bɛ, ka 'ku -a 'sinan 'pa Zan lɛ. 'Ka vɪ -yre 'nan: Yie 'winɔn yie 'lɛ 'sɔ, “tun “bɔnɔn 'ta 'wɔ, -kogobe 'si -kogobe 'tɛnɔn man, “trɔɛn “winɔn “trɔɛn 'lɛ 'sɔ, en minnun nen o kaa bɛ o fuɔ, en 'yalɛ -tɛnɔn Bali -le 'wɪ 'nɔnɔn 'man. ²³ En “nyian bɛ, min

nen e yɪ -tera an da en -a -pɛ -sru 'ka tɔalɛ 'mlɔnmlɔn dɪɛ, Bali -le -fea a -a san man.»

²⁴ Zɪ Zan -le 'pasianɔn 'ku bɛ, en Zozi Zan 'bɔ 'le 'wɪ vɪɪɪ 'sia minnun lɛ. Yaa 'vɪ -wle 'nan: «-Mɛ “le “wean nen ka -ku Zan -nanjenle “bui “da? -Cɛan nen fulɔ cɪ -a nyɔɔnɔn bɛ, -a -nanjennan “cɛɛ ka -ku dɪ. ²⁵ En -mɛ “le “wean nen ka -ku “mɛn? Min nen e sɔ fenyian 'wu 'e da bɛ, -a -nanjennan “cɛɛ ka -ku dɪ. Kɔɔ kaa -tɔa 'nan minnun nen o sɔ fenyian wo 'o da, te 'o 'ci 'sɔ winun dra “lala -a bɛ, o -nyeanla mingɔnɔn -le 'kuin. ²⁶ 'Ka 'ci nrɔn 'nan Bali 'lewei vɪzan nen -yee “wean nen ka -ku. 'Wɪ 'kpa nen! 'Pian maan ve 'cɛɛ 'nan, Zan -dan “mlian Bali 'lewei vɪzan da. ²⁷ Kɔɔ e ya 'e 'cɛn -tɛɪɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Bali “e 'nan:

An 'mɛn min -tu -tɔala 'i 'lɛ,

-yɛɛ 'i 'lɛ si dra.)

Min nen Bali -a 'vɪ bɛ Zan nen. ²⁸ Maan ve 'cɛɛ 'nan, 'treda blamin -tu -dan 'ka 'mlian Zan da dɪ. 'Pian minnun nen o ya Bali -le mingɔnɔn tredave -a bɛ, o va min “wen -nen -dan “mlian Zan da.

²⁹ Minnun pɛɛnɔn Zan wei 'man “yi. En 'sukɔle 'sinɔn “nyian “o wei 'man “yi. O pɛɛnɔn zɪe, waa -tɔ 'o 'fli -a 'nan, Bali -le tin a 'nɔnɔn, en Zan o -batize dre. ³⁰ 'Pian Farizen 'nɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'ka 'wile 'wɪ nen Bali -a “vale 'e dra -wle “bɛ -a man dɪ. -Yee “wean wa'a 'wile “man -e Zan 'e o -batize dre dɪ.»

³¹ En Zozi “e 'nan “nyian 'nan: «-Tɪ man nen an -naagunɔn -kɔnɔnman, en -tɪ nen waa 'sia? ³² O ya “le 'nan nannannun nen o ya srɔan -tɛnan -guada bɛ, -wee 'wɪ 'zɔ. -A -mienun -a ve 'o bɔɛnɔn le 'nan: «Ku -pɔ -tɛ 'cɛɛ, 'pian ka'a 'tanle dɪ. “Drenun nen o min -wulo -man -taa “bɛ kua -fɔ 'cɛɛ, 'pian ka'a 'wuɔle dɪ.» ³³ Fɛ nen maan 'vɪ zɪe -yɛɛ cɪ 'nan zɪ min -batize drezan Zan -ta bɛ, e fɛ 'sɔn, en ya'a -wen mlinle dɪ, en kaa 'vɪ “man 'nan: «-Yɔ -wliɪɪ “a -a -sru.» ³⁴ Bɛ nen 'gɔɛ 'an 'bɔ Blamin -pɪ -ta,

“an “fē -ble, “an “wēn -mlian, en ka 'vī
'an man 'nan: «Fē -blī -lagu nen 'maan, en
-wēn -tezan nen 'maan, en 'sukōle 'sinōn
'lee 'wī 'wliđī “drenōn bee nen 'maan.»
³⁵ 'Pian minnun nen o dre Bali -le 'nennun
-a be, -wēē Bali -le 'wī 'tōđī -ci -kōōnman.»

Zozi 'kv Farizen min Simōn -va

³⁶ Farizen min -tu nen waa laabo
Simōn be, e Zozi tru 'ba 'nan 'e 'kv fenun
-blī 'e 'va. Zozi wla Farizen min zīē -yēē
'kuin en e -nyran fenun -sru. ³⁷ Lumōn -
tu nen e -konnen -wēēman 'fla zīē -a da
be, yaa 'man 'nan Zozi a fenun -blīnan
Farizen min zīē -yēē 'kuin. -A -nan nen
e -ta -kōlē -tu nen waa -ci 'bu “le -pō -zv
be -a. E ya 'e fadī 'nyrōn nen -a -kōēī “a
'nōōnōn, en waa wo min man be -a. ³⁸ E
-tō Zozi 'cēin “srōn, en e -wuōđī 'sia te -a
yīē yī -sēan Zozi 'cēin -da. E -sēan “da te
yaa buōman 'e 'wulo “jē “a, te yaa cēin
'bō leaman 'e man. “Bē -sru en e 'nyrōn
'bō 'sēn -a cēin -da.

³⁹ Zī Farizen min Simōn 'bō 'wī zīē -
a -nan 'yī be, en 'e 'ci “nrōndī 'sia 'nan:
«”Te min 'labe Bali 'lewei vīzan nen be,
“te lī nen e kle “man 'labe yaa -tōā 'nan
'wī 'wliđī “drezan nen.»

⁴⁰ En Zozi “e 'nan -yre 'nan: «Simōn, an
ya “vale 'an 'wī 'tu ve 'yīē.»

En Simōn “e 'nan: «Bali -le 'wī “paazan,
'an “trōēn “a 'yīē.»

⁴¹ -A -nan nen Zozi “e 'nan -yre 'nan:
«Min -tu 'bē “lala 'fē min “fli “lē. Min -tu
“e 'si -kpi yaa tu, en min -tu “e 'si -kpi fu.
⁴² Zī fē -tu 'ka -wlb -e 'o -yēē “lala bōla
đē, en e “lala zīē -a 'cē o “flinōn lē. Min
“fli zīē o yēī “bē, -tē min nen e “lala 'fē
-wlē “bē -a yē “yī “bū? 'I vī 'men.»

⁴³ En Simōn “e 'nan -yre 'nan: «”Mēēn
'jī “le 'nan, min nen e “lala “kaga 'cē -yre
“bē -a san nen.»

En Zozi 'a 'vī Simōn lē 'nan: «Yīa -tē.»

⁴⁴ -A -nan nen Zozi 'e 'man līla lī zīē -a
da. E 'nan Simōn lē 'nan: «Lī 'gūē yīa yē?
An wla 'yīē 'kuin, yī'an cēin -man “foe

yī -nōōnlē dī. 'Pian “yaa cēin -man foe 'e
yīē 'yī 'a, en yaa man būv 'e 'wulo “jē “a.
⁴⁵ Yī'a -atu -tēlē 'an man dī. 'Pian -yēē ve
be, zī an wla paan 'i 'va 'gūē, ya'a tīan
'flīnlē 'an 'cēin leadı -a 'e man dī. ⁴⁶ Yī'a
'nyrōn 'senlē 'an 'wīn -jī dī. 'Pian “e 'nyrōn
nen -a -kōēī “a 'nōōnōn be -a -sēn 'an 'cēin
-da. ⁴⁷ -Yēē “wēan maan ve 'yīē 'nan, Bali
-yēē 'wī 'wliđī fūī. En lī 'bō -a -ci kōōn 'an
yīđī “yī -dan zīē -a. Min nen Bali -yēē 'wī
'wliđī “wēnen fūī be, min zīē ya'a yīđī
“yī -dan ci kōōnman Bali lē dī.»

⁴⁸ En Zozi “e 'nan lī zīē -yre 'nan: «Bali
'yīē 'wī 'wliđī fūī.»

⁴⁹ Minnun nen o cura waa fenun -sru
“be, 'o 'ci “nrōndī 'sia 'nan: «Min 'labe, -tu
nen? En 'bē -kōlaman blamin -le 'wī 'wliđī
“fuidī -a?»

⁵⁰ En Zozi 'a 'vī “nyian lī zīē -yre 'nan:
«'Yīē yī -teradı Bali da 'i 'si 'wī 'jī. 'I 'fū
-trōō.»

Lumōn -kula Zozi -sru

8 “Bē -sru en Zozi 'kv 'fla -dandan 'lee
'fla “wēnwēnnēn da, te e -kō Bali
-le 'wī 'nōōnōn vīđī -a -yēē mingōōnen -
blīđī da. -Wēē cī 'o 'vale 'e -srunōn 'fūda
“fli “a. ² En lumōn -mīēnūn nen e -yū -
wliđī “pīn o -sru, en e -cē 'si o man be
o -kula Zozi -sru “nyian. Mari nen waa
laabo Madala be e ya o va. Zozi -yū -wliđī
'sōravli “pīn lī zīē -a -sru. ³ En lumōn -tu
nen waa laabo Zanēn be e ya “nyian o va.
Lī zīē -a -sran 'tō nen Suza, -yēē yīē -tā
Erođī -le 'kōn 'va. En lumōn -tu waa laabo
Sīzanēn be e ya o va “nyian, 'lee lumōn
-mīēnūn nen o 'pa Zozi 'lee 'e -srunōn 'va
'wēē fenun -a be -wēē cī.

'Saa 'fōzan man -kōōnen

(Mt 13.1-9; Mk 4.1-20)

⁴ Yī -tu da be minnun “kaga “ta Zozi
'va. O 'si 'fla 'tūđv pēēnōn da, en o -ta. En
Zozi 'wī “paadı 'sia o jī -kōōnen “jī. Yaa
'vī -wlē 'nan:

⁵ «Min -tu 'be 'ku 'yee 'saa 'fɔlɛ. “Yee 'saa 'ween be, -a 'wle plɔen 'sran -si man. Min-nun taanla “da, en “lomannun -ta, waa blɪ. ⁶ -A 'wle -mie -sran puo da. “Yee 'bɔ be, en e -ka, 'yi 'ka “man “dɪ -le “wean. ⁷ -A 'wle -mie -sran fenan nen -tein -taa “bɔle -a -nan. -Tein zɪe e 'tu, e blala 'saa man, en yaa -tɛ. ⁸ -A 'wle plɔen 'sran 'tre “yi “da. E 'bɔ, en e -sen “da. -A be -tu 'wle a “man -yaa tu.»

En Zozi -a 'le 'sran -wle 'nan: «Min nen 'wɪ man “trɔen “ci -a -wulo -man be, -a san 'e man!»

-Me “le “wean nen Zozi 'wɪ tin 'ba -kɔnnen “ji?

(Mt 13.10-17; Mk 4.10-12)

⁹ En Zozi -srunɔn -a laabv Zozi 'lɔ 'nan: «Kɔnnen “nen yia -fɔ zɪe, -a -ci nen 'nɔn?» ¹⁰ En Zozi “e 'nan -wle 'nan: «Kaa 'gʊe, 'ka le nen Bali 'yee 'wɪ yɔɔdɪ nen 'e min “paala 'a be -a -ci 'si. 'Pian minnun nen o 'ka 'an -srunɔn 'a dɪe, “o 'wɪ pɛenɔn maan -kɔnnen “ji. Bali -a dre zɪe 'nan -e 'o fe -nanjen, te wa'a -kɔnnen 'ye dɪ, en -e 'o 'wɪ man, te wa'a -ci maan dɪ.»

Zozi 'saa 'fɔzan man -kɔnnen “ci 'vɪ

(Mt 13.18-23; Mk 4.13-20)

¹¹ En Zozi “e -wle 'nan: «Kɔnnen “nen maan -fɔ be, -a -ci nen 'gʊ: 'Saa 'wle be -yɛɛ ci “le Bali -le 'wɪ 'nɔnɔn 'le 'wɪ 'zv. ¹² Min -mienun -le vɛ be, 'wɪ nen e 'bɔ 'saa 'wle nen e -sran -si man be -a man be, -yɛɛ bɔa “nyian -wee “man. O Bali -le 'wɪ 'nɔnɔn maan, 'nun tɔɔn -e Satan 'e 'ta -a 'si o ji. Kɔɔ e 'ka “vale 'o 'ta wula “da -e 'o 'si 'wɪ 'ji dɪ. ¹³ Min -mienun -le vɛ be, 'wɪ nen e 'bɔ 'saa 'wle nen e -sran puo da be -a man be, -yɛɛ bɔa “nyian -wee “man. O Bali -le 'wɪ 'nɔnɔn maan, 'nun tɔɔn o “we “man ci “nrandɪ -a. 'Pian wa'a tue -e -a “sein 'e 'ku -kɔɔbɪ dɪ. O yi -teala “da tu “wennen 'a, 'pian -te 'wɪ 'tɔndɔn bɔdɪ 'sia

o man be, tɔɔn -e 'o 'si Bali -sru. ¹⁴ Min -mienun -le vɛ be, 'wɪ nen e 'bɔ 'saa 'wle nen e -sran fenan nen tein -taa “bɔle be -a -nan be -yɛɛ bɔa “nyian -wee “man. O Bali -le 'wɪ 'nɔnɔn maan, o “we “man. Minnun zɪe 'o 'ci “nrandɪ “siala 'treɔa fe-nun “kaga “da. Fe yɪdɪ o see “paaman. O ya “vale fe pɛenɔn e dre -wee vɛ -a. 'Wɪ zɪe -yɛɛ -si -tɔa Bali wei lɔ, -e 'e vɪle 'e 'nyranman 'pa o man dɪ. ¹⁵ Min -mienun -le vɛ be, 'wɪ nen e 'bɔ 'saa 'wle nen e -sran 'tre “yi “da be -a man be, -yɛɛ bɔa “nyian -wee “man. O Bali -le 'wɪ 'nɔnɔn maan 'o 'ci 'fidaa 'a. Waa paala 'o 'ji te o 'ta wula “da -e -a “nen 'e bɔla.»

-Kannen man -kɔnnen

(Mk 8.21-25)

¹⁶ “Be -sru en Zozi “e 'nan -wle “nyian 'nan: «Min 'ka -kannen 'fɔa “nen 'vaa -e 'e yɔɔ fe -tu -a dɪ, -te 'be “cɛɛ dɪe, -e 'e yɔɔ nyinnan “dave wlu dɪ. 'Pian yaa -tɔala fenan 'wein da, 'nan -e minnun nen o -wɪlamlan 'yee 'kuin be, 'o -san yɪ. ¹⁷ Maan -cin -tɔa 'ka 'ji 'nan, fe -tu 'ka 'fo 'e yɔɔdɪ -trilii, -e 'e vɪle 'e bɔla 'ji dɪ. En 'wɪ yɔɔdɪ -tu “ka -e 'o vɪle 'o man fenan 'wein da dɪ. ¹⁸ 'Wɪ nen maan ve 'cɛɛ be, 'ka “trɔen “tɔ -yɛɛ 'kpa tɪglɪ! Kɔɔ min nen yaa 'pla 'e 'ji be, -a san le nen maan “paa “da “nyian. 'Pian min nen ya'a 'palea 'e 'ji dɪe, -a “tien-nen nen -yɛɛ “be, waa “sia -yɛɛ.»

-Tɪ nen Zozi -a “siala 'e drɪ 'a?

(Mt 12.46-50; Mk 3.31-35)

¹⁹ En Zozi “bu 'lee Zozi “bɪunun -ta. 'Pian minnun “kaga “le “wean wa'a -kɔlale -plidɪ -a Zozi “srɔn “dɪ. ²⁰ Tɔɔn en minnun -a 'vɪ Zozi le 'nan: «'I “bu 'lee 'i “bɪunun a bei, o ya “vale 'wei 'man ye.»

²¹ En Zozi “e 'nan -wle 'nan: «Minnun nen, o Bali wei maan, te o 'ta wula “da “be, -wɛɛ ci 'an “bu “a, en -wɛɛ ci 'an “bɪunun -a.»

Zozi fulb 'pleble 'tu ta -tɔ

(Mt 8.18, 23-27; Mk 4.35-41)

²² Yi -tu da be, Zozi 'fɔ -klv -tu -ji 'o 'vale 'e -srnunɔn 'a, en e 'nan -wle 'nan: «-Kaa ku 'yi -sru.» En o -si 'sia. ²³ «Wɛɛ -kɔn -kunan 'yi yie da be, en yi -fɔla Zozi da. Tɔɔn fulb 'pleble 'tu «fɛɛndɔ 'sia 'yi zɛ -a yie da, en 'yi 'sendɔ 'sia 'klv -ji. 'Wɪ nen e 'bɔ o man be, e ya 'pleble.

²⁴ -A -nan nen -a -srnunɔn -pli «man, en waa fuwɔdɔ 'sia. Waa 'vɪ -yre 'nan: «Kv 'san! 'Kv 'san! 'I 'fuw! 'Kv 'nan cɛɛn 'nyandɔ man.»

En Zozi wluan, e paan fulb 'lee 'yi da 'pleble. 'Nun tɔɔn fulb «fɛɛndɔ -ta «tra, en 'yi 'ta «tra. En fɛnan -tɔ flu.

²⁵ «Be -sru en Zozi 'a laabu 'e -srnunɔn 'bɔ 'nan: «Ka'a yi teala 'an da dɔv?»

'Wɪ nen Zozi «sia -a drɛnan be, e o cɛɛn nyen -a, en e o 'lebo «fɔ. Waa laabudɔ 'sia 'o cin lɔ 'nan: «-Me «sv -man min 'be cɪ zɛ? Yaa 'vɪ fulb 'lee 'yi le 'nan, 'o 'ta -tɔ, en waa wei 'man «yi.»

Zozi min nen -yɔ -wɪlɪdɪ

«cɪ -a -sru «be -a beli

(Mt 8.28-34; Mk 5.1-20)

²⁶ Zozi 'lee 'e -srnunɔn Galile 'yi cɛɛn 'ji, en o 'bɔla Geraze 'nɔn 'le 'lɛglɔn 'ji. Geraze 'lɛglɔn 'lee Galile 'lɛglɔn 'a 'o cin yra 'seze, 'pian 'yi 'be o «cɛan 'e cin man. ²⁷ Zɪ Zozi 'si -klv -ji, e sɔɔnla «tra «be, en 'fla zɛ -a da min -tu -ta -a 'le. Min zɛ -yɔ -wɪlɪdɪ «kaga «a -a -sru. -A -nan 'mɔn 'kpa te ya'a sɔ wo 'e man dɪ, en ya'a 'nyian 'kuin dɪ, 'pian e nyian min -yre da. ²⁸ Zɪ e Zozi 'yɪ be, en e paan. E «po sɔɔn Zozi 'wɪlɪ, en yaa 'vɪ -yre wei 'pleble 'ji 'nan: «Zozi, 'yie -me «wɪ nen 'an man? Bali nen min ta lou «be -a -pɪ nen yia, maan -tɔa zɪ. 'I yra 'si, te 'i 'te 'pa 'an da dɪ!» ²⁹ Zozi a -a vunan -yɔ -wɪlɪdɪ «le 'nan, 'e 'si -a -sru. -Yee «wean nen e 'wɪ zɛ -a 'vɪ.

Min zɛ -yɔ -wɪlɪdɪnun a -a -sru -a -nan 'mɔn. Minnun -a -pe -yruman -bulale baa -

a, -e 'o -bulale -fɔ -a cɛɛn -man. 'Pian e baa zɛ -a «cɛɛnman 'e man, -e -yɔ -wɪlɪdɪnun 'o 'kv -a «bui «da.

³⁰ Zozi -a laabu -yrɔ 'nan: «'I 'tɔ nen 'nɔn?»

En e 'nan Zozi le 'nan: «'An 'tɔ nen -kuli 'pa 'tu.»

-Yɔ -wɪlɪdɪ «kaga «nen -a -sru, -yee «wean nen e 'wɪ zɛ -a 'vɪ.

³¹ -A -nan nen -yɔnun 'bɔ toba -fɔdɪ 'sia Zozi le 'nan: «'I yra 'si, te 'i 'tɔ 'kv man 'nan 'kv 'kv -klv nen -a 'leda «ka «dɪɛ, -a ji dɪ.»

³² Tɔ zɛ -a wɪlɪ be, te 'sru 'pa 'tu a 'e 'blɪ -nan o «srɔn «pɔn -tu da. En -yɔ -wɪlɪdɪnun -a 'vɪ Zozi le 'nan: «'I yra 'si, 'i 'kv 'pa 'sia 'srnunɔn nen 'labe o va -e 'kv 'fɔ o -sru.»

-A -nan nen Zozi 'si -nɔn -wɪle, en o -kv. ³³ -Yɔ -wɪlɪdɪnun 'si min zɛ -a -sru, en o -fɔ 'srnunɔn -sru. 'Srunun 'bɔ flɔn 'sia pɔn 'sean man zia, en o pɛɛnɔn 'sen 'yi 'va, te 'yi o -tɛɛman.

³⁴ Zɪ 'sru -sru «pinnɔn 'wɪ zɛ -a -nan 'yɪ be, o -tɛ -ji flɔn -a. O -kv -a -nan 'sinan 'palɛ 'fla 'lee fei -paannun da. ³⁵ -A -nan nen minnun -kv 'wɪ nen e drɛ be -a -nan yɪle. O 'bɔ Zozi man, en o min nen -yɔnun 'si -a -sru «be, -a 'yɪ. Sɔ a «da 'e wɔdɪ, en e ya 'e -nyrandɔ Zozi 'cɛɛn -man, te -a ta 'si. Zɪ o 'wɪ zɛ -a -nan 'yɪ be, «klan -sen o ji.

³⁶ Minnun nen 'wɪ zɛ e drɛ o yie man be, zɪ e drɛ 'lɔɔ en -yɔ -wɪlɪdɪ 'si min zɛ -a -sru «be, waa -nan 'sinan 'pa -wɪle. ³⁷ -A -nan nen Geraze 'nɔn «kaga toba -fɔdɪ 'sia Zozi le 'nan, 'e 'si 'wee 'lɛglɔn 'ji. Kɔɔ 'wɪ nen Zozi -a dre be «klan -dan -sen o ji.

En Zozi 'fɔ -klv -ji, 'nan -e 'e 'li 'e da.

³⁸ Min nen Zozi -a beli be e 'nan Zozi le 'nan: «'I yra 'si, 'kvɛ 'ko 'yia!» 'Pian Zozi «e -yre 'nan: ³⁹ «-Ceje! 'I 'kv 'yie «kɔnnɛn, -e 'wɪ pɛɛnɔn nen Bali -a dre 'yie be, 'i -nan 'sinan 'pa!» E -kv, en 'wɪ pɛɛnɔn nen Zozi -a dre -yre «be, yaa 'sinan 'pa 'fla yei fe pɛɛnɔn 'nan.

**Zairus 'lu 'lee li nen e
kle Zozi 'le so man be**

(Mt 9.18-26; Mk 5.21-43)

⁴⁰ Zi Zozi 'li 'e da Galile 'leglon 'ji be, e 'bola, te min "kaga "a -a -pennan. O -ta -a 'sile -sia. ⁴¹ -A -nan nen Zuif 'nɔn 'le cin yɪ 'kɔn 'tazan -tu nen, waa laabo Zairus be, e -ta Zozi 'va, e "po soɔn "wlu. E Zozi tru 'badɪ 'sia 'nan 'o 'ku -a 'yee 'kuin. ⁴² Kɔɔ -yee 'nen 'tuwli "a -kanan. 'Nen zɪe lumɔn nen, en -a le a -fuda 'fiili.

En Zozi soɔnla -a -sru, te minnun -a -mean "man -pe pɛɛnɔn da. ⁴³ Minnun zɪe o yei "be, li -tu a -nan, -ce a "man. -Ce zɪe e nyen -seanla "man, -a -nan le -fuda "fli 'bɔ. [E -dɔdɔɔ dre "kaga "bɔɔ "le "wean, -yee "lala pɛɛnɔn 'nyan -yrɔ.] 'Pian -dɔdɔɔ -tu 'ka -kɔlale -yee -ce zɪe -a 'yile yɪdɪ -a "fo "dɪ. ⁴⁴ Li zɪe e pli Zozi man 'e koda zia, en e kle -yee so 'lebo "man. 'Nun tɔɔn, nyen -srandɪ "man 'le 'tɔ.

⁴⁵ En Zozi 'a laabu 'nan: «-Tɪe kle 'an man?»

Zi min -tu 'ka 'wule dɪe, en Pieri "e 'nan Zozi le 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, min "kaga 'i 'si -fɔ, en minnun 'i -mean "man -pe pɛɛnɔn da.»

⁴⁶ 'Pian Zozi "e 'nan: «'Wɪ 'kpa, min -tu kle 'an man. Maan -tɔa 'nan 'pleble 'tu 'bola 'an 'ji.»

⁴⁷ Zi li zɪe, yaa -tɔ 'nan, Zozi -a -kɔnnen 'yɪ be, e nyɔɔndɪ 'sia, en e -ta. E "po soɔn Zozi 'wlu. 'Wɪ nen e dre 'lɔɔ, en 'e kle Zozi man be, yaa 'vɪ minnun pɛɛnɔn yie man. En e 'yee -ce -nyandɪ wɪ 'vɪ "nyian. ⁴⁸ -A -nan nen Zozi "e -yrɛ 'nan: «An 'lu, i yi -tera 'an da, -yee "wean nen i beli. 'I 'fɔ -trɔɔ!»

⁴⁹ Zozi 'fɔ 'wɪ zɪe -a vɪnan, en cin yɪ 'kɔn 'tazan Zairus -le "kɔnnen 'pasiazan -tu -ta, en e 'nan Zairus le 'nan: «'I 'lu 'ka 'va. Te 'i Bali -le 'wɪ "paazan "koe "nyan "nyian dɪ.»

⁵⁰ Zi Zozi 'wɪ zɪe -a 'man be, en e 'nan Zairus le 'nan: «Te 'i "klan dɪ. 'I yi -tera 'an da, -e 'e 'beli.»

⁵¹ Zi o 'bɔla "kɔnnen "be, Zozi 'ka 'wule "man -e min -tu 'e -wla -a -sru 'kuin dɪ. 'Pian yaa -si -nɔn Pieri 'lee Zan 'lee Zaji 'lee 'nen "tɪ 'lee 'nen "bɔ "le 'nan 'o -wla. ⁵² Minnun nen 'kuin be, o pɛɛnɔn a -wuɔnan, te o -pe a 'o 'win -ji. En Zozi "e 'nan -wle 'nan: «Te 'ka 'wɔɔ dɪ! 'Nen 'gɔe ya'a 'kale dɪ, 'pian e ya yi -tenan.»

⁵³ Minnun -a sɛe wudɪ 'sia, kɔɔ waa -tɔa 'nan e -ka. ⁵⁴ 'Pian Zozi 'nen 'bɔ 'kun 'e 'pe -man, en yaa 'vɪ wei 'pleble 'ji 'nan: «'Nen, 'i 'wluan lou!» ⁵⁵ 'Nun tɔɔn 'nen zɪe e fuɔ, en e wluan lou. Zozi "e 'nan, 'o fe -nɔn -yrɛ 'e -bli. ⁵⁶ 'Wɪ nen Zozi -a dre be, e 'nen "tɪ 'lee -a "bɔ 'kan. En Zozi "e 'nan -wle 'nan: «Te 'o 'wɪ zɪe -a -nan sɛe wɔ min -tu le dɪ.»

Zozi 'e -srunɔn 'fuda "fli 'pa 'sia "flivli

(Mt 10.1, 5-14; Mk 6.7-13)

9 Zozi 'e -srunɔn 'fuda "fli "be o cin 'yɪ. E -kɔladɪ 'lee 'pleble -nɔn -wle 'nan -e 'o -yɔ -wɪdɪnun -pin minnun -sru, -e 'o -ce 'si minnun man. ² E o 'pa 'sia 'nan 'o 'ku -a vɪ minnun le 'nan Bali -le mingɔnnen -blɪdɪ 'bɔ, te o -ce "sia minnun man. ³ Zozi "e 'nan -wle 'nan: «Te 'ka fe -tu 'sia dɪ! -Yee cɪ "le "tonyrin -le 'wɪ 'zɔ, en "le 'pada 'le 'wɪ 'zɔ, en "le -blɪfɛ -le 'wɪ 'zɔ, en "le "lala -le 'wɪ 'zɔ. -A pɛɛnɔn zɪe, te 'ka -tu 'sia "fo "dɪ! En te 'ka 'trale 'sia "fli "dɪ. ⁴ Kɔn nen 'ka wla 'ji 'nan o 'ka 'sia tigɪ be, -a -ji nen 'ka 'fɔ, -e 'ka 'kudɪ 'e 'bɔ. ⁵ -Te ka 'bɔla 'fla 'tu da, en -a -nannɔn 'ka 'ka 'silea dɪe, en wa'a "trɔɛn "tɔle 'cɛe dɪe, 'ka 'si 'fla zɪe -a da. 'Pian "cɛe 'si 'fla 'bɔ da be, 'ka 'cɛin -man fuɔn -koei "trɔa o da, -a -ci -kɔɔndɪ nen 'nan 'ka 'pe 'si -wee 'wɪ 'ji.»

⁶ Zozi -srunɔn 'fuda "fli zɪe, o -ku. O cɪt 'flanun da, te o Bali -le 'wɪ nɔkɔnɔn ve minnun le, te o -ce "sia minnun man fe pɛɛnɔn 'nan.

Erodi ci 'kla “tra “dı

(Mt 14.1-2; Mk 6.14-16)

⁷Erodi nen e Galile 'leglon “paala be, 'wı pɛɛnɔn nen Zozi ci -a drenan be yaa 'man. En zı kɔ 'e ci “nrɔn be, ya'a tɔa dt. Kɔɔ min -mienun -a ve 'nan: «Min -batize drezan Zan nen e -ka be, -yee fuw.»

⁸En min plɔɛnnun -a ve 'nan: «Bali 'lewei vızan Eli nen 'li be, -yee 'ta 'e 'fli -kɔɔnle.» En min -mienun “o 'vı 'nan: «Bali 'lewei vınɔn nen 'li be, -a -tu 'be fuw.» ⁹Pian Erodi “e 'vı 'nan: «'An 'bɔ 'gɔe, 'men minnun 'be Zan -wulo cɛen. En min nen an -yee 'wı maan 'gɔe, -tı 'be “men 'be 'a?» -Yee “wean Erodi -a man -wɛedt 'sia 'nan 'e Zozi ye.

Zozi -blıfe -nɔn min -kpi 'soolu le

(Mt 14.13-21; Mk 6.30-44; Zan 6.1-14)

¹⁰Zozi 'le 'pasianɔn 'fuda “fli “be o 'li 'o da. En 'wı pɛɛnɔn nen, waa dre be, waa 'sinan 'pa Zozi le.

“Be -sru en Zozi 'ku o 'saza 'a 'fla 'tu nen waa laabo Bezaida be -a “srɔn. ¹¹Min “kaga “o -kɔnan 'yi, en o -kula Zozi -sru. Zozi 'ka o lile 'o da dt. E Bali -le mingɔn-nen -blıdt 'wı 'vı -wle, en minnun nen -ce ci o man be, e -ce 'si o man.

¹²Zı funninmlan “ta “paala be, en Zozi -srɔnɔn pli Zozi man. O 'nan -yre 'nan: «'I vı minnun le 'nan, 'o 'ku fei -paannun 'lee 'flanun nen -kogo 'gɔe -a da, -e 'o -blıfe 'lee nyinnan “nan “yi. Kɔɔ fenan nen -kaa ci 'gɔe, min 'ka 'nyeanla 'nan dt.»

¹³En Zozi “e -wle 'nan: «'Ka 'bɔ, 'ka 'blıfe -nɔn -wle!»

En o 'nan -yre 'nan: «'Kpɔun 'soolu 'lee pɔ “fli “nen 'ku 'lɔ “ce. I ya “vale 'nan, 'ku 'ku minnun “kaga 'labɛ o -blıfe 'lɔ?» ¹⁴Minnun nen -nan be, -klɔnmɔn a 'o va -kpi 'soolu.

En Zozi -a 'vı 'e -srɔnɔn le 'nan: «'Ka o -nyran 'e cin da -fuba 'souzou.» ¹⁵Waa drela “da, en o pɛɛnɔn 'nyran. ¹⁶Zozi 'kpɔun 'soolu 'lee pɔ “fli zıe -a 'si, 'e yra -

tu laji lou, en e Bali muo “fo. E 'kpɔunnun “nen jɛen, en yaa -nɔn 'e -srɔnɔn le 'nan 'o -pli “minnun zıe o man. ¹⁷O pɛɛnɔn -a blı, o 'kan. En -a -mie nen e -fu be waa -te 'e cin da, e saannen 'fa -fuda “fli.

Min nen Zozi ci -a be Pieri -a 'vı

(Mt 16.13-20; Mk 8.27-30)

¹⁸Yi -tu da Zozi a Bali tru 'banan 'e 'saza, te -a -srɔnɔn a -a “srɔn. En yaa laabu -wɔ 'nan: «Minnun “o 'nan, -tı nen 'maan?»

¹⁹O -yre 'nan: «Min plɔɛn “o 'vı 'nan, min -batize drezan Zan nen 'yia. Min -mienun “o 'vı 'nan, Bali 'lewei vızan Eli nen 'li be, -nyren 'yia. En o -mienun “o 'vı 'nan, Bali 'lewei vınɔn nen 'li be, -a -tu 'be fuw, -nyren 'yia.»

²⁰En Zozi -a laabu -wɔ “nyian 'nan: «'Kaa “nun, “ka 'vı 'nan, -tı nen 'maan?» En Pieri “e -yre 'nan: «'I ya Crizi nen, Bali -a 'pa 'sia -e 'e minnun 'si 'wı 'ji be -a.»

²¹En Zozi 'wı 'pla -wle 'klagla 'nan, te 'o 'wı zıe -a vı min -tu le 'mlɔnmlɔn dt!

Zozi 'e 'kanan 'lee 'e wluandı -kanɔn 'va wı 'vı

(Mt 16.21-23; Mk 8.31-33)

²²Zozi 'a 'pla “da “nyian -wle 'nan: «'E ya 'e vıdt 'nan, Blamin -pı 'e yra ye “kaga. En “nyian be, min cejenun 'lee Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vınɔn -a dra 'o 'pela koda, en o Blamin -pı -teɛ. -A yi yaagazan da -e 'e 'wluan -kanɔn 'va.»

Zozi -sru 'ta wıdtı

(Mt 16.24-28; Mk 8.34-9.1)

²³“Be -sru en Zozi “e 'nan o pɛɛnɔn le 'nan: «'Min nen e ya “vale 'e dra 'an -sruzan 'a be, 'e 'wı tu pɛɛnɔn man yra yıdtı man, en 'e 'wı -kadı man yıba “plan da -e 'e -sɔɔnla 'an -sru. ²⁴Kɔɔ min nen e ci 'e 'ladı 'yee 'treda da be, -yee 'treda -taa 'sile -yrɔ. 'Pian min nen 'e 'pɛ 'si 'yee 'treda da “fo, en yaa -nɔn 'men be, -a san 'be 'be-lıdtı nen ya'a 'nyaan dtɛ -a ye. ²⁵-Te min

'treda fe p̄een̄on 'yɪ, en 'belid̄i 'si -yr̄o "b̄e, -a -ci nen 'n̄on? -A -ci "ka "d̄i. ²⁶ Min nen, 'yra -a -t̄ea -a vid̄i -a 'nan 'e ya 'an -sruzan 'a b̄e, en -te 'b̄e "c̄eē d̄i, 'men 'wɪ vid̄i min p̄ee l̄e yra -a -t̄ea "b̄e, Blamin -p̄i -yee v̄e yra -t̄ea "nyian t̄u nen e -taa "man "b̄e -a man. E -taa 'e 'b̄o 'le 't̄e 'san 'lee 'e "t̄i "le 't̄e 'san 'lee 'e "t̄i "le 'p̄asian̄on 'le 't̄e 'san da. ²⁷ Maan ve 'c̄eē 'wɪ t̄igl̄i 'a 'nan, min -mienun a fe 'ḡv̄e -a -nan b̄e, wa'a 'kaa 'vaa -e 'o -t̄o 'nan Bali minḡon̄nen -blid̄i 'sia d̄i.»

**Zozi -sr̄un̄on yaaga
Zozi 'yɪ 'yee 't̄e 'san wlu**

(Mt 17.1-9; Mk 9.2-10)

²⁸ Zozi 'wɪ z̄iē -a 'vɪ, -a -nan yi 's̄ora "b̄e -sru, en e Pieri 'lee Zan 'lee Zaji 'sia, en o -kv Bali tr̄u 'bale p̄on -t̄u da. ²⁹ E ya Bali tr̄u 'banan, en -a yra lilad̄i 'sia, en -yee s̄o dr̄e 'fuv̄u 'yr̄yr̄i. ³⁰ -A -nan nen 'o 'vale min "fli "a o -s̄eē "w̄od̄t̄i 'sia. Min "fli z̄iē Moizi 'lee Eli nen waa. ³¹ Bali -le 't̄e 'san o si -f̄o, en 'wɪ nen e "ta -daa "dr̄e l̄e Zozi l̄e Zeruzalem b̄e, waa -nan wɪ vid̄i 'sia -yre.

³² T̄u z̄iē -a wlu b̄e, te yi -f̄ola Pieri 'lee min "fli "nen o -kv waa b̄e, o da "fo. 'Pian o f̄uv̄ en o Zozi 'yɪ Bali -le 't̄e 'san wlu. En o min "fli 'yɪ "nyian 'o 't̄od̄t̄i -a "sr̄on. ³³ Minnun z̄iē "w̄eē 'si Zozi "sr̄on "b̄e, en Pieri "e 'nan Zozi l̄e 'nan: «'An 'san, e dr̄e 'wɪ "yi "a en -kaa ta 'ḡv̄. Kv segle pan-nen yaaga -t̄o. -A -t̄u a 'yie v̄e -a, -a -t̄u a Moizi -le v̄e -a, en -a -t̄u a Eli -le v̄e -a.» 'Wɪ nen Pieri -a 'vɪ b̄e, yaa 'vɪ 'e lei -sru.

³⁴ Z̄i Pieri a 'wɪ z̄iē -a v̄un̄an b̄e, en "lolu -koei "tr̄oa o da. "Lolu -koei "a -tr̄on̄an Zozi -sr̄un̄on da "fo. -A -nan nen nyen o c̄een. ³⁵ 'Nun t̄on̄ wei -t̄u wu "lolu -koei 'b̄o 'va. E 'nan: «'An 'p̄i nen, maan 'si "va "b̄e, -nyren "b̄e. 'Ka "tr̄on̄ "t̄o -a wei l̄e!» ³⁶ Z̄i wei z̄iē e wu b̄e, en Zozi 'f̄v̄ 'e 't̄owl̄i. 'Wɪ nen Zozi -sr̄un̄on 'a -nan 'yɪ b̄e, wa'a -nan s̄eē w̄l̄e min -t̄u l̄e "fo 'vaa en Zozi 'kv laji d̄i.

Zozi -ȳv̄ -w̄lid̄i "pin 'nen 't̄u -sru

(Mt 17.14-21; Mk 9.14-27)

³⁷ Z̄i t̄u c̄een b̄e, en o p̄on s̄on̄ "ji. Min "kaga "ta Zozi 'sile -sia. ³⁸ Minnun 'b̄o z̄iē o yei "b̄e, min -t̄u -paand̄i 'sia. Yaa 'vɪ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, mein tr̄u "baa, 'i 'men 'nen 'ḡv̄e -a -nanjen! -Ȳeē cɪ 'men 'nen 't̄owl̄i "a. ³⁹ -Ȳv̄ -w̄lid̄i "t̄u -taa "da, 'nun t̄on̄ -e 'e -paand̄i 'sia. -Ȳv̄ -w̄lid̄i 'b̄o -a "c̄ean "da, te yaa 'le -p̄ōē b̄oa. "Ȳeē v̄i-nan 'e 'si "da "b̄e, te e 't̄e 'pa "da "kaga. ⁴⁰ Mein -sr̄un̄on tr̄u 'ba 'nan, 'o 'ȳv̄ -w̄lid̄i z̄iē -a -pin -a -sru. 'Pian wa'a -k̄ol̄ale -a d̄i.»

⁴¹ En Zozi "e 'nan: «Naaḡon̄, 'cee yi -terad̄i Bali da "ka "d̄i. 'Ka 'wɪ 'w̄lid̄i "dra. T̄u w̄ea nen "nyian maan dra 'ka 'va? 'An "koe -nyaan 'ka man 'e "tun. 'I 'ta 'yie 'nen 'a 'ḡv̄!»

⁴² Z̄i 'nen 'b̄o "e -p̄li Zozi man b̄e, en -ȳv̄ -w̄lid̄i -a -tria "tra. Yaa c̄een "da. 'Pian Zozi 'e yra 't̄on̄ 't̄o -ȳv̄ -w̄lid̄i "da, en e 'nan -yre 'nan: «'I 'si 'nen 'ḡv̄e -a -sru.» Z̄i Zozi -a beli b̄e, en e 'nan -a "t̄i "le 'nan: «'Yie 'nen nen 'ḡv̄.» ⁴³ Bali -le -dan 'lee -yee 'pleble min p̄een̄on 'kan.

**Zozi 'e 'kanan 'lee 'e wluand̄i
-kan̄on 'va wɪ 'vɪ "nyian**

(Mt 17.22-23; Mk 9.30-32)

'Wɪ nen Zozi -a dr̄e b̄e, min p̄een̄on 'plo 'f̄v̄ 'e 'f̄od̄i. -A -nan nen Zozi 'a 'vɪ 'e -sr̄un̄on l̄e 'nan: ⁴⁴ «'Ka "tr̄on̄ "t̄o 'wɪ 'ḡv̄e -yre 'kpa t̄igl̄i! Minnun "ta -daa Blamin -p̄i -n̄on̄ l̄e minnun l̄e -e 'o -t̄e.» ⁴⁵ -A -sr̄un̄on 'ka 'wɪ z̄iē -a -ci man̄ l̄e d̄i. -A -ci a 'e ȳc̄od̄i -w̄l̄b̄, 'd̄v̄ -e 'o vile 'o -ci man d̄i. 'Pian -a -ci laabud̄i "klan o -t̄e.

-T̄iē cɪ Zozi -sr̄uzan -dan a?

(Mt 18.1-5; Mk 9.33-37)

⁴⁶ "B̄e -sru -sa -t̄u -tria Zozi -sr̄un̄on yei. -Sa z̄iē -nyren 'nan, -t̄iē cɪ o yei Zozi -sr̄uzan -dan a? ⁴⁷ Zozi 'a -k̄on̄nen 'yɪ -w̄l̄b̄. -A -nan nen e 'nen "wennen 't̄u 'si, yaa -

tɔ 'e "srɔn, ⁴⁸en e 'nan -wɛ 'nan: «Min nen e 'nen "wennen 'gʊ -a 'kun tɪglɪ 'men "wean bɛ, te 'an 'bɔ nen yaan 'kun tɪglɪ. En min nen yaan 'kun tɪglɪ bɛ, te min nen yaan 'pa 'sia 'trɛda bɛ, -a 'bɔ nen yaa 'kun tɪglɪ. Maan ve 'cɛɛ 'nan, 'an -sruzan nen 'e 'fli drɛ 'nen "wennen 'a bɛ, -a san 'bɛ ci -dan.»

Min -tu -yv -wɪdɪ "pin minnun -sru
(Mk 9.38-40)

⁴⁹En Zan "e 'nan Zozi lɛ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, ku min -tu 'yɪ, te e -yv -wɪdɪ -pian "minnun -sru 'i 'tɔ da. En kva 'vɪ -yrɛ 'nan, te 'e drɛ dɪ, kɔɔ ya'a 'ta 'wɔla 'i -sru "lɛ 'kue 'wɪ 'zv dɪ.»

⁵⁰En Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «Te 'ka 'wɪ zɛ -a drɛ dɪ! Kɔɔ min nen, -a pei 'ka 'e 'padɪ 'ka man dɛ, te e ya 'ka 'va.»

Zozi Zeruzalem si 'sia

⁵¹Tv nen Bali Zozi "sia 'trɛ 'gʊɛ -a da -e 'e 'ku -a laji bɛ, e 'bɔ 'kogo. -A -nan nen Zozi 'nyinnan 'e 'fli da, en e Zeruzalem si 'sia. ⁵²E minnun 'pa 'sia 'e 'lɛ. Minnun zɛ o -ku, en o 'bɔla Samari 'nɔn fla. O nyinnan "nan -weɛdɪ 'sia Zozi lɛ 'fla zɛ -a da. ⁵³'Pian Samari 'nɔn 'ka 'wɛlɛ "man "fo "dɪ, kɔɔ Zeruzalem nen e "ta -ko.

⁵⁴Zɪ Zozi -srɔnɔn Zaji 'lee Zan 'wɪ zɛ -a 'man bɛ, en waa 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «Minsan, i ya "vale 'ku 'te 'si laji -e 'e o -nan -nyan?»

⁵⁵Zozi 'e man lila o da, en e 'wɪ 'pla -wɛlɛ 'klagla. [Yaa 'vɪ -wɛlɛ 'nan: «Min nen ka drɛ -yee 'nennun -a bɛ -a -cin 'san 'ka 'ji 'va? ⁵⁶Kɔɔ 'an 'bɔ Blamin -pɪ ma'an 'tale 'trɛda 'nan -e 'an minnun -tɛɛ "dɪ. 'Pian an -ta 'nan -e 'an minnun 'si 'wɪ 'ji.»] -A -nan nen o 'fla pee da si 'sia.

Zozi -sru 'ta wɔdɪ
(Mt 8.19-22)

⁵⁷Zɪ o ya -kunan -sia bɛ, en min -tu "e 'nan Zozi lɛ 'nan: «Fenan pɛɛnɔn nen i -ko bɛ, kʊɛ 'ko 'yia.»

⁵⁸En Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «-Canjannennun nyinnan a, en "lomannun "kɔɛ "a, 'pian Blamin -pɪ "lɛ "fɛ -tu -nan "ka -e 'e 'wɔlo 'pla 'nan dɪ.»

⁵⁹En Zozi 'a 'vɪ min -tu lɛ 'nan: «'I -sɔɔnla 'an -sru!»

Min zɛ e 'nan Zozi lɛ 'nan: «Minsan, 'i 'si -nɔn 'mɛn, -e 'an 'ku 'an "tɪ "wɔ 'vaadrɔ.»

⁶⁰Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «Minnun nen Bali "lɛ 'va o ci 'o 'kadɪ bɛ, 'i o 'tʊ 'o 'wee min wɔ. 'Pian 'i 'bɔ 'i 'ku -a vɪ minnun lɛ 'nan Bali -le mingɔnɔn -blɪdɪ 'bɔ.»

⁶¹En min pee -a 'vɪ 'nan: «Minsan, an -taa -sɔɔnlɛa 'i -sru, 'pian an ya "vale 'i 'si -nɔn 'mɛn -e 'an 'ku -si trʊ 'ba 'an 'man-gulinun bɔ.»

⁶²En Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «-Te min -si -tu 'sia, te -a "trɔɛn "a 'e koda bɛ, -a san zɛ ya'a dra Bali -le mingɔnɔn trɛdave -a "fo "dɪ.»

Zozi 'e -srɔnɔn pee 'pa 'sia "flivli
(Mt 9.37-38; 10.5-16)

10 "Bɛ -sru en Minsan min -fuba 'sɔravli 'wɛlɛ "fli 'si "va, en e o 'pa 'sia "flivli 'e 'lɛ. Yaa 'vɪ -wɛlɛ 'nan 'o 'ku 'fla 'lee fenan pɛɛnɔn nen 'e "ta -ko bɛ -a -nan. ²En Zozi "e 'nan -wɛlɛ 'nan: «Saa 'bɛ tran "kaga "bɛ, 'pian -a -tɛnɔn a "wɛn-nɔn. -Yee "wean 'ka Minsan nen fei zɛ e ci -yee vɛ -a bɛ -a tru 'ba, 'nan 'e -a -tɛnɔn 'pa 'sia -e 'o -yee 'saa bɛ -a -tɛ. ³'Ka -si 'sia! 'Pian 'ka drɛ "yi, kɔɔ an "ta 'ka "paa 'sia "lɛ 'bla 'nennun nen o "ta -ko plɔ wi-nun yei "bɛ -wee 'wɪ 'zv. ⁴Te 'ka "lala 'lee 'pada 'lee -manwua 'sia dɪ, en te 'ka 'mɔn -sia min minnun 'tɔ bʊdɪ -a dɪ.

⁵-Te ka wɪa 'kɔn 'tʊ -ji bɛ, 'ka -a -ji 'nɔn 'tɔ bʊ 'nan, Bali 'e 'fʊdɪ -trɔɔ -nɔn -wɛlɛ!

⁶En -te min -tu a 'kɔn zɛ -a -ji, te e ya -fʊdɪ -trɔɔ -wɛɛnan bɛ, 'cee -fɛa -fʊdɪ -trɔɔ -nɔn -yrɛ. 'Pian -te 'bɛ "ka "dɛ, 'cee -fɛa "nɛn "fo 'e "tun. ⁷'Kɔn nen -a 'lɛ "nen 'nɔn 'ka 'pɛ 'kun bɛ, -a -nan nen 'ka 'fʊ. En fe oo fe nen waa -nɔn 'cɛɛ -ji -blɪve -a

'lee mlinve -a be, 'ka -bli en 'ka mlin. Koo min nen e ya 'nyranman -tu 'panan be, -a -nɔan da nen -e -a -pan 'e 'kɔn. 'Pian te 'ka 'ci 'kɔn 'le "nen -tɔɔladɔ -a "da "di.

⁸ 'Fla nen ka 'bɔla "da, en o 'ka 'kun tɔɔli be, fe nen o -taa 'cee be, 'ka -bli. ⁹ 'Ka -ce 'si minnun man 'fla zɛ -a da, en 'ka vi -wle 'nan, Bali -le mingɔnnen -blɔdi 'sia 'ka 'va. ¹⁰ 'Pian -te ka wla 'fla 'tu da, en 'fla zɛ -a danɔn 'ka 'o yie 'tɔle 'ka yra dɛ, 'ka 'ku -wee -guada, -e 'ka vi 'nan: ¹¹ 'Ka -tɔ 'nan, Bali -le mingɔnnen -blɔdi 'bɔ 'kogo. 'Pian ka'a 'wle "man "di. -Yee "wean 'ka fla fuɔn nen e -fu 'ku 'cein -man be, kua -tɔala 'ka da. -A -kɔɔndɔ nen 'nan 'ku 'pe 'si 'cee 'wɔ 'ji.» ¹² Maan ve 'cee 'wɔ tɔɔli 'a 'nan, yi nen Bali 'tredanɔn 'le tin "baa be, 'fla zɛ -a da 'nɔn 'le yra yɔdi 'pleble "mlian Sodɔm nɔn 'le ve da.»

**Flanun nen -a da 'nɔn 'ka yi -telea
Zoji da dɛ, Zoji 'wɔ 'pla -wle**

(Mt 11.20-23)

¹³ En Zoji -a -tɔ "nen -a vidɔ -a 'nan: «Koraze 'nɔn, 'wɔ -taa "bɔle 'ka man! Bezaida 'nɔn, 'wɔ -taa "bɔle 'ka man! Koo, "te 'lebo "fɔ winun nen o dre 'ka yie man 'gɔve, 'nan o dre 'fla nen waa laabo Tir 'lee Sidɔn be -a da be, "te -a da 'nɔn 'si 'o dre wɔ -wliɔdi "man -a -nan 'mɔn. En "te o 'te 'yie 'wi 'o da -a -nan 'mɔn, en "te o -ce bɔ sɔ cɛen 'o man -a -nan 'mɔn. ¹⁴ -Yee "wean nen maan ve 'cee 'nan, yi nen Bali minnun -le tin "baa be, 'cee yra yɔdi 'pleble "mlian Tir 'lee Sidɔn 'nɔn 'le ve da. ¹⁵ En kaa nen ka ci Kapanamo 'nɔn 'a be, e ya 'ka 'ji 'nan ka -ko Bali va laji? -Ceje, 'pian Bali 'ka -sɔɔnmlan -kanɔn 'va.

¹⁶ Min nen e 'ka wei 'man "yi "be, te 'an 'bɔ nen yaan wei 'man "yi. En min nen ya'a 'e yie 'tɔle 'ka yra dɛ, te 'an yra nen -a san 'ka 'e yie 'tɔle di. En "nyian be, min nen ya'a 'e yie 'tɔle 'an yra dɛ, te -a san 'ka 'e yie 'tɔle min nen yaan 'pa 'sia 'treda be -a yra di.»

Min -fuba 'sɔravli 'wle "fli "be o 'li 'o da

¹⁷ Min -fuba 'sɔravli 'wle "fli "nen Zoji o 'pa 'sia be o 'li 'o da ci "nrandɔ -a. En waa 'vi Zoji le 'nan: «'Ku 'san, 'kue ci -yu -wliɔdnun da. 'Wɔ nen kua 'vi -wle 'i 'tɔ da 'nan 'o dre be, waa dra.»

¹⁸ En Zoji "e 'nan -wle 'nan: «Maan -tɔa zi. An Satan yɔ 'sinan laji, te e "ta -sɔɔnman "le laa -paan 'zu. ¹⁹ 'An 'bɔ meen -kɔladɔ -nɔn 'cee, 'nan -e 'ka 'ta wɔla -sanjre 'lee -mlen 'lee Bali 'nanmanzan 'le 'pleble pɛenɔn da. 'Wɔ 'tu 'ka 'dra 'cee "fo "di. ²⁰ En te 'ka 'ci 'e "nran 'nan, cee ci -yu -wliɔdnun da di! 'Pian 'ka 'ci 'e "nran 'nan, 'ka 'tɔ 'a 'e 'cren -tedɔ Bali va!»

Zoji 'e "tu 'tɔ 'bɔ

(Mt 11.25-27)

²¹ Tu zɛ -a wlu be, Bali lei 'saun ci "nrandɔ -nɔn Zoji le. -A -nan nen Zoji "e 'nan: «'An "tu, yie ci labli 'san -a, en yie ci 'tre 'san -a. Mein 'tɔ "yi "ve 'nan 'winun nen yia yɔɔ minnun nen 'o 'fli "siala 'wɔ 'tɔnɔn -a be o man be, yia ta 'bɔla minnun nen 'o 'fli dre nannannun -a be -wle. 'Wɔ 'kpa nen, koo 'wɔ nen e ci 'i 'ci 'sɔ 'a be, -a 'bɔ nen yia dre.

²² Fe pɛenɔn 'peba a 'e wɔdi 'an 'lɔ, 'an "tu yie dre zi. 'An "tu 'saza 'be 'an 'bɔ nen an ci -a -pɔ -a be 'an -tɔa. En 'an 'bɔ nen an ci -a -pɔ -a be, 'an 'saza 'be 'an "tu -tɔa. En "nyian 'an 'bɔ nen an ci -a -pɔ -a be, min nen an ya "va 'nan 'an ta bɔala -yre "be, -a san 'be 'an "tu -tɔa.»

²³ Zoji 'e 'man lila 'e -srɔnɔn 'saza da, en yaa 'vi -wle 'nan: «Bali -le -fea a kaa nen ka 'wɔ zɛ -a -nan ye be 'ka man. ²⁴ Maan ve 'cee 'nan, Bali 'lewei vɔnɔn "kaga 'lee mingɔnennun -a man wee 'nan, 'wɔ nen kaa -nan ye be, "o "ye, 'pian wa'a yile di. En 'nan 'wɔ nen kaa maan "be, "o maan, 'pian wa'a manle di.»

Zozi -kōnnen “fō “yi “drezan -tu man
(Mt 22.34-40; Mk 12.28-31)

²⁵Fluba 'ci vīzan -tu wluan 'nan -e 'e Zozi wei 'kun. En yaa laabu Zozi 'lō 'nan: «Bali -le 'wī “paazan, maan dra 'kō -e 'an 'belidī nen ya'a 'nyaan dīe -a yī?»

²⁶Zozi “e -yre 'nan: «Bali -le -pei 'fluba 'jī bē, e ya 'e 'cren -tedī 'kō? -Mē “wī nen yīa 'man 'jī?»

²⁷En e 'nan:

«I Minsan Bali yī “yī
'i 'bli pēenōn 'a!

I yī “yī 'yīe 'wī dredī pēenōn 'a!

I yī “yī 'yīe 'pleble pēenōn 'a!

I yī “yī 'i 'ci “nrōndī pēenōn 'a!

En “nyīan 'i bōezan -tu yī “yī

“le 'yīe 'wī 'zū.»

²⁸Zozi “e -yre 'nan: «Yīa 'vī 'kpa. 'I dre zī -e 'i 'belidī nen ya'a 'nyaan dīe -a yī.»

²⁹Fluba 'ci vīzan zīe e ya 'yēe tin 'nōnnōn -wēenan, -yēe “wēan yaa laabu “nyīan Zozi 'lō 'nan: «Tīe cī 'an bōezan -tu -a?»

³⁰En Zozi 'wī zīe -a -sru 'vī -kōnnen “fōdī -a. E 'nan -yre 'nan: «Min -tu 'sī Zeruzalem, e “ta -ko Zeriko. Zī e 'bō -sī yēi “bē, en crinnōn 'bō “man, o 'wū “da, en o -yēe fenun pēenōn kōo -yrō. Waa -sōn -trillī -a -kadī -fōla tū, en o 'sī -a -sru.

³¹“Bē -sru en Bali -panzan -tu -sī -tūwli zīe -a 'sīa. Min nen crinnōn -a -sōn bē, yaa 'yī, en e paala “man -kōōbli, e -kū.

³²“Bē -sru en min -tu nen e 'nyranman “paa Bali -pan 'kuin bē e -sī -tūwli zīe -a 'sīa “nyīan. Min zīe Levi min nen. 'Wī -tūwli “nen Bali -panzan -a dre bē, -nyren yaa dre. Min nen crinnōn -a -sōn bē, yaa 'yī, en e paala “man -kōōbli, e -kū. ³³En “nyīan bē Samari min -tu “ta -ko 'ta wūnan. E -sī -tūwli zīe -a 'sīa. E 'bō min zīe -a man. Zī yaa 'yī bē, en -a nyrinda -sen “da. ³⁴E pli “man, en yaa mlōnnun yra būv 'nyrōn 'lee -wen -a, en yaa ta yī. Zī e cēen “man “bē, en yaa 'sī 'yēe -sū da,

tōōn en e -kū -a -pennōn nyin -jī 'kuin, en 'e 'yīe 'tō “va.

³⁵-A ta tū cēen, e 'lein 'wle 'sī “fli, yaa -nōn -pennōn nyin -jī 'kōn san lē, en e 'nan -yre 'nan: «'I yra 'sī, 'i 'yīe 'tō min 'gūe -a va 'men! “Lala nen i “ta -a sranan -a -wulo -wlu bē, -te an -ta bē -e 'an bōla 'yīe.»

³⁶En Zozi -a laabu 'fluba 'ci vīzan zīe -yrō 'nan: «”Yīe 'jī, min yaaga zīe o yēi “bē, -tīe dre min nen crinnōn -a -sōn bē, -a bōezan -tu -a? 'I vī 'men!»

³⁷En 'fluba 'ci vīzan “e 'nan: «Min nen yaa nyrinda 'sī bē, -a san nen.»

En Zozi -a 'le 'sran -yre 'nan: «'I 'kū! 'I 'bō “i “dre “nyīan zīe!»

Zozi 'kū Mat 'lee Mari -va

³⁸Zozi 'lee 'e -srunōn a -kunan -sīa, en o 'bōla 'fla 'tū da. Lūmōn -tū a 'fla zīe -a da, waa laabo Mat. E “yī dre Zozi lē 'e 'bō 'le “kōnnen. ³⁹-A “blu -tū a, wēe laabo Mari. Mari zīe e -nyran Minsan cēin -man, en yaa wei mandī 'sīa. ⁴⁰Tū zīe -a wlu, te Mat “le yra 'kla “tra “dī, fenun -tōēndī 'lee 'wī “kaga “dredī -le “wēan. Tōōn e -ta, en e 'nan Zozi lē 'nan: «Minsan, 'an “blu 'an “tūe 'an 'tūwli fenun drenan. 'Wī zīe yī'a sīala 'wī 'a dūv? 'I vī -yre 'nan 'e 'pa 'an 'va!»

⁴¹En Minsan “e 'nan -yre 'nan: «Mat, 'i 'ci “nrōnman 'wī “kaga “da, en 'i yra 'kla “tra “dī. ⁴²Pian maan ve 'yīe 'nan, 'wī nen e cī tīglī bē e ya -tūwli “cē. -A 'bō nen 'i “blu Mari -a -sī 'sīa 'gū, en min 'ka -a sīa -yrō “fō “dī.»

Bali trū 'badī

(Mt 6.9-13)

11 Yī -tū da bē, Zozi Bali trū 'badī 'sīa fē -tū -nan. Zī e cēen “man “bē, en -a -sruzan 'tū “e -yre 'nan: «Minsan, 'i Bali trū 'badī “paa 'kū 'jī “le zī Zan -a paa 'e -srunōn 'jī bē, -yēe 'wī 'zū.»

²En Zozi -a 'vī 'e -srunōn lē 'nan: «”Cēe vī 'nan ka Bali trū 'ba bē, 'ka vī 'nan: 'Kū “tū Bali,

'i dre -e minnun 'o 'i 'tɔ dre -dan!

'Yie mingɔnnen -blɪdɪ 'e 'ta!

³Yi -tɔdɔ pɛɛnɔn da bɛ,

'i 'ku 'blɪfɛ nen ku cɪ "va "bɛ -a -nɔn 'kɛ.

⁴Wɪnun nen kɔa dra 'yie -wɪdɪ "bɛ, 'i 'cɛ 'kɛ!

Kɔɔ min 'wɪ dra 'kɛ -wɪdɪ "bɛ, kɔa "cɛa -yrɛ.

Te 'i 'ku 'tɔ -e Satan 'e 'ku 'man yɪ dɪ!»

⁵"Bɛ -sru ɛn Zozi -kɔnnen "tɔ -fɔ -wɛ. E 'nan: «Min -tɔ a 'ka yei, ɛn -a bee -tɔ -a. Bada -tɔ, ɛn e -ku 'e bee zɪɛ -a -va. Yaa 'vɪ -yrɛ 'nan: <'An bee, 'i yra 'si, 'i "mɛn 'kpɔun yaaga 'fe! ⁶Min -tɔ "sia 'ta wunan, e 'bɔla 'an 'va. ɛn fɛ -tɔ 'ka 'an 'lɔ -e 'an -nɔn -yrɛ "dɪ.»

⁷Tɔɔn -a bee zɪɛ, -e 'e vɪ -yrɛ 'nan: <'Yian 'tɔ flu! 'An 'kɔn 'fɔ -ji 'va. 'Ku 'vale 'mɛn 'nɛnnun -a ku ya yi -tɛnan. Ma'an 'wuanla -e 'an 'kpɔun -nɔn 'yie dɪ.»

⁸-Te min zɪɛ e 'ka "vale 'e wuanla 'e bee -le "wean dɪɛ, maan ve 'cɛɛ 'nan, e wuanla 'nan 'e bee a 'e man drenan -wɪwɪ -le "wean.

⁹-Yee "wean maan ve 'cɛɛ 'nan: 'Ka fɛ trɔ 'ba, waa -nɔan 'cɛɛ! 'Ka fɛ -wɛɛ, kaa ye! 'Ka 'kɔn 'tɛ, waa 'le "so 'cɛɛ! ¹⁰Kɔɔ min nen e fɛ trɔ "baa bɛ, waa -nɔan -yrɛ. ɛn min nen e fɛ -wɛɛman bɛ, yaa ye. ɛn min nen e 'kɔn -tɛa "bɛ, waa 'le "so -yrɛ.

¹¹Min "tɪ "tɔ 'ka 'ka yei, -te 'yee 'nɛn pɔ trɔ 'ba -yrɔ "bɛ -e 'e -mlɛn -nɔn -yrɛ -a "pa 'ji dɪ. ¹²ɛn "nyian bɛ, min "tɪ "tɔ 'ka 'ka yei, -te 'yee 'nɛn mannyren trɔ 'ba -yrɔ "bɛ -e 'e -sanjre -nɔn -yrɛ -a "pa 'ji dɪ. ¹³Ka ya min -wɪdɪ "a, 'pian ka fɛ "yi -tɔa -e 'ka -nɔn 'cɛɛ 'nɛnnun lɛ. 'Ka "tɪ "nɛn laji bɛ, -a ci "yi "mlian 'ka da, -yee "wean 'ka -tɔ 'nan, e lei 'saun -nɔan minnun nen waa laabo -yrɔ "bɛ -wɛ.»

Zozi 'le 'pleble "sia nyin?

(Mt 12.22-30; Mk 3.22-27)

¹⁴Yi -tɔ da bɛ, ɛn Zozi bobo -tɔ beli. -Yɔ nen e min zɪɛ -a dre bobo -a bɛ, Zozi -a -pin -a -sru. Zɪ -yɔ zɪɛ e 'si bobo -sru

"bɛ, ɛn min 'bɔ 'wɪdɪ 'sia. Tɔɔn minnun pɛɛnɔn nen -nan bɛ, 'wɪ o 'plo 'fɔ.

¹⁵'Pian min -mienun "o 'vɪ 'nan: «-Yɔnun tazan nen waa laabo Belzebul bɛ, -yɛɛ 'pleble 'nɔn Zozi lɛ, ɛn e -yɔ -wɪdɪnun -pian "minnun -sru.» ¹⁶ɛn "nyian bɛ min -mienun -a laabu Zozi 'lɔ 'nan, 'e 'lɛbo "fɔ wɪ -tɔ dre, -e 'o 'tɔ 'nan e "sia laji.

¹⁷Zɪ 'wɪ nen -a -cin cɪ o 'ji bɛ, Zozi 'a -kɔnnen 'yɪ bɛ, ɛn e 'nan -wɛ 'nan: «-Te 'leglɔn 'tɔ -ji minnun cɛɛn 'e cin man, ɛn o ya -kuli -tannan 'o cin man bɛ, 'leglɔn zɪɛ e -wia. 'Kɔnnun -wiiman 'o cin da. ¹⁸-A -tɔwɪ "nɛn "nyian Satan 'lee -yɛɛ -yɔnun -le vɛ -a. "Te -wɛɛ cɛɛn 'e cin man, ɛn o ya -kuli -tannan 'o cin yei "bɛ, "te -yɛɛ mingɔnnen trɛ -wi -a -nan 'mɔn. -Yɛɛ "wean -te 'ka ve 'an man 'nan Belzebul 'bɛ 'pleble -nɔan 'mɛn, ɛn 'an -yɔ -wɪdɪnun -pian "minnun -sru "bɛ, 'cɛɛ tin 'ka 'nɔn -nɔn dɪ. ¹⁹ɛn -te 'wɪ nen ka 'vɪ zɪɛ e ya 'wɪ 'kpa 'a bɛ, 'lɔɔ 'cɛɛ minnun bɛ, -tɪ -le 'pleble 'a nɛn "o "yɔ -wɪdɪnun -pian? 'Ka 'bɔ 'le minnun 'bɛ -kɔɔnman 'nan 'cɛɛ tin 'ka 'nɔnɔn dɪ. ²⁰'Ka -tɔ 'nan, Bali -le 'pleble 'a nɛn an -yɔ -wɪdɪnun -pian "minnun -sru. ɛn 'wɪ zɪɛ -a dre dɪ "bɛ -kɔɔnman 'nan, Bali -le mingɔnnen -blɪdɪ 'bɔ 'ka 'va.

²¹Min 'pleble nen -kuli -tan fɛnɔn cɪ -yrɔ, ɛn -a yie a 'yɛɛ 'kɔn 'va bɛ, -a yifɛnɔn pɛɛnɔn 'man yra flu. ²²'Pian min nen -a 'pleble -cia "da "bɛ, -te e -ta, ɛn yaa klɪ bɛ, e -yɛɛ -kuli -tan fɛnɔn nen e yi -tera "da "bɛ -a "kooman -yrɔ -e 'e -a yifɛnɔn -pli.

²³-A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, min nen e 'ka 'an 'va dɪɛ, te -a pei a 'e 'padɪ 'an man. ɛn min nen ya'a 'paa 'an 'va -e 'ku fɛ trɛ 'e cin man dɪɛ, yaa fuimlan "man.»

Zozi -yɔ -wɪdɪ "lidɪ 'e da 'wɪ 'vɪ

(Mt 12.43-45)

²⁴«-Te -yɔ -wɪdɪ 'si min -sru "bɛ, e -cia "wɔdɪ -a fɛnan -kadunɔn -nan. E -cia "fɛnan -wɛɛdɪ -a 'nan -e 'e -nyran -nan.

'Pian -te ya'a yulɛ dɛ, -e 'e vɪ 'nan: «An lia 'an da 'men 'kɔn nen an cɪ “nen “ji bɛ, -a -ji.»²⁵ -Te e -ta, te -a -nan a 'e “koodɪ, te -a -nan fɛ pɛɛnɔn yɾa “cɛjɛ, ²⁶ tɔɔn -e 'e 'ku 'e -sru, -e 'e -yɔ -wɪdɪ 'sɔravli “nen o -wɪdɪ “mlian “da “bɛ o 'pa 'e 'va, -e 'o 'ta -nyran 'kɔn zɪɛ -a -ji. “Yɛɛ 'le 'sran bɛ, min zɪɛ -yɛɛ -kɔndɪ -wɪdɪ “mlian -a tɛdɛ vɛ da.»

²⁷ Zɪ Zozi cɛɛn 'wɪnɔn zɪɛ -a vɪdɪ man bɛ, tɔɔn ɛn lɪmɔn -tɔ wei wɪ minnɔn yɛi. Yaa 'vɪ 'nan: «Bali -fɛa 'vɪ lɪmɔn nen yɛi 'ya ɛn e 'nyɔn 'nɔn 'yɪɛ bɛ -a man.»

²⁸ 'Pian Zozi “e 'nan -yɾɛ 'nan: «Min nen e Bali wei maan te e 'ta wɔla “da “bɛ, -a san man nen Bali -le -fɛa cɪ.»

**Zozi 'ka 'wɪɛ “man -e
'e 'lebo “fɔ wɪ dre dɪ**

(Mt 12.38-42)

²⁹ Zɪ minnɔn a trenan “kaga “bɛ, tɔɔn Zozi “e 'nan: «-Naagɔnɔn, ka ya min -wɪdɪnɔn -a. Ka ya “va 'nan, 'an 'wɪ 'tɔ dre -e 'e -kɔɔn 'nan 'an “sia Bali va. 'Pian maan vɛ 'cɛɛ 'nan, Bali 'ka “nyian 'wɪ 'nɔan -kɔɔn “vɛ pee dra 'ka 'va 'gɔ dɪ, -te ya'a 'silea 'wɪ nen Bali 'lewei vɪzan Zonazi -a dre bɛ -a dɛ. ³⁰ Kɔɔ Blamin -pɪ -taa “dreɛɛ 'wɪ 'nɔan -kɔɔn “vɛ -a -naagɔnɔn lɛ, “le zɪ Zonazi -a dre 'li Ninivi 'nɔn lɛ bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ.

³¹ ɛn lɪmɔn -tɔ nen 'li e ya mingɔnɔn -a 'trɛda “tre 'zia bɛ, yɪ nen Bali minnɔn -le tin “baa bɛ, -yɛɛ 'wɪ -tɔa -naagɔnɔn man. Kɔɔ e 'si 'trɛda fɛnan -kɔɔbli 'nan, 'nan -e 'e Salomɔn -le 'wɪ 'tɔdɪ yɪ. Maan vɛ 'cɛɛ 'nan, min nen -a -dan “mlian Salomɔn da bɛ, e ya 'gɔ. ³² ɛn “nyian bɛ, yɪ nen Bali minnɔn -le tin “baa bɛ, Ninivi 'nɔn 'wɪ -tɔa -naagɔnɔn man. Kɔɔ zɪ Zonazi Bali -le 'wɪ 'vɪ -wɛɛ “bɛ, o 'si 'wɪ 'wɪdɪ “dredɪ man, ɛn o -sɔɔnla Bali -sru. Maan vɛ 'cɛɛ 'nan, min nen -a -dan “mlian Zonazi da bɛ, e ya 'gɔ.»

**Min nen e Zozi -tɔa “bɛ e ya 'tɛ 'san da
(Mt 5.15; 6.22-23; Mk 4.21)**

³³ ɛn Zozi -a 'le 'sran 'nan: «Min 'ka -kannen 'fɔa “nen -e 'e yɔɔ dɪ, -te 'bɛ “cɛɛ dɪ, -e 'e wɔ -pɔ wɪ dɪ. 'Pian yaa -tɔala fɛnan 'wein da, -e minnɔn “ɛ -wɪa 'kuin bɛ, te waa -san yɛ.

³⁴ Min yɛɛ 'bɛ -maan min fɛnan yɛ. -Te 'i yɛ a “ji 'kpa bɛ, 'tɛ 'san -sɛan 'i da, yɪa -tɔa. 'Pian -te 'i yɛɛ 'ka fɛnan yɛ dɛ, 'tɛ 'san -sɛan 'i da, yɪ'a tɔa dɪ. I ya tɔ pɛɛnɔn man klun va. ³⁵ -Yɛɛ “wean 'ka dre “yɪ, te fɛ -tɔ 'e 'si -tɔ 'tɛ 'san -lɔ, -e 'ka 'fɔ klun va dɪ. ³⁶ Kɔɔ -te 'tɛ 'san a 'e -sendɪ 'i fɛ pɛɛnɔn 'nan, ɛn 'i fɛ -tɔ -nan 'ka 'fɔɛ klun va dɛ, 'i man -kɔan 'wein “fo “le zɪ -kannen 'i 'man dra 'wein bɛ, -yɛɛ 'wɪ 'zɔ.»

**Zozi 'wɪ 'pla Farizen 'nɔn
'lee 'fluba 'ci vɪnɔn lɛ**

(Mt 23.1-36; Mk 12.38-40)

³⁷ Zozi 'fɔ 'wɪ tin 'banan, ɛn Farizen min -tɔ -ta -a trɔ 'bale. Yaa 'vɪ -yɾɛ 'nan, 'e 'ku fɛnɔn -blɪ 'yɛɛ “kɔnɔn. Zozi wɪ “man. Zɪ e -ku, e wɪa -yɛɛ 'kuin bɛ, 'nɔn tɔɔn ɛn e -nyran fɛnɔn -sru. ³⁸ 'Wɪ zɪɛ e Farizen min 'plo 'fɔ. Kɔɔ Zozi 'ka 'e 'pɛ -man “foɛɛ “le zɪ 'o tranun -a 'vɪ bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ dɪ.

³⁹ -A -nan nen Zozi “e 'nan -yɾɛ 'nan: «Ka Farizen 'nɔn bɛ, ka 'kulɛnɛn 'lee -pɔ man bei “foɛman fɛnyian. 'Pian 'ka 'pɔn -ji a 'e fadɪ crin -pɔan 'lee nyannɛn -pɔan “a. ⁴⁰ Ka ya -blɔ -a! Bali nɛn e fɛ man bei dre bɛ, -yɛɛ fɛ -ji dre. ⁴¹ -Yɛɛ “wean fɛ nen e cɪ 'cɛɛ 'kulɛnɛn 'lee 'cɛɛ -pɔ -ji bɛ, -nyɾɛn 'ka -nɔn 'yalɛ -tɛnɔn lɛ, -e 'ka 'kɔn 'saun Bali 'lɛ.

⁴² Farizen 'nɔn, 'wɪ -taa “bɔɛ 'ka man! Kɔɔ sinwɛnɔn nen waa laabo manti 'lee ru bɛ, 'lee 'cɛɛ sinwɛɛ pɛɛnɔn bɛ, kaa -fuzan -nɔan Bali lɛ. 'Pian ka'a Bali yɛ “yɪ “dɪ, ɛn ka'a va wɪ dra “yɪ “dɪ. Te 'wɪ zɪɛ -yɛɛ cɪ “le blamin 'e dre 'vaa -e 'e fɛ -fuzan -nɔn Bali lɛ.

⁴³ Farizen 'nɔn, 'wɪ -taa “bɔle 'ka man! Kɔɔ -te ka ya cin yɪ 'kuin be, ka -nyran “nan 'kpagba 'sidɪ ye “yi. En -te ka ya -guada be, ka ya “vale min yie 'e 'nan 'ka man -e 'e 'ka 'tɔ bu.

⁴⁴ 'Wɪ -taa “bɔle 'ka man! Kɔɔ ka ya “le min -yre nen -a ta a 'e 'sandɪ be -yee 'wɪ 'zɔ. -Te min 'tran “da be, -e fe nen “ji “be 'e min “tri “tɔ Bali 'le.»

⁴⁵ Zɪ Zozi 'wɪ zɪe -a 'vɪ be, -a -nan nen 'fluba 'ci vizan -tu -a 'si “da. Yaa 'vɪ Zozi le 'nan: «Bali -le 'wɪ “paazan, -te yia vɪ zɪe, te i ya “nyian “kve “srɔn wɔnan.»

⁴⁶ En Zozi “e 'nan -yre 'nan: «Fluba 'ci vɪnɔn, 'wɪ -taa “bɔle “nyian “cee “man! Kɔɔ 'wɪ 'pleble nen kaa ve minnun le 'nan 'o dre, te ka'a 'paa o va -a drenan dt.

⁴⁷ 'Wɪ -taa “bɔle 'ka man! Kɔɔ Bali 'lewei vɪnɔn nen 'ka tranun o tee be, ka 'kɔn dre o -yre da. ⁴⁸ 'Wɪ nen 'ka tranun -a dre be, e ya 'ka 'ji 'wɪ “yi “a, -yee “wean nen ka 'kɔn dre Bali 'lewei vɪnɔn zɪe o -yre da. ⁴⁹ Bali nen 'wɪ 'tɔdɪ pɛɛnɔn a -yrɔ “be, e 'wɪ zɪe -a 'vɪ 'e 'cɛn. Yaa 'vɪ 'nan: «An -taa 'an 'lewei vɪnɔn 'lee 'mɛn 'pasianɔn 'a -wle, 'pian o o -mie -tea, en o 'te “paa o -mie da.» ⁵⁰ -Yee “wean Bali 'lewei vɪnɔn nen minnun o tee 'treda pou sianan “be, -naagunɔn da nen Bali -a nyran -sean. ⁵¹ E 'sia Abel da -trilii, en e 'bɔ Zakari nen waa -te Bali -pan 'kɔn 'lee Bali -pan “dave yei “be -a da. Maan ve 'cɛe 'nan, -naagunɔn da nen Bali -a nyran -sean.

⁵² 'Fluba 'ci vɪnɔn, 'wɪ -taa “bɔle 'ka man! Kɔɔ -si nen minnun -a “siala -e 'o 'kɔ Bali va be kaa 'le 'wɔ. 'Ka 'bɔ 'ka -si 'bɔ zɪe -a da dt, en “nyian be minnun nen o ya “vale 'nan 'o 'si zɪe -a “siala be, ka -si -tɔ -wɔ!»

⁵³ Zɪ Zozi cɛɛn 'wɪ zɪe -a vidɪ man be, en e 'bɔla Farizen min zɪe -yee 'kuin. 'Wɪ pɛɛnɔn nen Zozi 'a 'vɪ be, e 'bli 'fɔ 'fluba 'ci vɪnɔn 'lee Farizen 'nɔn 'ji “fo. -Yee “wean -e 'e 'sia tv zɪe -a man be, o 'wɪ laabu 'sien -yrɔ “kaga. ⁵⁴ Waa dra zɪe 'nan -e 'o wei 'kun -e 'o 'kɔla 'wɪ 'tɔdɪ -a man.

'Ka wei 'e 'kɔn 'towli!

(Mt 10.26-27)

12 En minnun tredɪ 'sia “nyian Zozi man “kaga 'kpa 'nan -e 'o wei man. O ya “kaga “buu “le “wean o “taan -mlan 'o cin cɛinla da. 'Pian Zozi 'wɪ tin 'badɪ 'sia 'e tedɛ 'e -sruncɔn le. Yaa 'vɪ -wle 'nan: «'Ka yie 'tɔ 'ka 'fli -va Farizen 'nɔn 'le 'mannyan 'le “wean. O wei a “flivli, -yee cɪ “le 'mannyan 'le 'wɪ 'zɔ. Te 'wɪ zɪe 'e 'ka 'sa -e 'ka 'wɪ dre “le -wee 'wɪ 'zɔ dt.

² Maan -cin -tɔa 'ka 'ji 'nan, fe -tv 'ka 'fo 'e yɔɔdɪ -trilii, -e 'e vile 'e bɔla 'ji dt. En 'wɪ yɔɔdɪ -tv “ka -e 'o vile o man fenan 'wein da dt. ³ -Yee “wean 'wɪ pɛɛnɔn nen kaa ve klun va be, o -taa -a manle yidea. En 'wɪ nen kaa ve 'sure -ji min le 'kɔn “bu “ji be, o -taa -a trɔan -tɔle min yei.»

Te 'ka “kɔn min lɔ dt!

(Mt 10.28-33; 12.32)

⁴ «'An beenun, maan ve 'cɛe 'nan, te 'ka “kɔn minnun nen o min po -tea, te wa'a 'kɔlaman “nyian fe pee dredɪ -a dtɛ, -wɔ “dt. ⁵ Min nen 'kɔ 'ka “kɔn -yrɔ “be, maan -kɔnman 'cɛe. 'Ka “kɔn Bali lɔ, kɔɔ e -kɔlaman e min -tea, en e -kɔlaman e -ko min -a yra yidɪ nen ya'a 'nyaan dtɛ -a -nan. ⁶ -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, “loman “wenwennennun 'bɔ nen min 'ka o taan “lala “kaga 'va dtɛ, Bali yie a o -tudv pɛɛnɔn da. ⁷ En 'cee ve be, Bali 'ka 'wulo “je “pou -tudv pɛɛnɔn “nen -tɔa. -Yee “wean te nyen 'e 'kɔn 'ka 'ji dt! Bali 'ka “siala e -cia “loman “kaga “da.

⁸ Maan ve 'cɛe 'nan, min nen yaa 'le “cɛan minnun pɛɛnɔn 'le 'nan, 'e ya 'an -sruzan 'a be, 'an 'bɔ Blamin -ptɪ maan 'le “cɛan “nyian Bali -le 'pasianɔn 'le 'nan, min 'gɔe 'an -sruzan nen. ⁹ Pian min nen e 'ka “vale 'e ve minnun yie man 'nan, e ya 'an -sruzan 'a dtɛ, 'an 'bɔ “nyian “an “ve Bali -le 'pasianɔn yie man 'nan, 'an -sruzan “cɛe dt. ¹⁰ En min nen e wu 'wɔlɪdɪ Blamin -ptɪ man be, Bali -a man wɪ “cɛa.

'Pian min nen e wu 'wliḏt Bali lei 'saun man be, Bali 'ka -a cea -yre “fo “ḏt.

¹¹ -Te o -ku 'kaa tin 'banon 'cein -da be, 'wɪ nen 'kɔ 'ka vɪ be, te -a nyen 'e 'kon 'ka 'ji ḏt. -Te Zuif 'nɔn 'le cin yɪ 'kuin nen oo, en -te min tanon 'cein -da nen oo, en -te mingonennun cein -da nen oo, 'wɪ nen 'kɔ ka vɪ be, te -a nyen 'e 'kon 'ka 'ji ḏt. ¹² Kɔɔ 'wɪ nen 'kɔ 'ka vɪ be, Bali lei -a “paaman 'ka 'ji tu zɪe -a wlu.»

Fezan man -kɔnnen

¹³ Min -tu nen minnun yei “be, e 'nan Zozi le 'nan: «Bali -le 'wɪ “paazan, 'i vɪ 'an “buɪ le 'nan, 'ku “tɪ -zia fenun be, 'ku -pli!»

¹⁴ En Zozi “e 'nan min zɪe -yre 'nan: «-Tɪe 'vɪ 'yɪe 'nan maan nen 'an dre 'ka yei fe -plidɪ da tin 'bazan 'a?» ¹⁵ En Zozi -a 'vɪ minnun nen -nan be -wɪe 'nan: «Ka yɪe 'tɔ 'ka 'fli -va! Te 'ka -wee 'nan fe pɛenon 'e 'kon 'ka 'lɔ ḏt! Kɔɔ -te min a fezan -a 'kɔ oo, -yee 'belidɪ 'ka 'sia 'e lɔ fe man ḏt.»

¹⁶ -A -nan nen Zozi -kɔnnen 'gʊe -a -fɔḏɪ 'sia -wɪe. E 'nan: «Fezan -tu -a, en -yee fei -a. -Yee fei zɪe -a ta fe 'bɔla “kaga 'kpa.

¹⁷ -A -nan nen yaa “nrɔndɪ 'sia 'e 'ji 'nan: «Maan dra 'kɔ? Kɔɔ fe pee -nan “ka “nyian -e 'an 'men fenun -sen -nan ḏt.»

¹⁸ Tɔɔn 'wɪ 'tu -cin -tɔ “ji. -Nyren 'nan: «An 'men fenun tre 'kɔnnun -wia, -e 'an pee -tɔ 'kpa -dan. “Be -sru -e 'an 'men fei fe 'wɪe 'lee 'an yɪfe pɛenon -sen -ji, ¹⁹ -e 'an vɪ 'an 'fli le 'nan: 'An bee, i yɪfe a “kaga le “kaga 'wlu ve -a. 'I 'flinla 'e “tun, en 'i fe -blɪ 'e “tun, en 'i 'wen mlin 'e “tun, -e 'i 'ci 'e “nran 'e “tun!»

²⁰ 'Pian Bali -a vɪ -yre 'nan: «Bluzan! Cɛegʊ 'pei 'gʊe -a man be, 'yɪe ve -nyaan 'tre da. Fenun pɛenon nen yia tre be, -tu -lɔ nen e -fo?» »

²¹ En Zozi -a 'le 'sran 'nan: «'Wɪ 'tuwli zɪe -yɛe bɔa min nen 'e yɪfe -weeman 'e 'bɔ 'le ve -a be -a man. Kɔɔ -a san 'ka fezan -a Bali 'le ḏt.»

Zozi -srunon yi -teala Bali da!

(Mt 6.25-34)

²² “Be -sru en Zozi -a 'vɪ 'e -srunon le 'nan: «-Yee “wean maan ve 'cee 'nan: Te 'ka 'fʊ 'ka 'ci “nrɔnnan 'cee 'treḏa da ḏt! -Yee cɪ “le: «Me “nen kva -ble? En kva dra 'kɔ, -e 'ku 'man sɔnun yɪ?» ²³ Kɔɔ 'belidɪ nen 'ka 'lɔ be -a “yi “mlian -blɪfe da. En 'ka 'kɔle nen 'ka da be -a 'kpa “mlian sɔnun da.

²⁴ 'Ka 'ci “nrɔn “lomannun da -tu! Wa'a 'saa 'fɔa ḏt, en wa'a 'saa 'tea ḏt, en -wee fe 'ka 'e tredi fe -tu -nan ḏt, en -wee fe trenan “ka “ḏt, 'pian te Bali -blɪfe -nɔan -wɪe. -A -cin 'e 'kon 'ka 'ji 'nan Bali 'le be, 'ka “yi “mlian “lomannun da! ²⁵ 'Cee cɪ “nrɔndɪ 'cee 'treḏa da be, ya'a 'kɔlaman -e 'e yi -tuwli “ce 'pa 'cee 'belidɪ da “fo “ḏt. ²⁶ -Te ka'a 'kɔlaman 'wɪ zɪe 'be dredi -a ḏt, -me “le “wean nen 'ka 'ci “nrɔnman 'wɪ peenun da?

²⁷ 'Ka 'ci “nrɔn lu -fuinun da “nyian -tu! 'Ka -wee dredi yɪ! Wa'a 'nyranman 'paa ḏt, en wa'a sɔ taan ḏt. 'Pian maan ve 'cee 'nan, Salomon nen e ya mingonnen -dan tu -a 'li be, -yee sɔ -tu fenyian 'ka 'mlinle lu -fuinun zɪe -a -tuwli “le fenyian da ḏt. ²⁸ Lu -fui “nen 'be cɪ lua, “tre wee “cean -e 'wee -fɔ 'te 'va be, -te Bali 'be 'man dre ve wee fenyian zɪe be, 'lɔɔ kaa “nun? 'Cee yi -teradɪ Bali da a “wɛnnon.

²⁹ -Yee “wean fe nen 'kɔ 'ka -blɪ 'lee fe nen 'kɔ 'ka mlin be, te 'ka 'fʊ 'ka 'ci “nrɔnnan “da “ḏt! ³⁰ Kɔɔ minnun nen wa'a Bali tɔa ḏt, -wee cɪ “nrɔnman 'wɪnun zɪe -a da. 'Pian 'ka “tɪ Bali -a -tɔa 'nan, fenun zɪe -a 'wɪ a 'ka man. ³¹ 'Cee ve be, 'ka -wee 'e tede 'nan Bali 'e mingonnen -blɪ 'ka da. “Be -sru -e -a 'bɔ 'e 'wɪ pɛenon zɪe -a dre 'cee.

³² Te nyen 'e 'kon 'ka 'ji ḏt! Ka ya “le 'bla 'pa “wɛnnen 'zʊ. Kɔɔ 'ka “tɪ Bali 'ka 'si “va 'nan 'yee mingonnen tre a 'cee ve -a.

³³ 'Ka 'ka yifenen -tan, -e 'ka man "lala -nɔn 'yale -tenɔn lɛ. Fɛ nen ya'a sɛman dɛ, -a 'bɔ nen 'ka -wɛ! -Yɛɛ ci min yifɛ nen laji bɛ -a. Crinnɔn 'ka 'pliman fɛ zɛ -a -nan dɛ, ɛn fɛ sɛ be bɛ 'ka 'nan dɛ. ³⁴ Kɔɔ fɛnan nen min yifɛ ci bɛ, -a -nan nen -yee ci "nrɔndɛ pɛɛnɔn 'kɔan.»

'Ka Blamin -pɪ man -pɛn

(Mt 24.43-51)

³⁵ «'Ka 'man 'e 'kɔn 'e wɔɔdɛ, ɛn 'cee -kannen 'e 'fɔ 'fɔdɛ "nen! ³⁶ 'Ka 'kɔn "le minnun nen o ci 'o 'tazan -pennan bɛ -wee 'wɪ 'zɔ. Minnun zɛ, -te o tazan 'si lɪ 'pa "fɛdɪ da 'nan e -ta, ɛn e 'kɔn 'te bɛ, -wee 'le "so -yrɛ. ³⁷ Bali -le -fɛa a minnun nen Minsan bɔa o man, te o yie a "man "bɛ o man. Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, 'e 'man wɔɔman, -e 'e o -nyran fɛnun -sru, -e 'e -wee fɛ 'pa. ³⁸ E -ta bada oo, ɛn -te 'bɛ "cɛɛ dɛ, e -ta tɔ "nen "tɔ -a oo, -te e 'bɔ o man te o yie a "man "bɛ, Bali -le -fɛa a o man. ³⁹ Maan ve 'cɛɛ 'nan, tɔ nen crinzan -taa "min crin wɔle bɛ, "te 'kɔn san -a -tɔa "bɛ, "te -a man -kɔan 'e wɔɔdɛ tɔ pɛɛnɔn man, ɛn ya'a tɔe -e 'e 'yee 'kɔn 'fɔn dɛ. ⁴⁰ -Yee "wean 'ka 'bɔ "nyian 'ka 'man wɔɔ! Kɔɔ Blamin -pɪ -taa tɔ nen -a -cin 'ka 'kɔan 'ka 'ji dɛ -a man.»

⁴¹ -A -nan nen Pieri -a laabu Zozi 'lɔ 'nan: «Minsan, -kɔnnen "nen yia -fɔ zɛ, 'kɔ 'saza 'le vɛ nen, -baa min pɛɛnɔn 'le vɛ nen?»

⁴² ɛn Minsan "e 'nan -yrɛ 'nan: «Min 'suzan "cɛn 'bɛ 'ta wɔla 'e 'san wei da 'wɪ 'tɔdɛ -a? Min 'suzan nen -a tazan 'yee 'kɔn 'pɛba 'wɔ -yrɔ, ɛn yaa 'vɪ -yrɛ 'nan, 'e -blɪfɛ -nɔn min 'sunɔn -mienun lɛ 'e 'tɔ -man bɛ -nyren. ⁴³ Min 'suzan zɛ -te -a tazan 'bɔ "man 'wɪ zɛ -a drenan bɛ, -yee vɛ a "yi. ⁴⁴ Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, -a tazan -a -tɔa 'e yifɛ pɛɛnɔn da.

⁴⁵ 'Pian -te min 'suzan zɛ 'e ci nrɔn 'nan: «'An 'tazan -a 'mɔnnan.» Tɔɔn -e 'e 'te 'padɪ 'sia minnun nen 'e yie -tɔa "o va bɛ o da, te e ya "fɛdɪ -blɪnan 'saza, ɛn e

ya -wen mlinnan 'saza. ⁴⁶ Tɔɔn yi nen -a -cin 'ka "ji 'nan 'e 'tazan -taa "dɛ, -e 'bɛ bɔla kligli, -e -a tazan 'e "nen "jɛnla 'ji -wɪdɛ. E 'wɪ "nen -kɔɔnman -yrɛ "le zɪ Bali 'wɪ "nen -kɔɔnman minnun nen wa'a yi -telea 'e da dɛ -wɛ "bɛ -yee 'wɪ 'zɔ.

⁴⁷ Min 'suzan nen 'e 'tazan 'ci 'sɔ winun -tɔa, 'pian 'e 'ka "vale 'e 'ta wɔla "da "dɛ, waa -sɔan "kaga 'kpa. ⁴⁸ ɛn "nyian bɛ, min nen e 'wɪ 'tɔ dɛ 'wɪdɛ 'e 'tazan lɛ, te ya'a ci 'sɔ winun tɔa dɛ, waa -sɔan, 'pian waa -sɔan "wɛnnɔn. -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, min nen Bali fɛ "kaga "nɔn -yrɛ "bɛ, yaa laabo -yrɔ "nyian "kaga. ɛn min nen Bali fɛ "kaga "pɛba 'wɔ -yrɔ "bɛ, -a san lɔ nen e 'wɪ "kaga laabo.»

Minnun "cean 'e cin man Zozi -le "wean

(Mt 10.34-36)

⁴⁹ «'An -ta 'te 'fɔlɛ "nen 'trɛ da. An ya "vale 'e 'kɔn 'e 'bidɪ 'va. ⁵⁰ 'Pian e ya "le 'mɛn yɪ tɔ 'e bɔ 'vaa, -e 'e 'bidɪ 'sia. 'Bɛ nen 'gɔvɛ, an ya -a -pennan 'an 'ci le nyen -a, 'nan 'wɪ zɛ 'e dɛ. ⁵¹ Te 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan 'an -ta 'trɛda, 'nan -e minnun man 'e 'fɔla -trɔɔ dɪ! 'Pian an -ta 'wɪ 'fɔlɛa minnun man. ⁵² Maan ve 'cɛɛ 'nan, -te min a 'soolu 'kɔn 'tɔwɪlɪ 'le "nen "bɛ, o "cean 'e cin man 'mɛn "wean. Min yaaga -taa "kɔnle -pɛ -tɔ -a, -e min "fli 'o 'kɔn -pɛ -tɔ -a. ⁵³ ɛn 'nɛn "tɪ 'lee 'e 'pɪ yei 'ka 'taa -a -blɪlɛ dɪ. ɛn 'nen "bu 'lee 'e lu yei 'ka 'taa -a -blɪlɛ dɪ. ɛn -sran "bu 'lee 'e 'pɪ nan yei 'ka 'taa -a -blɪlɛ dɪ.»

Minnun 'ka "vale 'o Zozi 'le 'wɪ 'ci maan "dɪ

(Mt 16.2-3; 5.25-26)

⁵⁴ Zozi -a 'vɪ "nyian minnun nen -nan bɛ -wɛ 'nan: «-Te laa wɪa "ji yidɛ 'fɔ -nan "va 'zia bɛ, 'nun tɔɔn kaa ve 'nan, laa "ta -fɛan, -e 'e dɛ zɪ. ⁵⁵ ɛn -te fulɔ nen e "sia 'trɛda "trɛ 'zia bɛ, ka 'yɪ "fɛnnan bɛ -a 'yɪ bɛ, 'nun tɔɔn ka ve 'nan, 'tedɛ "ta -daa, -e 'e dɛ zɪ. ⁵⁶ 'Ka 'wɪ dra min yie 'le! Fɛ nen

e “ta dra 'tre da be, 'lee fe nen e “ta dra laji be, 'cee -tɔa. 'Pian 'wɪ nen 'an ci 'be dremen tu 'gʊe -a be, ka 'ka “vale 'cee -tɔa “di. ⁵⁷En 'wɪ nen 'be ci tɪglɪ “le 'cee dre be, ka 'ka “vale 'cee tɔa di. -Mɛ “le “wean nen kaa dra zi?

⁵⁸'Ka 'ci “nrɔn 'wɪ 'gʊe -a da -tu! -Te min -tu 'i 'sanman dre, en ka “ta -ko -a tin 'bale be, 'i 'fɔ 'e 'flin 'i 'ka yei “sen 'e cin va, “tɔgɔ 'yei 'nɔn tin 'bazan le, -e tin 'bazan 'e 'i 'fɔ -pu 'kuin. ⁵⁹Maan ve 'yie 'nan, “yie vɪnan i bɔla -pu 'kɔn zɪe -a -ji be, te i cɛen “lala pɛenɔn bɔladɪ man.»

'Ka 'si 'wɪ 'wɪdɪ “dredɪ man!

13 Tu zɪe -a man be, -kɔnmandan Zeruzalem. E o tɛɛ te o ya Bali -pannan Bali -pan 'kuin. -A -nan nen min -mienun -ta 'wɪ zɪe -a 'sinan 'palɛ Zozi le. ²En Zozi “e 'nan -wɛ 'nan: «E ya 'ka 'ji 'nan, Galile 'nɔn zɪe o 'wɪ 'wɪdɪ dre e ciula Galile 'nɔn -mie -le ve da, -le “wean 'wɪ zɪe e 'bɔ o man? ³-Ceje, e 'ka zi “fo “di! 'Pian -te ka'a 'sile 'wɪ 'wɪdɪ “dredɪ man -e 'ka -sɔɔnla Bali -sru “dɪɛ, ka -kaaman “le -wee 'wɪ 'zʊ. ⁴En “nyian be, min -fuda 'sɔra nen 'kɔn loulou o tɛɛ Siloe be, e ya 'ka 'ji 'nan, o 'wɪ 'wɪdɪ dre e ciula Zeruzalem 'nɔn pɛenɔn da? ⁵-Ceje, e 'ka zi “fo “di! 'Pian -te ka'a 'sile 'wɪ 'wɪdɪ “dredɪ man -e 'ka -sɔɔnla Bali -sru “dɪɛ, ka -kaaman “le -wee 'wɪ 'zʊ.»

Zozi -kɔnnen “fɔ fijie yiba “nen ya'a 'baa dɪe -a man

⁶En Zozi -kɔnnen 'gʊe -a -fɔdɪ 'sia. E 'nan: «Min -tu -le fijie yiba “a 'e 'tɔdɪ 'yee rɛzen fei. Min zɪe e -ta -a 'blv -wɛɛɛ “man, 'pian ya'a yɪɛ “fo “di. ⁷-A -nan nen yaa 'vɪ min nen 'e yie -tɔa rɛzen fei 'bɔ va be -yrɛ 'nan: «Le yaaga nen 'gʊ, te 'an -taa fijie yiba 'gʊe, -a 'blv -wɛɛɛ “man, te ma'an ye di. -Yee “wean 'i yiba 'cɛn! Kɔɔ e ya -nan 'e “tun.»

⁸En min nen 'e yie -tɔa “fei 'bɔ va be, e 'nan min zɪe -yrɛ 'nan: «Minsan, 'i 'tu “nyian le -tu! Maan “srɔn “kluman, -e 'an 'bli -sen “man 'dʊ -e 'e ba. ⁹Le pee -te ya'a bale dɪe, -e 'i 'cɛn.»

Zozi lumɔn -tu beli

¹⁰Zuif 'nɔn 'le 'flinla “yi be, waa laabo Saba. -A -tu da nen, te Zozi a Bali -le 'wɪ “paanan minnun ji -wee cin yɪ 'kuin. ¹¹Lumɔn -tu a 'kɔn zɪe -a -ji. -A le -fuda 'sɔra 'bɔ, te 'e yra ye -yɪ -wɪdɪ “tu -lɔ. -A 'klɔn 'tɔ 'sien, en ya'a “nyian 'kɔlaman wluandɪ -a di. ¹²Zɪ Zozi lɪ zɪe -a 'yɪ be, yaa laabu, en e 'nan -yrɛ 'nan: «Yie -cɛ 'e 'si 'i man!» ¹³-A -nan nen 'e 'pe 'pla lɪ zɪe -a da. 'Nun tɔɔn en e 'sʊ “ji, en e Bali 'tɔ bɔdɪ 'sia.

¹⁴'Wɪ nen Zozi 'a dre be, e 'bli 'fɔ cin yɪ 'kɔn 'tazan ji, kɔɔ Zozi min beli Saba yi da. En e 'nan minnun le 'nan: «Yi a 'shɛɛdʊ, -a da nen blamin 'nyranman “paa. Yinun zɪe -a -tu da nen, 'ka 'ta, -e 'o 'ka 'beli. 'Pian te 'ka 'ta Saba yi da “fo “di!»

¹⁵En Minsan “e 'nan -yrɛ 'nan: «Ka ya min -wɪdɪ “a, ka 'wɪ dra min yie 'le. Saba yi da be, ka “we “man, -e min 'e 'yee trʊve baa “flu 'e 'blife -sru, -e 'e 'ku 'yɪ 'nɔn -yrɛ. -Te e ya tri a oo, en te 'be “cɛɛ dɪ, -te e ya -aflumun a oo, kaa dra zi, -njɛɛ dʊv? ¹⁶'Pian ka 'ka “vale 'an baa 'si Abraam kluda lɪ 'gʊe -a man Saba yi da di. Kɔɔ Satan -a yɪ -a -nan le -fuda 'sɔra nen 'gʊ.»

¹⁷Zɪ Zozi 'wɪ zɪe -a 'vɪ be, en 'yra -a 'nanmannɔn 'tɛdɪ 'sia. 'Pian te min pɛenɔn 'ci “nranman 'wɪ “yi 'tɔ 'tɔdʊ pɛenɔn nen Zozi a dra be -yee “wean.

Fei fe 'wɛɛ man -kɔnnen 'lee 'mannyan man -kɔnnen

(Mt 13.31-32; Mk 4.30-32)

¹⁸“Be -sru Zozi -kɔnnen “fɔdɪ 'sia minnun le. E 'nan: «Bali -le mingɔnnen -blɪdɪ min da be, -mɛ “man nen 'an -kɔlaman maan -kɔɔnman? ¹⁹E ya “le min -tu 'be

fei fe 'wle “wennen 'tu 'si, en yaa -fo 'yee fei. E bɔa -e 'e dre yiba “a, te “lomannun a o “kɔe “tɔnan -a plan -ji.»

²⁰ En e -kɔnnen pee -fo “nyian -wle. E 'nan: «Bali -le mingɔnnen -blidɪ min da be, -mɛ “man nen 'an -kɔlaman maan -kɔɔnman? ²¹ E ya “le limɔn -tu 'be -fari puu “sonun yaaga 'si, e 'mannyan “wennɔn 'wu 'va, en yaa baa. 'Mannyan zɛ e -fari -pu 'bɔ siiman 'e pɛɛnɔn.»

-Si nen min -a “siala -e 'e 'beli be e ya -tuwli

(Mt 7.13-14, 22-23; 8.11-12; 25.10-12)

²² “Be -sru Zozi Zeruzalem si 'sia “nyian. E -ku Bali -le 'wɪ “paadt -a minnun ji 'flanun nen -si -a be -a da. ²³ En min -tu -a laabu -yrɔ 'nan: «'An 'san. 'Wɪ 'kpa, min “nen “wennen nen Bali -a “sia 'wɪ 'ji?»

En Zozi -a vidɪ 'sia minnun le 'nan: ²⁴ «'Ka man -wɛɛ 'nan 'ka -wlamlan 'kɔn -yre “funen 'ji -e 'ka 'belidɪ yɪ! Maan ve 'cɛɛ 'nan, min “kaga -taa -a man -wɛɛɛ 'nan 'o -wlamlan 'kɔn zɛ -a -ji, 'pian wa'a 'bɔala 'nan nun dɪ. ²⁵ Tɔ -tu -taa “bɔle be, -te 'kɔn san “ta 'yee 'kɔn -fɔa “ji, te ka -fu bei. Ka 'kɔn 'tedɪ “siala, te ka “ta -a ve -yre 'nan: «'Ku 'san, 'i 'kɔn 'le 'sɔ 'kuɛ!» Yaa ve 'cɛɛ 'nan: «Ma'an 'ka 'tɔa dɪ.»

²⁶ Tɔɔn -e 'ka vɪ -yre 'nan: «-Kaa fe -blɪ 'e cin va, en -kaa 'yi mlin 'e cin va. En i Bali -le 'wɪ paa 'ku fla.»

²⁷ “Be -sru yaa ve 'cɛɛ 'nan: «Ma'an 'ka 'tɔa “fo “dɪ. Ka ya 'wɪ 'wɪdɪ “drenɔn 'a, 'ka 'si 'an “srɔn “kogo!»

²⁸ Tɔ zɛ -a man be, te ka Abraam 'lee Izak 'lee Zago 'lee Bali 'lewei vɪnɔn pɛɛnɔn ye Bali -le mingɔnnen treda. 'Pian ka -fo bei, -e 'ka -wuɔdɪ 'sia te 'ka 'shɛ da -ble. ²⁹ Minnun “sia yide wluan “nan 'zia, en o “sia yide 'fɔ -nan “va 'zia, en o “sia 'treda lou 'zia, en o “sia 'treda “tre 'zia, -e 'o “fedi -dan -blɪ Bali -le mingɔnnen treda. ³⁰ Minnun nen o -fɔla “da “be, o “kaga -taa “drele -si 'lenɔn 'a. En minnun

nen o -trɔa -si 'le be, o “kaga -taa “drele min -fɔla “danɔn 'a.»

Zozi 'wɪ 'pla Zeruzalem 'nɔn le

(Mt 23.37-39)

³¹ Tɔ zɛ -a man be, Farizen 'nɔn -mie -ta -a vile Zozi le 'nan: «'I 'ku, 'i 'si 'gɔ! Erodi a 'i -wɛɛnan 'nan -e 'yei 'te.»

³² En Zozi 'a 'vɪ -wle 'nan: «'Ka 'ku -a vɪ -dawlizan 'labe -yre 'nan, an -yv -wɪdɪ -pian “minnun -sru, en an minnun “belia cɛɛgɔ 'lee “tre “a. -A yi yaagazan da -e 'an 'cɛn “man. ³³ 'Wɪ 'kpa, maan dra cɛɛgɔ, en maan dra “tre, en maan dra “be -sru. En an bɔala Zeruzalem, kɔɔ -nan nun nen Bali 'lewei vɪzan -kaa.

³⁴ Zeruzalem 'nɔn, ka Bali 'lewei vɪnɔn -tɛɛman. En minnun nen Bali -taa “waa 'cɛɛ be, ka o -tɛɛman -kɔlebu -a. Maan man wɛɛ 'e 'pa -a “kaga 'nan 'an 'ka treman 'e cin man, “le zɪ mɛin “bɔ 'yee 'nen-nun treman 'e 'pɛba 'wlu be -yee 'wɪ 'zɔ. 'Pian ka'a 'wle “man “dɪ. ³⁵ -Yee “wean Bali “ta 'e 'pɛ “sia 'cɛɛ Bali -pan 'kɔn -sru. En 'an 'bɔ 'gɔɛ, ka'a “nyian 'an 'ye dɪ. 'Pian ka -kɔlaman 'an yɪdɪ -a 'e 'pee yi nen kaa vidɪ “siala 'nan: «Bali -le -fɛa 'e 'kɔn min nen Minsan -a 'pa 'sia be -a man!» »

Zozi min -tu beli 'flinla “yi da

14 Zuif 'nɔn 'le 'flinla “yi nen waa laabo Saba be -a -tu da nen, Zozi wlala Farizen 'nɔn 'tazan -tu -le 'kuin 'nan -e 'e fe -blɪ. Minnun nen 'kɔn zɛ -a -ji be, te o yɛɛ a Zozi 'va. ² En min -tu -ta -tɔle Zozi 'le. Min zɛ -a 'kɔle pɛɛnɔn a 'e -tɔɔladɪ -cɛ -tu -lɔ. ³ Tɔɔn en Zozi -a laabo 'fluba 'ci vɪnɔn 'lee Farizen 'nɔn 'lɔ 'nan: «-Mɛ “wɪ nen -cɛɛ -pei -a 'vɪ? -Si a 'e 'nɔndɪ min le 'nan 'e 'cɛ 'si min man 'flinla “yi da?» ⁴ 'Pian o 'ka “vale 'o 'wɪ “sia “da “fo “dɪ. Tɔɔn Zozi kle -cɛzan zɛ -a man, en yaa beli. E -si -nɔn -yre, en e -ku.

⁵ -A -nan nen Zozi -a vidɪ 'sia 'fluba 'ci vɪnɔn 'lee Farizen 'nɔn le 'nan: «Min -tu 'ka 'ka yei, -te -yee 'nen 'fɔ 'yi 'klu -ji 'flinla

“yi da be, -e 'e vile 'e 'si dt. En -te -yee tri -fɔ 'yi 'klu -ji 'flinla “yi da be, -e 'e vile 'e 'si dt. -Njɛɛ duv?»⁶ Wa'a -kɔlale -e 'o 'wɪ zɛ -a -zi -fɔ -yrɛ “dt.

**-Ti le nen Bali -nyrannan
fɛnyian -nɔan?**

⁷ Zozi -a 'yɪ 'nan minnun nen o -taa “be, o -nyrannan tɪglɪ tɪglɪ “sia, te o -nyeanla. -A -nan nen e -kɔnnen 'gʊɛ -a -fɔdɪ 'sia -wɛ. E 'nan: ⁸ «-Te min 'i laabu 'nan 'i 'lʊ “fɛdɪ -blɪ 'e 'va be, te 'i 'nyrannan tɪglɪ 'si dt! Kɔɔ -a -mie da be, te min nen 'be a min -dan a e -cia 'i da be, wɛɛ laabu “nyian. ⁹ Min nen e 'ka laabu be, yaa ve 'yie 'nan: <I pein 'labe -a -nɔn min 'gʊɛ -yrɛ!> Tɔɔn te i “ta wuanla 'yra -a, -e 'i 'kʊ -nyran pein -fɔla “dazan da. ¹⁰ -Yee “wean -te min 'i laabu 'nan, 'i 'lʊ “fɛdɪ -blɪ 'e 'va be, 'i -nyran pein -fɔla “dazan da! Min nen yei laabu be, -te yei 'yɪ be, -e 'e 'ta -a vɪ 'yie 'nan: <An bee, 'i 'ta -nyrannan tɪglɪ 'gʊɛ -a 'si!> -Te e drɛ zɛ, min peɛnɔn nen ka “ta -nyeanla waa be, 'yra “sia 'i yie man o yei.»

¹¹ En Zozi -a 'le 'sran 'nan: «Min nen 'e 'fli dre -dan be, Bali -a dra “wɛnnɔn. En min nen 'e 'fli dre “wɛnnɔn be, Bali -a dra -dan.»

¹² “Be -sru en Zozi 'wɪ tin 'badɪ 'sia min nen e Zozi 'bɔ laabu 'nan 'e 'lʊ “fɛdɪ -blɪ 'e 'va be, -yrɛ. Yaa 'vɪ -yrɛ 'nan: «-Te 'i “ta minnun laabo “fɛdɪ fɛ man be, te 'i beenun laabu dt! En te 'i “bʊnun laabu dt! En te 'i 'mangulinun laabu dt! En te 'i bɔɛnɔn fɛnɔn laabu dt! “Tɔɔ -wee ve da, -e 'wei laabu te 'e dre fɛ 'lɛji bɔladɪ -a. ¹³ Pian -te 'i “ta minnun laabo “fɛdɪ fɛ man be, 'i 'yale -tɛnɔn laabu! En minnun nen -cɛ cɪ o man be 'i o laabu! En minnun nen o “tun “bo be 'i o laabu! En minnun nen o yie 'wi be 'i o laabu! ¹⁴ -Te 'i 'wɪ zɛ -a drɛ be, Bali -fɛa ve 'i man, kɔɔ wa'a 'lɛji bɔala 'yie dt. 'Pian Bali -a 'lɛji bɔala 'yie, tʊ nen min tɪglɪ nun wuanla -kanɔn 'va be, -a man.»

“Fɛdɪ -dan man -kɔnnen

(Mt 22.1-10)

¹⁵ -A -nan nen min -tʊ nen fɛ zɛ -a -nan be yaa 'vɪ Zozi le 'nan: «Min nen e fɛ -ble Bali -le mingɔnnen treda be, Bali -le -fɛa -a -a san man.»

¹⁶ En Zozi -kɔnnen “tʊ -fɔdɪ 'sia -yrɛ. E 'nan: «Min -tʊ 'be “ta “fɛdɪ -dan dra, en yaa 'wɪ 'vɪ min “kaga “le. ¹⁷ Zɪ “fɛdɪ yi 'bɔ be, en 'e 'suzan 'tʊ 'pa 'sia 'nan 'e 'kʊ o laabu. 'E vɪ -wɛ 'nan: <Ka 'ta! O cɛɛn fɛnɔn dredɪ man.>

¹⁸ 'Pian o -tʊdʊ peɛnɔn 'wɪ 'tʊ 'yɪ, en waa 'vɪ -yrɛ. Min tɛdɛ -a 'vɪ -yrɛ 'nan: <An “sia fei -tʊ 'lɔnan. An “ta -ko -a -nanjenle. -Yee “wean 'i yra 'si, ma'an 'kɔlaman 'lʊdɪ -a dt.>

¹⁹ En -a -tʊ “e 'vɪ -yrɛ 'nan: <An tri 'lɔ -fu. An “ta -ko o -nanjenle, -te o 'nyranman “paa 'kpa -o. -Yee “wean 'i yra 'si, ma'an 'kɔlaman 'lʊdɪ -a dt.>

²⁰ En -a pee “e 'vɪ 'nan: <An “sia lɪ 'panan. -Yee “wean ma'an 'kɔlaman 'lʊdɪ -a dt.>

²¹ Min 'suzan zɛ e 'li 'e da 'e 'tazan -va. 'Wɪ nen o peɛnɔn -a 'vɪ be yaa 'sinan 'pa -yrɛ. -A -nan nen 'bli 'fɔ -a tazan 'bɔ 'ji, en e 'nan 'e 'suzan le 'nan: <I 'kʊ tada 'fla yei, -e 'i vɪ 'yale -tɛnɔn le, en 'i vɪ minnun nen -cɛ cɪ o man be -wɛ, en 'i vɪ minnun nen o yie 'wi be -wɛ, en 'i vɪ minnun nen o “tun “bo be -wɛ, -e 'ka 'ta waa!>

²² En min 'suzan zɛ e -kʊ “nyian. Fɔɔnɔn, en e -ta -a vile 'e 'tazan le 'nan: <An 'san, 'wɪ nen yia 'vɪ be, maan dre, 'pian -nyrannan -mie a tian 'nan.>

²³ -A -nan nen -a tazan -a 'vɪ “nyian -yrɛ 'nan: <I 'kʊ -siblʊ 'nennun da, en 'i 'kʊ fei -paannun da, -e 'i vɪ minnun le 'nan 'o 'ta. 'I 'tʊ o man, -e 'o 'wɪ “man, 'dʊ -e 'men 'kuin 'e fa!> »

²⁴ En Zozi -a 'le 'sran 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'nan, minnun nen Bali o laabu, en wa'a 'wɛ “man “dɛ, o -tʊ 'ka 'taa “fɛdɪ -blɪ le 'an 'va dt.»

-Te -kolaman dredt -a Zozi -sruzan -a?
(Mt 10.37-38)

²⁵ «Be -sru en Zozi Zeruzalem si 'sia 'nyian. Min yra -a -sru «kaga 'kpa. -A -nan nen Zozi 'e 'man lila, en e 'nan -wle 'nan: ²⁶ «Min nen e ya «vale 'e -sɔɔnmlan 'an -sru «be, 'yaan 'sia e 'mlin 'e «'tɪ 'lee 'e «'bu «da. En 'yaan 'sia e 'mlin 'e nan 'lee 'yee 'nennun da. En 'yaan 'sia e 'mlin 'e «'bunun 'lee e «'blunun «da. En 'yaan 'sia e 'mlin 'e 'bɔ 'le 'belidɪ da. -Te ya'a drele zi dɪe, ya'a 'kolaman -e 'e dre 'an -sruzan 'a «fo «dɪ. ²⁷ En «nyian be, min nen e ya «vale 'e -sɔɔnmlan 'an -sru «be, 'e 'wɪ yra yɪdɪ man, en 'e 'wɪ -kadɪ man yiba «plan da! -Te ya'a drele zi dɪe, ya'a 'kolaman -e 'e dre 'an -sruzan 'a «fo «dɪ.

²⁸ -A -kɔɔn «man wɪ -tu nen 'gɜ. Min -tu a 'ka yei, en e ya «vale 'e 'yee 'kɔn -dan -tɔa. Min zɪe zi 'kɔ 'e dre be, yaa «nɔɔnman 'e 'ji 'vaa, en yaa -si «siala. E 'yee «lala -nanjean, -te e bɔa -yee 'kɔn 'tɔvɛ -a -o. ²⁹ «Tɔgɔ -te e 'yee 'kɔn 'pɜ -fɔ 'trɛ 'ji be, -e 'e vɪle 'e 'cɛn «man «dɪ. Tɔɔn minnun nen o 'wɪ zɪe -a -nan ye be, waa sɛɛ wɔdɪ «siala -a vɪdɪ -a 'nan: ³⁰ «Min 'labe e 'kɔn 'tɔdɪ 'sia, 'pian ya'a -kɔlale 'cɛndɪ -a «man «dɪ.)

³¹ En -a -kɔɔn «man wɪ -tu nen «nyian 'gɜ. Mingɔɔnɔn -tu «ta -ko -kuli man mingɔɔnɔn -tu -va. Mingɔɔnɔn zɪe zi 'kɔ 'e dre be, yaa «nɔɔnman 'e 'ji 'vaa, en e -kuli -si «siala. E 'ci «nɔɔnman 'nan, 'yee minnun -kpi fu (10.000) 'gɜe, o -pe «sɔa min -kpi yɔ -tu (20.000) -a? ³² -Te yaa -tɔ 'nan 'e 'pe 'ka 'taa 'sɔle -kuli -a dɪe, e minnun «paa 'sia mingɔɔnɔn -tu zɪe -a va, te 'be a tian 'kɔɔbli. E toba -fɔa -yre 'nan, te 'o 'kuli -tan «nyian dɪ.»

³³ En Zozi -a 'le 'sran 'nan: «'Wɪ 'tuwli zɪe -nyɔɔn 'e dre 'cee vɛ -a! -Te min 'ka 'e 'bli 'silɛ 'yee fɛ pɛɛnɔn da dɪe, ya'a 'kɔla-man -e 'e dre 'an -sruzan 'a «fo «dɪ.

³⁴ 'Wɪ 'kpa, -we a fɛ «'yi «a. 'Pian -te -we 'nɔɔnɔn 'si «man «be, -a dre vɛ «ka

«nyian 'nɔɔnɔn dɪ. ³⁵ E 'ka «nyian «'yi fɛ -tu dre vɛ -a 'trɛda dɪ. En e 'ka -angle -a dɪ. 'Pian waa wɛɛnman 'e «tun. Min nen 'wɪ man «trɔɛn ci -a -wulo -man be, -a san 'e man!»

'Bla nen e 'san be waa 'yɪ
(Mt 18.12-14)

15 Yi -tu da 'sukɔle 'sinɔn «kaga pli Zozi man 'nan -e 'o wei man. En minnun nen o 'tɔ 'wɪlɪdɪ «a «nyian minnun 'le be, o «kaga «ta «nyian. ² 'Wɪ zɪe ya'a Farizen 'nɔn 'lee 'fluba 'ci vɔnɔn 'ci 'sɔle «fo «dɪ. -A -nan nen waa vɪdɪ 'sia 'nan: «Min 'labe, e ta -kli «wɪ dra. E 'wɪ 'wɪlɪdɪ «dɛnɔn «kuan 'e 'pe «fli «a, en o fɛ -ble waa 'e cin va.»

³ -A -nan nen Zozi -kɔɔnɔn «fɔdɪ 'sia -wle. E 'nan: ⁴ «Min -tu -le 'bla a -yaa tu, en -a -tuwli «cɛ 'san «va. Min zɪe yaa dra 'kɔ? Maan ve 'cɛɛ 'nan e 'bla -fuba 'sɔrasien 'wle 'sɔrasien «tɔvɛ «bui «da, -e 'e 'ku -a -tuwli «nen e 'san be -a -wɛɛ. -Njɛɛ dɜv? ⁵ -Te yaa yɪ be, -a ci «nranman 'kpa tɪglɪ. Yaa «sia -e 'e -fɔ 'e 'plabei da. ⁶ -Te e 'bɔla «kɔɔnɔn «be, 'e beenun 'lee 'e «sɔɔnɔn laabo 'e va. Yaa ve -wle 'nan: «'Ka 'ta -e -kaa ci 'e «nran 'e cin va! An 'men 'bla nen e 'san be -a 'yɪ.)

⁷ 'Wɪ 'tuwli zɪe -yɛɛ dra Bali le. -Te min -tuwli «cɛ 'si 'wɪ 'wɪlɪdɪ «dredɪ man, en 'e 'fli -nɔn Bali le be, Bali ci «nranman. Ci «nran nen min -tuwli zɪe, yaa -nɔan Bali le be, e «mlian min -fuba 'sɔrasien 'wle 'sɔrasien nen o ya tɪglɪ 'va be -wee ci «nran nen waa -nɔan Bali le be -a da.»

'Lein 'wle nen e 'san be waa 'yɪ

⁸ En Zozi -a 'vɪ «nyian -wle 'nan: «-Te lumɔn -tu -le 'lein 'wle a -fu, en -a -tuwli «cɛ 'san «va «be, e -kannen -fɔa «nen, -e 'e 'yee 'kuin «koodɪ 'sia. Yaa -wɛɛman -trillii, -e 'e yɪ. ⁹ -Te yaa 'yɪ be, 'e «luɛnɔn 'lee 'e «sɔɔnɔn laabo 'e 'va. Yaa ve -wle 'nan: «'Ka 'ta -e -kaa ci 'e «nran 'e cin va! An 'men 'lein 'wle nen e 'san be -a 'yɪ.)

¹⁰Wt 'towlı zıe -yee dra Bali 'le 'pasionon nen laji be -wle. -Te min -towlı "ce 'si 'wı 'wlıdı "dredt man, en 'e 'fli -non Bali le be, Bali -le 'pasionon 'ci "nranman.»

'Nen "tı 'lee 'yee 'nennun "fli "le 'wı

¹¹Zozi -konnun "tu -fo "nyian -wle. E 'nan: «Min -tu a, en -yee 'nennun a "fli. ¹²Yi -tu da be, en -a "tiennenzan -a 'vı 'e "tı "le 'nan: «An "tı, 'an 'blınan nen e -taa "konle 'men ve -a be, 'i -non 'men!» -A -nan nen o "tı 'e yıfe ceen 'e cin man -wle.

¹³Yi "fli, yaa, "be -sru en -a "tiennenzan 'bı 'yee ve peenon 'tan. Yaa man "lala 'si, en e -ku -a -blıle 'fla 'kobbli 'tu da, te 'e 'ci 'so winun dra. ¹⁴"Yee 'cen -a -blıdı man be, te dra -dan 'le "so 'fla zıe -a da. -A -nan nen 'e yra yıdı 'sia. ¹⁵En e -ku toba -föle 'fla zıe -a da min -tu le, 'nan -e 'e 'nyranman "va. Min zıe 'be 'pa 'sia 'nan 'e 'ku 'e yie 'to 'yee 'srnun va lua. ¹⁶Dra -a -tea, e ya "vale 'e 'srnun -blıfe -ble, 'pian min -tu 'ka -a -non -yre "fo "dı.

¹⁷En 'e 'wulo 'ji "nröndı "sia. Yaa 'vı 'e 'ji 'nan: «An "tı "le 'nyranman 'panon 'be fe -ble -mien, te e o "kle. 'Pian meen -kaa "dra lı 'gı. ¹⁸Wı nen an -taa -a drele be -nyren 'gı. An lia 'an da 'an "tı 'va -e 'an vı -yre 'nan: «An "tı, 'i yra 'si! 'An 'wı 'wlıdı dre Bali wlu, en 'an 'wı 'wlıdı dre 'yie. ¹⁹E 'ka "le 'waan laabu "nyian 'yie 'nen "fo "dı. 'I yra 'si, 'yan dre 'yie 'nyranman 'pazan 'tu -a!» »

²⁰-A -nan nen e 'li 'e da 'e "tı 'va. E -fu "konnun "man -kobbli, en -a "tı -a 'yı. -Yee 'nen nyrında -sen "da, en e -ku -a 'le flan -a. Yaa 'kun, en e -atu -te "man.

²¹-A -pı "e -yre 'nan: «An "tı, an 'wı 'wlıdı dre Bali wlu, en an 'wı 'wlıdı dre 'yie. E 'ka "le 'waan laabu "nyian 'yie 'nen "fo "dı.»

²²'Pian -a "tı -a 'vı 'yee nonnun le 'nan: «Ka 'ta "nyıandı so -tre fenyian -a, -e 'ka wı 'men 'nen 'gıe -a da! 'Ka sönwle wı -a -pe 'wle man, -e 'ka 'manwua "wı

-a cein -man! ²³'Ka 'ta tri -blonen böadı be -a, -e 'kaa -te -yre! E ya "le -kaa "fedi -blı, -e -kaa ci 'e "nran 'e cin va. ²⁴Kö 'an 'pı nen kaa ye 'gıe, e -ka, en e fuı. E 'san, en maan 'yı.» Töon en o "fedi dredt 'sia.

²⁵Tı zıe -a wlu be, te -yee 'nen cejenen-zan a tian fei. Zı e 'si fei, e ya -tanan be, "yee -pli "konnun "man be, en e "dre 'man. ²⁶-A -nan nen e non -tu laabu, en e "konnun "wı laabu -yrı. ²⁷'Be 'vı -yre 'nan: «I -suannen 'be 'ta. 'I "tı tri -blonen böadı be -a -te -yre, 'nan 'wı 'tu 'ka drele -yre "dı -le "wean.»

²⁸Wı zıe e 'bli 'fo "ji, en e 'ka "vale 'e -wıamlan "konnun "dı. Töon en -a "tı 'böla. E toba -födı 'sia -yre 'nan 'e -wıla "konnun. ²⁹'Pian e 'nan 'e "tı "le 'nan: «An le "kaga 'kpa nen 'gı, te 'an 'nyranman "paa 'yie, en ma'an tian 'li -a vıle 'yie 'wı 'tu man -ceje dı. 'Pian yı'a tian bo 'nen 'towlı "nonle 'men, -e 'ku "fedi -blı "va 'ku 'vale 'an beenun -a dı. ³⁰"I 'yı, 'wı nen yia dre be -a! 'I 'pı nen e 'yie "lala peenon blı lımönnun man be, zı e -ta be, en i tri -blonen böadı be -a -te -yre.»

³¹En -a "tı "e -yre 'nan: «Men 'nen, tu peenon man be, i ya 'an 'va 'gı, en 'an yıfe peenon be e ya 'yie ve -a. ³²E ya "le -kaa "fedi -blı, -e -kaa ci 'e "nran 'e cin va. -Ka'a 'kolaman -e -kaa 'wı 'pee dre "fo "dı, kö 'i -suannen 'gıe e -ka, en e fuı, e 'san, en maan 'yı.» »

'Ka 'man wı, "tre "wı -le "wean!

16 "Be -sru Zozi -konnun "tu -födı 'sia 'e -srnun le. E 'nan: «Fezan -tu a, en min -tu 'be 'e yie -töa -a yıfe peenon 'va. En minnun -a -nan see 'wı fezan zıe -yre 'nan, min nen 'e yie -töa -a yıfe va be, yaa "sia "va te 'e man wı dra -a. ²-A -nan nen fezan -a laabu, en e 'wı 'gıe -a laabu -yrı. E 'nan: «Me "wı nen maan 'man 'i man 'gı? Yı'a 'kolaman -e 'i 'fu 'an yıfe da "nyian "fo "dı. -Yee "wean 'nyranman peenon nen yia 'pa be, 'i -sru "vı 'men!»

³En min nen 'e yie -tɔa -a yufe va be, 'e 'ci "nrɔndɔ 'sia. Yaa 'vɪ 'e 'ji 'nan: <An 'san "ta 'men 'nyranman "sia 'an 'lɔ. -Me "nen an -taa -a drele "men? An "koe "ka -e 'an fei 'pa dɪ, en 'tra 'tedɪ 'yra 'an -tɛa. ⁴Pian 'wɪ nen 'kɔ 'an dre -e minnun 'o 'an yɪ "yi "be, maan -tɔa. 'Wɪ zɪe -a 'bɔ nen maan dra, 'be 'le vɛ be, -te 'an 'san 'si 'an man be, -e minnun 'waan 'kun 'o 'pɛ "fli "a 'wee "kɔnnen.)

⁵-A -nan nen minnun nen -a san -le fien cɪ o da be, e o laabudɪ 'sia 'tɔdɔ. Yaa laabu -a tɛdɛ -lɔ 'nan: <An 'san -le fien a 'i da wea?

⁶"Be -yre 'nan: <E ya 'nyrɔn "tugu -yaa tu!>

En e -yre 'nan: <I 'yie 'fluba 'si, 'i -nyran "nyianɔ, -e 'i cren -tɛ -fuba 'soolu!>

⁷"Be -sru yaa laabu "nyian -a -tu -lɔ 'nan: <Bii "nun? E ya "yie 'lɔ wea?>

"Be -yre 'nan: <E ya 'saa 'wle 'plablu -yaa tu.>

En e -yre 'nan: <I 'yie 'fluba 'si, -e 'i cren -tɛ -fuba 'sɔra!>

⁸En Zozi -a 'le 'sran 'e -srɔnɔn le 'nan: «Min 'suzan 'wɪdɪ zɪe, e 'wɪ 'tɔ wɪ dre. Maan ve 'cɛɛ 'nan, minnun nen wa'a Bali tɔa dɪe, o 'wɪ -tɔa 'o cin yei e "mlian minnun nen o cɪ Bali -le vɛ -a be o da.

⁹-Yee "wean 'wɪ zɪe -a da nen 'ka 'ci "nrɔn -e 'ka 'wɪ dre! 'Ka bee -wɛɛ "lala nen e ya 'wɪ 'wɪdɪ 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn pou -a be -a! -Te ka 'wɪ zɪe -a dre be, tu nen "lala 'wɪ 'ka 'kɔan "nyian dɪe, o 'ka "kuan 'o 'pɛ "fli "a Bali fla.

¹⁰-Te min dre wɪ a tɔglɪ 'wɪ 'sezenen pɛɛnɔn 'ji be, min dre wɪ -kɔan tɔglɪ 'wɪ -dandan ji. En -te min -dawli ye "yi 'wɪ 'sezenen pɛɛnɔn 'ji be, min -dawli ye "yi 'wɪ -dandan ji. ¹¹-Yee "wean -te minnun 'ka yi -telea 'ka da "lala nen e ya 'wɪ 'wɪdɪ 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn pou -a be -a va dɪe, Bali 'ka fe nen e cɪ tɔglɪ be -a nɔan 'cɛɛ dɪ. ¹²En -te minnun 'ka yi -telea 'ka da fe nen e 'ka 'cee vɛ -a dɪe -a va dɪe, fe nen Bali -a 'pla 'cee vɛ -a be, ya'a nɔan 'cɛɛ dɪ.

¹³Maan ve 'cɛɛ 'nan, nɔan -tu 'ka 'kɔla-man -e 'e min "fli 'su 'e cin -a dɪ. E lɛa-man -a -tu man, te ya'a -tu ye "yi "dɪ. Fe -le "wean nen an 'wɪ zɪe -a 'vɪ be, min nen e "lala ye "yi "be, ya'a 'kɔlaman -e 'e Bali yɪ "yi "dɪ.»

¹⁴Farizen 'nɔn nen -nan be, zɪ o 'winun zɪe -a 'man be, en o Zozi 'she blɪ. Kɔɔ o "lala ye "yi. ¹⁵-A -nan nen Zozi "e 'nan -wle 'nan: «'Ka 'fli dra min yie le min tɔglɪ-nun -a. 'Pian Bali 'cee ci "nrɔndɪ ye. En fe nen minnun -a "siala 'nan, ka ya 'wɪ -dan drɛnan be, Bali "le 'va be, e ya 'wɪ 'wɪdɪ "a "fo.

¹⁶-Pei -tɔ winun nen Bali -a -nɔn Moizi le be, 'lee 'winun nen Bali 'lewei vɔnɔn 'a 'vɪ be, -a da nen minnun 'ta 'wɔla -trilii en Zan -ta. 'Pian zɪ e -ta be, en Bali -le 'wɪ 'nɔnɔn nen 'nan -yee mingɔnnen -blɪdɪ 'bɔ 'kogo be, waa vɪdɪ 'sia minnun le. -A -nan nen minnun "kaga -a "vale 'nan Bali 'e mingɔnnen -blɪ 'o da. ¹⁷'Pian -te labli 'lee 'trɛ 'ka tian 'nyanle dɪe, te -pei -le 'wɪ "wennen 'tɔwli 'ka tian 'silɛ "da "fo "dɪ.

¹⁸-Yee "wean min nen e 'si 'e nan man en e li pee 'pa be, te e li wɛɛ 'e nan ceje man. En "nyian be, min nen e li nen -a -sran -a 'bɔla be -a 'pa be, te min nan wɛɛ.»

Fezan -tu 'lee Laza man -kɔnnen

¹⁹"Be -sru Zozi -kɔnnen "tu -fɔ "nyian. E 'nan: «Fezan -tu a. Min zɪe mingɔnnen-nun da sɔ nen -a 'fle cɪ be, -nyren yaa wo. En tu -tɔdɔ pɛɛnɔn man te -a ci a 'e 'sɔdɪ, te e "fɛdɪ -ble. ²⁰En 'yale -tezan -tu a "nyian. Wɛɛ laabo Laza. Min zɪe mlɔn "a -a 'kɔle pɛɛnɔn da. En e ya 'e nyinnandɪ fezan zɪe -yee -klɔn -yre "nen. ²¹E ya "vale 'e fezan 'nean pɔnnen nen e -seanla be -a -ble. 'Pian min -tu 'ka -a -nɔnle -yre "dɪ. E ya 'e nyinnandɪ fe zɪe -a -nan, te -plɛnnun -a mlɔnnun 'ji flannan.

²²Yi -tu 'bɔ en 'yale -tezan zɪe e -ka. -A -nan nen Bali -le 'pasianɔn -a 'si, o -ku -a Abraam "srɔn.

“Be -sru en fezan “e “ka 'wu “nyian, en wee 'wu. ²³ Zi e 'bɔla -yremo fla be, en 'e yra yidi 'sia. -A -nan nen 'e yie 'tɔ lou, en e Abraam 'yi 'kɔɔbli, te Laza yra -a “srɔn. ²⁴ En e -paandi 'sia. E 'nan: <Kv tra Abraam, 'an nyirinda 'e 'sen 'i da! 'I yra 'si, 'i Laza 'pa 'sia 'e 'ta 'e 'pe 'wle wu 'yia, -e 'e 'tɔ 'an 'le! Kɔɔ 'an ya 'an yra yinan 'te 'gve -a va.>

²⁵ En Abraam “e -yre 'nan: <Men 'nen, -a -cin 'e 'tɔ 'i 'ji 'nan, tu nen i ya 'treda be i “yi 'yi, te Laza “e yra ye. -Yee “wean 'be nen 'gve, -a “sii tu 'bɔ en 'yie yra yi tu 'bɔ.

²⁶ En “nyian be -klu -dan -kaa cɛen 'e cin man. -Te min a “vale 'nan 'e “sia 'ku 'va 'gʊ -e 'e 'lu 'ka 'va nun be, ya'a 'kolaman -a dredi -a dɪ. En -te min a “vale 'nan 'e “sia 'ka 'va nun -e 'e 'ta 'ku 'va 'gve, ya'a 'kolaman -a dredi -a dɪ.>

²⁷ Tɔɔn fezan -a 'vɪ -yre 'nan: <Kv tra Abraam, 'pian mein tru “baa, 'i Laza 'pa 'sia 'an “tɪ “le “kɔɔnen! ²⁸ An “bɔvunun a 'soolu, -e 'e 'wɪ tin 'ba -wle, “tɔɔ 'o 'ta fenan nen 'an yra ye 'gve -a -nan.>

²⁹ En Abraam “e -yre 'nan: <Bali -le -pei -tɔ wunun nen yaa -nɔn Moizi le be, e ya o va nun. En 'wunun nen Bali 'lewei vɪnɔn 'a 'vɪ be, e ya o va nun. 'O “trɔɛn “tɔ -yre -e 'o 'ta wɔla “da!>

³⁰ En fezan -a 'vɪ -yre 'nan: <Kv tra Abraam, 'be 'ka 'bɔa waa “fo “dɪ. 'Pian -te min 'si -kanɔn 'va, en e -ku 'wɪ tin 'bale -wle “be, waa wei maan. 'O “sia 'wɪ 'wɪldɪ “dredi man, -e 'o -sɔɔnla Bali -sru.>

³¹ -A -nan nen Abraam -a 'vɪ -yre 'nan: <Te wa'a 'o “trɔɛn 'tɔa Bali -le -pei -tɔ wunun nen yaa -nɔn Moizi le be -yre “dɪe, en -te wa'a 'o “trɔɛn 'tɔa 'wunun nen Bali 'lewei vɪnɔn 'a 'vɪ be -yre “dɪe, te wa'a 'kolaman “nyian -e 'o “trɔɛn “tɔ min nen e 'si -kanɔn 'va be -a wei le dɪ.>

Zozi 'wɪ 'pla 'e -srɔnɔn le

(Mt 18.6-7, 15, 21-22; Mk 9.42)

17 “Be -sru en Zozi -a 'vɪ 'e -srɔnɔn le 'nan: «Wunun nen o -kolaman o

min “sia Bali -sru “be, o ya 'treda “kaga. 'Pian min nen yaa dre en 'wɪ zɪe 'e bɔ min -tu man be, 'wɪ -taa “bɔle -a san man. ² E ya “le 'o -kɔlebu -fɔ min zɪe -a 'klan, -e 'o tuw jemie -va. 'Be “yi mlin, “tɔɔ 'e dre -e 'men 'nen 'tu 'e 'si 'an -sru. ³ Ka dre “yi 'ka 'fli -va!

-Te 'i “bɔvɪ -tu 'wɪ 'wɪldɪ dre be, 'i 'wɪ tɔɔ tin 'ba -yre. -Te yaa -tɔ 'e 'fli -lɔ be, -e 'i man wɪ 'ce! ⁴ En -te e 'wɪ 'wɪldɪ dre 'yie 'e 'pa -a 'sɔravli yide 'wle 'towli 'wlu, te e lia 'e da 'i 'va 'e 'pa -a 'sɔravli, te yaa ve 'yie 'e 'bɔ 'a be, 'i man wɪ 'ce!>

⁵ -A -nan nen Zozi 'le 'pasianɔn -a 'vɪ Minsan 'bɔ le 'nan: <I 'kue yi -teradɪ 'i da 'pa “da!>

⁶ En Minsan “e 'nan: <Te 'cee yi -teradɪ Bali da a “wennɔn “le fei fe 'wle 'tu -le 'wɪ 'zv be, kaa ve yiba -dan 'gve -yre 'nan: <I 'svra, 'i 'ku -tɔ jemie -va, yaa dra.>

Zozi -srɔzan 'nyranman “paa 'e 'ci -a -twɔli

⁷ «Ka 'ci “nrɔn 'wɪ 'gve -a da! 'Cee nɔan a, en e 'nyranman “paa 'cee fei, -te 'be “cɛe dɪ, 'e yie -tɔa 'cee -winun va. Min -tu 'ka 'ka yei, -te nɔan zɪe e 'si lua, e -ta be, -e 'e vɪ -yre 'nan: <I 'ta “nyiandv -nyran fe -sru “dɪ?> ⁸ Pian yaa ve -yre 'nan: <I fenun -tɔɛn “nyiandv, 'i 'man wɔv, -e 'i 'ta 'men fe 'pa! -Te an fe bli, an 'kan, en an 'yi mlin be, -e 'i 'yie ve -blu.> ⁹ En “nyian be, min -tu 'ka 'yee nɔan muo 'fɔa 'nyranman nen yaa 'pa be -a man dɪ. ¹⁰ Zi ka cɪ Bali lɔ zɪe. -Yee “wean -te ka cɛen Bali -le 'nyranman nen e 'nan 'ka 'pa be -a man be, 'ka vɪ 'nan: <Nɔan “tun “nen 'kua. 'Wɪ nen e cɪ “le 'ku dre be, -a 'bɔ nen kua dre.> »

Zozi -kogobe 'si min -fu man

¹¹ Te Zozi a -kɔnan Zeruzalem zia be, e ciladɪ 'sia Samari 'leɔlɔn 'lee Galile 'leɔlɔn yei. ¹² Zi Zozi “ta bɔala 'fla 'tu da be, en -kogobe -tenɔn 'fu -ta -a 'le. 'O -fu “man “kɔɔbli, ¹³ en o -paandi 'sia -yre.

Waa 'vɪ 'nan: «'Kv 'san Zozi! 'I yra 'si! 'I 'kv nyrinda 'si!»

¹⁴Zɪ Zozi o 'yɪ bɛ, ɛn e 'nan -wɛ 'nan: «'Ka 'kv 'ka 'fli -kɔɔn Bali -pannɔn lɛ.» “Wɛɛ -kɔn -kɔnan -sia bɛ, ɛn -kogobe 'si o pɛɛnɔn man.

¹⁵Zɪ o va min -tv -a 'yɪ 'nan, -kogobe 'si 'e man bɛ, ɛn e 'li 'e da Zozi 'va. E Bali 'tɔ bɔdɪ 'sia wei 'plɛblɛ 'a. ¹⁶Zɪ e 'bɔ Zozi man bɛ, ɛn e “pɔ sɔɔn “wlu, 'e yra blula, ɛn yaa muo “fɔdɪ 'sia. Min zɪɛ e “sia Samari, Zuif min “cɛɛ dɪ.

¹⁷ɛn Zozi -a laabu minnun lɔ 'nan: «-Kogobe 'si min -fu bɛ, o pɛɛnɔn man. ɛn min 'sɔrasien a nyin zia? ¹⁸-Mɛ “le “wean nen min nen e 'ka Zuif min -a dɛɛ, -yɛɛ 'si o yei, ɛn e -ta Bali 'tɔ “yi “vɛlɛ?» ¹⁹-A -nan nen Zozi -a 'vɪ min zɪɛ -yrɛ 'nan: «'I 'wluan, 'i 'kv! 'I yi -tera 'an da, -yɛɛ “wean 'i beli.»

Bali mingɔnɔn -ble min da 'kɔ?

(Mt 24.23)

²⁰Farizen 'nɔn -a laabu Zozi 'lɔ 'nan: «Tɔ “cɛn “man nen Bali mingɔnɔn -blɪdɪ “siala?» ɛn e -wɛ 'nan: «Bali -le mingɔnɔn -blɪdɪ 'ka 'taa “le fɛ nen waa ye bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zv dɪ. ²¹ɛn wa'a 'kɔlaman -e 'o vɪ 'nan, -yɛɛ 'bɔla -mien dɪ, ɛn -yɛɛ 'bɔla 'gɔ dɪ. Maan ve 'cɛɛ 'nan Bali mingɔnɔn -blɪdɪ 'sia 'ka yei 'va.»

Zozi 'le -tadɪ pee dra 'kɔ?

(Mt 24.26-28, 37-41)

²²“Bɛ -sru ɛn Zozi -a 'vɪ 'e -srɔnɔn lɛ 'nan: «Tɔ -tv -taa “bɔlɛ bɛ, te ka ya “va 'nan 'ka Blamin -pɪ ye. -Te e ya yi -tuwli “cɛ “a oo, ka ya “vale 'ka ye -kpɔ, 'pian ka'a 'kɔlaman -a yɪdɪ -a “fo “dɪ. ²³Tɔ zɪɛ -a man nen minnun -a ve 'cɛɛ 'nan, e ya -mien, ɛn e ya 'gɔ. 'Pian te 'ka 'kv -nan dɪ, ɛn te 'ka sɔɔnla o -sru “dɪ. ²⁴Kɔɔ tv nen Blamin -pɪ -taa “man “bɛ, e -taa “le laa -paan “le 'wɪ 'zv. E 'wlei -wlei -fɔa, -e -a

-san 'e labli 'cɛn 'ji “fo. ²⁵'Pian e ya “le Blamin -pɪ 'e yra yɪ, ɛn -naagɔnɔn 'o 'nan “man 'vaa, -e 'wɪ zɪɛ 'e dre.

²⁶Tɔ nen Blamin -pɪ -taa “man “bɛ, 'wɪnun nen minnun -a dre 'li Noe tv va bɛ, waa dra “nyian. ²⁷Kɔɔ Noe tv va bɛ, minnun fɛ blɪ, o -wɛn mlin, o lu 'pa, ɛn o -kɔnɔn 'pa. Waa dre zɪɛ -trilii, ɛn tv nen Noe -wlamlan -klu -dan ji bɛ e 'bɔ. Tɔ zɪɛ -a man nen laa -dan fendɪ 'sia, ɛn o pɛɛnɔn 'nan -nyan.

²⁸ɛn “nyian bɛ, 'wɪnun nen minnun -a dre 'li Lɔt tv va bɛ, waa dra “nyian. Minnun fɛ blɪ, o -wɛn mlin, o fenun lɔɔ, o fenun taan, o feinun paa, o 'kɔnnun tɔɔ. ²⁹'Pian yi nen Lɔt 'si Sodɔm bɛ, -a -nan nen Bali 'tɛ 'lee 'tɛ nyin nen -a -koei “min -tea “bɛ, -a -fen laa 'a 'fla zɪɛ -a da. ɛn o pɛɛnɔn 'nan -nyan.

³⁰'Wɪ 'tuwli zɪɛ -a 'bɔ nen minnun -kɔan -a drenan, ɛn Blamin -pɪ -taa. ³¹Tɔ zɪɛ -a man bɛ, min nen e cɪ 'yɛɛ 'kɔn 'le “nen “bɛ, te 'e -wla 'kuin fɛ -tv 'sinan dɪ! ɛn min nen fei bɛ, te 'e li 'e da 'fla dɪ! ³²'Wɪ nen 'li e 'bɔ Lɔt nan man, te 'e yie 'tɔ 'e koda bɛ, 'e 'wɪ 'cin -trɔa 'ka 'ji! ³³Min nen e cɪ 'e 'ladɪ 'yɛɛ 'treda da bɛ, ya'a ye dɪ. 'Pian min nen 'e 'pɛ 'si 'yɛɛ 'treda da “fo, ɛn yaa -nɔn 'mɛn bɛ, -a san 'bɛ 'belidɪ nen ya'a 'nyaan dɛ -a ye.»

³⁴ɛn Zozi -a 'le 'sran 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'nan, -pɛi zɪɛ -a man bɛ, min “fli -kɔan 'o nyinnandɪ -saa -tuwli “da, waa -tu “siala, -e -a -tu “e -fuv. ³⁵ɛn lumɔn “fli -kɔan “fɛ -sɔnnan, waa -tu “siala, -e -a -tu “e -fuv. ³⁶[ɛn min “fli -kɔan fei -tuwli “da, waa -tu “siala, -e -a -tu “e -fuv.]

³⁷-A -nan nen Zozi -srunɔn -a laabu -yrɔ 'nan: «'Kv 'san! 'Wɪ zɪɛ nyin zia nen e dra?»

ɛn e 'nan -wɛ 'nan: «Fenan nen -wi -kadɪ cɪ 'e pladɪ bɛ, -a ta lou “nen -wi pea “blɪ “lomannun 'o 'ble!»

**Zozi -kōnnen “fō tin 'bazan
'tu 'lee -cale -tu man**

18 “Be -sru en Zozi -kōnnen “tu -fōdɪ 'sia -wle. E ya “vale 'e -kōnman -wle 'nan 'o Bali tru 'ba tu pēnōn man, te o “koe 'e 'nyan dɪ. ²E 'nan -wle 'nan: «Fla 'tu da be, tin 'bazan 'tu a -nan. Min zɪe ya'a 'klan man Bali lɔ dɪ, en -a yie 'ka 'naan min man dɪ. ³En -cale -tu a “nyian 'fla -towlɪ 'bɔ zɪe -a da. Tu pēnōn man be, e -taa 'yee 'wɪ 'a tin 'bazan zɪe -yre. Yaa ve -yre 'nan, 'e 'tɔ 'e -sru -e 'yee tin 'e 'te 'e 'nanmanzan da.

⁴-A -nan 'mɔn 'wɪ zɪe -a drenan, te ya'a -yee tin 'baa “fo “dɪ. 'Pian zɪ yɪ -tu 'bɔ be, en 'e 'ci “nrɔndɪ 'sia. Yaa 'vɪ 'e 'ji 'nan: «Ma'an 'klan man Bali lɔ dɪ. En 'an yie 'ka 'naan min man dɪ. ⁵'Pian -cale 'gʊe, e see “paa 'an man “buu, -yee “wean an -yee tin dra 'nōnōn. Maan dra zɪe -e 'e vile 'e 'wɪ 'wɪdɪ “dre 'men dɪ.»

⁶En Minsan -a 'le 'sran -wle 'nan: «Wɪ nen tin 'bazan 'wɪdɪ zɪe 'e 'sia -a vɪnan be, kaa 'man 'kpa? ⁷E ya 'ka 'ji 'nan, minnun nen Bali o 'si “va 'yee vɛ -a te o -paanman -yre “tu pēnōn man be, 'e “trɔen “sia o va? -Ceje, ya'a dra “fo “dɪ. ⁸Maan ve 'cɛɛ 'nan, Bali 'ka 'mɔan dɪ, te e -tɔ o -sru -e 'e tin 'nōnōn 'nɔn -wle. 'Be a zɪ, 'pian tu nen Blamin -pɪ -taa “nyian 'trɛda be, e bɔa minnun nen o yɪ -tɛra Bali da be o man?»

**Zozi -kōnnen “fō Farizen min
'lee 'sukɔle 'sizan 'tu man**

⁹Zozi -kōnnen “tu -fōdɪ 'sia minnun nen 'o 'fli “siala min tɪglunun -a, te wa'a 'o bɔenun siala min tɪglunun -a dɪe, o man. E 'nan: ¹⁰«Min “fli 'be 'kʊ Bali tru 'bale Bali -pan 'kuin. Min -tu a Farizen min -a, en -a -tu a 'sukɔle 'sizan 'a. ¹¹Farizen min a 'e 'tɔdɪ lou, en e Bali tru 'badɪ 'sia 'e 'ji. E 'nan: «Bali, mein muo -fɔa 'nan an 'ka “le min peenun -le 'wɪ 'zʊ dɪ. Kɔɔ o crin wo, en o ya 'wɪ 'wɪdɪ “drenōn 'a, en o ya min

nan -weenōn 'a. En “nyian be mein muo -fɔa 'nan an 'ka “le 'sukɔle 'sizan 'labɛ -yee 'wɪ 'zʊ dɪ. ¹²Kɔɔ an fɛ “sɔan yɪ “fli 'flɛ 'tu -ji, en fɛ pēnōn nen maan ye be, maan -fuzan -nɔan 'yie.»

¹³Tu zɪe -a wɪlu be te 'sukɔle 'sizan a 'e 'tɔdɪ -kɔɔbli, en e ya Bali tru 'banan. 'E 'wulo -fɔ 'e 'wɪlu, en 'e 'pɛ 'pa 'e 'kɔle “nen. En yaa vɪdɪ 'sia 'nan: «Bali 'i yra 'si! 'Wɪ 'wɪdɪ “drezan nen maan, 'yian nyrinda 'si!»

¹⁴En Zozi -a 'le 'sran 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'nan, 'sukɔle 'sizan zɪe, 'o 'vale Bali -a o yɪ “sɛn 'e cin va, en e -kʊ 'yee “kōnnen. 'Pian Farizen min 'lee Bali yɛi 'ka 'sɛnlɛ 'e cin va dɪ. Kɔɔ min nen 'e 'fli “siala -dan be, Bali -a dra “wennōn. En min nen 'e 'fli dre “wennōn be, Bali -a dra -dan.»

Zozi -fɛa 'vɪ nannannun man

(Mt 19.13-15; Mk 10.13-16)

¹⁵Yɪ -tu be, en minnun -tadɪ 'sia nannannun -a Zozi le, 'nan -e 'e kle o man. 'Pian zɪ -a -srunōn 'wɪ zɪe -a -nan 'yɪ be, en o -si -tɔ -wɪɔ. ¹⁶-A -nan nen Zozi nannannun laabʊ 'e 'va, en e 'nan 'e -srunōn le 'nan: «'Ka nannannun 'tʊt 'o 'ta 'an 'va! Te 'ka 'si -tɔ -wɪɔ “dɪ! Kɔɔ minnun nen “le nannannun -le 'wɪ 'zʊ be, Bali -le mingōn -nen trɛda si a 'e 'le 'sɔdɪ -wle. ¹⁷Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, minnun nen wa'a yɪ tɛala Bali da “le zɪ nannannun yɪ -tɛala 'o “tɪ “da be -yee 'wɪ 'zʊ dɪe, Bali 'ka mingōnnen ble o da “fo “dɪ.»

Fezan -tu -le 'wɪ

(Mt 19.16-30; Mk 10.17-31)

¹⁸“Be -sru en min tazan -tu -ta 'wɪ laabʊle Zozi 'lɔ. E 'nan: «Bali -le 'wɪ “paazan, i ya min tɪglɪ 'a. Maan dra 'kɔ, -e 'an 'belɪdɪ nen ya'a 'nyaan dɪe, -a yɪ?»

¹⁹En Zozi “e 'nan -yre 'nan: «-Me “le “wean nen, yia ve 'nan an ya min tɪglɪ 'a? Min -tu 'ka tɪglɪ dɪ, -te ya'a 'silɛa Bali -towlɪ “a dɪe. ²⁰Bali -le -peɪ -tɔ winun 'gʊe, yia -tɔa. -Nyren 'nan:

«Te 'i min nan -wɛɛ “dɪ!
 Te 'i dre min -tezan -a dɪ!
 Te 'i crin wɔ dɪ!
 Te 'i 'wlu 'sen min man dɪ!

'I yie 'e 'nan 'i “tɪ 'lee 'i “bu “man!» »

²¹ En e 'nan Zozi lɛ 'nan: «'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ, maan dɛdɪ 'sia 'an “wennen da, en an dre ceje.»

²² Zɪ Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, en e 'nan -yɛ 'nan: «'Pian 'yie 'wɪ 'fɔ -tɔ. -Nyɛɛn 'nan, 'i 'yie fenun pɛɛnɔn 'tan, -e 'i man “lala -pli 'yale -tenɔn man. -Te yaa dre zɪɛ, laji fenun nen, wa'a sɛman dɪɛ, o dra 'yie vɛ -a. “Be -sru -e 'i -sɔɔnla 'an -sru!»

²³ Zɪ e 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, en -a -pɛ -sru -tɔa, kɔɔ -a yɪfɛ a “kaga.

²⁴ Zɪ Zozi -a 'yɪ 'nan -a ta dre 'trɔdrɔ bɛ, en e 'nan: «Minnun nen, o yɪfɛ a “kaga 'trɛda bɛ, -wee -sɔɔnladɪ Bali -sru “a 'tɔndɔn. ²⁵ Maan ve 'cɛɛ 'nan, -wi -dan nen waa laabo shamo bɛ, ya'a 'kolaman -wladɪ -a 'menzɛɛn -yɛ ji dɪ. -A -tɔwli “nen “nyian fenɔn 'le vɛ -a, -wee -sɔɔnladɪ Bali -sru “a 'pleble 'wɪdɪ.»

²⁶ Zɪ minnun 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, en o 'nan: «-Te 'bɛ a zɪɛ, -tɛ -kolaman 'sɪdɪ -a 'wɪ 'ji “men?»

²⁷ En Zozi “e 'nan -wɛɛ 'nan: «'Wɪ nen min 'ka 'kolaman -a dɛdɪ -a dɪɛ, Bali -kolaman -a dɛdɪ -a.»

²⁸ -A -nan nen Pieri -a 'vɪ -yɛɛ 'nan: «Minsan, 'ku 'bɔ 'gɔɛ, ku 'si 'kɔɛ fenun pɛɛnɔn -sru, en ku sɔɔnla 'i -sru!»

²⁹ En Zozi -a 'vɪ -wɛɛ 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, min oo min nen e 'si 'yɛɛ “kɔnnɛn, -tɛ 'bɛ “cɛɛ dɪ, e 'si 'e “bu-nun 'lee 'e “blunun -sru, -tɛ 'bɛ “cɛɛ dɪ, e 'si 'e “bu 'lee 'e “tɪ -sru, -tɛ 'bɛ “cɛɛ dɪ, e 'si 'yɛɛ 'nennun -sru, 'nan -e Bali 'e mingɔn-nɛn -blɪ 'e da -le “wean bɛ, ³⁰ -a san zɪɛ e fɛ pee ye “kaga 'trɛda. En “bɛ -sru tɔ nen Bali fɛ pɛɛnɔn limlan bɛ e 'belɪdɪ nen ya'a 'nyaan dɪɛ -a ye.»

Zozi 'e 'kanan 'lee 'e wluandɪ -kanɔn 'va wɪ 'pa yaagazan 'vɪ

(Mt 20.17-19; Mk 10.32-34)

³¹ “Be -sru en Zozi 'e -srunɔn 'fuda “fli 'saza laabu. En e 'nan -wɛɛ 'nan: «-Kaa “ta -ko Zeruzalem, -e 'wɪ pɛɛnɔn nen Bali 'lewei vɔnɔn -a 'vɪ Blamin -pɪ man bɛ, 'e 'le sɔɔ. -Nyɛɛn 'nan: ³² Minnun -a -nɔan minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ -wɛɛ, -e 'o -tɛ. Minnun zɪɛ, waa sɛɛ wo, o 'le 'yi -sɛan -a yɛɛ, ³³ waa -sɔan -ngble -a, -e 'o 'ku -a -tɛ. 'Pian -a yi yaagazan da bɛ, -e 'e 'wluandɪ -kanɔn 'va.»

³⁴ -A -srunɔn 'ka 'wɪ zɪɛ -a -ci manlɛ dɪ. -A -ci -fɔ 'e yɔɔdɪ o man. 'Wɪ nen Zozi “e 'nan 'e ve bɛ, wa'a -tɔlɛ dɪ.

Zozi yie 'wizan -tɔ beli

(Mt 20.29-34; Mk 10.46-52)

³⁵ Zozi a -plinan Zeriko 'fla “srɔn, te yie 'wizan -tɔ yɛɛ 'e -nyrandɪ -si man, te e fenun tru “baa. ³⁶ Zɪ yie 'wizan zɪɛ, e minnun -cin 'man 'ciunan bɛ, en yaa laabu 'nan: «-Mɛ 'bɛ dre?»

³⁷ O -yɛɛ 'nan: «Nazaretɪ min Zozi 'bɛ cɪ ciunan!»

³⁸ -A -nan nen e -paandɪ 'sia. E 'nan: «David kluda min Zozi, 'i yɛɛ 'si, 'yian nyirinda 'si!»

³⁹ En minnun nen o cura 'si 'le bɛ o paan “da 'nan 'e 'lebo 'pla “da. 'Pian e paan “nyian 'kpa 'pleble 'nan: «David kluda min, 'yian nyirinda 'si!»

⁴⁰ En Zozi 'tɔ, e 'nan minnun lɛ 'nan 'o 'ta yie 'wizan zɪɛ -a 'e 'va 'gɔ. Zɪ e pli “man “bɛ, en Zozi -a laabu -yɛɛ 'nan: ⁴¹ «-Mɛ “nen i ya “vale 'an dre 'yie?»

En e 'nan Zozi lɛ 'nan: «Minsan, an ya “vale 'yian yie 'le 'sv!»

⁴² En Zozi -a 'vɪ -yɛɛ 'nan: «'I yie 'e 'le 'sv! 'Yie yi -teradɪ 'an da 'i beli!» ⁴³ 'Nun tɔɔn -a yie 'le 'sv, en e sɔɔnla Zozi -sru, te e Bali 'tɔ bɔa. Zɪ min pɛɛnɔn 'wɪ zɪɛ -a -nan 'yɪ bɛ, en o Bali 'tɔ dre -dan.

Zashe -le 'wɪ

19 “Bɛ -sru ɛn Zozi 'bɔla Zeriko 'fla. E 'fla zɛ -a 'cɛndɪ 'sia 'ji. ²Fezan -tu a 'fla 'bɔ da, waa laabo Zashe. 'Sukɔle 'sinɔn 'tazan nɛn. ³Min zɛ e ya “vale 'e Zozi ye. 'Pian e ya tounɔn, ɛn min “kaga “le “wean ya'a 'kɔlaman -a yɪdɪ -a dɪ. ⁴-A -nan nɛn e -trɔa o 'lɛ flɛn -a, ɛn e yiba “tu nɛn waa laabo Sikomor bɛ -a tri. Yaa drɛ zɛ 'nan -te Zozi a ciunan “wlu “bɛ -e 'e yɪ.

⁵Zɪ Zozi 'bɔ fɛ zɛ -a -nan bɛ, ɛn 'e yie 'tɔ lou. Yaa 'vɪ Zashe lɛ 'nan: «Zashe, 'i -sɔɔnla tada! Kɔɔ e ya “lɛ cɛɛgu 'an -nyran 'yie “kɔnnɛn.» ⁶ɛn Zashe sɔɔnla “nyianɔvɔ. E -kv Zozi 'a 'yee “kɔnnɛn, ɛn e “yi drɛ -yrɛ ci “nrandɪ -a.

⁷Minnun nɛn waa -nan 'yɪ bɛ, o Zozi 'man wɪ vɪdɪ 'sia. Waa 'vɪ 'nan: «E wla 'wɪ 'wɪdɪ “drezan zɛ -yee 'kuin.»

⁸Zashe pli Minsan man, ɛn e -yrɛ 'nan: «Minsan, an “ta 'an yɪfɛ “cɛan 'e cin man “fli, -e 'an -tu -nɔn 'yale -tenɔn lɛ. ɛn “nyian bɛ, “lala nɛn maan 'si minnun lɔ 'e 'ciɪladɪ “da “bɛ, an min -tu -lɛ vɛ 'leji bɔala 'e 'pa -a sinjɛn.»

⁹Tɔɔn ɛn Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Cɛɛgu, Bali 'kɔn 'gʊɛ -a 'lɛ “nɛnnɔn 'si 'wɪ 'ji. Kɔɔ yia kɔɔn 'nan Abraam kluda min nɛn 'yia.

¹⁰Blamin -pɪ -ta 'trɛda 'nan -e 'e min nɛn e 'si Bali man -kɔɔbli bɛ, -a 'si 'wɪ 'ji.»

Zozi -kɔnnɛn “fɔ nɔan yaaga man

(Mt 25.14-30)

¹¹Zozi a -pɪlan Zeruzalem “srɔn “kogo, -yee “wean 'wɪ nɛn Zozi 'sia -a vɪnan bɛ, zɪ minnun -a 'man bɛ, ɛn 'o ci “nrɔndɪ 'sia 'nan, Bali -lɛ mingɔnnɛn -blɪdɪ 'bɔ 'kogo. Zozi -a -kɔnnɛn 'yɪ, ɛn e -kɔnnɛn “fɔdɪ 'sia -wɛ. ¹²E 'nan: «Mingɔnnɛn kluda min -tu 'bɛ “ta -ko 'leglɔn -kɔɔbli 'tu da. E “ta -ko 'nan -e 'wee 'tɔ mingɔnnɛn -a. “Bɛ -sru -e 'e 'ta mingɔnnɛn -blɪ 'e 'ya trɛ da. ¹³“Yɛɛ -kv bɛ, 'e 'sunɔn laabu -fu, ɛn e -siga 'wɛlɛ nɛn -a 'flɛ

-kɔan tɪglɔ bɛ, -a pli o man -tudv. E 'nan -wɛlɛ 'nan: «Ka fɛ -wɛɛ “a -trɪlii, -e 'an 'tadt 'e bɔ.»

¹⁴Min zɛ -yee 'leglɔn 'jinɔn 'ka -a ye “yi “dɪ, -yee “wean o minnun 'pa 'sia -a -sru 'nan 'o 'ka “vale 'e 'tɔ 'o da mingɔnnɛn -a dɪ.

¹⁵'Pian e drɛ mingɔnnɛn -a, ɛn e 'li 'e da.

Zɪ e 'bɔla bɛ, ɛn 'e 'sunɔn nɛn e -siga pli o man bɛ o laabu. Yaa drɛ zɛ 'nan, -e 'o 'nyranman nɛn waa 'pa bɛ -a -sru “vɪ 'yrɛ.

¹⁶-A tedɛ -ta, ɛn e -yrɛ 'nan: «An 'san, -siga nɛn yia -nɔn 'mɛn bɛ, an -siga 'yɪ “man “fu.»

¹⁷ɛn -a tazan -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «I muo, yia drɛ “yi. I ya 'an 'suzan 'kpa -a. Fɛ “wɛnnɛn nɛn maan -pɛba 'wɪ 'i 'lɔ 'gʊɛ, i 'wɪ “yi drɛ 'a. -Yee “wean an 'fla 'fu -nɔan 'yie -e 'mɛin 'tɔ o tazan -a.»

¹⁸“Bɛ -sru ɛn -a “flizɛn 'ta. E -yrɛ 'nan: «An 'san, 'yie -siga nɛn yia -nɔn 'mɛn bɛ, an -siga 'yɪ “man 'soolu.»

¹⁹ɛn -a tazan -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «I muo, yia drɛ “yi “nyian. -Yee “wean an 'fla 'soolu -nɔan 'yie -e 'mɛin 'tɔ o tazan -a.»

²⁰“Bɛ -sru ɛn -a pee -ta. “Bɛ 'vɪ -yrɛ 'nan: «An 'san, 'yie -siga nɛn yia -nɔn 'mɛn bɛ, maan 'pa sɔ -ji ɛn maan 'pla 'yie. -Nyren 'gʊ. ²¹“Klan -fu 'an 'ji 'i 'va zia, kɔɔ 'yie 'wɪ a 'tɔndɔn. Fɛ nɛn 'yie vɛ “cɛɛ dɪɛ, yia “sia. ɛn -te min 'yie 'nyranman 'pa bɛ, -a ta -trɔn pɛɛnɔn nɛn yaa ye bɛ yia “sia -yrɔ.»

²²ɛn -a tazan -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «I ya 'an 'suzan 'wɪdɪ “a. I wei 'i -tea. Yia -tɔa 'nan, 'mɛn 'wɪ a 'tɔndɔn, ɛn yie 'nan: «Fɛ nɛn e 'ka 'mɛn vɛ -a dɪɛ, maan “sia. ɛn -te min 'mɛn 'nyranman 'pa bɛ, -a ta -trɔn pɛɛnɔn nɛn yaa ye bɛ, maan “sia -yrɔ.» ²³-Te i 'wɪ zɛ -a -tɔa “bɛ, -mɛ “lɛ “wean nɛn yia 'mɛn -siga 'palea fɛnan nɛn -a man “paa “bɛ -a -nan dɪ? Yia dra paan zɛ -e “mɛn vɪnan 'an 'ta bɛ, te -a man 'pa.»

²⁴ Tōon en mingōnnen zīe yaa 'vī min-nun nen o cī -nan bē, -wle 'nan: ⟨Ka -siga bē -a 'sī -yrō, -e 'ka -nōn min nen -siga -fu a -yrō “bē -yre!⟩

²⁵ En minnun 'bō -a 'vī -yre 'nan: ⟨Ku 'san, -siga a -yrō -fu 'va.⟩

²⁶ -A -nan nen mingōnnen -a 'vī 'nan: ⟨Min nen e ya -yrō “bē, -a le nen waa -nōan. 'Pian min nen -yee “ka “dīe, -nyren -yrō “bē waa “sia.⟩ ²⁷ En yaa 'vī “nyian 'nan: ⟨'An 'nanmannōn nen wa'a yīle “yī 'nan 'an 'tō 'o da dīe, 'ka 'ta waa 'an 'le 'gū, -e 'ka o -blō “cēn!⟩

²⁸ Zī Zozi cēn 'wī zīe -a vīdī man bē, en e Zeruzalem sī 'sia “nyian.

Zozi 'bōla Zeruzalem

(Mt 21.1-11; Mk 11.1-10; Zan 12.12-16)

²⁹ Zī Zozi 'bō Befaze 'lee Betani “srōn “bē, en 'e -srūnōn “fī 'pa 'sia 'o 'lē. 'Fla “fī zīe o ya Olivie pōn 'sēan man. ³⁰ E 'nan -wle 'nan: ⟨'Ka 'kū 'fla nen 'ka 'lē bē -a da. -Te ka 'bōla 'nan nun, ka -aflumun planen ye 'e 'baa -tōdī. Min -tū 'ka tian 'fōle “da “dī. 'Ka baa 'sū, -e 'ka 'ta -a 'men 'gū! ³¹ -Te min -a laabu 'ka 'lō 'nan: ⟨-Mē “le “wean nen ka cī -a baa 'sunan bē, 'ka vī -yre 'nan: ⟨Mīsan “e 'nan, -aflumun 'wī a 'e man.⟩

³² Minnun nen e o 'pa 'sia bē, o -kū. O 'bō “man “le zī yaa 'vī bē -yee 'wī 'zū. ³³ Zī o ya -aflumun baa “flunan bē, en minnun nen -wee vē cī -a bē, waa laabu -wlo 'nan: ⟨-Mē “le “wean ka ya -a “flunan?⟩

³⁴ En o 'nan -wle 'nan: ⟨Mīsan “e 'nan, -aflumun 'wī a 'e man.⟩

³⁵ -A -nan nen o -kū -aflumun zīe -a Zozi lē. O 'wee sōnun paala -a kōda, en o Zozi -nyran “da. ³⁶ En e -kūdī 'sia. Minnun 'wee sōnun “paaladī 'sia “wlu, te e -kūla “da.

³⁷ Zī e Olivie pōn sōn “jī en e 'bō Zeruzalem “srōn “kōgo bē, -a -nan nen -a -srūnōn pēnōn Bali 'tō bōdī 'sia 'cī “nrandī -a. 'Lebo “fō wunun nen waa -nan 'yī bē, ³⁸ -yee “wean waa vīdī 'sia 'nan:

«Bali -le -fēa 'e 'kōn

mingōnnen nen

Mīsan -a 'pa 'sia bē -a man!

Bali -a drē en kū -fōdī -trōō 'yī.

-A 'tō 'e drē -dan lajī lou!⟩

³⁹ Farizen 'nōn -mīenun a o yēi. Zī o 'wī zīe -a 'man bē, en waa 'vī Zozi lē 'nan: ⟨Bali -le 'wī “paazan, 'i -paan 'i -srūnōn da!⟩

⁴⁰ 'Pian Zozi “e 'nan -wle 'nan: ⟨Maan vē 'cēe 'nan, -te 'o 'lebo 'plā “da “bē, -kōlenun 'bē -taa 'wīle o “pa 'jī.⟩

Zozi 'wūō Zeruzalem 'nōn 'le “wean

⁴¹ Zī Zozi Zeruzalem 'fla 'yī 'e 'lē bē, en e -wūōdī 'sia. ⁴² E 'nan: ⟨Zeruzalem 'nōn, -fōdī -trōō a paan 'cēe vē -a, -mē “le “wean nen ka'a 'wīle “man “dī? 'Pian 'bē nen 'gūe, ka'a “nyian -kōlaman -a yīdī -a dī. ⁴³ Tū -tū -taa “bōlē bē, 'ka 'nanman-nōn 'ka 'sī -fōa “klōn -a, -e 'o 'kūlī -tō 'ka man -pē pēnōn da. ⁴⁴ O 'ka 'fla -wīa, en o minnun pēnōn -tēeman. Fē -tūwīlī 'ka 'fō 'fla 'bō da dī. 'Wī pēnōn zīe e bōa 'ka man, kōō tū nen Bali -ta 'palē 'ka 'va bē, ka'a 'wīle “man “dī.⟩

Zozi fenun -tannōn 'pin Bali -pan 'kuin

(Mt 21.10-17; Mk

11.15-19; Zan 2.13-16)

⁴⁵ “Bē -sru en Zozi 'kū Bali -pan 'kuin. Minnun nen o Bali -pan fenun -taan “bē, e o -pīndī 'sia 'kōn zīe -a -jī, 'nan 'o bōla bei. ⁴⁶ Yaa 'vī -wle 'nan: ⟨E ya 'e 'cēn -tēdī Bali -le 'fluba 'jī 'nan, Bali “e 'nan: ⟨Mēn 'kōn -kōan 'an trū 'ba 'kōn 'a.⟩ 'Pian kaa drē crīn wūnan -a.⟩

⁴⁷ “Bē -sru te Zozi 'kō Bali -le 'wī “paalē yī -tūdū pēnōn man Bali -pan 'kuin. En Bali -pannōn 'tanōn 'lee 'fluba 'cī vūnōn 'lee minnun tanōn Zozi 'man -wēēdī 'sia, 'nan -e 'o -tē. ⁴⁸ 'Pian 'wī nen 'kō 'o drē -e 'o -kōla -a man yīdī -a bē, wa'a tōa dī. Kōō Zozi 'le 'wī “paadī 'sō min pēnōn lē, en “nyian bē o Zozi 'bō ye “yī.

Zozi 'le -kɔladɔ "sia nyin zia?*(Mt 21.23-27; Mk 11.27-33)*

20 Yi -tu da Zozi a Bali -le 'wɪ "paanan minnun ji Bali -pan kuin. En e Bali -le 'wɪ 'nɔnɔn vidɪ 'sia -wɛ. -A -nan nen Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vunɔn 'lee min cejenun -ta "va, ²en waa laabu -yɔɔ 'nan: «-Kɔladɔ "cɛn "a nen i 'wunun zɛ -a dra? En -tɛ -si -nɔn 'yɛ? 'I vɪ 'kɔɛ!»

³En Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «'An 'bɔ "nyian an "ta 'wɪ 'tuwli "cɛ laabo 'ka 'lɔ. ⁴-Tɛ Zan 'pa 'sia 'nan 'e 'ta min -batize dre? Minnun 'be 'pa 'sia, -baa Bali 'be 'pa 'sia? 'Ka vɪ 'men!»

⁵-A -nan nen waa vidɪ 'sia 'o cin yei 'nan: «-Te -kaa 'vɪ 'nan, Bali 'be 'pa 'sia be, yaa laabo -kaa 'lɔ 'nan: «-Mɛ "le "wean nen ka'a yi -telea -a wei -da dɪ?» ⁶En -te -kaa 'vɪ 'nan, minnun 'be 'pa 'sia be, min peenɔn 'kɔɛ wɛɛndɪ "siala -kaa 'va -e 'o -kaa -tɛɛ. Kɔɔ -a -cin a o peenɔn 'ji 'nan Zan a Bali 'lewei vɪzan -a.»

⁷-A -nan nen waa 'vɪ Zozi le 'nan: «Min nen e Zan 'pa 'sia be, ku'a tɔa dɪ.»

⁸En Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «'An 'bɔ "nyian min nen e -si -nɔn 'men, en an 'wɪ -nun zɛ -a dra be, ma'an -ci sia 'cɛɛ dɪ.»

Zozi -kɔnɔn "fɔ rezen fei 'panɔn man*(Mt 21.33-46; Mk 12.1-12)*

⁹En Zozi -kɔnɔn 'gɔɛ -a -fɔdɪ 'sia minnun lɛ. E 'nan: «Min -tu 'be 'yee rezen fei 'pa, en yaa -nɔn minnun lɛ 'nan 'o 'nyranman 'pa "da, te o 'yee vɛ -nɔn. Yaa dre zɛ, en e -ku 'leglɔn 'kɔɔbli 'tu da, e "mɔan -nan nun. ¹⁰Zɪ rezen nan tu 'bɔ be, en min zɛ 'e 'suzan -tu 'pa 'sia, 'nan 'e 'ku 'yee vɛ 'si. Fei 'panɔn -a 'suzan zɛ -a 'kun, waa -sɔn, en o 'si "man. Wa'a fe -tu -nɔnle -yɛɛ "dɪ. ¹¹"Be -sru en 'e 'suzan 'pee 'pa 'sia "nyian. Waa -sɔn, waa sɔn, en waa 'li 'e da 'e 'lɔ 'a 'e "tun. ¹²"Be -sru en yaa yaagazan 'pa 'sia "nyian. Wɛɛ 'sɔn -trilii, nyen 'bɔ 'be da, en wɛɛ 'pin.

¹³-A -nan nen fei san 'bɔ "e 'nan: «Maan dra 'kɔ? -A -cin -tɔ 'an 'ji. 'An 'pɪ nen e 'sɔ 'men tɪglɪ be, -a 'bɔ nen maan "paa -sia o va. Maan ye "le o yɛ -taa 'nanlɛ 'be man.»

¹⁴'Pian zɪ fei 'panɔn 'nen zɛ -a 'yɪ 'tanɔn be, en waa 'vɪ 'o cin yei 'nan: «'Nen 'labe, -yɛɛ -taa "drele 'e "tɪ -ziazan -a. -Yee "wean -kaa -tɛ, -e fei 'e 'fɔ -kaa 'lɔ.» ¹⁵Waa 'kun, en o -ku -a rezen fei -sru "sa -a, en waa -tɛ.

'Wɪ zɛ -a -ji be, -mɛ "wɪ nen fei san -taa -a drele minnun nen o -yee fei dra be -wɛ? ¹⁶Maan ve 'cɛɛ 'nan, e -taa -e 'e 'yee fei 'panɔn zɛ o -tɛɛ, -e 'e 'yee rezen fei 'bɔ 'nɔn min peenun lɛ.»

Minnun nen -nan be, o 'nan: «'Wɪ nen i "sia -a vunɔn 'labe, ya'a dra dɪ.»

¹⁷Zozi o -nanjɛndɪ 'sia, en yaa 'vɪ -wɛ 'nan: «'Wɪ nen 'e 'cɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji be, -a -ci nen 'nɔn? Kɔɔ e ya 'e 'cɛn -tɛdɪ 'nan:

«-Kɔɛ nen, 'kɔn 'tɔnɔn -a tuu 'o 'pela koda be, -yɛɛ dre 'kɔn 'pɔ -fɔ -kɔɛ -a.»

¹⁸Min nen e -tria -kɔɛ zɛ -a da be, e -wia. En -te -kɔɛ zɛ e -tria min da be, yaa pɔɛ "bɔ.»

¹⁹Zɪ 'fluba 'ci vunɔn 'lee Bali -pannɔn 'tanɔn 'wɪ zɛ -a 'man be, en waa -tɔ 'nan, 'wee "wean nen Zozi -kɔnɔn zɛ -a -fɔ. -A -nan nen o ya "vale 'o Zozi "kuan -nan nun, 'pian o klan minnun lɔ.

'Sukɔɛ -pan wɔdɪ da wɪ*(Mt 22.15-22; Mk 12.13-17)*

²⁰Tɔ zɛ -a man nen 'fluba 'ci vunɔn 'lee Bali -pannɔn 'tanɔn Zozi 'man -fɔdɪ 'sia. -Yee "wean o minnun 'pa 'sia "va, 'nan 'o 'fli dre min tɪglunun -a, -e 'o Zozi wei 'kun. O ya "vale 'o 'wɪ 'tu ye -e 'o -kɔɛ Zozi 'nɔndɪ -a -kɔnmandan lɛ. ²¹Minnun zɛ o 'wɪ laabu Zozi 'lɔ. O 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, kua -tɔa 'nan, i 'wɪ "paaman 'wɪ tɪglɪ 'a. En kua -tɔa "nyian 'nan, yi'a min bo "va "dɪ. En "nyian be, 'wɪ nen Bali "e 'nan blamin 'e dre be, -a tɪglɪ 'bɔ nen

yia “paaman minnun ji. ²² -Yee “wean ku “ta 'wɪ 'gʊe -a laabo 'i 'lɔ. -Nyren 'nan: -Si a 'e 'nɔndɪ -cɛɛ, -e -kaa 'sukɔle -pan wu Rɔm 'nɔn 'le mingɔnnen Seza le, -baa te -ka'a dre “fo “dɪ?»

²³ 'Pian Zozi -wee -dawli -kɔnnen 'yɪ. En e 'nan -wɛ 'nan: ²⁴ «Ka 'ta 'lein 'wɛ 'tu -a 'mɛn -e 'an yɪ! -Tɪ -wulo -fodo nen 'gʊ? En -tɪ 'tɔ 'cren nen 'gʊ?» O 'nan -yre 'nan: «Rɔm 'nɔn 'le mingɔnnen Seza nen.»

²⁵ En Zozi “e 'nan -wɛ 'nan: «Fɛ nen Seza -le vɛ -a bɛ, 'cɛɛ 'nɔn Seza le! En fɛ nen Bali -le vɛ -a bɛ, 'cɛɛ 'nɔn Bali le!»

²⁶ Wa'a -kɔlɛ Zozi wei 'kundɪ -a minnun yie man “fo “dɪ. En 'wɪ 'bɔ nen Zozi -a 'vɪ bɛ e o 'kan, -yee “wean wa'a “nyian 'wɪ 'tʊ vɛ “fo “dɪ.

**Minnun nen o -kaa bɛ
o wuanla -kanɔn 'va**

(Mt 22.23-33; Mk 12.18-27)

²⁷ “Bɛ -sru en Saduze 'nɔn -mie pli Zozi man. Saduze 'nɔn “o “ve 'nan, -te min -ka bɛ, ya'a 'wuanla -kanɔn 'va dɪ. Zɪ o pli “man “bɛ, en waa laabu -yɔ 'nan: ²⁸ «Bali -le 'wɪ “paazan, 'wɪ nen Moizi -a cren -te 'kʊe bɛ, -nyren 'gʊ: «Te min lɪ 'pa, en -a san zɛ e -ka, te wa'a tian 'nen 'yale 'o 'vale 'e nan 'bɔ 'a dɛ, -yee -cale zɛ -a “buɪ 'e 'pa, -e 'e “buɪ klu bɔla!» ²⁹ Min -tu -le 'nen -klɔnmɔn a 'sɔravli. -A tɛdɛ lɪ 'pa, en e -ka, te wa'a 'nen 'yale 'e nan 'bɔ 'a dɪ. ³⁰ -A “flizan “e -cale -tʊwli zɛ -a 'pa, en e dre “nyian zɪ. ³¹ En -a yaagazan “e -cale -tʊwli zɛ -a 'pa, en e dre “nyian zɪ. 'Wɪ 'tʊwli zɛ e 'bɔ o 'sɔravlinɔn man. Wa'a 'nen 'yale dɪ, en o pɛɛnɔn kaa. ³² “Bɛ -sru en lɪ 'bɔ “e “ka 'wɪ “nyian. ³³ Tʊ nen minnun wuanla -kanɔn 'va bɛ, lɪ zɛ e -kɔan -tɪ nan -a? 'I vɪ 'kʊe! Kɔɔ o 'sɔravli 'bɔ -a 'pa lɪ -a.»

³⁴ En Zozi “e 'nan -wɛ 'nan: «Minnun nen 'trɛ 'gʊe -a da bɛ, -wɛɛ lɪ 'lee -kɔnnen “paa. ³⁵ 'Pian minnun nen Bali o 'yɪ tɔglɪ 'trɛ pee dave -a, en e o wluan -kanɔn 'va bɛ, wa'a lɪ 'lee -kɔnnen 'paa dɪ. ³⁶ En

wa'a 'kɔlaman “nyian -kadɪ -a dɪ. O -kɔan “le Bali -le 'pasianɔn nen laji bɛ -wee 'wɪ 'zʊ. Bali o wluan -kanɔn 'va, en o dre -yee 'nennun -a. ³⁷ 'Ka Saduze 'nɔn, -a -cin a 'ka 'ji 'nan, min 'ka 'wuanla -kanɔn 'va dɪ. Ka ya 'ka 'fli see “paanan, kɔɔ 'wɪ nen Moizi -a 'vɪ 'li bɛ, yaa -ci -kɔɔnman 'nan, minnun nen o kaa bɛ, o wuanla -kanɔn 'va. 'Wɪ nen Moizi -a -nan 'yɪ te 'te nren a yiba “kpizɛnɛn 'va bɛ, -nyren 'gʊ. Yaa cren -te 'nan: «Minsan “e 'nan, 'e ya Abraam -le Bali -a, en 'e ya Izak -le Bali -a, en 'e ya Zago 'le Bali -a.» ³⁸ Tʊ nen Bali 'wɪ zɛ -a ve bɛ, te -kaa tranun zɛ e o kaa -a -nan 'mɔn. 'Pian Bali “le 'va bɛ, o yie a “man tian, kɔɔ Bali a minnun nen o yie cɪ “man “bɛ -wee Bali -a, e 'ka minnun nen o kaa bɛ -wee Bali -a dɪ.»

³⁹ -A -nan nen 'fluba 'ci vɔnɔn -mienun -a 'vɪ -yre 'nan: «Bali -le 'wɪ “paazan, yia -ci 'vɪ tɔglɪ.» ⁴⁰ En wa'a “nyian 'wɪ 'pee laabɔle Zozi 'lɔ dɪ.

-Tɪ -pɪ nen Crizi -a?

(Mt 22.41-46; Mk 12.35-37)

⁴¹ “Bɛ -sru en Zozi -a laabu minnun lɔ 'nan: «E dre 'kɔ en minnun “o 'nan, min 'sizan 'wɪ 'ji Crizi a David kluda min -a? ⁴² Kɔɔ David 'bɔ -a 'vɪ “dre 'fluba 'ji 'nan: «Minsan Bali -a 'vɪ 'an 'san le 'nan: 'I 'nyran 'an 'pe “yɪ “da -trilii, ⁴³ -e 'an 'cen 'i 'nanmannɔn 'kludɪ man.» ⁴⁴ -Te David 'bɔ Crizi laabo 'e 'san bɛ, e dre 'kɔ en 'bɛ -kɔan David kluda min -a?»

**Te 'ka 'wɪ dre “le 'fluba 'ci
vɔnɔn 'le 'wɪ 'zʊ dɪ!**

(Mt 23.1, 6-7, 14; Mk 12.37-40)

⁴⁵ Zɪ minnun pɛɛnɔn a Zozi wei mannan bɛ, en e 'wɪ pladɪ 'sia 'e -srunɔn le. E 'nan -wɛ 'nan: ⁴⁶ «Te 'ka 'wɪ dre “le 'fluba 'ci vɔnɔn 'le 'wɪ 'zʊ dɪ! O -tɔɔdɪ ye “yɪ -trale -gblɔnɔn nen fɛnyian bɛ -a -ji. En waa ye “yɪ “le 'nan min 'e o 'tɔ bu -guada. -Te e ya “fɛdɪ da -a oo, en -te e ya cin yɪ 'kuin -a oo, -nyran “nan 'kpagba nen waa

'sidi ye “yi. ⁴⁷ O fenun “sia -calenun lo -dawli -a. “Be -sru -e 'o Bali tru 'ba -ploun 'nan -e minnun 'o o “sia min tigl 'a. 'Wunun zie -a dredi -le “wean Bali -wee tin “paa 'pleble 'kpa.»

-Cale seezan -le fe -nondi 'wi

(Mk 12.41-44)

21 Zi Zozi ceen 'wi zie -a vidu man be, “yee yie 'to 'e “srɔn Bali -pan 'kɔn 'bo 'ji be, te e fenon ye. O ya “lala nen ko 'o -non Bali le be -a -sennan -gbogbo -tu -ji. ² En Zozi -cale seezan -tu 'yi, te e ya -bablu 'wle 'tudu “fli “fonan -ji. ³ -A -nan nen e 'nan 'e -srɔn le 'nan: «Maan ve 'cee 'wi tigl 'a 'nan, -cale seezan 'labe, e fe -non Bali le e mlin minnun peenon nen waa -non 'gve o da. ⁴ Koo o peenon nen waa -non 'gve, “lala a -wlo “kaga. 'Pian li 'labe, “lala peenon nen -yɔ -yee fe -bli “man “ve -a be, -a 'bo nen yaa -non Bali le.»

Zozi Bali -pan 'kɔn 'wi 'wi 'vi

(Mt 24.1-2; Mk 13.1-2)

⁵ Tu zie -a wlu be, te min -mienun a -a vinan 'nan: «”Ii, Bali -pan 'kɔn be, waa -to -kole fenyian -a! 'Ka 'yie 'to fenun fenyian nen minnun -a -non Bali le be -a 'bo 'a nen waa 'man dre.» En Zozi “e 'nan 'wle 'nan: ⁶ «Tu -tu -taa “bole be, fenun nen ka o ye 'labe, minnun -a -wiiman 'e peenon. -A -kole peenon fuimlan “man, -a -tu 'ka 'fo 'e bɛzan da di.»

**'Wi yidi -dandan boɔ minnun man
'vaa -e 'treda -nyan tu 'e bo**

(Mt 24.3-14; Mk 13.3-13)

⁷ Minnun -a laabu Zozi 'lo 'nan: «Bali -le 'wi “paazan, tu “cen “man nen, 'wunun zie o dra? En -me “man nen, waa -konnen “ye 'nan 'wunun zie o “ta dra?»

⁸ En Zozi “e 'nan -wle 'nan: «'Ka yie 'to 'ka 'fli -va! Te min -tu 'e 'ka see “paa -e

'ka 'si -si tigl da di! Fe nen maan ve zie -yee ci 'nan, min “kaga -taa “tale 'an 'to da. Waa ve 'nan, 'wee ci Crizi -a. En waa ve “nyian 'nan, 'treda -nyan tu 'bo! Te 'ka -sɔnla minnun zie o -sru “di! ⁹ Ka -kuli -tan wunun maan, en 'leglon 'tu -ji 'non wuanla 'o cin man, kaa -nan wi maan. Te 'o 'ka 'cen nyen -a di! Koo 'wunun zie -wee dra 'e flin, 'pian 'treda -nyan tu “cee di.»

¹⁰ En Zozi “e 'nan “nyian -wle 'nan: «'Leglon 'tu -ji 'non wuanla 'leglon 'tu -ji 'non man, en mingonnen tre -tu wuanla mingonnen tre -tu man. ¹¹ En “nyian be, 'tre 'nyonman fe “kaga “nan. Dra -dandan -taa, en -ce -wliɔ -kɔan fe “kaga “nan. En “nyian be, nyen 'cen wi -dandan 'lee 'wi 'nɔan -kɔn “ve -dandan dra laji.

¹² Maan ve 'cee 'nan, 'vaa -e 'wunun zie 'o dre be, minnun 'ka “kuan, o 'te “paa 'ka da. Ka dre 'men ve -a -le “wean be, minnun -ko 'cee tin 'pale 'wee cin yi 'kuin, en o 'ka -foɔ “pu 'kuin. En “nyian be, o -ko 'ka 'a mingonnen 'lee -konmandannun 'le. ¹³ Tu zie -a man be, ka dra 'men 'wunun yonon 'a o 'le. ¹⁴ Wi nen ko 'ka vi -e 'cee tin 'e dre 'nonon be, te -a nyen 'e 'kɔn 'ka 'ji di! ¹⁵ Koo 'an 'bo 'be 'wi 'tɔdi -nɔan 'cee, en “nyian be 'wi nen ko 'ka vi be, maan -cin -toɔ 'ka 'ji. -Yee “wean 'ka 'nanmannon 'ka 'kolaman -e 'o -zi -fo di.

¹⁶ Ka “ti 'lee 'ka “bu 'be -taa 'sile 'ka -sru. -Te 'be “cee di, 'ka “bunun 'lee 'ka “blunun 'be -taa 'sile 'ka -sru. -Te 'be “cee di, 'ka drunun 'lee 'ka beenun 'be -taa 'sile 'ka -sru. O peenon “sia 'ka -sru -e 'o 'ka -non minnun le. 'Wi zie -a -ji be, 'ka “kaga 'wulo -ko -ji. ¹⁷ Ka dre 'men ve -a -le “wean be, min peenon -taa 'nanle 'ka man, wa'a 'taa 'ka yule “yi “di. ¹⁸ Maan ve 'cee 'nan, 'ka 'wulo “je “pou -towli 'ka 'saan “va “di. ¹⁹ Pian 'ka -pɔan 'e 'sɔ -e 'ka 'belidi nen ya'a 'nyaan die -a yi.»

Zozi Zeruzalem sre tu 'wɪ 'vɪ

(Mt 24.15-21; Mk 13.14-19)

²⁰ En Zozi “e 'nan -wle “nyian 'nan: «Tɔ nɛn ka Zeruzalem 'yɪ te -a 'nanmannɔn 'le 'sounjanun -a si -fɔ be, 'ka -tɔ 'nan, -a -nan sre tu 'bɔ 'kogo. ²¹ Tɔ zɛ -a man be, minnun nɛn Zude 'leglɔn 'ji be, 'o flan 'bli, 'o 'kɔ pɔnnun yei! En minnun nɛn Zeruzalem be 'o 'si 'nan! En minnun nɛn fei -paan “da “be, te 'o li 'o da Zeruzalem dɪ! ²² Tɔ nɛn Bali minnun -le tin “baa be, -a pou siadt nɛn. En 'wɪnɪn nɛn 'o 'crɛn -tedɪ Bali -le 'fluba 'ji be, -a 'le sɔɔ tu nɛn. ²³ Lɔmɔnnun nɛn o -pɔn -kɔan 'o man tu zɛ -a man be, 'lee lɔmɔnnun nɛn 'nɛn 'nyɔn -mlɪan -wɔ tu zɛ -a man be, -wee yɪa yɪdɪ “mlɪanla “da. Kɔɔ minnun pɛɛnɔn -taa 'o yɪa yɪle -wɪdɪ 'leglɔn zɛ -a -ji. Bali -le nyɪan -blɪ tu nɛn o va. ²⁴ O min -mienun -tɛɛman sɪn 'a. O -ko o -mienun drele nɔannun -a 'leglɔn pɛɛnɔn -ji. Minnun nɛn wa'a Bali tɔa dɪɛ, o Zeruzalem sɪɛman “fo. 'Pɪan -wee tu 'bɔ 'leda a.»

Blamin -pɪ -ta pee wo “nyian 'trɛ da

(Mt 24.29-35; Mk 13.24-31)

²⁵ En Zozi “e 'nan -wle “nyian 'nan: «Fɛ -nɔan -kɔɔn “ve -kɔan yɪde yɪa, ɛn e -kɔan mlɛn yɪa, ɛn e -kɔan mlɛn crɛnɪn yɪa. 'Wɪ zɛ e “kɪan -dan -sɛan 'leglɔn pɛɛnɔn 'ji minnun ji. En “nyian be, jemɛ 'blɔ 'fɔdɪ 'lee -a -klɪndɪ 'plɛble o “cɛan nyɛn -a. ²⁶ Minnun -kaa “kɪan -dan 'lɔ, te o ya 'wɪ nɛn e “ta -daa “drele 'trɛda be -a man -pɛnnan. Kɔɔ laji fenun 'plɛble pɛɛnɔn 'nyɔɔnman. ²⁷ Tɔ zɛ -a man nɛn, minnun pɛɛnɔn Blamin -pɪ ye 'sɪnan laji “lɔlu -kɔeɪ “da. -Kɔladɪ 'plɛble 'lee 'tɔ -dan -kɔan -yɪɔ. ²⁸ -Te 'wɪnɪn zɛ -a dreɪdɪ “ta 'e pou “sɪala be, 'ka -pɔan 'kun, -e 'ka 'wulo wɪuan lɔu, kɔɔ te 'ka 'sɪdɪ 'wɪ 'ji a -plɪnan 'kogo.»

²⁹ “Be -sru ɛn Zozi -a vɪdɪ 'sɪa -kɔnnɛn “ji 'nan: «Yɪba “tɔ nɛn waa laabo fɪjɛ be, 'ka dre 'cee 'wɪ -kɔɔn “manve -a 'lee yɪba -mienun “nyian! ³⁰ -Te -a 'la nrɪndɪ 'sɪa “da “be, kaa -tɔa 'nan 'munmun tu a -tanɛn bɔdɪ -a -kogo. ³¹ -A -tɔwɪli “nɛn “nyian Bali -le mɪngɔnnɛn trɛ -tadt -le ve -a. -Te ka 'wɪnɪn zɛ -a 'yɪ drɛnan be, 'ka -tɔ 'nan Bali -le mɪngɔnnɛn trɛ -tadt 'bɔ 'kogo.

³² Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, 'ka -naagɔnɔn 'gʊɛ, ka'a 'cɛan -kaadɪ man 'vaa -e 'wɪnɪn zɛ 'o dre dɪ. ³³ Labli 'lee 'trɛ 'nyan tu a, 'pɪan 'an wei -fo -nan 'li 'trɪlɪɪ.

³⁴ ‘Ka yɪɛ 'tɔ 'ka 'flɪ -va! Te 'ka 'flɪ -nɔn -wɛn lɛ 'e 'ciɪla “da “dɪ! ɛn te 'ka 'flɪ -nɔn 'trɛda ci “nrɔndɪ lɛ 'e 'ciɪla “da “dɪ! “Tɔgɔ tin 'ba yɪ 'e bɔ 'ka man kɪglɪ. ³⁵ Kɔɔ yɪ nɛn Bali 'trɛdanɔn pɛɛnɔn 'le 'wɪ tin “baa be, e dra kɪglɪ. E dra “le zɪ “se -sɛanla pɔnɪn da kɪglɪ be -yɛɛ 'wɪ 'zɔ. ³⁶ -Yɛɛ “wean te 'ka 'ci 'e 'san 'ka 'flɪ man dɪ! 'Ka Bali tru 'ba tu pɛɛnɔn man, -e 'ka “kɔe 'e 'kɔn 'ka da! 'Ka dre zɪ, -e 'wɪ pɛɛnɔn nɛn e -taa “bɔle 'ka man be 'ka 'sɔ -yɪɔ, -e 'ka 'kɔla -plɪdɪ -a Blamin -pɪ man.»

³⁷ Yɪ -tɔdɔ pɛɛnɔn man be, Zozi 'ko Bali -le 'wɪ “paale minnun ji Bali -pan 'kuɪn, 'pɪan -pɛɪ -man be, -e 'e 'kɔ Olivɪɛ pɔn da. ³⁸ Tɔ “le 'cɛndɪ man bodrun puɔnɔn be, te minnun pɛɛnɔn a -kɔnan Zozi 'va Bali -pan 'kuɪn 'nan -e 'o wei man.

Zuɪf 'nɔn 'tanɔn 'o 'ci 'pa 'nan 'o Zozi 'te

(Mt 26.1-5; Mk 14.1-2, 10-11; Zan 11.45-53)

22 Zuɪf 'nɔn tranun -le 'sɪ nɛn waa 'wɔ nɔanba -ji be, -a “fɛdɪ “ta bɔa. “Fɛdɪ zɛ -a da nɛn minnun 'kpɔun nɛn 'mannyan 'ka “va “dɪɛ -a -ble. ² Tɔ zɛ -a man be, te Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn a Zozi 'man -fɔɔnan, 'nan -e 'o -tɛ 'e yɔɔdɪ. Kɔɔ “kɪan a o ji minnun -le “wean.

Zudazi 'e pei -fɔ Zuif 'nɔn 'tanɔn 'va*(Mt 26.14-16; Mk 14.10-11)*

³Satan -fɔ Zudazi nen waa laabo “nyian Karioti be -a -sru. Zozi -srunɔn 'fuda “fli 'bɔ 'va min -tu nen. ⁴Zudazi zɛ e -ku Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee minnun tanɔn nen o yie -tɔa Bali -pan 'kɔn 'va be o va. En 'wɪ nen kɔ 'e drɛ 'lɔɔ -e 'e Zozi 'nɔn -wɛ “be, yaa 'vɪ -wɛ. ⁵'Wɪ zɛ e o ci nran. -A -nan nen waa 'vɪ -yrɛ 'nan, o “lala -nɔan -yrɛ. ⁶E wɪ “man, en zɪ kɔ 'o drɛ 'lɔɔ -e 'o Zozi 'kun te minnun 'ka 'nan dɛ, yaa man -wɛɛdɪ 'sia.

**Zozi 'lee 'e -srunɔn fɛ
-nyranman blɪ 'e cin va***(Mt 26.17-30; Mk
14.12-25; Zan 13.21-30)*

⁷“Fedi nen Zuif 'nɔn 'kpɔun nen 'man-nyan 'ka “va “dɛ -a -ble “da “be e 'bɔ. Waa dredɪ 'sia, en yi nen o 'blanun -teɛman -e 'o tranun 'si nɔanba -ji “fedi -blɪ be e 'bɔ. ⁸-A -nan nen Zozi Pieri 'lee Zan 'pa 'sia. E 'nan -wɛ 'nan: «Ka 'ku 'fla -cee “fedi fɛnun man drɛ, 'dɔ -e -kaa -blɪ.»

⁹En waa laabu Zozi 'lɔ 'nan: «Nyin zia nen i ya “vale 'ku 'ku -a drɛ?»

¹⁰En Zozi -a 'vɪ -wɛ 'nan: «-Te ka 'bɔla 'fla be, ka min -tu ye, te 'yi 'tɔbɔ a -yrɔ. 'Ka 'kula -a -sru! 'Kɔn nen e -ko -ji be, 'ka 'ku waa! ¹¹'Ka vɪ 'kɔn zɛ -a san le 'nan: «Bali -le 'wɪ “paazan “e 'nan, 'ku vɪ 'yie 'nan, 'kɔn “bu “nen 'ku 'vale 'an -srunɔn 'a, ku “fedi fɛnun -ble -ji be, e ya nyin zia?» ¹²Min zɛ e 'kɔn “bu -dan tu -kɔɔnman 'cee 'kɔn 'ta lou te -a -ji a 'e dredɪ “fo. Fɛ zɛ -a -nan nen 'ka -cee “fedi fɛnun man drɛ!»

¹³Zozi -srunɔn zɛ e -ku, en waa 'yɪ “le zɪ Zozi -a 'vɪ be -yee 'wɪ 'zv. -A -nan nen o 'wee “fedi fɛnun man dredɪ 'sia.

¹⁴Zɪ “fedi fɛnun -blɪ tu 'bɔ be, en Zozi 'lee 'yee 'pasianɔn 'nyran fɛnun -sru. ¹⁵En e 'nan -wɛ 'nan: «-Kaa tranun 'sidɪ nɔanba -ji “fedi 'gɛ, maan weɛ 'kpa tɔgl

'nan -kaa -blɪ 'e cin va 'vaa -e 'men yra yɪ tu 'e bɔ. ¹⁶Kɔɔ maan ve 'cee 'wɪ tɔgl 'a 'nan, ma'an “nyian -a pee ble dɪ, -trilii, en tu nen Bali “fedi 'bɔ 'ci “sia 'cee -yee mingɔnnen trɛ da be e bɔa.»

¹⁷-A -nan nen Zozi 'kulenen 'tu 'si, e Bali muo “fɔ, en e 'nan -wɛ 'nan: «Ka 'si -e 'ka mlin 'sezɛnɔn! ¹⁸Maan ve 'cee 'nan, ma'an “nyian rezɛn -wen pee mlian dɪ, -trilii -e Bali -le mingɔnnen trɛ 'e 'ta.»

¹⁹“Be -sru en Zozi 'kpɔun 'si, e Bali muo “fɔ, yaa “nen jɛn, en yaa -nɔn -wɛ. E 'nan -wɛ 'nan: «-Nyrɛn 'gɛ, 'an 'kɔle nen. -Yee -taa “drele 'sraga buve -a Bali le 'ka 'leji. 'Wɪ nen an cɪ -a drenan 'gɛ, 'ka drɛ, te 'an 'cin -tɔala 'ka 'ji!»

²⁰O ceɛn fɛnun -blɪdɪ man, en e 'kulenen 'nyranman 'si. E 'nan -wɛ 'nan: «'Kulenen 'gɛ 'an nyen nen -ji. -Yee “ta -sɛanla -e 'e drɛ 'ka -pli “ve -a “nyian Bali man 'e 'pee.»

²¹En Zozi -a 'le 'sran 'nan: «Min nen e “ta -daa 'an -nɔnle 'an 'nanmannɔn le be, 'ku 'pɛ a -a san -a -pɔ -tuwli “ji. ²²'Wɪ tɔgl, Blamin -pɪ “ta -daa “kalɛ “le zɪ Bali -a 'vɪ be -yee 'wɪ 'zv. 'Pian min nen, e Blamin -pɪ -nɔn 'e 'nanmannɔn le be, 'wɪ -taa “bɔle “man.» ²³-A -nan nen Zozi -srunɔn -a laabudɪ 'sia 'o cin lɔ 'nan: «-Tɛ cɪ 'wɪ zɛ -a drezan -a?»

-Tɛ cɪ Zozi -sruzan -dan a?*(Mt 20.25-28; Mk 10.42-45)*

²⁴“Be -sru en -sa -fɔla Zozi -srunɔn yei. -Sa zɛ -nyren 'nan, -tɛ cɪ 'o yei Zozi -sruzan -dan a? ²⁵En Zozi “e 'nan -wɛ 'nan: «Kaa -tɔa 'nan, 'treda mingɔnnen-nun min “paala -sa wɪ -a. En minnun nen o cɪ min -dandannun -a be, waa ve minnun le 'nan 'o 'o laabu “yi “drenɔn. ²⁶'Pian 'cee ve be, te 'e 'kɔn zɪ dɪ! Min nen e cɪ min -dan a 'ka yei “be, 'e 'fli drɛ “le 'nen “wennen 'zv. En min nen e cɪ min tazan -a 'ka yei “be, 'e 'fli drɛ “le min 'suzan 'zv. ²⁷'Ka 'ci “nrɔn 'wɪ 'gɛ -a da! Min nen e ya 'e -nyrandɪ fɛnun -sru “be,

'lee min nen e ya fɛnun zɪɛ -a “paanan be, -tɛ cɪ o yei min -dan a? Maan ve 'cɛɛ 'nan, min nen 'e -nyrandɪ fɛ -sru “be -a san nen. 'Pian mɛɛn cɪ 'ka yei “le min 'suzan 'zv.

²⁸ Kaa 'gʊɛ, cɛɛ -fʊ 'an -sru “trilii 'men yra yɪdɪ pɛɛnɔn 'ji. ²⁹ -Yee “wean mingɔn-nen trɛ nen 'an “tɪ -a -nɔn 'men be, maan -nɔan “nyian “cɛɛ “lɛ. ³⁰ -Kaa -taa “fedi -blɪlɛ 'e cin va 'men mingɔn-nen trɛ da. Tʊ zɪɛ -a man be, ka -kɔan 'ka -nyrandɪ mingɔn-nen pɛinnun da, -e 'ka Izraɛl 'leglɔn 'fuda “fli “le tin 'ba.»

Zozi -a 'vɪ 'nan Pieri “sia 'e -sru

(Mt 26.31-35; Mk 14.27-31)

³¹ -A -nan nen Zozi -a vɪdɪ 'sia Simɔn Pieri le 'nan: «Simɔn! Satan 'ka laabu 'nan, -e 'e 'ka “fee “le 'saa 'zv. ³² 'Pian an Bali trʊ 'ba 'yie 'nan, -e 'yie yi -teradɪ 'an da 'e vɪlɛ 'e 'le 'tɔ dɪ. En “be -sru, -te i 'li 'i da “nyian 'an -sru “be, 'i “bʊnʊn man -tɔ 'plɛblɛ.»

³³ En Pieri -a 'vɪ Zozi le 'nan: «Minsan, 'an 'man a 'e wʊdɪ. -Te e ya -pʊ 'kuin -a oo, en -te e ya -kadɪ -a oo, 'an 'man a 'e wʊdɪ -e 'ku 'ku 'yia.»

³⁴ En Zozi -a 'vɪ -yre 'nan: «Pieri, maan ve 'yie 'nan, cɛɛgʊ, yia ve 'e 'pa -a yaaga 'nan, yi'an tɔa dɪ, 'vaa -e mannen tɛdɛ 'e 'wɪ.»

³⁵ “Be -sru en Zozi -a laabu o pɛɛnɔn 'lɔ 'nan: «Tʊ nen an 'ka 'pa 'sia, te “lala 'ka 'ka 'lɔ dɪɛ, en te 'pada 'ka 'ka 'lɔ dɪɛ, en te -manwua 'ka 'ka 'cɛin -man dɪɛ, fɛ -tʊ klɪ 'ka man?»

En o 'nan -yre 'nan: «-Cɛje. Fɛ -tʊ 'ka 'klɪlɛ 'ku man dɪ.»

³⁶ En Zozi “e 'nan -wɪlɛ 'nan: «'Pian 'be nen 'gʊɛ, min nen “lala a -yrɔ “be, 'e 'sia! En min nen 'pada a -yrɔ “be, 'e 'sia! En min nen sen 'ka -yrɔ “dɪɛ, 'e 'yee -trale 'tan, -e 'e 'yee sen 'lɔ! ³⁷ Fɛ -le “wean nen an 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ be, 'wɪ nen 'e 'cɛɛn -tedɪ Bali -le 'fluba 'ji be, e “ta 'le sɔɔman 'an da. 'Wɪ zɪɛ e ya 'e 'cɛɛn -tedɪ 'nan:

«Minnun -taa -a 'silɛa 'wɪ 'wɪdɪ “drezan -a.»

'Wɪ pɛɛnɔn nen 'e 'cɛɛn -tedɪ 'an man be, -a 'le sɔɔdɪ 'bɔ 'kogo.»

³⁸ En -a -srɔnɔn -a 'vɪ -yre 'nan: «Minsan, sen “fli “nen 'gʊ!»

'Pian e 'nan -wɪlɛ 'nan: «E 'bɔ “yi!»

Zozi 'ku Bali trʊ 'balɛ Olivie pɔn da

(Mt 26.36-46; Mk 14.32-42)

³⁹ “Be -sru en Zozi 'ku Olivie pɔn da “le zɪ yaa dra 'e 'cɛɛn be -yee 'wɪ 'zv. En -a -srɔnɔn sɔɔnɪla -a -sru. ⁴⁰ Zɪ o 'bɔla fɛ zɪɛ -a -nan be, en e 'nan -wɪlɛ 'nan: «'Ka Bali trʊ 'ba -e 'wɪ 'wɪdɪ 'e vɪlɛ 'e 'ka 'man yɪ dɪ!» ⁴¹ En e 'si o “srɔn “kogo, e -ku 'e 'le fɔɔ. 'E “pɔ sɔɔnɪla en e Bali trʊ 'badɪ 'sia. ⁴² Yaa 'vɪ 'nan: «'An “tɪ, -te i “we “man “be, 'kulenen nen 'wɪ yɪdɪ cɪ -ji 'gʊɛ, 'i 'si 'an man -kɔɔbli! 'Pian te 'an 'ci 'sɔ wɪ nen 'e drɛ dɪ, 'i 'bɔ 'ci 'sɔ wɪ nen 'e drɛ!»

⁴³ [Tɔɔn en Bali -le 'pasiazan -tʊ 'si laji, e -ta -a man -tɔlɛ 'plɛblɛ. ⁴⁴ “Klan -a -tedɪ 'sia 'wɪdɪ, en e Bali trʊ 'badɪ 'sia 'kpa tɪglɪ. -A man 'tɛdɛ drɛ nyen -a te e -sɛanɪla “tra.]

⁴⁵ Zɪ e cɛɛn Bali trʊ 'badɪ man be, en e -ta 'e -srɔnɔn 'va. E 'bɔ o man, te o ya yi -tenan. O ta drɛ 'trɔdrɔ -le “wean. ⁴⁶ En Zozi “e 'nan -wɪlɛ 'nan: «-Mɛ “le “wean nen ka ya yi -tenan? 'Ka 'wɪlɛn lou, 'ka Bali trʊ 'ba, -e 'wɪ 'wɪdɪ 'e vɪlɛ 'e 'ka 'man yɪ dɪ!»

Zuif 'nɔn 'tanɔn Zozi 'kun

(Mt 26.47-56; Mk

14.43-50; Zan 18.3-11)

⁴⁷ Zozi 'fʊ 'wɪ zɪɛ -a vɪnan, en minnʊn -tadɪ 'sia “kaga. Zudazi nen -a -srɔnɔn 'fuda “fli 'bɔ 'va min -tʊ -a be, e yra o 'lɛ. E pli Zozi man 'nan -e 'e -atu -te “man. ⁴⁸ En Zozi “e 'nan -yre 'nan: «Zudazi, -atu -tedɪ -a nen i Blamin -pɪ -nɔan “minnʊn lɛ -e 'o -tɛ?»

⁴⁹ Zozi -srɔnɔn nen Zozi “srɔn “be, waa -kɔnɔn 'yɪ 'nan 'wɪ 'tʊ “ta dra, en waa

laabu Zozi 'lo 'nan: «'Ku 'san, sen -a nen 'ku 'kuli -tan o man?»⁵⁰ En o va min -tu 'yee ve tuv Bali -pannon 'tazan 'suzan 'tu le. Yaa -pe “yi “da “trɔɛn cɛɛn.

⁵¹ P'ian Zozi “e 'nan -wle 'nan: «'Ka 'to! 'Ka 'to!» -A -nan nen e kle min zɛ -a “trɔɛn “man, en e dre “plɔnbɔn 'e “pa 'ji.

⁵² En Zozi “e 'nan Bali -pannon 'tanɔn, 'lee minnun tanɔn nen 'o yie -tɔa Bali -pan 'kɔn 'va bɛ, 'lee min cejenun le 'nan: «-Mɛ “le “wean nen ka -ta 'an 'kunle 'ka 'lo le sennun 'lee yibanun -a “le ka -ta crin-zan -sru? ⁵³ Tu pɛɛnɔn man an ya 'ka yei Bali -pan 'kuin, en ka'an 'kunle dt. P'ian 'be nen 'gʊɛ 'cee tu 'bɔ “men. En Satan nen e -cia “klun va bɛ, -yee tu 'bɔ “nyian.»

**Pieri yɔɔ “da 'nan e
'ka Zozi -sruzan 'a dt**

(Mt 26.57-58, 69-75; Mk 14.53-54,
66-72; Zan 18.12-18, 25-27)

⁵⁴ O Zozi 'kun, en o -ku -a Bali -pannon 'tazan -le -klɔn -ji. Pieri sɔɔnla o -sru “kɔɔbli. ⁵⁵ O 'te 'sɔn -klɔn 'bɔ yei 'seze, en o -nyran -a “srɔn. En Pieri -nyran o yei. ⁵⁶ -A -nan nen nɔan lumɔn -tu -a 'yɪ 'e -nyrandi 'te man. Yaa -nanjeen tein, en e 'nan: «Min 'gʊɛ, e ya “nen -a -sru.»

⁵⁷ P'ian Pieri yɔɔ “da. E 'nan: «Lumɔn, ma'an min 'labe -a tɔa dt.»

⁵⁸ Fɔɔnɔn min pee Pieri 'yɪ “nyian, en “be -yre 'nan: «I 'bɔ 'gʊɛ -a -sruzan -tu nen yia.» En Pieri “e -yre 'nan: «An 'ka o va dt.»

⁵⁹ Zi o 'mɔn “nyian -trilii bɛ, en min -tu kɔala “man -a vidɪ -a 'nan: «'Wɪ tɔglɪ nen min 'gʊɛ e ya “nen -a -sru. Kɔɔ Galile min nen.»

⁶⁰ En Pieri “e 'nan -yre 'nan: «'Wɪ nen yie 'nan 'i ve bɛ, ma'an tɔa dt.» E -fu 'wɪ zɛ -a vɪnan en mannen wɪ. ⁶¹ -A -nan nen Minsan 'e 'man lila, en e Pieri -nanjeen. 'Wɪ nen Minsan -a 'vɪ bɛ, -a -cin -tɔ Pieri ji. Kɔɔ Minsan -a 'vɪ -yre 'nan: «Cɛɛɔ, yia ve 'e 'pa -a yaaga 'nan, yi'an tɔa dt, 'vaa -e mannen tɛɛ 'e 'wɪ.»⁶² -A

-nan nen Pieri 'bɔla bei, en e -wuɔɔɔ 'sia 'wɪ 'nanmandɪ -a.

Minnun -ku Zozi 'a tin 'banɔn 'le

(Mt 26.57-68; Mk
14.53-65; Zan 18.12-24)

⁶³ Minnun nen o yie cɪ Zozi 'va bɛ, waa sɛɛ wo te waa -sɔan. ⁶⁴ O sɔ -fɔa -a yra -e 'o 'wɪ laabu -yrɔ 'nan: «I ya Bali 'lewei vɪzan -a, min nen e fɛ tuv 'yie bɛ, 'i san -kɔɔn!»⁶⁵ Te o 'wɪ “kaga “ve -yre “nyian “srɔn pɛ -ji.

⁶⁶ Zi tu cɛɛn bɛ, en min cejenun 'lee Bali -pannon 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'o cin 'yɪ. 'O cin 'yɪ 'nan -e 'o Zozi 'le tin 'ba. O 'nan 'o 'ta Zozi 'a 'wɛ. -A -nan nen minnun -ta Zozi 'a. ⁶⁷ En tin 'banɔn 'bɔ -a laabu -yrɔ 'nan: «Min 'sizan 'wɪ 'ji Crizi nen 'yia? 'I vɪ 'kʊɛ!»

En Zozi “e 'nan -wle 'nan: «-Te maan 'vɪ 'cɛɛ oo, ka'a yi teala “da “fo “dt. ⁶⁸ En -te an 'wɪ laabu 'ka 'lo oo, ka'a ve 'men dt. ⁶⁹ Maan ve 'cɛɛ 'nan, -e 'e 'sia cɛɛɔ yɪ 'gʊɛ -a da bɛ, 'an 'bɔ Blamin -pɪ -kɔan 'an -nyrandi 'pleble pɛɛnɔn 'san Bali -pe “yi “da.»

⁷⁰ En o pɛɛnɔn -a 'vɪ -yre 'nan: «Yioo, Bali -pɪ nen 'yia?»

En Zozi “e 'nan -wle 'nan: «-A 'bɔ nen kaa 'vɪ bɛ, an ya -a.»

⁷¹ Tɔɔn en o 'nan: «E 'ka “le -e -kaa 'wɪ laabu “nyian min pee -lo “fo “dt. -Kaa 'wɪ 'bɔ 'man -a 'le 'va.»

**Minnun -ku Zozi 'a Rɔm min
-kɔnmandan Pilati 'le**

(Mt 27.1-2, 11-14; Mk
15.1-5; Zan 18.28-38)

23 Minnun pɛɛnɔn wɪuan lou 'e cin va, en o -ku Zozi 'a Rɔm min -kɔnmandan Pilati 'le. ² O 'wɪ 'padɪ “da 'sia -a vidɪ -a 'nan: «Min 'lagʊɛ, 'e 'wɪ 'fɔla minnun yei -cee 'leglɔn 'ji. -Yɛɛ 'vɪ 'nan, te minnun 'o 'sukɔle -pan wɪ Rɔm 'nɔn 'le mingɔnnen Seza le dt. En yaa 'vɪ 'e 'fli

man 'nan, 'yee ci 'kue mingɔnnen -a, en Bali 'e 'pa 'sia 'nan -e 'e 'ku 'si 'wɪ 'ji.»

³-A -nan nen Pilati 'wɪ laabu Zozi 'lɔ 'nan: «Zuif 'nɔn 'le mingɔnnen nen 'yia?»

En Zozi "e 'nan -yre 'nan: «-A 'bɔ nen yia 'vɪ be.»

⁴En Pilati "e 'nan Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee minnun le 'nan: «Ma'an 'wɪ 'wɪldɪ 'ye min 'gʊe -yee 'wɪ 'va -e 'o 'kun "man "dɪ.»

⁵Pian o kɔala "man te waa ve 'nan: «E 'wɪ 'fɔla minnun yei 'wɪ "paadɪ -a Zude 'leglɔn pɛɛnɔn 'ji. Yaa pou 'sia Galile en e 'bola Zeruzalem 'gʊ.»

Minnun -ku Zozi 'a Erodi 'le

⁶Zɪ Pilati 'wɪ zɪe -a 'man be, en yaa laabu 'nan: «Galile min nen?» ⁷Minnun -a wun -fɔ -yre. Zɪ yaa 'man 'nan, Zozi "sia 'leglɔn nen Erodi -a "paala be -a -ji be, en e 'nan 'o 'ku -a Erodi le. Kɔɔ tʊ zɪe -a man be te Erodi 'bɔ a Zeruzalem.

⁸Zɪ Erodi Zozi 'yɪ be, en -a ci nran 'kpa tɪglɪ. Kɔɔ -a -nan 'mɔn te e ya "vale 'e Zozi 'bɔ ye, 'wunun nen yaa maan "man "be -yee "wean. En -a -cin a Erodi 'bɔ 'ji 'nan 'e 'lebo "fɔ wɪ -tʊ drɛ 'e yie man. ⁹E 'wɪ laabu Zozi 'lɔ "kaga, 'pian Zozi 'ka 'wɪ 'silɛ "da -yre "dɪ. ¹⁰Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn a 'o 'tɔdɪ Zozi "srɔn, te "o 'wɪ "paa "da 'lebo 'ple 'a. ¹¹-A -nan nen Erodi 'lee 'yee 'sounjanun Zozi drɛdɪ 'sia 'o 'pɛla koda. Waa sɛɛ 'wʊ, o mingɔnnen sɔ fenyian 'wʊ "da -a sɛɛ wʊdɪ -a "nyian. "Be -sru en Erodi -a 'li 'e da Pilati le. ¹²Yi 'bɔ 'lein zɪe -a da nen, Pilati 'lee Erodi dre bee -a, te o yei 'ka "nen -a ble dɪ.

Minnun "o 'nan Pilati 'e Zozi 'te!

(Mt 27.15-26; Mk 15.6-15;

Zan 18.39-19.16)

¹³"Be -sru en Pilati Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee minnun tanɔn cin 'yɪ. ¹⁴En e 'nan -wɛ 'nan: «Ka -ta min 'gʊe -a 'men, en ka 'nan e ya 'wɪ 'fɔlanan minnun yei. -Yee "wean an 'wɪ laabu -yrɔ 'ka yie man. 'Pian 'wɪ pɛɛnɔn nen kaa 'pa "da "be, ma'an yɛle

-a drezan -a dɪ. ¹⁵En "nyian be Erodi 'ka "nyian "e "yɛle -a drezan -a dɪ, kɔɔ yaa 'li 'e da -cɛɛ. Min 'gʊe, ya'a 'wɪ 'tʊ drɛle -e 'e 'ka -a 'wɪ 'ji dɪ. ¹⁶-Yee "wean maan ve 'men minnun le 'nan 'o -sɔn, -e 'o 'si "man.»

¹⁷[Le -tʊdʊ pɛɛnɔn man be, -te Zuif 'nɔn tranun -le 'sidɪ nɔanba -ji "fɛdɪ drɛdɪ 'bɔ be, Pilati "sia -pʊ 'kɔnzɔn 'tʊ man.]

¹⁸Zɪ minnun 'wɪ nen Pilati -a 'vɪ be -a 'man be, en o pɛɛnɔn -paandɪ 'sia. O 'nan: «I min 'labe -a -te, -e 'i 'si Barabazi man 'kʊe!» ¹⁹Barabazi zɪe waa -fɔ -pʊ 'kuin, kɔɔ e 'wɪ 'fɔla minnun 'lee min tanɔn yei 'fla, en e min -te 'wɪ zɪe -a -ji.

²⁰Pilati 'wɪ tin 'ba "nyian -wɛ, kɔɔ e ya "vale 'e "sia Zozi man. ²¹'Pian te minnun -paanman 'nan: «I -pɛin yiba "plan da! 'I -pɛin yiba "plan da!»

²²Pilati 'wɪ laabu -wɔ -a 'pa yaagazan da 'nan: «'Wɪ 'wɪldɪ "cɛn "nen yaa dre? Kɔɔ ma'an 'wɪ 'tʊ yɛle "man -e 'e 'ka 'be 'ji dɪ. -Yee "wean maan ve 'men minnun le 'nan 'o -sɔn, -e 'o 'si "man.»

²³'Pian minnun kɔala "man, te o -paanman 'pleble -a vɪdɪ -a 'nan: «I -pɛin yiba "plan da!» -Wee -paandɪ -le "wean, ²⁴Pilati wʊ 'wɪ nen waa 'vɪ be -a man. ²⁵-A -nan nen e 'si Barabazi man. Min zɪe waa -fɔ -pʊ 'kuin 'nan e 'wɪ 'fɔla minnun 'lee min tanɔn yei, en e min -te. En e Zozi 'nɔn 'yee 'sounjanun le 'nan 'o 'ku -a -te "le zɪ minnun ci "va "be -yee 'wɪ 'zʊ.

Zozi -peinnan yiba "plan da

(Mt 27.32-44; Mk

15.21-32; Zan 19.17-27)

²⁶'Sounjanun -kʊdɪ 'sia Zozi 'a, en 'o cin 'yɪ Sirene min -tʊ -a. Waa laabo Simɔn, en e "sia fei. Waa 'kun, en o Zozi 'le yiba "plan -nɔn -yre 'nan 'e 'sia -e 'e -sɔnla Zozi -sru.

²⁷Min "kaga 'kpa 'lee lumɔn "kaga 'kpa yra -a -sru. Lumɔnnun 'o 'pɛ -sen 'o 'win -ji, te o -wua -yee "wean. ²⁸En Zozi 'e 'man lila o da. E 'nan -wɛ 'nan: «Zeruzalem

lem lumɔnnun, te 'ka 'wɔɔ 'men “wean dɪ! 'Pian 'ka 'cee 'nennun 'lee 'ka 'bɔ 'fli -wɔɔ. ²⁹Maan ve 'cɛɛ 'nan tu -wɪdɪ -taa “bɔɛ, te ka ya -a vɪnan 'nan: «Bali -le -feɛ a lumɔnnun nen wa'a 'nen 'yaa dɪɛ o man. En Bali -le -feɛ a “nyian lumɔnnun nen wa'a 'nen 'yale dɪɛ o man.» ³⁰Tv zɪɛ -a man bɛ, kaa ve pɔnnun le 'nan: «'Ka 'ku 'ta 'san!»

En kaa ve pɔnnennun le 'nan:

«'Ka 'te 'ku da!»

³¹Maan ve 'cɛɛ 'nan, -te 'wɪ 'gʊɛ minnun a -a drenan yiba “bedren “lɛ bɛ, yiba “kadɪ -le ve -taa 'ciulea “da.»

³²'Sounjanun -ku 'wɪ 'wɪdɪ “drenɔn “fli “a, 'nan -e 'o o -tɛɛ 'o 'vale Zozi 'a. ³³Zɪ o 'bɔɫa fɛnan nen waa laabo min -wulo klo bɛ -a -nan bɛ, en 'sounjanun Zozi 'lee 'wɪ 'wɪdɪ “drenɔn “fli 'bɔ pein yiba “plan da. 'Sounjanun o pein 'tʊdʊ, -a -tv a Zozi 'pe “yi “da, en -a -tv a -a -pe bu da. ³⁴-A -nan nen Zozi “e 'nan: «'An “tɪ, 'wɪ 'wɪdɪ “nen o cɪ -a drenan 'men bɛ, 'i o man wɪ 'cɛ. Kɔɔ 'wɪ nen o cɪ -a drenan bɛ, wa'a tɔɔ dɪ.» 'Sounjanun Zozi 'man sɔ pli 'lein 'wle 'tuɫɫadɪ da.

³⁵Minnun a -nan te waa -nan ye. Minnun tanɔn 'le ve bɛ, “o Zozi sɛɛ 'wɔ -a vidɪ -a 'nan: «E min peenun 'si 'wɪ 'ji. -Te -yɛɛ cɪ min 'sizan 'wɪ 'ji nen Bali -a 'pa 'sia bɛ -a bɛ, 'e 'fli 'si 'wɪ 'ji.»

³⁶'Sounjanun “o sɛɛ 'wɔ “nyian, en o -wen 'wle 'cɛn 'nɔn -yre. ³⁷Waa 'vɪ -yre 'nan: «-Te i ya Zuif 'nɔn 'le mingɔnnen -a bɛ, 'i 'fli 'si 'wɪ 'ji!»

³⁸Waa cren -te yiba 'fu da, en waa pein Zozi 'ta lou. Waa cren -te “da 'nan:

«Min 'gʊɛ, Zuif 'nɔn 'le mingɔnnen nen.»

³⁹'Wɪ 'wɪdɪ “drezan nen yiba “plan -tu da bɛ, e Zozi “srɔndɪ 'sia. E 'nan: «Yie 'nan 'i ya min 'sizan 'wɪ 'ji -a, 'i 'fli 'si 'wɪ 'ji, -e 'i 'ku 'si 'wɪ 'ji “nyian!»

⁴⁰En -a bɔɛzan 'wɪ 'pla -yre 'nan: «Yi'a 'klanman Bali lɔ dʊv? I ya 'i yra yɪnan “le -yɛɛ 'wɪ 'zʊ. ⁴¹'Pian 'kʊɛ yra yɪdɪ bɛ, -a -nɔn da nen. Kɔɔ 'wɪ nen kʊɛ dre bɛ, -a

“nen “nen ku cɪ -a yɪnan. Min 'labɛ, ya'a 'wɪ 'wɪdɪ “tv dreɛ “fo “dɪ.»

⁴²En 'wɪ 'wɪdɪ “drezan zɪɛ yaa 'vɪ Zozi le 'nan: «Zozi, tu nen i mingɔnnen -blɪdɪ “siala bɛ, 'an 'cin 'e 'tɔ 'i 'ji!»

⁴³En Zozi -a 'vɪ -yre 'nan: «Maan ve 'yie 'wɪ tɪgɪ 'a 'nan, cɛɛgʊɛ, 'ku 'vale 'yia kʊɛ -kɔɛn Bali -le fɛnan nen min 'ka 'e yra ye dɪɛ -a -nan.»

Zozi 'ka -nan

(Mt 27.45-56; Mk

15.33-41; Zan 19.28-30)

⁴⁴Yidɛ 'bɔ min -win -ji 'seze, en klun -trɔɔ 'trɛ peenɔn da. E -fʊ zɪɛ -trɪlii, en funninmlan yidɛ teenla. ⁴⁵Klun -fʊ yidɛ yra, en sɔ -dan nen 'e 'tɪndɪ Bali -pan 'kuin bɛ, e 'fʊ 'bu 'ji “fli. E 'fʊ bʊdɪ 'sia lou, en yaa -sɛn “tra. ⁴⁶Zozi paan wei 'pleblɛ 'ji. Yaa 'vɪ 'nan: «'An “tɪ, 'an lei -nɔn 'yie 'e “pa 'ji.» E 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ, en 'e yie 'lɛ 'wɔ.

⁴⁷Zɪ 'sounjanun tazan 'wɪnɔn zɪɛ -a -nan 'yɪ bɛ, en e 'tɔ -dan nɔndɪ 'sia Bali le. E 'nan: «'Wɪ 'kpa nen, min 'labɛ min tɪgɪ nen.» ⁴⁸Minnun peenɔn nen o -ta 'wɪ zɪɛ -a -nan yile bɛ, 'wɪnɔn nen e dre o yie man bɛ, waa 'yɪ. -Yɛɛ “wean o 'li 'o da, te 'o 'pe a 'e 'fɔdɪ 'o man.

⁴⁹Minnun peenɔn nen o Zozi -tɔɔ “bɛ, 'lee lumɔnnun nen o 'si waa Galile en o -ta -a 'pale bɛ, o ya 'o 'tɔdɪ -kɔɔbli, te 'wɪ nen e cɪ drenan bɛ waa ye.

Zozi wɔ -nan

(Mt 27.57-61; Mk

15.42-47; Zan 19.38-42)

⁵⁰Min -tu a bɛ, waa laabo Zozefʊ. E ya min tɪgɪ 'a, en e ya Zuif 'nɔn 'le tin 'bazan -dan tv -a. ⁵¹'Pian 'wɪ nen tin 'banɔn -mie -a 'vɪ 'lee waa dre Zozi le bɛ, e 'ka -a -sru “dɪ. Zozefʊ 'bɔ zɪɛ, e “sia Zude 'lɛgɫɔn 'ji, 'fla nen waa laabo Arimate bɛ -a da, en e ya -a man -pennan 'nan Bali 'e mingɔn -nen -blɪdɪ 'sia 'yɛɛ minnun da. ⁵²Zozefʊ zɪɛ -yɛɛ ku toba -fɔɫɛ Pilati le 'nan, 'e Zozi pa -nɔn 'yre -e 'e wɔ. ⁵³Zozefʊ Zozi 'kadɪ

'si yiba “plan da. E sɔ fenyian 'pa “man, en e -ku -a wulɛ -yre nen, waa cɛen puo -kɔlɛ ji bɛ -a -ji. -Yrɛ zɛɛ, wa'a tian min wulɛ “ji “dɪ. ⁵⁴Yi zɛɛ, yaa yi nen, en Zuif nɔn 'le 'flinla “yi “ta 'e pou “siala.

⁵⁵Lumɔnnun nen o 'si 'o 'vale Zozi 'a Galile bɛ, o -ku Zozefu 'pale. O yie 'tɔ fɛnan nen o “ta Zozi wo bɛ -a -nan. Zɪ waa 'pla bɛ waa 'yɪ. ⁵⁶-A -nan nen o 'li 'o da 'wee “kɔnnɛn, o -ku 'nyrɔn 'lee tɔɔ nen -a -koei “a 'nɔnnɔn bɛ -a dreɛ. Kɔɔ “trɛ “bɛ 'flinla “yi nen, en o “flianla “le zɪ -wee -pei -a 'vɪ bɛ -yee 'wɪ 'zɔ.

Zozi wluan -kanɔn 'va

(Mt 28.1-8; Mk 16.1-8; Zan 20.1-13)

24 'Mɔnnɛn yi 'bɛ cɪ Zuif 'nɔn 'le 'flinla “yi -sru “yi -a. 'Mɔnnɛn yi zɛɛ -a bodrun puunɔn nen lumɔnnun zɛɛ o -ku Zozi 'yrɛ da 'o 'lɔ 'le 'nyrɔn 'lee tɔɔ nen waa dre bɛ -a. ²-Kɔlɛbu -dan nen 'e 'tɔdɪ -yrɛ “nen “bɛ, waa 'yɪ 'e 'sɪdɪ “nen. ³-A -nan nen o wlala -yrɛ 'bɔ 'ji. 'Pian wa'a Minsan Zozi pa yulɛ dɪ. ⁴Wɪ zɛɛ e 'baba 'fɔ o man. En min “fli 'bɔla 'ji o va 'o 'ta le sɔ 'fuvu 'yɪyɪ 'a. ⁵-A -nan nen nyen o cɛen en 'o 'wulo -fɔ 'o 'wlu. 'Pian min “fli zɛɛ o 'nan -wɛɛ 'nan: «-Mɛ “le “wean nen min nen -a yie cɪ “man “bɛ, kaa -weeman minnun nen o kaa bɛ o va? ⁶Zozi 'ka fɛ 'gʊɛ -a -nan dɪ, e wluan 'kanɔn 'va. 'Wɪ nen yaa 'vɪ te e ya tian Galile bɛ, -a -cin 'e -sɔɔnla 'ka 'ji. ⁷Kɔɔ yaa 'vɪ 'nan: «Min-nun Blamin -pɪ -nɔan 'wɪ 'wlɪdɪ “drenɔn le -e 'o -tɛ. Waa -pɛinman yiba “plan da, -a yi yaagazan da bɛ -e 'e 'wluan -kanɔn 'va.» ⁸Tɔɔn en 'wɪ nen Zozi -a tin 'pa -wɛɛ “bɛ, -a -cin sɔɔnla o ji.

⁹-A -nan nen o 'bɔla -yrɛ zɛɛ -a ji. En o -ku 'wɪ zɛɛ -a vile Zozi -srɔnɔn 'fuda -tu 'lee min -mienun lɛ. ¹⁰Lumɔnnun nen o -ku -yrɛ da bɛ, o 'tɔ nen 'gʊ: Madala lɪ Mari a, en Zanɛn a, en Zajɪ “bʊ Mari a, 'lee lumɔn -mienun. -Wɛɛ 'wɪ nen e dre bɛ, -a 'sinan 'pa Zozi 'le 'pasianɔn lɛ. ¹¹Wɪ zɛɛ Zozi -srɔnɔn 'a 'sia -sɛɛ “wʊ wɪ -a, en wa'a yi

-telea “da “dɪ. ¹²'Pian Pieri wluan, en e -ku flɛn -a Zozi -yrɛ da. Zɪ e 'bɔla 'nan nun bɛ, en e 'kunnan, “yɛɛ yie 'tɔ bɛ, te e sɔ nen waa 'pa Zozi man bɛ, -a ye 'e -srandɪ “tra. -A -nan nen e 'li 'e da 'yee venan, te -a 'plo a 'e 'fɔdɪ 'wɪ nen yaa -nan 'yɪ bɛ -a.

Zozi 'e 'fli kɔɔn 'e -srɔnɔn “fli lɛ

(Mk 16.12-13)

¹³Yi 'bɔ 'lein zɛɛ -a da nen Zozi -srɔnɔn “fli -kʊdɪ 'sia 'fla nen waa laabo Emauzi bɛ -a da. 'Fla zɛɛ e ya Zeruzalem man kilo -fu da. ¹⁴O ya -sɛɛ “wunan 'wɪ pɛɛnɔn nen e dre bɛ -a da. ¹⁵“Wɛɛ -kɔn 'wɪ tin 'banan 'wunun zɛɛ -a da bɛ, en Zozi 'bɔ o man, en o -kʊdɪ 'sia waa. ¹⁶Waa 'yɪ, 'pian wa'a -kɔnnɛn “yulɛ dɪ.

¹⁷En Zozi -a laabu -wɔlɔ 'nan: «-Mɛ “wɪ nen kaa ve, te ka -ko 'ta wʊdɪ -a 'gʊ?»

O ta dre 'trɔdrɔ, en o -tɔ. ¹⁸Min “fli zɛɛ -a -tu a “va “bɛ waa laabo Kleopa. E 'nan Zozi lɛ 'nan: «'I 'tuwli yie cɪ Zeruzalem, te 'wɪ nen e dre 'nan bɛ, yi'a tian “i “manlɛ “fo “dɪ!»

¹⁹En Zozi -a laabu -wɔlɔ 'nan: «-Mɛ “wɪ bɛ dre Zeruzalem?»

-A -nan nen o 'nan -yrɛ 'nan: «Nazaretɪ min Zozi 'le 'wɪ nen. Bali 'lewei vɪzan -dan nen. 'Wunun nen yaa 'vɪ, 'lee 'wunun nen yaa dre bɛ, -wɛɛ -ci -kɔnnɛn 'nan Bali 'bɛ 'pa 'sia, en minnun -a -tɔ 'nan 'wɪ 'kpa nen. ²⁰'Pian -cee Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee -kaa tanɔn -a -nɔn minnun lɛ 'nan 'o -tɛ. En waa -tɛ yiba “plan da. ²¹-A -cin a “nen 'ku 'ji 'nan, -yɛɛ “ta -daa Izrael 'nɔn 'sile 'wɪ 'ji. 'Pian 'wɪ zɛɛ e 'bɔ “man -a -nan yi yaaga nen 'gʊ. ²²En “nyian bɛ cɛɛgʊ bodrun 'gʊɛ, lumɔnnun nen ku cɪ waa bɛ, o -ku -yrɛ da. En o -ta 'lebo “fɔ wɪ -dan vile 'kʊɛ. ²³O 'nan, wa'a Zozi pa yulɛ -yrɛ -ji dɪ, en Bali -le 'pasianɔn 'bɔla 'ji o va. Bali -le 'pasianɔn zɛɛ o 'nan Zozi yie a “man. ²⁴Min -mienun nen ku cɪ waa bɛ, “o -kʊv “nyian -yrɛ da. Waa 'yɪ “le zɪ lumɔnnun -a 'vɪ bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. En o 'bɔ “nyian wa'a Zozi yulɛ dɪ.»

²⁵ En Zozi “e 'nan -wle 'nan: «'Cee 'wɪ ci mandɪ a 'pleble. -Mɛ “le “wean nen 'wɪ-nun nen Bali 'lewei vɪnɔn -a 'vɪ bɛ, e ya 'ka 'lɔ 'pleble -e 'ka yi -tera “da? ²⁶ Kɔɔ Bali 'lewei vɪnɔn -a cren -tɛ 'wein 'nan, 'wɪnɪn zɪɛ -wɛɛ bɔa min 'sizan 'wɪ 'ji Crizi man, 'vaa -e 'e mingɔnnen -blɪdɪ 'sia.» ²⁷ -A -nan nen Zozi 'wɪ pɛɛnɔn nen 'e 'cren -tedɪ 'e 'bɔ man bɛ, -a -ci 'vɪ -wle. Yaa 'sia 'wɪnɪn nen 'o 'cren -tedɪ Moizi -le 'fluba 'ji bɛ -a da, en yaa 'le 'sran 'wɪ pɛɛnɔn nen Bali 'lewei vɪnɔn -a 'vɪ bɛ -a da.

²⁸ Zɪ o 'bɔla 'fla nen o “ta -ko “da “bɛ -a “srɔn “kogo bɛ, en Zozi -a drɛ “le 'e “ta -ko -kɔɔbli. ²⁹ 'Pian min “fli zɪɛ o kɔala “man -a tru 'badɪ -a 'nan: «'I 'fʊ 'kʊ va 'gʊ, kɔɔ funninmlan 'pla, en -pei cɛɛn tandɪ man.» Zozi wlala o va, en e -fʊ o va.

³⁰ Zɪ o -nyran 'nan -e 'o fɛ -blɪ bɛ, en Zozi 'kpɔun 'si, e Bali muo “fʊ, yaa “nen jɛɛn, en yaa -nɔn -wle. ³¹ -A -nan nen o yɛɛ da 'si, en o Zozi -kɔnnen 'yɪ. 'Nun tɔɔn en e 'san o 'le. ³² En waa vɪdɪ 'sia 'o cin lɛ 'nan: «Fɛ -le “wean nen -a wei 'kʊ 'sɪanan paan -sia, te e ya Bali wei nen 'e 'cren -tedɪ bɛ, -a -ci vɪnan 'kʊɛ bɛ, kʊa -ci 'man “men.»

³³ -A -nan nen min “fli zɪɛ, o 'li 'o da “nyian Zeruzalem. O 'bɔ Zozi -srɔnɔn 'fuda -tv 'lee min -mienun man 'o cin yɪdɪ. ³⁴ En minnun nen 'o cin yɪdɪ bɛ, waa vɪdɪ 'sia min “fli zɪɛ -wle 'nan: «Minsan wluan 'kanɔn 'va, 'wɪ 'kpa nen. 'E 'fli kɔɔn Simɔn lɛ.» ³⁵ En min “fli zɪɛ, 'wɪ nen e drɛ “nyian -wee “le -sia bɛ waa 'vɪ. En zɪ waa -kɔnnen 'yɪ 'kpɔun “nen 'jennan bɛ, waa 'vɪ.

Zozi 'e 'fli kɔɔn 'e -srɔnɔn lɛ

(Mk 16.14-18; Zan 20.19-23)

³⁶ O -fʊ 'wɪ zɪɛ -a vɪnan, en Zozi 'bɔla 'ji o yɛɛ, en e o 'tɔ 'bʊ. Yaa 'vɪ -wle 'nan: «Bali 'e 'fʊdɪ -trɔɔ -nɔn 'cɛɛ!»

³⁷ -A -nan nen “klan -sɛn o ji, en nyen o cɛɛn. 'O 'ci nɔn 'nan min lei nen. ³⁸ En Zozi “e 'nan -wle 'nan: «-Mɛ “le “wean

nen “klan 'ka -tɛa? En -mɛ “le “wean nen 'wɪ zɪɛ -a -cin -tɔa 'ka 'ci? ³⁹ 'Kaan -pelanun 'lee 'an 'cɛɪnnun -nanjen! 'An 'bɔ nen. 'Ka kle 'an man -e 'ka -tɔ 'nan maan nen. 'An nen a 'an man, en 'an 'wle a “ji. Kaa -tɔa 'nan, min lei -le vɛ 'ka zɪ dɪ.»

⁴⁰ E ya 'wɪ zɪɛ -a vɪnan en 'e 'penun 'bɔla 'ji -wle, en 'e 'cɛɪnnun 'bɔla 'ji -wle. ⁴¹ 'Wɪ o 'kan “fʊ, en o ci “nranman 'kpa, 'pian wa'a tian yi teala “da 'nan 'wɪ 'kpa nen dɪ. -Yee “wean Zozi -a laabu -wɔ 'nan: «-Blɪfɛ -tv a 'ka 'lɔ 'gʊ?» ⁴² En o pɔnɔn srendɪ pɔnɛn 'tv -nɔn -yɛɛ. ⁴³ Yaa 'si, en yaa blɪ o yɛɛ man.

⁴⁴ “Bɛ -sru en e 'nan -wle 'nan: «'Wɪ nen maan 'vɪ 'e 'cɛn bɛ -a -cin 'e 'tɔ 'ka 'ji! Kɔɔ maan 'vɪ 'cɛɛ 'nan, 'wɪ pɛɛnɔn nen 'e 'cren -tedɪ 'men 'wɪ 'a Moizi -le -pei 'fluba 'ji bɛ, 'lee Bali 'lewei vɪnɔn 'le 'fluba 'ji bɛ, 'lee “dre 'fluba 'ji bɛ, 'o bɔa 'an man.»

⁴⁵ Zozi 'padɪ 'sia o va, 'nan -e Bali wei nen 'e 'cren -tedɪ bɛ 'o -ci man. ⁴⁶ Yaa 'vɪ -wle 'nan: «E ya 'e 'cren -tedɪ 'nan, min 'sizan 'wɪ 'ji Crizi 'e yɛɛ yɛ, -e 'e 'ka. 'Pian -a yi yaagazan da bɛ, -e 'e 'wluan -kanɔn 'va. ⁴⁷ En e ya 'e 'cren -tedɪ “nyian 'nan, minnun Bali -le 'wɪ vɛ -a 'tɔ da minnun lɛ 'leglɔn pɛɛnɔn 'ji. Waa vɛ minnun lɛ 'nan, 'o 'si 'wɪ 'wɪdɪ “dredɪ man, -e 'o 'fli -nɔn Bali lɛ, -e Bali 'e -wee 'wɪ 'wɪdɪ 'fui. Waa vɪdɪ “siala Zeruzalem, -e 'e bɔ 'leglɔn 'tʊdʊ pɛɛnɔn 'ji 'nɔn man. ⁴⁸ 'Ka 'kɔn 'wɪ-nun zɪɛ -a -nan yɪnɔn 'a! ⁴⁹ Fɛ nen 'an “tɪ -a 'vɪ 'nan 'e -nɔan 'cɛɛ bɛ, 'an 'bɔ, mɛɛn “paa -sia 'cɛɛ. 'Pian 'ka 'fʊ Zeruzalem 'fla 'bɔ da -trɪlɪɪ, -e Bali -le 'pleble zɪɛ 'e 'ta 'ka da!»

Zozi 'li 'e da Bali va

(Mk 16.19-20)

⁵⁰ “Bɛ -sru en Zozi 'kʊ 'e -srɔnɔn 'a 'fla nen waa laabo Betani bɛ -a “srɔn. 'E 'pɛ wluan lou, en e -fɛa vɪdɪ 'sia o man. ⁵¹ E -fʊ -fɛa vɪnan, en e 'si o “srɔn, te e -ko laji. ⁵² -A -nan nen -a -srɔnɔn 'o “pɔ sɔɔn, en waa 'bɔ. “Bɛ -sru en o 'li 'o da Zeruzalem

te o ci “nranman 'kpa tɔgli. ⁵³Tv -tudv 'kuin. O Bali 'tɔ bɔ “drenun -fɔa, te waa
peɛnɔn nɛn e “cɛan be te o ya Bali -pan trv “baa.

Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnɔn nɛn

Zan

-a cren -tɛ

Wei nɛn e 'belidɪ -nɔan "min le bɛ, Zozi Crizi nɛn

1 Fɛ pɛɛnɔn dɛdɪ pou sianan "bɛ, tɛ min nɛn waa laabo wei bɛ e ya. Wei 'bɔ a Bali va, ɛn e ya Bali -a. ²-A pou sianan "bɛ tɛ e ya Bali va.

³Bali ciɬa "va ɛn e fɛ pɛɛnɔn dɛ. Fɛ -tu 'ka 'e dɛdɪ, tɛ -yɛɛ "cɛɛ dɛ dɪ. ⁴-A va nɛn 'belidɪ 'si. 'Belidɪ zɪɛ, 'tɛ 'san nɛn e 'tɛdɛnɔn 'man dra 'wein bɛ -nyɛn. ⁵'Tɛ zɪɛ -a -san -sɛn klun va, ɛn klun 'ka -tɔlɛ -a 'lɛ dɪ.

⁶Bali min -tu 'pa 'sia, -a 'tɔ nɛn Zan. ⁷E -ta 'nan -e 'e 'tɛ 'san -le 'wɪ vɪ minnɛn lɛ, 'dɜ -e minnɛn 'o man, -e 'o yi -tɛra "da. ⁸Zan 'bɔ "cɛɛ 'tɛ 'san zɪɛ -a -nɔan "dɪ, 'pian e -ta 'nan -e 'e 'tɛ 'san -le 'wɪ vɪ minnɛn lɛ.

⁹Min nɛn waa laabo wei bɛ, -yɛɛ cɪ 'tɛ 'san tɪglɪ 'a, ɛn -yɛɛ 'ta 'tɛdɛnɔn pɛɛnɔn 'man dɛɛlɛ 'wein. ¹⁰Bali ciɬa "va ɛn e fɛ pɛɛnɔn dɛ. 'Pian zɪ e -ta 'tɛdɛa bɛ, minnɛn 'ka -a 'sileɛ min -a dɪ. ¹¹E -ta 'yɛɛ 'tɛdɛa, ɛn -yɛɛ minnɛn 'ka -a 'kunlɛ 'o 'pɛ "fli "a dɪ. ¹²'Pian min -mienun -a 'kun 'o 'pɛ "fli "a, ɛn o yi -tɛra "da. Minnɛn zɪɛ yaa -si -nɔn -wɛlɛ -e 'o dɛɛ Bali -le 'nɛnnun -a. ¹³Wa'a dɛɛlɛ Bali -le 'nɛnnun -a "lɛ zɪ min 'nɛn -yaa 'e 'pɔn -ji bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɜ dɪ. ɛn min "cɛɛ o dɛɛ Bali -le 'nɛnnun -a dɪ. 'Pian Bali 'bɔ 'bɛ o dɛɛ 'yɛɛ 'nɛnnun -a.

¹⁴Wei zɪɛ, e dɛɛ blamin -a, ɛn e -ta -nyɛnlɛa 'ku 'va. Ku -yɛɛ -dan ci 'yɪ, -dan zɪɛ e ya -kaa "tɪ Bali -le 'nɛn 'tuwli "lɛ vɛ -a. E ya 'e fadɪ "yi "a, ɛn zɪ Bali cɪ bɛ, yaa kɔɔn 'kɜɛ 'e tɪglɪ da.

¹⁵Yi -tu da nɛn Zan -yɛɛ 'wɪ vɪdɪ 'sia minnɛn lɛ. 'E wei wluɛn 'plɛblɛ, ɛn yaa 'vɪ 'nan: «Min nɛn an -yɛɛ 'wɪ 'vɪ 'e 'cɛn

bɛ -nyɛn "bɛ. Maan 'vɪ 'nan, e -fɔla "da 'an -sru e -taa. -A -dan "mlian 'an da, kɔɔ e ya 'li 'e 'cɛn.»

¹⁶"Yi "nɛn -yɛɛ "bɛ e -cɛɛ "nɔn. Yi -tudɜ pɛɛnɔn man tɛ e "yi zɪɛ -a -sɛan "da -cɛɛ. ¹⁷Bali ciɬa Moizi -va, ɛn e -pɛi -tɔ -cɛɛ. 'Pian Zozi 'bɛ 'ta Bali -le "yi "a, ɛn zɪ Bali cɪ bɛ -yɛɛ kɔɔn -cɛɛ 'e tɪglɪ da. ¹⁸Min -tu 'ka tian Bali yɛlɪ dɪ. 'Pian Bali -le 'nɛn -tuwli "nɛn e ya Bali -a, ɛn e ya 'e 'cɛn -kaa "tɪ Bali "srɔn "bɛ, zɪ Bali 'bɔ cɪ bɛ -yɛɛ kɔɔn -cɛɛ.

Zan 'yɛɛ 'nyɛnman -ci 'vɪ minnɛn lɛ

(Mt 3.1-12; Mk 1.1-8; Lk 3.1-18)

¹⁹Yi -tu da, Zuif 'nɔn 'tanɔn nɛn Zeruzalɛm bɛ, o Bali -pannɔn 'lɛɛ Levi kludanɔn -mienun 'pa 'sia Zan -va. Levi kludanɔn 'bɔ bɛ, -wɛɛ nyɛnman "paa Bali -pan 'kuin. O o 'pa 'sia 'nan 'o laabu Zan -lɔ 'nan: «-Tɪ nɛn 'yia?» 'Wɪ nɛn Zan -a 'vɪ minnɛn zɪɛ -wɛlɛ "bɛ -nyɛn 'gu. ²⁰Ya'a 'wɪ 'tu yɔɔlɛ o man dɪ, yaa 'vɪ -wɛlɛ -gbaa 'nan: «An 'ka Crizi nɛn Bali -a 'si "va -e 'e minnɛn 'si 'wɪ 'ji bɛ -a dɪ.»

²¹Tɔɔn ɛn waa laabu -yɛɛ 'nan: «Lɔɔ -tɪ nɛn 'yia "mɛn, Bali 'lewei vɪzan -dan nɛn waa laabo Eli bɛ, -nyɛn 'yia?»

ɛn Zan "e 'nan: «Eli "cɛɛ 'maan dɪ.»

ɛn waa laabu -yɛɛ "nyian 'nan: «Bali 'lewei vɪzan nɛn o -yɛɛ 'wɪ 'vɪ bɛ, -nyɛn 'yia?»

ɛn e 'nan: «-Cɛɛ.»

²²ɛn waa laabu -yɛɛ 'nan: «Lɔɔ, -tɪ nɛn 'yia -kpɔ? 'I vɪ 'kɜɛ, 'dɜ -e 'ku -kɔla 'ku 'wɪ 'tu yɪ, -e 'ku vɪ minnɛn nɛn o 'ku 'pa 'sia bɛ -wɛlɛ. -Mɛ "wɪ nɛn i -kɔlaman -e 'i vɪ 'i 'fli man?»

²³Tɔɔn ɛn Zan "e 'nan -wɛlɛ 'nan: «Mɛɛn cɪ min nɛn Bali 'lewei vɪzan Ezai -a 'vɪ 'li bɛ -a. Yaa 'vɪ 'nan:

«Min -tu wei 'bɛ "wɛ "bui "da, -a san -a ve 'nan:

'Ka Minsan -le -si ta dɛɛ!»

²⁴Minnɛn nɛn o o 'pa 'sia Zan -va bɛ Farizen 'nɔn a o va. ²⁵ɛn waa laabu -yɛɛ

nan: «Crizi “cɛɛ 'yia dɪ, en Eli “cɛɛ yia dɪ, en Bali 'lewei vɪzan nen o -yee 'wɪ 'vɪ be -njɛɛ 'yia dɪ. -Mɛ “le “wean nen i min -batize dra “mɛn?»

²⁶ Zan “e 'nan -wɛɛ 'nan: «'An 'bɔ, “an “min -batize dra 'yɪ 'a, 'pian 'ka yei “be, min -tɔ a -nan, ka'a tɔa dɪ. ²⁷ E -fɔla “da. An 'ka -yee -manwua “tun “da baa “fluzan -a dɪ.»

²⁸ Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ e drɛ 'fla nen waa laabo Betani be -a da. 'Fla zɪɛ e ya 'yɪ nen waa laabo Zudan be -a -sru, fe zɪɛ -a -nan nen Zan minnun -batize drɛ.

²⁹ -A ta tɔ cɛɛn, zɪ Zan -a 'yɪ 'nan Zozi a -tanɔn 'e 'va zia be, en e 'nan: «'Ka 'yɪɔ, Bali -le 'bla 'a. -A 'bɔ nen Bali -a -nɔn 'nan -e 'e 'tredanɔn 'le 'wɪ 'wɪdɪ pɛɛnɔn “nen wɪ yɪ, -e -wee 'wɪ 'wɪdɪ 'e 'fui. ³⁰ Min nen, an -yee 'wɪ 'vɪ 'e 'cɛn be, -nyrɛn “be. Maan 'vɪ 'nan e -fɔla “da e -taa, -a -dan “mlian 'an da, kɔɔ e ya -nan 'li 'e 'cɛn. ³¹ Tɔ nen an 'wɪ zɪɛ -a ve be te ma'an min 'bɔ 'tɔa dɪ, 'pian an minnun -batize drɛdɪ 'sia 'nan -e Izraɛl 'nɔn 'o min zɪɛ -a -tɔ.»

³² Wɪ nen Zan -a -nan 'yɪ, en yaa 'vɪ minnun lɛ be, -nyrɛn 'gɔ: «An Bali lei 'saun 'yɪ 'sinan laji, e sɔɔn “da “le -plablo -zɔ, en e -fɔ “va. ³³ Tɔ nen an 'wɪ zɪɛ -a ve be te ma'an min 'bɔ 'tɔa dɪ, 'pian Bali nen e 'nan 'an 'ta min -batize drɛ 'yɪ 'a be, -yɛɛ 'vɪ 'mɛn 'nan: «Min nen 'i Bali lei ye -e 'e -sɔɔn “da -e 'e 'fɔ “va “be, -yɛɛ Bali lei 'saun -nɔn “min lɛ.» ³⁴ Maan -nan 'yɪ, en maan 'vɪ 'wein 'nan, min 'labe Bali -pɪ nen.»

Zozi -srunɔn tɛde

³⁵ -A ta tɔ cɛɛn, te Zan 'lee 'e -srunɔn “fli 'be cɪ fe zɪɛ -a -nan, ³⁶ en zɪ e Zozi 'yɪ te e ya ciɔnan be, en e 'nan: «'Ka 'yɪɔ Bali -le 'bla be, -nyrɛn “be.»

³⁷ -A -srunɔn “fli “be, o 'wɪ zɪɛ -a 'man, tɔɔn en o sɔɔnla Zozi -sru. ³⁸ Zozi 'e 'man lila, zɪ yaa 'yɪ 'nan Zan -srunɔn be o sɔɔnla 'e -sru “be, en yaa laabu -wɔ 'nan: «-Mɛ “nen kaa -weeman?»

O 'nan -yrɛ 'nan: «Rabi, 'yie “kɔnnɛn “a nyin zia?» Rabi -ci nen 'nan Bali -le 'wɪ “paazan.

³⁹ En Zozi “e -wɛɛ 'nan: «'Ka 'ta -e 'ka -nan yɪ!»

O sɔɔnla -a -sru, en waa -nyrannan 'yɪ. Yi zɪɛ -a da be, o -fɔ -a “srɔn. 'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ e drɛ te yide “ta -pliman “tra.

⁴⁰ Min “fli “nen o Zan wei 'man en o sɔɔnla Zozi -sru “be, Simɔn Pieri “bɔɪ Andre nen -a -tɔ -a. ⁴¹ Andre zɪɛ, min tɛde nen e -kɔ “va “be, -a 'bɔ “bɔɪ Simɔn nen. En e -yrɛ 'nan: «Kɔ min nen e cɪ Crizi -a be -a 'yɪ.» Crizi -ci nen 'nan min nen Bali -a 'si “va. ⁴² En e -kɔ Simɔn -a Zozi lɛ.

Zozi -a -nanjɛɛn tein en e 'nan -yrɛ 'nan: «Zan -pɪ Simɔn nen 'yia, o -taa 'i laabɔlɛ Keva.» Keva 'bɔ nen waa ve “nyian Pieri.

Zozi Filipu 'lee Natanael laabu 'nan 'o -sɔɔnla 'e -sru

⁴³ 'Be 'ta tɔ cɛɛn, en Zozi a “vale 'e 'kɔ Galile 'lɛglɔn 'ji, -a -nan nen e 'bɔ Filipu man en e 'nan -yrɛ 'nan: «'I -sɔɔnla 'an -sru.»

⁴⁴ Filipu zɪɛ, Bezaida nen Andre 'lee Pieri fla -a be, -a -nan min nen. ⁴⁵ Filipu 'bɔ min -tɔ nen waa laabo Natanael be -a man, en e 'nan -yrɛ 'nan: «Min nen -yee 'wɪ cɪ 'e 'crɛn -tɛdɪ Moizi -le -pei 'fluba 'lee Bali 'lewei vɔnɔn 'le 'fluba 'ji be, kɔa 'yɪ. Nazareti min Zozi nen Zozefɔ -pɪ -a be, -nyrɛn.»

⁴⁶ En Natanael -a laabu -yrɔ 'nan: «Fe 'kpa -kɔlaman -e 'e bɔla 'fla nen waa laabo Nazareti be -a da?»

-A -nan nen Filipu “e -yrɛ 'nan: «'I 'ta -e 'i yɪ 'i 'bɔ 'a.»

⁴⁷ Zɪ Zozi Natanael 'yɪ 'tanɔn 'e 'va be, en yaa 'vɪ 'nan: «Cɛɛ Izraɛl min tɪglɪ nen 'e 'wɪ tɪglɪ ve be, -nyrɛn “be.»

⁴⁸ En Natanael -a laabu -yrɔ 'nan: «Nyin zia nen yian -tɔa?»

Zozi “e -yrɛ 'nan: «Te i ya 'i -nyrandɪ Fijie yiba 'wɔ -e Filipu 'e 'i laabu be, te mein 'yɪ 'va.»

⁴⁹-A -nan nen Natanael “e 'nan -yre 'nan: «Bali -le 'wɪ “paazan, Bali -pɪ nen 'yia, yie cɪ Izrael 'nɔn 'le mingɔnnen -a.»

⁵⁰Zozi -a laabu -yrɔ 'nan: «Maan 'vɪ 'yie 'nan mein 'yɪ Fijie yiba 'wlu 'le “wean nen i yi -tera 'an da? I -taa 'wɪ -dandan -nan yile e -ciala 'wɪ 'labɛ 'be da.»

⁵¹En Zozi -a 'vɪ “nyian 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɔglɪ 'a 'nan, ka -taa labli yile 'e 'le 'sɔdɪ -e 'ka Bali -le 'pasianɔn yi, te o -ko laji, en te o “sia laji -e 'o -sɔɔn 'an Blamin -pɪ da.»

Zozi -yee 'pleble

'ci kɔɔn minnun le 'e tɛde

2 Yi yaaga “be -sru, en lɪ 'pa “fedi dɛdɪ 'bɔ 'fla nen waa laabo Kanan be -a da, Galile 'lɛglɔn 'ji. Zozi “bɔ “a “fedi zɪɛ -a da, ²en o Zozi 'lee 'e -srunɔn laabu “nyian “fedi 'bɔ da.

³Zɪ -wen -nyan be, en Zozi “bɔ “e 'nan Zozi le 'nan: «-Wen -nyan -wɔ.»

⁴Zozi “e 'nan -yre 'nan: «Manmi, -me “le “wean nen i -tɔa 'wɪ zɪɛ 'be 'ji, 'men tɔ 'ka tian bɔlɛ dɪ.»

⁵-A -nan nen Zozi “bɔ “e 'nan minnun nen o cɪ fenun -plinan be -wɛ 'nan: «Wɪ pɛɛnɔn nen yaa 've 'cɛɛ be, 'ka dɛɛla “da.»

⁶'Yi 'tɔbɔ nen 'e dɛdɪ -kɔlɛ -a be, -a 'shɛɛdɔ a fɛ 'bɔ zɪɛ -a -nan. 'Yi 'tɔbɔ zɪɛ -a -ji nen Zuif 'nɔn 'o 'cɛin 'lee 'o 'pɛ -man “foe yi “sia -e 'o 'fli dɛɛ 'saun Bali 'le. -A -tɔ -kɔlaman e 'yi “siala “tugu -yaa tɔ.

⁷En Zozi “e 'nan minnun nen o cɪ fenun -plinan be -wɛ 'nan: «Ka 'pɔnɔn 'labɛ o fa 'yi 'a!» O -pɔnɔn zɪɛ -a 'fa, e -sran “man.

⁸-A -nan nen Zozi “e 'nan -wɛ 'nan: «Ka 'yi 'gɔɛ -a 'kolu “tiennɔn -e 'ka 'ku -a min nen 'e yie -tɔa “fedi 'gɔɛ -a da be -yre!»

En waa kolu o -ku -a -yre. ⁹Min nen 'e yie -tɔa “fedi 'bɔ da be, e 'yi zɪɛ -a -nanjɛɛn 'e 'le te e lila 'wen -a. Fenan nen -wen zɪɛ e 'si be ya'a tɔa dɪ. 'Pian fɛ -plinɔn nen o 'yi 'bɔ 'tɔ be, “o -tɔa. E lɪ 'pazan laabu en e 'nan -yre 'nan: ¹⁰«Min-

nun pɛɛnɔn 'gɔɛ, -wen nen e cɪ 'kpa be, -a 'bɔ nen waa -nɔan “min le 'e 'flin. “Be -sru te -wen cɪ min yie da be, -e -wen nen e 'ka 'kpa dɛɛ, 'wɛɛ 'nɔn min le. 'Yie ve be, -wen nen e cɪ 'kpa be, yia ta -tɔ -trilii tɔ 'gɔɛ -a.»

¹¹'Lɛbo “fɔ wɪ tɛdɛ nen Zozi -a dɛɛ be, -nyren zɪɛ. Yaa dɛɛ Kanan, Galile 'lɛglɔn 'ji. E 'yee -dan cɪ kɔɔn en -a -srunɔn yi -tera Zozi 'bɔ da.

¹²“Be -sru, en e sɔɔn “ji 'fla nen waa laabo Kapanamo be -a da, 'o 'vale 'e “bɔ 'lee 'e “bɔnun 'lee 'e -srunɔn 'a. O -fɔ 'fla zɪɛ -a da tɔ “wennen 'a.

Zozi fenun -tannɔn 'pin Bali -pan 'kuin

(Mt 21.12-13; Mk

11.15-17; Lk 19.45-46)

¹³Zuif 'nɔn 'le 'si nɔanba -ji “fedi dɛdɪ 'bɔ 'kogo, en Zozi 'ku Zeruzalem. ¹⁴Zɪ e 'bɔla 'nan nun be, en e wɛla Bali -pan 'kuin. E minnun 'yɪ te o ya trinun 'lee 'blanun 'lee -plablonun -tannan. En e minnun 'yɪ “nyian te o ya “lala ta -fɔɔnan. ¹⁵Zɪ e 'wɪ zɪɛ -a -nan 'yɪ be, e baa dɛɛ sɔnba “a, en e 'blanun 'lee trinun 'lee minnun pɛɛnɔn 'pin Bali -pan 'kuin. E “lala ta -fɔɔnɔn 'le “lala fuila “man e -wee 'tablonun -sran ji. ¹⁶En e 'nan -plablo -tannɔn le 'nan: «Ka fenun 'gɔɛ -a bɔla fɛ 'gɔɛ -a -nan. Te 'ka 'an “tɪ “le 'kɔn dɛɛ 'flɛ 'tan 'kɔn 'a dɪ!»

¹⁷En -a -cin -tɔra -a -srunɔn 'ji 'nan 'e ya 'e 'cɛɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan: «'Yie 'kɔn yɪdɪ “yi “a 'an 'ji -dan e -ciala “da.»

¹⁸Zɪ Zozi 'wɪ zɪɛ -a dɛɛ be, en Zuif 'nɔn 'tanɔn -a laabu -yrɔ 'nan: «Lɛbo “fɔ 'wɪ “kɔ “nen yia dra -e 'e -kɔɔn 'nan Bali 'be 'si -nɔn 'yie 'nan 'i 'wɪ zɪɛ -a dɛɛ?»

¹⁹En Zozi -a -sru “fɔ -wɛ 'nan: «Bali -pan 'kɔn 'gɔɛ, 'ka -wi! E ya yi yaaga -e 'an wluan lou 'e “pa 'ji.»

²⁰En o 'nan -yre 'nan: «Bali -pan 'kɔn 'labɛ, le -fuba sinjen 'wɛ 'shɛɛdɔ wlu nen minnun -a -tɔ, en yie 'nan, yi yaaga 'wlu -e 'i pee -tɔ?»

²¹ 'Pian -te Zozi a 'wɪ zɪɛ -a vɪnan bɛ, -a 'bɔ po nɛn Bali -le 'kɔn 'a bɛ -nyrɛn yaa vɛ. ²² Zɪ 'e wluan -kanɔn 'va bɛ, -a -ci -tɔ -a -srɛnɔn 'ji 'nan e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ 'e 'cɛn. ɛn o yi -tɛra Bali wei nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ bɛ -a da, 'lee 'wɪ nɛn Zozi -a 'vɪ -wɛlɛ "bɛ -a da.

²³ Tɔ nɛn tɛ Zozi a Zeruzalɛm Zuif 'nɔn 'lɛ 'si nɔnba -ji "fɛdɪ da bɛ, zɪ minnɛn 'lɛbɔ "fɔ wɪnɛn nɛn yaa drɛ bɛ -a -nan 'yɪ -yrɔ "bɛ, ɛn min "kaga "yi -tɛra Zozi 'bɔ da. ²⁴ 'Pian Zozi 'ka yi -tɛlɛa o da dɪ, kɔɔ e o pɛɛnɔn -tɔa "fo. ²⁵ ɛn Zozi 'ka -a wɛɛman 'nan, min 'e min -tɔ man wɪ vɪ 'yrɛ dɪ. 'Wɪ nɛn min ji bɛ, Zozi -a -tɔa 'e 'bɔ 'a.

Nikodem -kɔ 'wɪ laabɔlɛ Zozi 'lɔ

3 Zuif 'nɔn 'tazan -tɔ nɛn waa laabɔ Nikodem bɛ, e ya Farizɛn 'nɔn 'va. ² E -ta Zozi 'va 'pɛi -man, ɛn e 'nan -yrɛ 'nan: «'An 'san, kua -tɔa 'nan i ya min nɛn Bali -a 'pa 'sia -e 'e 'wɪ "paa minnɛn ji bɛ -a. Kɔɔ 'lɛbɔ "fɔ wɪnɛn nɛn yia dra 'gʊɛ min nɛn Bali a 'e 'padɪ "va "bɛ, -a san 'bɛ -kɔlaman -a drɛdɪ -a.»

³ ɛn Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «Maan vɛ 'yie 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, min 'ka 'kɔlaman -e 'e Bali -lɛ mingɔnnɛn trɛ yɪ, tɛ wa'a -yale 'e 'trɛ dɪ.»

⁴ -A -nan nɛn yaa laabɔ Zozi 'lɔ 'nan: «Min nɛn e drɛ cɛjɛ 'gʊɛ, waa dra 'kɔ -e 'o -ya? E -wɛlaman "nyian 'e "bɔ 'pɔn -ji -e 'o -ya 'e 'pɛɛ?»

⁵ ɛn Zozi "e -yrɛ 'nan: «Maan vɛ 'yie "nyian 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, min 'ka 'kɔlaman -e 'e 'kɔ Bali -lɛ mingɔnnɛn trɛ da, tɛ wa'a -yale 'yɪ 'lee Bali lei -a dɪ. ⁶ Fɛ nɛn min -a -ya bɛ, e ya min -a. 'Pian fɛ nɛn Bali lei -a -ya bɛ, e ya -yɛɛ vɛ -a. ⁷ -Tɛ 'an 'bɔ maan 'vɪ 'yie 'nan e ya "lɛ 'wei 'ya "nyian 'e 'trɛ bɛ, tɛ -a 'wɪ 'e 'i 'kan dɪ. ⁸ Waa -kɔɔnman fulɔ man. Fɛnan nɛn fulɔ cɪ "vale 'e 'kɔ bɛ, -a -nan nɛn e "fɛɛnman e -ko. Waa -cin maan, 'pian -a -nan nɛn e "sia bɛ wa'a tɔa dɪ, ɛn -a -nan nɛn e -ko bɛ wa'a tɔa dɪ.

-A -tɔwɪli "nɛn "nyian min nɛn Bali lei -a -ya 'e 'trɛ bɛ -yɛɛ vɛ -a.»

⁹ Nikodem -a laabɔ -yrɔ 'nan: «'Wɪ zɪɛ e dra 'kɔ -e 'bɛ drɛ?»

¹⁰ ɛn Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «'I 'bɔ nɛn i 'wɪ "paaman Izraɛl 'nɔn 'ji bɛ, yɪ'a 'wɪnɛn zɪɛ -a tɔa dɔv? ¹¹ Maan vɛ 'yie 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, 'wɪ nɛn kua -tɔa "bɛ -nyrɛn kua vɛ, ɛn 'wɪ nɛn kua -nan 'yɪ bɛ, -nyrɛn kua vɛ, ɛn 'kʊɛ 'wɪ zɪɛ ya'a 'kɔ 'ka 'wɛlɔ -ji dɪ. ¹² An 'trɛ 'gʊɛ -a da wɪ 'vɪ 'cɛɛ, ka'a yi -tɛlɛa 'bɛ da dɪ, 'lɔɔ -tɛ an laji lou "wɪ 'vɪ 'cɛɛ bɛ, e dra 'kɔ -e 'ka yi -tɛra 'bɛ da? ¹³ Min -tɔ 'ka tian 'kʊlɛ laji dɪ, -tɛ ya'a 'silea Blamin -pɪ nɛn e 'si laji bɛ -a dɛ. ¹⁴ "Lɛ zɪ Moizi a "bui "da 'li ɛn e -bulalɛ drɛ -mlɛn -a ɛn yaa 'pa yiba "man ɛn yaa wluan lou "bɛ, -a -tɔwɪli "nɛn "nyian waan 'bɔ blamin -pɪ wuanla lou. ¹⁵ 'Dɔ -e min nɛn e yi -tɛra Blamin -pɪ 'bɔ da bɛ, 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɛ 'e drɛ -a san -lɛ vɛ -a.

¹⁶ -Yɛɛ cɪ 'nan Bali 'trɛdanɔn pɛɛnɔn 'yɪ "yi "bɔv "lɛ "wɛan, 'e 'pɪ -tɔwɪli "nɔn -wɛɛ 'wɪ 'ji, 'nan -e min nɛn e yi -tɛra -a -pɪ zɪɛ -a da bɛ, -a san -nan 'e vɛlɛ 'e 'nyan dɪ, 'pian -e 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɛ, 'e drɛ -a san -lɛ vɛ -a. ¹⁷ Bali 'ka 'e 'pɪ 'pale -sia 'trɛda 'nan -e 'e tin -tɛ min da dɪ, yaa 'pa 'sia 'nan -e 'e min 'si 'wɪ 'ji. ¹⁸ Min nɛn e yi -tɛalɛ -a -pɪ zɪɛ -a da bɛ, wa'a -yɛɛ tin 'baa dɪ, 'pian min nɛn ya'a yi 'tɛalɛ "da "dɛ -a san -lɛ 'wɪ a 'e tin 'badɪ 'va, kɔɔ ya'a yi -tɛlɛa Bali -pɪ -tɔwɪli "da dɪ -lɛ "wɛan. ¹⁹ 'Wɪ nɛn -yɛɛ "wɛan, Bali 'trɛdanɔn 'lɛ tin "baa bɛ, -nyrɛn 'gʊ, 'tɛ 'san -ta 'trɛda, ɛn minnɛn 'ka -a yɛlɛ "yi "dɪ, o klun 'yɪ "yi e mlin 'tɛ 'san da, o drɛnan wɪ a -wɛlɪdɪ "lɛ "wɛan. ²⁰ -Yɛɛ cɪ 'nan min nɛn e 'wɪ 'wɛlɪdɪ "dra bɛ, ya'a 'tɛ 'san yɛ "yi "dɪ. ɛn -a san 'ka 'taa 'tɛ 'san da dɪ, "tɔgɔ -yɛɛ 'wɪ 'wɛlɪdɪ "ta 'e bɔla. ²¹ 'Pian min nɛn e 'ta 'wɛlɔ 'wɪ tɪglɪ da bɛ, e -taa 'tɛ 'san da, 'dɔv -e 'tɛ 'san 'e drɛ wɪ -ci -kɔɔn 'nan e 'ta 'wɛlɔ Bali wei da.»

Zan Zozi 'le 'wɪ 'vɪ

²²“Bɛ -sru ɛn Zozi 'lee 'e -srunɔn 'ku Zude 'leglɔn 'ji. O -fɔ fɛ zɪɛ -a -nan tu “wennen 'a, ɛn e minnun -batize dredi 'sia. ²³Tɔ 'bɔ 'lein zɪɛ -a wlu bɛ, te Zan “e minnun -batize dra “nyian 'fla nen waa laabo ɛnɔn bɛ -a da, kɔɔ 'yi banun a -nan “kaga. 'Fla zɪɛ, e ya 'fla nen waa laabo Salim bɛ -a “srɔn. Minnun -ko -nan nun te Zan o -batize dra, ²⁴Tɔ zɪɛ -a man bɛ, te wa'a tian -a -fɔlɛ -pɔ 'kuin dɪ.

²⁵Yi -tu da, ɛn -sa -tu -fɔla Zan -srunɔn 'lee Zuif min -tu yɛi. -Sa zɪɛ e ya min dredi 'saun Bali 'lɛ da. ²⁶O -ku Zan -va, ɛn waa laabu -yɔɔ 'nan: «Bali -le 'wɪ “paazan, min nen “nen ka cɪ 'ka 'vale -a Zudan 'yi -sru, te i -yee 'wɪ ve minnun lɛ bɛ, e ya minnun -batize drenan ɛn minnun pɛɛnɔn a -kɔnan “va 'zia.»

²⁷-A -nan Zan “e 'nan -wɛlɛ 'nan: «Min 'ka 'kɔlaman -e 'e fɛ -tu yɪ te Bali “cɛɛ -nɔn -yɛɛ “dɪ. ²⁸Maan 'vɪ 'ka yɛɛ man 'nan, min nen e min “sia 'wɪ 'ji bɛ, -a 'bɔ “cɛɛ 'maan dɪ, 'pian an ya min nen Bali -a -trɔa -a 'lɛ bɛ -a. 'Ka 'bɔ ka ya 'men 'wɪ 'nan yunɔn 'a. ²⁹Lumɔn nen e -kɔnnen 'pa bɛ, e ya -tɪ -le ve -a? Min nen yaa 'pa bɛ, -yee ve nen. Lɪ 'pazan 'bɔ bee -le ve “cɛɛ dɪ, -a bee bɛ, “bɛ “ya wo min nen e -tɔa -a “srɔn, te -a “trɔɛn “a 'e 'tɔdɪ -a wei lɛ bɛ -a. ɛn -a wei mandɪ -a ci “nranman. Zɪ 'an 'ci cɪ zɪɛ. 'Bɛ nen 'gɔvɛ, 'an 'ci “nranman e -ciala “da “men “fo. ³⁰E ya “le -a 'bɔ 'tɔ nen 'e dre -dan -e 'an 'tɔ “e “ta wu “tra.

³¹Min nen e “sia laji lou “bɛ, e ya fɛ pɛɛnɔn da, 'pian min nen e 'si 'treda bɛ, e ya 'treda min -a, ɛn 'treda wɪ nen yaa ve. Min nen e “sia laji bɛ, e ya fɛ pɛɛnɔn da. ³²ɛn 'wɪ nen yaa -nan 'yɪ, 'lee 'wɪ nen yaa 'man bɛ -nyɛn yaa ve, 'pian min -tu 'ka yi -telɛa 'wɪ zɪɛ -a da dɪ. ³³Min nen e yi -tera 'wɪ nen yaa 'vɪ bɛ -a da bɛ, te 'bɛ 'san “e 'nan 'wɪ 'kpa, Bali 'wɪ tɪɪt ve. ³⁴-Yɛɛ cɪ 'nan min nen Bali -a 'pa 'sia bɛ, Bali 'bɔ wei nen yaa ve, kɔɔ Bali 'ka 'yee

lei 'saun 'nɔndɪ “nen 'palea dɪ. ³⁵-Kaa “tɪ Bali 'e 'pɪ ye “yi, ɛn e fɛ pɛɛnɔn 'pɛba 'wɔ -yɔɔ. ³⁶Min nen e yi -tera -a -pɪ zɪɛ -a da bɛ, 'belidɪ nen ya'a 'nyaan dɪɛ, e ya -a san -le ve -a. 'Pian min nen ya'a -pɪ 'sileɛ min -a dɪɛ, -a san 'ka 'belidɪ ye dɪ, te 'bli a 'e 'fɔdɪ Bali -ji -a san man.»

Zozi 'lee Samari lumɔn -tu 'o cin 'yɪ

4 Zozi -a -tɔ 'nan, Farizen 'nɔn -a 'man 'nan minnun nen 'e -sru te 'e o -batize dra bɛ, o ya “kaga, ɛn o “mlian Zan -srunɔn da. ²Zozi 'bɔ “cɛɛ min -batize dra 'e 'bɔ 'a dɪ, 'pian -a -srunɔn nen. ³Zɪ Zozi 'wɪ zɪɛ -a -kɔnnen 'yɪ bɛ, -a -nan nen e 'si Zude 'leglɔn 'ji, ɛn e Galile si 'sia. ⁴-Si zɪɛ e -ciala Samari 'leglɔn 'ji.

⁵Zozi 'bɔla Samari 'fla 'tɔ da. 'Fla zɪɛ waa laabo Sisha e ya fei nen Zago -a -nɔn 'li 'e 'pɪ Zozefɔ lɛ bɛ -a “srɔn. ⁶Fɛ zɪɛ -a -nan nen Zago 'le 'yi -klu cɪ. Zɪ Zozi “koe “nyian 'ta wɔdɪ -a bɛ, ɛn e -nyran 'yi -klu zɪɛ -a “srɔn te yidɛ 'bɔ min -win -ji 'sezeɛ.

⁷-A -nan nen Samari lumɔn -tu -ta 'yɪ 'tɔlɛ, ɛn Zozi “e 'nan -yɛɛ 'nan: «'I 'yi 'nɔn 'men -e 'an mlin.» ⁸Tɔ zɪɛ -a wlu, te -a -srunɔn 'ku -blɪfenun 'lɔlɛ 'fla.

⁹ɛn Samari lɪ zɪɛ e 'nan Zozi lɛ 'nan: «-Me “le “wean nen 'i 'bɔ nen Zuif min -a bɛ, i 'yi laabo 'an 'lɔ -e 'i mlin, te Samari lɪ nen 'maan?» Zuif 'nɔn 'lee Samari 'nɔn bɛ te o yɛi 'ka -a ble “fo “dɪ.

¹⁰ɛn Zozi “e 'nan -yɛɛ 'nan: «”Te fe nen Bali -a -nɔn minnun lɛ bɛ, 'nan yia -tɔa “bɛ, ɛn min nen yaa ve 'yɛɛ 'nan 'i 'yi 'nɔn 'men 'gɔvɛ, yia -tɔa “bɛ, “te 'i 'bɔ 'bɛ 'yi laabu -yɔɔ, -e 'i mlin, -e 'e 'yi nen e 'belidɪ -nɔan “min lɛ bɛ -a -nɔn 'yɛɛ.»

¹¹ɛn lɪ zɪɛ e 'nan Zozi lɛ 'nan: «Minsan, fe -tu 'ka 'i 'lɔ -e 'i 'yi 'tɔ 'a dɪ, ɛn -klu 'gɔvɛ e ya 'e trɔdɪ. Nyin zia nen i 'yi nen e 'belidɪ -nɔan “bɛ, -a “sia? ¹²'Ku tra Zago nen e 'yi -klu 'gɔvɛ -a -nɔn 'kɔvɛ bɛ, -a 'bɔ “e ci yi mlin 'o 'vale 'e 'pinun 'lee 'yee trinun -a. 'I -dan “mlian 'bɛ da?»

¹³ En Zozi “e -yre 'nan: «Min nen e 'yi 'gve -a mlin be, 'yi dra pee -a -tea. ¹⁴ Pian min nen e 'yi nen maan -nɔan “be -a mlin be, 'yi dra pee 'ka “nyian 'li -a tea di, en 'yi nen maan -nɔan -yre “be, e dra “ji 'yi ku -a, en e 'belidi nen ya'a 'nyaan die -a -nɔan -yre.»

¹⁵ -A -nan nen li be e 'nan Zozi le 'nan: «Minsan, 'yi zɛ 'i “men “nɔn -e 'yi dra pee 'e vile 'yaan 'tɛ di, -e 'an vnan 'an 'ta “nyian 'yi 'tɔ 'gɔ di.»

¹⁶ En Zozi “e -yre 'nan: «'I 'kɔ 'i -sran laabu -e 'ka 'ta -a.»

¹⁷ Li zɛ e 'nan -yre 'nan: «'An -sran “ka “di.»

En Zozi “e -yre 'nan: «'I 'wɪ tɪgl 'vɪ -a vidɪ -a 'nan, 'i -sran “ka “di. ¹⁸ -Yɛɛ cɪ 'nan i -kɔnɔn 'pa tian 'soolu, en min nen i cɪ “wlu “be, 'i -sran “cɛɛ di, i 'wɪ tɪgl 'vɪ.»

¹⁹ Tɔɔn li be e 'nan Zozi le 'nan: «Minsan, maan ye “le 'nan Bali 'lewei vɪzan nen 'yia. ²⁰ 'Kɔ tranun nen Samari 'nɔn 'a be, pɔn 'gve -a da nen o Bali 'bɔ, en 'ka Zuif 'nɔn “ka 'vɪ 'nan Zeruzalem nen 'o 'kɔ Bali 'bɔ -kɔɔ.»

²¹ En Zozi “e 'nan -yre 'nan: «'I “trɔɛn “tɔ 'an wei 'gve -yre 'kpa. Tɔ -tɔ -taa “bɔle be, te ka'a Bali bɔa pɔn 'gve -a da di, en ka'a 'ko Bali bɔle Zeruzalem di. ²² 'Ka Samari 'nɔn be, ka Bali bɔa, 'pian ka'a Bali 'bɔ 'tɔa di, 'kɔ Zuif 'nɔn be, “kɔ Bali bɔa en “kɔ Bali 'bɔ -tɔa. -Yɛɛ cɪ 'nan min nen e 'tredanɔn “sia 'wɪ 'ji be, Zuif 'nɔn 'va nen e “sia. ²³ 'Pian tɔ -tɔ -taa “bɔle be, en -a tɔ 'bɔ 'bɔ 'va. Tɔ zɛ -a man nen Bali bɔ 'nɔn tɪgl -kaa “tɪ Bali bɔa Bali lei 'saun 'le 'pleble 'a, en waa bɔa 'e -si tɪgl da. Bali bɔ 'nɔn zɛ o va nen -kaa “tɪ Bali cɪ. ²⁴ Bali a lei -a. -Yɛɛ “wean minnun nen waa bɔa “be, 'o bɔ -yɛɛ lei 'saun 'le 'pleble 'a, en 'o bɔ 'e -si tɪgl da.»

²⁵ En li zɛ e 'nan Zozi le 'nan: «Maan -tɔa 'nan min nen e cɪ Crizi -a be e -taa, -a 'bɔ nen Bali -a 'si “va. Tɔ nen e -ta be, e 'wɪ pɛɛnɔn 'ci ve 'kɔɛ.»

²⁶ En Zozi “e 'nan -yre 'nan: «'An 'bɔ nen an 'wɪ tin “baa 'yie 'gve, mɛɛn cɪ -a.»

²⁷ E -fɔ 'wɪ zɛ -a vnan, nun tɔɔn en -a -srɔnɔn 'bɔla. 'Wɪ o 'kan 'nan 'o 'vale lumɔn -a o ya 'wɪ tin 'banan. 'Pian o va min -tɔ 'ka -a laabule -yrɔ 'nan, -mɛ “wɪ nen e cɪ -a laabunan li 'labe -yrɔ “di? En wa'a laabule “nyian 'nan, -mɛ “wɪ nen e cɪ -a tin 'banan -yre “di?

²⁸ -A -nan nen li zɛ e 'yee 'yi 'tɔvɛ 'tɔvɛ, en e -kɔ 'fla -a vile minnun le 'nan: ²⁹ «'Ka 'ta min -tɔ yɪ. Min zɛ yaan dre wɪ pɛɛnɔn 'vɪ 'men. -Te Crizi nen -o?» ³⁰ En minnun pɛɛnɔn 'si 'fla, o -ta fenan nen e cɪ be -a -nan.

³¹ Tɔ zɛ -a wlu be, te Zozi -srɔnɔn Zozi man dra -wluwlu 'nan 'e fe -bli.

³² 'Pian Zozi “e 'nan -wle 'nan: «-Blufe nen 'an 'le 'gve, ka'a tɔa di.»

³³ En Zozi -srɔnɔn -a laabu 'o cin lɔ 'nan: «Min -tɔ -ta -blufe -a -yre “baale?»

³⁴ Zozi “e -wle 'nan: «'Mɛn -blufe nen 'nan min nen yaan 'pa 'sia be, 'an 'ci 'sɔ wunun dre, en 'nyranman nen yaa -nɔn 'men be 'an 'pa. ³⁵ 'Ka bɔ, “ka 'vɪ 'nan, e -fɔ mlen sinjen 'vaa -e 'o 'saa 'tedɪ 'sia. 'Pian 'an 'bɔ, maan ve 'cɛɛ 'nan, 'ka 'wulo wluan lou 'saa tran 'teve -a. ³⁶ Min nen e cɪ 'saa 'tenan be, -a san -kopa a 'va, en fe 'wle 'bɔ nen yaa -tɛ be, yaa tre 'belidi nen ya'a 'nyaan die -yee ve -a. E dre zɛ 'nan -e min nen e 'saa 'fɔ be, 'lee min nen yaa -tɛ be, o 'ci 'e “nran 'e cin va. ³⁷ O -kɔnɔn “tɔ -fɔa 'nan: «Min -tɔ 'be fe 'wle -fɔa 'tre 'ji -e min pee nen 'e -tɛ.» E ya 'wɪ 'kpa -a. ³⁸ An 'bɔ, an 'ka 'pa 'sia 'nan, 'ka 'kɔ 'saa 'te fei nen ka'a 'nyranman 'palɛ “da “die -a da. Min peenun -a da nyranman 'pa 'va, en cɛɛ “ta -a “nen “ble.»

³⁹ 'Wɪ nen li zɛ yaa 'vɪ be, -yɛɛ “wean Samari 'nɔn “kaga “yi -tera Zozi da. Kɔɔ yaa 'vɪ 'nan, Zozi 'e dre wɪ pɛɛnɔn 'vɪ 'yre.

⁴⁰ Zɪ Samari 'nɔn 'ta Zozi 'va be, en waa trɔ 'ba 'nan 'e 'fɔ 'o 'va. -A -nan nen Zozi yi 'fiili dre o va. ⁴¹ 'Wɪ nen yaa ve be, -yɛɛ

“wean minnun nen o yi -tera “da “be, o 'bɔ “nyian “kaga 'kpa.

⁴²En waa 'vɪ 'sien li zɪe -yrɛ 'nan: «Wa'a vɪle 'nan 'wɪ nen yia 'vɪ be, -a 'saza 'le “wean nen ku yi -tera “da “dɪ. 'Pian 'wɪ nen kua 'man “da 'ku 'bɔ 'a be, -yee “wean nen ku yi -tera “da, en kua -tɔ “men 'nan -yɛɛ cɪ 'trɛdanɔn pɛɛnɔn 'sizan 'wɪ 'ji -a.»

Mingɔnnen wluzan -tu -le 'nen 'man “yaaman en Zozi -a beli

⁴³Zɪ Zozi yi “fli drɛ o va be, en e Galile -si 'sia “nyian. ⁴⁴Te Zozi -a 'vɪ 'e 'bɔ 'a 'nan, wa'a Bali 'lewei vɪzan -tu siala -dan 'e 'bɔ fla dɪ. ⁴⁵'Pian zɪ e 'bɔla Galile be, Galile 'nɔn -a 'sia 'kpa tɔglɪ. Kɔɔ 'wɪ nen yaa drɛ “fedi da Zeruzalɛm be, waa -nan 'yɪ, o -ku -nan nun -le “wean.

⁴⁶E 'bɔla “nyian Kanan Galile 'lɛglɔn 'bɔ 'ji, 'fla nen e 'yi lila 'wen -a be -a da.

Tv zɪe -a man be, mingɔnnen wluzan -tu nen e -nyeanla Kapanamo be, te -a -pt 'man “yaaman 'kpa tɔglɪ. ⁴⁷Mingɔnnen wluzan zɪe, yaa 'man 'nan Zozi 'si Zude, en e 'bɔla Galile. -A -nan nen e -ku Zozi 'va, en e toba -fɔ -yrɛ 'nan, 'e -sɔɔn “ji Kapanamo -e 'e 'yee 'nen nen -a man “yaaman -nan nun be -a 'beli. 'Nen zɪe -a -kadɪ -fola tv.

⁴⁸En Zozi “e 'nan -yrɛ 'nan: «-Te ka'a tian 'lebo “fɔ winun 'lee -cɛ -srɔn “winun -nan yile dɪɛ, ka'a yi 'teala 'wɪ da 'mlɔn -mlɔn dɪ.»

⁴⁹Mingɔnnen wluzan “e -yrɛ 'nan: «Minsan, 'i yra 'si, 'i -ta -trele 'vaa -e 'men 'nen 'e yie 'le wɔ.»

⁵⁰En Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «'I 'ku, 'i -pt “belia.» E yi -tera 'wɪ nen Zozi -a 'vɪ be -a da en e -ku.

⁵¹“Yɛɛ -kɔn -kɔnan -sia be, en -a 'sunɔn 'ta -a 'le, en o -yrɛ 'nan: «-Cɛ 'si 'yie 'nen man.» ⁵²-A -nan nen yaa laabu -wɔ 'nan: «Tv “cɛn “man nen -cɛ 'si “man?» En o -yrɛ 'nan: «'Sɪ te yide 'sia 'mɔɛnnen man “tiennɔn, tɔɔn en -cɛ 'si “man.»

⁵³En -a -cin -tɔ mingɔnnen wluzan 'ji 'nan, tv 'lein zɪe -a wɔlɔ nen Zozi -a 'vɪ 'yrɛ 'nan: «'I 'pt “belia.» -A -nan nen -a 'bɔ 'lee 'yee “kɔnnen 'nɔn pɛɛnɔn yi -tera Zozi da.

⁵⁴Zɪ Zozi 'si Zude en e -ku Galile be, -a -nan nen e 'lebo “fɔ wɪ zɪe -a drɛ. -Yee 'lebo “fɔ wɪ “flizan nen yaa dra fɛ 'lein zɪe -a -nan.

Zozi min -tu nen e -sran “tra “be -a beli

5 “Be -sru, Zuif 'nɔn 'le “fedi -tu drɛdɪ 'bɔ Zeruzalɛm, en Zozi 'ku -nan nun. ²Zeruzalɛm 'bɔ man -klɔn be, -a -wlala “nan “tu a, waa laabo 'blanun -wlala “nan. -Wlala “nan zɪe -a “srɔn “be, 'yi 'tu a -nan, waa laabo Ebre wei -ji «Betesda». -Duban 'soolu a 'e 'tɔdɪ 'yi zɪe -a “srɔn. ³-Dubannun zɪe -a wɔlɔ be, -cɛ -tenɔn “kaga yra 'o nyinnandi -nan. Yie 'winɔn 'lee minnun nen o “tun “bo be 'lee minnun nen 'o -srandɪ “tra “be, o nen. [O ya -a man -pennan 'nan 'yi 'e 'nyɔɔn “ji. ⁴-Yee cɪ 'nan Bali -le 'pasianɔn nen laji be, -a -tu -sɔɔn “man 'yi zɪe -a va, -e 'e nyɔɔn. Min nen e sɔɔn “va 'e tede te Bali -le 'pasiazan “sia -a nyɔɔnnan be, -te -a san -le -cɛ a 'kɔ oo, e “sia “man.]

⁵En min -tu a fɛ 'bɔ zɪe -a -nan, -cɛ a “man. -A -cɛ zɪe -a -nan le -fuba yaaga 'wɛ 'sɔra nen 'gɔ. ⁶Zɪ Zozi -a 'yɪ 'e nyinnandi be, en yaa -tɔ 'nan -cɛ nen “man “be -a yi “fli 'bɔ, -a -nan nen yaa laabu -yrɔ 'nan: «'I ya “vale -cɛ 'e 'si 'i man?»

⁷En min zɪe e 'nan Zozi le nan: «Minsan, “meɛn -mie “ka -e 'yaan 'fɔ 'yi 'va te 'yi nyɔɔn “ji “dɪ. En -te “meɛn vɪnan 'an -pli 'yi 'bɔ man be, -e min -tv 'e 'fɔ “va 'an 'lɔ 'e 'flin.»

⁸-A -nan nen Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «'I 'wɔlan lou, 'i 'yie nyinnan “dave 'sia, 'i 'ta wɔ!» ⁹Nun tɔɔn -cɛ 'si min zɪe -a man, e 'yee nyinnan “dave 'sia, en e 'ta wɔdɪ 'sia.

Yi zɪe -a da be, te Zuif 'nɔn 'le 'flinla “yi nen waa laabo Saba be -nyren. ¹⁰En zɪ Zuif 'nɔn 'tanɔn -a 'yɪ be, en waa 'vɪ -yrɛ 'nan: «Cɛɛgɔ 'flinla “yi nen, -yee “wean -a

-si 'ka 'e 'nɔndt 'yie -e 'i 'ku 'yie nyinnan
“dave -a dɪ.»

¹¹ En e 'nan -wle 'nan: «Min nen e -ce
'si 'an man be, e 'nan 'men 'nan: <I 'yie
nyinnan “dave 'sia, 'i 'ta wu.» »

¹² Waa laabu -yrcɔ 'nan: «Min “cɛn 'be
'vɪ 'yie 'nan 'i 'yie nyinnan “dave 'sia, 'i 'ta
wu?»

¹³ Pian min nen -ce 'si “man “be, ya'a
min zɪe -a tɔa dɪ. Kɔɔ Zozi 'si fɛ zɪe -a -nan
min “kaga “le “wean.

¹⁴ “Be -sru, Zozi min zɪe -a 'yɪ Bali -pan
'kuin, en e 'nan -yre 'nan: «I “trɔɛn “tɔ 'wɪ
'gʊe -yre 'kpa! -Ce 'si 'i man, te 'i 'wɪ 'wɪdɪ
“dre “nyian dɪ, “tɔgɔ 'wɪ nen e -ciala 'wɪ
zɪe 'be da be, 'e bɔ 'i man.»

¹⁵ Min zɪe e -ku, en yaa 'vɪ Zuif 'nɔn le
“men 'nan Zozi 'be -ce 'si 'e man. ¹⁶ -Yee
“wean Zuif 'nɔn Zozi -weɛdɪ 'sia 'nan e 'wɪ
zɪe -a dre 'flinla “yi da.

¹⁷ Pian Zozi 'wɪ 'ci 'vɪ -wle, yaa 'vɪ 'nan:
«An “tɪ 'nyranman “paa tian tɔ 'gʊe -a, -
yee “wean 'an 'bɔ “nyian, “an “ya wo -a
'panan.»

¹⁸ 'Wɪ zɪe -yee “wean Zuif 'nɔn a Zozi -
weɛnan 'kpa tɔgɪ 'nan o -tea. Wa'a vɪle
'nan e -wee 'flinla “yi 'srɔɛn srɛ -yee
“wean dɪ, 'pian 'nan, e 'nan Bali 'be cɪ 'e
“tɪ “a, te 'e 'fli -kɔɔnnan Bali man.

Zozi 'le 'pleble be Bali 'bɔ 'be -nɔn -yre

¹⁹ En Zozi 'e 'fli -le 'wɪ 'vɪ -wle 'nan:
«Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɔgɪ 'a 'nan, Bali -pɪ 'ka
'kɔlaman 'wɪ 'tɔ dɛdɪ -a 'e 'bɔ 'wɪlo -ji wɪ
-a dɪ, 'pian 'wɪ nen yaa -nan 'yɪ 'e “tɪ 'lɔ
be -nyren yaa dra. 'Wɪ pɛɛnɔn nen -a “tɪ
-a dra be, -nyren -a -pɪ -a dra “nyian. ²⁰ -
Yee cɪ 'nan -kaa “tɪ Bali 'e 'pɪ ye “yi, en 'wɪ
pɛɛnɔn nen Bali -a dra be, yaa -kɔɔnman
'e 'pɪ lɛ. 'Wɪnɔn nen e cɪ -dandan 'kpa e
-ciala 'gʊ da be, yaa -kɔɔnman -yre, 'nan
-e 'wɪ 'e 'ka 'kan 'le “wean. ²¹ Zɪ -kaa “tɪ
Bali minnɔn wuanla -kanɔn 'va -e 'e 'be-
lidɪ -nɔn -wle “be, -a -tɔwli “nen “nyian
-a -pɪ -a dra -e min nen e 'sɔ “ji “be 'e 'be-
lidɪ -nɔn -a san lɛ. ²² En “nyian be, -kaa

“tɪ Bali “cɛɛ min -le 'wɪ tin 'baa dɪ, 'pian
'e 'wɪ tin 'badɪ pɛɛnɔn -peba 'wɪ 'e 'pɪ -lɔ.
²³ Yaa dre zɪe 'nan -e minnɔn pɛɛnɔn 'o
-pɪ 'tɔ bɔ “le zɪ o -a 'bɔ 'tɔ bɔa “be -yee
'wɪ 'zɔ. Min nen ya'a -pɪ 'tɔ bɔlɛ dɪe, te -a
“tɪ “nen yaa 'pa 'sia be, ya'a 'tɔ bɔlɛ dɪ.

²⁴ Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɔgɪ 'a 'nan, min nen
yaan wei 'man “yi, en e yi -tera Bali nen
yaan 'pa 'sia be -a da be, 'belidɪ nen ya'a
'nyaan dɪe e ya -a san -le vɛ -a. -A san -le
tin 'badɪ 'ka 'kɔan 'mlɔnmlɔn dɪ, 'pian e
'sɔ 'ka -lɔ en e 'belidɪ 'yɪ. ²⁵ Maan ve 'cɛɛ
'wɪ tɔgɪ 'a 'nan, tɔ -tɔ -taa “bɔlɛ, en e 'bɔ
'va. Tɔ zɪe -a man nen minnɔn nen o cɪ
minnɔn -kadɪ -a Bali 'lɛ be, o Bali -pɪ wei
maan. En minnɔn nen waa 'man “yi “be
o “belia. ²⁶ -Yee cɪ 'nan zɪ 'plɛble a -kaa
“tɪ Bali 'lɔ -e 'e 'belidɪ -nɔn minnɔn lɛ be,
-a -tɔwli “nen yaa -nɔn 'e 'pɪ lɛ 'nan 'e
'belidɪ -nɔn minnɔn lɛ. ²⁷ En yaa -si -nɔn
-yre 'nan 'e minnɔn -le 'wɪ tin 'ba, e ya
blamin -pɪ -a -le “wean.

²⁸ Te 'wɪ 'gʊe 'e 'ka 'kan dɪ, kɔɔ -a tɔ -a -
tanan bɔdɪ -a. Tɔ zɪe -a man nen minnɔn
nen o kaa o ya -yre -ji be, o Blamin -pɪ
wei maan, ²⁹ en o bɔala 'yre -ji. Minnɔn
nen o 'wɪ “yi dre be, o wuanla -e 'o 'belidɪ
yɪ. En minnɔn nen o 'wɪ 'wɪdɪ dre be, o
wuanla -e tin 'e 'tɛ o da.

³⁰ Ma'an 'kɔlaman -e 'an 'wɪ 'tɔ dre 'an
'bɔ 'wɪlo -ji wɪ -a dɪ. 'Wɪ nen 'an “tɪ -a ve
'men be, -a da nen an min -le 'wɪ tin “baa.
Kɔɔ an 'ka 'an 'bɔ 'ci 'sɔ wɪnɔn -weɛnan
dɪ, 'pian Bali nen yaan 'pa 'sia be, -a ci 'sɔ
wɪnɔn -weɛnan nen an cɪ.

³¹ -Te 'an 'bɔ mɛɛn cɪ 'an 'bɔ 'fli -le 'wɪ
'nan yɪzan -a be, min 'ka 'an wei siala 'wɪ
'kpa -a dɪ. ³² Pian 'men 'wɪ 'nan yɪzan a,
en maan -tɔa 'nan 'wɪ nen yaa ve 'an man
be 'wɪ 'kpa nen.

³³ 'Ka 'bɔ, 'ka minnɔn 'pa 'sia Zan -va,
en e 'wɪ tɔgɪ 'vɪ 'an man. ³⁴ An 'bɔ 'le ve
be, ma'an weɛman 'nan min nen 'e dre
'men 'wɪ 'nan yɪzan -a dɪ, 'pian 'an Zan
-le 'wɪ ve cɛɛ 'nan -e 'ka yi -tera “da, -e
Bali 'e 'ka 'si 'wɪ 'ji. ³⁵ Zan a “le 'nan 'te

nen waa -fɔ “nen en e bli be -yee 'wɪ 'zv. Ka wɪ “man, en 'ka 'ci nran -a -san man tu “wennen 'a.

³⁶Wɪ nen 'be 'men 'wɪ -kɔɔnman be, 'be -dan “mlian 'wɪ nen Zan -a 'vɪ 'an man be -a da. 'Winun nen 'an “tɪ -a -nɔn 'men 'nan 'an dre be, -a 'winun 'bɔ nen maan dra 'gv. -Yee -kɔɔnman 'nan 'an “tɪ 'be 'an 'pa 'sia. ³⁷'An “tɪ 'bɔ nen yaan 'pa 'sia be, -yee 'an 'man wɪ 'vɪ 'e 'bɔ 'a. 'Pian ka'a tian 'li -a wei manle 'mlɔnmlɔn dɪ, en ka'a tian 'li -a yra yɪle 'mlɔnmlɔn dɪ. ³⁸En -a wei -cin 'ka 'fɔla 'ka 'ji dɪ, kɔɔ ka'a yi 'teala -a -pɪ nen yaa 'pa 'sia be -a da dɪ. ³⁹Kaa -tɔa 'nan Bali wei nen 'e 'cren -tɛdɪ be, e 'belidɪ nen ya'a 'nyaan dɪe -a -nɔan “min le, -yee “wean kaa ta ve tu pɛɛnɔn man. 'Fluba 'crennun zɪe, -wee 'an 'man wɪ ve minnun le. ⁴⁰'Pian ka 'ka “vale 'ka -taa 'an -sru, -e 'belidɪ 'kpa 'e dre 'cee ve -a dɪ.

⁴¹An 'ka -a -weenan 'nan minnun 'waan 'tɔ bɔ dɪ, ⁴²'pian an 'ka -tɔa. Maan -tɔa 'nan Bali yɪdɪ “yi 'ka 'ka 'ji dɪ. ⁴³'An “tɪ 'be 'an 'pa 'sia, en ka 'ka “vale 'kaan “sia 'cee ve -a dɪ. -Te min pee -ta 'e 'bɔ 'tɔ da be, cɛɛ “sia 'cee ve -a. ⁴⁴Kaa -weeman 'nan 'ka bɔɛzan -tu 'e 'ka 'tɔ bɔ. Ka'a weeman 'pian 'nan Bali -tɔwli “nen 'e 'ka 'tɔ bɔ dɪ. En -te ka ya zɪe 'wɪ 'kpa be, e dra 'kɔ -e 'ka yi -tera 'an da?

⁴⁵Te 'ka 'ci “nrɔn 'nan 'an “tɪ 'va nun be, 'an 'bɔ 'be 'wɪ -tɔa 'ka man dɪ! Min nen e 'wɪ -tɔa 'ka man be, Moizi nen 'ka 'ci “nrɔn man “da 'nan e -taa 'pale 'ka 'va be -nyren. ⁴⁶-Yee cɪ 'nan “te ka yi -teala Moizi da be, “te ka yi -teala 'an da “nyian, kɔɔ 'men 'wɪ nen Moizi -a cren -te. ⁴⁷'Pian 'wɪ nen yaa cren -te be, ka'a yi 'teala “da “dɪ, e dra “men 'kɔ 'lɔɔ -e 'ka yi -tera 'wɪ nen maan ve be -a da?»

Zozi 'blife -nɔn min “kaga “le

(Mt 14.13-21; Mk 6.30-44; Lk 9.10-17)

6 “Be -sru en Zozi 'kv Galile 'yi nen waa laabo “nyian Tiberia 'yi be -a -sru.

²Min “kaga 'kula Zozi -sru, -yee 'lebo “fɔ winun nen yaa dre -ce -tɛnɔn 'belidɪ -a en waa -nan 'yɪ be -yee “wean. ³Zozi pɔn -tu tri 'o 'vale 'e -srɔnɔn 'a, en o -nyran. ⁴Te Zuif 'nɔn 'le 'si nɔanba -ji “fedi dredi 'bɔ 'kogo.

⁵Zɪ Zozi 'e 'wulo wluan, en e min “kaga 'yɪ -tanan 'o 'va zia be, -a -nan nen yaa laabu Filipu -lɔ 'nan: «Nyin zia nen, -kaa -blife “lɔa, -e -kaa -nɔn min “kaga 'labe -wle?» ⁶Zɪ kɔ Zozi 'e dre be -a -cin a “ji, 'pian e 'tan Filipu man -a ci wɪ mandɪ -le “wean.

⁷En Filipu “e -yre 'nan: «-Te -kaa -blife 'lɔ -kpi fuba sinjen be, ya'a 'bɔa waa “fo “dɪ.»

⁸En Zozi -sruzan 'pee nen, waa laabo Andre, Simɔn Pieri “bɔ -a be e 'nan: ⁹«Kpɔun 'soolu 'lee pɔ “fli “a 'nen 'klɔn -mɔn -tu -lɔ 'gv, 'pian ya'a 'bɔa waa “fo “dɪ?»

¹⁰En Zozi “e 'nan 'e -srɔnɔn le 'nan: «Ka min pɛɛnɔn -nyran “tra.» Waa 'vɪ -wle, en o -nyran lu da, kɔɔ -a -nan lu a fenyian -nyran “dave -a. Minnun zɪe, -klɔnmɔn a o va -kpi 'soolu.

¹¹Zozi 'kpɔun 'soolu zɪe -a 'si, e Bali muo “fɔ, en yaa pli o man. E pɔ 'si en yaa dre “nyian zɪ. Min -tu “e bli “le zɪ e cɪ “va “be -yee 'wɪ 'zv.

¹²Zɪ e o 'kan be, en Zozi “e 'nan 'e -srɔnɔn le 'nan: «Ka -nyranman “koola! Te 'ka 'blife 'tɔ -e 'e sre dɪ.» ¹³En -a -srɔnɔn -a koola. 'Kpɔun 'soolu be e min “kaga zɪe o 'kan, en -a -nyranman saanen -fuda “fli 'fa.

¹⁴Zɪ minnun Zozi 'le 'lebo “fɔ wɪ -dan zɪe, -a -nan 'yɪ be, en o 'nan: «'Wɪ 'kpa! Min 'labe, e ya Bali 'lewei vɪzan nen o 'nan e -taa “be -a.»

¹⁵Zɪ Zozi -a -kɔnɔn 'yɪ 'nan, o “ta -daa 'e 'kunle -e 'wee 'tɔ 'wee mingɔnɔn -a be, en e 'li 'e da “nyian pɔn da nun 'e 'saza.

Zozi 'ta 'wv Galile 'yi yie da

(Mt 14.22-33; Mk 6.45-52)

¹⁶ Zɪ funninmlan 'pla be, en -a -srɔnɔn sɔɔn "ji 'yi man. ¹⁷ O -fɔ -klv -tv -ji, en o -kudɪ 'sia 'fla nen waa laabo Kapanamo be -a da. E ya 'yi 'bɔ -sru. Klun -trɔa, te Zozi 'ka tian bɔle o man dɪ, ¹⁸ en fulɔ 'pleble 'tu "fɛndɪ 'sia, te 'yi 'bɔ 'nyɔɔnman. ¹⁹ O -klv -fɔ o -sru 'bɔ 'kɔɔbli, waa dre kilo 'soolu te 'be "cɛɛ dɪ kilo 'shɛɛdɔ. "Wɛɛ vɪnan 'o yie -tɔa "be, te o Zozi ye -tanen 'ta wɔdɪ -a 'yi yie da, en "klan -sen o ji. ²⁰ 'Pian Zozi "e 'nan -wle 'nan: «'An 'bɔ nen. Te "klan 'e 'ka 'te dɪ!»

²¹ -A -nan nen o ya "vale 'nan 'o Zozi -fɔa 'o 'va 'klv -ji. 'Nun tɔɔn en o bɔla fenan nen o cɪ -kɔnan be -a -nan.

Zozi a -blɪfɛ nen e 'belidɪ -nɔan "min le be -a

²² Zɪ tv cɛɛn be, minnun nen o -fɔ "yi -sru "be, en -a -cin -trɔa o ji 'nan -klv a 'st 'tuwli, en Zozi 'ka 'fɔle -ji dɪ. Waa -tɔa 'pian 'nan -a -srɔnɔn 'kv 'o 'saza. ²³ Tɔɔn en -klv -mienun 'si minnun -a Tiberia. O 'bɔla fenan nen Minsan Bali muo "fɔ 'vaa en o fenun bli be, -a -nan "srɔn. ²⁴ Zɪ wa'a Zozi yile dɪɛ, te wa'a "nyian -a -srɔnɔn 'ye dɪɛ, en minnun pɛɛnɔn 'fɔ -klɔnɔn zɪɛ -a -ji, en o -kv Zozi -wɛɛle Kapanamo.

²⁵ O 'bɔ Zozi man 'yi -sru "nun, en waa laabu -yrɔ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, tv "cɛn "man nen i -ta 'gɔ?»

²⁶ En Zozi "e 'nan -wle 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, ka -blɪfɛ 'yɪ, kaa bli, ka 'kan, -yee "wean ka ya 'an -wɛɛnan. Ka 'ka 'an -wɛɛnan 'nan -cɛ -srɔn "wunun nen maan dre be, kaa -ci 'man 'le "wean dɪ. ²⁷ Te 'ka -wɛɛ 'nan -blɪfɛ nen e sreman be, -nyren 'ka ye dɪ. 'Pian 'ka -wɛɛ 'nan -blɪfɛ nen e "mɔan en e 'belidɪ -nɔan "min le be, -nyren 'ka ye. 'An 'bɔ Blamin -pɪ 'be -blɪfɛ zɪɛ -a -nɔan 'cɛɛ, kɔɔ 'an "tɪ Bali -a 'pleble 'nɔn 'men.»

²⁸ En waa laabu -yrɔ 'nan: «Kva dra 'kɔ, 'wunun nen e cɪ Bali ci 'sɔ 'a be, -e 'kv -kɔla -a dreɪɪ -a?»

²⁹ En Zozi -a 'vɪ -wle 'nan: «'Wɪ -tuwli "nen Bali cɪ "vale 'ka dre be, -nyren 'nan, 'ka yi -tera min nen Bali 'bɔ -a 'pa 'sia be -a da.»

³⁰ -A -nan nen waa laabu Zozi 'lɔ 'nan: «'Lebo "fɔ wɪ "kɔ "nen yia dra -e 'kv yi -tera 'i da? -Me "wɪ nen i -taa -a drele?»

³¹ 'Li te 'kv tranun a "bui "da be, o fe -tv nen waa laabo manen be, -a bli. E ya 'e 'cɛn -tedɪ Bali -le 'fluba 'ji nan:

«E -blɪfɛ nen e 'si laji be

-a -nɔn -wle.» »

³² En Zozi -a 'vɪ -wle 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, Moizi "cɛɛ -blɪfɛ tɪglɪ 'si laji en yaa -nɔn 'cɛɛ dɪ. 'Pian 'an "tɪ 'be -blɪfɛ tɪglɪ 'si laji, en yaa -nɔn 'cɛɛ. ³³ -Yɛɛ cɪ 'nan fe nen Bali -a -nɔn -blɪfɛ -a be, min nen e 'si laji te e 'belidɪ -nɔan 'tredanɔn le be -nyren.»

³⁴ En minnun -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Minsan, -blɪfɛ zɪɛ 'i -nɔn 'kvɛ tv pɛɛnɔn man.»

³⁵ Zozi "e 'nan "men -wle 'nan: «'An 'bɔ 'be cɪ -blɪfɛ nen e 'belidɪ -nɔan "be -a. Min nen e -ta 'an 'va be, dra 'ka -a tea "nyian 'mlɔnmlɔn dɪ, en min nen e yi -tera 'an da be, 'yi dra 'ka "nyian -a tea 'mlɔnmlɔn dɪ.

³⁶ Maan 'vɪ 'cɛɛ 'va, en kaan 'yɪ 'ka 'bɔa, 'pian ka'a yi 'teala 'an da dɪ. ³⁷ Minnun pɛɛnɔn nen 'an "tɪ "o -nɔn 'men be, o -

taa 'an 'va, en min "e -ta 'an 'va be, ma'an pian 'mlɔnmlɔn dɪ. ³⁸ Kɔɔ ma'an 'sile laji 'nan -e 'an 'bɔ 'fli ci 'sɔ wunun dre dɪ, 'pian 'nan -e 'an min nen yaan 'pa 'sia be -a ci 'sɔ wunun dre. ³⁹ Min nen yaan 'pa 'sia be, -a ci 'sɔ wunun nen 'nan: Minnun nen e o -

nɔn 'men be, te 'an -tuwli "cɛ 'san "va "dɪ, 'pian 'nan 'an o wluan -kanɔn 'va yi -fɔla "da "ji. ⁴⁰ 'An "tɪ 'ci 'sɔ wunun nen "nyian 'nan, minnun pɛɛnɔn nen waan 'yɪ -a -pɪ -a en o yi -tera "da "be, 'belidɪ nen ya'a

'nyaan dɪɛ e ya -wee vɛ -a. 'An 'bɔ 'be o wuanla -kanɔn 'va yi -fɔla "da "ji.»

⁴¹ Zozi -a 'vɪ 'nan 'e ya -blɪfɛ nɛn e 'si laji, ɛn e 'belidɪ -nɔan “min lɛ bɛ -a, -yɛɛ “wean minnun wunwun “vidɪ 'sia 'o cin yei. ⁴² Waa ve 'nan: «Min 'labɛ, Zozɛfɪ -pɪ Zozi bɛ -nyrɛn. -Kaa “tɪ -tɔa, ɛn kaa “bɔ -tɔa. E drɛ “mɛn 'kɔ, ɛn yaa ve 'nan 'e 'si laji?»

⁴³ ɛn Zozi “e 'nan -wɛlɛ 'nan: «Ka wunwun “vidɪ 'lɛ 'tɔ. ⁴⁴ Min -tɔ 'ka 'kɔlaman -e 'e 'ta 'an 'va, tɛ 'an “tɪ “nen yaan 'pa 'sia bɛ -yɛɛ “cɛɛ 'taa 'mɛn dɪ. ɛn -tɛ e -ta bɛ, maan wuanla -kanɔn 'va yi -fɔla “da “ji. ⁴⁵ E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali 'lewei vɪnɔn 'lɛ 'fluba 'ji 'nan:

«Bali 'bɛ 'wɪ “paaman min pɛɛnɔn 'ji.»

Min nɛn e -kaa “tɪ Bali wei 'man, ɛn e wɪ -yɛɛ 'wɪ “paadɪ man bɛ, -a san 'bɛ -taa 'an 'va. ⁴⁶ E 'ka 'nan min -tɔ -kaa “tɪ 'yɪ dɪ. An 'bɔ nɛn 'an 'si “va “nun bɛ, mɛɛn -kaa “tɪ Bali 'yɪ. ⁴⁷ Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan min nɛn e yi -tɛala 'an da bɛ, 'belidɪ nɛn ya'a nyaan dɛɛ, e ya -a san -lɛ vɛ -a. ⁴⁸ An 'bɔ 'bɛ cɪ -blɪfɛ nɛn e 'belidɪ -nɔan “bɛ -a. ⁴⁹ 'Ka tranun fɛ -tɔ nɛn waa laabo Manɛn bɛ -a blɪ “bui “da, ɛn ya'a 'kadɪ si 'lɛ wɛlɛ -wɔ “dɪ. ⁵⁰ 'Pian -blɪfɛ 'gʋɛ, 'bɛ 'si laji, min nɛn yaa blɪ bɛ, ya'a 'kaa “fo “dɪ. ⁵¹ An 'bɔ 'bɛ cɪ -blɪfɛ nɛn e 'belidɪ -nɔan “bɛ -a. Min nɛn e -blɪfɛ zɪɛ -a blɪ bɛ, 'belidɪ nɛn ya'a nyaan dɛɛ e ya -a san -lɛ vɛ -a. -Blɪfɛ 'bɔ nɛn an -taa -a -nɔnɛlɛ bɛ, 'an 'bɔ 'kɔlɛ nɛn. Maan -nɔan 'tɛdanɔn pɛɛnɔn 'beli vɛ -a.»

⁵² -A -nan nɛn Zuif 'nɔn 'sa -fɔdɪ 'sia 'o cin yei, tɛ waa ve 'nan: «Yaa dra 'kɔ -e 'e 'kɔlɛ 'nɔn min lɛ -blɪfɛ -a?»

⁵³ ɛn Zozi -a 'vɪ -wɛlɛ 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, -tɛ ka'an 'bɔ Blamin -pɪ 'kɔlɛ 'blɪlɛ dɛɛ, ɛn -tɛ ka'an nyɛn mlinɛ dɛɛ, tɛ 'belidɪ 'ka 'ka 'lɔ dɪ. ⁵⁴ Min nɛn yaan 'kɔlɛ 'blɛ, ɛn yaan nyɛn -mlɪan “bɛ, 'belidɪ nɛn ya'a nyaan dɛɛ, e ya -a san -lɛ vɛ -a. Maan wuanla -kanɔn 'va yi -fɔla “da “ji. ⁵⁵ -Yɛɛ cɪ 'nan 'an 'kɔlɛ bɛ, -blɪfɛ tɪglɪ nɛn, ɛn 'an nyɛn bɛ, mlin vɛ tɪglɪ nɛn. ⁵⁶ Min nɛn yaan 'kɔlɛ 'blɛ ɛn yaan nyɛn -mlɪan “bɛ, tɛ 'ku 'vale -a san -a ku drɛ

min -tɔwɪlɪ “a, ku'a 'sia 'e cin man dɪ. ⁵⁷ -Kaa “tɪ “nen yaan 'pa 'sia bɛ 'belidɪ a -yɔɔ, ɛn -yɛɛ 'belidɪ -nɔn 'mɛn, -a -tɔwɪlɪ “nen “nyian min nɛn yaan 'kɔlɛ blɪ bɛ, an 'belidɪ -nɔan -a san lɛ. ⁵⁸ An 'kɔlɛ bɛ, -blɪfɛ tɪglɪ nɛn e 'si laji bɛ -nyrɛn. E 'ka “lɛ 'nan fɛ nɛn 'ka tranun -a blɪ “bui “da bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ dɪ. Waa blɪ, ɛn ya'a 'kadɪ si 'lɛ wɛlɛ -wɔ “dɪ. Min nɛn e -blɪfɛ 'gʋɛ -a blɪ bɛ, 'belidɪ nɛn ya'a nyaan dɛɛ e ya -a san -lɛ vɛ -a.»

⁵⁹ 'Wɪ zɪɛ, -a 'bɔ nɛn Zozi -a 'vɪ tɛ e ya 'wɪ “paaman minnun ji Zuif 'nɔn 'lɛ cin yɪ 'kuin, 'fla nɛn waa laabo Kapanamo bɛ -a da. ⁶⁰ ɛn zɪ -a -sɔnɔn 'wunun zɪɛ -a 'man bɛ, -a -nan nɛn o va min “kaga “e 'nan: «'Wɪ nɛn yaa “paaman 'gʋɛ, e ya 'plɛblɛ, min -tɔ 'ka 'kɔlaman -e 'e “tɔɛn “tɔ -yɛɛ “dɪ.»

⁶¹ Tɛ Zozi -a -tɔ 'e 'fli -lɔ 'va 'nan 'wɪ zɪɛ e wunwun “vidɪ 'plɛ 'e -sɔnɔn 'nɛan. ɛn yaa laabu -wɔ 'nan: «'Wɪ nɛn maan 'vɪ 'gʋɛ e 'ka 'ci baa 'ji? ⁶² 'Lɔɔ -tɛ ka Blamin -pɪ 'yɪ tɛ e “ta wuanla -e 'e 'ku fɛnan nɛn e cɪ 'e tɛdɛ bɛ -a -nan bɛ, e dra 'cɛɛ 'kɔ? ⁶³ Bali lei 'saun 'bɛ 'belidɪ -nɔan “min lɛ. Min 'bɔ 'saza 'ka 'kɔlaman -e 'e 'belidɪ yɪ dɪ. Wei nɛn maan 'vɪ 'cɛɛ 'gʋɛ, min nɛn e yi -tɛra “da “bɛ, e Bali lei 'saun ye, ɛn e 'belidɪ ye. ⁶⁴ 'Pian min -mɛnɛn a 'ka yei tɛ wa'a yi 'tɛala “da “dɪ.»

-Tɛ Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, -yɛɛ cɪ 'nan -a pou sianan “bɛ, tɛ e minnun nɛn wa'a yi 'tɛala -a wei da dɛɛ o -tɔa, ɛn min nɛn e -taa -a -nɔnɛlɛ minnun lɛ bɛ yaa -tɔa. ⁶⁵ Tɔɔn ɛn Zozi -a 'vɪ “nyian 'nan: «-Yɛɛ “wean nɛn maan 'vɪ 'cɛɛ 'nan min 'ka 'kɔlaman -e 'e 'ta 'an 'va tɛ 'an “tɪ “cɛɛ -si -nɔn -yɛɛ “dɪ.»

⁶⁶ Tɔ zɪɛ -a man nɛn Zozi -sɔnɔn “kaga 'li 'o da, ɛn wa'a “nyian -sɔnɛlɛ -a -sɔnɔn “dɪ.

⁶⁷ ɛn Zozi -a laabu min -fuda “fli “nen o -fu -a -sɔnɔn “bɛ -wɔ 'nan: «Kaa “nun, ka 'ka “vale “ka -koo “nyian dɔv?»

⁶⁸-A -nan nen Simōn Pieri -a 'vɪ -yre 'nan: «Minsan, -tu -va nen kv lia 'kv da? 'I wei 'be 'belidɪ nen ya'a 'nyaan dɪe -a -nōan «min le. ⁶⁹Kv yi -tera “da en kva -tō 'nan yie ci min nen Bali -a 'si “va “be -a.»

⁷⁰En Zozi -a 'vɪ -wle 'nan: «'An 'bō 'be 'ka 'si “va -fuda “fli, 'pian 'ka 'va min -tu a Satan -le 'nen 'a!» ⁷¹Min nen Zozi ci -yee 'wɪ vnān be, Simōn Karioti -pɪ Zu-dazi nen. -A -srūnōn 'fuda “fli 'bō 'va min -tu nen, -yee -taa Zozi 'bō 'nōnle minnun le.

Zozi “būnun 'ka yi 'teala Zozi da dɪ

7 “Be -sru en Zozi ci Galile 'leglōn 'ji. E 'ka “vale 'e 'ko Zude 'leglōn 'ji dɪ, kōō Zuif 'nōn 'tanōn a -a -weenan 'nan -e 'o -te. ²Zuif 'nōn 'le “fedi nen waa -ble lo 'la -paannun wlu be -a tu 'bō 'kogo. ³En Zozi “būnun “e Zozi le 'nan: «'I 'si 'gu! 'I 'kv Zude 'leglōn 'ji -e 'i -srūnōn 'o 'lēbo “fō wunun nen yia dra be -a -nan yɪ. ⁴Min nen yaa -weeman 'nan min pēnōn 'o 'e 'tō be, ya'a 'yōōman dɪ. 'Wunun nen yia dra 'gve, 'i dre -e min pēnōn 'o -nan yɪ.» ⁵Zozi 'bō “būnun 'ka “nyian “o yi 'teala Zozi da dɪ.

⁶En Zozi “e 'nan -wle 'nan: «'Men tu 'ka tian bōle dɪ. 'Pian tu pēnōn a “yi 'cee ve “le “a. ⁷-A -ci “ka -e 'trēdanōn 'o 'nan “cee “man dɪ, 'pian o “naan “mēn “man, kōō maan -teala o yra 'nan o dre wɪ a -wliɪdɪ. ⁸'Ka 'bō, 'ka 'kv “fedi da. Ma'an 'koo “fedi 'labē -a da dɪ, kōō 'men tu 'ka tian bōle dɪ.» ⁹E 'wɪ zɪe -a 'vɪ -wle, en e -fɪ Galile.

Zozi 'kv “fedi da Zeruzalem

¹⁰Zɪ Zozi “būnun -kv “fedi 'bō da be, en Zozi 'bō 'kula o -sru “men. 'Pian ya'a 'yee -kudɪ -ci -tēle dɪ. ¹¹Zuif 'nōn 'tanōn -a -wēēdɪ 'sia minnun nen o -kv “fedi zɪe -a da be o yei, te waa laabo -wɪ 'nan: «-Ve -mie 'gve e ya nyin zia?»

¹²Minnun wunwun “vidɪ 'sia fe zɪe -a -nan “kaga. Min -mienun -a ve 'nan: «E ya min tglɪ 'a.»

Te -a -mienun “o “ve 'nan: «-Ceje! Min nen e min see “paaman be -nyren.» ¹³'Pian min -tu 'ka 'wɪ 'bō zɪe -a vile wei 'pleble 'ji dɪ, kōō “klan a o 'ji Zuif 'nōn 'tanōn le “wean.

¹⁴Zɪ “fedi dredɪ 'bō 'e yei “be, Zozi 'kv Bali -pan 'kuin, en e 'wɪ “paadɪ 'sia minnun 'ji. ¹⁵-Yee 'wɪ “paadɪ Zuif 'nōn 'tanōn 'bō 'kan te waa ve 'nan: «'Min 'labē ya'a drele min -tu -srūzan 'a dɪ, e dre 'kō en e 'wɪ nen 'e 'cɪren -tedɪ be -a -tōa zɪe.»

¹⁶En Zozi “e 'nan -wle 'nan: «'Wɪ nen maan “paaman minnun 'ji 'gve, ya'a 'sia 'an 'bō 'va dɪ, 'pian e “sia Bali nen yaan 'pa 'sia be -a va. ¹⁷Min nen e ya “vale 'e Bali zɪe -a ci 'sō wunun dra be, -yee 'men 'wɪ “paadɪ 'gve -a -tōa. -Te Bali va nen e “sia oo, en te 'an 'bō 'va nen e “sia oo, -a san 'be -tōa. ¹⁸Min nen 'e 'bō 'wulo -'ji wɪ “paaman minnun 'ji be, te e ya 'e 'bō 'fli 'tō -weenan. 'Pian min nen e ya “vale 'nan min nen yee 'pa 'sia be minnun 'o bō be, -a san zɪe min tglɪ nen, ya'a 'wɪ 've 'wlu 'a dɪe, -nyren. ¹⁹Moizi -pei -tō wunun paa 'ka 'ji, 'pian 'ka pēnōn ka'a 'ta wula “da “dɪ. En ka ya “vale 'kaan -tēa “nyian, -me “le “wean?»

²⁰Minnun “kaga “be waa 'vɪ -yre 'nan: «'Fe -wliɪdɪ “tō a 'i -sru. -Tɪe ci -a -weenan 'nan 'yei -tēa?»

²¹Zozi “e 'nan -wle 'nan: «'An 'lēbo “fō wɪ -tuwli dre 'gve, -a 'wɪ 'nan 'ka pēnōn man. ²²Moizi -a 'vɪ 'cēe 'nan, 'ka 'nen 'fō -klōnmōn -va 'e -ya yi 'sora da. En -te yi 'sōrazan zɪe e -tria 'flinla “yi da be, kaa dra -kpō. -Pē -tu da zia be, Moizi “cēe -pei -trōa dɪ, 'pian -a tranun -a dra 'e 'cēn. ²³'Flinla “yi da be ka 'nen -fōa “klōnmōn -va, -e 'ka vile 'ka Moizi -le -pei 'srōen sre dɪ -le “wean. -Te 'be a zɪe, -mē “le “wean 'bli 'fō 'ka 'ji 'an man 'nan, “an “blamin -munmuan beli 'flinla “yi da? ²⁴Ka min -le 'wɪ ve “ta lou. 'Cēe 'le 'tō, 'ka 'wɪ 'fa 'si 'vaa -e 'ka min -le 'wɪ 'cēn!»

**Min nen Bali -a 'si “va
“be -nyren Zozi 'a**

²⁵ -A -nan nen Zeruzalem 'nɔn -mienun “o 'nan: «”Ka 'yio, min nen o ci -a -weenan 'nan 'o -tea “be -nyren 'gu. ²⁶ En -yee 'wɪ tin “baa minnun yei te wa'a 'wɪ tu ve -yre “be di. Maan ye “le -kaa 'tanɔn -a -to 'nan -yee ci min nen Bali -a 'si “va “be -a. ²⁷ 'Pian min 'labe -ceɛ 'sinan -tɔa. Min nen Bali -a 'si “va “be -te 'be 'ta be, min -tu 'ka 'be 'sinan 'tɔa di.»

²⁸ Tu zɪe -a wlu be, te Zozi a 'wɪ “paanan minnun ji Bali -pan 'kuin, en yaa 'vɪ wei 'pleble 'ji 'nan: «Kaa “nrɔnman 'ka 'ji 'nan, kaan -tɔa, en -a -nan nen an 'si be kaa -tɔa. 'Pian ma'an 'tale 'an 'bɔ 'fli -ji di. Min nen yaan 'pa 'sia be e ya tɪglt, en ka'a min zɪe -a tɔa di. ²⁹ 'Men ve be “an -tɔa, kɔɔ -a va nen an 'si, en -yee 'an 'pa 'sia.»

³⁰ -A -nan nen Zeruzalem 'nɔn zɪe o ya “vale 'o Zozi “kuan. 'Pian min -tu 'ka -kɔlale -a 'kundi -a di, kɔɔ -yee tu 'ka tian bɔle di. ³¹ Min -mienun “o “yi -tera Zozi 'bɔ da. Minnun zɪe o ya “kaga en “o laabu 'nan: «Min nen Bali -a 'si “va “be, yi nen e -ta be, e -ce -srɔn “wɪ “kaga “dra e “mlian min 'labe -a da?»

³² Wunwun “nen minnun ci -a vnan Zozi man be, Farizen 'nɔn -a 'man. -A -nan nen 'o 'vale Bali -pannɔn 'tanɔn 'a o minnun 'pa 'sia 'nan 'o 'kun.

³³ En Zozi “e 'nan -wle 'nan: «An “flian tian 'ka yei tu “wennen 'a, “be -sru -e 'an li 'an da min nen yaan 'pa 'sia be -a va. ³⁴ Ka -taa 'an -weele, 'pian ka'a 'kɔlaman 'an yɪdi -a di. En fenan nen an -kɔan “be, ka'a 'kɔlaman -e 'ka 'ku -nan di.»

³⁵ En Zuif 'nɔn 'tanɔn -a laabu 'o cin lɔ 'nan: «Nyin zia nen e -taa “kɔle -e -kaa vɪle -kaa yɪ di? E -ko Zuif 'nɔn nen 'o fuiladi “man 'treda be o va, -e 'e 'wɪ “paa minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a di e o ji? ³⁶ 'Wɪ nen yaa 'vɪ 'labe -a -ci nen 'nɔn? Kɔɔ yaa 'vɪ 'nan: «Ka -taa 'an -weele, 'pian ka'a 'kɔlaman 'an yɪdi -a di.» En: «Fenan

nen an -kɔan “be, ka'a 'kɔlaman -e 'ka 'ku -nan di.»

³⁷ “Fedi yi -nyranman da nen, -yee ci yi -dan 'bɔ 'a. Yi zɪe -a da nen Zozi a minnun yei 'e 'tɔdi, en yaa 'vɪ wei 'pleble 'ji 'nan: «Min nen 'yi dra -a -tea “be, -a san 'e 'ta 'an 'va -e 'e 'yi 'mlin. ³⁸ Min nen e yi -tera 'an da be, -a san -kɔan “le 'yi ku nen e 'belidi -nɔan “min le be -yee 'wɪ 'zɔ. Zɪ e ci 'e 'cren -tedɪ Bali -le 'fluba 'ji zɪe.» ³⁹ Lei 'saun nen minnun nen o yi -tera Zozi da o -taa -a yile be, -yee 'wɪ nen Zozi 'bɔ ci -a vnan. Tu zɪe -a man be, te Bali lei 'saun 'ka tian 'tale di, kɔɔ Zozi 'ka tian 'kɔle 'e “tɪ “le mingɔnnen trɛ nen e “bia be -a da di.

⁴⁰ Zɪ min “kaga 'wɪ zɪe -a 'man be, en o -mienun -a 'vɪ 'nan: «Min 'labe, 'wɪ 'kpa e ya Bali 'lewei vɪzan nen o 'nan e -taa “be -a.»

⁴¹ Min plɔennun “o 'vɪ 'nan: «Min 'labe, min nen Bali -a 'si “va “be -nyren.» En min peenun “o 'vɪ 'nan: «Min nen Bali -a 'si “va “be ya'a 'kɔlaman -e 'e 'si Galile di. ⁴² Kɔɔ e ya 'e 'cren -tedɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan, min nen Bali -a 'si “va “be, e -kɔan David kluda min -a, en e “sia Betelem, David -ya trɛ -da.»

⁴³ Zozi 'le “wean, -sa -fɔla minnun “kaga zɪe o yei. ⁴⁴ En o va min -mienun a “vale 'o “kuan, 'pian min -tu 'ka -kɔlale -a 'kundi -a di.

Zuif 'nɔn 'tanɔn 'ka yi -telea Zozi da di

⁴⁵ -A -nan nen minnun nen Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee Farizen 'nɔn o 'pa 'sia be o 'li 'o da o 'va. En Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee Farizen 'nɔn -a laabu -wɔ 'nan: «-Me “le “wean nen ka'a 'kunle -e 'ka 'ta -a di?»

⁴⁶ En 'pa 'sianɔn “o -wle 'nan: «'Wɪ nen yaa ve be, min -tu 'ka tian 'li -a vɪle 'mlɔn -mlɔn di.»

⁴⁷ En Farizen 'nɔn “o 'nan: «'Ka 'bɔ “nyian, maan ye “le -yee 'wɪ 'ka 'sia 'nan. ⁴⁸ -Kaa Farizen 'nɔn -ka'a tɔle -a -sru “di, en -kaa tazan -tu 'ka 'tɔle -a -sru “di.

⁴⁹ 'Pian minnun nen wa'a Moizi -le -pei -tɔ wɪ tɔa dɪ, en Bali wei a 'e 'pladɪ o man be, o 'saza 'be -tɔa -a -sru.»

⁵⁰ Nikodem nen e -ku Zozi 'man yɪle 'e tede be, e ya Farizen 'nɔn 'bɔ 'va. En yaa 'vɪ Farizen 'nɔn zɪe -wle 'nan: ⁵¹ «-Cee -pei “e 'nan, -te wa'a tian min -le tin 'balɛ dɛ, wa'a 'wɪ tɔa -a san man dɪ. 'Pian -te min 'wɪ drɛ be, waa wei maan 'vaa, en o 'wɪ -tɔa “man.»

⁵² En Farizen 'nɔn -a laabu -yrɔ 'nan: «Galile min nen “nyian “yie “a? 'I -nanjen Bali -le 'fluba 'ji 'kpa tugl -e 'i -tɔ 'nan Bali 'lewei vɪzan 'ka 'li 'sia Galile dɪ.»

-Kɔnnen -wɛɛzan 'tɔ -le 'wɪ

⁵³ [”Be -sru en o pɛɛnɔn 'ku 'wee “kɔnnen.

8 -A -nan nen Zozi 'ku Olivie pɔn da. ² -A ta tu cɛɛn, bodrun puunɔn en Zozi 'li 'e da Bali -pan 'kuin. Tɔɔn min “kaga “ku “va. Zozi -nyran, en e 'wɪ “paadɪ 'sia o ji. ³ -A -nan nen 'fluba 'ci vɪnɔn 'lee Farizen 'nɔn 'ta lumɔn -tɔ -a, en waa -tɔ minnun yei. Lɪ zɪe o 'bɔ “man, te e ya nyinnan -kɔnnen -sru. ⁴ En o 'nan Zozi le 'nan: «Bali -le 'wɪ “paazan, lɪ 'gʊɛ, ku 'bɔ “man te e ya nyinnan -kɔnnen -sru. ⁵ Moizi -a cren -te -pei 'fluba 'ji 'nan lumɔn nen e 'wɪ zɪe -a drɛ be, 'o -te -kɔle -a. Bii “nun “i 'vɪ 'nɔn?» ⁶ O 'wɪ zɪe -a laabu 'nan -e 'o wei 'kun, -e 'o -kɔla 'wɪ 'tɔdɪ -a “man.

'Pian Zozi 'kunnan, en e fɛ -tɔ cren -tedɪ 'sia 'e 'pɛ 'wle 'a 'tre da, ⁷ te Farizen 'nɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'wɪ laabo Zozi 'lɔ. O ya 'wɪ laabunan Zozi 'lɔ “bɔɔ “le “wean, 'e 'wulo wluan, en e 'nan -wle 'nan: «Min nen 'ka yei, te ya'a tian 'wɪ 'wɪdɪ “drele dɛ, -a san 'e -kɔle tede tuv -yrɛ.» ⁸ E 'kunnan “nyian 'e “pa 'ji, en yaa cren -tedɪ 'sia “nyian 'tre da.

⁹ Zɪ Farizen 'nɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'bɔ 'wɪ zɪe -a 'man be, en o pɛɛnɔn 'ku -tɔdɔ. Min cejenun 'be 'kudɪ 'sia 'e 'flin.

-A -nan nen lɪ be e -fɔ 'e 'tɔdɪ Zozi 'le 'e -tɔwɪ minnun yei. ¹⁰ Zozi 'e 'wulo wluan,

en yaa laabu -yrɔ 'nan: «Minnun nen o 'wɪ 'tɔ 'i man be, o ya nyin zia? Min -tɔ 'ka “nyian -nan -e 'e 'wɪ 'tɔ 'i man dɔv?»

¹¹ En lɪ zɪe e 'nan Zozi le 'nan: «'An 'san, min -tɔ 'ka “nyian -nan dɪ.»

Zozi “e -yrɛ 'nan: «'An 'bɔ “nyian, ma'an 'wɪ tɔa 'i man dɪ. 'I 'ku! Te 'i 'wɪ 'wɪdɪ “dre “nyian dɪ!]]

Zozi 'be cɪ 'te 'san nen e 'tredanɔn man dra 'wein be -a

¹² Tɔ pee -a be, en Zozi 'wɪ tin 'badɪ 'sia “nyian minnun le. Yaa 'vɪ -wle 'nan: «'An 'bɔ 'be cɪ 'te 'san nen e 'tredanɔn 'man dra 'wein be -a. Min nen e sɔɔnɔla 'an -sru “be, te ya'a “nyian 'ta wo klun va dɪ, en 'te 'san nen e 'belidɪ -nɔan “min le be e ya -a san -le vɛ -a.»

¹³ En Farizen 'nɔn -a 'vɪ Zozi le 'nan: «'Wɪ nen yia ve be, e 'ka 'wɪ 'kpa 'a dɪ, kɔɔ yie cɪ -a vɪnan 'i 'fli man.»

¹⁴ Zozi -a 'vɪ -wle 'nan: «-Te 'an 'bɔ mɛɛn cɪ 'an 'bɔ 'fli -le 'wɪ vɪnan oo, 'wɪ nen maan ve 'gʊɛ, 'wɪ 'kpa nen. Kɔɔ fenan nen an 'si be, maan -tɔa. En fenan nen an cɪ -kunan be, maan -tɔa. 'Pian 'cee vɛ be, fenan nen an “sia be, ka'a -nan tɔa dɪ, en fenan nen an cɪ -kunan be, ka'a -nan tɔa dɪ. ¹⁵ “Ka “tin -tea “min da blamin -wulo -ji wɪ yra man. 'An 'bɔ 'le vɛ be, ma'an tin tea min da dɪ. ¹⁶ 'Pian -te an tin -te min da be, e ya 'e 'nɔan da. Kɔɔ an 'ka 'an -tɔwɪ “dɪ, 'ku 'vale 'an “tɪ “nen yaan 'pa 'sia be -a kʊɛ cɪ. ¹⁷ E ya 'e 'cren -tedɪ 'cee -pei 'fluba 'ji 'nan: «-Te min “fli “wei a -tɔwɪ 'wɪ 'tɔ da be, te 'wɪ zɪe e ya 'wɪ 'kpa -a.» ¹⁸ 'An 'bɔ 'an 'fli -le 'wɪ ve, en 'an “tɪ “nen yaan 'pa 'sia be, e 'men 'wɪ ve.»

¹⁹ En waa laabu -yrɔ 'nan: «'I “tɪ 'bɔ a nyin zia?»

Zozi “e -wle 'nan: «'Ka'an tɔa dɪ, en ka'an “tɪ tɔa dɪ. “Te kaan -tɔa “be, “te kaan “tɪ -tɔa “nyian.»

²⁰ Zozi a 'wɪ zɪe -a “paanan minnun ji, te e ya Bali -pan 'kuin, fenan nen minnun “lala -sean -gbogbo -ji Bali -le vɛ -a be -a

-nan. En min -tv 'ka -a 'kunle dt, kɔɔ -yee tv 'ka tian bɔle dt.

Zozi 'e “tɪ “srɔn “kudɪ -nan wɪ 'vɪ

²¹ Zozi -a 'vɪ “nyian -wle 'nan: «An “ta -ko. Ka -taa 'an -wɛɛle, 'pian ka'an 'ye dt. En 'cee 'wɪ 'wɪdɪ “fo 'ka 'lɔ -e 'ka 'ka. Fe-nan nen an “ta -ko 'gʊɛ, ka'a 'kolaman -e 'ka 'ku -nan dt.»

²² En Zuif 'nɔn 'tanɔn -a laabu 'o 'fli -lɔ 'nan: «E “ta -ko 'e 'fli -tele -baale, kɔɔ yaa 'vɪ 'nan, fɛnan nen 'e “ta -ko be, -ka'a 'kolaman -e -kaa ku -nan dt.»

²³ En e 'nan -wle 'nan: «'Tre 'gʊɛ -a da 'nɔn nen “cee “a. “Ka 'si wo 'trɛda 'gʊ, 'pian “an 'si wo laji lou. Ma'an 'sia 'trɛda 'gʊ dt. ²⁴ -Yee “wean maan 'vɪ 'cee 'nan, 'cee 'wɪ 'wɪdɪ “fo 'ka 'lɔ -e 'ka 'ka. Kɔɔ min nen an cɪ -a be, -te ka'a yi 'teala “da 'nan an ya min zɪɛ -a dtɛ, 'cee 'wɪ 'wɪdɪ “fo 'ka 'lɔ -e 'ka 'ka.»

²⁵ En waa laabu Zozi 'lɔ 'nan: «-Tɪ nen 'yia?»

Zozi -a 'vɪ -wle 'nan: «Min nen an cɪ -a be, maan ve 'cee, te maan ve. ²⁶ 'Wɪ “kaga “a -e 'an vɪ 'ka man -e tin 'e 'te 'ka da. 'Pian 'wɪ nen maan 'man min nen yaan 'pa 'sia be -a da be, -nyren maan ve 'trɛdanɔn le. Min zɪɛ ya'a 'wɪ 've 'wɪlɔ 'a dt.»

²⁷ Wa'a -ci manle “le 'nan -a “tɪ “le 'wɪ nen e cɪ -a vɪnan dt. ²⁸ En Zozi -a 'vɪ -wle 'nan: «Tɪ nen ka Blamin -pɪ “paa yiba “man lou “be, -a tɪ zɪɛ -a man nen kaa -tɔa 'nan min nen an cɪ -a be -nyren 'maan. En kaa -tɔa 'nan ma'an 'wɪ 'dra 'an 'bɔ 'fli -ji dt, 'pian 'wɪ nen maan 'man 'an “tɪ “da be -nyren maan ve. ²⁹ Min nen yaan 'pa 'sia be, 'ku 'vale -a kʊɛ cɪ. Ya'an 'tʊle 'an -tʊwli “dt, kɔɔ -a ci 'sɔ wɪnun nen maan dra tʊ pɛɛnɔn man.» ³⁰ Zɪ Zozi 'wɪnun zɪɛ -a 'vɪ be, en min “kaga yi -tera Zozi 'bɔ da.

Min nen e 'wɪ 'wɪdɪ “dra be, te e ya 'wɪ 'wɪdɪ “le nɔn -a

³¹ -A -nan nen Zuif 'nɔn nen o yi -tera Zozi 'bɔ da be, Zozi -a 'vɪ -wle 'nan: «-Te

'ka 'ta 'wɪla 'an wei da 'kpa be, te ka ya 'an -srɔnɔn 'a. ³² Ka -taa 'wɪ tɪglɪ 'tɔle, -e 'wɪ tɪglɪ 'e 'ka dre minnun nen o 'ka nɔn -a dtɛ waa.»

³³ En Zuif 'nɔn 'bɔ -a 'vɪ -yɛɛ 'nan: «Ku ya Abraam kluda 'nɔn 'a, en ku'a tian 'li drele min -tv -le nɔn -a dt. -Me “le “wean nen yia ve 'nan: «Ku dra minnun nen o 'ka nɔn -a dtɛ waa?» »

³⁴ En Zozi -a 'vɪ -wle 'nan: «Maan ve 'cee 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, min oo min nen e 'wɪ 'wɪdɪ “dra be, te e ya 'wɪ 'wɪdɪ “le nɔn -a. ³⁵ Nɔn 'ka 'fo “kɔnɛn 'li 'trɪlii dt, 'pian 'nen nen e cɪ 'yee vɛ -nan be, -yɛɛ fo “kɔnɛn 'li 'trɪlii. ³⁶ -Te 'an 'bɔ Bali -pɪ an 'ka 'si nɔnba -ji be, ka'a 'kɔn “nyian fe -tv -lɔ nɔn -a dt.

³⁷ Maan -tɔa 'nan ka ya Abraam kluda 'nɔn 'a, 'pian ka ya -a -wɛɛnan 'nan 'kaan -tɛa, kɔɔ ka 'ka “vale 'ka 'ta wɪla 'men 'wɪ “paadt da dt. ³⁸ 'Wɪ nen maan -nan 'yɪ 'an “tɪ 'lɔ be, -nyren maan ve, en 'cee vɛ be, 'wɪ nen kaa 'man 'ka “tɪ “da be, -nyren kaa dra.»

³⁹ En o 'nan Zozi le 'nan: «Abraam 'be cɪ 'ku “tɪ “a.»

En Zozi “e 'nan -wle 'nan: «”Te Abraam -le 'nennun nen 'kaa be, “te Abraam dre wɪ nen kaa dra. ⁴⁰ 'Wɪ tɪglɪ nen maan 'man Bali da be, maan ve 'cee tʊ pɛɛnɔn man. 'Pian 'be nen 'gʊɛ, ka ya -a -wɛɛnan 'nan 'kaan -tɛa. 'Wɪ zɪɛ Abraam 'ka 'be drele dt. ⁴¹ 'Pian 'cee vɛ be, 'ka “tɪ “dre wɪ nen kaa dra.»

En o 'nan Zozi le 'nan: «Bɔɛda nen “cee 'kʊa dt, Bali -tʊwli 'be cɪ 'ku “tɪ “a.»

⁴² En Zozi “e 'nan -wle 'nan: «”Te Bali 'be cɪ 'ka “tɪ “a be, “te kaan ye “yi. Kɔɔ Bali va nen an 'si, en an -ta. Ma'an 'tale 'an 'bɔ 'fli -ji dt, 'pian -yɛɛ 'an 'pa 'sia. ⁴³ Ka 'ka “vale 'ka “trɔɛn -tɔa 'an wei le dt, -yee “wean nen ka'an wei -ci maan dt? ⁴⁴ Satan nen e 'wɪ 'wɪdɪ “paa min lɔ be, -yɛɛ cɪ 'ka “tɪ “a, en 'ka “tɪ 'ci 'sɔ wɪ-nun nen kaa dra. -A pou sianan 'li 'trɪlii -e 'e bɔ cɛɛgʊɛ, min -tezan nen. Ya'a 'ta

wula 'wɪ tɪglɪ da 'mlɔnmlɔn dɪ, kɔɔ ya'a 'tɔa 'wɪ tɪglɪ -sru "dɪ. 'Wlu 'sendɪ -cin nen "ji, kɔɔ 'wluzan nen, en -a va nen 'wlu wɪ pɛɛnɔn "sia. ⁴⁵ Men vɛ bɛ, an 'wɪ tɪglɪ vɛ, -yɛɛ "wɛan ka'a yi 'teala 'an da dɪ. ⁴⁶ Min -tu 'ka 'ka yei -e 'e -ci -kɔɔn 'nan an 'wɪ 'wɪldɪ dre dɪ. En -te 'wɪ tɪglɪ nen maan vɛ bɛ, -mɛ "le "wɛan ka'a yi 'teala 'an da dɪ? ⁴⁷ Min nen Bali cɪ -a "tɪ "a bɛ, 'wɪ nen Bali -a vɛ bɛ 'e "trɔɛn -tɔa -yrɛ. 'Pian 'cee vɛ bɛ, Bali "cɛɛ 'ka "tɪ "a dɪ -yɛɛ "wɛan ka'a "trɔɛn 'tɔa -a wei le dɪ.»

Zozi -dan "mlɪan Abraam da

⁴⁸ Zuif 'nɔn 'tanɔn "e Zozi le 'nan: «Kue tin a 'nɔnɔn -a vɪdɪ -a 'nan Samari min nen yia, en -yɪ -wɪldɪ "a 'i -sru.»

⁴⁹ Zozi -a 'vɪ -wɪle 'nan: «Yɪ -wɪldɪ 'ka 'an -sru "dɪ. 'An "tɪ "nen maan 'tɔ dra -dan, en 'cee vɛ bɛ, "kaan 'tɔ sɛman. ⁵⁰ 'An 'bɔ an 'ka -a -wɛɛnan 'nan min 'e 'an 'tɔ dre -dan dɪ. 'Pian min -tu 'bɛ cɪ -a -wɛɛnan. En -a min zɪɛ, -yɛɛ 'cee tin "baa. ⁵¹ Maan vɛ 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan min nen e 'ta 'wula 'an wei da bɛ, -a san 'ka 'kaa 'mlɔnmlɔn dɪ.»

⁵² En Zuif 'nɔn -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Kua -tɔ "men 'nan -yɪ -wɪldɪ "a 'i -sru. Abraam -ka, en Bali 'lewei vɪnɔn "o "ka 'wɪ "nyian. -E 'i vɪ 'nan: «Min nen e 'ta 'wula 'i wei da bɛ, -a san 'ka 'kaa 'mlɔnmlɔn dɪ.» ⁵³ Ku tra Abraam -ka, en Bali 'lewei vɪnɔn "o "ka 'wɪ "nyian. 'I -dan "mlɪan Abraam da? 'I 'bɔ 'i 'fli "siala 'kɔ?»

⁵⁴ En Zozi "e 'nan -wɪle 'nan: «-Te 'an 'bɔ mɛɛn 'an 'fli 'tɔ dra -dan bɛ, 'men 'tɔ -dan zɪɛ, e ya 'wɪ "tun "a. 'An "tɪ 'bɔ 'bɛ 'an 'tɔ dra -dan. 'Ka 'bɔ cɛɛ 'vɪ 'nan -yɛɛ cɪ 'cee Bali -a, ⁵⁵ 'pian ka'a tɔa dɪ. 'An 'bɔ 'bɛ -tɔa. -Te maan 'vɪ 'nan ma'an tɔa dɪɛ, te an dre 'wluzan 'a "le 'cee 'wɪ 'zɪ. 'Pian maan -tɔa, en an 'ta 'wula -a wei da. ⁵⁶ Tu nen an -taa "man 'treda bɛ, Bali -a 'vɪ 'ka tra Abraam le. 'Wɪ zɪɛ e Abraam cɪ -ta "tra. Abraam -a -nan 'yɪ, en yaa cɪ nran.»

⁵⁷ En Zuif 'nɔn -a vɪ Zozi le 'nan: «'I le -fuba 'soolu 'ka 'bɔa dɪ -e 'i Abraam yɪ?»

⁵⁸ Zozi -a 'vɪ -wɪle 'nan: «Maan vɛ 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, tu nen te wa'a tian Abraam -yale dɪɛ, te an ya.» ⁵⁹ 'Wɪ zɪɛ -a da nen o -kɔle siila 'nan -e 'o Zozi 'te -a. 'Pian Zozi yɔɔ, en e 'bɔla Bali -pan 'kuin.

Zozi yie 'wizan -tu beli

9 Zozi a cɪnan en e min -tu nen waa -ya 'e yie 'a 'e 'wɪdɪ bɛ -a 'yɪ. ² En Zozi -srɔnɔn 'a laabu Zozi 'lɔ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, -mɛ "le "wɛan nen o min 'gɛvɛ -a -ya 'e yie 'a 'e 'wɪdɪ? -A 'bɔ 'le 'wɪ 'wɪldɪ "man nen, -baa -a "tɪ 'lee -a "bu "le 'wɪ 'wɪldɪ "man nen?»

³ En Zozi "e -wɪle 'nan: «Wa'a vɪle 'nan -a 'bɔ 'le 'wɪ 'wɪldɪ "man nen dɪ, en -te 'bɛ "cɛɛ dɪ, -a "tɪ 'lee -a "bu "le 'wɪ 'wɪldɪ "man nen -a yie 'wɪ dɪ. 'Pian -a yie 'wɪ 'nan -e minnun 'o 'wɪ -dan nen Bali "ta -daa -a drele -yrɛ "bɛ -a -nan yɪ. ⁴ 'Be nen tu a tian 'e 'cɛndɪ 'gɛvɛ, min nen yaan 'pa 'sia bɛ, -kaa -yɛɛ 'nyranman 'pa. -Pei -taa "tanle, te min -tu 'ka 'kolaman -e 'e 'nyranman 'pa "nyian dɪ. ⁵ 'Be nen an ya tian 'treda 'gɛvɛ, mɛɛn cɪ 'te 'san nen e 'tredanɔn 'man dra 'wein bɛ -a.»

⁶ Zɪ Zozi cɛɛn 'wɪ zɪɛ -a vɪdɪ man bɛ, en 'e 'le 'yɪ -sran "tra. E -feli dre 'e 'le 'yɪ 'bɔ 'a, yaa cɪ yie 'wizan zɪɛ -a yie da, ⁷ En e 'nan -yrɛ 'nan: «'I 'ku 'i yra "foe 'yɪ nen waa laabo Siloe bɛ -a va.» Siloe -ci nen 'nan 'padɪ -sia. E -ku 'e yra foe, en e 'li 'e da te e fenan ye 'wein.

⁸ Yie 'wizan zɪɛ -a "srɔn 'nɔn 'lee minnun nen waa 'yɪ te e fɛ tru "baa bɛ, "o laabu 'nan: «Min nen "nen e -nyɛanla 'gu te e fɛ tru "baa bɛ, -njɛɛ bɛ dɪv?» ⁹ Min -mienun "o 'vɪ 'nan: «-A 'bɔ nen.»

Min plɔɛnnun "o 'vɪ 'nan: «-A 'bɔ "cɛɛ dɪ, 'pian -a siazan "nen.»

En -a 'bɔ "e 'nan: «'Wɪ 'kpa, 'e 'bɔ nen.»

¹⁰ -A -nan nen waa laabu -yrɔ 'nan: «E dre 'kɔ en 'i yie 'le 'sɔ?»

¹¹ En e 'nan -wle 'nan: «Min nen waa laabo Zozi be, e -feli dre, yaa cit 'an yie da, en e 'men 'nan 'an 'ku 'an yra “foe Siloe 'yi 'va. An -ku -nan nun, zi 'an yra foe be, en 'an yie 'le 'su.»

¹² En waa laabu -yrc 'nan: «Min 'bo -a nyin zia?»

E 'nan -wle 'nan: «Ma'an 'toa dt.»

Farizen 'non 'wt laabu min nen -a yie 'le 'su be -yrc

¹³ O -ku min nen -a yie 'le 'su be -a Farizen 'non 'va. ¹⁴ 'Flinla “yi da nen Zozi 'feli dre, en e min zie -a yie 'le 'su 'a. ¹⁵ Farizen 'non “o laabu “nyian min be -yrc 'nan: «E dre 'kɔ en 'i yie 'le 'su?»

En e 'nan -wle 'nan: «E -feli cit 'an yie da, 'an yra foe, en an fenan 'yt.» ¹⁶ Zi e 'wt zie -a 'vt be, en Farizen 'non -mienun “o 'nan: «Min nen e 'wt 'labe -a dre be, ya'a 'sia Bali va dt, kɔɔ e 'flinla “yi 'srɔen sre.»

Te min plɔennun “o “ve 'nan: «'Wt 'wliɔt “drezan 'ka 'kolaman -e 'e 'ce -srɔn “wt zie -a dre dt.»

-A -nan nen o wei 'ka “nyian drele -tuwli “dt. ¹⁷ Waa laabu min nen -a yie 'le 'su be -yrc 'nan: «'I 'bo “i “ve min nen yei yie 'le 'su be -a man 'non?»

En e 'nan -wle 'nan: «Bali 'lewei vnan nen.»

¹⁸ Zuif 'non 'tanɔn 'ka yi -telea “da 'nan min zie -a yie a 'e 'widt 'e 'cen dt. En waa “ti 'lee -a “bu laabu. ¹⁹ Zi o -ta be, en waa laabu -wɔ 'nan: «Cee 'nen nen ka 'nan waa -ya 'e yie 'a 'e 'widt be -nyren 'gu? E dre “men 'kɔ, en -a yie 'le 'su 'sien?»

²⁰ -A “ti 'lee -a “bu “o 'nan: «Kva -toa 'nan 'kve 'nen nen, en kva -ya te -a yie a 'e 'widt. ²¹ 'Pian fe nen e dre 'lɔɔ en -a yie 'le 'su 'sien 'gve, ku'a toa dt. En min 'bo nen yaa yie 'le 'su be, ku'a 'be 'toa “nyian dt. 'Ka 'wt laabu -a 'bo 'lɔ, e ya ceje -e 'e -ci vt 'e 'bo 'a.» ²² -A “ti 'lee -a “bu “klanman Zuif 'non 'tanɔn 'lɔ -yee “wean o 'wt zie -a 'vt. Kɔɔ Zuif 'non 'o 'ci 'pa 'nan, min

oo min nen yaa 'vt 'nan, Zozi 'be ci min 'sizan 'wt 'ji Crizi -a be, 'o -pian 'wee cin yt 'kuin. ²³ -Yee “wean -a “ti 'lee -a “bu -a 'vt 'nan: «E ya ceje 'ka 'wt laabu -a 'bo 'lɔ.»

²⁴ -A -nan nen min nen -a yie 'le 'su be, Farizen 'non -a 'pa “flizan laabu “nyian, en o 'nan -yre 'nan: «'I Bali 'to dre -dan 'wt tiglɔ vɔɔt -a! Kva -toa 'nan min be 'wt 'wliɔt “drezan nen.»

²⁵ En e 'nan -wle 'nan: «-Te e ya 'wt 'wliɔt “drezan -a be, ma'an toa dt. Maan -toa 'pian 'nan, 'an yie a “nen 'e 'widt en 'be nen 'gve, an fenan ye 'sien.»

²⁶ Waa laabu -yrc “nyian 'nan: «-Me “nen yaa dre 'yie? Yaa dre 'kɔ en yei yie 'le 'su?»

²⁷ En e 'nan -wle 'nan: «Maan 'vt 'ceɛ 'va en ka'a “trɔɛn “tole -yre “dt. -Me “le “wean ka ya “nyian -a mandɔ va? “Ka “ya wo “nyian “vale 'ka dra -a -srɔnɔn 'a?»

²⁸ -A -nan nen waa “srɔndɔ 'sia, en o 'nan -yre 'nan: «'I 'bo 'be ci -a -sruzan 'a, “ku “ya wo Moizi -srɔnɔn 'a. ²⁹ Kva -toa 'nan Bali 'wt tin 'ba Moizi le, 'pian min 'labe, ku'a 'be 'sinan 'toa dt.»

³⁰ En min nen -a yie 'le 'su be, yaa 'vt -wle 'nan: «“Ka 'yio 'wt 'a be, fenan nen e 'si be, ka'a toa dt, en yaan yie 'le 'su! ³¹ -Kaa -ci -toa 'nan Bali 'ka 'wt 'wliɔt “drenɔn wei maan dt. 'Pian -te min Bali 'boɔ en yaa ci 'sɔ winun dra be, min zie Bali -a wei maan. ³² En ka'a tian 'li -a manle 'nan min nen waa -ya 'e yie 'a 'e 'widt be, min -tu -a yie 'le 'su dt. ³³ “Te min 'be ya'a 'sile Bali va dɛ, “te ya'a -kolale -a dɛdt -a dt.»

³⁴ En waa 'vt -yre 'nan: «'I 'bo nen wei 'ya 'wt 'wliɔt va “fo “be, yie 'wt “paaman 'ku 'ji?» En waa -pin 'o yei.

Minnun yie a 'e 'widt Bali -le 'wt 'ji

³⁵ Zi Zozi -a 'man 'nan waa -pin 'o yei “be, e -ku “va en yaa laabu -yrc 'nan: «'I yi -teala Blamin -pt da?»

³⁶ En e 'nan Zozi le 'nan: «'An 'san, -tie ci “nyian 'be 'a -e 'an yi -tera “da?»

³⁷ Zozi “e -yre 'nan: «Yia 'yɪ, 'an 'bɔ nen an 'wɪ tin “baa yie 'gʊe, 'an 'bɔ nen.»

³⁸ -A -nan nen e 'nan: «Minsan, 'an yi -teala 'i da.» En e blula “wlu.

³⁹ -A -nan nen Zozi “e 'nan: «An -ta 'tre 'gʊe -a da 'nan -e 'an minnun 'cɛn 'e cin man. -Yee cɪ 'nan minnun nen wa'a fenan ye dɪe, o fɛnan ye, en minnun nen 'o 'fli “siala fenan yɪnɔn 'a bɛ o yie -wia.»

⁴⁰ Farizen 'nɔn -mienun nen -a “srɔn “bɛ, zɪ o 'wɪ zɪe -a 'man bɛ, en waa laabu -yrɔ 'nan: «Yie 'nan 'i ve 'nan, 'kʊ yie a 'e 'widɪ?»

⁴¹ Zozi “e 'nan -wle 'nan: “Te 'ka 'kɔn yie 'winɔn 'a bɛ, “te 'cee 'wɪ 'wɪdɪ “ka “fo “dɪ. 'Pian 'bɛ nen 'gʊe, 'ka 'nan, 'ka fenan ye, te ka'a 'we 'men 'wɪ “paadɪ man dɪ, -yee “wean 'cee 'wɪ 'wɪdɪ “a tian.»

Zozi a 'bla -sru “pinzan 'kpa -a

10 Zozi “e 'nan: «Maan ve 'cɛe 'wɪ tɪɣɪ 'a 'nan, min nen ya'a 'wɪlamlan 'bla 'klɔn -ji -klɔn 'bɔ -yre “nen “dɪe, 'pian yaa -tria “fɛ pee -nan bɛ, min zɪe crinzan nen, en 'bla 'tezan nen. ² 'Pian min nen e -wɪlamlan 'klɔn -yre “nen “bɛ, -yee cɪ 'blanun 'bɔ -sru “pinzan -a. ³ Min nen 'e -nyrandɪ -klɔn 'bɔ -yre “nen “bɛ, e -klɔn 'le “so -yre. En 'blanun nen o cɪ -yee ve -a bɛ, 'o “trɔɛn -tɔa -a wei lɛ, e o laabo 'o 'tɔ man -e 'e bɔla waa bei. ⁴ -Te e cɛen 'blanun nen o cɪ -yee ve -a bɛ o bɔladɪ man bɛ, -e 'e -trɔa o 'le, te 'blanun -kula -a -sru, kɔɔ waa wei -tɔa. ⁵ Wa'a 'sɔɔnmlan min nen e cɪ -pen -a bɛ -a -sru 'mlɔnmlɔn dɪ. O flɔn “blia 'pian -yrɔ, kɔɔ minnun nen o cɪ -pen -a bɛ wa'a o wei tɔa dɪ.» ⁶ Zozi -kɔnnɛn zɪe -a -fɔ -wle, 'pian 'wɪ 'bɔ nen yaa tin 'ba -wle “bɛ, wa'a -ci manle dɪ.

⁷ En Zozi -a -ci 'vɪ “nyian -wle 'nan: «Maan ve 'cɛe 'wɪ tɪɣɪ 'a 'nan, 'blanun man -klɔn 'bɔ bɛ, mɛɛn cɪ -a -yre -a. ⁸ Minnun pɛɛnɔn nen o -trɔa 'an 'le 'e tɛde bɛ, crinnɔn nen waa, en 'bla 'tenɔn nen waa.

'Pian 'blanun 'ka 'o “trɔɛn “tɔlɛ o wei lɛ 'mlɔnmlɔn dɪ. ⁹ -Klɔn 'bɔ man -yre bɛ, 'an bɔ nen. Min nen e ciula 'an 'va, en e wla 'klɔn -ji bɛ, e “sia 'wɪ 'ji. E bɔala e “tun, en e -wɪlamlan 'e “tun, -a -blɪfɛ a -e 'e -blɪ. ¹⁰ Crinzan bɛ, “e “ta wo crin wɔdɪ 'lee 'bla 'tɛdɪ 'lee fɛ sɛdɪ 'tɔ 'ji. 'Pian 'men vɛ bɛ, “an “ta 'wɪ 'nan -e 'blanun 'o 'beli, -e -wee 'belidɪ 'e 'kɔn 'e 'le sɔɔdɪ.

¹¹ Mɛɛn cɪ 'bla -sru “pinzan 'kpa -a. 'Bla -sru “pinzan 'kpa bɛ, e “we “man -e 'e 'ka 'yee 'blanun -le “wean. ¹² 'Pian min nen 'bɛ 'nyranman “paa “lala -le “wean bɛ, te 'blanun 'bɔ 'ka -a san -le vɛ -a dɪe, -te e beli 'yɪ 'tanɔn bɛ, e “sia 'blanun -sru -e 'e flɔn 'bli. Beli 'bɔ o fuimlan “man -e 'e o “kuun. ¹³ Min nen 'bɛ 'nyranman “paa “lala -le “wean bɛ, 'bɛ flɔn “blia, kɔɔ 'blanun -tɛdɪ bɛ, -a 'wɪ 'ka 'naan “man “dɪ.

¹⁴ Mɛɛn cɪ 'bla -sru “pinzan 'kpa -a. An 'men 'blanun -tɔa, en waan -tɔa, ¹⁵ “le zɪ 'an “tɪ 'an -tɔa en 'an “tɪ 'bɔ -tɔa “bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. 'An 'man a 'e wɔdɪ -e 'an 'ka 'men 'blanun -le “wean. ¹⁶ 'Men 'bla -mienun a te o 'ka tian -klɔn 'gʊe -a -ji dɪ. 'Blanun zɪe, an o -fɔa “ji, o -taa 'an wei manle -e 'o drɛ 'blanun nen o -sru “pinzan a -tuwɪli “bɛ waa.

¹⁷ 'An “tɪ 'an ye “yi, kɔɔ 'an 'fli -nɔn 'nan -e 'an 'ka, -e 'an 'belidɪ yɪ “nyian. ¹⁸ Min -tʊ 'ka 'men 'belidɪ sia 'an 'lɔ dɪ, 'pian 'an 'bɔ 'bɛ -nɔan 'an 'fli -a. 'Pleble a 'an 'lɔ -e 'an -nɔn, en 'pleble a 'an 'lɔ -e 'an 'si “nyian 'e “pa 'ji. 'Wɪ nen 'an “tɪ “e 'men 'nan 'an drɛ bɛ, -nyren “bɛ.»

¹⁹ 'Wɪ nen Zozi -a 'vɪ zɪe, -yee “wean Zuif 'nɔn cɛɛn “nyian 'e cin man. ²⁰ Min “kaga “a o yei te “o “ve 'nan: «Yɔ -wɪdɪ “a -a -sru, en klin “a -a -wulo -ji. Te 'ka “trɔɛn “tɔ -a wei lɛ.»

²¹ Min -mienun “o 'vɪ 'nan: «Ya'a 'wɪ 've “le min nen -yɔ -wɪdɪ “a -a -sru “bɛ -yee 'wɪ 'zʊ dɪ. -Yɔ -wɪdɪ 'ka 'kɔlaman -e 'e min nen -a yie cɪ 'e 'widɪ bɛ -a yie 'le 'sʊ dɪ.»

Zuif 'nɔn 'tanɔn 'ka 'wɛlɛ Zozi 'le 'wɛ "paadt man dt

²² Minnun a Bali -pan 'kɔn 'le "fedi drenan Zeruzalem. "Fedi zɛ, waa dra le pɛɛnɔn man 'nan -e Bali -pan 'kɔn nen waa 'le 'su "nyian 'e 'pɛe bɛ, -a -cin 'e -trɔa o ji. Tu zɛ -a man bɛ te trun -taa.

²³ En Zozi ciudu 'sia Bali -pan 'kɔn 'le "nen, fenan nen waa 'tɔ 'pa Salomɔn man bɛ -a -nan. ²⁴ En Zuif 'nɔn 'o cin 'yɪ "man, waa laabu -yrɔ 'nan: «Tu "cɛn "a nen, i 'wɛ 'ci "sia 'kɔɛ 'wein -e 'ku vɪnan 'ku 'ci -tɔɔ "nyian dt? -Te min 'sizan 'wɛ 'ji Crizi nen 'yia bɛ, 'i -ci 'si 'kɔɛ tɪglɪ.»

²⁵ Zozi -a 'vɪ -wɛlɛ 'nan: «Maan 'vɪ 'cɛɛ 'va, en ka'a yi 'teala 'an da dt. 'Wɪ-nun nen maan dra 'an "tɪ 'tɔ da 'gʊɛ, yaa -ci -kɔɔnman 'nan, min 'sizan 'wɛ 'ji nen 'maan. ²⁶ Pian ka'a yi 'teala 'an da dt, 'men 'blanun "cɛɛ 'kaa dt -le "wean. ²⁷ 'Blanun nen 'o cɪ 'men vɛ -a bɛ, 'waan wei maan, an 'o -tɔa, en 'o 'ta wɛla 'an -sru. ²⁸ 'Belidɪ nen ya'a 'nyaan dɛ, maan -nɔan -wɛlɛ, wa'a 'li 'kaa 'mlɔnmlɔn dt. En min -tu 'ka 'kɔlaman -e 'e 'o 'si 'an 'lɔ dt. ²⁹ 'An "tɪ "nen e o -nɔn 'men bɛ, -a 'plɛblɛ "mlɪan fɛ pɛɛnɔn da, en min -tu 'ka 'kɔlaman -e 'e 'o 'si 'an "tɪ 'lɔ dt. ³⁰ 'An 'bɔ 'lee 'an "tɪ "bɛ, ku ya min -tɔwɪlɪ "a.»

³¹ Tɔɔn en Zuif 'nɔn -kɔlɛ koola 'nan -e 'o wɛɛn "nyian Zozi 'va. ³² En Zozi "e 'nan -wɛlɛ 'nan: «An 'wɛ -dandan dre 'ka yɛ man "kaga 'an "tɪ "le 'plɛblɛ 'a. 'Wɛ 'bɔ "cɛn "le "wean nen ka "ta -kɔlɛ wɛɛnman 'an 'va?»

³³ En Zuif 'nɔn -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Wa'a vɪlɛ 'nan 'wɛ 'tɔ nen yia dre "yi "bɛ, -a 'tɔ 'ji nen ku "ta -kɔlɛ wɛɛnman 'i 'va dt, 'pian 'nan i Bali sɔn "le "wean. 'I ya min -a en 'i 'fli dre Bali -a, -yɛɛ "wean ku "ta -kɔlɛ wɛɛnman 'i 'va.»

³⁴ Zozi "e 'nan -wɛlɛ 'nan: «E ya 'e 'cɛn -tedɪ 'cɛɛ -pɛi 'fluba 'ji 'nan: «Bali "e 'nan, 'ka ya balinun -a.»

³⁵ En -kaa -tɔa 'nan 'wɛ nen Bali -le 'fluba 'ji bɛ, 'wɛ 'kpa 'nen. Minnun nen Bali 'wɛ tin "baa -wɛlɛ "bɛ, e o laabo balinun. ³⁶ En 'an 'bɔ bɛ, Bali 'an 'si "va en yaan 'pa 'sia 'trɛda. -Me "le "wean nen -te maan 'vɪ 'nan Bali -pɪ nen 'maan bɛ, en kaa ve 'nan an Bali sɔn? ³⁷ -Te 'wɛ nen maan dra 'gʊɛ, 'an "tɪ "drɛ wɛ "cɛɛ dɛ, te 'ka yi -tera 'an da dt! ³⁸ 'Pian -te -a 'bɔ nen maan dra bɛ, 'ka yi -tera 'an da. -Te 'bɛ "cɛɛ dt, 'ka yi -tera 'wɛ 'bɔ nen maan dra bɛ -a da. 'Ka dre zɛ, -e 'ka -tɔ 'kpa tɪglɪ 'nan 'ku 'vɛle 'an "tɪ "a bɛ, ku ya min -tɔwɪlɪ "a.»

³⁹ 'Wɛ zɛ -a da nen, o ya "nyian "va 'nan 'o "kuan, 'pian e 'su -wɛlɛ.

⁴⁰ Zozi 'ku "nyian Zudan 'yi -sru, fenan nen Zan minnun -batize dre 'e tedɛ bɛ -a -nan, en e -fɔ -nan nun. ⁴¹ Min "kaga "kula Zozi -sru. Minnun zɛ waa 'vɪ 'nan: «Zan 'ka -cɛ -sɔn "wɛ -tu dreɛ dt, 'pian 'wɛ pɛɛnɔn nen yaa 'vɪ min 'gʊɛ -a man bɛ, e ya 'wɛ 'kpa -a.» ⁴² Minnun nen o -ku fɛ zɛ -a -nan bɛ, o "kaga "yi -tera Zozi da.

Laza -kanan wɛ

11 Min -tu nen waa laabo Laza bɛ, -a man "yaaman. E -nyɛanla 'fla nen waa laabo Betani bɛ -a da. -A "blu Mari 'lee Mat "o "nyɛnwɛla "nyian 'fla 'bɔ zɛ -a da. ² Mari zɛ, -yɛɛ "ta -daa -lazɪglɔ -senle Minsan cɛin -da, -e 'e man buv 'e 'wulo "je "a. -A "buɪ Laza man 'bɛ "yaaman. ³ -A "blunun zɛ, o min 'pa 'sia 'nan 'e vɪ Zozi lɛ 'nan: «Minsan, 'i bee bɛ -a man "yaaman.»

⁴ Zɪ Zozi 'wɛ zɛ -a 'man bɛ, en e 'nan: «Laza -le -cɛ 'labe, -a -tɛ vɛ "cɛɛ dt. 'Pian e -fɔ Laza man 'nan -e 'e Bali -le 'plɛblɛ 'ci -kɔɔn. En "nyian 'dɔ -e Bali -pɪ 'tɔ 'e dre -dan -cɛ 'bɔ 'le "wean.» ⁵ Mat 'lee Mari 'lee o "buɪ Laza 'bɔ bɛ, Zozi o yɛ "yi.

⁶ Zɪ yaa 'man 'nan Laza man "yaaman bɛ, en e yɪ dre "nyian fenan nen e cɪ bɛ -a -nan 'fiili. ⁷ "Bɛ -sru, en yaa 'vɪ "e -sɔnɔn lɛ 'nan: «-Kaa 'li -kaa da Zude.»

⁸ En -a -srunon -a laabu -yru 'nan: «Bali -le 'wɪ “paazan, tu nen e “sia ciunan -kogo 'gʊe -a -ji “cɛɛ Zuif 'nɔn nen Zude be, o ya -a -weenan 'nan 'wei -tea “kɔle -a 'gu duv? Yie 'nan 'i 'ko -nan nun?»

⁹ En Zozi -a 'vɪ -wle 'nan: «-Te tu cɛen be, fɛnan a 'wein bodrun 'trilii -e funnin 'e 'pla. Min nen e 'ta wo te tu cɛen be, -a srɔen 'ka 'wia dɪ, kɔɔ 'te nen e “bia 'treda be, -a -san man nen e 'ta wo. ¹⁰ 'Pian min nen e 'ta wo klun va be, -a srɔen -wia, kɔɔ 'te 'ka -a 'le dɪ.»

¹¹ Zɪ e cɛen 'wɪ zɪe -a vidɪ man be, en e 'nan -wle 'nan: «-Kaa bee Laza a yi -tenan, 'pian 'an 'ko -a fuɔle.»

¹² En -a -srunon -a 'vɪ -yre 'nan -te e ya yi -tenan be, -a fa dra “yi -e 'e 'beli.

¹³ Laza -kadɪ 'wɪ nen Zozi -a 'vɪ, 'pian e ya -a -srunon “le 'ji 'nan yi tɪglɪ 'be 'fɔla Laza da.

¹⁴ En Zozi -a -ci 'vɪ -wle “men 'wein 'nan: «Laza -ka. ¹⁵ 'Cee “wean, en 'dʊ -e 'ka yi -tera 'an da be -yee “wean, 'an 'ci “nranman. Kɔɔ an 'ka 'nan nun dɪ en e dre. 'Pian -kaa kv “va “nun.»

¹⁶ 'Wɪ zɪe -a da nen Toma nen waa laabo “nyian “flen be, e 'nan Zozi -srunon -mienun le 'nan: «-Kaa kula Zozi -sru -e -kaa ka 'e cin va waa.»

¹⁷ Zozi “ɛ bɔla 'nan nun be, te o Laza 'wʊ -a -nan yi sinjen 'bɔ. ¹⁸ Betani 'lee Zeruzalem be, o yei bɔa kilo “fli, -te 'be “cɛɛ dɪ kilo yaaga. ¹⁹ -Yee “wean Zuif 'nɔn “kaga “ta -nyenlea Mat 'lee Mari “srɔn o “buɪ nen e -ka be -a -ce -da. ²⁰ Zɪ Mat -a 'man 'nan Zozi -a -tanen be, en e -kv -a 'sile -sia te Mari yra 'e -nyrandɪ “kɔnnen.

²¹ Mat -a 'vɪ Zozi le 'nan: «'An 'san, “te 'i 'kɔn 'gʊe, “te 'an “buɪ 'ka 'kale dɪ. ²² 'Pian 'be 'bɔ nen 'gʊe, an yi -teala “da 'nan 'wɪ pɛenɔn nen yia laabo Bali lɔ be, yaa 'le sɔɔman 'yie.»

²³ En Zozi “e 'nan -yre 'nan: «I “buɪ be, e wuanla -kanɔn 'va.»

²⁴ Mat “e -yre 'nan: «'Wɪ 'kpa nen, maan -tɔa 'nan tu -fɔla “da “ji be, minnun nen o kaa be, o wuanla -kanɔn 'va. 'An “buɪ wuanla -kanɔn 'va “nyian.»

²⁵ En Zozi “e -yre 'nan: «'An 'bɔ 'be min wuanla -kanɔn 'va, en meen 'belidɪ -nɔan “min le. Min nen e yi -teala 'an da be, -te e -ka oo, 'belidɪ a -yru. ²⁶ Min nen -a yie a “man en e yi -tera 'an da be, -a san 'ka kaa 'li 'mlɔnmlɔn dɪ. 'I yi -teala 'wɪ zɪe -a da?»

²⁷ En Mat “e 'nan Zozi le 'nan: «'An 'san 'wɪ 'kpa nen. An yi -teala “da 'nan yie cɪ min nen Bali -a 'si “va “be -a. Bali -pɪ nen waa 'vɪ 'e 'cen 'nan e -taa 'treda be -nyren 'yia.»

²⁸ Zɪ Mat 'wɪ zɪe -a 'vɪ be, en e 'li 'e da. E “blu Mari laabu, en yaa 'vɪ -yre 'o “fli yei 'nan: «'Kv 'san be e -ta, e ya “vale yei 'man ye.» ²⁹ Zɪ Mari 'wɪ zɪe -a man be, e wluan “klɪ, en e -kv fɛnan nen Zozi cɪ be -a -nan. ³⁰ Zozi 'ka tian bɔlea 'fla yei “dɪ, e ya tian fɛnan nen Mat -kv -a 'sile -sia 'o cin yɪ 'a be -a -nan. ³¹ Zuif 'nɔn nen o -kv -nyenlea Mari “srɔn “be, zɪ o Mari yɪ e wluan “klɪ e bɔla be, en o sɔɔnla -a -sru. Waa nrɔn 'o 'ji 'nan e “ta -ko -wuoɔle 'e “buɪ -yre da.

³² Zɪ Mari 'bɔla fɛnan nen Zozi cɪ be -a -nan, en e Zozi 'bɔ yɪ be, -a -nan nen e -tria “wlu en e 'nan: «'An 'san, “te 'i 'kɔn 'gʊe, “te 'an “buɪ 'ka 'kale dɪ.»

³³ Zɪ Zozi Mari 'yɪ 'wuɔnan 'o 'vale Zuif 'nɔn nen o -tra -a -sru “be waa be, -a -wulo -man -ta, en -a 'wɪ 'nan “man 'kpa tɪglɪ. ³⁴ Yaa laabu 'nan: «Nyin zia nen kaa 'wʊ?»

En o 'nan -yre 'nan: «I 'ta -e 'kv -kɔn 'yie.»

³⁵ Zozi 'wuo.

³⁶ Zɪ Zuif 'nɔn -a -nan 'yɪ be, en o 'nan: «'Ka 'yɪɔ, yaa ye “yi e -ciala “da.»

³⁷ -A -nan nen Zuif 'nɔn 'bɔ 'va min -mienun “o 'vɪ 'nan: «E min nen -a yie cɪ 'e 'widɪ be -a 'le 'sʊ, en ya'a -kɔlale -a dredi -a -e Laza 'e vilɛ 'e 'ka dɪ.»

³⁸ Zozi 'wulo -man -ta, en e -ku -yre da. -Wee min -yre be, -kole -dan tu nen -a ci a 'e budi be -nyren, en -kole nen waa -tōa "nen -a 'le wuve -a. ³⁹ Zozi "e 'nan: «-Kole 'labe 'ka 'si "nen.»

En Laza 'bō "blu Mat "e 'nan: «Minsan, -a -koei bōa, kōō waa 'wu -a -nan yi sinjen nen 'gu.»

⁴⁰ En Zozi "e Mat le 'nan: «Maan 'nan 'yie 'nan -te i yi -tera 'an da be, i Bali -le -dan ci ye.»

⁴¹ Tōōn en o -kole be -a 'si -yre "nen. Zozi 'e yra -tō lou en e 'nan: «'An "ti, mein muo -fōa 'nan yian wei 'man. ⁴² An 'bō 'le ve be, maan -tōa 'nan yian wei maan tu peenōn man. 'Pian minnun nen 'an "srōn 'gve, -wee "wean maan 'vī 'dū -e 'o -tō 'nan yie 'an 'pa 'sia.»

⁴³ Zi e 'wī zīe -a 'vī be, en e paan wei 'pleble 'ji. E 'nan: «Laza, 'i bōla!» ⁴⁴ En min -kadu zīe e 'bōla te -a cein 'lee -a -pē a 'e -yrīdī sō -a. -A yra a 'e -yrīdī "nyian.

Zozi "e 'nan -wle -nan: «'Ka sōnun "flu "man -e 'ka 'si "man!»

⁴⁵ Zuif 'nōn nen o -ta Mari "srōn, en o 'wī nen Zozi -a dre be -a -nan 'yī be, o "kaga "yī -teradī 'sia Zozi da. ⁴⁶ 'Pian o va min -mienun -ku Farizen 'nōn 'va, en 'wī nen Zozi -a dre be, waa 'vī -wle.

Zuif 'nōn 'tanōn Zozi 'tedī 'wī 'pla "da

⁴⁷ Bali -pannōn 'tanōn 'lee Farizen 'nōn be, o tin 'banōn cin 'yī, en waa laabu -wlo 'nan: «-Kaa dra kō? Min 'labe e ya -cē srōn "wī "kaga "drēnan. ⁴⁸ -Te e -fu 'wī zīe -a drēnan 'nan -ka'a 'wī 'silē "da "man "dūe, min "kaga "yī -tēala "da -e Rōm 'nōn 'o -cee Bali -pan 'kōn 'wī, -e 'o -cee 'lēglōn 'wī.»

⁴⁹ O va min -tu nen waa laabo Kaifa be, -yēe cī 'lē 'bō zīe -a -ji Bali -pannōn 'tazan -a. Yaa 'vī -wle 'nan: «'Wī 'tu a be, ka'a tōa dī. ⁵⁰ 'Ka "nrōn 'ka 'ji 'nan, e ya 'cee 'wī "yī "a -e min -tuwli 'e min peenōn 'ji -ka wū, "tōgō -cee 'lēglōn 'ji minnun peenōn 'nan 'e 'nyan.»

⁵¹ 'Wī nen Kaifa -a 'vī be, ya'a 'silē -a 'bō 'lē cī "nrōndī va dī. 'Pian lē 'bō zīe -a -ji be Bali -pannōn 'tazan nen, -yēe "wean Bali ciula "va en e 'wī zīe -a 'vī 'nan, Zozi -taa "kale Zuif 'nōn 'lēji. ⁵² Wa'a vīlē 'nan e -kaa Zuif 'nōn 'saza 'lēji dī, 'pian Bali -le 'nennun peenōn nen 'o fuiladī "man 'treda be, o 'lēji nen e -kaa, -e 'o 'tē 'e cin da min 'pa 'tu -a.

⁵³ Yī 'lein nen Kaifa 'wī zīe -a 'vī "da "be, -a nyan nen Zuif 'nōn 'tō "da 'nan 'o Zozi 'tē. ⁵⁴ -Yēe "wean ya'a "nyian bōlea 'ji Zude 'lēglōn 'ji dī. 'Pian e 'si Zude, en e -ku 'trē 'tu da "būi "da zīa 'fla nen waa laabo Efrai be -a da. 'O 'vale 'e -srūnōn 'a o -fu 'fla zīe -a da.

⁵⁵ Zuif 'nōn 'lē 'si nōanba -ji "fēdī drēdī 'bō 'kogo. En 'lēglōn peenōn 'ji minnun be, o "kaga "ku Zeruzalēm. O -ku -nan nun te "fēdī 'bō 'ka tian bōle dī, 'nan -e 'o 'fīlī drē 'saun Bali 'lē. ⁵⁶ En o Zozi -weēdī 'sia. Zi 'o cin 'yī Bali -pan 'kōn 'lē "nen "be, en waa laabu 'o cin lō 'nan: «Zozi 'ka 'kōlaman -e 'e 'ta "fēdī 'gve -a da dī, "ka "nrōnman 'ka 'ji 'kō?» ⁵⁷ Fē -le "wean nen o 'wī zīe -a 'vī be, Bali -pannōn 'tanōn 'lee Farizen 'nōn -a 'vī 'nan min nen e Zozi 'yī be, -a san 'e srōen wū "man 'wle 'dū -e 'o 'kun.

Lmōn -tu -laziglō -sen Zozi 'cein -da

(Mt 26.6-13; Mk 14.3-9)

12 E -fu yī 'shēdū -e Zuif 'nōn 'lē 'si nōanba -ji "fēdī 'e bō, en Zozi 'ku 'fla nen waa laabo Betani be -a da. Laza nen e -ka en yaa fuu be -a fla nen. ² Zi e 'bōla Betani nun be, o fenun tōen en waa -nōn -yre. Mat 'be fē zīe -a -pliman. En minnun nen o cī 'o -nyrandī Zozi "srōn fenun -sru "be, Laza a o va.

³ Tōōn Mari -laziglō -pōn -tu 'si, yaa -sen Zozi 'cein -da, en yaa man buu 'e 'wulo "jē "a. -A -koei 'kōn 'bō 'ji 'si 'e peenōn. -Laziglō zīe waa dre fē -tu nen waa laabo Nard be -a, e 'ka 'e baadī fē -tu -a dī, en -a 'flē a.

⁴ O Zozi -sruzan 'tu laabo Zudazi Kar-
ioti, -yee "ta -daa Zozi 'nɔnle minnun le.
Min zɛ e 'nan: ⁵ «-Me "le "wean nen wa'a
-laziglo 'labe -a -tanle dɛ? -Kaa taan paan,
-a "lala bɔa -kpi fuba 'sheedu, -e -kaa -
pli 'yale -tenɔn man.» ⁶ Yale -tenɔn 'le 'wɪ
"cɛɛ "naan "man -yee "wean e 'wɪ zɛ -
a 'vɪ dɛ. 'Pian crinzan nen, en -wee "lala
nen yaa "paala bɛ, yaa "sia "va te yaa
-ble.

⁷ En Zozi "e 'nan: «Ka li 'labe -a 'tu flu,
yaan 'man dre yi nen waan wo bɛ -yee
"wean. ⁸ Tu pɛɛnɔn 'a bɛ, te 'yale -tenɔn a
'ka 'va. 'Pian 'mɛn vɛ bɛ, ma'an 'fo 'ka 'va
tu pɛɛnɔn 'a dɛ.»

Bali -pannɔn 'tanɔn -a 'pla "da 'nan 'o Laza -te

⁹ Zuif 'nɔn "kaga -a 'man 'nan Zozi a
Betani, en o -ku -nan nun. Wa'a 'kɔle Zozi
yɪdɪ 'saza 'le "wean dɛ, 'pian o -ku 'nan -e
'o Laza nen e -ka en yaa fuv bɛ -a yɪ. ¹⁰ -A
-nan nen Bali -pannɔn 'tanɔn -a 'pla "da
'nan 'o Laza -te. ¹¹ Kɔɔ Laza -le "wean Zuif
'nɔn "kaga "a 'sinan o -sru, te o yi -teala
Zozi da.

Zozi 'bɔla Zeruzalem

(Mt 21.1-11; Mk 11.1-11; Lk 19.28-40)

¹² -A ta tu nen e cɛɛn bɛ, Zuif 'nɔn
"kaga "nen o -ku Zeruzalem Zuif 'nɔn 'le
'si nɔanba -ji "fɛdi da bɛ, zɪ waa 'man 'nan
Zozi -a -tanan Zeruzalem bɛ, ¹³ o lo 'la-
nun 'sia, en o -ku Zozi 'sile -sia te o pla-
man. Waa ve 'nan:

«Feavea o! -Feavea o!

Min nen e cɪ -tanan Minsan 'tɔ da bɛ,

Bali -le -fɛa 'e 'kɔn -a san man.

Izrael 'nɔn 'le mingɔnnen nen.»

¹⁴ Zozi -aflumun pla 'nen 'tu 'yɪ, en e -
nyran "da "le 'wɪ nen 'e 'cɛn -tɛdɪ 'e 'cɛn
Bali -le 'fluba 'ji bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. E ya 'e
'cɛn -tɛdɪ 'nan:

¹⁵ «Zeruzalem minnun,

te nyen 'e 'kɔn 'ka 'ji dɪ!

"Ka 'yɪɔ, 'cee mingɔnnen a -tanan

'e -nyrandɪ -aflumun pla 'nen da.»

¹⁶ Tu zɛ -a wɪlu bɛ, Zozi -srunɔn 'ka 'wɪ
nen e cɪ 'e 'le sɔɔnan zɛ -a -ci manle dɪ.
'Pian tu nen Zozi 'ku 'e "tɪ "le mingɔnnen
trɛ nen e "bia bɛ -a da bɛ, -a -nan nen -a
-cin -tɔ o ji 'nan 'wɪ nen e cɛn -tɛdɪ Zozi
'bɔ 'le 'wɪ 'a bɛ, -yee 'le sɔɔ.

¹⁷ Tu nen te Laza -ka e ya -yɛ -ji -e
Zozi 'e fuv bɛ, minnun pɛɛnɔn nen waa
-nan 'yɪ bɛ, o Zozi 'le 'wɪ 'vɪ. ¹⁸ En min-
nun "kaga "ta Zozi 'sile -sia 'lebo "fɔ wɪ
nen yaa dre waa 'man bɛ -yee "wean. ¹⁹ -
A -nan nen Farizen 'nɔn -a vɪdɪ 'sia 'o
cin le 'nan: «Kaa ye, ka'a 'kɔlaman fɛ -tu
dɛdɪ -a "nyian dɪ. "Ka 'yɪɔ, 'treda min-
nun pɛɛnɔn -sen -a -sru.»

Minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɛ o -ta Zozi 'va

²⁰ Minnun nen o -ku Bali bɔle "fɛdi da
Zeruzalem bɛ, minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn
'a dɛ o -mie a o va. ²¹ O 'nɔn zɛ, o pli
Filipɪ man. Filipɪ bɛ, Bezaida min nen
Galile 'leɣlon 'ji. En o kɔala "man -a vɪdɪ
-a 'nan: «Ku 'san, ku ya "vale 'ku Zozi ye.»
²² Filipɪ -ku -a vɪle Andre le, en Andre
'lee Filipɪ -ku -a vɪle Zozi le.

²³ En Zozi -a 'vɪ -wɛle 'nan: «Tu nen 'an
'bɔ Blamin -pɪ 'an -ko 'an "tɪ "le mingɔn-
nen trɛ nen e "bia bɛ -a da bɛ e 'bɔ.

²⁴ Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪɣlɪ 'a 'nan, -te wa'a
'saa 'wɛle 'fɔle 'trɛ 'ji -e 'e fɔlɪ "ji "dɛ, e -
fo 'e -tuwli, yaa 'bɔa "da "dɪ. 'Pian -te e
fɔlɪ "ji "bɛ, -a -kɔn bɔa "da -e 'e 'sen "da
"kaga. ²⁵ Min nen -yee 'belidɪ wɪ cɪ "man
"buɔ "bɛ, e -taa 'yee 'belidɪ 'bɔ sɛle, 'pian
min nen 'e 'pɛ 'si 'treda wunun -sru "bɛ,
'belidɪ nen ya'a 'nyaan dɛ e ya -a san -le
ve -a. ²⁶ -Te min a "va 'nan 'an dre 'e 'san
-a bɛ, 'e -sɔɔnla 'an -sru. -Te e sɔɔnla 'an
-sru "bɛ, fenan nen an cɪ bɛ, 'an 'suzan zɛ
e -kɔan "nan "nyian. Min nen yaan "sua
bɛ, 'an "tɪ -a 'tɔ dra -dan.

²⁷ 'Be nen 'gɛvɛ, 'an 'ci baa 'ji. -Me "wɪ
nen an -taa -a vɪle 'an "tɪ "le? Maan ve
'an "tɪ "le 'nan, 'e yɛa yɪdɪ 'labe -a 'si 'an

man -kɔɔbli. -Ceje, ma'an 'wɪ zɪɛ -a ve dɪ, kɔɔ -yee “wean nen an -ta 'treda. ²⁸Maan ve 'pian 'nan: <An “tɪ, 'i dre -e minnun 'o -tɔ 'nan 'i 'tɔ a -dan.> »

'Nun tɔɔn, en wei -tɔ wu laji. E 'nan: «Maan -ci kɔɔn 'nan 'an 'tɔ a -dan 'va, en maan dra “nyian -dan.» ²⁹Min “kaga “nen fe zɪɛ -a -nan, en o 'wɪ zɪɛ -a 'man be, o 'nan: «Laa -paan 'be klun.» En o -mienun “o 'vɪ 'nan: «Bali -le 'pasianɔn nen laji be, -a -tɔ 'be 'wɪ tin 'ba -yre.»

³⁰En Zozi 'bɔ -a 'vɪ -wle 'nan: «Wei nen e wu 'gʊɛ, 'men “wean “ceɛ e wu dɪ, 'pian 'ka le nen e 'wɪ tin 'ba. ³¹'Be nen 'gʊɛ, 'tredanɔn 'le tin 'badɪ be e 'bɔ. Satan nen e 'tre 'gʊɛ -a “paala be -a -pin tɔ 'bɔ. ³²'Men ve be, tɔ nen minnun 'an “paa yiba “plan da -e 'an 'si 'treda be, -te -a tɔ 'bɔ be, maan dra -e min pɛɛnɔn 'o yi -tera 'an da.» ³³-Te Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ be, zɪ e -taa “kale be -a -nan wɪ nen yaa 'vɪ.

³⁴En minnun -a 'vɪ -yre 'nan: «Kua 'man -pei 'fluba 'ji 'nan, min nen Bali -a 'si “va “be, ya'a kaa 'li “fo “dɪ. -Me “le “wean nen yia ve 'nan: <Yi nen o Blamin -pɪ “paa yiba “plan da? Blamin -pɪ zɪɛ -tɪ nen?> »

³⁵En Zozi “e -wle 'nan: «'Te 'san a tian 'ka 'va tɔ “wennen 'a. 'Ka 'ta wɔ te -a 'san a tian 'ka 'va, “tɔɔ klun 'e bɔ 'ka man kligli. Min nen e 'ta wɔ klun va be, fenan nen e cɪ -kunan be, ya'a tɔa dɪ. ³⁶'Ka yi -tera 'te 'san da te e ya tian 'ka 'va, -e 'ka 'kɔn minnun nen o ya 'te 'san da be waa.»

Zɪ Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ be, e 'si o “srɔn, en e yɔɔ -wɔ.

Zuif 'nɔn 'ka yi -telea Zozi da dɪ

³⁷Zozi 'lebo “fɔ wɪ “kaga dre Zuif 'nɔn yiɛ man, 'pian wa'a yi -telea Zozi da dɪ. ³⁸E dre zɪɛ 'nan -e 'wɪ nen Bali 'lewei vɪzan Ezai -a 'vɪ be 'e 'le sɔɔ. Yaa 'vɪ 'nan: «Minsan, -tte yi -tera 'wɪnun nen kua 'vɪ be -a da?

En -tɪ le nen Minsan 'yee -pe 'ple 'ci kɔɔn?»

³⁹'Wɪ nen -yee “wean wa'a 'kolaman -e 'o yi -tera 'wɪ da dɪɛ, Ezai -a 'vɪ “nyian. Yaa 'vɪ 'nan:

⁴⁰«Bali o yiɛ 'wi,

-e 'o vile 'o fenan 'yɪ dɪ,

en e o -pɔan “da -tɔ 'pleble,

-e 'o vile 'o 'wɪ 'wɪ man dɪ.

E dre zɪɛ 'nan

“tɔɔ 'o -sɔɔnla 'e -sru,

-e 'e o 'si 'wɪ 'ji.»

⁴¹Zozi 'le 'wɪ nen Ezai -a 'vɪ. E Zozi 'le -dan ci 'yɪ, -yee “wean e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ.

⁴²Zuif 'nɔn 'tanɔn 'bɔ be, o “kaga “yi -teala Zozi da. 'Pian Farizen 'nɔn 'le “wean o 'ka “vale 'o ve 'wein dɪ, “tɔɔ 'o o -pin cin yɪ 'kuin. ⁴³-Te minnun o 'tɔ “yi “ve be, waa ye “yi e “mlian Bali -le o 'tɔ “yi “vɪdɪ da.

⁴⁴Zozi paan 'nan: «Min nen e yi -teala 'an da be, 'an 'saza da “ceɛ e yi -teala dɪ, 'pian e yi -teala “nyian min nen yaan 'pa 'sia be -a da. ⁴⁵Min nen yaan 'yɪ be, te e min nen yaan 'pa 'sia be -a 'yɪ. ⁴⁶Meen cɪ 'te 'san -a, an -ta 'treda 'nan -e min nen e yi -tera 'an da be, -a san 'e vile 'e 'fɔ klun va -trilii dɪ.

⁴⁷-Te min 'an wei 'man, en -a san 'ka 'ta wulea “da “dɪɛ, meen “ceɛ tin -tea -a san da dɪ. -Yee cɪ 'nan an -ta 'treda 'nan -e 'an 'tredanɔn 'si 'wɪ 'ji, ma'an 'tale 'nan -e 'an tin -te 'tredanɔn da dɪ. ⁴⁸Min nen yaan tuu 'e 'pela koda, en ya'a 'an wei 'sile'a 'wɪ 'a dɪɛ, -a san -le 'wɪ tin 'bazan a. 'An wei nen maan 'vɪ be, -yee tin -tea -a san da yi -fɔla “da “ji. ⁴⁹'Wɪ nen maan ve be, ya'a 'sia 'an 'bɔ 'va dɪ, 'pian 'an “tɪ “nen yaan 'pa 'sia be, -yee 'wɪ nen kɔ 'an vɪ be -a 'pa 'an 'le. ⁵⁰En maan -tɔa 'nan 'an “tɪ “le 'wɪ nen yaa 'vɪ be, e 'belidɪ nen ya'a 'nyaan dɪɛ -a -nɔan “min le. 'Wɪnun nen maan ve 'gʊɛ, zɪ 'an “tɪ -a 'vɪ 'men be -a da nen maan ve.»

**Zozi 'lee 'e -sruncɔn fe
-nyranman blt 'e cin va**

13 E -fu yi -tu -e Zuif 'nɔn 'le 'si nɔnba -ji “fedi yi 'e bɔ. Zozi -a -tɔa 'nan 'yee tu 'bɔ -e 'e 'si 'tre 'gve -a da -e 'e 'ku 'e “tu “srɔn. Minnun nen o yi -tera Zozi da 'trɛda bɛ, e o 'yi “yi, e o 'yi “yi “trilii, en yaa 'le 'sran.

²Yi zɛ -a funninmlan nen Zozi 'lee 'e -sruncɔn a fenun -blunan 'e cin va. Tu zɛ -a man bɛ, te Satan ci “nrɔndt 'pla Simɔn -pɪ Zudazi Karioti man. Yaa -cin -trɔa “ji 'nan 'e Zozi 'nɔn 'e 'nanmannɔn lɛ. ³Zozi -a -tɔa 'nan 'e “sia Bali va en 'e lia 'e da Bali va. Yaa -tɔa “nyian 'nan 'e “tu 'e 'tɔ fe pɛɛnɔn da. ⁴E wluan fenun nen o ci -a -blunan bɛ -a -sru, e 'yee sɔ 'si 'e da, en e sɔ -tu 'si yaa -trɔa 'e -tien “da. ⁵E 'yi 'sen 'kpɔngbo 'tu -ji, en 'e -sruncɔn 'cein -man “foedt 'sia, te yaa man buuman sɔ nen -a -tien “da bɛ -a.

⁶Zɪ e 'bɔ Simɔn Pieri da bɛ, en 'bɛ laabu -yrɔ 'nan: «Minsan, yie 'an 'cein -man “foeman?»

⁷En Zozi -a 'vɪ -yre 'nan: «'Wɪ nen an ci -a drɛnan 'gve yi'a -ci maan tu 'gve -a dɪ, 'pian yia -ci maan 'e 'fɔla “da.»

⁸En Pieri “e -yre 'nan: «Maan 'we “man “dɪ, yi'a 'li 'an 'cein -man foeman “fo “dɪ.»

Zozi “e -yre 'nan: «-Te ma'an 'i 'cein -man “foele dɪɛ, te i 'ka 'men ve -a dɪ.»

⁹-A -nan nen Simɔn Pieri “e Zozi lɛ 'nan: «Te 'yian 'cein 'saza 'man “foe dɪ. Minsan, 'an 'pɛ 'lee 'an 'wulo nen 'gɔ, 'i o man “foe “nyian.»

¹⁰En Zozi “e 'nan -yre 'nan: «Min nen 'e sru 'va bɛ, -a 'kɔlɛ pɛɛnɔn da 'saun. -A cein -man 'saza nen yaa “foeman. Ka ya 'saun, 'pian 'ka pɛɛnɔn “cɛɛ dɪ.» ¹¹Min nen e “ta -daa Zozi 'nɔnle 'e 'nanmannɔn lɛ bɛ, Zozi -a -tɔa, -yee “wean yaa 'vɪ 'nan, o pɛɛnɔn 'ka 'saun dɪ.

¹²Zɪ Zozi cɛɛn 'e -sruncɔn 'cein -man “foedt man bɛ, en e 'yee sɔ 'wɔ “nyian 'e da. E -nyran fenun -sru 'e “pa 'ji, en

yaa laabu -wɔ 'nan: «'Wɪ nen maan dre 'cɛɛ 'gve, kaa -ci 'man? ¹³Kaan laabo Bali -le 'wɪ “paazan, en kaan laabo Minsan. Kaa ve 'e 'nɔan da, kɔɔ an ya -a. ¹⁴'An 'bɔ 'bɛ ci Bali -le 'wɪ “paazan -a, en meen ci Minsan -a, -yee “wean -te an 'ka 'cein -man foe bɛ, 'ka cin cein -man “foe “nyian. ¹⁵'Wɪ -kɔɔn “man wɪ nen man dre 'cɛɛ, 'dɔ -e 'ka dre “le zɪ maan dre 'cɛɛ bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. ¹⁶Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, min 'suzan -dan 'ka 'mlian 'e 'tazan da dɪ. En 'pasiazan -dan 'ka 'mlian min nen yaa 'pa 'sia bɛ -a da dɪ. ¹⁷'Wɪnun zɛ kaa -tɔa 'sien. -Te ka 'ta 'wɔla “da “bɛ, Bali -le -fea a 'ka man.

¹⁸'Ka pɛɛnɔn “cɛɛ maan ve dɪ. Minnun nen an o 'si “va “bɛ, an o -tɔa, 'pian 'wɪ nen 'e 'cren -tedɪ Bali -le 'fluba 'ji bɛ, e ya “le 'e 'le sɔɔ. E ya 'e 'cren -tedɪ 'nan: «Min nen 'ku fe blt a 'e cin va bɛ, e dre 'an 'nanmanzan 'a.»

¹⁹Maan ve 'cɛɛ 'vaa -e -a tu 'e bɔ. Tu nen 'wɪnun zɛ e dra “man “bɛ, -e min nen an ci -a bɛ 'ka -tɔ. ²⁰Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, min nen maan 'pa 'sia bɛ, -te min nen yaa -pɛ 'kun bɛ, 'an 'bɔ nen -a san 'an 'pɛ 'kun. En min nen yaan 'pɛ 'kun bɛ, te min nen yaan 'pa 'sia bɛ, -a 'bɔ nen -a san -a -pɛ 'kun.»

**Zozi “e 'nan Zudazi “ta 'e
-nɔan 'e 'nanmannɔn lɛ**

(Mt 26.20-25; Mk

14.17-21; Lk 22.21-23)

²¹Zɪ Zozi 'wɪ zɛ -a 'vɪ bɛ, en -a ci baa 'ji. -A -nan nen yaa 'vɪ -wɛlɛ 'wein 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, min -tu a 'ka yei, -yɛɛ 'an -nɔan 'an 'nanmannɔn lɛ.»

²²En Zozi -sruncɔn 'o yie 'tɔ 'o cin yra, kɔɔ min nen e ci -yee 'wɪ vunan bɛ, wa'a san tɔa dɪ. ²³Zozi -sruzan 'tu nen Zozi -a ye “yi 'kpa tɪglɪ bɛ, -yɛɛ ci 'e -nyrandt Zozi 'bɔ “srɔn “kogo. ²⁴En Simɔn Pieri 'wɪ 'tu dre -yre 'nan 'e laabu Zozi 'lɔ 'nan -tɪ nen Zozi 'bɔ -a ve.

²⁵ Zozi -sruzan zɛ, e tɛn “ji Zozi kugu da, en yaa laabu Zozi 'lɔ 'nan: «Minsan, -ti nen?»

²⁶ Zozi “e -yre 'nan: «Min nen an 'kpɔun ponen 'fɔdɪ -nɔn -yre “be, te -a san nen.» -A -nan nen Zozi 'kpɔun ponen 'si, yaa 'fɔ, en yaa -nɔn Simɔn -pɪ Zudazi Karioti le. ²⁷ Zɪ Zudazi 'kpɔun ponen zɛ -a 'si be, en Satan -fɔ -a -sru.

Zozi “e -yre 'nan: «'Wɪ nen i “ta -a dra be, 'i dre tada.» ²⁸ Minnun nen o cɪ 'o -nyrandɪ waa fenun -sru “be, o -tu 'ka 'wɪ nen Zozi 'wɪ zɛ -a 'vɪ “man “be -a -ci manle dɪ. ²⁹ Zudazi “kuan 'wee “lala man, -yee “wean min -mienun -a nrɔn 'o 'ji 'nan, Zozi -a 'vɪ -yre 'nan 'e 'ku fɛ nen e kɪ 'o man “fɛdɪ fɛ -a be -a 'lɔ. -Te 'be “cɛɛ dɪ 'nan 'e 'ku fɛ -tu -nɔn 'yale -tenɔn le. ³⁰ Zudazi 'kpɔun ponen zɛ -a 'si, nun tɔɔn en e 'bɔla bei “nyianɔvɔ klun va.

Zozi 'wɪ 'nyranman paa 'e -srunɔn 'ji

³¹ Zɪ Zudazi bɔla be, en Zozi “e 'nan: «'Be nen 'gʊɛ, Blamin -pɪ 'tɔ dre -dan “men, en minnun Bali -le -dan ci ye Blamin -pɪ -le “wean. ³² En -te minnun Bali -le -dan ci 'yɪ Blamin -pɪ -le “wean be, -e Bali 'bɔ 'e 'pɪ 'tɔ dre -dan 'e 'bɔ 'a. -A -nan 'ka “nyian mɔan dɪ -e 'e 'wɪ zɛ -a dre.

³³ 'Men 'nennun, an ya tian ka yei tu “wennen 'a, 'pian ka -taa 'an -wɛɛɛ. 'Wɪ nen maan 'vɪ Zuif 'nɔn le be, an “cee “ve “nyian. Ka 'a 'kɔlaman -e 'ka 'ku fenan nen an “ta -ko be -a -nan dɪ.

³⁴ An -pei -trɛ -tɔa 'cɛɛ, -nyren 'nan 'ka cin yɪ “yi “le zɪ an 'ka 'yɪ “yi “be -yee 'wɪ 'zʊ. ³⁵ -Te 'ka cin ye “yi “be, minnun pɛɛnɔn -taa -a -tɔɛ 'nan ka ya 'an -srunɔn 'a.»

Zozi -a 'vɪ Pieri le 'nan e “sia 'e -sru

(Mt 26.31-35; Mk 14.27-31; Lk 22.31-34)

³⁶ Simɔn Pieri -a laabu Zozi 'lɔ 'nan: «Minsan, i “ta -ko nyin zia?»

En Zozi “e -yre 'nan: «Fenan nen an “ta -ko tu 'gʊɛ -a be, yi 'a 'kɔlaman -e 'i -tra 'an -sru “dɪ, 'pian “be -sru, i -taa -sɔɔnlea 'an -sru.»

³⁷ En Pieri -a laabu -yrɔ “nyian 'nan: «Minsan, -me “le “wean ma'an 'kɔlaman -e 'an 'kula 'i -sru tu 'gʊɛ -a dɪ? 'An 'man a 'e wɔdɪ -e 'an 'ka 'yie “wean.»

³⁸ En Zozi “e 'nan Pieri le 'nan: «Yia ve 'nan, 'i 'man a 'e wɔdɪ -e 'i 'ka 'men “wean? 'Pian 'an 'bɔ “an “ve 'yie 'wɪ tɪgɪ 'a 'nan, yia ve 'e 'pa -a yaaga 'nan, yi'an 'tɔa dɪ, 'vaa -e mannen tedɛ 'e 'wɪ.»

Zozi 'towli 'be cɪ Bali va -si -a

14 Zozi “e 'nan 'e -srunɔn le 'nan: «Te 'ka 'ci 'e baa -ji 'mlɔnmlɔn dɪ! 'Ka yi -tera Bali da, en 'ka yi -tera “nyian 'an da! ² 'An “tu “le “kɔnnɛn “be, -nyrannan “kaga “a -nan. An “ta -ko 'ka -nyrannan “man drele. “Te -nyrannan 'ka 'nan dɛ, “te ma'an vile 'cɛɛ dɪ. ³ -Yee “wean -te an -ku en an 'ka -nyrannan “man dre be, an -taa 'ka 'sile -e -kaa kv -nan nun. -Kaa -nyrannan -kɔan 'e cin va. ⁴ Fe nen an “ta -ko -nan 'gʊɛ, -kaa -nan si -tɔa.»

⁵ En Toma “e -yre 'nan: «Minsan, fe nen i “ta -ko -nan be, kv'a -nan si tɔa dɪ. Kva dra 'kɔ -e 'ku -nan si -tɔ?»

⁶ Zozi “e -yre 'nan: «Mɛɛn cɪ -si -a, en mɛɛn cɪ 'wɪ tɪgɪ 'a, en mɛɛn cɪ 'belidɪ -a. Min 'ka 'kɔlaman -e 'e 'ku 'an “tu 'va, te ya'a 'ciilea 'an 'va dɪ. ⁷ Min nen an cɪ -a be kaa -tɔ, -yee “wean kaan “tu -tɔa. 'Be nen 'gʊɛ kaan “tu 'yɪ, en zɪ e cɪ be, kaa -tɔdɪ 'sia.»

⁸ En Filipu “e 'si “va 'nan: «Minsan, 'i “tu 'bɔ be, 'i -kɔɔn 'kʊɛ, te 'ku 'ci 'sɔ.»

⁹ Zozi “e -yre 'nan: «Filipu, an 'mɔn 'ka yei “kaga, en yia tian 'an 'tɔɛ dʊv? Min nen yaan 'yɪ be, te -a san 'an “tu 'yɪ. -Mɛ “le “wean yia ve 'nan 'an “tu -kɔɔn 'cɛɛ? ¹⁰ Yi'a yi 'teala “da 'nan 'ku 'vale 'an “tu “a kv ya min -towli “a dʊv? 'Winun nen maan ve 'cɛɛ 'gʊɛ, ya'a 'sia 'an 'bɔ 'va dɪ. 'An “tu 'bɔ nen kv ya -a min -towli “be,

-yee -ciala 'an 'va -e 'e 'yee 'winun 'le sɔɔ.
¹¹ 'Ka yi -tera "da 'nan 'ku 'vale 'an "tu "a
 ku ya min -towlu "a. En -te ka'a yi 'teala
 'an da 'an 'lewei 'le "wean dɛ, 'ka yi -
 tera 'an da, winun nen maan dra be -yee
 "wean. ¹² Maan ve 'cee 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan,
 min nen e yi -tera 'an da be, 'winun nen
 maan dra 'gʊɛ, -a san "e "dra "nyian. -A
 -san -taa 'wɪ -dandan drele e "mlian 'men
 ve da, kɔɔ an "ta -ko 'an "tu 'va. ¹³ 'Wɪ
 pɛɛnɔn nen kaa laabo 'an "tu 'lɔ te ka ya
 'men ve -a be, maan dra, 'dʊ -e 'an "tu 'tɔ
 'e dre -dan 'men "wean. ¹⁴ -Te ka 'wɪ 'tu
 laabu 'an 'lɔ te ka ya 'men ve -a be, maan
 dra.»

Zozi "e 'nan 'e -taa Bali lei 'saun 'a 'yee minnun da

¹⁵ «-Te kaan ye "yi "be, 'an wei da nen
 'ka 'ta wula. ¹⁶ Tɔɔn 'an "tu trʊ "baa -e 'e
 'ka 'pa "vazan 'pa 'sia 'cee, -yee fo 'ka 'va 'li
 'trilii. ¹⁷ 'Ka 'pa "vazan zɪɛ Bali lei nen 'e
 'wɪ tɪglɪ -kɔɔnman min le be -nyren. Min-
 nun nen 'treda 'winun 'gʊɛ -nyren waa ye
 "yi "be, ya'a 'kolaman -e 'e dre -wee ve -a
 dɪ, kɔɔ o yra 'ka "da 'zia dɪ, en wa'a -tɔle
 dɪ. 'Pian 'cee ve be, "ka "tɔ, kɔɔ e ya 'ka
 'va, en 'ka -taa "drele waa min -towlu "a.
¹⁸ Ma'an 'ka 'tʊe 'ka 'saza "le 'nen nen -a
 "tu 'lee -a "bʊ "ka 'e da be -yee 'wɪ 'zʊ dɪ.
 An lia 'an da 'ka 'va. ¹⁹ E -fʊ tʊ "wennen
 'a, te 'treda minnun 'ka "nyian 'an 'ye dɪ.
 'Pian 'cee ve be, ka -taa -a yule 'nan 'an yie
 a "man "nyian 'e "pa 'ji. En "cee yie 'fo
 "man "nyian. ²⁰ Tʊ zɪɛ -a man nen kaa -
 tɔa 'nan 'an "tu 'bɔ be, ku ya -a min -towlu.
 En 'ka 'bɔ 'lee 'an 'bɔ be, -kaa ya min -
 towlu "a. ²¹ Min nen 'men -pei -tɔ winun
 -cin a "ji, te e 'ta 'wula "da "be, -a san 'be
 'an ye "yi. Min nen yaan ye "yi "be, 'an
 "tu -taa -a san yule "yi, 'an 'bɔ an -taa -a
 san yule "yi "nyian, en 'an 'fli -kɔɔnman
 -yre.»

²² En -a -sruzan 'tu nen "nyian waa
 laabo Zudazi, te Zudazi Karioti "cee 'be
 'a dɛ, 'be laabu -yrɔ 'nan: «Minsan, -me

"le "wean 'i 'fli -kɔɔnman 'kʊɛ, en yi'a 'i
 'fli kɔɔnman 'treda minnun le dɪ?»

²³ En Zozi -a 'vɪ -yre 'nan: «-Te min 'an
 ye "yi te e 'ta 'wula 'an wei da be, -a -nan
 nen 'an "tu -taa -a san yule "yi. Tɔɔn 'ku
 'vale 'an "tu "a be, ku -taa "tale -a san va
 -e 'ku -nyran "va. ²⁴ 'Pian min nen ya'an
 ye "yi "dɛ, ya'a 'ta wula 'an wei da dɪ.
 Wei nen ka cɪ -a mannan 'gʊɛ, ya'a 'sia
 'an 'va dɪ, 'pian 'an "tu 'nen yaan 'pa 'sia
 be -a va nen e "sia.

²⁵ 'Winun 'gʊɛ maan tin "baa 'cee te an
 ya tian 'ka yei. ²⁶ 'An "tu -taa "tale 'ka 'pa
 "vazan 'a 'an 'leji, Bali lei 'saun nen. -Yee
 'wɪ pɛɛnɔn nen maan 'vɪ be -a -cin -tɔa 'ka
 'ji, en -yee -ci "sia 'cee.

²⁷ 'Ka 'fʊ -trɔɔ, 'men -fʊdɪ -trɔɔ be,
 maan -nɔn 'cee. Ma'an -fʊdɪ -trɔɔ ve 'ka
 'man "le 'nan 'treda minnun -a ve 'ka man
 be -yee 'wɪ 'zʊ dɪ. Te nyen 'e 'ka 'cen dɪ,
 en te "klan 'e 'ka 'te dɪ.

²⁸ Maan 'vɪ 'cee 'nan, an "ta -ko -e 'an
 li 'an da "nyian 'ka 'va. "Te kaan ye "yi
 "be, "te 'ka 'ci "nranman, kɔɔ an "ta -ko
 'an "tu 'va, en 'an "tu -dan "mlian 'an da.
²⁹ 'Winun zɪɛ, maan 'vɪ 'cee 'vaa -e -a dre
 tʊ 'e bɔ. 'Dʊ -e "yee vɪnan 'e dre be, -e
 'ka yi -tera 'an da. ³⁰ 'Men tʊ 'ka "nyian
 "kaga -e 'an 'wɪ tin 'ba 'cee dɪ, kɔɔ Satan
 nen e 'tre 'gʊɛ -a "paala be, e ya -tanan.
 -Yee 'pleble 'ka 'an da dɪ, ³¹ 'pian -e 'treda
 minnun 'o -tɔ 'nan, 'an "tu ye "yi "be, 'wɪ
 nen yaa 'vɪ 'men be an 'ta 'wula "da.

'Ka 'wluan lou, -kaa ku!»

Zozi -kɔnɛn "tu -fɔ yiba 'lee 'e pɛ 'nennun da

15 Yaa vɪdɪ 'sia -wle 'nan: «Meen cɪ
 rezen yiba 'kpa -a, en 'an "tu 'be
 cɪ min nen e rezen 'bɔ 'ta be -a. ² 'An pɛ
 'nennun nen wa'a 'baa dɛ, 'an "tu o "cean,
 en 'an pɛ 'nennun nen o baa "be, 'an "tu "o
 man dra 'dʊ -e 'o ba 'kpa "kaga. ³ Cee cɪ
 'an pɛ 'nennun nen o -taa "bale "kaga "be
 waa, kɔɔ 'wɪ nen maan paa 'ka 'ji 'gʊɛ,
 e 'ka dre 'saun 'va. ⁴ 'Ka 'fʊ 'ka leadɪ 'an

man te -kaa ya min -towlī “a. Yiba “pe 'ka 'kolaman -e 'e ba 'e 'saza, te 'e 'ka 'e leadt yiba 'bō man dt. -A -towlī “nen “nyian 'cee ve -a, -te ka'a 'fulē 'ka leadt 'an man dtē, ka'a 'kolaman 'wī 'tū dredt -a dt.

⁵ Meen ci rezen yiba “a, en cee ci 'an pe 'nennun -a. Min nen e -fū 'e leadt 'an man be, kv 'vale -a kv dra min -towlī “a. -A san -kōan “le yiba “pe nen e baa “kaga “be -yee 'wī 'zv. -Yee ci 'nan -te ma'an 'palē 'ka 'va dtē, ka'a 'kolaman 'wī 'tū dredt -a dt.

⁶ Min nen ya'a -fulē 'e leadt 'an man dtē, waa -tua bei. -A san a “le 'nan yiba “pe nen waa cēen en waa tuv bei “be -yee 'wī 'zv. E -kaa, waa “siala -e 'o -fū 'tēa. ⁷ -Te ka -fū 'ka leadt 'an man, en 'an wei -cin -fōla 'ka 'ji be, fe oo fe nen ka ci “va “be, 'ka laabu 'an “tū 'lō, yaa -nōan 'cēē. ⁸ -Te ka ya “le 'nan yiba “pe nen e baa “kaga “be -yee 'wī 'zv be, 'an “tū 'tō dra -dan. 'Wī zīē -yēē -kōōnman 'nan ka ya 'an -srūnōn 'a.

⁹ Zī 'an “tū 'an ye “yī “be, -a da nen an 'ka ye “yī. 'Ka 'fū 'ka leadt 'an man -e 'an 'ka yī “yī. ¹⁰ -Te ka 'ta 'wūla 'mēn -pei -tō winun da be, an 'ka ye “yī. An 'bō “nyian, “an 'ta wūla 'an “tū 'le -pei -tō winun da en yaan 'yī “yī.

¹¹ 'Wūnūn zīē maan 'vī 'cēē 'nan -e ci “nrandt nen an 'lō 'gūē -e 'kōn “nyian “cee 'lō. -E 'cee ve 'e 'ciula “da “fo. ¹² 'Mēn -pei -tō wī nen 'nan, 'ka cin yī “yī “le zī an 'ka ye “yī “be -yee 'wī 'zv. ¹³ Yīdī “yī “nen e “mlīan yīdī “yī pēēnōn da be, -nyren 'nan min 'e 'wī “man -e 'e 'ka 'e beenun “pa 'ji. ¹⁴ -Te ka 'ta 'wūla 'wī nen maan 'vī 'cēē be -a da be, te ka ya 'an beenun -a. ¹⁵ Ma'an “nyian 'ka laabo 'an 'sūnōn dt, 'pīan an 'ka laabo 'an beenun. Min 'suzan 'ka 'e 'tazan drē wī tōa dt, 'pīan 'wī pēēnōn nen maan 'man 'an “tū “da be, maan 'vī 'cēē, -yee “wean an 'ka laabo 'an beenun. ¹⁶ 'Ka 'bō “cēē 'an 'sī “va en ka sōōnla 'an -sru “dt, 'pīan mēēn 'ka 'sī “va. An 'ka 'sī “va 'nan -e 'ka 'nyranman 'pa, -e 'ka drē yiba “pe nen e baa “kaga “be -a. 'Cee 'nyranman

“nen 'ka 'fo 'e “tūn “dt. -Te kaa drē zīē, fe pēēnōn nen kaa laabo 'an “tū 'lō te ka ya 'mēn ve -a be, yaa -nōan 'cēē. ¹⁷ 'Wūnūn nen maan 'vī 'cēē 'gūē, 'ka 'ta wūla “da 'dū -e 'ka cin yī “yī.⟩

Treda minnun “naan Zozi 'lee 'e -srūnōn man

¹⁸ «Tredanōn “naan 'ka man, 'pīan 'ka -tō 'nan o 'nan 'an man 'ka 'lō 'e 'flin. ¹⁹ “Te ka ya “le 'tredanōn 'zv be, “te o 'ka ye “yī “le 'o 'va minnun zv. 'Pīan an 'ka 'sī o yei, en ka 'ka “nyian 'tredave -a dt, -yee “wean o “naan 'ka man. ²⁰ 'Wī nen maan 'vī 'cēē be, -a -cin 'e 'fōla 'ka 'ji. Maan 'vī 'nan, min 'suzan -dan 'ka 'mlīan 'e 'tazan da dt, -yee “wean -te minnun 'te 'pa 'an da be, 'ka -tō 'nan o 'tē “paa “nyian “cee “da. -Te minnun 'ta 'wūla 'an wei da be, 'ka -tō 'nan o 'ta wūla “nyian “cee “wei da. ²¹ 'Wūnūn pēēnōn zīē waa dra 'cēē, ka ya 'mēn ve -a -le “wean. Min nen yaan 'pa 'sia be, wa'a tōa dt, -yee “wean nen waa dra. ²² “Te ma'an 'tale -e 'an 'wī tin 'ba -wle “dtē, “te o 'ka 'wī 'wīdī “drenōn 'a dt. 'Pīan 'be nen 'gūē, -wee 'wī 'pa “dave pee “ka “dt. ²³ Kōō min nen e “naan 'an man be, te -a san “nan “nyian 'an “tū “man. ²⁴ 'Wūnūn nen min -tū 'ka tian 'lī -a drele dtē, “te ma'an drele o yīē man dtē, “te o 'ka 'wī 'wīdī “drenōn 'a dt. 'Pīan 'be nen 'gūē, waan drē winun 'yī, te o “naan tian 'kv 'vale 'an “tū “a 'kv man. ²⁵ 'Wī zīē e dra 'nan -e 'wī nen 'e 'cren -tēdt -wee -pei 'fluba 'ji be 'e 'lē sōō. E ya 'e 'cren -tēdt 'nan:

⟨Minnun 'nan 'an man te -a -ci “ka “dt.⟩

²⁶ Tū nen an -ko 'an “tū 'va be, an 'ka 'pa “vazan “paa -sia. Bali lei nen, e “sia 'an “tū 'va, en e 'wī tīglī 'ci “sia min lē. -Te e -ta be, -yēē 'an 'nan wī ve. ²⁷ 'Ka 'bō “nyian, cēē 'an 'nan wī ve minnun lē. Kōō -e 'e 'sia 'mēn 'nyranman pou sīanan “trīlīī -e 'e 'bō cēēgv yī -a be, ka -fū 'an “srōn.

16 'Winun 'gʊe maan 'vɪ cɛɛ 'nan -e 'weɛ vɪnan 'o 'tɛ "paa 'ka da bɛ -e 'ka vɪlɛ 'ka 'si 'an -sru "dɪ. ²Minnun -taa 'ka 'pinle 'wee cin yɪ 'kɔnnun -ji. En tu -mie -taa "bɔlɛ bɛ, minnun 'ka -tɛɛman, te o 'ci "nrɔnman 'nan 'o ya Bali 'sunan. ³'Winun zɪɛ waa dra, kɔɔ wa'an "tɪ 'tɔa dɪ, en wa'an 'tɔa dɪ.

⁴'Winun zɪɛ maan 'vɪ 'cɛɛ 'nan -te -a -tu 'bɔ bɛ, -e 'an wei -cin 'e 'trɔa 'ka 'ji. Ma'an vɪlɛ 'cɛɛ -a pou sianan "dɪ, kɔɔ te an ya 'ka yei.»

Zozi "e 'nan Bali lei 'saun -taa 'wɪ tɪglɪ 'ci 'sɪlɛ

⁵«Bɛ nen 'gʊe, an "ta lia 'an da min nen yaan 'pa 'sia bɛ -a va. 'Wɪ zɪɛ maan 'vɪ 'cɛɛ, en min -tu 'ka yɪlɛ 'ka yei -e 'e laabu 'an 'lɔ 'nan nyin zia nen an "ta -ko dɪ. ⁶'Pian zɪ an 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ 'cɛɛ bɛ, en 'ka 'ta drɛ 'trɔdrɔ. ⁷Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, e ya 'cee 'wɪ "yi "a -e 'an 'kʊ. Kɔɔ -te ma'an 'kʊlɛ dɪɛ, 'ka 'pa "vazan 'ka 'taa dɪ. 'Pian -te an -kʊ bɛ, maan "paa -sia 'cɛɛ.

⁸-Te e -ta bɛ, 'wɪ nen e ci 'wɪ 'wlɪdɪ "a bɛ 'lee 'wɪ nen e ci 'wɪ tɪglɪ 'a bɛ 'lee Bali -le tin 'badɪ bɛ, -yɛɛ -ci -kɔɔnman 'tredanɔn lɛ. ⁹-Wee 'wɪ 'wlɪdɪ "nen 'nan wa'a yi 'tɛala 'an da dɪ. ¹⁰Bali -le 'wɪ tɪglɪ dredɪ nen 'nan an lia 'an da 'an "tɪ 'va, en ka'a "nyian 'an 'ye dɪ. ¹¹Bali -le tin 'badɪ nen 'nan Satan nen e 'trɛ 'gʊe -a "paala bɛ tin -te "da.

¹²'Wɪ "kaga "a -e 'an vɪ 'cɛɛ, 'pian ka'a 'kolaman -e 'ka -ci man tu 'gʊe -a dɪ. ¹³Bali lei nen e 'wɪ tɪglɪ 'ci "sia min lɛ bɛ, -te e -ta bɛ, -yɛɛ 'wɪ tɪglɪ pɛɛnɔn 'ci "sia 'cɛɛ. Ya'a 'wɪ 've 'e 'bɔ 'le 'pleblɛ 'a dɪ, 'pian 'wɪ nen yaa man bɛ, -nyɾɛn yaa ve minnun lɛ. 'Wɪ nen e -taa "drele -kɔɔbli bɛ, -nyɾɛn yaa -ci "sia minnun lɛ. ¹⁴-Yɛɛ 'men -dan ci -kɔɔnman minnun lɛ, kɔɔ 'winun nen e -taa -a vɪlɛ 'cɛɛ bɛ, e "sia an 'va. ¹⁵Fɛ pɛɛnɔn nen e ci 'an "tɪ 'lɔ bɛ, te e ya

'men ve -a "nyian, -yɛɛ "wean maan 'vɪ 'nan, 'winun nen yaa ve 'cɛɛ bɛ, e "sia 'an 'va.»

Zozi "e 'nan ci "nrandɪ -taa 'e -srunɔn 'lɔ

¹⁶Zozi -a 'vɪ "nyian 'nan: «Tu -fu "wɛnɔn -e 'ka vɪlɛ 'kaan yɪ "nyian dɪ, en tu "wɛnɛn 'a "nyian -e 'kaan yɪ.»

¹⁷Zɪ Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, en -a -srunɔn -mienun 'wɪ vɪdɪ 'sia o cin yei. Waa 'vɪ 'nan: «'Wɪ nen yaa 'vɪ -cɛɛ 'gʊe, -a -ci nen 'nɔn? Yaa 'vɪ 'nan, tu -fu "wɛnɔn -e 'ka vɪlɛ 'kaan yɪ "nyian dɪ, en tu "wɛnɛn 'a "nyian -e 'kaan yɪ. En yaa 'vɪ "nyian 'nan an "ta -ko 'an "tɪ "srɔn. ¹⁸Tu "wɛnɛn 'bɔ nen yaa ve 'gʊe -a -ci nen 'nɔn? 'Wɪ nen e ci "vale 'e ve bɛ, -ka'a -ci maan dɪ.»

¹⁹Zozi -a -tɔ 'nan o ya "vale 'o 'wɪ zɪɛ -a -ci laabo 'e 'lɔ, en e 'nan -wɛlɛ 'nan: «Maan 'vɪ 'cɛɛ 'nan tu -fu "wɛnɔn, te ka'a "nyian 'an 'ye dɪ en tu "wɛnɛn 'a "nyian -e 'kaan yɪ. 'Wɪ zɪɛ -a da nen ka 'wɪ laabo 'ka cin lɔ 'gʊ? ²⁰Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, ka -taa "wɔlɛ 'kpa tɪglɪ, 'pian te 'tredanɔn "le 'ci "nranman. 'Ka 'ta dra -trɔdrɔ, 'pian 'cee ta dredɪ -trɔdrɔ zɪɛ e limlan "da ci "nrandɪ -a. ²¹'Ka 'ci "nrɔn -pɔnzɔn da. -Te -yɛɛ 'nen 'ya tu 'bɔ bɛ, -a ta dra -trɔdrɔ, kɔɔ -yɛɛ yɾa yɪdɪ 'bɔ. 'Pian -te e 'nen 'bɔ 'ya bɛ, -e 'yɛɛ yɾa yɪdɪ -cin 'e 'san "ji. -A ci "nranman 'sien 'nan 'e min 'bɔla 'treda. ²²-A -tuwɪli "nen "nyian 'cee ve -a. Tu 'gʊe -a bɛ 'ka 'ta a -trɔdrɔ, 'pian an 'ka yɪ pee wo -e 'ka 'ci 'e "nran. En min -tu 'ka 'kolaman -e 'e ci "nrandɪ zɪɛ -a 'si 'ka 'lɔ dɪ. ²³Tu zɪɛ -a man bɛ, ka'a "nyian 'wɪ 'tu laabo 'an 'lɔ dɪ.

Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, fɛ nen kaa laabo 'an "tɪ 'lɔ te ka ya 'men ve -a bɛ yaa -nɔan 'cɛɛ. ²⁴Ka'a tian fɛ -tu laabule 'an "tɪ 'lɔ te ka ya 'men ve -a dɪ. 'Ka laabo -yɾɔ, yaa -nɔan 'cɛɛ -e 'cee ci "nrandɪ 'e 'ciula "da "fo.»

Zozi “e 'nan 'e -sruncɔn 'o -pɔan 'kun

²⁵ «Wɪnun zɪɛ, maan 'vɪ 'cɛɛ -kɔnɔnɔn “ji. Tʊ -tʊ -taa “bɔlɛ, te ma'an “nyian 'wɪ tin 'baa 'cɛɛ -kɔnɔnɔn “ji dɪ, 'pian 'an “tɪ “le 'wɪ tin “baa 'cɛɛ 'wein. ²⁶ Tʊ zɪɛ -a man bɛ, 'ka fɛ laabu 'an “tɪ 'lɔ te ka ya 'mɛn vɛ -a. 'An 'bɔ “cɛɛ 'an “tɪ tru “baa -yɛɛ fɛ -nɔndɪ 'cɛɛ -a dɪ, ²⁷ kɔɔ 'an “tɪ 'bɔ 'ka ye “yi, kaan 'yɪ “yi “le “wean. Kaan ye “yi, en ka yi -tɛala “da 'nan an 'si Bali va, -yɛɛ “wean 'an “tɪ 'bɔ 'ka ye “yi. ²⁸ An 'si 'an “tɪ 'va, en an -ta 'trɛ 'gʊɛ -a da. 'Bɛ nen 'gʊɛ, an “ta “sia 'trɛda -e 'an li 'an da 'an “tɪ 'va.»

²⁹ ɛn -a -sruncɔn “e 'nan -yɛɛ 'nan: «I ya 'wɪ tin 'banan “mɛn 'e 'ci -a 'wein te e 'ka -kɔnɔnɔn “ji dɪ. ³⁰ 'Bɛ nen 'gʊɛ, kʊa -tɔ “mɛn 'nan i 'wɪ pɛɛnɔn -tɔa. 'Wɪ nen kʊ cɪ “vale 'kʊ laabo 'i 'lɔ bɛ yia -tɔa, te kʊ'a tian -a laabulɛ dɪ. -Yɛɛ “wean kʊ yi -tɛala 'i da 'nan i 'si Bali va.»

³¹ ɛn Zozi “e 'nan -wɛlɛ 'nan: «Ka yi -tɛala 'an da, 'bɛ a zɪ. ³² 'Pian maan vɛ 'cɛɛ 'nan, tʊ -tʊ -taa “bɔlɛ, 'ka pɛɛnɔn fuimlan “man -e min -tʊ 'e 'kʊ 'e 'lɛ zia. -A tʊ 'bɔ 'bɔ 'va. Tʊ zɪɛ -a man nen kaan “tʊɛ 'an -tʊwli. 'Pian an 'ka 'an -tʊwli “dɪ, kɔɔ 'an “tɪ -kɔan 'an “srɔn.»

³³ An -fɔ 'e 'flin an 'wɪnun pɛɛnɔn 'gʊɛ -a 'vɪ 'cɛɛ 'nan -e 'ka 'fʊ -trɔɔ, -e -kaa drɛ min -tʊwli “a -le “wean. Ka -taa 'ka yɾa yɪlɛ 'trɛda, 'pian 'ka -pɔan 'e 'sɔ, an 'trɛda 'pleblɛ pɛɛnɔn klɪ.»

Zozi Bali tru 'ba 'e -sruncɔn lɛ

17 Zɪ Zozi cɛɛn 'wɪ zɪɛ -a vɪdɪ man bɛ, 'e yɾa -tɔ laji, en e 'nan:

«'An “tɪ, -a tʊ 'bɔ. 'An 'bɔ nen 'i 'pɪ -a bɛ, 'yian 'tɔ drɛ -dan, -e 'mɛin 'tɔ drɛ -dan “nyian. ² I 'pleblɛ 'nɔn 'mɛn, en yian 'pla fɛ pɛɛnɔn 'ta lou, -yɛɛ “wean minnun nen i o -nɔn 'mɛn bɛ, an 'belidɪ nen ya'a 'nyaan dɪɛ -a -nɔan -wɛlɛ. ³ Belidɪ nen ya'a 'nyaan dɪɛ, -nyɾen 'nan, min 'e 'i 'tɔ, 'nan 'i 'bɔ 'tʊwli yɪɛ cɪ Bali tɪglɪ 'a, en 'an 'bɔ Zozi

Crizi nen yian 'pa 'sia bɛ min 'e 'an 'tɔ. ⁴ Mein 'tɔ drɛ -dan 'trɛda, ɛn 'nyɾanman nen yia -nɔn 'mɛn 'nan 'an 'pa bɛ, maan 'le sɔɔ. ⁵ 'Bɛ nen 'gʊɛ, 'an “tɪ, 'yian drɛ -dan 'i “srɔn “nun. Zɪ an cɪ -dan 'i “srɔn “nun 'e 'cɛn, te 'trɛ “ka tian dɪɛ, 'yian drɛ -a 'e “pa 'ji.

⁶ Zɪ i cɪ bɛ, maan -ci 'si minnun nen i o 'si “va 'trɛdanɔn yɛi ɛn i o -nɔn 'mɛn bɛ -wɛlɛ. O ya 'yɪɛ vɛ -a, ɛn i o -nɔn 'mɛn. O 'ta 'wɪla 'i wei da, ⁷ ɛn waa -tɔ “mɛn 'nan, fɛ pɛɛnɔn nen yia -nɔn 'mɛn bɛ, e “sia 'i 'va 'kpagba. ⁸ -Yɛɛ cɪ 'nan weinun nen yia -nɔn 'mɛn bɛ, maan 'vɪ -wɛlɛ ɛn waa 'sia “da. Waa -tɔ 'nan 'wɪ tɪglɪ an 'si 'i 'va, ɛn o yi -tɛra “da 'nan yɪɛ 'an 'pa 'sia.

⁹ -Wee “wean nen an cɪ 'i tru 'banan. An 'ka 'i tru 'banan 'trɛdanɔn pɛɛnɔn 'le “wean dɪ. 'Pian minnun nen i o -nɔn 'mɛn bɛ, -wee “wean nen an cɪ 'i tru 'banan, kɔɔ o ya 'yɪɛ vɛ -a. ¹⁰ Minnun pɛɛnɔn nen o cɪ 'mɛn vɛ -a bɛ, o ya 'yɪɛ vɛ -a. ɛn minnun nen yɪɛ vɛ -a bɛ, o ya 'mɛn vɛ -a, -wee “wean nen 'an 'tɔ drɛ -dan. ¹¹ An “ta “sia 'trɛda -e 'an 'lʊ 'i 'va nun te “o “ya wo 'trɛda 'gʊ. 'An “tɪ “nɛn e ya 'saun bɛ, 'i 'tɔ nen yia -nɔn 'mɛn bɛ -yɛɛ 'pleblɛ 'a, 'i yɪɛ 'tɔ o va, 'dʊ -e -kaa fʊ waa -tʊwli “le zɪ 'kʊ cɪ 'yia min -tʊwli “a bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ. ¹² Tʊ nen te an ya o va 'trɛda bɛ, 'an yɪɛ 'tɔ o va, 'i 'tɔ nen yia -nɔn 'mɛn bɛ, -yɛɛ 'pleblɛ 'a. Min -tʊwli 'ka 'sanlɛ dɪ, -te yaa 'silea min -wɪdɪ “a dɪɛ. -Yɛɛ 'san 'nan -e Bali wei nen 'e 'cɾɛn -tɛdɪ bɛ 'e 'lɛ sɔɔ.

¹³ 'Bɛ nen 'gʊɛ an “ta “lɔ 'i 'va, ɛn 'wɪnun 'gʊɛ maan vɛ trɛda 'gʊ 'nan -e cɪ “nrandɪ nen 'an 'lɔ bɛ, 'e 'kɔn “nyian -wee 'lɔ 'e 'ciɪladɪ “da “fo. ¹⁴ I wei bɛ, maan 'vɪ -wɛlɛ, -yɛɛ “wean 'trɛdanɔn 'nandɪ 'sia o man. O 'nandɪ 'sia o man 'nan o 'ka “nyian 'wee vɛ -a dɪ, “le zɪ an 'ka -wee vɛ -a dɪɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ. ¹⁵ An 'ka 'i tru 'banan 'nan 'i o 'si 'trɛdanɔn yɛi “dɪ. An ya 'i tru 'banan 'pian 'nan, 'i yɪɛ 'tɔ o va Sa-tan nen e 'wɪ 'wɪdɪ “paa 'nyɾanman -a bɛ -yɛɛ “wean. ¹⁶ O 'ka 'trɛdave -a dɪ, “le

zu an 'ka 'tredave -a die -yee 'wɪ 'zv. ¹⁷ 'I 'wɪ tɪglɪ -kɔɔn -wɛ -e 'o dre 'yie vɛ -a "fo. 'Wɪ tɪglɪ zɪɛ 'i wei nen. ¹⁸ Zɪ yian 'pa 'sia 'treda bɛ, -a -tɔwli "nen "nyian an o 'pa 'sia 'treda. ¹⁹ An 'fli -nɔan -e 'an 'ka -wee "wean, 'dɔ -e 'o dre 'yie vɛ -a "fo.

²⁰ -Wee "wean nen an ya 'i tru 'banan, en minnun nen o yi -tera 'an da o wei -le "wean bɛ, an ya 'i tru 'banan "nyian -wee 'wɪ man. ²¹ An ya 'i tru 'banan 'nan -e 'o dre min -tɔwli "a. 'An "tɪ, 'o 'kɔn 'o leadɪ 'ku man, "le zɪ 'ku 'vale 'yia, ku ya min -tɔwli "a bɛ -yee 'wɪ 'zv. 'O dre min -tɔwli "a -e 'tredanɔn 'o -tɔ 'nan yie 'an 'pa 'sia. ²² An o dre -dan "le zɪ yian dre -dan bɛ -yee 'wɪ 'zv. An o dre -dan 'nan -e 'o dre min -tɔwli "a, "le zɪ ku cɪ 'yia min -tɔwli "a bɛ -yee 'wɪ 'zv. ²³ Ku ya waa min -tɔwli "a, en ku ya 'yia min -tɔwli "a 'nan -e 'o dre min -tɔwli "a 'kpa tɪglɪ. 'E dre zɪɛ -e 'tredanɔn 'o -tɔ 'nan, yie 'an 'pa 'sia, en i o ye "yi "le zɪ yian ye "yi "bɛ -yee 'wɪ 'zv.

²⁴ 'An "tɪ, minnun pɛɛnɔn nen i o -nɔn 'men bɛ, an ya "va 'nan 'ku 'kɔn waa fenan nen an -kɔan "bɛ -a -nan. An ya "va 'nan 'o 'men -dan cɪ yɪ. Yian dre -dan, kɔɔ yian 'yɪ "yi, te yɪ'a tian 'trɛ drele dɪ. ²⁵ 'An "tɪ, i ya tɪglɪ. 'Tredanɔn 'ka 'i 'tɔa dɪ, 'pian 'an 'bɔ 'mein -tɔa. En 'an -srɔnɔn "o "tɔ "nyian 'nan yie 'an 'pa 'sia. ²⁶ Zɪ i cɪ bɛ, maan kɔɔn -wɛ, en maan -kɔɔnman tian -wɛ, 'nan -e 'o cin yɪ "yi "le zɪ yian ye "yi "bɛ -yee 'wɪ 'zv, te ku ya waa min -tɔwli "a.»

Zuif 'nɔn 'tanɔn Zozi 'kun

(Mt 26.47-58; Mk 14.43-50,
53-54; Lk 22.47-54)

18 Zɪ Zozi cɛɛn Bali tru 'badɪ man bɛ, en 'o 'vale 'e -srɔnɔn 'a, o -ku 'yi nen waa laabo Cedrɔn bɛ -a -sru. Fei -tu a fe zɪɛ -a -nan, -a da nen o -ku. ² Zozi 'lee 'e -srɔnɔn 'o cin ye 'e 'cɛn fe zɪɛ -a -nan, -yee "wean Zudazi nen e "ta -daa Zozi 'nɔnle 'e 'nanmannɔn le bɛ, yaa -nan -tɔa.

³ Sounja 'pa 'tu 'lee minnun nen Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee Farizen 'nɔn o 'pa 'sia bɛ, Zudazi -trɔa o 'lɛ, en e -ku waa fei zɪɛ -a da. "Wɛɛ vɪnan 'o 'ku bɛ, srɔannun a -wɔ, -kannennun a -wɔ, en -kuli -tan fenun a -wɔ.

Zɪ o 'bɔla bɛ, ⁴ en Zozi 'ku o 'lɛ, te e 'wɪ nen e "ta -daa "bɔle "man "bɛ -a -tɔa, en yaa laabu -wɔ 'nan: «-Tɪ nen -kaa -weɛman?»

⁵ O 'nan -yre 'nan: «Nazaretɪ min Zozi nen kua -weɛman.»

En Zozi "e -wɛ 'nan: «'An 'bɔ nen 'gɔ.»

Zudazi nen e Zozi 'bɔ 'nɔn 'e 'nanmannɔn le bɛ e ya o yei. ⁶ Zɪ Zozi -a 'vɪ -wɛ 'nan, 'e 'bɔ nen 'gɔɛ, o -ku 'o koda en o tiila "tra.

⁷ -A -nan nen Zozi -a laabu "nyian -wɔ 'nan: «-Tɪ nen kaa -weɛman?»

En o -yre 'nan: «Nazaretɪ min Zozi nen.»

⁸ Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «Maan 'vɪ 'cɛɛ 'va 'nan 'an 'bɔ nen 'gɔ. -Yee "wean -te maan nen ka cɪ 'an -weenan bɛ, ka minnun 'gɔɛ o 'tɔ 'o 'ku.»

⁹ Zɪ 'wɪ nen Zozi -a 'vɪ 'e 'cɛn bɛ 'e 'lɛ sɔɔ zɪɛ. Yaa 'vɪ 'e 'cɛn 'nan: «Minnun nen i o -nɔn 'men bɛ, o va min -tɔwli 'ka 'sanle dɪ.»

¹⁰ -A -srɔzan nen Simɔn Pieri -a bɛ, sen a -yrɔ, yaa 'su 'e 'kɔle 'ji, en e Bali -pannɔn 'tazan 'suzan 'tu -pɛ "yi "da "trɔɛn cɛɛn. Min zɪɛ waa laabo Maku.

¹¹ En Zozi "e Pieri le 'nan: «'I 'yie sen wɔ 'e 'kɔle 'ji! 'Kulenen nen yra yɪdɪ cɪ -ji 'gɔɛ, 'an "tɪ -a 'pla 'men, ma'an ve "man "cɛje dɪ.»

¹² Sounjanun 'lee 'o 'tazan 'lee minnun nen Zuif 'nɔn 'tanɔn o 'pa 'sia bɛ, o Zozi 'kun, waa yɪt, ¹³ en o -ku -a 'e tɛdɛ min -tu nen waa laabo Ane bɛ -a va. Waa nan "tɪ laabo Kaifa, -yɛɛ cɪ le 'bɔ zɪɛ -a -ji Bali -pannɔn 'tazan -a. ¹⁴ Kaifa zɪɛ, -yɛɛ 'wɪ tin 'ba "nen Zuif 'nɔn 'tanɔn le. Yaa 'vɪ -wɛ 'nan, -a "yi mlin -e min -tɔwli 'e min pɛɛnɔn 'leji -ka wɔ.

**Pieri yoo “da 'nan 'e
'ka Zozi -sruzan 'a di**

*(Mt 26.69-70; Mk
14.66-68; Lk 22.55-57)*

¹⁵ Simɔn Pieri 'lee Zozi -sruzan 'tu, 'be soɔnla Zozi 'bo -sru. Zozi -sruzan 'tu zɛ Bali -pannɔn 'tazan 'bo -a -tɔa. -Yee “wean -yɛɛ wlala 'o 'vale Zozi 'a Bali -pannɔn 'tazan 'bo 'le -klɔn -ji. ¹⁶ Pian Pieri “e -fuv bei -klɔn -yɛɛ “nen. -A -sruzan 'tu be, e 'li 'e da, en e 'wɪ tin 'ba lumɔn nen 'e yie -tɔa -klɔn 'bo -yɛɛ “nen “be -yɛɛ.

Tɔɔn, en e -si -nɔn Pieri le, ¹⁷ yaa laabu Pieri -lo 'nan: «Bii 'gʊɛ, -a -sruzan 'tu nen “nyian “yie “a?»

En Pieri “e 'nan -yɛɛ 'nan: «An 'ka -a -sruzan 'a di.»

¹⁸ Bali -pannɔn 'tazan 'bo 'sunɔn 'lee 'sounjanun nen -nan be, o 'te 'fɔ “nen, en waa si -fɔ trun -taa “le “wean. Pieri -tɔ o va, en e 'te “klandɪ 'sia.

**Bali -pannɔn 'tazan
Ane 'wɪ laabu Zozi 'lo**

¹⁹ Bali -pannɔn 'tazan 'wɪ laabu Zozi 'lo. Yaa laabu -yɛɛ -a -srunɔn da, en yaa laabu -yee 'wɪ “paadɪ da.

²⁰ En Zozi “e 'nan -yɛɛ 'nan: «An 'wɪ tin 'ba min pɛɛnɔn yie man, en yi pɛɛnɔn man te an 'wɪ “paaman minnun ji Bali tru 'ba 'kɔnnun -ji 'lee Bali -pan 'kɔnnun nen Zuif 'nɔn o cin ye -ji be -a -ji. Ma'an 'wɪ 'tu drele 'e yooɔɔɔ di. ²¹ -Mɛ “le “wean i 'wɪ laabo 'an 'lo 'wɪ zɛ -a da? Minnun nen waan wei 'man be, 'wɪ nen maan tin 'ba -wle “be, waa -tɔa. O lo nen 'i laabu.»

²² Zi Zozi 'wɪ zɛ -a 'vɪ be, en Bali -pannɔn 'tazan 'suzan 'tu nen 'e 'tɔɔɔɔ Zozi “srɔn “be, e 'pa 'fɔ Zozi yɛɛ, en e 'nan -yɛɛ 'nan: «-Tɛ 'vɪ 'yie 'nan 'i 'wɪ tin 'ba Bali -pannɔn 'tazan le zɛ?»

²³ En Zozi -a 'vɪ -yɛɛ 'nan: «-Te maan 'vɪ 'wɪɔɔɔɔ “be, 'wɪ nen maan 'vɪ “va “wɪɔɔɔɔ “be, 'i vɪ 'men. En -te ma'an 'wɪ 'wɪɔɔɔɔ

“vɪɛɛ dɛɛ, -mɛ “le “wean nen i fe 'le wo 'an 'ji?»

²⁴ Ane Zozi 'tu 'e -yɛɛɔɔɔ, en yaa -nɔn 'nan 'o 'ku -a Kaifa le. -Yee cɪ Bali -pannɔn 'tazan -a le 'bo zɛ -a -ji.

**Pieri yoo “da “nyian
'nan ya'a Zozi 'tɔa di**

*(Mt 26.71-75; Mk
14.69-72; Lk 22.58-62)*

²⁵ Tu zɛ -a wɪɪ be, te Simɔn Pieri a tian 'e 'tɔɔɔɔ 'te man 'te “klannan. En waa laabu -yɛɛ 'nan: «Bii 'gʊɛ, -a -sruzan 'tu nen “nyian “yie “a?»

Simɔn yoo “da, en e 'nan: «An 'ka -a -sruzan 'a di.»

²⁶ Bali -pannɔn 'suzan 'tu a fe 'bo zɛ -a -nan. Min nen Pieri -a “trɔɛn cɛɛn be, -a dru nen, e 'nan Pieri le 'nan: «Mein 'yɪ 'ka 'vale Zozi 'a fei.» ²⁷ Pieri yoo “da “nyian. 'Nun tɔɔn, en mannen wɪɪ.

**O -ku Zozi 'a Rɔm min
-kɔnmandan Pilati 'le**

(Mt 27.1-2, 11-14; Mk 15.1-5; Lk 23.1-5)

²⁸ Bodrun puunɔn nen Zuif 'nɔn 'tanɔn 'si Zozi 'a Kaifa -va, en o -ku -a Rɔm min -kɔnmandan -le -klɔn -ji. Zuif 'nɔn 'ka “o -wla “wɪɛɛ Rɔm min -kɔnmandan -le -klɔn -ji di, “tɔgɔ 'o “tri “tɔ Bali 'le, -e 'o vɪɛɛ 'o -kɔla Zuif 'nɔn 'le 'si nɔanba -ji “fɛɔɔɔ da fenun -blɪɔɔ -a di.

²⁹ -Yee “wean -kɔnmandan Pilati 'bo 'be 'bɔla en e -ku o va. Yaa laabu -wɪɪ 'nan: «-Mɛ “wɪ nen min 'labe yaa dre, en ka 'wɪ -tɔa “man?»

³⁰ En o 'nan Pilati le 'nan: «”Te 'wɪ 'wɪɔɔɔɔ “drezan “cɛɛ dɛɛ, “te kva 'tale -a 'i 'va 'gʊɛ di.»

³¹ En Pilati -a 'vɪ -wle 'nan: «'Ka 'bo, 'ka 'ku -a -e 'ka -yee 'wɪ tin 'ba “le zi 'cee -pei -a 'vɪ be -yee 'wɪ 'zɔ.»

En Zuif 'nɔn “o 'nan -yɛɛ 'nan: «'Ka'a -si -nɔnle 'kʊɛ 'nan 'ku min -te di.» ³² Zi 'wɪ nen Zozi -a 'vɪ 'e 'cɛn 'yee -kadɪ da be 'e 'le soɔ zɛɛ.

³³Tɔɔn en Pilati 'li 'e da 'yee -klɔn -ji. E Zozi laabu, en yaa laabu -yrɔ 'nan: «Zuif 'nɔn 'le mingɔnnen nen 'yia?»

³⁴En Zozi -a laabu -yrɔ 'nan: «I 'bɔ, yie 'wɪ zɪe -a 'vɪ 'i 'bɔ 'a, -baa minnun 'be 'vɪ en “i “man?»

³⁵Pilati “e -yre 'nan: «Zuif min nen maan? I 'bɔ flannɔn 'lee Bali -pannɔn 'tanɔn 'be 'i 'nɔn 'nan 'mein 'tɛ. -Me “nen yia dre?»

³⁶En Zozi “e 'nan: «Treda minnun “cee 'an 'tɔ mingɔnnen -a dɪ. “Te -wee 'an 'tɔ mingɔnnen -a be, “te 'an 'sunɔn 'an 'ta kuli -tan, -e minnun 'o vɪle 'waan 'nɔn Zuif 'nɔn 'tanɔn le dɪ. 'Tre 'gʊe -a da minnun “cee 'an 'tɔ mingɔnnen -a dɪ.»

³⁷En Pilati -a 'vɪ -yre 'nan: «Yioo, mingɔnnen nen 'yia?»

Zozi “e 'nan: «Inyan, -a 'bɔ nen i “sia -a vɪnan be an ya -a. An -ta 'treda 'nan -e 'an 'wɪ tɪglɪ vɪ minnun le. -Yee “wean waan 'ya, minnun pɛenɔn nen 'o 'wɪ tɪglɪ -tɔa “be, 'o “trɔɛn -tɔa 'an wei le.»

³⁸Pilati -a laabu -yrɔ 'nan: «Me “nen 'wɪ tɪglɪ 'a?»

Zɪ Pilati 'wɪ zɪe -a laabu be, e 'bɔla, en e -ku “nyian Zuif 'nɔn 'va. En e 'nan -wɪle 'nan: «Ma'an 'wɪ 'tʊ yɪle min 'gʊe -a man, -e min 'e 'ka -a 'wɪ 'ji dɪ. ³⁹Pian 'wɪ nen -cee dra 'e 'cɛn be, 'be cɪ 'nan -te Zuif 'nɔn 'le 'si nɔanba -ji “fedi 'bɔ be, an “sia -pʊ 'kɔnzɔn 'tʊ man. -Yee “wean maan laabo 'ka 'lɔ 'nan, ka ya “va 'nan 'an 'si Zuif 'nɔn 'le mingɔnnen man?»

⁴⁰Tɔɔn, en o pɛenɔn -paandɪ 'sia 'e cin va. Waa ve 'nan: «Ceje oo! -Ceje oo! Te 'i 'si min 'labɛ 'be man dɪ oo! Barabazi man nen 'i 'si o!» Barabazi 'bɔ zɪe, min nen e min -tɛ be -nyren.

19 En Pilati “e 'nan 'sounjanun le 'nan 'o Zozi 'kun, -e 'o -sɔn -ngble -a. ²Sounjanun 'bɔ lei 'tan, en waa 'wʊ -a -wulo -man “le -yee mingɔnnen kle 'zʊ. O mingɔnnen -trale 'tenden 'tʊ 'si, en waa 'wʊ “da. ³O -pli “man -a “srɔn te waa ve

-yre 'nan: «Zuif 'nɔn 'le mingɔnnen, 'tʊ 'tɔ bo», -e 'o 'pa 'fɔ -a yra.

⁴Pilati 'bɔla “nyian, en e 'nan Zuif 'nɔn le 'nan: «An “ta -a bɔala 'cee bei -e 'ka -tɔ 'nan ma'an 'wɪ 'tʊ yɪle “man -e 'e 'ka -a 'wɪ 'ji dɪ.» ⁵En Zozi 'bɔla te lei kle “a -a -wulo -man, en mingɔnnen -trale a “da. -A -nan nen, Pilati “e 'nan -wɪle 'nan: «Cee min be, -nyren “be.»

⁶Zɪ Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee o 'sunɔn -a 'yɪ be, en o -paandɪ 'sia. Waa ve 'nan: «I -pein yiba “plan da! I -pein yiba “plan da!»

En Pilati “e -wɪle 'nan: «Ka 'si, -e 'ka -pein yiba “plan da 'ka 'bɔ 'a! Kɔɔ ma'an 'wɪ 'tʊ yɪle “man -e 'e 'ka -a 'wɪ 'ji dɪ.»

⁷Zuif 'nɔn “o 'nan -yre 'nan: «Kʊe -pei -tɔ 'wɪ 'tʊ a. 'Kʊe -pei -tɔ wɪ zɪe -a pɛ -ji nen waa -tɛa, kɔɔ e 'nan Bali -pʊ nen 'yaa.»

⁸Zɪ Pilati 'wɪ zɪe -a 'man be, en -yee “klandɪ 'pa “da. ⁹Pilati wɪla “nyian 'yee -klɔn -ji, en yaa laabu Zozi 'lɔ 'nan: «I “sia nyin?» 'Pian Zozi 'ka 'wɪ 'tʊ 'silɛ “da “dɪ.

¹⁰En Pilati “e -yre “men 'nan: «An 'bɔ 'le nen yia 'wɪ 'tʊ sia “da “dʊʊ? Yi'a tɔa 'nan -a -si a 'an 'lɔ -e 'an 'si 'i man dʊʊ, en -te 'be “cee dɪ -e 'mein -pein yiba “plan da dʊʊ?»

¹¹Zozi “e 'nan -yre 'nan: «Yi'a 'kolaman fe -tʊ dredɪ -a 'men, te Bali “cee -si -nɔn dɪ, -yee “wean min nen yaan 'nɔn 'yie be, -yee 'wɪ 'wɪlɪdɪ 'be cɪ -dan.»

¹²Zɪ Pilati 'wɪ zɪe -a 'man be, en yaa -weɛdɪ 'sia 'nan 'e “sia Zozi man. 'Pian te Zuif 'nɔn -paanman 'nan: «Te i 'si “man “be, te 'i 'ka Rɔm 'nɔn 'le mingɔnnen tazɔn Seza bee -a dɪ. Kɔɔ min nen e 'fli dre mingɔnnen -a be, te -a pei a 'e 'padɪ “man.»

¹³Zɪ Pilati 'wɪ zɪe 'be 'man “nyian be, en e 'nan 'o Zozi bɔla bei. Tɔɔn en Pilati 'bɔ -nyran 'yee tin 'ba pein -da. Fe zɪe -a -nan a 'e wɪluandɪ, waa dre -kɔle -a “le lazo nen waa -fɔ. Waa laabo Ebre wei -ji «Gabata». ¹⁴Te yide 'bɔ min -win -ji 'sezɛ,

en Zuif 'nɔn a 'wee 'si nɔnba -ji “fedi man drenan.

-A -nan nen Pilati “e 'nan Zuif 'nɔn 'tanɔn le 'nan: «'Cee mingɔnnen 'bɔ nen be.»

¹⁵ En o -paandt 'sia 'nan: «'O -te, 'o -te! 'I -pein yiba “plan da!»

En Pilati -a laabu -wɔ 'nan: «'An 'cee mingɔnnen -pein yiba “plan da?»

Tɔɔn en Bali -pannɔn 'tanɔn -a 'vɪ -yre 'nan: «'Kɔe mingɔnnen a -twɔli “ce, waa laabo mingɔnnen Seza.»

¹⁶ 'Wɪ zɪe -a da nen Pilati 'e 'pe 'si Zozi da, en yaa -peindt yiba “plan da -si -nɔn.

Zozi -peinnan yiba “plan da

(Mt 27.32-44; Mk 15.21-32; Lk 23.26-43)

'Sounjanun -kv Zozi 'a. ¹⁷ Zozi 'bɔ 'be 'yee yiba “plan 'sia, en o -kv -a fenan nen waa laabo min -wulo klo be -a -nan. Waa ve Ebre wei -ji «'Gɔlgota». ¹⁸ Fe zɪe -a -nan nen waa pein yiba “plan da. O min -tu pein yiba “plan da -a -pe “yi “da, en o min -tu pein “nyian yiba “plan da -a -pe bu da.

¹⁹ Pilati “e 'nan 'o yiba 'fɔunen da 'cren -te, -e 'o 'pa Zozi 'le yiba “plan ta lou. Waa 'cren -te “da 'nan:

«Zuif 'nɔn 'le mingɔnnen, Nazaretɪ min Zozi.»

²⁰ 'Wɪ 'bɔ a 'e 'cren -tɛdɪ Ebre wei -ji, en e ya 'e 'cren -tɛdɪ Laten wei -ji, en e ya 'e 'cren -tɛdɪ “nyian Grek wei -ji. Zuif 'nɔn “kaga 'wɪ zɪe -a ta 'vɪ, kɔɔ fenan nen o Zozi pein yiba “plan da be, e ya 'fla “srɔn “kogo. ²¹ En Bali -pannɔn 'tanɔn 'kv -a vɪle Pilati le 'nan: «'Te 'e 'kɔn 'e 'cren -tɛdɪ Zuif 'nɔn 'le mingɔnnen dɪ! 'Pian 'i cren -te 'nan, e 'nan 'e ya Zuif 'nɔn 'le mingɔn -nen -a!»

²² Pilati -a 'vɪ -wɪle 'nan: «'Wɪ nen maan cren -te be, ma'an “nyian -a limlan dɪ.»

²³ Zi 'sounjanun cɛen Zozi -peindt man yiba “plan da be, en o sɔnun nen waa 'sv “da “be, waa 'pla sinjen, en waa 'sia

'tudv. -Yee sɔ -gblɔ -tu nen wee pee 'twɔli “plɔun be, wee 'si, ²⁴ En waa 'vɪ 'o cin yei 'nan: «'Te -kaa 'fɔv buv dɪ, 'pian -kaa 'lein 'wɪle tuɔla, -e min nen e -tria “da “be, 'o -nɔn -yre.»

Zɪ Bali wei nen 'e 'cren -tɛdɪ 'e 'cɛn be e 'le sɔɔ zɪe. E ya 'e 'cren -tɛdɪ 'nan:

«'O 'men sɔ pli 'o cin yei, en o 'men sɔ -gblɔ 'si

'lein 'wɪle 'tuɔladɪ da.»

'Wɪ zɪe -a 'bɔ nen 'sounjanun -a dre.

²⁵ Tu zɪe -a wɪle be, te yiba “plan nen o Zozi pein “da “be, lumɔn sinjen a 'o 'tɔdɪ “wɪle. Zozi 'bɔ “bu 'lee Zozi “bu “blu 'lee Klopa nan Mari 'lee Madala lɪ Mari. ²⁶ Zi Zozi 'e “bu 'yɪ, te 'e -sruzan nen yaa ye “yi “be -a ye 'e 'tɔdɪ 'e “bu “srɔn “be, en e 'nan 'e “bu “le 'nan: «'I 'pɪ nen be o.» ²⁷ En Zozi -a 'vɪ 'e -sruzan zɪe -yre 'nan: «'I “bu “nen be o.» 'Wɪ nen Zozi -a 'vɪ be, -a da nen -a -sruzan -a dre, 'e yɪe 'tɔ -a “bu 'va.

Zozi 'kanan

(Mt 27.45-56; Mk 15.33-41; Lk 23.44-49)

²⁸ Zozi -a -tɔ 'nan 'e 'wɪ pɛɛnɔn 'le sɔɔ, en e 'nan “men 'nan: «'Yɪ dra 'an -tea.» Zi 'wɪ nen 'e 'cren -tɛdɪ be 'e 'le sɔɔ zɪe. ²⁹ -Wen 'wɪle nen e -fɔla -trilii be, -a -pɔ -tu a 'sounjanun 'bɔ 'lɔ -wee mlinve -a. En o sɔ -tu 'si, waa 'fɔ -wen zɪe -a, waa yɪ -cɛan “nen, en waa -tɔ -a 'lebo “nen. ³⁰ Zi Zozi cɛen -a flɔndɪ man “ji “be, en e 'nan: «'Wɪ pɛɛnɔn 'e 'le sɔɔ “men.» -A -nan nen 'e 'wulo -fɔ 'e 'wɪle, en 'e yɪe 'le 'wɪ.

³¹ 'Yaa yɪ da nen, en Zuif 'nɔn 'tanɔn 'kv Pilati trv 'bale 'nan minnun nen o o -pein yiba “plan da be, o o cɛin “yee -e 'o o 'si 'nan. Waa dre zɪe, kɔɔ -te tu cɛen be, -wee 'flinla “yi nen, en o 'ka “vale min -kadɪ 'e 'fɔ 'e 'padɪ yiba “plan da dɪ.

³² Pilati 'sounjanun 'pa 'sia 'nan 'o 'kv -a dre. Zi 'o 'bɔla 'nan nun be, en min “fli “nen o o pein Zozi “srɔn “be, waa -tu cɛin “fli yee, en waa -tu cɛin “fli yee. ³³ O 'bɔ Zozi da, en waa 'yɪ 'nan e ya 'e 'kadɪ

-yee “wean wa'a cein “yeelɛ dɪ. ³⁴Pian 'sounja min -tu Zozi 'fɔn 'e 'sɛan da 'yee -tin -a. 'Nun tɔɔn 'yi -sran, ɛn nyɛn -sran.

³⁵Min 'bɔ nɛn e 'wɪ 'gʊɛ -a -nan 'yɪ bɛ, -a san 'bɛ 'vɪ. Yaa 'vɪ 'nan -e 'ka 'bɔ “nyian 'ka yi -tera “da. 'Wɪ nɛn yaa 'vɪ 'gʊɛ, 'wɪ 'kpa nɛn, ɛn -a 'bɔ “e -tɔa 'nan e ya 'wɪ 'kpa -a.

³⁶Wunun 'bɔ zɪɛ e drɛ 'nan -e Bali wei nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ bɛ 'e 'lɛ sɔɔ. E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«A 'wɛ -towli 'ka 'wia dɪ.»

³⁷ɛn e ya “nyian 'e 'crɛn -tɛdɪ fɛ pee -nan 'nan:

«Min nɛn waa 'fɔn bɛ,

-a lɛ nɛn min pɛɛnɔn yɪɛ 'e 'fʊ.»

Zozi wunan

(Mt 27.57-61; Mk 15.42-47; Lk 23.50-56)

³⁸Min -tu nɛn waa laabo Zozɛfʊ bɛ, e “sia Arimate, Zozi -sruzan nɛn. 'Pian 'e “klanman Zuif 'nɔn 'tanɔn 'lɔ 'lɛ “wean, e ya -a -sru 'e yɔɔdɪ. Zozɛfʊ -si trʊ 'ba Pilati -lɔ 'nan 'e Zozi pa -nɔn 'yrɛ -e 'e wʊ. Pilati -a -si -nɔn -yrɛ, ɛn e -kʊ Zozi 'kadɪ 'bɔ 'silea. ³⁹Nikodem nɛn yi -tu da e -kʊ Zozi 'va -pei -man bɛ, “e “ta wʊ “nyian 'e 'lɔ lɛ 'yile nɛn waa wo min pa man bɛ -a. 'Yile zɪɛ, e ya 'e baadt mire 'lee aloɛ -a, ɛn -a kilo -a -fuba yaaga. ⁴⁰O 'vale Zozɛfʊ -a, -wɛɛ Zozi pa yrɪ. O 'yile -sɛn sɔ ji ɛn waa drɛ 'a. Zɪ Zuif 'nɔn 'wee pa dra zɪɛ -e 'o wʊ.

⁴¹Fɛnan 'bɔ nɛn o Zozi pɛin yiba “plan da bɛ, fɛi -tu a -a “srɔn. Fɛi zɪɛ -a da bɛ, min -yrɛ nɛn waa cɛɛn -kɔlɛ -ji bɛ -a -tu a -nan. -Yrɛ zɪɛ wa'a tian min wʊlɛ “ji “dɪ. ⁴²-A 'bɔ 'ji nɛn o Zozi 'wʊ. Zuif 'nɔn 'lɛ 'flinla “yi a -tanan bɔdɪ -a, ɛn -yrɛ 'bɔ a “nyian -kogo -yee “wean -a ji nɛn o Zozi 'wʊ.

Zozi wluan -kanɔn 'va

(Mt 28.1-8; Mk 16.1-8; Lk 24.1-12)

20 Mɔnɛn yi da, bodrun puunɔn, tɛ klunglun 'nɛn a tian, ɛn Madala lɪ Mari -kʊ Zozi -yrɛ da. -Kɔlɛ nɛn o -yrɛ 'bɔ 'lɛ 'wʊ 'a bɛ, yaa 'yɪ 'e 'sidɪ “nɛn. ²Mari 'li 'e da flɛn -a, ɛn e -kʊ e 'bɔ Simɔn Pieri 'lee Zozi -sruzan 'tu nɛn Zozi -a ye “yi “bɛ o man, ɛn e 'nan -wɛlɛ 'nan: «O Minsan pa 'si 'yrɛ -ji, ɛn fɛnan nɛn o kʊ -a bɛ kʊ'a tɔa dɪ.»

³Pieri 'lee Zozi -sruzan zɪɛ o 'bɔla ɛn o -kʊ -yrɛ da. ⁴O “flinɔn 'ko flɛn -a, 'pian min -tu bɛ, e flɛn bli e mlin Simɔn Pieri da. -Yɛɛ 'bɔla -yrɛ da 'e 'flin. ⁵'Pian ya'a -wɛlɛ -nan nun dɪ, e 'kunnan ɛn 'e yɪɛ 'tɔ -yrɛ 'bɔ 'ji. Sɔnɔn nɛn waa 'pa Zozi man bɛ yaa 'yɪ. ⁶Simɔn Pieri 'bɔla -yee -sru, ɛn “bɛ wɛlɛ 'wʊ 'yrɛ 'bɔ 'ji nun. E sɔnɔn nɛn waa 'pa Zozi man bɛ -a 'yɪ 'e -srandɪ. ⁷Sɔ nɛn waa -tɔ Zozi 'wulo -man bɛ, yɛɛ 'yɪ 'e -srandɪ 'e 'tɔ, tɛ e ya 'e plindɪ. ⁸ɛn Zozi -sruzan nɛn e 'bɔla paan 'e tɛdɛ bɛ, “e wɛlɛ 'wʊ “nyian -yrɛ 'bɔ 'ji nun. Zɪ yaa -nan 'yɪ bɛ, ɛn e yi -tera “da 'nan Zozi wluan -kanɔn 'va. ⁹Tʊ zɪɛ -a wlu bɛ, tɛ 'wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -lɛ 'fluba 'ji 'nan: Zozi -kaa -e 'e 'wluan -kanɔn 'va bɛ, -a -srɔnɔn 'ka tian -a -ci manlɛ dɪ. ¹⁰Zozi -srɔnɔn “fli “bɛ, o 'li 'o da 'wee vɛ -nan.

Zozi 'e 'fli kɔɔn Madala lɪ Mari lɛ

(Mt 28.9-10; Mk 16.9-11)

¹¹ɛn Mari “e fʊv 'e 'tɔdɪ -yrɛ 'bɔ “srɔn, tɛ e -wua. E ya -wuɔnan ɛn e 'kunnan 'e yɪɛ 'tɔ -yrɛ -ji nun. ¹²ɛn e Bali -lɛ 'pasianɔn nɛn laji bɛ o “fli 'yɪ 'o 'ta lɛ sɔ 'fuvu 'a fɛnan nɛn o Zozi pa 'pla bɛ -a -nan. -A -tu a 'e -nyrandɪ -a -wulo -man zia, ɛn -a -tu a 'e -nyrandɪ -a cein -man zia.

¹³Bali -lɛ 'pasianɔn -a laabu lɪ zɪɛ -yrɔ 'nan: «-Mɛ “lɛ “wean nɛn i ya -wuɔnan?»

En li be e -wle 'nan: «Minnun 'an 'san pa 'si 'yre -ji, en fenan nen waa 'pla be ma'an tɔa dt, -yee “wean an ya -wuɔnan.»

¹⁴ E 'wt zɛ -a 'vɪ, “yee vɪnan 'e man lila, te e min -tɔ ye 'e 'tɔdt. Min zɛ Zozi nen, 'pian ya'a -tɔle 'nan Zozi nen dt.

¹⁵ En Zozi 'bɔ -a laabu -yrɔ 'nan: «Me “le “wean nen i ya -wuɔnan? -Tɪ nen yia -weeman?»

Mari -a nrɔn 'e 'ji 'nan min nen e 'nyranman “paa fei 'bɔ da be -nyren. En e 'nan -yre 'nan: «An 'san, -te yie 'si 'yre -ji be, fenan nen yia 'pla be, 'i vɪ 'men -e 'an 'ku -a 'sia.»

¹⁶ En Zozi -a laabu: «Mari!»

Mari 'e man lila, en yaa 'vɪ -yre Ebre wei -ji 'nan: «Rabuni!» -A -ci nen 'nan Bali -le 'wt “paazan.

¹⁷ Zozi “e -yre 'nan: «Te 'i kle 'an man dt! Ma'an tian 'kɔle 'an “tɪ 'va dt. 'I 'ku -a vɪ 'an “bɔvun le 'nan: «An “ta -ko 'an “tɪ 'va, e ya 'ka “tɪ “a. An “ta -ko 'men Bali va, e ya 'cee Bali -a.»

¹⁸ En Madala li Mari -ku -a vɪle Zozi -srunɔn le. Yaa 'vɪ -wle 'nan 'e Minsan 'yɪ, en e 'wt nen Zozi -a 'vɪ -yre “be, -a tin 'ba -wle.

Zozi 'e 'fli kɔɔn 'e -srunɔn le

(Mt 28.16-20; Mk 16.14-18; Lk 24.36-49)

¹⁹ Mɔnnɛn yi 'bɔ 'lein zɛ -a funninmlan, en Zozi -srunɔn 'o cin 'yɪ 'kɔn 'tɔ -ji. 'Kɔn zɛ waa -fɔ -ji, o ya “klannan Zuif 'nɔn 'tanɔn 'lɔ 'le “wean. 'Nun tɔɔn, en Zozi 'bɔla o va, e -tɔ o yei, en e -wle 'nan: «Bali 'e 'fɔdt -trɔɔ -nɔn 'cee!» ²⁰ E 'wt zɛ -a 'vɪ, en 'e -pelanun kɔɔn -wle 'lee 'e 'sean da. Zɪ o Minsan 'yɪ be, o 'ci nran.

²¹ En Zozi -a 'vɪ “nyian -wle 'nan: «Bali 'e 'fɔdt -trɔɔ -nɔn 'cee! Zɪ 'an “tɪ 'an 'pa 'sia be, -a da nen 'an 'bɔ “nyian “an 'ka “paa -sia.» ²² E ceen 'wt zɛ -a vɪdt man, tɔɔn en 'e 'le fulɔ feen o man, en yaa 'vɪ -wle 'nan: «Bali lei 'saun nen be, e ya 'cee vɛ -a, 'ka 'si. ²³ Minnun nen o 'wt 'wɪdt dre, en

kaa 'vɪ 'nan -wee 'wt 'wɪdt fui be, te Bali -wee 'wt 'wɪdt fui. En -te ka'a -wee 'wt 'wɪdt “fuile dtɛ, Bali 'ka -wee 'wt 'wɪdt 'fuiman dt.»

Zozi 'e 'fli kɔɔn Toma le

²⁴ Tɔ zɛ -a wlu be, -a -sruzan 'tɔ nen waa laabo Toma be, te e 'ka 'nan dt. Waa laabo “nyian “flen. ²⁵ Zɪ e -ta be, en Zozi -srunɔn -mienun -a 'vɪ -yre 'nan: «Kv Min-san 'yɪ.»

En e 'nan -wle 'nan: «-Te ma'an tian -a -pe nen waa pein be -a “pa 'ji yule dtɛ, ma'an yi 'teala “da 'mlɔnmlɔn dt. 'An 'pe 'wle -tɔala -a “pa 'ji, en 'an 'pe “paa -a 'sean 'ji 'vaa, en an yi -teala 'wt nen kaa 'vɪ 'gɔɛ -a da.»

²⁶ Yi 'sɔra “be -sru, Zozi -srunɔn a 'o cin yɪdt “nyian 'kuin, te Toma a 'sien o va. 'Kɔn 'bɔ -kpeinnun a 'e 'fɔdt -ji, 'nun tɔɔn en Zozi bɔla o va, e -tɔ o yei en e 'nan -wle 'nan: «Bali 'e 'fɔdt -trɔɔ -nɔn 'cee.» ²⁷ En Zozi -a 'vɪ Toma le 'nan: «An -pelanun nen 'gɔ, 'i -pli 'i -pe 'wle 'a 'gɔ, en 'i 'pe 'pa “nyian 'an 'sean 'ji. 'I yi -tera “da, te 'i 'ci -fɔɔ “nyian dt.»

²⁸ Toma “e -yre 'nan: «Yie ct 'an 'san -a, en yie ct 'men Bali -a.»

²⁹ En Zozi -a 'vɪ -yre “men 'nan: «Yian 'yɪ, -yee “wean nen i yi -tera 'an da. Minnun nen o yi -teala 'an da te wa'a 'an yule dtɛ, Bali -le -fea a o man.»

-Me “le “wean nen o 'fluba 'gɔɛ -a cren -te?

³⁰ Zozi 'lebo “fɔ wt “kaga dre 'e -srunɔn yie man, te 'be 'ka 'e 'cren -tɛdt 'fluba 'gɔɛ -a -ji dt. ³¹ 'Pian 'wunun nen 'gɔɛ, wee 'cren -te 'nan -e 'ka yi -tera “da 'nan min nen Bali -a 'si “va, en e ya Bali -pɪ -a be Zozi nen. -Te ka yi -tera Zozi da be, 'belidt nen ya'a 'nyaan dtɛ, e dra 'cee vɛ -a.

Zozi 'e 'fli kɔɔn 'e -srunɔn 'sɔravli “le

21 “Be -sru en Zozi 'e 'fli kɔɔn 'e -srunɔn le “nyian 'yi nen waa

laabo Tiberia be -a man. Zi 'e 'fli koon -wle "be, -a -nan wɪ nen 'gʊ. ²Yi -tu da te -a -sruncɔn a 'o cin yɪdɪ. Simɔn Pieri, 'lee Toma nen waa laabo "nyian "flen be, 'lee Natanael nen 'e "sia 'fla nen waa laabo Kanan be -a da Galile 'leglɔn 'ji be, 'lee Zebede -pinun 'lee Zozi -sruncɔn "fli "pee 'be ci. ³En Simɔn Pieri -a 'vɪ -wle 'nan: «An "ta -ko pɔ -tele.» O 'nan -yre 'nan: «'Ku 'bɔ "nyian, "ku -koo 'i -sru.» O -ku, en o -fɔ -klv -ji. -Pei zɪe -a man be, wa'a pɔ -tele 'mlɔnmlɔn di.

⁴Tu "ε vunan 'e 'cen bodrun, te Zozi a 'e 'tɔdɪ 'yi 'plo da. 'Pian Zozi -sruncɔn 'ka -a -tɔle "le Zozi nen di.

⁵En Zozi -a laabu -wlv 'nan: «-Gobonun, ka pɔ "tiennen 'yɪ?»

O 'nan -yre 'nan: «-Ceje, ku'a -ve -tele di.»

⁶En Zozi "e 'nan -wle 'nan: «'Ka 'cee "se 'ween -klv 'bɔ -pe "yi "da zia, pɔ -sean "ji.» Waa drela "da, en pɔ "kaga "sen -wee "se "ji, -yee "wean wa'a -kɔlale "nyian "se zɪe -a -klandɪ -a di.

⁷-A -nan nen Zozi -srucan 'tu nen Zozi -a ye "yi "be, e 'nan Pieri le 'nan: «'Minsan nen!» Zi Simɔn Pieri -a 'man 'nan Minsan nen be, en e 'yee sɔ nen yaa wo sɔ ta lou "be -a 'sia, yaa 'wv 'e man, en e -fɔ 'yi 'va 'nan -e 'e 'ku 'yi 'plo man. E sɔ zɪe -a 'sv 'e man 'nyranman 'padɪ -le "wean.

⁸Zozi -sruncɔn -mienun be, "o "ta 'wula 'klv -ji, te o -taa "se "nen 'e fadɪ pɔ -a be -a -klandɪ -a 'o -sru. Fenan nen o 'si be, -a -nan bɔa -menlie -fuba 'soolu. ⁹Zi o sɔɔnla 'klv -ji be, en o 'te 'yɪ 'e 'sɔndɪ, te pɔ a "da 'e 'padɪ, en 'kpɔun a -a "srɔn.

¹⁰En Zozi "e 'nan -wle 'nan: «'Pɔ nen kaa -te be, 'ka 'ta -a -mie -a.»

¹¹Simɔn Pieri -fɔ -klv -ji, en e "se "nen 'e fadɪ pɔ -dandan -a be -a klan 'yi 'plo man. Pɔ a "se 'bɔ 'ji "kaga, -a -yaa tu -fuba 'soolu 'wle yaaga bɔa, 'pian ya'a 'fɔv bɔle di.

¹²En Zozi -a 'vɪ -wle 'nan: «'Ka 'ta fenun -blɪ!» -A -sruncɔn 'bɔ 'tu 'ka -kɔlale -

a laabudɪ -a -yrɔ 'nan -tɪ nen di. Kɔɔ o pɛenɔn -a -tɔ 'nan Minsan 'bɔ nen. ¹³Zozi pli o "srɔn, e 'kpɔun 'sia, yaa pli o man, en e pɔ 'sia, yaa pli o man.

¹⁴Zozi 'fli -kɔɔndɪ 'e -sruncɔn le te 'e wluan -kanɔn 'va be, -a 'pa yaagazan nen zɪe.

Zozi 'wɪ tin 'ba Pieri le

¹⁵Zi o cɛen fenun -blɪdɪ man be, en Zozi -a laabu Simɔn Pieri -lɔ 'nan: «'Zan -pɪ Simɔn, yian ye "yi e "mlian 'i bɔenun 'gʊe -wee 'an yɪdɪ "yi "da?»

Simɔn "e -yre 'nan: «-Inyan, Minsan, yia -tɔa 'nan mein ye "yi.»

En Zozi "e -yre 'nan: «'I yie 'tɔ 'men 'bla 'nennun va!»

¹⁶Zozi -a 'pa "flizan laabu -yrɔ. E 'nan: «'Zan -pɪ Simɔn, yian ye "yi?»

Pieri "e -yre 'nan: «-Inyan, Minsan, yia -tɔa 'nan mein ye "yi.»

En Zozi "e -yre 'nan: «'I yie 'tɔ 'men 'blanun va!»

¹⁷Zozi -a 'pa yaagazan laabu "nyian -yrɔ. E 'nan: «'Zan -pɪ Simɔn, yian ye "yi?»

En Pieri ta dre 'trɔdrɔ, kɔɔ e 'wɪ -tuwli laabu -yrɔ 'e cin -sru 'e 'pa -a yaaga. En Pieri -a 'vɪ -yre 'nan: «'Minsan, i 'wɪ pɛenɔn tɔa. Yia -tɔa 'nan mein ye "yi.»

En Zozi -a 'vɪ -yre 'nan: «'I yie 'tɔ 'men 'blanun va! ¹⁸Maan ve yie 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan: Tu nen te i ya "wennɔn be, yie 'i -tien -tɔa 'i 'bɔ 'a -e 'i 'ku fenan nen i ci "va "be -a -nan. 'Pian tu nen i dra ceje be, min pee 'be 'i -yruman -e 'e 'ku 'yia fenan nen i 'ka "va "dɪe -a -nan.»

¹⁹Zi Pieri -taa "kale -e 'e Bali 'tɔ dre -dan be, -a da -kɔnnen "nen Zozi -a -fɔ. E cɛen 'wɪ zɪe -a vidɪ man, en e 'nan Pieri le 'nan: «'I -sɔɔnla 'an -sru!»

²⁰Pieri 'e 'man 'lila, en 'e yie 'tɔ 'o -sru, te e Zozi -srucan nen Zozi -a ye "yi 'kpa be -a ye. -A -srucan zɪe, -yee teen yi -tu da Zozi 'pe -ji, te o ya fenun -blɪnan, en yaa laabu -yrɔ 'nan: «'Minsan, -tɪe "ta 'i -nɔan 'i 'nanmannɔn le?» ²¹Zi Pieri -a 'yɪ be,

en yaa laabu Zozi 'lɔ 'nan: «Minsan, min 'labe “nun, -mɛ “wɪ 'bɛ bɔa -yɛɛ “man?»

²²En Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «-Te an ya “va 'nan 'e 'fɔ -trilii -e 'an 'tadɪ 'e bɔ bɛ, 'yie 'wɪ 'tɔ 'ka 'ji dɪ. 'I 'bɔ, 'i -sɔɔnla 'an -sru.»

²³“Wɪ zɪɛ e fuila “man “bɔnɔn yei 'nan Zozi -sruzan zɪɛ, ya'a 'li 'kaa 'mlɔn-mlɔn dɪ. 'Pian Zozi 'ka -a vɪɛ Pieri lɛ 'nan ya'a 'kaa dɪ. Zozi “e 'vɪ 'nan: «-Te an ya

“va 'nan 'e 'fɔ -nan -trilii -e 'an 'tadɪ 'e bɔ bɛ, 'yie 'wɪ 'tɔ 'ka 'ji dɪ.»

²⁴Zozi -sruzan zɪɛ, -yɛɛ cɪ 'winun 'gɔɛ -a -nan yɪzan -a, en -yɛɛ cɛn -tɛ. Kɔa -tɔa 'nan 'winun nen yaa 'vɪ bɛ 'wɪ 'kpa nen.

²⁵Zozi 'wɪ “kaga “pee dre “nyian. - Te waa pɛɛnɔn 'cɛn -tɛ paan bɛ, 'an 'ci “nrɔnman 'nan -a 'flubanun 'bɔ 'ka 'sɔa 'trɛ 'gɔɛ -a da “fo “dɪ.

Zozi Crizi -le 'pasianon

Drewt (Actes)

Zozi 'li 'e da Bali va

1 'Tu Teofil,
 'men 'fluba tede -ji be, Zozi 'le 'wu
 nen yaa dre 'lee yaa paa minnun ji be,
 maan cren -tedt 'sia 'e pou sianan "trilii,
² en e 'bo yi nen Bali -a 'si be -a. Te e "ta -
 ko laji be, -yee 'wu nen 'ko 'o 'ta wula "da
 "be, yaa paa 'yee 'pasianon nen, e o 'si
 "va "be, o ji Bali lei 'saun -le 'pleble 'a.
³ Zi -yee yra yudt tu -nyan be, o le nen 'e
 'fli koon 'e 'pa -a "kaga. Yaa -ci koon -wle
 'nan, 'e yie a "man. 'E 'fli koon -wle yi -
 fuba sinjen wlu te e Bali -le mingonnen
 -bludt 'wu ve -wle.

⁴ Yi -tu da te Zozi a o yei "be, en e 'nan
 -wle 'nan: «Te 'ka 'si Zeruzalem dt! Bali
 lei 'saun nen maan 'nan 'an -noan 'cee be,
 'kaa man -pen! ⁵ Zan "e "min -batize dre
 'yi 'a, 'pian 'cee ve be, tu -fu "wennon -e
 Bali 'e "cee -batize dre 'yee lei 'saun 'a.»

⁶ En minnun nen Zozi "srön "be, waa
 laabu Zozi 'lo 'nan: «Minsan, tu zie -a man
 nen Izrael 'non dra 'yie mingonnen tre-
 danon 'a?»

⁷ Zozi "e -wle 'nan: «'An "tu 'ka 'si -nonle
 'nan -e "ka "to dt, -a 'bo 'tuwli 'be yi 'lee tu
 nun zie -a 'pla. ⁸ En Bali lei 'saun -taa 'ka
 da, e 'pleble -noan 'cee, -e 'ka dre 'men 'wu
 'nan yunon 'a. Ka 'men 'wu ve Zeruzalem,
 'lee Zude 'leglon pënon 'ji 'lee Samari
 'leglon 'ji 'lee 'tre pënon da.»

⁹ Zi Zozi cëen 'wu zie -a vidt man be, en
 e wluan laji. O yie a -a -sru en "lolu -koei
 -a -sru 'san -wlo.

¹⁰ O yie yra tian -a -sru laji, en min "fli
 'bola 'ji o va kligli 'o 'ta le so 'fuvu 'a, en
 o 'nan -wle 'nan: ¹¹ «Galile 'non, -me "le
 "wean nen ka ya 'ka 'todt te 'ka yie a laji?
 Bali Zozi 'si 'ka yei, en e -ku -a laji. E -ta

pee wo "le zi kaa 'yu 'kunan be, -yee 'wu
 'zu.»

Zozi 'le 'pasianon Zudazi "pa 'jizan 'to

¹² -A -nan nen Zozi 'le 'pasianon 'si
 Olivie pon da, en o 'li 'o da Zeruzalem.
 Pon zie e 'ka Zeruzalem man -koo bli "buu
 "dt. ¹³ Zi o 'bola Zeruzalem be, en o -ku
 'kon "bu "tu -ji 'kon 'ta lou. 'Kon 'bo zie,
 -a -ji nen 'o cin ye 'e 'cen. Pieri 'lee Zan
 'lee Zaji 'lee Andre 'lee Filipu 'lee Toma
 'lee Batelemi 'lee Matie 'lee Alife -pi Zaji
 'lee Simon nen waa laabo "nyian Zelo be,
 'lee Zaji -pi Zude, 'be ci. ¹⁴ O 'ci a -tuwli,
 en o pënon Bali tru "baa 'kon zie -a -ji
 tu pënon man. -Wee ci 'o 'vale lumon -
 mienun 'lee Zozi "bu Mari 'lee Zozi "bu-
 nun -a.

¹⁵ Yi -tu da, minnun nen o yi -teala Zozi
 da be, 'o cin 'yu. O ya min -yaa tu -yo -
 tu (120). Pieri wluan lou, en e 'nan -wle
 'nan:

¹⁶ «"Bunun, 'wu nen 'e 'cren -tedt Zu-
 dazi man be 'e 'le so. Bali lei 'saun Zudazi
 -le 'wu 'bola David 'le 'nan, Zudazi 'be -si
 -koonmlan Zozi 'kunnon le. ¹⁷ E ya "nen -
 kaa 'va, en -cee 'nyranman -tuwli 'pa waa.
¹⁸ "Lala nen waa -pan 'wu 'a, 'nan -e 'e
 Zozi -koon "be, e fei -tu 'lo 'a. 'Pian -a fei
 'bo da nen e -ka. -A -pon fea, en -a -pon
 ween bei. ¹⁹ Zeruzalem 'non pënon 'wu
 zie -a 'man, -yee "wean nen o fei zie -a
 'to 'pa 'o wei -ji 'nan: «Akeldama», -a -ci
 nen 'nan: «nyen fei». ²⁰ En e ya 'e 'cren -
 tedt "dre 'fluba 'ji 'nan:

<Yee 'kuin 'e 'fu 'e "tun.

Te min -tu 'e 'nyran ji dt.»

En e ya "nyian 'e 'cren -tedt -ji 'nan:

«Min pee 'e "pa 'ji nyranman 'pa.»

²¹⁻²² Zi Zan Zozi -batize dre, -trilii -e 'e
 'bo yi nen Bali -a 'si -kaa yei "be -a man
 be, minnun nen o -ko -kaa 'pale fe pënon
 'nan te Minsan Zozi a -kaa 'va be, -kaa o
 -tu -to -a "pa 'ji. -Kaa min -tu 'si o yei, -e
 'e 'pa -kaa 'va, -e 'e dre Zozi 'le wluandi
 -kanon 'va -nan yizan -tu -a.»

²³-A -nan nen o min “fli koon, -a -tv 'tō nen Matias, en -a -tv 'tō nen Zozefv. Waa laabo “nyian Barsaba, -te be “ceē dt Zuti. ²⁴Tōon en o Bali tru 'ba, o 'nan: «Minsan, 'i 'bō nen, i min peenon soubā ji ye be, min “fli 'gve o yei “be, min nen yia 'si “va “be, 'i -koon 'kve. ²⁵Zudazi 'si 'ku 'va, en e -ku -a -nan nen kō 'e 'ku be -a -nan. Min “fli 'gve o yei “be -tūe “pa 'ji nyanman “paa?» ²⁶En o 'lein 'wle tuula o 'tō da. Matias da nen e -tria, en e 'pa Zozi 'le 'pasianon 'fuda -tv be o va.

Bali lei 'saun 'ta Zozi 'le 'pasianon da

2 “Fedi -tv nen waa laabo Pantekot be -a yi da, te minnun peenon nen o yi -tera Zozi da be, o ya 'o cin yidt 'wee Bali tru 'banan 'cen 'nan. ²Nun tōon en fe -tv -cin 'widt 'pleble 'si laji. 'E 'cin wu “le fulb 'pleble 'be ci “fēennan. -A -cin 'widt zūe, e 'kōn nen o ci o -nyrandt -ji be -a -ci 'si. ³Fenun o 'fli koon -wle “le 'te nren -le 'wū 'zv, te o “siiman 'e cin man. 'Te nren zūe, e sōon o -tūdv peenon da. ⁴Bali lei 'saun 'ta o peenon da 'nun, en o 'widt 'sia wei peenun -ji. Bali lei 'be 'wū zūe -a 'pa o 'le.

⁵Yi 'bō 'lein zūe -a da be, minnun nen o “sia 'trēda fe peenon 'nan te o 'ta wūla Moizi -le -pei da tigt be, o ya Zeruzalem. ⁶Zi o fe -cin 'widt zūe -a 'man be, en o -ku 'o cin yile -nan. 'Wū o 'kan 'e 'ciula “da, kō minnun zūe te o ya 'wūnan be, min -tv “e 'e 'bō fla wei 'man. ⁷'Wū o 'kan, en 'wū nen kō 'o yū 'o 'vū be, wa'a tōa dt, te waa ve 'nan: «Minnun nen o “we 'labē, Galile 'nōn nen waa 'o peenon, ⁸en e drē “men 'kō 'lō, en o “we -kaa wei -ji te -kaa maan? ⁹-Kaa “sia Part 'trēda. En -kaa -mie “sia Medi 'trēda 'lee Elam 'trēda. En -kaa -mie “sia Mesopotami 'trēda 'lee Zude 'trēda 'lee Kapadōs 'trēda 'lee Pōnt 'trēda 'lee Azi 'trēda. ¹⁰En -kaa -mie “sia Pirigi 'lee Panfili 'trēda. En -kaa -mie “sia “nyian Ezipti 'trēda. En -kaa -mie “sia “nyian Sirene 'trēda Libi 'nōn 'va. En -kaa -mie “sia Rōm 'nōn 'va. ¹¹-Kaa -mie a

Crēt 'nōn 'a, en -kaa -mie a Arabi 'nōn 'a. En Zuif 'nōn a -kaa yei, en min -mienun nen o yi -teala Zuif 'nōn 'le Bali da be o ya -kaa yei. En -kaa -tūdv peenon -kaa fla wei maan, te minnun zūe o ya 'wū dandan nen Bali -a drē be -a vūnan.»

¹²'Wū o peenon 'kan 'e 'ciula “da, en 'wū nen kō 'o yū 'o 'vū be, wa'a tōa dt, te waa laabo 'o cin lō 'nan: «'Wū zūe 'be 'ci be ci 'nōn?»

¹³'Pian te min -mienun o sēe wo, -a vidt -a 'nan: «-Wen o -teā 'e 'ciuladt “da.»

Pieri 'wū tin 'ba minnun le

¹⁴Pieri 'lee Zozi 'le 'pasianon 'fuda -tv -tō lou, en Pieri -a 'vū o yei wei 'pleble 'ji minnun peenon le 'nan:

«Zuif 'nōn, 'lee 'ka peenon nen ka ci Zeruzalem 'gū, 'wū 'gve 'ka man, en 'ka “trōen “tō 'an wei le. ¹⁵Te 'ka vū zūe dt! Minnun 'gve, -wen “ceē o -teā “dt. Bodrun nen tian, wa'a -wen mlinle dt. ¹⁶'Pian 'wū nen Bali 'lewei vūzan Zoel -a 'vū be, -yēe ci drenan. ¹⁷Yaa 'vū 'nan:

«Bali “e 'nan,
tv -fōla “da “ji be,
an -taa 'men lei 'saun 'a minnun da.
'Cee 'nen 'klōnmōnnun
'lee 'cee 'nen lumōnnun Bali 'lewei ve.
Bali fenan -kōonman
'yie -goei 'wein 'a 'cee -gobonun le.
Bali fenan -kōonman
nyrinvla min cejenun le.

¹⁸'Wū 'kpa, an -taa 'men lei 'saun 'a -klōnmōn 'lee lumōn peenon nen waan “sua be o da,

tv zūe -a man
-e 'o Bali 'lewei vū.

¹⁹An -ce -srōn “wūnun dra laji lou,
-e 'an 'lebo “fō wūnun drē 'trēda.
E -kōan 'te 'a, e -kōan “nyen -a,
e -kōan “lolu -koei “a.

²⁰Klun -tōala yide yra,
mlen dra 'tenden “le nyen -zv,
'vaa -e Minsan -le yi -dan nen e “bia be,
'e bō.

21 Tʉ zɪe -a man bɛ,
min nen e Minsan laabu bɛ,
Minsan -a “sia 'wɪ 'ji.»

22 ɛn Pieri “e 'nan “nyian 'nan: «Izrael
'nɔn 'ka “trɔɛn “tɔ: Nazarett min Zozi 'ta
'treda, -ce -srɔn “wunun nen Bali ciula “va,
en yaa dre bɛ, yaa -kɔɔnman 'wein 'nan
Bali 'bɛ 'pa 'sia. 23 ɛn o min 'bɔ 'nɔn 'cɛɛ
'nan 'ka 'tɛ. Bali 'bɔ 'bɛ 'vɪ 'nan 'e dre
zɪe, en yaa -tɔa 'e 'cɛn 'nan e dra. Kaa -
nɔn minnun nen wa'a Bali tɔa dɪe -wɫɛ,
en waa -tɛ -a -pɛindt -a yiba “plan da.
24 'Pian Bali -a wluan -kanɔn 'va, yaa 'si
'ka -ɫɔ, -yɛɛ cɪ 'nan ya'a 'kɔɫaman -e 'e 'fʉ
-ka -le 'pleble 'wlu dɪ. 25 ɛn mingɔnnen
David 'wɪ 'gʉɛ -a 'vɪ 'e 'cɛn Zozi man. Yaa
'vɪ 'nan:

«Maan -tɔa 'nan 'ku 'vale Minsan -a 'kʉɛ
cɪ tʉ pɛɛnɔn man.

E ya tʉ pɛɛnɔn man 'an “srɔn
tɛ 'e 'klan “sia 'an 'ji 'wɪ drenan.

26 Tʉ pɛɛnɔn man
cɪ “nrandt a 'an 'ɫɔ,
en an Bali 'tɔ bɔ “dre -fɔa.
ɛn -tɛ an -ka oo,
Bali cɪ 'ka 'saan 'an man dɪ.

27 -Yɛɛ cɪ 'nan
Bali 'ka 'an lei tʉɛ -ka -ɫɔ dɪ,
en ya'a 'e 'suzan 'tʉɛ
-e 'e fʉɫɪ -yɛɛ -ji dɪ.

28 -Si nen waa “siala
-e 'o 'belidɪ nen
ya'a 'nyaan dɪɛ -a yɪ bɛ,
yia kɔɔn 'men,
en yie -kɔndt 'an “srɔn “le “wɛan
'an 'ci “nranman “fo.»

29 “Bʉnʉn, -si a 'e 'nɔndt 'men -e 'an
vɪ 'cɛɛ 'nan: -Kaa tra David -ka, waa 'wʉ,
en a -yɛɛ a tian -kaa 'va 'gʉ. 30 'Pian, e ya
Bali 'lewei vɪzan -a “nen, en yaa -tɔa 'e
'cɛn 'nan Bali -tɔ 'e wei -da -a vɪdɪ -a 'yɛɛ
'nan: «E kluda min -tʉ 'e 'leji mingɔnnen
-ble.» 31 'Wɪ nen Bali -a 'vɪ 'nan 'e dra bɛ,
David -a -nan 'yɪ 'e 'cɛn -yɛɛ “wɛan nen,
e min 'sizan 'wɪ 'ji -le wluandɪ -kanɔn 'va
wɪ 'vɪ 'vaa en e dre. E 'nan:

«Bali 'ka -a 'tʉɫɛ -ka -ɫɔ dɪ,
en ya'a fʉɫɫɛ -yɛɛ -ji dɪ.»

32 Zozi 'bɔ nen an -yɛɛ 'wɪ ve 'gʉɛ, Bali
-a wluan -kanɔn 'va, en -kaa pɛɛnɔn -kaa
ya -a -nan yɪnɔn 'a. 33 Bali -a -nyran 'e 'pɛ
“yi “da, en e lei 'saun nen e 'nan 'e -nɔan
“be yaa -nɔn -yɛɛ. -A lei 'saun 'bɔ zɪe en
Zozi 'ta -a 'ku da. -A 'bɔ nen ka cɪ -a -nan
yɪnan, en ka cɪ -a da weinun mannan 'gʉ.

34 -Yɛɛ cɪ 'nan, David 'bɔ 'ka “e -kʉɫɛ laji
dɪ, 'pian -a 'bɔ 'bɛ 'vɪ 'nan:
«Bali -a 'vɪ 'an 'san lɛ 'nan,
'i -nyran 'an 'pɛ “yi “da,
35 -trilii -e 'meɪn 'nanmannɔn dre
'i 'cɛɪn -trɔa “dave -a.»

36 -Yɛɛ “wɛan 'ka Izrael 'nɔn pɛɛnɔn 'ka
-cɪ -tɔ 'wein 'nan, Zozi nen kaa -tɛ -a -
pɛindt -a yiba “plan da bɛ, Bali -a dre
Minsan -a, en yaa dre 'tredanɔn pɛɛnɔn
'sizan 'wɪ 'ji Crizi -a.»

-Leglizi tɛdɛ -trɔanan

37 Zɪ minnun nen -nan bɛ, o 'wunun zɪɛ
-a 'man bɛ, -a 'wɪ wla o man. ɛn waa
laabu Pieri 'lee Zozi 'le 'pasianɔn -mienun
ɫɔ 'nan: “»Bʉnʉn, “ku “dra “men 'kɔ?»

38 ɛn Pieri 'e 'nan wɫɛ 'nan: «Ka 'si 'wɪ
'wɫidɪ “dredt man, -e 'ka 'fli -nɔn Bali lɛ,
-e o 'ka -tʉdʉ pɛɛnɔn -batize dre Zozi 'tɔ
da, -e Bali 'e 'cɛɛ 'wɪ 'wɫidɪ fʉɫɪ, -e 'e 'yɛɛ
lei 'saun 'nɔn 'cɛɛ. 39 -Yɛɛ cɪ 'nan, Bali -le
'wɪ nen yaa 'vɪ 'nan 'e dra bɛ, 'ka lɛ nen, en
'cɛɛ 'nennun lɛ nen, 'lee minnun pɛɛnɔn
nen o ya tian -kɔɔbli en Minsan nen -cɛɛ
Bali -a bɛ, e “ta -daa “o laabule bɛ, o lɛ
nen.»

40 ɛn Pieri 'wɪ “kaga “pɛɛ 'vɪ “nyian -
wɫɛ, -e 'o -tɔ 'nan 'wɪ 'kpa nen bɛ, e 'wɪ 'pla
-wɫɛ. Yaa 'vɪ -wɫɛ 'nan: «Ka 'fli -nɔn Bali
lɛ, -e Bali 'e 'ka 'si yɪa yɪdɪ nen e “ta -daa
“bɔɫɛ 'wɪ 'wɫidɪ “drenɔn man bɛ -yɪɫɔ.»

41 Minnun nen o Pieri wei 'man “yi “bɛ,
Zozi 'le 'pasianɔn o -batize dre. Yi 'bɔ zɪɛ
-a da, min -kpi yaaga bɛ 'o 'fli -nɔn Bali
lɛ.

⁴²En tu pæenon man 'winun nen Zozi 'le 'pasionon -a "paaman o ji be, waa maan te o 'ta wula "da 'o 'ci 'fidaa 'a. O ci a -tuwli, o "paa 'o cin va te 'o cin man w dra. O pæenon fe -tuwli "ble 'e cin va Minsan -cin -trædt o ji -a, en o Bali tru "baa 'e cin va.

⁴³Zeruzalem 'non nen -nan be nyen o cæen kɔ Zozi 'le 'pasionon -ce -srɔn "winun 'lee 'lebo "fo winun dra. ⁴⁴Minnun pæenon nen o yi -tera Zozi da be, o ya 'e cin va, en -wee fenun pæenon a 'e cin va. ⁴⁵O 'lo fenun pæenon 'tan, en waa man "lala pli minnun man. O min -tu "le "non "le zi "lala 'wi ci "man "be -yee 'wi 'zv. ⁴⁶Tv -tudv pæenon man, te 'o cin ye Bali -pan 'kuin, 'kɔn 'tudv nen o -wee -blufe -tɔɔmlan 'ji be, 'o cin -pliman -e 'o 'ku -a -blu ci "nran 'lee ci 'fidaa 'a. ⁴⁷O Bali bɔa te minnun o 'tɔ "yi "ve. En tu pæenon man be, Minsan minnun "sia 'wi 'ji te e o -sean "o va.

Pieri min -srandt "tra "tu beli

3Yi -tu da, te yide teenla, en Zan 'lee Pieri "ta -ko yidea Bali tru 'bale. ²Bali -pan 'kɔn 'bɔ man -klɔn -yre nen waa laabo -kpein fenyian be, min -srandt "tra "tu yra -a "nen. -A min 'bɔ, waa -ya zɛ. Tu pæenon man, o -taa min 'bɔ 'nyenlea -kpein 'bɔ "srɔn 'nan te e "lala tru "baa minnun nen o -wlamlan Bali -pan 'kuin be -wlv. ³Zi e Pieri 'lee Zan 'yi te o "ta -wlamlan be, en e fe tru 'ba -wlv.

⁴Tɔɔn en Pieri 'lee Zan 'o yie 'sen "da, waa -nanjeen, en Pieri "e -yre 'nan: «I 'ku 'nanjen.» ⁵En e o -nanjeen, "yee 'ji "le o "ta fe -tu -noan 'yre.

⁶En Pieri "e -yre 'nan: «"Lala 'ka 'an 'lo dt, en -siga 'ka 'an 'lo dt, 'pian fe nen 'an 'lo be, maan -noan 'yie: Nazaret min Zozi Crizi 'tɔ da, 'i 'wluan lou, 'i 'ta wv!» ⁷-A -nan nen yaa 'kun 'e 'pe "yi "man, en yaa wluan lou. 'Nun tɔɔn en min -srandt "tra zɛ -a cein 'lee -a -sezenennun -tɔ 'e man 'pleble. ⁸E dre "klt, en e -tɔ lou, en e 'ta

wudt 'sia 'o 'vale Pieri 'lee Zan -a. O wla Bali -pan 'kuin, te e -ko 'ta wudt -a. E -ko 'sɔdt -a lou, te e Bali 'tɔ bɔa.

⁹Minnun pæenon -a 'yi 'ta wunan, te e Bali 'tɔ bɔa. ¹⁰Waa -tɔa 'nan, min nen 'e -nyrandt -klɔn -yre nen waa laabo -kpein fenyian be -a "nen te e fe tru "baa be -nyren. En 'wi nen e dre -yre "be -a 'wi ciula minnun pæenon da, 'wi o 'kan.

Pieri 'wi tin 'ba Bali -pan 'kuin

¹¹Te ya'a tian 'sile Pieri 'lee Zan "srɔn "dt, en o 'bɔ Bali -pan 'kɔn 'le "nen "nen waa 'tɔ 'pa Salomɔn man be -a -nan, tɔɔn en minnun nen 'wi o 'kan 'gve, o -ku o 'le flan -a. ¹²Zi Pieri 'wi zɛ -a -nan 'yi be, tɔɔn en e -wle 'nan: «Izrael 'non, -me "le "wean nen 'wi 'ka 'kan? -Me "le "wean nen ka 'ku -nanjean? Bali -le 'pleble 'be min 'gve -a beli, 'ku 'bɔ 'le 'pleble "cæ dt. ¹³Bali nen e ci Abraam -le Bali -a 'lee Izak -le Bali -a 'lee Zago 'le Bali -a 'lee -kaa tranun -le Bali -a be, -yæ e 'suzan Zozi Crizi -le 'pleble 'ci kɔɔn. -A -pɔ Zozi zɛ, Pilati "e 'vɔ 'nan 'o 'si "man 'pian ka'a 'wule "man "dt. Ka kɔala "man, en kaa -non minnun le, en waa -te. ¹⁴Min nen 'be a Bali 'le 'saun en 'be a min tigt 'a be, 'cæ 'non en weæ 'te, en ka wu min -tezan man 'be "pa 'ji 'nan te 'weæ 'te dt. ¹⁵Ka min nen e ci 'belidt nen ya'a 'nyaan dtæ -a san -a be, -a -te, 'pian Bali -a wluan -kanon 'va, en ku ya -a -nan yunon 'a. ¹⁶Yi -teradt -a 'tɔ da -le "wean, -a 'tɔ 'bɔ 'le 'pleble min nen kaa -tɔa en kaa ye 'gve e beli. Yi -teradt Zozi da 'be beli "fo 'ka pæenon yie man 'gv.

¹⁷'An "buunun, maan -tɔa 'nan 'wi nen 'ka 'bɔ 'lee 'ka 'tanon 'a dre Zozi le be, ka'a -ci -tɔle 'vaa, en kaa dre dt. ¹⁸'Pian Bali 'be 'vɔ 'nan 'e dre zi, -e 'wi nen Bali 'lewei vunon pæenon -a 'vɔ be, 'e 'le sɔɔ. -A 'wi zɛ, -yæ ci -yee min 'sizan 'wi 'ji Crizi -le yra yidt -a. ¹⁹-Yee "wean 'ka 'si 'wi 'wldt "dredt man, -e 'ka 'fli -non Bali le, -e Bali 'e 'cee 'wi 'wldt 'fui. ²⁰-Te kaa dre zɛ -e

Minsan Bali 'e 'fɔdɪ -trɔɔ -nɔn 'cɛɛ, -e min 'sizan 'wɪ 'ji Zozi nen yaa 'pla 'cee vɛ -a bɛ, 'e -ta -a. ²¹ 'Bɛ nen 'gʊɛ, Zozi Crizi -fo tian laji -trilii -e tɔ nen Bali "e 'nan 'wɪ 'wɪdɪ 'ka 'kɔn 'trɛda dɪ "le 'trɛda pou sianan 'zʊ bɛ, 'e 'bɔ. 'Wɪ zɪɛ, Bali 'lewei vɪnɔn 'saun -a 'vɪ 'e 'cɛn. ²² Moizi -a 'vɪ 'e 'cɛn 'nan: <Minsan nen 'cee Bali -a bɛ, e -taa Bali 'lewei vɪzan -tɔ -a 'cɛɛ "le 'mɛn 'wɪ 'zʊ.

'Ka 'va nen e min zɪɛ -a "sia, 'ka min zɪɛ -a wei man -e 'ka 'ta wɪla "da. ²³ 'Pian bii nen yɪ'a min zɪɛ -a wei manle dɛ,

'i klu "so Bali -le minnun yei.>

²⁴ En 'wɪ nen Bali 'lewei vɪzan Sanmian 'lee Bali 'lewei vɪnɔn pɛɛnɔn nen o -ta -yɛɛ -sru "bɛ, waa 'vɪ bɛ, -yɛɛ cɪ "mɛn "drenan 'gʊ. ²⁵ Bali 'lewei vɪnɔn zɪɛ ka ya o kludanɔn 'a, en 'wɪ nen Bali -a 'vɪ -kaa tranun le 'nan 'e dra bɛ, 'cɛɛ cɪ -a "nen "blɪnɔn 'a. Bali -a 'vɪ Abraam le 'nan:

<I kluda min -tɔ 'tɔ 'ji an -fɛa ve 'trɛdanɔn pɛɛnɔn man, tɔɔn en Bali -ta 'e 'suzan 'a.>

²⁶ -Yɛɛ "wean Bali 'e 'suzan Zozi Crizi 'bɔla 'ka 'va 'e 'flin 'nan -e 'ka 'si 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ man -e 'ka 'fli -nɔn -yɛɛ -e 'e -fɛa vɪ 'ka man.>

O -ku Pieri 'lee Zan -a tin 'banɔn 'cein -da

4 Pieri 'lee Zan -fɔ tin 'banan minnun le, en Bali -pannɔn 'lee min nen e yɛɛ -tɔa Bali -pan 'kɔn 'va bɛ 'lee Saduze 'nɔn 'ta. ² 'Bli 'fɔ o 'ji 'nan, Zozi 'le 'pasianɔn "fli zɪɛ o ya 'wɪ "paanan minnun ji, te waa ve -wɪɛ 'nan, Zozi wɪuan -kanɔn 'va, -yɛɛ "wean minnun nen o -ka bɛ o wuanla -kanɔn 'va. ³ O Zozi 'le 'pasianɔn "fli zɪɛ o 'kun, en o -ku o -fɔlɛ -pʊ 'kuin 'nan -e tɔ 'e 'cɛn o man, kɔɔ fɛnan -ku -kɔɔbli. ⁴ 'Pian minnun nen o 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, o "kaga "fɔ Zozi 'va, en Zozi -sru 'ta wɪnɔn "nen 'bɔ -kpi 'soolu (5.000).

⁵ Zɪ tɔ cɛɛn bɛ, en Zuif 'nɔn 'tanɔn 'lee min cejenun 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'o cin 'yɪ Zeruzalem. ⁶ Bali -pannɔn 'tazan Ane a o va, 'lee Kaifa 'lee Zan 'lee Alezandre 'lee Bali -pannɔn 'tazan "srɔnɔn -mienun "nyian. ⁷ En o 'nan 'o 'ta Pieri 'lee Zan -a 'o yei. Zɪ Pieri 'lee Zan -ta bɛ, en waa laabu -wɪɔ 'nan: <'Pleble "cɛn "a nen ka min -srandɪ "tra beli, en -tɪ 'tɔ da nen ka 'wɪnɔn zɪɛ -a dra?>

⁸ En Pieri nen 'e fadɪ Bali lei 'saun 'le 'pleble 'a bɛ, e 'nan -wɪɛ 'nan: <Zuif 'nɔn 'tanɔn 'lee min cejenun, ⁹ -te cɛɛgʊ o 'wɪ laabu 'ku 'lɔ "yɪ "nen kua drɛ min -srandɪ "tra "le bɛ -a da bɛ 'lee min nen kua drɛ -a 'tɔ da bɛ -a da bɛ, ¹⁰ kua ve 'cɛɛ -e 'ka -tɔ, en "nyian -e Izrael 'nɔn pɛɛnɔn 'o -tɔ 'nan: Nazareti min Zozi Crizi nen kaa -tɛ -a -pɛɪndɪ -a yɪba "plan da, en Bali -a wɪuan -kanɔn 'va bɛ, -a 'tɔ da nen ka min 'labɛ -a ye 'e 'belidɪ. ¹¹ E ya 'e 'cɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'saun 'ji 'nan:

<Kɔlɛ nen 'ka 'kɔn 'tɔnɔn, kaa tuu 'ka 'pɛla koda bɛ, -yɛɛ drɛ 'kɔn 'tɔ -kɔlɛ tɪgɪ 'a.>

¹² -A 'saza 'va nen 'belidɪ cɪ, -yɛɛ cɪ 'nan lakɔlɛ 'wɪlɔ 'gʊ, Bali 'ka 'tɔ 'tɔ -nɔnle minnun le -e min 'e 'ciula "va -e 'e 'belidɪ yɪ dɪ.>

¹³ Tɔɔn en tin 'banɔn nen 'o cin 'yɪ bɛ 'wɪ o 'kan. -Yɛɛ cɪ 'nan, waa -ci -tɔ 'nan, Pieri 'lee Zan -le 'wɪ nen waa 'vɪ bɛ, o yɪ -tera 'o 'fli da en nyen 'ka o 'ji dɪ. En waa -ci -tɔ "nyian 'nan, Zan 'lee Pieri bɛ 'flanɔn "tun "nen waa, en wa'a Bali -le 'fluba -tranlɛa dɪ. 'Pian waa -tɔa 'nan, 'o 'vale Zozi nun -a o 'ta wɪla, ¹⁴ en min -srandɪ "tra "nen -cɛ 'si "man te waa ye 'e 'tɔdɪ o "srɔn "bɛ, -yɛɛ "wean 'wɪ 'tɔ 'ka o 'ji -e 'o vɪ dɪ. ¹⁵ Tɔɔn en o 'nan -wɪɛ 'nan 'o 'man 'tɛn "tiennɔn. -A -nan nen -sa -fɔla tin 'banɔn 'bɔ yei. ¹⁶ En waa laabudɪ 'sia 'o cin lɔ 'nan: <Kaa dra minnun 'labɛ -wɪɛ 'kɔ? Zeruzalem 'nɔn pɛɛnɔn -a -ci -tɔa 'wein, 'nan -cɛ -srɔn "wɪ -dan nen 'labɛ -wɛɛ drɛ. En -ka'a 'kɔlaman -a -sa -fɔdɪ -a

dt. ¹⁷Pian -e o “fli zɛ, -e -wee 'wɪ 'bɔ 'e vɪlɛ 'e fuila “man “minnun pɛɛnɔn 'va dɛ, -kaa 'wɪ 'plɑ -wɛ 'klagla 'nan, te o 'wɪ tin 'ba min -tv lɛ “nyian -wee Zozi zɛ -a 'tɔ da dɪ.»

¹⁸Tɔɔn en o Zan 'lee Pieri laabu, en o 'wɪ 'plɑ -wɛ 'klagla 'nan, te o 'wɪ tin 'ba “nyian minnun lɛ Zozi 'tɔ da dɪ, en te 'o 'wɪ “paa “nyian minnun ji Zozi 'tɔ da dɪ.

¹⁹En Pieri 'lee Zan “e 'nan -wɛ 'nan: «'Wɪ nen e cɪ tɪglɪ bɛ, 'ka vɪ 'ka 'bɔ 'a: 'Kv 'ta wɪla 'ka wei da, -baa 'kv 'ta wɪla Bali wei da? ²⁰Pian 'kue vɛ bɛ 'wɪ nen kua -nan 'yɪ, en kua 'man bɛ, kv'a 'kɔlaman -e 'kv 'lebo 'plɑ “da -a 'wɪ zɛ -a vɪdɪ -a dɪ.»

²¹Tɔɔn en tin 'banɔn 'wɪ 'plɑ “nyian -wɛ 'klagla 'kpa, en o -si -nɔn -wɛ 'nan 'o 'kv. Tin 'banɔn 'bɔ 'ka -kɔlale -si -tv vɪdɪ -a -e 'o 'wɪ 'nɔn -wɛ “dɪ, kɔɔ minnun pɛɛnɔn a Bali 'tɔ bɔnan 'wɪ nen e dre bɛ -yee “wean. ²²En “nyian min -srandɪ “tra “nen -cɛ -srɔn “wɪ zɛ e dre, en -cɛ 'si “man “bɛ, min ceje nen -a lɛ -fuba sinjen -cia “bɛ -nyren.

Zozinɔn Bali tru 'ba

²³Zɪ o 'si o man bɛ, en o -kv 'o “bɪ Zozinɔn -mienun va, en 'wɪ nen Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee min cejenun -a 'vɪ -wɛ “bɛ, o -wee 'vɪ. ²⁴En zɪ o 'wɪ zɛ -a 'man bɛ, o pɛɛnɔn 'ci dre 'tv, en o Bali tru 'ba 'nan: «'Kv 'san, yɛ 'trɛ dre, yɛ lakɔlɛ 'plɑ, yɛ jemɛ 'lee 'e 'va fenun pɛɛnɔn dre. ²⁵Yɛ 'pa 'kv tra David 'le 'yɛ lei 'saun 'a 'nan: «Mɛ “le “wean nen 'bli a 'e 'fɔdɪ 'leglɔn pɛɛnɔn da minnun ji zɛ,

en -mɛ “le “wean nen 'wɪ nen -a -ci “ka “dɛ,

-a -cin a minnun ji zɛ?

²⁶Treda mingɔnnen nun 'o man wɪv 'kuli da,

en 'o 'ci 'pa 'o 'vale minnun tanɔn 'a Minsan Bali 'lee -yee min nen yaa 'si “va en yaa 'pa 'sia 'nan 'e min 'si 'wɪ 'ji bɛ o man.»

²⁷'Wɪ 'kpa nen, -yɛɛ cɪ 'nan Erodi 'lee Ponzv Pilati 'o cin 'yɪ 'flɑ zɛ -a da 'o 'vale -pennɔn 'lee Izrael 'nɔn 'a, en 'o 'ci 'pa 'i 'suzan 'saun Zozi nen yia 'si “va, en yia 'pa 'sia, 'nan 'e min 'si 'wɪ 'ji bɛ -a man.

²⁸'Wɪ nen yia 'vɪ 'i 'bɔ 'le 'pleblɛ 'lee 'i 'bɔ 'ci 'sɔ 'a 'e 'cɛn bɛ, -a 'bɔ nen waa 'le sɔɔ.

²⁹-Yee “wean, 'bɛ nen 'gʊɛ Minsan Bali, 'i 'wɪ nen waa dra -wɛ “bɛ, 'i 'yɪ 'i dre -e 'i 'sɔnɔn 'o 'yɛ 'wɪ 'nɔnɔn vɪ minnun lɛ yɪ -teradɪ 'o 'fli da -a. ³⁰'I 'yɛ 'pleblɛ 'ci -kɔn 'dɔ -e 'i 'sɔnɔn 'o -cɛ 'si minnun man -e 'o 'lebo “fɔ wunun 'lee -cɛ -srɔn “wunun dre 'i 'suzan 'saun Zozi nen yia 'si “va “bɛ -a 'tɔ da.»

³¹Zɪ o cɛɛn Bali tru 'badɪ man bɛ, en fenan nen o cɪ 'o cin vɪdɪ bɛ -a -nan nyɔɔndɪ 'sia, tɔɔn en Bali lei 'saun o pɛɛnɔn 'fa, en o Bali -le 'wɪ 'nɔnɔn vɪdɪ 'sia minnun lɛ te “klan 'ka o ji “nyian dɪ.

Zozinɔn 'pa 'o cin va 'wɪnɔn drenan

³²Minnun pɛɛnɔn nen o yɪ -tera Zozi Crizi da bɛ, o dre min -tuwli “a, o cɪ wɪ a -tuwli. -Te min -tv yɪfɛ a bɛ, te o pɛɛnɔn 'le vɛ nen. ³³'Pleblɛ -dan nen -wɔ “bɛ, -a 'bɔ 'a nen o Minsan Zozi 'le wluandɪ -kanɔn 'va wɪ vɛ minnun lɛ, en “nyian bɛ, Bali -le -fɛa a o man 'kpa. ³⁴Fɛ -tv 'ka 'kle min -tv man o va dɪ. Kɔɔ minnun nen -wee fei 'lee 'kɔnnun a bɛ waa -tan, en o -ta -a man “lala -a, ³⁵en waa -sran Zozi 'le 'pasianɔn 'wlu. Zozi 'le 'pasianɔn zɛ, o min -tv “le “nɔn “lɛ zɪ “lala 'wɪ cɪ “man “bɛ -yee 'wɪ zɪ.

³⁶Levi min -tv a o va, waa -ya Sipri 'leglɔn 'ji, -a 'tɔ nen Zozefv, en Zozi 'le 'pasianɔn -a 'tɔ 'pa “nyian Barnaba, 'bɛ 'ci 'bɛ cɪ 'nan min nen e min “koe -tɔa 'e da.

³⁷-Yee fei nen 'e 'lɔ bɛ yaa -tan, en e -ta -a man “lala -a, yaa -sran Zozi 'le 'pasianɔn 'wlu.

Anania 'lee Safira -le 'wɪ

5 Pian min -tv a, -a 'tɔ nen Anania, 'o 'vale 'e nan Safira -a o 'wee -yɔ -tan.

² Yaa man “lala -mie 'si “va, en yæe 'pla 'yee ve -a, -a nan -a -tɔa zɛ, en e -ku -a -nyranman -a Zozi 'le 'pasianɔn lɛ.

³ Tɔɔn en Pieri “e -yre 'nan: «Anania, -me “le “wean nen 'i 'fli 'tɔl en Satan wla 'i 'ji, en i 'wlu 'sen Bali lei 'saun lɛ, en i 'yie -yɔ man “lala -mie 'pla 'yie ve -a? ⁴ I 'bɔ 'le -yɔ nen, en yia -tan. En zɪ yia -tan, -a man “lala be, 'i 'bɔ 'le ve “cɛɛ dɔv? En -me “le “wean nen 'wɪ 'wɪdɪ zɛ, yia nɔn 'i 'ji? Minnun lɛ “cɛɛ i 'wlu 'sen dɪ, 'pian Bali lɛ nen i 'wlu 'sen.»

⁵ Zɪ Anania 'wɪ zɛ -a 'man be, e -tria, en e -ka. Minnun pɛɛnɔn nen o 'wɪ zɛ -a 'man be, “klan -dan -sen o ji. ⁶ -Gobonun nen -nan be, o sɔ 'pa -a -kadt man, en o -ku -a wulɛ.

⁷ -A -nan 'mɔn -trilii, “be -sru en -a nan -ta, te 'wɪ nen e drɛ be, ya'a tian “e “manlɛ dɪ. ⁸ En Pieri -a laabv -yrɔ 'nan: «-Yɔ nen kaa -tan be, -a man “lala nen 'gɔ?»

En -a nan -a wun -fɔ 'nan -a man “lala nen be.

⁹ Tɔɔn en Pieri “e -yre 'nan: «-Me “le “wean nen 'ka 'ci 'pa, en ka Minsan lei 'man -tan? “I 'yɪɔ, minnun nen wei -sran 'wɔ be, o nen 'kɔn 'le “nen “be, o “ta -ko “nyian “yie “a.»

¹⁰ Nun tɔɔn e -tria Pieri 'wlu, en e -ka. -A -nan nen -gobonun wla o 'bɔ “man te e ya 'e 'kadt, en waa 'sia o -ku -a wulɛ 'e -sran “srɔn. ¹¹ -Leglizɪ 'nɔn 'lee minnun pɛɛnɔn nen o 'wɪ zɛ -a 'man be, “klan -dan -sen o ji.

Zozi 'le 'pasianɔn minnun “kaga beli

¹² Zozi 'le 'pasianɔn 'lɛbo “fɔ wɪ 'lee -cɛ -srɔn “wɪ “kaga dre minnun yie man. Zozinɔn pɛɛnɔn a 'o cin yɪdɪ Bali -pan 'kɔn 'le “nen “nen waa 'tɔ 'pa Salomɔn man be -a -nan. -A -nan nen 'o cin ye 'e 'cɛn. ¹³ En minnun nen o 'ka Zozi 'va dɪɛ o -tɔ 'ka -plɪlɛ o man dɪ, 'pian te o Zozinɔn 'tɔ “yɪ “ve. ¹⁴ Minnun “kaga “yɪ -tera Minsan da, -e 'e 'sia lɔmɔn 'lee 'klɔn-

mɔn man, te o -ko -sendɪ -a Zozinɔn 'va.

¹⁵ Minnun 'bɔla 'ji -cɛ -tɛnɔn 'a 'fla yei, te o -cɛ -tɛnɔn 'bɔ nyianla -saa 'lee nyin-nan “dave -mienun da. Minnun zɛ, waa “nrɔnman 'o 'ji, 'nan -te Pieri “ɛ ci -e -a fulɔ lei “tun 'e 'ci min -tɔ da 'fendaa.

¹⁶ Minnun “kaga “sia 'flanun nen Zeruzalem “srɔn “be -a da, te o -taa “nyian -cɛ -tɛnɔn 'lee minnun nen pɔn 'e 'pɛ klɛ o man be waa, te o pɛɛnɔn “belia.

Minnun 'te 'pa Zozi 'le 'pasianɔn da

¹⁷ Man budɪ wlala Bali -pannɔn 'tazan 'lee Saduze 'nɔn 'ji Zozi 'le 'pasianɔn man.

¹⁸ -A -nan nen o Zozi 'le 'pasianɔn 'kun, en o o -fɔ -pɔ 'kuin. ¹⁹ 'Pian zɪ -pei 'tan be, en Minsan -le 'pasiazan -tɔ -ta -pɔ 'kɔn 'le 'sɔlɛ o da, e o 'bɔla bei, en e 'nan -wle 'nan: ²⁰ «Ka 'ku Bali -pan 'kuin -e 'ka Bali wei nen e 'belidɪ -nɔn “be -a -nan wɪ vɪ minnun lɛ.»

²¹ En o wɪ “man. Bodrun puunɔn o -ku Bali -pan 'kuin, en o 'wɪ “paadt 'sia minnun ji.

Tɔ 'bɔ zɛ -a wlu be, Bali -pannɔn 'tazan 'lee 'e “srɔnɔn tin 'banɔn cin 'yɪ 'o 'vale Zuif min cejenun -a. En o minnun 'pa 'sia -pɔ 'kuin 'nan 'o 'ta Zozi 'le 'pasianɔn 'a. ²² 'Pian, minnun nen o o 'pa 'sia be, wa'a Zozi 'le 'pasianɔn yɪlɛ -pɔ 'kuin dɪ. En o 'li 'o da tin 'banɔn 'va, o 'wɪ zɛ -a 'sinan 'pa -wle. ²³ Waa 'vɪ -wle 'nan: «-Pɔ 'kɔn a 'e 'fɔdɪ -ji “fo, en 'sounjanun a -a 'le “nen 'pian zɪ ku 'kɔn 'le 'sɔ be, ku'a Zozi 'le 'pasianɔn yɪlɛ -ji dɪ.»

²⁴ Zɪ min nen o yie -tɔa Bali -pan 'kɔn 'va be, 'lee Bali -pannɔn 'tanɔn 'wɪ zɛ -a 'man be, wa'a 'wɪ 'tɔ yɪlɛ -e 'o vɪ Zozi 'le 'pasianɔn 'le 'sandɪ da dɪ, en waa laabv 'o cin lɔ 'nan, -me “wɪ 'be ci zɛ.

²⁵ -A -nan nen min -tɔ -ta -a vɪlɛ -wle 'nan: «“Ka 'yɪɔ, minnun nen ka o -fɔ -pɔ 'kuin 'gɔɛ, o ya 'wɪ “paanan minnun ji Bali -pan 'kuin.» ²⁶ En min nen e yie -tɔa Bali -pan 'kɔn 'va be 'lee 'yee minnun -ku o 'kunlɛ, en o -ta waa. 'Pian wa'a dreɛ -

sa -a dt, koo “klan a o ji 'nan minnun “ta -kole weenman 'o 'va.

²⁷Zi o -ta waa be, en o -ku waa tin 'banon 'le. -A -nan nen Bali -pannon 'tazan 'wi laabu -wlo. ²⁸E 'nan -wle 'nan: «Ku 'wi 'pla 'cee 'kagla 'nan, te 'ka 'wi “paa “nyian minnun ji 'to 'labe -a da dt. “Ka 'yio “le kaa dre, en 'cee 'wi “paadi fuila “man Zeruzalem “fo, en ka 'nan minnun le 'nan, 'kue min zie -a -te.»

²⁹Toon Pieri 'lee Zozi 'le 'pasianon -mienun -a 'vi -wle 'nan: «Bali wei da nen min 'ta 'wula 'e 'flin 'vaa -e 'e 'ta wula min wei da. ³⁰Zozi nen kaa -te -a -peindt -a yiba “plan da be, 'ku tranun -le Bali -a wluun -kanon 'va. ³¹Bali -a -nyran 'e 'pe “yi “da, en yaa dre min 'sizan 'wi 'ji -a. En yaa dre min tazan -a. Yaa dre zie 'nan -e Izrael 'non o 'si 'o dre 'wi -wliid “man -e Bali 'e -wee 'wi 'wliid 'fui. ³²Ku ya 'wi zie -a -nan yunon 'a, en lei 'saun nen Bali -a -non minnun nen o 'ta 'wula Bali 'bo wei da be -wle “be, e ya “nyian -a -nan yizan -a.»

³³Zi tin 'banon 'wi zie -a 'man o da be, en 'bli 'fo o ji 'e 'ciula “da, o ya “vale o Zozi 'le 'pasianon 'bo -teeman. ³⁴Pian Farizen min -tu nen waa laabo Gamaliel, e Moizi -le -pei 'fluba “paaman, en minnun peenon -a bo “be, e -to lou tin 'banon yei, en e 'nan 'o Zozi 'le 'pasianon 'man 'ten “tiennon. ³⁵-A -nan nen e 'nan tin 'banon le 'nan: «Izrael 'non, 'wi nen ka “ta -a dra minnun 'labe -wle “be, 'ka 'wulo -ji “nrn “da 'kpa. ³⁶Min -tu nen waa laabo Teida be, e 'bola -a -nan 'ka tian 'monle “buu dt. Zi -yee 'wi 'bola zie, e 'nan 'e 'fli man 'nan 'e ya min -dan tu -a, en min -yaa sinjen soonla -a -sru. Pian waa -te, en minnun nen o soonla -a -sru “be o fuila “man. Min -tu 'ka “nyian -fule -nan dt. ³⁷“Be -sru, te min “nrondt tu 'bo, en Galile min Zuda “e “ta wu, “be minnun “kaga “sen 'e -sru. Pian wee 'te “nyian, en minnun peenon nen o soonla -a -sru “be, o fuila “man. ³⁸Be nen 'gve

maan ve 'cee 'nan, te 'ka “træn “to “nyian minnun 'labe o va dt, en 'ka 'si o man 'o 'ku. -Yee ci 'nan, -te -wee 'wi nen 'o ci “man “be 'nan min wei da nen o 'ta 'wula be, “te 'li 'pei te -a 'wi 'nyan. ³⁹Pian -te Bali wei da nen o 'ta 'wula be, “te ka'a 'kolaman o fuiladi -a “man “di. 'Ka dre “yi, “tooo 'ka 'kuli -tan Bali man.»

Toon en tin 'banon -a 'sia Gamaliel -le ve da. ⁴⁰O Zozi 'le 'pasianon laabu, en o 'nan 'sounjanun le 'nan 'o o -son -ngble -a, en o 'wi 'pla -wle 'nan, te 'o 'wi tin 'ba “nyian min le Zozi 'to da dt. Toon en o 'si o man.

⁴¹-A -nan nen Zozi 'le 'pasianon 'si tin 'banon 'le. O 'si o 'le ci “nrn -a, koo 'o yra 'yi Zozi 'to 'ji. ⁴²Yi -tudv peenon man te o ya Bali -pan 'kuin 'lee 'wee 'konnun -ji, wa'a 'flinle 'wi “paadi -a dt, en wa'a 'flinle Zozi Crizi -le 'wi 'nonnon vidi -a minnun le dt.

O Etienen 'lee min 'shædu 'si “va -e 'o 'pa Zozi 'le 'pasianon 'va

6 Tu zie -a man te Zozinon a bonan “kaga “be, en minnun nen o Grek wei -foa “be, o Zuif 'non nen o Ebre wei -foa “be, o man 'wi 'pla 'nan, tu peenon man, -te “wee -blifun -pli “be o ci “saan 'o 'va -calenun man. ²En Zozi 'le 'pasianon 'fuda “fli Zozinon peenon cin 'yi, en o 'nan -wle 'nan: «E 'ka “yi, -e -kaa Bali -le 'wi 'tu -e -kaa “træn “to -blife -le 'wi “ji dt. ³-Yee “wean “bunun, 'ka min -wee 'ka 'va 'srovli -e -kaa o 'pla 'nyranman zie -a da. O 'non zie, 'o 'to “yi 'e 'kon minnun 'le, 'o 'kon minnun nen o 'ta wula Bali lei 'saun 'le 'wi da be waa, en 'o 'kon 'wi 'tonon 'a. ⁴-Cee ve be, -e -kaa yie 'traa Bali -le 'wi da te -kaa Bali tru “baa.»

⁵'Wi zie, e Zozinon peenon 'ci 'so, en o Etienen -to. Etienen zie, e yi -teala Bali da 'kpa, en e 'ta 'wula Bali lei 'saun 'le 'wi da. En o Filipu 'lee Prokor 'lee Nikanor 'lee Timon 'lee Parmena 'lee Antios min Nikola nen e dre Zuif min -a be, o 'yi.

⁶ Zozinon o koon Zozi 'le 'pasianon le, toon en 'o 'pe 'pla o da, en o Bali tru 'ba -wle.

⁷ Bali -le 'wt 'nannon 'ko fuiladu -a "man, te Zozinon 'ko bodt -a "kaga Zeruzalem, en te Bali -pannon "kaga 'ta wula "nyian Zozi 'le 'wt da.

Minnun Etienen 'kun

⁸ Bali 'yee 'pleble 'lee 'yee yidt "yi "non Etienen le, -a 'bo 'a nen e -ce -srnon "winun 'lee 'lebo "fo wunun dra minnun yie man. ⁹ Pian minnun nen o -ko Bali tru 'bale noannun nen o 'si o man be, -wee cin yu 'kuin be, o -sa -fodt 'sia 'o 'vale Etienen -a. Minnun zue Zuif 'non nen waa, o "sia Sirene, en o -mie "sia Alezandri, en o -mie "sia Silisi 'lee Azi 'leglon 'ji. ¹⁰ Pian Etienen o "kle "sa -fodt -a. -Yee ci 'nan 'wt 'todt nen Bali lei 'saun -a -non -yre "be -a 'bo 'a nen 'e "we.

¹¹ En o -ku -fole minnun -sru "lala -a 'nan 'o vt Etienen man 'nan, 'o 'bo "man te e ya Moizi 'lee Bali 'to srenan. ¹² Wt zue, e 'bli 'fo min cejenun 'lee 'fluba 'ci vnon 'ji, en o -ku -a 'kunle -sa -a, en o -ku -a tin 'banon 'cein -da. ¹³ O -fo "nyian minnun peenun -sru, en 'o 'ta 'wlu 'senle "man "nyian. Waa 'vt 'nan: «Min 'gve, e wu 'wlidt Bali -pan 'kon nen Bali -le ve -a be -a man, en e wu "nyian -wlidt Moizi -le -peinun man. ¹⁴ Kua 'man "da 'nan: Nazaret min Zozi 'kon zue -a -wia, en Moizi -le -peinun nen yaa -to -kaa tranun le be, Zozi -a limlan -e -ka'a vile -kaa 'ta wula "da "dt.»

¹⁵ -A -nan nen minnun peenon nen tin 'banan be, 'o yie 'sen Etienen da, en waa yra 'yu "le Bali -le 'pasianon nen laji be -a -tu -zu.

Etienen 'wt tin 'ba tin 'banon le

7 Toon en Bali -pannon 'tazan -a laabu Etienen -l 'nan: «Wt 'kpa nen?»

² En Etienen "e 'nan: «An "bvunun, 'an "tunun, 'ka "trcon "to 'an wei le. 'Li 'kpa

te Abraam -nyeanla Mesopotami be, en -cee Bali nen -a -koon "manve "ka "dte, 'e 'fli koon -yre 'vaa, en e -ku -nyenlea Aran.

³ E 'nan Abraam le 'nan: <'I 'si 'yie 'leglon 'ji, 'i si 'i 'mangulinun va, -e 'i 'ku 'tre nen an "ta -daa -a -koonle 'yie 'gve -a da.>

⁴ En Abraam 'si Kalde 'leglon 'ji, en e -ku -nyenlea Aran. E -fv -nan nun. Zi -a "tu "ka be, en Bali -ta -a 'leglon nen ka ci -ji ceegv 'gve -a -ji. ⁵ Bali 'ka -yee -yo -nonle 'leglon zue -a -ji dt. Bali 'ka -yee "blunan "wennan 'nonle dt. 'Pian e -to 'e wei da 'nan 'e 'leglon zue -a -non -yre -yee ve -a, en -yee -sru 'e -non -a klu le. Bali 'wt zue -a 'vt, te Abraam -le 'nen "ka "dt. 'Pian Bali -a 'vt 'nan:

⁶ <'Leglon nen -pen da be, -a 'ji nen 'i kludanon -nyeanla. O -koon "minnun -le noannun -a -nan nun.

Minnun 'te "paa o da le -yaa sinjen wlu.

⁷ Pian 'leglon nen o dre -wee noannun -a be,

an 'wt "nen -koonman -wle. 'An 'bo Bali 'be 'vt.

"Be -sru 'i kludanon lia 'o da -e 'o 'ta 'an tru 'ba Kanan 'leglon 'bo 'gve -a -ji.>

⁸ Bali -to 'e wei da Abraam le 'nan e 'leglon zue -a -non -yre. -A -non -koon "ve nen 'e 'fodt -klonmnon -va -a. -Yee "wean Abraam Izak -ya, en yaa -fo -klonmnon -va -a -ya yi 'scravli "da. -A -tuwli "nen Izak "e dre Zago le, en Zago "e dre "nyian 'yee 'nennun -fuda "fli "nen -kaa tra "le "tranun -a be -wle.

⁹ Zozefv "bvunun man bv Zozefv -va, en waa -tan "le non -zu Ezipti. 'Pian Bali 'pa "va, ¹⁰ en yaa 'si 'wt 'pleble peenon 'ji. Bali 'wt 'todt -non -yre, en Ezipti mingon -nen -a 'yu "yi. Mingonnen zue e Zozefv -to 'e 'wluzan -dan tu -a Ezipti 'leglon da 'lee 'e yufenun da.

¹¹ Tɔɔn en dra -dan tu -ta Ezipti 'leglɔn 'lee Kanan 'leglɔn 'ji. Dra zɛ -a cibɛn a "bɔv "le "wean, -kaa tranun 'ka 'blɛfɛ ye -e 'o -blɪ dt. ¹² -A -nan nen Zago -a man 'nan -blɛfɛ a Ezipti, en e Zozɛfɔ "bɔvunun nen -kaa tranun -a bɛ, o 'pa 'sia 'e tɛdɛ. ¹³ -A "flizan da bɛ, en Zozɛfɔ 'e 'fli -kɔɔn 'e "bɔvunun lɛ. -A -nan nen Ezipti mingɔnnen Zozɛfɔ 'sinan 'tɔ. ¹⁴ Zozɛfɔ "e 'nan 'e "bɔvunun lɛ 'nan, 'o 'ku 'e "tɪ Zago 'si 'o -taa. -A "tɪ Zago 'lee 'e 'mangulinun a min -fuba 'sɔravli 'wɛ 'soolu. ¹⁵ Zago 'ku Ezipti, en e -ka -nan nun 'o 'vale 'yɛɛ 'nennun nen -kaa tranun -a bɛ waa. ¹⁶ O -ta o pɛɛnɔn wɔlɛ Sizɛm 'fla Kanan 'leglɔn 'ji. Minnun o 'wɔ min wɔnan nen Abraam -a 'lɔ "lala -a Emor -pɪnun lɔ bɛ -a -nan.

¹⁷ Zɪ tu nen Bali 'e wei -nɔn Abraam lɛ 'nan e 'wɪ 'tu dra -yɛɛ "bɛ, e ya bɔnan -kogo bɛ, en Abraam kludanɔn fadt 'sia "da, en o bɔdt 'sia "kaga Ezipti 'leglɔn 'ji. ¹⁸ -A -nan nen mingɔnnen -trɛ -tu mingɔnnen -blɪdt "sia Ezipti 'leglɔn da. Mingɔnnen zɛɛ, ya'a Zozɛfɔ -tɔlɛ dt. ¹⁹ -A mingɔnnen zɛɛ, e -cɛɛ minnun sɛɛ paa, en e 'tɛ 'pa -kaa tranun da, e -tɔ -kaa tranun man -sa -a, 'nan 'o 'si 'nen 'linennun -sru, -e 'o kaa.

²⁰ -A tu zɛɛ -a man nen o Moizi -ya. Moizi 'sɔ Bali lɛ tɪglɪ, en e -fɔ 'e "tɪ "lɛ "kɔnnen mlɛn yaaga tɛ e 'nyɔn -mlɪan. ²¹ En zɪ o 'si -a -sru "bɛ, -a -nan nen Ezipti mingɔnnen 'lu -a 'sia, en yaa 'lɛbɔ "lɛ 'yɛɛ 'nen 'zɔ. ²² O Moizi 'lɛbɔ Ezipti 'nɔn 'lɛ 'wɪ 'tɔdt -a, en Moizi 'lɛwɛi 'lee -a drɛ wɔnun -a kɔɔn 'nan e ya min 'plɛblɛ 'a.

²³ Zɪ Moizi lɛ 'bɔ -fuba sinjɛn bɛ, -a -nan nen -a -cɪn -trɔɔ "ji 'nan 'e 'ku 'e "bɔvɪ Izraɛl 'nɔn 'nanjɛn. ²⁴ En e Ezipti min -tu 'yɪ, tɛ e ya 'tɛ 'panan Izraɛl min -tu da, tɛ -a -cɪ "ka "dt, en e 'padɪ 'sia Izraɛl min zɛɛ -a va, en Ezipti min -ka -yɛɛ. ²⁵ Moizi 'e 'cɪ nɔn 'nan 'e "bɔvɪ Izraɛl 'nɔn -a -cɪ -tɔɔ paan 'nan Bali 'e 'si "va 'nan -e 'e 'o 'si nɔnba -ji. 'Pɪan wa'a -cɪ manlɛ dt. ²⁶ "Bɛ -sru, tu cɛɛn tɛ Moizi Izraɛl 'nɔn "fli "yɛ

tɛ o ya 'wɪ 'blɪnan, en e ya "vale e o yɛi "paamlan. E 'nan -wɛlɛ 'nan: <An beenun, ka ya "bɔvunun -a. -Mɛ "lɛ "wean nen ka 'tɛ "paa 'ka cɪn da tɛ -a -cɪ "ka "dt?>

²⁷ 'Pɪan min nen e cɪ 'tɛ 'panan 'e bɔɛzan -tu da bɛ, e 'nan Moizi lɛ 'nan: <Tɛ i -tɔ 'ku 'tazan -a? -Tɛ i -tɔ 'kɛ tin 'bazan 'a? ²⁸ I ya "vale 'yɪan -tɛɛ "lɛ zɪ i Ezipti min -tɛ 'sɪ bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔv?> ²⁹ Zɪ Moizi 'wɪ zɛɛ -a 'man bɛ, en e -tɛ -ji, e -ku yɔɔlɛ Mandian 'leglɔn 'ji. E 'nen 'ya -nan nun "fli.

³⁰ Lɛ -fuba sinjɛn "bɛ -sru, en Bali -lɛ 'pasiazan -tu 'e 'fli kɔɔn -yɛɛ "bui "da Sinai pɔn "sɔn. 'E 'fli kɔɔn -yɛɛ 'tɛ nɛn yɛi yɪbanɛn 'tu -va. ³¹ Zɪ Moizi 'wɪ zɛɛ -a -nan 'yɪ bɛ, 'wɪ -a 'kan, 'pɪan zɛ e ya -plɪnan "man 'nan -e 'e -nan 'yɪ bɛ, en e Mɪnsan wɛi 'man 'nan: ³² <An ya 'i tranun -lɛ Bali -a. An ya 'i tranun Abraam 'lee Izak 'lee Zago 'lɛ Bali -a.> En Moizi nɔɔndɪ 'sia, ya'a -kɔlɛ Bali -nanjɛndɪ -a dt.

³³ -A -nan nen Mɪnsan "e -yɛɛ 'nan: <I 'yɛi -manwua 'sɔ 'i 'cɛɪn -man, kɔɔ fɛnan nen i cɪ 'i 'tɔdt bɛ, e yɛɛ kɔnglɔn 'mɛn vɛ -a. ³⁴ An 'mɛn minnun nen Ezipti bɛ, -wɛɛ yɛɛ yɪdt 'yɪ, an -wɛɛ -paandɪ 'man, en an sɔɔnla 'nan -e 'an o 'si nɔnba -ji. -Yɛɛ "wean, mɛɪn "paa -sia Ezipti 'leglɔn 'ji.>

³⁵ Moizi -towli "nɛn, "nɛn minnun zɛɛ wa'a yɛlɛ "yɪ "dt, waa 'vɪ "man 'nan: <Tɛ i -tɔ 'ku 'tazan -a? -Tɛ i -tɔ 'kɛ tin 'bazan 'a?> bɛ, -a 'lɛɪn nen Bali -a 'pa 'sia 'nan 'e 'tɔ o tazan 'lee o 'sɪzan nɔnba -ji -a. Bali -lɛ 'pasiazan -tu 'bɛ 'e 'fli kɔɔn -yɛɛ yɪbanɛn 'va, en e 'wɪ zɛɛ -a 'vɪ -yɛɛ. ³⁶ Moizi 'bɛ o 'si Ezipti 'leglɔn 'ji -cɛ -sɔn "wɪ 'lee 'lɛbɔ "fɔ wɔnun drɛdt -a. -Cɛ -sɔn "wɔnun zɛɛ yaa drɛ Ezipti 'leglɔn 'ji, en yaa drɛ jɛmɛi 'tɛndɛn man, en yaa drɛ "bui "da lɛ -fuba sinjɛn wɪlu.

³⁷ Moizi 'bɔ zɛɛ, -yɛɛ 'vɪ Izraɛl 'nɔn lɛ 'nan: <Bali -taa "talɛ Bali 'lɛwɛi vɪzan -tu nen "lɛ 'mɛn 'wɪ 'zɔ bɛ -a 'cɛɛ. -A Bali 'lɛwɛi vɪzan zɛɛ, 'ka 'bɔ 'va nen e bɔala.> ³⁸ Tɔ nen Izraɛl 'nɔn 'o cɪn 'yɪ "bui "da bɛ, Moizi 'bɔ 'bɛ 'tɔ Bali 'lee Izraɛl 'nɔn yɛi, e

-tō 'ka tranun 'lee Bali -le 'pasiazan nen e 'wɪ tin 'ba -yre Sinai pōn da be o yei. Moizi le nen Bali wei nen e 'belidɪ -nōan "be, Bali 'bō -a -nōn 'nan 'e vɪ 'cɛɛ.

³⁹ En -kaa tranun 'ka -a wei 'silea 'wɪ 'kpa -a dɪ, o 'ci 'pa "man. En waa nrōn 'o 'ji 'nan 'o lia 'o da Ezipti 'lēglōn 'ji. ⁴⁰ Waa 'vɪ Arōn le 'nan: <I -cee balinun dre -e 'o 'si -kōōn -cɛɛ. -Yɛɛ cɪ 'nan Moizi 'bō nen e -kaa 'si Ezipti 'lēglōn 'ji be, 'wɪ nen e 'bō "man "nun be, -ka'a tōa dɪ.> ⁴¹ -A -nan nen o fɛ -tɔ dre "le tri -zɔ 'nan -e 'o -pan, en o tri zɪɛ -a -pan. En o ci "nrandt 'sia 'o 'bō 'pe dreve le. ⁴² Tōōn en Bali 'e koda -tō o va, e o 'tɔ 'nan 'o laji fenun -pan "le zɪ e cɪ 'e 'cren -tɛdɪ Bali 'lewei vɪnōn 'le 'fluba 'ji be -yee 'wɪ 'zɔ. E ya 'e 'cren -tɛdɪ 'nan:

<Izrael 'nōn, le -fuba sinjen wlu te ka ya "bui "da be, ka -wi -tɛ 'men? En ka 'sraga dre 'men?

⁴³ -Ceje!

'Pian 'cee bali nen waa laabo Molok be -yee -tandan nen 'ka 'lō, 'lee 'cee bali Rōnfa -le mlen cren nen kaa dre be, -nyren 'ka 'lō.

Fenun nen kaa dre 'nan

-e 'ka -pan be -nyren 'ka 'lō.

-Yee "wean nen an 'ka "tua, an -ko 'ka 'a Babilōn 'lēglōn -sru, ka dra -wee nōannun -a.>

⁴⁴ Te -kaa tranun a "bui "da be, -tandan nen Bali -taa "ji be, e ya -wlo. Moizi -tandan zɪɛ -a -tō "le zɪ Bali -a 'vɪ -yre "be -yee 'wɪ 'zɔ, en -a 'lein nen yaa 'yɪ be, -nyren yaa -tō. ⁴⁵ "Be -sru en -tandan 'lein zɪɛ, e -fɔ -kaa tranun -le 'nennun lō. Zozue -trōa o 'le, en o -kv -nyenlea 'lēglōn nen Bali -a -ji 'nōn 'pin o 'le be -a -ji. O -kv -tandan zɪɛ -a 'lēglōn zɪɛ -a -ji, -tandan 'bō 'fɔ -nan nun -trilii, en e 'bō David da. ⁴⁶ David zɪɛ e 'sō Bali le, en yaa laabo Bali lō 'nan 'e 'si -nōn 'yre -e 'e 'kōn 'tō -yre, 'dɔ -e Bali nen Zago kludanōn 'le Bali -a be 'e -nyran ji, ⁴⁷ 'pian Salomōn 'be 'kōn zɪɛ -a -tō Bali le.

⁴⁸ Te e ya 'e vɪdɪ 'nan Bali nen min ta lou "be ya'a 'nyeanla min -tō 'kōn -ji dɪ. Bali 'lewei vɪzan 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ 'e 'cɛn. Yaa 'vɪ 'nan:

⁴⁹ <An Minsan, 'men mingōnnen pein a labli 'ji,

en 'tre a 'an 'cɛin -trōa "dave -a.

'Kōn "cɛn "nen ka -kōlaman -a -tōdɪ -a 'men?

En nyin zia 'be -kōan 'an 'flinla "nan "a?

⁵⁰ -Yee cɪ 'nan 'an 'bō 'pe dreve fenun pɛɛnōn zɪɛ -a.> »

⁵¹ En Etienen "e 'nan tin 'banōn le 'nan: «Ka ya minnun nen 'wɪ 'ka 'ko o -wulo -ji dɪɛ, waa. Ka ya "le minnun nen wa'a Bali tōa dɪɛ -wee 'wɪ 'zɔ. 'Ka "trōɛn "a "yuyu, en 'ka 'ci 'pa Bali lei 'saun 'le 'wɪ man "le 'ka tranun 'zɔ. ⁵² Bali 'lewei vɪzan "cɛn "da nen 'ka tranun 'ka 'tɛ 'palɛ dɪ? Bali 'lewei vɪnōn nen waa 'vɪ 'nan Bali -le min tɔglɪ -taa "tale be, 'ka tranun o tɛɛ, en 'cɛɛ min tɔglɪ zɪɛ 'be 'nōn "nyian minnun le, en waa -tɛ. ⁵³ Zɪ Bali -le -pei -tō wunun cɪ be, Bali -le 'pasianōn -a -nōn 'cɛɛ, en ka'a 'ta wulea "da "dɪ.»

Minnun Etienen -tɛ, en Saul 'tɛ 'padɪ 'sia Zozinōn da

⁵⁴ Zɪ tin 'banōn 'wɪ zɪɛ -a 'man be, 'bli 'fɔ o ji Etienen man, en 'o 'she da -blɪdɪ 'sia. ⁵⁵ 'Pian Etienen nen 'e fadɪ Bali lei 'saun 'a be, 'e yɪɛ 'tō laji, en e Bali -le 'tɛ 'san 'yɪ, te e Zozi ye 'e 'tōdɪ lou Bali -pe "yi "da. ⁵⁶ En e 'nan: «"Ka 'yɪɔ, an labli ye 'e 'le 'sɔdɪ, en an Blamin -pɪ ye 'e 'tōdɪ lou Bali -pe "yi "da.»

⁵⁷ Minnun -paandt 'sia 'pleblɛ, te 'o 'pe 'wle wo 'o "trōɛn 'ji. En o pɛɛnōn 'ku Etienen -va, waa 'kun. ⁵⁸ Waa plila, o -kv -a 'fla lunen, en waa -sōn -kōle -a. Minnun nen waa dre be, o 'wee sōnun -sran -gobo "tɔ nen waa laabo Saul be -a "srōn.

⁵⁹ Minnun Etienen -sōan "kōle -a, 'pian te Etienen "e Bali tru "baa 'nan: «Minsan Zozi, 'an lei -nōan 'yɪɛ 'e "pa 'ji.» ⁶⁰ -A -nan nen "e "pō sōōn, en e paan 'pleblɛ

'kpa. E 'nan: «Minsan, 'i 'wɪ 'wɪdɪt 'gʊe -a 'ce -wɫe.» Zɪ e cɛɛn 'wɪ zɪe -a vɪdɪ man bɛ, en 'e yie 'le 'wɪ.

8 Saul "le 'ci 'sɔ nen 'nan minnun Etienen -te.

Yi 'bɔ 'lein zɪe -a da nen minnun 'te 'padɪ 'sia Zozinɔn nen Zeruzalem bɛ o da. Zozinɔn pɛɛnɔn fuila "man Zude 'lee Samari 'leglɔn 'ji, 'pian Zozi 'le 'pasianɔn "o -fʊv Zeruzalem. ² En minnun nen o 'ta wɫa Bali wei tɪglɪ da bɛ, o Etienen -wʊɔ, en o -kʊ -a wʊɫe. ³ 'Pian Saul -le vɛ bɛ, e 'te 'padɪ 'sia Zozinɔn da. E -cia 'kɔnnun 'le "nen 'nan -e 'e Zozinɔn "kuun. E 'sia lumɔn 'lee 'klɔnmɔn man, e o 'kun, en e -kʊ o -fɔle -pʊ 'kuin.

Filipv Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn 'vɪ Samari 'nɔn le

⁴ Zozinɔn nen o fuila "man "bɛ, o ciɪ Zeruzalem fɛnan pɛɛnɔn 'nan Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn vɪdɪ -a minnun le. ⁵ Filipv -kʊ Samari 'leglɔn 'ji, en e min 'sɪzɔn 'wɪ 'ji -le 'wɪ 'vɪ. ⁶ Samari 'nɔn 'ta "kaga, o pɛɛnɔn o "trɔɛn "tɔ Filipv wei le 'kpa tɪglɪ, te o -ce -srɔn "wʊnʊn nen yaa dra bɛ -a -nan ye, 'lee 'wʊnʊn nen yaa vɛ bɛ, -a maan. ⁷ -Yɛɛ cɪ 'nan, -yʊ -wɫidʊnʊn nen o ya minnun -sru "bɛ o 'sɪ o -sru -paandɪ -a, en minnun nen o "tʊn "bɔ bɛ, 'lee minnun nen o -srandɪ "tra "bɛ, -ce 'sɪ o man. ⁸ -A -nan nen cɪ "nran -dan drɛ 'fla zɪe -a da.

⁹ Min -tʊ a 'fla 'bɔ zɪe -a da 'e 'cɛn waa laabo Simɔn. E fɛnʊn dra 'bui da. -Yɛɛ 'bui wʊnʊn dredɪ Samari 'nɔn 'plo 'fɔ, en yaa vɛ 'e 'fli man 'nan 'e ya min -dan a. ¹⁰ -E 'e 'sia 'nen "wɛnnɛn 'lee min ceje man, o pɛɛnɔn 'wʊnʊn nen Simɔn -a dra bɛ e o 'sianan, te waa vɛ 'nan: «Min 'labe, Bali nen, 'pleble -dan bɛ -nyren.» ¹¹ -Yɛɛ cɪ 'nan, o pɛɛnɔn -a wei "sɪala 'wɪ 'a, kɔɔ e o 'plo 'fɔ 'yɛɛ 'bui wʊnʊn dredɪ -a, -a -nan 'mɔn. ¹² 'Pian zɪ Filipv Bali -le mingɔnnɛn -blɪdɪ 'wɪ 'vɪ, te e Zozi Crɪzɪ -le 'wɪ vɛ -wɫe "bɛ, en o yɪ -tera "da. Tɔɔn

lumɔn 'lee 'klɔnmɔn pɛɛnɔn 'o -batize drɛ. ¹³ Simɔn 'bɔ "nyian "e "yɪ -tera "da, en waa -batize drɛ. Zɪ waa -batize drɛ bɛ, ya'a 'sɪle "nyian Filipv "srɔn "dɪ. -Ce -srɔn "wɪ 'lee 'lebo "fɔ wʊnʊn nen Simɔn -a -nan ye Filipv -lɔ bɛ, yaa 'plo 'fɔ.

¹⁴ Zɪ Zozi 'le 'pasianɔn nen o -fʊv Zeruzalem bɛ, waa 'man 'nan Samari 'nɔn yɪ -tera Bali wei da bɛ, en o Pieri 'lee Zan 'pa 'sia o va. ¹⁵ Zɪ Pieri 'lee Zan 'bɔla o va nun bɛ, en o Bali trʊ 'ba -wɫe 'nan -e 'o Bali lei 'saun yɪ. ¹⁶ -Yɛɛ cɪ 'nan, min -tʊ 'ka tian Bali lei 'saun yɪle o va dɪ, o 'o -batize drɛ 'e tɛdɛ Minsan Zozi 'tɔ da 'e "tʊn. ¹⁷ -A -nan nen Pieri 'lee Zan 'o 'pɛ 'pla o da, en o Bali lei 'saun yɪ.

¹⁸ Simɔn -a 'yɪ 'nan, Zozi 'le 'pasianɔn 'o 'pɛ 'pla minnun da en o Bali lei 'saun yɪ, -a -nan nen Simɔn "lala 'sɪ, en e 'nan -wɫe 'nan: ¹⁹ «Ka "mɛɛn 'pleble 'nɔn "nyian, -e -te 'an 'pɛ 'pla min da bɛ, -a san 'e Bali lei 'saun yɪ.»

²⁰ 'Pian Pieri "e -yɛɛ 'nan: «'Yie "lala 'e 'kʊ 'yɪa 'tɛ nen ya'a 'drɪman dɪe -a va. Kɔɔ "yie 'ji "le o Bali -le 'pleble zɪe -a "lɔa "lala -a. ²¹ 'Yie 'wɪ 'tʊ 'ka 'wɪ zɪe -a -jɪ dɪ, en 'i 'blʊnɔn 'ka 'nan dɪ, kɔɔ 'i 'wʊlo -jɪ wɪ 'ka tɪglɪ Bali 'le dɪ. ²² -Yɛɛ "wɛan 'i 'sɪ 'wɪ 'wɪdɪt "dredɪ man -e 'i 'fli -nɔn Bali le. 'I Minsan trʊ 'ba, 'dʊ -e 'e -kɔla 'wɪ 'wɪdɪt "nen 'i 'wʊlo -jɪ bɛ -a fuidɪ -a. ²³ -Yɛɛ cɪ 'nan maan -tɔa 'nan i ya 'i fadɪ 'wɪ 'wɪdɪt "nɔnnɔn -a, en i ya 'wɪ 'wɪdɪt "le nɔan -a.»

²⁴ -A -nan nen Simɔn "e 'nan Pieri 'lee Zan le 'nan: «Ka 'bɔ 'ka Minsan trʊ 'ba 'mɛn 'wɪ man -e 'wɪ nen kaa 'vɪ bɛ 'e vɫe 'e bɔ 'an man dɪ.»

²⁵ 'Wʊnʊn nen Minsan Zozi -a 'vɪ 'lee 'wʊnʊn nen yaa drɛ Zan 'lee Pieri yɪɛ man bɛ, o Samari 'nɔn "le 'vɪ. Zɪ o cɛɛn -a vɪdɪ man bɛ, en o 'li 'o da Zeruzalem. "Wɛɛ -ta -sia bɛ, o -tɔ Samari 'fla -mie da, te o Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn vɛ minnun le.

**Filipv Bali -le 'wɪ 'nɔnɔn
'vɪ Etiopi min -tu lɛ**

²⁶ Minsan -le 'pasiazan -tu 'wɪ tin 'ba Filipv lɛ 'nan: «I -kv 'treda “tre 'zia, -e 'i -si nen e “sia Zeruzalem -e 'e 'kv 'fla nen waa laabo Gaza be -a 'sia. -A da 'be ci flu.» ²⁷ Filipv wluan, en e -kv. “Yɛɛ -kɔn -kunan -sia be, en e min -tu 'yɪ 'e 'lɛ. Min zɛ, Etiopi min nen, en e ya 'e 'sadɪ. Etiopi lɪ Kandas nen mingɔnnen -a be, -a yɪfe va nen 'e yie -tɔa. E -ta Bali tru 'bale Zeruzalem, ²⁸ en e “ta lia 'e da 'e fla. E ya 'e -nyrandt odro nen -su -a -klanman be -a -ji, te e Bali 'lewei vɪzan Ezai -le 'fluba 'ta ve.

²⁹ Bali lei “e Filipv lɛ 'nan: «I -pli odro 'labɛ -a man.»

³⁰ En Filipv sɔɔnla odro zɛ -a -sru, te e Etiopi min -le 'fluba ta vɪdt maan. E ya -a ta vɪnan Bali 'lewei vɪzan Ezai -le 'fluba 'ji, en Filipv “e -yrɛ 'nan: «'Fluba nen yia ta ve be yia -ci maan?»

³¹ Etiopi min “e -yrɛ 'nan: «Te min 'ka 'a -kɔɔnlɛ 'men dɪɛ, maan dra kɔ -e 'an -ci man?» En e Filipv laabu 'nan 'e -nyran 'e “srɔn odro -ji.

³² 'Wɪ nen e ci -a ta vɪnan Ezai -le 'fluba 'ji be -nyren 'gu:

«O -kv -a -tɛlɛ “le 'bla 'zv,
en o -kv -a “le 'bla 'nen nen

o ci -a “cɛ “bunan ya'a 'we dɪɛ -yɛɛ 'wɪ 'zv.

Ya'a 'wɪ 'tu 'sile “da “dɪ.

³³ Wa'a 'sileɛ fe -tu -a dt,

en min -tu 'ka 'tɔlɛ -a -sru “dɪ.

-Tɛ -kɔlamman -a kludanɔn 'le 'wɪ vɪdt -a?
Kɔɔ minnun 'be -yɛɛ 'belɪdt 'le 'tɔ 'treda.»

³⁴ En Etiopi min -a laabu Filipv -lɔ 'nan: «-Tɪ nen Bali 'lewei vɪzan -a ve 'gu? -A 'bɔ 'fli nen yaa ve, -baa min pee nen yaa ve?» ³⁵ -A -nan nen Filipv Zozi 'le 'wɪ 'nɔnɔn vɪdt 'sia -yrɛ, 'wɪ nen 'e 'cren -tedt zɛ -a da.

³⁶ O ya -kunan 'o 'lɛ, en o 'bɔ 'yi ba man, en Etiopi min “e 'nan -yrɛ 'nan: «'Yi nen

'gu, -me -maan yi'an -batize dra dt?» ³⁷ [-A -nan nen Filipv “e -yrɛ 'nan: «-Te i yi -tɛala “da 'i 'bli peenɔn 'a be, -e 'wei -batize dre.» En Etiopi min “e 'nan: «Maan -tɔa 'nan Zozi Crizi a Bali -pɪ -a.»] ³⁸ En Etiopi min “e 'nan 'o odro -tɔ. -A -nan nen o “flinɔn sɔɔn 'yia, en Filipv -a -batize dre. ³⁹ Zɪ o 'si 'yia be, en Minsan lei Filipv 'sia, -a -nan nen Etiopi min 'ka “nyian -a yule dt. -A ci -fu 'e “nrandt, en e -kv.

⁴⁰ 'Pian Filipv “e 'fli 'yɪ 'fla nen waa laabo Azo be -a da, en e Bali -le 'wɪ 'nɔnɔn vɪdt 'sia 'fla peenɔn nen e 'bɔ “man, en e 'bɔla Sezare be -a da.

**Fe nen e dre 'lɔɔ, en Saul
sɔɔnla Zozi -sru “be**

9 Tu zɛ -a man te Saul -ko tian 'te 'padɪ -a Minsan -srunɔn da, te e -ko o -tɛɛdt -a. En Saul -kv Bali -pannɔn 'tazan va, ² 'nan 'e 'fluba nen e -si -nɔn 'yrɛ -e 'e -wla Zuif 'nɔn 'le cin yɪ 'kɔn nen Damas be -a -ji be -a -nɔn 'yrɛ. Saul “ta -ko 'nan -e 'e 'sia lumɔn 'lee 'klɔnɔnɔn nen o 'ta wula Minsan -sru “be, -e 'e o “kuun -e 'e 'ta waa Zeruzalem.

³ E Damas si 'sia e ya -kunan, e “ta bɔa 'fla 'bɔ “srɔn “kogo 'nun tɔɔn 'te 'san -tu bii laji, en e -sen “da. ⁴ Saul -tria “tra, en e wei -tu 'man, te 'be ve -yrɛ 'nan: «Saul, Saul, -me “le “wean i 'te “paa 'an da?»

⁵ En Saul “e -yrɛ 'nan: «'An 'san, -tɪ nen 'yia?»

En Minsan wu “man 'nan: «'An 'bɔ Zozi nen i 'te “paa 'an da be, maan nen. ⁶ 'I 'wluan lou, 'i 'kv 'fla. -Te i 'bɔla 'nan nun be, 'wɪ nen kɔ 'i dre be, waa ve 'yie.»

⁷ Minnun nen o ci -kunan 'o 'vale Saul nun -a be, 'wɪ ciula o da, wa'a -kɔlale 'wɪdt -a dt, “o wei 'bɔ maan, 'pian wa'a min -tu ye dt. ⁸ Saul wluan, -a yie a 'e 'lɛ 'sɔdt, 'pian te ya'a fenan ye dt. Waa 'kun 'e 'pɛ -man, en o -kv -a Damas. ⁹ E yi dre yaaga te ya'a fenan ye dt, ya'a 'yi mlɪan dt, en ya'a fe ble dt.

¹⁰Te Zozi -sruzan -tu a Damas, waa laabo Anania, Minsan 'wɪ tin 'ba -yre "le nyrinvla -zu. Yaa laabu Anania, en Anania "e -yre 'nan: «Minsan, maan nen 'gu.»

¹¹En Minsan "e -yre 'nan: «'I 'wluan, 'i 'ku 'fla yei "si nen 'e 'sɔdɪ "ji tɪɪtɪ 'labe -a da, 'i 'ku Zudazi -le "kɔnnɛn. Min -tu nen waa laabo Saul bɛ e ya Bali tru 'banan 'nan nun. Saul zɪɛ, e "sia 'fla nen waa laabo Tars bɛ -a da. ¹²Te Saul 'bɔ "e min -tu nen waa laabo Anania bɛ -a ye "nyian "le nyrinvla zu e wla, en 'e 'pɛ 'pla "da 'nan -e -a yɪɛ 'e 'lɛ 'su.»

¹³En Anania "e 'nan: «Minsan, 'tɛ nen yaa 'pa 'i -srunɔn da Zeruzalem bɛ, maan 'man min "kaga "da. ¹⁴En Bali -pannɔn 'tanɔn 'si -nɔn -yre 'nan, minnun pɛɛnɔn nen o Bali tru "baa 'i 'tɔ da bɛ, 'e o "kuun.»

¹⁵-A -nan nen Minsan "e Anania le 'nan: «'I 'ku! -Yɛɛ cɪ 'nan, 'an 'bɔ mɛɛn min 'labe -a 'si "va 'nan -e 'e 'mɛn 'nyranman 'pa, 'dɔ -e 'an 'tɔ 'e 'bɔla 'ji 'leglɔn nun 'lɛ, 'lee mingɔnnɛn nun 'lɛ 'lee Izrael 'nɔn 'lɛ. ¹⁶Zɪ e -taa 'e yra yɪɛ -e 'an 'tɔ 'e fuila "man "bɛ, 'an 'bɔ 'bɛ -kɔnnɛn -yre.»

¹⁷Tɔɔn en Anania -ku. Zɪ e 'bɔla "kɔnnɛn "bɛ, 'e 'pɛ 'pla Saul da, en e 'nan: «'An "bɔ Saul, te i ya -tanan -sia, Minsan Zozi nen 'e 'fli kɔɔn 'yɪɛ bɛ, yaan 'pa 'sia 'nan -e 'i yɪɛ 'e 'lɛ 'su, 'nan -e 'i 'kɔn 'i fadɪ Bali lei 'saun 'a.» ¹⁸'Nun tɔɔn, fɛ -tu 'si Saul yɪɛ da "le pɔnɛn fɛɛ 'zu, e -fɔla, en -a yɪɛ 'lɛ 'su. Saul wluan lou, en waa -batize dre. ¹⁹Zɪ e -nyan bɛ, e fenun blɪ, en -a "koe "tɔ 'e da.

Saul Bali -le 'wɪ 'vɪ Damas

E yɪ "fli yaa dre Zozi -srunɔn nen Damas bɛ o va. ²⁰Tɔɔn en e Zozi 'le 'wɪ 'nɔnnɔn vɪdɪ 'sia minnun le Zuif 'nɔn 'le cin yɪ 'kuin 'nan Zozi bɛ, Bali -pɪ nen. ²¹Minnun pɛɛnɔn nen waa ye -a vɪnan bɛ 'wɪ o "kaan, te waa ve 'nan: «Min 'labe, -yɛɛ minnun nen o Bali tru "baa Zozi 'tɔ da Zeruzalem bɛ, o tɛɛ te e 'tɛ "paa o da 'gu, en e -ta "nyian Zozinɔn "kuunle 'gu,

en e -ku waa Bali -pannɔn 'tanɔn lɛ. E dre 'kɔ, en -yɛɛ 'wɪ zɪɛ -a ve?» ²²'Pian te Saul -ko Zozi 'le 'wɪ 'nɔnnɔn vɪdɪ -a minnun le 'kpa tɪɪtɪ. 'Wɪ nen Saul -a ve zɪɛ, Zuif 'nɔn nen Damas bɛ e o kɪtɪ 'a, en wa'a -kɔlale -a -zi -fɔdɪ -a dɪ. Yaa -ci -kɔnnɛnman -wle 'wein 'nan Zozi 'bɛ cɪ min 'sizan 'wɪ 'ji -a.

²³Zɪ -a -nan 'mɔn 'trɪllɪ bɛ, en Zuif 'nɔn 'o cin wei -ci 'man 'nan 'o -tɛ. ²⁴'Pian -wee 'wɪ nen waa 'pla "da "bɛ, Saul -a 'man. O Saul man -pennan bodrun funnin -klɔn -yre "nen 'nan -e 'o -tɛ. ²⁵-Yɛɛ "wean -pei -tu man, Saul -srunɔn Saul 'si, en waa sɔɔnla 'fla man -klɔn -sru saannen 'ji.

Saul 'li 'e da Zeruzalem

²⁶Zɪ Saul 'bɔla Zeruzalem bɛ, en e ya "vale 'e -fɔa Zozi -srunɔn 'va. 'Pian o pɛɛnɔn "kɪlanman -yrɔ, kɔɔ wa'a yɪ 'tɛala "da 'nan Zozi -sruzan nen dɪ. ²⁷-A -nan nen Barnaba -a 'kun, en e -ku -a Zozi 'le 'pasianɔn 'va, en zɪ Minsan 'e 'fli -kɔɔn Saul lɛ -sia bɛ, 'lee 'wɪ nen yaa 'vɪ -yre "bɛ, Barnaba -a 'vɪ -wle. En zɪ Saul Zozi 'le 'wɪ 'nɔnnɔn 'vɪ 'wein Damas bɛ, Barnaba -a 'vɪ "nyian -wle. ²⁸-A -nan nen Saul -fɔ o va, o cɪtɪ waa Zeruzalem fɛ pɛɛnɔn 'nan, te e 'wɪ 'nɔnnɔn ve minnun le 'wein Minsan 'tɔ da. ²⁹Saul 'wɪ 'vɪ Zuif 'nɔn nen o Grek wei -fɔa "bɛ -wle, en o -sa -fɔ waa. 'Pian minnun zɪɛ waa -wɛɛ "man 'nan 'o -tɛa. ³⁰-A "bɔtɪ Zozinɔn 'wɪ zɪɛ -a 'man, en o -ku Saul -a Sezare 'fla, en o -yre 'nan 'e 'ku Tars.

Pieri min -srandɪ belɪ

³¹-A -nan nen -leglɪzinun nen Zude 'lee Galile 'lee Samari 'leglɔn 'ji bɛ, o man flin, en o -tɔ 'plɛblɛ. O 'yra -tea Minsan 'man, en o 'ta wɔla -a -sru tɪɪtɪ. Bali lei 'saun 'pa o va, en -leglɪzi -ji 'nɔn dre "kaga.

³²Pieri a ciunan 'fla pɛɛnɔn zɪɛ -a da. Yɪ -tu da, en e 'bɔla minnun nen Zozi 'le ve -a Lida 'fla bɛ o va. ³³En e 'bɔ min -srandɪ "tra "tu nen waa laabo Ene bɛ -

a man 'e nyinnandi -saa da. E yra “tra -a -nan le 'sora nen 'gu. ³⁴En Pieri “e -yre 'nan: «Zozi Crizi 'i beli, 'i 'wluan lou 'i 'bo 'a -e 'i 'yie nyinnan “dave plin.» Nun tɔɔn en e wluan lou. ³⁵Lida 'nɔn pɛɛnɔn 'lee minnun pɛɛnɔn nen o -nyeanla Sarɔn fenan peble da be, zɪ o min zɪe -a 'yɪ te e 'ta wo be, en 'o 'fli -nɔn Minsan le.

Dorka -ka, en Pieri -a fuv

³⁶Limɔn -tu a Zozi 'va, e ya 'fla nen waa laabo Zope be -a da. Lɪ zɪe -a 'tɔ nen Tabita, en -te 'be “cɛɛ dɪ Dorka. 'Tɔ zɪe -a -ci nen Grek wei -ji «sɾu». Lɪ zɪe, e “yi “dra min pɛɛnɔn le, te e “paa 'yale -tenɔn 'va. ³⁷Tv nen te Pieri a Lida be -a man, lɪ zɪe e -tria -cɛ -a, e -ka. Zɪ o cɛɛn -a -srudɪ man be, en o -ku -a 'palea 'kɔn “bu “tv -ji 'kɔn 'ta lou. ³⁸Lida 'fla a Zope 'fla “sɾɔn “kogo, en Zozi -srɔnɔn -a 'man 'e 'cɛn, 'nan Pieri a Lida. -A -nan nen o min “fli 'pa 'sia 'nan 'o 'ku -a trv 'ba, 'nan 'o vɪ -yre 'nan 'e 'ta 'o 'va 'trele.

³⁹Zɪ o 'bɔ Pieri man be, waa 'vɪ -yre, 'nun tɔɔn en 'o 'vale waa o -ku. Zɪ o 'bɔla 'nan nun be, en o -ku Pieri -a 'kɔn “bu “ji lou. Limɔnnun pɛɛnɔn nen o -sɾan -ka 'o da be, o pli Pieri man te o -wua, en o Tabita -le -trale 'lee -yee sɔnɔn nen yaa dre te o ya waa be, -a kɔɔn -yre.

⁴⁰En Pieri min pɛɛnɔn 'sen bei, 'e “po sɔɔnla, en e Bali trv 'ba. Tɔɔn 'e yra -tɔ min pa zɪe -a da, en e -yre 'nan: «Tabita, 'i 'wluan lou.» En 'e yie 'le 'su. Zɪ e Pieri 'yɪ be, en e -nyran lou. ⁴¹Pieri 'e 'pe -nɔn -yre, en yaa wluan lou, en e -calenun 'lee Zozinɔn -mienun laabu. -A -nan nen e lɪ zɪe -a kɔɔn -wle 'e 'belidɪ. ⁴²Zɪ Zope 'nɔn “kaga 'wɪ zɪe -a 'man be, en o -mienun yi -teradɪ 'sia Minsan da. ⁴³Pieri -fu Zope 'fla tv “wennen 'a. E -fu min -tv nen waa laabo Simɔn be -a va. Simɔn zɪe e -jeliba 'kɔle dra.

Pieri 'lee Kɔrneli

10 Min -tv a waa laabo Kɔrneli, e ya 'fla nen waa laabo Sezare be -a da. Itali 'sounjanun tazan nen. ²Kɔrneli zɪe, e Bali ye “yi, en e 'yra -tea “man. O 'vale 'e 'mangulinun pɛɛnɔn 'a o Bali trv “baa, e “yi “dra Zuif 'nɔn nen 'yale o -te be -wle, en e Bali trv “baa tv pɛɛnɔn man. ³Yi -tv da te yide tɛɛnla be, e dre -yre “le nyrinvla zv, en e Bali -le 'pasiazan -tv 'yɪ -goezee, 'be wlala “va, en 'be laabu: «Kɔrneli!»

⁴E Bali -le 'pasiazan zɪe -a -nanjeɛn “klan da, en e 'nan -yre 'nan: «Minsan, -me “nen -nan?»

En Bali -le 'pasiazan “e -yre 'nan: «I Bali trv “baa, en i “yi dra 'yale -tenɔn le Bali -a -nan 'yɪ, en -a ci 'ka 'sanle 'i man dɪ. ⁵Be nen 'gve, 'i minnun 'pa 'sia Zope -e 'o 'ku Simɔn nen waa laabo “nyian Pieri be -a laabu. ⁶Simɔn zɪe, e -nyeanla Simɔn nen e -jeliba 'kɔle dra be -a va. -Yee 'kɔn a jemie “sɾɔn.»

⁷Zɪ Bali -le 'pasiazan nen e 'wɪ tin 'ba -yre “be, e 'si -a “sɾɔn “be, tɔɔn en Kɔrneli 'yee 'nyranman 'pazan “fli laabu, en e 'yee 'sounjanun va 'sounja -tv nen e Bali ye “yi, en e 'yra -tea “man “be -a laabu. ⁸Wɪ pɛɛnɔn nen e dre be, e -wee 'vɪ, en e o 'pa 'sia Zope.

⁹-A ta tv cɛɛn “weɛ -kɔn -kunan, o pli 'fla 'bɔ “sɾɔn “kogo, te Pieri -ku 'kɔn 'ta lou Bali trv 'bale, te yide 'bɔ min -win -ji 'seze. ¹⁰Dra Pieri zɪe -a -tea, en e ya “vale 'e fe -ble. Te o ya -yee fe -tɔɛnnan, en e dre -yre “le nyrinvla zv, ¹¹e labli 'yɪ 'e 'le 'sɔdɪ, te e fe -tv ye “le sɔla -dan nen o ya 'o 'kundɪ -a “nen “sinjen man be -yee 'wɪ 'zv. E -tadɪ 'sia “tra, te e -pliman 'tre man. ¹²-Wɪ 'tɔ 'tudv pɛɛnɔn nen o 'ta wo 'o 'pe “fli 'lee 'o 'cɛin “fli “da be, 'lee -winun nen o -plimlan 'o 'kɔlenɛn “be 'lee “loman 'tɔ 'tudv pɛɛnɔn a sɔ zɪe -a -ji. ¹³En wei -tv “e -yre 'nan: «Pieri 'i 'wluan lou, 'i -te -e 'i -blɪ.»

¹⁴ Pïan Pieri “e 'nan -yre 'nan: «Min-san, te 'i vï mlônmlôn dï. Ma'an tian 'li fenun nen e ci min 'srœn 'a 'lee fenun nen e min “tri -tɔa Bali 'le be, -a -blule dï.»

¹⁵ En wei zïe e 'nan -yre -a “flizan da 'nan: «Fenun nen Bali -a vï 'nan e ya -blive -a be, te 'i dre 'i 'srœn 'a dï.»

¹⁶ E 'vï zïe 'e 'pa -a yaaga, 'nun tœn “be -sru, en fe zïe e -ku laji.

¹⁷ Te Pieri 'ka 'wï nen yaa -nan 'yï be -a -ci maan dï, -a tv 'bɔ zïe -a wlu be, te minnun nen Kœneli o 'pa 'sia be, o Simœn -le 'kœn 'yï, en o 'bɔla “nen 'seze. ¹⁸ O min -tv laabu, en o 'wï laabu -yœ 'nan: «Simœn nen waa laabo Pieri be, e ya -nan?»

¹⁹ Pieri -fu 'e ci “nrœnna 'wï nen yaa -nan 'yï be -a da, tœn en Bali lei 'saun “e -yre 'nan: «“I 'yï, min yaaga a 'i -wœnan. ²⁰ I 'wluan lou, 'i sœnla, te 'i 'ci -fœ “dï, -e 'ka 'ku waa. -Yœe ci 'nan 'an 'bɔ 'be o 'pa 'sia.»

²¹ Pieri sœnla, en e 'nan minnun zïe -wle 'nan: «'An 'bɔ nen ka ci 'an -wœnan be, 'an 'bɔ nen 'gu. -Mœ “wï man nen ka -ta 'gu.»

²² En o 'nan -yre 'nan: «'Sounjanun tazan Kœneli 'be 'ku 'pa 'sia. E ya min tïgtl 'a Bali 'le, e 'yra -tea Bali man, en Zuif 'nœn pœnœn -a 'tɔ “yi “ve. Bali -le 'pasiazan “e 'nan -yre 'nan, 'o 'lv 'yia 'yee venan -e 'yeyi wei man.» ²³ Tœn en Pieri o wla 'yee 'kuin, en o 'nyin 'nan nun. Zï tv œœn be, en o 'vale Zope Zozinœn -mienun -a, o -si 'sia.

Pieri -ku Kœneli -va

²⁴ Be 'ta tv œœn, en o 'bɔla Sezare. Kœneli 'e 'mangulinun 'lee 'e bee tïgtl tïgtl laabu 'e 'va te o ya o -pœnna. ²⁵ Zï Pieri 'bɔla be, tœn en Kœneli -ku -a 'le, en 'e “po sœn “wlu, en 'e 'wulo -fœ 'e 'wlu. ²⁶ Pïan Pieri -a wluan lou te yaa ve -yre 'nan: «'An 'bɔ 'gu, min nen maan “nyian, -yee “wœan 'i 'wluan.»

²⁷ O -ku -sœe “wudt -a, o wlala 'kuin, en Pieri min “kaga 'yï 'o cin yïdï. ²⁸ -A -nan

nen e 'nan -wle 'nan: «Kaa -tɔa 'nan Zuif 'nœn 'le -pei “e 'nan: «Te Zuif min 'lee -pen min 'e 'kœn 'e cin va dï, en te Zuif min 'e -wla -pen min -le 'kuin dï.» Pïan Bali -a kœn 'men 'nan, te min 'e vï min -tv man 'nan e ya 'e “tri -tɔdï Bali 'le, en te 'o -pli -a san man dï. ²⁹ -Yee “wœan, zï ka min 'pa 'sia 'an 'va be, ma'an 'wï 'tv vïle dï, en an -ta. Maan laabo “men 'ka 'lɔ 'nan, -me “wï man nen ka 'nan, 'an 'ta.»

³⁰ En Kœneli “e 'nan: «An ya Bali tru 'banan 'men 'kuin -a -nan yi yaaga nen 'gu, te yide teenla. -A -nan nen min -tv 'bɔla 'an 'le. Min zïe sɔ 'fuvu 'yryryr nen “da, ³¹ en e 'nan 'men 'nan: «Kœneli, Bali 'i wei 'man, en 'yie “yi “nen yia dra be -a -cin -trœa “ji. ³² -Yee “wœan 'i min 'pa 'sia Zope Simœn nen waa laabo Pieri be -a va. E -nyœanla jemie man, Simœn nen e -jeliba 'kœle dra be -a va.» ³³ Nun tœn en an min 'pa 'sia 'i -sru, en i 'bɔ “nyian, “i dre “yi, en i -ta. 'Be nen “men 'gœe, -kaa pœnœn -kaa ya Bali 'le, -e 'wï nen Minsan -a 'vï “yie “le be -e -kaa man.»

³⁴ -A -nan nen Pieri -a 'bɔla 'e 'le 'nan: «Wï 'kpa nen, maan -tɔ “men 'nan, Bali 'ka min bo “va “dï. ³⁵ Pïan 'tre pœnœn da, min nen e 'yra -tea “man, en e 'ta wula 'wï nen yaa 'vï be -a da be, te yaa san ye “yi. ³⁶ Bali -ta 'e wei -a Izrael 'nœn le, en e 'wï 'nœnœn 'gœe -a 'vï -wle, e 'nan min -fudt -trœa ye Zozi Crizi 'tɔ 'ji. -Yœe ci min pœnœn 'san -a. ³⁷ Zï Zan Bali -le 'wï 'vï, en e min -batize dre be, 'wï nen e dre Galile 'lee Zude 'leglœn pœnœn 'ji be, kaa -tɔa. ³⁸ En zï Bali Nazareti min Zozi Crizi 'si “va, en -yee lei 'saun 'ta “da “be, kaa -tɔa. Zozi ci 'flanun da, te e “yi “dra minnun le, te minnun nen o ci Satan -le 'pleble 'wlu be, e -œe “sia o man, kœn Bali a 'e 'padt “va.

³⁹ Wï pœnœn nen yaa dre Zuif 'nœn fla 'lee Zeruzalem be, -kaa ya -a -nan ynœn 'a. En waa -te -a -pœindt -a yiba “plan da. ⁴⁰ -A yi yaagazan da, Bali -a wluan -kanœn 'va, Bali -a dre, en 'e 'fli kœn.

⁴¹ 'Pian min p̄en̄on le “c̄eē dt, -kaa nen Bali -kaa 'si “va 'e 'c̄en 'yee 'w̄t 'nan ȳn̄on 'a b̄e, -kaa le nen. Z̄t e wluān -kan̄on 'va b̄e, -kaa nen -kaa fenun 'lee 'ȳi mlin waa 'e cin va b̄e, ⁴² -kaa le nen yaa 'v̄t 'nan, -kaa 'yee 'w̄t 'n̄on̄on v̄t Izraēl 'n̄on le. En 'nan -kaa v̄t minnun le 'nan Bali 'b̄e 'si “va, en yaa -t̄o minnun nen o ȳie c̄t “man 'lee minnun nen o -ka b̄e -wee tin 'bazan 'a. ⁴³ Bali 'lewei v̄n̄on p̄en̄on Zozi 'le 'w̄t 'v̄t 'nan min nen e ȳi -t̄era “da “b̄e, Bali -a san -le 'w̄t 'w̄lid̄t “fuiman.»

⁴⁴ Pieri -f̄v̄t 'w̄t z̄t̄e -a v̄nan, en Bali lei 'saun 'ta min p̄en̄on nen o c̄t -a wei mannan b̄e, o da. ⁴⁵ Zuif 'n̄on nen o c̄t Zozi 'va, en o -ta Pieri 'p̄al̄e b̄e, z̄t Bali lei 'saun 'ta minnun nen o 'ka Zuif 'n̄on 'a d̄t̄e o da b̄e, en 'w̄t o 'kan. ⁴⁶ -Ȳeē c̄t 'nan minnun nen o “we wei peenun -ji, te o Bali 't̄o b̄oā “b̄e, “o maan.

En Pieri -a 'v̄t “nyian 'nan: ⁴⁷ «Min 'ka 'k̄olaman -e 'e v̄t 'nan ya'a minnun 'lab̄e o -batize dra dt, k̄oō o Bali lei 'saun 'ȳt “le -c̄ee 'w̄t 'z̄v̄.» ⁴⁸ En yaa 'v̄t minnun le 'nan 'o o -batize dr̄e Zozi Crizi 't̄o da. -A -nan nen minnun z̄t̄e, waa 'v̄t Pieri nun le 'nan, 'o ȳi “fli “dr̄e 'o 'va.

Pieri 'li 'e da Zeruzalem

11 Zozi 'le 'pasian̄on 'lee o “b̄v̄t Zozin̄on nen Zude b̄e, waa man 'nan minnun nen o 'ka Zuif 'n̄on 'a d̄t̄e, o w̄t Bali -le 'w̄t man. ² Z̄t Pieri 'li 'e da Zeruzalem b̄e, en Zuif 'n̄on nen Zozi 'va b̄e, o 'w̄t 't̄o “man -a v̄id̄t -a 'nan: ³ «I wla minnun nen o 'ka Zuif 'n̄on 'a d̄t̄e -wee 'kuin, en ka fenun bl̄i waa 'e cin va.»

⁴ -A -nan nen 'w̄t nen e dr̄e b̄e, Pieri -a -ci 'v̄t -w̄le 'e “nen 'e “nen. E 'nan -w̄le 'nan: ⁵ «An ya Bali tr̄v̄t 'banan Zope 'fla. -A -nan nen e dr̄e 'men “le nyrinvla z̄v̄, an fe -t̄v̄ 'ȳt, te e -taa “tra 'an 'va. E ya “le s̄ola -dan nen o ya 'o 'kunt̄ -a “nen “sinjen man b̄e -yee 'w̄t 'z̄v̄, te e ya 'sinan laji, en e -ta 'an “sr̄on “kogo. ⁶ 'An ȳie 't̄o -ji tein, en an tr̄v̄enun, 'lee luji winun,

'lee -winun nen o -plimlan o 'k̄olen̄en “b̄e, 'lee “lomannun 'ȳt. ⁷ En an wei -t̄v̄ 'man “nyian te 'b̄e ve 'men 'nan: «Pieri 'i 'wluān, 'i -t̄e, -e 'i -bl̄i.»

⁸ 'Pian maan 'v̄t 'nan: «Minsan, te 'i v̄t 'ml̄onml̄on dt. Ma'an tian 'li fenun nen o c̄t min 'sr̄on 'a, 'lee fenun nen o min “tr̄i -t̄oā Bali 'le b̄e -a -bl̄ile dt.»

⁹ Wei z̄t̄e, en yaa 'v̄t “nyian laji 'e 'pee 'nan: «F̄enun nen Bali -a 'v̄t 'nan e ya -bl̄t̄ve -a b̄e, te 'i dr̄e 'i 'sr̄on 'a dt.» ¹⁰ 'W̄t z̄t̄e, e dr̄e 'e 'pa -a yaaga, en fenun 'b̄o 'sinan 'e -k̄v̄ laji.

¹¹ 'T̄v̄t 'b̄o 'lein z̄t̄e -a wlu b̄e, te min yaaga b̄oāla 'k̄on nen an c̄t -ji b̄e -a 'le “nen. O o 'pa 'sia 'an 'va, o 'si Sezare. ¹² En Bali lei 'saun “e 'men 'nan, te 'an 'ci -f̄oō “d̄t̄! 'K̄v̄ 'k̄v̄ waa. “B̄v̄n̄un 'sh̄eēdv̄ nen 'ḡv̄e, -w̄eē k̄v̄ 'an 'p̄al̄e, en k̄v̄ wla K̄ōrneli -le 'kuin. ¹³ 'W̄t nen K̄ōrneli -a 'v̄t 'k̄v̄e b̄e -nyren 'ḡv̄. E 'nan Bali -le 'pasiazan -t̄v̄t 'b̄oāla 'ji 'e 'le 'yee 'kuin, en “b̄e 'yr̄e 'nan: «I minnun 'pa 'sia Zope -e 'o 'k̄v̄ Sim̄on nen waa laabo Pieri b̄e -a laabu. ¹⁴ 'W̄t nen e -taa 'i 'sil̄e 'w̄t 'ji 'ka 'vale 'i 'mangulinun -a b̄e, yaa ve 'ȳie.»

¹⁵ An 'w̄t tin 'bad̄t 'sia, t̄oōn en Bali lei 'saun 'ta o da “le z̄t̄e e -ta -kaa da 'e t̄ede b̄e -yee 'w̄t 'z̄v̄. ¹⁶ -A -nan nen Minsan -le 'w̄t nen yaa 'v̄t b̄e, -a -cin -tr̄oā an 'ji. Yaa 'v̄t 'nan: «Zan min -batize dr̄e 'ȳi 'a 'pian 'c̄ee v̄e b̄e, 'ka -batize dra Bali lei 'saun 'a.» ¹⁷ Bali 'yee lei 'saun 'n̄on minnun nen o 'ka Zuif 'n̄on 'a d̄t̄e -w̄le “le z̄t̄e yaa -n̄on -c̄eē te -kaa w̄t Minsan Zozi Crizi -le 'w̄t man b̄e -yee 'w̄t 'z̄v̄. -T̄t̄e nen maan -e 'an v̄t Bali 'le 'nan, te 'e 'w̄t z̄t̄e -a dr̄e dt?»

¹⁸ Z̄t̄e o 'w̄t z̄t̄e -a 'man b̄e, en o c̄t -ta “tra, en o Bali 't̄o b̄ođt 'sia -a v̄id̄t -a 'nan: «”Ka 'ȳiō, Bali -a dr̄e en minnun nen o 'ka Zuif 'n̄on 'a d̄t̄e, o 'si 'o dr̄e w̄t -w̄lid̄t “man, en o 'belid̄t t̄ḡlt̄ 'ȳt!»

Antios 'n̄on w̄t Zozi 'le 'w̄t man

¹⁹ Z̄t̄e Etiēnen -ka b̄e, en o 'te 'pad̄t 'sia Zozin̄on da. 'T̄e 'pad̄t o da z̄t̄e, -yee “wean

Zozinon fuila “man. O va min -mienun -ku Fenizi 'lee Sipri 'lee Antios. 'Pian Zuif 'non 'saza le nen o Bali -le 'wɪ 'vɪ. ²⁰ En o va min -mienun nen Sipri 'non 'a be, 'lee Sirene 'non 'a be, “o -kuv Antios, en “o Minsan Zozi 'le 'wɪ 'nonnon 'vɪ minnun nen o 'ka Zuif 'non 'a dɛ -wle. ²¹ Minsan 'pa o va, en min “kaga “yi -tera Zozi da, en o soɔnla Minsan -sru.

²² Zɪ Zeruzalem -leglizi 'non 'wɪ zɛ -a 'man be, -a -nan nen o Barnaba 'pa 'sia Antios 'nan 'e 'ku -a -nan yɪ. ²³ Zɪ e 'bola 'nan nun be, Bali -le “yi “nen yaa dre -wle “be yaa -nan 'yɪ, en yaa ci nran. -A -nan nen Barnaba o “koe “tɔ 'o da 'nan, te 'o 'si Minsan -sru “fo “dɪ. ²⁴ -Yee ci 'nan Barnaba ci a “yi, e ya 'e fadɪ Bali lei 'saun 'a, en e yi -teala Bali da. -A -nan nen min “kaga 'kpa soɔnla Minsan -sru.

²⁵ En Barnaba -ku Tars Saul -weele. ²⁶ Zɪ yaa 'yɪ be, en o -ta 'o 'vale -a Antios. Waa dre le -tu Antios -leglizi -ji. O 'pa o va, en o Bali -le 'wɪ paa minnun “kaga 'ji. Antios nen o minnun nen o 'ta 'wɔla Zozi 'le 'wɪ da be o 'tɔ 'pa 'e tede Crizi -le minnun.

²⁷ Tu zɛ -a man nen Bali 'lewei vunon 'si Zeruzalem, en o -ku Antios. ²⁸ Waa -tu laabo Agabo, -a 'le nen Bali lei 'saun -a 'pa 'nan: «Dra -dan -taa “tale 'tre peenon da.» Dra zɛ e -ta, te Klodu 'be ci mingonnen-nun tazan -a Rɔm. ²⁹ En Zozinon -a 'pla “da 'nan, min -tu 'e fe nen e -kolaman -a yɪdɪ -a -e 'e 'pa “bɪ Zozinon nen Zude be o va be, -a -non. ³⁰ Zɪ waa dre zɛ, en -wee “yi “nen waa 'yɪ be, waa -non Barnaba 'lee Saul le, en o -ku -a Zude -leglizi min cejenun le.

Minnun Zaji -te, en o Pieri -fo -pu 'kuin

12 Tu zɛ -a man nen mingonnen Erodi 'te 'padɪ 'sia -leglizi 'non da. ² -Yee 'sounjanun Zan “bɪ Zaji -te -kuli -tan sen -a. ³ Zɪ yaa 'yɪ 'nan, 'wɪ zɛ e ya Zuif 'non 'ci 'sɔ 'a be, en e 'nan 'yee 'sounjanun le 'nan, 'o Pieri 'kun. “Fedi nen o

'kpoun nen 'mannyan 'ka “va “dɛ -a -ble “da “be -a drenan nen. ⁴ Zɪ o Pieri 'kun, en waa -fo -pu 'kuin be, -a -nan nen Erodi min -fuda 'sheedu 'pla 'nan 'o yɛ 'tɔ “va. E bɔa “o da min sienzien. E ya Erodi 'ji 'nan, -te 'si noanba -ji “fedi ci be, -e 'o -yee tin 'ba min peenon yɛ man.

⁵ Pieri a -pu 'kuin, 'pian te Zozinon -yee Bali tru “baa 'kpa tɪglɪ.

⁶ Be ta tu nen e “cean be, -a 'bɔ 'a nen Erodi Pieri -le tin “baa min peenon yɛ man. -Pei zɛ -a man, te Pieri a 'e nyin-nandɪ 'sounja “fli yei, te e ya yi -tenan. E ya 'e -yruɪ -bulale baa “fli “a, en minnun nen o yɛ ci “va “be o yra 'o “pa 'ji -pu 'kon 'le “nen. ⁷ Nun tɔon Minsan -le 'pasianon nen laji be -a -tu -ta, en 'te 'san -tu bii 'kon “bɔ 'bɔ 'ji. 'Pasiazan zɛ, 'e 'pe -te Pieri man, yaa fɔv, en e -yre 'nan: «I 'wluan lou “nyianɔv.» -A -nan nen -bulale baa 'si -a -pe -man.

⁸ En Minsan -le 'pasiazan “e -yre 'nan: «I 'yie soɔnun -yru 'i man tɪglɪ -e 'i 'yie -manwua “wɔ.» Yaa dre zɪ. E 'nan “nyian -yre 'nan: «I 'yie sɔ -gbɔ -fo 'i da -e 'i soɔnla 'an -sru.»

⁹ Pieri 'bɔla, en e soɔnla -a -sru. “Yee 'ji “le 'nan nyrinvla nen, “tɔgɔ te Bali -le 'pasiazan -ta 'pale 'va 'yie -goei 'wein 'a. ¹⁰ O ci 'sounja tede da, en o ci -a “flizan da, tɔon en o 'bɔ -bulale -kpein “nen, e 'le “so -e 'o bɔla 'ji 'fla be -a man. -Kpein zɛ 'e 'le 'sv 'e 'bɔ 'a o 'le. O 'bɔla, en o soɔnla 'fla yei “si -tu da, 'nun tɔon en Bali -le 'pasiazan 'si -a “srɔn.

¹¹ Zɪ Pieri yɛ da 'si tɪglɪ be, en e 'nan: «Be 'gve maan -tɔ “men 'nan 'wɪ 'kpa nen, Minsan 'be 'yee 'pasiazan -tu 'pa 'sia, en yaan 'si Erodi 'lee 'wɪ peenon nen Zuif 'non ci -a -pennan be -yru.»

¹² Zɪ 'wɪ zɛ -a -cin -trɔa Pieri ji be, en e -ku Zan nen waa laabo Mark be -a “bɔ Mari -le “konnen. Min -mienun a 'o cin yɪdɪ -nan nun Bali tru 'banan. ¹³ Zɪ Pieri 'kon 'te be, en lumon -tu nen e 'nyranman “paa 'kon zɛ -a -ji, waa laabo Rode be, e

plic "man 'nan -e 'e 'le 'su, ¹⁴ en e Pieri wei -konnent 'yi. Tōn -a ci "nrandt 'sia, en -a ci 'san 'kōn 'le 'sūd man, en e -ku 'pian flan -a 'kuin zia nun -a vile 'nan: «Pieri a bei.»

¹⁵ En waa laabu -yrc 'nan: «'I 'ta 'ka 'e yidit dvt?»

'Pian te li zic yaa ve 'nan: «'Wt 'kpa nen.»

-A -nan nen o 'nan -yre 'nan: «Pieri lei nen.»

¹⁶ Te Pieri 'ka 'flian 'kōn 'tedt -a dt. Zi o 'kōn 'le 'su be, o Pieri 'yi, en 'wt o 'kan "fo. ¹⁷ En Pieri 'e 'pe drē -wle 'nan 'o 'lēbo 'pla "da. -A -nan nen zi Minsan -a 'bōla 'pvt 'kuin be, yaa pēnōn 'sinan 'pa -wle. En e 'nan -wle 'nan: «'Ka 'wt zic -a vt Zaji 'lee -kaa "bv Zozinōn -mienun lē.» Tōn en e 'bōla e -ku fē pee -nan.

¹⁸ Zi tv cēn be, 'wt -dan fōla 'sounjanun yei, te waa laabo 'o cin lō 'nan: «Pieri wla nyin?» ¹⁹ Erodi "e 'nan 'sounjanun 'o -wēē, waa wēē, 'pian wa'a yulē dt. Erodi 'wt laabu 'sounjanun nen o yic 'tō "va "be -wlv, en e 'nan 'o 'sounjanun zic 'o -tēē. -A -nan nen Erodi 'si Zude 'lēglōn 'ji, en e -ku Sezare 'fla, e 'mōn 'nan nun.

Mingōnnen Erodi -ka

²⁰ 'Bli a 'e 'fōdt Erodi 'ji Tir 'nōn 'lee Sidōn 'nōn man. 'Pian minnun zic o ci drē 'tv, en o -fō min -tv nen waa laabo Blasitu be -a -sru, 'nan -e 'e 'o yei "paala 'o 'vale Erodi nun -a. Blasitu zic, -yēē Erodi 'bō 'le 'kōn 'ta -nanjean. -Yēē ct 'nan -wee -blufe pēnōn "sia 'trē nen Erodi -a "paala be -a da.

²¹ Yi 'bō nen o -sean 'e cin va "da "be, zi e 'bō be, Erodi 'yee mingōnnen sō 'wv, en e -nyran 'yee mingōnnen pēin -da, en e 'wt tin 'ba -wle min pēnōn yic man. ²² Minnun pla "man -a vidt -a 'nan: «Blamin "cēē "we "be dt, Bali 'be ct 'wt-nan.» ²³ Nun tōn tv 'bō zic -a wlv be, en Minsan -le 'pasianōn nen laji be -a -tv 'wt "nen kōn Erodi lē, kō 'e 'fli 'sia "le Bali

-le 'wt 'zv. -Cē -tv -sen "man, 'e sri 'si, en e -ka.

²⁴ -A -nan nen Bali -le 'wt 'nōnōn 'ku fuiladit -a "man te minnun yi -tēala "da 'kpa tigl.

Pōl cēin tēde nen te e -ko Bali -le 'wt 'nōnōn vile

²⁵ Zi Barnaba 'lee Saul cēn 'wt nen o -ku "man Zeruzalem be -a drēdt man be, en o 'li 'o da Antioṣ. -Wēē ta 'o 'vale Zan nen waa laabo Mark be waa.

13 Bali 'lewei vūnōn 'lee Bali -le 'fluba "paanōn a -lēglizi nen Antioṣ be -a -ji. O 'tō nen Barnaba 'lee Simeōn nen waa laabo min tiidii "be 'lee Sirene min Lusiyu 'lee Manaēl nen o 'vale Galile 'lēglōn plazan Erodi -a o 'lēbv 'e cin va be 'lee Saul. ² Yi -tv da, te o Minsan trv 'ba, te o ya fē 'sōnnan, -a -nan nen Bali lei 'saun "e -wle 'nan: «'Ka Barnaba 'lee Saul 'si "va -e o 'nyranman nen an o laabu 'nan 'o 'pa be -a 'pa.» ³ -A -nan nen zi o cēn Bali trv 'badt 'lee fē 'sōndt man be, en 'o 'pe 'pla o da, en o 'si o man, o -ku.

Barnaba 'lee Saul -ku Sipri

⁴ Barnaba 'lee Saul nen Bali lei 'saun o 'pa 'sia be, o -ku Selusi 'fla jemie man, en o -fō -klv -dan ji, en o -ku Sipri 'treda 'yi yei. ⁵ Zi o 'bōla 'fla nen waa laabo Salami be -a da be, en o Bali -le 'wt 'nōnōn vidt 'sia minnun lē Zuif 'nōn 'le cin yi 'kuin. Zan nen waa laabo "nyian Mark be, e ya o va, te e "paa o va.

⁶ O cēn 'yi yei 'trē zic -a 'cēndt man -ji, tōn en o 'bōla 'fla nen waa laabo Pafō be -a da, en o -dravia drēzan -tv 'yi. Waa laabo Barzōzi, Zuif min nen, 'e 'fli "siala Bali 'lewei vūzan -a, te e 'ka 'a dt. ⁷ E ya -kōnmandan Serji Polo beē -a. -Kōnmandan zic, e 'wt -tōa 'kpa tigl. -A -nan nen e Barnaba 'lee Saul laabu 'e 'va, kō e ya "vale 'e Bali wei maan.

⁸ Pian te -dravia drezan -tuwli “nen waa laabo “nyian Elima Græk wei -ji be e 'ka “vale 'o 'ta dt, te yaa -wæe “man 'nan, te -kõnmandan 'e yi -tera Barnaba 'lee Saul da dt.

⁹ -A -nan nen Saul nen waa laabo “nyian Põl be, e ya 'e fadu Bali lei 'saun 'a, en e -dravia drezan zæ -a -nanjeen tein, ¹⁰ en e 'nan: «Bii 'gve, i ya 'i fadu -dawli wunun 'lee 'w' wli dt 'to 'tudv pænon 'a. I ya Bali 'nanmanzan 'le 'nen 'a, 'w' “yi pænon 'nanmanzan nen 'yia. 'I 'flin Minsan -le -si tigt ta sredit -a. ¹¹ 'Be nen 'gve, “i 'yio, Minsan “ta 'w' “nen -kõnman 'yie -e 'i 'flin yide 'san yidit -a fõnõn.»

'Nun tõn en Elima yie 'wi, e -fu klun va, te 'e 'man limlan -pæ pænon da min -wædt -a 'nan -e 'e 'kun 'e 'pæ -man. ¹² Zt -kõnmandan 'w' zæ -a -nan 'yt be, en e -fõ Zozi 'va. Minsan -le 'w' nen yaa 'man, en yaa -nan 'yt be, yaa 'kan 'e 'ciula “da.

Põl 'lee Barnaba -ku Antios 'fla Pisidi 'leglõn 'ji

¹³ Põl 'lee 'e beenun -fõ -klv -ji Pafõ, en o -ku Pergi 'fla Panfili 'leglõn 'ji. Zan nen waa laabo Mark be, e 'si o -sru, en e 'li 'e da Zeruzalem. ¹⁴ O 'si Pergi, en o -ku Antios 'fla Pisidi 'leglõn 'ji. 'Flinla “yi da, o wla Zuif 'nõn 'le cin yt 'kuin, en o -nyran. ¹⁵ Zt o cæen Bali -le 'w' mandt man -pei 'fluba 'ji 'lee Bali 'lewei vunõn 'le 'fluba 'ji be, en Zuif 'nõn 'le cin yt 'kõn 'tazan min 'pa 'sia Põl 'lee Barnaba -va 'nan 'o laabu -wlv 'nan: «”Bunun, -te 'w' -mie a 'ka 'ji -e 'ka 'ku “koe “to 'ku da be, 'ka vt “men!»

¹⁶ En Põl wluan 'e 'pæ nyõn 'nan, te 'o sõ -to “nyian dt, en e 'nan: «'Ka Izrael 'nõn, 'lee kaa nen ka Izrael 'nõn 'le Bali bõa “be, 'ka “trõen “to 'men. ¹⁷ Izrael 'nõn 'le Bali -kaa tranun 'si “va, en o 'pa Izrael 'nõn 'va, en o 'bõ “kaga te o ya Ezipti 'leglõn 'ji. “Be -sru, en Bali o 'si Ezipti 'yee 'pleble 'a. ¹⁸ Bali 'e yie 'to 'yee 'nennun va “bui “da le -fuba sinjen wlu. ¹⁹ Bali 'leglõn 'sõravli sre Kanan 'leglõn 'ji, en e -

wee 'tre 'nõn 'yee minnun le. ²⁰ -A pænon zæ e dre le yaa sinjen -fuba 'soolu 'wlu.

“Be -sru, en e -kaa tranun -le tin 'banõn 'nõn 'trilii, en e 'bõ Bali 'lewei vizan Sanmian da. ²¹ -A -nan nen -kaa tranun -a laabu 'nan Sanmian 'e mingõnnen -to 'o da. En Bali Kis -põ Saul -to o da, Benzamen -le 'leglõn 'ji min nen. Zt e mingõnnen bli o da le -fuba sinjen wlu be, ²² “be -sru Bali -a -nyran, en yaa ta fõ David -a. David zæ Bali 'bõ -a 'vt “man 'nan:

«An Jese -põ David 'yt,
'an 'ci 'sõ “ji “min nen,

e -taa 'an 'ci 'sõ w' pænon drele be -a.»

²³ David zæ, -a kluda nen, Bali 'bõ Zozi 'bõla min 'sizan 'w' 'ji -a, “le zt yaa 'vt 'e 'cæn be -yee 'w' zv. ²⁴ Te Zozi 'ka tian Bali -le 'w' 'nõnõn vidt 'silea dt, Zan -a 'vt Izrael 'nõn le 'nan, 'o 'si 'o dre w' -wli dt “man, 'o 'fli -nõn Bali le, -e 'o 'ta 'o -batize dre. ²⁵ Te Zan -le 'nyranman 'padt “ta -nyan “be, yaa 'vt 'nan: «Min nen 'ka 'ci “nrõnman “da “be, ma'an “cæ dt, 'pian e -taa “men -sru. 'An 'bõ an 'ka -a cæn -man -manwua “tun “da baa “fluzan -a dt.»

²⁶ “Bunun, kaa nen ka cõ Abraam kludanõn 'a be, 'lee minnun nen 'ka yei te o 'yra -tea Bali man be, -kaa le nen Bali cõ 'yee 'w' nen e min “sia 'w' 'ji be -a vnan. ²⁷ -Yæ cõ 'nan, Zeruzalem minnun tanõn 'lee Zeruzalem 'nõn 'ka -a -tõle 'nan Zozi 'be cõ min 'sizan 'w' 'ji -a dt, en wa'a Bali 'lewei vunõn wei nen waa ta 'vt -wle 'flinla “yi -tudv pænon da be -a -ci manle dt. 'Pian 'w' nen Bali 'lewei vunõn -a 'vt be, waa 'le sõ Zozi 'tedt -a. ²⁸ Wa'a 'w' 'tu yile Zozi man -e min 'e 'ka -a 'w' 'ji dt, 'pian waa 'vt Pilati le 'nan, 'e -nõn minnun le -e 'o -te. ²⁹ 'W' pænon nen e cõ 'e 'cren -tedt Zozi 'le 'w' 'a be, zt 'e 'le sõ be, waa 'si yiba “plan da, en o -ku -a wule. ³⁰ 'Pian Bali -a wluan -kanõn 'va, ³¹ en 'e 'fli kõn yi “kaga 'wlu minnun nen o 'si waa Galile, en o -ku Zeruzalem be -wle. En 'be 'gve -wæ dre -yee 'w' 'nan yunõn 'a, te o -yee 'w' ve Izrael 'nõn le.

³²En 'ku 'bɔ 'gu, ku -ta 'wɪ 'nɔnnɔn nen Bali -tɔ 'e wei da -kaa tranun lɛ 'nan 'e dra bɛ -a vɪlɛ 'cɛɛ. ³³Wɪ zɪɛ, yaa 'lɛ sɔɔ -kaa nen -kaa cɪ o kluda 'nɔn 'a bɛ -cɛɛ: E Zozi wluan -kanɔn 'va. E ya 'e 'cɛn -tedɪ “dre 'fluba 'la “fli “ji 'e 'cɛn 'nan:

«Yie cɪ 'mɛn 'nɛn 'a,
-e 'e 'sia cɛɛgu man bɛ,
an drɛ 'i “tɪ “a.»

³⁴Wɪ nen Bali -a 'vɪ 'e 'cɛn 'nan, 'e Zozi wuanla -kanɔn 'va, 'dʊ -e 'e vɪlɛ 'e 'fʊ -a -nan nen min fuluman bɛ -a -nan dɪɛ -nyrɛn 'gu:

«Fɛa tɪglɪ nen
an -tɔ 'an wei da 'nan
'an ve David man bɛ,
ya'a 'nyaan dɪ,
ɛn e ya tian 'cɛɛ vɛ -a.»

³⁵-Yɛɛ “wean nen Bali -a 'vɪ David -le “dre 'fluba pee ji 'nan:
«Yi'a 'yie 'nɛn 'saun 'tʊɛ
-e 'e fʊlɪ -yrɛ -ji dɪ.»

³⁶David -le vɛ bɛ, “e Bali 'su “le zɪ Bali -a 'vɪ bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ. ɛn -a -kadɪ 'bɔ, waa 'wʊ 'e tranun “srɔn, ɛn e fʊlɪ 'yrɛ -ji.

³⁷'Pian Zozi 'ka fʊlɪlɛ -yrɛ -ji dɪ, Bali -a wluan -kanɔn 'va.

³⁸-Yɛɛ “wean, “bʊnʊn, 'ka -tɔ 'nan Zozi 'tɔ 'ji nen waa ve 'cɛɛ cɛɛgu 'nan, Bali 'cɛɛ 'wɪ 'wɪdɪ fʊi. 'Ta wɔladɪ Moizi -le -pɛi -tɔ wɪnʊn da 'ka -kɔlale 'cɛɛ 'wɪ 'wɪdɪ “fʊidɪ -a dɪ. ³⁹'Pian minnʊn pɛɛnɔn nen o yi -tera Zozi da bɛ, Bali o “sɪala min tɪglɪ 'a.

⁴⁰-Yɛɛ “wean, 'wɪ nen 'e vɪdɪ Bali 'lewei vɪnɔn 'le 'fluba 'ji bɛ, 'ka drɛ “yi, te 'e bɔ 'ka man dɪ. ⁴¹E ya 'e 'cɛn -tedɪ 'nan:

«Min sɛɛ wʊnɔn “ka 'yɪɔ,
'wɪ 'e 'ka 'kan -e 'ka 'san “fo.
-Yɛɛ cɪ 'nan 'ka 'yɪɛ -kɔan “man
-e 'an 'wɪ 'tʊ nɛn
e -ciala min da bɛ -a drɛ.
-Te waa -nan -sɛɛ “wʊ 'cɛɛ
-e 'ka vɪlɛ 'ka yi -tera “da “dɪ.»

⁴²Zɪ Pɔl 'lee Barnaba “ta bɔala -wee cin yɪ 'kuin bɛ, ɛn o 'nan -wɪlɛ 'nan, 'o 'ta 'flinla “yi pee -a -e 'o 'wɪ 'lein zɪɛ -a vɪ “nyian. ⁴³Zɪ cin yɪdɪ -nyan bɛ, o “ta fuimlan “man, ɛn Zuif 'nɔn “kaga 'lee minnʊn nen o Izrael 'nɔn 'le Bali bɔa “bɛ, o sɔɔnla Pɔl 'lee Barnaba -sru. Pɔl 'lee Barnaba 'bɔ 'bɛ 'wɪ tin 'ba -wɪlɛ, ɛn o o “koe “tɔ 'o da 'nan 'o 'fʊ Bali -le “yi 'wɪlu 'li 'trilii.

⁴⁴'Flinla “yi pee nen e 'bɔ bɛ, 'fla 'bɔ da 'nɔn pɛɛnɔn 'bɛ cin 'yɪ 'nan -e 'o Bali wei man. ⁴⁵Zɪ Zuif 'nɔn min “kaga zɪɛ o 'yɪ bɛ, ɛn man budɪ wla o ji, te 'wɪ nen Pɔl -a ve bɛ, waa fuimlan 'nan 'wɪ 'pee -a, te waa “srɔn man.

⁴⁶-A -nan nen Pɔl 'lee Barnaba -a -ci 'vɪ -wɪlɛ 'wein 'nan: «'Ka Zuif 'nɔn, 'ka lɛ nen paan 'ku Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn ve 'e 'flin, 'pian kaa -tua 'ka 'pɛla koda. “Cɛɛ dre zɪɛ, kaa -kɔɔnman 'nan, ka'a 'ka 'fli ye 'belidɪ nen ya'a 'nyaan dɪɛ -a yɪnɔn 'a dɪ. -Yɛɛ “wean ku -ko 'sien minnʊn nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ o va. ⁴⁷-Yɛɛ cɪ 'nan 'wɪ nen Minsan “e 'nan 'ku drɛ bɛ -nyrɛn 'nan:

«Mein drɛ 'tɛ 'san nen
e 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji dra 'wein bɛ -a.
'I vɪ minnʊn lɛ 'trɛ pɛɛnɔn da 'nan
Bali 'o “sia 'wɪ 'ji.»

⁴⁸Zɪ minnʊn nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ o 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, o ci nran, ɛn o 'nan, Minsan wei 'a 'nɔnnɔn. -A -nan nen minnʊn pɛɛnɔn nen Bali o 'si “va 'nan -e 'o 'kɔn 'belidɪ nen ya'a 'nyaan dɪɛ -a yɪnɔn 'a bɛ, o yi -teradɪ 'sia Zozi da.

⁴⁹Tɔɔn ɛn Minsan -le 'wɪ 'nɔnnɔn 'ku fuiladɪ -a “man 'lɛglɔn zɪɛ -a da “fo. ⁵⁰'Pian Antɪɔs 'fla 'bɔ da bɛ lɪmɔnnʊn nen o Izrael 'nɔn 'le Bali bɔa, te o mangulinun a fɛnɔn 'a bɛ, o ya -nan. Zuif 'nɔn o 'pa 'o 'va 'lee 'fla 'bɔ da min cejenun, ɛn o 'tɛ 'padɪ 'sia Pɔl 'lee Barnaba da, ɛn o Pɔl 'lee Barnaba -pin 'o fla. ⁵¹Tɔɔn 'o 'cɛin -man fuɔn -koei plu o da, -a -kɔɔndɪ -a -wɪlɛ 'nan 'o 'pɛ 'si -wee 'wɪ 'ji, ɛn o -ku 'fla nen waa laabo Ikomiɛn bɛ -a da. ⁵²'Pian

Zozinon nen Antios be o -fu ci “nran -a, en o -fu 'o fadt Bali lei 'saun 'a.

Pól 'lee Barnaba 'bóla Ikomien

14 Zí Pól 'lee Barnaba 'bóla Ikomien be, en o wla “nyian Zuif 'nón 'le cin yí 'kuin. O Bali -le 'wí 'nónnón 'vú -wle, -a -nan nen Zuif 'nón “kaga 'lee minnun nen o 'ka Zuif 'nón 'a díe, o -fó Zozi 'va. ²Pian Zuif 'nón nen o 'ka “vale o yí -teala 'wí zíe -a da díe, o 'wí wuuman minnun nen o 'ka Zuif 'nón 'a díe 'o 'jí, te 'o 'wulo -jí “nranman -wliđi “bú Zozinon man. ³Pól 'lee Barnaba 'món 'kpa tıglı Ikomien. O yí -tera Minsan da, en o -yee 'wí 'nónnón nen e min “sia 'wí 'jí be -a 'vú 'kpa tıglı. Bali 'pa o 'va, -a -nan nen o -ce -srón “wunun 'lee 'lebo “fó wunun dre.

⁴Min “kaga ceen 'e cin man 'fla 'bó da, min -mienun a Zuif 'nón -sru, en min -mienun a Zozi 'le 'pasianon -sru. ⁵Zí minnun nen o 'ka Zuif 'nón 'a díe, 'lee Zuif 'nón, 'lee 'o 'tanon a 'o man wuunan 'nan -e 'o 'te 'pa Pól 'lee Barnaba da, -e 'o -kóle ween o 'va be, ⁶en Pól 'lee Barnaba a -kónnen 'yí, -a -nan nen o 'flan bli, o -ku Lisiani 'leđlón 'jí 'flanun nen o 'laabo Lisitri 'lee Derbu be -a da, 'lee o “srón 'flanun da. ⁷En o Bali -le 'wí 'nónnón 'vú 'nan nun.

Pól 'lee Barnaba 'bóla Lisitri

⁸Min -tu a Lisitri 'fla, e ya 'e -srandı “tra. Waa -ya 'e 'ló le -a, ya'a tian 'li 'ta wule dí. ⁹Wí nen Pól cí -a vınan be, -a “trón “a -yre, -a -nan nen Pól -a -nanjen tein, en Pól -a -tó 'nan min zıe e yí -teala 'yee 'belıdı da, ¹⁰en Pól “e -yre wei 'pleble 'jí 'nan: «I 'wluan lou 'i 'cein -da tıglı.» 'Nun tón e dre “klı, en e wluan, en e 'ta wudı 'sia.

¹¹Wí nen Pól -a dre be, zı minnun -a -nan 'yí be, en o -paandı 'sia -a vıdı -a Lisiani wei -jí 'nan: «Bali lıla “da “minnun -a, en o 'bóla -kaa 'va.» ¹²Te o Barnaba laabo «Zeus», en o Pól “le laabo

«Ermes», kó -yee 'wí tin 'ba 'le “wean. ¹³“Wee bóla -wee fla 'bó da be, -wee bali Zeus 'bó 'pan 'kón a 'e 'tóđı -nan. -A -nan nen -wee Zeus -panzan -ta trinun -a 'fla 'bó man -klón -yre “nen te lu -fui “a 'e 'fóđı o -bló -man. Zeus -panzan 'bó 'lee minnun “kaga “a “vale 'nan 'o Zozi 'le 'pasianon 'bó -paan.

¹⁴Pian zı Zozi 'le 'pasianon Barnaba 'lee Pól 'wí zıe -a 'man be, o 'ta kli, -a 'wí 'nan o 'man, en o 'wee sónun 'fú bú 'o da, en o -ku minnun yei “nun, te o -paan “man -wle 'nan: ¹⁵«-Me “wean nen kaa dra zıe, minnun “tun “nen 'ku 'a “le 'cee 'wí 'zı. Kú -ta Bali -le 'wí 'nónnón vıle 'cee, 'nan -e 'ka 'si 'cee 'wí “tun “nun 'labe -a dređı man, -e 'ka -sónla Bali nen -a yıe cí “man “be -a -sru. -Yee 'tre dre, en -yee la dre, en -yee jemıe dre 'lee 'e 'va fenun peenon. ¹⁶Li 'e teđe be, e minnun 'tıvı, en o sónla 'o 'bó 'cí 'só wunun -sru. ¹⁷Pian ya'a 'flinle 'yee “yí “cí -kóndı -a dí. -Yee cí 'nan e laa “sia laji te yaa -fean 'cee, e 'cee fe 'wlenun dra 'e tv -man, e cí “nrandı 'lee -blıfe -nón 'cee “kaga.» ¹⁸Pól 'lee Barnaba “koe “nyan -a vıdı -a -wle 'nan, te 'o 'o 'pan dí, 'vaa en waa 'man.

¹⁹-A -nan nen Zuif 'nón 'si Antios 'lee Ikomien, en o -sen minnun zıe o 'va, en o Pól -són -kóle -a. Waa plıla, o -ku -a lunen 'o 'cí nrón 'nan e -ka. ²⁰Pian zı Zozinon -a sí -fó be, en Pól wluan lou, e -ta 'fla.

Pól 'lee Barnaba -ku Derbu en o 'li 'o da Antios

-A ta tv ceen en Pól 'lee Barnaba -ku Derbu. ²¹O Bali -le 'wí 'nónnón 'vú 'fla zıe -a da, en min “kaga “fó Zozi 'va. -A -nan nen o 'li 'o da Lisitri 'lee Ikomien 'lee Antios Pisidi. ²²O -ta Zozinon “koe “tóđı -a 'o da, te o 'wí “paala -wle 'nan, 'o yí -tera Bali da 'li 'trılıı, te waa ve -wle 'nan: «-Kaa yra ye “kaga 'vaa, -e -kaa kú Bali -le mingónnen tređa.» ²³-Te o 'bóla -leđlızı -tv -nan -e 'o -wee min cejenun -tón, en -te

o cœen Bali tru 'badt 'lee fε 'sɔndt man, -e 'o o -pɛba wu Minsan nen o yi -tera "da "bɛ -yrɔ.

²⁴ Zɪ Pɔl 'lee Barnaba Pisidi 'leglɔn cœen bɛ, en o 'bɔla Panfili 'leglɔn 'ji. ²⁵ O Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn 'vɪ Pergi, en o sɔɔn "ji Atali.

²⁶ Fla zɪɛ -a da nen o -fɔ -klv -ji, en o 'li 'o da Antios. Antios 'bɔ 'nan nen o o -pɛba 'wu Bali lɔ 'nan 'e "yi dre -wle, -e 'nyranman nen o "sia -a 'panan zɪɛ bɛ o 'pa.

²⁷ Zɪ o 'bɔla Antios bɛ, en o -leglizɪ 'nɔn cin 'yɪ, en 'wunun nen Bali ciɪla o va yaa dre bɛ, waa 'sinan 'pa. Waa -ci 'vɪ "nyian -wle 'nan, minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ, Bali -si 'le 'sv -wle 'nan 'o yi -tera 'e da. ²⁸ "Bɛ -sru Pɔl 'lee Barnaba -fɔ o va tu "kaga 'kpa -a.

Zozinɔn wei dre 'tv Moizi -le -pei da Zeruzalem

15 Min -mienun 'si Zude 'leglɔn 'ji. Zɪ o 'bɔla Antios bɛ, en o 'wɪ "paadt 'sia "bɪt Zozinɔn 'ji, waa 'vɪ -wle 'nan: «-Te min 'ka 'fɔle -klɔnmɔn -va "le zɪ Moizi -le -pei -a 'vɪ bɛ -yee 'wɪ 'zv dɪɛ, Bali 'ka -a san sia 'wɪ 'ji dɪ.» ² Pɔl 'lee Barnaba 'ka 'wɪ zɪɛ -a manle "yi "fɔ "dɪ, en -sa 'pleble 'fɔla o yei 'wɪ zɪɛ -a da.

-A -nan nen minnun -a 'pla "da 'nan, Pɔl 'lee Barnaba 'lee Zozinɔn -mienun 'o 'kv 'wɪ zɪɛ -a tin 'ba Zeruzalem 'o 'vale Zozi 'le 'pasianɔn 'lee -a -nan -leglizɪ min cejenun -a. ³ En Antios -leglizɪ 'pa o va -wee -kudt -ji. "Wɛɛ -kv, o ciɪla Fenizi 'lee Samari, te 'wɪ nen e dre 'lɔɔ, en minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ, o sɔɔnla Bali -sru "bɛ, te o -ko -a -nan wɪ vidɪ -a Zozinɔn le. 'Wɪ zɪɛ -a vidɪ ci "nran -dan nɔn "bɪt Zozinɔn pœɛnɔn le.

⁴ Zɪ o 'bɔla Zeruzalem bɛ, -leglizɪ 'nɔn 'lee Zozi 'le 'pasianɔn 'lee -leglizɪ min cejenun o 'sia 'kpa tɪglɪ, en 'wɪ pœɛnɔn nen Bali ciɪla o va yaa dre bɛ, waa -nan 'sinan 'pa -wle.

⁵ -A -nan nen Farizen 'nɔn 'va min -mienun nen o dre Zozinɔn 'a bɛ, o wluan lou, en o 'nan: «Minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ, o o -fɔa paan 'klɔnmɔn -va -e 'o vɪ -wle 'nan 'o 'ta wɪla Moizi -le -peinun da.»

⁶ Zozi 'le 'pasianɔn 'lee -leglizɪ min cejenun o cin 'yɪ, 'nan -e 'o 'wɪ zɪɛ -a 'pla "da. ⁷ Zɪ o cœen -sa 'pleble 'fɔdt man 'o cin yei "bɛ, Pieri wluan lou, en e -wle 'nan: «'An "bɪnnun, kaa -tɔa 'nan 'cee Bali an 'si "va -e 'an 'yee 'wɪ 'nɔnnɔn vɪ minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ -wle, 'dɪv -e 'o 'fli -nɔn Bali le. ⁸ En Bali 'bɔ nen e min ci wɪ -tɔa "bɛ, yaa -ci kɔɔn 'yee lei 'saun 'nɔndɪ -a -wle 'nan o ya 'yee vɛ -a "le zɪ yaa -nɔn -cœɛ bɛ -yee 'wɪ 'zv. ⁹ Bali 'ka -kaa 'cɛnle 'e cin man -kaa 'vale waa dɪ. E -wee 'wɪ 'wɪdɪ fui 'nan o yi -tera 'e da -le "wean.

¹⁰ En -mɛ "le "wean nen ka Bali man -weeman? -Yɛɛ cɪ 'nan -trɔ cibɛn nen -kaa tranun 'ka -kɔlale -a siadt -a dɪ, en -kaa 'bɔ 'ka 'kɔlaman -a siadt -a dɪɛ, ka ya "vale 'ka -tɔa "mɛn Zozinɔn 'win -ji. ¹¹ 'Pian -kaa yi -teala "da 'nan, Minsan Zozi 'bɔ 'le "yi "le "wean nen -kaa 'si 'wɪ 'ji "le -wee 'wɪ 'zv.»

¹² Nun tɔɔn minnun nen 'o cin vidɪ bɛ, 'o 'ta -sɛn, en o Barnaba 'lee Pɔl wei mandɪ 'sia, en 'lebo "fɔ wɪ nen Bali ciɪla o va yaa dre minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ o yei "bɛ, waa 'vɪ -wle.

¹³ Zɪ o cœen -a vidɪ man bɛ, en Zaji -a vidɪ 'sia 'nan: «"Bɪnnun, 'ka "trɔɛn "tɔ 'mɛn. ¹⁴ Simɔn "sia 'wɪ 'tv vɪnan -cœɛ. E 'nan: Bali 'bɔ minnun 'sidɪ 'sia 'yee vɛ -a, minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ o yei, 'nan -e 'wee 'tɔ bɔ. ¹⁵ En Bali 'lewei vɪnɔn 'le 'wɪ nen waa cren -tɛ bɛ, 'wɪ zɪɛ yaa 'le sɔɔ. -Yɛɛ cɪ 'nan, e ya 'e 'cren -tɛdɪ 'nan:

¹⁶ Bali "e 'nan:

↳"Bɛ -sru an lia 'an da

-e 'an David -le 'kɔn nen

e -wi bɛ, -a pee -tɔ.

-A "pa 'ji nen e -fɔ -nan bɛ,

maan -tɔɔman 'e cin da

-e 'an 'wluan lou,
¹⁷ 'du -e min -mienun nen
 o -fu be, 'o Minsan -wee
 'o 'vale 'leglōn -mienun nen
 'an 'tō yra o man be waa.
¹⁸ 'An 'bō Minsan,
 'wī nen maan 'vī 'e 'cen
 -a -nan le 'ka le va diē,
 maan 'le sōoman.»

¹⁹ En Zaji -a 'le 'sran 'nan: «-Yee “wean,
 e ya 'an 'ji 'nan, minnun nen o 'ka Zuif
 'nōn 'a diē, en o sōnla Bali -sru “be, e
 ya “yi -e min 'e vūle 'e 'tō o -sru 'nan 'o
 'ta wūla Moizi -le -pei da di. ²⁰ 'Pian -kaa
 'fluba 'cren -te -wle 'nan, te 'o 'wī nen waa
 -te -yū le be -a -bli di, en te 'o cin nan 'lee
 'o cin -sran -wee “di, en te min 'e “blu -
 wee “di. En te 'o 'wī nen min 'ka -a -blō
 'cenle -e -a nyen 'e -sran diē -a -bli di, en
 te 'o 'wī nyen -bli di. ²¹ -Yee ci 'nan, 'li 'e
 'cen be Moizi -le -pei -tō wunun zīe 'flanōn
 pēenōn -a -tōa, kōō waa ta ve minnun le
 Zuif 'nōn 'le cin yī 'kuin tū pēenōn man
 'flinla “yi da.»

Zozi 'le 'pasianōn 'fluba 'pa 'sia minnun nen o 'ka Zuif 'nōn 'a diē -wle

²² -A -nan nen Zozi 'le 'pasianōn, 'lee
 min cejenun, 'lee -leglizi 'nōn pēenōn wei
 drē 'tū, en o min -mienun 'si o yei, en o o
 'pa 'sia Antioṣ 'o 'vale Pōl 'lee Barnaba -a.
 Zudazi nen waa laabo “nyian Barsaba be
 'lee Sila nen Zozinōn 'yra -tēa “o man be,
 o nen o 'si o yei. ²³ 'Fluba nen waa -nōn
 -wle “be -nyren 'gū:

«Kū Zozi 'le 'pasianōn 'lee min ce-
 jenun 'be 'fluba 'cren -te 'ka Zozinōn
 nen ka ci Antioṣ 'lee Siri 'leglōn 'ji 'lee
 Silisi 'leglōn 'ji, te 'o 'ka Zuif 'nōn 'a
 diē, 'cēe.

Kū ya 'ka “būnun -a, kū “we 'ka
 'va.

²⁴ Kūa 'man 'nan, 'kū 'va min -
 mienun nen kū'a 'si -nōnle 'wle “diē,
 o 'lū 'ka 'ci baale -ji 'wee 'wī “paadi
 -a, en o 'ka “koe 'si 'ka da. ²⁵ -Yee

“wean, zī 'kū cin wei -ci 'man be,
 en kūa 'yī 'nan, e ya “yī -e 'kū min
 -mienun 'si “va -e 'kū o 'pa 'sia 'cēe
 'o 'vale 'kū “bū Barnaba 'lee Pōl nen
 kū o ye “yī “be waa. ²⁶ Min “fli zīe,
 e -fu “wennōn -e 'o 'ka -kaa san Zozi
 Crizi 'tō 'ji. ²⁷ En kū Zudazi 'lee Sila
 'pa 'sia 'nan 'o 'wī 'bō 'lein 'gūe -a vī
 'cēe 'o 'bō 'a. ²⁸ -Yee ci 'nan Bali lei
 'saun 'lee 'kū 'bō, 'wī nen 'kō 'ka 'ta
 wūla “da “be, kūe 'vī 'cēe, kū'a 'wī
 'pee 'pale “va “di. ²⁹ 'Be 'wī zīe, 'be
 ci 'nan: Te 'ka 'wī nen waa -te -yū le
 be -a -bli di, en te 'ka 'wī nyen -bli
 di, en te 'ka 'wī nen min 'ka -a -blō
 'cenle -e -a nyen 'e -sran diē -a -bli
 di, en te 'ka cin nan 'lee 'ka cin -sran
 -wee “di, en te min 'e “blu -wee “di.
 'Wunun zīe, 'ka 'ta wūla “da.

Kū 'ka 'tō bō.»

³⁰ -A -nan nen o o 'pa 'sia, en o -kū An-
 tioṣ. Zī o 'bōla 'nan nun be, en o Zozinōn
 cin 'yī, en o 'fluba zīe -a -nōn -wle. ³¹ Waa
 ta 'vī, en o pēenōn 'ci nran, e o “koe “tō
 'o da -le “wean.

³² Zudazi 'lee Sila nen Bali 'lewei vūnōn
 'a be, o 'wī “kaga tin 'ba -wle, o man -tō
 'pleble, en o “koe “tō 'o da. ³³ O -fu Antioṣ
 'fla tū “wennen 'a 'vaa, en Zozinōn 'kū o
 'pale -sia -trōō 'nan -e 'o li 'o da Zeruza-
 lem. ³⁴ ['Pian Sila “e 'vī 'nan “e -foo An-
 tioṣ 'fla.] ³⁵ Pōl 'lee Barnaba “o -fūv An-
 tioṣ, en 'o 'vale min “kaga “a o 'wī paa
 minnun ji, en o Minsan -le 'wī 'nōnōn
 'vī -wle.

Pōl cēin “flizan nen te e -ko Bali -le 'wī 'nōnōn vūle

Pōl 'lee Barnaba cēen 'e cin man

³⁶ Yi “fli yaa “be -sru, en Pōl “e 'nan
 Barnaba le 'nan: «'Fla pēenōn nen kū ci
 “da Minsan -le 'wī 'nōnōn vūdi -a be, 'kū
 'ciū “nyian “da -e 'kū “bū Zozinōn nen -
 nan nun be o yī.» ³⁷ Barnaba a “vale 'nan
 Zan nen waa laabo Mark be 'e 'kūla 'o -

sru. ³⁸Pian Pól 'ka 'wulë “man -e 'o 'ku waa dî, koo Mark 'nyranman 'tu o man Panfili 'leglôn 'ji, en e 'si o -sru. ³⁹Pól 'lee Barnaba wei 'ka drele -tuwli “fo “dî, -a -nan nen o cœen e 'cin man. Barnaba Mark -fô 'e -sru, en o -fô -klv -dan ji, o -ku Sipri 'trêda. ⁴⁰Pól “e Sila -fô 'e -sru, en Zozinôn o -peba 'wv Bali ló, en o -ku. ⁴¹O ciula Siri 'leglôn 'lee Silisi 'leglôn 'ji, te o -ko Zozinôn “koe “tôdt -a 'o da.

Pól 'lee Sila -ku Derbu 'lee Lisitri 'lee Ikomien

16 -A -nan nen Pól ciula Derbu, en e 'bôla Lisitri. 'Fla zîe -a da be, Zozi -sruzan 'tu a -nan, waa laabo Timote. -A “tu “a Grêk min -a, lumôn -tu nen e ya Zozi 'va be -yee 'nen nen, Zuif lî nen. ²-A 'tô “yi “a Zozinôn nen Lisitri 'lee Ikomien be o 'le. ³Pól a “vale 'e 'ku 'o 'vale 'waa, en e -ku -a -fôle -klônôn -va, Zuif 'nôn nen fe zîe -a -nan be -wee “wœan. Koo o pœenôn -a -tôa 'nan Timote “tu “a Grêk min -a. ⁴Flanun nen o ciula “da “be, 'wv nen Zozi 'le 'pasianôn 'lee Zeruzalem min cejenun -a 'vî be, waa 'vî 'fla zîe -a da 'nôn lë, 'nan 'o 'ta wula “da. ⁵-A -nan nen Zozinôn 'le yi -teradt Bali da 'pa “da, te Zozinôn 'ko bôdt -a “kaga yi -tudv pœenôn man.

Pól -ku Masedôa

⁶Pól a “vale 'o 'ku Bali -le 'wv 'nônôn vî Azi 'leglôn 'ji, 'pian Bali lei 'saun 'ka 'wulë “man “dî. -Yee “wœan o ciula Pirigi 'lee Galati 'leglôn 'ji. ⁷Zî o 'bôla Misi 'leglôn 'ji be, en waa man wee 'nan 'o 'ko Bitini 'leglôn 'ji, 'pian Zozi lei 'saun 'ka 'wulë “man “dî. ⁸-A -nan nen o ciula Misi, en o 'bôla Troas 'fla. ⁹-Pei -man, e dre Pól lë “le nyrinvla -zv, e dre -yre “le Masedôa min -tu a 'e 'tôdt lou, te yaa tru “baa -a vîdt -a 'nan: «I ciula Masedôa 'leglôn 'ji, 'i 'ta 'pa 'ku 'va!» ¹⁰Zî Pól 'wv zîe -a -nan 'yu “le nyrinvla -zv be, en kua man wee 'nan 'ku 'ku Masedôa 'leglôn 'ji, koo kua -

tôa 'nan Bali 'ku laabu 'nan -e 'ku 'yee 'wv 'nônôn vî -nan nun.

Pól 'bôla Filipu 'fla

¹¹Zî ku -fô -klv -dan ji Troas be, en ku -ku Samotras. 'Be 'ta tu cœen en ku -ku Neapoli. ¹²Kv 'si 'be 'nan, en ku -ku Filipu 'fla. Filipu 'fla zîe, -yee ci Masedôa 'leglôn 'ji 'fla tede -a, en Rôm 'nôn 'be 'fla 'bô 'tô. Kv -fô 'fla zîe -a da tu “wennen 'a.

¹³Flinla “yi da, kv 'si 'fla zîe -a da, en kv -ku lu “nen 'yi 'tu “srôn. -A -cin a 'ku 'ji 'nan Zuif 'nôn 'le Bali tru 'banan -kœan fe zîe -a -nan. Zî ku cœen -nyrandt man be, en lumônôn nen 'o cin yîdt fe zîe -a -nan be, kv 'wv tin 'badt 'sia -wle. ¹⁴Lumôn -tu a fe zîe -a -nan te e 'yra -tea Bali man, -a 'tô nen Lidi, e “sia Tiatire. Min -dandan nun ta sô nen yaa -taan. E ya 'wv zîe -a mannan, en Minsan -a “trœen 'le 'sv, en 'wv nen Pól ci -a vînan be, yaa -ci 'man 'kpa tîglî. ¹⁵-A -nan nen waa -batize dre 'o 'vale 'e 'mangulinun -a, en e 'ku tru 'ba -a vîdt -a 'nan: «-Te kaa “nrônman 'ka 'ji 'nan, an wv Minsan man 'an 'bli pœenôn 'a be, 'ka 'fv 'an 'va tu “wennen 'a.» E kôala 'wv zîe -a man, en kv wv “man.

Minnun Pól 'lee Sila -fô -pv 'kuin

¹⁶Te ku “ta -ko fenan nen o Bali tru “baa be -a -nan, en nœan lumôn -tu -ta 'ku 'le. Lî zîe -mlengan a -a -sru, e -pe -tôala, -yee “wœan minnun nen waa “paala be o “lala ye “man “kaga. ¹⁷E sœônla 'ku 'vale Pól -a 'ku -sru, te e -paan “man 'nan: «Minnun 'labe, Bali nen min ta lou “be, -yee 'nyranman 'panôn nen waa. O ya Bali -le 'wv nen e min “sia 'wv 'ji be -a vînan 'cœe.» ¹⁸Yaa 'vî zîe yi “kaga 'wlu, tœôn Pól 'ka 'vale e 'wv zîe -a maan “nyian dî, en e 'man lila “da, e 'nan -yv nen -a -sru “be -yre 'nan: «An 'bô “e 'yie 'nan Zozi Crizi 'tô da, 'i 'si lî 'gvê -a -sru.» En -yv zîe e 'si -a -sru 'nun.

¹⁹Nœan lumôn zîe minnun nen waa “paala be, zî waa 'yu 'nan wa'a “nyian

“lala ye li zte -a man dte, en o Pól 'lee Sila 'kun, o -ku waa 'fla 'tanon 'le fenan nen o tin “baa be -a -nan. ²⁰ Zt o -ku waa tin 'banon 'le be, en o 'nan: «Ve -mienun 'gve, o -tein -tria 'ku flanon yei, Zuif 'non nen waa. ²¹ O ya “vale o 'wt -tre “paaman 'ku 'ji, ku'a 'we “man “dt, en ku'a 'kolaman -e 'ku 'ta wula “da “dt, ku ya Róm 'non 'a -le “wean.»

²² -A -nan nen 'bli 'fó min “kaga 'ji o man, en tin 'banon “e 'nan minnun le 'nan, o -wee sonun “koo 'o man, en 'o o -son sonba “a. ²³ Zt o cœen o -sœndt man be, en o o -fó -pu 'kuin. Waa 'vt min nen 'e yie -tœa “o va be -yre 'nan, 'e yie 'tœ o va 'kpa. ²⁴ Zt min zte e 'wt zte -a 'man be, en e o -fó -pu 'kœn kplo -ji, en e 'ploblo 'fó o cœin -man.

²⁵ -Pei -man te bada -tœ, en Pól 'lee Sila Bali tru 'badt 'sia, te o Bali 'tœ bœ “dre -fœa, te minnun nen -pu 'kuin be, o o wei maan. ²⁶ 'Nun tœœn en 'tre nyœœn, e nyœœn 'pleble “buv “le “wean -pu 'kœn nyœœn 'e 'klu -ji. Tv 'bœ zte -a wlu, en -pu 'kœn -kpein pœœnœn 'le 'sv, en fenun nen 'e 'fœdt -pu 'kœnœn 'cœin -man be, -a pœœnœn 'le 'sv.

²⁷ Zt min nen 'e yie -tœa “o va be e fuu be, e -kpeinnun 'yt 'e 'le 'svdt, en e 'yee sren 'sv 'ji 'nan -e 'e 'fli -te, kœœ yaa nrœn 'e 'ji 'nan -pu 'kœnœn pœœnœn 'te -ji. ²⁸ 'Pian Pól paan -yre wei 'pleble 'ji 'nan: «Te 'i 'wt 'wldt “dre 'i 'fli le dt, ku ya 'gu 'ku pœœnœn.»

²⁹ Tœœn en min zte e 'nan 'o 'te 'bi, en e wla “nyiandu -pu 'kœnœn 'va, en e blula Pól 'lee Sila wlu, te e nyœœnman. ³⁰ “Be -sru e o 'bœla bei, en yaa laabu -wlv 'nan: «'An “tunun, maan dra 'kœ -e 'an 'si 'wt 'ji?»

³¹ En o -yre 'nan: «'I yi -tera Minsan Zozi da -e 'ka 'vale 'yie “kœnœn 'non 'a 'ka 'si 'wt 'ji.» ³² -A -nan nen o Minsan -le 'wt 'nœnœn 'vt -yre 'o 'vale 'yee “kœnœn 'non pœœnœn 'a. ³³ -Pei 'bœ 'lein zte -a man be, min nen 'e yie -tœa -pu 'kœnœn 'va be, e -ku Pól 'lee Sila mlœn 'ji “foele. 'Nun tœœn

en waa -batize dre 'o 'vale 'yee “kœnœn 'non 'a. ³⁴ E -ku waa 'yee 'kuin, en e fenun -nœn -wle, waa bli. -A -nan nen -a ci “nrœndt 'sia 'o 'vale 'yee “kœnœn 'non pœœnœn 'a, e yi -tera Bali da -le “wean.

³⁵ Zt tv cœen be, en tin 'banon minnun 'pa 'sia, 'nan 'o vt min nen e yie -tœa -pu 'kœnœn 'va be -yre 'nan, 'e 'si o man. ³⁶ En min nen 'e yie -tœa -pu 'kœnœn 'va be, e 'wt 'gve -a 'vt Pól le. E 'nan: «Tin 'banon min 'pa 'sia 'nan, 'an 'si 'ka man. -Yee “wean 'ka bœla, 'ka 'ku, 'ka 'fv -trœœ.»

³⁷ 'Pian Pól -a 'vt 'pasianœn le 'nan: «O 'ku 'sœn minnun yie man, en o 'ku 'fó -pu 'kuin, wa'a 'wt zte -a -ci vle dt, -e te ku ya Róm 'non 'a, en o ya “vale 'o “sia 'ku man 'e yœœdt. -Yee “wean ku'a 'we “man “dt. 'O 'ta 'ku bœla 'o 'bœ 'a.»

³⁸ En 'pasianœn 'ku 'wt zte -a vle tin 'banon le. Zt tin 'banon -a 'man 'nan, Róm 'non nen waa be, nyen o cœen. ³⁹ Tin 'banon 'ta toba -fœle -wle, en o o 'bœla -pu 'kuin, en waa 'vt -wle 'nan, 'o yra 'si, 'o 'si 'fla 'bœ da. ⁴⁰ Zt o 'bœla -pu 'kuin be, en o -ku Lidi -va, 'o cin 'yt 'o 'vale 'o “buv Zozinœn 'a. O o “kœœ “tœ o da 'vaa, en o 'si 'fla 'bœ da.

Pól 'lee Sila -ku Tesalonik 'non fla

17 O ciula Anfipoli 'fla 'lee Apoloni 'fla, en o 'bœla Tesalonik. Zuif 'non 'le cin yt 'kœn a fe zte -a -nan. ² Pól wla cin yt 'kœn zte -a -ji “le yaa dra 'e 'cœn be -yee 'wt 'zv. 'Flinla “yi yaaga 'a 'e cin -sru, te Pól 'wt nen 'e 'crœn -tœdt Bali -le 'fluba 'ji be -a ve -wle. ³ Pól -a ta ve -wle, te yaa -ci ve -wle 'nan, e ya 'e vldt 'nan min 'sizan 'wt 'ji 'e yra yt, -e 'e 'ka, -e 'e 'wluan -kanœn 'va. En e 'nan: «Zozi nen an -yee 'wt ve 'cœœ 'gve, -yœœ ct min 'sizan 'wt 'ji -a.»

⁴ Min plœœnnun 'wt zte -a 'man 'wt 'kpa -a, en o -fó Pól 'lee Sila -sru, 'lee Grœk 'non “kaga “nen o 'yra -tea Bali man be, 'lee lunœn -mienun nen o 'yra -tea “o man 'fla be. ⁵ 'Pian man budt wla Zuif 'non 'ji, en o

yie 'plenon kuun 'fla yei, o o -sen 'o 'va, en o 'wɪ 'fɔla 'fla. O -ku 'wɪ 'tɔle min -tu nen waa laabo Zasɔn be -a man 'yee “kɔnnen 'nan, 'e Pɔl 'lee Sila -nɔn 'wɛ -e 'o 'ku waa 'flanɔn 'le. ⁶Wa'a Pɔl 'lee Sila yile di, en o Zasɔn 'lee “bu Zozinɔn -mienun 'kun, en o -ku waa 'fla 'tanɔn 'le, te o -paanman -a vidɪ -a 'nan: «Minnun nen o 'treda baa 'ji be, o -ta 'gu, en Zasɔn o 'sia. ⁷Mingɔn-nennun tazan nen Rɔm be, -yee -pei -tɔ wunun be, o ya -a srenan. Waa 'vɪ 'nan, mingɔnnen -tu a “nyian, wɛe laabo Zozi.» ⁸Wɪ zɪe e 'nan 'fla 'tanɔn 'lee minnun man. ⁹Zasɔn 'lee “bu Zozinɔn -mienun -a man pan 'wɔ -wɛe 'vaa, en o 'si o man.

Pɔl -ku Bere 'fla

¹⁰Zɪ -pei 'tan be, en Zozinɔn 'ku Pɔl 'lee Sila 'pale -sia, en o -ku Bere 'fla. Zɪ o 'bɔla 'nan nun be, en o wɪa Zuif 'nɔn 'le cin yɪ 'kuin. ¹¹Fla zɪe -a da 'nɔn be -wee 'wɪ a “yi, en o 'wɪ maan e “mlian Tesalonik 'nɔn da. Waa -wɛeman 'nan 'o Bali wei maan. Bali wei nen 'e 'cren -tɛdɪ be, waa ta ve tu pɛenɔn man, -e 'wɪ nen Pɔl a ve -wɛe “be, 'o -tɔ 'nan 'wɪ 'kpa nen. ¹²O va Zuif 'nɔn “kaga “yi -tera Zozi da, 'lee Grek lumɔn -mienun nen o 'yra -tea “o man be, 'lee -klɔnmɔn “kaga 'kpa.

¹³Pian zɪ Tesalonik Zuif 'nɔn -a 'man 'nan, Pɔl a Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn vɪnan Bere be, en o -ta 'wɪ 'fɔlɛa 'fla zɪe -a da 'nɔn yei. ¹⁴-A -nan nen Zozinɔn 'ku Pɔl 'pale -sia jemie man. 'Pian Sila 'lee Timote “o fuv 'fla 'bɔ da. ¹⁵Minnun nen o -ku Pɔl 'pale -sia be o 'bɔ 'a Atɛn 'fla, en o 'li 'o da. Pɔl o kalt 'nan 'o vɪ Timote 'lee Sila le 'nan 'o 'lu tada.

Pɔl 'bɔla Atɛn 'fla

¹⁶Te Pɔl a Sila 'lee Timote -pennan Atɛn 'fla be, en e 'fla zɪe -a da 'yɪ 'e fadɪ -yɪ nen waa -paan “be -a. 'Wɪ zɪe e 'nan “man. ¹⁷-Yee “wean Pɔl 'wɪ tin 'ba Zuif 'nɔn 'lee minnun nen o 'yra -tea Bali man be -wɛe cin yɪ 'kuin, en minnun nen e bɔa

“o man -guada tu pɛenɔn man be, e 'wɪ tin 'ba “nyian -wɛe.

¹⁸Fluba 'tɔnɔn nen o cɪ Epikuri -sru “be, 'lee o nen Sitoiki -sru “be, o -sa -fɔdɪ 'sia 'o 'vale Pɔl -a. O -mienun -a laabu 'nan: «Me “wɪ nen sɔɔ -tɔzan 'labe yaa ve?» O -mienun “o “ve 'nan: «Maan ye “le 'nan 'lɛglɔn pee -le Bali -le 'wɪ nen yaa ve.» -Yɛe cɪ 'nan Pɔl a Zozi 'le 'wɪ 'nɔn-nɔn vɪnan, te e minnun nen o -ka be -wee wluandɪ -kanɔn 'va 'wɪ ve, -yee “wean o 'wɪ zɪe -a 'vɪ. ¹⁹-A -nan nen o Pɔl 'kun, en o -ku -a tin 'banɔn 'le fenan nen waa laabo Aeropaz be -a -nan. Waa laabu -yrɔ 'nan: «Wɪ -trɛ nen i cɪ -a “paanan 'gɔe, ku ya “vale “ku maan. ²⁰-Yɛe cɪ 'nan 'wɪ nen e -ciala 'ku da be, -nyren yia ve 'kɔe. -Yee “wean ku ya “vale 'ku 'wɪ zɪe -a -ci maan.» ²¹Atɛn 'nɔn 'lee -pɛn 'nɔn nen Atɛn 'fla be, -sɛe “wudɪ 'lee 'sinan -trenun nen waa mandɪ ye “yi.

²²En Pɔl wɪuan lou tin 'ba 'nɔn yei, en e 'nan: «Atɛn 'flanɔn, maan -tɔa 'nan 'cee balinun a 'ka 'yra -tea “o man 'kpa. ²³-Yɛe cɪ 'nan “mɛen vɪnan 'an 'ci 'ka fla yei “be, an 'cee balinun -pannan 'yɪ. An Bali -pan “dave -tu 'yɪ te waa cren -te “man 'nan:

«E ya Bali nen ku'a tɔa diɛ -yee ve -a.» Bali 'bɔ nen kaa -paan te ka'a tɔa diɛ, an -ta 'nan -e 'an -yee 'wɪ vɪ 'cɛe.

²⁴Bali nen e 'trɛ 'lee 'e ta fenun pɛenɔn dre be, -yɛe cɪ Minsan nen e 'trɛ 'lee la “paala be -a, en ya'a 'nyeanla min -pɛ dre fenun ji di. ²⁵En ya'a wɛeman 'nan min 'e 'pɛ “nen “fɛ 'si -e 'e -nɔn 'yrɛ di. -Yɛe cɪ 'nan Bali 'bɔ 'be min ci fulɔ 'lee 'belidɪ 'lee fɛ pɛenɔn -nɔan “min le. ²⁶Bali 'bɔ -a dre, en 'lɛglɔn pɛenɔn “tɪ “a -tuwli, en e -wee 'trɛ 'leda dre, en e -wee le “nen 'pla.

²⁷Yaa dre zɪe, 'nan -e minnun 'o 'e -wɛe 'o 'pɛ “paadɪ -a fɛ pɛenɔn 'nan, 'nan -e 'wee yɪ. 'Pian -e te Bali 'bɔ 'ka -kaa man -kɔɔbli di. ²⁸-Yɛe dre en -kaa ya 'trɛda, en -yɛe -maan -kaa kla -kaa man, en -yɛe 'belidɪ -nɔn -cɛe. 'Ka 'bɔ 'va 'fluba 'tɔnɔn 'wɪ zɪe -a cren -te 'va, waa cren -te 'nan:

⟨'Wt 'kpa, -kaa ya -yee 'nennun -a.⟩²⁹ En -te -kaa ya -yee 'nennun -a be, -ka'a 'kōla-man paan -e -kaa ci "nrōn 'nan, -kaa Bali -kōonman -siga minnun 'lee "lala minnun 'lee -kōle minnun nen minnun o nyaan 'o 'pe -a 'lee 'o 'wulo -ji wunun da be -a man dt.

³⁰ En tu nen te min 'ka Bali tōa dtē, Bali 'ka -a paa be man dt, 'pian 'be nen 'gve, e 'leglōn pēenōn 'ji 'nōn laabu 'nan 'o 'si 'o dre w -wldt "man -e 'o 'fli 'nōn 'yre. ³¹ Kōō Bali yi -tu 'pla 'nan -e 'e 'trēda 'nōn pēenōn 'le 'w' tin 'ba 'e 'nōan da. Bali min -tu 'si "va, yaa -tō 'w' zīe -a -ji tin 'bazan 'a, en yaa -ci kōōn -wle -a wluandt -a -kanōn 'va.»

³² Zi o -kanōn wluandt da w' man be, en o plōennun -a sēe wōdt 'sia, en o -mienun "o 'v' nan: «Yi pee nyan, -e 'kvi wei man "nyian.»

³³ -A -nan nen Pōl 'bōla o yei. ³⁴ 'Pian min -mienun -fō -a -sru, en o yi -tera Zozi da. Dioni 'bō nen tin 'bazan 'tu -a be e ya o va, 'lee lumōn -tu nen waa laabo Damari be, 'lee min -mienun "nyian.

Pōl 'bōla Korenti 'fla

18 "Be -sru en Pōl 'si Aten 'fla, e -ku Korenti. ² E Zuif min -tu nen waa laabo Akila be -a 'y' 'nan nun. Waa -ya Pōnt 'leglōn 'ji. 'O 'vale 'e nan Priskil -a, o "sia 'sinan Itali 'leglōn 'ji 'e -trē. Kōō mingōnnennun tazan Klodu nen Rōm be, e 'nan, Zuif 'nōn pēenōn 'o 'si Rōm 'leglōn 'ji. En Pōl -ku Akila 'lee Priskil -va. ³ O 'pa nyranman a -tuwli "le "wean Pōl -fō o va, en o 'nyranman 'pa 'e cin va. -Wee 'nyranman nen 'nan 'o -tandannun dre.

⁴ 'Flinla "yi -tudu pēenōn da be, te Pōl 'w' "paaman Zuif 'nōn 'le cin y' 'kuin, yaa -wēeman 'nan Zuif 'nōn 'lee Grēk 'nōn 'o -sōōnla 'e -sru. ⁵ 'Pian zī Sila 'lee Timote 'si Masedōa 'leglōn 'ji o -ta be, en Pōl Bali -le 'w' 'nōōnōn 'saza "paadt "sia. Yaa ve Zuif 'nōn le 'nan, Zozi 'be cī min 'sizan 'w' 'ji -a. ⁶ Zuif 'nōn 'ka 'o "trōēn "tōle -a wei

le dt. En zī waa wei fuimlan 'nan te waa "srōnman be, en Pōl 'yee sō ci plu -a -ci -kōōndt -a 'nan, 'e 'pē 'si -wee 'w' 'ji. E 'nan -wle 'nan: «'Wt nen e -taa "bōle 'ka man be 'ka 'bō 'lō w' nen. Te 'ka 'an 'tō v' dt. 'Be nen 'sien 'gve minnun nen o 'ka Zuif 'nōn 'a dtē, o va nen an -ko.»

⁷ Pōl 'bōla cin y' 'kuin, en e -ku min -tu nen e 'yra -tea Bali man be -yee 'kuin. Min zīe waa laabo Titu Zuti -yee 'kōn a Zuif 'nōn 'le cin y' 'kōn 'bō "srōn. ⁸ 'Pian Cripu 'bō nen cin y' 'kōn 'tazan -a be, e yi -tera Minsan da 'o 'vale 'yee "kōnnen 'nōn 'a. En Korenti 'nōn "kaga "nen o cī Pōl wei mannan be, o yi -tera Minsan da "nyian, en o o -batize dre.

⁹ -A -nan nen Minsan 'w' tin 'ba Pōl le -pei -man "le nyrinvla -zv. Yaa 'v' 'nan: «Te "klan 'e 'kōn 'i 'ji dt. 'I 'w' v' minnun le, te 'i 'flin 'wldt -a dt. ¹⁰ -Yee cī 'nan, an ya 'i "srōn, en min -tu 'ka 'kōlaman 'i 'kunt' -a -e 'e 'w' 'wldt "dre 'yie dt, kōō 'men minnun a "kaga 'fla 'gve -a da.» ¹¹ Pōl -fō 'fla zīe -a da le -tu mlen 'shēedu te e Bali -le 'w' "paaman minnun ji.

¹² Tu nen Rōm 'nōn 'le -kōnmandan Galion -tō Akai 'leglōn da be, en Zuif 'nōn 'o 'ci 'pa Pōl man, waa 'kun, en o -ku -a -a cein -da. ¹³ Waa 'v' -kōnmandan zīe -yre 'nan: «-Vē -mie 'gve, e 'w' "paaman minnun ji 'nan, minnun 'o Bali 'tō bō 'e 'pee, -pei -tō wunun man.»

¹⁴ Pōl "ta 'w' "sia "va, 'nun tōōn en Galion "e Zuif 'nōn le 'nan: «"Te min 'gve, 'w' 'wldt -dan tu nen yaa dre be, "te maan 'sinan "va 'y' 'ka Zuif 'nōn le. ¹⁵ 'Pian en ka ya 'w' 'blunan 'w' "paadt 'lee 'w' "paanōn da be, 'lee 'ka 'bō 'le -pei -tō wunun da be, 'ka 'bō 'lō w' 'be. Ma'an 'we "man -e 'an dre 'be tin 'bazan 'a dt.» ¹⁶ En Galion "e 'nan -wle 'nan, 'o bōla tin 'ba 'kuin. ¹⁷ -A -nan nen minnun pēenōn Sōsten nen cin y' 'kōn 'tazan -a be -a 'kun, en waa -sōndt 'sia tin 'ba 'kōn 'bō 'le "nen. 'Pian Galion 'ka 'w' 'tu 'sile "da "dt.

Pɔl 'li 'e da Antios

¹⁸Zɪ 'wɪ zɪe e dre be, Pɔl tʊ “kaga dre Korenti, en e 'si “bʊ Zozinɔn nen -nan nun be o va 'o 'vale Priskil 'lee Akila -a, o -kʊ Cencre 'nan -e 'o 'fɔ -klʊ -dan nen e -ko Siri be -a -ji. Pɔl -tɔ 'e wei -da Bali le, -yee “wean 'e 'wulo “je 'bʊ “klɔɔlɔ 'vaa en e 'si Cencre. ¹⁹O 'bɔla Efez, en Akila 'lee Priskil -fʊ 'fla zɪe -a da, en Pɔl -kʊ cin yɪ 'kuin, e 'wɪ tin 'ba Zuif 'nɔn le. ²⁰-A -nan nen Zuif 'nɔn “e -yre 'nan 'e yi -mie dre 'o 'va. ²¹'Pian Pɔl 'ka 'wile “man “dɪ, en e -si trʊ 'ba -wɔ. E -wle 'nan: «-Te Bali wɪ “man “be, an -taa “nyian 'ka 'va 'gʊ.»

Pɔl 'si Efez, en e -fɔ -klʊ -dan nen e -ko Sezare be -a -ji. ²²Zɪ e 'bɔla Sezare be, en e -kʊ 'e cein -ji Zeruzalem Zozinɔn 'tɔ bʊle. “Be -sru en e Antios si 'sia.

Pɔl cein yaagazan nen te e -ko Bali -le 'wɪ 'nɔnɔn vɔle

²³Pɔl 'mɔn “wennɔn Antios, en e -kʊ 'e 'le. E ciɔla Galatɪ, “be -sru Pirigi te e -ko -a -nan Zozinɔn peenɔn “koe “tɔdɪ -a 'o da.

Apolo 'wɪ paa Efez 'lee Korenti

²⁴Zuif min -tʊ nen waa laabo Apolo, en waa -ya Alezandri be, e 'bɔla Efez. Apolo zɪe, e “we 'wɪ 'tɔ wei -ji, en e Bali -le 'fluba 'wle “kaga -tɔa. ²⁵Zɪ kɔ min 'e 'ta wɔla Minsan -sru “be, -nyren waa paa “ji. Apolo 'e 'fli -nɔn Bali -le 'nyranman 'padɪ -ji, en e Zozi 'le 'wɪ 'nɔnɔn ve minnun le “le zɪ Zozi -a 'vɪ be -yee 'wɪ 'zʊ 'seze, 'pian 'wɪ nen Zan min -batize dre “man “be -nyren yaa -tɔa “ce. ²⁶Apolo yi -tera 'e 'fli da, en e Bali -le 'wɪ vidɪ 'sia Zuif 'nɔn 'le cin yɪ 'kuin. Zɪ Priskil 'lee Akila -a wei 'man be, en waa laabu 'o 'va, en zɪ kɔ min 'e 'ta wɔla Bali -sru “be, waa paa “ji 'kpa tɔɔlɪ.

²⁷Zɪ Apolo a “vale 'e 'ko Akai 'leɔlɔn 'ji be, en Zozinɔn -a “koe “tɔ 'e da -kʊdɪ

-a. -A -nan nen o 'fluba 'cren -te, waa -nɔn -yre. Waa cren -te -ji 'nan, Zozinɔn nen -nan nun be 'o Apolo 'sia tɔɔlɪ. Zɪ e 'bɔla Korenti be, minnun nen Bali -le “yi “le “wean o yi -tera Zozi da be, e 'pa o va -dan. ²⁸-Yee ci 'nan 'wɪ nen Zuif 'nɔn -a dra te e 'ka “yi “dɪe, yaa -teala o yra minnun yie man 'e klɔ ji. 'Wɪ zɪe yaa -ci kɔɔn -wle Bali wei nen 'e 'cren -tedɪ be -a 'nan Zozi 'be ci min 'sizan 'wɪ 'ji -a.

Pɔl 'li 'e da Efez

19 Te Apolo a Korenti, en Pɔl ciɔla Azi pɔnnun yei 'zia, -a -nan nen e 'bɔla Efez. 'O 'vale Zozinɔn -mienun -a 'o cin 'yɪ, ²en yaa laabu -wɔ 'nan: «Zɪ ka yi -tera Zozi da be, ka Bali lei 'saun 'yɪ?»

En o 'nan -yre 'nan: «Kʊ'a 'bɔ manle 'nan Bali lei 'saun a dɪ.»

³En Pɔl -a laabu -wɔ 'nan: «O 'ka -batize dre 'wɪ “cen “man?»

O 'nan -yre 'nan: «O 'kʊ -batize dre “le zɪ Zan -a 'vɪ be -yee 'wɪ 'zʊ.»

⁴-A -nan nen Pɔl “e 'nan: «Zan minnun nen o 'si 'o dre wɪ -wɔlɪdɪ “man, en 'o 'fli -nɔn Bali le be o -batize dre. Zan 'bɔ -a 'vɪ minnun le 'nan, min nen e -taa “tale 'an -sru “be, 'ka yi -tera -a san da. -Yee ci Zozi 'a.»

⁵Zɪ o 'wɪ zɪe -a 'man be, en o o -batize dre Minsan Zozi 'tɔ da. ⁶Pɔl 'e 'pe 'pla o da en Bali lei 'saun 'ta o da. -A -nan nen o 'wɔdɪ 'sia wei peenun -ji, en o Bali 'lewei vidɪ 'sia. ⁷Minnun zɪe o peenɔn “nen bɔa -fuda “fli.

⁸En Pɔl wla Zuif 'nɔn 'le cin yɪ 'kuin. E yi -teala 'e 'fli da, en -a mɔn yaaga 'bɔ te e 'wɪ “paaman minnun ji. Bali -le mingɔn -nen -blɪdɪ -le 'wɪ nen yaa ve minnun le, te yaa -weeman 'nan minnun 'o man “yi, -e 'o -sɔɔnla Bali -sru. ⁹'Pian zɪ min -mienun 'ka 'wɪ zɪe -a siala 'wɪ 'a dɪ, en wa'a 'we “man -e 'o yi -tera “da “dɪe, te o “we 'wɪ “paadɪ zɪe -a man -wɔlɪdɪ min peenɔn yie man be, -a -nan nen Pɔl 'si o va. Yi -tʊdʊ peenɔn man e 'wɪ “paaman 'sien Zozinɔn

'ji, min -tu nen waa laabo Tirani be -yee -lugolu 'kuin. ¹⁰ Pól -a dre zîe -trilii le 'fi-ili, en minnun pëenon nen o -nyeanla Azi 'leglon 'ji, te o ya Zuif 'non 'a oo, te o 'ka Zuif 'non 'a dt oo, o Minsan 'le 'wî 'nonnon 'man.

Keva -le 'nennun -a “vale 'o 'yu -wliđt -pian minnun -sru

¹¹ Bali -ciala Pól -va te Pól 'lebo “fó wî -dandan dra. ¹² -Yee “wean sônun 'lee sô plunun nen o kle Pól 'kôle man be, waa “sia te waa “paaman man “yaa 'non man te e -ce “sia o man te e -yu -wliđt “sia o -sru.

¹³ En Zuif 'non -mienun nen o -cia “wôđt -a 'fla 'tôđv pëenon da be, o -yu -wliđt -pian “minnun -sru Minsan Zozi 'tô da. Waa ve -yu -wliđtun le 'nan: «Zozi nen Pól -yee 'wî ve be, -a 'tô da maan vî 'cee 'nan, 'ka 'si min 'gve -a -sru.» ¹⁴ Minnun nen o 'wî zîe -a dra be, min -tu nen waa laabo Seva be -yee 'nennun nen waa, o ya 'sôravli. Seva zîe, Zuif min nen, en e ya Bali -pannon 'tazan -tu -a. ¹⁵ En -yu -wliđt -a 'vî -wle 'nan: «An Zozi -tôa. En min nen 'be cî Pól -a be meen -tôa. -Tî nun nen “cee “a?» ¹⁶ -A -nan nen min nen -yu -wliđt “cî -a -sru “be, e 'wô o da, -a -pe 'bô o pëenon man -le “wean o 'bôla 'kon zîe -a -ji flan -a 'o plvđt te nyen a o da.

¹⁷ 'Wî zîe, Zuif 'non pëenon 'lee Grêk 'non pëenon nen Efez be waa 'man, en o klan Bali ló. -A -nan nen e dre Minsan Zozi 'tô bô wî -a. ¹⁸ Minnun nen o yi -tera Zozi da be, o “kaga “ta 'wee 'wî 'wliđt “vile minnun yîe man 'wein. ¹⁹ En minnun nen o 'bui -fôa “be, o “kaga “ta 'wee 'bui 'flubanun -a, 'lee 'wee fenun -a, en waa 'te 'blî minnun yîe man. 'Flubanun zîe, -te waa man “lala nrôn be, e bôa yi -kpi fuba 'soolu da nyranman “lala -a (50.000). ²⁰ Bali -le 'plëble 'le “wean zî Minsan -le 'wî 'nonnon fuila “man zîe.

Efez 'non wluan Zozinon man

²¹ Zî 'wî zîe e dre be, “be -sru en Pól “e 'nan, 'e “ta -ko Zeruzalem. 'Pian e 'nan, 'e 'ko Masedôa 'lee Akai 'vaa -e 'e 'kv. E 'nan, -te 'e 'kv be, 'e bôala Rôm. ²² -A -nan nen e Timote 'lee Eras nen o “paa “va “be o 'pa 'sia Masedôa, en -a 'bô “e fvb tu “wennen 'a Azi 'leglon 'ji.

²³ Tu zîe -a man nen -tein -tria Minsan -le 'wî 'nonnon da Efez 'fla. ²⁴ Min -tu nen waa laabo Demetri be, e ya fe zîe -a -nan. E -siga man nyranman “paa, en e -siga 'kon “wenwennen nun dra -wee ve -a. -Yee minnun nen waa dra waa be, e “lala “kaga “ye o da. ²⁵ Minnun nen o 'nyranman -tôwli 'bô zîe -a “paa be e 'o cin 'yî, en e -wle 'nan: «Ka pëenon kaa -tôa 'nan, -cee 'nyranman 'gve -yee -maan, en -kaa cî. ²⁶ En kaa 'man 'nan, Pól a -a vnan minnun le 'nan balinun nen min o dre 'o 'pe -a be, o 'ka bali tîđt 'a dt. 'Wî zîe, ya'a vile Efez 'saza “ce “dt, 'pian yaa 'vî Azi 'leglon pëenon 'ji. En zî yaa 'vî be, min “kaga “yi -tera “da, en o 'si -cee bali Artemi -sru. ²⁷ 'Wî zîe e -taa -cee 'nyranman klu -senlea ji, en -cee bali Artemi be, -yee 'kon klu -taa “senlea ji, en “yee 'le 'sran be, Artemi 'bô 'tô 'ka “nyian taa -konle min 'le dt. Te Artemi 'bô nen minnun pëenon -a ye “yi Azi 'leglon 'ji 'lee 'tre pëenon da.»

²⁸ Zî minnun 'wî zîe -a 'man be, 'bli 'fô 'o 'ji, en o -paandt 'sia te waa ve 'nan: «Efez 'non 'le bali Artemi a -dan.» ²⁹ 'Wî zîe e 'fla nyôn, en 'flanon 'cî dre 'tô. -A -nan nen o Gai 'lee Ariza 'kun 'sa -a, en o -kv waa fenan nen 'flanon 'o cin ye be -a -nan. Gai 'lee Ariza zîe Masedôa 'non nen waa, -wêe Bali -le 'nyranman 'pa 'o 'vale Pól nun -a 'e cin va. ³⁰ Zî Pól a “vale 'e bôala 'ji minnun zîe o 'le be, Zozinon 'ka 'wile “man “dt. ³¹ En Pól bee -mienun nen o 'fla “paala be o min 'pa 'sia -yre 'nan, te 'e bôla 'ji minnun 'le dt.

³²Tu zɪe -a wlu be, te minnun nen 'o cin 'yɪ be, wa'a tian 'o cin wei -ci manle dt. Min -mienun -paanman, "o 'wɪ 'pee ve -e min -mienun "o -paan "wɔ 'wɪ 'pee -a. En min "kaga "a o yei, te 'wɪ 'bɔ nen 'o cin 'yɪ "man "be, wa'a tian "o -ci manle dt. ³³Min -tu nen waa laabo Alezandre be, Zuif 'nɔn a 'ta 'tɔnan "man, 'nan -e 'e bɔla 'ji minnun 'le, en min -mienun 'wɪ zɪe -a -ci 'vɪ -yrɛ. -A -nan nen 'e 'pɛ wluan minnun le 'nan, 'o sɔɔ 'pla, -e 'e 'wɪ tin 'ba -wle. ³⁴Pian zɪ minnun -a -tɔ 'nan Zuif min nen be, en o pɛɛnɔn -paandɪ 'sia 'e cin va 'wɪ -tuwli "vidɪ -a 'nan: «Efez 'nɔn 'le bali Artemi a -dan.» O 'mɔn -paandɪ zɪe -a da.

³⁵E dre zɪe fɔɔnɔn, en min nen e -tɔa 'flanɔn 'lee 'fla 'tanɔn yei "be, 'e -kɔla 'e 'pɛ -tɔdɪ -a o da, en e 'nan -wle 'nan: «Efez 'nɔn, min pɛɛnɔn -a -tɔa 'nan Efez 'be yei -tɔa -cee bali Artemi -le 'kɔn 'va. En Artemi 'bɔ -a yiba "min nen e 'si laji e -tria be -cee yei -tɔa "va. ³⁶Min -tu 'ka 'kɔlaman -e 'e -sa -fɔ dt. -Yee "wean 'ka 'lebo 'pla "da -e 'ka 'wulo -ji "nrɔn 'vaa, -e 'ka 'ta wɪ dre. ³⁷-Yee ci 'nan, minnun nen ka -ta waa 'gɔvɛ, wa'a -cee bali -le fe -tu crin wule dt, en waa -cee bali "srɔnle dt. ³⁸-Yee "wean -te Demetri 'lee 'yee 'nyranman 'panɔn a "vale o 'wɪ -tɔa "min man be, yinun nen o tin 'ba "da "be o ya, en minnun nen o tin 'ba o va be o ya. O va nen 'o 'ku o -sanman dre. ³⁹En -te 'wɪ 'pee a "nyian 'ka 'ji -e 'ka vɪ be, yi nen minnun 'o cin ye -e 'o 'wɪ tin 'ba be -e 'ka 'wɪ 'bɔ zɪe -a bɔla -wle. ⁴⁰'Wɪ nen e dre cɛegvɛ -yee "wean be, o -kɔlaman -e 'o 'wɪ 'tɔ -kaa man 'nan, -kaa wluan minnun man. -Cee cin yɪdɪ 'gɔvɛ -a -ci "ka "dɪ, en -ka'a 'kɔlaman -e -kaa -ci tɔgtɪ yɪ -e -kaa vɪ minnun le dt.»

⁴¹Zɪ e cɛɛn 'wɪ zɪe -a vidɪ man be, en e 'nan minnun le 'nan, 'o 'ku 'wee ve -nan.

Pɔl -ku Masedɔa 'vaa, en e -ku Grek 'treda

20 Zɪ 'wɪ nen e 'fla nyɔɔn be e -ta "tra "be, en Pɔl Zozinɔn cin 'yɪ, e o "koe "tɔ 'o da, en e -wle 'nan, 'e "ta -ko Masedɔa. ²Pɔl 'bɔla Masedɔa, en e Zozinɔn "koe "tɔ 'o da wei "kaga "a. "Be -sru, en e -ku Grek. ³E mlen dre 'nan nun yaaga. Te Pɔl 'e 'man wɔv 'nan -e 'e -klɔ -dan nen e "ta -ko Siri be -a 'sia be, en yaa 'man 'nan, Zuif 'nɔn 'o 'ci 'pa 'e man, -a -nan nen e 'nan, 'e lia 'e da -e 'e ciɔla Masedɔa "nyian.

⁴Min 'sɔravli "nen o -ku Pɔl 'pale be, o 'tɔ nen 'gɔ: Min -tu 'si Bere 'fla, Pirus -pɪ Sopater nen. Min "fli 'si Tesalonik 'fla, Ariza 'lee Sekundus 'be 'waa. Min -tu 'si Derbu 'fla, Gai 'be. Min yaaga 'si Azi 'leglɔn 'ji, Timote 'lee Tisik 'lee Trofi 'be 'waa. ⁵O zɪe o -trɔa 'ku 'le, en o -ku 'ku 'penle Troas. ⁶Kvɛ ve be, "ku "fɔ 'wɔ -klɔ -dan ji Filipu 'fla, te "fɛdɪ nen o 'kpɔun nen 'mannyan 'ka "va "dɪe -a -ble "da "be e -nyan. Yi 'soolu "be -sru, en ku 'bɔ o man Troas, ku yi dre Troas 'sɔravli.

Pɔl 'bɔla Troas

⁷Mɔnɔnɔn yi -tu da, 'ku cin 'yɪ 'nan -e fe nen Minsan "e 'nan 'ku -blɪ 'e cin va be 'ku -blɪ. -A -nan nen Pɔl 'wɪ tin 'badɪ 'sia Zozinɔn le, kɔɔ -te tu cɛɛn be, e -ko -le "wean. E 'wɪ tin 'ba -wle "trilii, en bada -tɔ. ⁸Ku ya 'ku cin yɪdɪ 'kɔn "bu "nen 'kɔn 'ta lou "be -a -ji. 'Kɔn "bu zɪe -a -ji be, -kannen "kaga "a 'e 'fɔdɪ "nen. ⁹-Gobo 'nen 'tu nen waa laabo Etiko be, e ya 'e -nyrandɪ -fenɛdɪ 'plo da. Pɔl a 'wɪ tin 'banan "kaga, en yi 'nen zɪe -a -tedɪ 'sia. Yi -wlamlan "bɔv "le "wean e 'si -fenɛdɪ da 'kɔn 'ta lou 'kɔn yaagazan 'win -ji, en e -ta -tilea "tra. Minnun -ta, en waa wluan lou, 'pian te e -ka 'va.

¹⁰Pɔl sɔɔnla e 'kunnan 'nen zɪe -a da, en yaa 'si 'e 'pɛ -ji, e 'nan: «Te nyen 'e 'ka 'cɛndɪ, e beli 'va.» ¹¹"Be -sru, en Pɔl -ku

'e “pa 'ji 'kɔn 'ta lou. E 'kpɔun “nen jɛen, waa bli 'e cin va, en e 'wɪ tin 'ba 'trilii tu cɛen “man, -a -nan nen e -ku. ¹²O -ku -gobo 'nen zɛ -a 'yee “kɔnnen te e ya 'e 'belidi, -a -nan nen e dre ci “nran -dan tu -a.

Pɔl 'si Troas, en e -ku Mile

¹³Kvɛ -trɔa 'e tɛde Pɔl lɛ -klv -dan ji, en kv -ku 'fla nen waa laabo Azo bɛ -a da. 'Fla zɛ -a da nen kv Pɔl -fɔa 'ku 'va, -yɛɛ ci 'nan Pɔl “e 'nan 'e -ciala 'e 'cɛin -ji zia. ¹⁴Pɔl 'bɔ 'ku man Azo, en e -fɔ 'ku 'va -klv -dan ji, -a -nan nen kv -ku 'fla nen waa laabo Mitilen bɛ -a da. ¹⁵Kv 'si 'bɛ 'nan, en kv -kula “nyian -klv -dan ji. 'Bɛ 'ta tu cɛen, kv 'bɔla 'yi yei 'trɛ 'tu nen waa laabo Kio bɛ -a “srɔn. “Bɛ -sru “yi -a, en kv 'bɔla 'yi yei 'trɛ nen waa laabo Samos bɛ -a da. 'Bɛ 'ta tu cɛen “nyian, en kv 'bɔla 'fla nen waa laabo Mile bɛ -a da. ¹⁶-Yɛɛ ci 'nan Pɔl 'ka “vale 'e -tɔa Efɛz dɪ, kɔɔ e 'ka “vale 'e “mɔan Azi 'leglɔn 'ji dɪ, en yaa -wɛɛ “man 'nan 'e bɔala Zeruzalem Pantekɔt “fedi yi da.

Pɔl 'wɪ tin 'ba Efɛz -leglizɪ min cejenun le

¹⁷'Pian zɪ Pɔl 'bɔla Mile bɛ, en e min 'pa 'sia 'nan 'o 'kv Efɛz -leglizɪ min cejenun laabu. ¹⁸Zɪ min cejenun zɛ o -ta bɛ, en e 'nan -wɛ 'nan: «Te an 'bɔla 'e tɛde 'ka 'va, 'nyranman nen maan 'pa Azi 'leglɔn 'ji -trilii -e 'e 'bɔ cɛɛgɔɛ, kaa -tɔa. ¹⁹Ma'an 'fli drele -dandan Minsan -le 'nyranman 'panan dɪ. An yra 'yɪ Zuif 'nɔn 'lɔ, en an 'nyranman 'pa 'an 'ta le 'an yɛ 'yi 'a. -Yɛɛ ci 'nan Zuif 'nɔn a “vale 'o 'wɪ 'wɪdɪ “dra 'men. ²⁰Ma'an 'wɪ 'tu yɔɔlɛ 'ka man dɪ, an Bali -le 'wɪ 'vɪ cɛɛ, en an -yɛɛ 'wɪ nen e ka dra tɪglɪ bɛ -a paa 'ka 'ji min pɛɛnɔn yɛ man 'kɔnnun -ji. ²¹Maan 'vɪ Zuif 'nɔn 'lee minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɛ -wɛ, 'nan 'o 'si 'wɪ 'wɪdɪ “dredɪ man -e 'o -sɔɔnla Bali -sru -e 'o yi -tera -cee Minsan Zozi Crizi da.

²²En 'bɛ nen 'gɔɛ, an “ta -ko Zeruzalem “le zɪ Bali lei 'saun -a 'vɪ 'men 'nan 'an dre bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ. 'Pian 'wɪ nen e bɔa 'an man -nan nun bɛ, ma'an tɔa dɪ. ²³Maan -tɔa 'pian 'nan 'fla 'tɔdɔ pɛɛnɔn da bɛ, Bali lei 'saun -a ve 'men 'nan minnun 'tɛ “paa 'an da -e 'waan 'fɔ -pɔ 'kuin. ²⁴'Pian 'men ve bɛ, 'men 'belidi -cin 'ka 'an 'ji “le 'nyranman nen Minsan Zozi -a -nɔn 'men 'nan 'an 'pa bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ dɪ. 'Wɪ nen Minsan “e 'nan 'men 'an dre bɛ, -nyren 'nan, 'an Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn vɪ minnun le 'nan Bali “yi dre -wɛ.

²⁵An cit 'ka pɛɛnɔn 'va te an Bali -le mingɔnnen -blidi 'wɪ ve 'cɛɛ. 'Pian 'bɛ nen 'gɔɛ, maan -tɔa 'nan 'ka 'va min -tu 'ka “nyian 'an ye dɪ. ²⁶-Yɛɛ “wɛan maan ve 'cɛɛ cɛɛgɔ 'nan: Zɪ kɔ “an “dre bɛ, maan dre 'ka pɛɛnɔn le. -Te 'li 'pei ka'a yi -tɛlea 'men 'wɪ “paadi da dɛ, mɛɛn “cɛɛ dre dɪ. ²⁷-Yɛɛ ci 'nan 'wɪ nen Bali -a dre 'nan -e min 'e pli 'e man bɛ, maan 'vɪ 'cɛɛ 'e pɛɛnɔn. Ma'an 'wɪ 'tu yɔɔlɛ 'ka man dɪ. ²⁸-Yɛɛ “wɛan 'ka dre “yi 'ka 'fli -va 'lee minnun nen Bali lei 'saun o -nɔn 'cɛɛ 'nan 'ka yɛ 'tɔ o va bɛ o va. 'Ka yɛ 'tɔ Bali -le -leglizɪ bɛ -a va, Minsan Bali -a 'lɔ 'e 'pɪ nyen -a. ²⁹Maan -tɔa 'nan, -te an -ku bɛ, minnun nen o ya “le plɔ wi -zɔ bɛ, o -taa -wɛlɛa 'ka yei, -e 'o 'wɪ 'wɪdɪ “dre minnun nen 'ka yɛ -tɔa “o va bɛ -wɛ. ³⁰En “nyian 'ka yei min -mienun -taa 'wunlɛa, o 'wɪ wɪnun ve Zozinɔn le -e 'o 'sɛn o -sru. ³¹-Yɛɛ “wɛan 'ka yɛ 'tɔ 'ka 'fli -va, en -a -cin 'e 'fɔla 'ka 'ji 'nan le yaaga 'wɪ bodrun funnin te an 'wɪ “paala 'cɛɛ 'an 'ta le 'an yɛ 'yi 'a.

³²En 'bɛ 'gɔɛ, an “ta “men 'ka -pɛba wo Bali 'lee Bali -le 'wɪ nen e “yi “dra min le bɛ -wɛ. -Yɛɛ 'wɪ zɛ, 'plɛlɛ a -yrɔ -e 'e 'ka “koe “tɔ 'ka da, “bɛ -sru -e 'e “yi “nen yaa 'pla 'nan e dra minnun nen o ci -yɛɛ ve -a bɛ -wɛ “bɛ, 'e dre 'cɛɛ. ³³En ma'an -wɛɛle 'nan min e 'yɛɛ “lala 'lee 'yɛɛ -siga 'lee 'yɛɛ sɔnɔn -nɔn 'men dɪ. ³⁴Kaa -tɔa 'ka 'bɔ 'a 'nan an 'nyranman 'pa 'an 'pɛ -a,

en maan “nen “fe bli, en minnun nen o -ku 'an 'pale be, en waa “nen “fe bli. ³⁵Zi kō min e 'nyranman 'pa -e 'e 'pa 'yale -tenōn 'va be, maan -nan kōnōn 'cēē. En 'wū nen Minsan Zozi -a 'vū be, -a -cin 'e 'fōla 'ka ji. Yaa 'vū 'nan: «Min nen e fe -nōan “min le be, -fea a -a san man e “mlian min nen e fe “sia min lo be -a san da.»

³⁶Zi Pōl cēēn 'wū zīē -a vidū man be, en e “po sōnla o 'vale waa, en e Bali tru 'ba. ³⁷-A -nan nen o pēēnōn -sran wu -a, te o -tea Pōl -pē -ji, te waa lea man 'o man. ³⁸'Wū nen e o ta drē 'trōdrō be, -nyren 'nan Pōl “e 'nan min -tu 'ka “nyian 'e 'ye dī. Tōnōn en o -ku Pōl 'pale -a -nan nen e -fōa -klv -dan ji be -a -nan.

Pōl -ku Zeruzalem

21 Zi ku 'si o “srōn “be, en ku -fō -klv -dan nen e -ko Kos tūglī be -a -ji. 'Be 'ta tu cēēn, en ku -ku Rodēs, ku 'si 'be 'nan, en ku -ku Patara. ²-A -nan nen ku -klv -dan tu nen e “ta -ko Fenizi be -a 'yū, en ku -fō -ji. ³Ku 'bōla 'yū yei 'trē nen waa laabo Sipri be -a “srōn. Ku ya -klv -ji, te ku Sipri 'trē 'bō ye. Sipri -fū 'ku 'pē bu da zia, en ku -ku Siri 'leglōn 'ji zia, 'nan -e 'ku 'tō 'fla nen waa laabo Tir be -a da. 'Fla zīē -a da nen -klv 'bō -tōa -e 'o -ci fenun pēēnōn -sōnla.

⁴Zi ku -a -nan Zozinōn 'yū be, en ku -fū o va yū 'sōravli. Zozinōn nen Bali lei 'saun 'ta 'tō o man be, waa 'vū Pōl le 'nan, te 'e 'ku Zeruzalem dī. ⁵'Pian zī yū 'sōravli zīē e -nyan be, en lumōn 'lee -klōnmōn 'lee 'nen “wennen, o pēēnōn 'ta 'ku 'pale -sia fenan nen o -klv -dan “siala be -a -nan. En 'ku pēēnōn 'ku “po sōnla jemie man, en ku Bali tru 'ba. ⁶Zi ku 'si 'ku cin “srōn “be, “ku “fō 'wū -klv -dan ji, en “o kuv 'wee vē -nan.

⁷Zi ku 'si Tir be, en ku 'bōla Potelemai, -a -nan nen 'kue -fōdū -klv -dan ji -nyan. Zozinōn nen fe zīē -a -nan be, ku o 'tō bu, en ku yū -tu drē o va. ⁸'Be 'ta tu cēēn, en ku -ku, ku 'bōla Sezare. Ku -ku Filipu nen

waa laabo Bali -le 'wū 'nōnōn vīzan be -yēē “kōnnen, en ku -nyran “va. Filipu zīē, e ya min 'sōravli “nen o o 'si “va Zeruzalem be o va. ⁹Filipu -le 'nen lumōnnun a sinjen, wa'a 'kōnnen tōa dī. O ya Bali 'lewei vūnōn 'a.

¹⁰En zī ku ya 'mōnnan fe zīē -a -nan be, en Bali 'lewei vīzan -tu nen waa laabo Agabo be e 'si Zude, e -ta 'ku 'va. ¹¹-A -nan nen e Pōl -le -tien 'kōlē 'si, en 'e 'cēēn 'lee 'e 'pē yū 'a, en e 'nan: «'Wū nen Bali lei 'saun -a 'vū be -nyren 'gū, e 'nan: «Min nen -tien 'kōlē 'gūē e cī -yēē vē -a be, zī Zuif 'nōn -a -yruman -gū Zeruzalem -e 'o -nōn minnun nen o 'ka Zuif 'nōn 'a dīē -wlē.»

¹²'Ku 'vale Zozinōn nen Sezare be waa, zī ku 'wū zīē -a 'man be, en ku Pōl tru 'ba 'kpa tūglī 'nan, te 'e 'ku Zeruzalem dī.

¹³En Pōl “e 'nan 'kūē 'nan: «-Mē “wean nen ka -wua -e te kaan 'ta dra -trōdrō? -Yēē cī 'nan, 'an 'man a 'e wūdū, 'an 'man 'ka 'e wūdū 'nan -e 'waan -yū 'saza “cē “dī, 'pian 'an 'man a 'e wūdū 'nan -e 'an 'ka Zeruzalem 'bō 'nan nun Minsan Zozi 'tō 'ji.» ¹⁴Zi Pōl 'ka 'wūnan “man -e 'wū nen kua ve be 'e 'sia “da “dīē, ku'a “nyian kōalea “man “dī, en ku -yre 'nan: «Minsan cī 'sō wūnūn 'e dre!»

¹⁵Zi ku yū -mie drē fe zīē -a -nan be, en ku 'kue fenun wūbla “da, en ku -ku Zeruzalem. ¹⁶-A -nan nen Sezare Zozinōn 'ku 'ku 'pale -sia, en o -ku 'ku 'a Sipri min Nasōn -le “kōnnen 'nan -e 'ku nyin -nan nun. Nasōn zīē e ya Zozi 'va -a -nan 'mōn.

Pōl -ku Zaji -le “kōnnen

¹⁷Zi ku 'bōla Zeruzalem be, -a -nan Zozinōn 'ku 'sia cī “nran -a. ¹⁸'Be 'ta tu cēēn en 'ku 'vale Pōl nun -a, ku -ku Zaji -va. -A -nan nen -leglizi min cejenun pēēnōn 'o cin 'yū. ¹⁹Zi Pōl o 'tō 'bu be, 'wū nen Bali ciula “va yaa drē minnun nen o 'ka Zuif 'nōn 'a dīē o yei “be, en yaa 'vū -wlē 'e klō ji.

²⁰ Zı min cejenun 'wı zıe -a 'man be, en o Bali 'tɔ bɔ “dre “fɔ. -A -nan nen o 'nan Pɔl le 'nan: «”Bvı, “i 'yio, Zuif 'nɔn “kaga dre Zozinɔn 'a, en o pɛɛnɔn a 'o kɔaladı -pei -tɔ wı man 'kpa tıgı. ²¹ Waa 'vı 'wle 'nan, yie 'nan Zuif 'nɔn pɛɛnɔn nen o ci -pennon yei “be, 'nan te 'o 'ta wula Moizi -le -pei da dt, en te 'o 'wee 'nen 'fɔ -klɔnmɔn -va dt, en te 'o 'ta wula Zuif 'nɔn 'le -pei da dt. ²² Waa dra “men 'kɔ? -Yee ci 'nan o -taa -a manle 'nan i ya 'gu. ²³ -Yee “wean, 'wı nen ku “ta -a ve yie 'gve, 'i 'ta wula “da! Min sinjen a 'ku yei 'gu, o -tɔ 'o wei da. ²⁴ 'I 'ku waa, -e 'ka 'fli dre 'saun Bali 'le “le zı Moizi -le -pei -a 'vı be -yee 'wı 'zv. 'I “lala nen waa -nɔn -e 'o 'wulo “je “bv be -a -nɔn o 'leji -e 'o -kɔla 'o 'wulo “je “budı -a. -Te e dre zıe, -e min pɛɛnɔn o -tɔ 'nan, 'wı nen waa ve 'i man be, wlu nen, -e 'o -tɔ 'nan, 'i 'bɔ “nyian, 'i 'ta wula Moizi -le -pei da. ²⁵ Minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dt, en o yi -tera Zozi da be, 'wı nen kva 'pla “da 'e 'cɛn be, -nyren kva 'vı -wle. Kva 'vı 'nan: Te 'o 'wi nen waa -te -yv le be -a -bli dt, en te 'o 'wi nyen -bli dt, en te 'o 'wi nen min 'ka -a -blɔ 'cɛnle -e -a nyen 'e -sran dt -a -bli dt, en te 'o cin nan 'lee 'o cin -sran -wee “dt, en te min 'e “blu -wee “dt.»

²⁶ 'Be 'ta tv cɛn, en Pɔl min sinjen zıe o 'sia, fe nen min -a dra 'lɔɔ -e min 'e dre 'saun Bali 'le be, waa dre. “Be -sru, en Pɔl -ku Bali -pan 'kuin, en yi nen 'wunun zıe -a dre dt -nyaan “da “be yaa 'vı -wle, -e o -tudv pɛɛnɔn 'o Bali -panve -nɔn Bali le yi zıe -a da.

Minnun Pɔl 'kun Bali -pan 'kuin

²⁷ Te yi 'sɔravlı zıe -a -nyandı 'bɔ, -a -nan nen Azi Zuif 'nɔn nen o Pɔl 'yı Bali -pan 'kuin be, o minnun “kaga wluan “man, en waa 'kun. ²⁸ Minnun zıe o -paanman -a vıdt -a 'nan: «İzraël 'nɔn 'ka 'ta 'pa 'ku 'va. “Ka 'yio, min nen e 'wı “paanman minnun ji fe pɛɛnɔn 'nan be -nyren 'gu. Yaa “paaman 'nan, Moizi -le -peinun

'lee -cee Bali -pan 'kɔn 'lee -kaa 'bɔ Izraël 'nɔn be, 'nan -kaa 'ka -si tıgı da dt. En e wla Grek 'nɔn 'a -cee Bali -pan 'kuin. 'Wı nen wa'a dra dt, yaa dre -cee fenan nen e ci 'saun Bali 'le be -a -nan.» ²⁹ Waa 'vı zıe, kɔɔ o Pɔl 'lee Efez min Trofi 'yı 'fla yei, en 'o ci nɔn 'nan, -wee wla 'o 'vale -a Bali -pan 'kuin.

³⁰ 'Wı zıe, e min pɛɛnɔn nyɔɔn 'fla, en o 'si flan -a fe pɛɛnɔn 'nan, o -ku 'o cin yile -nan. O Pɔl 'kun, waa klan, en waa 'bɔla Bali -pan 'kuin -sa -a, en o 'kɔn 'bɔ 'le 'wu 'nun. ³¹ O ya Pɔl -sɔnnan 'nan -e 'e 'ka 'o 'pe “nen.

-A -nan nen minnun -ku -a vıle Rɔm 'nɔn 'le 'sounjanun tazan -dan le 'nan, Zeruzalem 'nɔn pɛɛnɔn “ta wuanla 'o cin man. ³² 'Nun tɔɔn en 'sounjanun tazan -dan zıe e 'yee 'sounjanun 'lee 'sounjanun tanɔn wluan, en o -ku minnun “kaga zıe o va. Zı minnun zıe o 'sounjanun tazan -dan 'yı 'o 'vale 'yee 'sounjanun -a be, en o Pɔl -sɔndı 'le 'tɔ.

³³ -A -nan nen 'sounjanun tazan -dan pli Pɔl man, en e 'nan 'yee 'sounjanun le 'nan, 'o 'kun -e 'o -yru -bulale baa “fli “a. Tɔɔn en yaa laabu minnun lɔ 'nan: «-Tı nen -a 'bɔ 'a, en -me “nen yaa dre?» ³⁴ Minnun pɛɛnɔn -paandı 'sia 'e cin va, min -mie “e -paan “wo 'wı 'pee vıdt -a, -e min -mie “e -paan “wu 'wı 'pee vıdt -a. -Yee “wean 'sounjanun tazan -dan 'ka -kɔlale 'wı 'tv -ci mandı -a sɔɔ zıe -a yei “dt, en e 'nan, 'o 'ku Pɔl -a 'sounjanun -le 'kuin. ³⁵ Zı Pɔl 'lee 'sounjanun “ta bɔa fenan nen waa -tria 'vaa, -e 'o -wla 'kɔn 'bɔ 'ji be -a -nan be, en 'sounjanun Pɔl 'si lou, kɔɔ minnun “ta -gla -fɔa 'nan, te 'sounjanun 'o 'ku -a dt. ³⁶ -Yee ci 'nan, minnun pɛɛnɔn yra -a -sru te o -paanman 'nan: «Ka -te, 'ka -te.»

Pɔl 'e 'ci wı 'vı

³⁷ Te o “ta Pɔl -wıamlan 'sounjanun -le 'kɔn zıe -a -ji be, en yaa laabu 'sounjanun

tazan -dan lɔ 'nan: «I -kɔlaman i -si -nɔan 'men -e 'an 'wɪ 'tʊ vɪ yie?»

En 'sounjanun tazan “e 'nan: «Yioo, Grek min nen 'yia, ³⁸ Ezipti min nen e minnun wluan 'o cin man -a yi “fli 'ka tian bɔle 'gʊ dɛ, -njɛe 'yia dʊv? Min zɛ, e -kʊ o -kpi sinjen (20.000) -a “bui “da te -kuli -tan fɛnun 'lee sennun a -wɔ.»

³⁹ En Pɔl “e 'nan: «Silisi Zuif min nen maan, an “sia Tars, an ya 'fla nen -a 'tɔ “we “be -a da 'trɛ 'wɛ 'a. Mein tru “baa, 'i 'si -nɔn 'men -e 'an 'wɪ tin 'ba minnun lɛ.»

⁴⁰ -A -nan nen 'sounjanun tazan -si -nɔn -yrɛ. En Pɔl -tɔ fɛnan nen waa -tria 'vaa -e 'o -wɔla 'kɔn 'bɔ 'ji be -a -nan, en 'e 'pɛ wluan minnun lɛ 'nan, 'o sɔɔ 'pla. Zɪ minnun pɛɛnɔn 'ta -tɔ be, en Pɔl 'wɪ tin 'badɪ 'sia -wɛ Ebre wei -ji.

22 E 'nan: «'An “bʊnʊn 'lee 'an “tɪ -nun, 'ka “trɔɛn “tɔ 'an wei lɛ -e 'wɪ nen kɔ 'an vɪ 'cɛɛ 'lɔɔ, -e 'ka 'si 'an man be 'ka man.»

² Zɪ waa wei 'man te e “we -wɛ Ebre wei -ji be, en 'o 'lɛbɔ 'pla “da “fo. -A -nan nen Pɔl “e -wɛ 'nan:

³ «Silisi Zuif min nen maan, an “sia Tars, 'pian waan 'lɛbʊ Zeruzalem 'gʊ. Min nen e 'wɪ paa 'an 'ji be, waa laabo Gamal-iel, -yɛɛ -kaa tranun drɛ wɪ paa 'an 'ji 'kpa tɪglɪ. 'An bɔ 'gʊ an ya “nen Bali nen ka cɪ cɛɛgʊ -a -sru 'labɛ, -a -sru 'kpa tɪglɪ.

⁴ Minnun nen o 'ta 'wɔla “nen 'wɪ “paadtɪ -trɛ nen 'gʊɛ -a -sru “be, an 'tɛ 'pa o da -trilii, min -mie -ka -a 'wɪ 'ji. An -klɔnmɔn 'lee lʊmɔn nun 'kun, an o -fɔ -pʊ 'kuin -a 'wɪ man. ⁵ Bali -pannɔn 'tazan 'lee min cejenun -kɔlaman waa ve 'nan, 'wɪ tɪglɪ nen maan ve. -Yɛɛ cɪ 'nan, o 'bɔ -wɛɛ 'fluba nen e -si -nɔan 'men -e 'an -wɔla Zuif 'nɔn 'le cin yɪ 'kɔn nen Damas be -a -ji be -a -nɔn 'men. An -kʊ 'nan -e 'an Zozinɔn nen -nan nun be o “kuun -e 'an 'ta waa Zeruzalem -e 'o 'wɪ “nen -kɔɔn -wɛ.

⁶ An sɔɔnɔla 'sia, “mɛɛn vʊnan 'an -pliman Damas “srɔn te yide “ta bɔa min

-win -ji 'seze be, -a -nan nen 'tɛ 'san -dan bii laji, e -sen 'an da. ⁷ 'An -tria “tra, en an wei -tʊ 'man, te yaa ve 'men 'nan: «Saul, Saul -mɛ “le “wean nen i 'tɛ “paa 'an da?»

⁸ En maan laabʊ 'nan: «'An 'san, -tɪ nen 'yia?»

E 'men 'nan: «Nazaretɪ min Zozi nen i 'tɛ “paa “da “be -nyren 'maan.» ⁹ Minnun nen kʊ cɪ waa be, “o 'tɛ 'san 'bɔ 'yɪ, 'pian min 'bɔ nen kʊ wʊ 'a be, wa'a wei manle dɪ.

¹⁰ Maan laabʊ 'nan: «Minsan 'an dre “men 'kɔ?»

En Minsan “e “men 'nan: «'I 'wluan lou -e 'i 'kʊ Damas -a -nan nun nen 'wɪ nen Bali “e 'nan 'yie 'i dre be, waa ve 'yie.»

¹¹ 'Tɛ 'san 'plɛblɛ zɛ, yaan yie 'wi, -yɛɛ “wean minnun nen kʊ cɪ waa be, waan 'kun 'an 'pɛ -man, en o -kʊ maan Damas.

¹² Min -tʊ a 'fla zɛ -a da be, waa laabo Anania e Bali bɔa 'kpa tɪglɪ en e 'ta 'wɔla -cee -peinun da, en Damas 'bɔ 'nan be Zuif 'nɔn pɛɛnɔn -a 'tɔ “yi “ve. ¹³ Min zɛ, e -ta 'an 'va, e -tɔ 'an “srɔn, en e 'men 'nan: «'An “bʊ Saul 'i yie 'e 'lɛ 'sv!»

'Nun tɔɔn en 'an yie 'lɛ 'sv, en maan 'bɔ 'yɪ. ¹⁴ -A -nan nen yaa 'vɪ 'nan: «-Kaa tranun -le Bali 'i 'pla 'e 'cɛn 'nan -e 'yie 'ci 'sɔ winun -tɔ, -e min nen e cɪ tɪglɪ 'e -tʊwli “be 'i -tɔ, -e wei nen e 'sia -a 'le be 'i man.» ¹⁵ -Yɛɛ cɪ 'nan e 'nan: «'I -kɔan 'yɛɛ 'wɪ -nan yizan -a, -e 'wɪ nen yia -nan 'yɪ, en yia 'man be, 'i vɪ min pɛɛnɔn lɛ! ¹⁶ Be nen 'gʊɛ, -mɛ “nen i cɪ -a man -pennan? 'I 'wluan lou. Wei -batize drɛ, 'i vɪ Zozi lɛ 'nan, -yɛɛ cɪ 'i 'san -a, -e Zozi 'e 'yie 'wɪ 'wɪdɪ fui.»

¹⁷ An 'li 'an da Zeruzalem, an ya Bali tru 'banan Bali -pan 'kuin, en e dre 'men “le nyrinvla zʊ. ¹⁸ An Minsan 'yɪ, en e 'men 'nan: «'I kle 'i man! 'I 'si “nyianɔɔ Zeruzalem! -Yɛɛ cɪ 'nan -a -nan 'nɔn 'ka 'taa 'wɛlɛ 'men 'wɪ nen i -taa -a vɛlɛ be -a man dɪ.»

¹⁹ En maan 'nan -yrɛ 'nan: «Minsan, waa -tɔa 'nan “nen an -cia cin yɪ 'kɔnnun

-ji, te an minnun nen o yi -teala i da be o "kuunman, te an o -fɔa "pʊ 'kuin, te an o -sɔan. ²⁰ "Wɛɛ vɪ 'nan o Etiennen nen 'yie 'wɪ 'nan yɪzan -a be -a -tɛ te an ya -nan, en 'an 'bɔ 'be 'kun -wee sɔnun man.)

²¹ En Minsan "e 'mɛn 'mɛn 'nan: ⟨'I 'ku! An -taa 'i 'palɛ -sia -kɔɔbli minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɛ o va.⟩

²² Minnun "trɔɛn "fʊ 'e 'tɔdɪ Pɔl wei le -trilii 'pian zɪ e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ be, tɔɔn en o -paandɪ 'sia -a vɪdɪ -a 'nan: ⟨'O min 'labɛ -a -tɛ, 'e 'sinan "fo, e 'ka "le -a yie 'e 'fʊ "man "dɪ.⟩

²³ O -paandɪ 'sia te o 'wee sɔnun wɛɛnman, te o fuɔn wɛɛnman lou 'bli 'fɔ o ji -le "wean.

²⁴ En 'sounjanun tazan "e 'nan 'o Pɔl -wla 'sounjanun -le 'kɔn 'bɔ 'ji, -e 'o 'wɪ laabu -yrɔ sɔnba "a. 'Sounjanun tazan a "vale 'wɪ nen yaa -maan 'lɔɔ, minnun paan Pɔl da be 'e -ci maan. ²⁵ Zɪ o ya Pɔl -yrɪnan 'nan -e 'o -sɔn be, en 'sounjanun tazan nen 'e 'tɔdɪ -nan be, Pɔl -a laabu -yrɔ 'nan: ⟨-A -si a 'e 'nɔndɪ 'cɛɛ 'nan, Rɔm min tɪglɪ nen wa'a tian -yee tin 'balɛ -e tin 'e 'tɛ "da "dɛ, 'ka -sɔn?⟩

²⁶ Zɪ 'sounjanun tazan 'wɪ zɪɛ -a 'man be, en e -ku -a vile 'sounjanun tazan -dan le 'nan: ⟨Min 'labɛ, Rɔm min tɪglɪ nen. I "ta -a dra -yre 'kɔ?⟩

²⁷ -A -nan nen 'sounjanun tazan -dan -ta, en yaa laabu Pɔl -lɔ 'nan: ⟨Rɔm min nen 'yia?⟩

En Pɔl "e -yre 'nan, Rɔm min nen 'yaa.

²⁸ En 'sounjanun tazan -dan "e Pɔl le "nyian 'nan: ⟨'Mɛn vɛ be, "lala "kaga "a nen an dre Rɔm min tɪglɪ 'a.⟩

En Pɔl "e 'nan: ⟨'O "mɛɛn "ya 'wɔ Rɔm min tɪglɪ 'a.⟩

²⁹ Nun tɔɔn minnun nen o "ta paan 'wɪ laabo Pɔl -lɔ sɔnba "a be, o pli 'o -sru, en o 'si Pɔl "srɔn. Zɪ 'sounjanun tazan -dan a 'man 'nan, Pɔl nen 'e 'nɔn minnun le waa yrɪ be, 'nan Rɔm min tɪglɪ nen be, -a -nan nen nyɛn -a cɛɛn.

O -ku Pɔl a tin 'banɔn 'le

³⁰ 'Sounjanun tazan -dan a "vale 'nan 'wɪ nen 'e dre 'lɔɔ, en Zuif 'nɔn 'wɪ 'tɔ Pɔl man be "e -tɔa. -Yee "wɛan zɪ tʊ cɛɛn bo-drun be, en e 'nan Bali -pannɔn 'lee tin 'banɔn pɛɛnɔn le 'nan, 'o cin yɪ. E 'nan 'o baa 'si Pɔl man, -a -nan nen o 'ta Pɔl -a tin 'banɔn 'le, en waa -tɔ o yei.

23 Pɔl tin 'banɔn pɛɛnɔn 'nanjen tein, en e 'nan: ⟨'An "bʊnʊn, Bali -le 'nyranman nen maan 'pa 'trilii -e 'e 'bɔ cɛɛgʊ yɪ -a be, maan -tɔa 'an 'fli -lɔ 'nan, -a -tɔwli 'ka "va te e ya -wɪdɪ "fo "dɪ.⟩

² En Bali -pannɔn tazan Anania "e 'nan minnun nen 'o 'tɔdɪ Pɔl "srɔn "be -wle 'nan, 'o Pɔl 'lebo "wi "da. ³ En Pɔl "e -yre 'nan: ⟨Bali 'be -taa "yie "sɔn wule, i ya "le 'kɔnba ceje nen waa man 'wɪ 'fuvu be -yee 'wɪ 'zʊ. I ya 'i -nyrandɪ 'mɛn 'wɪ -sru 'nan -e 'i 'mɛn 'wɪ tin 'ba "le zɪ -pei -a 'vɪ be -yee 'wɪ 'zʊ, en i -pei -tɔ wɪ 'bɔ sreman -a vɪdɪ -a minnun le 'nan, 'waan 'sɔn.⟩

⁴ Minnun nen Pɔl "srɔn "kogo be, en o 'nan Pɔl le 'nan: ⟨I ya Bali -pannɔn tazan -dan be -a "srɔnnan?⟩

⁵ En Pɔl "e -wle 'nan: ⟨"Bʊnʊn, ma'an -ci -tɔlɛ 'nan Bali -pannɔn tazan nen dɪ. 'Pian maan -tɔa 'nan Bali wei a 'e 'cɛn 'tedɪ 'nan: ⟨Te 'i 'wɪ 'wɪdɪ "vɪ 'yie minnun tazan le dɪ.⟩

⁶ Zɪ Pɔl -a -ci -tɔ "le 'nan minnun nen 'o cin 'yɪ be o -mienun a Saduze 'nɔn 'a, en o plɔɛnnun a Farizen 'nɔn 'a be, -a -nan nen yaa 'vɪ 'plɛblɛ tin 'banɔn yei 'nan: ⟨'An "bʊnʊn, Farizen min nen maan, en Farizen min 'be 'an 'ya. Cɛɛgʊ -te o -ta maan tin 'banɔn 'le be, -yɛɛ cɪ 'nan 'an yɪ -tera "da 'nan, minnun nen o kaa be o wuanla -kanɔn 'va.⟩

⁷ Zɪ Pɔl 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ be, en -sa -fɔla Farizen 'nɔn 'lee Saduze 'nɔn yei, -a -nan nen o "kaga cɛɛn 'e cin man. ⁸ -Yee cɪ 'nan, Saduze 'nɔn "o 'vɪ 'nan, minnun nen o -kaa "be, wa'a 'fua dɪ, en Bali -le 'pasianɔn "ka "dɪ, en Bali lei 'saun "ka

“di, te Farizen 'nɔn “o “ve 'nan, 'wɪ 'kpa nen 'wɪ zɪe -a.

⁹Minnun -le -paandı a ciulanan “da, -a -nan nen Farizen 'nɔn va 'fluba 'ci vinɔn wluuan lou, en o -sa -fɔdɪ 'sia 'plɛblɛ, te waa ve 'nan: «Ku'a 'wɪ 'wɪdɪ -tuwli 'ye min 'gʷe -a man dɪ. -Te Bali lei 'be 'wɪ “paaman “ji? En -te 'be “cɛɛ dɪ Bali -le 'pasiazan 'be 'wɪ “paaman “ji? -Ka'a tɔa dɪ.»

¹⁰-Sa -fɔdɪ 'bɔ 'fɔla “va 'plɛblɛ “bʊv “le “wean, nyen 'sounjanun tazan cɛen 'nan, te 'o Pɔl srɛ -ji dɪ. En e 'nan 'yee minnun lɛ 'nan, 'o -sɔɔnla -e 'o Pɔl 'kun o yei, -e 'o -ku -a 'sounjanun -le 'kuin.

¹¹-Pei -man be, Minsan pli Pɔl man, en e 'nan -yre 'nan: «I -pɔan 'kun! -Yɛɛ cɪ 'nan, zɪ i -tɔ 'an -sru 'men 'wɪ vɪdɪ -a Zeruzalem be, -a -tuwli “nen “nyian 'i dre Rɔm!»

Zuif 'nɔn 'o 'ci 'pa Pɔl man

¹²Zɪ tʊ cɛen be, en Zuif 'nɔn 'o 'ci 'pa, en o -tɔ 'o wei -da 'nan, -te wa'a tian Pɔl -tele dɪɛ, wa'a fɛ ble dɪ, en wa'a 'yi 'mlian dɪ. ¹³Minnun nen o 'wɪ zɪe -a 'pla “da “be, o -fuba sinjen -cia. ¹⁴Minnun zɪe, o -ku Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee min cejenun va, en o 'nan -wɛ 'nan: «Kʷa 'pla “da, en ku -tɔ 'ku wei -da 'nan, -te ku'a tian Pɔl -tele dɪɛ, -blɪfɛ -tuwli 'ka 'ko 'ku 'le dɪ. ¹⁵-Yee “wean, 'ka vɪ 'sounjanun tazan -dan lɛ 'nan, 'e 'ta Pɔl -a 'cɛɛ, -e 'wɪ nen kɔ ka dre -yre “be 'ka vɪ. -Te “yɛɛ vɪ 'nan 'e -pli 'ka man be, te “kʷe man a 'e wʊdɪ -e 'ku -te.»

¹⁶-Wee san nen waa nren be, Pɔl “blu -le 'nen -a 'wɪ vɪdɪ 'man, en e -ku 'sounjanun -le 'kuin -a -nan sɛɛ wʊlɛ Pɔl lɛ.

¹⁷-A -nan nen Pɔl 'sounjanun tazan -tu laabu, en e -yre 'nan: «I 'ku 'nen 'gʷe -a 'sounjanun tazan -dan 'va. 'Wɪ 'tʊ a “ji -e 'e tin 'ba -yre.»

¹⁸'Sounjanun tazan -trɔa 'nen zɪe -a 'lɛ, en o -ku 'sounjanun tazan -dan 'va, en e -yre 'nan: «Pɔl nen -pʊ 'kuin be, yaan

laabu, en e 'men 'nan, 'an 'ta 'nen 'gʷe -a 'yɛ 'nan, 'wɪ 'tʊ a “ji -e 'e vɪ 'yɛ.»

¹⁹'Sounjanun tazan -dan a 'kun 'e 'pɛ -man, en 'o 'man tɛen -a -nan nen yaa laabu -yrɔ 'nan: «Mɛ “wɪ nen yie 'nan 'i ve 'men?»

²⁰'Nen zɪe e -yre 'nan: «Zuif 'nɔn 'o 'ci 'pa 'nan -e 'o vɪ 'yɛ 'nan “trɛ “be, 'i 'ku Pɔl -a tin 'banɔn 'lɛ “le “men o “ta -ko 'wɪ nen kɔ 'o dre -yre “be -a vɪlɛ -yre. ²¹Te 'i 'wɪ zɪe -a 'sia 'wɪ 'kpa -a dɪ. -Yɛɛ cɪ 'nan, minnun nen o san nren -yre “be o -fuba sinjen -cia. Waa 'pla “da, en o -tɔ o wei -da 'nan, -te wa'a tian Pɔl -tele dɪɛ, wa'a fɛ ble dɪ, en wa'a 'yi 'mlian dɪ. O man a 'e wʊdɪ 'va, en o ya -a man -pennan 'nan 'i 'wɪ tɪgɪ 'si “va 'wɛ.»

²²'Sounjanun tazan -dan “e 'nan 'nen zɪe -yre 'nan: «Te 'i 'wɪ zɪe -a vɪ “nyian min pee lɛ dɪ.» -A -nan nen e 'si “man, en e -ku.

'Sounjanun -ku Pɔl -a Sezare

²³“Be -sru, en e 'sounjanun tanɔn “fli laabu, e -wɛ 'nan: «Ka 'sounja -yaa “fli 'pla 'ka 'pɛ -a, 'lee 'sounjanun nen -sv da be o -fuba 'sɔravli, 'lee 'sounjanun nen -tin a -wɔ “be o -yaa “fli, -e 'ka 'ku Sezare, te minnun nyinla. ²⁴Ka 'sv -mie 'sia Pɔl -fɔ “dave -a, -e 'ka 'ku -a -kɔnmandan Felizi lɛ. 'Ka bɔla 'a -nan nun “cɛ, te 'wɪ 'tʊ 'e dre -yre “dɪ.»

²⁵-A -nan nen e 'fluba 'gʷe -a cren -te, yaa 'pa “va. Yaa cren -te 'nan:

²⁶«'An 'bɔ Klodu Lisias 'be 'fluba 'gʷe -a cren -te -kɔnmandan Felizi lɛ. 'An “we 'i 'va!

²⁷Min nen maan 'pa 'sia 'yɛ be, Zuif 'nɔn -a 'kun 'nan -e 'o -te. En zɪ maan 'man 'nan, Rɔm min nen be, -a -nan nen maan 'vɪ 'men minnun lɛ, en waa 'si -wɔ. ²⁸Fɛ nen e dre 'lɔɔ, en o 'wɪ 'tɔ “man “be, an ya “vale “an -tɔa, en an -ku -a -wee tin 'banɔn 'lɛ.

²⁹En maan 'yɪ 'nan, o 'wɪ 'tɔ Pɔl man 'nan, e ya 'wee -pei -tɔ winun srɛnan.

'Pian 'wɪ 'wɪdɪ “tu nen -e min 'e 'ka 'bɛ man, ɛn -te 'bɛ “cɛɛ dt -e 'o min -fɔ -pu 'kuin 'bɛ man bɛ, ya'a 'bɛ drɛlɛ dt.
³⁰ O 'ci 'pa min zɪɛ -a man, ɛn maan 'wɪ 'man, -yɛɛ “wean maan 'pa 'sia 'yɪɛ “nyɪandv, ɛn maan 'vɪ minnun nen o 'wɪ 'tɔ “man “bɛ -wɛlɛ 'nan 'o 'lɔ 'wɪ 'tɔ “man 'i 'va nun.»

³¹ 'Wɪ nen waa 'vɪ 'sounjanun lɛ bɛ, o 'ta 'wɔla “da. O Pɔl 'sia -pei 'bɔ 'leɪn zɪɛ -a man, ɛn o -ku -a Antipatri. ³² “Bɛ -sru “tu nen e cɛɛn bɛ, 'sounjanun nen o 'cɛɪn -ji bɛ, o 'li 'o da 'sounjanun -lɛ 'kuin, o 'si -sv da 'nɔn -sru. ɛn -sv da 'nɔn 'lee Pɔl nun -ku. ³³ Zɪ o 'bɔla Sezare bɛ, ɛn -sv da 'sounjanun Pɔl -nɔn -kɔnmandan lɛ, ɛn o 'fluba bɛ -a 'pa “va. ³⁴ -Kɔnmandan 'fluba zɪɛ -a ta 'vɪ, ɛn yaa laabv Pɔl -lɔ 'nan, e “sia 'lɛglɔn “cɛn “ji. Zɪ yaa 'man 'nan, Pɔl “sia Silisi bɛ, ɛn e 'nan: ³⁵ «”Mɛn 'i wei man bɛ, tɛ minnun nen o 'wɪ 'tɔ 'i man bɛ, o 'bɔla 'gʊ.» -A -nan nen e -si -nɔn 'nan 'o 'ku Pɔl 'pa -e 'o yɪɛ 'tɔ “va Erodi -lɛ mingɔnnen 'kuin.

24 Yi 'soolu “bɛ -sru, ɛn Bali -pannɔn 'tazan Anania 'bɔla Sezare 'o 'vale min ceje -mienun 'lee min nen o -fɔa -a -sru -e 'e min 'lɛji wɪ -blɪ bɛ -a -tu -a. Min zɪɛ waa laabo Tertulu. O Pɔl -sanman drɛ -kɔnmandan -va. ² O Pɔl laabv, ɛn Tertulu 'wɪ 'gʊɛ -a 'padɪ “da 'sia, e 'nan:

«Min -dan Felizi, 'yɪɛ “wean nen 'ku man yra -trɔɔ, ɛn 'ku 'ci “nranman. 'I 'ku man 'wɪ dra tɪgl. -Yɛɛ “wean nen 'kʊɛ minnun 'gʊɛ, i ya -wee 'trɛda drɛnan tɪgl. ³ Min -dan Felizi, 'wɪ pɛɛnɔn nen yia dra 'kʊɛ tu pɛɛnɔn man bɛ, -a -cin 'ka 'saan 'ku 'ji dt. ⁴ An 'ka “vale 'an see “paa 'i man 'wɪ pɛɛnɔn vɪdɪ -a dt, -yɛɛ “wean mɛɪn tru “baa 'nan 'i “trɔɛn “tɔ 'ku wei lɛ “wɛnnɔn.

⁵ Kʊa 'yɪ 'nan, min 'gʊɛ -yɛɛ minnun yɛɪ “sreman, e 'wɪnun vɛ tɛ -sa -dan -fɔala Zuɪf 'nɔn yɛɪ fɛ pɛɛnɔn 'nan. -Yɛɛ cɪ minnun nen o cɪ Nazareti min Zozi -sru “bɛ o tazan -a. ⁶ Yaa man wɛɛ 'nan, 'e -cɛɛ Bali -pan 'kɔn “tri -tɔa Bali 'lɛ, ɛn kʊa 'kun.

[Ku ya “vale 'ku -yɛɛ 'wɪ tin “baa “lɛ zɪ 'kʊɛ -pei -a 'vɪ bɛ -yɛɛ wɪ 'zv. ⁷ Pian ɛn 'sounjanun tazan Lisias -ta 'palɛ “va, ɛn yaa 'si 'ku 'lɔ 'sa -a. ⁸ Yaa 'vɪ minnun nen o 'wɪ 'tɔ “man “bɛ -wɛlɛ 'nan 'o 'ta 'wɪ 'tɔ “man 'i 'va 'gʊ.] 'I 'wɪ laabv -yrɔ 'i 'bɔ 'a, -e 'wɪ nen e drɛ 'lɔɔ ku 'wɪ 'tɔ “man “bɛ, “i “man.»

⁹ ɛn Zuɪf 'nɔn 'tɔ 'wɪ zɪɛ -a -sru tɛ waa vɛ 'nan e ya 'wɪ 'kpa -a.

Pɔl 'wɪ 'ci 'vɪ -kɔnmandan Felizi 'lɛ

¹⁰ -Kɔnmandan Felizi -si -nɔn Pɔl lɛ 'nan, 'e 'wɪ. -A -nan nen Pɔl “e 'nan:

«Maan -tɔa 'nan, i ya 'lɛglɔn 'gʊɛ -a da tin 'bazan 'a -a -nan lɛ “kaga 'bɔ. -Yɛɛ “wean an yɪ -tɛala 'an 'fli da, ɛn an ya tin 'banan 'i 'lɛ 'gʊ. ¹¹ An -ku Bali tru 'balɛ Zeruzalɛm, -a -nan yɪ -fuda “fli 'ka tian 'ciulɛ dt. -Tɛ yia laabv minnun lɔ, o -taa -a vɪlɛ yɪɛ zɪ. ¹² -Tɛ e ya Bali -pan 'kuin -a oo, -tɛ e ya cin yɪ 'kɔnnun -a oo, -tɛ e ya 'fla yɛɪ “a oo, min -tv 'ka 'an yɪlɛ, tɛ an ya -sa -fɔnan dt. ɛn min 'ka 'an yɪlɛ, tɛ an ya 'wɪ vɪnan minnun lɛ -e 'o 'wɪlan 'o cin man dt. ¹³ Minnun 'labɛ, 'wɪ 'bɔ nen waa -tɔa 'an man 'gʊɛ, wa'a 'kɔlaman -e 'o -ci -kɔn 'weɪn dt. ¹⁴ Maan vɛ 'i yɪɛ man 'weɪn 'nan, 'an tranun -lɛ Bali nen an cɪ -a tru 'banan, “lɛ zɪ Minsan -a 'vɪ bɛ -yɛɛ wɪ 'zv. 'Pian -wee vɛ bɛ, an ya 'ta wɔlanan 'wɪ 'pɛɛ -sru. ɛn 'mɛn vɛ bɛ, “an “yɪ -tɛala 'wɪ pɛɛnɔn nen 'e 'cɛɪn -tɛdɪ Moɪzi -lɛ -pei 'fluba ji 'lee 'wɪ pɛɛnɔn nen 'e 'cɛɪn -tɛdɪ Bali 'lewei vɪnɔn 'lɛ 'fluba 'ji bɛ -a da. ¹⁵ Bali “e 'nan, minnun nen o 'wɪ tɪglɪ dra ɛn o kaa bɛ, 'lee minnun nen o 'wɪ 'wɪdɪ “dra ɛn o -ka bɛ, o wuanla -kanɔn 'va. An yɪ -tɛala 'wɪ zɪɛ -a da, ɛn o 'bɔ “o “yɪ -tɛala “da “nyɪan. ¹⁶ -Yɛɛ “wean, maan -wɛɛman tu pɛɛnɔn man 'nan, 'mɛn 'wɪ pɛɛnɔn 'e 'kɔn 'e 'sʊdɪ “ji Bali 'lɛ 'lee minnun 'lɛ.

¹⁷ Zɪ an 'si Zeruzalɛm -a -nan lɛ “kaga 'bɔ bɛ, ɛn an 'li 'an da -nan nun, 'nan -e 'an “yɪ “drɛ 'mɛn minnun lɛ “lala -a, -e

fē nen e -fō 'an 'lō be 'an -nōn Bali le -a. ¹⁸ 'Wl zīe -a drenan nen an cī, en o 'bō 'an man Bali -pan 'kuin. “Wēē bō 'an man be, te an ya fē nen waa dra 'lōō -e min 'e dre 'saun Bali 'le be -a drenan. Minnun 'ka 'nan “kaga “dī, en minnun 'ka 'sa -fōnan 'o cin yei “dī. ¹⁹ 'Pian Azi 'lēglōn 'ji Zuif 'nōn -mienun 'be cī -nan, -wēē -kōlaman paan -e 'o 'ta 'i 'va -te 'wī a o 'ji -e 'o -tō 'an man. ²⁰ En -te 'be “cēē dīe, minnun 'gūē zī o -kū maan tin 'banōn 'le be, 'wī “cēn “nen waa 'yī, en e 'pa 'an man. ²¹ -Te ya'a 'sīlea 'wī nen maan 'vī wei 'pleble 'ji o pēēnōn yei “be -a dīe. Maan 'vī 'nan: ‘An “būnun, an yī -tēala “da 'nan minnun nen o kaa be, o wuanla -kanōn 'va. -Yēē “wean nen o -ta maan tin 'banōn 'le cēēgū.»

²² Zī kō min 'e 'ta wūla Minsan -le 'wī da be, Felizi -a tōa. -A -nan nen e tin 'banōn wluan lou, en e 'nan -wle 'nan: «-Te yī nen 'sounjanun tazan Lisias -ta be -e 'an 'cēē 'wī 'gūē -a fa 'sī.» ²³ En Felizi “e 'nan 'sounjanun tazan le 'nan, 'e yīē 'tō Pōl -va. 'Pian te 'e 'kōn “le -pū 'kuinzan 'zū dī, -te -a beenun “ta “yī “dra -yrē “be, te 'o 'sī -tō -wō “dī.

Pōl 'wī tin 'ba Felizi 'lee 'e nan le

²⁴ Yī “fīi yaa “be -sru, en Felizi 'lee 'e nan -ta. -A nan zīē Zuif lī nen, waa laabo Drusil. -A -nan nen e min 'pa 'sīa 'nan, 'o 'kū Pōl laabu -e 'e yī -tērādī Zozī Crizī da 'wī vī 'wle. ²⁵ Zī Pōl -ta be, en e 'wī zīē -a -cī vīdī 'sīa, zī kō min 'e 'ta wū -e 'e 'sō Bali le be, yaa 'vī, en zī kō min 'e 'fīi 'kun 'wī man be, yaa 'vī, en yaa 'vī “nyian 'nan Bali -taa minnun pēēnōn 'le tin 'bale. -A -nan nen nyen Felizi cēēn, en e Pōl le 'nan: «Cēēgū vē 'bō “yī, -te 'an 'wulo da 'yī -e 'mēin laabu.» ²⁶ Felizi -a “nrōnman 'e 'ji 'nan, Pōl “ta “lala -nōan 'yrē, -yēē “wean e Pōl laabu 'e 'va 'e 'pa -a “kaga, te o -sēē “wō -a.

²⁷ Zī -a -nan le “fīi cīi be, en o Felizi “pa 'jīzan 'tō. Wēē laabo Porci Fetus. Felizi a

“vale Zuif 'nōn 'o 'yēē 'wī yī “yī “le “wean, e Pōl 'tūi -pū 'kuin.

Pōl 'wī tin 'ba Fetus 'le

25 Zī Fetus 'bōla 'lēglōn zīē -a -jī be, yī yaaga “be -sru en e 'sī Sezare, e -kū Zeruzalem. ² Bali -pannōn 'tanōn 'lee Zuif 'nōn 'va min cejenun -kū Fetus -va, en o 'wī 'tō Pōl man. ³ O toba -fō Fetus le 'nan 'e 'pa 'o 'va -e 'e dre -e Pōl 'e 'ta Zeruzalem. O “ta san nrenman Pōl le 'nan “yēē -ta -sīa -e 'o -te. ⁴ En Fetus -a 'vī -wle 'nan: «Pōl a -pū 'kuin Sezare, en an 'bō -taa “kūle -nan nun -naagū. ⁵ -Yēē “wean, 'ka 'va min cejenun nen o -kōlaman be 'o 'pa 'an 'va, -e 'kū 'kū waa, -e 'wī nen min zīē yaa dre 'wīdī “be 'o -tō “man.»

⁶ Fetus yī dre Zeruzalem 'sōra, -a -fuzan da, en e 'lī 'e da Sezare. 'Be 'ta tū cēēn, en e -nyran fēnan nen o tin “baa be -a -nan, en e 'nan 'o 'ta Pōl -a 'yrē. ⁷ Zī Pōl -ta be, en Zuif 'nōn nen o 'sī Zeruzalem be, 'o cin yī “man. -A -nan nen o 'wī “kaga “nen e cī -wīdī “be -a 'pa “da, 'pian te wa'a 'kōlaman -a -cī -kōōndī -a dī.

⁸ Pōl -tō 'e 'fīi -sru -a vīdī -a 'nan: «Ma'an 'wī 'wīdī “drele Zuif 'nōn -le -peī man dī, en ma'an 'wī 'wīdī “drele Bali -pan 'kōn man dī, en ma'an 'wī 'wīdī “drele mingōnnennun tazan nen Rōm be -yrē “dī.»

⁹ Fetus a “vale Zuif 'nōn 'o 'yēē 'wī yī “yī, -yēē “wean yaa laabu Pōl -lō 'nan: «I ya “vale 'i 'kō Zeruzalem -e 'ka tin 'ba 'wī zīē -a da 'an yīē man?»

¹⁰ En Pōl “e 'nan: «An ya mingōnnennun tazan nen Rōm be -yēē tin 'banōn 'le. -Wēē 'mēn 'wī tin “baa. Yīa -tōa 'i 'bō 'a 'nan ma'an 'wī 'wīdī “drele Zuif 'nōn le dī. ¹¹ “Te an 'wī 'wīdī “tū dre 'nan -e min 'e 'ka -a 'wī 'jī be, “te an “we “man -e 'an 'ka. En -te -wēē 'wī 'bō nen waa -tō 'an man be -a -cī “ka “dīe, min -tū 'ka 'kōlaman -e 'yaan 'nōn -wle -e 'waan 'tē dī. An ya “vale mingōnnennun tazan nen Rōm be, -a 'bō nen 'e 'mēn 'wī tin 'ba.»

¹²Fetus 'lee 'yee minnun 'o cin wei - ci man, en e 'nan Pól le 'nan: «I ya “vale mingõnnennun tazan nen Rõm be, -a 'bõ nen 'e 'yie 'wí tin 'ba. -Yee “wean o -ko 'yie 'wí tin 'bale “va “nun.»

Fetus Pól -le 'wí 'vî Agripa le

¹³Yi “fli yaa “be -sru, mingõnnen Agripa 'lee 'e “blu Bereni -ta Fetus 'tõ bule Sezare. ¹⁴Zi o “ta yi “kaga “dra Sezare be, en Fetus Pól -le 'wí 'vî mingõnnen Agripa le. E 'nan: «Min -tu a 'gũe, Felizi -a 'tũ -pu 'kuin. ¹⁵Zi an -ku Zeruzalem be, en Bali -pannõn 'tanõn 'lee Zuif min cejenun 'wí 'tõ “man, 'nan -a 'wí zie -a -ji be, 'an tin -te “da.

¹⁶En maan 'vî -wle 'nan, Rõm 'nõn 'ka tin tea min da zie dt. Min nen o 'wí 'tõ “man “be, 'o 'vale minnun nen o 'wí 'bõ 'tõ “man “be waa, 'o cin ye, -e min zie 'wí nen e dre 'lõõ, o 'wí 'tõ “man “be, 'e 'si “va. ¹⁷-A -nan nen Zuif 'nõn zie, kv -ta waa 'gũ. Ma'an yi 'palea dt, -a ta tv cœn, en an -nyran 'men tin 'banan, en maan 'vî 'nan, 'o 'ta min zie -a 'men. ¹⁸Minnun nen o 'wí 'tõ “man “be o -ta, en ma'an nrõn 'an 'ji 'nan, o “ta 'wí 'wli dt “tv ve -e 'e dre paan -a dre wí -a. ¹⁹Pian o 'wí 'vî 'o 'bõ 'le -pei -tõ wunun da 'lee min -tu nen waa laabo Zozi be -a da. Min zie e -ka, en Pól “e vî 'nan, -a yie a “man. ²⁰Zi ma'an 'wí zie -a 'kun “man “klõ yile dt, en maan laabu Pól 'bõ 'lõ 'nan, -te e ya “vale 'e 'ko Zeruzalem -e 'o 'wí zie -a tin 'ba 'nan nun. ²¹Pian Pól “e 'nan, 'e ya “vale 'nan mingõnnennun tazan nen Rõm be, -a 'bõ nen 'e 'yee 'wí tin 'ba. -Yee “wean maan 'vî 'nan, 'o yie 'tõ tian “va -pu 'kuin, -e tv nen maan -nõan 'sounjanun le -e 'o 'kv -a -yre “be 'e bõ.»

²²En Agripa “e Fetus le 'nan: «”An “ya wo “vale “an “min 'bõ wei maan “nyian.»

-A -nan nen Fetus “e 'nan: «”Tre -e 'i wei man.»

²³-A ta tv nen e cœn be, Agripa 'lee Bereni -ta. -Wœe ta 'o 'vale min “kaga

“nen o -kv o 'sile -sia be waa. 'O 'vale 'sounjanun tanõn 'lee 'flanõn cejenun -a -wœe wla tin 'banan. En Fetus “e 'nan, 'o -ta Pól -a. Zi o -ta -a be, ²⁴en Fetus “e 'nan:

«Mingõnnen Agripa 'lee 'ka pœenõn nen fe 'gũe -a -nan be, “ka 'yie, cœe min nen Zuif 'nõn pœenõn nen o ya Zeruzalem 'lee Sezare be, o -paanman -a vidt -a 'nan, e 'ka “le -e -a yie 'e 'fv “man “dt, -nyren 'gũ. ²⁵Pian “mœen 'va zia be, ya'a 'wí 'wli dt “tv drele -e 'e 'ka -a 'wí 'ji dt, en -a 'bõ “e 'vî 'nan mingõnnennun tazan nen Rõm be, -yœe 'yee tin “baa. -Yee “wean an wí “man 'nan 'an -nõan “minnun le -e 'o 'kv -a -yre. ²⁶En 'wí nen 'kõ 'an 'cren -te 'an 'san le 'nan, yaa dre -e 'an 'pa “va “be, -a -cin 'ka 'an 'ji dt. -Yee “wean an -ta -a 'ka pœenõn 'le, -te 'be “cœe dt 'i 'bõ 'le “bũ mingõnnen Agripa, 'i 'wí laabu -yre, -te e -nyan -e 'an 'wí 'tv yí 'an cren -te 'nan yaa dre. ²⁷-Yœe ci 'nan -e min 'e 'kv min -a min le 'nan, 'e -fõ -pu 'kuin te 'wí nen yaa dre be e 'ka “va “dt, -a -ci “ka “mœen 'va dt.»

Pól 'wí tin 'ba Agripa 'le

26 -A -nan nen Agripa “e Pól le 'nan: «-Si a 'yie -e i 'wí nen e dre be -a 'vî.»

En Pól 'e 'pœ nyõõn minnun le 'nan -e 'e 'wí tin 'ba. E 'nan: ²«Mingõnnen Agripa, 'wí pœenõn nen Zuif 'nõn -a 'pa 'an da be, 'an 'ci a 'e 'sõdt cœgũ -e 'an 'nan wí vî 'i 'le. ³-Yœe ci 'nan Zuif 'nõn 'le -pei -tõ wunun pœenõn be yia -tõa, en 'wí nen Zuif 'nõn 'bõ o -sa -fõa “da “be yia -tõa. -Yee “wean maan laabo 'i 'lõ 'nan, 'i man -sran -e 'i “trõen “tõ 'an wei le.

⁴'Wí pœenõn nen maan dre dt 'sia 'an “wennen da, 'an 'ya tre da 'lee Zeruzalem be, Zuif 'nõn pœenõn -a -tõa. ⁵Farizen 'nõn 'be 'ta 'wõla -pei -tõ wunun da “kaga, en -a min -tv nen “nen 'maan. -Te o ya “vale 'o 'nan wí ve be, o -kõlaman waa ve 'o 'bõ 'a, kõõ waa -tõa -a -nan 'mõn.

⁶Be nen 'gʊe, 'wɪ nen -yee “wean o -ta maan tin 'banɔn 'le be -nyren 'nan: Bali -tɔ e wei -da -kaa tranun le, 'nan 'e 'wɪ 'tʊ dra -wle, en an ya 'wɪ zɪe -a dɾeɖt man -pennan. ⁷Kʊe 'leɣlɔn 'fuda “fli 'bɔ 'ji be, minnun -a “nrɔnman 'o 'ji 'nan Bali 'wɪ zɪe -a 'le soɔman, te waa “sua bodrun funnin, wa'a 'flian dɪ.

Mingɔnɔnɔn Agripa, 'wɪ 'lein zɪe “an “nrɔnman “nyian 'an 'ji, -yee “wean Zuif 'nɔn 'wɪ 'tɔ 'an man. ⁸-Me “le “wean ka'a yi -tera “da 'nan, min nen e -ka be Bali -kɔlaman -a wluandɪ -a -kanɔn 'va dɪ?

⁹An 'bɔ 'gʊ zɪ -a -cin cɪ 'e tede 'an 'ji zɪe, 'an pei 'pa Nazareɖt min Zozi man 'wɪ pɛɛnɔn dɾeɖt -ji. ¹⁰-A 'bɔ nen maan dɾe Zeruzalem, en an Zozinɔn “kaga “fɔ -pʊ 'kuin, Bali -pannɔn 'tanɔn 'be -si -nɔn 'men. -Te waa 'vɪ 'nan 'o o -tɛɛ “be 'kʊ pei a waa -tʊwli. ¹¹An cɪt cɪn yɪ 'kɔn 'tʊdʊ pɛɛnɔn 'ji, te an Zozinɔn -sɔan. An -tɔa “o -sru “sa -a, te o “we “wɪdɪt Zozi man. 'An 'ci a 'e sɾeɖt o man “bʊv -le “wean, an 'te 'pa o da, en an -kʊ 'te 'pale o da 'flanun nen -pen da be -a da.

¹²Wɪ zɪe -a -ji nen yi -tʊ da an “ta -ko Damas, Bali -pannɔn 'tanɔn 'be 'fluba 'nɔn 'men 'nan, 'an 'kʊ Zozinɔn nen -nan nun be o “kuun.

¹³Mingɔnɔnɔn Agripa, te an ya -sia yide 'bɔ min -win -ji 'seze, -a -nan nen an 'te 'san -tʊ 'yɪ, te e “sia laji, en e 'kʊ 'si -fɔ 'kʊ 'vale minnun nen o -kʊ 'an 'pale be waa. 'Te zɪe, -a 'bidɪ “mlian yide da. ¹⁴Kʊ pɛɛnɔn kʊ -tria “tra, en an wei -tʊ 'man, te yaa ve 'men Ebre wei -ji 'nan: «Saul, Saul, -me “le “wean i 'te “paa 'an da? -Yee cɪ 'nan, i ya “le 'nan -wi nen -a -sru “pinzan yiba “nenbʊdɪ -sɔɔnman “man, te ya'a 'ko 'e 'le dɪe -yee 'wɪ 'zʊ.»

¹⁵Maan laabu -yrɔ 'nan: «An 'san, -tɪ nen 'yia?»

En Minsan “e 'nan: «Zozi nen maan, 'an 'bɔ da nen i 'te “paa 'gʊ. ¹⁶Pian 'i 'wluan, 'i 'tɔ 'i 'cein -da lou. -Yee cɪ 'nan 'wɪ nen 'an 'fli kɔn 'yie “man “be, -nyren 'gʊ: Mein

'pla 'nan -e 'i dɾe 'an 'suzan 'a, -e 'i 'wɪ nen yia -nan 'yɪ be -a vɪ minnun le, -e 'an 'fli -kɔn “nyian 'yie 'wɪ pɛɛnɔn -ji. ¹⁷An “ta 'i “sia 'wɪ 'ji, Zuif 'nɔn 'lee minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪe o yei. En mein “paa -sia o va, ¹⁸-e 'i o yie 'le 'sʊ, 'dʊ -e 'o 'si klun va, -e 'o 'ta 'te 'san da, -e 'o 'si Satan -le 'pleble 'wlu, -e 'o 'ta Bali va. -Te o yi -tera 'an da -e Bali 'e -wee 'wɪ 'wɪdɪt 'fui, -e 'o -nyrannan “yɪ minnun nen o cɪ Bali -le ve -a be o va.»

¹⁹Mingɔnɔnɔn Agripa, zɪ e dɾe zɪe, 'wɪ nen maan -nan 'yɪ, en e “sia Bali va be, ma'an tuwle 'an 'pela koda dɪ. ²⁰Pian 'wɪ nen maan 'vɪ Damas 'nɔn le, 'lee Zeruzalem 'nɔn le, 'lee Zude 'leɣlɔn 'ji 'nɔn le, 'lee 'leɣlɔn pee da 'nɔn le be, -nyren 'gʊ: 'Ka 'si 'wɪ 'wɪdɪt “dɾeɖt man, -e 'ka 'fli -nɔn Bali le. 'Ka 'wɪ “yɪ “dɾe, -e 'e -kɔn 'nan 'ka 'si 'wɪ 'wɪdɪt “dɾeɖt man. ²¹Wɪ nen -yee “wean Zuif 'nɔn 'an 'kun Bali -pan 'kuin, en o 'nan, waan -tea “be -nyren zɪe.

²²Pian Bali -le 'padɪ 'an 'va 'le “wean be yaa dɾe 'trilii, en yi 'gʊe e 'bɔ 'an man, en an ya -yee 'wɪ 'nan yɪzan -a min pɛɛnɔn yie man. An ya -yee 'wɪ 'nan yɪzan -a min -dandannun 'lee min “tunnun yie man, te ma'an 'wɪ 'pee 'pale 'wɪ nen Bali 'lewei vɔnɔn 'lee Moizi -a 'vɪ 'nan, e -taa “drele be -a da dɪ. ²³Waa 'vɪ 'nan: Min 'sizan 'wɪ 'ji e yra ye, en -yee wuanla 'e flin -kanɔn 'va, en -yee -taa “drele 'te 'san -a Zuif 'nɔn yei 'lee 'leɣlɔn pee -ji 'nɔn yei.»

²⁴Pɔl a 'wɪ nen e dɾe be -a tin 'banan, en Fetus paan wei 'pleble 'ji 'nan: «Pɔl, klin “a 'i 'wulo -ji? 'Yie 'wɪ 'tɔdɪ “bʊv 'bɔ “ta klin -fɔa 'i 'wulo -ji “be -sru?»

²⁵En Pɔl “e -yre 'nan: «Min -dan Fetus, klin 'ka 'an 'wulo -ji dɪ, 'pian 'wɪ 'tɔ wei nen maan -fɔa, en 'wɪ tɣlɪ nen maan ve. ²⁶-A -cin a mingɔnɔnɔn Agripa ji 'e pɛɛnɔn, -yee “wean an yi -teala 'an 'fli da, en maan ve -a 'le. An yi -teala “da 'nan, 'wɪ pɛɛnɔn zɪe yaa -tɔa, -yee cɪ 'nan 'wɪ zɪe ya'a drele 'e yɔkɔdɪ dɪ.» ²⁷En Pɔl a laabu Agripa lɔ 'nan: «Mingɔnɔnɔn i yi -

teala Bali 'lewei vɔnɔn wei da? Maan -tɔa 'nan, i yi -teala “da.»

²⁸ -A -nan nen Agripa “e Pɔl lɛ 'nan: «E -fɔ “wɛnnɔn -e 'yia dre Zozizan 'a.»

²⁹ En Pɔl -a 'vɔ 'nan: «-Te e -fɔ “wɛnnɔn oo, en -te e ya tian “kaga oo, 'e dre Bali ci 'sɔ wɔ -a, 'nan te 'i 'saza nen 'i 'fɔ “va “dɔ. 'Pian minnun pɛɛnɔn nen o ci 'an wei mannan cɛɛgɔvɛ, 'o dre “le 'men 'wɔ 'zv. 'Pian te o 'ka min lɔ -pɔ 'kuin dɔ.»

³⁰ En mingɔnɔnen Agripa 'lee -kɔnmandan 'lee Bereni 'lee o pɛɛnɔn nen o ci o -nyrandt waa be, o wluan lou, ³¹ o 'bɔla bei, te waa ve 'o cin yei 'nan: «Min 'labɛ ya'a 'wɔ 'wɔlidɔ “tɔ drele -e min 'e 'ka -a 'wɔ 'ji dɔ, en -te 'be “cɛɛ dɔ -e 'o min -fɔ “man -pɔ 'kuin dɔ.»

³² -A -nan nen Agripa “e Fetus lɛ 'nan: «Kɔ -kɔlaman paan 'ku “sia “man, 'pian -a 'bɔ 'be ci “va 'nan mingɔnɔnennun tazan nen Rɔm be, -a 'bɔ nen 'e 'yee 'wɔ tin 'ba.»

O -ku Pɔl -a Rɔm

27 Zɔ waa 'pla “da 'nan 'ku 'ku Itali -klɔ -dan ji be, en o Pɔl 'lee -pɔ 'kɔnɔn -mie -nɔn 'sounjanun tazan -tɔ lɛ. Waa laabo Zulɔs, e ya Rɔm 'nɔn 'le mingɔnɔn -le 'sounjanun 'va. ² Kɔ -fɔ -klɔ -dan tɔ nen e 'si 'fla nen waa laabo Adramit be -a da be -a -ji. -Klɔ zɛ e -ciala Azi fenannun nen -klɔ -tɔa “be -a -nan. En ku -kudɔ 'sia. 'Ku 'vale min -tɔ nen waa laabo Ariza be waa kuɛ ci, Masedɔa min nen, e “sia Tesalonik.

³ 'Be 'ta tɔ cɛɛn, en ku 'bɔla 'fla nen waa laabo Sidɔn be -a da. Zulɔs ci “yi dre Pɔl lɛ, e -si -nɔn -yɛ 'nan, 'e 'ku 'e beenun va -e fɛ nen -a 'wɔ ci “man “be, 'o -nɔn -yɛ.

⁴ Ku 'si 'be 'nan, en ku ci 'yi yei 'tre nen waa laabo Sipri be -a “srɔn. Kɔɔ fulɔ yɛ a 'ku da zia -le “wean. ⁵ Ku jemie nen Silisi 'lee Panfili 'lɛglɔn “srɔn “be -a cɛɛn, en ku 'bɔla 'fla nen waa laabo Mir be -a da, Lisi 'lɛglɔn 'ji. ⁶ Fla zɛ -a da nen 'sounjanun tazan -klɔ -dan tɔ 'yi, te e “sia Alezandri e “ta -ko Itali, en e 'ku 'fɔ -ji.

⁷ Ku yi dre “kaga te ku -kɔla yɔɔ. 'Ku “koe “nyan -sia “kaga 'vaa, en ku 'bɔla 'fla nen waa laabo Nide be -a “srɔn. 'Pian fulɔ -le “wean ku'a 'kɔlaman -e 'ku 'ku 'ku 'le zia dɔ. -Yee “wean ku ciɔla Salome zia, en ku -kɔla 'yi yei 'tre nen waa laabo Cret be -a “srɔn. ⁸ 'Ku “koe “nyan -sia “kaga, en ku ci 'yi yei 'tre zɛ -a “srɔn, ku 'bɔla fe -tɔ -nan. Fe zɛ waa -nan laabo -klɔ -dandan -tɔnan 'kpa. E ya 'fla nen waa laabo Lase be -a “srɔn.

⁹ Ku tɔ “kaga 'kpa dre -sia, en -kudɔ 'ku 'le 'tɔ “nyian 'plɛblɛ 'kpa tɔglɔ. -Yee ci 'nan tɔ nen o fɛ “sɔan “man “be e ci, en tɔ -wɔlidɔ “ta bɔa. ¹⁰ -Yee “wean Pɔl 'wɔ 'gɔvɛ -a 'pla -wɛ, e 'nan: «An beenun, maan ye “le 'nan, -cɛɛ -kudɔ -kaa 'lɛ dra 'plɛblɛ 'kpa tɔglɔ. -Klɔ -dan 'lee 'e 'ci fenun pɛɛnɔn sre-man, en -kaa 'bɔ 'nyian -te kaa drele “yi “dɛ, -kaa wulo -ko -ji.»

¹¹ 'Pian 'sounjanun tazan yi -tera -klɔ -dan fɔzan 'lee min 'bɔ nen -yee -klɔ ci -a be -a da e mlin Pɔl wei da. ¹² En “nyian -a -nan nen -klɔ -dannun 'bɔ -tɔa “be, -a -nan “ka “yi 'kpa “le -e 'o tɔ -wɔlidɔ zɛ -a dre -nan dɔ, -yee “wean -klɔ -dan 'bɔ 'ji minnun pɛɛnɔn wei dre 'tɔ 'nan, 'o 'si fɛ zɛ -a -nan. O ya “vale 'o dra -kɔ 'nan, -e 'o 'bɔ -klɔ -dandannun -tɔnan nen waa laabo Fenis be -a -nan. -A -nan a Cret 'tre 'bɔ da “nyian, en 'fla zɛ -a da be -wee fulɔ 'sia yidɛ 'fɔ -nan “va 'zia 'pɛ “yi “da, -te 'be “cɛɛ dɔ -e 'e 'si -a -pɛ bu da. -Yee “wean fenan zɛ e ya “yi -e 'o 'fɔ -nan tɔ -wɔlidɔ “man.

Fulɔ 'plɛblɛ “fɛɛndɔ 'sia jemie da

¹³ Fulɔ nen e “sia 'trɛda “tre 'zia be, e “fɛɛndɔ 'sia fɔɔɔɔ. En minnun nen -klɔ -dan ji be, “wee 'ji “le 'wee 'wɔ nen 'o 'pla “da “be e “ta -daa “drele “yi. -Bulalɛ nen o -klɔ baa -tɔ -a be, waa 'si 'yia, en o 'wee -klɔ da sɔnun wluan lou, 'nan -e 'o -pli 'o 'le Cret 'bɔ “srɔn. ¹⁴ 'Pian fɔɔɔɔɔ, en fulɔ 'plɛblɛ 'tɔ 'si 'yi yei 'tre 'bɔ da, e “fɛɛndɔ 'sia 'plɛblɛ. Fulɔ zɛ e 'si fenan nen yidɛ

wuanla be -a -pe bu da zia. ¹⁵-Klv -dan 'ka -kolale -tɔdɪ -a fulɔ zɪe -a yra dɪ, en 'ku 'fli 'tʊɪ e -ku 'ku 'a. ¹⁶“Kʊe vɪnan 'ku 'ciɪ 'yi yei 'tre 'tʊ nen waa laabo Kloda be, -a wlu “tre, en ku kɔla 'kve -klv “wennen -trɔadɪ -a -si yra. Kva 'sia, ¹⁷en kva -fɔ -klv -dan 'bɔ 'ji. -A -nan nen minnun nen o 'nyranman “paa -klv 'bɔ da be, o baa -fɔ 'kve -klv 'bɔ man, 'nan -e 'e 'kɔn 'cinjin. En “nyian “klan a o ji 'nan, 'o “ta -daa kɔale nyren nen Libi 'lɛglɔn “srɔn “be -a va, -yee “wean o 'kve -klv da sɔnun -ta “tra. Zɪ kva dre zɪe, en fulɔ -ku 'ku 'a 'ku 'lɛ.

¹⁸Tʊ cɛen te fulɔ 'kve -klv -dan 'bɔ 'nyɔɔn man tian 'pleble, -yee “wean fenun nen -klv -dan 'bɔ 'ji be, kva wɛendɪ 'sia 'yia. ¹⁹-A yi yaagazan da be, minnun nen o 'nyranman “paa -klv -dan 'bɔ 'ji be, -wɛe -klv 'bɔ da fenun “sʊvdɪ 'sia te waa wɛenman 'yia. ²⁰Yi “kaga 'kpa -a, te wa'a yidɛ 'lee mlen cren -tʊwli 'ye dɪ. Fulɔ a tian 'e “pa 'ji 'pleble “bʊv “le “wean kva -tɔa 'nan 'ku 'wulo 'ka bɔala “va “dɪ.

²¹Kʊ yi “kaga dre, te ku'a fɛ ble dɪ, en Pɔl -tɔ lou minnun yei, -a -nan nen e 'nan -wle 'nan: «Kaan wei maan paan -e 'ka vile 'ka 'si Crɛt 'treda dɪ. “Te kaan wei man paan be, “te 'wɪ 'pleble 'ka bɔle -kaa man dɪ, en “te fenun 'ka srele dɪ. ²²'Pian 'be nen 'gʊe, an 'wɪ “paala “nyian 'cɛe 'nan, 'ka -pɔan 'kun, -yɛe cɪ 'nan 'ka 'va min -tʊwli 'ka 'kaa -a 'wɪ 'ji dɪ. 'Pian -klv be, ka'a 'be 'ye “nyian dɪ. ²³Paan 'pei -man be, Bali nen an cɪ -yee vɛ -a en maan “sua 'gʊe, -yee 'pasiazan -tʊ -ta 'an 'va, en e 'nan 'men 'nan: ²⁴«Pɔl, te nyen 'e 'i 'cen dɪ. I -tɔa mingɔnnennun tazan nen Rɔm be -a 'lɛ, en Bali -a dra 'yie “yi, -e minnun nen ka cɪ waa -klv -ji be, o pɛɛnɔn 'wulo 'e bɔla “va.» ²⁵-Yee “wean 'ka -pɔan 'kun, kɔɔ an yi -teala Bali da 'nan, 'wɪ nen yaa 'vɪ 'men be, yaa drala “da. ²⁶'Pian fulɔ -taa -kaa 'wɛenle 'yi yei 'tre 'tʊ da.»

-Wee -klv -dan wi

²⁷-A -nan 'fle “fli nen 'gʊ, te fulɔ 'be 'ta -tɔa 'ku man 'yi 'bɔ nen waa laabo Atria be -a yie da. -Pei -tʊ man te bada -tʊ, en minnun nen o 'nyranman “paa -klv 'bɔ 'ji be, 'o 'ci nrɔn 'nan ku “ta -pliman 'tre man. ²⁸-A -nan nen o baa -tʊ nen -bulale cɪ 'e 'fɔdɪ -a “nen “be -a -fɔ 'yia, en waa 'yɪ 'nan 'yi 'bɔ -klu bɔa “nan -menlie -yɔ -tʊ. Zɪ o -ku “nyian 'o 'lɛ -voo be, en waa -fɔ “nyian 'yia, en waa 'yɪ 'nan 'yi 'bɔ -klu bɔa “nan -menlie -fuda 'soolu. ²⁹“Klan a o ji 'nan, te fulɔ 'e 'kve -klv kɔa -kɔle da dɪ, -yee “wean o -bulale -dandan sinjen nen 'e 'fɔdɪ 'kve -klv man be o -fɔ 'yia -klv -sru, 'nan 'e 'kve -klv 'e vile 'e 'ku 'e 'lɛ dɪ. En o tʊ 'cendɪ man -pɛn.

³⁰Minnun nen o 'nyranman “paa -klv 'bɔ 'ji be, o ya “vale o -tea “ji, en o -klv “wennen be -a -fɔ 'yia -a vidɪ -a 'nan 'o “ta -klv baa -tɔa -bulale -a 'e 'lɛ zia. ³¹-A -nan nen Pɔl -a 'vɪ 'sounjanun tazan 'lee 'sounjanun lɛ 'nan: «-Te minnun 'labɛ, wa'a 'fɔle -klv -ji dɪe, 'ka 'wulo 'ka bɔala “va “dɪ.» ³²En 'sounjanun -klv “wennen 'bɔ man baa cɛen, en 'yi 'ku -a.

³³Te o ya tʊ 'cendɪ man -pennan be, en Pɔl minnun pɛɛnɔn cin 'yɪ 'nan 'o fenun -bli, te yaa ve -wle 'nan: «'Ka yi -fuda sinjen nen 'gʊ te ka ya -a -man -pennan 'nan, fulɔ 'e 'cen, en 'yi 'ka 'ka 'ji dɪ. ³⁴-Yee “wean an 'ka tru “baa 'nan, 'ka fenun -bli. -Yɛe -maan 'lɔɔ, -e 'ka 'wulo 'e vile 'e 'ku -ji dɪ. Maan ve 'cɛe 'nan, 'ka 'va min -tʊwli “srɔn 'ka 'sɔanla dɪ.»

³⁵Zɪ Pɔl cɛen 'wɪ zɪe -a vidɪ man be, e 'kpɔun 'si, e Bali muo “fɔ min pɛɛnɔn yie man, yaa “nen jɛen, en yaa -blɪdɪ 'sia. ³⁶Min pɛɛnɔn 'o -pɔan 'kun, en o fenun bli. ³⁷Kʊ pɛɛnɔn nen -klv -dan zɪe -a -ji be, 'ku “nen bɔa min -yaa “fli -fuba 'sɔravli 'wle 'shɛɛdʊ. ³⁸Zɪ o cɛen fenun -blɪdɪ man o 'kan be, -wee -blɪfenun -mie nen e -fʊ -klv -dan 'bɔ 'ji be, en waa -sen 'yia, 'nan -e -klv 'e dre 'fogo 'fogo.

³⁹Zi tu ceen be, 'tre nen o ci da "be, waa -kōnnen "yule di. 'Pian o kōmida 'yi, te nyren a -nan. -A -nan nen waa 'pla "da 'nan, o dra -e 'wee -klv -dan 'e bō -nan nun -kpō. ⁴⁰En o -bulalēnūn nen o -klv baa -tō -a paan be o flu, en o -ku 'yi 'wlu. En o -klv yra -trōa "ve -si yra be -a man baa flu, en e -fu 'yia. -A -nan nen o sō -tu nen -klv -dan 'bō le be -a wluan lou 'nan -e fulō 'e 'tō -ji -e 'e 'ku waa -a -nan nen nyren 'bōla be -a -nan. ⁴¹'Pian 'wee -klv -dan 'bō wla nyren va 'yia, en e kōa. -Klv -dan 'bō 'le zia wla nyren va, en ya'a "nyian -kōlaman bōladt -a di. -A -nan nen fulō 'plēble 'tu -klv -dan 'bō koda zia -wi.

⁴²'Sounjanun a "vale 'o -pv 'kōnnōn -teeman, 'dv -e o -tu 'e vūle 'e 'yi 'we -e 'e -te -ji di. ⁴³'Pian 'sounjanun tazan nen e 'ka "vale o Pōl -te dte, ya'a o tūle -e o 'wū zte -a dre di. Yaa 'vī 'e 'flin minnūn nen o 'yi "wēa sidō be -wle 'nan, 'o 'te 'yia -e 'o bōla kōmida. ⁴⁴En yaa 'vī -a -mienun le 'nan, "o "dre yiba 'fūnūn da, en -te be "cēē di, o -kōla -klv -dan nen fulō ci -a -winan be -a fēnūn plī -mie da. Zi waa dre zte, en o pēnōn 'wulo 'bōla "va.

Pōl 'bōla Malt

28 Zi ku 'bōla 'ji 'kloun 'gloun be, -a -nan nen kua 'man 'nan, o 'yi yei 'tre zte -a laabo Malt. ²-A -nan 'nōn 'ku 'sia 'kpa tiglī. Zi laa a -fēnnan, te trun -taa "wlu "be, o 'te -dan fō "nen, en o 'ku laabu 'nan 'ku "klan. ³Pōl lu koola 'nan, -e 'e -sen 'te zte -a da, 'pian 'te flu -le "wean buli 'tu 'bōla lu zte -a yei, en e 'shē 'wū Pōl -pē -man. ⁴Zi 'fla zte -a da 'nōn -mlen 'yi 'e 'tindt Pōl -pē -man be, en waa 'vī 'o cin le 'nan: «Min 'labē min -tezan nen, -yee "wean e "sia 'sōnan 'yi 'lō, en 'wū nen yaa dre be, -a yra "nen "wū bō "man.»

⁵'Pian Pōl -mlen zte -a plu 'e 'pē -man 'te 'va, en 'wū 'tu 'ka drele Pōl le di. ⁶Minnūn zte, o ya -a man -pennan 'nan, Pōl 'e -sii, en -te 'be "cēē di, e -tria -e 'e 'ka. 'Pian zi waa man -pen -trilii, en waa 'yi

'nan, 'wū 'tu 'ka drenan -yre "fo "dte, en o ci lila te waa ve 'sien 'nan: «Min 'labē Bali nen.»

⁷Fē 'bō zte -a -nan be, 'yi yei 'tre 'bō 'tazan nen waa laabo Publi be, -yee ve -nan a -nan -kogo. -A va nen ku 'nyin yi yaaga, en e 'ku 'sia 'kpa tiglī. ⁸Publi zte -a "tū "a 'e nyinnandi, te -a 'kōle a 'e -wōandi, en -a ci -seanla 'kpa tiglī. Pōl -ku -a -nanjenle, e Bali tru 'ba -yre, te -a -pē yra "da, en -cē 'si "man. ⁹"Be -sru man "yaa 'nōn -mienun nen 'yi yei 'tre zte -a da be "o "ta 'wū "nyian, en -cē 'si o man. ¹⁰O 'ku 'tō dre -dan, en zi 'ku 'kudt 'bō be, fēnūn nen -a 'wū ci 'ku man be, waa -nōn 'kve.

Pōl 'bōla Rōm

¹¹Ku mlen dre yaaga 'yi yei 'tre zte -a da, en ku -fō Alezandri -klv -dan tu -ji. -Klv zte, waa laabo "flēn bali». E -fu 'yi yei 'tre 'bō da tu -wlidit "a. ¹²Ku 'bōla 'fla nen waa laabo Sirakuze be -a da, en ku yi dre 'nan yaaga. ¹³Ku 'si 'be 'nan, en ku -ku Reshio. 'Be 'ta tu nen e ceen be, en fulō nen e "sia 'trēda "tre 'zia be, e "feēndt 'sia. Ku yi dre "fli, en ku 'bōla Puteoli. ¹⁴'Fla 'bō zte -a da be, ku 'bō "bū Zozinōn -mienun man, en waa laabu 'ku 'lō 'nan 'ku 'fle 'tu dre 'o 'va. Zi kōē dre be, en ku Rōm si 'sia.

¹⁵'Ku "bū Zozinōn nen Rōm be, zi o 'ku 'tadt 'wū 'man be, en o -ta 'ku 'le 'flanun nen waa laabo Forōm Api 'lee Troa Taverne be -a da. Zi Pōl o 'yī be, e Bali muo "fō, en -a "kōē "tō 'e da.

¹⁶"Be -sru ku 'bōla Rōm, en o -si -nōn Pōl le 'nan 'e nyin 'kōn 'tu -ji -e 'sounja -tu 'e yie 'tō "va.

¹⁷Yi yaaga "be -sru, en Pōl Zuif 'nōn 'tanōn nen Rōm be o laabu 'e 'va. Zi 'o cin 'yī be, en e 'nan -wle 'nan: "Būnūn, ma'an 'wū 'tu drele -cee minnūn le di, en ma'an 'wū 'tu drele -kaa tranun -le -pei -tō wū man di, 'pian waan 'kun Zeruzalem, en waan 'nōn Rōm 'nōn le. ¹⁸Rōm 'nōn zte,

o 'wɪ laabu 'an 'lɔ, en o ya “vale 'o 'sia 'an man, kɔɔ wa'a 'wɪ 'tʊ yile 'an man -e 'an 'ka -a 'wɪ 'ji dɪ. ¹⁹Pian Zuif 'nɔn 'ka 'wɪle “man “dɪ, -yee “wean maan laabu 'nan mingɔnnennun tazan nen Rɔm be, -a 'bɔ nen 'e 'men 'wɪ tin 'ba. E 'ka 'an 'ji 'nan 'an 'wɪ -tɔa 'pian 'men 'lɛglɔn man dɪ. ²⁰-Yee “wean maan man wee 'nan, 'an 'ka man ye -e 'an 'wɪ zɪe -a 'vɪ 'cɛɛ. -Yee ci 'nan waan 'fɔ -pʊ 'kuin 'wɪ nen -a -cin a Izrael 'nɔn 'ji be -yee “wean.»

²¹En o 'nan Pɔl le 'nan: «Fluba 'ka 'sile Zude 'lɛglɔn 'ji -e 'e 'ta 'gʊ te 'i 'man wɪ -a -ji dɪ, en 'kʊ “bʊ -tʊ 'ka 'sile -nan nun -e 'e 'ta 'i 'man 'vɪ 'kʊe dɪ, -te 'be “cɛɛ dɪ -e 'e 'yie 'wɪ 'wɪdɪ “vɪ 'kʊe dɪ. ²²Pian kʊ ya “vale 'wɪ nen e dre be 'i -ci vɪ 'kʊe 'i 'bɔ 'a, kɔɔ kʊa -tɔa 'nan, -si nen i ci “da “be, fe pɛɛnɔn 'nan minnun “we “man “wɪdɪ.»

²³O yi -tʊ kɔɔn Pɔl le, en yi zɪe -a da be 'o cin 'yɪ fɛnan nen Pɔl nyin “be -a -nan “kaga 'kpa. -E 'e 'sia bodrun -trilii -e -pei 'e tan be te Pɔl 'wɪ 'ci ve -wɪle. Bali -le mingɔnnen -blɪdɪ 'wɪ 'lee Zozi 'le 'wɪ nen yaa 'vɪ -wɪle. Yaa man wee 'nan 'o -tɔ 'nan 'wɪ 'kpa nen, te yaa -kɔɔnman Moizi -le -pei 'fluba 'lee Bali 'lewei vɪnɔn 'le 'fluba 'ji. ²⁴'Wɪ nen Pɔl ci -a vɪnan be, min -mienun yi -tera “da, 'pian o -mienun 'ka 'wɪle “man -e 'o yi -tera “da “dɪ.

²⁵Zɪ o ya bɔɔlanan te o wei 'ka tian drele -tʊ dɪe, en Pɔl 'wɪ 'gʊe -a 'vɪ -wɪle: «Bali lei 'saun 'le tin a 'nɔnɔn tʊ nen e

ciɪla Ezai -va, en e 'wɪ tin 'ba 'ka tranun le be -a man. ²⁶Yaa 'vɪ tʊ zɪe -a man 'nan:

«I kʊ minnun 'labe o va

-e 'i vɪ -wɪle 'nan:

'Ka “trɔɛn -tɔa 'wɪ le 'kpa tɪglɪ,

'pian ka'a -ci maan dɪ.

Ka fɛnan -nanjean 'kpa tɪglɪ,

'pian ka'a fe -tʊ ye dɪ.

²⁷-Yee ci 'nan minnun 'labe

o 'bli da -tɔ 'pleble,

'o 'fli “trɔɛn dre “yuyɪ,

en 'o yie 'le 'wʊ 'o 'bɔ 'a.

Waa dre zɪe 'nan,

-e 'o vɪle 'o fɛnan yɪ dɪ,

en 'nan -e 'o vɪle 'o 'wɪ man dɪ,

en 'nan -e 'o vɪle 'o 'wɪ 'ci man dɪ.

'Wɪ pɛɛnɔn zɪe waa dre 'nan,

“tɔgɔ 'o -sɔɔnla 'an -sru

-e 'an o 'si 'wɪ 'ji.»

²⁸-Yee “wean 'ka -tɔ 'nan, Bali wei nen e min “sia 'wɪ 'ji be, Bali -ta -a “men minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪe -wɪle. -Wee ve be “o “trɔɛn -tɔa -yɛɛ.»

²⁹[Zɪ Pɔl 'wɪ zɪe -a 'vɪ be, en Zuif 'nɔn bɔɔla te o -ko -sa 'pleble 'fɔdɪ -a 'o cin yei.] ³⁰'Kɔn nen Pɔl 'nyin 'ji te yaa -pan wo be, e le dre 'ji “fli. Minnun pɛɛnɔn nen o -taa -a -nanjenle be, e o “siala. ³¹E Bali -le mingɔnnen -blɪdɪ 'wɪ ve -wɪle, te e 'wɪ pɛɛnɔn nen e ci Minsan Zozi Crizi -le ve -a be -a “paaman o ji. Ya'a paaman o ji 'e yɔɔdɪ dɪ, en min -tʊ 'ka 'wɪ -tɔle “man “dɪ.

Fluba nen Pōl -a cren -te Rōm 'nōn le

Rōmen

1 An 'bō Pōl be, an ya Zozi Crizi 'suzan 'a. Bali 'an laabu 'nan 'an dre Zozi 'le 'pasiazan -a. En yaan 'si "va 'nan 'an 'yee 'wī 'nōnnōn vī minnun le. ²Wī 'nōnnōn 'bō zīe Bali ciula 'e 'lewei vūnōn 'va, en waa 'vī -a -nan 'mōn. E ya 'e 'cren -tedū Bali -le 'fluba 'ji. ³Wī 'nōnnōn zīe -a -pī -le 'wī nēn. Waa -ya blamin -a, mingōn-nen David nen 'li be -a kluda. ⁴Pian Bali lei 'saun 'le 'pleble -a -ci kōn minnun le 'nan Bali -pī nen. Yaa -ci kōn -a wluandū -a -kanōn 'va. -Yēē cī -kaa san Zozi Crizi -a.

⁵Bali ciula "va en e "yi dre 'men. Yaan dre Zozi 'le 'pasiazan -tv -a, 'nan -e 'an -yee 'wī 'nōnnōn vī minnun pēēnōn nen o 'ka Zuif 'nōn 'a dīe -wle. Yaa dre zīe 'nan -e 'o yi -tera Zozi da, te o 'ta wula -a wei da. ⁶Ka dre minnun zīe o va 'nōn 'a, kōō Bali 'ka laabu 'nan -e 'ka 'kōn Zozi Crizi -le vē -a.

⁷Ka pēēnōn 'bō nen ka cī Rōm en Bali 'ka ye "yi "be, e 'ka laabu 'nan 'ka 'kōn 'yee vē -a. 'Ka le nen an cī 'fluba 'gūē -a cren -tenan.

-Kaa "tī Bali 'lee Minsan Zozi Crizi 'o 'wee "yi 'lee 'wee -fudū -trōō -nōn 'cēē.

Pōl a "vale 'e 'ko Zozinōn nen Rōm be o yle

⁸Maan pou "siala 'men Bali muo "fōdū -a. An ciula Zozi Crizi -va -e 'an muo "fō 'cee "wean, kōō minnun 'cee yi -teradū Zozi da -sī -fōa fē pēēnōn 'nan. ⁹An Bali "sua 'men cī "nrōndū pēēnōn 'a -a -pī -le 'wī 'nōnnōn vīdū -a minnun le. Bali zīe yaa -tōa 'nan, 'wī nen an "ta -a ve 'gūē 'wī 'kpa nen. -Nyren 'nan, 'ka 'cin a 'an 'ji tv pēēnōn man, ¹⁰te an ya -a trū 'banan. En maan laabo -yrō 'nan -te e ya -a cī 'sō 'a be, 'an 'wulo -da yi -e 'an 'lv 'ka 'va nun.

¹¹'Ka dra 'an -tēa 'kpa tīglū "le 'an 'ka yī. "Yī "nen Bali lei 'saun -a -nōn 'men be, an ya "vale 'an "paa -a 'ka 'va 'nan -e 'ka 'man 'e 'tō 'pleble Bali -le 'wī 'ji. ¹²Maan ve 'pian 'nan, -e -kaa pēēnōn 'man 'e 'tō 'pleble -cee yi -teradū Zozi da nen e ya -tūwli "be -yee "wean. ¹³An "bū Zozinōn, 'ka -tō 'nan, maan man weē 'e 'pa -a "kaga 'nan 'an "lō 'ka 'va. 'Pian -e 'e 'bō cēēgū yi -a be, -sī 'ka tian 'le 'solē 'men dī. An ya "vale 'an "lō 'nan -e 'an minnun dre Zozi 'le vē -a, "le zī maan dre 'leglōn 'pēēnūn -ji be -yee 'wī 'zū.

¹⁴E ya 'an da fien -a 'nan 'an Zozi 'le 'wī 'nōnnōn vī min -tūdv pēēnōn le. -Te o ya Grēk 'nōn 'a oō, en -te o "sia 'leglōn 'pēē -ji oō, en -te o ya 'fluba 'tōnōn 'a oō, en -te o 'ka 'fluba 'tōnōn 'a dī oō, e ya 'an da fien -a 'nan 'an vī -wle. ¹⁵-Yee "wean -a -cin a 'an 'bō "le 'ji 'kpa tīglū 'nan 'an Zozi 'le 'wī 'nōnnōn ve kaa nen ka cī Rōm be 'cēē.

Zozi Crizi -le 'wī 'nōnnōn be Bali -le 'pleble nen

¹⁶Zozi Crizi -le 'wī 'nōnnōn vīdū be, -a 'yra 'ka 'an 'tēa dī. Kōō -yēē cī Bali -le 'pleble 'a, en min oō min nen e yi -tera "da "be, Bali -a "sia 'wī 'ji. Zuif 'nōn 'va nen e 'bōla 'e 'tēde, en "be -sru e dre minnun pēēnōn 'le vē -a. ¹⁷Zī Bali minnun "siala 'e 'le min tīglū 'a be, Zozi Crizi -le 'wī 'nōnnōn 'bō 'be -cī "sia min le. Kōō -yēē vī 'nan yi -teradū Zozi da -tūwli "man nen Bali min "siala min tīglū 'a 'e 'lē. E pou "siala yi -teradū Zozi da -a, en e 'le -seanla yi -teradū Zozi da -a. 'Wī zīe e ya 'e 'cren -tedū 'e 'cēn Bali -le 'fluba 'ji. Kōō e ya 'e 'cren -tedū 'nan:

«Min nen -yee yi -teradū Bali da man nen Bali -a 'sia min tīglū 'a 'e 'lē be, -a san 'belidū nen ya'an 'nyaan dīe -a ye.»

Bali -le tin a 'e 'tedū 'trēda blamin da

¹⁸-A -cī a 'e 'sidū 'wein 'nan, Bali -le nyran -blidū a 'e 'pladū blamin man. Wa'a

Bali bōa dī, en o 'wī 'wliđt 'tō 'tōđv pēenōn dra. 'Wī 'wliđt "dredt -a nen o -si -tōa Bali -le 'wī tiglī 'lō. ¹⁹-A -nōan da nen en Bali -le nyran -blīđt a 'e 'pladī o man. Kōō 'wī nen blamin -kōlaman -a -tōđt -a Bali da bē, e ya 'wein -wee vē -a. Bali 'bō 'bē dre zī. ²⁰Fē nen maan vē zīe -yēē cī 'nan, min 'ka 'kōlaman Bali 'bō yīđt -a dī, 'pian 'e 'fli kōōn minnun lē 'e 'pē dre fenun -a. E 'trē dre, en e la dre. 'Wī zīe -a dredt -a -kōōnman blamin lē 'nan, Bali -le 'pleble 'leda "ka "dī, en -yēē cī Bali -a fē pēenōn da. -Yēē "wean blamin 'ka 'kōlaman 'yēē tin 'nōōnōn -weēđt -a Bali 'lē dī.

²¹Minnun -a -tōa 'nan Bali a, 'pian wa'a 'wīlē "man -e 'o 'tō -dan -nōn -yrē "lē zī e cī "lē blamin 'e dre Bali lē bē -yēē 'wī 'zū dī. En wa'a 'wīlē "man -e 'o muo "fō dī. 'Pian -wee cī "nrōndī pēenōn a fenun nen -a -cī "ka "dīe -a da. En 'wī nen Bali cī "vale 'o dre bē, wa'a -kōlale -a -tōđt -a dī, te o -kō -wladī -a klun va. ²²'O 'fli "siala 'wī 'tōōn 'a, 'pian te -blv nen waa "taan. ²³Bali nen e ya -nan 'li 'trilīi, en e ya "lē blamin 'e bō bē, wa'a 'bē bōlē dī. 'Pian blamin nen 'bē -kaa "bē, 'bē min yibanun bē weē bōa. En "nyian bē o "lomannun 'lee -wī 'tō 'tōđv pēenōn yiba dre 'wee Bali -a, te waa bōa.

²⁴'Wīnun zīe -a dredt -le "wean, Bali 'e 'pē 'sī o -sru 'nan -e 'o 'wī nen e min "trī -tōa Bali 'lē bē -a dre. 'O 'bō 'cī 'sō wīnun -wliđt "nen. -Yēē -maan 'wī nen e 'ka "lē blamin 'e dre dīe waa dra 'o cin va. ²⁵En "nyian bē o Bali -pē dre fenun bōa en o o "sua, 'pian Bali nen e fenun pēenōn dre bē, weē dra 'o 'pela koda. 'Wī zīe -yēē -kōōnman 'nan, o Bali -le 'wī tiglī 'ta fōō 'o 'bō 'lē 'wlu wīnun dredt -a. 'Pian -a -cin 'e 'kōn 'ka 'jī 'nan, Bali nen e fenun pēenōn dre bē, 'tō -dan a -yēē vē -a 'li 'trilīi. Amen!

²⁶Minnun a 'wīnun zīe -a drenan -le "wean bē, Bali o -nōn 'o 'bō 'cī 'sō wīnun -wliđt "dredt lē. -A -mie nen "lē lumōn 'lee lumōn -le nyinnandī lī 'lee -kōōnen -a -le 'wī 'zū. ²⁷-A -tōwli "nen "nyian -

klōnmōōnnun -a dra. Lumōn 'lee -klōnmōōn nen o nyianla lī 'lee -kōōnen -a bē weē 'tū. En -klōnmōōn 'lee -klōnmōōn 'o cin -weēđt 'yī "yī, te o nyianla. 'Wī nen e 'ka "lē blamin 'e dre dīe, -klōnmōōn 'lee -klōnmōōn -a dra 'o cin va. 'O 'bō 'cī 'sō wīnun -wliđt "nen, o 'ta 'wūla -a -sru "bē, -a "nen "wī 'bē bōa o man zīe.

²⁸Wa'a 'wīlē "man -e Bali nen 'e dre o tazan -a dī. -Yēē "wean Bali o -nōn 'wee klin "wī dredt lē. En 'wī nen e 'ka "lē blamin 'e dre dīe waa dra 'o cin va. ²⁹'O 'wī 'wliđt 'tō 'tōđv pēenōn dra. O ya min -wliđunun -a. O ya "vale fē pēenōn 'e 'kōn 'wee vē -a. O cī a nyranryrandī. O 'bli bō min lō fē man. O min -tea. O 'wī 'blīđt ye "yī. O -dawli dredt ye "yī. Waa -weēman 'nan 'wī 'e bō 'o bōezan -tū man. O 'wī "paa min da. ³⁰'O "we "min man -wliđt. O "naan Bali man. O 'wī dra min va -blv pē -jī. 'O 'fli "siala -dandan. 'O 'fli 'tō vīđt ye "yī. O 'wī 'wliđt -weēman te waa dra. O yīē 'ka "naan 'o 'mangulinun man dī. ³¹'O 'bō 'wūlo -jī wī da nen o 'ta wo. 'Wī nen waa vē min lē 'nan 'o dra bē, wa'a 'ta 'wūla "da "dī. Wa'a min ye "yī "dī. En min nyirinda 'ka 'sean o da dī. ³²Bali -a 'vī 'nan, minnun nen o 'wīnun zīe -a dra bē, -a 'lē 'srannan "nen -kadī -a. 'Wī nen Bali -a 'vī bē, minnun zīe waa -tōa, 'pian te waa dra. En "nyian bē, minnun nen o 'wī dra "lē -wee 'wī 'zū bē, o o 'tō "yī "vē.

Bali minnun pēenōn 'lē 'wī tin "baa

2'Wī 'wliđt "drenōn 'ka 'kōlaman 'wee tin 'nōōnōn -weēđt -a Bali 'lē dī. En 'i 'bō "nyian, min nen i cī -a, en i tin -tea "o da bē, yī'a 'kōlaman 'yīe tin 'nōōnōn -weēđt -a Bali 'lē dī. -A -cin 'e 'kōn 'i 'jī 'nan, -te i ya tin -tenan minnun da bē, te i ya tin -tenan 'i 'bō 'fli da. Kōō i ya 'wī 'wliđt "drezan -a "lē -wee 'wī 'zū. ²Minnun pēenōn nen o 'wī 'wliđunun zīe -a dra bē, Bali tin -tea "o da 'e 'nōan da. -Kaa -tōa zī. ³I tin -tea "minnun zīe o da, te i ya 'wī 'wliđt "drezan "lē -wee 'wī 'zū. -Te

-a -cin a 'i 'ji 'nan Bali 'ka tin tea 'i da dte, te i ya 'i 'fli see “paanan. ⁴ Bali ci a “yi, en e 'wɪ man -pean “sidɔ, en e -seanla min man -trɔɔ. -Kaa -tɔa zi. 'Pian -te 'winun zɪe -a -cin nen 'i 'ji, -yee “wean nen i 'wɪ 'wɪdɪ “dra be, te i ya 'i 'fli see “paanan, en i ya Bali -le “yi -fɔlanan 'i “trɔɛn -sru. E ya “le 'i -tɔ 'nan, Bali a “va 'nan 'i 'si 'wɪ 'wɪdɪ “dredɪ man -e 'i -sɔɔnla 'e -sru, -yee “wean nen 'e 'man -seanla 'i 'va!

⁵ 'Pian i ya “trɔɛn “yuyu 'tannan, en i 'ka “vale 'i “sia 'wɪ 'wɪdɪ “dredɪ man dɪ. 'Wɪ nen i cɪ “man zɪe, Bali -le nyran -blɪdɪ -dan nen i cɪ -a planan 'i 'fli man. E bɔa 'i man yi nen Bali 'yee nyran -blɪdɪ ci -kɔɔnman 'e 'nɔan da be -a da.

⁶ Yi zɪe -a da nen 'wɪ nen min -tɔ -a dre be Bali -a man -pan wo -a san le. ⁷ 'Belɪdɪ nen ya'a 'nyaan dte, yaa -nɔan “minnun nen o “koe 'ka 'nyanle Bali ci 'sɔ wɪ dredɪ -a dte -wɪe. Kɔɔ tɔ pɛɛnɔn man be, waa -weeman 'nan Bali 'e 'tɔ -dan 'nɔn 'wɪe, en waa -weeman 'nan 'belɪdɪ nen ya'a 'nyaan dte 'e dre 'wee ve -a. ⁸ 'Pian Bali -le nyran -blɪdɪ -dan be, e ya minnun nen 'o 'bɔ 'ci 'sɔ winun -wɪdɪ 'yɪ “yi “be -wee ve -a. Kɔɔ tɔ pɛɛnɔn man be, o 'wɪ 'wɪdɪ “dredɪ 'yɪ “yi, te o Bali -le 'wɪ tɪgɪ -fɔala 'o “trɔɛn -sru. ⁹ Maan ve 'ceɛ 'nan, min -tɔdɔ pɛɛnɔn nen o 'wɪ 'wɪdɪ dre be, yra yɪdɪ bɔa “o man, en “kɪan -dan o -tea. Zuif 'nɔn da nen 'e pou “siala, “be -sru -e 'e 'bɔ minnun pɛɛnɔn da. ¹⁰ 'Pian min oo min nen e 'wɪ “yi dre be, Bali 'tɔ -dan -nɔan -yɛe, en e -fɔdɪ -trɔɔ -nɔan -yɛe. Zuif 'nɔn da nen 'e pou “siala, “be -sru -e 'e 'bɔ minnun pɛɛnɔn da. ¹¹ Kɔɔ Bali 'ka min bo “va “dɪ.

¹² Maan ve 'ceɛ 'nan, minnun pɛɛnɔn nen o 'wɪ 'wɪdɪ dre be, Bali tin -tea “o da. Min -mienun 'ka -a tɔa 'nan Bali -le -pei -tɔ wɪ a dɪ, te o 'wɪ 'wɪdɪ “dra. Bali tin -tea “o da, en o -nan -nyaan. 'Pian Zuif 'nɔn Bali -le -pei -tɔ winun -tɔa. -Yee “wean -te o 'wɪ 'wɪdɪ dre be, Bali -le -pei 'bɔ 'be tin -tea “o da. ¹³ Kɔɔ Bali 'ka min siala

min tɪgɪ 'a 'nan 'e “trɔɛn -tɔa 'yee -pei -tɔ winun le -le “wean dɪ. 'Pian min nen e 'ta wɪla Bali -le -pei -tɔ winun da be, Bali -a “siala min tɪgɪ 'a.

¹⁴ Minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dte, wa'a tɔa 'nan Bali -le -pei -tɔ wɪ a dɪ. 'Pian -te o -mie 'wɪ dra “le zɪ Bali -le -pei -a 'vɪ be -yee 'wɪ 'zɔ be, yaa -kɔɔnman 'nan -pei -tɔ wɪ a -wɪɔ. ¹⁵ En 'wɪ zɪe -a dredɪ be, yaa -kɔɔnman 'nan, Bali -le -pei -tɔ winun a 'o 'crɛn -tɛdɪ o ji. -Wee -wulo -ji “nrɔndɪ 'be -kɔɔnman zɪe, kɔɔ -yɛe tin -tea “o da, en -yɛe -tɔa “o -sru. ¹⁶ Yi -tɔ bɔa “be, Bali -ciala Zozi Crizi -va -e 'e 'wɪ pɛɛnɔn nen 'e yɔɔdɪ min -ji be, -yee tin 'ba. Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn nen maan ve minnun le be, -yɛe 'vɪ zɪ.

Zuif min man “ceɛ min -le tin dra 'nɔnnɔn Bali 'le dɪ

¹⁷ Ka -dandan “taan 'nan Zuif 'nɔn nen kaa, en Bali -le -pei -tɔ winun a 'ka 'lɔ. Ka 'nan 'ceɛ Bali -tɔa, ¹⁸ en kaa ci 'sɔ winun -tɔa. En zɪ kɔ min 'e 'ta wɪla Bali -le -pei -tɔ winun da be, ka 'nan kaa -tɔa, kɔɔ kaa tranla. ¹⁹ Ka 'nan 'ceɛ cɪ minnun nen o -si -kɔɔnman yɪe 'winɔn le be waa. En 'ceɛ cɪ minnun nen klun va be -wee 'te 'san -a. ²⁰ 'Ka 'fli “siala 'nan, 'ceɛ 'wɪ “paala -blɔnɔn le, en 'ceɛ 'wɪ “paaman nannan -nun ji. Kɔɔ ka 'nan 'wɪ 'tɔdɪ 'lee 'wɪ tɪgɪ pɛɛnɔn be, e ya 'ka 'lɔ Bali -le -pei 'fluba 'ji.

²¹ Ka ya 'ka 'fli see “paanan. E ya “le 'ka 'wɪ “paa 'ka 'fli ji 'vaa -e 'ka 'wɪ “paa min peenun ji. Kaa ve minnun le 'nan, te 'o crin wɔ dɪ, 'pian te 'ka 'bɔ ka crin wo. ²² Kaa ve minnun le 'nan, te 'o min 'nan -wee “dɪ, 'pian te 'ka 'bɔ ka min nan -weeman. Kaa ve minnun le 'nan, yiba “minnun nen min o -paan “be o 'ka “yi “dɪ, 'pian te kaa -nan fenun crin wo. ²³ Ka -dandan “taan 'nan Bali -le -pei -tɔ winun a 'ka 'lɔ, 'pian te ka'a 'ta 'wɪla “da “dɪ. 'Wɪ zɪe e ya Bali 'tɔ sɛdɪ -a. ²⁴ En e ya 'e 'crɛn

-tedt Bali -le 'fluba 'ji 'e 'cen. Kōō e ya 'e 'cren -tedt 'nan:

«Ka 'bō Zuif 'nōn 'le “wean nen Bali 'tō a 'e sredt minnun nen o 'ka Zuif 'nōn 'a dte o yei.»

-fōdt -klōnmōn -va man “cēē Zuif 'nōn 'le tin dra 'nōnōn Bali 'le dt

²⁵Wt 'kpa, 'ka Zuif 'nōn bē, -te ka ya 'ta wulanān Bali -le -pei -tō winun da bē, 'cēē -fōdt -klōnmōn -va bē -a -ci a. 'Pian -te ka'a 'ta 'wula Bali -le -pei -tō winun da dte, 'cēē -fōdt -klōnmōn -va bē, e ya 'wt “tun “a Bali 'le. ²⁶Min nen e 'ka 'e 'fōdt -klōnmōn -va dt, en e 'ta wula Bali -le -pei -tō winun da bē, Bali -a “siala “le min nen e ya 'e 'fōdt -klōnmōn -va bē -yee 'wt 'zv. ²⁷-Yee “wean min nen e 'ka 'e 'fōdt -klōnmōn -va dte, 'pian te e 'ta wula Bali -le -pei -tō winun da bē, -yee tin -tēa 'i 'bō nen i cī Zuif min -a bē 'i da. Kōō i ya 'i 'fōdt -klōnmōn -va en Bali -le -pei -tō winun a 'i 'lō, 'pian yi'a 'ta 'wula “da “dt.

²⁸Zuif min tigt nen e ya Bali -le minnun va min -a bē, e 'ka min nen e ya Zuif min -a 'e 'kōlē man bē -a dt. En e 'ka min nen o plō 'pla “man -a -fōdt -a -klōnmōn -va bē -a dt. ²⁹'Pian Zuif min tigt bē e ya Zuif min -a 'e 'ji. En e ya min nen Bali lei 'saun -a -fō -klōnmōn -va bē -a. Ya'a 'sia plō nen blamin -a “paala min man Bali -le -pei -tō wt da bē -a va “fo “dt. -Te Zuif min a zīe Bali 'bō 'bē 'tō -dan -nōan -yre, -yee 'tō -dan 'ka 'sia blaminun va dt.

Bali wei 'bōla Zuif 'nōn 'va man “cēē 'wee tin dra 'nōnōn Bali 'le dt

3 Min nen e 'ka Zuif min -a dte, -te Bali -a “siala 'yee minnun va min -a bē, 'wt “yi “cen 'bē cī Zuif 'nōn 'le ve -a Bali 'le “men? En 'wt “yi “cen “nen Zuif min a ye Bali 'le -fōdt -klōnmōn -va man? ²Maan ve 'cēē 'nan, 'wt nen e cī -wee ve -a “yi Bali 'le bē e ya “kaga. -Wee 'wt “yi “tedē nen e “mlīan minnun pēēnōn 'le ve da bē, -nyren 'nan, Bali wei bē o va nen e 'bōla.

³Bē nen 'gūē, Zuif 'nōn -mienun -a -kōōnman 'nan, wa'a yi teala Bali wei zīe -a da dt. 'Wt zīe -yee “wean bē, 'wt nen Bali -a 'vī 'nan 'e dra bē -e 'e vīlē 'e dre dūt? ⁴E 'ka zī “fo “dt. 'Pian minnun pēēnōn 'o -tō 'nan Bali 'ta wula 'e wei da, en o 'bō 'bē cī 'wlunōn 'a. 'Wt zīe e ya 'e 'cren -tedt Bali -le 'fluba 'ji. Kōō e ya 'e 'cren -tedt 'nan:

«E ya zīe 'nan -e minnun 'o -tō 'nan, 'i wei a tin 'nōnōn 'a.

En 'nan -te min a 'wt 'tōnan 'i man bē, 'yie tin 'e 'kōn 'e 'tedt -a san da.»

⁵Wunun nen blamin -a ve bē, -a da nen 'an 'cī nrōn en an “ta 'wt 'gūē -a ve. Min -mienun -a ve 'nan: «Wt 'wli dt “dredt bē, e ya 'wt “yi “a. Kōō “te -kaa 'wt 'wli dt “dra dte, “te -kaa Bali -le tigt 'cī ye dt. -Yee “wean Bali -le nyran -blī dt min va bē, e 'ka 'e 'nōan da dt.» Minnun nen o 'wt zīe -a ve bē -wee tin a 'nōnōn? ⁶-Cēē, -wee tin 'ka 'nōnōn “fo “dt. -Kaa -tōa 'nan, Bali 'wt dra 'e 'nōan da, kōō -yēē -taa “tin -tēlē 'tredanōn pēēnōn da.

⁷En “nyian bē min -mienun -a ve 'nan: «E ya 'wt “yi “a -e min 'e vnan 'e ya Bali -sru, te ya'a 'ta 'wula -a wei da dt. Kōō -te min a 'wt zīe -a drēnan bē, Bali 'ta wula 'e wei da tian “va. 'Wt nen Bali -a dra zīe, e ya 'wt “yi -dan a, en e Bali 'tō wuanla. -Mē “le “wean nen Bali tin -tēa “min da “men?» ⁸-Yee “wean minnun zīe waa 'vī 'nan: «-Kaa 'wt 'wli dt “dre, -e -a “nen 'e bōla 'wt “yi “a!» 'Wt “paadt -wli dt zīe, -a 'bō nen waa “paa 'kv da 'nan -nyren kua “paaman minnun ji. -A -nōan da nen Bali -taa “tin -tēlē minnun zīe o da.

Blamin -tudv pēēnōn a 'wt 'wli dt “drēnōn 'a Bali 'le

⁹Maan 'le -seanla 'nan, -kaa Zuif 'nōn bē, -kaa 'kpa 'ka 'mlīan 'lēglōn 'pēē -ji 'nōn da dt. Kōō maan 'vī paan 'va 'nan, -te min a Zuif min -a oo, en -te min a 'lēglōn 'pēē -ji min -a oo, o pēēnōn a 'wt 'wli dt “le 'plēble 'wlu. ¹⁰'Wt zīe e ya 'e 'cren -tedt

Bali -le 'fluba 'ji. Kōō e ya 'e 'c'ren -tedt 'nan:

«Min -tu 'ka min tıglı 'a dı, en -a min -tūwli “ka “fo “dı.

¹¹ Min -tu 'ka 'wı 'tōzan -a -e 'e Bali -wēē “dı.

¹² 'Pian min -tūdv pēēnōn 'si Bali man - kōōbli,

en o pēēnōn 'wı 'wlıdı “dra.

Min -tu 'ka 'wı “yi 'dra dı,

en -a min -tūwli “ka “fo “dı.

¹³ Weinun nen o bōala o 'le bē, e 'ka “yi “fo “dı.

'Wlu wunun nen.

E ya 'wlıdı

“le -mlēn 'shē 'ji yi nen

e min -tēa “bē -yēē 'wı 'zv.

¹⁴ -Yv -saandı 'lee wei -wlıdunun 'bē bōala o 'le.

¹⁵ O cēin a o man “feavea min -tenan.

¹⁶ Fēnan nen o -ko bē,

fē sredi 'lee min -tedt nen -nan.

¹⁷ -Si nen e -fūdt -trōō -nōan “min lē bē, o 'ka “vale 'o -tōa “dı.

¹⁸ O yīē 'ka 'naan Bali man dı.»

¹⁹ -Kaa -tōa 'nan, 'wı pēēnōn zıē e ya 'e 'c'ren -tedt Zuif 'nōn 'le vē -a. En -yēē -kōōnman 'nan -kaa 'bō Zuif 'nōn bē, -cēē 'tō “da 'cēin “ka “nyian Bali 'le dı. Blamin -tu 'ka 'kōlaman 'yēē tin 'nōnōn -wēēdt -a Bali 'le dı. E ya zıē 'nan -e Bali -le tin 'e 'kōn 'e 'tedt 'tredanōn pēēnōn da. ²⁰ -Yēē “wean 'ta wōladı Bali -le -pei -tō wunun da min 'bō 'le 'pleble 'a bē, -a man “cēē Bali min “siala min tıglı 'a 'e 'le dı. 'Pian Bali -le -pei -tō wunun 'bē -maan en min -a -tōa 'nan e ya 'wı 'wlıdı “drezan.

Bali min “siala 'e 'le min tıglı 'a yi -teradı Zozi man

²¹ 'Bē nen 'gūē, 'wı nen yaa -maan 'kōō Bali min “siala 'e 'le min tıglı 'a bē, Bali -a ta bōla min lē. 'Wı zıē e ya 'e 'c'ren -tedt 'e 'c'en Bali -le 'fluba 'ji. 'Pian 'ta wōladı Bali -le -pei -tō wı da min 'bō 'le 'pleble 'a bē -a man “cēē Bali min “siala 'e 'le min

tıglı 'a dı. ²² Bali min “siala min tıglı 'a 'e 'le yi -teradı Zozi Crizi da man. Bali -a dra min -tūdv pēēnōn nen o yi -tera Zozi Crizi da bē -wle. Kōō Bali 'le bē, Zuif min 'ka 'e 'to, en 'lēglōn 'pēē -ji min 'ka 'e 'to dı. ²³ O pēēnōn a 'wı 'wlıdı “drenōn 'a Bali 'le, en Bali 'yēē 'tē 'san 'si -wō. ²⁴ Fē nen blamin 'ka 'kōlaman -a yıdt -a 'e 'bō 'le 'pleble 'a dıē, Bali -le “yi “le “wean yaa -nōn 'e “tun. -Nyren 'nan e min “siala min tıglı 'a 'e 'le. En min nen Zozi Crizi -a 'si 'wı 'wlıdı “le 'pleble 'wlu bē, -a san nen Bali -a “siala min tıglı 'a 'e 'le.

²⁵ Zozi Crizi 'bō zıē, -a 'bō nen Bali -a 'pla 'nan 'e 'ka yiba “plan da 'sraga bu vē -a 'tredanōn man. -Yēē -kadı zıē -yēē -maan -e Bali 'e minnūn nen o yi -tera “da “bē -wēē 'wı 'wlıdı 'fui. Bali 'wı zıē -a dre -a -kōōndı -a 'nan 'e ya tıglı. Kōō 'li bē, Bali 'ka 'wı “nen -kōōnle tıglı blamin lē 'wı 'wlıdı “dredı man dı. ²⁶ Tū zıē -a man bē, e 'man -sran blamin va. 'Pian 'bē nen 'gūē, Bali -a -kōōn 'nan e ya tıglı, kōō 'wı 'wlıdı pēēnōn nen blamin -a dre bē, ya'a 'tūtlē 'e “tun “dı. E -ta Zozi Crizi -a en 'wı 'wlıdı pēēnōn zıē -a “nen “wı 'bō “man. Bali -a dre zıē 'nan -e min -tūdv pēēnōn 'o -tō 'nan Bali 'bō a tıglı. En “nyian 'nan -e 'e min -tūdv pēēnōn nen o yi -tera Zozi da bē, o 'sia min tıglı 'a 'e 'le.

²⁷ 'Wı nen Bali -a dre zıē -yēē “wean bē, -si -tu 'ka blamin lō -e 'e -dandan 'tan Bali 'le dı. Kōō Bali min “siala min tıglı 'a 'e 'le yi -teradı Zozi da man. 'Pian ya'a siala min tıglı 'a 'ta wōladı -pei -tō wunun da min 'bō 'le 'pleble 'a bē -a man dı. ²⁸ -Yēē “wean -a -cın 'e 'kōn -kaa 'ji 'nan yi -teradı Zozi da man nen Bali min “siala min tıglı 'a. 'Pian ya'a 'sia 'ta wōladı -pei -tō wunun da min 'bō 'le 'pleble 'a bē -a va dı.

²⁹ 'Wı zıē e ya Zuif 'nōn 'saza -le vē -a? -Cēje, kōō Bali 'ka Zuif 'nōn 'saza 'le Bali -a dı, 'pian e ya 'lēglōn pēēnōn 'jınōn 'le Bali -a. ³⁰ Fē -le “wean nen maan 'vı zıē, -yēē cı 'nan, Bali a -tūwli “cē. En Zuif min nen 'e 'fōdt -klōnmōn -va 'lee 'lēglōn 'pēē

-ji min nen e 'ka 'e 'fōdɪ -klōnmōn -va dɛ, Bali o "siala 'e 'lɛ min tɪglɪ 'a yi -teradɪ Zozi da man. ³¹ 'Wɪ nen maan 'vɪ zɪɛ, -a -ci nen 'nan, an Bali -le -pei klu -sran ji yi -teradɪ Zozi da -a? -Cɛjɛ, 'bɛ "cɛɛ dɪ. 'Pian 'wɪ 'bɔ nen Bali -le -pei -a 'vɪ tɪglɪ bɛ, -a -ci nen maan "sia.

Abraam 'e drɛ -cɛɛ 'wɪ -kōɔn "manve -a

4 -Kaa ci "nrōn -kaa tra Abraam -le 'wɪ da. -Mɛ "wɪ nen -yee 'wɪ -a "paaman -kaa 'ji? ² Abraam drɛ wɪ man "cɛɛ Bali -a 'sia 'e 'lɛ min tɪglɪ 'a dɪ. Kōɔ "tɛ 'e 'kōn 'nan -a drɛ wɪ man nen bɛ, "tɛ -a -si a Abraam -lɔ -e 'e -dandan 'tan. 'Pian Bali 'lɛ bɛ -a -si 'ka -yrɔ "fɔ "dɪ. ³ Kōɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Abraam yi -tera Bali da, -yee "wean nen Bali -a 'sia 'e 'lɛ min tɪglɪ 'a.»

⁴ Blaminnun yei "bɛ, -tɛ min 'nyranman -tɔ 'pa bɛ, waa -pan wo. -Pan zɛɛ "yi "cɛɛ waa drɛ -yrɛ "dɪ. 'Pian 'nyranman nen yaa 'pa bɛ -a manve nen. ⁵ Bali 'lɛ bɛ, e 'ka zɪ dɪ. Min 'ka 'kōlaman 'nyranman -tɔ 'padɪ -a Bali lɛ, 'nan -e Bali -le "yi 'e drɛ 'yee vɛ -a dɪ. 'Pian min nen e yi -tera "da 'nan, Bali -kōlaman 'yee 'wɪ 'wɪdɪ "fuidɪ -a bɛ, Bali -a "siala 'e 'lɛ min tɪglɪ 'a.

⁶ 'Wɪ zɛɛ -a 'bɔ nen mingōnnen David nen 'li bɛ yaa 'vɪ 'seze. Kōɔ yaa 'vɪ 'nan min nen Bali -a "siala 'e 'lɛ min tɪglɪ 'a, tɛ 'nyranman -tɔ "cɛɛ yaa 'pa ɛn Bali 'wɪ zɛɛ -a drɛ -yrɛ "dɛ, ci "nrandɪ -dan 'e 'kōn -a san lɔ. 'Wɪ zɛɛ yaa crɛn -tɛ Bali -le 'fluba 'ji. Yaa crɛn -tɛ 'nan:

⁷ «Minnun nen

o Bali -le -pei -tɔ wɪnun srɛ ɛn Bali -a 'cɛ -wɛ "bɛ, ci "nrandɪ -dan 'e 'kōn -wɛ. Kōɔ Bali -wee 'wɪ 'wɪdɪ 'fui.

⁸ ɛn 'wɪ 'wɪdɪ "drezan nen Minsan Bali 'ka -a siala "nyian 'wɪ 'wɪdɪ "drezan -a dɛ, ci "nrandɪ -dan 'e 'kōn -a san lɔ.»

Bali Abraam 'sia min tɪglɪ 'a 'e 'lɛ tɛ e 'ka 'e 'fōdɪ -klōnmōn -va dɪ

⁹ Ci "nrandɪ zɛɛ Zuif 'nōn nen 'o 'fōdɪ -klōnmōn -va bɛ, o 'saza 'lɛ vɛ "cɛɛ dɪ. E ya 'lɛglōn 'pee -ji minnun nen o 'ka 'o 'fōdɪ -klōnmōn -va dɛ -wee vɛ -a "nyian. -Kaa ci "nrōn Abraam -le 'wɪ da "nyian! -Kaa -tɔa 'nan, Abraam yi -tera Bali da, ɛn -yee yi -teradɪ Bali da man nen Bali -a 'sia min tɪglɪ 'a 'e 'lɛ. ¹⁰ 'Pian tɔ nen Bali Abraam "siala min tɪglɪ 'a 'e 'lɛ bɛ, -kaa ci "nrōn "da. Tɛ e ya 'kɔ? Tɛ Abraam a 'e 'fōdɪ -klōnmōn -va, -baa tɛ e 'ka 'e 'fōdɪ -klōnmōn -va dɪ? Maan vɛ 'cɛɛ 'nan, tɔ zɛɛ -a man bɛ tɛ Abraam 'ka 'e 'fōdɪ -klōnmōn -va dɪ. 'Pian tɛ e ya "lɛ 'lɛglōn 'pee -ji min nen e 'ka 'e 'fōdɪ -klōnmōn -va dɛ -yee 'wɪ 'zɔ. ¹¹ Bali Abraam 'sia min tɪglɪ 'a 'e 'lɛ 'vaa ɛn e -fɔ -klōnmōn -va "bɛ -srɔ. Plɔ zɛɛ waa pla Abraam man -a -kōɔn "vɛ -a 'nan Bali -a 'sia min tɪglɪ 'a 'e 'lɛ 'yee yi -teradɪ 'e da man. Zɪ e -tra zɛɛ ɛn min -tɔdɔ pɛɛnōn nen o yi -tɛala Bali da bɛ Abraam drɛ "lɛ o tra -le 'wɪ 'zɔ. -Tɛ o 'ka 'o 'fōdɪ -klōnmōn -va dɪ oo, Bali o "siala min tɪglɪ 'a 'e 'lɛ 'wee yi -teradɪ 'e da man "lɛ zɪ yaa drɛ Abraam lɛ bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. ¹² ɛn "nyian bɛ, Abraam a Zuif 'nōn nen 'o 'fōdɪ -klōnmōn -va bɛ, o tra -a. 'Pian 'vaa -e Abraam 'bɔ 'e 'kōn o tra -a Bali 'lɛ bɛ, tɛ o yi -tera Bali da "lɛ zɪ Abraam 'bɔ "e drɛ tɛ e 'ka 'e 'fōdɪ -klōnmōn -va dɛ -yee 'wɪ 'zɔ.

'Ta wɪladɪ -pei -tɔ wɪnun da man "cɛɛ Bali Abraam 'sia min tɪglɪ 'a 'e 'lɛ dɪ

¹³ Bali -tɔ "da Abraam lɛ 'nan, e 'trɛda -nōan -yrɛ. 'Wɪ 'towli zɛɛ yaa 'vɪ Abraam ci 'nennun lɛ. Wa'a vɛlɛ 'nan Abraam 'ta 'wɪla Bali -le -pei -tɔ wɪnun da, -yee "wean Bali 'wɪ zɛɛ -a 'vɪ -yrɛ "dɪ. 'Pian Bali Abraam 'sia min tɪglɪ 'a 'e 'lɛ -yee yi -teradɪ 'e da man, -yee "wean nen e -tɔ 'wɪ zɛɛ -a da -yrɛ. ¹⁴ "Tɛ 'e 'kōn 'nan 'ta wɪladɪ Bali -le -pei -tɔ wɪnun da min 'bɔ

'le 'pleble 'a be, -a man nen min dra 'wɪ zɪe -a "nen "blɪzən -a be, "te maan ve 'nan yi -teradɪ Bali da a 'wɪ "tun "a. En "nyian be "te 'wɪ 'bɔ nen Bali -tɔ "da Abraam le zɪe -a -ci "ka "dɪ.

¹⁵ Bali -le -pei -tɔ wɪnun 'be min "paala Bali -le nyran -blɪdɪ wlu. Kɔɔ blamin -pe 'ka 'sɔa -a dɾedɪ -a dɪ. "Te Bali -le -pei -tɔ wɪ "ka "dɪe, "te -a sɾe wɪ "ka "dɪ.

¹⁶ -Yee "wean fe nen Bali -tɔ "da Abraam le be, e ya minnun pɛenɔn nen o yi -teala Bali da be -wee ve -a. "Yi "tun "nen Bali -a dɾe -wle. Yaa dɾe zɪe 'nan -e Abraam kludanɔn pɛenɔn 'o -kɔla -a "nen "blɪdɪ -a. Zuif 'nɔn nen Bali -le -pei a -wɔ "be, -te o yi -tera Bali da "le Abraam -le 'wɪ 'zɔ be, o -kɔlaman -a "nen "blɪdɪ -a. En 'leglɔn 'pee -jinɔn be, -te o yi -tera Bali da "le Abraam -le 'wɪ 'zɔ be, o -kɔlaman "nyian -a "nen "blɪdɪ -a. -Yee "wean min -tudɔ pɛenɔn nen o yi -teala Bali da be, Abraam dɾe "le o tra -le 'wɪ 'zɔ. ¹⁷ En 'wɪ zɪe e ya 'e 'cɾen -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji. Kɔɔ e ya 'e 'cɾen -tɛdɪ 'nan, Bali -a 'vɪ Abraam le 'nan:

«'Leglɔn "kaga "ji minnun pɛenɔn be, meɪn -tɔa "o tra -a.»

Bali 'le be Abraam dɾe "le -kaa tra -le 'wɪ 'zɔ. Bali nen e 'belɪdɪ -nɔan "minnun nen o kaa be -wle "be, -a da nen Abraam yi -tera. En Bali 'bɔ zɪe, fe nen min 'ka tian -a yɪle 'e yɪe -a dɪe, yaa dra -e 'e 'kɔn.

¹⁸ Bali -a 'vɪ Abraam le 'nan, -a kludanɔn -taa "kɔnle "kaga, en e -taa "drele "le 'leglɔn "kaga "jinɔn tra -le 'wɪ 'zɔ. 'Wɪ zɪe -a -cin 'ka blamin 'ji 'nan e -kɔlaman 'le sɔɔdɪ -a dɪ. 'Pian Abraam yi -tera "da 'nan 'e dra. ¹⁹ Tɔ zɪe -a man be, te Abraam le -kɔlaman 'e bɔa -yaa tɔ. En Abraam -a -tɔa 'nan 'e ci 'nen 'yadɪ lɔ, en yaa -tɔa "nyian 'nan 'e nan Sara ci 'nen 'yadɪ lɔ, 'pian 'wɪnun zɪe ya'a Abraam "koe 'sɪle 'e da yi -teradɪ -a Bali da dɪ. ²⁰ En 'wɪ 'bɔ nen Bali -tɔ "da 'nan 'e dra -yɾe "be, ya'a 'e 'ci -fɔɔle "da "dɪ. 'Pian -yee yi -teradɪ Bali da 'pa "da, en e Bali 'tɔ "yi 'vɪ. ²¹ E

yi -tera "da 'kpa 'nan, 'wɪ nen Bali -a 'vɪ 'nan 'e dra be -a -pe "sɔa -a dɾedɪ -a. ²² 'Wɪ zɪe -yee -maan Bali Abraam 'sia 'e 'le min tɔglɪ 'a.

²³ 'Wɪ nen e ya 'e 'cɾen -tɛdɪ 'nan Bali Abraam 'sia 'e 'le min tɔglɪ 'a be, e 'ka Abraam 'saza 'le ve -a dɪ. ²⁴ 'Pian e ya -kaa 'bɔ 'le ve -a "nyian. Bali nen e -kaa san Zozi Crizi wluan -kanɔn 'va be, e -kaa "sɪala min tɔglɪ 'a 'e 'le -cee yi -teradɪ 'e da man. ²⁵ Zozi Crizi zɪe -a 'bɔ nen Bali -a -nɔn 'sraga buve -a -kaa man -cee 'wɪ 'wɪdɪ "le "wean. En Bali -a wluan -kanɔn 'va 'nan -e -kaa kɔn min tɔglɪ 'a 'e 'le.

Yi -teradɪ Zozi da man nen Bali 'lee blamin yei -sean 'e cin va

5 Bali -kaa 'sia min tɔglɪ 'a 'e 'le -cee yi -teradɪ Zozi da man. -Yee "wean 'be nen 'gve, 'wɪ nen -kaa san Zozi Crizi -a dɾe be, -yee -maan -fɔdɪ -trɔɔ a -kaa yei -kaa 'vale Bali -a. -Kaa man -wee 'nan 'e 'fu "da zɪe! ² -Kaa san Zozi Crizi 'bɔ 'be 'si 'le 'sɔ -cee 'nan, -e Bali -le "yi 'e dɾe -cee ve -a. -Cee yi -teradɪ Zozi da man nen -kaa sɔɔnla 'si zɪe -a da, en Bali -le "yi dɾe -cee ve -a. -Yee "wean -kaa ci 'e "nran, kɔɔ -a -cin a -kaa 'ji 'nan Bali -le 'te 'san -taa "drele -cee ve -a. ³ En -te 'wɪ 'tɔndɔn bɔa -kaa man oo, -kaa ci 'e "nran "nyian. Kɔɔ -kaa -tɔa 'nan, -te -kaa ya -kaa yɾa yɪnan be, e -pɔan 'sɔdɪ -nɔan -cee. ⁴ En -te -kaa -pɔan 'sɔ be, -cee yi -teradɪ Bali da "paa "da 'kpa 'pleble. En -te -cee yi -teradɪ Bali da a 'pleble be, te -kaa yie yɾa Bali le. ⁵ En -cee yie 'fɔdɪ Bali le zɪe -a "nen 'ka 'fo 'e "tun "dɪ. Kɔɔ -kaa -tɔa 'nan Bali -kaa ye "yi. Bali lei 'saun nen yaa -nyran -kaa 'ji be, -yee 'wɪ zɪe -a -cin -tɔa -kaa 'ji.

⁶ Bali -kaa ye "yi, kɔɔ tɔ nen -kaa ya 'wɪ 'wɪdɪ "le 'pleble 'wlu be, en Crizi -ka -kaa 'wɪ 'wɪdɪ "drenɔn 'gve -cee "wean. 'Wɪ zɪe e dɾe tɔ nen Bali -a 'pla 'e 'bɔ 'a be -a man. ⁷ Min -le 'wɪdɪ "man -e 'e 'ka min tɔglɪ 'leji be e ya 'pleble. 'Pian -te min nen e ci -yee min "yi "a be, -nyɾen "be e "we

“man, -te e ya -kadt -a oo -e 'e 'fli -nōn -yee 'wɪ 'ji. ⁸Wɪ nen Bali -a dre be, yaa -ci -kōnman 'wein 'nan Bali -kaa ye “yi 'kpa tɪglɪ. Kōō Crizi -kaa 'leji -ka 'wɪ, te -kaa ya tian 'wɪ 'wɪdɪ “drenōn 'a Bali 'le.

⁹En Zozi Crizi -le -ka nen yaa 'wɪ be -yee “wean nen 'be nen 'gʊe Bali -kaa 'sia min tɪglɪ 'a 'e 'le. -Te Zozi Crizi 'wɪ zɪe -a dre, te -kaa ya tian 'wɪ 'wɪdɪ “drenōn 'a be, 'be nen Bali -kaa 'sia 'e 'le min tɪglɪ 'a 'gʊe, -mɛ “wɪ nen e -taa -a drele -cɛɛ? Maan ve 'cɛɛ 'nan, yi nen Bali tin -tea 'tre-danōn da be, Zozi -kaa “sia Bali -le nyran -blɪdɪ wɪ -kpo. ¹⁰En “nyian be, te -kaa ya tian Bali 'nanmannōn 'a be, en Bali -kaa yei “sen 'e cin va -kaa 'vale 'waa 'e 'pɪ -le -kadt -a. -Te e 'wɪ zɪe -a dre te -kaa ya tian -a 'nanmannōn 'a be, 'be nen -kaa dre -a beenun -a 'gʊe, -mɛ “wɪ nen e -taa -a drele -cɛɛ? Maan ve 'cɛɛ 'nan, -a -pɪ Zozi Crizi -le wluandɪ -kanōn 'va be, -yee “wean nen Bali -taa -kaa 'sile 'wɪ 'ji, -e 'belɪdɪ nen ya'a 'nyaan dɪe 'e dre -cee ve -a. ¹¹Pian -a pɛenōn “cɛɛ dɪ. 'Be 'bō nen 'gʊe, -kaa san Zozi Crizi -kaa yei “sen 'e cin va -kaa 'vale Bali -a. 'Wɪ zɪe -yee “wean ci “nrandɪ -dan a -kaa 'lō Bali va zia.

Zozi Crizi 'be min “sia -kadt lō en e 'belɪdɪ -nōn -yre

¹²Min -towli “le 'wɪ 'wɪdɪ “nen yaa dre be, -yee -maan 'wɪ 'wɪdɪ “dredɪ wla 'treda. En 'wɪ 'wɪdɪ “dredɪ zɪe, e -ta -kadt -a. Min 'bō 'tō nen Adan. 'Wɪ nen yaa dre be, -yee -maan min -tudɪ pɛenōn 'wɪ 'wɪdɪ dre, en -kadt 'pla o man. ¹³Wɪ zɪe -yee -kōnman 'nan, tɪ nen Bali 'ka tian -yee -pei -tō wɪ -nōnle Moizi le dɪe, te blamin 'wɪ 'wɪdɪ “dra 'treda. 'Pian tɪ zɪe -a man be, 'wɪ 'wɪdɪ “dredɪ 'ka Bali -le -pei sredɪ -a dɪ, kōō te Bali 'ka tian -a -nōnle Moizi le dɪ. ¹⁴Be a zɪ, 'pian -e 'e 'sia Adan tɪ va -trilii -e 'e bō Moizi tɪ va be, te minnun -kaaman. Minnun 'bō nen wa'a

Bali wei -fōlɛa 'o “trōen -sru “le Adan -a dre be -yee 'wɪ 'zɪ dɪe, te o -kaaman.

E ya “le 'an vɪ 'cɛɛ 'nan 'wɪ -mie -ji zia be, Adan 'lee Crizi 'o cin 'sia. ¹⁵Pian Adan -le 'wɪ 'wɪdɪ “nen yaa dre be, -a “nen “wɪ 'ka “le Bali -le “yi “nen e -ta -a 'treda be -a “nen “wɪ -le 'wɪ 'zɪ dɪ. Fe nen maan ve zɪe -yee cɪ 'nan, -kaa -tōa 'nan, minnun pɛenōn -kaaman Adan -le 'wɪ 'wɪdɪ “dredɪ -le “wean. 'Pian 'be nen 'gʊe, Bali -le “yi dre minnun pɛenōn 'le ve -a min -towli “le “wean. Min zɪe Zozi Crizi nen. -A va nen Bali ciula en e 'yee “yi “nōn -cɛɛ 'e 'ciuladɪ “da. ¹⁶-Yee “wean Bali -le “yi “nen e -ta -a 'treda be, -a “nen “wɪ 'ka “le Adan -le 'wɪ 'wɪdɪ “nen yaa dre be -a “nen “wɪ -le 'wɪ 'zɪ dɪ. Kōō Adan 'wɪ 'wɪdɪ “tɪ dre en Bali tin -te “da. 'Be nen 'gʊe blamin -le 'wɪ 'wɪdɪ “a “kaga, 'pian “yi “nen Bali -a dre blamin le 'e “tun “be, -yee -maan Bali min “siala min tɪglɪ 'a 'e 'le.

¹⁷Maan ve “nyian 'nan, min -towli “le 'wɪ 'wɪdɪ “nen yaa dre be, -yee -maan -kadt 'pla blamin man. -Te 'be a zɪe, 'be nen Bali “yi dre -cɛɛ 'e 'ciula “da en e -kaa 'sia 'e 'le min tɪglɪ 'a 'gʊe, -mɛ “wɪ nen e -taa -a drele -cɛɛ? Maan ve 'cɛɛ 'nan, 'wɪ nen Zozi Crizi -a dre be, -yee -maan 'belɪdɪ nen ya'a 'nyaan dɪe e ya -cee ve -a.

¹⁸Wɪ 'kpa nen! 'Wɪ 'wɪdɪ “towli “nen min -tɪ -a dre be, -yee -maan en min -tudɪ pɛenōn a Bali -le tin -tedɪ min da wɪ. En “nyian be, 'wɪ tɪglɪ 'towli “nen min -tɪ -a dre be, -yee -maan Bali minnun pɛenōn 'sia min tɪglɪ 'a 'e 'le en e 'belɪdɪ -nōn -wɪe. Crizi -le -kadt yiba “plan da be -nyren. ¹⁹Min -towli “le Bali wei nen yaa -fōla 'e “trōen -sru “be, -yee -maan en min “kaga dre 'wɪ 'wɪdɪ “drenōn 'a. -A -towli “nen “nyian, min -towli “le 'ta wɪladɪ Bali wei da be, -yee -maan min “kaga -kōlaman dredɪ -a min tɪglɪ 'a Bali 'le.

²⁰En -mɛ “le “wean nen Bali -ta -pei -tō winun -a “men? E -ta -a 'nan -e blamin 'e -tō 'nan 'e ya -pei -tō wɪ “kaga “srezan

-a. 'Pian fēnan nen Bali -le -pei -tō wī cī 'e srēdt "kaga "bē, -a fē 'bō 'nan nen Bali -le "yi -ciala "da "nyian. ²¹ Kōō 'wī 'wīdīt "drēdt 'bē -maan -kadīt 'plā blamin man. En Bali -le "yi 'bē -maan Bali min "siala 'e 'lē min tīglī 'a -e 'e 'belīdīt nen ya'a 'nyaan dīē -a -nōn -yrē. 'Wī nen -kaa san Zozi Crizi -a drē bē, -yēē -maan 'belīdīt zīē e dra -cēē vē -a.

'Wī 'wīdīt "drēdt 'ka Zozizan 'sōlē dī

6 'Wī nen an 'sia -a vīnan zīē -a -cī nen 'nōn? -A -cī nen 'nan Zozizan 'fo 'wī 'wīdīt "drēdt man, 'dū -e Bali 'e 'yēē "yi "nōn -yrē 'e 'cīladīt "da? ² -Cēje, e 'ka zī "fo "dī. -Ka'a 'kolaman -e -kaa drē zī dī, kōō -kaa ya "lē minnun nen o kaa 'wī 'wīdīt "drēdt va zīa bē -wēē 'wī 'zū.

³ -A -cīn 'e 'kōn 'ka 'jī 'nan, -kaa pēēnōn nen o -kaa -batize drē bē, -kaa drē Zozi Crizi nun -a -tūwīlī, en -kaa ka wāā 'e cīn va. ⁴ -Yēē "wēan -kaa -batize drēdt bē, e ya "lē -cēē ka -kaa 'vale Zozi Crizi nun -a en o -kaa 'wū 'e cīn va. E drē zīē 'nan -e -cēē ta wū -pē 'e 'kōn 'e -trē, "lē zī -kaa "tī Bali -le 'plēblē Zozi Crizi wluān -kanōn 'va en -yēē ta wū -pē drē 'e -trē bē -yēē 'wī 'zū.

⁵ 'Wī 'kpa nēn! -Kaa -batize drēdt bē, e ya "lē -kaa drē Crizi nun -a min -tūwīlī "a -yēē -kadīt -jī. -Yēē "wēan Crizi -le wluāndīt -kanōn 'va bē, -kaa ya "nyian "lē min -tūwīlī "lē 'wī 'zū -kaa 'vale wāā. ⁶ -Kaa -tō 'nan, min nēn -kaa cī -a "nēn 'e tēdē bē, -yēē ka 'o 'vale Crizi -a! -Yēē "wēan -cēē 'wī 'wīdīt "drē 'kōlē nen -kaa da 'gūē -a -nan a 'e 'nyāndīt. E drē zīē 'nan -e 'wī 'wīdīt "lē 'plēblē 'e vīlē 'e 'kōn "nyian -kaa da dī. ⁷ Kōō min nēn e -ka bē, te 'wī 'wīdīt "lē 'plēblē 'ka "nyian "da "dī.

⁸ 'Bē nēn 'gūē, -kaa ka -kaa 'vale Crizi -a. -Yēē "wēan -kaa yī -tera "da tīglī 'nan, Crizi -le 'belīdīt bē, -kaa -taa "kōnlē "nyian -a "nēn "blūnōn 'a -kaa 'vale wāā. ⁹ Kōō -kaa -tōā 'nan, Crizi nēn e wluān -kanōn 'va bē, ya'a "nyian kaa dī. En -ka

-le 'plēblē 'ka "nyian "da "dī. ¹⁰ Crizi -ka 'e 'pa -a -tūwīlī en yāā drē 'lī "fo "lē vē -a. 'Wī 'wīdīt "lē 'plēblē 'lē 'ka "va 'zīa. 'Pian 'bē nēn 'gūē -a yīē a "man, en Bali nēn yāā "sua.

¹¹ -A -tūwīlī "nēn 'e 'kōn 'cēē vē -a "nyian. 'Ka -tō 'nan, ka ya "lē minnun nen o kaa, en 'wī 'wīdīt "lē 'plēblē 'lē 'ka o va zīa bē -wēē 'wī 'zū. 'Pian 'bē nēn 'gūē, ka drē min -tūwīlī "a 'ka 'vale Zozi Crizi -a, -yēē "wēan 'ka yīē a "man Bali -le vē -a, en kaa "sua.

¹² -Yēē "wēan te 'ka 'wī "man -e 'wī 'wīdīt "nēn 'e 'ka 'plā dī! -Yēē cī "lē 'ta wūladīt 'ka 'bō 'cī 'sō wūnun -wīdīt "da -le 'wī 'zū. ¹³ En "nyian bē, te 'ka 'man mēnnun -nōn 'wī 'wīdīt "drēdt lē -e 'o drē 'wī 'wīdīt "lē 'nyranman 'pa vē -a dī. 'Pian 'ka 'flī 'nōn Bali lē "lē minnun nen o wluān -kanōn 'va en o yīē a "man "bē -wēē 'wī 'zū. En 'ka 'man mēnnun -nōn Bali lē, Bali -le 'wī "yi "drē vē -a. ¹⁴ Maan vē 'cēē 'nan, 'wī 'wīdīt "lē 'plēblē 'ka "nyian kōān 'ka da dī. Kōō Bali -le "yi drē 'cēē vē -a, -pei -le 'plēblē 'ka "nyian 'ka da dī.

'Wī "yi "drēdt Zozizan 'sō

¹⁵ -Te maan 'vī 'nan, Zozinōn a Bali -le "yi 'wū -le "wēan -pei -le 'plēblē 'ka "nyian o da dīē, -a -cī nēn 'nan, -sī a 'e 'nōndīt -wīē -e 'o 'fū 'wī 'wīdīt "drēdt man? -Cēje, e 'ka zī "fo "dī. ¹⁶ Kaa -tōā 'ka 'bō -a 'nan, -te min wū "man 'nan 'e dra min -tū 'suzān 'a bē, e 'nyranman "pāā 'e 'tazān zīē -yrē en e 'ta wūlā -a wēi da. Te e drē 'sīēn "lē 'e 'tazān -le nōān -le 'wī 'zū. -A -tūwīlī "nēn "nyian 'cēē vē -a. -Te ka wū "man en 'wī 'wīdīt 'ka 'plā bē, te ka drē "lē 'wī 'wīdīt "lē nōān -le 'wī 'zū. 'Wī nēn e -taa "bōlē 'ka man -a 'lē 'srānān "bē, -nyrēn -kadīt -a. En -te ka wū "man 'nan ka 'ta wūlā Bali wēi da bē, te ka drē "lē Bali -le nōān -le 'wī 'zū. 'Wī nēn e -taa "drēlē 'cēē vē -a -a 'lē 'srānān "bē, -nyrēn 'nan Bali 'ka "siala min tīglī 'a 'e 'lē.

¹⁷ -Kaa Bali muo “fo! Kōō 'li 'e tēde be, ka ya “le 'wɪ 'wɪdɪ “le nōannun -le 'wɪ 'zɪ. 'Pian 'bē nen 'gʊe, Bali -le 'wɪ nōnōn nen waa paa 'ka 'ji be, ka wɪ “man 'ka 'ci 'fidaa 'a, en ka ya 'ta wɪlanan “da. ¹⁸ 'Wɪ 'wɪdɪ “le 'plēble 'ka “nyian 'ka da dɪ. Ka drē “le Bali -le nōannun -le 'wɪ 'zɪ 'nan -e 'ka 'wɪ “yi “drē.

¹⁹ Ka ya blaminun -a, -yee “wean 'wɪnun nen blamin -a ve be, -a da nen 'an 'ci nōn en an cɪ 'wɪnun 'gʊe -a vɪnan. 'Li 'e tēde be, 'ka 'man mennun -nōn 'wɪ 'wɪdɪ “nen e 'ka “le blamin 'e drē dɪe -a drēdɪ le, en ka Bali -le -pei -tō wɪnun srē -pē “kaga “ji. 'Pian 'bē nen 'gʊe, 'ka 'man mennun be, 'ka -nōn Bali le 'wɪ “yi “drē vē -a. 'Wɪ zɪe -a drēdɪ 'bē -maan 'cee 'ta wɪ -pē -taa 'sɔle Bali le.

²⁰ Fe -le “wean nen an 'wɪ zɪe -a 'vɪ be, -yee cɪ 'nan, tɪ nen ka ya 'wɪ 'wɪdɪ “drēdɪ lō “le nōan -le 'wɪ 'zɪ be, te 'wɪ “yi “drēdɪ “cēe -kaa “paala dɪ. ²¹ En tɪ zɪe -a man be -mē “nen kaa 'yɪ 'wɪ zɪe -a drēdɪ -ji? Maan ve 'cēe 'nan, 'bē nen 'gʊe, -te ka ya 'ka 'ci “nōnōn 'wɪ zɪe -a da be, -a 'yra 'ka -tea 'sien. Kōō kaa -tōa 'nan -a 'le 'srannan “nen -kadɪ -a.

²² 'Pian 'bē nen 'gʊe, ka 'ka “nyian 'wɪ 'wɪdɪ “drēdɪ lō “le nōan -le 'wɪ 'zɪ dɪ. Ka ya Bali 'sunan “le -yee nōannun -le 'wɪ 'zɪ. 'Wɪ zɪe -a drēdɪ 'bē -maan 'cee 'ta wɪ -pē -taa 'sɔle Bali le, en -a 'le 'srannan “bē Bali 'belidɪ nen ya'a 'nyaan dɪe -a -nōan 'cēe. ²³ 'Wɪ 'wɪdɪ “drēdɪ man -pan nen -kadɪ -a. 'Pian Bali -le “yi “nen yaa -nōn -cēe 'e “tun “bē, -nyren 'belidɪ nen ya'a 'nyaan dɪe -a. Ka drē min -tɪwɪli “a 'ka 'vale Zozi Crizi -a, -yee “wean 'belidɪ zɪe e drē -cēe vē -a.

-Pei -le 'plēble 'ka “nyian Zozinōn da dɪ

7 'An “bɪ Zozinōn, ka -peinun -tōa. En kaa -tōa 'nan, -te min -ka be, te -pei -le 'plēble 'ka “nyian “da “dɪ. ² An -kōlaman maan -kōōnman lɪ 'padɪ 'lee -kōnnen 'padɪ man. -Pei “e 'nan, lūmōn nen

e -kōnnen 'pa be, -te -a -sran yie a tian “man “bē, ya'a 'sia 'e 'sran zɪe -a wɪli “fo “dɪ. 'Pian -pei -a -si -nōn -yrē 'nan, -te -a -sran -ka be, e -kōlaman -e 'e -kōnnen pee 'pa. ³ -Te -a -sran yie a tian “man, en e -kɪ -kōlōmōn pee -va be, te e 'wɪ 'wɪdɪ drē -kōnnen -wēedɪ -a. 'Pian -pei -a -si -nōn -yrē 'nan, -te -a -sran -ka be, e -kōlaman -kudɪ -a -kōlōmōn pee -va, 'nan -e 'o cin 'pa. 'Wɪ zɪe e 'ka -kōnnen -wēedɪ -a “fo “dɪ.

⁴ 'An “bɪ Zozinōn, 'wɪ 'tɪwɪli zɪe an -kōlaman maan -kōōnman 'ka man. Zozi Crizi -ka yiba “plan da, en ka drē min -tɪwɪli “a 'ka 'vale waa. E ya “le 'cēe -kadɪ -le 'wɪ 'zɪ -pei -va zia. 'Bē nen 'gʊe, ka drē 'sien min nen e wɪlan -kanōn 'va be -yee vē -a. E drē zɪ 'nan -e -kaa Zozinōn be, -kaa Bali 'su 'wɪ “yi “drēdɪ -a.

⁵ 'Li 'e tēde te -ka'a tian drēle Zozi 'le vē -a dɪe, te -kaa 'ta wɪla -kaa 'bō 'ci 'sɔ wɪnun -wɪdɪ “da. En -pei 'bō 'le 'plēble 'bē 'ta -tōa -kaa man -kaa 'bō 'ci 'sɔ 'wɪnun zɪe -a da ta wɪdɪ -a. -Yee “wean 'wɪnun nen -a 'le 'srannan “a -kadɪ -a be, -kaa drē. ⁶ 'Pian 'bē nen 'gʊe, -pei -le 'plēble 'ka “nyian -kaa da dɪ. -Kaa ya “le min -kadɪ -le 'wɪ 'zɪ -pei -va zia. -Yee “wean -kaa ya Bali 'sunan -pē -trē -ji 'ta wɪladɪ -a 'wɪ nen Bali lei 'saun -a 've be -a da. -Ka'a 'ta 'wɪla “nyian -pei -tō wɪnun da -e -kaa Bali 'su “le zɪ waa dra 'e tēde be -yee 'wɪ 'zɪ dɪ.

-Pei 'bē -maan blamin -a -tōa 'nan e ya 'wɪ 'wɪdɪ “drezan -a

⁷ -Te maan 'vɪ 'nan, -pei 'le 'plēble 'bē 'ta -tōa -kaa man en -kaa 'wɪ 'wɪdɪ “dra be, -a -ci nen 'nan -pei a 'wɪ 'wɪdɪ “a? -Cēje, e 'ka zɪ “fo “dɪ. 'Pian -kaa -tōa 'nan, “te -pei “ka “dɪe, “te fē nen e cɪ 'wɪ 'wɪdɪ “a be blamin 'ka -a tōa dɪ. Fē nen maan 'vɪ zɪe -yee cɪ 'nan, blamin cɪ 'sɔ wɪnun a -wɪdɪ, -kaa -tōa zɪ, kōō -pei -a 'vɪ 'nan: «Te blamin 'bli 'e bɪ fē nen e 'ka -yee vē -a dɪe -a man dɪ.» ⁸ 'Wɪ nen -pei -a 'vɪ zɪe, -a

'bō nen 'wī 'wliđt "a 'si, en e 'pleble 'sia 'an da -a. -A -nan nen an 'wī 'wliđt 'tō 'tudu pēenōn dredi 'sia. Fe nen maan 'vī zīe -yēe cī 'nan, tū nen -pei "ka "dīe, 'wī 'wliđt 'ka 'pleble 'sīlea 'an da dī. ⁹Kōō 'e tēde bē, -pei -le 'pleble 'ka 'an da dī. Tū zīe -a man bē te 'an 'man yra flu. 'Pian tū nen -pei 'pleble "sīala 'an da bē, zī e 'bō bē, -a -nan nen 'wī 'wliđt 'pleble 'sia 'an da, ¹⁰ en an dīe min -kadī -a Bali 'lē. 'Wī 'kpa nen, Bali 'yēe -pei -tō winun -nōn min lē 'nan -e 'e 'belidī yī. 'Pian -pei zīe yaan 'nōn -ka lē. ¹¹ Fe nen maan 've zīe -yēe cī 'nan, tū nen -pei 'pleble 'sia 'an da bē, -a -nan nen 'wī 'wliđt 'pleble 'sia 'an da "nyian. Yaan see paa, 'nan 'an -pei -tō winun sre en yaan -nōn -ka lē. ¹² 'Pian -pei 'bō "fō "bē e ya Bali -le vē -a. En -pei -tō winun pēenōn bē, e ya 'saun Bali 'lē, e ya tīglī, en e ya 'kpa.

¹³ Fe nen e cī 'kpa bē, e -kōlaman e min -nōan "ka lē? -Ceje, -pei "cēe min -nōn -ka lē dī. 'Wī 'wliđt 'bē dīe. -Pei nen e cī 'kpa bē, yaa 'si en 'yaan see paa 'a, 'nan -e 'yaan 'nōn -ka lē. 'Winun zīe -a dredi 'bē -maan minnūn pēenōn -yēe -wliđt "cī 'yī.

¹⁴ -Kaa -tōa 'nan, -pei -tō winun 'si Bali va. 'Pian 'an 'bō 'gūe, blamin nen 'maan, en an ya 'wī 'wliđt 'lō "le -yēe nōan -le 'wī 'zū. ¹⁵ An dīe winun 'ka 'sia 'an 'bō 'va dī. Kōō 'wī nen an cī "vale 'an dra bē, ma'an 'bē dra dī. 'Pian 'wī nen -a dredi 'wī "naan 'an man bē, -a 'bō nen maan dra. ¹⁶ 'Wī zīe -yēe -kōōnman 'nan, an Bali -le -pei -tō winun "sīala 'wī "yī "a. Kōō an 'ka "vale 'an 'wī 'wliđt "nen maan dra zīe -a dra dī. ¹⁷ Men "cēe 'wī 'wliđt 'bō zīe -a dra 'an yīe man dī. 'Pian 'wī 'wliđt 'bō nen an dīe -yīe "le nōan -le 'wī 'zū bē -yēe 'ta -tōa 'an man, en maan dra.

¹⁸ Maan -tōa 'nan, 'an 'bō blamin 'gūe, 'wī "yī "dredi 'ka 'an nyen va dī. Kōō an ya "vale 'an 'wī "yī "dra, 'pian 'an 'pē 'ka 'sōa -a dredi -a dī. ¹⁹ 'Wī "yī "nen -a -cīn cī 'an 'jī "le 'an dīe bē, ma'an 'bē 'dra dī, 'pian 'wī 'wliđt "nen an 'ka "vale 'an dra

dīe -a 'bō nen maan dra. ²⁰ En -te an 'wī zīe -a dra bē, yaa -kōōnman 'nan, 'men "cēe dra 'an yīe man dī. 'Pian 'wī 'wliđt 'bō nen an dīe -yīe "le nōan -le 'wī 'zū bē -yēe 'ta -tōa 'an man, en maan dra.

²¹ Winun 'bō nen maan dra zīe, -yēe -maan maan -tōa 'nan, 'wī "yī "cīn a 'an 'jī 'nan 'an dīe, 'pian mēen "tūe -e 'an 'wī 'wliđt "dīe. ²² Men cī "nrōndī va bē, an Bali -le -pei -tō winun "sīala 'wī tīglī 'a "le 'an 'ta wūla "da. ²³ 'Pian 'an dīe winun -kō -sī pēe da zīa. -Sī pēe zīe e ya -sī nen e 'ka "vale Bali -le -pei 'e 'kōn dīe -a. 'Ta wūladī -sī zīe -a da bē, -yēe 'an dīe 'wī 'wliđt 'lō "le -yēe nōan -le 'wī 'zū. En an 'wī 'wliđt "dra.

²⁴ 'Wī -dan 'bē 'bō 'an man. -Tū nen maan yē -e 'yaan 'sū 'wī zīe -yīe? En -tīe 'an "sīa -ka -lō? ²⁵ An -cīala Zozi Crizi -va -e 'an -kaa "tī Bali muo "fō, kōō -yēe 'wī zīe -a dīe.

Maan 'le -seanla -a vīdī -a 'nan, 'men cī "nrōndī va bē, an dīe Bali -le -pei -lō "le -yēe nōan -le 'wī 'zū. 'Pian 'an dīe winun va bē, an ya 'wī 'wliđt 'lō "le -yēe nōan -le 'wī 'zū.

Bali lei 'saun 'bē Zozizan "paala

8 'Bē nen 'gūe, minnūn nen o dīe Zozi Crizi -le vē -a bē, Bali -le tin -tedī o da 'sī o man. ² Kōō Bali lei 'saun 'bē o "paala. -Yēe "wean 'belidī 'kpa dīe -wee vē -a, en o dīe min -tōwli "a o 'vale Zozi Crizi -a. 'Wī zīe -yēe "wean o 'sū 'wī 'wliđt "le 'pleble 'lō, en -ka -le 'pleble 'ka "nyian o da dī.

³ -Kaa ya blaminūn -a -le "wean bē, Bali -le -pei 'ka -kōlale 'wī 'wliđt "le 'pleble 'sīdī -a -kaa da dī. 'Pian Bali -a dīe. 'E 'pī 'pa 'sīa 'trēda "le blamin -le 'wī 'zū. En e tin -tē "da blaminūn -le 'wī 'wliđt "dredi man. E -ka 'wī zīe -a -jī. ⁴ Bali 'wī zīe -a dīe 'nan -e 'wī nen -pei -a 'vī bē 'e dīe -cēe vē -a. 'Wī zīe -nyrēn 'nan, -kaa -kōan "min tīglī 'a Bali 'lē. E ya -kaa nen -ka'a 'ta 'wūla -kaa 'bō 'cī 'sō winun da dī,

'pian -kaa 'ta wula 'wɪ nen Bali lei 'saun -a ve bɛ -a da bɛ -cee vɛ -a.

⁵ Fɛ nen maan ve zɪɛ -yɛɛ cɪ 'nan, minnun nen o 'ta wula 'o 'bɔ 'ci 'sɔ wɪnun da bɛ, o 'bɔ 'ci 'sɔ wɪnun nen waa -wɛɛman. 'Pian minnun nen Bali lei 'saun 'bɛ o "paala bɛ, 'wɪ nen e "sia Bali lei 'saun 'va bɛ, -a 'bɔ nen waa -wɛɛman 'nan 'o dra. ⁶ Maan ve 'cɛɛ 'nan, 'ta wɪladɪ min 'bɔ 'ci 'sɔ wɪnun da bɛ, -a 'le 'srannan "nɛn -kadɪ -a. 'Pian min nen yaa -wɛɛman 'nan, 'e 'ta wula 'wɪ nen Bali lei 'saun -a ve bɛ -a da bɛ, 'belidɪ nen ya'a 'nyaan dɪɛ e ya -yɛɛ vɛ -a. En -fɒdɪ -trɔɔ a -yɛɛ vɛ -a. ⁷ Min nen e 'ta wula 'e 'bɔ 'ci 'sɔ wɪnun da bɛ, e ya Bali 'nanmanzan 'a. Kɔɔ ya'a 'ta 'wula Bali -le -peinun da dɪ. En 'wɪ 'kpa, -a san 'ka 'kɔla-man -a drɛdɪ -a "fo "dɪ. ⁸ -Yɛɛ "wɛan minnun nen o 'bɔ 'ci 'sɔ wɪnun 'bɛ o "paala bɛ, wa'a 'kɔlaman -e 'o 'sɔ Bali lɛ "fo "dɪ.

⁹ 'Cɛɛ vɛ bɛ, 'ka 'bɔ 'ci 'sɔ wɪnun "cɛɛ 'ka "paala "nyian dɪ, 'pian Bali lei 'saun nen. -Te e ya 'wɪ 'kpa -a 'nan Bali lei 'saun a 'ka 'lɔ bɛ, -a -nan nen e 'ka "paala. Maan ve 'cɛɛ 'nan, min nen Crizi lei 'saun 'ka -yrɔ "dɪɛ, te -a san 'ka Crizi -le vɛ -a dɪ. ¹⁰ 'Pian 'cɛɛ vɛ bɛ, 'ka 'vale Crizi -a ka dre "le min -tɔwli "le 'wɪ 'zɔ. 'Bɛ nen 'gʊɛ, 'ka po -le -kɔndɪ 'le 'srannan "nɛn -kadɪ -a, ka 'wɪ 'wɪdɪ dre 'le "wɛan. 'Pian Bali 'ka dre min tɔglɪ 'a 'e 'lɛ, -yɛɛ "wɛan Bali lei 'saun 'belidɪ -nɔn 'cɛɛ. ¹¹ Bali 'bɛ Zozi Crizi wluan -kanɔn 'va. -Yɛɛ "wɛan kaa nen Bali lei 'saun a 'ka 'lɔ bɛ, Bali 'bɔ 'belidɪ -nɔn 'ka po nen e -taa "kale bɛ -yrɛ. Kɔɔ ka dre "le min -tɔwli "le 'wɪ 'zɔ 'ka 'vale Bali lei 'saun 'a.

¹² 'An "bɔɪ Zozinɔn, 'wɪ nen Bali lei 'saun -a ve -cɛɛ bɛ, -a da nen -kaa 'ta wula. -Yɛɛ cɪ -kaa da "le fien -le 'wɪ 'zɔ. 'Pian wa'a vɪlɛ 'nan -kaa 'ta wula -kaa 'bɔ 'ci 'sɔ wɪnun da dɪ. ¹³ Kaa -tɔa 'ka 'bɔ 'a 'nan, -te ka 'ta wula 'ka 'bɔ 'ci 'sɔ wɪnun da bɛ, -a 'le 'srannan "nɛn -kadɪ -a. 'Pian -te ka Bali lei 'saun 'tɔɪ en e 'ka 'bɔ 'ci 'sɔ wɪnun yi -ka bɛ, 'belidɪ dra 'cɛɛ vɛ -a.

¹⁴ Minnun pɛɛnɔn nen Bali lei 'saun o "paala bɛ, o ya Bali -le 'nennun -a. ¹⁵ Lei nen Bali -a -nɔn 'cɛɛ bɛ, -a -ci "cɛɛ 'nan, ka ya Bali -le nɔannun nen o "klanman Bali lɔ bɛ waa dɪ. 'Pian -a -ci nen 'nan, ka dre Bali -le 'nennun -a. -Yɛɛ "wɛan nen -kaa -kɔlaman Bali laabudɪ -a -kaa "tɪ -baba. ¹⁶ Bali lei 'saun 'bɔ 'bɛ -cin -tɔa -kaa 'ji 'nan, 'wɪ 'kpa, -kaa ya Bali -le 'nennun -a. ¹⁷ -Yɛɛ "wɛan -te -kaa ya Bali -le 'nennun -a bɛ, "yinun nen Bali -tɔ "da 'nan 'e dra 'yɛɛ minnun lɛ bɛ, -kaa blunan a "va. -Kaa blunan a "va -kaa 'vale Crizi -a. Kɔɔ 'bɛ nen 'gʊɛ, -te -kaa ya -kaa yra yunan Crizi -le "wɛan bɛ, e dra 'wɪ 'kpa -a -e Bali 'e 'tɔ -dan -nɔn -cɛɛ -kaa 'vale Crizi -a tɔ -fɔla "da "ji.

Zozinɔn -taa "drele Bali -le -dan "nɛn "blunɔn 'a

¹⁸ Maan -tɔa 'nan, Bali -le -dan nen -kaa -taa "drele -a "nɛn "blunɔn 'a bɛ, e "mlian yra yɪdɪ nun pɛɛnɔn nen -kaa man tɔ 'gʊɛ -a -ji bɛ -a da. ¹⁹ 'Wɪ 'kpa, Bali -le -dan zɪɛ e -taa "drele Bali -le 'nennun -le vɛ -a tɔ -fɔla "da "ji. -Yɛɛ "wɛan Bali -pɛ dre fenun pɛɛnɔn 'ci 'kla "tra yi zɪɛ -a -pendɪ -a dɪ. ²⁰ Kɔɔ Bali -pɛ dre fenun zɪɛ o ya -nan 'e "tun, en yi -tɔ bɔa "bɛ -e o -nan 'e 'nyan. Bali -pɛ dre fenun 'bɔ "cɛɛ wɛɛ 'nan 'e dre zɪ dɪ, Bali 'bɔ 'bɛ 'vɪ 'nan 'e dre zɪ. 'Pian Bali 'tɔ "da 'nan, ²¹ yi -tɔ bɔa "bɛ, -ka -le 'plɛblɛ zɪɛ e "sia o da. Tɔ zɪɛ -a man bɛ 'belidɪ nen Bali -le 'nennun -le vɛ -a bɛ, e -kɔan -wee vɛ -a "nyian.

²² -Kaa -tɔa 'nan, Bali -pɛ dre fenun pɛɛnɔn bɛ, o "koe "a -nyannan, en o ya -trunna "le lumɔn nen e -fɔ -srunan bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ.

²³ 'Pian Bali -pɛ dre fenun 'bɔ 'saza "cɛɛ dɪ, -kaa 'bɔ "nyian -kaa nen Bali 'yɛɛ lei 'saun 'nɔn -cɛɛ fɛ 'tedɛ -a bɛ, -kaa ya -trunna -kaa 'ji. -Kaa ya yi nen Bali -kaa dra 'yɛɛ 'nennun -a 'e 'va nun bɛ -a -pennan. Tɔ zɪɛ -a man bɛ, -ka -le 'plɛblɛ 'ka 'kɔan "nyian -kaa da dɪ.

²⁴ Bē nen 'gυe -kaa 'bli a “da 'nan, -kaa ya -kaa 'sidi 'wɪ 'ji, 'pian -a -ci 'ka tian 'e bɔladɪ 'wein dɪ. Kɔɔ -te fɛ nen min 'bli -a -yrɛ 'nan yaa 'yɪ bɛ, wa'a “nyian -a ve 'nan -a 'bli -a -yrɛ “dɪ. Fɛ nen min -a ye 'e yie 'a bɛ ya'a 'kɔlaman -e 'e vɪ 'nan 'e 'bli a -yrɛ “dɪ. ²⁵ 'Pian -cee vɛ bɛ, fɛ nen -ka'a ye tian -kaa yie -a dɪɛ, -a lɛ nen -kaa 'bli a, ɛn -kaa 'man a 'e -srandɪ -a man -pɛndɪ -a.

²⁶ Bali lei 'saun 'bɛ -tɔa -kaa 'wlu 'wɪ zɪɛ -a dɛrdɪ -a. -Kaa “koe 'ka -kaa da dɪ, ɛn zɪ kɔ -kaa 'wɪ tin 'ba Bali lɛ bɛ, -ka'a tɔa dɪ. -Yee “wean nen Bali lei 'saun 'bɔ 'bɛ -tɔa -kaa 'wlu -e 'wɪ nen blamin 'ka 'kɔlaman -a vɪdɪ -a dɪɛ 'e vɪ Bali lɛ. ²⁷ ɛn Bali 'bɔ nen e min ci wɪ -tɔa “bɛ, 'wɪ nen Bali lei 'saun cɪ “vale 'e ve bɛ, yaa -ci maan. Kɔɔ minnun nen o cɪ Bali -le vɛ -a bɛ, o lɛ nen Bali lei 'saun Bali trɪ “baa “lɛ zɪ Bali cɪ “va “bɛ -yee 'wɪ zɪv.

²⁸ -Kaa -tɔa 'nan, 'wɪ pɛɛnɔn nen e bɔa Zozinɔn man bɛ, Bali -a dra -e 'e 'kɔn -wee 'wɪ “yi “a. Kɔɔ o Bali ye “yi, ɛn e o laabv “lɛ zɪ e cɪ -a 'bɔ 'ci 'sɔ 'a bɛ -yee 'wɪ zɪv. ²⁹ Minnun nen Bali o 'si “va 'e 'cɛn bɛ, e o 'pla 'e 'cɛn 'nan, o -taa “drele “lɛ 'e 'pɪ -le 'wɪ zɪv. Yaa dre zɪɛ 'nan, -e -a 'pɪ 'e 'kɔn “bɔvunun “kaga zɪɛ o yei 'nen flin -a. ³⁰ Minnun nen Bali o 'pla 'e 'cɛn bɛ, e o laabv. ɛn o 'bɔ nen e o laabv bɛ, e o dre min tɪglɪ 'a 'e 'lɛ. ɛn o 'bɔ nen e o dre min tɪglɪ 'a 'e 'lɛ bɛ, e 'tɔ -dan nɔn -wle.

Bali -le blamin yɪdɪ “yi “bɛ -a -kɔɔn “manvɛ “ka “dɪ

³¹ 'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ e ya “lɛ 'e -kaa “koe “tɔ -kaa da. Kɔɔ -te Bali a -kaa va zia bɛ, min 'e 'ci “paa -kaa man, 'pian ya'a -kɔlaman 'wɪ 'tv dɛrdɪ -a -cɛɛ “fo “dɪ. ³² Bali 'ka 'e 'pɪ 'tvɪle 'e “tun “dɪ, yaa -nɔn 'sraga bɔvɛ -a -kaa pɛɛnɔn man. -Yee “wean e 'wɪ “yi pɛɛnɔn dra -cɛɛ -kaa 'vale -a -pɪ -a. ³³ Minnun nen Bali o 'si “va 'nan 'o 'kɔn 'yee vɛ -a bɛ, min -tv 'ka 'kɔlaman 'wɪ 'tɔdɪ -a o man dɪ. Kɔɔ Bali o dre

min tɪglɪ 'a 'e 'lɛ. ³⁴ 'Wɪ 'kpa nen, min -tv 'ka 'kɔlaman tin -tedɪ -a o da dɪ. Kɔɔ Zozɪ Crizɪ -ka -wee “wean. ɛn “nyian bɛ, e wluan -kanɔn 'va, ɛn e ya Bali -pɛ “yi “da 'nan te e Bali trɪ “baa -kaa Zozinɔn 'le 'wɪ man.

³⁵ Crizɪ -le -kaa yɪdɪ “yi zɪɛ, -mɛ 'bɛ -kɔlaman -kaa 'sidi -a -a -sru? -Te e ya yra yɪdɪ -a oo, ya'a 'kɔlaman -e 'e -kaa 'si -a -sru “fo “dɪ. ɛn -te e ya “klandɪ -a oo, ya'a 'kɔlaman -e 'e -kaa 'si -a -sru “fo “dɪ. ɛn -te e ya 'te 'padɪ min da -a oo, ya'a 'kɔlaman -e 'e -kaa 'si -a -sru “fo “dɪ. ɛn -te e ya dra -tedɪ -a oo, ya'a 'kɔlaman -e 'e -kaa 'si -a -sru “fo “dɪ. ɛn -te e ya 'yalɛ -tedɪ -a oo, ya'a 'kɔlaman -e 'e -kaa 'si -a -sru “fo “dɪ. ɛn -te e ya 'wɪ bɔdɪ min man -a oo, ya'a 'kɔlaman -e 'e -kaa 'si -a -sru “fo “dɪ. ɛn -te e ya -kadɪ -a oo, ya'a 'kɔlaman -e 'e -kaa 'si -a -sru “fo “dɪ. ³⁶ 'Wɪnun zɪɛ e ya 'e 'cɛn -tedɪ Bali -le 'fluba 'ji 'e 'cɛn. Kɔɔ e ya 'e 'cɛn -tedɪ 'nan: «Kv dre 'yie vɛ -a -le “wean tv -tvɔv pɛɛnɔn man bɛ, 'kv 'ta a 'e “fluladɪ -ka lɛ. ɛn minnun 'kv “siala 'blanun nen o ya -teve -a bɛ waa.»

³⁷ 'Pian 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -a -ji bɛ, maan ve 'cɛɛ 'nan, -kaa wulo bɔala “va. Bali nen e -kaa 'yɪ “yi “bɛ, -yɛɛ dra -e -kaa wulo 'e bɔla “va. ³⁸ Maan -tɔa 'kpa tɪglɪ 'nan, fɛ -tv 'ka 'kɔlaman -e 'e -kaa 'si -yee yɪdɪ “yi -sru “dɪ. -Te e ya -kadɪ -a oo, ɛn -te e ya 'belidɪ -a oo, -a -tv 'ka 'kɔlaman -e 'e -kaa 'si -a -sru “dɪ. -Te e ya Bali -le 'pasianɔn nen laji bɛ waa oo, ɛn -te e ya lei -wɪlidɪnɔn -a oo, -a -tv 'ka 'kɔlaman -e 'e -kaa 'si -a -sru “dɪ. -Te e ya tv 'gυe -a -ji fɛnɪn -a oo, ɛn te e ya tv nen e -taa “bɛ -a -ji fɛnɪn -a oo, -a -tv 'ka 'kɔlaman -e 'e -kaa 'si -a -sru “dɪ. -Te e ya fɛnɪn nen o min “paala bɛ waa oo, -a -tv 'ka 'kɔlaman -e 'e -kaa 'si -a -sru “dɪ. ³⁹ 'O 'kɔn laji oo, ɛn 'o 'kɔn 'trɛda oo, wa'a 'kɔlaman -e 'o -kaa 'si -a -sru “dɪ. 'Wɪ 'kpa nen, Bali -pɛ dre fɛ -tv 'ka 'kɔlaman -e 'e -kaa 'si Bali

-le blamin yɪdɪ “yi -sru “dɪ. Yɪdɪ “yi zɪɛ Bali ciɫa -kaa san Zozi Crizi -va en yaa -ci kɔɔn -cɛɛ.

**Izrael 'nɔn -mienun Bali -le
“yi “fɔla 'o “trɔɛn -sru**

9 'Wɪ nen an “ta -a ve 'gɔɛ, Crizi -a -tɔa 'nan 'wɪ tɪglɪ nen. 'Wɪ “cɛɛ maan -sean “dɪ. Bali lei 'saun -a -tɔa “nyian 'nan 'wɪ 'kpa nen, en 'mɛn 'ci “nrɔndɪ 'ka tin tea 'an da “fo “dɪ. ²-Te 'an 'ci nrɔn 'an “bɔ Izrael 'nɔn da bɛ, an 'ta dra -trɔdrɔ, en 'wɪ “naan 'an man. ³-Yee “wɛan “te 'mɛn 'sidɪ Crizi man -kɔlaman paan -a dɛdɪ -a -e 'an “bɔ Izrael 'nɔn 'o 'si 'wɪ 'ji bɛ, “te maan wɛɛ 'nan Bali 'e 'an 'si Crizi man -kɔɔbli.

⁴'Ka 'ci “nrɔn 'wɪ nen Bali -a dɛɛ Izrael 'nɔn le bɛ -a da! Bali o dɛɛ 'yee 'nennun -a. En e 'tɔ -dan nɔn -wɛɛ. En e -tɔ 'e wei da -wɛɛ 'nan, -si a 'e 'lɛ 'sɔdɪ -wɛɛ -e 'o -pli 'e man. En e 'yee -pei -tɔ wɪnɔn -nɔn -wɛɛ. En zɪ kɔ 'wee 'pan bɛ, yaa 'vɪ -wɛɛ. En e -tɔ 'e wei da -wɛɛ 'nan, 'e o “sia 'wɪ 'ji. ⁵En o tranun nen 'li bɛ, -wɛɛ cɪ Bali -le min -dandannun -a. En “nyian bɛ Crizi nen min 'sizan 'wɪ 'ji -a bɛ, o va nen waa -ya blamin -a. Bali nen e ya fɛ pɛɛnɔn da bɛ, 'tɔ -dan 'e 'kɔn -yee vɛ -a 'wɪ nen yaa dɛɛ zɪɛ -a man 'li 'trilii. Amen!

-Tɪnɔn 'bɛ cɪ Bali -le minnɔn tɪglɪ 'a?

⁶'Wɪ nen Bali -tɔ “da Izrael 'nɔn le zɪɛ -a “nen “fu 'e “tun? -Ceje -a “nen 'ka 'fo 'e “tun “dɪ. -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, Izrael 'nɔn pɛɛnɔn “cɛɛ cɪ Bali -le minnɔn -a dɪ. ⁷O ya Abraam kludanɔn 'a. 'Bɛ a zɪ, 'pian o pɛɛnɔn “cɛɛ cɪ Abraam -le 'nennun nen Bali -a 'vɪ bɛ waa dɪ. Kɔɔ Bali -a 'vɪ Abraam lɛ 'nan: «I 'pɪ Izak 'bɛ -taa 'i kɫudanɔn 'yale.» ⁸'Wɪ zɪɛ yaa -kɔɔnman -cɛɛ 'nan, 'nennun nen Abraam o -ya 'e 'pɔn -ji bɛ, o pɛɛnɔn “cɛɛ cɪ Bali -le 'nennun -a dɪ. 'Pian 'nennun nen e o -ya 'wɪ nen Bali -a 'vɪ bɛ -a da bɛ, -wɛɛ cɪ 'o “nrɔndɪ “le Abraam kludanɔn 'le 'wɪ 'zɪ. ⁹Kɔɔ 'wɪ

nen Bali -a 'vɪ Abraam lɛ bɛ, -nyrɛn 'gɔɛ. E 'nan: «Lɛ pee, tɔ 'bɔ 'lein 'gɔɛ -a man bɛ, “mɛn vɪnan 'an 'ta bɛ, te 'i nan Sara 'nen 'klɔnɔn -ya.»

¹⁰En “nyian bɛ, 'wɪ nen e dɛɛ Rebeka -le vɛ -a bɛ, 'ka 'ci “nrɔn “da. 'O 'vale 'ku tra Izak -a 'o 'pɔn 'si. ¹¹⁻¹²Tɔ nen te wa'a tian 'nennun 'bɔ yra yɪɛ dɛɛ, en Bali -a 'vɪ Rebeka lɛ 'nan: «Nɛn ceje 'bɛ -taa “dɛɛɛ 'e -suannɛn 'suzan 'a.» Tɔ nen Bali 'wɪ zɪɛ -a ve Rebeka lɛ bɛ, te 'nennun 'bɔ 'ka tian 'wɪ 'wɪdɪ “tɔwɪ “dɛɛɛ dɪ, en wa'a tian 'wɪ “yi “tɔwɪ “dɛɛɛ dɪ. 'Wɪ zɪɛ yaa -kɔɔnman -cɛɛ 'nan, Bali 'ka min sia “va 'yee vɛ -a 'e dɛɛ wɪnɔn man dɪ. 'Pian Bali min “sia “va “lɛ zɪ e cɪ “va “bɛ -yee 'wɪ 'zɪ. ¹³'Wɪ 'kpa nen, 'wɪ zɪɛ -yɛɛ dra. Kɔɔ e ya 'cɛn -tɛdɪ 'nan: «An Zago 'yɪ “yi, en an 'nan Ezo man.»

¹⁴'Wɪ nen an “sia -a vɪnan zɪɛ, -a -ci nen 'nan Bali 'ka 'wɪ 'dra 'e 'nɔan da dɔɔ? -Ceje, -njɛɛ dɪ. ¹⁵'Pian 'wɪ nen Bali -a 'vɪ Moizi lɛ bɛ, 'ka 'ci “nrɔn “da “tɔ. Yaa 'vɪ -yɛɛ 'nan:

«Min nen an cɪ “vale 'an nyrinda “sia bɛ, -a san nen maan nyrinda “sia.

En min nen an cɪ “vale 'an “paa “va “bɛ, -a san va nen an “paa.»

¹⁶-Yee “wɛan Bali -le min nyrinda 'sidɪ 'lee -yee 'padɪ min va bɛ, ya'a 'sia min 'bɔ 'va dɪ. En e 'ka 'nan min -a -wɛɛman 'e 'bɔ 'le 'plɛɛɛ 'a dɪ. 'Pian e “sia Bali 'bɔ nen min nyrinda -sean “da “bɛ -a va.

¹⁷En “nyian bɛ, 'ka 'ci “nrɔn 'wɪ nen Bali -a 'vɪ Ezipti mingɔnɔn nen waa laabo Faraɔn bɛ -yɛɛ “bɛ -a da. Kɔɔ e ya 'e 'cɛn -tɛdɪ 'nan:

«Mein dɛɛ mingɔnɔn -a,

'nan 'yie “wɛan

-e minnɔn 'o 'mɛn 'plɛɛɛ 'ci yɪ,

-e 'waan 'tɔ fuilaman

'trɛda 'leglɔn pɛɛnɔn 'ji.»

¹⁸'Wɪnɔn zɪɛ -wɛɛ -kɔɔnman 'nan, min nen Bali -a “vale 'e nyrinda “sia bɛ, -a san nen yaa nyrinda “sia. En min nen Bali -a

“vale 'e 'bli da -tōa 'pleble -e 'e vīle 'e 'wī
'ci man dīe, -a san lē nen yaa dra.

¹⁹-A -mienan blamin -kōlaman -a
laabudī -a 'nan: «-Te 'bē -a zīe, -mē “le
“wean nen Bali 'wī “nen -kōōnman min
lē “men? Kōō min -tu 'ka 'kōlaman -sa -
fōdī -a Bali 'nean dī.» ²⁰E ya “le 'an laabu
'nan: «-Tī nen blamin -a, en e -sa -fōa Bali
'nean?» Kōō blamin a Bali -pē drē fē “tun
“a. En -pē drē fē 'ka 'kōlaman -e 'e 'wī 'tō
'e drezan man dī. ²¹-Kaa -tōa 'wein 'nan,
-pō nen -pō -tōzan cī “vale 'e -tōa “bē, -a
'bō nen yaa -tōa. Yaa -mie -tōa “bē, wēē
bōala 'jī min “fli yaa cin yunan, en yaa -
mie -tōa “bē, 'o ya fenun tre -jī vē -a. Zī
blamin cī Bali lō zīe.

²²-Yee “wean, -te Bali a “va 'nan 'e 'yee
nyran -blūdī -cī -kōōnman -e minnūn 'o
'yee 'pleble 'cī yī bē, -a -nōan da nen. 'Pian
minnūn 'bō nen o cī paan “le 'nan Bali 'e
nyran -blī o va -e 'e o -nan -nyan zīe, Bali
'e 'man -sran o va. ²³Bali 'wī zīe -a drē
min peenun nen e ya “vale 'e o nyrinda
“sia bē -wee “wean. Minnūn zīe e 'o 'sī
“va 'e 'cēn 'nan -e 'o 'yee -dan cī yī.

²⁴-Kaa 'bō Zozinōn nen, en -kaa ya
'leglōn 'tūdū -jī 'nōn 'a. Bali 'ka min
laabulē Zuif 'nōn 'saza 'va dī. ²⁵'Wī zīe
Bali 'lewei vīzan -tu a 'lī waa laabo Oze,
yaa 'vī -a -nan 'mōn. Kōō yaa cren -tē Bali
-le 'fluba 'jī 'nan:

«Minnūn nen o 'ka 'e 'cēn 'men minnūn -a
dīe,

an -taa “o laabulē 'men minnūn.

En 'leglōn nen

ma'an yīle “yī 'e 'cēn dīe,

an -taa -a laabulē 'an 'cī 'sō 'leglōn.

²⁶En “nyian bē, minnūn nen

maan 'vī -wīle 'nan,

ka 'ka 'men minnūn -a dīe,

'o 'tō -taa “kōnle Bali nen

-a yīe -a “man “bē,

-yee 'nennūn.»

²⁷'Pian Izrael 'nōn 'bō 'le vē -a bē, Bali
'lewei vīzan -tu nen 'lī waa laabo Ezai bē

e 'wī 'tū 'vī -a -nan 'mōn. Kōō yaa cren -tē
Bali -le 'fluba 'jī 'nan:

«-Te Izrael 'nōn a “kaga

“le 'nan jemīe man nyrēn -le 'wī 'zū oō,

o va min “nen

“wennen “cē “nen

Bali -a “sia 'wī 'jī.

²⁸'Wī nen Minsan -a 'vī 'nan

'e dra 'trēda bē,

yaa 'le sōōman “fo,

en yaa dra tada.»

²⁹En Ezai -a 'vī “nyian 'e 'cēn 'nan:

«”Te 'e 'kōn 'nan

'pleble pēēnōn 'san Bali 'ka -kaa klu “wen-

nen 'tūle 'trēda dīe,

“te -kaa -nan -nyan “le 'fla nen

waa laabo Sōdōm bē -yee 'wī 'zū,

en “te -kaa -nan -nyan “le 'fla nen

waa laabo Gomōr bē -yee 'wī 'zū.»

Yī -teradī Zozi Crizi da man nen Bali min “siala 'e 'le min tūglī 'a

³⁰'Wī nen an “sia -a vīnan zīe, -a 'le
'sranan “nen 'nōn? -Nyrēn 'nan, minnūn
nen o 'ka Izrael 'nōn 'a dī, en o 'ka -a -
weēnan 'nan, 'o -kōan “min tūglī 'a Bali 'le
dīe, Bali o “siala min tūglī 'a 'e 'le -wee yī
-teradī 'e da man. ³¹'Pian Izrael 'nōn 'bō
nen waa wēē 'kpa tūglī 'nan, 'ta wōladī -
pei -tō wūnūn da 'o 'bō 'le 'pleble 'a nen 'o
-kōan “min tūglī 'a Bali 'le bē, wa'a bōle
-jī dī. ³²-Mē “le “wean nen Izrael 'nōn 'ka
bōle -jī dī? Fē -le “wean nen wa'a bōle -jī
dīe, -yēē cī 'nan, -wee -kōndī “min tūglī 'a
Bali 'le bē, wa'a -wēēle 'nan 'e 'sī 'wee yī
-teradī Bali da va dī. 'Pian waa wēē 'nan,
'o -kōan “min tūglī 'a Bali 'le 'ta wōladī -
pei -tō wūnūn da 'o 'bō 'le 'pleble 'a. -Yee
“wean o srōēn -wī -kōle nen e min -tiala
bē -a man. -Kōle zīe Crizi nen. ³³'Wī zīe
e ya 'e 'cēn -tēdī Bali -le 'fluba 'jī 'e 'cēn.
Kōō e ya 'e 'cēn -tēdī 'nan:

«Bali “e 'nan,

an -kōle -tū 'pla Zeruzalēm.

-Kōle zīe minnūn srōēn -wīa “man,

en e minnūn -tiala.

Min oo min nen
e yi -tera -kōle zīe -a da bē,
-a -pē 'ka 'seanla 'e “tun “dī.»

10 'An “bū Zozinōn, 'an 'nanman wī
a -towli, en 'wī nen maan laabo
Bali lō Zuif 'nōn 'le vē -a bē e ya -towli.
'Wī zīe -nyren 'nan Bali 'e Zuif 'nōn 'sī 'wī
'jī. ²'Wī 'kpa, maan vē o man 'nan, o ya
'o kōaladī Bali man 'kpa tīglī. 'Pian wa'a
'wī 'tōdī paa “va “dī. ³Kōō 'wī nen Bali
-a drē 'nan -e 'e blamin 'sia min tīglī 'a
'e 'lē bē, wēē -fōla 'o “trōēn -sru. 'Wī zīe
wa'a -cī maan “fo “dī, en waa -wēeman
tīan 'nan 'o dra 'o 'bō 'le 'pleble 'a -e 'o -
kōn min tīglī 'a Bali 'lē. ⁴'Pian -kaa -tōa
'nan, 'ta wōladī -pei -tō wunūn da -e Bali
'e min 'sia min tīglī 'a 'e 'lē bē, Crizi -a yī
-ka. E Bali -le -pei -tō wunūn 'lē sōō, -yēē
“wean 'bē nen 'gūē, yī -teradī Crizi 'bō da
man nen Bali min “siala 'e 'lē min tīglī 'a.

⁵'Wī nen Moizi -a 'vī bē, 'ka 'cī “nrōn
“da “tū! 'Ta wōladī -pei -tō wunūn da -e
Bali 'e min 'sia min tīglī 'a 'e 'lē bē, Moizi
-a 'wī cren -tē. Yaa cren -tē 'nan:
«Min nen e 'ta 'wōla -pei -tō wunūn da,
en ya'a -a -towli “cē “srele dīe,
e 'belidī ye.»

⁶En min -todū pēēnōn nen Bali o 'sia 'e
'le min tīglī 'a 'wee yī -teradī 'e da man
bē, -wee vē a “yī. Kōō Moizi -a cren -tē
“nyian 'nan:

«Te 'i 'cī “nrōn 'nan,
-tūē -taa “kūle lajī
-e 'e 'ta min 'sīzan 'wī 'jī -a dī?»

⁷«En te 'i 'cī “nrōn “nyian 'nan,
-tūē -taa “kūle -yremo fla
-e 'e min 'sīzan 'wī 'jī wluan -kanōn 'va
dī?»

⁸'Pian -wee vē nen 'gū. E ya 'e 'cren -
tedī 'nan:

«Bali wei a 'e -plidī 'ka man -kogo.
E ya 'ka 'bō 'lē,
en e ya 'ka souba jī.»

'Wī zīe e ya yī -teradī Bali da 'wī nen
kūa vē 'cēē bē -a. ⁹-Nyren 'nan, min oo
min nen yaa vē 'e 'le 'nan, Zozi a Minsan

-a, en e yī -teala “da 'nan, Bali -a wluan
-kanōn 'va bē, min zīe Bali -taa -a 'sīle
'wī 'jī. ¹⁰Kōō -te min yī -teala Crizi da 'e
'bli pēēnōn 'a, en yaa vē 'e 'le 'nan, -yēē
cī Minsan -a bē, min zīe Bali -taa -a 'sīlea
min tīglī 'a 'e 'lē, en yaa “sia 'wī 'jī. ¹¹'Wī
zīe e ya 'e 'cren -tedī Bali -le 'fluba 'jī. Kōō
e ya 'e 'cren -tedī 'nan:

«Min oo min nen
e yī -tera Minsan da bē,
-a -pē 'ka 'seanla 'e “tun “dī.»

¹²'Wī nen 'e 'cren -tedī zīe e ya blamin
-todū pēēnōn 'le vē -a. -Te min a Zuif min
-a oo, en -te min a 'lēglōn 'pēē -jī min -a
oo, o san a -towli. En e “yī “dra min -todū
pēēnōn nen waa trū “baa bē -wlē. ¹³Kōō
e ya 'e 'cren -tedī 'nan:

«Min oo min nen
e Minsan trū “baa bē,
Bali -taa -a 'sīle 'wī 'jī.»

Izrael 'nōn 'le toba wei “ka “dī

¹⁴-Kaa -tōa 'nan, -te minnūn 'ka yī
teala Minsan da dīe, wa'a -kōlaman -e 'o
trū 'ba dī. En -te minnūn 'ka Minsan -le
'wī manlē dīe, wa'a -kōlaman -e 'o yī -
tera “da “dī. En -kaa -tōa “nyian 'nan, -te
min 'ka Minsan -le 'wī vīle minnūn lē dīe,
wa'a -kōlaman -e 'o man dī. ¹⁵En min -tū
“ka -e 'e Minsan -le 'wī vī minnūn lē, te
Minsan 'ka -a 'pale -sia dī. 'Pian 'wī zīe
Bali -a drē Izrael 'nōn “lē “lē. 'Wī nen 'e
'cren -tedī Bali -le 'fluba 'jī 'e 'cēn bē, -a
da wī 'bē drē -wee vē -a. Kōō e ya 'e 'cren
-tedī 'nan:

«E drē 'wī “yī “a,
en minnūn nen
o 'wī 'nōnōn vē bē o -ta.»

¹⁶'Pian Izrael 'nōn “kaga 'ka 'ta wulea
'wī 'nōnōn zīe -a da dī. 'Wī 'bō nen waa
drē zīe Bali 'lewei vīzan Ezai nen 'lī bē
yaa 'vī -a -nan 'mōn. Kōō yaa cren -tē Bali
-le 'fluba 'jī 'nan:

«Minsan, min “kaga 'ka yī -tēlēa 'yīe 'wī
nen
kūa 'vī bē -a da dī.»

¹⁷Maan ve 'cēe 'nan, yi -teradt Bali da be -a pou 'sia 'wɪ nen min -a maan “bē -a va. En 'wɪ zɪe 'wɪ 'pee “cēe dt, Crizi -le 'wɪ nen.

¹⁸-Yee “wean maan laabo “men 'nan, 'wɪ zɪe -a 'bɔ nen Izrael 'nɔn 'ka “o “manle duv? -Ceje, -njee dt. Waa 'man -goezee. Kɔɔ e ya 'e 'cɾen -tedt Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Minsan -le 'pasianɔn 'ku
'treda fe pēenɔn 'nan,
en o wei fuilaman 'treda “fo.»

¹⁹-Te 'be “cēe dɪe, 'wɪ nen waa 'man be -a 'bɔ nen wa'a -ci manle duv? -Ceje, -njee dt. Waa -ci 'man -goezee. Moizi -wee 'wɪ 'vɪ 'e 'cɾen. Kɔɔ yaa cɾen -te o man 'nan:

«Bali “e 'nan,
an -taa -a drele
-e 'ka man bu minnun nen
wa'a 'kɔan paan 'men minnun -a dɪe o va.
En an -taa 'bli 'fɔle 'ka 'ji minnun nen
wa'a paan 'an 'tɔa dɪe o man.»

²⁰En Ezai “e 'wɪ zɪe -a 'vɪ “nyian. Kɔɔ yaa cɾen -te 'nan:

«Bali “e 'nan,
minnun nen o 'ka paan 'an -weenan dɪe
waan 'yɪ.

En minnun nen
wa'a -weele paan 'nan
'waan -tɔa “dɪe,
'an 'fli kɔɔn -wle.»

²¹Pian Ezai -a 'vɪ Izrael 'nɔn 'le ve -a 'nan:

«Bali “e 'nan,
'an 'pɛ -fɔ 'e 'sɔdɪ “ji minnun nen
o “trɔen “yuyu “taan,
te waan wei fuimlan 'nan be -wle.»

Bali 'ka 'e yie 'sile 'yee minnun Izrael 'nɔn 'va dt

11 -Yee “wean maan laabo “men 'nan, Bali 'e 'pɛ 'si Izrael 'nɔn -sru 'nan o 'ka “nyian 'yee minnun -a duv? -Ceje, e 'ka zɪ “fo “dt. Kɔɔ 'an 'bɔ 'gɔe, Izrael min nen 'maan, en Abraam 'bɛ cɪ 'an tra -a. Waan 'ya Benzamen kluda.
²Bali 'ka 'e 'pɛ 'sile Izrael 'nɔn nen e o 'si

“va 'e 'cɾen bɛ o -sru 'nan o 'ka “nyian 'yee minnun -a dt. 'Wɪ nen 'e 'cɾen -tedt Bali -le 'fluba 'ji 'nan, Eli Izrael 'nɔn man wɪ 'pla Bali le bɛ, 'ka 'ci “nrɔn “da. ³'Wɪ nen Eli -a 'vɪ bɛ -nyren 'nan:

«Minsan,
Izrael 'nɔn 'i 'lewei vɪnɔn tɛe,
en fenan pēenɔn nen minnun 'sraga 'bu
'yie bɛ,

waa -nan wii.
'An 'towli 'men 'fɔ 'i 'lewei vɪzan -a
en o ya -a -weenan 'nan 'waan -tɛa.»

⁴-Me “wɪ nen Bali -a 'vɪ Eli le? Yaa 'vɪ -yre 'nan:

«An minnun 'si “va -kpi 'sɔravli (7.000)
'men ve -a.

Minnun zɪe wa'a 'o “po -sɔɔnlea yiba
“min nen
waa laabo Baal bɛ -a wlu -e 'o bɔ dt.»

⁵-A -towli “nen “nyian tian cēegɔ yɪ -a. Bali “yɪ dre Izrael 'nɔn le, en e min “nen “wennen “cɛ 'si “va 'yee ve -a. ⁶E 'ka 'nan o dre wunun man nen Bali “yɪ zɪe -a dre dt. -Te 'e 'kɔn 'nan o dre wunun man nen bɛ, “te maan ve 'nan Bali -le “yɪ zɪe “yɪ “cēe dt.

⁷'Wɪ nen an “sia -a vɪnan zɪe, -a 'le 'srannan “nen 'nan, fe nen Izrael 'nɔn cɪ -a -weenan bɛ, o pēenɔn 'ka -a yule dt. Minnun nen Bali o 'si “va o yei “bɛ -wee 'yɪ, 'pian min -mienun -le ve bɛ Bali o 'bli 'ta -tɔ 'pleble -e 'o vɪle 'o 'wɪ 'wɪ man dt. ⁸'Wɪ zɪe e ya 'e 'cɾen -tedt Bali -le 'fluba 'ji. Kɔɔ e ya 'e 'cɾen -tedt 'nan:

«Bali yɪ -fɔla o da 'nan
-e 'o vɪle 'o 'wɪ 'tɔ dt,
en -e 'o vɪle 'o fenan yɪ dt,
en -e 'o vɪle 'o 'wɪ man dt.
E ya zɪe -trilii cēegɔ yɪ -a.»

⁹'Wɪ 'towli zɪe mingɔnnen David nen 'li bɛ, “e 'vɪ 'nan, e bɔa “o man “nyian. Kɔɔ yaa cɾen -te 'nan:

«-Wee “fedi dredt bɛ,
'e dre “le 'nan san nen
waa nyren 'o 'bɔ 'fli le -e 'e o 'kun.
En 'e dre “le 'nan “se “nen

waa -tin 'o 'bɔ 'fli le -e 'e o 'kun.
 Ɛn “nyian be 'e o 'si Bali man -kɔɔbli,
 -e Bali 'e 'wɪ “nen -kɔɔn -wle.
¹⁰ Bali 'e o yie 'wi
 -e 'o vɪle 'o fenan yɪ dɪ.
 Ɛn 'o 'fɔ nɔan -a 'li 'trilii.»

**Zozinɔn nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a
 dɪe, Paul 'wɪ 'pla -wle**

¹¹ Maan laabo “men 'nan, 'wɪnɔn nen
 an “sia -a vɪnan zɪe, -a -ci nen 'nan, Bali
 'e 'pe 'si Izrael 'nɔn -sru 'li “fo “le ve -
 a? -Cɛje, -njɛe “fo “dɪ. 'Pian -wee “trɔɛn
 “yuyu 'tandɪ -le “wean nen Bali 'lɛglɔn
 'pee -ji minnɔn 'si 'wɪ 'ji. Yaa dre zɪe 'nan
 -e Izrael 'nɔn 'o man -wee man budɪ -a
 'nan Bali 'e 'o 'sia min tɪglɪ 'a 'e 'le. ¹² -
 Kaa ye 'nan, Izrael 'nɔn 'le “trɔɛn “yuyu
 nen waa 'tan be, -yɛe “yi -dan dre 'trɛda
 'nɔn pɛɛnɔn le. Ɛn -wee 'sidɪ Bali man 'bɔ
 zɪe, e “yi -dan dre minnɔn nen o 'ka Zuif
 'nɔn 'a dɪe -wle. -Yee “wean tɔ nen Izrael
 'nɔn pɛɛnɔn -fɔa Zozi 'va be, “yi zɪe e -
 ciala “da min -tɔdɔ pɛɛnɔn 'le ve -a.

¹³ 'Ka pɛɛnɔn nen ka 'ka Zuif 'nɔn 'a
 dɪe, maan ve 'cɛe 'nan, Zozi 'an dre 'yee
 'pa 'siazan -a 'ka 'va zia. 'Wɪ zɪe yaan 'ci
 “nranman 'kpa tɪglɪ. ¹⁴ Kɔɔ -a -cin a 'an
 'ji 'nan, 'cee dɛɛdɪ min tɪglɪ 'a Bali 'le 'le
 “wean be, man budɪ -wɪamlan 'an “bɔɪ
 Zuif 'nɔn 'ji, -e 'o man -weeɛdɪ 'sia 'nan
 Bali 'e 'o 'sia min tɪglɪ 'a 'e 'le. 'Wɪ zɪe -
 yɛe -maan 'lɔɔ -e 'an -kɔla o “fli yaa 'sidɪ
 -a 'wɪ 'ji. ¹⁵ -Kaa -tɔa 'nan, tɔ nen Bali 'e
 'pe 'si Izrael 'nɔn -sru “be, -a -nan nen e -si
 'le 'sɔ en 'o 'vale 'trɛda min -tɔdɔ pɛɛnɔn
 'a o yei “sen 'e cin va. -Yee “wean tɔ nen
 Bali o -sean “nyian 'e 'va be, 'wɪ nen e -
 ciala “da “be e dra. 'Wɪ 'kpa, yi zɪe -a da
 be minnɔn nen o kaa be o wuanla -kanɔn
 'va.

¹⁶ E ya “le 'an 'wɪ -kɔɔn “man wɪ -tɔ vɪ
 'cɛe. -Te fe -tɔ a ɛn waa tɛde -nɔn Bali le
 be, fe zɪe -a pɛɛnɔn dra 'saun Bali 'le. -A
 -tɔwɪ “nen “nyian 'gɔ. Yiba “nen -a pou

a Bali -le ve -a be, te -a pɛɛnɔn dre Bali
 -le ve -a.

¹⁷ Izrael 'nɔn a “le yiba nen waa pɛ -mie
 cɛɛn “da “be -yee 'wɪ 'zɔ. Ɛn 'ka 'bɔ nen
 ka 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪe, 'cɛe cɪ “le 'nan plɔ
 -ji yiba “penun nen waa -tɔɔ yiba “penun
 zɪe o “pa 'ji be -wee 'wɪ 'zɔ. 'Be nen 'gɔe
 'cee 'pleble “sia yiba 'bɔ pou ji.

¹⁸ -Yee “wean te 'ka 'fli 'sia 'nan ka “yi
 “mlian yiba “penun nen ka ya o “pa 'ji be
 o da dɪ! -Te 'wɪ zɪe -a -cin nen 'ka 'ji be, e
 ya “le 'an vɪ 'cɛe 'nan, cɛe “cɛe cɪ 'ka 'tɔdɪ
 yiba “pou wɪ dɪ, 'pian -yɛe cɪ 'e 'tɔdɪ 'ka
 'wɪ. ¹⁹ Ɛn -a -mie dra be, kaa ve 'nan:
 «'Wɪ zɪe e ya 'wɪ 'kpa -a. 'Pian Bali yiba
 “penun zɪ o cɛɛn “da 'nan -e 'ku dre o “pa
 'ji 'nɔn 'a.» ²⁰ Maan ve 'cɛe 'nan, 'wɪ 'kpa
 nen kaa 'vɪ. 'Pian -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan,
 wa'a yi -teɛɛa Bali da dɪ, -yee “wean nen e
 o 'si 'nan. Ɛn 'cee yi -teradɪ Bali man nen
 ka dre o “pa 'ji 'nɔn 'a. -Yee “wean te 'ka
 'fli 'sia 'nan ka “yi “mlian o da dɪ, 'pian
 'ka “klan Bali lɔ! ²¹ Kɔɔ Zuif 'nɔn 'bɔ nen
 o cɪ Bali -le minnɔn wle tɪglɪ 'a be, Bali
 'ka o 'tɔle 'e “tun “dɪ. -Yee “wean -te kaa
 dre “le -wee 'wɪ 'zɔ be, ya'a 'ka 'tɔe 'e “tun
 “fo “dɪ.

²² 'Wɪ nen an “sia -a vɪnan 'gɔe -a da be,
 'ka Bali -le “yi “nanjen -tɔ! Ɛn 'ka -yee 'wɪ
 'tɔndɔn -nanjen -tɔ! Bali -a kɔɔn minnɔn
 nen o 'si -a -sru “be -wle 'nan 'yee 'wɪ a
 'tɔndɔn, ɛn e “yi dre 'cɛe. 'Ka 'fɔ -yee “yi
 zɪe -a -sru, -te be “cɛe dɪe, 'ka 'bɔ “nyian
 Bali “cee 'si wo -nan “le zɪ yaa dre yiba
 “pɛ tɛdenun le be -yee 'wɪ 'zɔ. ²³ Ɛn Izrael
 'nɔn 'bɔ 'le ve be, -te -wee “trɔɛn “yuyu
 zɪe o 'si -a 'tandɪ man ɛn o yi -teradɪ 'sia
 Zozi da be, Bali o -tɔa 'o “pa 'ji “nyian.
 Kɔɔ Bali a 'pleble -e 'e 'wɪ zɪe -a dre. ²⁴ -A
 -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, ka ya “le 'nan plɔ
 -ji yiba “penun nen Bali o cɛɛn ɛn e o tɔɔ
 'yee yiba 'kpa da be -wee 'wɪ 'zɔ. 'Pian -
 kaa -tɔa 'wein 'nan 'wɪ zɪe -njɛe wa'a dra
 dɪ. Ɛn Izrael 'nɔn 'bɔ nen -yee yiba 'kpa
 penun -a be, -te Bali o tɔɔ 'o “pa 'ji yiba
 'kpa da be, -a -nɔan da nen.

**Bali a “va 'nan 'yee “yi 'e dre
'treda minnun pēenōn 'le vε -a**

²⁵'An “bυ Zozinōn, 'wτ nen -a -ci a 'e
yōōdτ minnun man bε, an ya “vale “ka -ci
man. Kōō an 'ka “vale 'ka 'fli see “paa -e
'wτ 'pee -cin 'e 'kōn 'ka 'ji 'wτ zιε -a da dτ.
'Wτ zιε -nyren 'nan, Izrael 'nōn -mienun
a “trōen “yuyu 'tannan, 'nan 'o 'ka “vale
'o yi -tεala Zozι da dτ. E -fo zιε -trillii -e
tu nen 'leglōn 'pee -ji minnun pēenōn nen
Bali o laabu bε e o “sia 'wτ 'ji bε 'e bō.
²⁶“Bε -sru -e 'e Izrael 'nōn pēenōn 'si 'wτ
'ji “men. 'Wτ zιε e ya 'e 'cren -tεdτ Bali -
le 'fluba 'ji 'e 'cen. Kōō e ya 'e 'cren -tεdτ
'nan:

«Zeruzalem nen,

min 'sizan 'wτ 'ji -taa 'sile.

En -yεε -taa “trōen “yuyu 'tandτ 'sile Izrael
'nōn 'lō

-e 'o yi -tera -a 'bō da.

²⁷Bali “e 'nan,

an -taa 'kv yei “senlε 'e cin va.

An -taa -wee 'wτ 'wliδτ “fuile.»

²⁸Zozι Crizι -le 'wτ 'nōnnōn nen waa -
fōla 'o “trōen -sru “bε, -yee “wean nen o
dre Bali 'nanmannōn 'a. En e dre zιε 'nan
-e 'ka “nen “bli. 'Pian Bali -tō 'e wei da o
tranun le -le “wean bε, o -fo 'leglōn nen
Bali -a 'si “va “bε -a, en Bali o ye “yi.
²⁹Kōō -te Bali 'yee “yi “nōn min le bε,
ya'a “nyian -a sia “fo “dτ. En -te e min
laabu bε, ya'a “nyian 'e 'pε sia -a -sru “dτ.

³⁰'Ka 'bō 'labε, ka 'ka Zuif 'nōn 'a dτ, en
'e tεdε bε, te ka Bali wei -fōala 'ka “trōen
-sru. 'Pian 'bε nen 'gυε, Bali “yi dre 'cee
Zuif 'nōn 'bō nen o cτ Bali -le minnun -a
bε -wee Bali wei -fōladτ 'o “trōen -sru “le
“wean. ³¹An -kōlaman maan ve “nyian
'nan, Bali -le “yi “nen e dre 'cee vε -a bε -a
man nen Zuif 'nōn Bali wei -fōla 'o “trōen
-sru. E dre zιε 'nan -e Zuif 'nōn 'o -tō 'nan
Bali -le “yi “bε “wee 'si wo “nyian 'wτ 'ji.
³²Bali 'bō 'bε 'treda blamin -tūdτ pēenōn
'nōn “trōen “yuyu 'tandτ le. Yaa dre zιε

'nan -e 'o pēenōn 'o -tō 'nan Bali -le “yi
'saza 'bε -kōlaman 'o 'sidi -a 'wτ 'ji.

**Pōl Bali muo “fō 'wτ
nen Bali -a dre bε -a man**

³³'An 'ci “nranman.

Bali -le -dan nen e cτ -a bε

-a -kōōn “manve “ka “dτ.

En Bali -le 'wτ -tōdτ

'lee -yee ci “nrōndτ bε

-a 'leda “ka “dτ.

Min -tτ 'ka 'kōlaman

-e 'e 'wτ nen -a -cin cτ Bali 'ji bε -a -ci wτ
dτ.

En min -tτ 'ka 'kōlaman

-e 'e -yee 'wτ dredτ -ci man dτ.

³⁴'Wτ zιε e ya 'e 'cren -tεdτ

Bali -le 'fluba 'ji 'e 'cen.

Kōō e ya 'e 'cren -tεdτ 'nan:

«Min -tτ 'ka Minsan ci “nrōndτ tōa dτ.

En min -tτ 'ka 'kōlaman

-e 'e 'wτ 'pa “va -yre “dτ.

³⁵En min -tτ 'ka 'kōlaman

fe -tτ -nōndτ -a Bali le

'vaa -e Bali 'e man -pan wτ -yre “dτ.»

³⁶Kōō fe pēenōn “sia “va,

en -yεε -maan fe pēenōn a -nan,

en -yεε cτ fe pēenōn pou -a.

'Tō -dan 'e 'kōn Bali zιε

-yee vε -a 'li 'trillii.

Amen!

Zozinōn 'le 'ta wτ -pε -kōan 'kō?

12'An “bυ Zozinōn, kaa 'yτ 'nan Bali
-le min nyrinda nen yaa “sia bε e
ya -dan, -yee “wean an 'ka trυ “baa 'nan,
'ka 'fli -nōn Bali le “le 'sraga nen kaa 'bυ
-yre. 'Pian 'ka yie 'e 'fυ “man, en 'ka 'kōn
Bali -le vε -a “fō, en 'cee 'ta wτ -pε pēenōn
'e 'sō -yre. Bali bōdτ tγgt nen e cτ “le min
'e dre Bali le bε, -nyren zιε. ²'Wunun nen
minnun -a dra 'tre 'gυε -a da bε, te 'ka o
si dre dτ! 'Pian 'ka Bali 'tūt -e 'e 'cee 'wτ
'tōdτ pēenōn lila 'e -tre! -Te kaa dre zιε, -a
-nan nen 'wτ nen Bali cτ “va “bε, kaa -ci
maan, -e 'ka 'wτ nen e cτ “yi “bε -a -tō, -e

'ka 'wɪ nən e 'sɔ Bali lɛ bɛ -a -tɔ, -e 'ka 'wɪ nən e cɪ tɪɡlɪ bɛ -a -tɔ.

³Bali -le “yi “nən yaa drɛ 'mɛn bɛ, yaa -si -nɔan 'mɛn -e 'an vɪ 'ka -tɔdɔ pɛɛnɔn lɛ 'nan, tɛ 'ka 'fli 'sia -dandan 'ka cin man 'nan cɛɛ cɪ dɪ! 'Pian Bali -le “yinun nən yaa drɛ 'cɛɛ -tɔdɔ 'cɛɛ yi -teradɪ Zozi da man bɛ, -a -cin nən 'e 'kɔn 'ka 'ji -e 'ka 'ci “nɔn min nən ka drɛ -a bɛ -a da.

⁴-Kaa pɔ 'e drɛ -cɛɛ 'wɪ -kɔn “manvɛ -a. -Kaa -tɔa 'nan -a man mennun a “kaga, 'pian man mɛn -tɔ 'lɛɛ 'yɛɛ 'nyranman. ⁵-A -tɔwli “nən “nyian -cɛɛ vɛ -a. -Kaa ya “kaga, 'pian -cɛɛ -tɛdɪ 'e cin da 'bɛ cɪ Crizi pɔ -a. En -kaa -tɔa -kaa cin wlu -tɔdɔ.

⁶Bali “yi drɛ -kaa -tɔdɔ lɛ en min -tɔ 'lɛɛ 'yɛɛ vɛ. -Te min -tɔ -lɛ vɛ a Bali 'lɛwɛi vɪdɪ -a bɛ, 'e vɪ “lɛ zɪ 'yɛɛ yi -teradɪ Bali da -a -cin -tɔa “ji “bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ. ⁷En -te min -tɔ -lɛ vɛ a “nyian 'nyranman -tɔ 'padɪ -a -lɛɡlizɪ bɛ, 'e drɛ. En -te min -tɔ -lɛ vɛ a “nyian Bali -lɛ 'wɪ “paadɪ -a bɛ, 'e “paa. ⁸En -te min -tɔ -lɛ vɛ a “nyian Zozinɔn “kɔɛ “tɔdɪ -a o da bɛ, 'e drɛ. En -te min -tɔ -lɛ vɛ a “nyian fɛ -tɔ -nɔndɪ -a minnun lɛ bɛ, 'e drɛ 'e 'ci 'fɪdaa 'a. En -te min -tɔ -lɛ vɛ a yɛɛ -tɔdɪ -a -lɛɡlizɪ 'nɔn 'va bɛ, 'e drɛ 'e 'ta 'lɛ “kɔɛ “a. En -te min -tɔ -lɛ vɛ a “nyian min nyirinda 'sidɪ -a bɛ, 'e drɛ 'ci “nrandɪ -a.

Bali lei 'saun nən 'e 'ka 'pla!

⁹'Ka min yɪ “yi 'ka 'ci 'fɪdaa 'a! -Yɛɛ “wean 'wɪ nən e cɪ “yi “bɛ, ka yɪ “yi, en 'wɪ nən e cɪ -wɪdɪ “bɛ, tɛ 'cɛɛ yɪ “yi “dɪ. ¹⁰'Ka cin yɪdɪ “yi 'ka Zozinɔn yɛɛ “bɛ, 'ka drɛ “lɛ min 'lɛɛ 'e “bɔɪ -lɛ vɛ zɔ! En 'ka yɛɛ 'e 'nan 'ka cin man 'kpa tɪɡlɪ! ¹¹'Ka Minsan -lɛ 'nyranman 'pa 'ka 'ta lɛ “kɔɛ “a! Tɛ 'ka kɔan wɔ “fo “dɪ! ¹²Fɛ nən 'ka 'bli cɪ -yrɛ “bɛ -yɛɛ “wean 'ka 'ci 'e 'fɔ 'e “nrandɪ! En 'wɪ 'tɔndɔn pɛɛnɔn nən e bɔa 'ka man bɛ, 'ka 'pɛ -tɔ 'ka -pɔan “da! En tɛ 'ka “kɔɛ 'e 'nyan Bali trɔ 'badɪ -a dɪ! ¹³'Ka “bɔɪ Zozinɔn nən fɛ -tɔ 'wɪ -a o man bɛ,

'ka 'pa o va! En minnun nən o bɔala 'ka 'va bɛ, 'ka o 'kun 'ka 'pɛ “fli “a!

¹⁴Minnun nən o 'tɛ “paa 'ka da bɛ, 'ka 'fɛa vɪ o man! Tɛ 'ka wɛi 'pla o man dɪ, 'pian 'ka 'fɛa vɪ o man! ¹⁵-Te minnun cɪ a “nranan bɛ, 'ka 'ci 'e “nran waa 'e cin va! En -te minnun a -wɔnɔn bɛ, 'ka 'wɔɔ waa 'e cin va! ¹⁶'Ka 'ci -pɔan 'e 'kɔn -tɔwli! Tɛ 'ka -wɛɛ 'nan 'ka -dandan “taan 'ka cin man dɪ! 'Pian minnun nən blamin yɛɛ 'ka 'naan o man dɛɛ, 'o 'kɔn 'ka beenun -a! Tɛ 'ka 'fli 'sia 'ka cin man 'wɪ 'tɔnɔn 'a dɪ!

¹⁷Tɛ 'ka 'wɪ 'wɪdɪ 'lɛɛɪ -tɔ min lɛ 'wɪ 'wɪdɪ “a dɪ! 'Wɪ nən e cɪ “yi “bɛ, -a 'bɔ nən 'ka -wɛɛ 'nan 'ka dra min -tɔdɔ pɛɛnɔn lɛ! ¹⁸'Ka man -wɛɛ 'kpa tɪɡlɪ 'nan, 'ka yɛɛ 'e 'kɔn 'e 'sendɪ 'e cin va 'ka 'vale min -tɔdɔ pɛɛnɔn 'a! ¹⁹'An beenun, tɛ 'ka -wɛɛ 'nan 'ka 'fli 'ta 'kuli -taan 'ka 'bɔ 'a dɪ. 'Pian 'ka Bali -lɛ nyran -blɪdɪ 'tɔɪ -e 'e 'wɪ zɪɛ -a drɛ. Kɔɔ e ya 'e 'cɛn -tɛdɪ Bali -lɛ 'fluba 'ji 'nan:

«Bali “e 'nan, mɛɛn 'ka 'ta 'kuli -taan, en mɛɛn 'wɪ 'lɛɛɪ -tɔa “min lɛ, 'wɪ nən yaa drɛ bɛ -a man.»

-Yɛɛ “wean tɛ 'ka 'fli 'ta 'kuli -tan 'ka 'bɔ 'a dɪ. ²⁰'Pian 'ka drɛ “lɛ zɪ e cɪ 'e 'cɛn -tɛdɪ Bali -lɛ 'fluba 'ji bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ. Kɔɔ e ya 'e 'cɛn -tɛdɪ 'nan:

«-Tɛ dra 'i 'nanmanzan -tɛa “bɛ, 'i fɛ -nɔn -yrɛ 'e -blɪ!

En -te 'yi dra -a -tɛa “bɛ,

'i 'yi 'nɔn -yrɛ 'e mlin!

-Tɛ i ya 'wɪ zɪɛ -a dɛnɔn -yrɛ “bɛ,

'yra -a -tɛa 'e -ciala “da.»

²¹Maan vɛ 'yɛɛ 'nan, tɛ 'i 'fli 'tɔɪ -e 'wɪ 'wɪdɪ 'e 'i 'klɪ dɪ, 'pian 'i 'wɪ 'wɪdɪ 'klɪ 'wɪ “yi “dɛdɪ -a.

Zozinɔn yɛɛ “naan minnun tanɔn man

13 Min -tɔdɔ pɛɛnɔn nən 'trɛda bɛ, 'o 'ta wɔla 'wɪ nən minnun tanɔn 'a vɛ bɛ -a da! Kɔɔ minnun tanɔn pɛɛnɔn bɛ, Bali 'bɛ o -tɔ. ²-Yɛɛ “wean min nən e o wɛi fuɪla 'nan bɛ, tɛ Bali va nən e cɪ yɛɛ

'ple 'tannan. Minnun nen o 'wɪ zɪe -a dra be, Bali 'wɪ "nen -kɔɔnman -wɪe.

³-Te min 'wɪ "yi "dra be, "klan 'ka 'kɔan "ji minnun tanɔn 'va zia dɪ. 'Pian -te e 'wɪ 'wɪdɪ "dra be, -a -nɔan da nen -e 'e "klan -wɪ. -Yee "wean -te ka ya "va 'nan 'ka yei 'e 'fʊ -trɔɔ 'ka 'vale minnun tanɔn 'a be, 'ka 'wɪ "yi "dre! -Te ka ya 'wɪ zɪe -a drenan be, o 'ka 'tɔ "yi "ve. ⁴Fɛ nen maan ve zɪe -yɛɛ cɪ 'nan, minnun tanɔn be, Bali o 'pla 'nan -e 'o 'ka "koe "tɔ 'ka da 'nan -e 'ka 'wɪ "yi "dre. 'Pian -te 'ka 'wɪ 'wɪdɪ "dra be, 'ka "klan -wɪ! Kɔɔ -weɛ 'wɪ "nen -kɔɔnman min lɛ. 'Wɪ 'kpa, Bali -a -si -nɔn -wɪe 'nan 'o 'wɪ "nen -kɔɔn 'wɪ 'wɪdɪ "drenɔn lɛ. ⁵-Yee "wean maan ve 'cɛɛ 'nan -a -nɔan da nen -e min 'e 'ta wɪla o wei da. E 'ka 'nan 'cee "klandɪ Bali -le nyran -blɪdɪ lɔ 'saza man nen 'ka dre dɪ. 'Pian 'ka dre "tɔgɔ 'ka 'wulo -ji "nrɔndɪ 'e tin -te 'ka da.

⁶'Wɪ zɪe -a bɔdɪ 'ka man -le "wean be, 'ka 'sukɔle -pan wɪ -wɪe! Kɔɔ -te minnun tanɔn a -a -wɛɛnan 'nan, 'fla 'e 'fʊ -trɔɔ be, Bali -le 'nyranman nen waa "paa. ⁷Fɛ pɛɛnɔn nen 'ka da fien -a be, 'ka 'nɔn minnun lɛ. -A -mie nen "le 'sukɔle -pan wɪdɪ -zʊ, 'ka 'pan wɪ. En -a -mie nen "le 'cee fenun man -pan wɪdɪ -zʊ, 'ka -pan wɪ. En -a -mie nen "le yie 'nandɪ min man -zʊ, 'ka yie 'e 'nan min man. En -a -mie nen "le min bɔdɪ -zʊ, 'ka min bɔ.

'Ka bɔezan yɪ "yi!

⁸Te min -tʊ -le fien 'e 'kɔn 'ka da "fo "dɪ! 'Pian fɛ nen 'e 'kɔn 'ka da "le fien -le 'wɪ 'zʊ be, -yɛɛ cɪ 'ka cin yɪdɪ "yi "a. Kɔɔ min nen 'e bɔezan ye "yi "be, te 'wɪ nen Bali -le -pei -a 'vɪ be, -a da nen e cɪ 'ta wɪlanan. ⁹Bali -le -pei -a 'vɪ 'nan: «Te blamin 'e min nan -wɛɛdɪ, en te 'e min -sran -wɛɛdɪ! En te blamin 'e dre min -tezan -a dɪ! En te blamin 'e crin wɪ dɪ! En te blamin 'bli 'e bʊ fɛ nen e 'ka -yee vɛ -a dɪe -a man dɪ!»

'Pian -pei -tɔ wɪ -tʊdʊ pɛɛnɔn zɪe -a -wulo a -tʊwɪ. -Nyren 'nan:

«Blamin 'e bɔezan -tʊ yɪ "yi "le 'e 'bɔ 'le 'wɪ 'zʊ!»

¹⁰Kɔɔ -te min 'e bɔezan ye "yi "be, ya'a 'wɪ 'wɪdɪ 'dra -yɛɛ "dɪ. -Yee "wean min nen 'e bɔezan ye "yi "be, te 'wɪ nen Bali -le -pei -a 'vɪ be, -a da nen e cɪ 'ta wɪlanan.

¹¹'Ka dre zɪe kɔɔ tʊ nen -kaa cɪ -ji 'gʊe kaa -tɔa. Tʊ 'bɔ -e 'ka 'wɪlan yɪ fla. Tʊ nen ka yɪ -tera Crizi da 'e tɛde be, te 'ka 'sidɪ 'wɪ 'ji 'a tian 'kɔɔbli. 'Pian 'be nen 'gʊe e 'bɔ 'kogo. ¹²-Pei 'tandɪ -sru trʊ, en tʊ a -tanan 'cɛndɪ -a. -Yee "wean -kaa 'pɛ 'e 'si 'wɪ 'wɪdɪ 'tɔ 'tʊdʊ pɛɛnɔn -sru. Klun -le 'wɪnʊn 'be. 'Pian -cee vɛ be, -kuli -tan fenun nen 'te 'san -le vɛ -a be, -nyren 'e 'kɔn -kaa 'lɔ. ¹³-Cee 'ta wɪ -pɛ 'e 'kɔn tɪgɪ, en 'e 'kɔn 'wein minnun pɛɛnɔn 'le vɛ -a, -e o yie 'e 'nan -kaa man. Te -kaa fɛ -bli 'e 'ciɪla "da "dɪ! En te -kaa wen mlin 'e 'ciɪla "da "dɪ! Te -kaa nyin lɪ -sru te -kaa nan "cɛɛ dɪ! En te -kaa nyin -kɔnnɛn -sru te -kaa sran "cɛɛ dɪ! Te 'ka dre lɪ -wɛɛnɔn 'a dɪ, en te 'ka dre -kɔnnɛn -wɛɛnɔn 'a dɪ! Te -kaa 'wɪ 'bli dɪ, en te -kaa man bʊ dɪ! ¹⁴'Ta wɪ -pɛ -trɛ nen Minsan Zozi Crizi -a -nɔn 'cɛɛ be, -a 'bɔ nen 'ka 'sia! Te 'ka 'fli 'tʊ "nyian -e 'ka 'ta wɪla 'ka 'bɔ 'ci 'sɔ wɪnʊn -wɪdɪ -sru "dɪ!

Te 'ka tin -te 'ka "bʊ Zozizan 'tʊ da -blɪfɛ man dɪ!

14 'Ka "bʊ Zozinɔn nen o fɛ -mie -blɪdɪ ye 'wɪ 'wɪdɪ "dredɪ -a be, te 'ka o dre 'ka 'pɛla koda dɪ! En 'wɪ nen -a -cin cɪ 'ka -mie ji 'lee 'wɪ nen -a -cin -wee 'ji be, te 'e dre 'wɪ 'bli wɪ -a dɪ. ²-A -cin a min -mie ji 'nan, Bali -a -si -nɔn -e min 'e fɛ pɛɛnɔn 'bli. 'Pian min -mie -wi -blɪdɪ ye 'wɪ 'wɪdɪ "dredɪ -a. ³Min nen e fɛ pɛɛnɔn 'ble be, te 'e min nen e fɛ -mie -blɪdɪ ye 'wɪ 'wɪdɪ "dredɪ -a be -a dre 'e 'pɛla koda "fo "dɪ! En "nyian be, min nen e fɛ -mie -blɪdɪ ye 'wɪ 'wɪdɪ "dredɪ -a be, te 'e tin -te min nen e fɛ pɛɛnɔn 'ble be -a da "fo

“dɪ! Kɔɔ Bali -a dre 'yee min -a. ⁴-Tɪ nen 'i 'bɔ “le “a, en 'i tin -tea “min pee 'suzan da? -A 'wɪ a -a 'bɔ 'lee 'e 'tazan yei. -Yee ve 'nan, e ya -si tɪɟɪ da, -te 'be “cɛɛ dɪ e 'si -si tɪɟɪ da. Maan ve 'yie 'nan 'pleble a Minsan Bali lɔ -e min zɪɛ 'e vɪle 'e 'si -si tɪɟɪ da dɪ.

⁵Zozinɔn -mienun -a ve 'nan, yi -wɪɪdɪ 'be cɪ 'gʊ, en yi “yi 'be cɪ 'gʊ. En o -mienun -a ve 'nan, yi pɛɛnɔn a -tɔwli. Maan ve 'ka 'tɔdʊ pɛɛnɔn le 'nan, zɪ min -tʊ -wulo -ji “nrɔndɪ tin -tea “da, -te 'be “cɛɛ dɪ ya'a tin tea “da “dɛ, -a da wɪ nen 'e dre. ⁶-Te min a yi -mie 'sinan “va “be, Minsan 'tɔ dɛdɪ -dan -le “wean nen yaa dra. En -te min -mie fe pɛɛnɔn 'ble be, Minsan 'tɔ dɛdɪ -dan -le “wean nen yaa dra. Kɔɔ e Bali muo -fɔa fe pɛɛnɔn nen yaa -ble be -a da. En “nyian be, min nen e fe -mie -blɪdɪ ye 'wɪ 'wɪɪdɪ “dɛdɪ -a be, Minsan 'tɔ dɛdɪ -dan -le “wean nen yaa dra. En -a 'bɔ “nyian “e Bali muo -fɔa fe nen yaa -ble be -a da.

⁷Min -tʊ 'ka 'treda te -a tazan “ka “dɪ. En min -tʊ 'ka 'kaa te -a tazan “ka “dɪ. ⁸Kɔɔ -kaa Zozinɔn be, -kaa ya 'treda Minsan -le ve -a. En -te -kaa “ta -kaa “be, -kaa -kaa Minsan -le ve -a. -Te -kaa yie a “man oo, en -te -kaa ka oo, -kaa ya Minsan -le ve -a. ⁹Wɪ zɪɛ -yee “wean nen Crizi -ka en e wluan -kanɔn 'va, 'nan -e 'e dre minnun pɛɛnɔn 'san -a. -Te min yie a “man oo, -yee cɪ -a san -a, en -te min -ka oo, -yee cɪ -a san -a.

¹⁰-Yee “wean -a -si 'ka min -tʊ -lɔ -e 'e tin -te 'e “bʊ Zozizan da dɪ. En -a -si 'ka min -tʊ -lɔ -e 'e 'e “bʊ Zozizan dre 'e 'pela koda dɪ. Maan ve 'cɛɛ 'nan, Bali 'be -taa -kaa -tʊdʊ pɛɛnɔn 'le tin 'bale. ¹¹Kɔɔ e ya 'e 'cren -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Minsan “e 'nan,
an ya 'an 'tɔdɪ “da 'nan,
'treda blamin -tʊdʊ pɛɛnɔn -taa 'o “po -
sɔɔnlea 'an 'wlu.
En o -tʊdʊ pɛɛnɔn -taa
-a vɪle 'nan

'tɔ -dan a 'an 'bɔ Bali -le ve -a.»

¹²Wɪ zɪɛ -yee -kɔɔnman 'nan, -kaa -tʊdʊ pɛɛnɔn -taa 'wɪnun nen -kaa dre be, -a -sru “vɪle Bali le.

Te -kaa dre -e -kaa “bʊ Zozizan 'e 'si -si tɪɟɪ da dɪ!

¹³Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -yee “wean be, tin -tɛdɪ -kaa cin da be, -cɛɛ 'le 'tɔ! 'Pian 'ka -weɛ 'nan, te 'ka 'wɪ 'tʊ dre -e 'e 'ka “bʊ Zozizan 'tʊ 'si -si tɪɟɪ da dɪ! ¹⁴An yi -tɛala “da 'kpa tɪɟɪ 'nan, fe -tʊ 'ka min “tri 'tɔa Bali 'le dɪ. Minsan Zozi -a 'si -nɔn 'men -e 'an 'wɪ zɪɛ -a vɪ. 'Pian -te -a -cin a min -tʊ 'ji 'nan, fe -tʊ 'e “tri -tɔa Bali 'le be, 'wɪ 'kpa fe zɪɛ yaa “tri -tɔa Bali 'le.

¹⁵-Yee “wean maan ve 'cɛɛ 'nan, -te fe nen yia -ble be, yei “bʊ Zozizan 'tʊ ci baaman -ji be, te i 'ka 'ta wɪlanan yɪdɪ “yi “da dɪ. 'I dre “yi -e fe nen yia -ble be 'e vɪle 'yei “bʊ Zozizan 'tʊ 'si -si tɪɟɪ da dɪ. Kɔɔ Zozi Crizi -ka 'nan -e Bali 'e -yee 'si wɪ “nyian 'wɪ 'ji. ¹⁶'Ka dre “yi, -blɪfenun nen Bali -a -si -nɔn 'cɛɛ 'nan 'ka -blɪ be, te 'ka dre -e minnun 'o 'wɪ 'ka man -wɪɪdɪ “dɪ! ¹⁷Fe nen maan ve zɪɛ -yee cɪ 'nan, -te Bali a mingɔnɔn -blɪnan min da be, fenun nen min -a -ble be, 'lee fenun nen min -a -mlɪan “be, o ya 'wɪ “tun “a. 'Pian fe nen e cɪ 'wɪ -dan a be, -nyren 'nan, Bali 'e min 'sia 'e 'le min tɪɟɪ 'a. En Bali lei 'saun 'e 'fɔdɪ -trɔɔ -nɔn min le, en 'e ci “nrɔndɪ -nɔn min le. ¹⁸Maan ve 'cɛɛ 'nan, min nen yaa -weɛman 'nan, 'e Crizi “sua -pɛ zɪɛ -a man be, -yee 'sɔ Bali le, en min zɪɛ -a 'tɔ “yi -kɔɔn “minnun 'le.

¹⁹-Yee “wean 'wɪ nen e -kaa yei -sean 'e cin va be, -a 'bɔ nen -kaa -weɛ! En 'wɪ nen e -kaa “bʊ Zozinɔn “koe -tɔa 'o da 'ta wɔdɪ -a Zozi -sru “be, -a 'bɔ nen -kaa -weɛ! ²⁰-Blɪfe -le “wean be, 'nyranman nen Bali -a 'pa be, te 'ka sre dɪ! Maan ve 'cɛɛ 'nan, -a tɪɟɪ da be, fe -tʊ 'ka min “tri 'tɔa Bali 'le “fo “dɪ. 'Pian -blɪfe nen min -a -ble -e -yee “wean -a “bʊ Zozizan 'tʊ 'e 'si Zozi -sru “be e 'ka 'wɪ “yi “a dɪ. ²¹Wɪ

nen e cī “yi “bē, -nyren 'nan, te min 'e 'wi -bli, en te min 'e 'wen mlin -e 'e -maan -a “bui Zozizan 'tu 'e 'si Zozi -sru “dī! En te min 'e 'wi 'tu drē -e 'e -maan -a “bui Zozizan 'tu 'e 'si Zozi -sru “dī!

²²Wī nen -a -cin cī 'i 'ji 'wunun zīe -a da bē, i 'tū 'i 'saza 'le vē -a Bali 'lē. Te 'i -wēe 'nan 'i “bui Zozizan 'tu 'e drē “le 'yie 'wi 'zū dī! Min nen ya'a 'wi 'tu drēle -e -yee -wulo -ji “nrōndī 'e tin -te -a 'bō 'fli da dīe, Bali -le -fēa a -a san man. ²³Pian min nen e -blīfē -tu -ble te 'e 'ci -fōōman “da bē, Bali tin -tēa -a san da. Kōō ya'a 'ta wulēa 'wī nen -yee yi -teradī Zozi da -a -si -nōan -yre “bē -a da dī. 'Wī oo 'wī nen min -a dra te ya'a 'sia min -le yi -teradī Zozi da va dīe, e ya 'wī 'wīdī “drēdī -a.

**-Kaa -wēe 'nan -kaa
drē Zozi si drēnōn 'a**

15 -Kaa nen -kaa -tōa 'nan, fē -tu 'ka min “tri 'tōa Bali 'le “fo “dīe, -kaa “bui Zozinōn nen wa'a 'wī zīe -a tōa “le -cee 'wī 'zū dīe, o -nan wī 'e 'kōn -kaa man. Te -kaa -wēe 'nan 'wī nen e 'sō -cee bē -a da nen -kaa 'ta wulā dī! ²Pian 'wī nen e “sōa -kaa “bui Zozizan lē, en yaa “koe -tōa 'e da 'ta wōdī -a Zozi -sru “bē, -a 'bō nen -kaa -wēe!

³Fē -le “wean nen an 'wī zīe -a 'vī bē, -yee cī 'nan Crizi 'ka -a -wēe 'nan 'wī nen e 'sō 'e 'bō lē bē, -nyren 'e dra dī. 'Pian 'wī nen 'e 'cēn -tēdī Bali -le 'fluba 'ji bē, -a ta wī 'bē 'bō “man. Kōō e ya 'e 'cēn -tēdī 'nan:

«'Srōn pēēnōn nen minnun -a wo 'i 'bō Bali lē bē, 'an lē nen waa 'wō.»

⁴Wī pēēnōn nen 'e 'cēn -tēdī Bali -le 'fluba 'ji bē, minnun -a cēn -tē 'nan -e 'e 'wī “paa -kaa 'ji. Bali wei zīe e -pōan 'sōdī “paaman -kaa 'ji, en e -kaa “koe -tōa -kaa da, 'nan -e -kaa 'bli 'e 'fū Bali lē.

⁵Bali nen e -pōan 'sōdī -nōan “min lē bē, en e min “koe -tōa 'e da bē, maan trū “baa 'nan, 'e -pōan -tōwli “nōn 'cēe. 'E drē

zīe -e 'ka drē Zozi Crizi si drēnōn 'a. ⁶-A -nan nen -pōan -tōwli “a 'lee wei -tōwli “a bē, ka -taa Bali nen -kaa san Zozi Crizi “tū “a bē, -a 'tō drēle -dan.

⁷-Yee “wean te 'ka cin drē 'ka 'pela kōdā dī! 'Pian 'ka cin 'kun 'ka 'pē “fli “a, “le Crizi 'ka 'kun bē -yee 'wī 'zū. -Te ka ya 'wī zīe -a drēnan bē, Bali 'tō dra -dan. ⁸Maan -cin -tōa 'ka 'ji 'nan, Crizi -ta 'trēda, en e Izraēl 'nōn 'su. Yaa drē zīe 'nan -e minnun 'o -tō 'nan, -te Bali 'wī 'tu 'vī bē e 'ta wulā “da. 'Wunun nen Bali 'bō 'tō “da 'kū tranun lē bē, Crizi -ta -a 'lē sōōle. ⁹En e -ta 'nan, -e minnun nen o 'ka Zuif 'nōn 'a dīe, 'o Bali 'tō -dan vī -yee o nyrinda 'sidī man. 'Wī 'bō zīe e ya 'e 'cēn -tēdī 'e 'cēn Bali -le 'fluba 'ji. Kōō e ya 'e 'cēn -tēdī 'nan:

«'Wī nen yia drē bē -yee “wean mēin 'tō vē 'lēglōn 'tōdū pēēnōn 'ji, en mēin 'tō -fōa “drē “a.»

¹⁰En e ya 'e 'cēn -tēdī “nyian 'nan: «Kaa nen ka 'ka Zuif 'nōn 'a dīe, 'ka 'ci 'e “nran 'ka 'vale Bali -le minnun -a.»

¹¹En e ya 'e 'cēn -tēdī “nyian 'nan: «Kaa nen ka 'ka Zuif 'nōn 'a dīe, 'ka pēēnōn 'ka Bali 'tō drē -dan. En 'ka Bali 'tō bō “drē “a!»

¹²En Bali 'lewei vīzan Ezai nen 'li bē, “e 'vī “nyian 'nan:

«Jese kluda min -tu -taa “tale. -Yēe -taa “mingōnnen -blūle minnun nen o 'ka Zuif 'nōn 'a dīe o da. En o 'bli -taa “fūle -yre.»

¹³Bali nen 'ka 'bli a -yre 'nan e -kaa “sia 'wī 'ji bē, maan trū “baa 'nan, 'e cī “nrōndī 'lee -fōdī -trōō -nōn 'cēe 'cee yi -teradī Zozi da -ji. Bali 'e 'wī zīe -a drē, -e -yee lei 'saun 'le 'plēblē 'e 'ka 'bli 'fū -yre 'kpa tīglī.

Pōl 'yee 'ta wōdī 'wunun 'vī

¹⁴An “bui Zozinōn, maan -tōa 'nan, ka 'wī “yi “dra 'ka cin lē “fo. En 'wī nen e

ci “le 'ka -tō be, kaa -tōa 'e 'ciula “da. En “nyian be, maan -tōa 'nan 'ka 'pē “sōa 'wū 'padt -a “va 'ka cin le. ¹⁵Pian 'winun nen kaa -tōa 'va be -a -cin -tōdt 'ka 'ji 'le “wean nen an 'fluba 'gūe -a cren -te 'cēe. Ma'an 'wū 'tū yōōle 'ka man “fo “dt. Kōō Bali -a -peba 'wū 'an 'lō, ¹⁶'nan 'an dre Zozi Crizi -le 'pasiazan -a minnun nen o 'ka Zuif 'nōn 'a dte o va. An ya “le Bali -panzan -le 'wū 'zū Bali -le 'wū 'nōnōn vīdt -a minnun zīe -wle. Maan dra zīe 'nan -e minnun 'bō nen o 'ka Zuif 'nōn 'a dte, 'o 'kōn “le 'nan 'sraga bōve nen e “sōa Bali le be -yee 'wū 'zū. O “sōa Bali le, kōō Bali lei 'saun 'bō 'be o dra Bali -le vē -a “fo.

¹⁷'Wū pēenōn nen Zozi Crizi ciula 'an 'va en yaa dre zīe, -yēe ci 'men ci “nran wū -dan a Bali 'le. ¹⁸Kōō an 'ka “vale 'an 'wū 'tū vē, -te e 'ka 'wū nen Zozi Crizi ciula 'an 'va en yaa dre be -a dt. E ciula 'an 'va, en minnun nen o 'ka Zuif 'nōn 'a dte, o -sōōnladt 'sia Bali -sru. E ciula 'an 'lewei 'va, en yaa dre. E ciula 'an dre winun va, en yaa dre. ¹⁹Yaa dre 'lēbo “fō winun dredt -a, en yaa dre Bali lei 'saun 'le 'pleble 'a. -Yee “wean an kōla Zozi Crizi -le 'wū 'nōnōn fuiladt -a “man 'leglōn “kaga “ji. Maan 'sia Zeruzalem, -trilii en e 'bō 'leglōn nen waa laabo Iliri be -a -ji. ²⁰'Pian maan wēe 'nan, 'an Zozi Crizi -le 'wū 'nōnōn vē fenan nen wa'a Zozi 'le 'wū manle tian “fo “dte, -a -nan. Maan dre zīe 'nan -e 'an vīle 'an dre 'kōn 'tōzan -a 'kōn 'pū nen min pee -a -fō 'trē 'ji 'va be -a da dt. ²¹'Wū nen 'e 'cren -tedt Bali -le 'fluba 'ji 'e 'cēn be, -a da wū nen maan dre. Kōō e ya 'e 'cren -tedt 'nan:

«Minnun nen

wa'a -yee 'wū vīle -wle “dte,

o -taa -a -tōle.

'Wū 'kpa minnun nen

wa'a tian -yee 'wū manle dte,

o -taa -a manle.»

²²'Wū zīe -a dredt -le “wean nen ma'an tian 'an 'wulo da yīle -e 'an 'lū 'ka 'va dt. ²³'Pian 'be nen 'gūe, 'men 'nyranman

-nyan 'leglōnnun zīe -a -ji. -Yee “wean an -kōlaman 'lūdt -a “men 'ka 'va, kōō -a -nan le “kaga 'bō te -a -cin a 'an 'ji 'nan 'an 'lō 'ka 'va. ²⁴An ya “vale 'an dra tū nen an -ko Espanyen be -a man. -A -cin a 'an 'ji 'nan “mēen vūan 'an 'kō be, 'an 'ciula 'ka 'va. An ya “vale -kaa tū -mie dre 'e cin va -e 'an 'ci 'e “nran. “Be -sru “mēen vūan 'an 'kō be, cēe -tōa 'an 'wū 'men -kūdt -ji.

²⁵'Pian 'bē 'bō nen 'gūe, an “ta -ko “yi “drele Bali -le minnun nen Zeruzalem be -wle. ²⁶Fē -le “wean an “ta -ko -nan nun be, Zozinōn nen Masedōa 'leglōn 'ji be 'lee Akai 'leglōn 'ji be, o “lala 'bō 'e cin man 'nan -e 'o “yi “dre 'yale -tēnōn nen Zeruzalem -leglizi -ji be -wle. ²⁷O 'wū zīe -a dre 'o 'bō 'ci 'sō 'a. 'Pian -a tūgt da be, fien nen o ci -a bōlanan. Fē -le “wean nen an 'wū zīe -a 'vī be, -yēe ci 'nan, Zozinōn nen o 'ka Zuif 'nōn 'a dte, -a -nōan da nen -e 'o 'pa Zuif 'nōn nen o dre Zozinōn 'a be o va. Kōō Bali -le “yi “nen yaa dre Zuif 'nōn zīe -wle “be, wa'a 'tūle 'o 'saza -le vē -a dt, 'pian o minnun nen o 'ka Zuif 'nōn 'a dte -wee “nōn. ²⁸-Te an cēen 'wū zīe -a dredt man, en fenun nen kō 'an -nōn -wle “be, maan -nōn be, te an “ta -ko Espanyen. An -ciala 'ka 'va -e 'an 'kū. ²⁹Maan -tōa 'nan, -te an 'bōla 'ka 'va nun be, Zozi Crizi -fea ve -kaa man 'e -ciala “da.

³⁰'An “bū Zozinōn, Zozi Crizi 'be ci -kaa san -a -le “wean, en Bali lei 'saun -kaa ye “yi “le “wean be, an toba -fōa 'cēe 'nan, 'ka 'pa 'an 'va Bali trū 'badt -a 'men 'wū man. ³¹'Ka Bali trū 'ba 'nan, Zuif 'nōn nen Zude 'leglōn 'ji en wa'a yi teala Zozi Crizi da dte, te 'waan 'man yī dt. En 'ka Bali trū 'ba “nyian 'nan, “yi “nen waa -nōn 'men 'nan 'an 'kū -a Zeruzalem Zozinōn le be, 'o 'kūn 'o 'pē “fli “a. ³²'Ka dre zīe 'nan, -te an cēen 'wū pēenōn zīe -a dredt man, en e ya Bali 'bō ci 'sō 'a be, -e 'an -kōla 'lūdt -a 'ka 'va ci “nrandt -a. -A -nan nen -kaa “flian 'e cin da fōōnōn.

³³Bali nen e -fūdt -trōō -nōan “min le be, 'e 'kōn 'ka pēenōn 'va. Amen!

Pɔl Zozinɔn tɔ 'bu

16 An ya “vale 'ka -tɔ 'nan, -kaa “blu Zozizan Foebe bɛ, e ya lumɔn 'kpa -tu -a. En e 'nyranman -tu “paa -leglizi nen Cencre bɛ -a -ji. ²Maan ve 'cɛɛ 'nan, 'ka 'kun 'ka 'pɛ “fli “a 'cɛɛ -leglizi -ji “le zi e ci “le Bali -le minnun 'o drɛ bɛ -yee 'wɪ 'zv. Fe oo fe nen -a 'wɪ ci “man “bɛ, 'ka 'pa “va “a. Kɔɔ 'wɪ zɪɛ “e drɛ min “kaga “lɛ, en yaa drɛ “nyian 'an 'bɔ “le “lɛ.

³Priskil 'lee 'e 'sran Akila nen ku Zozi Crizi -le 'nyranman “paa waa bɛ, an 'o tɔ bo.

⁴Tu nen o ya 'an 'wulo kɔɔnan bɛ, e -fɔ “wennɔn 'e 'o 'bɔ 'wulo nen 'e 'ku -ji. An o muo -fɔa 'wɪ nen waa drɛ zɪɛ -a man. 'Pian e 'ka “le 'an 'saza nen 'an o muo “fɔ “dɪ. Zozinɔn pɛɛnɔn nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ, 'o 'o muo “fɔ 'wɪ zɪɛ -a man “nyian.

⁵Zozinɔn nen 'o cin ye -wee 'kuin bɛ, an o tɔ bo.

'An bee Epanet bɛ, maan 'tɔ bo. -Yɛɛ ci min tɛdɛ nen e -fɔ Zozi 'va Azi 'lɛglɔn 'ji bɛ -a.

⁶Mari nen -a “koe “nyan 'ka man “kaga “bɛ, maan 'tɔ bo.

⁷'An “bu Zuif 'nɔn nen Andrɔniku 'lee Yunia -a bɛ, an o tɔ bo. 'Kɔɛ yra 'yɪ waa -pɔ 'kuin. -Wee -fɔ Zozi 'va 'an 'lɔ 'e 'flin, en Zozi 'le 'pasianɔn yei “bɛ o tɔ “yɪ “a minnun 'le.

⁸Apliatu nen e drɛ 'an bee -a -kaa san Zozi 'le “wean bɛ, maan 'tɔ bo.

⁹Urban nen ku Zozi Crizi -le 'nyranman “paa waa bɛ, maan 'tɔ bo o “vale 'an bee Staki -a.

¹⁰Apeles nen e 'yee yi -tɛradɪ Zozi Crizi da -ci kɔɔn bɛ, maan 'tɔ bo.

En “nyian bɛ, an Aristobul -le “kɔnnɛn 'nɔn pɛɛnɔn 'tɔ bo.

¹¹'An “bu Zuif min nen Erodion -a bɛ, maan 'tɔ bo.

En Narsis -le “kɔnnɛn 'nɔn nen o ya Zozi 'va bɛ, an o tɔ bo.

¹²En an Trifin 'lee Trifos 'tɔ bo. Lumɔn “fli zɪɛ o 'nyranman “paa 'kpa tɪgl Minsan -le vɛ -a.

En “nyian bɛ, 'an bee lumɔn nen Perfi -a bɛ, maan 'tɔ bo. -A 'bɔ “nyian “e 'nyranman 'pa 'kpa tɪgl Minsan -le vɛ -a.

¹³En an Rufus 'tɔ bo. Minsan -a 'si “va 'yee 'nyranman 'pazan 'tu -a. En -a “bu “nɛn yaan “siala 'e 'pɪ -a bɛ, maan 'tɔ bo “nyian.

¹⁴Asenkri 'lee Flegon 'lee Ermes 'lee Patroba 'lee Ermes 'lee Zozinɔn nen o va bɛ, an o pɛɛnɔn 'tɔ bo.

¹⁵En Filogus 'lee Yuli 'lee Nere 'lee 'e “blu bɛ an o tɔ bo. An o tɔ bo 'o 'vale Olimpa 'lee Bali -le minnun pɛɛnɔn nen o va bɛ waa.

¹⁶'Ka Zozinɔn pɛɛnɔn 'tɔ bu -atu -tɛdɪ o man. Zozinɔn pɛɛnɔn nen 'an 'va 'gɔɛ o 'ka 'tɔ bo.

Pɔl 'wɪ 'nyranman 'pla Rɔm 'nɔn lɛ

¹⁷'An “bu Zozinɔn, an toba -fɔa 'cɛɛ 'nan, 'ka drɛ “yɪ minnun nen o Zozinɔn “cɛan 'e cin man 'wee 'wɪ “paadt -wliɪdɪ “a bɛ o va. -Wee 'wɪ “paadt a 'e 'pee 'wɪ nen kaa 'man 'va bɛ -a man. Te 'ka 'sia -wee vɛ da dɪ! ¹⁸Kɔɔ minnun zɪɛ Crizi nen -kaa san -a bɛ, -a 'bɔ “cɛɛ wa'a “sua dɪ. 'Pian 'o 'bɔ 'ci 'sɔ wɪnun nen waa -weɛman. O wei a 'o 'le 'nɔnnɔn, en Zozinɔn nen o 'ka 'o nyinnandɪ “da 'nan min -kɔlamɔn 'o 'sidi -a -si tɪglɪ da dɪɛ, o o see “paaman 'o wei -a.

¹⁹'Cɛɛ vɛ bɛ, min -tɔdɔ pɛɛnɔn 'a 'man 'nan, ka 'ta wula Bali wei da 'e tɪglɪ da. -Yee “wean 'cɛɛ 'wɪ 'an 'ci “nranman. An ya “vale 'wɪ nen e ci “yɪ “bɛ, 'ka -tɔ, te kaa dra. En 'wɪ nen e ci -wliɪdɪ “bɛ, 'ka “paala “man -e 'ka 'kɔn 'saun Bali 'lɛ.

²⁰Maan ve 'cɛɛ 'nan, -a -nan 'ka “nyian mɔan dɪ, -e Bali nen e -fɔdɪ -trɔɔ -nɔan “min lɛ bɛ, 'e drɛ -e 'ka Satan 'klɪ 'li “fo “lɛ vɛ -a.

-Kaa san Zozi Crizi -le “yi 'e 'kōn 'ka pēnōn 'va!

**Minnun nen o 'nyranman “paa
Pōl -a bē o Zozinōn 'tō 'bō**

²¹ Timote nen kv 'nyranman “paa -a bē, e 'nan 'e 'ka 'tō bo. En 'an “bū Zuif 'nōn nen Lusiyu 'lee Zasōn 'lee Sosipate -a bē o 'nan 'o 'ka 'tō bo.

²² En 'an 'bō Tertu nen Pōl 'fluba 'nōn 'mēn en an ya -a crēn -tenan bē, an ya Minsan -le vē -a “le 'cee 'wī 'zū, -yee “wean an 'ka 'tō bo.

²³ Gai “e 'nan, 'e 'ka 'tō bo. -Yee “kōn-nēn “nēn an -nyēanla, en -yee vē -nan nen Zozinōn 'o cin ye.

Eras “e 'nan, 'e 'ka 'tō bo. -A va nen “lala 'wī pēnōn -ciala 'fla 'bō 'gūe -a da. En “nyian bē -kaa “bū Zozizan Kartus “e 'nan 'e 'ka 'tō bo.

[²⁴ -Kaa san Zozi Crizi -le “yi 'e 'kōn 'ka pēnōn 'va! Amen!]

'Tō -dan 'e 'kōn Bali -le vē -a

²⁵ -Kaa Bali 'tō bō! -Yēē 'ka 'man -tōa 'plēble 'cee yi -teradī Zozi da -a. Zozi Crizi -le 'wī 'nōnōn nen maan vē minnūn lē bē, -a 'bō 'a nen e 'ka 'man -tōa 'plēble. 'Wī 'nōnōn zīe -yēē Bali -le 'wī yōōdī nen e -fū 'e yōōdī minnūn man -a -nan lē 'ka lē va dīe, -a 'ta bōala minnūn lē. ²⁶ -Yēē “wean 'bē nen 'gūe min -tudū pēnōn -kōlaman -a -ci mandī -a. 'Wī zīe Bali 'lewei vūnōn -a crēn -tē 'lī 'e 'cēn. En Bali 'bō nen e ya -nan 'lī 'e 'cēn bē, yaa 'vī 'nan, minnūn 'o 'wī zīe -a 'sinan 'pa 'trēda minnūn pēnōn lē, 'nan -e 'o yi -tēra 'e da -e 'o 'ta wūla 'e 'wei da. ²⁷ Bali nen 'wī 'tōdī pēnōn a -yēē vē -a bē, e ciula Zozi Crizi -va en 'e 'flī kōōn minnūn lē. 'Tō -dan 'e 'kōn Bali zīe -yēē vē -a 'lī 'trilīi. Amen!

Fluba tedē nen Pōl -a cren -te

Korenti

'nōn lē

1 'An 'bō Pōl bē, Bali 'bō 'ci 'sō 'a nēn yaan laabu 'nan 'an dre Zozi Crizi -le 'pasiazan -a. Mēēn 'fluba 'gūē -a cren -te 'ku 'vale -kaa "būi Zozizan Sostēn -a. ² Kūa cren -te Bali -le -leglizi nēn Korenti fla bē -a -ji 'nōn lē. Bali ciula Zozi Crizi -va, ēn e 'ka drē 'saun 'e 'lē 'nan -e 'ka 'kōn 'yēē minnūn -a. Bali 'ka laabu 'nan -e 'ka 'kōn 'yēē minnūn -a 'ka 'vale minnūn nēn o ya fē -tudu pēēnōn 'nan tē o -kaa san Zozi Crizi tru "baa bē waa.

³ -Kaa "tū Bali 'lēē Minsan Zozi Crizi 'o 'wēē "yī 'lēē 'wēē -fudt -trōō -nōn 'cēē.

Pōl Bali muo "fō 'wī nēn Bali -a dre Korenti 'nōn lē bē -a man

⁴ An Bali muo -fōa "tū pēēnōn man "yī "nēn Bali ciula Zozi Crizi -va yaa drē 'cēē bē -a man. ⁵ Wī 'kpa nēn, Bali ciula Zozi Crizi -va ēn e "yī 'tō 'tudu pēēnōn drē 'cēē. -Yēē "wēē nēn minnūn a 'ka yēē ēn o Bali -lē 'wī "paaman 'ka 'jī. En Bali -lē 'wī tigl bē waa -ci maan 'kpa tigl. ⁶ 'Ka "trōēn "tō 'wī nēn Crizi -a dre ēn waa 'vī 'cēē bē -yēē, ēn ka ya 'ka 'tōdt "da 'plēblē. ⁷ -Yēē "wēē 'bē nēn 'gūē, Bali -lē "yī "tū 'ka 'e 'kludt 'ka man dt. En ka ya -a man -pēēnān 'nan -kaa san Zozi Crizi 'e 'ta pēē wū. ⁸ Bali -tōa 'ka 'wlu, 'dū -e 'ka 'pē 'e vīlē 'e plv dt -trilīī -e tū zīē 'e bō. Bali -a dra zīē 'nan -e tū nēn -kaa san Zozi Crizi -taa "man "bē 'tō 'tū 'e vīlē 'e 'kōn 'e 'padt 'ka man dt. ⁹ Bali 'ka laabu 'nan -e 'ka 'vale -a -pt Zozi Crizi nēn -kaa san -a bē waa, 'ka yēē 'e 'kōn 'e 'sendt 'e cin va. Bali zīē -tē 'e 'wī 'vī bē, yaa dra.

Pōl 'wī pla Korenti Zozinōn lē o cēēn 'e cin man -lē "wēēn

¹⁰ 'An "būi Zozinōn, -kaa san Zozi Crizi 'tō da an 'ka tru "baa 'nan, 'ka yēē 'e 'kōn 'e 'sendt 'e cin va. Tē 'cēēndt 'e cin man 'e 'kōn 'ka yēē "fō "dū! 'Pian 'ka 'ci 'wī 'e 'kōn -tūwli, ēn 'ka 'wulo -ji "nrōn 'wī 'tūwli "da. ¹¹ 'An "būi Zozinōn, fē -lē "wēēn nēn an 'wī zīē -a 'vī bē, Kloe mangulinūn -a 'sinan 'pa 'mēn 'nan 'wī 'fōla 'ka yēē. ¹² Wī nēn maan 'nan 'an vē bē -nyrēn 'gū, maan 'man 'nan 'ka 'va min -mīēnūn -a vē 'nan 'o ya Pōl -srūnōn 'a, ēn min -mīēnūn -a vē 'nan 'o ya Apolo -srūnōn 'a, ēn min -mīēnūn -a vē 'nan 'o ya Pieri -srūnōn 'a, ēn min -mīēnūn -a vē 'nan 'wēē cī Crizi -srūnōn 'a.

¹³ E ya "lē 'an 'wī 'tū laabu 'ka 'lō. -Tīē 'vī 'cēē 'nan, Crizi a 'e 'cēēndt 'e cin man? En maan laabo "nyian 'ka 'lō 'nan: «'An 'bō Pōl nēn, minnūn -a pēēn yiba "plan da 'cēē 'wī 'wli dt "lē "wēēn?» -Cējē. En "nyian bē: «'An 'tō da nēn o 'ka -batize drē?» -Cējē. ¹⁴ An Bali muo -fōa 'nan, ma'an min -tū -batize drēlē 'ka 'va dt, -tē yaa 'silēa Cripū 'lēē Gai -a dtē. ¹⁵ E drē "yī ēn 'wī zīē ē drē. 'Bē 'lē vē bē ka'a 'kolaman -e 'ka 'vī 'nan 'an 'tō da nēn o 'ka -batize drē dt. ¹⁶ -A -cin -trōa 'an 'jī "nyian 'nan, an Sefana -batize drē 'o 'vale 'e 'mangulinūn -a. -Tē an min pēē -batize drē "nyian bē, -a -cin 'ka 'an 'jī "fō "dū. ¹⁷ Kōō Crizi 'ka 'an 'palē -sia 'nan 'an 'ta minnūn -batize drē dt. 'Pian yaan 'pa 'sia 'nan 'an 'ta 'yēē 'wī 'nōnōn vī minnūn lē. En 'wī zīē blamin -lē 'wī 'tōdt -dandan "cēē maan "sia -e 'an vī minnūn lē dt. Maan dra zīē 'nan -e Crizi -lē -ka nēn yaa 'wū yiba "plan da bē, -yēē 'plēblē 'lē 'e 'fū "man.

Bali -lē 'wī 'tōdt -dan "mlian blamin -lē 'wī 'tōdt da

¹⁸ Crizi -lē -ka nēn yaa 'wū yiba "plan da bē, minnūn nēn o ya 'o 'sidt Bali man

-kəɔbli be, waa -nan wɪ maan klin “tɛ wɪ -a. 'Pian -kaa nen Bali -taa -kaa 'sile 'wɪ 'ji be, -kaa -ci maan 'nan Bali -le 'pleble nen. ¹⁹Wɪ 'kpa nen, kɔɔ 'wɪ nen 'e 'cɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji be -nyɾen 'gʊ. E ya 'e 'cɛn -tɛdɪ 'nan:

«An -taa “blamin -le 'wɪ 'tɔdɪ klu 'sʊlɛ. En an -taa -yee ci “nrɔndɪ -nan -nyanlɛ.»

²⁰-Mɛ “wɪ nen 'wɪ 'tɔzan -kɔlaman -a vidɪ -a “nyian? En -mɛ “wɪ nen 'fluba 'ci vɪzan -kɔlaman -a vidɪ -a “nyian? Min nen e 'wɪ man -wɛɛman be, -mɛ “wɪ nen e -kɔlaman -a vidɪ -a “nyian? Wa'a 'kɔlaman 'wɪ 'tʊ vidɪ -a “fo “dɪ. Kɔɔ Bali blamin -le 'wɪ 'tɔdɪ ta 'bɔla 'nan -yɛɛ ci klin “tɛ wɪ -a. ²¹Fɛ -le “wean nen an 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ be, -yɛɛ ci 'nan blamin 'ka 'kɔlaman -e 'e Bali -tɔ 'yee 'wɪ 'tɔdɪ -a dɪ. Bali 'bɔ 'be 'wɪ zɪɛ -a dre 'yee 'wɪ 'tɔdɪ -a. Yaa 'yɪ “yi 'nan, min nen e yi -tera 'wɪ nen kua ve 'cɛɛ be -a da be 'e “sia 'wɪ 'ji. 'Wɪ zɪɛ te kʊ ya -a vɪnan 'cɛɛ be, minnun -a maan “le klin “tɛ wɪ -zʊ.

²²Zuif 'nɔn a “va 'nan -cɛ “srɔn wɪnɪn nen “o -nan ye. En Grɛk 'nɔn a 'wɪ 'tɔ wɪnɪn -wɛɛnan. ²³'Pian -cee vɛ be, Crizi nen waa -tɛ yiba “plan da be, -yee 'wɪ nen -kaa ve minnun lɛ. 'Wɪ zɪɛ e “naan Zuif 'nɔn man, en minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɛɛ, “o maan “le klin “tɛ wɪ -le 'wɪ 'zʊ.

²⁴'Pian minnun nen Bali o laabu 'nan -e 'e o 'si 'wɪ 'ji be, -tɛ o ya Zuif 'nɔn 'a oo, en -tɛ o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪ oo, waa -tɔa 'nan Crizi a Bali -le 'pleble 'a, en e ya Bali -le 'wɪ 'tɔdɪ -a. ²⁵'Wɪ nen Bali -a dre zɪɛ minnun -a “siala “le klin “tɛ wɪ -le 'wɪ 'zʊ. -Wee tin 'ka 'nɔnɔnɔn “fo “dɪ, kɔɔ Bali -le 'wɪ 'tɔdɪ “mlian blamin -le vɛ da -kɔɔbli. En “nyian be, 'wɪ 'bɔ zɪɛ -a dreɪdɪ be, blamin -a “siala 'nan Bali 'ka 'pleble dɪ. -Wee tin 'ka 'nɔnɔnɔn “fo “dɪ, kɔɔ Bali -le 'pleble “mlian blamin -le vɛ da -kɔɔbli.

²⁶'An “bʊt Zozinɔn, 'wɪ nen maan 'nan 'an ve be, e ya “le 'ka 'fli -nanjen -e 'ka -tɔ 'ka 'bɔ 'a. Kaa nen Bali 'ka laabu 'labe, minnun nen blamin o “siala 'wɪ 'tɔnɔn 'a

be, o 'ka 'ka yei “bʊt “dɪ. En min tanɔn 'ka 'ka yei “bʊt “dɪ. En min -dandan nun 'ka 'ka yei “bʊt “dɪ. ²⁷'Pian minnun nen blamin o “siala -blɔnɔn 'a be, o 'bɔ nen Bali o 'si “va. Yaa dre zɪɛ 'nan -e minnun nen 'wɪ 'tɔnɔn 'a be, 'yɾa 'e o -tɛ. En “nyian be, minnun nen blamin 'ka o “siala fɛ -tʊ -a dɛɛ, o 'bɔ nen Bali o 'si “va. Yaa dre zɪɛ 'nan -e minnun nen min tanɔn 'a be, 'yɾa 'e o -tɛ. ²⁸En “nyian be, minnun nen o 'ka min -dandannun -a dɛɛ, en blamin yei 'ka 'naan o man dɛɛ, o 'bɔ nen Bali o 'si “va. Minnun nen o 'ka fɛ -tʊ -a dɛɛ o nen. Bali -a dre zɪɛ 'nan -e minnun nen blamin o “siala fɛ -tʊ -a be, o -nan wɪ 'e vile 'e 'kɔn dɪ. ²⁹E ya zɪɛ 'nan -e 'trɛda blamin -tʊ 'e vile 'e -dandan 'tan Bali 'le dɪ.

³⁰-A -tʊwli “nen 'cee vɛ -a. Bali 'bɔ 'be 'ka dre Zozɪ Crizɪ -le vɛ -a. Zozɪ Crizɪ zɪɛ, 'wɪ 'tɔdɪ nen e 'si Bali va be -nyɾen, en -yɛɛ dre -cee vɛ -a. Kɔɔ Crizɪ 'bɔ 'le “wean nen Bali -kaa 'sia min tɔglɪ 'a, en e -kaa 'si “va 'yee vɛ -a “fo, en e -kaa 'si 'wɪ 'wliɪdɪ “le nɔnba -ji. ³¹Bali -a dre zɪɛ 'nan -e 'wɪ nen 'e 'cɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji be, -kaa ta wɪ dre. E ya 'e 'cɛn -tɛdɪ 'nan:

«-Te min a “va 'nan 'e -dandan “taan Bali 'le be, 'wɪ nen Minsan -a dre -yɾɛ “be -a 'bɔ 'e vɪ!»

Pɔl Zozɪ Crizɪ -le 'wɪ 'vɪ Korenti 'nɔn lɛ 'kɔ?

2'An “bʊt Zozinɔn, 'an 'bɔ 'gʊɛ, zɪ an 'lʊ 'ka 'va be, blamin -le 'wɪ 'tɔdɪ -dandan 'lee 'wɪdɪ sidɔ -a “cɛɛ an 'wɪ nen Bali -a dre be -a 'vɪ 'cɛɛ dɪ. ²Kɔɔ maan 'yɪ “yi 'nan Zozɪ Crizɪ -tʊwli “le 'wɪ nen 'an ve 'cɛɛ. Zozɪ Crizɪ nen waa -tɛ yiba “plan da be -a 'bɔ nen maan ve. ³Tʊ nen an 'lʊ 'ka 'va be, te an “koe 'ka 'an da 'kpa dɪ. En “nyian be te “klan a 'an 'ji. ⁴Bali -le 'wɪ nen maan 'vɪ 'cɛɛ be, blamin -le 'wɪ 'tɔdɪ -dandan 'lee 'wɪdɪ sidɔ -a “cɛɛ maan 'vɪ 'cɛɛ en kaa 'man 'yi “dɪ. 'Pian Bali lei 'saun 'be 'nyɾanman 'pa 'pleble en ka 'wɪ

zɛ -a 'man “yi. ⁵Maan dre zɛ 'nan -e Bali -le 'pleble 'le “wean be 'ka yi -tera Zozi da. Kɔɔ an 'ka “vale 'nan blamin -le 'wɪ 'tɔdɪ -dandan man nen 'ka yi -tera “da “dɪ.

Bali -le 'wɪ 'tɔdɪ

⁶Zozinɔn nen o dre Bali -le 'wɪ 'ji ceje be, waa -tɔa 'nan 'wɪ 'tɔdɪ nen kɔa 'vɪ. 'Pian 'wɪ 'tɔdɪ zɛ ya'a 'sile 'tre 'gʊe -a da dɪ, en ya'a 'sile minnun tanɔn 'va dɪ. -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan minnun tanɔn zɛ yi -tu bɔa “be o -nan -nyaan. ⁷'Wɪ 'tɔdɪ nen kɔa “paaman minnun ji be, Bali -le 'wɪ 'tɔdɪ nen -a -ci mandɪ a 'pleble be -nyren. Te Bali 'ka tian 'tre drele dɛ, en yaa man dre 'e 'cen 'nan 'yee 'tɔ -dan be 'ka dre -a “nen “blinɔn 'a. 'Wɪ 'tɔdɪ zɛ e ya 'e yɔɔdɪ minnun man. ⁸Minnun tanɔn nen 'tre 'gʊe -a da be, wa'a Bali -le 'wɪ 'tɔdɪ zɛ -a -ci manle dɪ. “Te waa -ci 'man be, “te Minsan nen 'tɔ -dan a -yrɔ “be wa'a -peinle yiba “plan da dɪ. ⁹'Wɪ nen 'e 'cren -tedɪ Bali -le 'fluba 'ji be, -yee 'ɛ sɔɔ. Kɔɔ e ya 'e 'cren -tedɪ 'nan:

«'Wɪ nen blamin 'ka tian 'li -a -nan yɛle dɛ,

en 'wɪ nen blamin 'ka tian 'li -a manle dɛ,
en 'wɪ nen -a -cin 'ka blamin 'ji 'nan e dra dɛ,

-a 'bɔ nen Bali -a man dre minnun nen o Bali 'bɔ ye “yi “be -wee ve -a.»

¹⁰'Pian -cee ve be Bali 'be 'wɪ zɛ -a -ci 'si -cee 'yee lei 'saun 'a. Kɔɔ Bali lei 'saun 'wɪ pɛɛnɔn -tɔa. Yaa -tɔa “trilii e Bali -le 'wɪ yɔɔdɪ pɛɛnɔn -tɔa. ¹¹'Ka 'ci “nrɔn 'wɪ 'gʊe -a da -tu, blamin 'bɔ 'be 'e 'fli man wɪ -tɔa 'e -towli “ce. -Njɛɛ dʊʊ? -A -towli “nen “nyian Bali lei 'saun 'le ve -a. 'Wɪ pɛɛnɔn nen Bali da be, Bali lei 'saun 'be -tɔa 'e -towli. ¹²Lei nen Bali -a -nɔn -cee be, ya'a 'sia 'treɔa 'gʊ dɪ, 'pian e “sia Bali 'bɔ 'va. -Yee “wean Bali -le “yinun nen yaa dra -cee be, -kaa -tɔa.

¹³En “yinun zɛ blamin -le 'wɪ 'tɔdɪ -dandan -a “cee -kaa -nan wɪ ve minnun le dɪ. 'Pian 'wɪnen nen Bali lei 'saun -a “paa

-kaa 'le be, -a 'bɔ nen -kaa ve minnun le. 'Wɪ 'kpa nen, 'wɪnen nen e cɪ Bali -le 'wɪ 'a be, -kaa -ci “sia minnun nen Bali lei 'saun o “paala be -wle. ¹⁴'Pian min nen e 'ta wɛla 'e 'bɔ 'wulo -ji wɪnen da be, wɪnen nen e 'si Bali lei va be, ya'a 'we “man 'nan 'wɪ 'kpa nen dɪ. -A san “e 'wɪ-nun zɛ -a “siala klin “te wɪnen -a en ya'a 'kɔlaman -e 'e -ci man dɪ. Fɛ nen maan ve zɛ, -yee cɪ 'nan 'wɪnen nen e 'si Bali va be Bali lei 'saun 'be -ci “sia min le. ¹⁵Min nen Bali lei 'saun -a “paala be, e -kɔlaman 'wɪ 'tɔ 'tʊdʊ pɛɛnɔn 'fa 'sɪdɪ -a, 'pian min nen Bali lei 'saun “cee “paala dɛ, ya'a 'kɔlaman -e 'e min zɛ -yee 'wɪ-nun dredɪ -ci man dɪ. ¹⁶Kɔɔ 'wɪ zɛ Bali -le 'fluba -a 'vɪ. E ya 'e 'cren -tedɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«-Tɛ Minsan -le ci “nrɔndɪ -tɔa?

En -tɛ -kɔlaman 'wɪ “paadɪ -a “ji?»

-A san “ka “fo “dɪ, 'pian -cee ve be, Crizi lei 'be -kaa “paala. -Yee “wean -kaa -yee ci “nrɔndɪ -tɔa.

-Mɛ “wɪ nen Bali 'sunɔn -a dra?

3 'An “bʊʊ Zozinɔn, 'wɪ tɔglɪ 'ji be, ma'an 'kɔlaman -e 'an 'wɪ tin 'ba 'cee “le minnun nen Bali lei 'saun o “paala be -wee 'wɪ 'zʊ dɪ. 'Pian an 'wɪ tin “baa 'cee “le minnun nen o 'ta wɛla 'o 'bɔ 'wulo -ji wɪnen da be -wee 'wɪ 'zʊ. Kɔɔ ka ya “le minnun nen o ya Crizi -le 'wɪ 'ji 'nen 'linen -a be -wee 'wɪ 'zʊ. ²-Yee “wean 'wɪ-nun nen an “sia -a tin 'banan 'cee 'gʊe, e 'ka 'pleble dɪ. 'Nɔnnɔn nen waa -nɔan 'nen 'linen le be, e ya “le -a 'bɔ nen maan -nɔn 'cee. Kɔɔ ka'a 'kɔlaman -e 'ka fɛ 'pleble 'blɪ dɪ. En 'be nen 'gʊe, 'nɔnnɔn nen min -a -nɔan tian 'cee. ³Kɔɔ ka 'ta wɛla 'ka 'bɔ 'wulo -ji wɪnen da. Fɛ -le “wean an 'wɪ zɛ -a 'vɪ be, man budɪ a 'ka yei, en 'wɪ a 'e -fɔladɪ 'ka yei. 'Wɪ zɛ yaa -kɔɔnman 'nan Bali lei 'saun “cee 'ka “paala dɪ en 'cee 'ta wɪ -pe a “le minnun nen wa'a Bali tɔa dɛ -wee ve zʊ. ⁴Kɔɔ min -mienun a 'ka yei “o “ve 'nan: «'Kʊ “ya wo Pɔl -srɔnɔn 'a», en

min -mienun “o “ve 'nan, Apolo -sruncun nen “wee “a. 'Wɪ zɪe -yɛɛ -kɔncunman 'nan Bali lei 'saun “cɛɛ 'ka “paala dɪ.

⁵ 'Pian e ya “le 'an 'wɪ 'tʊ laabu 'ka 'lɔ. -Tɪ nen Apolo -a? En -tɪ nen 'an 'bɔ Pɔl -a? Maan ve 'cɛɛ 'nan, Bali 'sunɔn “tun “nen 'kʊa. 'Kʊ 'va nen Bali ciula en ka yi -tera Zozi da. 'Wɪ nen Minsan -a -pɛba 'wɪ 'kʊ 'lɔ bɛ, -a 'bɔ nen kʊa drɛ. ⁶ E ya “le 'nan fɛ 'wɛ nen maan -fɔ 'trɛ 'ji, en Apolo 'yi 'sen “da. 'Pian Bali 'bɛ fɛ 'wɛ zɪe -a 'bɔ en -yɛɛ cɪ -a trunən. ⁷ Maan 'nan 'an ve 'cɛɛ 'nan, min nen e fɛ 'wɛ 'fɔ 'trɛ 'ji bɛ -a san 'tɔ “cɛɛ wa'a ve dɪ, en min nen e 'yi 'sen “da “bɛ -a san 'tɔ “cɛɛ wa'a ve dɪ, 'pian Bali nen yaa 'bɔ en e cɪ -a trunən bɛ, -a 'tɔ nen waa ve. ⁸ Min nen e fɛ 'wɛ -fɔa 'trɛ 'ji lee min nen e 'yi -sean “da “bɛ, wa'a 'mlian 'o cin da dɪ. 'Pian 'nyranman nen min -tʊ -a 'pa bɛ, -a man -kopa nen Bali -a -nɔan -a san lɛ. ⁹ Kɔɔ kʊ ya Bali lɔ “le -yɛɛ 'nyranman 'panɔn 'zʊ, en cɛɛ cɪ Bali -le fei 'bɔ 'a. En “nyian bɛ, ka ya “le -yɛɛ 'kɔn 'le 'wɪ 'zʊ.

¹⁰ Bali -le “yi “nen yaa drɛ 'men 'an dredɪ -a Zozi 'le 'pasiazan -a bɛ, -yɛɛ -maan an drɛ “le 'kɔn 'tɔzan -dan -le 'wɪ 'zʊ. An 'kɔn 'pʊ -fɔ 'trɛ 'ji, en min peenun a -a -tɔnan “da. 'Pian 'ka 'tʊdʊ pɛɛnɔn nen ka cɪ -a -tɔnan “da “bɛ, 'ka yie 'tɔ 'ka 'fli -va. ¹¹ Fɛ nen maan ve zɪe, -yɛɛ cɪ 'nan 'kɔn 'pʊ nen maan -fɔ 'trɛ 'ji 'va bɛ, Zozi Crizi nen. En min 'ka 'kɔlamən -e 'e 'kɔn 'pʊ pee -fɔ “nyian 'trɛ 'ji “fo “dɪ.

¹² Minnun a 'kɔn zɪe -a -tɔnan “da -siga -a, en min -mienun a 'kɔn zɪe -a -tɔnan “da -kɔlɛnən nen o 'flɛ cɪ bɛ waa, en min -mienun a “nyian -a -tɔnan “da yiba “a, en min -mienun a “nyian -a -tɔnan “da “lɔ “a. ¹³ 'Pian 'nyranman nen min -tʊ -a 'pa bɛ, -a ta -taa “bɔlɛa yi nen Bali 'tredanɔn 'le tin “baa bɛ -a da. Yi zɪe -a da bɛ, 'tɛ 'a nen Bali min -tʊ -le 'nyranman -nanjɛan. ¹⁴ Min nen e 'kɔn zɪe -a -tɔ “da en 'tɛ 'ka -kɔlɛlɛ -yɛɛ vɛ sɛdɪ -a dɛ, -a san 'yɛɛ -kopa ye. ¹⁵ 'Pian -te 'nyranman nen yaa

'pa bɛ 'tɛ -a sɛɛ bɛ, ya'a 'yɛɛ -kopa 'ye “fo “dɪ. 'Pian min 'bɔ zɪe e “sia 'wɪ 'ji. E -kɔan “le min nen e 'sʊ 'tɛ 'lɔ fɛ -a blu bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ.

¹⁶ 'Ka Zozinɔn bɛ cɛɛ cɪ Bali -le 'kɔn 'a, en Bali lei 'saun -nyeanla 'ka 'ji. Ka'a tɔa zɪ dʊv? ¹⁷ Min nen e Bali -le 'kɔn -wi bɛ, Bali min zɪe -a -nan -nyaan. Kɔɔ Bali -le 'kɔn a 'saun en 'ka Zozinɔn 'bɛ cɪ Bali -le 'kɔn 'bɔ zɪe -a.

¹⁸ Te min -tʊ 'e 'fli see “paadt! Maan ve 'cɛɛ 'nan, -te -a -cin a min -tʊ ji 'ka yei 'nan 'yɛɛ cɪ 'wɪ 'tɔzan -a bɛ, min zɪe 'e 'fli drɛ 'bluzan -a 'tredanɔn 'le. E drɛ zɪe, 'dʊ -e Bali 'e 'wɪ 'tɔdɪ -nɔn -yɛɛ. ¹⁹ Kɔɔ 'wɪ 'tɔdɪ nen 'tredanɔn -a “siala 'nan -yɛɛ cɪ 'wɪ 'tɔdɪ 'kpa -a bɛ, e ya Bali 'le klin “tɛ wɪ -a. E ya 'e 'cɛɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Bali 'wɪ 'tɔncɔn “kuan 'o 'bɔ 'le -dawli wɪ -nun dredɪ man.»

²⁰ En e ya 'e 'cɛɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji “nyian 'nan:

«Wɪnun nen 'wɪ 'tɔncɔn -a “nrɔncunman 'o 'ji bɛ,

Minsan -a -tɔa, en yaa -tɔa 'nan -a -ci “ka “dɪ.»

²¹ E ya zɪe 'nan -e min -tʊ 'e vɪlɛ 'e 'fli drɛ -dandan 'treda blamin -le “wean dɪ. Kɔɔ Bali fɛ pɛɛnɔn 'nɔn 'cɛɛ. ²² Maan ve 'cɛɛ 'nan -te e ya 'an 'bɔ Pɔl -a oo, en -te e ya Apolo -a oo, en -te e ya Piɛri -a oo, en -te e ya 'trɛ 'bɔ 'gʊɛ -a da -a oo, en -te e ya 'belidɪ -a oo, en -te e ya -kadɪ -a oo, en -te e ya 'treda fɛnən nen -nan 'gʊɛ -a oo, en -te e ya fɛnən nen o -taa “bɛ -a oo, -a pɛɛnɔn zɪe, Bali -a -nɔn 'cɛɛ. ²³ 'Pian 'ka 'bɔ bɛ, ka ya Crizi -le vɛ -a, en Crizi a Bali -le vɛ -a.

Minsan 'bɛ Zozi 'le 'pasianɔn 'le tin “baa

4 'Wɪ nen -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'kʊ 'va zia bɛ -nyɛɛn 'gʊ, kʊ ya Crizi 'sunɔn 'a, en e 'kʊ 'pla 'nan 'kʊ Bali -le 'wɪ yɔɔdɪ “paa 'ka 'ji. ² 'Pian 'wɪ -dan nen “va “bɛ, -

nyren 'nan 'nyranman nen yaa -peba 'wu 'ku 'lo be 'ku yie -trɔa "da. ³-Yee "wean 'an 'bɔ 'le ve be, -te ka 'men 'wɪ tin "baa oo, -te 'be "ceɛ dɪ, tin 'banɔn 'men 'wɪ tin "baa oo, ma'an siala 'wɪ 'a dɪ. En "nyian be 'an 'bɔ meɛn "ceɛ 'an 'fli -le 'wɪ tin "baa dɪ. ⁴Maan ve 'ceɛ 'nan, -te 'an 'wulo -ji "nrɔndɪ 'ka tin tea 'an da dɪ oo, wa'a vile 'nan 'wɪ zɪɛ -yee "wean 'men tin a 'nɔn-nɔn dɪ. 'Pian Minsan -tuwli 'be cɪ 'men tin 'bazan 'a. ⁵-Yee "wean te 'ka tin -tɛ min da, te -a tɔ 'ka tian bɔle dɪ. 'Pian 'ka Minsan -tadt man -pen! Tɔ zɪɛ -a man nen, e 'wɪnɔn nen 'e yɔɔdɪ klun va be -a ta bɔala. En "nyian be, 'wɪnɔn nen min ji 'e yɔɔdɪ be, yaa ta bɔala. Maan ve 'ceɛ 'nan, yi zɪɛ -a da be Bali min 'tɔ "yi "ve 'nyranman nen min 'bɔ -a 'pa be -a man.

Zozi Crizi -le 'pasianɔn 'o dre 'cee 'wɪ -kɔɔn "mannɔn 'a

⁶'An "bɔɪ Zozinɔn, 'cee "wean nen an "sia 'wɪnɔn 'gʊɛ -a vɪnan 'ku 'vale Apolo -a 'ku man. Waa 'vɪ 'nan: «'Wɪ nen 'e 'cren -tedɪ be, te min 'e 'ciɪla "da "dɪ!» An ya "vale 'nan 'wɪ zɪɛ 'ka -tɔ 'nan, -a -tuwli "nen "nyian 'kue ve -a. -Yee "wean te 'ka 'tɔ 'e -dandan 'tan 'ku "fli 'gʊɛ 'ku yei "min -tɔ -le "wean dɪ. ⁷-Tɪɛ 'vɪ 'yie 'nan i ya -dan 'i bɔɛzan -tɔ man? Fe -tɔ nen 'i 'lo, te Bali "ceɛ 'nɔn 'yie dɪɛ, e 'ka "fo "dɪ! -Yee "wean nen 'i -dandan 'tandt 'le 'tɔ!

⁸-A -cin a 'ka 'ji 'nan fe -tɔ 'ka 'e 'klɪdɪ 'ka man dɪ, 'nan ka dre fenɔn 'a. En ka mingɔnnen -blɪdɪ 'sia 'va, 'pian 'ku 'ka wo "va dɪ. An ya "va 'nan 'wɪ zɪɛ 'e dre 'wɪ 'kpa -a, 'dʊ -e "ku "kɔn wɔ "va. ⁹-A -cin a 'an 'ji 'nan, kʊv nen 'ku cɪ Zozi 'le 'pasianɔn 'a be, Bali 'ku dre minnɔn nen o 'ka min va minnɔn -a dɪɛ waa. 'Ku dre "le minnɔn nen o ya 'o 'pladt 'nan 'o -ka be -wee 'wɪ 'zʊ. -Te e ya Bali -le 'pasianɔn 'a oo, en -te e ya blamin -a oo, o pɛɛnɔn -a -nan ye. ¹⁰Minnun 'ku "siala klinnɔn 'a Crizi -le "wean. 'Pian 'cee ve be, 'ka 'fli "siala 'wɪ 'tɔnɔn 'a Zozinɔn yei. Ka ya min

'pleble nun -a, 'pian 'kue ve be e 'ka zɪ dɪ. Minnun 'ka 'tɔ "yi "ve, 'pian 'kue ve be o "naan "kue "man.

¹¹'Be nen ceɛgʊ yi -a 'gʊɛ, dra 'ku -tea tian, en 'yi dra 'ku -tea tian. 'Ku man sɔnɔn "ka "dɪ. Minnun 'ku -sɔn, en "nyian be 'ku -nyran pei "ka "dɪ. ¹²'Ku "koe -nyaan 'nyranman 'padɪ -a -e 'ku "nen "fe -blɪ. Minnun 'ku "srɔnman 'pian -fea nen kua ve o man. Minnun 'tɛ "paa 'ku da, 'pian 'ku 'wulo -tɔa "wlu. ¹³Minnun "we 'ku man -wɪdɪ, 'pian kua "sia "da -wle wei 'nɔnɔn 'a. 'Ku dre 'trɛdanɔn 'lo "le bli -le 'wɪ 'zʊ, en 'ku da nen o 'wee "tri pɛɛnɔn 'weɛnman tian ceɛgʊ yi -a.

¹⁴-Te an 'wɪnɔn zɪɛ -a cren -tɛ 'ceɛ be, wa'a vile 'nan -e 'yra 'e 'ka -tɛ dɪ. 'Pian an ya "vale 'nan ka -sɔɔnla -si tɪglɪ da, kɔɔ ka dre 'men 'nennun nen an o ye "yi "be waa. ¹⁵Maan ve 'ceɛ 'nan -te min -kpi fu (10.000) 'be Crizi -le 'wɪ "paaman 'ka 'ji oo, 'pian -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan 'ka "tɪ 'ka "kaga "dɪ. 'An 'bɔ 'be dre 'ka "tɪ "a, kɔɔ meɛn Crizi -le 'wɪ 'nɔnɔn 'vɪ 'ceɛ en ka dre -yee ve -a. ¹⁶-Yee "wean an 'ka tru "baa 'nan, 'ka dre 'an 'si drenɔn 'a. ¹⁷En 'wɪ zɪɛ -a -ji be, an Timote "paa -sia 'ceɛ. Meɛn Bali -le 'wɪ 'vɪ -yrɛ en e wu "man. Zozinɔn yei "be, e dre "le 'an 'pɔn -ji 'nen nen maan ye "yi en an yi -teala "da "be -yee 'wɪ 'zʊ. Zɪ 'men 'ta wɔ -pɛ cɪ Crizi -sru "be, e "ta "lo -a -cin -tɔle 'ka 'ji. En 'wɪ 'bɔ zɪɛ -a 'bɔ nen maan "paaman minnɔn ji -leglizi -tɔdʊ pɛɛnɔn 'ji.

¹⁸Min -mienun a 'ka yei "be waa nrɔn 'o 'ji 'nan ma'an "nyian lia 'an da 'ka 'va "fo "dɪ, en o -dandan 'tandt 'sia. ¹⁹'Pian maan ve 'ceɛ 'nan -te Minsan wu "man "be, -a -nan 'ka "nyian mɔan dɪ -e 'an 'lʊ 'ka 'va. -Te an 'lʊ be, minnɔn 'bɔ nen 'o 'fli dra -dandan 'labɛ, wa'a vile 'nan o wei le nen 'an "trɔɛn -tɔa "dɪ, 'pian 'pleble nen Bali -a -nɔn -wle "be -a 'bɔ nen maan -nanjean. ²⁰Kɔɔ Bali -le mingɔnnen -blɪdɪ min da be, wa'a vile 'nan 'wɪ 'saza nen min -a tin "baa 'e 'le dɪ, 'pian Bali 'yee

'pleble 'ci -koonman. ²¹'An sɔnba 'sia -e 'an 'lu 'ka 'va, 'be a -tu. En 'an 'ludɪ 'ka 'va 'ka yidɪ "yi 'lee -pɔan "trɔɔ -a be, 'be a -tu. 'Wɪ "fli zɪe -a "cen 'va nen ka cɪ?

'Wɪ 'wɪdɪ -dan wɪa Korenti Zozinɔn yei

5 Maan 'man 'e 'pa -a "fli yaa 'nan, 'wɪ 'wɪdɪ "tu nen minnun 'bɔ nen wa'a Bali tɔa dɪe, wa'a 'kɔlaman -e 'o drɛ dɪe, min -tu a -a drenan 'ka yei. Kɔɔ min zɪe 'o 'vale 'e "tɪ "nan -a, -wee cɪ lɪ 'lee 'kɔnnen -a. ²'Wɪ zɪe min -tu a -a drenan 'ka yei, te ka -dandan "taan. 'Pian e ya "le 'ka 'ta 'e drɛ paan -trɔdrɔ -e min nen 'e 'wɪ zɪe -a drɛ be, 'ka -pin 'ka yei. ³'An 'bɔ Pɔl -le ve be, an 'ka 'ka yei "nun dɪ, 'pian 'men cɪ "nrɔndɪ pɛenɔn a 'ka 'va nun. Maan ve 'cee 'nan, min nen e 'wɪ zɪe -a drɛ be, "te 'an 'kɔn 'ka 'va nun be, "te an tin -te "da -a -nan 'mɔn. ⁴'Wɪ nen kɔ 'ka drɛ be, -nyren 'gɔ, 'ka cin yɪ -yee 'wɪ man Minsan Zozi Crizi 'tɔ da. 'Men cɪ "nrɔndɪ pɛenɔn a 'ka 'va nun "le -cee cɪ. -Kaa san Zozi Crizi -le 'pleble 'a, ⁵'ka min zɪe -a -pin 'ka yei -e 'e drɛ Satan -le ve -a 'e "pa 'ji. 'Ka drɛ 'nan -e Satan 'e 'wɪ "nen -kɔn -yɛ. 'Wɪ zɪe -yee -maan 'lɔɔ 'e lia 'e da -e 'e -kɔla 'sidɪ -a 'wɪ 'ji yɪ nen -kaa san Zozi Crizi -taa "man "be, -a da.

⁶E 'ka 'wɪ "yi "a "fo -e 'ka -dandan 'tan 'wɪ zɪe -a -ji dɪ. Kaa -tɔa 'ka 'bɔ 'a 'nan: «Sɪ 'wɛ -tɔwɛ min 'she pɛenɔn "tranman!» ⁷-Yee "wean 'wɪ 'wɪdɪ "nen e -kɔlaman -e 'ka pɛenɔn "saa be, 'ka 'si 'ka yei. 'Ka drɛ zɪe, 'dɔ -e 'ka 'kɔn 'saun Bali 'le! Kɔɔ 'ka 'pa nyranman "cee 'wɪ 'wɪdɪ "dredɪ -a "fo "dɪ. 'Wɪ nen Izrael 'nɔn -a dra te o "ta 'o tranun 'si nɔnba -ji "fɛdɪ -ble be, 'e drɛ 'cee 'wɪ -kɔn "manve -a! O 'mannyan pɛenɔn 'weenman bei 'vaa -e 'o 'kpɔun -pu nen 'mannyan 'ka 'kɔan "va "dɪe -a drɛ. "Be -sru -e 'o 'wee 'bla 'blɪ. Fɛ nen maan ve zɪe -yee cɪ 'nan, Crizi drɛ "le -cee 'bla 'zɔ. E -ka 'nan -e 'e -cee 'wɪ 'wɪdɪ 'fui, -e -kaa 'kɔn 'saun Bali 'le. ⁸'Wɪ zɪe -yee

"wean be, te -kaa -cee "fɛdɪ -blɪ te 'man -nyan ceje a -kaa 'va dɪ! -Yee cɪ "le 'wɪ 'wɪdɪnun nen -cee drɛ 'e tedɛ be, -yee 'wɪ 'zɔ. Te -cee drɛ "nyian "fo "dɪ! 'Pian 'wɪ nen e cɪ 'saun Bali 'le be, -nyren -kaa drɛ! En 'wɪ nen e cɪ tɪgl be, -nyren -kaa drɛ!

⁹'Fluba ceje nen an 'lu 'a 'cee be, maan cren -te -ji 'nan, -kɔnnen -weenɔn 'lee lɪ -weenɔn be te 'ka -blɪ waa "fo "dɪ. ¹⁰-Te an ya 'wɪ zɪe -a vɪnan be, minnun nen o 'ka Zozi 'va dɪe, 'wee 'wɪ "cee ma'an ve dɪ. En wa'a vɪle 'nan minnun nen 'tre 'gɔe -a da te o ya "lala yɪ "yi 'nɔn 'a, en o ya crinnɔn 'a, en o ya -yɔ -pannɔn 'a be, -wee 'wɪ nen maan ve dɪ. "Te e ya paan 'be 'a be, "te ka "sia 'tre 'bɔ da "fo.

¹¹'Pian fe -le "wean nen an 'wɪnun zɪe -a cren -te 'cee be, -nyren 'gɔ: Minnun nen waa ve 'o 'fli man 'nan o ya -kaa "bɔɪ Zozinɔn 'a te o ya 'wɪ 'wɪdɪ "drenɔn 'a be, te 'ka -blɪ waa "fo "dɪ! -Nyren "le 'nan -kɔnnen -weedi -le 'wɪ 'zɔ, en -nyren "le 'nan lɪ -weedi -le 'wɪ 'zɔ, en -nyren "le 'nan "lala yɪdɪ "yi "le 'wɪ 'zɔ, en -nyren "le 'nan -yɔ -pandɪ -le 'wɪ 'zɔ, en -nyren "le 'nan 'wɪ 'wɪdɪ "vidɪ Bali man -le 'wɪ 'zɔ, en -nyren "le 'nan -wen mlindɪ -trɔadɪ 'o 'win -ji -le 'wɪ 'zɔ, en -nyren "le 'nan fe 'sidɪ min lɔ -gla -a -le 'wɪ 'zɔ. Minnun zɪe, te 'ka -blɪ waa "fo "dɪ, en te 'ka fe -blɪ waa 'e cin va "fo "dɪ!

¹²Minnun nen o 'ka Zozi 'va dɪe, mɛen "cee tin -tea "o da dɪ. 'Pian minnun nen Zozi 'va be, -cee tin -tea "o da. ¹³En minnun nen o 'ka Zozi 'va dɪe, Bali 'be tin -tea "o da. -Yee "wean nen 'wɪ nen 'e 'cɛn -tedɪ Bali -le 'fluba 'ji be, 'ka 'ta wɔla "da! E ya 'e 'cɛn -tedɪ 'nan:

«Min nen e 'wɪ 'wɪdɪ "dra be, 'ka -pin 'ka yei!»

-Te 'wɪ 'fɔla Zozinɔn yei "be, -tɛ "paamlan?

6 'Wɪ -fɔla Zozizan 'tu 'lee 'e "bɔɪ Zozizan 'tu yei, 'pian kaa "siala -e 'ka -ku -a minnun nen wa'a Bali tɔa dɪe o cɛin -

da. 'Wt nen ka dra zte e 'ka "yi "fo "dt. Kaa tin "baa paan 'ka "bvt Zozinon 'cein -da. ²-Kaa 'bvt nen -kaa ya Bali -le minnun -a be, -cee -taa 'tredanon 'le tin 'bale. Ka'a 'wt zte -a tva dvv? -Me "le "wean nen ka'a 'kolaman -e 'ka 'wt 'sezenen zte -a tin 'ba 'ka 'bvt 'a dt? ³En "nyian be, -cee -taa Bali -le 'pasianon 'le tin 'bale. Ka'a 'wt zte -a tva dvv? -Me "le "wean nen ka'a 'kolaman -e 'ka 'treda wt 'sezenen 'gve -a tin 'ba 'ka 'bvt 'a dt? ⁴Pian -te 'wt 'fola 'ka yei "be, ka -ko 'wt zte -a tin 'banon nen o 'ka Zozinon 'a dt, o cein -da.

⁵An ya "vale 'wt nen kaa dra be, -a 'yra 'e 'ka 'te, -yee "wean nen an 'wt zte -a ve. 'Wt 'tvan 'bvt 'tv 'ka "cee yei, -te 'wt 'fola Zozinon "fli yei "be -e 'e -kola o yei "paalad -a 'mlonmlon dvv? ⁶Cee 'wt dredi -a -koonman 'nan 'wt 'tvan 'ka 'ka yei "fo "dt. Koo -te 'wt 'fola Zozizan 'tv 'lee 'e "bvt Zozizan 'tv yei "be, kaa "sia -e 'ka -kv -a minnun nen wa'a Bali tva dt o cein -da.

⁷-A mandt 'nan 'wt 'fola Zozinon "fli yei en o ya tin 'banan be, yaa -koonman 'nan 'cee 'ta wv -pe 'ka "le Zozinon 'zv dt. -Me "le "wean nen ka'a 'we "man -e min 'e 'wt dre 'ka 'va -wldt "dt? En "nyian be, -me "le "wean nen ka'a 'we "man -e min 'e 'ka 'ta -blt dt? ⁸Pian 'cee ve be, 'ka 'bvt cee 'wt dra min va -wldt, en cee minnun ta -ble. Min pee "tun "cee dt, 'ka 'bvt Zozinon 'le nen ka 'winun zte -a dra.

⁹'Wt 'gve -a -cin 'e -trva 'ka 'ji. -Nyren 'nan minnun nen o 'wt dra -wldt "min va be, wa'a 'ko Bali -le mingonnen treda "fo "dt. En "nyian be, te 'ka 'wt 'gve -a 'sia 'wlu wt -a "fo "dt! Minnun nen o ya -koonnen -weenon 'a be, 'lee minnun nen o ya lt -weenon 'a be, 'lee minnun nen o ya -yv -pannon 'a be, 'lee minnun nen o min -sran -weeman be, 'lee minnun nen o min nan -weeman be, 'lee -klonmon 'lee -klonmon nen o nyianla "le lt 'lee -koonnen -le 'wt 'zv be, ¹⁰'lee minnun nen o ya crinon 'a be, 'lee minnun nen o ya "lala yt "yi 'non 'a be, 'lee minnun nen o -wen

mlndt -tvla 'o 'win -ji be, 'lee minnun nen o 'wt 'wldt "ve Bali man be, 'lee minnun nen o fe "sia min lv -gla -a be, o peenon zte, wa'a 'ko Bali -le mingonnen treda "fo "dt. ¹¹Min -mienun a 'ka yei 'e tede be, te o 'winun zte -a -mie dra. 'Pian 'be nen 'gve, Minsan Zoz Crizi 'lee -kaa "tv Bali lei 'saun be, -wee 'cee 'wt 'wldt fui 'ka man, en o 'ka 'si "va Bali -le ve -a "fo, en o 'ka dre min tigt 'a Bali 'le.

'Wt nen e Bali 'tv dra -dan be -nyren 'ka dre!

¹²Min -mienun a 'ka yei, waa ve 'nan: «Fe peenon dredi -si a 'e 'le 'sdt min le.» 'Pian maan ve 'cee 'nan fe peenon 'ka 'wt "yi 'dra min le dt. An -kolaman maan ve 'nan, fe peenon dredi -si a 'e 'nondt 'men, 'pian ma'an 'fli tve -e 'an dre fe -tv -le non -a dt. ¹³Kaa ve "nyian 'nan: «Bali -blt fe -non min le 'nan -e 'e 'kv min -pon -ji. En Bali min -pon dre 'nan -e -blt fe 'e 'kv "ji. En tv -tv -taa "bvt be, Bali 'o "fli zte o -nan -nyaan.» 'Wt zte e ya 'wt 'kpa -a. 'Pian Bali 'ka -kaa drele 'nan -e -kaa 'fli -non -koonnen -weedt 'lee lt -weedt le dt. Koo Minsan a "va 'nan -kaa 'kole 'e 'kon 'e 'bvt 'le ve -a. En 'e 'bvt 'yee yie -tva -kaa 'kole 'va. ¹⁴Fe -le "wean nen an 'wt zte -a 'vt be, zv Zoz Crizi -ka be, Bali -a 'kole wluan -kanon 'va. -A -tuvwli "nen "nyian Bali -a dra -cee. -Te -kaa -ka be, Bali -kaa 'kole 'gve -a wuanla -kanon 'va 'yee 'pleble 'a.

¹⁵Crizi man mennun nen 'kaa. Ka'a 'wt zte -a tva dvv? Min -kolaman -e 'e Crizi man men -tv 'si -e 'e dre -koonnen -weezan man men -a? -Cej! ¹⁶Kaa -tva 'nan, -te min 'nyin -koonnen -weezan -sru "be, te o "flinon dre min -tuvwli "a. Koo e ya 'e 'cren -tedt Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Min "fli zte o dra min -tuvwli "a.»

¹⁷'Pian min nen 'be lea Minsan man be, o dra -tuvwli Bali lei 'saun 'le "wean.

¹⁸-Yee "wean te 'ka 'fli -non -koonnen -weedt 'lee lt -weedt le "fo "dt. Koo 'wt

'wliđi 'tɔ 'tɔdv pɛɛnɔn nɛn blamin -a dra, te e 'ka -kɔnnɛn -wɛɛđi 'lee lɪ -wɛɛđi da dɪɛ, ya'a fɛ -tv dra min 'kɔlɛ lɛ dɪ. 'Pian 'wɪ 'wliđi "nɛn -kɔnnɛn -wɛɛđi 'lee lɪ -wɛɛđi da bɛ, -te min -a drɛ bɛ, te -a san 'wɪ 'wliđi drɛ 'e 'bɔ 'kɔlɛ lɛ. ¹⁹-A -cin 'e 'trɔa 'ka 'ji 'nan, 'ka 'kɔlɛ bɛ, e ya Bali lei 'saun 'le 'kɔn 'a. ɛn Bali 'yɛɛ lei 'saun zɪɛ -a -nɔn 'cɛɛ, e ya 'ka 'lɔ. Ka 'ka "nyian 'ka 'fli -ji dɪ. ²⁰Maan ve 'cɛɛ 'nan, Bali 'ka 'ta pan 'wɪ 'flɛ 'pleblɛ 'a. -Yɛɛ "wean 'ka Bali 'tɔ drɛ -dan 'ka 'kɔlɛ nɛn e cɪ -yɛɛ vɛ -a bɛ -a.

Pɔl 'wɪ tin 'ba lɪ 'padɪ 'lee -kɔnnɛn 'padɪ da

7 Fluba nɛn ka -ta -a 'mɛn bɛ, 'wɪ nɛn kaa laabu 'an 'lɔ 'ji bɛ, an "ta -a "sia "va 'cɛɛ. -Te kaa 'vɪ 'nan, te -klɔnmɔn 'e -wla 'e nan -sru "dɪɛ, 'wɪ 'tv nɛn kaa 'vɪ. ²'Pian 'an 'bɔ Pɔl, maan ve 'cɛɛ 'nan, e ya 'wɪ "yi "a -e -klɔnmɔn nan 'e 'kɔn. ɛn e ya "nyian 'wɪ "yi 'a -e lumɔn -sran 'e 'kɔn. "Tɔgɔ lumɔn 'e drɛ -kɔnnɛn -wɛɛzan 'a, ɛn -klɔnmɔn 'e drɛ lɪ -wɛɛzan 'a. ³-Klɔnmɔn 'e -wla 'e nan -sru! -Yɛɛ cɪ "lɛ 'e drɛ 'e nan lɛ. ɛn lumɔn 'e wɪ "man -e -a -sran 'e -wla -a -sru! -Yɛɛ cɪ "lɛ 'e drɛ 'e -sran lɛ. ⁴Lumɔn 'kɔlɛ bɛ, e 'ka lumɔn 'bɔ 'saza 'le vɛ -a dɪ. 'Pian e ya -a -sran -le vɛ -a. -A -tuwli "nɛn "nyian -klɔnmɔn -le vɛ -a. -Klɔnmɔn 'kɔlɛ bɛ, e 'ka -klɔnmɔn 'bɔ 'saza 'le vɛ -a dɪ. 'Pian e ya -a nan -le vɛ -a. ⁵-Yɛɛ "wean te 'ka vɪ 'ka cin lɛ -cɛjɛ "fo "dɪ. 'Pian -te 'ka "flinɔn wei drɛ -tuwli, 'nan -e 'ka 'flin tv "wɛnnɛn 'a Bali tru 'badɪ -le "wean bɛ, 'ka drɛ. "Bɛ -sru -e 'ka 'kɔ 'ka cin va, "tɔgɔ 'ka vɪlɛ 'ka 'kɔla 'ka 'fli 'kundɪ -a dɪ, -e Satan 'e 'ka 'man yɪ.

⁶'Wɪ zɪɛ -a da bɛ, -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, -si -tv nɛn maan kɔɔn 'cɛɛ, 'pian -pɛɪ "cɛɛ maan -tɔ 'cɛɛ dɪ. ⁷E ya 'an 'ji 'nan minnɔn pɛɛnɔn 'o 'fɔ paan "kɔnnɛn -gɔnnɛn -a "lɛ 'mɛn 'wɪ 'zv. 'Pian Bali "yi drɛ min lɛ -tɔdv. Yaa drɛ min -mienun lɛ 'e 'to, ɛn yaa drɛ min -mienun lɛ 'e 'to.

⁸-Klɔnmɔnnun nɛn o nan "ka "dɪɛ, 'lee lumɔnnun nɛn o -sran "ka "dɪɛ, 'lee -calɛnɔn bɛ, maan ve -wle 'nan, e ya 'wɪ "yi "a -e 'o 'fɔ "lɛ 'mɛn 'wɪ 'zv. ⁹'Pian -te wa'a 'kɔlaman 'o 'fli 'kundɪ -a dɪɛ, 'o lɪ 'pa, ɛn -te 'bɛ "cɛɛ dɪɛ, 'o -kɔnnɛn 'pa! Lɪ 'padɪ 'lee -kɔnnɛn 'padɪ bɛ, -a "yi "mlian yra yɪđɪ -kɔnnɛn dra lɔ, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ lɪ dra lɔ bɛ -a da.

Pɔl 'wɪ tin 'ba lɪ bɔladɪ da

¹⁰-Klɔnmɔnnun nɛn o lɪ 'pa bɛ, 'lee lumɔnnun nɛn o -kɔnnɛn 'pa bɛ, 'wɪ nɛn maan laabo -wlvɔ "bɛ, -nyrɛn 'gv. 'Wɪ zɪɛ Minsan 'bɛ vɪ 'nan, 'o 'ta wɔla "da. -Nyren 'nan, te lumɔn 'e 'cɛn 'e -sran man 'li "fo "dɪ. ¹¹'Pian -te lumɔn cɛɛn 'e -sran man bɛ, 'e 'fɔ 'e "tun, te 'e -kɔnnɛn pɛɛ 'pa "fo "dɪ. -Te 'bɛ "cɛɛ dɪɛ, 'e 'o yɛɪ "sɛn 'e cin va 'o 'vale 'e -sran -a. -A -tuwli "nɛn "nyian -klɔnmɔn -le vɛ -a. Te -klɔnmɔn 'e nan bɔla 'li "fo "dɪ.

¹²Zozizan nɛn -a nan a te e 'ka Zozi 'va dɪɛ, 'lee Zozizan nɛn -a -sran a te e 'ka Zozi 'va dɪɛ, -wee vɛ nɛn 'gv. 'Wɪ zɪɛ -a da bɛ, Minsan 'ka 'wɪ 'tv vɪlɛ dɪ, 'pian an -kɔlaman an 'wɪ -mie ve 'cɛɛ "da. Zozizan nɛn -a nan a te e 'ka Zozi 'va dɪɛ, -te -a nan a "va 'nan 'o 'kɔn -a bɛ, te 'e lɪ zɪɛ -a bɔla "fo "dɪ. ¹³ɛn Zozizan nɛn -a -sran a te e 'ka Zozi 'va dɪɛ, -te -a -sran a "va 'nan 'o 'kɔn -a bɛ, te 'e 'si 'e 'sran zɪɛ -a wlvɔ "fo "dɪ. ¹⁴Lumɔn zɪɛ e 'ka 'e "tri "tɔđɪ Bali 'lɛ dɪ, 'pian lɪ 'bɔ 'le "wean bɛ -a -sran dra 'saun Bali 'lɛ. -A -tuwli "nɛn "nyian -klɔnmɔn -le vɛ -a, -klɔnmɔn 'ka 'e "tri "tɔđɪ Bali 'lɛ dɪ, 'pian -klɔnmɔn 'bɔ 'le "wean bɛ -a nan dra 'saun Bali 'lɛ. -Te e 'ka zɪ dɪɛ, "te 'o cin 'nennun -kɔan 'o "tri "tɔđɪ Bali 'lɛ. 'Pian e 'ka zɪ "fo "dɪ, o ya 'saun Bali 'lɛ.

¹⁵'Pian -te -klɔnmɔn 'bɔ nɛn e 'ka Zozi 'va dɪɛ -yɛɛ 'vɪ 'nan 'e "cɛan 'e nan man bɛ, 'e drɛ. ɛn -te lumɔn 'bɔ nɛn e 'ka Zozi 'va dɪɛ -yɛɛ 'vɪ 'nan 'e "cɛan 'e 'sran man bɛ, 'e drɛ. Kɔɔ lumɔn nɛn Zozi 'va bɛ, 'lee

-klɔnmɔn nen Zozi 'va be, o 'ka 'o -mean dɔɔt 'wɪ zɪe -a -ji "fo "dɪ.

'Pian -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, Bali -kaa laabu 'nan -e -kaa yei 'e 'kɔn -trɔɔ -kaa 'vale min pɛɛnɔn 'a. -Yee "wean te 'cee 'cendɪ 'e 'si 'ka Zozinɔn 'va zia dɪ. ¹⁶ Kɔɔ 'i 'bɔ lumɔn nen Zozi 'va be, -te 'yie "wean nen 'i 'sran "sia 'wɪ 'ji oo, yi'a tɔa dɪ. En 'i 'bɔ 'klɔnmɔn nen Zozi 'va be, -te 'yie "wean nen 'i 'nan "sia 'wɪ 'ji oo, yi'a tɔa dɪ.

-Pe nen i cɪ "man 'lɔɔ en Minsan 'i laabu be, -a man nen 'i 'fu!

¹⁷ 'Wɪ nen e cɪ 'wɪ -dan a be, -nyren 'nan, zɪ Minsan 'i 'pa 'trɛda be -a da nen 'i 'fu! En -pe nen i cɪ "man 'lɔɔ en Minsan 'i laabu be, -a man nen 'i 'fu! 'Wɪ nen maan "paaman -leglizi -tɔdɔ pɛɛnɔn 'ji be, -nyren zɪe. ¹⁸ Maan 'nan an 've 'nan, -te Bali 'i laabu te i ya 'i -fɔdɪ -klɔnmɔn -va be, e ya 'kpa. En -te Bali 'i laabu te i 'ka 'i -fɔdɪ -klɔnmɔn -va dɪe, te 'i -wɛɛ 'nan i -fɔa "klɔnmɔn -va -e 'i 'kɔn 'saun Bali 'le dɪ. ¹⁹ -Te min a 'e -fɔdɪ -klɔnmɔn -va be, e ya 'wɪ "tun "a. En -te min 'ka 'e -fɔdɪ -klɔnmɔn -va dɪe, e ya "nyian 'wɪ "tun "a. 'Pian 'wɪ nen e cɪ 'wɪ -dan a be, -nyren 'nan, min 'e 'ta wɔla 'wɪ nen Bali -a 'vɪ be -a da.

²⁰ Maan ve "nyian 'nan, -pɛ nen min cɪ "man 'lɔɔ en Bali -a laabu be, -a -ji nen min 'e 'fu. ²¹ -Te Bali 'i laabu te i ya nɔan -a be, te 'yie -kɔndɪ nɔan -a 'wɪ 'e 'nan 'i man "fo "dɪ. 'Pian -te -a -si 'le 'sɔ 'yie 'nan -e 'i vɪle 'i 'kɔn "nyian nɔan -a dɪe, 'i 'wɪ "man. ²² Maan 'vɪ 'nan, te -kɔndɪ nɔan -a 'wɪ 'e 'nan min man dɪ, kɔɔ -te min a nɔan -a en Bali -a laabu be, te e dɛɛ nɔan nen Minsan -a ta pan 'wɔ 'e 'tazan le be -a. En "nyian be, -te min 'ka nɔan -a dɪ, 'nan Bali -a laabu be, min zɪe e ya Crizi -le nɔan -a. ²³ Crizi 'ka pɛɛnɔn 'ta pan 'wɔ 'fle 'pleble 'a. Te 'ka 'fli 'tɔvɪ -e 'ka dɛɛ blamin -le nɔan -a 'ta wɔladɪ -a -yee 'wɪ "paadɪ da dɪ! ²⁴ 'An "bɔvɪ Zozinɔn, -pɛ nen ka cɪ

"man 'lɔɔ en Bali 'ka laabu be, -a man nen 'ka 'fu!

Minnun nen wa'a tian lɪ 'lee -kɔnnen 'pale dɪe 'wee 'wɪ nen 'gu

²⁵ -Klɔnmɔnnun nen wa'a tian lɪ 'pale dɪe, 'lee lumɔnnun nen wa'a tian -kɔnnen 'pale dɪe, ka -wee 'wɪ laabu 'an 'lɔ. 'Wɪ zɪe -a da be, Minsan 'ka 'wɪ 'tɔvɪle dɪ, 'pian an -kɔlaman an 'wɪ -mie ve 'cee "da. -A -cin -a 'an 'ji 'nan, min -kɔlaman 'e yi -tɛala 'an da "fo, kɔɔ Minsan "yi dɛɛ 'men 'an dɛɛdɪ -a 'yee 'pasiazan -a. 'Wɪ nen maan "sia "va 'cee be, -nyren 'gu: ²⁶ -Te 'an 'ci nɔn yɔa yɪdɪ nun nen o cɪ 'o pou sianan 'gɔvɛ -a da be, maan ye 'wɪ "yi "a, -e -klɔnmɔn 'e vɪle 'e lɪ 'pa dɪ, en "nyian -e lumɔn 'e vɪle 'e -kɔnnen 'pa dɪ. ²⁷ 'Pian -te 'i 'nan a 'va be, te 'i -wɛɛ 'nan 'i "cean "man "dɪ, en -te 'i 'nan "ka "dɪe, te 'i -wɛɛ 'nan 'i lɪ "paa dɪ. ²⁸ En -te -klɔnmɔn lɪ 'pa be, 'wɪ 'wɪlɪdɪ "cee yaa dɛɛ dɪ. -A -tɔwɪlɪ "nen "nyian lumɔn -le vɛ -a. -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, -klɔnmɔn nen e lɪ 'pa be, 'lee lumɔn nen e -kɔnnen 'pa be, o -taa 'o yɔa yɪle. An 'ka "vale 'nan yɔa yɪdɪ nun zɪe 'o bɔ 'ka man dɪ, -yee "wean nen an 'wɪ 'pla 'cee.

²⁹ 'An "bɔvɪ Zozinɔn, 'wɪ nen -yee "wean an 'wɪ zɪe -a 'vɪ be, -nyren 'gu. Tɔ 'ka -kaa 'lɔ "kaga -e -kaa Minsan -le 'nyranman 'pa dɪ. -Yee "wean, -klɔnmɔn nen -a nan a be, 'e yie -trɔa Minsan -le 'nyranman da "le 'nan -a nan "ka "dɪ. En lumɔn nen -a -sran a be, 'e yie -trɔa Minsan -le 'nyranman da "le 'nan -a -sran "ka "dɪ. ³⁰ -Te e ya 'wɪ 'nanmandɪ -a oo, en -te e ya cɪ "nrandɪ -a oo, te -a -tɔwɪlɪ 'e 'si -tɔ min lɔ -e 'e vɪle 'e yie -trɔa Minsan -le 'nyranman da dɪ. Minnun nen o fɛ "lɔa be, -a -cin 'e 'kɔn o 'ji 'nan fɛ 'bɔ zɪe 'e 'ka 'o 'lɔ dɪ. ³¹ En minnun nen 'wee 'wɪnun dɛɛdɪ cɪ 'trɛda be, te 'o dɛɛ 'wɪnun 'bɔ 'le nɔan -a dɪ. Fɛ -le "wean nen an 'wɪ zɪe -a 'vɪ be, 'trɛ 'lee 'e 'ta fɛnɔn -nan -taa -nyanle.

³² An ya “vale 'nan te ci “nrɔndɔ 'trɛda 'wɪnɪn da 'e 'kɔn 'ka man dɪ. Min nen lɪ 'ka -yɾɔ “dɪɛ, 'e yɪɛ -tɔala Minsan -le 'nyranman da, ɛn yaa -wɛɛman 'nan 'e “sɔa Minsan lɛ. ³³ 'Pian min nen lɪ a “wlu “bɛ, 'wɪnɪn nen 'trɛda wɪnɪn -a bɛ, -a da nen 'e 'ci “nrɔnman. Yaa -wɛɛman 'nan 'e “sɔa 'e nan lɛ. ³⁴ 'Wɪ zɪɛ -a drɛdɪ bɛ, e min 'bɔ dra min nen -a yɪɛ a 'trɛ “fli “ji bɛ -a. -A -tɔwli “nen “nyian lumɔn -le vɛ -a. Lumɔn nen -a -sran “ka “dɪɛ, 'e yɪɛ -tɔala Minsan -le 'nyranman da, ɛn yaa -wɛɛman 'nan 'e -kɔan Minsan -le vɛ -a “fo. 'Pian lumɔn nen e -kɔnɛn 'pa bɛ, 'wɪnɪn nen 'trɛda wɪnɪn -a bɛ, -a da nen 'e 'ci “nrɔnman. Yaa -wɛɛman 'nan 'e “sɔa 'e -sran lɛ.

³⁵ E ya 'ka 'bɔ 'le 'wɪ “yi “a, -yɛɛ “wɛan nen an 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ 'cɛɛ. Ma'an wɛɛman 'nan an 'tɛ “paa 'ka da dɪ. 'Pian e ya 'an 'ji 'nan, 'ka Minsan -le 'nyranman 'pa 'ka 'bli pɛɛnɔn 'a “lɛ zɪ e 'sɔ -yɾɛ “bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɪv.

³⁶ -Te -a -cin a -klɔnmɔn -ji 'nan 'o 'vale 'e bɔɛ -a 'wee cin 'padɪ a 'mɔnnan, te 'e yɾa ye lɪ dra lɔ bɛ, 'e lɪ 'bɔ zɪɛ -a 'pa. E 'ka 'wɪ 'wɪlɪdɪ “drɛdɪ -a dɪ. ³⁷ 'Pian -klɔnmɔn nen e -kɔlaman 'e 'fli 'kundɪ -a -e lɪ dra 'e vɪlɛ 'e 'tɛ dɪɛ, -te e -tɔ “da 'nan ya'a 'e bɔɛ paa dɪɛ, 'wɪ “yi “nen yaa drɛ. ³⁸ Maan ve 'cɛɛ 'nan, -klɔnmɔn nen 'e bɔɛ 'pa bɛ, 'wɪ “yi “nen yaa drɛ. 'Pian -klɔnmɔn nen ya'a 'e bɔɛ 'palɛ dɪɛ, 'wɪ “yi “nen yaa drɛ bɛ e “mlɪanla “da.

³⁹ ɛn “nyian bɛ, lumɔn nen e -kɔnɛn 'pa bɛ, -te -a -sran 'ka tian 'kalɛ dɪɛ, te e ya 'e -sran -le vɛ -a 'li 'trɪlɪi. 'Pian -te -a -sran -ka bɛ, -si a 'e 'le 'sɔdɪ -yɾɛ, -e 'e -kɔnɛn nen e cɪ “va “bɛ -a 'pa. ɛn Zozizan nen yaa “paa -kpɔ. ⁴⁰ 'An 'bɔ Pɔl, e ya “mɛn 'ji 'nan, -te ya'a -kɔnɛn pee 'palɛ dɪɛ, cɪ “nrɔndɪ -kɔan -yɾɔ 'e “mlɪanla “da. “Mɛn 'ji 'wɪ nen zɪɛ 'pian maan -tɔa 'nan 'an 'bɔ “nyian Bali lei 'saun a 'an 'lɔ.

Zozizan -kɔlaman e -yɪ -pan wɪ -ble?

8 'Wɪ tɪɪtɪ nen, 'wɪ nen -yɪ -pan wɪ da bɛ, -kaa pɛɛnɔn -kaa -tɔa. 'Pian e ya “lɛ 'an 'wɪ 'tɔ vɪ 'cɛɛ. -Te min -a 'vɪ 'nan 'e 'wɪ 'tɔ -tɔa “bɛ, e ya 'fli drɛdɪ -dandan “tun “a. 'Wɪ nen e cɪ “yi “bɛ, -nyren 'nan 'i bɔɛzan -tɔ yɪ “yi. Kɔɔ -yɛɛ “paa “va -e -yɛɛ yɪ -teradɪ Bali da 'e 'pa “da. ² ɛn “nyian bɛ, -te -a -cin a min ji 'nan 'e 'wɪ 'tɔ -tɔa “bɛ, yaa -kɔnɛnman 'nan min zɪɛ, 'wɪ nen e cɪ “lɛ 'e -tɔ bɛ, ya'a 'tɔa dɪ. ³ 'Pian min nen e Bali ye “yi “bɛ, min zɪɛ, -nyren Bali -a -tɔa.

⁴ -Yɪ -pan wɪ -blɪdɪ bɛ, -kaa -tɔa 'nan, -yɪnɪn 'bɔ “ka “dɪ. Bali a -tɔwli, ɛn fɛ pee “ka -e 'wɛɛ 'sia “nyian bali -a “fo “dɪ. ⁵ 'Pian minnɪn nen 'trɛ 'gɔvɛ -a da bɛ, o laji fɛnɪn -mie drɛ 'wee bali -a. ɛn o 'trɛda fɛnɪn -mie drɛ 'wee bali -a. Fɛnɪn nen minnɪn o “sɪala bali -a bɛ, o ya “kaga. ɛn fɛnɪn nen 'pleblɛ a -wɪlɔ “bɛ, o ya “nyian “kaga. ⁶ -Cɛɛ vɛ bɛ, Bali a -tɔwli “cɛ. Bali zɪɛ, -yɛɛ cɪ -kaa “tɪ “a, ɛn -yɛɛ fɛ pɛɛnɔn drɛ, -kaa ya 'trɛda -yɛɛ vɛ -a. ɛn min nen e cɪ Minsan -a bɛ e ya -tɔwli “cɛ, Zozi Crɪzi nen. Bali ciɪla “va ɛn e fɛ pɛɛnɔn drɛ, ɛn Bali ciɪla “va ɛn e 'belɪdɪ -nɔn -cɛɛ.

⁷ 'Pian Zozinɔn -mɪɛnɪn 'ka 'wɪ zɪɛ -a tɔa dɪ. -Yɪ -le 'wɪnɪn a tian o -wulo -ji, -yɛɛ “wɛan nen -te o ya -wɪ zɪɛ -a -blɪnan bɛ, -a -cin a o ji 'nan waa -tɛ -yɪ lɛ. Tɔɔn -e -wee cɪ “nrɔndɪ 'e tin -tɛ o da, te waa ye 'nan -wɪ zɪɛ e 'o “trɪ “tɔ Bali 'lɛ. ⁸ 'Pian -blɪ fɛnɪn “cɛɛ -maan -e Bali cɪ 'e 'kɔnɛn “tra “min va dɪ. Maan ve 'cɛɛ 'nan, -te -ka'a -blɪlɛ dɪɛ, ya'a fɛ -tɔ 'sia “da -cɛɛ dɪ, ɛn -te -kaa blɪ bɛ, ya'a fɛ -tɔ paa “da -cɛɛ dɪ.

⁹ -Yɛɛ “wɛan 'ka drɛ “yi! Kaa ve 'nan 'wɪ -mie drɛdɪ -si a 'ka 'lɔ -e 'ka drɛ. 'Wɪ 'kpa nen. 'Pian te -a drɛdɪ 'e 'ka “bɔvɪ Zozinɔn nen wa'a 'tɔa “lɛ 'cɛɛ 'wɪ 'zɪv dɪɛ, o drɛ 'wɪ 'wɪlɪdɪ “drɛnɔn 'a dɪ!

¹⁰'Ka 'ci “nrɔn 'wɪ 'gʊɛ -a da -tʊ! 'I 'bɔ nen yia ve 'nan i -tɔa “bɛ, i ya 'i -nyrandɪ -yʊ -pan 'kuin te i -yʊ -pan wɪ -ble. 'I “bʊɪ Zozizan nen ya'a 'wɪ zɪɛ -a tɔa “le 'yie 'wɪ 'zʊ dɪɛ, yei 'yɪ -a -blɪnan. “Bɛ -sru -e 'e 'tɛ 'wɪnʊn zɪɛ -a dɾɛdɪ va, te -yee ci “nrɔndɪ tin -tɛa “da. ¹¹'Yie 'wɪ 'tɔdɪ bɛ, yaa dɾɛ ɛn 'i “bʊɪ Zozizan nen ya'a 'wɪ zɪɛ -a tɔa “le 'yie 'wɪ 'zʊ dɪɛ, -a -nan -nyan. 'Wɪ 'wɪldɪ “nen yia dɾɛ, kɔɔ 'i “bʊɪ Zozizan nen, ɛn Crizi -ka 'nan -e 'e 'belidɪ -nɔn -yɾɛ. ¹²'Wɪ 'wɪldɪ zɪɛ -a dɾɛdɪ 'o “bʊɪ Zozinɔn lɛ te -wee ci “nrɔndɪ tin -tɛa “o da bɛ, e ya 'wɪ 'wɪldɪ “dɾɛdɪ Crizi man. ¹³-Yee “wean -te -blɪfɛ “tun “le “wean 'an “bʊɪ Zozizan dra 'wɪ 'wɪldɪ “dɾezan -a bɛ, “te ma'an -wɪ ble 'li “fo “dɪ. Maan dra zɪɛ, “tɔgɔ 'an “bʊɪ Zozizan 'e dɾɛ 'wɪ 'wɪldɪ “dɾezan -a.

-Kaa dɾɛ Pɔl si dɾɛnɔn 'a!

9 'An 'bɔ “nyian, -si a 'e 'lɛ 'sʊdɪ 'mɛn -e 'an 'wɪ nen an cɪ “va “bɛ -a dɾɛ. Zozi Crizi -le 'pasiazan nen 'maan. ɛn an -kaa san Zozi Crizi 'yɪ 'an yie 'a. ɛn Minsan -le 'nyranman nen maan 'pa 'ka 'va bɛ, -yee “wean nen ka dɾɛ Zozinɔn 'a. ²-Te -a -cin a min -mienun ji 'nan an 'ka Zozi 'le 'pasiazan -a dɪ oo, 'cee vɛ bɛ, kaa -tɔa 'nan Zozi 'le 'pasiazan nen 'maan. Fɛ nen yaa -kɔɔnman 'nan Zozi 'le 'pasiazan nen maan bɛ, 'ka 'bɔ nen, kɔɔ ka dɾɛ Zozinɔn 'a.

³Minnun nen waan 'tɔ -tɛa 'nan an 'ka Zozi 'le 'pasiazan -a dɪɛ, e ya “le 'an 'wɪ 'gʊɛ -a laabʊ -wɪɔ. ⁴Minsan -le 'nyranman nen maan “paa bɛ -a man, -te Zozinɔn “yɪ dɾɛ 'mɛn bɛ, -a -nɔan da “cee dʊʊ? ⁵Zozi 'le 'pasianɔn -mienun bɛ, 'lee Minsan “bʊnʊn bɛ, 'lee Pieri bɛ, -wɛɛ ko 'ta wɔnan 'o 'vale 'o nannun -a Bali -le 'wɪ vɪnan. 'Wɪ zɪɛ -te “an dɾɛ bɛ, -a -nɔan da “cee dʊʊ? ⁶'Kʊ 'vale Barnaba -a Minsan -le 'nyranman nen kʊa “paa. -A -si a 'e 'nɔndɪ 'kʊɛ, -e 'kʊ vɪlɛ 'kʊ 'nyranman 'pa 'kʊ 'bɔ 'a 'vaa -e 'kʊ “nen “fɛ -blɪ dɪ. -A -nɔan da “cee dʊʊ?

⁷'Wɪ nen an “sia -a vɪnan 'gʊɛ, -a -kɔɔn “man wɪnʊn nen 'gʊ. 'Ka 'ci “nrɔn “da! Maan ve 'cee 'nan, 'sounja -tʊ 'ka -kɔɔn 'sounja -ji -e -a 'bɔ nen 'e 'fli -pan wɪ dɪ. E 'ka zɪ dʊʊ? ɛn “nyian bɛ, fɛ nen min -a fei 'pa bɛ, -a 'wɪlɛ nen yaa -ble. E 'ka zɪ dʊʊ? ɛn “nyian bɛ, min nen e trʊvenun -sru -pian “bɛ, e o 'nyɔɔn 'yɪ -mlian. E 'ka zɪ dʊʊ?

⁸'Wɪnʊn nen blamin -a dra bɛ, -a man “cee man -kɔɔnman 'saza “cɛ “dɪ. E ya “nyian 'e 'cɾɛn -tɛdɪ -pei -tɔ wɪnʊn nen Bali -a -nɔn Moizi lɛ bɛ -a va. ⁹Kɔɔ e ya 'e 'cɾɛn -tɛdɪ Moizi -le -pei 'fluba 'ji 'nan: «Tri nen e ya 'nyranman 'panan

fei fe 'wɪlɛ 'sɔndɪ -a bɛ, te 'i 'si -tɔ -yɾɔ -e 'e -blɪ dɪ!»

-Te Bali 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, trinun 'saza -le 'wɪ “cee yaa 'vɪ dɪ. ¹⁰'Pian e ya “nyian 'kʊɛ vɛ -a. 'Wɪ 'kpa nen, 'wɪnʊn zɪɛ e ya 'e 'cɾɛn -tɛdɪ 'kʊɛ vɛ -a. Kɔɔ -te min -tʊ a fei 'panan, ɛn -te 'bɛ “cee dɪ e ya 'saa 'sɔnnan bɛ, -a -nɔan da nen -e -a -cin 'e 'kɔn “ji 'nan 'e “nen “fɛ -ble. ¹¹An Bali -le 'wɪ 'vɪ 'cee, e ya “le fɛ 'wɪlɛ nen maan -fɔ. -Yee “wean nen -a -nɔan da nen -e -a -cin 'e 'kɔn paan 'an 'ji 'nan 'an 'ka 'pɛ “nen “fɛ -ble. ¹²Min peenun “o 'wɪ zɪɛ -a dra. Maan ve 'cee 'nan -a -si a paan 'an 'lɔ -e 'an 'wɪ zɪɛ -a dɾɛ 'e 'ciɪla “da. 'Pian ma'an -wɛɛle 'nan 'an dra “fo “dɪ. Maan dra zɪɛ 'nan -e 'wɪ 'tʊ 'e vɪlɛ 'e 'si -tɔ Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn 'lɔ dɪ.

¹³'Wɪ nen an “sia -a vɪnan 'gʊɛ, -a -kɔɔn “man wɪnʊn nen “nyian 'gʊ. Maan ve 'cee 'nan, minnun nen o 'nyranman “paa Bali -le 'kuin, 'lee minnun nen o Bali -pan 'nyranman “paa bɛ, 'nyranman 'bɔ nen waa “paa bɛ -a “nen “fɛ nen waa -ble. E 'ka zɪ dʊʊ? ¹⁴'Wɪ 'tʊwɪ zɪɛ Minsan -a -tɔ -pei -a. Yaa 'vɪ 'nan, minnun nen o wɪ Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn man bɛ, -wɛɛ yie -tɔa min nen e 'wɪ 'nɔnnɔn 'bɔ vɛ bɛ -a va.

¹⁵'Pian 'an 'bɔ 'le vɛ bɛ, ma'an -wɛɛle 'nan min 'e 'wɪ zɪɛ -a dɾɛ 'mɛn “fo “dɪ. ɛn an 'ka 'wɪ 'bɔ zɪɛ -a cɾɛn -tenan 'nan -e

minnun 'o dredit 'sia 'men dt. 'An 'ka dra lɔ, 'be "yi mlin. Kɔɔ an 'ka "vale 'nan min 'e vɪ 'an man 'nan, an Crizi -le 'wɪ 'nɔnɔn ve minnun le o lɔ fenun yɪdt -le "wean dt. ¹⁶ Crizi -le 'wɪ 'nɔnɔn vidt minnun le be, ma'an 'kolaman -e 'an -dandan 'tan 'a dt. Kɔɔ Minsan 'be 'tɔ 'an man 'nan 'an dre. -Yee "wean -te ma'an Crizi -le 'wɪ 'nɔnɔn vile minnun le dtɛ, 'wɪ 'e 'bɔ 'an man! ¹⁷ "Te 'e 'kɔn 'nan 'an 'bɔ mɛen 'kʊ 'nyranman zɪe -a -wɛɛɛ en an ya -a 'panan be, "te maan ve minnun le 'nan 'waan 'pan wɪ. 'Pian Minsan 'be 'tɔ 'an man 'nan 'an dre, en an ya -a drɛnan. -Yee "wean -a drɛnan 'ka 'an 'lɔ "fo "dt. ¹⁸ 'An 'pan nen "men -mɛ "a? -Nyren 'nan, 'an Crizi -le 'wɪ 'nɔnɔn vɪ minnun le 'e "tun. En fɛ nen -a -si a 'e 'nɔndt 'mɛn 'nan 'an 'si -wɪɔ "be, ma'an sia "fo "dt.

**Pɔl a "vale 'nan 'e 'yee -kopa ye 'o
'vale min pɛɛnɔn 'a**

¹⁹ 'Wɪ zɪe -yɛɛ -kɔɔnman 'nan min -tv -le 'wɪ 'ka 'an man "fo "dt. 'Pian 'an 'fli dre minnun pɛɛnɔn 'le nɔan -a. Maan dre zɪe 'nan -e 'an min "kaga "yɪ Crizi -le ve -a. ²⁰ -Te an ya Zuif 'nɔn yei "be, an 'wɪ dra "le Zuif min -le 'wɪ 'zv. Maan dra zɪe 'nan -e 'an Zuif 'nɔn dre Crizi -le ve -a. Maan -tɔa 'nan -pei -tɔ winun -le 'pleble 'ka 'an da "nyian dt. 'Pian -te an ya minnun nen o ya 'o leadt -pei -tɔ winun man be, o yei "be, an 'wɪ dra "le -wee 'wɪ 'zv. Maan dra zɪe 'nan -e 'an o dre Crizi -le ve -a. ²¹ En "nyian be, -te an ya minnun nen o 'ka o leadt -pei -tɔ winun man dtɛ o yei "be, an 'wɪ dra "le -wee 'wɪ 'zv. Maan dra zɪe 'nan -e 'an o dre Crizi -le ve -a. -Te an ya 'winun zɪe -a drɛnan be, wa'a vile 'nan an Bali -le -pei -tɔ winun -fɔala 'an "trɔɛn -sru "dt, 'pian Crizi -le -pei -tɔ wɪ da nen an ct 'ta wunan. ²² En "nyian be, -te an ya minnun nen -wee ci "nrɔndt tin -tɛa "o da tada be, o yei "be, an 'wɪ dra "le -wee 'wɪ 'zv. Maan dra zɪe 'nan -e 'an o dre Crizi -le ve -a. 'An 'fli dre "le min 'tɔ 'tudv

pɛɛnɔn 'zv. Maan dre zɪe 'nan -e 'an -kɔla o -mie 'sidt -a 'wɪ 'ji. ²³ An 'wɪ pɛɛnɔn zɪe -a dra 'nan -e Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnɔn 'e fuila "man minnun pɛɛnɔn 'va. En "yi "nen -a -sru "be -e "an "yɪ.

²⁴ Fɛ -le "wean nen an 'wɪ zɪe -a 'vɪ be -nyren 'gʊ. -Te minnun -sen teren da 'nan 'o flan 'bli -e 'o man -kopa yɪ be, min -towli 'be -kɔan "o -wulo -a. Ka'a tɔa zɪ dʊv? -Yee "wean nen 'ka flan 'bli -e -kopa zɪe 'e dre 'cee ve -a! ²⁵ Min oo min nen e "ta fɛ -tv -sa kɔɔman be, 'e 'fli "kuan en 'e 'kɔle 'man wuuman. Yaa dra zɪe 'nan -e 'e -kopa nen ya'a 'mɔan dtɛ -a yɪ. 'Pian -kaa Zozinɔn 'le ve be, fɛ nen e ct -kaa man -pennan be, -kopa nen e "mɔan 'li 'trilii be -nyren. ²⁶ -Yee "wean 'an 'bɔ Pɔl -le ve be, an ya flan 'blinan. 'Pian an 'ka -a 'blinan "baji dt, maan "blia 'nan -e 'an man -kopa yɪ. En "nyian be, e ya "le -kuli -tannan nen an ct. Ma'an 'fɔle tua "baji dt, maan -tua 'nan -e 'e 'tɔ fɛ man. ²⁷ An 'te "paa 'an 'fli 'kɔle da 'pleble, 'nan -e 'an -kɔla -a pladt -a "fo. Maan dra zɪe 'nan "tɔgɔ 'an 'bɔ nen an Bali -le 'wɪ 'vɪ minnun le be, 'an 'fʊ -si -sru.

**Izrael 'nɔn 'le 'wɪ nen waa
dre be, 'e 'wɪ "paa -kaa 'ji!**

10 'An "bʊ Zozinɔn, 'ka 'ci "nrɔn Izrael 'nɔn 'le 'wɪ da! Te -a -cin 'e 'san 'ka 'ji "fo "dt! 'Kʊ tranun nen 'li be, Bali a "lolu -koei 'va o 'le, te e -si -kɔnman -wɛ. En o pɛɛnɔn 'be ciɔla jemie yei. ² O pɛɛnɔn 'be -kɔla "lolu -koei -sru en o ciɔla jemie yei. -Yɛɛ ct o -batize dredit -a 'nan -e 'o 'fʊ 'o leadt Moizi man. ³ -Blufe nen Bali -a -nɔn be, o pɛɛnɔn 'be bli. ⁴ En 'yɪ nen Bali -a -nɔn be, o pɛɛnɔn 'be mlin. Fɛ nen maan ve zɪe -yɛɛ ct 'nan, 'yɪ nen o pɛɛnɔn -a mlin be, e 'si -kɔle nen Bali -a -nɔn be -a -ji. -Kɔle zɪe e yra o -sru, Crizi nen. ⁵ 'Pian Bali ci 'ka 'sɔle o "kaga 'kpa -va dt. Kɔɔ o kaa "bui "da.

⁶ 'Wɪ pɛɛnɔn nen e 'bɔ 'kʊ tranun man zɪe, e ya -cee 'wɪ -kɔn "man winun -a.

E dre zte 'nan -e -kaa vile -kaa 'wɪ 'wɪdɪ
yɪ “yi “le 'kʊ tranun -le 'wɪ 'zʊ dɪ. ⁷-Yee
“wean te 'ka dre -yʊ -pannɔn 'a “le o va
min -mienun -a dre be, -yee 'wɪ 'zʊ dɪ!
Kɔɔ e ya 'e 'cren -tɛdɪ -wee 'wɪ 'a 'nan:

«O -nyran,
en o 'sraga fenun blɪ,
en o -sru mlin.

“Be -wɪ en o ci nran -siga tri nen
waa dre be -yre.»

⁸Te 'ka dre lɪ -wɛɛnɔn 'lee -kɔnnɛn -
wɛɛnɔn 'a “le o va min -mienun -a dre
be -yee 'wɪ 'zʊ dɪ. Zɪ o 'wɪ zɪɛ -a dre be,
yidɛ 'wɛ 'tuwɪ 'wɪ be min -ka o va -kpi
yɔ -tu 'wɛ yaaga (23.000). ⁹Te 'ka Min-
san man -tan “le o va min -mienun -a dre
be -yee 'wɪ 'zʊ dɪ! Zɪ o 'wɪ zɪɛ -a dre be,
en -mlennun o -nan -nyran. ¹⁰Te 'ka 'ci 'e
'tɔ lou Bali man “le o va min -mienun -a
dre be -yee 'wɪ 'zʊ dɪ! Zɪ o 'wɪ zɪɛ -a dre
be, en Bali -le 'pasianɔn nen laji be -a -tu
o -nan -nyran.

¹¹'Wɪnun zɪɛ o 'bɔ 'kʊ tranun man 'nan
-e 'o dre -cee 'wɪ -kɔɔn “man wɪ -a. En
“nyian be waa cren -tɛ 'nan te e 'wɪ “paala
-kaa nen -kaa 'le 'fʊ -kogo -e 'treda 'e 'nyan
be -cɛɛ. ¹²-Yee “wean an 'wɪ “paala 'cɛɛ.
Min nen yaa ve 'nan, 'wɪ zɪɛ ya'a 'kɔla-
man -e 'e bɔ 'e man dɪɛ, 'e dre “yi, “tɔɔ 'e
bɔ “man! ¹³Maan ve 'cɛɛ 'nan, 'wɪ 'wɪdɪ
“dredɪ -cin nen e -tɔ 'ka 'ji, en ka'a drele
dɪɛ, zɪ e dra blamin -tudʊ pɛɛnɔn le zɪɛ.
E ya “le 'an -cin -tɔ 'ka 'ji 'nan, Bali ci
'ka 'e 'sandɪ 'ka man dɪ. Ya'a -si nɔan -e
'wɪ 'wɪdɪ “dredɪ nen ka'a 'kɔlaman -e 'ka
'sʊ -yrɔ “dɪɛ 'e bɔ 'ka man “fo “dɪ. Pian
-te 'wɪ 'wɪdɪ “dredɪ “ta bɔa 'ka man be,
-si nen 'kɔ 'ka 'ciɪla “da -e 'ka 'sʊ -yrɔ “be
yaa -kɔɔnman 'cɛɛ, 'dʊ -e 'wɪ 'wɪdɪ zɪɛ 'e
vile 'e 'ka 'man yɪ dɪ.

Zozizan 'ka 'yʊ paan dɪ!

¹⁴'Wɪ pɛɛnɔn nen, an “sia -a vɪnan zɪɛ,
-yee “wean, 'an “bʊ Zozinɔn, maan ve
'cɛɛ 'nan: Te 'ka 'yʊ -pan “fo “dɪ! ¹⁵Ka ya
'wɪ 'tɔnɔn 'a. -Njɛɛ dʊʊ? -Yee “wean nen

'ka 'ci “nrɔn 'wɪ nen maan ve be, -a da. ¹⁶-
Kaa Zozinɔn -kaa cin ye 'nan -e 'wɪ nen
Zozɪ -a dre be -a -cin 'e 'trɔa -kaa 'ji. Min
-tu 'kulenen “sia te rezen -wen a -ji, e Bali
muo -fɔa -e -kaa pɛɛnɔn 'e mlin. 'Wɪ zɪɛ -a
dredɪ -a be, -kaa -kɔɔnman 'nan -ka nen
Zozɪ -a dre be -kaa ya -a “nen “blɔnɔn 'a.
-Njɛɛ dʊʊ? -A -tuwɪ “nen “nyian 'kpɔun
nen waa -pliman be, -yee ve -a. 'Wɪ zɪɛ -a
dredɪ -a be, -kaa -kɔɔnman 'nan -kaa ya
-kaa leadı Crizɪ man -tuwɪ. -Njɛɛ dʊʊ?
¹⁷-A -cin 'e 'tɔ 'ka 'ji 'nan 'kpɔun a -tuwɪ,
-a 'bɔ nen -kaa pɛɛnɔn -a -ble. -Yee “wean
-kaa pɛɛnɔn a “nyian “le min -tuwɪ “le
'wɪ 'zʊ.

¹⁸'Wɪ nen Zuif 'nɔn 'a dra Bali -pan
'kuin be, 'ka -kɔɔn “man! 'Sraganun nen
waa bo Bali le be, waa wi -ble. 'Wɪ zɪɛ
-a dredɪ -a be, waa -kɔɔnman 'nan o 'wee
'sraga 'bɔ “nen “ble. -Njɛɛ dʊʊ?

¹⁹-Mɛ “wɪ nen maan 'nan 'an ve 'wɪ zɪɛ
-a da? 'Nan -yʊ -pan wi 'be cɪ -wi nen -a
'wɪ cɪ be -a? -Cɛje, -njɛɛ “fo “dɪ. En 'nan
fɛ nen waa -paan “be te Bali nen? -Cɛje,
-njɛɛ “fo “dɪ. ²⁰Maan ve 'cɛɛ 'nan fɛ nen
waa -te -yʊ le be, te Bali le “cɛɛ waa -
nɔn “fo “dɪ. 'Pian waa -nɔn Satan le 'o
'vale 'yee minnun -a. -Yee “wean te “ka
“dre dɪ! Kɔɔ an 'ka “vale 'ka lea Satan 'lee
'yee minnun man dɪ. ²¹Ka'a 'kɔlaman -
e 'ka 'yi 'mlin Minsan -le 'kulenen “nen,
“be -sru -e 'ka 'kʊ 'yi 'mlin Satan 'lee 'yee
minnun -le 'kulenen “nen “dɪ. En “nyian
be, ka'a 'kɔlaman -e 'ka 'nyran Minsan -
le -blɪfenun -sru -e 'ka -blɪ, “be -sru -e
'ka 'kʊ -nyran Satan 'lee 'yee minnun -le
-blɪfenun -sru -e 'ka -blɪ dɪ. ²²Te 'ka Min-
san 'le -wɛɛla 'wɪ zɪɛ -a dredɪ -a dɪ! En te
-a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan 'ka 'pleble “mlian
“da “dɪ.

'Ka 'ci “nrɔn 'ka bɔɛzan -tu da 'vaa -e 'ka 'wɪ dre!

²³Min -mienun a 'ka yei, waa ve 'nan:
«Fɛ pɛɛnɔn dredɪ -si a 'e 'le 'sʊdɪ min lɛ.»
'Pian maan ve 'cɛɛ 'nan, fɛ pɛɛnɔn 'ka 'wɪ

“yi 'dra min le dt. Fe pæenon dædt -si a 'e 'le 'sɔdt min le, 'pian fe pæenon 'ka 'paa 'i bæzan -tu -va -e -yee yi -teradt Bali da 'e 'pa “da “dt. ²⁴Te 'ka 'va min -tu 'e 'e 'bɔ 'fli -le 'wɪ “yi -wæe “dt, 'pian min peenun -le 'wɪ “yi “nen 'e -wæe.

²⁵-Wi pæenon nen waa -taan 'fleji be, 'ka 'lɔ -e 'ka -blɪ 'e “tun. Te 'cee 'ci “nrɔndɪ 'e 'wɪ 'tɔ 'ka man -e 'ka laabu 'nan waa -te -yɪ le dt! ²⁶Kɔɔ e ya 'e 'cɾen -tædt Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Træ 'lee 'e 'ta fenun pæenon a Minsan -le vɛ -a.»

²⁷En “nyian be, min nen e 'ka Zozi 'va dt, -te e 'ka laabu fe man en ka -ku be, fe pæenon nen waa -nɔn 'cæe be, 'ka -blɪ 'e “tun. Te 'cee 'ci “nrɔndɪ 'e 'wɪ 'tɔ 'ka man -e 'ka laabu 'nan waa -te -yɪ le dt! ²⁸'Pian -te min -tu -a 'vɪ 'cæe 'nan, -wi zɛ waa -te -yɪ le be, te 'ka -blɪ “fo “dt! 'Ka dre zɛ min 'bɔ 'le “wean 'lee ci “nrɔndɪ -le “wean. ²⁹'Ka 'bɔ 'le 'ci “nrɔndɪ -le “wean “cæe maan 'vɪ 'nan, te 'ka -blɪ dt. 'Pian min zɛ -yee ci “nrɔndɪ -le “wean nen maan 'vɪ zɪ.

Fe nen -a -si a 'e 'nɔndɪ 'men 'nan 'an dre be, e 'ka “le min pee nen 'e tin -te 'an da -a dædt man dt. ³⁰Fe nen an “ta -a -ble be, an Bali muo -fɔa en maan -ble. Min -tu 'ka 'kɔlaman -e 'yaan 'tɔ 'wɪdɪ “vɪ fe nen an Bali muo “fɔ 'vaa en maan blɪ be -a man dt.

³¹Maan ve 'cæe 'nan, -te e ya fe nen ka “ta -a -ble be -a oo, en -te e ya fe nen 'ka “ta -a -mlian “be -a oo, 'wɪ oo 'wɪ nen ka “ta -a -dra be, 'ka -wæe 'nan Bali 'tɔ 'e dre -dan. ³²Te 'cee 'wɪ dædt -tuwɪ 'e 'nan Zuif 'nɔn man dt! En te 'e 'nan minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dt, o man dt! En te 'e 'nan 'ka “bɪ Zozinɔn man dt! ³³'Ka dre “le 'men 'wɪ 'zv! 'An 'bɔ “nyian maan -wæeman 'nan 'an 'sɔ min -tudv pæenon le 'men 'wɪ pæenon dædt -ji. 'An 'bɔ 'fli -le 'wɪ “yi “cæe maan -wæeman dt. 'Pian min “kaga “le 'wɪ “yi “nen maan -wæeman.

Maan dra zɛ 'nan -e 'o -kɔla 'sɪdt -a 'wɪ 'ji.

11 'Ka dre 'an si dɾenɔn 'a “le zɪ 'an 'bɔ “an Crizi si dra be -yee 'wɪ 'zv.

-Klɔnmɔn -kɔan 'kɔ -leglizi, en lumɔn -kɔan 'kɔ -leglizi?

²An 'ka muo -fɔa, 'nan 'an 'cin yɾa tian 'ka pæenon 'ji. En an 'ka muo -fɔa “nyian 'nan 'winun nen maan paa 'ka 'ji be, ka 'ta wɪla “da.

³'Pian an ya “vale 'wɪ 'gɔvɛ -a -cin 'e 'fɔla 'ka 'ji. 'Wɪ zɛ -nyɾen 'nan: Crizi 'be cɪ -klɔnmɔn tazan -a, en -klɔnmɔn 'be cɪ lumɔn tazan -a, en Bali 'be cɪ Crizi tazan -a. ⁴-Yee “wean nen -klɔnmɔn nen e ya Bali tru 'banan, -te 'be “cæe dt, e ya Bali 'lewei vɪnan te fe -tu a 'e 'tɔdt -a -wɪlo -man be, te e ya 'e 'tazan nen Crizi -a be -a -tenan 'yɾa -a. ⁵'Pian lumɔn nen e ya Bali tru 'banan -te 'be “cæe dt e ya Bali 'lewei vɪnan te fe -tu 'ka 'e 'tɔdt -a -wɪlo -man dt, te -a -sɾan nen -a tazan -a be e ya -a -tenan 'yɾa -a. E ya “le 'nan min nan nen 'e 'wɪlo “je “bɔ “klɔglɔ be -yee 'wɪ 'zv. ⁶-Te lumɔn 'ka “vale 'nan e fe -tɔa 'e 'wɪlo -man dt, 'e 'wɪlo “je 'bɔ bɪ “klɔglɔ “fo. Maan ve 'cæe 'nan, 'wɪ “fli zɛ -a dædt be, e ya lumɔn lɔ 'yɾa -te wɪ -a. -Yee “wean te lumɔn 'e 'wɪlo “je “bɪ “klɔglɔ dt, en te 'e -te “da “dt! 'Pian 'e fe -tɔ 'e 'wɪlo -man!

⁷-Klɔnmɔn -le vɛ be, te 'e fe -tu -tɔ 'e 'wɪlo -man “fo “dt! Kɔɔ -klɔnmɔn 'be cɪ Bali -kɔan “manvɛ -a, en -yæe -maan 'tɔ -dan a Bali lɔ. 'Pian lumɔn 'be 'tɔ -dan -nɔan 'e -sɾan le. ⁸Fe -le “wean nen an 'wɪ zɛ -a 'vɪ be, lumɔn man men -tu “cæe Bali -a 'si en e -klɔnmɔn dre 'a dt, 'pian -klɔnmɔn man men -tu nen Bali -a 'si en e lumɔn dre 'a. ⁹En “nyian be, Bali 'ka -klɔnmɔn drele lumɔn -le “wean dt. 'Pian e lumɔn dre -klɔnmɔn -le “wean. ¹⁰'Wɪ pæenon zɛ -yee “wean, en Bali -le 'pasianɔn 'le “wean be, lumɔn 'e fe -tu -tɔ 'e 'wɪlo -man -a -kɔndɪ nen 'nan -si -a 'e 'le 'sɔdt 'yɾe.

¹¹ Maan ve 'cɛɛ 'nan, -te min dre Min-san -le ve -a be, lumɔn 'ka fɛ -tu -a 'e 'saza 'ji dɪ, ɛn -klɔnmɔn 'ka fɛ -tu -a 'e 'saza 'ji dɪ. ¹² Fɛ -le “wean nen maan ve zɪɛ, -yɛɛ cɪ 'nan -klɔnmɔn man men -tu -a nen Bali lumɔn dre. 'Be a zɪ, 'pian lumɔn 'be 'klɔnmɔn -yaa. ɛn Bali 'be 'wɪ 'bɔ pɛɛnɔn zɪɛ -a dre.

¹³ 'Ka 'wɪ 'gʊɛ -a 'si “va 'ka 'bɔ 'a! Maan laabo 'ka 'lɔ 'nan, e ya 'wɪ “yi “a -e lumɔn 'e Bali tru 'ba te fɛ -tu 'ka 'e 'tɔdɪ -a -wulo -man dʊv? -Cɛjɛ! ¹⁴ ɛn “nyian be, kaa -tɔa 'ka 'bɔ 'a 'nan 'treda be, e ya 'yra -te wɪ -a -e -klɔnmɔn 'e 'wulo “je 'tʊ 'e trʊdɪ. ¹⁵ 'Pian lumɔn -le ve be e ya 'wɪ “yi “a, -e -a -wulo “je 'e 'kɔn 'e trʊdɪ. Kɔɔ Bali -wulo “je “trʊdɪ -nɔn lumɔn lɛ 'nan, -e 'e 'kɔn -a -wulo -man “le sɔ -le 'wɪ 'zʊ. ¹⁶ 'Pian -te 'ka 'va min -tu -a “vale 'e 'sa -fɔa 'wɪ zɪɛ -a da be, maan ve -a san lɛ 'nan, -e lumɔn 'e Bali tru 'ba te fɛ -tu 'ka 'e 'tɔdɪ -a -wulo -man dɪɛ, ma'an tian “an “yɪlɛ dɪ. ɛn Bali -le -leglizɪ -ji be, e 'ka zɪ dɪ.

'Wɪ nen e 'ka “yi “dɪɛ, te 'ka dre Minsan -le -blɪfɛ -sru “dɪ!

¹⁷ 'Wɪ nen an “ta 'be ve 'cɛɛ 'gʊɛ, ma'an 'kɔlaman -e 'an 'ka 'tɔ “yi “vɪ 'be 'nan “fo “dɪ. 'Wɪ zɪɛ -nyrɛn 'nan -te 'ka cin 'yɪ 'wɪ nen kaa dra be, ya'a 'kɔlaman -e 'e 'ka 'tɔ 'pleble “fo “dɪ, 'pian e -leglizɪ 'bɔ -wia. ¹⁸ -A tɛdɛ nen 'nan, -te 'ka cin 'yɪ be, 'cɛndɪ 'e cin man a 'ka yei. 'Wɪ zɪɛ maan 'man, ɛn an yi -teala “da 'sezɛnɔn. ¹⁹ Kɔɔ maan -tɔa 'nan, -te 'cɛndɪ 'e cin man a 'ka yei “be, e -kɔlaman e dra. E ya zɪɛ 'nan -e minnʊn nen o yi -teala Minsan da 'kpa be 'o o -kɔnnɛn “yɪ.

²⁰ 'Wɪ nen kaa dra, te 'ka cin 'yɪ Min-san -le -blɪfɛ man be, ya'a kɔɔnman 'nan Minsan -le -blɪfɛ -sru “nen ka cɪ dɪ. ²¹ Fɛ nen maan ve zɪɛ, -yɛɛ cɪ 'nan, -te 'ka cin 'yɪ -blɪfɛ -sru “be, min -mienun 'o 'bɔ 'fli -le fɛ “sɪala -e 'o -blɪ. 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ -maan min -mienun -fo dra -a, te min -mienun “o 'kan wʊ ɛn -wen “wee “tɛ wo. ²² -Me

“le “wean ka 'wɪ zɪɛ -a dra? 'Cɛɛ “kɔnnɛn “ka -e 'ka fɛ -blɪ -nan nun, ɛn -e 'ka -wen mlin -nan nun dʊv? Bali -le -leglizɪ nen ka ya “vale 'ka dra “sɔzɔ? -Te 'be “cɛɛ dɪ, 'ka “bʊl Zozinɔn nen -wee -vɛɛ “ka “dɪɛ, o nen ka ya “vale 'ka o -tea 'yra -a? -Me “wɪ nen 'an vɪ 'cɛɛ 'wɪ zɪɛ -a da? 'An 'ka 'tɔ “yi “vɪ? -Cɛjɛ, ma'an 'kɔlaman -e 'an 'ka 'tɔ “yi “vɪ “fo “dɪ!

²³ Kɔɔ 'wɪ nen Minsan -a 'vɪ 'mɛn 'wɪ zɪɛ -a da be, maan paa 'ka 'ji 'va ɛn ka 'ka 'be drenan dɪ. 'Wɪ zɪɛ -nyrɛn 'nan, -peɪ 'bɔ 'lein nen o -taa -kaa san Zozi 'nonle minnʊn lɛ be -a man, e 'kpɔʊn 'si, ²⁴ e Bali muo “fɔ, ɛn yaa “nen jɛɛn. -A -nan nen e 'nan: «-Nyrɛn 'gʊɛ, 'an 'kɔlɛ nen. -Yɛɛ -taa “drele 'sraga bʊvɛ -a Bali lɛ 'ka 'leji. 'Wɪ nen an cɪ -a drenan 'gʊɛ 'ka dre! -Yɛɛ cɪ 'an 'cin -trɔa “vɛ -a 'ka 'ji.» ²⁵ -A -tuwli “nen “nyian, zɪ o cɛɛn fɛnʊn -blɪdɪ man be, e 'kulɛnɛn 'si, ɛn e 'nan: «'Kulɛnɛn 'gʊɛ, 'an nyɛn nen -ji. -Yɛɛ “ta -seanla -e 'e dre 'ka -pli “vɛ -a “nyian Bali man 'e 'pɛɛ. Tʊ -tʊdʊ pɛɛnɔn nen ka -wen -mlɪan 'kulɛnɛn 'gʊɛ -a -ji be, 'wɪ nen an cɪ -a dre -nan 'gʊɛ, 'ka dre! -Yɛɛ cɪ 'an 'cin -trɔa “vɛ -a 'ka 'ji.» ²⁶ 'Wɪ 'kpa! Tʊ pɛɛnɔn man -te ka ya 'wɪ zɪɛ -a drenan 'kpɔʊn -blɪdɪ -a 'lee -wen mlɪndɪ -a be, Minsan -le -ka nen yaa 'wʊ be kaa -nan wɪ ve. Ka dra zɪɛ -trɪlɪɪ -e -a -tadɪ 'e bɔ.

²⁷ 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ “wean be, min oo min nen e 'kpɔʊn blɪ ɛn e -wen zɪɛ -a mlin 'wɪ 'wɪdɪ “pɛ -ji be, te 'wɪ nen Minsan 'kɔlɛ 'lee Minsan nyɛn -a dre be -a san -a srɛ. 'Wɪ 'wɪdɪ “nen yaa dre. ²⁸ “Tɔgɔ 'ka 'va min -tu 'e 'wɪ 'wɪdɪ “dre be, -yɛɛ “wean min -tu 'e 'fli -nanjen 'e 'bɔ 'a. “Be -sru 'vaa -e 'e 'kpɔʊn -blɪ ɛn -e 'e -wen mlin. ²⁹ Kɔɔ min nen e 'kpɔʊn blɪ ɛn e -wen mlin te 'wɪ nen Minsan -a dre 'e 'kɔlɛ 'a be -a -cin “cɛɛ -a san ji dɪɛ, te Bali -le nyran -blɪdɪ nen yaa 'pla 'e 'fli man. ³⁰ 'Wɪ zɪɛ -a 'bɔ nen kaa dra, -yɛɛ “wean nen min “kaga 'man “yaaman 'ka yei, ɛn -yɛɛ “wean nen -cɛ -tɛnɔn “kaga “a 'ka yei, ɛn -yɛɛ “wean nen

minnun -kaa 'ka yei "kaga. ³¹ -Te -kaa fli -nanjeen -kaa 'bɔ 'a 'vaa en -kaa 'kpɔun zɛ -a bli, en -kaa -wen zɛ -a mlin be, Bali -le nyran -blɪdɪ zɛ ya'a 'bɔa -kaa man dɪ. ³² Pian -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, -te Bali 'wɪ "nen -kɔɔnman -cɛɛ 'wɪ zɛ -a man be, 'wɪ nen yaa "paala -cɛɛ 'nan, "tɔɔ yi nen 'e tin -tea 'tredanɔn da be, -kaa kɔn o va.

³³ -Yee "wean 'an "bɪ Zozinɔn, -te 'ka cin 'yɪ 'nan -e 'ka Minsan -le fɛ -blɪ 'e cin va be, 'ka cin -pen. ³⁴ Min nen dra -a -tea "be, -a san 'e fɛ -blɪ 'yee "kɔnnen 'vaa -e 'e 'ta. 'Ka dre zɪ "tɔɔ 'ka cin yɪ -e 'ka Bali -le nyran -blɪdɪ 'pla 'ka man.

'Wɪ -mie nen tian 'an 'ji be, -te an 'lɔ 'vaa -e 'men "paala.

Bali "yi 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn dra Zozinɔn le

12 'An "bɪ Zozinɔn, 'wɪnɪn nen Bali lei 'saun -a dra Zozinɔn le be, an 'ka "vale 'e 'fɪ 'e yɔɔdɪ 'ka man dɪ. ² Tɔn -te ka'a tian Bali tɔa dɛ, yiba "minnun nen o 'ka fɛ -tɔ -a dɛ, zɪ o 'nyranman "paa te min 'ka "nyian 'e 'fli -ji dɛ, kaa -tɔa. ³ -Yee "wean nen maan -cin -tɔa 'ka 'ji 'nan: -Te Bali lei 'saun -sen min da en e ya 'wɪnɪn vɪnan be, ya'a 'kɔlaman -e 'e wei 'pla Zozi man dɪ. En "nyian be, min 'ka 'kɔlaman -e 'e vɪ 'nan, Zozi a Minsan -a, te Bali lei 'saun "cɛɛ 'pa -a 'le dɪ.

⁴ "Yinun nen Bali lei 'saun -a -nɔan Zozinɔn le be -a 'pa a -ji "kaga. 'Pian Bali lei 'saun -tɔwli 'bɔ 'be "yinun zɛ -a -nɔan Zozinɔn le. ⁵ En "nyian be, 'nyranman 'padɪ 'pa a -ji "kaga, 'pian Minsan -tɔwli 'bɔ 'be -pɛba 'wɔ Zozinɔn 'lɔ. ⁶ En "nyian be, 'nyranman a "kaga -e Zozinɔn 'o 'pa, 'pian Bali -tɔwli 'bɔ 'be minnun pɛɛnɔn "koe -tɔa 'o da 'nyranman pɛɛnɔn zɛ -a 'panan.

⁷ Bali lei 'saun "yi -nɔan Zozizan 'tɔ le 'nan -e Zozinɔn pɛɛnɔn 'o "nen "blɪ. ⁸ Fɛ nen maan 'vɪ zɛ -yɛɛ cɪ 'nan, Bali lei 'saun "yi "dra Zozizan 'tɔ le 'nan -e 'e Bali -le 'wɪ 'tɔdɪ vɪ minnun le. En "nyian be, Bali lei 'saun -tɔwli zɛ e "yi "dra Zozizan 'pɛe

le 'nan -e 'e 'wɪ nen e Bali -le 'wɪ 'ci "sia minnun le be -a vɪ. ⁹ En "nyian be, Bali lei 'saun -tɔwli zɛ e "yi "dra Zozizan 'pɛe le 'nan -e 'e yi -tera Bali da 'kpa tɪɪɪ. En "nyian be, Bali lei 'saun -tɔwli zɛ e "yi "dra Zozizan 'pɛe le 'nan -e 'e -cɛ 'si minnun man. ¹⁰ En "nyian be, Bali lei 'saun -tɔwli zɛ e "yi "dra Zozizan 'pɛe le 'nan -e 'e 'ce -srɔn "wɪnɪn dre. En "nyian be, Bali lei 'saun -tɔwli zɛ e "yi "dra Zozizan 'pɛe le 'nan -e 'e Bali 'lewei vɪ. En "nyian be, Bali lei 'saun -tɔwli zɛ e "yi "dra Zozizan 'pɛe le 'nan -e 'e 'wɪ nen e 'si Bali lei 'saun 'va be, 'lee 'wɪ nen e 'si Satan -va be, -a 'cɛnnan yɪ 'e cin man. En "nyian be, Bali lei 'saun -tɔwli zɛ e "yi "dra Zozizan 'pɛe le 'nan -e 'e 'wɪ weinun nen blamin 'ka -a -ci maan dɛ -a -ji. En "nyian be, Bali lei 'saun -tɔwli zɛ e "yi "dra Zozizan 'pɛe le 'nan -e 'e -kɔla weinun zɛ -a -ci vɪdɪ -a. ¹¹ 'Pian Bali lei 'saun -tɔwli 'bɔ 'be Zozinɔn "koe -tɔa 'o da 'wɪnɪn pɛɛnɔn zɛ -a drenan. E 'yee "yinun -nɔan Zozizan 'tɔ le "le zɪ e cɪ "va "be -yee 'wɪ 'zɔ.

Zozinɔn pɛɛnɔn a "le min -tɔwli 'zɔ

¹² Fɛ "le "wean nen an 'wɪ pɛɛnɔn zɛ -a 'vɪ be, -yɛɛ cɪ 'nan, blamin a -tɔwli, 'pian -a man men a "kaga. -A man men 'bɔ a "kaga zɪ, 'pian -a pɛɛnɔn 'be -tea 'e cin da 'vaa en waa laabo blamin. 'Wɪ 'tɔwli zɛ -nyren minnun nen o dre Crizi -le vɛ -a be -wee vɛ -a. ¹³ Kɔɔ -kaa Zozinɔn pɛɛnɔn be, -te Zuif min nen oo, -te Zuif min "cɛɛ dɪ oo, -te nɔan nen oo, -te nɔan "cɛɛ dɪ oo, Bali lei 'saun -tɔwli 'bɔ 'be -kaa -batize dre 'nan -e -kaa dre "le min -tɔwli "le 'wɪ 'zɔ. En Bali 'yee lei 'saun 'nɔn -kaa -tɔdɔ pɛɛnɔn le.

¹⁴ En "nyian be, -a -cin 'e 'tɔ 'ka 'ji 'nan, blamin man men 'ka 'tɔwli "dɪ, 'pian e ya "kaga. ¹⁵ Min cein 'ka 'kɔlaman -e 'e vɪ 'nan, 'e 'ka min -pɛ -a dɪ -le "wean, 'e 'ka min man men -tɔ -a dɪ. Kɔɔ e ya min man mennun va. ¹⁶ En "nyian be, min "trɔɛn 'ka 'kɔlaman -e 'e vɪ 'nan, 'e 'ka min yɛ 'a

dt -le “wean, 'e 'ka min man men -tu -a dt. Koo e ya min man mennun va. ¹⁷E ya “le 'an 'wi 'gve -a laabu 'ka 'lo. -Te yie 'saza nen paan blamin man be, yaa dra 'ko -e 'e 'wi man? En -te “trɔn 'saza nen paan blamin man be, yaa dra 'ko -e 'e fe “kui 'si? ¹⁸Maan ve 'cee 'nan, min man men -tu 'lee 'e 'pa 'nyranman, -a da nen Bali min man men -tudv pɛɛnɔn dre “le zi e ci “va “be -yee 'wi 'zv. ¹⁹“Te blamin a paan man men -tuwli “ce “a be, “te wa'a laabo blamin “fo “dt. ²⁰'Pian -a man mennun a “kaga, -wɛɛ -tea 'e cin da 'vaa -e 'o laabu blamin.

²¹-Yee “wean min yie 'ka 'kolaman -e 'e vt min -pɛ le 'nan: «An 'ka 'i 'va dt.» En min -wulo 'ka 'kolaman -e 'e vt min cɛinnun le 'nan: «An 'ka 'ka 'va dt.» ²²Koo min man men nen min 'ka -a siala fe -tu -a dtɛ, -a 'pa 'nyranman a. ²³En min man men nen min yie 'ka 'naan “man 'kpa dtɛ, -a 'bo nen min -a man dra. En “nyian be, min man men nen -a yɪdt min -tea 'yra -a be, -a 'bo nen min -a nyɛɛnman. ²⁴'Pian min man mennun nen o yɪdt 'ka min tea 'yra -a dtɛ, blamin 'ka o man dra “buu “dt. Bali blamin dre 'nan -e -a man men nen -a 'bo 'ka -a siala fe -tu -a dtɛ, 'e nyɛɛn 'kpa tɪglɪ. ²⁵Bali -a dre zɪɛ 'nan -e 'cɛndɪ 'e cin man 'e vɪle 'e 'kɔn blamin man mennun yei “dt. 'Pian 'nan -e 'o 'tɔ 'o cin wlu. ²⁶-Yee “wean -te min man men -tu “yaaman be, e -wlamlan min man men pɛɛnɔn 'ji. En -te o 'tɔ -dan nɔn min man men -tu le be, min man men pɛɛnɔn 'ci “nranman.

²⁷'Ka pɛɛnɔn 'cɛɛ ci Crizi po -a, en Zozizan 'tu a -a man men -tu -a. ²⁸Bali 'nyranman -pɛba 'wv Zozinɔn 'tudv pɛɛnɔn 'lo -leglizi -ji. -A tɛdɛ nen Zozi 'le 'pasianɔn 'a, en -a “flizan nen Bali 'lewei vɪnɔn 'a, en -a yaagazan nen Bali -le 'wi “paanɔn 'a. -Wee -sru “be, Zozinɔn nen o -ce -srɔn “wunun dra be o nen. -Wee -sru “be, Zozinɔn nen o -ce “sia minnun man be o nen. -Wee -sru “be, Zoz-

inɔn nen o “paa minnun va be o nen. -Wee -sru “be, Zozinɔn nen o -tɔa -si 'le be o nen. -Wee -sru “be, Zozinɔn nen o “we weinun nen blamin 'ka -a -ci maan dtɛ -a -ji be o nen. ²⁹Maan ve 'cee 'nan, o pɛɛnɔn 'ka drele Zozi 'le 'pasianɔn 'a dt. En o pɛɛnɔn 'ka drele Bali 'lewei vɪnɔn 'a dt. En o pɛɛnɔn 'ka drele Bali -le 'wi “paanɔn 'a dt. En o pɛɛnɔn 'ka -ce -srɔn “wunun drele dt. ³⁰En o pɛɛnɔn 'ka -ce 'sile minnun man dt. En o pɛɛnɔn 'ka 'wule weinun nen blamin 'ka -a -ci maan dtɛ -a -ji dt. En o pɛɛnɔn 'ka -kolale weinun zɪɛ -a -ci vidɪ -a dt. ³¹Kaa -tɔa 'nan “yi 'pa a -ji “kaga, 'pian “yinun nen maan nrɔn 'e tɛdɛ be, -a 'bo nen 'ka -wɛɛ!

En 'wi nen e ci “le 'ka dre te -a “yi “mlian 'wi pɛɛnɔn nen an “sia -a vɪnan 'gve -a da be, an “ta -a ve 'cɛɛ.

Min yɪdt “yi “mlian 'wi pɛɛnɔn dɛdɪ da

13 -Te an weinun pɛɛnɔn nen 'tɛda 'gve o -fɔa “sidɔ, en -te 'be “cɛɛ dt 'nan an Bali -le 'pasianɔn nen laji be o wei -fɔa “sidɔ, 'pian -te ma'an min ye “yi “dtɛ, 'wi pɛɛnɔn zɪɛ -a dɛdɪ be, e ya 'wi “tun “a. Te an ya “le 'nan 'kogoba nen e min man dra -wluwlu 'e “tun “be -yee 'wi 'zv, -te 'be “cɛɛ dt “le 'nan -pɔ nen e min man dra -wluwlu 'e “tun “be -yee 'wi 'zv. ²En “nyian be -te an Bali 'lewei ve, en -te 'be “cɛɛ dt -te an Bali -le 'wi yɔɔdɪ pɛɛnɔn 'ci maan, en -te 'be “cɛɛ dt -te an Bali -le 'wi pɛɛnɔn -tɔa, en -te 'be “cɛɛ dt 'men yi -tɛradɪ Bali da -kolaman e pɔn “suala 'e 'klu -ji, 'pian -te ma'an min ye “yi “dtɛ, 'wi pɛɛnɔn zɪɛ -a dɛdɪ be, e ya 'wi “tun “a. ³En “nyian be -te an yɪfe pɛɛnɔn -nɔan 'yale -tenɔn le, en -te 'be “cɛɛ dt -te an “we “man 'nan minnun 'an 'te 'blɪ an 'ka “vale 'an “sia Bali -sru “dt -le “wean be, 'pian -te ma'an min ye “yi “dtɛ, 'wi pɛɛnɔn zɪɛ -a dɛdɪ be, e ya 'wi “tun “a.

⁴Maan ve 'cɛɛ 'nan, min nen e min ye "yi "be, -a -pɔan "sɔa 'wɪ 'ji. En min nen e min ye "yi "be, -a ci a "yi. En min nen e min ye "yi "be, ya'a man bo dt. En min nen e min ye "yi "be, ya'a 'e 'fli kɔɔnman 'e 'lɔ fenun -a dt. En min nen e min ye "yi "be, ya'a -dandan taan dt. ⁵En min nen e min ye "yi "be, ya'a 'wɪ nen e 'tɔ "paa min man be -a dra dt. En min nen e min ye "yi "be, ya'a 'e 'fli -le 'wɪ "yi 'wɛɛman dt. En min nen e min ye "yi "be, 'bli 'ka 'foa -a san ji tada dt. En min nen e min ye "yi "be, ya'a min man wɪ paa dt. ⁶En min nen e min ye "yi "be, -a ci "nranman te -a bɔɛzan -tu 'wɪ "yi dre. 'Pian -te 'wɪ 'wɪdɪ "nen yaa dre be, -a ci 'ka 'nranman dt. ⁷En min nen e min ye "yi "be, tu pɛɛnɔn man e min man wɪ "cea. En min nen e min ye "yi "be, -yee yi -teradt Bali da 'ka 'le 'tɔa dt. En min nen e min ye "yi "be, -a 'bli 'fo Bali da. En min nen e min ye "yi "be, ya'a 'sia min -sru "dt.

⁸Yi -tu bɔa "be, te Bali 'lewei vidɪ 'wɪ 'nyan. En te weinun nen blamin 'ka -a ci maan dɪɛ -a -fɔdɪ 'wɪ 'nyan. En te Bali -le 'wɪ yɔɔdɪ -tɔdɪ be -a 'wɪ 'nyan. 'Pian fɛ -tuwli "cɛ 'be 'fo -nan, -yɛɛ ci min vidɪ "yi "a. ⁹Fɛ nen maan ve zɪɛ -yɛɛ ci 'nan, -ka'a 'wɪ pɛɛnɔn 'tɔa Bali da dt. En -cee Bali 'lewei vidɪ be, -a pɛɛnɔn "cɛɛ dt. ¹⁰'Pian yi nen fɛ nen e ci tɪglɪ be e -taa "be, te 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ e -nyan. ¹¹-Kaa -kɔɔn 'wɪ 'gʊɛ -a man -tu: Tu nen -te min a 'nen "wennen 'a be, min 'wɪ tin "baa 'nen "wennen pɛ -ji, en -yee ci "nrɔndɪ a 'nen "wennen pɛ -ji, en e 'wɪ "sia "va 'nen "wennen pɛ -ji. 'Pian -te min dre ceje be, 'wɪ pɛɛnɔn nen 'nen "wennen pɛ -ji be e "sia -a dreɪdɪ man "fo. ¹²'Be nen 'gʊɛ, e ya "le -niannun 'ji nen -kaa ci fɛ -nanjennan, en fɛ 'bɔ a "muizaan. 'Pian yi zɪɛ -a da nen -kaa Bali ye -goezee. En "nyian be, 'be nen 'gʊɛ -ka'a tian Bali tɔa 'e pɛɛnɔn dt. 'Pian yi zɪɛ -a da nen -kaa Bali -tɔa 'e tɪglɪ da, "le zu e -kaa -tɔa 'va be -yee 'wɪ 'zv.

¹³Tu nen -kaa ci -ji 'gʊɛ, 'wɪ nen e -fu min man 'nan 'e dre be, -nyren 'gʊ: Min -le yi -teradt Bali da a -tu, en min 'bli 'fɔdɪ Bali le a -tu, en min -le min vidɪ "yi "a -tu. 'Pian o yaaga zɪɛ -a -dan nen "va "be, -nyren min vidɪ "yi "a.

"Yi 'tɔ 'tɔdu pɛɛnɔn nen Bali lei 'saun -a dra Zozinɔn le be, 'ka "yi "dre -a 'ka cin le!

14 Min vidɪ "yi "nen 'ka -trɔa -si 'le 'wɪ pɛɛnɔn drenan! En "nyian be 'ka "yi 'tɔ 'tɔdu pɛɛnɔn nen Bali lei 'saun -a -nɔan Zozinɔn le be -a -wɛɛ! 'Pian -a tɛdɛ nen 'ka -wɛɛ "be, -nyren Bali 'lewei vidɪ -a. ²Fɛ nen maan ve zɪɛ -yɛɛ ci 'nan, min nen e "we weinun nen blamin 'ka -a -ci maan dɪɛ -a -ji be, Bali le nen e 'wɪ tin "baa, minnun le "cɛɛ dt. Blamin 'ka 'kɔlaman -e 'e -ci man dt, kɔɔ 'wɪnun nen Bali lei 'saun a "paa -a 'le te yaa ve be, -a -ci a 'e yɔɔdɪ minnun man. ³'Pian min nen e Bali 'lewei ve be, blaminnun le nen e 'wɪ tin "baa. E 'wɪ tin "baa -wɛɛ, te -wee yi -teradt Bali da "paa "da, te e 'wɪ "paala -wɛɛ, en te e 'o "koe -tɔa 'o da. ⁴Kɔɔ -te min "we weinun nen blamin 'ka -a -ci maan dɪɛ -a -ji be, -a 'bɔ 'fli -le yi -teradt Bali da 'be "paa "da. 'Pian min nen e Bali 'lewei ve be, Zozinɔn pɛɛnɔn 'le yi -teradt Bali da nen yaa "paa "da.

⁵An ya "vale 'ka pɛɛnɔn 'ka 'wɪ weinun nen blamin 'ka -a -ci maan dɪɛ, -a -ji. 'Pian 'wɪ nen e ci 'wɪ "yi "a "fo "be, -nyren 'nan, 'ka Bali 'lewei vɪ Zozinɔn le. Maan ve 'cɛɛ 'nan, Bali 'lewei vidɪ -dan "mlian weinun nen blamin 'ka -a -ci maan dɪɛ -a -fɔdɪ da. 'Pian -te min -tu weinun zɪɛ -a -ci ve be, e Zozinɔn 'le yi -teradt Bali da "paa "da "nyian.

⁶'An "bʊ Zozinɔn, -te an 'lʊ 'ka 'va, en an wɪ weinun nen blamin 'ka -a -ci maan dɪɛ -a -ji be, te 'wɪ "yi "cɛn "nen maan dre 'cɛɛ? E "ka "fo "dt. 'Pian -te 'wɪnun nen Bali -a -nan kɔɔn 'men be, -a 'bɔ nen maan 'vɪ 'cɛɛ, -te 'be "cɛɛ dt, -te 'wɪnun

nen maan -tɔa Bali -le 'wɪ 'a bɛ, -a 'bɔ nen maan 'vɪ 'cɛɛ, en -te 'bɛ "cɛɛ dɪ, an Bali 'lewei 'vɪ 'cɛɛ, en -te 'bɛ "cɛɛ dɪ, an Bali -le 'wɪ paa 'ka 'ji bɛ, te 'wɪ "yi -dan nen maan dre 'cɛɛ. -Njɛɛ dʊv? ⁷ An "ta -a -kɔɔn "man wɪ -tʊ ve 'cɛɛ. -Te min -tʊ a -gɔɛdɪ -tenan, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ, e ya -guede -tenan, en -a wei -ci 'ka 'e 'sɪdɪ dɪɛ, wa'a 'kɔlaman -a -ci mandɪ -a "fo "dɪ. ⁸ En -a -kɔɔn "man wɪ -tʊ nen "nyian 'gʊ. 'Bei nen o -ko -a -kuli man bɛ, -te e ya 'wɪnan en -a wei -ci 'ka 'e 'sɪdɪ dɪɛ, 'sounjanun 'ka o man wʊv man -kuli -tandɪ da "fo "dɪ.

⁹ -A -tʊwli "nen blamin -le ve -a. -Te ka ya 'wɪnan weinun nen blamin 'ka -a -ci maan dɪɛ -a -ji bɛ, 'wɪ nen ka cɪ -a vɪnan bɛ, min -a dra 'kɔ -e 'e -ci man? Te e ya "le ka ya 'ka 'fli "koe -nyannan 'e "tun. ¹⁰ Wei a 'trɛda "kaga, en wei -tʊ 'lee 'e 'fɔnɔn. ¹¹ -Te min a wei -tʊ -fɔnan, en ma'an -ci maan dɪɛ, te min zɪɛ e ya -pen min -a "mɛn 'va, en an ya -pen min -a -yee 'va. ¹² Zɪ 'cee ve cɪ "nyian zɪɛ. -Yee "wean -te ka ya "vale 'nan Bali lei 'saun 'e "yi "tʊ -nɔn 'cɛɛ bɛ, "yi "nen e Zozinɔn pɛɛnɔn 'le yi -teradɪ Bali da "paa "da "bɛ, -nyren 'ka -weɛ!

¹³ -Yee "wean min nen e "we weinun nen blamin 'ka -a -ci maan dɪɛ -a -ji bɛ, 'e Bali tru 'ba -a -ci vidɪ man! ¹⁴ Kɔɔ -te min a Bali tru 'banan wei nen blamin 'ka -a -ci maan dɪɛ -a -ji bɛ, te Bali lei 'saun 'bɛ cɪ 'wɪ zɪɛ -a drenan, 'pian -a 'bɔ 'le 'ci "nrɔndɪ "cɛɛ dɪ, en 'wɪ 'bɔ nen yaa ve bɛ, -a 'bɔ 'ka "e -ci maan dɪ. ¹⁵ -Kaa dra "mɛn 'kɔ? An Bali tru "baa wei nen blamin 'ka -a -ci maan dɪɛ -a -ji "le zɪ Bali lei 'saun -a ve 'mɛn bɛ, -yee 'wɪ 'zʊ. 'Pian e ya "le 'an Bali tru 'ba "nyian wei nen blamin -a -ci maan "bɛ -a -ji. An "dre -fɔa wei nen blamin 'ka -a -ci maan dɪɛ -a -ji "le zɪ Bali lei 'saun -a ve 'mɛn bɛ, -yee 'wɪ 'zʊ. 'Pian e ya "le 'an "dre "fɔ "nyian wei nen blamin -a -ci maan "bɛ -a -ji. ¹⁶ 'Ka 'ci "nrɔn 'wɪ 'gʊɛ -a da. Min a Bali muo "fɔnan wei nen blamin 'ka -a -ci maan dɪɛ -a -ji "le zɪ Bali

lei 'saun -a ve -yɛɛ "bɛ, -yee 'wɪ 'zʊ. -Te min a 'e -nyrandɪ -a "srɔn "bɛ, yaa dra 'kɔ -e 'e 'wɪ "man Amen? Kɔɔ Bali muo "nen yaa -fɔ bɛ, 'wɪ nen yaa 'vɪ bɛ, min zɪɛ ya'a manle dɪ. ¹⁷ 'Wɪ 'kpa, Bali muo "fɔdɪ zɪɛ 'wɪ "yi "tʊ nen, 'pian ya'a 'i bɔɛzan -tʊ Zozizan 'le yi -teradɪ Bali da paa "da "dɪ.

¹⁸ An Bali muo -fɔa 'nan, an "we wei nen blamin 'ka -a -ci maan dɪɛ -a -ji an "mlian 'ka pɛɛnɔn da. ¹⁹ 'Pian -te Zozinɔn 'o cin 'yɪ bɛ, maan -weɛman 'nan, 'an 'wɪ 'soolu vɪ wei nen blamin -a -ci maan bɛ -a -ji, -e -wee yi -teradɪ Bali da 'e 'pa "da. 'Bɛ "yi "mlian 'wɪ -kpi fu (10.000) nen blamin 'ka -a -ci maan dɪɛ -a vidɪ da.

²⁰ 'An "bʊv Zozinɔn, te 'ka 'ci "nrɔn "le nannannun -le 'wɪ 'zʊ dɪ! 'Cee 'wɪ 'fa 'sɪdɪ 'e 'kɔn min ceje pɛ -ji! 'Pian 'wɪ 'wɪdɪ "dredɪ va bɛ, 'ka 'kɔn "le 'nen 'linennun nen 'tɔ 'ka 'e 'padɪ o man dɪɛ, -wee 'wɪ 'zʊ! ²¹ 'Wɪ nen 'e 'cren -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji bɛ, 'ka 'ci "nrɔn "da. E ya 'e 'cren -tɛdɪ 'nan:

«Minsan -a 'vɪ 'nan:

Minnun 'labe,

an -ciala -pennɔn 'va

-e 'an 'wɪ tin 'ba -wɛ wei nen blamin 'ka -a -ci maan dɪɛ -a -ji.

An 'wɪ zɪɛ -a dre,

'pian wa'a 'o "trɔɛn "tɔlɛ 'an wei le "fo "dɪ.»

²² -Yee "wean maan ve 'cɛɛ 'nan, 'widɪ wei nen blamin 'ka -a -ci maan dɪɛ -a -ji bɛ, Bali 'bɛ 'wɪ 'nɔan -kɔɔn "vɛ -tʊ dre minnun nen o 'ka "vale 'o yi -tɛala Bali wei da dɪɛ -wee ve -a. 'Pian Bali 'ka -a drele minnun nen o yi -tɛala 'e da bɛ, -wee ve -a dɪ. En Bali 'lewei vidɪ bɛ, 'wɪ 'nɔan -kɔɔn "vɛ -tʊ nen Bali -a dre minnun nen o yi -tɛala 'e da bɛ -wee ve -a, 'pian minnun nen o 'ka "vale 'o yi -tɛala Bali wei da dɪɛ, "o "ye 'wɪ "tun "a.

²³ 'Ka 'ci "nrɔn 'wɪ 'gʊɛ -a da -tʊ. -Te Zozinɔn pɛɛnɔn a 'o cin vidɪ -leglizi dre-nan, te o pɛɛnɔn "we wei nen blamin 'ka -a -ci maan dɪɛ -a -ji bɛ, en Zozinɔn nen

wa'a tian 'wɪ zɪe -a -nan yɪlɛ dɪe, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ, minnun nen wa'a yi teala Bali da dɪe, o wla Zozinɔn zɪe o va. Maan ve 'cɛɛ 'nan, 'o 'ci "nrɔndɪ "siala 'nan, klin "nen o man. -Njɛɛ dɪv? ²⁴ 'Pian -te Zozinɔn pɛɛnɔn zɪe o ya Bali 'lewei vɪnan, en min nen ya'a yi teala Bali da dɪe, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ, Zozizan nen ya'a tian 'wɪ zɪe -a -nan yɪlɛ dɪe, 'e -wla o va bɛ, 'wɪ pɛɛnɔn nen o cɪ -a vɪnan bɛ, -yee "wean e 'yee 'wɪ 'wɪlɪdɪ -tɔa 'e 'bɔ 'a, -e -a -wulo -ji "nrɔndɪ 'e tin -tɛ "da. ²⁵ 'Wɪnun nen "ji 'e yɔɔdɪ bɛ, -a ta bɔala. Tɔɔn 'e "po -sɔɔnman -e 'e yra "blula, te e "ta Bali bɔdɪ "siala -a vɪdɪ -a 'nan: «'Wɪ 'kpa, Bali a 'ka yei.»

Pɔl 'wɪ 'pla Korenti 'nɔn le -leglizi dɪɛdɪ da

²⁶ 'An "bɪv Zozinɔn, o -leglizi dra 'kɔ? -Te Zozinɔn a 'o cin yɪdɪ -leglizi drenan bɛ, min -tɔdɪ pɛɛnɔn -pɛ 'e 'kɔn 'va. Min -mie 'e "dre "fɔ. En min -mie 'e 'wɪ "paa minnun ji. En min -mie 'e 'wɪ nen Bali -a -nan kɔɔn -yrɛ "bɛ -a vɪ. En min -mie 'e 'wɪ wei nen blamin 'ka -a -ci maan dɪe -a -ji. En min -mie 'e 'wɪ zɪe -a -ci vɪ. 'Wɪ pɛɛnɔn nen kaa dra bɛ, ka -wɛɛ 'nan 'e Zozinɔn pɛɛnɔn 'le yi -teradɪ Bali da 'pa "da. ²⁷ -Te min "ta "we wei nen blamin 'ka -a -ci maan dɪe -a -ji bɛ, 'e dre min -tɔ, min "fli, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ, min yaaga. 'Pian -te min -tɔ cɛɛn "man "bɛ 'vaa -e min -tɔ 'e 'yee vɛ vɪdɪ 'sia. En "nyian bɛ -a -ci vɪzan 'e 'kɔn. ²⁸ -Te -a -ci vɪzan "ka "dɪe, te min 'e 'wɪ wei nen blamin 'ka -a -ci maan dɪe -a -ji Zozinɔn yei "dɪ! 'Pian 'e 'wɪ Bali le te e ya 'yee "kɔnnen!

²⁹ En "nyian bɛ, Bali 'lewei vɪdɪ bɛ, 'e dre min -tɔ, min "fli, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ, min yaaga. En min -mienun 'o 'wɪ zɪe -a fa 'si! ³⁰ 'Pian -te tɔ 'bɔ zɪe -a wɪlɪ, Bali 'wɪ 'nan kɔɔn min pee lɛ 'wɪ zɪe -a da bɛ, min nen e cɪ paan Bali 'lewei vɪnan bɛ, 'e -tɔa. ³¹ -Te min -tɔ cɛɛn "man "bɛ 'vaa -e min pee 'e 'yee vɛ vɪdɪ 'sia. Te 'ka pɛɛnɔn 'e Bali 'lewei vɪ 'e cin -a dɪ! -Te kaa 'vɪ -

tɔdɪ bɛ, e 'wɪ "paa "va 'ka pɛɛnɔn lɛ, en e 'ka pɛɛnɔn "koe -tɔa. ³² -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, -te min a Bali 'lewei vɪnan bɛ, e -kɔlaman 'e 'fli 'kɪndɪ -a -e 'e 'le 'tɔ. ³³ Fɛ -le "wean nen an 'wɪ zɪe -a 'vɪ bɛ, Bali 'wɪ dra 'e "nen 'e "nen en yaa dra -trɔɔ, 'pian ya'a 'wɪ dra 'e baadɪ -ji dɪ.

Zɪ e dra Bali -le -leglizi -tɔdɪ pɛɛnɔn 'ji zɪe. ³⁴ -Te Zozinɔn a 'o cin yɪdɪ en o ya -leglizi drenan bɛ, lɪmɔnnun 'o 'lebo 'pla "da. Kɔɔ -a -si 'ka 'e 'nɔndɪ -wɪlɛ -e 'o 'wɪ 'si "va "fo "dɪ. 'Pian 'o 'ta wɪla 'wɪ nen -klɔnɔn -a ve bɛ -a da! Zɪ e cɪ 'e 'cɪren -tedɪ Bali -le -pei 'fluba 'ji zɪe. ³⁵ -Te lɪmɔnnun a "vale 'nan 'o 'wɪ 'ci laabo 'wɪ -mie da bɛ, 'o laabo 'o -sɪran -lɔ te o ya "kɔnnen. Kɔɔ e 'ka 'wɪ "yi "a -e lɪmɔn 'e 'wɪ 'si "va te Zozinɔn 'a -leglizi drenan dɪ.

³⁶ E ya 'ka 'ji 'nan 'ka 'va nen Bali -le 'wɪ 'bɔla 'e tedɛ? -Ceje, e 'ka zɪ "fo "dɪ. En e ya 'ka 'ji 'nan 'ka 'saza 'va nen Bali -le 'wɪ 'bɔla? -Ceje, e 'ka zɪ "fo "dɪ. ³⁷ -Te -a -cin a min -tɔ -ji 'nan 'e ya Bali 'lewei vɪzan -a, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ, 'nan Bali lei 'saun 'bɛ 'e "paala "fo "bɛ, -a san 'e -tɔ 'nan, 'wɪ nen maan cɪren -te 'cɛɛ 'gɔvɛ, e "sia Minsan va. ³⁸ En min nen e 'ka "vale 'e 'ta wɪla 'wɪnun zɪe -a da dɪe, Bali 'ka -a san siala 'yee min -a "fo "dɪ.

³⁹ -Yee "wean, 'an "bɪv Zozinɔn, 'ka -wɛɛ 'nan 'ka Bali 'lewei vɛ. En -te min a 'wɪnan wei nen blamin 'ka -a -ci maan dɪe -a -ji bɛ, 'ka 'tɔv 'e vɪ. ⁴⁰ 'Pian 'ka 'wɪ pɛɛnɔn zɪe -a dre -trɔɔ, en 'ka dre 'e "nen 'e "nen.

Pɔl 'wɪ tin 'ba Korenti 'nɔn le Crizi -le wɪuandɪ -kanɔn 'va da

15 'An "bɪv Zozinɔn, Zozɪ Crizi 'le 'wɪ 'nɔnɔnɔn nen maan 'vɪ 'cɛɛ bɛ, -a 'bɔ nen maan -cin -tɔa 'ka 'ji. Ka wɪ "man, en ka ya 'ka leadɪ "man tian cɛɛgɔ yi -a. ² -Te ka 'ta 'wɪla "da "le zɪ maan 'vɪ 'cɛɛ bɛ, -yee 'wɪ 'zɔ bɛ, e 'ka "sia 'wɪ 'ji. 'Pian -te ka'a 'bɛ drele dɪe, 'cee yi -teradɪ Zozɪ da a 'wɪ "tun "a.

³Wɪ nen Minsan -a -peba 'wɔ 'an 'lɔ be, maan paa 'ka 'ji. 'Wɪ zɪe e ya 'wɪ -dan tu -a. -Nyren 'nan: Crizi -ka -cee 'wɪ 'wɪdɪ "le "wean. Bali -le 'fluba 'wɪ zɪe -a 'vɪ 'e 'cen 'nan e dra, en e dre. ⁴Zɪ e -ka be, en waa 'wɔ. -A yi yaagazan da be en Bali -a wluan -kanɔn 'va. Bali -le 'fluba 'wɪ zɪe -a 'vɪ 'e 'cen 'nan e dra, en e dre. ⁵Zɪ e wluan -kanɔn 'va be, 'e 'fli kɔɔn Pieri le, en "be -sru 'e 'fli kɔɔn 'e -srunɔn 'fuda "fli 'bɔ le. ⁶"Be -sru en 'e 'fli kɔɔn -kaa "bu Zozinɔn le 'e cin -a. O ya min -yaa 'soolu. O "kaga yie a tian "man, en o -mie kaa. ⁷"Be -sru 'e 'fli kɔɔn Zaji le, en 'e 'fli kɔɔn 'yee 'pasianɔn le. ⁸O peenɔn zɪe 'wee -sru "be, en 'e 'fli kɔɔn 'men. An ya 'nen nen Bali -a -ya te -a mlen 'ka bɔle dɪe -a.

⁹Fe nen maan ve zɪe -yee ci 'nan, an 'ka fe -tu -a Zozi 'le 'pasianɔn yei "dɪ. En e 'ka "le -e 'an dre paan Zozi 'le 'pasiazan -a dɪ, kɔɔ an 'te 'pa Bali -le -leglizɪ da. ¹⁰'Pian Bali "yi dre 'men, en yaan dre Zozi 'le 'pasiazan 'a. "Yi "nen Bali -a dre 'men zɪe, -a "nen 'bɔla -dan. Kɔɔ an 'nyranman 'pa an ci Zozi 'le 'pasianɔn peenɔn da. 'Wɪ tɪglɪ 'ji be, meen "cee 'nyranman 'pa 'an 'bɔ 'a dɪ, 'pian Bali 'bɔ 'be 'wɪ zɪe -a dre 'yee "yi "a. ¹¹-Yee "wean -te e ya 'an 'bɔ 'a oo, -te 'be "cee dɪ, -te e ya Zozi 'le 'pasianɔn -mienun -a oo, Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnɔn nen kva ve 'cee be, -nyren zɪe. En -a 'bɔ da nen ka yi -tera be.

Bali Zozinɔn peenɔn wuanla -kanɔn 'va

¹²-Kaa "paaman minnun ji 'nan, Bali Crizi wluan -kanɔn 'va. -Te 'be a zɪe, -me "le "wean nen min -mienun a 'ka yei, te waa ve 'nan, minnun nen o kaa be, wa'a 'wuanla -kanɔn 'va dɪ. ¹³-Te minnun nen o kaa be wa'a 'wuanla -kanɔn 'va dɪe, "te Crizi 'ka 'wunlea -kanɔn 'va dɪ. ¹⁴En -te Crizi 'ka 'wunlea -kanɔn 'va dɪe, "te 'wunun nen -kaa ve minnun le be -a -ci "ka "dɪ. En "nyian "te 'wunun nen ka yi -teala "da "be -a -ci "ka "dɪ. ¹⁵En -te Crizi

'ka 'wunlea -kanɔn 'va dɪe, "te -kaa 'wlu wɪ 'vɪ Bali man, kɔɔ -kaa 'vɪ 'nan e Crizi wluan -kanɔn 'va. -Te e ya 'wɪ 'kpa -a 'nan minnun nen o kaa be Bali 'ka o 'wuanla -kanɔn 'va dɪe, "te Bali 'ka Crizi 'wunlea -kanɔn 'va "fo "dɪ. ¹⁶Maan ve 'cee 'nan, -te minnun nen o kaa be wa'a 'wuanla -kanɔn 'va dɪe, "te Crizi 'ka 'wunlea -kanɔn 'va dɪ. ¹⁷En -te Crizi 'ka 'wunlea -kanɔn 'va dɪe, "te 'wunun nen ka yi -teala "da "be, e ya 'wɪ "tun "a. En "te ka ya tian 'wɪ 'wɪdɪ "drenɔn 'a Bali 'le. ¹⁸En "nyian "te minnun nen o dre Crizi -le ve -a en o kaa be, o -nan -nyan. ¹⁹-Te -fudɪ 'tre 'gve -a da 'saza "ce "le "wean nen -kaa yi -tera Zozi da be, "te maan ve 'cee 'nan -kaa "yago "mlian minnun peenɔn 'le ve da.

²⁰'Pian 'wɪ tɪglɪ 'ji be, Crizi wluan -kanɔn 'va. -Yee ci min tedɛ nen e wluan -kanɔn 'va be -a. ²¹'Li 'e tedɛ be, min -towlɪ "le "wean nen -kadɪ 'pla blamin man. -A -towlɪ "nen "nyian minnun wuanla -kanɔn 'va min -towlɪ "le "wean. ²²-A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan blamin peenɔn nen 'treda be, Adan kludanɔn nen waa, -yee "wean -kadɪ 'pla blamin man. 'Pian minnun peenɔn nen o dre Crizi -le ve -a be, o wuanla -kanɔn 'va.

²³En wluandɪ -kanɔn 'va zɪe e dra 'e "nen 'e "nen. -A tedɛ dre Crizi -le ve -a. En tu nen Crizi -ta pee wo be, te e 'bɔ minnun nen o dre Crizi -le ve -a be o da. ²⁴"Be -sru te 'treda -nyan tu nen. Tu zɪe -a man nen lei -wɪdɪnun 'lee fenun peenɔn nen o min "paala be, 'lee fenun peenɔn nen 'pleble a -wɔ "be Crizi o -nan -nyaan, -e 'e mingɔnnen tre -peba wɔ Bali lɔ. -Yee ci -kaa "tɪ "a. ²⁵Fe nen maan ve zɪe, -yee ci 'nan Crizi mingɔnnen -ble -trilii, -e Bali 'e 'cen -a 'nanmannɔn 'klɪdɪ man. ²⁶Nanmanzan nyranman nen -a -nan -taa "nyanle be waa laabo -ka.

²⁷-A -nɔan da nen -e 'wɪ zɪe 'e dre. Kɔɔ e ya 'e 'cɪen -tedɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan: «Bali -a -tɔ fe peenɔn da.»

'Pian -te waa 'vɪ 'nan, Bali -a -tɔ fɛ pɛɛnɔn da bɛ, -a -ci a 'wein 'nan Bali 'bɔ 'ka "va "dɪ. ²⁸En tɔ nen Bali "cɛan Crizi -tɔdɪ man fɛ pɛɛnɔn da bɛ, -te e 'bɔ bɛ, -e Crizi 'bɔ nen Bali -pɪ a bɛ 'e 'fli -peba wɔ Bali nen yaa -tɔ fɛ pɛɛnɔn 'bɔ da bɛ -yrɔ. Yaa dra zɪɛ 'nan -e Bali nen 'e 'kɔn mingɔnɔn -a fɛ pɛɛnɔn da.

Pɔl 'wɪ 'pla 'kɪagla Korenti 'nɔn lɛ

²⁹'Ka 'ci "nrɔn 'wɪ 'gʊɛ -a da! 'Ka 'va min -mienun o -batize dra minnun nen o kaa bɛ o 'lɛji. -Me "lɛ "wean nen o 'wɪ zɪɛ -a dra? Kɔɔ kaa ve 'nan, minnun nen o kaa bɛ wa'a 'wuanla -kanɔn 'va dɪ. ³⁰En -a -tɔ nen "nyian 'gʊ. -Te minnun 'ka 'wuanla -kanɔn 'va dɪɛ, -mɛ "lɛ "wean nen bo-drun funnin en -kaa fli ta "flumlan 'wɪ 'pleblɛ pɛɛnɔn nen e bɔa "min man bɛ -yrɛ? ³¹Maan ve 'cɛɛ 'nan, tɔ -tɔdɔ pɛɛnɔn nen e "cɛan bɛ, te 'an 'fli ta "flumlan -ka lɛ. 'Wɪ tɪgɪ nen maan ve, 'ka yi -tera 'an da! Kɔɔ cɛɛ cɪ minnun nen waan 'blɔ -tɔa "da -kaa san Zozi Crizi 'lɛ bɛ waa. ³²En kaa -tɔa 'nan, 'an 'fli ta flula -ka lɛ Efɛz 'nɔn fla. An yi -teala "da 'nan min-nun nen o kaa bɛ, o wuanla -kanɔn 'va, -yɛɛ "wean nen an 'wɪ zɪɛ -a dra. -Te e 'ka zɪ dɛɛ,

«"Te maan dra "lɛ minnun nen waa ve 'nan -kaa fɛ -blɪ -e -kaa -wen mlin, kɔɔ "trɛ kaa -kaaman bɛ -wee 'wɪ 'zʊ.»

³³'Ka dre "yi, 'wɪ zɪɛ te 'ka 'fli 'tɔɪ -e 'e 'ka 'man yɪdɪ. Kɔɔ beɛ -wɪdɪ "blɪdɪ bɛ, -yɛɛ -maan min 'wɪ 'wɪdɪ "dra. ³⁴'Cɛɛ 'ci "nrɔndɪ 'e 'trɔa -si yra! Te 'ka 'wɪ 'wɪdɪ "dre "nyian dɪ! Maan ve 'cɛɛ 'nan, min -mienun -a 'ka yei, wa'a Bali tɔa dɪ. -Te an 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, 'e 'ka 'tɛ yra -a.

-Te minnun wluan -kanɔn 'va bɛ o -kɔan 'kɔ?

³⁵-A -mie dra bɛ, min -a laabo 'nan: «Min wuanla -kanɔn 'va 'kɔ? En -te min

wluan -kanɔn 'va bɛ, -a 'kɔlɛ -kɔan 'e da 'kɔ?» ³⁶Maan ve -a san lɛ -blɔzan. Fei fɛ 'wɪnɔn nen waa -fɔa 'trɛ 'ji bɛ, 'i 'ci "nrɔn 'wɪ nen e dra bɛ -a da! -Te ya'a fɔlɪlɛ dɪɛ, -a -kɔn 'ka bɔa "da "dɪ. ³⁷Fe 'wɪlɛ nen min -a -fɔa 'trɛ 'ji bɛ, -tɔ -pɛ nen e dra -a bɛ, -nɪɛ wa'a 'fɔ dɪ. -A 'wɪlɛ "tun "nen waa -fɔa 'trɛ 'ji. -Te e ya 'saa 'wɪlɛ -a oo, en -te e ya fɛ 'wɪlɛ 'pɛɛ -a oo, -a 'wɪlɛ "tun "nen waa -fɔa. ³⁸"Bɛ -sru -e Bali 'e fɛ 'wɪlɛ zɪɛ -a bɔ, -e -pɛ nen 'e truman "man "bɛ, 'e -nɔn -yrɛ. Fe 'wɪlɛ 'tɔ 'lɛɛ 'e trɔ -pɛ, -a 'bɔ nen Bali -a dra.

³⁹'Wɪ -tɔwɪlɪ zɪɛ -yɛɛ dra "nyian fɛ -tɔdɔ pɛɛnɔn nen o "flian bɛ -wee vɛ -a. Blamin -tɔ -pɛ a, en -winun -tɔ -pɛ a, en "lomannun -tɔ -pɛ a, en pɔnɔn -tɔ -pɛ a. ⁴⁰En "nyian bɛ, laji fɛnɔn a, en 'trɛda fɛnɔn a. 'Pian laji fɛnɔn 'lɛɛ 'wee fɛnyian, en 'trɛda fɛnɔn 'lɛɛ 'wee fɛnyian. ⁴¹Yɪdɛ 'lɛ fɛnyian a 'e 'tɔ, en mɪn -lɛ fɛnyian a 'e 'tɔ, en mɪn crɛnnun -lɛ fɛnyian a 'e 'tɔ. Mɪn crɛnnun pɛɛnɔn 'bɔ zɪɛ, -wee fɛnyian 'ka bɔa 'e cin man dɪ.

⁴²-Te ka "ta 'ka 'ci "nrɔnman -kanɔn wluandɪ da bɛ, 'wɪnɔn zɪɛ -a da nen 'ka 'ci "nrɔn! Fe 'wɪlɛ nen waa -fɔa "bɛ e fɔlɔman, -a -tɔwɪlɪ "nen "nyian -kaa 'kɔlɛ -lɛ vɛ -a. 'Pian -te -kaa wluan -kanɔn 'va bɛ te -kaa 'ka "nyian fɛ nen e fɔlɔman bɛ -a dɪ. ⁴³Min 'kɔlɛ nen waa -fɔa 'trɛ 'ji bɛ, e ya sɛɛ vɛ -a, en -a "kɔɛ 'ka 'e da dɪ. 'Pian -te e wluan -kanɔn 'va bɛ, e "bia fɛnyian, en -a "kɔɛ -kɔan 'e da. ⁴⁴Blamin 'kɔlɛ 'gʊɛ -a 'bɔ nen waa -fɔa 'trɛ 'ji. 'Pian tɔ nen e wuanla -kanɔn 'va bɛ, e -kɔan laji 'kɔlɛ nen Bali -lɛ 'belɪdɪ a -yrɔ "bɛ -a.

Fe nen maan ve zɪɛ -yɛɛ cɪ 'nan, -te blamin 'kɔlɛ a bɛ, te laji 'kɔlɛ nen Bali -lɛ 'belɪdɪ a -yrɔ "bɛ, e ya "nyian. ⁴⁵'Wɪ 'bɔ zɪɛ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -lɛ 'fluba 'ji. E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«Adan nen blamin tɛdɛ -a bɛ, 'trɛda blamin -lɛ 'belɪdɪ nen -yrɔ.»
'Pian Crizi nen e cɪ "lɛ Adan -fɔla "dazan 'zʊ bɛ, Bali -a wluan -kanɔn 'va, e dre

lei -a, en e 'belidi -nɔan “min le. ⁴⁶Laji 'kɔle nen Bali -le 'belidi a -yrɔ “bɛ, -yɛɛ “cɛɛ -trɔa -si 'le dɪ. 'Pian blamin 'kɔle 'bɛ -trɔa -si 'le, “bɛ -sru en e drɛ laji 'kɔle nen Bali -le 'belidi a -yrɔ “bɛ -a. ⁴⁷Adan nen blamin tedɛ -a bɛ, 'trɛ nen Bali -a 'si en yaa drɛ. 'Pian Crizi bɛ, e 'si laji. ⁴⁸Adan kludanɔn pɛɛnɔn a “le Adan 'bɔ 'le 'wɪ 'zʊ. 'Pian minnun nen laji vɛ -a bɛ, o ya “le Crizi nen e 'si laji bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ. ⁴⁹'Bɛ nen 'gʊɛ, -kaa ya “le Adan nen Bali 'trɛ 'si en yaa drɛ bɛ, -yɛɛ 'wɪ 'zʊ. 'Pian tʊ -tʊ -taa “bɔle bɛ, -e -kaa drɛ “le Crizi nen e 'si laji bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ.

-Mɛ “wɪ 'bɛ dra tʊ 'le 'srannan?

⁵⁰'An “bʊt Zozinɔn, 'wɪ nen an 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ “man “bɛ, -nyrɛn 'gʊ. -Te min a “le blamin nen -kaa cɪ -a 'gʊɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ, -a nen a “man, en -a nyɛn a “ji “bɛ, ya'a 'ko Bali -le mingɔnɛn treda dɪ. En “nyian bɛ 'kɔle nen -kaa da fʊl vɛ -a 'gʊɛ, 'belidi nen ya'a 'nyaan dɪɛ, ya'a 'kɔlaman -e 'e drɛ -yɛɛ vɛ -a dɪ. ⁵¹'Wɪ 'tʊ nen e ya 'e yɔɔdɪ blamin man bɛ, an “ta -a -ci vɛ 'cɛɛ. -Kaa pɛɛnɔn 'ka 'cɛan -kaadt man dɪ, 'pian Bali -kaa pɛɛnɔn 'kɔle limlan. ⁵²'Wɪ zɪɛ e dra tada en e dra tʊ “wɛnnɛn 'wɪlʊ. Tʊ -fɔla “da “ji, -te Bali -le 'bei 'nyranman wu bɛ, minnun nen o kaa bɛ, o wuanla -kanɔn 'va te wa'a “nyian kaa dɪ. En -kaa nen -kaa yɪɛ -kɔan “man “bɛ, Bali -kaa 'kɔle limlan. ⁵³Fɛ nen maan vɛ zɪɛ -yɛɛ cɪ 'nan, blamin 'kɔle nen 'e da fʊl vɛ -a, en -kadɪ a 'e 'pladt “man 'gʊɛ, e ya “le 'e lila laji 'kɔle nen e 'belidi 'yɪ bɛ -a, te 'kadɪ 'ka “nyian -yɛɛ vɛ -a “fo “dɪ. ⁵⁴-Te 'wɪ zɪɛ e cɛɛn dredɪ man bɛ, tɔɔn -e 'wɪ nen 'e 'crɛn -tedɪ Bali -le 'fluba 'ji bɛ, 'e 'le sɔɔ. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tedɪ 'nan:
«Fɛ nen waa laabo -ka bɛ -a -nan -nyan. Bali -a klɪ “fo.

⁵⁵-Ka -le 'pleblɛ 'ka “nyian blamin da dɪ. Ya'a “nyian kɔlaman min -tedɪ -a dɪ.»

⁵⁶Fɛ nen yaa maan 'lɔɔ -ka min -tɛa “bɛ, 'wɪ 'wɪdɪ “dredɪ man nen. En “nyian bɛ,

'wɪ 'wɪdɪ “le 'pleblɛ “sia -pei -tɔ wunun va. ⁵⁷-Kaa Bali muo “fɔ! E ciɪla -kaa san Zozi Crizi -va, en e 'pleblɛ 'nɔn -cɛɛ 'nan -e -kaa -ka klɪ.

⁵⁸-Yɛɛ “wɛan 'an “bʊt Zozinɔn, an 'ka ye “yi 'kpa, te 'ka 'pɛ 'e plʊ dɪ! 'Ka 'tɔ 'pleblɛ 'cɛɛ yi -teradt Zozi da -a! 'Ka 'fli -nɔn Minsan -le 'nyranman 'padɪ -ji. En -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, 'cɛɛ 'nyranman nen kaa “paa Minsan le bɛ, -a “nen 'ka 'fo 'e “tun “dɪ.

Zozinɔn “lala -nɔn Zeruzalem -le vɛ -a

16 “Lala nen 'kɔ 'ka -nɔn Zeruzalem Zozinɔn 'le vɛ -a bɛ, 'wɪ nen maan 'vɪ Galatt -leglizinin le bɛ, -a da nen “ka “drɛ “nyian! ²-Yɛɛ “wɛan 'mɔnnɛn yi -tʊdʊ pɛɛnɔn nen e bɔa “bɛ, min -tʊ 'e “lala 'pla 'e 'pɛ -a! Zɪ min -a 'yɪ bɛ, -a da fɛ nen 'e 'pla 'e 'pɛ -a! -Te kaa drɛ zɪɛ, yi nen an 'lʊ 'ka 'va bɛ, “lala 'bodɪ wɪ 'ka 'kɔan 'ka man dɪ. ³En yi nen an 'lʊ bɛ, minnun nen ka o 'si “va “bɛ, -wɛɛ ko 'cɛɛ “lala zɪɛ -a Zeruzalem. 'Pian an 'fluba dra, maan “paa “va, en o -ko -a. ⁴En -te e ya 'nan ku -ku waa bɛ -e 'ku 'ku.

Pɔl 'yɛɛ 'ta wɔdɪ 'wɪ 'vɪ

⁵“Mɛn 'vɪ 'nan an “lo 'ka 'va bɛ, an -ciala Masedɔa. 'Pian ma'an 'mɔan -nan nun dɪ. ⁶-A -cin a 'an 'ji 'nan 'an tʊ -mie drɛ 'ka 'va. -Te ya'a drɛle “yi “dɪɛ, tʊ -wɪdɪ “nen min 'ka 'kɔlaman -e 'e 'ku 'ta wunɔn dɪɛ, e -cia “fo 'vaa en an “sia 'ka 'va. 'Pian 'mɛn -kʊdɪ a 'ka 'lɔ -e 'an bɔla fɛnan nen an “ta -ko bɛ -a -nan. ⁷-Te an 'lʊ bɛ, ma'an 'ciala “da “dɪ, -te Minsan wɪ “man “bɛ, an “mɔan 'ka 'va fɔɔnɔn. ⁸'Pian an -fo Efɛz 'gʊ, Pantekɔt bɔa 'an man 'vaa en an “lo. ⁹Kɔɔ Minsan -si 'le 'sv 'mɛn 'fla 'bɔ da, 'nan -e 'an Zozi 'le 'wɪ 'nɔnɔn vɪ minnun “kaga “lɛ. 'Pian minnun nen o “naan 'an man bɛ, o ya -nan “kaga.

¹⁰-Te Timote 'bɔ 'ka man nun bɛ, 'ka drɛ “yi, “tɔɔɔ -a -pɛ -sru 'e tɔa 'ka 'va.

En -a -cin 'e 'tɔ 'ka 'ji 'nan e Minsan -le 'nyranman “paa “le 'mɛn 'wɪ 'zʊ. ¹¹ Te 'ka 'va min -tʊ 'e Timote va wɪ drɛ 'e 'pɛla koda “fo “dɪ! Pian 'ka 'pa “va -yee lidɪ 'e da -ji, ɛn e 'bɔ 'an man 'gʊ te -a -ci yra “tra. Ku ya -a -pennan 'ku 'vale -kaa “bʊ Zozinɔn 'a.

¹² -Kaa “bʊ Zozizan Apolo -le vɛ bɛ, maan tru 'ba 'tandan 'nan 'e 'lʊ 'ka 'nan-jɛn o 'vale -kaa “bʊ Zozinɔn -mienun -a. 'Pian ya'a 'wɛlɛ “man 'nan 'e “lo 'nun -naagʊ dɪ. E 'nan, -te 'e 'wulo -da 'yɪ bɛ, te 'e “ta “lo.

**Pɔl 'wɪ 'nyranman tin 'ba Korenti 'nɔn
le ɛn yaa 'le 'sran o 'tɔ bʊdɪ -a**

¹³ 'Ka yie 'tɔ 'ka 'fli -va! 'Ka 'tɔ 'plɛblɛ 'cee yi -teradɪ Zozi da -a! 'Ka “koe 'e 'kɔn 'ka da! Te 'ka 'pɛ 'e plʊ dɪ! ¹⁴ Yɪdɪ “yi “nɛn e -trɔa 'cee 'wɪ pɛɛnɔn drɛdɪ -si 'le!

¹⁵ 'Wɪ 'tʊ nɛn e ya “le 'an vɪ 'cɛɛ bɛ, -nyrɛn 'gʊ. Ka Sefana 'lee 'e 'mangulinun -tɔa. -Wɛɛ drɛ Akai 'leglɔn 'ji minnʊn tɛdɛ nɛn o -fɔ Zozi 'va bɛ waa. O Zozinɔn pɛɛnɔn 'su. -Yee “wɛan 'an “bʊ Zozinɔn, an 'ka tru “baa 'nan, ¹⁶ 'ka 'ta wɛla o wei da! ɛn minnʊn pɛɛnɔn nɛn o “paa o va

Minsan -le 'nyranman 'panan bɛ, 'ka 'ta wɛla o wei da “nyian. ¹⁷ Sefana 'lee For-natu 'lee Akaiku -le -ta nɛn waa 'wʊ 'an 'nanjɛnɛ bɛ, yaan 'ci nran 'kpa tʊglɪ. Kɔɔ zɪ an o 'yɪ bɛ, e drɛ 'mɛn “le 'nan an 'ka pɛɛnɔn 'yɪ. ¹⁸ Waan “koe “tɔ 'an da “le zɪ waa dra 'ka 'va nun tʊ pɛɛnɔn man bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. -Yee “wɛan minnʊn nɛn “le -wee 'wɪ 'zʊ bɛ, 'ka o 'sia min -a.

¹⁹ Zozinɔn nɛn Azi 'leglɔn 'ji bɛ, o 'nan, o 'ka 'tɔ bo. Akila 'lee 'e nan Priskil 'lee Zozinɔn nɛn o cin ye -wee 'kuin bɛ, o 'nan, o 'ka 'tɔ bo 'tandan Minsan -le “wɛan. ²⁰ ɛn Zozinɔn pɛɛnɔn “o 'nan, o 'ka 'tɔ bo. 'Ka Zozinɔn pɛɛnɔn 'tɔ bʊ -atu -tɛdɪ -a o man.

²¹ 'Ka 'tɔ bʊdɪ nɛn 'gʊɛ, mɛɛn 'bɛ 'crɛn -tɛ 'an 'pɛ -a.

²² Min nɛn ya'a Minsan ye “yi “dɛ, Bali 'e 'wɪ “nɛn -kɔɔn -a san lɛ. Maranata! Minsan 'e 'ta!

²³ Minsan Zozi 'le “yi 'e 'kɔn 'ka pɛɛnɔn 'va!

²⁴ -Kaa drɛ “le min -tʊwli 'zʊ Zozi Crizi -le “wɛan, -yee “wɛan an 'ka pɛɛnɔn ye “yi.

Fluba “flizan nen Pól -a cren -te

Korenti

'non le

1 'An 'bó Pól be, Bali 'bó 'ci 'sò 'a nen an dre Zozi Crizi -le 'pasiazan -a. Meen 'fluba 'gve -a cren -te 'ku 'vale -kaa “bvu Zozizan Timote -a. Kva cren -te Bali -le -leglizi nen Korenti fla be -a -ji 'non le. En e ya “nyian Bali -le minnun pëenon nen Akai 'leglón 'ji be -wee ve -a.

²-Kaa “tú Bali 'lee Minsan Zozi Crizi 'o 'wee “yi 'lee 'wee -fvdú -trwó -non 'cëe.

Pól Bali muo “fó 'wú nen Bali -a dre Zozinón le be -a man

³-Kaa Bali 'tò bò! -Yëe cü -kaa san Zozi Crizi “tú “a. En -yëe cü “tú “nen min nyrinda -sean “da “be -a. E ya Bali nen e -kaa “koe -twa -kaa da be -a. ⁴Yra yúdu pëenon nen e bwa -kaa man be e -kaa “koe -twa -kaa da. Yaa dra zte 'nan -e -kaa 'bó “nyian, -kaa -kólá “wú minnun nen yra yúdu 'tò 'tudu pëenon bwa “o man be, o “koe “tòdu -a 'o da. Zú Bali 'bó -kaa “koe “tò -kaa da be -a -towlí “nen “nyian -kaa dra -wee “le. ⁵E ya 'wú 'kpa -a 'nan -kaa yra ye “kaga -kaa ya Crizi -le ve -a -le “wean. En e ya “nyian 'wú 'kpa -a, 'nan Crizi -kaa “koe -twa -kaa da 'kpa tglí.

⁶-Yee “wean -te ku ya 'ku yra yunan be, e ya 'cee 'wú “yi “a. Kóó ku yra ye 'nan -e 'ka “koe 'e 'kón 'ka da, -e 'ka 'si 'wú 'ji. En -te Crizi 'ku “koe -twa 'ku da be, e ya 'cee 'wú “yi “a “nyian. Kóó 'wú zte e 'ka “koe -twa 'ka da, en e 'ka 'man -twa 'plëble yra yúdu -towlí “nen e bwa -kaa pëenon man be -a -ji. ⁷'Wú zte -yëe “wean be, nyen 'ka 'ku 'ji 'cee “wean dı. Kóó kva -twa 'nan, -te ka ya 'ka yra yunan “le 'kve 'wú 'zv be, Crizi -taa 'ka “koe “tòle 'ka da “le 'kve 'wú 'zv “nyian.

⁸Kú “bvu Zozinón, ku ya “vale 'ka -tò 'nan yra yúdu -dan tú 'bó 'ku man Azi

'leglón 'ji. Yra yúdu zte e 'nan 'ku da 'e 'ciula “da. 'Kú “koe 'si 'ku da “fo, en 'ku 'ci nrón 'nan 'ku 'wulo 'ka 'bóala “va “dı. ⁹'Wú 'kpa, -a -cin -tò 'ku 'ji 'nan minnun “ta 'ku -tëeman. Bali -si -non 'nan 'wú zte 'e bó 'ku man -e 'ku vüle 'ku yi -tera 'ku 'bó 'fli da dı. 'Pian -e 'ku yi -tera Bali 'bó nen e minnun wuanla -kanón 'va be -a da. ¹⁰Bali 'bó zte -yëe 'ku 'sv -kadı nen e “ta paan bwa 'ku man be -yró. En yaa dra tian cëegu yi -a zı. En “nyian be, 'ku 'bli a -yre 'nan, yaa dra tian 'trilii. ¹¹'Pian 'ka 'bó cëe -twa 'ku 'wlu Bali trv 'badı -a 'kve. -Te min “kaga -a dre zte, -a -nan nen Bali -taa “yi “drele 'kve, -e “yi “nen Bali -a dre 'kve zte -yëe “wean be, min “kaga 'o Bali muo “fó.

Pól -a 'vú 'nan 'e -ciala Korenti, 'pian ya'a “nyian -kule dı. -Me “le “wean?

¹²'Wú nen 'ku 'ci “nranman be -nyren 'nan, 'ku 'wulo -ji “nróndı 'ka tin tea 'ku da dı. Kóó ku ta 'wú min -tudu pëenon 'va 'ku 'ci 'fıdaa 'a “le zı Bali -a dra be -yëe 'wú 'zv. En 'ka 'va nen kva dre “bvu. 'Pian blamin -le 'wú 'tòdu “cëe -maan ku 'wú zte -a dre dı, Bali -le “yi “nen. ¹³En “nyian be, ku 'ka “vale 'nan 'ku 'wú nen e “mlianla 'ka da be 'ku cren -tea 'cëe 'fluba 'ji dı. -Te kaa ta 'vú be, 'wú nen kaa 'man be, te -a 'bó nen, 'wú 'pee -cin 'ka 'ku 'ji -a -sru “dı. -A -cin a 'an 'ji 'nan, ka -taa 'wú 'gve -a -ci manle 'kpa tglí. ¹⁴'Wú 'bó zte kaa -ci mandı 'sia 'sezenón 'va. -Nyren 'nan yi nen Minsan Zozi -taa “man “be, 'ka 'ci -taa “nranle 'kve “wean en 'ku 'ci -taa “nranle 'cee “wean.

¹⁵'Wú zte an yi -tera “da 'kpa tglí, -a -nan nen maan 'pla 'nan 'an 'lv “flizan wo 'ka 'va, -e 'ka Bali -le “yi “yú “nyian. ¹⁶Maan 'pla 'nan 'an 'ciula 'ka 'va -e 'an 'ku Masedwa 'leglón 'ji. “Be -sru “mëen vunan 'an “sia Masedwa 'leglón 'ji be, -e 'an 'ciula “nyian 'ka 'va. Maan dra zte 'nan “mëen vunan 'an 'ko Zude 'leglón 'ji be, -e 'kaan 'non -si le. ¹⁷'Wú zte -a -cin nen paan 'an

'ji 'nan 'an dra, 'pian ma'an drele dt. Te 'ka 'ci "nrɔn 'nan 'an wei a "flivli "dt! En te 'ka 'ci "nrɔn 'nan an 'wɪ dra "le min -mienun -le 'wɪ zɔ dt! Kɔɔ waa ve 'wɪ man -inyan, te e ya -ceje -a.

¹⁸Bali a 'kve 'wɪ 'nan yɪzan -a. 'Wɪ nen 'kɪ 'ji be, -a 'bɔ nen kva 'vɪ 'ceɛ. 'Wɪ 'pee -cin 'ka 'kɪ 'ji -a -sru "dt. ¹⁹-A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, Bali -pɪ Zozi Crizi wei 'ka "flivli "dt. 'Wɪ nen yaa 'vɪ be yaa dra. 'An 'bɔ 'lee Sila 'lee Timote 'be -yee 'wɪ 'vɪ 'ceɛ. ²⁰'Wɪ 'kpa, 'wɪ "yi pɛɛnɔn nen Bali "e 'nan 'e 'cen 'e dra minnun le be, Zozi Crizi 'be dre -a 'le sɔɔzan -a. -Yee "wean -kaa -ciala Zozi Crizi -va, -e -kaa vɪ 'nan 'e dre zɪ 'nan -e Bali 'tɔ 'e dre -dan. ²¹-A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, Bali 'bɔ be -kaa man -tɔa 'pleble Crizi -le 'wɪ 'ji. -Yee -kaa 'si "va 'yee 'nyranman 'panɔn 'a, ²²en e -kaa -kɔnnɛn 'pla 'yee vɛ -a. Yaa dre 'yee lei 'saun 'nɔndɪ -a -ceɛ. -Yee ci "le "yi "nen e -taa -a -nɔnle -ceɛ be -a va fe tede -le 'wɪ 'zɔ.

²³Bali 'be ci 'men 'wɪ 'nan yɪzan -a, -te an 'wɪ 'sen be, 'e 'wɪ "nen -kɔn 'men. Fe -le "wean nen ma'an "nyian 'lɔle 'ka 'va dɛ, -nyren 'nan an 'ka "vale 'an 'wɪ "paala 'ceɛ 'kɪagla -e 'ka 'ta 'e dre -trɔdrɔ dt. ²⁴En kɪ 'ka -a -wɛɛnan 'nan, kɪv nen kɪ -kɔan "tin 'banɔn 'a 'cee yi -teradɪ Zozi da da dt. 'Pian kɪ ya -a -wɛɛnan 'nan 'kɪ "paa 'ka 'va -e ci "nrandɪ 'e 'kɔn 'ka 'lɔ. Kva -tɔa 'nan 'ka man a 'e 'tɔdɪ 'pleble 'cee yi -teradɪ Zozi da -ji.

2 An 'ka "vale 'ka 'ta 'e dre -trɔdrɔ dt. -Yee "wean maan 'yɪ "yi -e 'an vile 'an 'lɔ 'pee wɪ 'ka 'va dt. ²Cɛɛ 'an 'ci "nranman paan, en -te an 'ka 'ta dre 'trɔdrɔ be, -tunun 'be 'an 'ci "nranman "nyian? E 'ka "fo "dt. ³'Wɪ zɪɛ -yee "wean nen an 'fluba 'tv cren -te 'ceɛ. Maan dre zɪɛ 'nan -e "mɛɛn vunan 'an "lɔ "be, te 'ka 'wɪ -mie paala "da. Kɔɔ an 'ka "vale 'nan 'ka 'bɔ nen ka ci "nrandɪ -nɔan 'men be 'kaan 'ta dre -trɔdrɔ dt. An yi -tera "da 'nan -te ci "nrandɪ a 'an 'lɔ be, -a 'wɪ -taa "nyian

"cee 'ci "nranle. ⁴'Fluba zɪɛ, tv nen an ya -a cren -tɛnan 'ceɛ be, te 'cee 'wɪ 'an 'ta dre 'trɔdrɔ, en te 'wɪ "naan 'an man. Maan cren -te 'ceɛ 'an yra le yɪɛ 'yi 'a. Ma'an cren -tele 'ceɛ 'nan, -e 'ka 'ta 'e dre -trɔdrɔ dt. 'Pian maan cren -te 'ceɛ 'nan -e 'ka -tɔ 'nan an 'ka ye "yi 'kpa tɪglɪ.

Min 'wɪ 'wɪldɪ "dra be waa man wɪ "ceɛ

⁵'Ka 'va min -tv -le 'wɪ 'wɪldɪ "nen yaa dre 'men be, e min ta dra -trɔdrɔ. Maan ve 'ceɛ 'nan 'an 'saza "ceɛ 'yaan 'ta dre 'trɔdrɔ dt, e 'ka pɛɛnɔn 'ta dre 'trɔdrɔ. 'Pian e 'ka "le 'an -bloloo -sen "va "dt, e min "kaga 'ta dre 'trɔdrɔ 'ka yei. ⁶Min zɪɛ, 'wɪ nen 'ka 'va min "kaga 'ci dre 'tɔwɪlɪ en waa "nen kɔn -yre "be, e 'bɔ "yi. ⁷'Be nen 'gɔvɛ, 'ka man wɪ 'ce, -e 'ka "koe "tɔ 'e da. "Tɔɔɔ -a -pɛ -sru 'e tɔa, -e -a "koe 'e 'si 'e da "fo. ⁸-Yee "wean an 'ka tru "baa, 'ka -kɔn -yre 'nan kaa ye "yi. ⁹'Fluba nen maan cren -te 'ceɛ be, kaa ta wɪ dre. An 'ka muo -fɔa. 'Ka 'nanjendɪ -le "wean nen maan dre zɪ en kaan wei 'man "yi. ¹⁰Min nen kaa man wɪ 'ce be, 'an 'bɔ "nyian "an man wɪ "ceɛ. En -te e ya paan "men 'saza 'a be, maan man wɪ 'ce 'cee "wean, Crizi a 'men 'wɪ 'nan yɪzan -a 'wɪ zɪɛ -a -ji. ¹¹Maan dre zɪɛ 'nan -e Satan 'e vile 'e -kaa man yɪ dt. Kɔɔ -kaa -tɔa 'nan 'wɪ zɪɛ Satan -a "vale 'e dra.

'Wɪ nen e dre Troas be -nyren 'gɔ

¹²An 'bɔla Troas fla, en an Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn 'vɪ min pɛɛnɔn le. Minsan -a -si 'le 'sv 'men 'kpa tɪglɪ. ¹³'Pian te 'an 'ci 'kla "tra "dt, kɔɔ ma'an 'an "bɪvɪ Zozizan Tit yɪle dt. -Yee "wean nen an 'si 'nan nun, en an Masedɔa 'lɛglɔn 'ji si 'sia.

Crizi fe pɛɛnɔn 'klɪ

¹⁴-Kaa Bali muo "fɔ! Kɔɔ yaa dre en Crizi fe pɛɛnɔn 'klɪ. En e -kaa sen Crizi -le -guliga -va. Yaa dre zɪɛ 'nan -e -cee "wean min pɛɛnɔn 'o -kɔla Bali -tɔdɪ -a "le 'nan

-laziglo nen -a -koei “a 'nōnōn be -yee ci fuilanan “man. ¹⁵Wɪ 'kpa, -kaa Crizi -le 'wɪ 'nōnōn ve minnun pēnōn le. Bali “le 'va be, -yee ci “le -laziglo nen -a -koei “a 'nōnōn be -yee 'wɪ 'zu. -Kaa Crizi -le 'wɪ 'nōnōn ve minnun nen o ya -si nen e o “sia 'wɪ 'ji be -a da be -wle. En -kaa ve minnun nen o ya -si nen e o “sia Bali man be -a da be -wle. ¹⁶Minnun zɛ “o “kui maan “wɪdɪ -e -kadɪ 'e drɛ -wee ve -a. 'Pian minnun nen “o “kui maan “yi “be, 'belidɪ nen ya'a 'nyaan dɛ -yee dra -wee ve -a. Crizi -le 'wɪ 'nōnōn zɛ, -tɪ -pɛ 'be “sɔa -a vidɪ -a?

¹⁷Kve ve be, ku 'ka minnun nen o Bali wei baaman -e 'o fɛ -wɛɛ “a be waa dɪ. 'Ku 'ci 'fidaa 'a nen ku Crizi -le 'wɪ ve minnun le. Ku ya Crizi 'sunōn 'a. Bali 'bɔ 'be 'nyranman zɛ -a -pɛba 'wɪ 'ku 'lɔ, en -a le nen kva -sru “ve.

-Tɛ -maan en Zozi 'le 'pasiazan 'tɔ “yi bɔala?

3-Te ku ya 'wɪnun zɛ -a vɪnan be, -a -ci nen 'nan ku ya 'ku 'fli 'tɔ “yi -wɛnan? -Te 'be “cɛɛ dɛ, ku ya -a -wɛnan 'nan 'ku 'wɪ dra “le min -mienun -le 'wɪ 'zu? Kɔɔ 'nyranman nen waa “paa be, waa 'fluba -kɔɔnman 'cɛɛ, en 'nyranman nen waa 'pa 'ka 'va be waa 'fluba 'nan laabo 'ka 'lɔ. -Ceje, 'kve ve 'ka zɪ dɪ. ²'Pian 'ka 'bɔ cɛɛ ci “le 'kve 'nyranman 'pa 'fluba 'le 'wɪ 'zu. En 'fluba zɛ -yee ci 'e 'cɛn -tɛdɪ 'ku soubɔ ji. Min -tudv pēnōn 'a ye, en o -kɔlaman -a ta vidɪ -a. ³-A -ci a 'wein 'nan ka ya 'fluba nen Crizi -a cɛn -te be -a. 'Nyranman nen kva 'pa be -a va nen e ciula en yaa cɛn -te. Ya'a cɛn -tele -gla 'yi 'a dɪ, en ya'a cɛn -tele -kɔle 'fɔ da dɪ. 'Pian Bali nen -a yie a “man “be -a lei va nen e ciula en yaa cɛn -te. Yaa cɛn -te 'ka soubɔ ji, en 'ka soubɔ zɛ e ya nen -a.

⁴Fɛ -le “wean nen 'ku “koe “a 'ku da 'wɪ zɛ -a vɪnan be, -yee ci 'nan Bali nen e ciula Crizi -va en e 'ku 'pa 'sia be, ku

yi -teala “da. ⁵Kɔɔ -a -cin 'ka 'ku 'ji 'nan, 'ku 'pɛ “sɔa 'wɪ zɛ -a dɛdɪ -a 'ku 'bɔ 'a dɪ. 'Pian Bali 'pleble -nɔan 'kve, -a -nan nen ku -kɔlaman 'wɪ zɛ -a dɛdɪ -a. ⁶Wɪ 'kpa, -yee -maan ku -kɔlaman Crizi -le 'wɪ 'nōnōn vidɪ -a minnun le. 'Wɪ 'nōnōn zɛ -yee -kɔlaman min -plidɪ -a Bali man “nyian 'e 'pee. E 'ka “le -pei -tɔ wɪnun nen 'e 'cɛn -tɛdɪ -e min 'e 'ta wɔla “da “be -yee 'wɪ 'zu dɪ. 'Pian Bali lei 'saun 'bɔ 'be dra -e min 'e -pli Bali man. -Kaa -ta 'nan 'ta wɔladɪ -pei -tɔ wɪnun da min 'bɔ 'le 'pleble 'a be e min -nɔan “ka le, 'pian 'belidɪ nen ya'a 'nyaan dɛ Bali lei 'saun 'be -nɔan “min le.

⁷Wɪ nen e drɛ Moizi tɔ va 'li be, -kaa ci “nɔn “da! -Pei -tɔ wɪnun 'bɔ a 'e 'cɛn -tɛdɪ -kɔle 'fɔwɪnun da, en Moizi -ta 'e 'lɔ le -a Izrael 'nɔn 'va. Moizi yra “bia “bɔv -yee “wean Izrael 'nɔn 'ka -kɔlale -a yra -nanjɛdɪ -a dɪ. 'Pian te 'be 'ka 'mɔnle dɪ. -Pei -tɔ wɪ nen 'be min -nɔan “ka le be, -a 'sudɪ -maan nen Bali -le -dan Moizi yra bii “bɔv zɛ. ⁸-Yee “wean -kaa -tɔ 'nan, min nen e Bali lei 'saun “sua be, e Bali -le -dan bɔala e -ciala “da.

⁹-Kaa 'yɪ 'nan min nen e -pei -tɔ wɪnun 'vɪ minnun le be, e Bali -le -dan kɔɔn, 'pian te -pei zɛ e min -nɔan “ka le. -Yee “wean -kaa -tɔ 'nan min nen e 'wɪ 'nōnōn ve minnun le be, e Bali -le -dan -kɔɔnman e -ciala “da. Kɔɔ minnun zɛ Bali o “siala min tɪglɪ 'a 'e 'le. ¹⁰-Te waa “fli zɛ -a kɔɔn 'e cin man be, Bali -le -dan tɛdɛ be e 'ka fɛ -tɔ -a -yee -dan “flizan man dɪ. ¹¹-Kaa 'yɪ 'nan -pei -tɔ wɪnun nen wa'a 'fɔle -trilii dɛ, o Bali -le -dan kɔɔn min le. -Yee “wean -kaa -tɔ 'nan 'wɪ 'nōnōn nen e ya -nan 'li 'trilii be, e Bali -le -dan -kɔɔnman e -ciala “da.

¹²Wɪ zɛ -a le nen 'ku 'bli ci, -yee “wean ku 'wɪ ve 'ku 'ta le 'ku “koe “a. ¹³Kve ve be, ku'a 'yra tea “le Moizi -le 'wɪ 'zu dɪ. Kɔɔ e sɔ 'pa 'e yra 'nan -e Izrael 'nɔn 'o vɛle 'o -tɔ 'nan -a yra nen e “bia be e dra tɔ “wennen 'wɔlɔ dɪ. ¹⁴En Izrael 'nɔn 'bɔ 'o

'fli "trɔɛn drɛ "yuyu. -Yee "wean -e 'e bɔ cɛɛv yɪ -a bɛ, -te o ya Bali -le -pei 'fluba ta vnan bɛ, e ya "le sɔ a tian 'e 'padɪ "da, ɛn wa'a 'ci maan dɪ. 'Pian min nen 'o 'vale Crizi -a o drɛ min -tɔwli "a bɛ, -a san le nen sɔ zɪɛ e -kɔan 'e 'sɪdɪ "da. ¹⁵ 'Wɪ 'kpa, cɛɛv yɪ -a tian bɛ, -te o ya Moizi -le 'fluba ta vnan bɛ, e ya "le sɔ a 'e 'padɪ -wee 'wɪ 'ci mandɪ da. ¹⁶ 'Pian -te Izrael 'nɔn 'bɔ 'si 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ man, ɛn 'o 'fli -nɔn Minsan lɛ bɛ, sɔ zɪɛ e "sia -wee 'wɪ 'ci mandɪ da. ¹⁷ Minsan nen maan 'vɪ 'nan 'o 'fli -nɔn -yɛ 'gʊɛ, Bali lei nen maan ve. Kɔɔ min nen Bali lei 'saun -a "paala bɛ, -pei -le 'plɛblɛ 'ka "da "dɪ. ¹⁸ -Kaa 'bɔ 'gʊɛ, sɔ 'ka "nyian 'e 'padɪ -kaa yɪ dɪ. -Yee "wean -kaa Minsan -le -dan yɛ tɪɪɪ. -Te -kaa ya -yee -dan 'bɔ 'nanjennan bɛ, e -ko -kaa liladɪ -a, te e -ko 'padɪ -a "da, -e -kaa drɛ "le -yee 'wɪ 'zʊ. Minsan 'bɛ 'wɪ zɪɛ -a dra 'yee lei 'saun 'a.

Pɔl -le 'nyranman

4 Bali 'ku nyrinda 'si, ɛn e 'yee 'wɪ 'nɔn-nɔn vɪdɪ -pɛba 'wɪ 'ku 'lɔ. -Yee "wean 'ku "koe 'ka 'sia 'ku da 'nyranman zɪɛ -a 'panan dɪ. ² ɛn 'wɪnɪn nen min -a dra 'e yɔɔdɪ te o min -tɛa 'yɪ -a bɛ, ku 'ka "vale 'ku dra dɪ. ɛn ku'a minnun see "paaman 'ku wei -a 'nan -e 'o yɪ -tɛra Zozi da dɪ. ɛn "nyian ku'a Bali wei baaman dɪ. 'Wɪ 'kpa, 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ ku'a dra dɪ. 'Pian 'kve ve bɛ, 'ku 'ci 'fɪdaa 'a nen ku Bali -le 'wɪ tɪɪɪ ve minnun lɛ 'wein. 'Wɪ nen kva dra -e minnun pɛɛnɔn 'o -tɔ 'nan, 'nyranman 'gʊɛ -a 'pazan nen kva bɛ, -nyɛn zɪɛ. Bali 'bɛ cɪ 'kve 'wɪ 'nan yɪzan -a.

³ 'Bɛ a zɪ, 'pian -te Zozi 'le 'wɪ 'nɔnɔnɔn nen kva ve minnun lɛ bɛ, -a -ci a tian 'e yɔɔdɪ min -mienun man bɛ, 'wɪ zɪɛ yaa -kɔɔnman 'nan, minnun zɪɛ o ya -si nen e o "sia Bali man -kɔɔbli bɛ -a da. ⁴ Wa'a yɪ tɛala Zozi da dɪ, kɔɔ Satan nen e cɪ minnun zɪɛ -wee bali -a bɛ, e -wee 'wɪ 'ci mandɪ 'le 'wɪ. Yaa drɛ zɪɛ 'nan -e 'o vɪlɛ 'o Zozi 'le 'wɪ 'nɔnɔnɔn 'ci man dɪ. -Yee

"wean Zozi Crizi nen e Bali -kɔɔnman minnun lɛ bɛ wa'a -yee 'tɛ 'san yɛ dɪ.

⁵ 'Ku 'bɔ 'fli -le 'wɪ "cɛɛ kva ve minnun lɛ dɪ, 'pian Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnɔnɔn nen kva ve minnun lɛ. Kva ve 'nan -yee cɪ Minsan -a, ɛn ku 'ka "sua 'wɪ zɪɛ -a Zozi 'bɔ 'le "wean. ⁶ 'Li bɛ, Bali -a 'vɪ 'nan: «Tɛ 'san 'e 'sen klun va!»

ɛn 'bɛ nen 'gʊɛ Bali 'yee 'tɛ 'san zɪɛ -a -sen 'ku souba 'ji. Yaa drɛ zɪɛ -e minnun 'o -yee -dan cɪ yɪ. -Yee -dan zɪɛ -a 'bɔ nen Zozi Crizi -a -kɔɔnman minnun lɛ.

⁷ 'Pian Bali -le 'tɛ 'san nen e -sen 'ku souba 'ji zɪɛ, e ya 'e 'padɪ 'ku 'ji "le 'nan 'ku yɪfɛ -dan le 'wɪ 'zʊ. Bali -a 'pa 'ku 'bɔ nen ku cɪ -pɔ "tun "a 'gʊɛ 'ku 'ji. Yaa drɛ zɪɛ 'nan -e minnun 'o -tɔ 'nan -yee 'plɛblɛ nen -a -kɔɔn "manvɛ "ka "dɪɛ, -yee -maan 'ku -yee 'nyranman "paa, 'pian 'ku 'bɔ 'le 'plɛblɛ 'a "cɛɛ dɪ. ⁸ 'Ku yɪ yɛ minnun lɔ -pɛ pɛɛnɔn 'ji, 'pian ku'a 'klanman 'bɛ 'lɔ dɪ. Tɔ -mie bɔa "bɛ 'wɪ nen kɔ 'ku drɛ bɛ ku'a tɔa dɪ, 'pian 'ku 'pɛ -sru 'ka 'tɔaman dɪ. ⁹ ɛn tɔ -mie bɔa "bɛ minnun 'tɛ "paa 'ku da, 'pian Bali 'ka 'e yɪɛ 'sia 'ku 'va dɪ. ɛn tɔ -mie bɔa "bɛ, minnun 'ku -tɪala "tra, 'pian 'ku 'wulo bɔala "va.

¹⁰ Yɪ -tɔdɔ pɛɛnɔn man bɛ, 'ku 'ta a 'e "fluladɪ -ka lɛ "le zɪ e drɛ Zozi lɛ bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. E dra zɪɛ 'nan -e minnun 'o cɪ yɪ 'nan Zozi 'le 'belɪdɪ nen 'ku 'lɔ. ¹¹ Fɛ nen maan ve zɪɛ -yee cɪ 'nan, tɔ nen ku ya tian 'trɛ da 'gʊɛ, Zozi 'le 'nyranman 'padɪ -le "wean nen 'ku 'ta a 'e "fluladɪ -ka lɛ. 'Pian e ya zɪɛ 'nan -e minnun 'o cɪ yɪ 'nan, 'ku 'bɔ nen -kadɪ a 'kve ve -a bɛ, Zozi 'le 'belɪdɪ nen 'ku 'lɔ. ¹² Zozi 'le 'nyranman nen kva "paa zɪɛ, e 'ku 'ta "flumlan -ka lɛ, 'pian e 'belɪdɪ nen ya'a 'nyaan dɪɛ -a -nɔan 'cɛɛ.

¹³ E 'ku 'ta "flumlan -ka lɛ, 'pian te kva dra 'kve yɪ -teradɪ Bali da -le "wean. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tedɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan: «An yɪ -tɛala Bali da, -yee "wean an -yee 'wɪ tin "baa.»

'Wɪ 'tɔwli zɪe -nyren 'kʉe vɛ -a. 'Kʉ 'bɔ "nyian "ku yi -teala Bali da, -yee "wean ku -yee 'wɪ 'nɔnnɔn tin "baa. ¹⁴En "nyian bɛ kʉa -tɔa 'nan, Bali nen e Minsan Zozi wluan -kanɔn 'va bɛ, e 'ku wuanla -kanɔn 'va "le zɪ yaa drɛ Zozi lɛ bɛ -yee 'wɪ 'zʉ. Yaa dra zɪe -e 'e 'ku -kaa pɛɛnɔn 'a 'e "srɔn. ¹⁵'Wɪ pɛɛnɔn zɪe 'cee "wean nen kʉa dra. Kʉa dra zɪe 'nan -e Bali -le "yi 'e fuila "man min "kaga 'va, -e 'o 'tɔ -dan nɔn Bali lɛ te waa muo -fɔa.

¹⁶'Wɪ zɪe -yee "wean nen 'ku "koe 'ka 'sia 'ku da dt. 'Wɪ 'kpa, 'ku 'kɔlɛ "koe "a -nyannan, te e -ko sɛɔtɔ -a 'sɛzɛnɔn. 'Pian 'belidɪ nen Bali -a -nɔn 'kʉe bɛ, Bali "koe -nɔan -yɛ 'e -trɛ yi -tʉdʉ pɛɛnɔn man. ¹⁷Yra yɪdɪnɔn nen o bɔa 'ku man 'gʉɛ, o ya 'sɛzɛnɔn, en o ya tʉ "wennen 'wlu. 'Pian e ya 'kʉe 'wɪ "yi "a, kɔɔ o ya 'ku 'man wʉʉnan -e Bali 'e -kɔla 'tɔ -dan nen -a -kɔɔn "manvɛ "ka "dɪɛ -a -nɔndɪ -a 'kʉe 'li "fo "le vɛ -a. ¹⁸Fɛ nen maan vɛ zɪe -yɛɛ cɪ 'nan, fɛ nen min -a ye 'e yɪɛ -a bɛ, -a lɛ "cɛɛ 'ku 'bli cɪ dt. 'Pian fɛ nen min 'ka -a ye 'e yɪɛ -a dɪɛ, -a lɛ nen 'ku 'bli cɪ. Kɔɔ fɛ nen min -a ye 'e yɪɛ -a bɛ, -yee 'mɔndɪ a tʉ "wennen 'wlu. 'Pian fɛ nen min 'ka -a ye 'e yɪɛ -a dɪɛ, e "mɔan 'li 'trillii.

Fɛ nen Pɔl 'bli a -yɛɛ "bɛ yaa 'vɪ

5 Kʉa -tɔa 'nan 'kɔlɛ nen ku cɪ -ji 'trɛda 'gʉɛ, e ya "le segle pannen 'wlu nen ku cɪ 'tʉ "wennen 'le vɛ -a. -Te e sɛ bɛ, 'kɔlɛ nen Bali -a drɛ 'e 'pɛ -a bɛ, e -taa -a -nɔnlɛ 'kʉɛ. -Yɛɛ -kɔan "le 'kʉe 'kɔn tɪglɪ 'le 'wɪ 'zʉ. Blamin "cɛɛ -tɔ 'e 'pɛ -a dt. E ya laji, en ya'a 'sɛman 'li "fo "dt. ²'Wɪ 'kpa, 'bɛ nen ku ya tian 'trɛda 'gʉɛ, 'ku "koe "a -nyannan. En ku ya "vale 'nan 'kɔlɛ nen Bali -taa -a -nɔnlɛ 'kʉe bɛ 'e 'kɔn 'ku da 'va. ³Kɔɔ -te 'kɔlɛ zɪe -nyren 'ku da en ku -ka bɛ, ku'a 'kɔan 'ku plʉdt dt. ⁴Fɛ nen maan vɛ zɪe -yɛɛ cɪ 'nan, -te ku ya tian segle pannen 'gʉɛ -a 'wlu bɛ, 'ku "koe -nyaan en ku -trunman. 'Pian e 'ka 'nan ku ya -kadɪ -wɛɛnan -e 'ku 'si segle pannen 'gʉɛ

-a wlu dt. E 'ka zɪ dt, 'pian ku ya "vale 'ku 'kɔlɛ 'trɛ bɛ -nyren 'e 'kɔn 'ku da, 'nan -e 'ku 'kɔlɛ nen -kadɪ a 'e pladt "man 'gʉɛ 'e lila 'kɔlɛ nen 'belidɪ a -yɛɛ "bɛ -a. ⁵En Bali -kaa 'man wʉʉ 'wɪ zɪe -yee vɛ -a. Kɔɔ e 'yee lei 'saun 'nɔn -cɛɛ "yinun nen yaa 'pla -cɛɛ bɛ -a va fɛ tɛdɛ -a.

⁶-Yee "wean tʉ pɛɛnɔn man bɛ, 'ku "koe "a 'ku da. Kʉa -tɔa 'nan, -te 'kɔlɛ 'gʉɛ e ya tian 'ku da bɛ, te ku ya 'ku 'sidɪ Minsan man -kɔɔbli. 'Pian 'ku "koe 'ka 'e 'sidɪ 'ku da dt. ⁷Kʉ'a Minsan ye 'ku yɪɛ -a dt, 'pian ku yi -teala "da en ku ya -a -sru. ⁸'Kʉ "koe "a 'ku da tʉ pɛɛnɔn man. En ku ya "vale 'ku "sia 'kɔlɛ 'gʉɛ -a -sru -e 'ku 'ku Minsan "srɔn. ⁹'Wɪ nen e cɪ 'ku man 'wɪ -dan a bɛ, -nyren 'nan 'ku 'sɔ Minsan lɛ. -Te ku ya tian 'kɔlɛ nen 'ku da 'gʉɛ -a -ji oo, 'ku 'sɔ -yɛɛ. En -te ku 'si 'kɔlɛ 'bɔ -sru oo, 'ku 'sɔ -yɛɛ. ¹⁰Kɔɔ yi -tʉ bɔa "bɛ, -kaa tʉdʉ pɛɛnɔn bɔala 'ji Crizi cɛin -da. Yi zɪe -a da nen 'nyranman nen min -tʉ -a 'pa bɛ, yaa -sru "vɛ. Tʉ nen e ya 'trɛda 'gʉɛ, -te 'wɪ "yi "nen yaa drɛ bɛ, yaa man -kopa ye, en -te 'wɪ 'wɪdɪ "nen yaa drɛ bɛ, yaa man -kopa ye.

Crizi -kaa yei "sɛn 'e cin va -kaa 'vale Bali -a

¹¹Minsan -taa 'kʉe 'wɪ tin 'balɛ. 'Wɪ zɪe -yɛɛ "klan "paa 'ku 'ji. -Yee "wean nen kʉa -wɛɛman 'nan, 'wɪ nen kʉa vɛ minnɔn lɛ bɛ 'o man "yi -e 'o -sɔɔnla Zozi -sru. Bali a -tɔa 'nan 'wɪ zɪe -yɛɛ cɪ 'ku man, en -a -cin a 'an 'ji "le 'nan 'wɪ zɪe kaa -tɔa 'nan -yɛɛ cɪ 'ku man. ¹²Kʉ 'ka 'ku 'fli 'tɔ -wɛɛnan 'wɪnɔn zɪe -a vɪdt -a dt. 'Pian 'wɪnɔn zɪe kʉa 'vɪ 'cɛɛ 'nan -e 'ka -kɔla 'ku 'stɪ -fɔdt -a. -E 'ka -kɔla 'wɪ 'ci vɪdt -a min -mienun lɛ. Kɔɔ minnɔn zɪe 'o 'fli -kɔɔnman fenun nen min -a ye 'e yɪɛ 'a bɛ -a, 'pian 'wɪ nen o ji bɛ, e 'ka 'wɪ "yi "a dt. ¹³-Te kaa ye 'nan, ku 'wɪ dra "le minnɔn nen 'o 'wulo 'ka o da dɪɛ, -wee 'wɪ 'zʉ bɛ, Bali 'tɔ nen kʉa -wɛɛman 'nan 'e drɛ -dan. En -te kaa ye 'nan, ku 'wɪ dra "le minnɔn

nen 'o 'wulo a o da be, -wee 'wɪ 'zʊ be, 'cee “wean nen kua dra.

¹⁴Wɪ pɛənɔn nen kua dra be, Crizi -le 'kʊ yɪdɪ “yi “le “wean nen kua dra. Kua -tɔa 'nan -yɛɛ min pɛənɔn 'leji -ka 'wʊ. E ya “men “le 'nan min pɛənɔn 'be kaa. ¹⁵E min pɛənɔn 'leji -ka 'wʊ 'nan -e minnun nen o yie ci “man “be, 'o vɪle 'o 'kɔn 'treda Crizi 'o 'bɔ 'fli -ji di. 'Pian -e 'o 'kɔn 'treda Crizi nen e min pɛənɔn 'leji -ka 'wʊ, en Bali -a wluan -kanɔn 'va be -yee vɛ -a.

¹⁶-Yee “wean 'be nen 'gʊɛ, -ka'a “nyian min -nanjean 'e 'kɔle man -e -kaa -yee 'wɪ vɪ di. -Te 'wɪ zɪɛ -a 'bɔ -kaa dre Crizi le 'e tedɛ oo, 'be nen 'gʊɛ, -ka'a “nyian Crizi tɔa -pɛ zɪɛ 'be 'ji di. ¹⁷Fe nen maan ve zɪɛ -yɛɛ ci 'nan, -te min dre Crizi -le vɛ -a be, e ya “le Bali a dre min -trɛ -a. Min nen e ci -a 'e tedɛ be, 'be yi -ka. 'Be nen 'gʊɛ -yee 'wɪ pɛənɔn dre 'e -trɛ. ¹⁸En 'wɪ zɪɛ -a dredɪ be, e “sia Bali va. E ciula Crizi -va, en e -kaa yei “sen 'e cin va -kaa 'vale 'e 'bɔ 'a. Bali 'bɔ 'be -a 'nyranman -peba 'wʊ 'kʊ 'lɔ 'nan 'kʊ 'wɪ zɪɛ -a vɪ minnun le. ¹⁹Wɪ 'kpa, Bali ciula Crizi -va, en e minnun pɛənɔn yei “sen 'e cin va 'o 'vale 'e 'bɔ 'a. 'Wɪ 'wɪdɪ “nen blamin -a dre 'e 'cen be, ya'a 'palɛ 'be man di, en e 'wɪ zɪɛ -a dre. E 'kʊ 'pa 'sia 'nan 'kʊ -nan 'sinan 'pa minnun le.

²⁰-Yee “wean kʊ dre Crizi -le 'pasianɔn 'a. 'Kʊ 'va nen Bali -ciala -e 'e 'wɪ 'pla minnun le. 'Wɪ nen kua ve be, -nyren 'nan: «Ka yra 'si! 'Ka 'wɪ “man -e 'ka yei 'e 'sen 'e cin va 'ka 'vale Bali -a.» ²¹Crizi 'ka 'wɪ 'wɪdɪ “tuwli “drele di, 'pian Bali -cee 'wɪ 'wɪdɪ “nen “wɪ 'bɔ “man. Yaa dre zɪɛ 'nan -e -kaa dre min tɔglɪ 'a 'e le, 'wɪ nen e 'bɔ Crizi man zɪɛ -yee “wean.

**Pɔl minnun tru “baa 'nan 'o
'wɪ Bali -le “yi “man**

6 'Kʊ pɛənɔn nen kʊ 'nyranman 'bɔ zɪɛ -a “paa be, kʊ 'ka tru “baa 'nan Bali -le “yi “nen yaa dre 'cee be, te 'ka 'tʊt -e

-a “nen 'e 'fʊ 'e “tun “dɪ! ²Kɔɔ Bali -a 'vɪ 'nan:

«Tʊ “yi “man “be,
an -taa 'wɪle 'ka man.

En yi nen

an minnun “sia 'wɪ 'ji be,
an “paa 'ka 'va.»

Kua ve 'cee 'nan, tʊ “yi “nen Bali -a 'vɪ be -yɛɛ 'bɔ 'gʊ. En yi nen Bali -a 'vɪ 'nan e minnun “sia 'wɪ 'ji be, -yɛɛ 'bɔ 'gʊ.

³Kʊ 'ka “vale 'nan minnun 'o 'wɪ 'wɪdɪ 'kʊe 'nyranman man di. -Yee “wean kua -weeman 'nan, te 'kʊe 'wɪ dredɪ 'e 'nan min -tʊ man di. ⁴'Pian 'kʊe 'wɪ pɛənɔn dredɪ -ji be, 'kʊ 'fli -kɔɔnman 'nan kʊ ya Bali -le 'nyranman 'panɔn 'kpa -a. -Te 'kʊ yra 'yɪ minnun lɔ, en o 'wɪ 'bɔ 'kʊ man, en o 'te 'pa 'kʊ da be, kua kɔɔn 'kʊ -pɔan 'sɔdɪ -a 'nan kʊ ya Bali -le 'nyranman 'panɔn 'kpa -a. ⁵'Wɪ 'kpa, minnun 'kʊ 'sɔn, en o 'kʊ 'fɔ -pʊ 'kuin. En o minnun wluan 'kʊ man. 'Pian 'wɪ pɛənɔn zɪɛ -a -ji be, 'kʊ -pɔan 'sɔ. En “nyian be, kʊ 'nyranman “paa 'e -ciala 'kʊ da. Kʊ yi “sɔan, en kʊ fɛ “sɔan 'nyranman 'padɪ -le “wean. ⁶'Kʊe 'ta wʊ -pɛ a 'saun, en kʊ Bali -le 'wɪ -tɔa. Kʊ man -seanla minnun va, en 'kʊ ci “yi “taan -wɪle. Bali lei 'saun “yi dre 'kʊe, en kʊ min -tʊdʊ pɛənɔn ye “yi 'kʊ 'ci 'fɪdaa 'a. 'Wɪ pɛənɔn zɪɛ -a -ji be, kua kɔɔn 'nan kʊ ya Bali -le 'nyranman 'panɔn 'kpa -a. ⁷En “nyian be, kʊ Bali -le 'wɪ tɔglɪ 'vɪ minnun le, en Bali ciula 'kʊ va e 'yee 'plɛble ci kɔɔn minnun le. 'Wɪ tɔglɪ nen kua dra, -yɛɛ ci 'kʊe 'kʊli 'tan ve -a, en -yɛɛ 'wɪ “sia 'kʊ man. ⁸Minnun 'tɔ -dan -nɔan 'kʊe bee, en o 'kʊ “srɔnman bee, en o “we 'kʊ man -wɪdɪ “bee, en o 'kʊe 'wɪ “yi “ve bee, 'pian te 'wɪ tɔglɪ nen kua dra. En “nyian be, o 'kʊ 'sia 'wɪlunɔn 'a, 'pian te 'wɪ tɔglɪ nen kua ve. ⁹En o 'kʊ 'sia minnun nen wa'a o tɔa dɪɛ waa, 'pian minnun 'kʊ -tɔa. En kʊ ya “le minnun nen o “ta -kaaman be -wee 'wɪ 'zʊ, 'pian te 'kʊ yie a “man. En minnun 'wɪ “nen kɔɔn 'kʊe, 'pian kʊ'a 'kalɛ -a 'wɪ 'ji di. ¹⁰Minnun 'kʊ 'ta dre 'trɔdɔrɔ, 'pian

te 'ku 'ci “nranman. En ku ya 'yale -tenon 'a, 'pian te ku minnun “kaga dra fenon 'a Bali 'le. En fe -tu 'ka 'ku 'lo di, 'pian Bali “le 'va be te fe pænon a 'ku 'lo.

¹¹ Korenti 'non, ku 'wi “kaga tin 'ba 'cæ 'wein. 'Wi pænon nen 'ku 'ji be, kua 'vi 'cæ. ¹² 'Ka 'nan wi a 'ku man 'kpa, 'pian 'ku 'nan wi 'ka 'ka man di. ¹³ E ya “le 'an 'wi 'pla 'cæ “le 'an 'pon -ji nennun -le 'wi 'zu. Zi 'ka 'nan wi ci 'ku man be, -a -towleri “nen “nyian 'ka -koon 'kue 'nan 'ku 'nan wi a 'ka man.

Bali -towleri “le nen 'ka 'fli 'non!

¹⁴ Minnun nen wa'a yi teala Zozi da dte, te 'ka 'fo o -sru “du! -A -cin 'e 'to 'ka 'ji 'nan, 'wi tglu 'lee 'wi 'wli di 'ka 'kolaman -e 'o 'te 'e cin da di. En “nyian be, 'te 'san 'lee klun 'ka 'kolaman -e 'o 'kon fe -towleri “nan di. ¹⁵ En “nyian be, Crizi 'lee Satan yei 'ka 'a ble di. En “nyian be, min nen e yi -teala Crizi da 'lee min nen ya'a yi teala Crizi “da “dte, -wee ci “nrondi 'ka 'towleri “di. ¹⁶ En “nyian be, Bali -pan 'kon be, -yu -pan 'kon “cæ di. -A -cin 'e 'kon 'ka 'ji 'nan -kaa ya Bali nen -a yie ci “man “be -yee 'kon 'a. 'Wi zie Bali -a 'vi 'e 'cen. Koo e ya 'e 'cæn -tedi Bali -le 'fluba 'ji 'nan: «An -nyænla o va.

An -koan -wee Bali -a, en o -koan 'men minnun -a.»

¹⁷ -Yee “wean nen Minsan -a 'vi 'nan:

«Ka 'si minnun yei, 'ka 'cæn o man!

Fe nen e 'ka “tri -toa Bali 'le be, 'ka -wee 'nan 'ka “sia -a dredu man!

-Te ka 'wi zie -a dre be, an 'ka “kuan 'an 'pe “fli “a.

¹⁸ An -koan 'ka “tu “a.

En ka -koan 'an 'punun 'lee 'an 'lunun -a. 'An 'bo 'pleble pænon 'san Bali, mæn 'wi zie -a 'vi.»

7 'An beenun, 'winun zie Bali -to “da 'nan 'e dra -cæ, -yee “wean e ya “le -kaa 'fli dre 'saun Bali 'le 'sidi -a 'wi 'wli di -nun nen o -kaa “tri -toa Bali 'le be -a dredu

man! -Kaa 'wi zie -a dre -e -kaa dre Bali -le ve -a “fo, en -kaa dre “klandi -a Bali lo!

Pål Korenti 'non tru 'ba 'nan 'e 'nan wi 'e 'kon o man

² 'Ku 'nan wi 'e 'kon 'ka man. Ku'a 'wi drele -wli di 'ka 'va min -tu le di. En ku'a drele -e 'ka 'va min -tu 'e 'si -si tglu da di. En ku'a 'ka 'va min -tu ta -blile di. ³ 'Wi “cæ maan -toa 'ka man 'wi zie -a vidi -a di. Maan 'vi 'cæ 'va 'nan 'ka 'nan wi a 'ku man 'kpa tglu. -Te e ya 'belidi -a oo, 'ka 'nan wi a 'ku man. En -te e ya -kadu -a oo, 'ka 'nan wi a 'ku man. ⁴ An -kolaman 'wi tin 'badi -a 'cæ 'an 'ta le 'an “koe “a. En an -kolaman 'ka 'si -fodi -a. Yra yidi pænon nen e boa 'ku man be, ya'a 'an “koe 'sia 'an da di, 'pian 'an 'ci “nranman 'e -ciala “da.

Korenti 'non 'ta wi mandu ci “nran -kon Pål le

⁵ Zi ku 'bola Masedoa 'leglon 'ji be, 'ku 'ci 'ka 'konlea “tra “di. 'Wi a 'ku man -pe pænon da. Minnun a 'te 'panan 'ku da -pe -tu -a. En “nyian be, 'ku 'ci a 'e 'todi lou. ⁶ 'Pian Bali nen e minnun nen o -pe -fonan “ka “dte, e o ci -taa “tra “be, e 'ku “koe “to 'ku da Tit -le -tadi -a. ⁷ E 'ka 'nan Tit -le -tadi 'saza 'be 'ku “koe “to 'ku da di. 'Pian 'wi nen kaa 'bo “koe “to -a 'e da be, -yee 'ku “koe “to 'ku da. Yaa 'sinan 'pa 'kue 'nan, 'an dra 'ka -tea 'kpa tglu. En 'wi nen e dre be e 'ka ta dre 'trodro. En “nyian 'nan, ka ya 'ka 'todi 'an -sru 'pleble. 'Wi zie -yee “wean be, 'be nen 'gve 'an 'ci “nranman 'e -ciala “da.

⁸ Fluba nen maan cæn -te 'cæ be, maan -toa 'nan e 'wi 'nan 'ka man. 'Pian -a 'wi 'ka 'nanle 'an man “fo “di. E ya “le 'an 'vi 'cæ 'nan, zi maan 'man 'nan 'fluba zie e 'ka ta dre 'trodro 'e 'ciula “da “be, 'wi 'nan 'an man. ⁹ 'Pian 'be nen 'gve 'an 'ci “nranman. 'An 'ci 'ka “nranman 'nan an 'ka 'ta dre -trodro di. 'Pian 'an 'ci “nran-

man 'nan 'ka 'ta nen e dre 'trōdrō be yaa dre en 'ka 'si 'wɪ 'wɪdɪ “dredt man. 'Wɪ 'kpa, 'ka 'ta nen e dre 'trōdrō zɪe -yee 'sɔ Bali le. -Yee “wean nen 'fluba 'bɔ nen kua cren -te zɪe ya'a 'wɪ drele -wɪdɪ 'ka 'va min -tɔ le dɪ. ¹⁰ Fe nen maan ve zɪe, -yee ci 'nan -te min ta dre 'trōdrō 'wɪ 'wɪdɪ “tɔ -le “wean en e 'si -a dredt man be, -yee 'sɔ Bali le. 'Wɪ nen min zɪe yaa dre be, -a 'wɪ 'ka -taa 'nanle “man “dɪ, kɔɔ Bali -a “sia 'wɪ 'ji. 'Pian -te min ta dre 'trōdrō 'wɪ 'wɪdɪ “tɔ -le “wean en ya'a 'silɛ -a dredt man dɪe, -a 'le 'sɾannan “nen -kadɪ -a.

¹¹ 'Wɪ 'kpa, 'ka 'ta nen e dre 'trōdrō zɪe, -yee 'sɔ Bali le. Kɔɔ 'wɪ nen e dre 'ka 'va nun be, kaa 'sia 'wɪ 'a, en kaa man toba -fɔ 'mɛn. 'An yɪdɪ dra 'ka -tɛa, en 'ka 'man a 'e 'tɔdɪ 'pleble Bali -le 'wɪ 'ji. 'Wɪ nen min zɪe yaa dre be, e 'nan 'ka man, en e 'ka 'tɛ “klan -a. -Yee “wean ka 'wɪ “nen kɔɔn -yɾɛ. 'Wɪ 'bɔ zɪe -a dredt -a be, kaa -ci kɔɔn 'nan ka 'ka -a -sru “dɪ.

¹² 'Fluba 'bɔ nen maan cren -tɛ 'cɛɛ zɪe, ma'an cren -teɛ min nen e 'wɪ 'wɪdɪ dre be -yee “wean dɪ. En “nyian be, ma'an cren -teɛ min nen e 'wɪ 'wɪdɪ 'bɔ dre -yɾɛ “be -yee “wean dɪ. 'Pian maan cren -te 'cɛɛ 'nan -e 'ka -kɔɔ -a -kɔɔndɪ -a 'nan Bali 'le be, ka ya 'ku -sru “fo. ¹³ 'Wɪ zɪe kaa dre. -Yee -maan 'ku “koe “tɔ 'ku da.

-A da “cɛɛ e -fɔ 'saza dɪ. 'Pian zɪ ku Tit 'yɪ be, 'ku 'ci “nran 'e 'ciɪla “da. Kɔɔ 'wɪ nen kaa “koe “tɔ -a 'e da be, e ci “nrandɪ -nɔn -yɾɛ. ¹⁴ 'Wɪ 'kpa, Tit 'bɔ yɪe man be, an 'ka 'sɪ -fɔ, en ka'an 'teɛ 'yɾa -a dɪ. 'Ka 'tɔ “yi “nen kua 'vɪ be, e dreɛla “da, “le zɪ 'wɪ pɛɛnɔn nen kua 'vɪ 'cɛɛ be e ya tɔ pɛɛnɔn man 'wɪ tɔglɪ 'a be -yee 'wɪ 'zɔ. ¹⁵ Tit -le 'ka yɪdɪ “yi “be 'e 'ciɪla “da “mɛn. Kɔɔ zɪ e 'lɔ 'ka 'va be, yaa 'yɪ 'nan 'ka 'man a 'e wɔɔdɪ -e 'ka 'ta wɪla 'ku wei da. En yaa 'yɪ “nyian 'nan 'ka yɪe 'nan 'e man en cee 'kun 'ka 'pɛ “fli “a. ¹⁶ Kaa -ci kɔɔn 'nan, an -kɔɔlaman 'an yɪ -tɛala 'ka da 'wɪ pɛɛnɔn 'ji. 'Wɪ zɪe yaan 'ci nran 'kpa.

'Yale -tɛnɔn nen Zeruzalem -leglɪzi -ji be Zozinɔn “yi dre -wɪe

8 'Ku “bɔ Zozinɔn, 'wɪ nen Bali -le “yi -a dre -leglɪzinun nen Masedɔa 'leglɔn 'ji be -a -jinɔn le be, e ya “le 'ku 'sinan 'pa 'cɛɛ. ² Yɾa yɪdɪ “kaga 'bɔ o man -wee yi -teradɪ Bali da -nanjen ve -a. En 'yale o -tɛ 'e 'ciɪla “da. 'Pian ci “nrandɪ -dan a -wɪɔ, en o “lala -nɔn “kaga Zozinɔn 'le ve -a. ³ 'Wɪ 'kpa, maan ve o man 'nan, zɪ e ci -wɪɔ “be waa -nɔn, en “nyian waa -nɔn 'e 'ciɪla “da. Min -tɔ 'ka 'tɔɛ o man -a -nɔndɪ -a dɪ. ⁴ -Wɛɛ kɔɔala 'ku man 'ku tru 'badɪ -a 'nan 'ku 'si -nɔn 'wɪe -e “yi “nen Zozinɔn “ta -a dra Bali -le minnun nen Zeruzalem be -wɪe “be, o 'wee ve 'pa “va. ⁵ 'Wɪ nen -a -cin 'ka 'ku 'ji dɪe, -a 'bɔ nen waa dre. Kɔɔ o 'fli -nɔn Minsan -le 'nyranman -ji, en “be -sru o 'fli -nɔn “nyian 'ku 'bɔ le 'padɪ -a 'ku 'va. Waa dre “le zɪ Bali ci “va “be -yee 'wɪ 'zɔ. ⁶ 'Wɪ zɪe -yee “wean nen ku Tit tru 'ba 'nan, 'e 'lɔ 'ka 'va. “Yɪ “nen yaa pei -trɔa 'nan 'ka dre Zeruzalem Zozinɔn 'le ve -a be, 'e 'lɔ -a 'le 'sran.

⁷ 'Cee yi -teradɪ Zozi da a -dan. En ka Bali -le 'wɪ “paaman sidɔ. En kaa -ci maan 'kpa tɪglɪ. En 'ka 'man a 'e 'tɔdɪ 'pleble Bali -le 'wɪ 'ji. En 'ka cin ye “yi 'kpa “le zɪ kua -nan kɔɔn 'cɛɛ be -yee 'wɪ 'zɔ. 'Wɪ pɛɛnɔn zɪe cɛɛ dra 'e -ciala “da. -Yee “wean maan laabo 'ka lɔ 'nan “yi “nen ka “ta -a dra Zozinɔn 'le ve -a be 'e -ciala “da “nyian!

⁸ -Tɔ “cɛɛ maan wo 'ka man 'nan -e 'ka dre dɪ. 'Pian 'wɪ nen Zozinɔn -mienun -a dre be, maan 'sinan 'pa 'cɛɛ 'nan -e 'ka “koe 'e 'kɔn 'ka da 'cee ve dreɛnan. 'Wɪ zɪe -a dredt -a nen 'ka “bɔ Zozinɔn yɪdɪ “yi “ci -kɔɔnman. ⁹ “Yɪ “nen -kaa san Zozi Crizi -a dre be kaa -tɔa. Kaa -tɔa 'nan e ya fezan -a Bali 'le, en 'e 'fli dre 'yale -tɛzan 'cee “wean. Yaa dre zɪe 'nan -e -yee 'yale -tɛdɪ 'e 'ka dre fenɔn 'a Bali 'le.

¹⁰ 'An 'ci 'wɪ nen e ya “le 'an vɪ 'cɛɛ 'wɪ zɪe -a da be, -nyɾen 'gɔ. E ya 'cee 'wɪ “yi “a

-e “yi “nen Zozinon “ta -a dra Zeruzalem Zozinon 'le ve -a be, 'ka 'cee ve 'pa “va. 'Wɪ 'kpa, cee 'wɪ zɪe -a pei 'trɔa “nen “le pee man, en cee 'vɪ 'ka 'bɔ 'a 'nan, kaa dra. 11 -Yee “wean 'be nen 'gʊe, 'ka yie -trɔa “da, -e 'ka 'le 'sran. 'Ka 'ta 'e 'kɔn “fava -a drenan “le zɪ 'ka 'ta dre “fava -a vɪnan 'nan kva dra be -yee 'wɪ 'zʊ. “Lala nen 'ka 'pe “sɔa -a -nɔndɪ -a be, -a 'bɔ nen 'ka -nɔn! 12 Maan ve 'cee 'nan, -te min fe -nɔn 'e 'ci 'fɪdaa 'a, “le zɪ -a -pe “sɔa -a be -yee 'wɪ 'zʊ be, -yee 'sɔ Bali le. 'Pian 'be nen min -pe 'ka 'sɔa 'be 'nɔndɪ -a dɪe, Bali 'ka tin tea min da 'be man dɪ.

13 Fe nen maan 'vɪ zɪe -yee cɪ 'nan, e 'ka 'nan 'ka “dre wɪ 'yale -tenon 'a fe -nɔndɪ min pee le -le “wean dɪ. 'Wɪ nen e cɪ “yi “be -nyren 'nan, 'e 'kɔn 'ka pɛenon 'lɔ 'sezenon. 14 'Be nen 'gʊe fe a “cee 'lɔ “kaga, 'pian -a 'wɪ a -wee “man. -Yee “wean 'ka 'pa o va! 'Li 'pei -te -a 'wɪ a “cee “man be, -wee “paa 'ka 'va. E ya “le Zozinon 'o 'wɪ zɪe -a dre te fe a o pɛenon 'lɔ 'sezenon. 15 Kɔɔ e ya 'e 'cɛn -tedɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«-Te min -tʊ -a koola “kaga 'kɔ oo, -yee ve 'lee min nen yaa koola “wennon be e 'bɔ 'e cin man. En -te min -tʊ -a koola “wennon 'kɔ oo, -yee ve 'lee min nen yaa koola “kaga “be e 'bɔ 'e cin man.»

Pɔl minnun 'pa 'sia Korenti 'nɔn le

16 Kɔ Bali muo -fɔa 'nan, yaa dre en 'ka 'nan wɪ a Tit man, “le zɪ 'ka 'nan wɪ cɪ 'ku man be -yee 'wɪ 'zʊ. 17 Kɔɔ 'wɪ nen kva laabu Tit -lɔ be, e wɪ “man 'e 'ta le “koe “a. Maan ve 'cee 'nan, -yee 'vɪ 'e 'bɔ -a 'nan 'e “lo 'ka 'va.

18 -Kaa “bʊɪ Zozizan nen -a 'tɔ “yi “a -leglizi -tʊdʊ pɛenon 'ji Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnɔn vɪdɪ man be, kva “paa “va -wee “lo “a. 19 -Leglizinin 'bɔ 'be 'si “va 'nan 'e 'ku 'ku 'pa “yi “nen ku “ta -ko -a -nɔnle Zeruzalem be -a -nan. “Yi zɪe ku “ta -ko -a 'nan -e Minsan 'bɔ 'tɔ 'e dre -dan, en

-a -kɔndɪ nen “nyian 'nan ku ya “vale 'nan 'ku “paa o va. 20 En “nyian be, ku 'ka “vale 'nan minnun 'o 'wɪ 'ku man -wɪdɪ “lala “kaga zɪe -yee “wean dɪ. 21 Kɔɔ kva -weeman 'nan 'wɪ nen kva dra be 'e 'kɔn 'e 'sʊdɪ “ji Minsan 'le, en kva -weeman 'nan 'e 'kɔn 'e 'sʊdɪ “ji minnun 'le.

22 Min “fli zɪe, -wee “ta “lo. En ku -kaa “bʊɪ Zozizan 'tʊ 'pa “nyian o va. -Kaa “bʊɪ zɪe, kva 'yɪ -pe “kaga “ji 'nan -a “koe “a 'e da Bali -le 'nyranman 'padɪ -ji. 'Be nen 'gʊe, -a “koe “a 'e da 'e 'ciɪladɪ “da, kɔɔ e yi -teala 'ka da “fo.

23 Tit -le ve be, kʊe 'ta wɪla 'be 'a, en kʊe 'nyranman “paa 'be 'a 'cee ve -a. 'Pian Zozinon nen o 'lʊ -a 'pale be, -wee ve be, -leglizinin 'be o 'pa 'sia. Minnun Crizi 'tɔ dra -dan -wee “wean. 24 -Yee “wean 'ka o 'kun 'ka 'pe “fli “a, -e -leglizinin 'o 'tɔ 'nan, ka min ye “yi. En -e 'o 'tɔ “nyian 'nan, 'ka 'sɪ nen kva -fɔ be, e 'ka 'wɪ “tun “a dɪ.

Fe -le “wean nen Pɔl Zozinon -mienun -trɔa 'e 'le be yaa -ci 'vɪ

9 Maan 'yɪ 'nan, e 'ka paan “le 'an 'fluba cɛn -te 'cee, “yi “nen Zozinon “ta -a dra Bali -le minnun nen Zeruzalem be -wɪle “be, -a da dɪ. 2 Kɔɔ maan -tɔa 'nan, 'ka 'ta a “fava 'wɪ zɪe -a drenan. En an 'ka 'sɪ -fɔ Masedɔa 'nɔn 'le 'wɪ 'bɔ zɪe -a man. Maan 'vɪ -wɪle 'nan, kaa nen Akai 'leglon 'ji be, -e 'e 'sia “nen “le pee man be, te 'ka 'man a 'e wʊdɪ 'wɪ zɪe -a dɛdɪ -a. En 'ka “koe “nen 'ka da -a drenan be, e Zozinon “kaga “koe “tɔ 'o da.

3 An -kaa “bʊɪ Zozinin 'labɛ o -trɔa 'an 'le 'nan -e 'ka 'sɪ nen kva -fɔ be, -a “nen 'e vɪle 'e 'fʊ 'e “tun “dɪ. An ya “vale 'ka 'man 'e 'kɔn 'e wʊdɪ 'wɪ nen maan 'vɪ minnun le be -a da. 4 Fe nen maan ve zɪe -yee cɪ 'nan, -te 'ku 'vale Masedɔa Zozinin -mienun -a ku 'lʊ te 'ka 'man 'ka 'e wʊdɪ dɪe, e 'ka “yi “dɪ. Kɔɔ 'ku 'bɔ nen ku 'ka 'sɪ -fɔ be, 'yra -taa 'ku 'teɪe, en 'ka 'bɔ “nyian 'yra -taa “cee “te wɪle. 5 -Yee “wean nen

maan 'yi “yi -e 'an -kaa “bu Zozinon zie o tru 'ba 'nan 'o trɔa 'an 'le. O “ta “lo 'nan -e “yi “nen kaa 'vi 'ka 'bɔ 'a 'nan 'ka dra be 'o -te 'e cin da. 'Ka -non -wle, kɔɔ an ya “vale -a man 'e 'kon 'e wuɔdi 'vaa -e 'ku 'lu. 'Wɔ zie -yee -kɔɔnman 'nan kaa -non 'ka 'ci 'fidaa 'a, en min -tu 'ka 'tɔle 'ka -sru “di.

Fɛ -nɔndi ci 'fidaa 'a be -yee 'sɔ Bali le

⁶ E ya “le 'an 'wɔ 'tu -cin -tɔ 'ka 'ji. -Nyren 'nan, zi min fei 'pa be -a ta fe 'wle nen yaa -tea. ⁷ 'Wɔ zie -a da nen 'ka 'ci “nrɔn, -e min -tu 'e 'non “le zi e 'si -a souba man be -yee 'wɔ 'zu. Te 'e -non 'e 'ci “pou “a di, en te 'e -non “le 'nan fe nen min a 'e 'tɔdi -a -sru “be -yee 'wɔ 'zu di. Kɔɔ min nen e fe -nɔn ci “nrandi -a be -a san nen Bali -a ye “yi. ⁸ En “nyian be, 'pleble a Bali lo 'nan -e 'e “yi 'tɔ 'tudu pɛenon dre 'cee. Yaa -nɔn 'cee 'e 'ciɔladi “da, 'nan -e 'ka 'bɔ “nyian 'ka -kɔla “yi 'tɔ 'tudu pɛenon dredi -a min pɛenon le.

⁹ 'Ka dre zie, kɔɔ e ya 'e 'cɛn -tedi Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Min nen e 'yee “yi fuila “man,
yaa -non 'yale -tenon le be,
-a tɔ “yi “fo 'li 'trilii.»

¹⁰ En “nyian be, Bali nen e fe 'wle -nɔn fei 'pazan le, en e -blɛfe -nɔn -yre “be, e -taa fe 'wle 'nonle 'cee 'e 'ciɔladi “da. Yaa dra -e 'e 'pa “da, 'nan -e 'ka -kɔla 'cee “yi fuiladi -a “man. ¹¹ 'Wɔ 'kpa, Bali -taa 'ka drele fenon 'a -pɛ “kaga “ji, -e 'ka -kɔla “fe -nɔndi -a minnun le 'kpa tiglɔ. Tɔɔn 'cee “yi “nen kaa “paa 'ku 'lo -e 'ku 'ku -a be, -yee “wean minnun -taa Bali muo “fɔle.

¹² 'Cee “yi “nen ka -taa -a drele be, e “paa Zozinon nen 'yale o -te Zeruzalem be o va. En “nyian be, yaa -maan -e min “kaga 'o Bali muo “fɔ. ¹³ 'Cee “yi “dredi zie, -te waa -nan 'yi be, o Bali 'tɔ dra -dan. Kɔɔ ka ya 'ta wulanan Zozi Crizi -le 'wɔ 'nonnon da, en ka fe -nɔn -wle 'ka 'ci 'fidaa 'a, en kaa dra zie min pɛenon le. ¹⁴ 'Wɔ -dan nen Bali -le “yi -a dre 'cee be,

-yee “wean, o -taa Bali tru 'bale 'cee 'ka yidi “yi “a. ¹⁵ En -kaa pɛenon -kaa Bali 'tɔ dre -dan! Kɔɔ “yi “nen min 'ka 'kɔlaman -e 'e 'vi 'e 'le die, yaa dre -cee.

'Tɔ nen minnun -a 'pa Pɔl man be, yaa -ci 'si

10 'An 'bɔ Pɔl, e ya “le 'an 'wɔ 'tu -ci 'si 'cee. Minnun 'wɔ “paa 'an da 'nan, -te 'an 'ka yra 'yi be, an 'ka 'va wɔ ve -trɔɔ. 'Pian -te an 'ka 'ka “srɔn “kogo die, an 'ka 'va wɔ tin “baa 'e 'pleble da. Kaa -tɔa 'nan Crizi a -trɔɔ, en e ya min 'kpa -a. An ya “vale 'an 'wɔ dra “le -yee 'wɔ 'zu. -Yee “wean an 'ka tru “baa 'kpa tiglɔ 'nan, ² te 'ka 'wɔ dre -te an 'bɔla 'ka 'va nun be, -e 'an 'ka 'va wɔ dre 'e 'pleble da di! 'Pian minnun nen o 'tɔ “paa 'ku man 'nan blamin -ci 'sɔ wɔ -sru “nen ku ci be, -te an 'bɔla 'ka 'va be, an tin “baa -wle 'e 'pleble da.

³ Ku ya blaminun -a, 'be a zi. 'Pian -kuli nen ku ci “man 'gve, e 'ka blamin -le -kuli -tandi pɛ -ji di. ⁴ Fe nen maan 'vi zie -yee ci 'nan, 'kve -kuli -tan fenun nen ku -kuli -taan “a be, o 'ka fenun nen blamin -a “sia -e 'e 'ku -kuli man be -a di. 'Pian 'kve -kuli -tan fenun be, Bali 'pleble 'non -wle -e 'ku Bali 'nanmannon 'le 'pleble 'klɔ. Blamin -le ci “nrɔndi nen e ya -wɔdi “be, kva yi -kaa. ⁵ En -yee -dandan 'tandi nen yaa maan ya'a 'we “man -e 'e Bali -tɔ die, kva yi -kaa. Kva dra 'nan -e blamin -le ci “nrɔndi pɛenon 'e lila Bali da te e 'ta wɔla Crizi wei da. ⁶ En minnun nen 'o 'wɔ “paa 'ku da 'labe, ku -taa 'wɔ “nen -kɔnle -wle. 'Pian ku ya -a man -pennan 'nan 'ka 'bɔ 'labe, 'ka 'ta wɔladi 'sia 'ku wei da tiglɔ 'vaa -e 'ku dre.

⁷ 'Ka 'wɔ 'gve -a -nanjen 'ka 'bɔ 'a -tu. Min nen yaa ve 'e 'fli man 'nan 'e ya Crizi -le ve -a be, -a -cin 'e 'tɔ “ji 'nan, 'ku 'bɔ “nyian “ku “ya wo Crizi -le ve -a “le -yee 'wɔ 'zu! ⁸ En “nyian be, 'ka -tɔ 'nan, Minsan -a -si -non 'kve 'nan 'ku 'pa 'ka 'va -e 'ka 'tɔ 'pleble, 'pian yaa vɛle 'nan ku 'ka

'ci baa -ji dt. -Te 'wɪ zɪɛ an 'kʊ 'sɪ -fɔ -a 'e 'ciɫa "da "bʊv "bɛ, -a 'yɾa 'ka 'an 'tɛa "fɔ "dɪ.

⁹Te 'ka 'ci "nrɔn 'nan, an ya "vale 'an 'ka -tɛa "klan -a 'men 'flubanun nen maan cren -tɛa 'cɛɛ bɛ -a -ji dt! ¹⁰Fɛ nen maan ve zɪɛ -yɛɛ ci 'nan, minnʊn -a ve 'an man 'nan: «Pɔl -le 'flubanun nen yaa cren -tɛa "bɛ, e 'wɪ tin "baa min le -ji 'e 'pleble da, en e 'wɪ -dandan ve 'e 'fli man. 'Pian -te -a 'bɔ pɔ a -nan bɛ, min yɪɛ 'ka "naan "man "dɪ, en e 'ka "le min 'e "trɔɛn "tɔ -a wei le dt.» ¹¹Min nen e 'wɪ zɪɛ -a ve 'an man bɛ, e ya "le 'an vɪ -a san le 'nan, zɪ 'kʊ wei ci 'kʊɛ 'flubanun -ji bɛ, -a -tɔwli "nen "nyian, -te kʊ 'bɔla 'ka 'va bɛ, zɪ 'kʊ drɛ wɪnʊn -kɔan.

¹²-A -cin 'ka 'kʊ 'ji 'nan 'kʊ -kɔan minnʊn zɪɛ o va dt. -Te 'bɛ "cɛɛ dt, 'kʊ 'cɛin -tɔala 'kʊ cin yɾa 'kʊ 'vale waa dt. O 'wɪ -dandan ve 'o 'fli man, en o ya 'o 'fli -kɔɔnnan 'o cin man. -Blʊ 'tandɪ 'bɛ ci zɪɛ. ¹³'Kʊɛ ve bɛ, kʊ'a 'wɪ -dandan ve 'kʊ 'fli man 'e 'ciɫadɪ "da "dɪ. 'Wɪ nen 'kʊ 'fli -kɔɔnman -a bɛ, Bali -a -nɔn 'kʊɛ. -Nyren 'nan: Kʊɛ 'bɔla Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn 'a 'ka 'va. ¹⁴-Yee "wean -a -ci a 'wein 'nan, kʊ 'ka 'wɪ -dandan vɪnan 'kʊ 'fli man 'e 'ciɫadɪ "da "dɪ. "Te 'e 'kɔn 'nan kʊɛ "cɛɛ 'bɔla Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn 'a 'ka 'va 'e tɛdɛ dtɛ, "te maan ve 'nan 'wɪnʊn nen kʊa ve 'kʊ 'fli man 'gʊɛ, e ya 'e 'ciɫadɪ "da. ¹⁵Kʊ'a 'wɪ -dandan ve 'kʊ 'fli man 'e 'ciɫadɪ "da "dɪ, en e 'ka min pee -le 'nyranman da dt. 'Pian -a -cin a 'kʊ 'ji 'nan, -te 'cɛɛ yɪ -tɛradɪ Zozi da 'pa "da "bɛ, 'kʊ 'tɔ 'e drɛ "nyian -dan 'ka 'va. En e drɛ -dan 'nyranman nen kʊa "paa bɛ -yee "wean. ¹⁶E drɛ zɪɛ -e 'kʊ -kɔla Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn vɪdt -a 'ka -sru 'flanun da "nyian. 'Wɪ zɪɛ -a -cin nen 'kʊ 'ji. 'Pian kʊ 'ka "vale 'kʊ 'fli dra -dandan 'nyranman nen min pee -a 'pa bɛ, -a da dt. ¹⁷E ya 'e 'cren -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan: «Min nen e ya "vale 'e -dandan "taan bɛ, 'e -dandan 'tan 'nyranman nen

Minsan -a "paa bɛ -a.»

¹⁸-Yee "wean maan ve 'cɛɛ 'nan, -te min 'wɪ -dandan ve 'e 'fli man bɛ, e ya 'wɪ "tun "a. 'Pian min nen Minsan -a 'tɔ "yɪ "ve bɛ, -yɛɛ ci 'wɪ -dan a.

Pɔl 'wɪ 'ci 'si Korenti 'nɔn le 'e 'nanmannɔn da

11 'Ka 'wɪ "man -e 'an 'wɪ tin 'ba 'cɛɛ "le "mɛɛn -wulo 'ka "nyian 'an da dt! 'Ka yɾa 'si, 'ka 'wɪ "man -e 'an 'bɔ "nyian "an 'fli -sɪ -fɔ! ²Maan ve 'cɛɛ 'nan, an 'ka 'sia te ka ye "le 'nan lumɔn nen ya 'a tian 'kɔnnɛn -tɔlɛ dtɛ -yee 'wɪ 'zʊ, en an 'ka 'nɔn -kɔnnɛn le. -Kɔnnɛn zɪɛ Crizi nen. -Yee "wean an ya 'ka 'ta man bunan "le zɪ Bali man bo 'yee minnʊn da bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. ³'Wɪ nen -mlɛn -a drɛ 'li 'ɛv le bɛ, 'ka 'ci "nrɔn "da! E 'ɛv man 'yɪ 'yee see "paa weinun -a. "Klan a 'an 'ji 'nan, te 'cɛɛ ve 'e drɛ zɪ dt! Kɔɔ an ya "vale 'nan 'ka 'fʊ Zozi Crizi -tɔwli -sru, en 'ka 'fʊ -a -sru 'ka 'ci 'fidaa 'a.

⁴Fɛ nen maan ve zɪɛ -yɛɛ ci 'nan, kʊ Zozi Crizi -le 'wɪ 'vɪ 'cɛɛ, 'pian ka "we "man -e min 'e 'ta 'wɪ 'pee vɪ 'cɛɛ Zozi da. En "nyian bɛ, Bali lei 'saun a 'ka 'lɔ, 'pian ka "we "man -e min 'e 'ta lei pee -nɔndɪ 'cɛɛ 'wɪ vɪ. En "nyian bɛ, kʊ Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn 'vɪ 'cɛɛ, 'pian ka "we "man -e min 'e 'wɪ 'nɔnnɔn 'pee vɪ 'cɛɛ.

⁵Zozi 'le 'pasianɔn nen o -dandan "taan 'labɛ, maan -tɔa 'nan an 'ka o man "wennɔn Bali -le 'wɪ 'ji dt. ⁶'An 'pɛ 'ka 'sɔa 'wɪ tin 'badɪ -a fɛnyian "le -wee 'wɪ 'zʊ. 'Bɛ a zɪ, 'pian te e ya Bali -le 'wɪ 'tɔdɪ -a bɛ, mɛɛn -tɔa. 'Wɪ zɪɛ mɛɛn 'ci kɔɔn 'ka 'tʊdʊ pɛɛnɔn le, en mɛɛn 'ci kɔɔn -pɛ "kaga "ji.

⁷Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn nen maan 'vɪ 'cɛɛ bɛ, maan 'vɪ 'cɛɛ 'e "tun. Ka'an 'pan wʊlɛ dt. -Te an 'wɪ zɪɛ -a drɛ bɛ, e 'ka 'wɪ 'wɪldɪ "a dt. 'Pian 'an 'fli drɛ 'cɛɛ "wennɔn 'nan -e 'ka drɛ -a "nen "blunɔn 'a. ⁸An wʊ "man en -leglizi peenun 'an pan 'wʊ 'nan -e 'an -kɔla 'nyranman zɪɛ -a 'padɪ -a 'cɛɛ. E ya "le crin nen maan 'wʊ, kɔɔ -a -nɔan da

“cɛɛ -e -leglizi pee nen 'yaan 'pan wu dɪ.
 9 -A -cin 'e 'tɔ 'ka 'ji 'nan, tu nen maan dre
 'ka 'va ɛn “lala 'wɪ 'tɔ 'an man bɛ, ma'an
 'sile 'ka 'va min -tu -lɔ dɪ. 'Pian -kaa “bɔɪ
 Zozinɔn nen Masedɔa 'leglɔn 'ji bɛ -weɛ ta
 'pale 'an 'va “lala “nen -a 'wɪ cɪ 'an man
 bɛ -a. Maan weɛ 'nan te 'an 'kɔn 'ka 'win
 -ji -trɔ -a dɪ. ɛn maan dra tian zɪ. 10 An
 ya Crizi -le 'wɪ tɪglɪ -sru, ɛn an 'wɪ tɪglɪ
 ve 'cɛɛ. Maan ve 'cɛɛ 'nan, 'wɪ nen maan
 ye 'mɛn 'tɔ -dan tu -a zɪɛ, min -tu 'ka Akai
 'leglɔn pɛɛnɔn 'ji -e 'e -kɔla -a 'sidɪ -a 'an
 'lɔ dɪ. 11 -Me “le “wean nen an 'wɪ zɪɛ -
 a 'vɪ? ɛn -te maan 'vɪ bɛ, -a -ci nen 'nan
 ma'an 'ka 'ye “yi dɔv? -Cɛje, 'bɛ “cɛɛ dɪ.
 'Pian an 'ka ye “yi, ɛn Bali -a -tɔa 'nan 'wɪ
 'kpa nen maan ve.

12 An 'ka ye “yi, 'pian maan dra “le
 zɪ maan pei 'trɔa 'e 'cɛn bɛ -yee 'wɪ 'zv.
 Ma'an weɛman 'nan 'kaan 'pan wu dɪ.
 Maan dra zɪɛ minnun nen o cɪ 'ku 'man
 -weɛnan bɛ -wee “wean. O ya -si -tu -
 weɛnan 'nan -e 'o -dandan 'tan -a vɪdɪ -a
 'nan, ku “lala “sia “le 'wee 'wɪ 'zv.

13 Maan ve 'cɛɛ 'nan, Zozi Crizi -le
 'pasianɔn tɪglɪ “cɛɛ waa dɪ. Min see
 “paanɔn nen waa, ɛn 'o 'fli ta yɔɔman 'nan
 o ya Zozi Crizi -le 'pasianɔn 'a. 14 'Wɪ zɪɛ
 te 'e 'ka 'kan dɪ! Kɔɔ Satan 'bɔ bɛ, 'e 'fli ta
 yɔɔman 'nan e ya Bali -le 'pasiazan -a. 15 -
 Yee “wean maan ve 'cɛɛ 'nan, e 'ka min
 'kan wɪ -a -e Satan -le minnun zɪɛ 'o 'fli ta
 yɔɔ 'nan o ya Bali -le 'nyranman 'panɔn
 'a dɪ. 'Pian -wee 'wɪ 'le 'srannan “bɛ, 'wɪ
 'wɪdɪ “nen waa dre bɛ -a man pan nen
 Bali -a wo -wɛɛ.

Yra yɪdɪnɔn nen o 'bɔ Pɔɪ man bɛ yaa -nan wɪ 'vɪ

16 E ya “le 'an vɪ “nyian 'cɛɛ 'nan, te -
 a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan 'an 'wulo 'ka 'an
 da dɪ! 'Pian -te 'wɪ zɪɛ -a -cin nen 'ka 'ji
 bɛ, ka 'wɪ “man -e 'an 'bɔ “nyian “an 'wɪ
 -dandan vɪ 'an 'fli man “wennɔn “le 'an
 'wulo 'ka 'an da dɪ. 17 'Wɪ -dandan nen
 an “ta -a ve 'an 'fli man 'gɔvɛ, maan -tɔa

'nan, e 'ka 'wɪ nen Minsan 'suzan -a ve
 bɛ -a dɪ. 'Pian e ya “le min nen -a -wulo
 'ka 'e da dɪɛ, -yɛɛ cɪ 'wɪnan. 18 Min “kaga
 “a 'ka yei, o 'wɪ -dandan ve 'o 'fli man
 'nan -e 'o 'sɔ minnun lɛ. -Yee “wean 'an
 'bɔ “nyian “an dra zɪ. 19 'Ka 'fli “siala 'wɪ
 'tɔnɔn 'a, 'pian ka “we “man -e 'ka “trɔɛn
 “tɔ minnun nen o -wulo 'ka 'o da 'labɛ dɪɛ
 -wɛɛ. 20 O 'ka dre 'wee nɔannun -a, te 'o
 'ka 'ta -ble. Ka ya -wɔɔ “pɔ 'kuin, ɛn o -va
 -ble 'ka da, te o 'pa -fɔɔman 'ka yra. 'Wɪ
 pɛɛnɔn zɪɛ waa dra 'cɛɛ te ka “we “man.
 21 Maan ve 'cɛɛ 'nan, -a -cin 'ka 'tɔɛ 'ku 'ji
 'nan 'ku 'ta zɪɛ -a wo 'ka 'va 'mlɔnmlɔn dɪ.
 'Pian -te 'ka 'ci “nrɔnman 'nan, e ya 'yra
 -tɛ wɪ -a 'ku 'lɔ bɛ, -a -nɔan da nen.

'Wɪ -dandan nen minnun -a ve 'o 'fli
 man bɛ, 'an 'bɔ “nyian an “ta “an “ve.
 “An “ve “nyian “le 'an 'wulo 'ka 'an da dɪ.
 22 O ya Ebre 'nɔn 'a. 'An 'bɔ “nyian Ebre
 min nen “mɛɛn “a. Izraɛl 'nɔn nen waa,
 ɛn 'an 'bɔ “nyian Izraɛl min nen “mɛɛn
 “a. Abraam kludanɔn nen waa, ɛn 'an 'bɔ
 “nyian Abraam kluda min nen “mɛɛn “a.
 23 O ya Crizi 'sunɔn 'a. 'An 'bɔ “nyian an
 ya Crizi 'suzan -a 'e “mlɪan o pɛɛnɔn da.
 Maan ve “le 'an 'wulo 'ka 'an da dɪ. An
 Bali -le 'nyranman 'pa e cɪɪ o pɛɛnɔn 'le
 ve da. An -pɔ 'kɔn blɪ Bali -le 'wɪ 'ji e cɪɪ
 o pɛɛnɔn 'le ve da. Minnun 'an -sɔn e cɪɪ
 o pɛɛnɔn da. Tu “kaga 'bɔ bɛ, 'an 'kadɪ -
 fɔla tu Bali -le 'wɪ 'ji. 24 Zuif 'nɔn 'an 'sɔn
 'e 'pa -a 'soolu, te o -ngble 'le wo 'an 'ji
 -tudɔ -fuba yaaga 'wɛɛ 'srasien. 25 Rɔm
 'nɔn 'an 'sɔn sɔnba “a 'e 'pa -a yaaga. ɛn
 Zuif 'nɔn -a weɛ 'nan 'waan -tea “kɔɛ -a
 'e 'pa -a -tu. ɛn -klɔ -sran 'ji 'maan 'e 'pa
 -a yaaga 'yi yie da. -A -tu dre bɛ, an -pei
 -man -tu 'lee yidea dre 'yi 'va. 26 An 'ta
 “kaga 'wɔ bɛ, te fɛ 'an “bluman. -A -mie
 dre 'yi 'cennan 'ji, ɛn -a -mie dre bɛ, yie
 'plɛnɔn 'bɛ 'an blɪ, ɛn -a -mie dre bɛ, 'an
 “bɔɪ Zuif 'nɔn 'bɛ 'an blɪ, ɛn -a -mie dre
 bɛ, minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ -weɛ
 'an blɪ, ɛn -a -mie dre 'fla yei, ɛn -a -mie
 dre “bui “da, ɛn -a -mie dre 'yi yie da, ɛn

-a -mie dre be, minnun nen 'o 'fli “siala 'an “bunun Zozinon 'a be, -wee 'an blu. ²⁷ En “nyian be, bodrun funnin te an ya 'nyranman da, en bodrun funnin te 'an “koe -nyaan. -A -mie dre be, 'an yi 'son, en -a -mie dre be, dra 'an 'te, en -a -mie dre be, 'yi dra 'an 'te, en -a -mie dre be, an fe 'son, en -a -mie dre be, trun 'an 'te, en -a -mie dre be, so klu 'an man. ²⁸ 'Wl “kaga “a tian paan -e 'an vi, 'pian -a -tuwli 'gve -a 'bo nen maan ve. Yi -tudv peenon man be te -leglizi -nan w a 'an man. ²⁹ -Yee ci “le 'nan -te min 'ka 'e 'todt 'pleble yi -teradt Zozi da -ji dte, 'an 'bo “nyian te “men “koe “a 'e 'sidt 'an da. En -te min -tu 'si -si tglu da be, 'an 'bo “nyian -a 'w trun -fa 'an man.

³⁰ -Te e ya 'nan 'an 'w -dandan vi 'an 'fli man be, yra yidunun nen o 'bo 'an man Bali -le 'w 'ji be -a 'bo 'a nen an -dandan “taan. ³¹ 'Wlu “cee maan -sean “dt. Bali nen -kaa san Zozi “t “a be yaa -ta zt. 'To -dan 'e 'fv -yee ve -a 'li 'trilii. ³² 'Wl 'kpa, tu nen an ya Damas be, 'fla zte -a tazan nen mingonnen Areta -a -to be, e minnun paala 'fla man -klon -yre peenon “nen 'nan -e 'waan 'kun. ³³ 'Pian min -mienun 'pa 'an 'va, waan 'fo saannen 'ji, en waan 'bola -fenedi da. -A -nan nen waan soonla 'fla man -klon -sru, en an -kola 'tedt -a -ji.

Wunun nen Bali -a -nan koon Pól le be yaa 'vi

12 E ya “le 'an 'w -dandan vi tian 'an 'fli man. Maan -ta 'nan e ya 'w “tun “a. 'Pian 'wunun nen Minsan -a -nan koon 'men be 'lee 'wunun nen yaa ta 'bola 'men be, 'e 'bo 'men 'be da. ² An Zozizan 'tu -ta. Zozizan zte 'w nen e dre -yre “be -a -nan le -fuda sinjen nen 'gv. Bali -a 'sia en e -ku -a la yaaga da. 'Pian -te -a lei -a nen Bali -ku -o, ma'an ta da dt. En -te -a po -a nen Bali -ku -o, ma'an ta da dt. Bali -tuwli 'be -ta. ³ 'Wl 'kpa, min zte maan -ta. -Te -a lei -a nen Bali -ku -o, ma'an 'be ta da dt. En -te -a po -a nen Bali -ku -o, ma'an

'be ta da dt. Bali -tuwli 'be -ta. ⁴ Maan -ta 'nan Bali -ku -a 'yee fenan nen min 'ka 'e yra ye 'mlonmlon dte -a -nan. Min zte 'w nen yaa 'man be, blamin 'ka 'kolaman -a vidt -a dt, en -a -si 'ka 'e 'nondt 'nan blamin 'e vi dt. ⁵ Min zte -a le nen an 'to -dan -nkan. -Dandan 'tandt 'an 'bo 'le 'w 'a be, ma'an dra dt. 'Pian -te maan 'vi 'nan 'an -dandan “taan be, yra yidunun nen o 'bo 'an man be, -a 'bo nen maan ve.

⁶ En -te an “ta -dandan “taan 'an 'bo 'le 'w 'a be, e 'ka 'nan 'an 'wulo 'ka 'an da dt. Koo 'w nen e dre tglu be -a 'bo nen maan ve. 'Pian 'an 'pe da -ta 'be 'a. Maan dra zte 'nan -e minnun 'o 'men 'w tin 'ba 'w nen waa -nan 'yt 'an 'lo be -a da 'lee 'w nen waa 'man 'an da be -a da.

⁷ 'Wl nen Bali -a -nan koon 'men zte, e ya -nyrennen w -a. -Yee “wean “togo 'an -dandan 'tan -a vidt -a be, Bali 'an 'mean dre. E ya “le 'nan lei nen 'an 'kole 'ji. Satan -le 'pasiazan -tu nen 'an man te 'e 'te -koonman 'men “togo 'an -dandan 'tan -a vidt -a. ⁸ An Minsan tru 'ba 'e 'pa -a yaaga 'nan, 'e Satan -le 'pasiazan zte -a 'si 'an man. ⁹ Minsan 'ka 'wile “man “dt. 'Pian yaa 'vi 'men 'nan: «Mein ye “yi, en mein dre 'men min -a, -yee ci 'w -dan a. 'Be nen 'i “koe 'ka 'i da dte, -a -nan nen 'men 'pleble bala -dan.» 'Wl zte -yee “wean, an -dandan “taan 'nan 'an “koe 'ka 'an da dt. Maan dra zte 'nan -e Crizi -le 'pleble 'e 'kon 'an 'lo. ¹⁰ -Yee “wean 'be nen 'gve, -te yra yid a 'an man oo, en -te minnun 'an “sronman oo, en -te 'wunun bo a 'an man oo, en -te minnun 'te “paa 'an da oo, en -te “klan 'an -tea oo, Crizi -le “wean be an “we “man ci “nrandt -a. Koo maan -ta 'nan, 'be nen 'an “koe 'ka 'an da 'gv dte, -a -nan nen Crizi 'pleble -nkan 'men 'e 'ciulat “da.

Korenti 'non 'nan w a Pól man

¹¹ An 'w tin 'ba 'cee “le 'an 'wulo 'ka 'an da dt. Cee -maan maan dre zt. Koo cee 'w -dandan ve paan 'an man, 'pian

ka'a drele dt. An 'ka fe -tu -a dt, 'pian Zozi 'le 'pasianon nen o -dandan "taan 'labe, maan -twa 'nan an 'ka o man "wenonon Bali -le 'wi 'ji dt. ¹² Winun nen waa -koonman 'nan an ya Zozi 'le 'pasiazan -a be, 'an -pwan 'sran 'e cin da, en maan dre 'ka 'va. -Te e ya 'lebo "fo winun -a oo, en -te e ya -ce -srwn "winun -a oo, en -te e ya 'winun nen o Bali -le 'pleble 'ci -koonman be -a oo, maan peenon dre 'ka 'va. ¹³ -Me "wi nen maan dre -leglizi peenun -ji, te ma'an 'be drele 'ka 'va dt? Maan -twa 'nan, e ya -tuvwli "ce, -nyren 'nan, ma'an -weele 'nan 'kaan 'pan wu dt. -Te kaa ye "le maan dre 'wlidi "be, 'ka yra 'si, 'kaan man wi 'ce!

¹⁴ Be nen 'gve an man wuv 'nan -e 'an 'cein yaagazan 'e 'lv 'ka 'va. 'Pian -te an 'lv be, ma'an -weeman 'nan 'kaan 'pan wu dt. Koo 'ka 'lv fe va "cee an ci dt, 'pian 'ka 'bo po va nen an ci. Kaa -twa 'nan, 'nennun "cee fe treman 'o "ti 'lee 'o "bu "le ve -a dt, 'pian 'nen "ti 'lee 'nen "bu 'be fe treman 'wee 'nennun -le ve -a. ¹⁵ Men ve be, "lala peenon nen 'an 'lv be, e -ko 'ka 'wulo -wlu. En 'an 'bo 'an 'fli -nwan "nyian "fo 'nan -e 'an 'pa 'ka 'va. -Te an 'ka ye "yi "buv zte, en ka'a "men 'yi 'wo "yi "dte, e ya 'kpa?

¹⁶ Ma'an -weele 'nan 'kaan 'pan wu dt. 'Wi 'kpa nen! 'Pian 'ka 'va min -mienun -a ve 'nan, an 'ka 'man 'yi see "paa weinun -a, te an "lala "kooman 'ka 'lv -pe pee -ji zia. ¹⁷ Minnun nen an o 'pa 'sia 'ka 'va be, -te 'ka 'ta bl "lala "koodt -a 'ka 'lv? ¹⁸ An Tit tru 'ba 'nan 'e 'lv 'ka 'va. En an -kaa "but Zozizan 'tu 'pa "va, -wee 'lv 'a. Tit nen e 'lv zte, e 'ka 'ta bl "lala "koodt -a 'ka 'lv? -Ceje, ya'a drele zi "fo "dt. Koo 'ku 'vale -a 'kve ci "nrondi a -tuvwli, en ku 'ta wula 'a -si -tuvwli "da.

¹⁹ -A -mie -nan be, 'ka 'ci "nrnman 'nan, 'kve tin 'nonnon nen an ci -a -weenan. -Ceje, 'be "cee dt. 'Pian ku ya Crizi 'sunon 'a, en 'winun nen kva dra be, Bali le nen kva -sru "ve. 'Ku "but Zozinon, 'wi peenon nen kva dra be, kva dra 'nan -e

'ka 'to 'pleble Bali -le 'wi 'ji. ²⁰ Koo "klan a 'an 'ji 'nan, -te an 'lv be, ma'an -taa "bole 'ka man "le zi 'an ci "va "be -yee 'wi 'zu dt. En 'ka 'bo "nyian ka'a 'taa 'an 'tote "le zi 'ka ci "va "be -yee 'wi 'zu dt. "Klan a 'an 'ji 'nan, an bo'a 'ka man te 'wi 'blidi a 'ka yei, en te man budt -a 'ka yei, en te ka ya 'ka nyran siadt 'ka cin yei, en te boe "blidi a 'ka yei, en te "srwn wodt a 'ka yei, en te ka "we 'ka cin man -wlidi, en te 'ka 'fli "siala -dandan 'ka cin man, en te ka'a ble 'ka cin yei "dt. ²¹ En "nyian be "klan a 'an 'ji 'nan, -te an 'lv be, Bali -taa -a drele -e 'yra 'e 'an 'te "nyian 'cee "wean. En 'an 'ta -taa "drele -trodr minnun nen o 'wi 'wlidi dre 'e tede, en wa'a tian 'sile -a dredt man dte -wee "wean. An ya "vale 'o 'si 'wi peenon nen e min "tri -twa Bali 'le be -a dredt man. En an ya "vale 'o 'si nyinnandt l 'lee 'konnen -a te wa'a 'o cin 'pale dte -a man! En an ya "vale 'o 'si 'wi 'wlidi "dredt nen waa -twa 'o 'win -ji be -a man!

Pol 'wi 'nyranman tin 'ba Korenti 'non le

13 Men 'ludi 'ka 'va be -a yaagazan nen an "ta -a -si "siala 'gv. Kaa -twa 'nan, wa'a fo'a -tuvwli -e 'o -klan "dt. ² -Yee "wean 'be nen an ya tian 'ka man -koo bli 'gve, 'wi nen maan 'vi te 'an 'cein "flizan 'lv 'ka 'va nun be, maan -fo'a "nyian "ji minnun nen o 'wi 'wlidi dre 'e tede be, -wle. En e ya "nyian min peenon 'le ve -a. 'Wi zte -nyren 'nan, -te an 'lv be, an 'wi tin "baa 'e 'pleble da, ma'an 'wi 'cea "fo "dt. ³ Koo ka ya "vale 'an -ci -koon 'cee 'nan Crizi -ciala 'an 'va en e 'wi tin "baa. Crizi a 'ka 'va 'yee 'pleble 'a, kaa -twa zi. En kaa -twa "nyian 'nan, e 'ka min "bleble -a dt. ⁴ O Crizi pein yiba "plan da "le min "bleble -le 'wi 'zu, en e -ka. 'Wi 'kpa, 'pian 'be nen 'gve -a yie a "man Bali -le 'pleble 'le "wean. 'Wi 'tuvwli zte e ya 'kve ve -a. Ku dre min "bleble -a 'ku 'vale Crizi -a. 'Pian -te ku 'bola 'ka 'va be, ka -taa -a -tote

'nan 'pleble a 'ku 'lɔ. Kɔɔ Bali -le 'pleble a -maan, en 'belidɪ a 'ku 'lɔ 'ku 'vale Crizi -a.

⁵ 'Ka 'cee yi -teradɪ Zozi da -nanjen! En 'ka 'fli 'nanjen 'ka 'bɔ 'a, -e 'ka -tɔ! 'Ka 'nanjen -e 'ka -kɔnnen "yɪ 'nan, 'ka 'vale Zozi Crizi -a ka ya min -towli "a. -Te ka'a yɪle zɪ dɛ, te 'cee yi -teradɪ Zozi da a 'wɪ "tun "a. ⁶ -A -cin a 'an 'ji 'nan, ka -taa -a -tɔle 'nan 'ku 'kue ve -ci kɔɔn.

⁷ Ku Bali tru "baa 'nan, te 'ka 'wɪ 'wɪdɪ "towli "dre dɪ. 'Kue tin 'nɔɔnɔn "cee ku'a -wɛeman 'wɪ zɪɛ -a -ji dɪ. 'Pian kua -wɛeman 'nan, 'ka 'wɪ "yi "dre. En -te minnun 'ka 'ku 'siala min -a dɛ, "kue ye 'wɪ "tun "a. ⁸ Maan ve 'cee 'nan, Bali -le 'wɪ tɪglɪ bɛ, ku'a 'kɔlaman -e 'ku 'si -tɔ -yrɔ "dɪ. 'Pian 'wɪ nen yaa 'vɪ bɛ, -a 'bɔ nen kua dra. ⁹ -Yee "wean -te ku ya Bali -le 'wɪ 'ji "bleble en ka ya 'ka 'tɔdɪ 'pleble bɛ, 'ku 'ci a 'e "nrandɪ. 'Wɪ nen kua laabo Bali lɔ bɛ, -nyren zɪɛ. 'Nan 'ka 'li 'ka da -e 'ka -sɔɔnla -si tɪglɪ da Bali -sru.

¹⁰ An ya tian 'ka man -kɔɔbli en an 'fluba 'gʊɛ -a cren -te 'cee. Maan dre zɪɛ

'nan -e -te an 'lʊ bɛ, 'an vɪle 'an 'wɪ tin "baa 'cee 'e 'pleble da dɪ. Maan ve 'cee 'nan Minsan -a 'pleble 'nɔɔn 'mɛn. 'Pian ya'a -nɔɔnle 'nan -e 'an 'ka fuila "man "dɪ, yaa -nɔɔn 'nan -e 'an 'pa 'ka 'va.

¹¹ An "bʊɪ Zozinɔɔn, maan 'le -seanla -a vidɪ -a 'cee 'nan, 'ka 'ci 'e 'kɔɔn 'e "nrandɪ! En 'ka 'li 'ka da -e 'ka -sɔɔnla -si tɪglɪ da Bali -sru! En 'wɪnʊn nen maan 'vɪ 'cee bɛ 'ka 'sia 'wɪ 'a! En 'ka cin "koe "tɔ 'ka da! En 'ka 'ci "nrɔɔn 'wɪ 'towli "da! En 'ka yei 'e 'kɔɔn 'e 'sendɪ 'e cin va! 'Ka dre zɪɛ -e Bali nen e min ye "yi en e -fʊdɪ -trɔɔ -nɔɔn "min lɛ bɛ, 'e 'kɔɔn 'ka 'va.

Pɔl -a 'le 'sran 'tɔ bʊdɪ -a

¹² 'Ka Zozinɔɔn pɛɛnɔɔn 'tɔ bʊ -atu -tedɪ -a o man! Minnʊn pɛɛnɔɔn nen o dre Bali -le vɛ -a 'ku 'va 'gʊɛ, o 'ka 'tɔ bo.

¹³ -Kaa san Zozi Crizi -le "yi 'e 'kɔɔn 'ka pɛɛnɔɔn 'va! En -kaa "tɪ Bali -le min yɪdɪ "yi 'e 'kɔɔn 'ka pɛɛnɔɔn 'va! En 'ka 'vale Bali lei 'saun 'a, 'ka yei 'e 'kɔɔn 'e 'sendɪ 'e cin va!

'Fluba nen Pɔl -a cren -te

Galati

'non le

1 'An 'bɔ Pɔl 'be 'fluba 'gʊe -a cren -te. An ya Zozi 'le 'pasiazan -a. Minnun "cɛɛ 'an 'tɔ -a dɪ, en min -tʊ 'ka 'tɔle 'kʊ yei en yaan -tɔ -a dɪ. 'Pian Zozi Crizi 'bɔ 'lee -kaa "tɪ Bali nen e Zozi wluan -kanɔn 'va bɛ, -wɛɛ 'an 'pa 'sia. ²'An 'bɔ 'lee 'an "bʊt Zozinɔn pɛnɔn nen kʊ cɪ waa 'gʊe, -leglizi -tʊdʊ pɛnɔn nen Galati 'leglɔn 'ji bɛ, kʊ -a -jinɔn 'tɔ bɔ.

³-Kaa "tɪ Bali 'lee Minsan Zozi Crizi 'o 'wee "yi 'lee 'wee -fʊdɪ -trɔɔ -nɔn 'cɛɛ. ⁴Zozi Crizi wʊ "man en e -ka -kaa 'leji, 'nan -e Bali 'e -cee 'wɪ 'wɪdɪ 'fui. Yaa dre zɪɛ 'nan -e 'e -kaa 'si tʊ nen -kaa cɪ -ji en e ya 'e fadɪ 'wɪ 'wɪdɪ "a 'gʊe, -yee 'pleble 'lɔ. -Kaa "tɪ Bali 'bɛ 'vɪ 'nan 'e 'wɪ zɪɛ -a dre. ⁵'Tɔ -dan 'e 'kɔn Bali -le vɛ -a 'li 'trilii. Amen!

-Si a -tʊwli, -a da nen min "sia 'wɪ 'ji

⁶'Wɪ nen kaa dre bɛ, yaan 'kan "fo! Bali 'ka laabʊ 'nan -e 'ka Crizi -le "yi "nen "blɪ. 'Pian -a -nan 'ka 'mɔnle dɪ, ka 'si -a -sru, en ka sɔɔnla 'wɪ 'pee -sru. ⁷Maan ve 'cɛɛ 'nan -si pee "ka -e min 'e 'si 'wɪ 'ji "da "dɪ. Minnun nen 'o -wɛɛman 'nan 'o 'ka 'ci baaman -ji bɛ, 'wɛɛ cɪ. 'Wɪ nen 'wɪlu 'a bɛ, -nyren waa ve Crizi -le 'wɪ 'nɔnɔn man. ⁸Kʊ Crizi -le 'wɪ 'nɔnɔn paa 'ka 'ji 'nan -si zɪɛ -a da nen min "sia 'wɪ 'ji. 'Pian -te min -a 'vɪ 'nan -si pee a -e min 'e 'si 'wɪ 'ji "da "bɛ, maan laabo Bali lɔ 'nan 'e wei 'pla -a san man 'li "fo "le vɛ -a. -Te e ya paan 'kʊ 'bɔ 'a oo, en -te 'bɛ "cɛɛ dɪ, e ya Bali -le 'pasianɔn nen laji bɛ -a -tʊ a oo, Bali 'e dre zɪ! ⁹Kʊa 'vɪ 'e 'cɛn 'va, en maan ve "nyian 'cɛɛ 'nan, -te min -tʊ -a 'vɪ 'nan, -si pee a -e min 'e 'si 'wɪ 'ji "da "bɛ, maan laabo Bali lɔ 'nan 'e wei 'pla -a san man 'li "fo "le vɛ -a.

¹⁰'Wɪ nen maan cren -te 'labe, yaa -kɔɔnman 'nan, an ya "vale minnun 'o 'an 'tɔ "yi "vɪ? -Ceje, an ya 'pian "vale Bali 'e 'an 'tɔ "yi "vɪ. Maan wɛɛ 'nan 'men 'wɪ 'e 'sɔ minnun le? -Ceje, ma'an 'wɪ zɪɛ -a -wɛɛle dɪ, kɔɔ an ya Crizi -le vɛ -a, en -yee 'nyranman nen maan "paa.

Bali 'be Pɔl dre Zozi 'le 'pasiazan -a

¹¹'An "bʊt Zozinɔn, 'wɪ 'nɔnɔn nen maan 'vɪ 'cɛɛ bɛ, ya'a 'sile min -tʊ 'le dɪ, ¹²en ma'an manle min da dɪ, en min "cɛɛ "men paa 'an 'ji dɪ, 'pian Zozi Crizi 'bɔ 'be -nan kɔɔn 'men.

¹³'Li 'e tɛde bɛ, tʊ nen an 'ta wɪla Bali wei da "le 'an tra Zuif 'nɔn 'zʊ bɛ, 'wunun maan dre bɛ, kaa 'man. Tʊ zɪɛ -a man bɛ, an 'tɛ 'pa Bali -le -leglizi -ji 'nɔn da, en maan wɛɛ 'nan 'an o -nan -nyaan. ¹⁴An 'ta 'wɪla Bali wei da "le 'an tranun zʊ, e 'mlin 'an 'pɛ "kaga "da. 'An tranun dre wɪ bɛ -a -nan wɪ a 'an man 'kpa tɪglɪ.

¹⁵'Pian Bali "yi dre 'men. Tʊ nen te an ya tian 'an "bʊ 'ji bɛ, Bali 'an 'si "va, en yaan 'pla 'nan 'an dre 'e 'suzan 'a. "Bɛ -sru, tʊ nen e 'sɔ -a 'bɔ 'ji bɛ, e 'bɔ, ¹⁶en zɪ -a -pɪ cɪ bɛ, yaa ta 'bɔla 'men. E dre zɪɛ 'nan -e 'an -yee 'wɪ 'nɔnɔn vɪ minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɛ -wɪɛ. Zɪ e dre bɛ, ma'an 'wɪ laabʊle min lɔ dɪ. ¹⁷En ma'an 'kʊle Zeruzalem minnun nen o cɪ Zozi 'le 'pasianɔn tɛde -a bɛ o va dɪ. 'Pian an -kʊ Arabi 'leglɔn 'ji. En "bɛ -sru an 'li 'an da 'fla nen waa laabo Damas bɛ -a da.

¹⁸Le yaaga "men 'vaa, en an -kʊ Zeruzalem, 'nan -e 'an Pieri nen waa laabo Keva bɛ -a -tɔ. Maan dre "va "nun yi -fuda 'soolu. ¹⁹Zaji nen Minsan Zozi 'bɔ "bʊt "a bɛ, -nyren maan 'yɪ. Ma'an -yee 'pasiazan pee yɪɛ "nyian dɪ. ²⁰'Wɪ nen an "sia -a vnan 'cɛɛ 'gʊe, Bali -a -tɔa 'nan, 'wɪlu -tʊwli 'ka "va "dɪ.

²¹"Bɛ -sru an -kʊ Siri 'leglɔn 'ji, en an -kʊ "nyian Silisi 'leglɔn 'ji. ²²Tʊ zɪɛ -a man bɛ, te Crizi -le -leglizinun nen Zude 'leglɔn 'ji bɛ -a -ji 'nɔn 'ka 'an 'tɔa dɪ.

²³Waa 'man 'pian 'e “tun 'nan: «Min nen “nen e 'te “paa -kaa da be, 'be nen 'gve Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn nen “nen e ya “vale 'e -nan -nyaan “be, yaa “paaman 'sien minnun ji.» ²⁴En o Bali 'tɔ dre -dan, 'wɪ nen yaa dre 'men be -yee “wean.

Zozi 'le 'pasianɔn Pɔl -le 'wɪ “paadt 'yɪ “yi

2 Le -fuda sinjen “be -sru, en an 'li 'an da Zeruzalem. Kve 'ku 'sien 'ku 'vale Barnaba -a, en an Tit 'pa 'ku 'va. ²Bali 'be -nan kɔɔn 'men 'nan, 'an 'ku -nan nun. 'Ku cin 'yɪ 'ku 'vale -leglizi 'lenɔn nen minnun o “siala 'kpa tɔgtɪ be waa 'ku 'saza yei. Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn nen maan ve tu peenɔn man minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɛ -wɛ “be, maan -sru 'vɪ -wɛ. Maan wee 'nan 'nyranman nen maan 'pa 'trilii be, 'o yɪ “yi, “tɔgɔ 'e 'sen 'yi 'a 'e “tun. ³En waa 'man “nyian “yi 'kpagba. Kɔɔ -kaa “buɪ Zozizan Tit nen e -ku 'ku 'pale be, Grek min nen, e 'ka 'e 'fɔdɪ -klɔnmɔn -va dɪ. 'Pian -leglizi 'lenɔn zɛ, wa'a 'tɔle “man 'nan 'e dre dɪ.

⁴Min -mienun a 'ku yei “be, o 'ka Zozinɔn tɔgtɪ 'a dɪ. -Wee 'vɪ 'nan, Tit 'e 'kɔn 'e 'fɔdɪ -klɔnmɔn -va. O wɛ 'ku yei 'e 'yɔɔdɪ 'nan, -e 'o 'ku 'kun 'wee -pei -tɔ wɪ -tu man. Zozi Crizi -le 'ku 'si nen yaa 'wɔ -pei -le 'pleble 'wɪ be, o ya “saanan 'ku man 'nan -e 'o -nan yɪ 'ku 'ɔ. Kɔɔ e ya o ji 'nan, 'ku 'kɔn tian -pei -le 'pleble 'wɪ. ⁵Kv'a tɔale -wɛ “fo “dɪ. Kva dre zɛ 'nan -e Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn 'e 'fɪ 'cee vɛ -a kɔnglɔn. Ku 'ka “vale min 'e 'wɪ 'nɔnnɔn zɛ -a baa fɛ pee -a dɪ.

⁶Maan ve 'cee 'nan, -leglizi 'lenɔn nen minnun o “siala 'kpa tɔgtɪ zɛ, wa'a 'wɪ 'pee 'pale “va 'men dɪ. Minnun o “siala 'kpa tɔgtɪ, 'pian 'an 'bɔ 'le vɛ be, zɪ o cɪ 'e tɛde be, 'be “cee “meen -nanjean “dɪ, kɔɔ Bali 'ka min bɔ “va “dɪ. ⁷-Leglizi 'lenɔn zɛ, waa -tɔ 'nan, Bali 'bɔ 'be 'yee 'wɪ 'nɔnnɔn vɪdɪ -peba 'wɔ 'an 'ɔ 'nan, -e 'an vɪ minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɛ -wɛ.

En waa -tɔ “nyian 'nan, 'wɪ 'tuwli zɛ -a 'bɔ nen Bali -a dre Pieri le Zuif 'nɔn 'le vɛ -a 'e tɛde. ⁸Kɔɔ waa -kɔnnɛn 'yɪ 'nan, Bali 'an dre 'yee 'pasiazan -a minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɛ o va, “le zɪ e Pieri dre 'yee 'pasiazan -a Zuif 'nɔn va be, -yee 'wɪ 'zv. ⁹Zaji 'lee Pieri 'lee Zan 'bɔ nen Zozinɔn o “siala 'nan -wee cɪ -leglizi 'kɔladren 'a be, waa -tɔ 'o 'fɪ -a 'nan, Bali 'bɔ 'be 'nyranman zɛ -a -nɔn 'men 'nan 'an 'pa. -A -nan nen 'o 'pe 'pa 'ku 'vale Barnaba -a 'ku 'ɔ. 'Ku pei dre 'sien waa -tuwli 'nan, “ku Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn vɪ minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɛ -wɛ, -e “o “vɪ Zuif 'nɔn le. ¹⁰'Wɪ 'tuwli “nen waa 'vɪ 'nan 'ku dre be, -nyren 'nan, 'yale -tenɔn nen -leglizi -ji Zeruzalem be, te 'ku 'ci 'e 'san o man dɪ! En 'wɪ zɛ 'an yie 'trɔa -a dre dɪ da tɔgtɪ.

Pɔl 'wɪ 'tɔ Pieri man

¹¹“Be -sru, zɪ Pieri 'lɔ 'fla nen waa laabo Antɔs be -a da be, maan dre wɪ 'sɔ “ji min peenɔn yie man. Kɔɔ 'wɪ nen yaa dre be e 'ka “yi “fo “dɪ. ¹²Fɛ nen maan ve zɛ -yee cɪ 'nan, zɪ Pieri 'lɔ 'e tɛde be, Zozinɔn nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɛ, -wee fenun -ble waa. 'Pian zɪ Zuif 'nɔn -mienun 'si Zaji -va, o -ta be, e klan -wɔ. -A -nan nen e ceen Zozinɔn zɛ o man fenun -blɪdɪ -a. ¹³Zuif 'nɔn -mienun nen Zozi 'va be, “o dre dɪ 'sia “nyian -wɪdɪ “le Pieri -le 'wɪ 'zv. En Barnaba “e “fɔ 'wɔ o va 'wɪ 'wɪdɪ zɛ -a dre dɪ -a.

¹⁴Zɪ maan 'yɪ 'nan, o 'ka Bali -le -si tɔgtɪ da dɛ, en maan 'le ceen Pieri le Zozinɔn peenɔn yie man. Maan 'vɪ -yre 'nan: «Zuif min nen yia. 'Pian -te i -ta 'e tɛde be, yɪ'a 'wɪ drele “le Zuif min -zv dɪ, en yɪ'a 'ta wɔlea Zuif 'nɔn 'le -pei da dɪ. 'Be nen 'gve, minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɛ, i ya “vale 'nan 'o 'wɪ dre “le Zuif 'nɔn 'zv. Te 'i dre zɪ “fo “dɪ!»

¹⁵'Wɪ 'kpa nen, 'ku “ya wo Zuif 'nɔn 'a. Ku 'ka 'leglɔn 'pee -ji minnun nen wa'a 'ta 'wɔla Moizi -le -pei da dɛ, waa “fo “dɪ. ¹⁶'Pian kva -tɔa 'nan, 'ta wɔladɪ Moizi -

le -pei da min 'bɔ 'le 'pleble 'a be, -a man “cɛɛ Bali min “siala 'e 'le min tɔglɪ 'a dɪ. Min nen e yi -teala Zozi Crizi da be, -a 'bɔ nen Bali -a “siala min tɔglɪ 'a. -Yee “wean nen 'kʊ 'bɔ nen Zuif 'nɔn 'a 'gʊɛ, kʊ yi -tera Zozi Crizi da. Kʊ yi -tera “da 'nan, -e Bali 'e 'kʊ 'sia min tɔglɪ 'a 'kʊɛ yi -teradɪ Zozi Crizi da man, 'pian wa'a vɪlɛ 'nan kʊ 'ta 'wɔla Moizi -le -pei da -yee “wean dɪ. Kɔɔ 'ta wɔladɪ Moizi -le -pei da min 'bɔ 'le 'pleble 'a be, -a man “cɛɛ Bali min “siala 'e 'le min tɔglɪ 'a dɪ.

¹⁷En 'kʊ 'bɔ nen Zuif 'nɔn 'a 'gʊɛ, -te kʊa -weɛman 'nan, Crizi -le “wean nen Bali 'e 'kʊ 'sia min tɔglɪ 'a 'e 'le be, en 'wɪ zɪɛ -yee -maan minnun 'kʊ “siala 'wɪ 'wɪdɪ “drenɔn 'a be, -a -ci nen 'nan Crizi 'kʊ dre 'wɪ 'wɪdɪ “drenɔn 'a? -Ceje, -njee “fo “dɪ. ¹⁸'Pian 'wɪ nen 'be -taa 'an drele 'wɪ 'wɪdɪ “drezan -a be, -nyren 'nan, -pei nen 'an 'bɔ maan klu -sran 'ji be, -te an 'li 'an da “nyian “va “be, te 'an 'fli dre 'wɪ 'wɪdɪ “drezan -a.

¹⁹An 'bɔ 'le vɛ be, -pei -le 'pleble 'ka “nyian 'an da dɪ, kɔɔ an -ka 'wunun zɪɛ -yee “wean. 'Be nen 'gʊɛ, an ya 'an 'belidɪ Bali -le vɛ -a. 'Kʊ 'vale Crizi -a kʊɛ dre min -tʊwɪli “a, en kʊ -ka yiba “plan da. ²⁰-Yee “wean an 'ka “nyian 'an 'fli -ji 'treda dɪ, 'pian Crizi -lɔ nen an cɪ. 'Be nen an cɪ 'treda 'gʊɛ, Bali -pɪ nen yaan 'yɪ “yi, en e wɪ “man e -ka 'an 'lɛji be, -a da nen an yi -teala. ²¹Ma'an Bali -le “yi 'tua 'an 'pela koda dɪ. “Te 'ta wɔladɪ -pei -tɔ wunun da min 'bɔ 'le 'pleble 'a man nen min dra tɔglɪ Bali 'le be, “te maan ve 'nan Crizi -ka 'wɪ “tun “man.

**-Te min yi -tera Zozi da be,
Bali -a “siala min tɔglɪ 'a**

3 Galati 'nɔn, 'cee 'wɪ mandɪ a 'pleble. ¹Tɪɛ 'e 'pɛ 'pa 'ka yɪa? Kɔɔ Zozi Crizi -le -ka nen yaa 'wɪ yiba “plan da be, maan -ci 'vɪ 'cɛɛ 'wein 'va. ²E ya “le 'an 'wɪ 'tʊ laabu 'ka 'lɔ, -nyren 'nan: «'Ta wɔladɪ Moizi -le -pei -tɔ wunun da min 'bɔ 'le

'pleble 'a be -a man nen, Bali 'yee lei 'saun 'nɔn 'cɛɛ?» -Ceje, 'be “cɛɛ dɪ! 'Pian Bali -le 'wɪ 'nɔnɔnɔn nen kaa 'man, en ka yi -tera “da “be, -yee “wean nen yaa -nɔn 'cɛɛ. ³-Me “le “wean nen 'cee 'wɪ 'ci mandɪ a 'pleble? Ka 'ta wɔladɪ 'sia Bali -sru -le tɛdɛ Bali lei -le 'pleble 'a. 'Pian 'be nen 'gʊɛ, ka ya “vale 'ka 'le -seanla 'ka 'bɔ 'le 'pleble 'a. ⁴'Wɪ pɛɛnɔn nen kaa -nan 'yɪ be, ya'a 'wɪ “paale 'ka 'ji dʊv? Maan -tɔa 'nan -a “nen 'ka 'fʊlɛ 'e “tun “dɪ. ⁵An 'wɪ 'tʊwɪli 'bɔ laabo “nyian 'ka 'lɔ 'nan: «'Ta wɔladɪ Moizi -le -pei -tɔ wunun da min 'bɔ 'le 'pleble 'a be, -a man nen Bali 'yee lei 'saun 'nɔn 'cɛɛ, en e 'lebo “fɔ wunun dre 'ka yei?» -Ceje, 'be “cɛɛ dɪ! 'Pian Bali -le 'wɪ 'nɔnɔnɔn nen kaa 'man, en ka yi -tera “da “be, -yee “wean nen Bali 'wunun zɪɛ -a dre 'ka yei.

⁶'Ka 'ci “nɔn Abraam -le 'wɪ da -tʊ! E ya 'e 'cɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Abraam yi -tera Bali da,
en Bali -a 'sia min tɔglɪ 'a.»

⁷-Yee “wean 'ka -tɔ 'nan, minnun nen o yi -teala Bali da be, -weɛ cɪ Abraam kludanɔn tɔglɪ 'a. ⁸'Wɪ 'kpa, minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ, Bali o “siala min tɔglɪ 'a 'wee yi -teradɪ 'e da man. 'Wɪ zɪɛ e ya 'e 'cɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'e 'cɛn. Kɔɔ 'wɪ 'nɔnɔnɔn zɪɛ -a -tʊwɪli 'bɔ nen Bali -a 'vɪ 'e 'cɛn Abraam le. Yaa 'vɪ -yɛɛ 'nan:

«An -fea ve 'tredanɔn pɛɛnɔn man 'yie
“wean.»

⁹Abraam yi -tera Bali da, en Bali -fea 'vɪ “man. 'Wɪ 'tʊwɪli zɪɛ -a 'bɔ nen Bali -a dra minnun pɛɛnɔn nen o yi -teala Bali da be, -wɪɛ.

¹⁰'Pian minnun nen o ya “va 'nan 'ta wɔladɪ Moizi -le -pei -tɔ wunun da min 'bɔ 'le 'pleble 'a be, -a man nen Bali 'e 'o 'sia min tɔglɪ 'a be, Bali wei a 'e 'pladɪ o man. Kɔɔ e ya 'e 'cɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Min nen e Moizi -le -pei -tʊwɪli “cɛ sɛɛ,
en ya'a 'ta wɔlɛa “da “dɪɛ,
'wɪ 'e bɔ -a san man.»

¹¹ 'Ta wuladı Moizi -le -pei -tɔ wunun da min 'bɔ 'le 'pleble 'a be, -a man "cɛɛ Bali min "siala min tɔglɔ 'a dɪ. Kaa -tɔa zɪɛ, kɔɔ e ya 'e 'cɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Min nen Bali -a "siala min tɔglɔ 'a be, yi -teradı Bali da man nen e 'belidɪ ye.»

¹² 'Pian 'ta wuladı Moizi -le -pei -tɔ wunun da min 'bɔ 'le 'pleble 'a be, yi -teradı Bali da "cɛɛ dɪ. Kɔɔ e ya 'e 'cɛn -tɛdɪ "nyian Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Min nen e 'ta 'wula Moizi -le -pei -tɔ wunun da,

en ya'a -tuwli "cɛ "srɛle dɪɛ, yaa man 'belidɪ ye.»

¹³ Bali wei -a 'e 'pladı -kaa man, kɔɔ -ka'a 'ta wulɛa Moizi -le -pei da 'e pɛɛnɔn dɪ. 'Pian zɪ Crizi -ta be, e wɪ "man, en Bali wei nen 'e 'pladı -kaa man be, -a "nen "wɪ bɔ "man -kaa 'leji. Kɔɔ e ya 'e 'cɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Min nen minnun -a -tɛa

-e 'o -tin yiba "man "be,

Bali wei a 'e pladı -a san man.»

¹⁴ Zozi Crizi -a drɛ zɪɛ, 'nan -e 'wɪ nen Bali -a 'vɪ Abraam lɛ 'nan 'e dra be, 'e drɛ minnun pɛɛnɔn 'le vɛ -a. Bali "e 'nan Abraam lɛ 'nan: «An -fɛa vɛ 'tredanɔn pɛɛnɔn man 'yie "wean.» Minnun pɛɛnɔn nen o yi -tɛala Zozi 'bɔ da be, lei 'saun nen Bali "e 'nan 'e -nɔan "minnun lɛ be, e dra -wee vɛ -a.

'Wɪ nen Bali -a 'vɪ Abraam lɛ 'nan 'e dra be, fɛ -tu 'ka -a lilela dɪ

¹⁵ 'An "buɪ Zozinɔn, 'wɪ nen blamin -a dra be, -a da nen 'an 'ci nrɔn en an "ta 'wɪ 'gʊɛ -a vɛ. -Te min 'e -zia paala tɔglɔ be, min 'ka 'kɔlaman -e 'e fuila 'nan dɪ, en min 'ka 'kɔlaman -e 'e 'pa "va "dɪ.

¹⁶ 'Wɪ nen Bali "e 'nan 'e dra Abraam 'lee 'e kluda min lɛ be, -a -tuwli "nen zɪɛ. Bali 'ka -a vɪlɛ 'nan: «-a kludanɔn», "le min "kaga "le 'wɪ nen yaa 'vɪ dɪ. 'Pian e 'nan: «'i kluda min», min -tuwli "le 'wɪ vɪdɪ -a. Min zɪɛ Crizi nen. ¹⁷ 'Wɪ nen maan 'nan 'an vɛ be, -nyren 'gʊ: Bali 'wɪ 'tu 'vɪ

Abraam lɛ, "le min 'e -zia "paala be -yee 'wɪ 'zʊ. Moizi -le -pei nen e 'bɔla lɛ -yaa sinjen 'e 'ta lɛ lɛ -fuba yaaga (430) "be -sru "be, ya'a 'kɔlaman -e 'e -zia zɪɛ -a fuila 'nan dɪ, en ya'a 'kɔlaman -e 'e Bali -le 'wɪ nen yaa 'vɪ Abraam lɛ be, -a klu -sran dɪ.

¹⁸ "Te 'ta wuladı Moizi -le -pei da man nen min -zia zɪɛ -a ye be, "te maan vɛ 'nan, ya'a -zia zɪɛ -a yɪlɛ 'wɪ nen Bali -a 'vɪ 'e 'cɛn be -a man dɪ. 'Pian Bali -a 'vɪ 'e 'cɛn, -yee "wean nen Abraam -zia zɪɛ -a 'yɪ.

-Mɛ "le "wean nen Bali -pei -tɔ minnun lɛ?

¹⁹ -Te 'be a zɪ be, -mɛ "le "wean nen Bali -ta -pei -tɔ wunun -a "nyian? E -ta -a 'nan, -e min 'e 'wɪ nen ya'a Bali ci sɔa dɪɛ, -a -tɔ. -Peinun zɪɛ, -weɛ cɪ -trilii 'vaa, en Abraam kluda min be, e -ta. 'Wɪ nen Bali "e 'nan 'e dra Abraam lɛ be, min zɪɛ -yee vɛ nen. -Peinun zɪɛ Bali -le 'pasianɔn nen laji be, -weɛ -tɔ minnun lɛ, en min -tu 'be 'tɔ Bali -le 'pasianɔn 'lee minnun 'bɔ yei. ²⁰ 'Pian 'wɪ nen Bali "e 'nan, 'e dra Abraam lɛ be, Bali 'bɔ 'be tin 'ba -yrɛ 'e 'bɔ 'a. Min -tu 'ka 'tɔlɛ o yei "dɪ.

²¹ -A -ci nen "men 'nan, Moizi -le -peinun be, e 'wɪ nen Bali "e 'nan, 'e dra Abraam lɛ be, -a baaman -ji? -Cɛje, e 'ka zɪ "fo "dɪ. "Te Moizi -le -peinun zɪɛ e 'belidɪ -nɔan "min lɛ be, "te maan vɛ 'nan, Bali min "siala min tɔglɔ 'a 'ta wuladı "da "man. ²² 'Pian e 'ka zɪ dɪ. Kɔɔ e ya 'e 'cɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan: 'Tredanɔn pɛɛnɔn 'ta a 'e "fluladı 'wɪ 'wɪlɪdɪ 'lɔ. En zɪ 'kɔ -kaa drɛ 'lɔɔ -e -kaa 'sʊ -yrɔ "be, -nyren 'nan -kaa yi -tɛra Zozi Crizi da, -e 'wɪ nen Bali "e 'nan, e dra Abraam lɛ be, 'e drɛ -cee vɛ -a.

²³ 'Pian tu nen te Bali 'ka tian yi -teradı Zozi da ci 'sile -cɛɛ dɪɛ, te -kaa ya -kaa -mean drɛdɪ Moizi -le -pei -lɔ. ²⁴ -Pei zɪɛ 'e yie 'tɔ 'ka 'va -trilii, en Zozi Crizi -tadı 'bɔ. E drɛ zɪɛ 'nan -e -cee yi -teradı Zozi 'bɔ da man nen Bali 'e -kaa 'sia min tɔglɔ

'a 'e 'le. ²⁵'Be nen 'gʊe Zozi 'ta, en -kaa yi -tera Zozi 'bɔ da. -yee “wean -kaa 'ka “nyian -kaa -mean dredi Moizi -le -pei -lɔ di.

²⁶'Pian 'be nen 'gʊe, 'cee yi -teradi Zozi da -le “wean, ka ya Bali -le 'nennun -a, kɔɔ 'ka 'bɔ 'lee Zozi Crizi be, ka dre min -towli “a. ²⁷Bali 'be 'ka -batize dre, -yee “wean ka dre min -towli “a 'ka 'vale Crizi -a, en ka Crizi 'kɔle 'wʊ 'ka da. ²⁸-Te Zuif min nen 'yia oo, en -te i 'ka Zuif min -a di oo, -te nɔan nen 'yia oo, en -te i 'ka nɔan -a di oo, -te -klɔnɔn nen 'yia oo, en -te lumɔn nen 'yia oo, ka 'ka 'ka 'cendɔ 'e cin man di. Kɔɔ ka 'bɔ 'lee Zozi Crizi be, ka dre 'sien min -towli “a. ²⁹Ka ya Crizi -le ve -a, -yee “wean ka ya Abraam kludanɔn 'a, en -zia nen Bali “e 'nan, 'e -nɔan Abraam kludanɔn le be, e ya 'cee ve -a.

4 'Wɪ nen maan 'nan 'an ve 'cee be, -nyren 'gʊ, 'nen nen 'e “tɪ -zia -ble be, tu nen e ya tian “wennɔn be, e ya “le nɔan -le 'wɪ 'zʊ, 'pian te -a -blɪnan nen 'e “tɪ -zia 'bɔ 'a. ²Tu nen e ya tian “wennɔn be, minnun 'be “paala, en -wee 'leji wɪ dra -trilii, -e tu nen -a “tɪ -a kɔɔn be, 'e 'bɔ. ³-A -towli 'be dre “nyian -cee ve -a. Tu nen -ka'a tian Crizi -tɔle di, te -kaa ya “le 'nen “wennen 'zʊ, en -kaa ya 'treda fenun 'pleble pɛɛnɔn 'lɔ nɔan -a. ⁴'Pian zɪ tu nen Bali -a kɔɔn be, e 'bɔ be, en Bali 'bɔ 'yee 'nen 'pa 'sia 'treda. 'Nen zɪe, lumɔn 'be -ya, en e 'ta 'wɔla Zuif 'nɔn 'le -pei da, ⁵'nan -e 'e minnun nen o cɪ -pei zɪe -yee nɔanba -ji be, 'o 'si 'wɪ 'ji. Yaa dre zɪe, 'nan -e Bali 'e -kaa dre 'yee 'nennun -a.

⁶Fɛ nen yaa -kɔɔnman 'nan, ka ya -yee 'nennun -a be, -nyren 'nan, lei nen, Bali -le 'nen zɪe -yɾɔ “be, -a -towli “nen Bali -a -nyran -kaa 'ji. Lei zɪe -yɛɛ -maan -kaa ve Bali le 'nan: «'An “tɪ -baba.» ⁷'Wɪ 'kpa nen, i 'ka “nyian fe -tu -lɔ nɔan -a di, 'pian i ya Bali -le 'nen 'a. I ya -yee 'nen 'a -le “wean, fe pɛɛnɔn nen yaa 'pla 'yee 'nennun -le ve -a be 'yie ve nen.

Galati 'nɔn 'le 'sidi Zozi -sru “naan Pɔl man

⁸'E tede te ka'a tian Bali tɔa di, te ka ya fenun nen min o -paan en o 'ka Bali tɔglɪ 'a di -wee nɔannun -a. ⁹'Pian 'be nen 'gʊe, ka Bali -tɔ “men. -A 'kpa tɔglɪ 'ji be, Bali 'be 'ka 'tɔ. Ka'a 'kɔlaman paan -e 'ka 'li 'ka da “nyian 'treda fenun va di! -Wee 'pleble 'le 'ka “man “di, en fe -tu 'ka -wɔ -e 'o -nɔn min le di! -Mɛ “le “wean nen ka ya “vale 'ka dra “nyian -wee nɔan -a? ¹⁰Ka yi -mienun 'lee mɛn -mienun 'lee tu -mienun 'lee le -mienun 'si “va, en ka ya 'ka 'ladɪ 'o da. ¹¹'Cee nyen a 'an 'ji 'nan, 'men 'nyranman pɛɛnɔn nen maan 'pa 'ka 'va be, -a “nen “fʊ 'e “tun.

¹²'An “bʊ Zozinɔn, an 'ka tru “baa 'nan, 'ka dre “le 'men 'wɪ 'zʊ. Te 'ka -wee 'nan 'ta wɔladɪ -pei -tɔ wɪnun da man nen Bali 'e 'ka 'sia min tɔglɪ 'a di! -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, tu nen an ya 'ka 'va be, an 'wɪ dre “le 'cee 'wɪ 'zʊ. Ma'an leale -pei -tɔ wɪnun man di. Tu zɪe -a man nen an Bali -le 'wɪ 'nɔnɔn 'wɪ 'cee, en ka'a 'wɪ drele 'men -wɪdi “di. ¹³Kaa -tɔa 'nan, Bali -le 'wɪ 'nɔnɔn tede vɪnan 'cee be, -ce 'be 'lʊ 'maan. ¹⁴'Men -ce 'bɔ zɪe yaan dre “le te 'ka -pli 'an man di. 'Pian ka'a 'le 'yi 'senle 'men “wean di, 'ka yie 'tɔ 'an 'va. En “nyian kaan 'sia tɔglɪ “le Bali -le 'pasianɔn nen laji be -a -tu -le 'wɪ 'zʊ, -te 'be “cee di, “le Zozi Crizi 'bɔ 'le 'wɪ 'zʊ. ¹⁵Tu zɪe -a man be, te ci “nrandɪ -dan a 'ka 'lɔ. En 'be nen 'gʊe -mɛ 'be dre 'cee? Maan ve 'ka man 'nan, tu zɪe -a man be, ka -kɔlaman paan fe a “le 'ka yie 'le 'wɪ 'zʊ be, kaa “sia “ji -e 'ka -nɔn 'men. ¹⁶'Pian 'be nen 'gʊe, ka ya 'an sianan 'ka 'nanmanzan 'a, an 'wɪ tɔglɪ ve 'cee -le “wean.

¹⁷Min -mienun 'be 'ka -klanman 'wɪ 'nɔnɔn 'pee vɪdi -a 'cee. 'Wɪ nen waa dra zɪe, e 'ka “yi “di. O ya “vale 'ka koda -tɔ 'an 'va -e 'ka lea 'o man. ¹⁸'Wɪ nen e cɪ “yi “be, -nyren 'nan, te an ya 'ka yie oo,

en te an 'ka 'ka yei “dɪ oo, min 'e 'ka klan 'wɪ tɪglɪ vɪdɪ -a 'cɛɛ.

¹⁹Men 'nennun, 'cee “wean an ya “nyian 'an yra yunan. An ya “le lumɔn nen e -fɔ -srunan be -yee 'wɪ 'zʊ. An ya “vale 'ka dre Crizi -srunɔn tɪglɪ 'a. ²⁰E dra 'men “le te an ya 'ka yei “nun, -e 'an 'wɪ tin 'ba 'cɛɛ 'an 'bɔ 'a. Kɔɔ 'wɪ 'bɔ nen 'an vɪ “nyian 'cɛɛ be ma'an tɔa dɪ.

Pɔl Aga 'lee Sara -le 'wɪ 'vɪ

²¹Kaa nen ka ya “vale 'ka 'wulo wo Moizi -le -pei -tɔ wɪnun wlu be, 'wɪ nen -pei zɪɛ yaa 'vɪ be, ka'a manlɛ duv?

²²Moizi -le 'fluba 'ji be, e ya 'e 'cren -tedɪ 'nan: Abraam -le 'nennun a “fli. Waa -tʊ -ya o 'vale 'e nan -le nɔan nen waa laabo Aga be -a. En waa -tʊ -ya o 'vale 'e nan Sara -a. Sara 'ka nɔan -a dɪ. ²³-A nan -le nɔan Aga “e 'nen 'ya blamin ci 'sɔ wɪ da. 'Pian Sara “e “ya 'wɪ nen Bali -a 'vɪ 'nan 'e dra -yrɛ “be -a da.

²⁴'Wɪ zɪɛ -a -ji be, -kɔnnen “nen Bali -a -fɔ -cɛɛ. -A -ci nen 'nan, lumɔn “fli zɪɛ o ya “le ci bɔ wɪ -tʊdʊ “fli 'zʊ. -A nan -le nɔan Aga be, -yɛɛ cɪ “le 'wɪ nen Bali 'lee 'yee minnun ci 'bɔ “da Sinai pɔn da be -yee 'wɪ 'zʊ. Minnun zɪɛ, o ya nɔannun -a “le Aga -le 'nennun -le 'wɪ 'zʊ. ²⁵Aga a “le Sinai pɔn nen Arabi 'leglɔn 'ji be -yee 'wɪ 'zʊ. En e ya “nyian “le Zeruzalem nen -nan cɛɛgʊ yi -a be -yee 'wɪ 'zʊ, kɔɔ -a da minnun a nɔannun -a Moizi -le -pei -lɔ. ²⁶'Pian Zeruzalem nen laji be, 'be 'ka nɔan -a fɛ -tʊ -lɔ dɪ. -Yɛɛ cɪ -kaa “bʊ “a. ²⁷-Yee 'wɪ a 'e 'cren -tedɪ Bali -le 'fluba 'ji. E ya 'e 'cren -tedɪ 'nan:

«Lumɔn nen 'yie 'nen “ka “dɪɛ,
'i 'ci -taa “nranlɛ.
Yi'a 'nen 'yadɪ -le ci “yaa -tɔlɛ dɪ,
'pian i -taa ci “nran “dre “fɔlɛ.
'I 'sran 'si 'i -sru,
'pian 'i 'ci -taa “nranlɛ,
kɔɔ 'yie 'nennun -taa “kɔnlɛ “kaga
e “mlian tʊ nen i ya 'i 'sran wlu be -a da.»

²⁸'An “bʊɪ Zozinɔn, 'cɛɛ cɪ “le 'nan Izak -le 'wɪ 'zʊ, kɔɔ 'wɪ nen Bali -a 'vɪ 'nan e dra be, -a da 'nennun nen 'kaa. ²⁹Tʊ zɪɛ -a man be, 'nen nen waa -ya blamin ci 'sɔ wɪ da be, e 'te 'pa 'nen nen waa -ya Bali lei -le 'wɪ da be -a da. -A -tʊwli 'be dra tian 'gʊ. ³⁰'Pian -mɛ “wɪ nen 'e 'cren -tedɪ Bali -le 'fluba 'ji? E ya 'e 'cren -tedɪ 'nan:
«I nɔan lu -pin 'o 'vale 'e 'pɪ -a!

Te nɔan ci 'nen

'lee 'tre 'wle 'ci 'nen

'o 'trɔa 'o “tɪ -zia da “fo “dɪ!»

³¹'An “bʊɪ Zozinɔn, -cee ve be, -kaa 'ka nɔan ci 'nennun -a dɪ, 'pian -kaa ya 'tre 'wle 'ci 'nennun -a.

Zozi Crizi -kaa 'si -pei -le 'pleble 'wlu

5 Crizi -kaa 'si 'wɪ 'ji 'nan, -e -kaa vɪlɛ -kaa kɔn fe -tʊ -le nɔanba -ji dɪ. -Yee “wean 'ka 'tɔ 'pleble, te 'ka 'fli 'tʊ -e min 'e 'ka dre “nyian -pei -le nɔan -a dɪ!

²'Ka “trɔɛn “tɔ 'wɪ 'gʊɛ -yrɛ! 'An 'bɔ Pɔl, maan ve 'cɛɛ 'nan, -te kaa weɛ 'nan 'ka -fɔa “klɔnmɔn -va be, 'wɪ nen Crizi -a dre be, ka'a “nen 'ble “fo “dɪ. ³En min oo min nen e -fɔ -klɔnmɔn -va be, maan ve -a san le 'nan, 'e 'ta wula -pei -tɔ wɪ -tʊdʊ pɛɛnɔn 'bɔ da. ⁴Kaa nen kaa -weɛman 'nan, 'ta wuladɪ Moizi -le -pei da man nen Bali 'e 'ka “sia min tɪglɪ 'a be, 'ka 'fli “cɛɛan Crizi man, en “nyian Bali -le “yi “nen, yaa -nɔn 'cɛɛ be, ka cɛɛn “man.

⁵'Pian 'kʊe ve be, 'kʊ 'bli a da 'nan, 'kʊe yi -teradɪ Zozi da -le “wean, Bali 'kʊ “siala min tɪglɪ 'a. Bali lei 'saun 'be 'maan 'wɪ zɪɛ -a -cin a 'kʊ 'ji. ⁶-Te min 'lee Zozi Crizi dre min -tʊwli “a be, -te -a san -fɔ -klɔnmɔn -va oo, e ya 'e “tun. En -te ya'a 'fɔlɛ -klɔnmɔn -va dɪ oo, e ya 'e “tun. 'Pian 'wɪ nen Bali cɪ “va “be, -nyren 'nan, min 'e yi -tera Zozi da, en 'e -ci -kɔɔn min yɪdɪ “yi “a!

⁷'E tedɛ be, kaa pou 'sia “yi! -Tɪɛ dre, en ka 'ka “vale 'ka 'ta wula “nyian 'wɪ tɪglɪ zɪɛ -a da dɪ? ⁸'Wɪ nen waa 'vɪ 'cɛɛ en ka 'sia “da “be, ya'a 'sia Bali nen e 'ka laabo

be -a va dt. ⁹-A -cin 'e 'tə 'ka 'ji 'nan: «Si 'wle -tuwli min 'she pɛɛnɔn “tranman!»
¹⁰'Pian 'men vɛ be, an yi -teala Minsan Zozu Crizi da, -yee “wean 'an 'bli a “da 'nan, 'wɪ nen maan 'vɪ be, -a -sru “nen ka -taa -sɔɔnleɛ. En maan -tɔa 'nan, min nen e -ta 'ka 'ci lileɛ be, Bali 'wɪ “nen -kɔɔnman -a san le.

¹¹'An “buɪ Zozinɔn, minnun -a 'vɪ 'nan, an -fɔdɪ -klɔɔnmɔn -va 'wɪ ve tian minnun le. “Te 'wɪ 'kpa nen be, -mɛ “le “wean nen Zuif 'nɔn 'te “paa 'an da “men? 'Pian e 'ka 'wɪ 'kpa -a dt. Crizi -le -ka nen yaa 'wɪ yiba “plan da be, -a 'wɪ nen maan ve minnun le, en 'wɪ zɪe e “naan o man.
¹²Minnun nen o -tɔa 'ka man 'nan, 'ka 'fɔ -klɔɔnmɔn -va be, 'o 'kv 'o 'fli 'sa! 'Be “yi mlin.

Te 'ka 'ta wula blamin ci 'sɔ wɪ -wɪdɪ -sru “dɪ, Bali ci 'sɔ wɪ nen 'ka drɛ!

¹³'An “buɪ Zozinɔn, Bali 'ka laabu 'nan, -e 'ka vɪle 'ka 'kɔn fɛ -tu -lɔ nɔan -a dt. Te 'ka 'pa 'wɪ zɪe -a da, -e 'ka blamin ci 'sɔ wɪ -wɪdɪ “drɛ dt! 'Pian 'ka cin yɪdɪ “yi “a nen, 'ka cin man wɪ drɛ! ¹⁴-Yee ci Bali -le -pei -tɔ wɪnun pɛɛnɔn 'le sɔɔdɪ -a. Kɔɔ e ya 'e 'cɛɛn -tɛdɪ 'nan:

«I bɔɛzan -tu yɪ “yi “le 'yie 'wɪ 'zɔ!»

¹⁵'Pian -te ka drɛ “le -plennun -le 'wɪ 'zɔ, en 'she sɔɔn nen kaa -tɛ be, 'ka drɛ “yi, “tɔɔ 'ka cin -tɛɛ.

¹⁶-Yee “wean maan laabo 'ka 'lɔ 'nan: 'Ka 'ta wula Bali -sru -yee lei 'saun 'le 'plɛblɛ 'a! -Te kaa drɛ zɪe, ka -kɔlaman blamin ci 'sɔ wɪ -wɪdɪ “klɪdɪ -a. ¹⁷Kɔɔ blamin ci 'sɔ wɪ -wɪdɪ “be, Bali lei 'ka -a ye “yi “dɪ. En fɛ nen Bali lei -a ye “yi “be, blamin 'ka ye “yi “dɪ. -Yee ci 'nan, Bali lei ci 'sɔ wɪ 'lee blamin ci 'sɔ wɪ -wɪdɪ “be, o yei 'ka -a ble dt. -Yee “wean ka 'a 'kɔlaman -e 'ka 'wɪ nen ka ci “va “be -a drɛ dt.
¹⁸'Pian -te Bali lei 'saun 'be -si -kɔɔnman 'cɛɛ be, te -pei -le 'plɛblɛ 'ka “nyian 'ka da dt.

¹⁹Blamin ci 'sɔ wɪ -wɪdɪ “be, -kaa -tɔa 'e pɛɛnɔn. Nyinnandɪ lɪ 'lee 'kɔnnɛn -a te wa'a o cin 'pale dɪe, e ya -tu. En 'wɪ nen e min “tri -tɔa Bali 'le be, -a drɛdɪ a -tu. En -kɔnnɛn -wɛɛdɪ “kaga 'lee lɪ -wɛɛdɪ “kaga “be e ya -tu. ²⁰En yiba “minnun -pandɪ a -tu, en 'bui 'fɔdɪ a -tu, en 'nandɪ min man a -tu, en 'wɪ 'blɪdɪ a -tu, en man budɪ a -tu, en 'bli 'fɔdɪ min ji a -tu, en bɔɛ “blɪdɪ a -tu, en 'cɛndɪ 'e cin man, te min yei 'ka -a ble dɪe, e ya -tu. ²¹En 'nandɪ min man min lɔ fɛ -le “wean be, e ya -tu, en min -le 'fli -nɔndɪ -wen mlɪndɪ le 'lee “fɛdinun le a -tu, en 'wɪ 'wɪdɪ “pee drɛdɪ a -tu. 'Wɪ pɛɛnɔn zɪe -a drɛdɪ 'ka “yi “fo “dɪ. Maan 'vɪ 'cɛɛ 'e 'cɛn 'va, en an 'wɪ “paala “nyian 'cɛɛ 'nan, min oo min nen e 'wɪnun zɪe -a -tu dra be, ya'a 'ko Bali -le mingɔnnɛn trɛda dt.

²²'Pian -te Bali lei 'saun 'be min “paala be, zɪ -a “nen bɔala 'gu: -A san min ye “yi, en -a san ci “nranman, en -a san man yɪa flu, en -a san 'e 'man -sɛanla 'wɪ 'ji, en -a san a min 'kpa 'a, en -a san ci a “yi, en min yi -teala -a san da. ²³-A san a “min -trɔɔ -a, en -a san -kɔlaman 'e 'fli 'pladɪ -a. 'Wɪ pɛɛnɔn zɪe, -a -tuwli 'ka -pei -tu sre wɪ -a dt. ²⁴Minnun nen o drɛ Zozu Crizi -le vɛ -a be, o 'bɔ 'ci 'sɔ wɪnun -wɪdɪ “be, wɛɛ wo 'trɛ 'ji. E ya “le -a -peindɪ -zɔ yiba “plan da.

²⁵Bali lei 'saun 'be 'belidɪ -nɔn -cɛɛ, -yee “wean -a 'bɔ nen 'e -kaa 'pla! ²⁶Te -kaa 'fli -kɔɔn “dɪ! En te -kaa bɔɛzan -tu 'le -wɛɛla dt! En te -kaa man bu -kaa bɔɛzan -tu -va dt!

'Ka “yi “drɛ 'ka cin le!

6'An “buɪ Zozinɔn, -te ka 'bɔ 'ka “buɪ Zozizan 'tu man, te e ya 'wɪ 'wɪdɪ “drenan be, kaa nen Bali lei 'saun 'be 'ka “paala be, 'ka 'pa “va -e 'e -sɔɔnla -si tɪɪl da! 'Pian 'ka drɛ -trɔɔ! En 'ka yie 'tɔ 'ka 'fli -va, “tɔɔ 'ka 'bɔ nen 'ka drɛ 'wɪ 'wɪdɪ “drenɔn 'a. ²'Wɪ oo 'wɪ nen e 'bɔ 'ka “buɪ Zozizan 'tu man be, 'ka 'pa “va! -Te kaa

dre zɛ, te ka ya 'ta wulanan Crizi -le -pei da. ³Maan ve 'cɛɛ 'nan, -te min 'e 'fli 'sia 'nan 'e 'kpa “mlian 'e “bɔ Zozizan 'tu da be, te e ya 'e 'bɔ 'fli see “paanan, kɔɔ -a tɪglɪ da be -a 'bɔ “nyian “e 'ka 'wo fɛ -tu -a dt. ⁴Pian min 'e 'bɔ 'fli dre wɪ -nanjen! -Te -a dre wɪ a “yi “be, te -a 'bɔ 'le ci “nran nen. Te 'e 'fli dre wɪ -kɔɔn 'e bɔɛzan -tu -le vɛ man dt! ⁵Kɔɔ zɪ min -tu 'wɪ dre be, -a da 'sinan nen e -taa -a 'pale.

⁶Min nen o Bali -le 'wɪ 'nɔɔnɔn “paaman “ji “be, -a san zɛɛ fɛ pɛɛnɔn nen yaa ye be, 'e min nen yaa “paaman “ji “be -yee “nɔn.

⁷Te 'ka 'fli see “paa dt! Wa'a Bali see wo dt. 'Ka -tɔ 'nan, fɛ nen min -a -fɔ 'trɛ 'ji be, -a 'bɔ nen yaa -tɛa. ⁸Fɛ nen maan 'vɪ zɛɛ, -yɛɛ cɪ 'nan blamin ci 'sɔ wɪ -wɪɪɪɪɪ “be, -te -a 'bɔ nen min -a dre be, -a “nen “nen -kadt -a. ɛn 'wɪ nen Bali lei 'saun -a -kɔɔnman min lɛ be, -te -a 'bɔ nen min -a dre be, -a san -a “nen “ble 'belidɪ nen ya'a 'nyaan dɛ -a yɪɪɪ -a. ⁹-Yee “wean, te -kaa “koe 'e 'si -kaa da 'wɪ “yi “dredɪ -a dt! Kɔɔ -te -kaa 'pɛ -sru 'ka tɔalɛ dɛɛ, -kaa “nen “ble te -a tu 'bɔ. ¹⁰'Wɪ zɛɛ e ya 'wɪ tɪglɪ 'a, -yee “wean -te -a -nan a -kaa 'bɔ be, -kaa “yi “dre min pɛɛnɔn lɛ, 'pian -kaa 'sia -kaa “bɔ Zozinɔn da!

Pɔl 'wɪ 'le 'sran 'wɪ 'pladt -a

¹¹Fluba 'le 'srannan 'gɔɛ, mɛɛn 'bɛ 'crɛn -tea 'an 'bɔ 'a. Kaa -kɔɔnɛn “ye -a 'wɛ -dandan man.

¹²Minnun nen o ya “vale 'nan 'o “sɔa minnun lɛ be, -wɛɛ -tɔa 'ka man 'nan, 'ka 'fɔ -klɔnɔn -va. Waa dra zɛɛ 'nan, “tɔgɔ Zuif 'nɔn 'o 'tɛ 'pa 'o da Zozi 'le -ka nen yaa 'wɪ yiba “plan da be, -a 'wɪ vidɪ man. ¹³Minnun 'bɔ zɛɛ, o ya 'o 'fɔɪɪ -klɔnɔn -va, 'pian wa'a 'ta 'wɪɪɪ -pei -tɔ wunun pɛɛnɔn 'bɔ da dt. O -tɔa 'ka man 'nan 'ka 'fɔ -klɔnɔn -va, -e 'o plɔ nen waa 'pla 'ka man be -a -nan wɪ vɪ minnun lɛ.

¹⁴Pian 'men vɛ be, -kaa san Zozi Crizi -le -ka nen yaa 'wɪ yiba “plan da be, -a 'wɪ 'saza 'a nen “an 'fli -kɔɔnman. Zozi 'le -ka nen yaa 'wɪ yiba “plan da be, -yee “wean 'wɪ nen 'bɛ cɪ 'trɛda 'wɪ 'a zɛɛ, “mɛɛn ye 'wɪ “tun “a, ɛn 'trɛda 'wunun zɛɛ 'o 'va zia be, an dre min -kadt -a. ¹⁵-Te min -fɔ -klɔnɔn -va oo, e ya 'e “tun. ɛn -te min 'ka 'fɔlɛ -klɔnɔn -va dt oo, e ya 'e “tun. 'Pian 'bɛ nen 'bɛ cɪ 'wɪ -dan -a be, -nyren 'nan Bali 'e -kaa dre min -trɛ -a. ¹⁶Minnun pɛɛnɔn nen waa -wɛɛman 'nan yi -teradt Zozi da man nen Bali 'e o 'sia min tɪglɪ 'a be, Bali 'e 'yee “yi 'lee 'yee -fɔɪɪɪ -trɔɔ -nɔn -wɛɛ. -Wɛɛ cɪ Izrael 'nɔn tɪglɪ nen Bali -le vɛ -a be waa.

¹⁷An 'wɪ pɛɛnɔn 'ci 'vɪ 'cɛɛ 'va, -yee “wean te min -tu 'e “koe “nyan wɪ pee -nɔn “nyian 'men dt! Kɔɔ an yra 'yɪ “kaga Zozi 'sɪɪɪ -le “wean, -a plɔnun nen 'an man 'gɔ.

¹⁸An “bɔ Zozinɔn, -kaa san Zozi Crizi -le “yi 'e 'kɔn 'ka pɛɛnɔn 'va. Amen!

'Fluba nen Pəl -a cren -te

Efez

'non læ

1 'An 'bɔ Pəl bɛ, Bali 'bɔ 'ci 'sɔ 'a nen an dre Zozi Crizi -le 'pasiazan -a. Meen 'fluba 'gʊɛ -a cren -te. Maan cren -te Bali -le minnun nen Efez 'fla bɛ -wle. Zozi Crizi 'lee 'ka 'bɔ bɛ, ka dre min -tuwli "a, en 'ka 'pɛ -sru 'ka 'e tɔadɪ -yee 'wɪ 'ji dɪ.

² -Kaa "tɪ Bali 'lee Minsan Zozi Crizi 'o 'wee "yi 'lee 'wee -fʊdɪ -trɔɔ -nɔn 'cɛɛ.

Pəl Bali 'tɔ 'bɔ "yi "nen yaa dre -cɛɛ bɛ -a man

³ -Kaa Bali 'tɔ 'bɔ! -Yɛɛ cɪ -kaa san Zozi Crizi "tɪ "a, en -yɛɛ fea 'vɪ -kaa man. E ciula Zozi Crizi -va en "yi 'tɔ 'tʊdʊ pɛɛnɔn nen -yee lei 'saun 'lɔ bɛ 'e dre -cɛɛ vɛ -a laji lou.

⁴ Te Bali 'ka tian 'trɛ drele dɪɛ, en e -kaa 'si "va, ka dre Zozi 'le vɛ -a -le "wean. Bali -kaa 'si "va 'nan -e -kaa dre 'yee vɛ -a, -e 'tɔ 'tʊ 'e vɪlɛ 'e 'kɔn 'e 'padɪ -kaa man -a 'le dɪ.

Bali -kaa ye "yi "le "wean, ⁵ yaa 'vɪ 'e 'cɛn 'nan 'e -kaa dra 'yee 'nennun -a. E ciula Zozi Crizi -va 'nan -e 'e -kaa dre 'yee 'nennun -a. Yaa dre "le zɪ e cɪ -a 'bɔ 'ci 'sɔ 'a bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. ⁶ Yaa dre 'nan -e -kaa 'e 'tɔ -dan vɪ 'yee "yi "man. "Yi zɪɛ yaa dre -cɛɛ -a -pɪ nen e 'sɔ -yrɛ tɪglɪ bɛ -yee "wean.

⁷ Zozi Crizi nyen nen e -sran bɛ, -yee -maan en Bali -kaa 'si 'wɪ 'ji, en e -cɛɛ 'wɪ 'wɪlɪdʊnʊn fui. Bali -le "yi "bɛ, -a -kɔɔn "manvɛ "ka "dɪ, -yee "wean nen yaa dre zɪ. ⁸ 'Wɪ 'kpa, Bali 'yee "yi "nɔn -cɛɛ 'e 'ciuladɪ "da. E 'wɪ 'tɔdɪ -nɔn -cɛɛ 'nan, -e -kaa 'yee 'wɪ 'ci man. ⁹ En "nyian bɛ, -a 'ci 'sɔ wɪ nen 'e yɔɔdɪ blamin man bɛ, yaa ta 'bɔla -cɛɛ. -A -cin a Bali 'ji 'e 'cɛn 'nan, 'e -ciala Crizi -va -e 'yee 'ci 'sɔ wɪ zɪɛ -a dre. ¹⁰ Tʊ 'le 'srandɪ -a nen e "cɛan

'wɪ zɪɛ -a dredɪ man. En 'wɪ 'bɔ zɪɛ -nyren 'nan, fɛ pɛɛnɔn nen laji bɛ, 'lee fɛ pɛɛnɔn nen 'trɛda bɛ, Bali 'e o tre 'e cin man, -e o tazan 'e dre -tuwli. -A 'bɔ nen Crizi -a.

¹¹ 'Wɪ 'kpa, Zozi Crizi 'bɛ -maan, en 'wɪ nen Bali -a 'vɪ 'e 'cɛn 'nan e dra 'kʊ Zuif 'nɔn 'le bɛ, yaa dre 'kʊ vɛ -a. 'Wɪ zɪɛ Bali -a dre "le zɪ e cɪ -a 'bɔ 'ci 'sɔ 'a bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. ¹² Yaa dre zɪɛ 'nan, -e kʊv nen 'kʊ 'bli cɪ 'e tɛdɛ Crizi da bɛ, 'kʊɛ "wean Bali 'tɔ 'e dre -dan. ¹³ Bali ciula Zozi Crizi -va, en e 'wɪ zɪɛ -a dre kaa nen ka 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ, 'cɛɛ vɛ -a "nyian. Kɔɔ ka Bali -le 'wɪ tɪglɪ 'man, en ka yi -tera "da. 'Wɪ 'nɔnɔn zɪɛ -nyren 'nan Zozi 'ka 'nan -e Bali 'e 'ka 'si 'wɪ 'ji. Ka yi -tera Zozi da -yee "wean nen, Bali lei 'saun nen Bali -a 'vɪ 'e 'cɛn 'nan 'e -nɔn "minnun læ bɛ, e dre 'cɛɛ vɛ -a. 'Ka -kɔɔnɛn pladɪ nen 'nan, ka dre Bali -le vɛ -a. ¹⁴ 'Wɪ 'kpa, -te Bali 'yee lei 'saun 'nɔn -cɛɛ bɛ, -yee cɪ "le fenun nen Bali -taa -a -nɔnle -cɛɛ bɛ, -a va fɛ tɛdɛ -le 'wɪ 'zʊ. En -yɛɛ -ci -kɔɔnman -cɛɛ 'nan, tʊ -fɔla "da "ji bɛ, Bali -kaa "sia 'wɪ 'ji "fo te fenun pɛɛnɔn zɪɛ o dre -cɛɛ vɛ -a. -Kaa Bali 'tɔ dre -dan 'wɪ nen yaa dre zɪɛ -a man!

Pəl Bali tru 'ba

¹⁵⁻¹⁶ 'Wɪ zɪɛ -yee "wean bɛ, 'an 'bɔ "nyian, ma'an 'flian Bali muo "fɔdɪ -a 'cɛɛ "wean dɪ, en an Bali tru "baa tʊ pɛɛnɔn man 'cɛɛ 'wɪ man. Kɔɔ an 'cɛɛ yi -teradɪ Minsan Zozi da 'wɪ 'man, en maan 'man "nyian 'nan, ka Zozinɔn pɛɛnɔn ye "yi. ¹⁷ Bali nen -yee cɪ -kaa san Zozi Crizi -le Bali -a, en -yee cɪ -kaa "tɪ "nen -a -kɔɔn "manvɛ "ka "dɪɛ -a bɛ, maan tru 'ba 'nan 'e 'wɪ 'tɔdɪ nen e "sia 'yee lei 'saun 'va bɛ, -a -nɔn 'cɛɛ, en 'e 'fli -kɔɔn 'cɛɛ, -e 'ka -tɔ 'kpa kɔlɛgɔlɛ. ¹⁸ En maan tru 'ba "nyian 'nan, 'e 'ka yie 'le 'sʊ, -e 'ka 'wɪ nen 'ka 'bli a -yrɛ en -yee "wean Bali 'ka laabu bɛ, -a -tɔ. En "nyian fenun "kaga "nen Bali -a 'vɪ 'nan, 'e -nɔn 'yee minnun læ te -a -kɔɔn "manvɛ "ka "dɪɛ, -e 'ka -tɔ.

¹⁹ En “nyian Bali -le 'pleble nen e ya fe p̄eñon 'ta lou “be, -e 'ka -yee -dan ci yɪ. -Yee 'pleble zɪe, -a 'bɔ 'a nen e nyranman “paa -kaa nen -kaa yi -tera Zozi da be -kaa man. ²⁰ -Yee 'pleble -tuwli zɪe, -a 'bɔ 'a nen e Crizi wluan -kanon 'va, en yaa -nyran 'e 'pe “yi “da laji lou. ²¹ Yaa dre zɪe 'nan -e Crizi 'e 'kon lei -wliɖunun p̄eñon 'lee fe p̄eñon nen 'pleble a -yɔɔ “be, 'lee fe p̄eñon nen e min “paala be o da. 'Treda fe p̄eñon be, -yee ci o da. Tu nen -kaa ci -ji 'gɔe, -a -ji 'saza “cee e ci o da dɪ, 'pian tu nen e -taa 'li be -a -ji oo, te -yee ci o da. ²² 'Wɪ 'kpa, Bali fe p̄eñon 'pla Crizi c̄ein wlu. Crizi 'bɔ nen fe p̄eñon 'tazan -a be, Bali -a -tɔ -leglizi -wulo -a. ²³ -Leglizi 'non 'bɔ 'be ci Crizi po -a. En Crizi nen e fe p̄eñon 'nan 'si be, e -leglizi -ji 'fa 'yee “yi “a.

Crizi -le “wean 'belidɪ a -kaa 'lɔ

2 'E tede be, ka'a 'ta 'wula Bali wei da dɪ, en ka 'wɪ 'wliɖɪ “dra, -yee “wean Bali “le 'va be, te ka ya 'ka 'kadɪ. ² Ka 'wɪ 'wliɖunun dre 'e tede “le 'treda minnun p̄eñon 'zɔ. Ka 'ta 'wula Satan nen e -yɔ -wliɖunun “paala be, -a wei da. Satan zɪe, -a lei 'be 'nyranman “paa minnun nen wa'a 'ta 'wula Bali wei da dɪe waa. ³ En -kaa 'bɔ “nyian, -kaa ya 'e tede “le minnun zɪe -wee 'wɪ 'zɔ. -Kaa 'fli -non -kaa 'bɔ 'ci 'sɔ winun -wliɖɪ “le. 'Wɪ nen e ci -kaa 'bɔ 'ci 'sɔ 'a be, 'lee 'wɪ nen e -tɔala -kaa 'bɔ 'wulo -ji be, -a -sru “nen -kaa 'ta 'wula. Tu zɪe -a man be, te -kaa ya Bali -le nyran -blidɪ wlu “le minnun p̄eñon 'le 'wɪ 'zɔ.

⁴ 'Pian Bali a 'e fadɪ min nyirinda -a, en e -kaa ye “yi “bɔɔ. ⁵ -Yee “wean -kaa 'bɔ nen -cee 'wɪ 'wliɖɪ “le “wean -kaa ya -kaa kadɪ -a 'le be, e 'belidɪ -non -cee -kaa 'vale Crizi -a. -A -cin 'e 'kon -kaa 'ji 'nan, Bali -le “yi 'saza 'be -kaa 'si 'wɪ 'ji. ⁶ En “nyian -kaa 'vale Crizi -a, Bali -kaa wluan -kanon 'va, en e -kaa nyran 'e 'va laji lou. ⁷ 'E 'yee 'kpa koon -cee Zozi Crizi -ji 'nan, -e 'e 'yee

“yi “nen -a -koon “manve “ka “dɪe, -a -ci -koon tu 'le 'srannan.

⁸ 'Wɪ 'kpa, Bali -le “yi 'saza 'be -maan 'ka 'si 'wɪ 'ji. En 'ka 'sidɪ 'wɪ 'ji zɪe 'cee yi -teradɪ Bali da man nen e dre 'cee ve -a. Ya'a 'sile 'ka 'bɔ 'va dɪ, 'pian Bali 'be “yi dre 'cee 'e “tun. ⁹ Bali 'ka 'ka 'sile 'wɪ 'ji 'wɪ 'tu nen kaa dre be -a man dɪ. Yaa dre zɪe 'nan, -e min -tu 'e vule 'e 'fli -koon -a 'wɪ 'a dɪ. ¹⁰ Bali 'bɔ 'be -kaa dre. En e -kaa dre min -tre -a Zozi Crizi -ji 'nan, -e dre wɪ “yinun nen Bali -a man dre 'e 'cen be, -kaa 'ta wula “da.

Crizi -le “wean be -kaa sen 'e cin va

¹¹ Kaa nen ka 'ka Zuif 'non 'a dɪe, Zuif 'non -a ve 'ka man 'nan, ka 'ka 'ka 'fɔdɪ -klɔnmɔn -va dɪ. En waa ve 'o 'fli man 'nan, o ya 'o 'fɔdɪ -klɔnmɔn -va. E ya 'wɪ “tun “a, koo plɔ nen min -a 'pla o man 'e 'pe -a. Zɪ ka ci 'e tede be, -a da nen 'ka 'ci “nrɔn! ¹² -A -cin 'e 'kon 'ka 'ji 'nan, tu zɪe -a man be, te 'ka 'sizan 'wɪ 'ji “ka “dɪ. En “nyian te Bali -le minnun be, ka 'ka o vanon 'a “fo “dɪ. En “nyian te 'wɪ nen Bali “e 'nan, 'e dra 'yee minnun le be, e 'ka 'cee ve -a “fo “dɪ. En “nyian te ka ya 'treda 'e “tun, ka'a Bali tɔa dɪ, en 'ka 'bli 'ka fe -tu le dɪ. ¹³ Tu zɪe -a man be, te ka ya 'ka 'sidɪ Bali man -kɔɔbli. 'Pian 'be nen 'gɔe, 'ka 'vale Zozi Crizi -a ka dre min -tuwli “a, en Crizi nyen nen e -sran be, -yee 'ka pli Bali man.

¹⁴ Crizi 'bɔ 'be -fudɪ -trɔɔ -non -cee. Zuif 'non 'lee minnun nen o 'ka Zuif 'non 'a dɪe, e o dre 'leglɔn 'tuwli “a. Non nen “nen 'e pladɪ 'leglɔn “fli zɪe o yei te e o “cean 'e cin man, en te e 'wɪ -fɔala o yei “be, yaa fui 'yee -kadɪ -a yiba “plan da. ¹⁵ Koo Moizi -le -pei -tɔ winun 'lee 'e 'ta 'srɔɛn -nun be, -a 'bɔ nen yaa klu -sran. E 'leglɔn “fli zɪe o 'si, en e o -sen 'e cin va 'e 'va 'nan, -e 'o 'kon min -tre -a. ¹⁶ En “nyian -yee -kadɪ yiba “plan da 'bɔ 'a nen, e 'wɪ nen “nen 'leglɔn “fli zɪe o yei “be, -a klu

-sran. E o -te 'e cin da 'kole 'towlı “ji, en e o yei “sen 'e cin va 'o 'vale Bali -a.

¹⁷En “nyian be, Crizi 'be 'ta 'sinan 'non-non zıe -a 'pale minnun peenon le. E 'nan, Bali 'lee o 'bo be, 'wı 'ka “nyian o yei “dı. 'Sinan zıe, kaa nen ka 'ka Zuif 'non 'a dıe, e ya 'cee ve -a. En “nyian 'ku 'bo nen ku ci Zuif 'non 'a be, e ya 'kve ve -a. ¹⁸-Yee “wean -kaa 'bo peenon be, -te min a Zuif min -a oo, -te min 'ka Zuif min -a dı oo, Crizi le “wean be -si a 'e 'le 'sıdı, -e -kaa -pli -kaa “tı Bali man -yee lei 'saun 'le 'pleble 'a.

¹⁹'Wı nen Crizi -a dre be, -yee “wean kaa nen ka 'ka Zuif 'non 'a dıe, ka 'ka “nyian -pennon 'a dı, en ka 'ka “le minnun nen o -blunan “ka “dıe -wee 'wı 'zv dı. 'Pian Bali -le minnun be, ka dre o vanon 'a, en ka dre -yee “konnən 'non 'a. ²⁰'Ka 'bo nen Bali 'ka 'si, en e ci 'yee 'kon 'tōnan. 'Kon zıe Zozi 'le 'pasianon 'lee Bali 'lewei vınon 'be ci cein -a, en Zozi Crizi 'bo 'be ci 'kon zıe -a -pu -fō -kole 'pleble 'a. ²¹-Yee -maan -e 'kon zıe e wluan lou, te e ya 'e 'fōdı 'e cin man fenyian, 'nan -e 'e dre Minsan -le 'kon 'saun 'a. ²²En Zozi Crizi 'be -maan “nyian, en ka dre 'kon zıe -a -tōve -a, 'nan -e -kaa peenon -kaa dre Bali -le 'kon nen -a lei 'saun -nyeanla 'ji be -a.

'Nyanman nen Bali -a -peba 'wu Pōl -lō be -nyren 'gu

3 'Wı peenon zıe -yee “wean be, 'an 'bo Pōl, an Bali muo -fōa. 'Ka 'tō 'ji nen an ya -pu 'kuin, kō an Zozi Crizi -le 'wı 'nonnon 'vı minnun nen o 'ka Zuif 'non 'a dıe -wle.

²“Yi “nen Bali 'bo -a -peba 'wu 'an 'lō 'nan -e 'an “cee -ci -kōn “be, maan -tōa 'nan, kaa -nan wı 'man. ³'Wı yōdı zıe, Bali 'bo 'be -nan kōn 'men. -A 'bo nen an “sia -a cren -tenan 'cee be.

⁴-Te kaa ta 'vı be, kaa -kōnən “ye 'nan, 'wı nen Crizi -a dre minnun -le ve -a, te -a -ci a 'e yōdı o man be, e 'ka 'e yōdı

“men “man dı. ⁵'Li 'e tede be, Bali 'ka 'wı zıe -a -nan -kōnle minnun le dı. 'Pian 'be nen 'gve, Bali lei 'saun -a -nan kōn Zozi 'le 'pasianon nen Bali o 'si “va “be -wle. En yaa -nan kōn “nyian Bali 'lewei vınon le. ⁶'Wı yōdı zıe -nyren 'nan: Zozi Crizi -le “wean be, fe nen Bali “e 'nan 'e -nōan 'yee minnun le be, en 'wı nen e 'nan 'e dra -wle “be, minnun nen o 'ka Zuif 'non 'a dıe, o 'tō a “va. En minnun zıe, 'o 'vale Zuif 'non 'a be, o dre 'kole -towlı “le ve -a. 'Wı 'bo zıe -yee ci Zozi 'le 'wı 'nonnon nen waa 'man be -a. ⁷En -a 'bo nen Bali -a -peba 'wu 'an 'lō 'nan 'an vı minnun le. Bali 'bo 'le 'pleble 'a nen e 'yee “yi zıe -a -non 'men.

⁸'An 'bo nen an 'ka fe -tū -a Bali -le minnun yei “dıe, 'an le nen Bali “yi zıe -a dre 'nan -e 'an Zozi 'le 'wı 'nonnon vı minnun nen o 'ka Zuif 'non 'a dıe -wle. 'Wı “yi “nen -a -kōn “manve “ka “dı en Crizi -a dre minnun le be -a 'bo nen. ⁹Bali “yi zıe -a dre 'men “nyian 'nan -e 'an 'wı yōdı 'bo 'ci 'si minnun peenon le 'wein. Bali nen e fe peenon dre be, e 'wı zıe -a yō minnun man -a pou sianan 'li 'e 'cen, en e 'bo ceevı yi -a. ¹⁰Bali -a dre zıe 'nan, -e tū nen -kaa ci -ji 'gve, e 'wı yōdı zıe -a ta bōla. Bali -le 'wı 'tōdı nen -a -kōn “manve “ka “dıe, -leglizi 'a nen yaa -ci -kōnman laji fe peenon nen 'pleble a -wle “be, 'lee laji fe peenon nen e min “paala be, -wle. ¹¹Bali -a dre “le zı -a -cin ci -a 'bo 'ji 'e 'cen be -yee 'wı 'zv. Bali ciula -kaa san Zozi Crizi, -va en e 'wı zıe -a dre.

¹²'Wı nen Crizi -a dre be, -yee “wean -si a 'e 'le 'sıdı -cee -e -kaa -pli Bali man, te “klan 'ka -kaa 'ji dı. -Cee yi -teradı Zozi da 'be dra. ¹³'Wı zıe -yee “wean maan 'vı 'cee 'nan, te 'ka “koe 'e 'si 'ka da 'men yra yıdı -le “wean dı! An ya 'an yra yınan 'nan -e 'ka “nen “blı -e 'tō -dan 'e dre 'cee ve -a.

Pōl Bali tru 'ba

¹⁴'Wı peenon zıe -yee “wean 'an “po -sōnman -kaa “tı Bali wlu. ¹⁵-Yee ci

'leglɔn 'tɔdʊ pɛɛnɔn nɛn 'trɛdɑ 'lee laʒi lou
 "bɛ -a san -a. ¹⁶ Fɛnɔn nɛn Bali lɔ bɛ, -a -
 kɔɔn "manvɛ "ka "dɪ. -Yɛɛ "wɛan an Bali
 trʊ "baa 'nan, -yɛɛ lei 'saun 'e 'nyranman
 'pa 'ka man, -e 'ka "kɔe 'lee 'cee 'plɛblɛ 'e
 'pa "da Crizi -sru 'ta wɔdɪ -ʒi. ¹⁷ Maan trʊ
 "baa "nyian 'nan, 'cee yi -teradɪ Crizi 'bɔ
 da -a nɛn 'ka 'kɔn tʊ pɛɛnɔn man Crizi
 -lɔ. ɛn maan trʊ "baa "nyian 'nan, yɪdɪ
 "yi 'sazɑ nɛn 'e 'kɔn 'cee 'wɪ pɛɛnɔn dɛdɪ
 pou sianan. ¹⁸ An 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -a laabo
 Bali lɔ 'nan, -e 'ka 'vale Bali -le minnun
 pɛɛnɔn 'a bɛ, yɪdɪ "yi "nɛn Crizi 'ka ye "yi
 "a bɛ, 'ka 'kɔla -yɛɛ -dan ci mandɪ -a. ¹⁹ -
 Yɛɛ yɪdɪ "yi "nɛn e "mlian blamin -le 'wɪ
 'tɔdɪ da bɛ, maan laabo Bali lɔ 'nan, 'ka
 -kɔnnɛn "yɪ 'ka 'bɔ 'a. ɛn Bali 'e dɛɛ -e 'ka
 'kɔn 'ka fadɪ Bali 'bɔ 'le -dan a.

²⁰ Bali nɛn -yɛɛ 'plɛblɛ 'bɛ 'nyranman
 "paa -kaa man bɛ, -kɔladɪ a -yrɔ, -e 'e 'wɪ
 dɛɛ 'e 'ciɪladɪ "da. Fɛ -tʊ "ka -e -kaa laabu
 -yrɔ, ɛn 'wɪ 'tʊ "ka -e -kaa ci "nrɔn "da, te
 -a -pɛ 'ka 'sɔɑ -a dɛdɪ -a dɪ. ²¹ -Kaa Bali
 'tɔ dɛɛ -dan! 'Wɪ nɛn Zozi Crizi -a dɛɛ bɛ
 -a man, Bali 'tɔ 'e 'kɔn -dan -leglizɪ -ʒi! 'E
 'kɔn zɪɛ 'li 'trilii! Amen!

-Leglizɪ 'nɔn a "le min -tɔwli "le 'wɪ 'zʊ

4 'An 'bɔ nɛn, an ya -pʊ 'kuin Min-
 san -le nyranman 'padɪ man 'gʊɛ, 'wɪ
 pɛɛnɔn nɛn Bali -a dɛɛ -cee vɛ -a bɛ, -yɛɛ
 "wɛan an toba -fɑ 'cɛɛ 'nan, 'cee 'ta wʊ
 -pɛ 'e 'kɔn "le min nɛn Bali -a laabu bɛ -
 yɛɛ vɛ zʊ. ² Te 'ka 'fli 'sia -dandan 'ka cin
 man dɪ! 'Ka 'kɔn min -trɔɔ -a! ɛn 'ka 'man
 -sran 'wɪ 'ʒi 'ka cin va! ɛn 'ka 'kɔla 'ka cin
 va yɪdɪ "yi "a! ³ Bali lei 'saun 'ka dɛɛ "le
 min -tɔwli "le 'wɪ 'zʊ. 'Ka man -wɛɛ -e 'ka
 'fʊ "da zɪ, te -fɔdɪ -trɔɔ a 'ka yei.

⁴ Bali -kaa laabu 'nan, -e -kaa dɛɛ -yɛɛ
 minnun -a. -Yɛɛ "wɛan -kaa dɛɛ 'kɔlɛ -
 tɔwli "a, ɛn Bali lei nɛn -kaa 'lɔ bɛ, e ya
 -tɔwli, ɛn 'wɪ nɛn -kaa 'bli a -yrɛ "bɛ, e ya
 -tɔwli. ⁵ -Kaa san a -tɔwli. -Cee yi -teradɪ
 Crizi da bɛ, e ya -tɔwli. ɛn o -kaa -batize
 dɛɛ 'wɪ 'tɔwli "man. ⁶ Bali a -tɔwli. -Yɛɛ ci

-kaa pɛɛnɔn "tɪ "a. E -kaa pɛɛnɔn "paala.
 E -ciala -kaa pɛɛnɔn 'va ɛn 'e 'nyranman
 "paa. E -nyɛanla -kaa pɛɛnɔn 'ʒi.

⁷ -Kaa -tɔdʊ pɛɛnɔn bɛ, -kaa "yi -dan 'yɪ
 -cee vɛ -a, "le zɪ Crizi -a -nɔn bɛ -yɛɛ 'wɪ
 'zʊ. ⁸ Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba
 'ʒi 'nan:

«"Yɛɛ -kʊ lou "bɛ,

e fɛ pɛɛnɔn kɪ, e o kuun.

ɛn e "yɪnɔn -nɔn minnun le.»

⁹ -Te waa 'vɪ 'nan, e -kʊ lou "bɛ, -a -ci
 nɛn 'nɔn? -A -ci nɛn 'nan, 'e tɛdɛ bɛ, e
 sɔɔnla fɛnan "tradra "nan. ¹⁰ Min 'bɔ nɛn
 e -sɔɔnla fɛnan "tradra "nan bɛ, -a min
 'lein zɪɛ -yɛɛ kʊ "nyian labli 'ta lou "nun,
 'dʊ -e 'e fɛ pɛɛnɔn 'nan 'si. ¹¹ Min 'bɔ 'lein
 zɪɛ -yɛɛ "yɪnɔn dɛɛ 'yɛɛ minnun le. Yaa
 -mie dɛɛ Zozi 'le 'pasianɔn 'a, ɛn yaa -mie
 dɛɛ Bali 'lewei vɪnɔn 'a, ɛn yaa -mie dɛɛ
 Zozi 'le 'wɪ 'nɔnɔn vɪnɔn 'a, ɛn yaa -mie
 dɛɛ minnun nɛn o yɪɛ -tɔɑ -leglizɪ -va, te
 o Bali -le 'wɪ "paaman o ʒi bɛ waa. ¹² Yaa
 dɛɛ zɪɛ 'nan, -e 'o Bali -le minnun man
 wʊ -e 'o 'yɛɛ 'nyranman 'pa, -e -yɛɛ -
 leglizɪ nɛn -a 'bɔ po -a bɛ, 'e 'tɔ 'plɛblɛ.
¹³ 'Wɪ zɪɛ -a dɛdɪ -a nɛn, -kaa pɛɛnɔn dra
 "le min -tɔwli "le 'wɪ 'zʊ -cee yi -teradɪ
 Crizi da -ʒi. ɛn "nyian bɛ, -kaa dra "le
 min -tɔwli "le 'wɪ 'zʊ -cee Bali -pɪ 'bɔ -
 tɔdɪ -ʒi. -Te e dɛɛ zɪɛ bɛ, -a -nan nɛn -kaa
 -kɔan "le min nɛn e -klɔnmɔn -fɔ bɛ -yɛɛ
 'wɪ 'zʊ, ɛn zɪ Crizi ci bɛ, min -taa -a yɪlɛ
 -kaa 'lɔ.

¹⁴ Yaa dɛɛ zɪɛ 'nan, -e -kaa vɪlɛ -kaa kɔn
 "nyian "le nannannun -le 'wɪ 'zʊ dɪ. Kɔɔ
 nannannun le nɛn minnun see "paa wɪ-
 nun vɛ -pɛ "yi 'lee -pɛ bʊ -a, -e 'o -sɔɔnla o
 -sru. Min see "paanɔn zɪɛ o ya -wɪdɪ, ɛn
 -dawli 'tɔ 'tɔdʊ pɛɛnɔn a o ʒi, -e 'o min 'si -
 si tɪʒɪ da. ¹⁵ 'Pian -cee vɛ bɛ -kaa 'wɪ tɪʒɪ
 vɪ, ɛn -kaa cin yɪ "yi, -e -kaa trɔla Crizi
 man. -Yɛɛ ci -leglizɪ -wulo -a. ¹⁶ -Leglizɪ
 bɛ, Crizi 'bɔ po nɛn. ɛn -a man mɛn -tɔdʊ
 bɛ, klɔda 'bɛ -maan 'o ya 'o 'fɔdɪ 'e cin
 man. ɛn mɛnmiennun 'bɛ -maan "nyian
 'o cin "kuan 'plɛblɛ. Zɪ man mɛn -tʊ "e -

kōla “wo be, -a da nen e 'nyranman “paa en -leglizi nen Crizi 'bō po -a be e -tōa “kli, te e Truman, te yudi “yi “a -ji. Trudi zte, Crizi -va nen e “sia.

'Ka 'pe 'e 'si 'cee 'ta wu -pe ceje -sru!

¹⁷ Minsan nen an dre -yee ve -a be, -a 'tō da nen an 'wī “paala 'cee 'nan: Te 'cee 'ta wu -pe 'e 'kōn “nyian “le minnun nen wa'a Bali tōa die -wee ve -zv dī! 'O 'bō 'ci 'sō winun -wliđī -sru “nen o 'ta wo, te e ya 'wī “tun “a. ¹⁸ O “trōen “a “yuyu, en o 'ka “va 'nan 'o Bali -tōa “dī. -Yee “wean 'be- liđī nen Bali a -nōn be, e ya o man -kōbli, en o ya klun va. ¹⁹ 'Wī 'tū 'ka “nyian o tea 'yra -a dī. 'O 'fli -nōn 'wī 'wliđī “dredī le, en 'wī 'wliđī 'tō 'tūđv pēenōn be, wa'a 'kaan -a dredī -a dī.

²⁰ 'Pian 'cee ve be, 'wī nen waa paa 'ka 'ji Crizi da be, 'wī 'wliđinun zte -a -tūwli 'ka “va “dī. ²¹ Maan -tōa 'nan 'wī 'kpa, ka Crizi -le 'wī 'man, en o -yee 'wī paa 'ka 'ji. 'Wī nen waa paa 'ka 'ji zte Zozi 'le 'wī tūglī nen. ²² Waa paa 'ka 'ji 'nan, 'ka 'pe 'e 'si 'ka dre wī cejenun -sru. -Yee “wean 'ka dre la “da! Kōō te ka'a tian Zozi 'tōle die, ka 'wī 'wliđinun dre “kaga te -a 'le 'sran- nan “nen -kadī -a. ²³ 'Be nen 'gūe, e ya “le Bali lei 'saun 'e 'cee ci “nrōndī pēenōn lila 'e 'tre “fo. ²⁴ En “nyian be, 'cee 'ta wu -pe 'e 'kōn “le min -tre -le 'wī 'zv. Min zte Bali 'be dra -e 'e Bali 'sia 'e “pa 'ji. -A dre wī -kōan 'e 'sūdī “ji, en e -kōan Bali -le ve -a “fo. En e 'ta wo Bali -le 'wī tūglī da.

²⁵ -Yee “wean 'ka 'si 'wlu 'sendī man, en 'wī tūglī nen 'ka vī 'ka cin le! Kōō -kaa pēenōn -kaa dre 'kōle -tūwli “man men- nun -a. ²⁶ En “nyian be, «-Te 'bli 'fō 'ka 'ji be, te 'ka 'wī 'wliđī “dre dī!» Te yide 'e 'fō “va 'cee 'bli 'fōđī “ji “man dī! ²⁷ “Tōgō -si 'e 'le 'sv Satan le, -e 'e 'ka man yī. ²⁸ En “nyian be, min nen e crin wo be, 'e 'si -a dredī man! 'Pian 'e 'nyranman 'pa, -e 'e “nen “fe -bli, te e 'yalē -tēnōn “le -nōan “nyian!

²⁹ En “nyian be, te wei -wliđī “tūwli 'e bōla 'ka 'le “fo “dī! 'Pian 'wī nen e min pēenun “le 'wī “paa “va “be -a 'bō nen 'ka vī! En 'wī nen e “yi dra minnun le be, -a 'bō nen 'ka vī! ³⁰ Te 'ka Bali lei 'saun 'ta dre -trōđrō dī! -A 'bō 'a nen Bali 'ka -kōnnen 'pla -e 'e -kōōn 'nan ka -kōan 'yee ve -a tū nen e 'ka “sia 'wī 'ji be, -a man.

³¹ -Yee “wean min man wī 'padī, 'lee 'bli 'fōđī min ji, 'lee nyran siadi, 'lee 'wī 'bliđī, 'lee min sēe wūđī, 'lee 'wī 'wliđī 'tō 'tūđv pēenōn be, te -a -tūwli 'e 'kōn 'ka yei “fo “dī! ³² 'Pian 'ka 'kōn 'kpa 'ka cin le, 'ka cin dra nen 'e 'ka 'te, en 'ka cin man wī 'ce “le zī Bali 'ka 'man wī 'ce Crizi -le “wean “be -yee 'wī 'zv.

5 'Wī nen Bali -a dre be, -a 'bō nen 'ka dre! Ka dre -yee 'nennun nen e o ye “yi “be waa. ² -Yee “wean 'ka cin yī “yi “le zī Crizi -kaa 'yī “yi “be -yee 'wī 'zv! E -kaa 'yī “yi “le “wean, e wū “man en e -ka -kaa 'leji. E dre “le 'nan 'sraga nen yaa 'bū Bali le en -a -koei 'nōnōn Bali ci 'sō.

'Cee 'ta wu -pe 'e -kōōn 'nan ka dre 'te 'san -le ve -a!

³ 'Ka dre wī 'e -kōōn 'nan ka dre Bali -le minnun -a! Nyinnandī lī 'lee -kōnnen -a te wa'a 'o cin 'pale die, te 'e 'kōn 'ka yei “dī! En 'wī pēenōn nen e min “tri -tōa Bali 'le, 'lee min yie nen ya'a 'ciula fe da die, te -a -tūwli 'e 'kōn 'ka yei “dī! ⁴ 'Wīđī min man -wliđī, 'lee -blv wei -fōđī, 'lee -sēe “wliđī “wūđī be, te -a -tūwli 'e 'kōn “nyian 'ka yei “dī! 'Pian 'wī nen e ci “le 'ka dre be, -nyren Bali muo “fōđī -a. ⁵ -A -cin 'e 'kōn 'ka 'ji 'nan, minnun nen o nyianla lī 'lee -kōnnen -a te wa'a 'o cin 'pale die, 'lee minnun nen o 'wī nen e min “tri -tōa Bali 'le be waa dra be, 'lee minnun nen 'o yie 'ka 'ciula fe da die, o -nyrannan 'ka Crizi 'lee Bali -le mingōn- nen 'trēda dī. Kōō 'winun zte -a dredī be, e ya “le fe nen e 'ka Bali -a die, -a 'bō nen min -a 'su.

⁶Te 'ka 'wɪ “man -e min 'e 'ka see “paa -e 'ka 'wɪ 'wɪdɪ zɪe -a -tʊ drɛ dɪ! Kɔɔ min-nun nen o 'ka “vale 'o 'ta wɪla Bali wei da dɪ, en o 'winun zɪe -a dra bɛ, Bali -le nyran -blɪdɪ a o man -pennan. ⁷-Yee “wean te 'ka -fɔ o -sru “fo “dɪ!

⁸E tɛdɛ bɛ, ka 'bɔ te “ka “ya wo “nyian klun va. 'Pian 'bɛ nen 'gʊɛ ka ya 'tɛ 'san da, ka drɛ Minsan -le vɛ -a -le “wean. -Yee “wean 'cee 'ta wɪ -pɛ 'e -kɔɔn 'nan ka drɛ 'tɛ 'san -le vɛ -a! ⁹Min nen e ya 'tɛ 'san da bɛ, -a san 'wɪ “yi 'tɔ 'tʊdʊ pɛɛnɔn dra, en -a san drɛ wɪ -kɔan 'e 'sʊdɪ “ji, en -a san 'wɪ dra min va 'e 'ci -a -tʊwɪ. ¹⁰-Yee “wean 'wɪ nen e cɪ Minsan ci 'sɔ 'a bɛ, 'ka man -wɛɛ -e 'ka fa 'si sɪdɪ! ¹¹'Wɪ nen klun va winun -a en ya'a 'wɪ “yi dra min lɛ dɛ, te 'ka drɛ dɪ! 'Pian 'ka ta bɔla! ¹²Kɔɔ 'winun nen min -mienun -a dra 'e yɔɔdɪ bɛ, -a -nan wɪ vɪdɪ min -tɛa 'yɾa -a. ¹³'Pian -te Bali -le 'tɛ 'san -a ta 'bɔla bɛ, min -a ye 'wein. ¹⁴En fɛ pɛɛnɔn nen e -ta 'tɛ 'san da bɛ, -a 'bɔ “nyian “e “drɛ wo 'tɛ 'san -a. -Yee “wean waa 'vɪ 'nan:

«Yi -tezan 'i 'fuv!

I 'wɪluan -kanɔn 'va,

-e Crizi -le 'tɛ 'san

'e 'i 'man drɛ 'wein.»

¹⁵'Wɪ pɛɛnɔn zɪe -yee “wean bɛ, 'ka yie 'tɔ 'ka 'fli -va! En 'cee 'ta wɪ -pɛ 'e -kɔɔn 'nan, ka Bali -le 'wɪ -tɔa! Te 'ka 'wɪ drɛ “le minnun nen wa'a 'o 'ci “nrɔnman Bali -le 'wɪ da dɛ -wee 'wɪ 'zʊ dɪ! ¹⁶Tʊ nen Bali -a -nɔn 'cɛɛ bɛ, 'wɪ “yinun nen 'ka drɛ -ji! Kɔɔ tʊ nen -kaa cɪ -ji 'gʊɛ 'wɪ 'wɪdɪ “dredɪ 'fa “da. ¹⁷-Yee “wean te 'ka 'wɪ drɛ “le -blɔnɔn 'zʊ dɪ, 'pian zɪ Minsan cɪ “vale 'nan 'ka 'wɪ drɛ bɛ, 'ka man -wɛɛ -e 'ka -tɔ!

¹⁸Te 'ka 'wen 'mlin 'e 'ciɫa “da dɪ! Kɔɔ 'wɪ 'nɔnnɔan dredɪ nen yaa “paa min lɔ. 'Pian 'cee vɛ bɛ, Bali lei 'saun nen 'e 'ka 'pla “fo. ¹⁹'Ka cin “koe “tɔ Bali -le 'fluba 'ji “drenun -fɔdɪ -a, 'lee Bali 'tɔ bɔ “drenun -fɔdɪ -a, 'lee “drenun nen Bali lei 'saun -a -cin -tɔa 'ka 'ji bɛ -a -fɔdɪ -

a. “Drenun zɪe -a 'bɔ 'a nen 'ka Minsan 'tɔ bɔ 'ka 'bli pɛɛnɔn 'a. ²⁰-Kaa “tɪ Bali bɛ, 'ka muo “fɔ tʊ pɛɛnɔn man, en 'ka muo “fɔ 'wɪ pɛɛnɔn 'ji, -kaa san Zozi Crizi 'tɔ 'ji.

Zozinɔn, 'ka 'wɪ drɛ 'ka cin va “yi!

Lumɔn 'lee 'e 'sran -le 'wɪ

²¹'Ka cin wei man “yi! Zɪ ka “klandɪ Crizi -lɔ -ci -kɔɔn zɪe!

²²'Ka lumɔnnun bɛ, 'ka 'ta wɪla 'ka 'sran wei da! -A -ci -kɔɔndɪ nen 'nan, ka 'ta wɪla Minsan wei da. ²³Kɔɔ -klɔnmɔn 'bɛ 'e nan “paala, “le zɪ Crizi -leglizi “paala bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. -Leglizi 'bɛ cɪ “le Crizi 'bɔ po -le 'wɪ 'zʊ, en minnun nen -ji bɛ, Crizi 'bɛ o “sia 'wɪ 'ji. ²⁴-Leglizi 'nɔn 'ta wɪla Crizi wei da, -a -tʊwɪ “nen lumɔnnun 'o drɛ “nyian o -sran le 'wɪ pɛɛnɔn 'ji.

-Klɔnmɔn 'lee 'e nan -le 'wɪ

²⁵'Ka -klɔnmɔnnun bɛ, 'ka nannun yɪ “yi, “le zɪ Crizi -leglizi ye “yi “bɛ -yee 'wɪ 'zʊ! Crizi wɪ “man en e -ka -leglizi 'nɔn 'leji, ²⁶'nan -e -leglizi 'nɔn 'o drɛ Bali -le vɛ -a “fo. -A -batize dredɪ 'yi 'a, 'lee Bali wei vɪdɪ -a nen Crizi -leglizi dre 'saun Bali 'le. ²⁷Yaa drɛ zɪe 'nan, -e -leglizi 'e drɛ 'e 'bɔ 'le vɛ -a, te e “bia fɛnyian, te “tri 'ka “man “dɪ, te -a man 'ka 'e yrudɪ dɪ, en te 'wɪ 'wɪdɪ 'ka “man “fo “dɪ. 'Pian -e -leglizi 'e 'kɔn 'saun Bali 'le, te 'tɔ 'tʊ 'ka “man “dɪ.

²⁸Yɪdɪ “yi zɪe -a 'bɔ 'a nen -klɔnmɔnnun 'o nan yɪ “yi! Min nen 'e nan ye “yi “bɛ, te 'e 'fli ye “yi. ²⁹Kɔɔ min -tʊ 'ka 'naan 'e 'bɔ 'fli man dɪ, 'e 'fli ci fɛ -wɛɛman, en 'e yie -tɔa 'e 'fli -va. Zɪ Crizi -a dra -leglizi lɛ zɪe. ³⁰-Leglizi 'bɔ 'bɛ cɪ Crizi po -a, en -cɛɛ cɪ -a man mennun -a. ³¹'Wɪ nen 'e 'crɛn -tedɪ Bali -le 'fluba 'ji bɛ, 'ka 'ci “nrɔn “da. E ya 'e 'crɛn -tedɪ 'nan:

«Klōnmōn “sia 'e “tū 'lee 'e “bū “man -e 'e pei 'fō 'e nan va, -e 'o drē min -tūwli “a.»

³²Wī -dan tū a 'e yōdū 'wī zīe -a -sru. “An -ci ve 'cēe 'nan, zī Crizī 'lee 'yee -leglizi 'nōn cī zīe. ³³Pian 'wī 'tūwli zīe e ya “nyian 'ka 'bō 'le ve -a. 'Ka -klōnmōnnun bē, 'ka nan yī “yī “le zī 'ka 'fli ye “yī “bē -yee 'wī 'zū! En 'ka lūmōn-nun bē, 'ka 'sran 'sia min -a!

Nēn 'lee 'e “tū “le 'wī

6 'Ka nannannun bē, [Minsan -le “wēan bē,] 'ka 'ta wula 'ka “tū 'lee 'ka “bū “wei da! -Yēe cī 'wī “yī “a. ²Kōō Bali “e 'nan: «I yīe 'e 'nan 'i “tū 'lee 'i “bū “man!» -Yēe cī -pei -tō wī tēde nen Bali 'wī 'tū 'plā -a -sru “bē -a. ³Wī zīe -nyrēn 'nan: «I 'ci “nran ye, en i “mōan 'trēda.»

⁴'Ka 'nēn “tūnūn bē, 'wī nēn e 'nēn 'cī -tōa lou 'e “tū 'lee 'e “bū “man bē, te 'ka drē -wle “dū! 'Pian 'ka o 'lēbū 'wī “paadū -a o jī 'lee 'wī pladū -a -wle. 'Ka drē 'wī nēn e “sia Minsan va bē -a yra man.

Nōan 'lee 'e 'tazan -le 'wī

⁵'Ka nōannun bē, 'ka 'ta wula 'ka 'tanōn wei da! 'Ka “klan Bali lō en 'ka drē 'ka 'cī 'fīdaa 'a! En 'ka 'cī “nrōn 'nan, ka ya -a drēnan Crizī le! ⁶Te 'ka drē o yīe le 'saza 'nan -e 'o 'ka yī “yī “dū! 'Pian 'ka -kōōn 'nan Crizī 'sunōn nen 'kaa! En 'wī nēn e cī Bali cī 'sō 'a bē -a 'bō nēn 'ka drē 'ka 'bli pēēnōn 'a! ⁷'Ka 'ta 'e 'kōn “fava 'nyranman 'panan -wle. En 'ka 'cī “nrōn 'nan, Crizī le nēn ka cī 'nyranman zīe -a 'panan, 'nan blamin lē “cēe dū! ⁸-A -cin 'e 'kōn 'ka 'jī 'nan, -te min a nōan -a oo, en -te e 'ka nōan -a dū oo, e ya 'wī “tūn “a. 'Pian zī min -tū 'nyranman 'pa bē, -a da nen Minsan -a -ko “paa.

⁹Kaa nēn ka cī o tanōn 'a bē, -a -tūwli “nēn “nyian 'cēe ve -a. 'Ka 'cēe nōannun 'sia min -a! Te 'ka 'kōn o man -wluwlu dū! -A -cin 'e 'kōn 'ka 'jī 'nan, 'ka 'san a waa

-tūwli, e ya lajī. Ya'a min bō “va 'vaa -e 'e va wī drē dū.

'Ka 'man 'e 'kōn 'e wūdu tū -wli dū “le “wēan!

¹⁰Maan 'le -seanla 'cēe 'nan, 'ka 'tō -kli! 'Cēe drēdū min -tūwli “a 'ka 'vale Min-san -a 'bē dra, te -yee 'pleble nēn e ya fē pēēnōn 'ta lou “bē, e 'ka -tōa -kli. ¹¹Bali -le -kūli -tan fenun nēn yaa -nōn 'cēe bē, 'ka 'man wū -a, -e 'ka 'kōla “tōdū -a Satan -le see “paa wūnūn 'le. ¹²Kōō -kūli nēn -kaa 'le bē, blamin man “cēe -kaa -taan “dū, 'pian -kaa -taan lei -wli dūnūn pēēnōn nēn lajī bē, o man. 'Pleble a -wlo, en o min “paala, en o 'nyranman “paa klun va. ¹³-Yee “wēan Bali -le -kūli -tan fenun nēn yaa -nōn 'cēe bē, 'ka 'sia! -Te kaa drēla “da “bē, tū nēn yī -wli dū bōa 'ka man bē, ka -kolaman -tōdū -a -kli -e 'ka bōla “jī 'kloun 'gloun.

¹⁴'Ka 'man 'e 'kōn 'e wūdu! 'Ka 'ta wula 'wī tūglū da! -Yēe cī “le 'ka -tien 'kōlē 'le 'wī 'zū. 'Wī nēn 'e 'sūdū “jī “bē 'ka drē! -Yēe cī “le 'ka 'kōlē “nēn yōōve -le 'wī 'zū -kūli -lō. ¹⁵-Fūdū -trōō nēn Bali -a -nōn 'cēe Zozi Crizī -le 'wī 'nōnōn 'a bē, 'ka 'tō “da 'pleble! -Yēe cī “le 'ka 'cēin -man -manwua “le 'wī 'zū. ¹⁶En “nyian bē, 'ka yī -tera Zozi da “fō! -Yēe cī “le 'ka 'man yōōve -le 'wī 'zū Satan -le -tin 'wle nūn nēn 'te nēn a “nēn “bē -wlo. ¹⁷Bali 'ka 'sī 'wī 'jī, 'ka 'tō “da 'pleble! -Yēe cī “le 'ka 'wulo -man yōō 'kpōngbo kle “le 'wī 'zū -kūli -lō. En -kūli -tan sēn nēn Bali lei 'saun -a -nōn 'cēe bē, 'ka 'kun “man! -Yēe cī Bali wei -a.

¹⁸Wī pēēnōn zīe -a drēdū -jī bē, Bali nēn 'ka trū 'ba, en 'ka laabū -yrō 'nan, 'e 'pa 'ka 'va. Tū pēēnōn man 'ka Bali trū 'ba “le zī -yee lei 'saun -a -cin -tōa 'ka 'jī bē -yee 'wī 'zū. 'Ka yīe -trōa 'wī zīe -a drēdū da, te 'ka 'pē 'e plū dū! 'Ka Bali trū 'ba Bali -le minnūn pēēnōn le!

¹⁹En “nyian bē, 'ka Bali trū 'ba 'mēn 'nan, 'wī nēn 'kō 'an vī bē 'e -cin -tō 'an 'jī.

En 'nan -si 'e 'le 'su 'men, -e 'an Zozi 'le 'wı
 'nɔnnɔn nen -a -ci a 'e yɔɔdɔ minnun man
 be, -a -ci vı -wle. ²⁰Be 'bɔ nen an ya -pυ
 'kuin 'gυ oo, Zozi 'le 'wı 'nɔnnɔn 'pe 'ba a
 'an 'lɔ -e 'an vı minnun le. -Yee “wean 'ka
 Bali tru 'ba 'men 'nan, -si 'e 'le 'su -e 'an
 vı, “le zı e cı 'men 'nyranman -a be -yee
 'wı 'zυ.

²¹-Kaa “bυ Zozizan Tisik nen -kaa ye
 “yi “be, -a yie yra Minsan -le 'nyranman
 'padɔ da. -A 'bɔ 'be “ta “lo 'wı nen 'an man

'gυe -a 'sinan 'pale 'cεε. ²²-Yee “wean
 maan 'pa 'sia 'ka 'va 'nan, -e 'wı nen 'ku
 man be 'ka -tɔ. En an ya “va 'nan 'e 'ka
 “koe “tɔ 'ka da.

²³-Kaa “tı Bali 'lee Minsan Zozi Crizi 'o
 'wee -fɔdɔ -trɔɔ, 'lee 'wee yıdɔ “yi, 'lee yi -
 teradɔ Zozi Crizi da -nɔn 'ku “bυ Zozinɔn
 pεenɔn le. ²⁴Bali -le “yi 'e 'kɔn minnun
 pεenɔn nen o -kaa san Zozi Crizi ye “yi
 -a 'leda “ka “dıe o va.

'Fluba nen Pəl -a cren -te

Filipuo

'non le

1 'An 'bɔ Pəl 'lee Timote nen kv ci Zozi Crizi 'sunɔn 'a be, kvɛ 'fluba 'gʊɛ -a cren -te. Kva cren -te minnun pɛɛnɔn nen o dre Zozi Crizi -le ve -a en o ya Filipuo 'fla be -wle. Kva cren -te minnun nen 'o yie -tɔa -leglizi -va 'lee minnun nen o "paa o va be -wle.

² -Kaa "tɪ Bali 'lee Minsan Zozi Crizi 'o 'wee "yi 'lee 'wee -fʊdɪ -trɔɔ -nɔn 'cɛɛ.

Pəl Bali tru 'ba Zozinɔn nen Filipuo fla be -wle

³ Tv -tʊdʊ pɛɛnɔn man -te 'ka 'cin -trɔɔ 'an 'ji be, an 'mɛn Bali muo -fɔa. ⁴ Tv pɛɛnɔn man, -te "mɛn vɪ 'nan 'an Bali tru 'ba 'cee 'wɪ man be, ci "nrɔndɪ -dan a 'an 'lɔ. ⁵ An Bali muo -fɔa, kɔɔ yi tɛdɛ nen ka wɪ Zozi man -trilii, -e 'e bɔ cɛɛgʊ yi -a be, ka 'pa 'an 'va en -kaa Bali -le 'wɪ 'nɔn -nɔn fuila "man. ⁶ An yi -teala "da 'nan, Bali 'bɔ nen e 'wɪ "yi zɪɛ -a pei 'trɔɔ 'ka 'va be, yaa dra -e 'e 'ku 'e 'lɛ 'trilii, -e 'e 'lɛ sɔɔ tv nen Zozi Crizi -taa "man "be -a.

⁷ -Te 'wɪ zɪɛ -a -cin a 'an 'ji 'cee "wean be -a -nɔan da nen, kɔɔ 'ka 'nan wɪ a 'an man 'kpa tɪglɪ. Tv nen te an ya -pʊ 'kuin oo, en tv nen te 'an -tɔ 'kpa tɪglɪ Crizi -le 'wɪ 'nɔnɔn -sru minnun tanɔn yie man oo, "yi "nen Bali -a dre 'mɛn be e dre -kaa pɛɛnɔn 'le ve -a. ⁸ -Te maan 'vɪ 'nan an 'ka ye "yi "le zɪ Zozi Crizi 'ka ye "yi "be -yee 'wɪ zʊ be, Bali -a -tɔa 'nan 'wɪ 'kpa nen.

⁹ En 'wɪ nen maan laabo Bali lɔ te an ya Bali tru 'banan be -nyrɛn 'nan, yɪdɪ "yi 'e 'pa "da 'ka 'va, en 'wɪ 'tɔdɪ 'lee 'wɪ 'fa 'si bli 'e 'kɔn 'ka yei, ¹⁰ -e 'ka -kɔla 'wɪ nen e ci tɪglɪ be -a -si siadɪ -a. -Te e dre zɪɛ, Zozi 'ta nyan be, te ka ya 'saun, en 'tɔ 'tv 'ka 'kɔan 'e 'padɪ 'ka man dɪ. ¹¹ En "nyian

be te 'cee 'wɪ nen kaa dre 'trɛda be, e ya 'e fadt Zozi Crizi -le 'wɪ "yi 'saza 'a. 'E dre zɪ, -e minnun 'o Bali 'tɔ 'sia -dan, te waa bɔa.

Pəl 'e yra 'yɪ Bali -le 'wɪ 'nɔnɔn vɪdɪ man

¹² 'An "bʊɪ Zozinɔn, an ya "vale 'ka -tɔ 'nan, 'wɪ nen e 'bɔ 'an man be, -yee -maan en Crizi -le 'wɪ 'nɔnɔn fuila "man. ¹³ Kɔɔ 'sounjanun pɛɛnɔn nen 'o yie -tɔa mingɔnnen -le 'kɔn 'va be, 'lee 'flanɔn pɛɛnɔn waa -tɔ 'nan Crizi -le 'wɪ 'nɔnɔn vɪdɪ man nen an ya -pʊ 'kuin. ¹⁴ Zɪ -kaa "bʊɪ Zozinɔn "kaga 'an 'yɪ -pʊ 'kuin be, en -wee yi -teradɪ Minsan da 'pa "da, -a -nan nen wa'a "klanle "nyian dɪ, en o Bali -le 'wɪ 'vɪ minnun le.

¹⁵ Maan -tɔa 'nan min -mienun a o va be, "o Crizi -le 'wɪ 'nɔnɔn ve man budɪ -a 'an 'va zia, en waa ve -sa -fɔdɪ pe -ji. 'Pian min -mienun "o Crizi -le 'wɪ 'nɔnɔn ve 'o 'ci 'fɪdaa 'a. ¹⁶ Minnun zɪɛ 'o dra 'an yɪdɪ "yi "le "wean. Kɔɔ waa -tɔa 'nan Bali 'an 'pla 'nan -e 'an 'tɔ Crizi -le 'wɪ 'nɔnɔn -sru minnun tanɔn yie man. ¹⁷ En minnun nen "o Crizi -le 'wɪ 'nɔnɔn ve -sa -fɔdɪ pe -ji 'an 'va zia be, wa'a ve 'o 'ci 'fɪdaa 'a dɪ. E ya o ji 'nan "wee dre zɪɛ, te 'mɛn yra yɪdɪ "paa "da -pʊ 'kuin. ¹⁸ 'Be 'ka "mɛn 'ji fe -tv -a dɪ. -Te -wee ci "nrɔndɪ a -wɪdɪ oo, en -te 'be "cɛɛ dɪ 'o 'ci "nrɔnman "yi oo, -a pɛɛnɔn zɪɛ -a -ji be, Crizi -le 'wɪ 'nɔnɔn 'be ve. 'Wɪ zɪɛ yaan 'ci "nrɔnman.

En yaan ci "nrɔnman 'li 'trilii, ¹⁹ kɔɔ maan -tɔa 'nan, 'cee Bali tru 'badɪ 'lee Zozi Crizi lei 'saun nen yaan 'ta -nanjean "be, -yee "wean an "sia 'wɪ 'ji. ²⁰ 'Wɪ zɪɛ 'an 'bli a "da, en an yi -teala "da 'kpa tɪglɪ. Maan -tɔa 'nan, Bali 'ka 'we "man -e 'yaan 'tvɪ dɪ. An -taa Crizi 'tɔ drele -dan 'an 'kɔle 'a minnun pɛɛnɔn yie man. -Te an -ka oo, en -te 'an yie 'fʊ "man oo, an -taa -a 'tɔ drele -dan 'kpa tɪglɪ "le zɪ maan dra tv pɛɛnɔn man be -yee 'wɪ zʊ.

21 Maan ve zɪɛ, kɔɔ 'men ve be, -te 'an yie a “man “be, te an ya Crizi -le ve -a. En -te an -ka be, te e ciula “men “da. 22 En -pe -tu da zia be, -te an yie a “man “be, te an Crizi -le nyranman “paa tian. -Nyren kɔ an 'si “va “be, ma'an tɔa dɪ. 23 Kɔɔ 'an 'fli ye “yi -pe “fli 'bɔ dave -a. An ya “vale an “sia 'tre 'gve -a da -e 'ku 'vale Crizi -a 'ku 'kɔn. 'Be 'bɔ 'be ci “yi “fo. 24 'Pian 'cee “wean -a “yi mlin -e 'an yie 'e 'fu “man. 25 An yi -teala 'wɪ zɪɛ -a da. -Yee “wean maan -tɔa 'nan, an -fo tian 'ka “srɔn, -e 'an 'pa 'ka pɛɛnɔn 'va, -e 'cee yi -teradu Zoji da 'e 'ku 'e 'le, te 'ka 'ci a 'e “nrandɪ. 26 En “nyian be -te an 'li 'an da 'ka 'va be, -e 'men 'lɔdɪ 'ka 'va 'e 'ka 'ci “nran 'e 'ciula “da, -e 'ka Zoji Crizi 'tɔ bɔ.

Ka yra ye Crizi -le “wean

27 'Pian -te 'wɪ oo 'wɪ nen e 'bɔ 'an man be, 'cee 'ta wɪ -pe 'e -kɔɔn 'nan Crizi -le 'wɪ 'nɔnɔn -sru “nen 'ka ci! En -te ma'an 'ka yɪɛ “nyian dɪ oo, 'pian 'an 'ka 'ta wɪ man 'nan, ka -fu Zoji -sru 'ta wɔnɔn tɪglɪ 'a. 'Ka 'ci 'e 'kɔn -tuwli! En 'ka 'wulo -ji “nɔn 'wɪ -tuwli “da, -e 'ka Zoji Crizi -le 'wɪ 'nɔnɔn fuila “man min pɛɛnɔn 'va. 28 Te nyen 'e 'kɔn 'ka 'ji 'ka 'nanmannɔn 'le 'wɪ nen waa dra 'cee be -yee “wean dɪ. 'Wɪ zɪɛ -a dɛdɪ 'be -kɔɔnman 'nan 'o 'fli 'si Bali man -kɔɔbli. Bali -taa “o -nan -nyanle. 'Pian 'cee ve be, yaa -kɔɔnman 'nan, ka ya -si nen e min “sia 'wɪ 'ji be -a da. En 'wɪ zɪɛ e “sia Bali va. 29 Kɔɔ Bali 'ka “yi “drele 'cee 'nan -e 'ka yi -tera Crizi da 'saza dɪ, 'pian 'nan -e 'ka yra yɪ Crizi -le “wean. 30 'Be nen 'gve, 'an yra -tuwli “nen maan 'yɪ be, -a 'lein 'bɔ 'ji nen ka ci. Kaan 'yɪ te an ya 'an yra yunan Crizi -le “wean, en kaa maan 'nan an ya yra yɪdɪ zɪɛ -a -ji “nyian.

2 Maan -tɔa 'nan ka ya 'ka leadt Crizi man, en 'wɪ zɪɛ e 'ka “koe -tɔa 'ka da. En 'ka cin siiman yɪdɪ “yi “a. En 'ka 'vale Bali lei 'saun 'a, 'ka yei “a 'e 'sendɪ 'e cin va. En 'ka cin nyirinda “sia. 2 'Ka 'wɪ

pɛɛnɔn zɪɛ -a dra, 'pian 'kaan 'ci “nran 'e 'ciula “da. 'Ka 'ci -pɔan 'e 'kɔn -tuwli, en 'ka 'wɪ 'tuwli “yi “yi, en 'ka 'ci wɪ 'e 'kɔn -tuwli, en 'ka 'wulo -ji “nɔn 'wɪ -tuwli “da. 3 Maan ve 'cee 'nan, te 'ka 'wɪ 'tu dre te e ya bɔɛ “blɪdɪ pe -ji dɪ. En “nyian te e ya 'ka 'bɔ 'fli -kɔɔndɪ “tun “a dɪ. 'Pian 'ka 'fli dre “wennɔn, -e 'ka min peenun 'sia 'e 'mlin 'ka da. 4 Te 'ka 'va min -tu 'e 'e 'bɔ 'fli -le 'wɪ “yi -wɛɛ “dɪ, 'pian min peenun -le 'wɪ “yi “nen 'e -wɛɛ.

5 -Pɔan “tuwli “nen Zoji Crizi -a 'pa 'e 'ji be, -a 'bɔ nen 'e 'kɔn 'ka 'ji.

6 Crizi nen e ya paan “le Bali -le 'wɪ 'zu 'wɪ pɛɛnɔn dɛdɪ -ji be,

ya'a -wɛɛle 'nan 'e 'fo Bali -a -trilii dɪ,

7 'pian 'e 'bli 'si 'wɪ zɪɛ -a da,

en e dre “le nɔan -le 'wɪ 'zu.

'E 'fli dre “le blamin -le 'wɪ 'zu,

en e min dre wɪ dre.

8 E wɪ “man, en 'e 'fli dre “wennɔn.

'Wɪ nen Bali -a 'vɪ -yre “be,

e 'ta 'wula “da -trilii,

en e dre -a -kadɪ -a.

-Ka zɪɛ, yaa 'wɪ yiba “plan da

“le plɔanzan -le 'wɪ 'zu.

9 'Wɪ pɛɛnɔn nen yaa dre zɪɛ,

-yee “wean nen Bali -a -tɔ fe pɛɛnɔn da.

En 'tɔ nen e ci fe pɛɛnɔn 'tɔ 'ta lou “be,

yaa -nɔn -yre.

10 Bali 'tɔ zɪɛ -a 'pa “man,

'nan -e laji lou “fenun pɛɛnɔn

'lee 'treda fenun pɛɛnɔn

'lee 'tre 'wlu fenun pɛɛnɔn

'o “po -sɔɔnla Zoji 'wlu.

11 En “nyian be,

-e o pɛɛnɔn 'o vɪ 'nan,

Zoji Crizi a Minsan -a.

'Wɪ zɪɛ e ya -kaa “tɪ Bali 'tɔ dɛdɪ -dan

a.

'Ka 'kɔn 'ka 'bidɪ 'treda “le 'tɛ 'le 'wɪ 'zu

12 -Yee “wean 'an beenun, 'ka 'ta wula Bali wei da, “le zɪ ka dɛdɪ 'sia 'va be -yee 'wɪ 'zu. 'Wɪ nen kaa -si 'sia be 'ka yie -trɔa “da “klandɪ -a Bali lɔ, -e 'e -kɔɔn 'nan ka

ya 'ka 'sidi 'wɪ 'ji. Wa'a vɪlɛ 'nan 'ka dre 'an yɪɛ man 'saza dɪ, 'pian -a "yi mlin 'bɛ nɛn an 'ka 'nan dɛ, -e 'ka dre 'e 'ciɪla "da. ¹³-A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, Bali 'bɔ 'bɛ cɪ 'wɪ zɪɛ -a dɾɛnan, ɛn -yɛɛ 'ta -tɔa 'ka man 'nan 'ka dre "le zɪ e cɪ "va "bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɪv.

¹⁴'Cee 'wɪ pɛɛnɔn dɾɛdɪ -ji bɛ, tɛ 'ka wunwun "vɪ dɪ, ɛn tɛ 'ka 'sa -fɔ dɪ! ¹⁵'Ka dre zɪ, -e 'tɔ 'e vɪlɛ 'e 'pa 'ka man dɪ, -e 'ka 'kɔn 'saun Bali 'lɛ. ɛn "nyian bɛ, minnɪn nɛn 'wɪ 'wɪdɪ "dɾɛdɪ 'ka 'naan o man dɛ, -e 'ka 'kɔn o yɛi Bali -lɛ 'nɛnnɪn nɛn 'wɪ 'wɪdɪ "tuwɪ 'ka o man dɛ waa. 'Ka 'bi o yɛi "lɛ zɪ mlɛn cɾɛn "bia laji bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɪv. ¹⁶'Ka 'tɔ Bali wei nɛn e 'belɪdɪ nɛn ya'a 'nyaan dɛ -a -nɔan "min lɛ bɛ -a da 'plɛblɛ. 'Ka dre zɪɛ, -e tɪ nɛn Crɪzi -taa "man "bɛ, 'an 'ci 'e 'kɔn 'e "nɾandɪ 'ka 'va. 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ -kɔnman 'nan, 'nyranman pɛɛnɔn nɛn maan 'pa 'ka 'va 'lɛɛ 'an "kɔɛ pɛɛnɔn nɛn maan -nyan 'ka 'va bɛ, -a "nɛn 'ka 'fulɛ 'e "tun "dɪ.

¹⁷'Cee yi -tɛradɪ Bali da bɛ, e ya 'cee Bali -pandɪ -a. -Te waan 'tɛ bɛ, e ya "lɛ 'nan 'sɾaga buvɛ nɛn waa 'pa 'cee Bali -pandɪ da. -Te 'wɪ zɪɛ e dre bɛ, 'an ci "nɾanman, ɛn -kaa pɛɛnɔn 'ci "nɾanman 'e cin va. ¹⁸ɛn "nyian "cee 'va zɪa bɛ, 'ka 'ci 'e "nɾan, -e -kaa ci 'e "nɾan 'e cin va.

Pɔl a "vale 'e Timote "paa -sia

¹⁹'An yi -tɛala Minsan Zozi da 'nan, yaa -si -nɔan -e 'an Timote 'pa "sia 'ka 'va "nyianɔv. Maan dra zɪɛ -e 'an 'ka 'ta wɪ man, tɛ 'an "kɔɛ "a 'e 'tɔdɪ 'an da. ²⁰Timote nɛn maan "paa -sia 'ka 'va, kɔɔ min pɛɛ 'ka 'gɔ tɛ 'ka 'nan wɪ a "man tɪglɪ "lɛ zɪ 'ka 'nan wɪ cɪ 'an man bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɪv dɪ. ²¹-Yɛɛ cɪ 'nan minnɪn pɛɛnɔn a 'o 'bɔ 'fli -lɛ 'wɪ "yi -wɛɛnan, 'pian o 'ka 'wɪ nɛn Zozi Crɪzi cɪ "va "bɛ -a -wɛɛnan dɪ. ²²Kaa -tɔa 'ka 'bɔ 'a 'nan, Timote a min nɛn min yi -tɛala "da "bɛ -a. E 'wɪ dra "lɛ 'nan 'nɛn nɛn 'e "tɪ wei maan "bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɪv. E 'fli -nɔn Zozi Crɪzi -lɛ 'wɪ 'nɔnɔn vɪdɪ -ji "lɛ 'mɛn 'wɪ 'zɪv.

²³Timote zɪɛ, -a -cin a 'an 'ji 'nan 'an "paa -sia 'ka 'va "nyianɔv. Maan "paa -sia tɪ nɛn 'wɪ nɛn e "ta -daa "bɔlɛ 'an man bɛ, maan -ci yɛ bɛ -a man. ²⁴ɛn 'wɪ 'bɔ zɪɛ -a -ji bɛ, an yi -tɛala Minsan da 'nan o "sia 'an man -e 'an 'bɔ 'an 'lɔ "nyian 'ka 'va nun.

Eapɾodi -lɛ 'wɪ

²⁵'Pian 'bɛ nɛn 'gɔɛ, e ya "yi -e 'an Eapɾodi nɛn -kaa "bɔv Zozizan 'a bɛ, -a li 'e da 'ka 'va. 'Kɔ 'vale -a kɔɛ 'nyranman 'pa 'e cin va, ɛn 'kɔ 'vale -a kɔɛ yɾa 'yɪ 'e cin va. -A 'bɔ nɛn kaa 'pa 'sia 'an 'va, ɛn fɛnɪn pɛɛnɔn nɛn kɔ 'e -nɔn 'mɛn bɛ kaa 'pa -yɾɔ. ²⁶'Ka dra Eapɾodi 'bɔ -tɛa 'kpa tɪglɪ. ɛn "nyian bɛ -a 'wɪ "naan "man 'nan ka 'yɛɛ man "yaadɪ 'wɪ 'man. ²⁷'Wɪ 'kpa nɛn! -A man yaa 'kpa tɪglɪ, -a -kadɪ -fɔla tɪ, 'pian Bali -a nyɾinda 'si. Wa'a vɪlɛ 'nan -a 'saza nɛn Bali -a nyɾinda 'si dɪ. 'An nyɾinda -sɛn "nyian Bali da, 'dɪ -e 'an 'man 'e vɪlɛ 'e 'fɔ 'yɔo dɪ -lɛ "wɛan. ²⁸Maan "paa -sia 'ka 'va "nyianɔv, 'nan -e tɛ kaa 'yɪ bɛ -e 'ka 'ci 'e "nɾan. 'Wɪ zɪɛ e "mɛn 'ci "nɾanman "nyian. ²⁹-Tɛ e 'bɔla 'ka 'va nun bɛ, 'ka 'sia ci "nɾandɪ -dan a, "lɛ zɪ Zozinɔn -a dra bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɪv. Minnɪn nɛn o 'wɪ dra "lɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɪv bɛ, 'ka o bɔ 'e 'ciɪla "da. ³⁰Kɔɔ Zozi Crɪzi -lɛ 'nyranman 'padɪ -lɛ "wɛan -a -kadɪ -fɔla tɪ. 'Pian 'e 'bli 'si 'yɛɛ 'belɪdɪ lɛ, ɛn e 'pa 'an 'va, ka 'ka 'nan -kogo dɪ -lɛ "wɛan.

Zozi Crɪzi -tuwɪ 'bɛ min "sia 'wɪ 'ji

3'Bɛ nɛn 'gɔɛ 'an "bɔv Zozinɔn, 'ka 'ci 'e "nɾan 'nan ka dre Minsan -lɛ vɛ -a. 'Wɪ -tuwɪ "nɛn maan 'vɪ 'cɛɛ 'va bɛ, -tɛ maan vɛ tɪan 'cɛɛ bɛ, -a vɪdɪ 'ka 'an "kɔɛ 'nyaan "fo "dɪ. ɛn "nyian bɛ e ya 'cee 'wɪ "yi "a.

²'Ka dre "yi min -wɪdɪnɪn va! O Bali -lɛ 'wɪ "paaman min -ji -wɪdɪ. Wɛɛ 'ta -tɔa 'ka man 'nan 'ka 'fɔ -klɔnmɔn -va 'vaa -e 'ka 'kɔn 'saun Bali 'lɛ. ³'Pian minnɪn nɛn o 'fɔdɪ -klɔnmɔn -va tɪglɪ bɛ, -kaa 'bɔ

nen. -Cee ci Bali -le minnun tıglı 'a, koo Bali 'yee lei 'saun 'nɔn -cee. -Yee lei 'saun 'bɔ 'be -maan en -kaa "sua. En "nyian be -ka'a yi -teala -kaa 'bɔ 'fli -le 'pleble da dı, 'pian Zozi Crizi -le 'pleble da nen -kaa yi -teala.

⁴Men ve be, an -kolaman paan -e 'an yi -tera 'an 'bɔ 'fli -le 'pleble da. -Te min -a ve paan 'nan 'e 'wı dra 'e 'bɔ le 'pleble 'a be, meen ci -a tede -a. ⁵Koo waan 'fɔ -klɔnmɔn -va 'an 'ya yi 'sɔrazan da. En 'an "tı 'lee 'an "bu "a Izrael 'nɔn 'a. O "sia Benzamen -le kunnin -wulo da. Maan ve 'nan Ebre min 'be 'an 'ya, en an ya Ebre 'wle tıglı 'a. -Te e ya 'ta wudı Zuif 'nɔn 'le -pei da -a be, maan dre 'sezɛ "le Farizen 'nɔn 'a dra be -yee 'wı 'zv. ⁶An 'ta 'wula -pei -tɔ winun da "buu "le "wean, an 'te 'pa -leglızi 'nɔn da. -Te e ya min nen e ci tıglı 'ta wudı -a -pei -tɔ winun da be, min -tu 'ka 'mlinle 'an da 'be 'nan "fo "dı.

⁷Winun nen "nen maan ye 'an 'yie -goei 'wı -dan tu -a be, 'be nen 'sien 'gve Crizi -le "wean ma'an ye "nyian fe -tu -a dı. ⁸'Wı 'kpa nen! Maan ye 'sien 'wı "tun "a, koo dredi Minsan Zozi Crizi -le ve -a be -a "yi "mlian 'wı pɛɛnɔn da. Crizi -le "wean 'an 'bli 'si fenun pɛɛnɔn da, en an o ye 'an 'yie -goei "le bli da -pu -le 'wı 'zv. An ya "vale 'nan Crizi 'e dre 'men ve -a, ⁹en an dre Crizi -le ve -a. Ma'an weeman "nyian 'nan 'an 'ta wula -pei -tɔ winun da, 'vaa -e 'an dre min tıglı 'a Bali 'le dı. 'Pian maan -weeman 'nan, 'an yi -teala Crizi da -e 'an dre min tıglı 'a Bali 'le. Koo Bali min "siala min tıglı 'a min -le yi -teradı Bali da man. ¹⁰'An 'ji wı pɛɛnɔn nen 'nan 'an Crizi -tɔ 'kpa tıglı, en 'pleble nen Bali -a wluan 'a 'kanɔn 'va be, 'e dre 'men ve -a. En "nyian be, yra nen Zozi 'a 'yı be "an "yı. En -yee -ka nen yaa 'wı be, an 'sia "le 'nan 'an 'bɔ 'be 'ka. ¹¹'Wı zıɛ -a -cin nen 'an 'ji, -e 'an -kɔla wluandı -a -kanɔn 'va "le -yee 'wı 'zv.

¹²Ma'an vule 'nan an 'bɔ 'wı 'bɔ 'wulo planan 'va dı. En -te 'be "cee dı 'nan an

dre min nen -yee 'wı 'a 'e 'le sɔɔdɔ Bali 'le 'va be -a dı. 'Pian maan -weeman 'nan 'an 'ko tian 'an 'le -e fe nen Bali -a 'pla 'an -kopa 'a be 'an yı. Zozi Crizi 'an dre 'yee ve -a 'va 'le "wean.

¹³'An "buu Zozinɔn, ma'an nrɔnman 'an 'ji 'nan fe nen Bali -a 'pla 'an -kopa 'a be, maan 'yı 'va dı. 'Pian 'men ci "nrɔndı a -tuwli, -nyren 'nan, 'wı nen 'be ci 'an -sru "be, 'an 'ci 'e 'san 'be man, en 'wı nen 'be ci 'an 'le zia be, maan -weeman 'nan 'an bɔ 'be 'nan. ¹⁴-Yee "wean maan dra 'nan -e 'an bɔ 'wı 'bɔ 'wulo planan, -e fe nen Bali -a 'pla 'an -kopa 'a be, 'an yı. Bali -ta Zozi 'a, en e -kaa laabu 'nan -e -kaa -kopa zıɛ -a yı laji.

¹⁵-Kaa pɛɛnɔn nen -kaa ci Bali -le 'wı 'ji ceje be, -cee 'wulo -ji "nrɔndı 'e 'kɔn -tuwli 'wı zıɛ -a da. -Te min -mienun 'a 'ka yei 'nan 'ka wei 'ka waa -tuwli 'wı zıɛ -a da dıɛ, Bali -taa -a fa 'sile 'cee. ¹⁶'Pian e ya "le 'nan 'wı pɛɛnɔn nen cee 'ci 'man 'va be 'ka 'ta wula 'be da.

'Ka dre Pɔl si drenɔn 'a!

¹⁷'An "buu Zozinɔn, 'ka dre 'an si drenɔn 'a! Minnun nen -wee 'ta wı -pe a "le zı kaa -nan 'yı 'ku 'bɔ be -yee 'wı 'zv be, o nen 'o dre 'cee 'wı -kɔɔn "mannɔn 'a. ¹⁸Maan 'vı tian 'cee 'e 'pa -a "kaga, en maan ve "nyian 'cee 'an yra -le yie 'yı 'a 'nan: Minnun "kaga "a, te -wee 'ta wı -pe -a -kɔɔnman 'nan o ya Crizi -le yiba "plan 'nanmannɔn 'a. ¹⁹Minnun zıɛ, o klu -taa 'sule 'treda, wa'a 'ko Bali va dı. 'O 'bɔ ci 'sɔ winun be, -yee ci "le -wee Bali -le 'wı 'zv. En 'wı nen kɔ 'e o -te paan 'yra -a be, e ya 'pian -wee ci "nran wı -a. 'Treda winun 'gve -a da nen 'o 'ci "nrɔnman. ²⁰'Pian -cee ve be, -cee 'fla a laji lou. -Kaa ya Minsan Zozi Crizi man -pennan 'nan 'e 'si 'nan nun -e 'e 'ta -kaa 'si 'wı 'ji. ²¹E -taa -cee 'treda 'kɔle nen e ci 'e yra yunan 'gve -a man lilea -e 'e dre "le 'nan 'e 'kɔle nen e "bia be -yee 'wı 'zv. -Yee 'pleble nen yaa

-maan 'lɔɔ fe pɛɛnɔn a 'e pladt "wlu "be -a 'bɔ 'a nen yaa dra.

4 -Yee "wean 'an "bɔɪ Zozinɔn, 'ka 'nan wɪ a 'an man "le 'an 'ka yɪ, en 'cee "wean 'an 'ci "nranman e -ciala "da. En "nyian be cɛɛ 'an 'blɔ -tɔa "da. 'Wɪ nen kɔ 'ka dre 'lɔɔ -e 'ka 'fɔ Minsan -sru 'ta wɔnɔn -a be, -nyren 'gɔ:

² Evodi 'lee Sentik, an toba -fɔa 'cɛɛ 'nan 'ka 'wulo -ji wɪ 'e 'kɔn -towli, kɔɔ ka ya Minsan -le ve -a. ³ En 'i 'bɔ "nyian, i ya 'an 'pa "vazan tɔglɪ 'a. Maan laabo 'i 'lɔ 'nan, 'i 'pa lɔnɔnɔn zɪɛ o va. Kɔɔ kɔɛ 'nyranman 'pa waa Bali -le 'wɪ 'nɔn -nɔn vidɪ -a. En o 'nyranman 'pa "nyian o 'vale Kleman 'lee 'kɔɛ 'nyranman 'panɔn -mienun -a. Bali o pɛɛnɔn 'tɔ cren -te 'yee 'fluba 'ji. 'Yee 'fluba zɪɛ minnɔn nen 'be -lidɪ nen ya'a 'nyaan dɪɛ e ya -wɔ "be -a -ji nen o 'tɔ cɪ.

⁴ 'Ka 'ci 'e 'kɔn tɔ pɛɛnɔn man 'e "nrandɪ 'nan 'ka dre Minsan -le ve -a! Maan ve "nyian 'cɛɛ 'nan, 'ka 'ci 'e "nran! ⁵ 'Ka dre wɪ 'e 'kɔn -trɔɔ min pɛɛnɔn 'va. Minsan -tadt 'bɔ 'kogo.

⁶ Te 'ka 'ci "nrɔn 'wɪ 'tɔ da -e 'ka 'wulo -ji 'e 'kɔ 'koun dɪ. 'Pian 'wɪ pɛɛnɔn 'ji be, fe nen e kɪ 'ka man be 'ka laabu Bali lɔ, te ka ya Bali trɔ 'banan. 'Ka laabu -yrɔ, te kaa muo -fɔa. ⁷ 'Ka dre zɪɛ -e Bali -le -fɔdɪ -trɔɔ nen wa'a kɔnɔnman min -le 'wɪ 'tɔdɪ man dɪɛ, 'e yɪɛ 'tɔ 'ka 'va, te 'ka 'ci yra "tra, te 'ka 'wulo -ji wɪ a -trɔɔ, ka ya Zozɪ Crizɪ -le ve -a -le "wean.

⁸ 'An "bɔɪ Zozinɔn, maan -fɔala "nyian "va 'cɛɛ 'nan, 'ka 'ci "nrɔn 'wɪ nen e cɪ 'e 'sɔdɪ "ji "be -a da. En 'wɪ nen yaa -maan min yɪɛ "naan min man be, 'ka 'ci "nrɔn "da. En 'wɪ nen e cɪ tɔglɪ be, 'ka 'ci "nrɔn "da. En 'wɪ nen e cɪ 'saun Bali 'le be, 'ka 'ci "nrɔn "da. En 'wɔnɔn nen min a ye "yi en min "we man "yi "be, 'ka 'ci "nrɔn "da. En -te 'wɪ 'tɔ a, waa -nan ye min lɔ, te e "sɔa min le en e min 'bɔ 'tɔ dra -dan be, 'ka 'ci "nrɔn "da. ⁹ 'Wɪ nen maan paa 'ka 'ji 'lee 'wɪ nen kaa tranla be, 'ka 'ta wɔla

"da. En 'wɪ nen kaa man 'an da 'lee 'wɪ nen kaa -nan 'yɪ 'an 'lɔ be, 'ka 'ta wɔla "da. -Te kaa dre zɪɛ, Bali nen e -fɔdɪ -trɔɔ -nɔan "min le be, 'e -kɔan 'ka 'va.

Pɔl Filip ɔ 'nɔn muo "fɔ

¹⁰ 'Pa nen ka -ta "nyian -a wɔle 'an 'va be, yaan 'ci nran e -ciala "da. En 'wɪ nen kaa dre zɪɛ -yee "wean an Minsan muo -fɔa -dan. Maan -tɔa 'nan, kaa man -weeman tɔ pɛɛnɔn man, 'nan 'ka -taa 'palɛ 'an 'va, 'pian -si nen kɔ 'ka 'sia be ka'a -kɔlale -a yɪdɪ -a dɪ. ¹¹ Wa'a vilɛ 'nan fe -tɔ 'wɪ a 'an man, -yee "wean nen 'wɪ zɪɛ an cɪ -a vɪnan dɪ. 'Pian zɪ kɔ 'an dre 'lɔɔ -e te an 'ka 'an 'ladɪ min lɔ fe da dɪɛ maan -tɔa. ¹² Fe nen maan ve zɪɛ, -yee cɪ 'nan -te e ya 'yalɛ -tedɪ -a oo, an 'be 'ji ta wo sidɔ. En -te e ya fe yɪdɪ -a oo, an 'be 'ji ta wo sidɔ. 'Wɪ pɛɛnɔn nen e bɔa "min man be, ma'an koda tɔa -a -tɔ -lɔ "fo "dɪ. -Te e ya -blɪfɛ "kaga yɪdɪ -a oo, en -te e ya dra -tedɪ -a oo, en -te e ya fe "kaga "yɪdɪ -a oo, en -te e ya fe 'ka min lɔ dɪ -a oo, ¹³ 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ, maan "kuan 'an 'pɛ "fli "a Zozɪ Crizɪ nen 'an 'tɔ -kli -a be -yee "wean.

¹⁴ 'Pian 'cee 'pa nen kaa 'wɔ 'an 'va 'men yra yɪdɪ -ji be, kaa dre "yi. ¹⁵ Filip ɔ flannɔn, kaa -tɔa 'ka 'bɔa 'nan, tɔ nen an Bali -le 'wɪ 'nɔnɔn vidɪ pou 'sia, en an 'si 'cee 'leglɔn 'ji Masedɔa be, -leglɪzi -towli "nen e 'pa 'an 'va be, 'ka 'bɔ nen. En -cɛɛ tɔ -kaa cin wlu 'wɔnɔn dɛnan. ¹⁶ Kɔɔ tɔ nen an ya Tesalonik fla be, cɛɛ 'pa 'an 'va 'e 'pa -a "fli yaa fe nen -a 'wɪ cɪ 'an man be -a. ¹⁷ Wa'a vilɛ 'nan an ya -a -weenan 'nan minnɔn 'o "yi "dre 'men dɪ. 'Pian 'wɪ nen maan -weeman "bɔɔ "be, -nyren 'nan, 'cee "yi "nen kaa dre 'men be, 'ka "nen "blɪ 'e 'ciula "da.

¹⁸ 'Be nen 'gɔɛ, fe nen kaa -nɔn Epa -prodi le 'nan 'e 'ta -a 'men be, maan 'yɪ 'e pɛɛnɔn. E 'bɔ maan 'e 'ciula "da. 'Cee "yi "nen kaa dre 'men be, e ya "le 'nan Bali

-panve nen kaa -nɔn, en -a -koei 'nɔnnɔn
'ko laji -e 'e Bali ci 'sɔ be -yee 'wɪ 'zɔ.

¹⁹ Fe pɛɛnɔn nen e klɪ 'ka man be, Bali
nen maan "sua be e -taa -a -nɔnle 'cɛɛ. -A
yɪfe nen -a -kɔɔn "manve "ka "dɪɛ, Bali
-ciala Zozi Crizi -va -e 'e 'nɔn 'cɛɛ.

²⁰ -Kaa "tɪ Bali 'tɔ 'e dre -dan 'li 'trilii.
Amen!

Pɔl 'wɪ 'le 'sran o 'tɔ bɔdɪ -a

²¹ Minnun pɛɛnɔn nen Zozi Crizi -le
"wean o ya Bali -le ve -a be, an 'o 'tɔ bo. -

Kaa "bɔɪ Zozinɔn nen kɪ cɪ waa 'gɔɛ o 'ka
'tɔ bo. ²² Minnun pɛɛnɔn nen o dre Bali -
le ve -a be, o 'ka 'tɔ bo. Mingɔnnennun
tazan nen Rɔm be, -yee "kɔnnɛn 'nɔn nen
Bali -le ve -a be, o 'ka 'tɔ bo 'tandan.

²³ Minsan Zozi Crizi -le "yɪ 'e 'kɔn 'ka
pɛɛnɔn 'va.

Fluba nen Pəl -a cren -te

Kolōs

'nən lē

1 'An 'bō Pəl bē, Bali 'bō 'ci 'sō 'a nən an drē Zozi 'le 'pasiazan -a. Mēen 'fluba 'gve -a cren -te 'ku 'vale -kaa "bū Zozizan Timote -a. ² Kva cren -te 'ka Bali -le minnun nən Kolōs fla bē 'cēē. Ka drē 'ku "bū Zozinōn 'a, en 'ka 'pē -sru 'ka 'e tōadt Zozi 'le 'wī 'jī dī.

-Kaa "tī Bali 'e 'yēē "yī 'lēē 'yēē -fōdī -trōō -nōn 'cēē.

Pəl Bali trū 'ba Zozinōn nən Kolōs fla bē -wle

³ Tū pēēnōn man, -te ku ya Bali trū 'ba-nan 'cēē 'wī man bē, Bali nən -kaa san Zozi Crizi "tī "a bē kva muo -fōa. ⁴ 'Cēē yī -teradt Zozi Crizi da bē, kva 'wī 'man, en 'cēē Zozinōn pēēnōn yīdī "yī "bē, kva 'wī 'man "nyian. ⁵ Fē nən Bali -a 'plā 'cēē vē -a laji, en 'ka 'bli a -yrē "bē, -yēē "wēan nən ka 'wī zīē -a dra. Fē 'bō zīē Zozi 'le 'wī 'nōnōn nən 'wī tīgī 'a bē, zī e 'bōla 'ka 'va bē, en ka -yēē 'wī 'man 'e tēdē. ⁶ Zozi 'le 'wī 'nōnōn 'lein 'bō nən e 'bōla 'ka 'va bē, e ya fuilanan "man 'trēda fē pēēnōn 'nan. Minnun nən waa maan tē o 'ta wūla "da "bē, o "nēn "a -kunan 'padī -a "da. 'Wī 'tūwli zīē -yēē cī drenan "nyian "cēē 'va. 'E pou 'sia yī nən ka 'wī 'nōnōn bē -a 'man, en kaa -cī 'man 'kpa tīgī, 'nan 'ka nyrinda -sean Bali da bē -a da. ⁷ -Kaa "bū Zozizan Epafra nən kvē 'nyranman "paa waa, en kva yēē "yī 'kpa bē, 'wī 'nōnōn zīē -yēē paa 'ka 'jī. -A -pē -sru 'ka 'e tōadt Crizi -le 'nyranman nən yaa "paa 'ka 'va nun bē -a -jī dī. ⁸ Min yīdī "yī "nēn Bali lei -a -nyran 'ka 'jī bē, -yēē -nan 'sinan 'pa 'kvē.

⁹ -Yēē "wēan 'ku 'bō "nyian, zī ku 'ka 'ta wī 'man bē, kv'a tian 'flinle Bali trū 'badī -a 'cēē 'wī man dī. Kva laabū Bali lō 'nan,

'e 'wī 'tōdt 'lēē 'wī 'fa 'si bli nən e "sia -yēē lei 'saun 'va bē -a -nōn 'cēē, -e zī -a cī 'sō wī cī bē 'ka -tō 'e 'ciula "da. ¹⁰ Kū Bali trū 'ba zīē 'nan, -e 'cēē 'ta wū -pē 'e -kōōn 'nan Minsan -sru "nēn ka cī, -e 'e 'sō -yrē. En kva trū 'ba "nyian 'nan -e 'ka 'wī "yī 'tō 'tūdv pēēnōn drē, 'nan -e 'cēē Bali -tōdt bē 'e 'pa "da! ¹¹ En kū Bali trū 'ba "nyian 'nan, -yēē 'plēble nēn -a -kōōn "manve "ka "dīē, 'e 'ka 'tō 'plēble -pē pēēnōn 'jī. Bali 'e drē zī, -e 'ka "kōē 'e vīlē 'e 'si 'ka da dī, -e 'ka 'man -sran 'wī 'jī, tē cī "nrandī a 'ka 'lō. ¹² 'Ka 'ka "tī Bali muo "fō! -Yēē -sī 'le 'sū, en "yī "nēn yaa 'plā 'yēē minnun -le vē -a bē e drē 'cēē vē -a. "Yī zīē yaa 'plā 'yēē mingōnōn trē nēn e "bia bē -a da. ¹³ -Yēē -kaa 'sī klun -le 'plēble 'wlu, en -a -pī nēn e 'sō -yrē "bē yaa -tō -kaa da. ¹⁴ 'Wī nēn -a -pī zīē yaa drē bē, -yēē "wēan Bali -kaa ta pan 'wū, en e -cēē 'wī 'wlidī fui.

¹⁵ Bali nēn wa'a yēē dīē, zī e cī bē, -a 'bō nēn Zozi -a kōōn minnun lē. -Yēē cī Bali -pē drē fēnūn pēēnōn da "lē Bali -le 'nēn flin -le 'wī 'zū. ¹⁶ Kōō -a 'bō 'va nēn Bali ciula en e fē pēēnōn drē. Fē pēēnōn nēn min -a yēē 'e yīē 'a 'trēda bē, 'lēē fē pēēnōn nēn laji tē min 'ka -a 'yēē dīē, -yēē o drē. -Nyren "lē lei -wlidinun -le 'wī 'zū, en -nyren "lē fēnūn pēēnōn nēn 'plēble a -wlv "bē -wēē 'wī 'zū. Bali ciula 'e 'pī Zozi 'va en e fēnūn pēēnōn zīē -a drē. -A pēēnōn zīē o ya -nan 'nan, -e 'o -a -pī 'tō drē -dan. ¹⁷ En Zozi Crizi 'bō 'bē cī fē pēēnōn 'wulo -a, en -yēē o man dra. ¹⁸ -Yēē cī -leglizi nēn -a 'bō po -a bē -a -wulo -a, en -yēē cī -a pou -a. -Yēē cī min tēdē nēn e wluan -kanōn 'va bē -a, 'nan -e 'e 'kōn fē pēēnōn 'lē. ¹⁹ E ya Bali 'bō 'jī 'nan 'yēē -dan nēn 'e cī -a bē, 'e 'nyran a 'e 'pī -va. ²⁰ En e ya "jī "nyian 'nan 'e -ciala 'e 'pī -va -e 'e fē pēēnōn yēē "sēn 'e cīn va 'o 'vale 'e 'bō 'a. Zozi 'le -ka nēn yaa 'wū yība "plan "da en -a nyen -sran bē, -yēē -maan 'wī 'ka "nyian Bali 'lēē fē -tū yēē "fō "dī. Fē pēēnōn nēn laji

oo, en fe pæenon nen 'træda oo, 'wɪ 'ka 'o 'vale Bali -a o -tu yei "dɪ.

²¹ 'Ka 'bɔ "nyian, 'wɪ 'tuwli zɪe e ya 'cee ve -a. 'E tedæ bɛ, te ka ya 'ka 'sidɪ Bali man -kɔɔbli, en ka ya -a 'nanmannon 'a. 'Ka drɛ wɪ -wɪlidɪnun 'lee 'cee ci "nrɔndɪ 'wɪlidɪ 'bɛ -ci -kɔɔnman zɪe. ²² En 'bɛ nen 'gʊɛ, Zozi 'le -ka nen yaa 'wʊ "le blamin -le 'wɪ 'zʊ bɛ, -yee "wean Bali 'ka drɛ 'e beenɪv -a 'nan, -e 'ka -pli 'e man, te ka ya 'saun 'e 'le, en 'wɪ 'wɪlidɪ 'ka 'ka man dɪ, en 'tɔ 'tʊ 'ka 'e 'padɪ 'ka man dɪ. ²³ -Yee "wean 'ka 'tɔ 'pleblɛ! Te 'ka "koe 'e 'si 'ka da yi -teradɪ -a Zozi da dɪ! Fe nen Bali -a 'pla 'cee ve -a laji bɛ, te 'ka 'bli 'si -yre "dɪ! Fe 'bɔ zɪe Zozi 'le 'wɪ 'nɔnnon nen kaa 'man bɛ, -yee -ci 'si 'cɛɛ. En Zozi 'le 'wɪ 'nɔnnon nen waa 'sinan 'pa minnun pæenon lɛ bɛ, -a fuiladɪ "man "nen 'an 'bɔ Pɔl -a "paa 'nyranman -a.

Pɔl -le 'nyranman

²⁴ 'An yra nen an cɪ -a yunan 'gʊɛ, 'ka lɛ nen, en -a 'wɪ 'an 'ci "nranman. Kɔɔ Crizi -le yra yɪdɪ bɛ, -a 'le nen an cɪ -a -srannan. An ya 'an yra yunan -yee -leglizi nen -a po a bɛ -a man. ²⁵ An drɛ -leglizi -le 'nyranman 'pazan 'a, kɔɔ Bali 'bɔ 'bɛ 'nyranman zɪe -a -pɛba 'wʊ 'an 'lɔ, 'nan -e 'an 'yee 'wɪ vɪ 'cɛɛ 'e pæenon. ²⁶ Bali -le 'wɪ 'bɔ zɪe, 'li bɛ te e ya 'e yɔɔdɪ minnun man. 'Pian 'bɛ nen 'gʊɛ, Bali -a kɔɔn 'wein minnun nen o cɪ -yee ve -a bɛ -wɪlɛ. ²⁷ Kɔɔ -a -cin a Bali ji 'e 'cen 'nan, 'e 'wɪ yɔɔdɪ zɪe -a ta bɔala 'yee minnun lɛ -e 'o -tɔ 'nan, 'wɪ yɔɔdɪ 'bɔ a -dan, en -a -kɔɔn "manve "ka "dɪ. En minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪe, e ya -wee ve -a "nyian. 'Wɪ yɔɔdɪ 'bɔ nen 'nan, kaa nen ka 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪe, Crizi a 'ka yei, en -yee -maan 'ka 'bli a "da 'nan Bali -le mingonnen trɛ bɛ, "ka -koo "da.

²⁸ -Yee 'wɪ nen kʊa ve minnun pæenon lɛ. 'Wɪ 'tɔdɪ -a nen kʊa "paaman o ji, te kʊ -ko 'wɪ pladɪ -a -wɪlɛ. Kʊa dra zɪe 'nan, -e minnun pæenon 'o drɛ ceje Crizi -le 'wɪ 'ji. ²⁹ 'Wɪ zɪe -yee "wean nen an 'nyranman

"paa, en 'an 'fli -mean dra. Crizi -le 'pleblɛ nen e 'nyranman "paa -a 'an man 'pleblɛ 'gʊɛ, -yee -maan an -kɔlamannan 'wɪ zɪe -a dɛrdɪ -a.

2 'Wɪ nen an cɪ -a drɛnan 'cee ve -a 'gʊɛ, 'lee Zozinon nen Laodize bɛ -wee ve -a 'gʊɛ, 'lee Zozinon -mienun nen wa'a tian "nyian 'an yɪlɛ 'o yɪɛ 'a dɪe -wee ve -a 'gʊɛ, an ya "vale 'nan 'ka -tɔ 'nan e ya "le -kuli man nen an cɪ. ² An ya -a drɛnan zɪe 'nan, -e 'ka "koe 'e 'tɔ 'ka da, en "nyian -e yɪdɪ "yɪ 'e 'kɔn 'ka yei, te 'ka yɪɛ -tɔa 'ka cin va. An ya -a drɛnan zɪe "nyian 'nan, -e 'cee 'wɪ 'tɔdɪ 'e 'ciɪla "da, tɔɔn -e Bali -le 'wɪ yɔɔdɪ bɛ 'ka -ci man. -Yee 'wɪ yɔɔdɪ zɪe Crizi nen. ³ En Crizi 'bɔ 'va nen Bali -le 'wɪ 'tɔdɪ pæenon cɪ, en -yee ta bɔala min lɛ.

⁴ An 'wɪnun zɪe -a 'vɪ 'cɛɛ 'nan -e min 'e vɪlɛ 'e 'ka see "paa 'e wei -a, -e 'ka 'si -si tɪglɪ da dɪ. ⁵ An 'ka 'ka "srɔn "kogo dɪ, 'pian 'men ci "nrɔndɪ pæenon a 'ka 'va nun. Ci "nrandɪ a 'an 'lɔ, kɔɔ maan -kɔnnen 'yɪ 'nan 'ka 'ci "nrɔnman 'wɪ 'tuwli "da, en ka ya 'ka 'tɔdɪ -kli 'cee yi -teradɪ Crizi da -ji.

⁶ Ka wʊ "man 'nan Zozi Crizi 'bɛ cɪ 'ka 'san -a, -yee "wean 'ka 'fʊ 'ka leadɪ "man! ⁷ 'Ka 'kɔn Zozi 'va "le yɪba "nen -a "sɛin "a 'trɛ 'ji 'pleblɛ bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. En "nyian "le 'kɔn nen waa -pʊ -fɔ 'pleblɛ bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. Yi -teradɪ Zozi da nen waa paa 'ka 'ji bɛ, 'e 'kʊ 'padɪ -a "da. En 'ka Bali muo "fɔ -tidi.

'Ka drɛ "yi minnun nen o Bali -le 'wɪ ve 'wɪlu 'a bɛ o va

⁸ 'Ka yɪɛ 'tɔ 'ka 'fli -va! Te min -tu 'e 'ka see "paa 'yee 'wɪ 'tɔdɪ -a -e 'ka 'si -si tɪglɪ da dɪ! 'Wɪnun nen yaa ve bɛ e ya 'wɪ "tun "a, en 'wɪnun nen blamin -a "nrɔnman 'e 'wulo -ji -e 'e vɪ bɛ -nyren. Lei -wɪlidɪnun 'pa 'nyranman nen, zɪe. Ya'a 'sia Crizi -va dɪ.

⁹ Te min 'e 'ka 'man yɪ dɪ! Kɔɔ min nen e Bali kɔɔn minnun lɛ -pɛ pæenon 'ji bɛ,

Crizi -towlı “nen. ¹⁰ En Crizi 'bɔ man nen ka cı 'ka leadı, -yee “wean fe -tu 'ka 'e 'kldı 'ka man Bali -le 'belıdı va dt. Fenun pɛnɔn nen 'pleble a -wɔ en o min “paala be -yee cı o da.

¹¹ En “nyian 'cee leadı Crizi man be, e ya 'ka 'fɔdı -klɔnmɔn -va -a. 'Ka 'fɔdı -klɔnmɔn -va zıe, e 'ka 'nan blamin plɔ 'pla 'ka man 'e 'pe -a dt, 'pian Crizi -va nen e 'si, en -a -ci nen 'nan 'ka 'vale 'wı 'wlıdı “a ka cɛn 'e cin man. ¹² 'Ka -batize nen waa dre be, e ya “le min nen ka cı -a 'e tede be -wɛe 'wı 'tre 'ji 'o 'vale Crizi -a. En “nyian e ya “le Bali 'ka wluan -kanɔn 'va 'ka 'vale Crizi -a, kɔɔ ka yi -teala Bali -le 'pleble nen e Zozi Crizi wluan -kanɔn 'va be -a da.

¹³ Kaa nen ka 'ka Zuif 'nɔn 'a dtɛ, 'e tede be 'wınun nen o cı 'wlıdı “be kaa dra. -Yee -maan Bali 'le be, ka ya “le minnun nen o ya 'o 'kadı be -wee 'wı 'zv. 'Pian 'be nen 'gve Bali 'belıdı -nɔn 'cɛe 'ka 'vale Crizi -a. Bali -kaa pɛnɔn 'le 'wı 'wlıdı fui -kaa man. ¹⁴ 'Wınun nen o 'wı -tɔa -kaa man be, -a pɛnɔn a 'e 'cren -tedı. 'Pian Bali -a fui, en yaa 'le 'ka yiba “plan da. -Yee dre Zozi 'le -kadı -a. ¹⁵ En “nyian, fenun pɛnɔn nen 'pleble a -wɔ en o min “paala be, Bali o 'le 'ka. -Guliga -blıdı -a nen, yaa kɔɔn minnun pɛnɔn 'le 'nan 'e o klı.

¹⁶ -Yee “wean -a -si 'ka min -tu -lɔ -e 'e tin -te 'ka da, fe nen kaa -ble be -a man dt, 'lee fe nen kaa -mlıan be -a man dt. -A -towlı “nen “nyian “fedi yınun -a, 'lee mlɛn yi -tu -a, 'lee 'flınla “yi -a. ¹⁷ 'Wınun pɛnɔn zıe -wɛe trɔa 'wı nen e “ta -daa “drele be -a 'le “le -a fulɔ lei -zv. 'Pian fe 'bɔ nen -a fulɔ lei -trɔa 'si 'le be, Crizi 'bɔ nen.

¹⁸ Minnun nen waa ve 'cɛe 'nan, 'vaa -e min 'e 'kopa yı Bali va be, 'e 'te 'pa 'e 'fli 'kɔle da, en “nyian 'e Bali -le 'pasianɔn nen laji be o bɔ be, te 'ka “trɔen “tɔ o wei le dt. 'O 'fli -kɔɔnman nyrin nen waa -tea “be -a, en -wee -wulo -ji “nrɔndı -wlıdı -a -maan 'o 'fli “sıala -dandan, te -a -ci “ka

“dt. ¹⁹ En Crizi nen -leglızı -wulo -a be, o 'ka 'o leadı “nyian 'be man dt. 'Pian te -yee -leglızı nen -a 'bɔ po -a be, -a man dra. En -yee -maan e ya 'e 'fɔdı 'e cin man 'pleble, en -yee -maan “nyian -leglızı truman “le Bali cı “va “be -yee 'wı 'zv.

²⁰ -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, 'cee -ka nen ka 'wı 'ka 'vale Crizi -a 'e cin va be, -yee “wean lei -wlıdınun -le 'pleble 'ka “nyian 'ka da dt. -Me “le “wean nen kaa dra “le 'nan fenun zıe -wee 'pleble a tian 'ka da? En -me “le “wean nen ka ya “vale 'ka 'ta wula -wee 'srɔennun 'gve -a da? ²¹ Waa ve 'cɛe 'nan, te 'ka fe 'gve -a 'sia dt, en te 'ka fe 'gve -a -blı dt, en 'be nen 'gve ka'a 'kla 'be man “fo “dt! ²² Fenun zıe o ya -nan 'nan -e min 'e 'man wı dre -a. 'Srɔennun 'bɔ zıe minnun 'be -tɔ -pei -a, en minnun -le 'wı “paadı nen. ²³ Bali -le 'pasianɔn nen laji be o bɔdı be, 'lee 'te 'padı min 'fli 'kɔle da be, 'lee fenun 'cıdı be, te min -a 'man be, yaa ye “le 'wı 'tɔ wı -nun -zv. 'Pian te 'srɔennun zıe -a -ci “ka “dt, kɔɔ blamin cı 'sɔ wınun -wlıdı “be, ya'a 'be 'sia 'e 'lɔ dt.

Fenun nen Bali va be -a da nen 'ka cı “nrɔn!

3 -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, Bali 'ka wluan -kanɔn 'va 'ka 'vale Crizi -a. En Crizi a 'e -nyrandı Bali -pe “yi “da. -Yee “wean nen fenun nen Bali va be -a 'bɔ nen 'ka -wɛe, ² en -a da nen 'ka cı “nrɔn tu pɛnɔn man! 'Pian te 'ka cı “nrɔn 'trɛda fenun da dt! ³ Kɔɔ ka ya “le minnun nen o -ka 'trɛda fenun va zıa be -wee 'wı 'zv. 'Be nen 'gve, Bali 'belıdı -nɔn 'cɛe 'ka 'vale Crizi -a, en 'belıdı zıe -a man a 'e yɔɔdı Bali 'bɔ 'va. ⁴ 'Cee 'belıdı 'kpa be Crizi nen, en tu nen e -taa “man “be -a nyan nen ka -kɔan -a “srɔn, -e 'ka -yee 'tɔ -dan be -a “nen “blı.

⁵ -Yee “wean 'wı 'wlıdı pɛnɔn nen 'tre 'gve -a da be, 'ka 'be yi -ka! -A -mie nen “le nyinnandı lı 'lee -kɔnne -a te wa'a 'o cin 'palɛ dtɛ -yee 'wı 'zv, en “nyian

“le 'wɪ pɛɛnɔn nɛn e min “tri -tɔa Bali 'le bɛ, -yɛɛ 'wɪ 'zʊ, ɛn “nyian “le min -le ci “nrɔndɪ 'wɪnʊn zɪɛ -a da bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ, ɛn “nyian “le min 'bɔ ci 'sɔ wɪnʊn -wɪldɪ 'zʊ, ɛn “nyian “le min yɪɛ nɛn ya'a 'ciala fɛ da dɪɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ. ɛn 'wɪ 'bɔ zɪɛ -a drɛdɪ bɛ, e ya “le fɛ -tʊ nɛn min -a -tɔ Bali 'leji te yaa “sua. -Yɛɛ “wean 'wɪ 'wɪldɪ pɛɛnɔn zɪɛ te -a -tʊwɪ 'e 'kɔn 'ka yei “dɪ! ⁶ Kɔɔ 'wɪnʊn zɪɛ -a man nɛn Bali 'wɪ “nɛn -kɔɔnman minnʊn nɛn o 'ka “vale 'o 'ta wɪla -a wei da dɪɛ -wɪɛ. ⁷ Tʊ nɛn te 'wɪ 'wɪldɪnʊn zɪɛ -wɛɛ 'ka “paala bɛ, te 'cɛɛ 'ta wʊ -pɛ a zɪɛ. ⁸ 'Bɛ nɛn 'gʊɛ, 'ka 'pɛ 'e 'si 'wɪ 'wɪldɪnʊn pɛɛnɔn zɪɛ -a -sru! ɛn “nyian bɛ, nyran siadt, 'lee 'bli 'fɔdɪ min ji, 'lee 'nandɪ min man bɛ, te -a -tʊwɪ 'e 'kɔn 'ka yei “dɪ! ɛn “nyian bɛ, “srɔnnʊn wʊdɪ 'lee 'wɪdɪ min man -wɪldɪ “bɛ, te -a -tʊwɪ 'e bɔla 'ka 'le dɪ! ⁹ ɛn te 'ka 'wɪ 'sɛn 'ka cin lɛ dɪ! Kɔɔ min nɛn ka cɪ -a 'e tɛdɛ bɛ 'lee 'ka drɛ wɪnʊn 'cɛn bɛ, ka cɛɛn 'bɛ man. ¹⁰ 'Bɛ nɛn 'gʊɛ ka drɛ min -trɛ -a. Bali 'bɔ 'bɛ drɛ, ɛn e -ko 'ka liladt -a zɪɛ -trilii, -e 'ka 'sia, te 'cɛɛ -a -tɔdɪ “paa “da. ¹¹ 'Wɪ nɛn Bali -a drɛ zɪɛ -yɛɛ “wean bɛ, -te min a Zuif min -a oo, ɛn -te e 'ka Zuif min -a dɪ oo, 'bɛ a 'e “tʊn. ɛn “nyian bɛ, -te min a 'e 'fɔdɪ -klɔnmɔn -va oo, ɛn -te e 'ka 'e 'fɔdɪ -klɔnmɔn -va dɪ oo, 'bɛ a 'e “tʊn. ɛn “nyian bɛ, -te min a -pɛn min -a oo, ɛn -te min a 'lɛglɔn 'kɔɔbli -ji min -a oo, 'bɛ a 'e “tʊn. ɛn “nyian bɛ, -te min a nɔan -a oo, ɛn -te min 'ka nɔan -a dɪ oo, -a pɛɛnɔn zɪɛ 'bɛ a 'e “tʊn. 'Pian 'wɪ nɛn Bali -a -nanjean 'ka pɛɛnɔn 'va bɛ, Crizi nɛn. ɛn -yɛɛ cɪ 'ka pɛɛnɔn 'ji.

¹² Bali 'ka 'si “va 'nan, -e 'ka drɛ 'yɛɛ minnʊn -a, ɛn e 'ka ye “yi. -Yɛɛ “wean min nyirinda 'e 'sɛn 'ka da, ɛn 'ka 'kɔn min 'kpa -a, ɛn te 'ka 'fli 'sia -dandan dɪ, ɛn 'ka 'kɔn -trɔɔ min pɛɛnɔn 'va, ɛn 'ka -pɔan 'e 'sɔ 'wɪ 'ji! ¹³ Te 'ka “bʊt -tʊ plu 'ka man dɪ! -Te 'ka “bʊt -tʊ 'wɪ drɛ 'cɛɛ bɛ, 'ka man wɪ 'cɛ. Minsan 'ka 'man wɪ 'cɛ -yɛɛ “wean 'ka min man wɪ 'cɛ. ¹⁴ ɛn 'wɪ 'tʊwɪ “nɛn

e cɪ -a pɛɛnɔn zɪɛ -a -wɪlo -a bɛ, -nyren 'nan 'ka cin yɪ “yi. Kɔɔ 'ka cin yɪdɪ “yi 'bɛ -maan 'lɔɔ 'shɛ 'lee -sɛɛ -kɔan 'ka yei.

¹⁵ Crizi -le -fɔdɪ -trɔɔ nɛn yaa -nɔn 'cɛɛ bɛ, -a da nɛn 'ka 'ci “nrɔn -e 'ka 'wɪ drɛ 'ka cin va. -Fɔdɪ -trɔɔ zɪɛ -a man nɛn Bali 'ka laabu 'nan -e 'ka 'kɔn “le min -tʊwɪ 'zʊ. -Yɛɛ “wean 'ka Bali muo “fɔ tʊ pɛɛnɔn man. ¹⁶ Crizi -le 'wɪ 'nɔnmɔn bɛ, 'e 'kɔn 'ka yei 'e 'ciɪladɪ “da! 'Wɪ 'tɔdɪ -a nɛn 'ka 'wɪ “paa 'ka cin ji, te ka -ko 'wɪ pladt -a 'ka cin lɛ. 'Ka Bali muo “fɔ 'ka 'bli pɛɛnɔn 'a, te ka -ko -yɛɛ 'fluba 'ji “drenun -fɔdɪ -a, 'lee -a 'tɔ bɔ “drenun -fɔdɪ -a, 'lee “drenun nɛn Bali lei 'saun -a -cin -tɔa 'ka 'ji bɛ -a -fɔdɪ -a. ¹⁷ 'Wɪ oo 'wɪ nɛn kaa dra 'lee kaa ve bɛ, 'e -kɔɔn 'nan ka ya Minsan Zozi -srɔnɔn 'a. ɛn 'ka 'ciɪla “va -e 'ka -kaa “tɪ Bali muo “fɔ.

'Ka 'wɪ drɛ 'ka cin va “yi!

¹⁸ Kaa nɛn ka cɪ min nannʊn -a bɛ, 'ka 'ta wɪla 'ka -sran wei da! 'Wɪ nɛn e cɪ “le 'ka drɛ bɛ -nyren “bɛ, kɔɔ ka ya Minsan -le vɛ -a.

¹⁹ Kaa nɛn ka cɪ lɪ -srannʊn -a bɛ, 'ka nan yɪ “yi, ɛn te 'ka o 'pla -pɔan 'tɔndɔn 'a dɪ!

²⁰ Kaa nɛn ka cɪ nannannʊn -a bɛ, 'ka 'ta wɪla 'ka “tɪ 'lee 'ka “bʊ wei da -pɛ pɛɛnɔn 'ji! 'Wɪ zɪɛ -a drɛdɪ 'bɛ 'sɔ Bali lɛ, kɔɔ ka ya Minsan -le vɛ -a.

²¹ Kaa nɛn ka cɪ 'nɛn “tʊnʊn -a bɛ, 'wɪ nɛn e 'cɛɛ 'nɛn 'ci -tɔa lou 'ka man bɛ, te 'ka drɛ -wɪɛ “dɪ, “tɔgɔ o “kɔe 'e 'si 'o da!

²² Kaa nɛn ka cɪ nɔannʊn -a bɛ, 'ka 'ta wɪla 'ka 'tanɔn wei da -pɛ pɛɛnɔn 'ji! Te 'ka drɛ o yɪɛ le 'saza 'nan -e 'o 'ka yɪ “yi “dɪ! 'Pian 'ka “klan Minsan lɔ, ɛn 'ka drɛ 'ka 'ci 'fɪdaa 'a! ²³ 'Nyranman pɛɛnɔn nɛn kaa “paa bɛ, 'ka drɛ 'ka 'bli pɛɛnɔn 'a! ɛn 'ka 'ci “nrɔn 'nan, Minsan lɛ nɛn ka cɪ 'nyranman zɪɛ -a 'panan, blamin lɛ “cɛɛ dɪ! ²⁴ -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, Minsan 'ka -ko “paa. -Kopa zɪɛ “yi “nɛn Bali -a 'pla 'yɛɛ minnʊn -le vɛ -a bɛ -nyren. -Yɛɛ

“wean 'ka 'tazan nen Crizi -a be 'ka 'su!
 25 'Pian min nen e 'wɪ 'wɪdɪ dre be, yaa
 “nen “ye, kɔɔ Bali 'ka min bo “va -e 'e va
 wɪ dre dɪ.

4 Kaa nen ka cɪ o tanɔn 'a be, 'wɪ nen
 e cɪ “le 'o dre min le -e 'e Bali ci 'sɔ
 be -nyren 'ka dre 'cee nɔannun le! 'Ka 'bɔ
 “nyian, -a -cin 'e 'kɔn “cee 'ji 'nan, 'ka
 'tazan a laji.

'Ka Bali tru 'ba en 'ka Bali -le 'wɪ vɪ minnun le

²Te 'ka “koe 'e 'si 'ka da Bali tru 'badɪ
 -a dɪ! 'Ka yie -trɔa “da, en 'ka Bali muo
 “fɔ! ³En “nyian 'ka Bali tru 'ba 'kue 'nan,
 'e -si -nɔn 'kue -e 'ku Crizi -le 'wɪ 'nɔnɔn
 nen -a -ci a 'e yɔɔdɪ minnun man be, -a
 fuila “man. 'Wɪ zɪe -a man nen an ya -pu
 'kuin. ⁴-Yee “wean 'ka Bali tru 'ba 'men
 'nan, -si 'e 'le 'sɔ -e 'an 'wɪ 'nɔnɔn zɪe -a
 vɪ 'wein, “le zɪ e cɪ 'men 'nyranman -a be
 -yee 'wɪ 'zv.

⁵'Wɪ 'tɔdɪ -a nen 'ka 'ta wɔ minnun nen
 o 'ka Zozi 'va dɪe o va. Tɔ -tɔdɔ pɛɛnɔn
 nen e “paala 'ka 'vale waa 'ka yei “be, te
 'ka 'tɔ 'e sre 'e “tun “dɪ! ⁶Weinun nen o
 bɔala 'ka 'le be, 'o 'kɔn tɔ pɛɛnɔn man “yi,
 en -a 'nɔnɔn 'e 'fɔ min man! Kɔɔ e ya “le
 -te min 'wɪ 'tɔ laabu 'ka 'lɔ be, 'ka -kɔla -a
 -sru vidɪ -a -yre fenyian.

Pɔl 'wɪ 'nyranman 'vɪ Kolos 'nɔn le

⁷-Kaa “bɔ Zozizan Tisik nen ku
 'nyranman “paa waa 'gɔe, 'wɪ nen 'an
 man 'gɔe -yɛe “ta “lo -a -nan 'sinan 'pale
 'cee. Kua ye “yi 'kpa tɔglɪ, en -a yie yra
 Minsan -le 'nyranman 'padɪ da. ⁸Maan
 'pa 'sia 'cee 'nan, -e 'e 'ku 'ta wɪ vɪ 'cee,
 en “nyian -e 'e 'ka “koe “tɔ 'ka da. ⁹Meen
 'pa 'sia 'o 'vale -kaa “bɔ Zozizan Onezi
 nen 'ka 'bɔ 'va min -a be -a. Ku 'be ye
 “yi “nyian 'kpa tɔglɪ, en -a yie yra Min-
 san -le 'nyranman 'padɪ da. -Wɛɛ 'ku 'ta
 wɪ pɛɛnɔn ve 'cee.

¹⁰Ariza nen 'ku 'vale -a ku ya -pu 'kuin
 'gɔe, e 'nan 'e 'ka 'tɔ bo. En “nyian Mark
 nen Barnaba “blu -le 'nen 'a be, e 'nan 'e
 'ka 'tɔ bo. An -yee 'wɪ cren -te 'fluba -tɔ
 -ji be, 'ka 'ci “nɔn 'wɪ zɪe -a da. E “ta “lo
 “be, 'ka 'kun 'ka 'pe “fli “a. ¹¹Zozi nen
 waa laabo Zuti be, “e 'vɪ “nyian 'nan 'e
 'ka 'tɔ bo. Zuif 'nɔn pɛɛnɔn nen o yi -tera
 Zozi Crizi da be o yei “be, min yaaga zɪe
 o 'bɔ 'a nen, ku 'nyranman “paa. 'Nyran-
 man zɪe -nyren 'gɔ. Kua -weeman 'nan,
 minnun 'o 'wɪ “man 'nan Bali 'be cɪ 'o da
 mingnɔn -a. Min yaaga zɪe -wee “wean
 'an “koe “a 'an da 'kpa tɔglɪ.

¹²Epafrā nen 'ka 'va min -a be, e 'nan
 'e 'ka 'tɔ bo. Zozi Crizi 'suzan tɔglɪ nen.
 Tɔ pɛɛnɔn man be, e ya 'e kɔaladɪ Bali
 tru 'badɪ man 'cee. Yaa laabo Bali lɔ 'nan,
 te 'ka 'pe -sru 'e tɔa -yee 'wɪ 'ji dɪ, en
 “nyian 'nan 'ka dre ceje -yee 'wɪ 'ji. En
 yaa laabo -yrɔ “nyian 'nan, 'wɪ nen e cɪ
 Bali 'bɔ 'ci 'sɔ 'a be, 'ka -kɔla -a dɛdɛ -
 a. ¹³Maan 'yɪ 'nan, -a “koe “a -nyannan
 'ka man 'kpa tɔglɪ, en -a “koe “a -nyannan
 “nyian Laodize 'nɔn 'lee Irapoli 'nɔn man.
¹⁴-Kaa bee Luk nen -dɔdɔ -a be, 'o 'vale
 Dema -a o 'nan 'o 'ka 'tɔ bo.

¹⁵Zozinɔn pɛɛnɔn nen Laodize be, ku o
 'tɔ bo. En “nyian be Nifa 'lee Zozinɔn nen
 o cin ye -yee 'kuin be, ku o 'tɔ bo.

¹⁶-Te ka cɛɛn 'fluba 'gɔe -a ta vidɪ man
 be, ka -ku -a Zozinɔn nen Laodize be -wɛe
 -e “o ta vɪ. En 'ka 'bɔ “nyian, Laodize 'nɔn
 'le ve be “cee ta vɪ.

¹⁷'Ka vɪ Asip le 'nan, 'e yie 'tɔ 'e 'fli -va,
 -e 'nyranman nen Minsan -a -peba 'wɔ -
 yrɔ “be, -a -pe 'e 'sɔ -a dɛdɛ -a.

¹⁸'An 'bɔ Pɔl, an “we 'ka 'va. Meen 'ka
 'tɔ budɪ 'gɔe -a cren -te 'an 'bɔ 'pe -a. -A
 -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, an ya -pu 'kuin.

Bali -le “yi 'e 'kɔn 'ka 'va.

Fluba tedē nen Pōl -a cren -te

Tesalonik

'nōn lē

1 'An 'bō Pōl 'lee Sila 'lee Timote 'be 'fluba 'gūe -a cren -te. Kua cren -te -leglizi nen Tesalonik be -a -ji 'nōn lē. Ka ya -kaa "tū Bali 'lee Minsan Zozi Crizi -le ve -a.

Bali 'e 'yee "yi 'lee 'yee -fōdt -trōō -nōn 'cēe.

Pōl Tesalonik 'nōn 'le yi -teradt Zozi da 'wī 'vī

² Kū Bali muo -fōa yi pēēnōn man 'cee "wean, en kū Bali trū "baa 'cee 'wī man.

³ 'Cee 'nyranman nen kaa "paa yi -teradt Zozi da -a, 'lee 'nyranman 'plēblē nen kaa "paa -a yūdt "yi "a, 'lee 'ka yīe nen e cūa -kaa 'san Zozi Crizi lē be, -a -cin a 'kū 'jī yi -tūdu pēēnōn man -kaa "tū Bali trū 'banan.

⁴ Kū "būi Zozinōn, Bali 'ka ye "yi. En kua -tōa 'nan, e 'ka 'si "va 'yee ve -a. ⁵ Kōō zī kū 'lū Zozi Crizi -le 'wī 'nōnōn vīlē 'cēe be, kū'a vīlē 'kū 'le 'saza "tūn "dī. 'Pian Bali lei 'saun 'yee 'plēblē 'ci kōōn, en e 'kū "kōe "tō 'kū da 'wī zīe -a vīdt -a. 'Wī pēēnōn zīe kaa -tōa 'ka 'bō 'a, kōō 'nyranman nen kua 'pa 'cēe be, kaa -nan 'yī.

⁶ 'Wī 'kpa, Bali 'ka 'si "va 'yee ve -a. Kua -tōa zī, kōō ka sōōnlā 'kū "pa "da en ka dre Minsan sī drenōn 'a. Minnūn 'tē 'pa 'ka da 'wī zīe -a man "kaga, 'pian 'ka wū Bali -le 'wī man cī "nrandt -a. Bali lei 'saun 'be cī "nrandt zīe -a -nōn 'cēe.

⁷ 'Be nen 'gūe, minnūn pēēnōn nen o 'yī -tera Zozi da Masedōa 'lee Akai 'lēglōn 'jī be, ka dre -wee 'wī -kōōn "man 'nōn 'a.

⁸ Kōō 'ka 'va nen Minsan -le 'wī 'e pei 'trōā, en e fuila "man Masedōa 'lee Akai 'lēglōn 'jī. En "nyian be, minnūn 'cee yi -teradt Bali da 'wī ve fē pēēnōn 'nan. Kūe "cēe 'wī zīe 'be ve "nyian minnūn lē dī. ⁹ Minnūn pēēnōn -a ve 'ka man 'nan, kū 'lū 'ka 'va

be, ka 'kū 'kūn fēnyian. En "nyian 'nan, ka 'si yība "minnūn nen ka o -paan "be o -sru. Kaa dre zīe 'nan -e 'ka 'fīi -nōn Bali lē te kaa "sua. -Yēe cī Bali nen -a yīe cī "man "be -a. En -yēe cī Bali tīglī 'a. ¹⁰ 'Be nen 'gūe, ka ya -a -pī nen e -taa 'sīle lajī -e 'e 'ta be -a -pennan. -A -pī zīe Zozi nen Bali -a wluān -kanōn 'va be, -nyren. -Yēe -kaa "sīa Bali -le nyran -blīdt nen e cī -tanan be -a wlu.

Bali -le 'wī pei 'trōā Tesalonik 'kō?

2 'Kū "būi Zozinōn, kaa -tōa 'ka 'fīi -a 'nan 'kūe 'lūdt 'ka 'va be -a "nen 'ka 'fūle 'e "tūn "dī. ² En kaa -tōa "nyian 'nan, minnūn 'kū srōn, en o 'tē 'pa 'kū da Fil-īpū flā 'vaa en kū 'bōlā 'ka 'va. En 'ka 'va "nyian be, 'kū 'man 'ka 'fūleā flū dī. 'Pian kū yi -tera Bali da, en kū -yēe 'wī 'nōnōn 'vī 'cēe. ³ Kū "kōe 'sīa, en kū 'wī zīe -a dre. Kōō Bali -le 'wī nen kua ve minnūn lē be, kū'a ve 'wlu 'a dī, en kū'a ve 'cī "nrōndt -wīldt "a dī, en kū'a -dawli dra dī. ⁴ 'Pian 'wī nen Bali "e 'nan 'kū vī be, -nyren kua ve. E 'kū 'nanjēen, en e 'kū 'yī tīglī. -A -nan nen e 'yēe 'wī 'nōnōn vīdt -pēba 'wū 'kū 'lō. -Yēe "wean kū 'ka -a -weenan 'nan 'kū 'sō minnūn lē dī, 'pian kua -weeman 'nan, 'kū 'sō Bali nen e min cī wī -tōa "be -yēe.

⁵ Kaa -tōa 'wein 'nan, kū'a 'wī vīlē 'cēe see "paa wei -a dī, en kū'a 'wī vīlē 'cēe 'nan -e 'kū 'ka 'lō fē yī dī. Bali a 'kūe 'wī 'nan yīzan -a. ⁶ Kū'a -wēēle 'nan min 'e 'kū 'tō "yī "vī dī.

-Te e ya 'ka 'bō 'a oo, en -te e ya min peenun -a oo, kū'a -wēēle 'nan 'o 'kū 'tō "yī "vī "fō "dī.

⁷ Kū -kōlaman paan -e 'kū dre 'ka 'wīn -jī -trō -a, kū ya Crizi -le 'pasianōn 'a -le "wean. 'Pian kū -fū 'ka 'va 'trōō "lē zī 'nen "bū 'e yīe -tōa 'yēe 'nen 'va be -yēe 'wī zū. ⁸ En 'ka yūdt "yī "būū "lē "wean, Bali -le 'wī 'nōnōn 'saza "cēe kua 'vī 'cēe dī, 'pian 'kū 'fīi -nōn 'cēe "fō. 'Wī 'kpa, 'ka 'nan wī a 'kū man "būū, -yēe "wean kua dre zī.

⁹ Ku “bu Zozinon, 'nyranman nen, kua 'pa 'ka 'va, 'lee 'ku “koe “nen e -nyan be, -a -cin a 'ka 'ji. Bodrun funnin, te ku ya 'nyranman da, 'nan -e 'kue -blufe 'e vile 'e dre 'ka 'tu 'win -ji -tro -a di. 'Wl zie -a 'bo nen kua dre, te ku -ko Bali -le 'wl 'nonnon vidi -a 'cee.

¹⁰ Kaa nen ka yi -tera Bali da be, tu nen kua dre 'ka 'va be, kaa 'yi 'nan, 'kue 'ta wu cein a 'saun, en e ya tigl, en 'to 'ka 'e 'padt “man “di. 'Wl 'kpa, ka ya 'wl zie -a -nan yunon 'a, en Bali “e “ya wo “nyian -a -nan yuzan -a. ¹¹ En “nyian be, 'wl nen kua dre 'ka -tudv peenon le be, -a -cin a 'ka 'ji. 'Wl nen 'nen “ti -a dra 'yee 'nennun le be, -a 'bo nen kua dre 'cee. ¹² Koo ku 'wl 'pla 'cee, en ku 'ka “koe “to 'ka da. En ku 'ka tru 'ba 'nan 'ka -wee 'nan 'cee 'ta wu cein 'e 'so Bali le. -Yee 'ka laabu 'nan 'ka mingonnen -bli 'e 'va, en -yee 'to -dan 'e dre 'cee ve -a.

¹³ -Yee “wean ku Bali muo -foa “tu peenon man, 'nan Bali -le 'wl 'nonnon nen kua 'vi 'cee be, 'ka “troen “to -yre, en ka wu “man. Ka'a yile “le min 'lewei “tun 'zu di. 'Pian kaa 'sia fe nen e ci -a be -a, Bali wei nen. -Yee ci 'nyranman 'panan kaa nen ka yi -tera Zozi da be, 'ka man.

¹⁴ Ku “bu Zozinon, fe nen kua -toa 'nan, 'wl zie e ya 'wl 'kpa -a be, Zozinon nen Zude 'leglon 'ji be, ka soonla o “pa “da. 'Te nen Zuif 'non 'a 'pa o da be, -a 'te 'tuwli zie, -a 'bo nen 'ka flanon ci -a 'panan “cee “da. ¹⁵ Zuif 'non zie, -wee Minsan Zozi 'te, en -wee Bali 'lewei vunon tee. En -wee 'te 'pa 'ku da “nyian. Bali 'ka 'o dre wl ye “yi “fo “di. En -wee “naan min -tudv peenon man. ¹⁶ O -si -toa 'ku 'lo 'nan, te 'ku 'ku minnun nen o 'ka Zuif 'non 'a die, o va di. Wa'a yile “yi 'nan, 'ku Zozi 'le 'wl 'nonnon vi -wle -e Bali 'e o 'si 'wl 'ji di. 'Wl zie -a dre di be, e ya -wee 'wl 'wli di 'bo 'padt -a “da. 'Pian 'be nen 'gve Bali a nyran -blunan o va.

Tesalonik 'non dra Pol -tea

¹⁷ Ku “bu Zozinon, -a -nan yi “fli 'bo te -ka'a cin ye di. 'Pian 'kue ci “nrondi a 'ka da tu peenon man. 'Ka dra 'ku -tea tigl 'le “wean, ku ya “vale 'ku “lo 'ka yile. ¹⁸ Kua wee 'nan, ku “lo 'ka 'va. 'An 'bo Pol, maan ve 'cee 'nan 'an 'ludi 'ka 'va yi 'pa 'e 'pa -a “fli, 'pian Satan -si -to 'ku 'lo. ¹⁹ Fe -le “wean nen kua wee 'nan, ku “lo 'ka 'va be, koo 'ka 'bo “nyian, 'ka da nen ku yi -teala, en 'cee ci 'kue ci “nran wl -a, en 'cee 'ku 'blo -toa “da, tu nen -kaa san Zozi Crizi -taa “be -a man. ²⁰ 'Wl 'kpa, 'cee “wean Bali 'to -dan -non 'kue, en 'cee “wean 'ku 'ci “nranman.

Pol Timote 'pa 'sia Tesalonik 'non 'va

3 Ku 'a 'ka 'ta wl maan “fo “di, te 'ka 'nan wl a 'ku man be, -yee “wean 'ku wei dre 'tu, en “ku -fuv Aten fla 'gu, ² 'nan -e 'ku -kaa “bu Timote 'pa 'sia 'ka 'va. 'Ku 'vale waa, kue Bali -le 'nyranman “paa 'e cin va Crizi -le 'wl 'nonnon vidi -a. Kua 'pa 'cee -sia 'nan, -e 'e 'ka man -to 'pleble, te 'ka “koe “a 'ka da Bali -sru 'ta wudi -a. ³ Ku 'ka “vale 'nan, Zozizan 'tu 'e 'si -si tigl da, yra yidi nen -kaa man be -yee “wean di. Kaa -toa 'ka 'bo 'a 'nan, 'wl zie -yee 'pla -kaa man. ⁴ Koo tu nen te ku ya tian 'ka 'va be, ku -fo 'e 'flin, en ku 'wl zie -a 'vi 'cee. Kua 'vi 'cee 'nan, 'wl yidi boa -kaa man. -Yee ci bonan -kaa man, kaa -toa zi. ⁵ 'Ka 'nan wl a 'an man “buu, -yee “wean nen an Timote 'pa 'sia 'cee 'nan, -e 'e 'ka 'ta wl vi 'men. -Te 'cee yi -teradi Zozi da dre 'ko -o, an ya “vale 'an -toa. Koo nyen a 'an 'ji 'nan, Satan nen e min “sia -si tigl da be e 'ka 'man 'yi. En 'nyranman nen kua 'pa 'ka 'va be, e -sen 'yia 'e “tun.

⁶ Zi Timote 'lu be e -ta e 'bo 'ku man 'gu. En e 'cee yi -teradi Zozi da 'lee 'ka cin yidi “yi 'sinan fenyian 'pa 'kue. Yaa 'vi 'kue “nyian 'nan, 'ku 'cin a 'ka 'ji tu peenon man. En 'ku dra 'ka -tea “le zi 'ka

dra 'ku -tea “be -yee 'wɪ 'zv. ⁷ -Yee “wean, 'ku “bʊt Zozinɔn, zɪ kva 'man 'nan, ka yi -teala tian Zozi da be, 'ku “koe “tɔ 'ku da yra yɪdunun nen 'ku 'man 'gʊe -a -ji. ⁸ Be nen 'gʊe 'ku 'ci -ta “tra, kɔɔ 'ka 'man a 'e 'tɔdɪ 'pleble Minsan -le 'wɪ 'ji. ⁹ En 'cee 'wɪ 'ku 'ci “nranman Bali 'le “fo, -yee “wean ku Bali muo -fɔa 'tandan. ¹⁰ Bodrun funnin, te ku ya 'ku kɔaladɪ Bali tru 'badɪ man 'nan, 'e 'si -nɔn 'kʊe -e 'ku 'lʊ 'ka 'va. Kɔɔ ku ya “vale 'nan, 'cee yi -teradɪ Zozi da 'le nen e -fʊ be, 'ku “paa “da.

¹¹ Ku -kaa “tɪ Bali 'lee -kaa 'san Zozi tru “baa 'nan, 'o 'si 'le 'sʊ 'kʊe -e 'ku 'lʊ. ¹² En kva laabo Minsan lɔ 'nan, 'e 'ka cin yɪdɪ “yi 'pa “da 'e 'ciula “da. En 'e minnun pɛɛnɔn yɪdɪ “yi 'pa “da 'e 'ciula “da, “le zɪ ku 'ka ye “yi “be -yee 'wɪ 'zv. ¹³ -Te e dre zɪe, -a -nan nen 'ka 'man -tɔa 'pleble. 'Tɔ 'ka 'kɔan 'e 'padɪ 'ka man dɪ. En ka -kɔan 'saun -kaa “tɪ Bali 'le, tʊ nen Minsan Zozi 'lee 'yee minnun -taa “man “be, -a man. Amen!

'Ka -wee 'nan 'ka dre wɪ 'e 'sɔ Bali le!

4 'Ku “bʊt Zozinɔn, kva 'le -seanla 'wɪ 'gʊe -a vidɪ -a 'cee. Zɪ kɔ 'ka 'ta wʊ 'lɔɔ -e 'cee 'wɪ 'e 'sɔ Bali le be, kva paa 'ka 'ji 'va, en ka ya 'ta wʊlanan 'wɪ zɪe -a da. Ku 'ka tru “baa Minsan Zozi 'tɔ da 'nan, 'ka 'ta wʊla 'wɪ zɪe -a da 'e 'ku 'e 'le! ² Kɔɔ 'wɪnun nen kva 'pla 'cee Minsan Zozi 'tɔ da be, kaa -tɔa.

³ 'Wɪ nen, e 'sɔ Bali le be, -a 'bɔ nen kva 'vɪ 'cee, -nyrɛn 'nan, 'ka 'kɔn 'yee ve -a “fo! Te 'ka nyinnan lɪ 'lee 'kɔnnɛn -a te ka'a cin 'palɛ dɪ! ⁴ 'Pian 'ka -tʊdʊ pɛɛnɔn 'ka 'fli 'kun -e 'ka 'kɔn 'saun Bali 'le, te 'tɔ 'ka 'e 'padɪ 'ka man dɪ. ⁵ Te 'ka dre “le minnun nen wa'a Bali tɔa dɪe, -wee 'wɪ 'zv dɪ! Kɔɔ -wee 'fli -nɔan lɪ -weeɪdɪ 'lee -kɔnnɛn -weeɪdɪ le. ⁶ En 'wɪ zɪe -a da be, te 'ka 'tʊ 'e 'wɪ dre -wɪlɪdɪ 'e bɔɛzan -tʊ -va -a nan -weeɪdɪ -a dɪ! Kva 'vɪ 'cee 'va, en kva -fɔa “nyian “ji 'nan, Minsan 'wɪ “nen -kɔɔnman min nen e 'wɪ zɪe -a dre be -

yrɛ. ⁷ En -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, Bali 'ka -kaa laabʊle 'nan -e -kaa fli -nɔn lɪ -weeɪdɪ 'lee -kɔnnɛn -weeɪdɪ le dɪ. 'Pian e -kaa laabu 'nan -e -kaa dre 'yee ve -a “fo. ⁸ -Yee “wean min nen e weinun zɪe -a -fɔla 'e “trɔɛn -sru “be, min wei “cee yaa -fɔla 'e “trɔɛn -sru “dɪ. 'Pian Bali nen e 'yee lei 'saun 'nɔn 'cee be, -a wei nen yaa -fɔla 'e “trɔɛn -sru.

⁹ 'Ku “bʊt Zozinɔn, -te e ya 'ka cin yɪdɪ “yi “a be, e 'ka “nyian “le 'kʊe 'crɛn -te 'cee dɪ. Bali -a paa 'ka 'ji 'va. ¹⁰ En -kaa “bʊt Zozinɔn nen o cɪ Masedɔa 'leglɔn pɛɛnɔn 'ji be, ka ya o yunan “yi. 'Pian kva laabo tian 'ka 'lɔ 'nan, 'ka o yɪ “yi 'e 'ciula “da.

¹¹ En zɪ kɔ 'ka 'blɪ te 'ka 'man yra flu be, -a -cin nen 'e 'kɔn 'ka 'ji! 'Ka 'tɔ 'si minnun -le 'wɪ 'ji! 'Ka 'nyranman 'pa 'ka 'pɛ -a -e 'ka “nen “fe -blɪ! 'Wɪnun zɪe kva 'vɪ 'cee 'va. ¹² 'Ka dre zɪe, -e minnun nen o 'ka Zozi 'va dɪe, o yie 'e 'nan 'ka man, -e 'ka vile 'ka dre fe tru 'banɔn 'a dɪ.

Min wluandɪ -kanɔn 'va be e dra 'kɔ?

¹³ 'Ku “bʊt Zozinɔn, ku 'ka “vale 'nan 'wɪ nen e dra minnun nen o kaa “be -wɪe be, 'e 'fʊ 'e yɔɔdɪ 'ka man dɪ. Ku 'ka “vale 'nan, -kadɪ wɪ 'e 'ka ta dre -trɔdrɔ “le minnun nen wa'a Zozi 'tɔa dɪe -wee 'wɪ 'zv dɪ. ¹⁴ -Kaa yi -teala “da 'nan Zozi 'ka, en Bali -a wluan -kanɔn 'va. -Yee “wean -kaa yi -tera “nyian “da 'nan, Zozinɔn nen o kaa be, Bali o wuanla -kanɔn 'va, -e 'o 'ta 'o 'vale Zozi 'a.

¹⁵ Kva ve 'cee Minsan wei -a 'nan, -kaa nen -kaa yie a “man Minsan -ta nyan be, -cee “cee -tɔala Zozinɔn nen o kaa be o 'le dɪ. ¹⁶ Kɔɔ yi zɪe -a da be, Bali -a ve 'yee 'pasianɔn 'tazan le 'nan 'e trɔan -tɔ. -A -nan nen Bali -le 'bei “we, en Minsan “sia laji, -e 'e -sɔɔnla. Tʊ zɪe -a man be, minnun nen o yi -tera Crizi da en o kaa be, -wee wuanla -kanɔn 'va 'e tede. ¹⁷ “Be -sru, -kaa nen -kaa yie cɪ “man “be, Bali -kaa pɛɛnɔn “siala -kaa 'vale waa “lolu -koei “da, -e -kaa cin yɪ Minsan nun -a.

Tv pæenɔn man te -kaa ya 'e cin va waa Minsan -va. ¹⁸-Yee “wean 'wunun zɛ -a 'bɔ 'a nen 'ka cin “koe “tɔ 'ka da!

'Ka Minsan -ta tu man -pen!

5 'Ku “bui Zozinɔn, tu nen 'wi zɛ e dra “man “be, e 'ka “le 'kue 'cren -te 'cee dt. ²Kɔɔ kaa -tɔa 'ka 'bɔ 'a 'wein 'nan, Minsan -ta yi dra kligli. E dra “le zi wa'a crinzan -ta tu -tɔa -pei -man dɛ -yee 'wi 'zv. ³Tv nen minnun -a ve 'nan, 'o 'fu -trɔɔ, 'wi 'tu 'ka 'o man dɛ, 'nun tɔɔn -e 'wi yɪdɪ -dan zɛ 'e bɔ o man kligli. E dra “le zi 'nen 'yadɪ -le ci “yaa -pɔnzan “kuan be -yee 'wi 'zv. Min -tu 'ka 'so -yɔɔ “fo “dt.

⁴'Pian 'cee ve be 'ku “bui Zozinɔn, “ka 'ka wo klun va -e yi zɛ 'e 'bɔ 'ka man kligli “le crinzan -tadɪ -le 'wi 'zv dt. ⁵Kɔɔ ka pæenɔn ka ya minnun nen o ya fenan 'wein da be waa. En ka ya yidɛa 'nɔn 'a. -Kaa 'ka -pei -man 'nɔn 'a dt. En -kaa 'ka minnun nen o 'ta wo klun va be waa dt. ⁶-Yee “wean te -kaa yi -te “le min -mienun -le 'wi 'zv dt! 'Pian -kaa yie 'e 'fu “man -e -kaa 'fli 'pla! ⁷Kaa -tɔa 'nan, -pei -man nen min yi -tɛa, en -pei -man nen min -wen mlindɪ -tɔala 'e 'win -ji. ⁸'Pian -cee ve be, te 'e 'kɔn zi dt, kɔɔ -kaa ya yidɛa 'nɔn 'a. -Yee “wean -kaa 'fli 'pla! -Kaa yi -tera Zozi da, en -kaa yɪ “yi! -Yee ci “le -kaa 'kɔle da yɔɔ ve -le 'wi 'zv -kuli -lɔ! Bali -taa -kaa 'sile 'wi 'ji. -Kaa -tɔ “da 'pleble! -Yee ci “le -kaa wulo -man yɔɔ 'kpongbo kle “le 'wi 'zv -kuli -lɔ!

⁹Bali 'ka -kaa -sɔɔnlea 'nan -e 'e -kaa te 'wi 'a dt. 'Pian e -kaa sɔɔnla 'nan -e 'e -kaa 'si 'wi 'ji 'wi nen -kaa 'san Zozi Crizi -a dre be -a man. ¹⁰Zozi 'ka -cee “wean 'nan -e -kaa 'belidɪ yɪ -kaa 'vale 'waa. 'Wɪ zɛ 'wi 'kpa nen, -te -kaa yie a “man oo, en -te -kaa ka oo, tu nen e -taa “man “be, -kaa 'belidɪ ye. ¹¹-Yee “wean 'ka cin “koe “tɔ 'ka da 'wi zɛ -a! En 'ka 'pa 'ka cin va, te 'cee yi -teradɪ Zozi da -ko 'padɪ -a “da, “le zi ka ci -a drenan 'va be -yee 'wi 'zv.

Pɔl 'wɪ 'pla Tesalonik 'nɔn le

¹²'Ku “bui Zozinɔn, 'ka yra 'si! 'Ka yie 'e 'nan minnun nen o Bali -le 'nyranman “paa 'ka 'va be o man! Kɔɔ -wɛɛ Bali -le -si -kɔɔnman 'cee, en -wɛɛ 'ka “so “ji. ¹³O yɪdɪ “yi 'e 'kɔn 'ka 'ji -dan, 'nyranman nen waa “paa be -yee “wean! 'Ka 'fu 'ka cin va -trɔɔ!

¹⁴En “nyian be, 'ku “bui Zozinɔn, 'ka yra 'si! Minnun nen o kɔan wo be, 'ka 'wɪ 'pla -wɛ! En minnun nen o ci -tɔɔman tian be, 'ka o “koe “tɔ 'o da! En minnun nen o -pe -sru “ci 'e tɔadɪ Bali -le 'wi 'ji be, 'ka 'pa o va! 'Ka 'kɔn -trɔɔ minnun pæenɔn 'va. ¹⁵'Ka dre “yi, te min -tu 'e 'wɪdɪ “man -wɪdɪ “dre 'e bɔɛzan le dt! 'Pian tu pæenɔn man be, 'wi “yi “nen 'ka dre 'ka cin le, en 'ka dre “nyian min pæenɔn le!

¹⁶'Ka 'ci 'e “nran tu pæenɔn man! ¹⁷'Ka Bali tru 'ba, te -a 'le 'e 'tɔ dt! ¹⁸'Ka Bali muo “fo 'wɪ pæenɔn 'ji! 'Wɪnun zɛ -a 'bɔ nen 'ka dre! -Yee ci Bali ci 'sɔ wɪ -a, en -a 'bɔ nen Zozi Crizi -a kɔɔn.

¹⁹Te 'ka 'si -tɔ Bali lei 'saun 'le 'nyranman lɔ dt! ²⁰Te 'ka Bali 'lewei vɔnɔn wei -fɔla 'ka “trɔɔn -sru “dt. ²¹'Pian 'ka 'wɪ pæenɔn 'fa 'si, -e 'ka “yi 'si “va! ²²En 'ka 'si 'wɪ 'wɪdɪ 'tɔ 'tɔdɔ pæenɔn man!

Pɔl 'wɪ 'le 'sran Bali tru 'badɪ -a -wɛɛ en e o 'tɔ bu

²³Bali nen e -fɔdɪ -trɔɔ -nɔan “min le be, 'e 'ka dre 'yee ve -a “fo! 'E yie 'tɔ 'ka 'va, 'nan -e tu nen -kaa 'san Zozi Crizi -taa “be, 'tɔ 'tu 'e vɛle 'e 'kɔn 'e 'padɪ 'ka man dt! -Te e ya 'ka lei -a oo, en -te e ya 'cee ci “nrɔndɪ -a oo, en -te e ya 'ka 'kɔle 'a oo, -e 'tɔ 'e vɛle 'e 'kɔn 'e 'padɪ “man “dt! ²⁴Bali nen e 'ka laabu be, -te e 'wɪ 'vɪ be yaa dra, -yee “wean e 'wunun zɛ -a 'le sɔɔman.

²⁵'Ku “bui Zozinɔn, 'ka Bali tru 'ba 'kue 'wɪ man! ²⁶'Ka Zozinɔn pæenɔn 'tɔ bu -atu -tedɪ -a o man! ²⁷'Ka yra 'si Minsan

'to 'ji be, 'ka 'fluba 'gve -a ta vi -kaa “bvi
Zozinon peenon le.

²⁸-Kaa 'san Zozi Crizi -le “yi 'e 'kon 'ka
'va.

Fluba “flizan nen Pól -a cren -te

Tesalonik

'non le

1 'An 'bó Pól 'lee Sila 'lee Timote 'be 'fluba 'gve -a cren -te. Kua cren -te -leglizi nen Tesalonik be -a -ji 'non le. Ka ya -kaa “tí Bali 'lee Minsan Zozi Crizi -le ve -a. Kú 'ka 'tò bo.

²-Kaa “tí Bali 'lee Minsan Zozi Crizi 'o 'wee “yi 'lee 'wee -fudt -tróó -nón 'cêe.

Zozi -taa 'tredanón 'le tin 'bale

³Kú “bú Zozinón, e ya “le 'kú Bali muo “fó tú pëenón man 'cee “wean. Kóó 'cee yi -teradt Zozi da ta a 'sunan, en 'ka cin yúdt “yi “a 'panan “da. ⁴-Yee “wean kú 'ka 'sú -fóá Bali -le -leglizi -mienun 'le. Kua dra zú, kóó minnun a 'tê 'panan 'ka da, en ka ya 'ka yra yunan, 'pian ka yi -tera Zozi da, en ka'a 'silê Bali -sru “dú.

⁵'Wú zúe -yêe -kóónman 'cêe 'nan, Bali -taa tin 'bale 'e 'nóan da. Kóó 'ka yra nen ka cí -a yunan bê, -yêe -kóónman 'nan, Bali -taa 'ka 'silêa 'yee mingónnen 'trêda 'nón 'a.

⁶Fê nen maan ve zúe -yêe cí 'nan, Bali -a ye 'wú “yi “a, -e 'e 'tê 'pa minnun nen o 'tê “paa 'ka da bê, o da. ⁷En 'cêe vê nen ka cí 'ka yra yunan 'labê, yaa ye 'wú “yi “a -e 'e 'fúdt -tróó -nón 'cêe. Yaa -nóan -kaa pëenón lê 'e cin va. E 'wú zúe -a dra tú nen Minsan Zozi “sia laji -e 'e 'ta pee wu bê -a man. Tú zúe -a man nen e -taa 'o 'vale 'yee 'pasianón 'plêblê nen laji bê waa. ⁸E -taa 'tê nren -dan yêi. -Te e -ta bê, e 'wú “nen -kóónman minnun nen wa'a Bali -tôlê díe -wlê. En e 'wú “nen -kóónman minnun nen wa'a 'ta wulêa -kaa 'san Zozi 'bó 'le 'wú 'nónnón da díe -wlê. ⁹O -taa 'wú yulê -pu 'kón nen -a lê “nen “ka “díe -a -ji. O -kóan 'o 'sidt Minsan man -kóóbli, en wa'a 'kóla-man -yee mingónnen trê nen e “bia bê -a yúdt -a dú. ¹⁰'Wú zúe e dra yi nen Zozi -taa

“man “bê, -a da. -A -nan nen minnun nen o cí -yee vê -a en o yi -tera -a wei da bê, waa sí -fóá te waa bóá. Ka -kóan “minnun zúe o va, kóó ka yi -tera 'winun nen kua 'vú 'cêe bê -a da.

¹¹-Yee “wean kú Bali trú “baa tú pëenón man 'cêe 'wú man. Kua laabo -cêe Bali ló 'nan, 'e 'ka yú 'wú nen e 'ka laabu “man “bê -a drenón túgt 'a. En kua laabo -yru “nyian 'nan, 'e 'pa 'ka 'va 'yee 'plêblê 'a, -e 'wú “yi pëenón nen e 'sò 'cêe 'nan 'ka dra bê 'ka drê. En 'e 'pa 'ka 'va -e 'cêe 'nyranman nen ka 'nan 'ka “paa yi -teradt -a Zozi da bê, 'ka 'pa. ¹²E drê zúe, -e -kaa 'san Zozi 'tò 'e drê -dan 'cêe “wean, -e “cêe 'tò 'e drê -dan -yee “wean. 'Wú pëenón zúe, 'e drê -kaa “tí Bali 'lee Minsan Zozi Crizi -le “yi “a.

Bali 'nanmanzan klu “so

2 'Kú “bú Zozinón, -kaa 'san Zozi Crizi -tadt nen kua 'wú 'vú bê, 'lee -kaa cin yúdt -a “srón “nen, kua 'vú bê, kú 'wú “paala 'cêe “da. ²-Te min -a 'vú 'cêe 'nan, Zozi 'ta 'va bê, te 'ka 'cí 'e baa -ji -e 'ka 'sí 'sí túgt da dú! -Te Bali 'lewei vunón 'le nen kaa 'man oo, te 'ka 'cí 'e baa -ji dú! En -te Bali -le 'wú vunón 'le nen kaa 'man oo, te 'ka 'cí 'e baa -ji dú! En -te min -a 'vú 'cêe 'nan, kúe cren -tê 'fluba 'jí oo, te 'ka 'cí 'e baa -jí dú!

³Te 'ka 'wú “man -e min -tú 'e 'ka see “paa 'wú zúe -a da dú! Fê nen maan ve zúe -yêe cí 'nan, tú nen min “kaga Bali wei -fóala 'o “tróen -sru “bê, e bóá 'vaa -e Zozi 'ta yi 'e bó. En min nen e 'wú 'wúdt “paa 'nyranman -a en Bali -a 'plá 'tê 'le vê -a bê, e -taa 'vaa -e yi zúe 'e bó. ⁴Min zúe Bali 'nanmanzan nen. -Yêe -taa -a vúle 'nan 'yêe cí fê pëenón nen minnun a laabo Bali te waa bóá “bê -a da. E -taa 'e 'fli drêle -dandan. Yaa dra -trilii, -e 'e -wlála 'yee -dandan 'tandt 'bó 'a Bali -pan 'kuin, -e 'e -nyran. Yaa ve 'e 'fli man 'nan, 'yêe cí Bali -a.

⁵Tu nen te an ya tian 'ka 'va be, an -fo 'e 'flin an 'winun zie -a 'vi 'cee. -A -cin 'san 'ka 'ji? ⁶En fe nen e -si -twa tian Bali 'nanmanzan zie -yrw "be, kaa -twa. Fe zie e -si -twa -yrw "trilii, -e tu nen Bali 'bo 'a -to -yre "be, e 'bo. -A -nan nen -a ta boala. ⁷Nyranman -wliwti "nen Bali 'nanmanzan 'bo 'a "paa be, e ya -a 'panan 'va. 'Pian yaa "paa 'e ywoti, kw min -tu -si -twa tian -yrw. -Te 'be 'ka "nyian -nan die, ⁸-a -nan nen Bali 'nanmanzan zie, -a ta boala. Yi zie -a da nen Minsan Zozi -a -tea 'e 'le fulw -a. 'Wt 'kpa Minsan Zozi 'le -tadi -a -nan -nyaan.

⁹Bali 'nanmanzan zie Satan 'be -koladi -nwn -yre. -Yee "wean e -kolaman -dravia wt 'to 'twdu pweenon dredi -a. En e -kolaman 'wt -kwn "man winun 'lee -ce -srwn "winun dredi -a. 'Wt pweenon zie yaa dra 'nan -e 'e minnun see "paa. ¹⁰'Wt 'kpa, minnun nen o ya -si nen e o "sia Bali man be -a da be, Bali 'nanmanzan -taa o see "paale 'wt 'wliwti 'to -twdu pweenon nen yaa dra be -a. Kw wa'a Bali -le 'wt tglu nen, e o "sia paan 'wt 'ji be -a yile "yi "di. ¹¹-Yee "wean nen Bali -a dre en Bali 'nanmanzan 'le see "paa winun -kwa o man yidi -a, 'nan -e 'o yi -tera 'wlu winun da. ¹²Bali 'wt zie -a dre 'nan -e 'e tin -te minnun zie o da. Kw wa'a yi -telea 'wt tglu da di, 'pian o 'wt 'wliwti "dredi 'yi "yi.

'Ka 'to 'pleble Bali -le 'wt 'ji!

¹³'Ku "bu Zozinon, kua -twa 'nan Minsan 'ka ye "yi. En tu nen Bali 'ka tian 'tre drele die, e 'ka 'si "va 'nan -e 'e 'ka 'si 'wt 'ji. -Yee "wean e ya "le 'ku Bali muo "fo tu pweenon man 'cee "wean. 'Wt 'kpa, Bali -taa 'ka 'sile 'wt 'ji, kw 'yee lei 'saun 'ka dre Bali -le ve -a "fo, en ka yi -tera 'wt tglu da. ¹⁴'Ka 'sidi 'wt 'ji -le "wean nen Bali 'ka laabu 'wt 'nwnon nen kua 'vi 'cee be -a. E 'ka laabu 'nan -e 'to -dan nen -kaa san Zozi Crizi -lo be, 'ka dre -a "nen "blinon 'a.

¹⁵-Yee "wean 'ku "bu Zozinon, 'ka 'to 'pleble Bali -le 'wt 'ji! 'Wt pweenon nen kua paa 'ka 'ji be, 'ka 'to "da 'pleble! -Te kua 'vi 'ku 'le oo, en -te 'fluba nen kua cren -te 'cee oo, 'ka 'to "da 'pleble!

¹⁶-Kaa "tu Bali -kaa 'yi "yi, en e "yi -dan dre -cee. -Yee "wean -kaa "koe a -kaa da 'li "fo "le ve -a, en -kaa 'bli a "da 'nan 'belidi a -cee ve -a. Kua laabo -kaa "tu Bali 'lee -kaa 'san Zozi Crizi -lo 'nan, ¹⁷'o 'ka "koe "to 'ka da "fo. En kua laabo -wlu "nyian 'nan, 'o 'pleble 'nwn 'cee, -e tu pweenon man 'ka 'wt "yi "dre, en 'ka 'wt "yi "vi.

'Ka Bali tru 'ba 'kue!

3'Ku "bu Zozinon, kua 'le -seanla -a laabudi 'ka 'lo 'nan, 'ka Bali tru 'ba 'kue 'wt man. 'Ka Bali tru 'ba 'nan -e Minsan -le 'wt 'e fuila "man fe pweenon 'nan. En 'ka tru 'ba 'nan min "kaga 'o 'wt "man ci "nrndi -a, "le zi ka wt "man "be -yee 'wt 'zu. ²'Ka Bali tru 'ba "nyian 'nan, 'e 'pe 'pa 'ku da min -wliwtinun nen o "naan 'ku man be, -wee "wean. Fe nen maan ve zie -yee ci 'nan, minnun pweenon "cee "we "man -e 'o yi -tera Bali wei da di.

³'Wt nen Minsan -a 'vi be, yaa dra. E 'ka man -twa 'pleble 'ta wudi -a Bali -sru. En ya'a 'ka 'tve -e Satan nen e 'wt 'wliwti "paa 'nyranman -a be 'e 'ka man yi di. ⁴'Ku yi -teala Bali da 'nan, 'winun nen kua 'pla 'cee be, ka ya -a drenan, en kaa dra 'li 'trilii. ⁵'Kua laabo Minsan lo 'nan, 'e 'cee ci "nrndi 'pla Bali -le min yidi "yi "da, en e 'pla -pwan 'sodi nen Zozi 'ji be -a da.

Te 'ka dre kwannon 'a di!

⁶'Ku "bu Zozinon, ku 'wt "paala 'cee -kaa san Zozi Crizi 'to da 'nan, Zozinon pweenon nen o kwan wo, te wa'a 'nyranman paa die, en te wa'a 'ta wula 'winun nen kua paa 'ka 'ji be -a da die, te 'ka -bli waa di! ⁷Kaa -twa 'ka 'bo 'a 'nan, e ya "le 'ka dre 'ku si drenon 'a. Kw ku 'lu 'ka 'va be, ku'a kwan wule di, ⁸en ku'a min lo fe

-blife 'e "tun "di. Bodrun funnin, te 'ku "koe -nyaan 'nyranman 'padt -a, 'nan -e 'kve -blife 'e vile 'e dre 'ka 'tu -win -ji -trɔ -a di. ⁹Ku 'blife "sia paan 'ka 'lɔ, 'pian ya'a drele zi di. Kɔɔ kua wee 'nan, 'ku dre 'cee 'wɪ -kɔɔn "mannɔn 'a, en 'ka dre 'ku si drenɔn 'a. ¹⁰En tu nen te ku ya tian 'ka 'va be, kua paa 'ka 'ji 'nan, min nen 'e 'ka "vale 'e 'nyranman "paa diɛ, te 'ka fe -nɔn -yre "di.

¹¹Be nen 'gve, kua 'man 'nan, 'ka 'va min -mienun 'o 'fli dre kɔannɔn 'a. Wa'a 'nyranman paa di, te o -cia 'o 'tɔ wudɪ -a min peenun -le 'wɪ 'ji. ¹²Ku 'wɪ "paala minnun zɪe -wle Minsan Zozi Crizi 'tɔ da 'nan, 'nyranman 'padt da nen 'o yie 'trɔa, te waa "nen "fe -ble.

¹³Ku "bvt Zozinɔn, te 'ka "koe 'e 'si 'ka da 'wɪ "yi "dredɪ -a dɪ!

¹⁴Min nen ya'a 'ta wulea 'wɪ nen kua cren -te zɪe -a da diɛ, 'ka 'san -kɔnnen 'pla, te 'ka "nran waa di. 'Ka dre zɪe -e 'yra 'e -te. ¹⁵'Pian te 'ka 'san 'sia "le 'ka 'nanman-zan 'zɔ di! E ya 'ka "bvt Zozizan 'tu -a, 'wɪ nen 'ka 'pla -yre!

¹⁶Minsan nen -fudɪ -trɔɔ "sia "va "be, kua laabo -yrɔ 'nan, 'e 'fudɪ -trɔɔ -nɔn 'cee. 'E -nɔn yi peenɔn man, en 'e -nɔn -pe peenɔn 'ji! Minsan 'e 'pa 'ka peenɔn 'va!

¹⁷An 'bɔ Pɔl 'be 'ka 'tɔ budɪ 'gve -a cren -te 'an 'pe -a. Zɪ maan dra 'men 'fluba peenɔn 'ji zɪe -e 'ka -tɔ 'nan meen 'pa 'sia 'cee.

¹⁸-Kaa 'san Zozi Crizi -le "yi 'e 'kɔn 'ka peenɔn 'va!

Fluba tede nen Pól -a cren -te

Timote

le

1 'An 'bó Pól 'be 'fluba 'gʷe -a cren -te. An ya Zozi Crizi -le 'pasiazan -a. Bali nen -kaa 'sizan 'wɪ 'ji -a be, 'o 'vale Zozi Crizi nen -kaa 'bli a -yre “be, -wɛɛ 'an dre 'a. ²Mɛɛn 'fluba 'gʷe -a cren -te 'i 'bó Timote le. Mɛɛn Bali -le 'wɪ 'vɪ 'yie, en i wu “man. -Yee “wean i dre “le 'an 'pɔn -ji 'nen -le 'wɪ 'zu.

-Kaa “tɪ Bali 'lee -kaa san Zozi Crizi 'wei nyrinda 'si, en 'o 'wee “yi 'lee 'wee -fɔdɪ -trɔɔ -nɔn 'yie!

I dre “yi minnun nen o Bali -le 'wɪ “paaman 'wlu 'a be o va!

³Wɪ nen maan 'vɪ 'yie te an “ta Masedɔa si “siala be, -a -cin 'e 'fɔla 'i 'ji. Maan 'vɪ 'yie 'nan, 'i 'fʷ Efez nun, 'nan -e 'i 'wɪ 'pla min -mienun le. O ya 'ka yei, te o 'wɪ nen 'wlu 'a be -a “paaman minnun -ji. ⁴Wunun zɛ, polunun nen Zuif 'nɔn -a bo be 'lee o tranun kludanɔn “nrɔndɪ nen o -ko -a 'padɪ -a “da “be, -a 'bɔ nen. 'I vɪ -wle 'nan 'o 'le 'tɔ! Kɔɔ 'wunun zɛ o -taala -sa -fɔdunun -a. 'Nyrannan nen Bali -a “paa min man 'lɔɔ -e 'e min 'si 'wɪ 'ji be, ya'a 'sia 'wunun zɛ -a va “fo “dɪ, 'pian e “sia yi -teradɪ Zozi da va. ⁵Bali -le 'wɪ “paadɪ 'le 'srannan “nen 'nan yɪdɪ “yi 'e 'kɔn 'ka yei. En yɪdɪ “yi zɛ 'ka dre 'ka 'ci 'fidaa 'a! Te 'ka 'wɪ dre te 'ka 'wulo -ji “nrɔndɪ tin -tea 'ka da dɪ! En yɪdɪ “yi zɛ, e 'si yi -teradɪ Zozi da nen e 'ka “ta lou 'e “tun “dɛ -a va.

⁶Wunun zɛ “o 'ka wo 'be drenan “fo “dɪ, 'pian 'o 'fli -nɔn 'wunun nen o ya 'wɪ “tun “a be -a vidɪ le. ⁷O 'fli “siala 'nan Bali -le -pei -tɔ wunun be -wɛɛ cɪ -a “paanɔn 'a. 'Pian 'wunun nen waa ve be wa'a ci 'tɔa dɪ, en 'wɪ 'bɔ nen o ya o -tɔdɪ “da 'nan 'wɪ 'kpa nen be, wa'a 'tɔa dɪ.

⁸-Kaa -tɔa 'nan -pei -tɔ wunun be, e ya 'wɪ “yi “a, 'pian e ya 'nan min 'e 'ta wula “da 'e -si tɪglɪ da. ⁹En -a -cin 'e 'kɔn -kaa 'ji 'nan, minnun nen o cɪ tɪglɪ be -wee “wean “cɛɛ -pei -tɔ wunun a dɪ, 'pian minnun nen o 'ka 'kpa dɛ, -wee “wean nen. 'Wunun nen waa dra be -nyren: O yie 'ka 'naan Bali man dɪ, en o 'wɪ 'wɪdɪ 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn dra. O 'tɔ srɔman Bali man, en fennun nen Bali -le vɛ -a be, o “we “man -wɪdɪ. Min -tɛnɔn nen waa, 'o “tɪ 'lee 'o “bɔ -tea. ¹⁰Minnun zɛ o nyianla lɪ 'lee -kɔnnɛn -a te wa'a 'o cin 'palɛ dɪ. En -klɔnmɔn 'lee 'e bɔɛzan -klɔnmɔn nyianla. En 'o bɔɛzan blamin -taan “nɔan -a. En o 'wlu -sean. En o -pe wluannan 'wɪ 'ji, te e ya 'wlu -a. En o 'wɪ dra te e 'ka Bali -le 'wɪ “paadɪ da dɪ. Minnun pɛɛnɔn nen o 'wɪ -nun zɛ -a -tɔ dra be, -wee “wean nen -pei -tɔ wunun a. ¹¹Bali nen -a 'tɔ a -dan, en -a va nen -fea pɛɛnɔn “sia be, -yɛɛ Zozi 'le 'wɪ 'nɔnɔn 'pɛba 'wɪ 'an 'lɔ. 'Wunun nen an “sia -a vɪnan 'yie 'gʷe -a da wɪ nen.

Pól Bali muo “fo “yi “nen yaa dre -yre “be -a man

¹²Zozi Crizi nen -kaa san -a be, maan muo -fɔa. E yi -tera 'an da, en yaan 'si “va 'nan -e 'an 'yee 'nyranman 'pa, en yaa ta “koe “nɔn 'mɛn. ¹³E tede be, an wu Zozi 'bɔ man -wɪdɪ, en an 'te 'pa Zozinɔn da, te an -kuli -taan “o man. 'Pian 'an nyrinda -sen Bali da. Tu zɛ -a man be te ma'an yi teala Zozi da dɪ, en 'wunun nen maan dra be, ma'an -ci tɔa dɪ, -yee “wean 'an nyrinda -sen Bali da. ¹⁴Wɪ 'kpa, Zozi nen -kaa san -a be, e “yi dre 'mɛn, en yaa dre e “mlianla “da. Yɪdɪ “yi “nen e “sia -a 'bɔ 'va be, 'lee yi -teradɪ Zozi da be -yɛɛ paa 'an 'ji.

¹⁵Zozi Crizi -ta 'treda 'nan, -e 'e 'wɪ 'wɪdɪ “drenɔn 'si 'wɪ 'ji. 'Wɪ zɛ 'wɪ tɪglɪ nen. E ya “le min 'e yi -tera “da “fo. 'I 'ci “nrɔn 'mɛn 'wɪ da. An 'wɪ 'wɪdɪ dre 'e mlinla “da, ¹⁶'pian 'an nyrinda -sen Bali da. Yaa dre 'an 'bɔ 'wɪ 'wɪdɪ “drezan -dan

'gve 'an 'va, koo e ya "vale 'nan, blamin 'e -ci yi 'nan Zozi Crizi 'le man -srandt min va a -dan. En Bali 'wt zie -a dre 'nan, -e minnun nen o -taa "yi -telea Zozi da -e 'o 'belidt nen ya'a 'nyaan die -a yi be, 'an dre -wee 'wt -koon "manve -a. ¹⁷ Bali a mingonnen -a 'li 'trilii, ya'a 'kaa "fo "di. Min 'ka -a ye 'e yie 'a di. -Yee ci Bali -a 'e -twli, fe pee 'ka "nyian -yee -sru "di. 'Tō 'widt 'e 'kon -yee ve -a, en 'tō -dan 'e 'kon -yee ve -a 'li 'trilii. Amen!

Pōl Timote "koe "tō 'e da

¹⁸Timote, 'wt nen maan 'vī paan 'yie be, 'men 'nen 'kpa, 'be 'nen 'gve maan -peba wo 'i 'lō. 'An 'ci "nrōn 'wt nen Bali 'lewei vūnōn -a 'vī 'i man be -a da, en maan dre. 'O wei zie -a 'bō nen 'e dre 'i 'tō -kli -a, -e 'i Minsan -le 'nyranman 'pa. E ya "le -kuli man nen i ci. ¹⁹'Yie yi -teradt Zozi da be 'i "trōen "trōa ji, en te 'i 'wt dre te 'i 'wulo -ji "nrōndt tin -tea 'i da dt! Min -mienun be 'wt "yi "nen o -wulo -ji "nrōndt -a ve -wle 'nan 'o dre be, wa'a 'ta wulea 'be da di. 'Wt zie -yee -maan en -wee yi -teradt Zozi da 'e 'le 'tō. ²⁰En 'wt 'bō zie -yee 'bō Ime 'lee Alezandre man. 'O "fli zie an 'o dre Satan -le ve -a 'e "pa 'ji, koo maan 'vī -wle 'nan, te 'o 'ta "nyian 'ku yei "di. Maan dre zie -e 'o -tō 'nan, Bali 'tō sredi be e 'ka "yi "di.

Pōl Bali tru 'badt 'wt 'vī

2 An 'ka tru "baa, 'wt nen e ci "le 'ka dre en -yee ci 'wt 'tēde -a be, -nyren 'nan, 'ka Bali tru 'ba minnun pēenōn le! 'Wt nen o man be 'ka tin 'ba Bali le, en 'ka Bali muo "fō! ²'Ka Bali tru 'ba minnun nen mingōnnennun -a be -wle, 'lee minnun nen min tanōn 'a be -wle. 'Ka dre zie -e -kaa man 'e 'fōla flu te "pen 'ka -kaa man di. -A -nan nen -kaa -kolaman Bali 'sudt -a, en -cee ta wudt minnun va be e -kōan 'e 'sudt 'ji. ³'Wt zie -yee ci 'wt "yi "a, en e 'sō Bali nen -kaa 'sizan 'wt 'ji -a be -yre. ⁴Bali -a "va 'nan minnun pēenōn 'o

'si 'wt 'ji, en 'o 'yee 'wt tigl 'tō. ⁵Koo -yee ci Bali -a 'e -twli, -a pee "ka "di. En min nen e ci Bali 'lee minnun yei "be, e ya "nyian 'e -twli. -A pee "ka "di. Min zie Zozi Crizi nen. ⁶E wt "man, en e minnun pēenōn 'leji -ka 'wv. O ta pan nen yaa 'wv. 'Wt nen yaa dre zie, -yee -ci kōon 'nan Bali a "va 'nan minnun pēenōn 'o 'si 'wt 'ji. Tu nen Bali -a -kōon be -a tu 'bō man nen 'wt zie 'e dre. ⁷Bali 'an dre Zozi 'le 'pasiazan -a, 'nan -e 'an 'wt zie -a fuila "man minnun pēenōn 'va. 'Wt tigl nen maan ve, 'wlu "cēe maan -sean "fo "di. Yaa dre zie 'nan -e 'an yi -teradt Zozi da 'lee Bali 'bō 'le 'wt tigl be, -a "paa minnun nen o 'ka Zuif 'nōn 'a die o ji.

⁸An ya "va 'nan fe pēenōn 'nan be -klōnmōnnun 'o Bali tru 'ba. O -penun nen waa wuanla lou Bali tru 'banan be, 'o 'kon 'saun. Te min man nyran 'e 'kon o ji di, en te -sa -fōdt 'e 'kon o yei "di!

⁹Lumōnnun -le ve be, an ya "va 'nan, 'o sō 'cēn 'o man 'kpa. 'O 'man dre 'e tigl da, te 'o 'fli -fō bei -klōnmōn 'le -wēeladt -a di. -Nyren "le -wulo "je "dredt senjen senjen 'le 'wt 'zv, en "nyian "le -siga fenun 'lee 'klanvenun -sendt o man -le 'wt 'zv, en "nyian "le sōnun nen -a 'fle ci be -a wudt -le 'wt 'zv. ¹⁰'Pian -wee fenyian 'e 'si o dre winun "yi 'va. 'Wt zie -a dredt 'be -kōonman 'nan o "klanman Bali lō.

¹¹-Te min a Bali -le 'wt "paanan be, lumōnnun ta 'e 'kōnnan flu, te o "trōen "a 'e 'tōdt -a wei le, en 'o 'ta wula "da! ¹²En "nyian be, ma'an -si -nōan lumōnnun le, -e 'o Bali -le 'wt "paa di. En ma'an -si -nōan -wle, -e 'o -klōnmōnnun 'pla di, 'pian o 'ta 'e 'kōnnan flu. ¹³'Ka 'ci "nrōn 'wt nen e dre 'li 'treda pou sianan "be -a da: Adan nen Bali -a dre 'e tēde, "be -sru en e 'Ev dre. ¹⁴Adan "cēe -mlen -a see paa di, 'pian lumōn nen 'Ev -a be, -a 'bō nen -mlen -a see paa, en -pei nen Bali -a -tō -wle "be, yaa sre. ¹⁵'Be a zi, 'pian maan ve 'cēe 'nan, Bali lumōn "sia 'wt 'ji 'nen 'yadt man. 'Pian e ya 'nan 'e yi -tera Zozi

da -trilii, en 'e min yu "yi -trilii, en 'e 'kɔn Bali -le vɛ -a "fo, en 'e 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -a dre -pɛ nen e "sɔa Bali lɛ bɛ -a man.

**Minnun nen 'o yie -tɔa
-leglizi -va bɛ -wee 'wɪ**

3 -Te min a "va 'nan 'e yie -tɔa -leglizi -va bɛ, te 'wɪ "yi "nen yaa -si 'sia. 'Wɪ zɪɛ e ya 'wɪ tɪglɪ 'a "fo.

²Pian e ya 'nan, min nen 'e yie -tɔa -leglizi -va bɛ, te 'tɔ 'tɔ 'e 'kɔn 'e 'padɪ "man "dɪ. Lɪ -kɔan -a san wlu -tuwli. -A san -kɔlaman 'e 'fli 'kundu -a, en -a san 'e 'kɔn min tɪglɪ 'a, en -a san dre wɪ 'e 'kɔn 'e 'sɔdɪ "ji. -A san 'e 'kɔn min nen e min "kuan 'e 'pɛ "fli "a bɛ -a. -A san 'e 'kɔn min nen e Bali -le 'wɪ "paaman sidɔ bɛ -a. ³Te -a san 'e -wen mlindɪ -trɔa 'e 'win -ji dɪ, te 'bli 'e 'fɔ -a san ji tada dɪ, 'pian -a san 'e 'kɔn min -trɔɔ -a. Te -a san 'e 'wɪ 'blɪdɪ yu "yi "dɪ, en te -a san 'e 'kɔn min nen e "lala ye "yi "bɔv "bɛ -a dɪ. ⁴-A san 'e 'kɔn min nen -a -pɛ "sɔa 'e 'bɔ 'le "kɔnnen 'nɔn 'pladɪ -a bɛ -a. -A san -le 'nennun bɛ o yie 'e 'nan -a 'bɔ man, en 'o 'yra -tɛ min man. ⁵Kɔɔ -te min -pɛ 'ka 'sɔa 'e 'bɔ 'le "kɔnnen 'nɔn 'pladɪ -a dɪɛ, yaa dra 'kɔ -e 'e yie 'tɔ Bali -le -leglizi bɛ -a va? ⁶Te -a san 'e 'kɔn min nen e -fɔ Zozi 'va 'e 'trɛ bɛ -a dɪ, "tɔgɔ 'e 'fli 'sia -dan, -e Bali 'e tin -tɛ "da "le zɪ yaa dre Satan lɛ bɛ -yee 'wɪ 'zv. ⁷En e ya "nyian 'nan, minnun nen o 'ka Zozi 'va dɪɛ -a san 'tɔ "yi 'e 'kɔn 'o 'le. -Te e ya zɪɛ, minnun 'ka 'we "man -wɪdɪ "dɪ, en Satan 'ka 'kɔlaman -a man yɪdɪ -a dɪ.

**Minnun nen o "paa
-leglizi 'lenɔn 'va bɛ**

⁸Minnun nen o "paa -leglizi 'lenɔn 'va bɛ 'wɪ tuwli zɪɛ e ya -wee vɛ -a. 'O 'kɔn minnun nen o dre wɪ -a -maan min 'yra -tea "o man bɛ waa. En te 'o 'kɔn minnun nen 'o wei a "flivli "bɛ -a dɪ, en te 'o 'fli -nɔn -wen mlindɪ le dɪ, en te 'o -dawli yu

"yi "lala -nan dɪ. ⁹'Wɪ yɔɔdɪ nen -cee yi -teradɪ Zozi da -a bɛ 'o "trɔɛn "trɔa ji, te 'o 'wɪ dre te 'o 'wulo -ji "nrɔndɪ tin -tea "o da dɪ! ¹⁰'Ka cin yu -wee 'wɪ man, -te ka'a 'wɪ 'tɔ yɪlɛ o man dɪɛ, 'vaa -e 'ka o dre -leglizi 'lenɔn 'pa "vanɔn 'a.

¹¹-Te lumɔnnun nen waa bɛ, -a -tuwli "nen "nyian -wee vɛ -a. 'O 'kɔn lumɔnnun nen 'o dre wɪ -a -maan min 'yra -tea "o man bɛ waa. Te 'o 'kɔn lumɔnnun nen o 'le 'ble bɛ -a dɪ. 'O 'kɔn lumɔnnun nen 'o 'kɔlaman 'o 'fli 'kundu -a bɛ waa. 'O 'kɔn lumɔnnun nen min yi -teala o da 'wɪ pɛɛnɔn 'ji bɛ waa.

¹²Minnun nen o ya -leglizi 'lenɔn 'pa "vanɔn 'a bɛ, lɪ -kɔan -wɔ "tuwli, en o -pɛ "sɔa 'wee 'nennun 'lee 'wee "kɔnnen 'nɔn 'pladɪ -a. ¹³-Leglizi 'lenɔn 'pa "vanɔn bɛ, -te o -pɛ "sɔa 'wee 'nyranman 'padɪ -a 'kpa bɛ, Zozinɔn 'yra -tea "o man. -A -nan nen o yi -teala 'o 'fli da -e 'o yi -teradɪ Zozi Crizi da -nan wɪ vɪ minnun le.

**Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn bɛ
Bali -le 'wɪ yɔɔdɪ -dan nen**

¹⁴-A -cin a 'an 'ji 'nan yi "fli yaa 'gɔɛ -a -ji bɛ, 'an bɔa 'i man nun, 'pian 'an ya 'fluba 'gɔɛ -a cren -tenan 'yie, ¹⁵'nan -te 'an 'mɔn te yi'an ye dɪɛ, tɔɔn zɪ 'kɔ 'i 'wɪ dre Bali -le 'kuin bɛ, te yia -tɔa. Bali nen -a yie cɪ "man "bɛ, -yee -leglizi nen. -Yɛɛ cɪ 'wɪ tɪglɪ 'kɔladren 'a, en -yɛɛ cɪ -a cɛin -a. ¹⁶'Wɪ 'kpa nen, -kaa pɛɛnɔn pei a -tuwli 'nan, 'wɪ yɔɔdɪ nen -cee yi -teradɪ Zozi da -a bɛ e ya -dan.

-Nyren 'nan Zozi dre blamin -a, en Bali lei 'saun -a -ci kɔɔn 'nan ya'a 'wɪ 'wɪdɪ -tuwli "drele dɪ. Bali -le 'pasianɔn -a 'yɪ. 'Wɪ nen Zozi -a dre bɛ, waa -nan 'sinan 'pa 'leglɔn pɛɛnɔn 'ji 'nɔn lɛ, en minnun yi -tera "da. Bali 'tɔ -dan -nɔn -yɛɛ laji lou.

Minnun nen o 'wlu wɪ "paaman minnun ji be, i o -ci bɔla

4 Bali lei 'saun -a 'vɪ 'wein 'nan, tʊ -fɔla "da "ji be minnun 'ka 'taa yi -teɫeɫa 'wɪ nen Bali -a 'vɪ be -a da dɪ. O -taa -sɔɔnɫeɫa min see "paa winun -sru 'lee 'wɪ "paadu nen lei -wɫɪdɪ -a -cin -tɔa "min ji be -a -sru. ²Minnun nen o 'wɪ 'bɔ zɪe -a "paaman be, 'wɫunɔn nen waa, en o ya 'o 'fli 'tɔ -wɛɛnan. -Wee -wulo -ji "nrɔndɪ va be Satan -pe -fle yra 'nan. ³Waa "paaman minnun ji 'nan, te lumɔn 'e -kɔnnen 'pa dɪ, en te -klɔnmɔn 'e lɪ 'pa dɪ! En "nyian 'nan -blɪfe -mie a be, te min 'e 'be 'blɪ dɪ! 'Pian Bali -blɪfe pɛɛnɔn drɛ 'nan -e minnun nen o yi -tera Zozi da en o 'wɪ tɪglɪ -tɔa "be, 'o Bali muo "fɔ -e 'o -blɪ. ⁴Kɔɔ fe pɛɛnɔn nen Bali -a drɛ -blɪfe -a be e ya 'kpa, en -a -tʊ 'ka "va -wɫɪdɪ "fo "dɪ. 'Pian e ya 'nan min 'e Bali muo "fɔ -e 'e -blɪ. ⁵Kɔɔ 'wɪ nen Bali -a 'vɪ be -a da, 'lee Bali 'bɔ trʊ 'badɪ man nen, fe pɛɛnɔn zɪe e dra 'saun Bali le.

⁶-Te 'winun zɪe -a 'bɔ nen i cɪ -a "paanan Zozinɔn 'ji be, te i ya Zozi Crizi -le 'nyranman 'pazan 'kpa -a. En yaa -kɔɔnman 'nan Bali wei 'lee 'wɪ "paadu tɪglɪ nen i kɔala "man "be, -wɛɛ cɪ "le 'yie -blɪfe -le 'wɪ 'zʊ. ⁷'Pian 'winun nen e 'ka Bali -le 'wɪ 'a dɪ en e ya "le lɪblanun -le polu "tun 'zʊ be, te 'yie 'si -nɔn min le "fo "dɪ!

'I man -wɛɛ 'nan 'i drɛ wɪ 'e 'sɔ Bali le. ⁸-A man -wɛɛdɪ 'nan -e fe -tʊ 'e -trɔa min 'kɔɫe 'a be, e ya 'kpa, 'pian e "paa min va "wennɔn 'e "tun. 'Be nen 'be cɪ 'wɪ "yi "a "fo "be, -nyren 'nan min 'e 'ta wɫa Bali wei da. -Te -kaa ya 'wɪ zɪe -a drenan be, Bali -le -fɛa -a -kaa man tʊ 'gʊe -a -ji, en e ya -kaa man tʊ -fɔla "da "ji.

⁹'Wɪ zɪe e ya 'wɪ tɪglɪ 'a, en e ya "le -e min 'e yi -tera "da. ¹⁰En "nyian 'wɪ zɪe -a le nen -kaa 'nyranman "paa, en -kaa 'fli -mɛan dra, kɔɔ Bali nen -a yie a "man "be, -kaa 'bli a -yɾe. -Yɛɛ cɪ 'trɛdanɔn pɛɛnɔn

'sizan 'wɪ 'ji -a. 'Pian minnun nen o yi -tera Zozi da be, o nen e o "sia 'wɪ 'ji.

¹¹'Winun pɛɛnɔn zɪe, -a 'bɔ nen 'i "paa Zozinɔn 'ji, en -a 'bɔ nen 'i 'pla -wɫe 'wɪ 'a. ¹²Te min -tʊ 'e vɪ 'nan, i ya -gobo 'a -le "wean be 'e yie 'ka 'naan i man dɪ. 'Pian 'i drɛ Zozinɔn pɛɛnɔn 'le 'wɪ -kɔɔnmanzan 'a 'yie 'wɪ vɪdɪ man, 'lee 'yie 'wɪ drɛdɪ min va man, 'lee 'yie min yɪdɪ "yi "man, 'lee 'yie yi -teradɪ Zozi da man, en 'wɪ nen e 'tɔ "paa min man be te 'i -tʊ drɛ "fo "dɪ. ¹³'Wɪ nen e cɪ "le 'i yie 'trɔa "da "trɪlii 'vaa -e 'men 'lɔdɪ 'e bɔ be -nyren 'gʊ: 'I Bali -le 'fluba ta vɪ Zozinɔn le! En "nyian 'wɪ 'bɔ nen Bali -a 'vɪ be 'i -ci 'si -wɫe -e 'o "koe 'e 'tɔ 'o da! En "nyian 'i Bali -le 'wɪ "paa o ji! ¹⁴"Yi "nen Bali -a drɛ 'yie be, te 'i -fɔla "trɔɛn -sru "dɪ! "Yi zɪe Bali 'lewei vɪnɔn 'be 'vɪ 'nan e ya 'yie vɛ -a, en -leglɪzi min cejenun 'o 'pɛ 'pla 'i da.

¹⁵'Winun zɪe -a drɛdɪ da nen 'i yie -trɔa, en 'i 'fli -nɔn -yɾe, 'dʊ -e minnun pɛɛnɔn 'o -tɔ 'nan 'yie ta wɫdɪ Bali -sru "be e ya -kunan 'e 'le. ¹⁶'I yie 'tɔ 'i 'fli -va, en 'i drɛ "yi 'yie 'wɪ "paadu va. 'Winun nen maan 'vɪ 'yie paan be, te 'i 'pɛ -sru 'e tɔa -a drɛdɪ -ji dɪ. Kɔɔ -te i ya -a drenan "da "be, Bali 'i "sia 'wɪ 'ji, 'ka 'vale minnun nen 'o "trɔɛn "a 'e 'tɔdɪ 'yie 'wɪ "paadu le be waa.

Zozinɔn 'wɪ dra 'o cin le 'kɔ?

5 -Te min ceje 'wɪ drɛ -wɫɪdɪ "be, te 'i vɪ -yɾe wei 'pleble 'a dɪ, 'pian 'wɪ nen e min "koe -tɔa 'e da be, -a 'bɔ nen 'i vɪ -yɾe "le 'i "tɪ "le nen i cɪ 'wɪ tin 'banan. -Te -gobonun nen waa be, 'wɪ -tʊwɫɪ zɪe -a 'bɔ nen 'i drɛ. 'I 'wɪ tin 'ba -wɫe "le 'i "bʊnun -le 'wɪ 'zʊ. ²-Te lumɔn cejenun nen waa be, 'wɪ -tʊwɫɪ zɪe -a 'bɔ nen 'i drɛ. 'I 'wɪ tin 'ba -wɫe "le 'i "bʊnun -le 'wɪ 'zʊ. En -te nɔnbenun nen waa be, 'wɪ -tʊwɫɪ zɪe -a 'bɔ nen 'i drɛ. 'I 'wɪ tin 'ba -wɫe "le 'i "blunun -le 'wɪ 'zʊ, en 'wɪ nen e 'tɔ "paa min man be te -a -cin 'e 'kɔn 'i 'ji o va "fo "dɪ.

**Lumōnnun nen -cale a
be -wee 'wɪ nen 'gʊ**

³Lumōnnun nen o -sran -ka 'o da en 'wee -mie “ka “dɪe, 'i yie 'tɔ o da. ⁴Pian lumōnnun nen o ya -cale -a, en 'wee 'nennun -a be, -te be “cɛɛ dɪ 'wee -anōnmaannun a be, 'wɪ nen 'kɔ 'nennun zɪe 'o drɛ be -nyren 'gʊ. 'O 'wee yi -teradɪ Zozi da -ci -kɔɔn 'e tɛdɛ 'o 'bɔ 'mangulinun 'va. 'Wɪ nen e ci “le 'o drɛ 'o 'mangulinun lɛ be, -nyren zɪe. En -yɛɛ 'sɔ Bali lɛ. ⁵Lumōn nen e ya -cale -a, -yee -mie “ka “dɪ, en -a -pɛ -fɔnan “ka “dɪe, -a 'bli a Bali lɛ. Tʊ pɛɛnɔn man e ya Bali trʊ 'banan, te yaa laabo -yrɔ 'nan 'e 'pa 'e 'va. ⁶Pian lumōn nen e ya -cale -a, en -a 'bɔ ci 'sɔ winun -sru “nen e 'ta wo be, -te -a yie a “man oo, Bali “le 'va be, e ya min -kadt -a. ⁷'Wɪ nen e ci “le 'i 'pla -wɛ 'wɪ 'a be -nyren zɪe. -Te o 'ta wɛla “da “be, 'tɔ 'ka 'kɔan 'e 'padɪ o man dɪ. ⁸'Nen nen ya'a 'e yie -tɔa 'e 'mangulinun va dɪe, te 'e 'pɛ 'si yi -teradɪ Zozi da -sru. 'Nen zɪe, e ya min -wɛlɪdɪ “a, e “mlian min nen ya'a Bali -tɔa dɪe -a da. 'Nen nen -a mangulinun 'bɔ -nyɛanla -yee “kɔnnɛn, en ya'a 'e yie -tɔa o va dɪe, -yee vɛ 'be ci -wɛlɪdɪ “fo. ⁹Lumōn nen -a -sran -ka 'e da be, 'i 'tɔ 'sia 'fluba nen -calɛnɛn 'tɔ 'a -ji be -a -ji. 'Pian lumōn nen -a 'lɛ -fuba 'shɛɛdʊ -cia, en e -kɔnnɛn 'pa 'e 'pa -a -tʊwɛli “be, -a 'tɔ nen 'i 'sia. ¹⁰-A 'tɔ “yi 'e 'kɔn min 'le -yee 'wɪ “yinun nen yaa drɛ be -a man. -A -mie nen “le 'nɛn 'lɛbʊdɪ sɪdɔ -le 'wɪ 'zʊ, en -a -mie nen “le minnɛn nen o bɔala “va “be o 'kʊndɪ 'e 'pɛ “fli “a -le 'wɪ 'zʊ, en -a -mie nen “le Zozɪnɔn nen o bɔala “va “be o cɛɪn -man “foɛdɪ -le 'wɪ 'zʊ, en -a -mie nen “le minnɛn nen o ya see -ji be, 'padɪ o va -le 'wɪ 'zʊ, 'lee 'wɪ “yi 'tɔ 'tʊdʊ pɛɛnɔn drɛdɪ.

¹¹Pian -te lumōnnun zɪe o ya nɔnbenun -a be, te 'i 'o 'tɔ 'sia “fo “dɪ. Kɔɔ tʊ -mie bɔa “be, -kɔnnɛn -cin a o ji -le “wean, o “sia Crɪzi -sru, -e 'o -kɔnnɛn 'pa. ¹²Tɔɔn

'wɪ nen o -tɔ “da 'nan o dra be, te 'o 'pɛ 'si -a -sru. E ya “le tin nen waa -tɛ 'o 'fli da zɪe. ¹³En “nyian be 'o 'fli dra kɔannɔn 'a, te o -cia 'kɔn 'le “nen -tɔɔladɪ -a “da. 'Wɪ nen e ci -wɛlɪdɪ “fo “be, -nyren 'nan o 'le 'ble, en 'wɪ nen e 'ka 'wee 'wɪ 'a dɪe 'lee 'wɪ nen e 'ka “le 'e bɔla min lɛ dɪe, -a 'bɔ nen waa ve. ¹⁴'Wɪnɛn pɛɛnɔn zɪe -yee “wean be, an ya “va 'nan lumōnnun nen o ya nɔnbe “a en o -sran -ka be, 'o -kɔnnɛn 'pa, 'o 'nen 'ya, 'o yie 'tɔ 'wee “kɔnnɛn 'va, 'dʊ -e 'o vɛlɛ 'o -si -nɔn -kaa 'nanmanzan lɛ -e o 'tɔ 'e sɛrɛ dɪ. ¹⁵Kɔɔ lumōnnun zɪe o -mienun 'si -si tɪglɪ da, en o sɔɔnla Satan -sru 'va.

¹⁶Lumōn nen e ya Zozi 'va en -cale lumōnnun a -yee “kɔnnɛn “be, 'e 'pa o va. Te -leglɪzi nen 'e yie 'tɔ o va dɪ, 'dʊ -e -leglɪzi 'e -kɔla 'padɪ -a -cale tɪglɪnɛn va.

**Minnun nen o o -tɔ -leglɪzi min
ceje -a be -wee 'wɪ nen 'gʊ**

¹⁷Minnun nen o o -tɔ -leglɪzi min ceje -a be, -te o yie -tɔa -leglɪzi -va 'kpa be, 'ka o muo “fɔ -pɛ “kaga “ji. 'Pian minnɛn nen ka o muo -fɔa 'e “mlianla “da “be, minnɛn nen o Bali -le 'wɪ ve, en o Bali -le 'wɪ “paaman be o nen. ¹⁸Kɔɔ e ya 'e 'cren -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Tri nen e ya 'nyranman 'panan 'saa va be,

te 'i 'si -tɔ -yrɔ -e 'e 'saa 'blɪ dɪ.»

En e ya 'e 'cren -tɛdɪ “nyian -ji 'nan:

«Nyranman 'pazan be, -a 'pan a.»

¹⁹-Te o -leglɪzi min ceje -tʊ man wɪ 'vɪ 'yie, te ya'a 'sɪlɛ min “fli yaa 'le dɪe, te 'i 'sia “da “dɪ. ²⁰Pian minnɛn nen 'o 'wɪ 'wɛlɪdɪ “dra be, 'i 'wɪ 'pla 'wɛ Zozɪnɔn pɛɛnɔn yie man. 'I drɛ zɪe -e “klan 'e 'fɔ min -mienun ji.

²¹Kʊ ya Bali 'lɛ, en kʊ ya Zozi Crɪzi 'lɛ, en kʊ ya Bali -le 'pasianɔn nen laji e o 'si “va “be o 'lɛ. Maan ve 'yie 'nan, 'wɪ nen an “sia -a cren -tenan 'yie 'gʊɛ -a da nen 'i drɛla. -Te i min man wɪ 'man en yi'a tian

-a san wei manle dte, te 'i tin -te “da “di. En te 'i min bu “va “di.

²²Te 'i koo min -todi -a 'nan -e 'e 'nyranman -tu 'pa -leglizi -ji di! En 'wi zte -a -ji be, te 'i 'pe 'pla min da tada di! Te 'i 'wi dre -e min pee -le 'wi 'wliidi 'yi 'e baa 'i man di! En 'wi nen e 'to “paa min man be, te 'i -tu dre “fo “di!

²³Te 'i vi 'nan 'i 'fo 'yi 'saza 'mlindi man di. 'Pian 'i man nen ya'a 'cean dte, 'lee 'i 'pon -ji -le “wean be, 'i -wen mlin 'sezanon.

²⁴Min -mienun a be, 'wee 'wi 'wliidi “ta a 'e boladi min pëanon le 'wein 'vaa, -e yi nen Bali minnun -le tin “baa be 'e bo. 'Pian min -mienun -le ve be, yi zte -a da nen -a ta bala. ²⁵-A -twli “nen “nyian min dre winun “yi “le ve -a. O ta a 'e boladi min pëanon le 'wein. En 'be nen 'be 'ta 'ka tian bolea dte, yi zte -a da nen 'o 'ta bala.

Nöannun -le 'wi nen 'gu

6 Zozinon nen o ya noan -a be, 'o 'o 'tanon 'sia min -a -pe pëanon 'ji. 'O dre zte, 'du -e minnun 'o vile 'o 'wi 'wliidi Bali 'lee -cee 'wi “paadi man di. ²En Zozinon nen o ya noan -a, te o tanon a Zoz 'va be, te o yie 'e 'ci 'o 'tanon 'bo 'ji 'nan 'o 'vale waa 'o dre “bunun -a di. 'Pian 'o 'nyranman 'pa -wle 'kpa tigl, koo o tanon 'bo nen o 'nyranman “paa -wle “be, o ya Zoz 'va en Bali o ye “yi.

'I dre “yi min -mienun a, te o Bali -le 'wi “paaman 'wlu 'a

'Winun pëanon zte, -a 'bo nen 'i “paa Zozinon 'ji, en -a 'bo nen 'i 'pla -wle 'wi 'a. ³'Pian min -mienun a be, o 'ka 'wi zte 'be -sru “di. 'Wi 'pee nen “o “paaman Zozinon 'ji. Wei nen e ya tigl en e “sia -kaa san Zoz Crizi 'le be, o 'ka 'be 'va di. En 'wi “paadi nen e yi -teradi Bali da -ci “sia min le be, wa'a 'ta 'wula “da “di. ⁴Minnun zte 'o 'fli “siala -dandan, te wa'a fe -tu tja di. -Sa -fodi dre o man “le -ce -

tu -zu, o 'wi 'blidi ye “yi 'wi “wennennun da. 'Winun zte -yee -taala “man budi -a 'ka yei. En -yee -taala 'cendi 'e cin man -a 'ka yei. En -yee -taala min see wudi -a 'ka yei. En -yee -taala ci “nrondi min man -wliidi “a 'ka yei. ⁵En “nyian -yee -maan min yei 'ka -a ble di. O 'wi dra “le minnun nen 'o 'wulo 'ka o da dte, -wee 'wi 'zu, en wa'a 'wi tigl 'tja “fo “di. -A -cin a o 'ji 'nan Bali -sru 'ta wudi be “lala ynan nen.

⁶'Wi 'kpa nen, 'ta wuladi Bali -sru “be, e ya fe yidi -dan tu -a. 'Pian min 'ka 'knan 'e 'ladi min lo fe da di. ⁷Koo min 'ka 'tale 'e 'lo le fe -tu -a 'tre 'gve -a da di. En min “e vi 'nan 'e 'li 'e da be, ya'a 'ko 'e 'lo le fe -a di. ⁸-Yee “wean -te -kaa -blife ye, en -kaa man so ye be, 'e bo -kaa a. ⁹'Pian minnun nen o ya “va 'nan o dra fëanon 'a be, Satan o see “paaman -e 'o 'te -yee san -ji. Min ci 'so 'wi -wliidunun nen, o ya 'wi “tun “a en o min sreman be, te -a -cin a -tolanan “o 'ji. 'Winun zte, -yee min -nan -nyaan, en -yee min 'sia Bali man -koo bli.

¹⁰Fe nen maan ve zte -yee ci 'nan, “lala yidi “yi “be, -yee ci 'wi 'wliidi 'to 'tudu pëanon pei -troanan “a. “Lala yidi “yi “le “wean, min -mienun 'si Bali -sru 'va, en o ya 'o yra ynan 'wi 'wliidi 'to 'tudu pëanon 'lo.

Pöl 'wi 'pla Timote le

¹¹'Pian 'i 'bo Bali -le 'nyranman 'pazan be, te 'winun zte 'o -pli 'i man “fo “di. 'I -wee 'nan, 'i 'wi nen 'e 'sudi “ji “be -a dra. 'I -wee 'nan, 'i 'fo 'i leadi Bali man. 'I -wee 'nan, 'i yi -teala Bali da. 'I -wee 'nan, 'i Bali ye “yi, en 'i min ye “yi. 'I -wee 'nan, 'i -pöan 'e 'so 'wi 'ji. En 'i -wee 'nan, 'i -knan “min -troo -a. ¹²'Ta wudi Bali -sru “nen yia -si 'sia be, 'i 'kun “man 'kpa, -e 'i 'wulo 'e bala “va. En 'belidi nen ya'a 'nyaan dte, 'i 'kun 'i 'pe “fli “a. Bali 'i laabu “man, en 'i wu “man min “kaga yie man 'nan, Bali -sru “nen 'i ci. ¹³Bali nen e 'belidi -noan 'treda fe pëanon le be, 'lee Zoz Crizi nen e

wu “man Ponzu Pilati yie man 'nan, Bali -sru “nen 'e ci be, an 'wɪ “paala 'yie o 'le 'nan, ¹⁴Nyranman nen Bali 'bɔ -a -peba 'wɔ 'i 'lɔ be, 'i yie 'tɔ “va. Te 'tɔ 'e 'pa “man “dɪ, en te min 'e 'wɪ “man 'wɪdɪ “dɪ. 'I dre zɛ -trilii, -e tu nen -kaa san Zozi Crizi -taa “man “be 'e bɔ. ¹⁵Tu zɛ Bali 'be 'pla 'e 'bɔ 'a.

Bali zɛ -a va nen -fea pɛɛnɔn “sia, en -yɛɛ fe pɛɛnɔn “paala 'e 'tɔwli. -Yɛɛ ci mingɔnnɛnnun da mingɔnnɛn -a, en -yɛɛ ci minsannun pɛɛnɔn da Min-san -a.

¹⁶En -yɛɛ 'ka 'kaa 'li “fo “dɪ.

En 'tɛ 'san nen min 'ka 'kɔlaman

-e 'e -pli “man “dɪɛ,

-a va nen e ci.

En Bali zɛ min 'ka tian 'li -a yɛɛ 'e yie 'a dɪ,

en min 'ka 'kɔlaman -a yɪdɪ -a dɪ.

'Tɔ 'wɪdɪ 'lee 'plɛblɛ nen -a 'leda “ka “dɪɛ,

'e 'kɔn -yɛɛ vɛ -a.

Amen!

¹⁷Minnun nen o ci fɛnɔn 'a tu 'gɔɛ -a -ji be, 'i 'wɪ 'pla -wɛɛ. 'I vɪ -wɛɛ 'nan, te 'o 'fli 'sia -dandan dɪ! Kɔɔ fe yɪdɪ be, cɛɛgɔ e ya 'yie vɛ -a, “trɛ e 'ka 'yie vɛ -a dɪ. -Yɛɛ “wɛan 'i vɪ -wɛɛ 'nan, te o 'bli 'e 'kɔn -yɛɛ “dɪ! 'Pian o 'bli 'e 'kɔn Bali nen e fe pɛɛnɔn -nɔan “min le be -yɛɛ. Yaa -nɔan 'e “mlianla “da 'nan -e -kaa ci 'e “nran. ¹⁸'I vɪ -wɛɛ 'nan, 'o 'wɪ “yi “dre, en o dre wɪ “yinun nen 'e 'kɔn “kaga. 'I vɪ -wɛɛ 'nan fe 'e 'sɔ o man, en 'o 'pa min va. ¹⁹“Wɛɛ vɪ 'nan 'o 'kɔn 'wɪnun zɛ -a drenan be, e ya “le o yɛɛ planan nen o ci tu -fɔla “da “ji vɛ -a. Zɪ o -taa 'belidɪ tɔgɪ 'kunle 'o 'pɛ “fli “a zɛɛ.

²⁰Timote, 'wɪ pɛɛnɔn nen waa paa 'i 'ji be, 'i yie 'trɔa “da. Minnun nen waa ve 'o 'fli man 'nan, 'o 'wɪnun -tɔa te 'be a 'e -trɛ be, te 'ka -kɔn waa -tɔwli “dɪ! En te 'i 'fli wɔ -wee -sa -fɔdnun va dɪ! ²¹Zozinɔn -mienun o -pɛ 'si yi -teradɪ Zozi da -sru, en o sɔɔnla -si zɛ -a da.

Bali -le “yi 'e 'kɔn 'ka 'va.

Fluba “flizan nen Pɔl -a cren -te

Timote

le

1 'An 'bɔ Pɔl be, Bali 'bɔ 'ci 'sɔ 'a nen an dre Zozi Crizi -le 'pasiazan -a. En 'an 'bɔ nen Bali 'an 'pla 'nan 'belidt nen ya'a 'nyaan dte, 'an 'nan wɪ vɪ minnun le. 'Belidt zɪe Bali -a 'vɪ 'e 'cɛn 'nan e ya -cee vɛ -a Zozi Crizi -le “wean. ²Timote, mein ye “yi 'kpa, i dre “le 'an 'pɪ -le 'wɪ 'zv. Mɛn 'fluba 'gʊe -a cren -te 'yie.

-Kaa “tɪ Bali 'lee -kaa san Zozi Crizi 'wei nyrinda 'si, en 'o 'wee “yi 'lee 'wee -fɔdɪ -trɔɔ -nɔn 'yie!

Pɔl Bali muo -fɔ

³Tv -tɔdʊ pɛɛnɔn man, -te an ya Bali tru 'banan 'yie 'wɪ man be, maan muo -fɔa. Bali nen 'an tranun -a 'su, en “wee -sru an ya “an 'sunan 'gʊe, 'an 'wulo -ji “nrɔndɪ 'ka tin tea 'an da dt. ⁴Tv nen an “ta “sia 'i “srɔn “be, -wɔɔ nen yia 'wɔ be, 'i yie 'yi 'cin “ɛ vɪnan 'e 'tɔ 'an 'ji be, te 'i dra 'an -tea. Tɔɔn e dra 'men “le 'mein yɪ “nyian, 'dʊ -e 'an 'ci 'e “nran. ⁵'Yie yi -teradt Zozi da nen yia dra 'i 'ci 'fɪdaa 'a be, -a -cin a 'an 'ji. Zɪ 'i naan Loyis yi -tera Zozi da zɪe, en -a -tɔwli “nen 'i “bɔ Eni “e dre. Maan -tɔa 'nan, -wee yi -teradt Zozi da -tɔwli zɪe -a da nen i sɔɔnla.

⁶'Wɪ zɪe -yee “wean mein tru “baa 'nan, “yi “nen 'an 'pɛ 'pla 'i da en Bali -a dre 'yie be, te 'i 'tʊ -e 'e “dri dt. ⁷Kɔɔ lei nen Bali -a -nɔn -cɛɛ be, e “klan 'sia -kaa 'ji, en e 'pleble -nɔan -cɛɛ. Lei zɪe -yɛɛ -maan -kaa min ye “yi, en -yɛɛ -maan -kaa -kɔlaman -kaa 'fli 'kundɪ -a 'wɪ 'ji.

⁸-Yee “wean te 'yra 'e 'i 'tɛ 'wɪ nen -kaa san Zozi Crizi -a dre be -a -nan wɪ vɪdɪ -a dt! En “nyian, 'an 'bɔ nen an ya -pʊ 'kuin -yee 'nyranman 'padɪ man be, te 'yra 'e 'i 'tɛ 'men 'wɪ vɪdɪ -a dt! 'Pian 'i 'man 'e 'kɔn 'e wɔdɪ, -e 'i 'yra yɪ “le 'men 'wɪ 'zv Zozi

'le 'wɪ 'nɔnɔn vɪdɪ man. Bali -le 'pleble 'be -tɔa 'i 'wɪ.

⁹Bali 'bɔ 'be -kaa 'si 'wɪ 'ji, en -yɛɛ -kaa dre 'yee minnun -a -kaa laabɔdɪ man. -Kaa dre wunun man “cɛɛ Bali 'wɪ zɪe -a dre dt, 'pian 'wɪ nen -a -cin a Bali 'bɔ 'ji 'e 'cɛn be -a man nen e 'wɪ zɪe -a dre. En “yi “nen Zozi Crizi 'le “wean Bali 'bɔ -a 'pla -cɛɛ te ya'a tian 'trɛ drele dte, -a man nen e 'wɪ zɪe -a dre. ¹⁰'Be nen 'gʊe, “yi zɪe Bali -a -ci kɔɔn -cɛɛ -kaa 'sizan 'wɪ 'ji Zozi Crizi -tadt -a 'treda. Zozi Crizi 'bɔ 'be -ka -le 'pleble 'le 'ka, en 'belidt nen ya'a 'nyaan dte, -yɛɛ ta 'bɔla minnun le 'yee 'wɪ 'nɔnɔn 'a.

¹¹Bali 'an dre Zozi 'le 'pasiazan -a 'nan, 'an 'wɪ 'nɔnɔn zɪe -a fuila “man minnun pɛɛnɔn 'va, te maan “paaman o ji. ¹²'Wɪ nen -yee “wean an cɪ 'an 'yra yɪnan tʊ 'gʊe -a -ji be, -nyren zɪe. 'Pian 'yra 'ka 'an 'tea dt, kɔɔ min nen an yi -tera “da “be, maan -tɔa. Maan -tɔa 'nan, 'wɪ nen yaa -peba 'wɔ 'an 'lɔ 'gʊe, 'pleble a -yrɔ -e 'e yie 'tɔ “va “trilii, -e tin 'ba yi 'e 'bɔ.

¹³An Bali -le 'wɪ tɪglɪ paa 'i 'ji. 'Wɪ zɪe 'e dre 'yie 'wɪ -kɔɔn “manvɛ -a, en 'i 'ta wɪla “da! Te 'i 'pɛ 'si yi -teradt Zozi da 'lee yɪdɪ “yi “nen Zozi Crizi -a -nɔn 'yie be -a -sru “fo “dt! ¹⁴Bali -le 'wɪ “paadt tɪglɪ nen maan 'pla 'i 'va be, 'i yie 'tɔ “va! Bali lei 'saun nen -kaa 'ji be, -yɛɛ “paa 'i 'va -a drenan.

¹⁵Timote, yia -tɔa 'nan, minnun pɛɛnɔn nen o -nyeanla Azi 'leglɔn 'ji be, o 'si 'an -sru. Fijel 'lee Emojel be, “o 'si 'wɔ “nyian 'an -sru.

¹⁶'Pian Onezifor 'be 'an “koe “tɔ 'an da, en 'men -pʊ 'kɔn dredɪ be, -a 'yra 'ka -a tea “fo “dt. -Yee “wean an Minsan tru “baa 'nan, 'e 'yee “yi “nɔn -yee “kɔnɔn 'nɔn le. ¹⁷Zɪ e 'bɔla Rɔm be, yaan wee 'trilii en yaan 'yɪ. ¹⁸En “nyian “yi 'tɔ 'tɔdʊ pɛɛnɔn nen yaa dre 'men Efez be, yia -tɔa e “mlian min pɛɛnɔn da. An Minsan tru “baa “nyian 'nan, Onezifor nyrinda 'e 'sen

Bali da tu nen Bali 'bɔ minnun -le tin “baa be -a man.

Te 'i 'pɛ -sru 'e tɔa Crizi -le 'wɪ 'ji dɪ!

2 'Men 'nen, 'i 'tɔ 'pleble! “Yi “nen Zozi Crizi -a -nɔn -cɛɛ be, -a va nen 'i -wee 'nan 'yie 'pleble 'e 'si. ² En 'wɪ nen yia 'man 'an da min “kaga yie man be, 'i “paa min mienun ji. Minnun zɪɛ 'o 'kɔn minnun nen min yi -teala o da, en o -pɛ “sɔa -a “paadt -a min peenun “le ji be waa.

³ 'I 'wɪ “man, -e 'i yra yɪ “le 'men 'wɪ 'zɜ. 'Wɪ nen Zozi Crizi -le 'sounja 'kpa -a dra be -nyren zɪɛ. ⁴ 'Sounja nen e ya “vale 'nan 'yee 'wɪ 'e 'sɔ 'e 'tazan le be, 'e “trɔɛn “sia 'e -sru “wɪnun peenɔn 'va. ⁵ En “nyian -te min a fɛ -tɜ -sa kɔnɔn be, 'wɪ peenɔn nen waa 'pla “da “be, -a da nen yaa drala, 'dɜ -e 'e 'yee -kopa yɪ. ⁶ En “nyian fei 'pazan nen 'e yie -trɔa 'yee 'nyranman da be, -yɛɛ fɛ 'wɪɛ tede -ble. ⁷ 'Wɪ nen an “sia -a vɪnan 'yie zɪɛ, 'i 'ci “nrɔn “da 'kpa. Minsan 'be 'wɪ 'tɔdɪ -nɔan 'yie, -e 'i 'wɪ peenɔn 'ci man.

⁸ 'I 'ci “nrɔn Zozi Crizi da. E ya David kluda min a, en -a 'bɔ nen Bali -a wɪuan -kanɔn 'va. Zozi -le 'wɪ 'nɔnɔn nen maan ve minnun le be -nyren zɪɛ. ⁹ Zozi 'le 'wɪ 'nɔnɔn 'bɔ zɪɛ, -yee “wean nen an ci 'an yra yunan, en an ya -pɜ 'kuin “le plɔanzan -le 'wɪ 'zɜ 'gɜ. O -bulale baa -fɔ 'an man, 'pian Bali wei be, baa 'ka 'e 'fɔdɪ 'be “le “man dɪ. ¹⁰ -Yee “wean 'tɛ peenɔn nen waa “paa 'an da be, 'an 'wulo -tɔa “wɪ minnun nen Bali o 'si “va “be o 'tɜ 'ji. Maan dra zɪɛ 'nan -e Zozi Crizi 'e -wee 'si wɜ “nyian 'wɪ 'ji, -e Bali 'tɜ -dan nen -a 'leda “ka “dɪɛ, 'e dre -wee ve -a.

¹¹ 'Wɪ 'gɜɛ e ya 'wɪ tɜglɪ 'a. -Te -kaa 'vale Crizi -a -cɛɛ -ka be, -kaa wuanla “nyian “le -yee 'wɪ 'zɜ, -e -kaa yie 'e 'fɜ “man 'li 'trilii “fo. ¹² -Te -kaa -pɔan 'sɔ 'wɪ 'tɔndɔn peenɔn 'ji -trilii be, -kaa -taa “mingɔnnen -blɪɛ -kaa 'vale waa. 'Pian -te -kaa 'vɪ 'nan -kaa tɔa dɪɛ, e -taa “nyian “e “vɪɛ 'nan ya'a -kaa 'tɔa dɪ. ¹³ En -te -kaa 'li -

kaa da -kaa 'si Crizi -sru “be, -a 'bɔ 'ka 'e wei fuimlan 'nan dɪ, kɔɔ 'wɪ nen e -tɜ “da 'nan 'e dra be, yaa dra -kɔɔ.

'I dre “yi min -mienun va, o Bali -le 'wɪ “paaman 'wɪu 'a!

¹⁴ 'Winun zɪɛ -nyren 'i 'cin -trɔa Zozinɔn 'ji! En 'i vɪ -wɪɛ Bali 'le 'nan, -sanun -fɔdɪ nen e ya 'wɪ 'blɪdɪ -a Bali -le 'wɪ -mie da be, 'wee 'tɜ! Kɔɔ ya'a 'wɪ paa “va “minnun nen waa maan “be -wɪɛ “dɪ, 'pian e o -nan -nyaan. ¹⁵ 'I man -wee 'nan 'nyranman nen yia “paa be 'e 'sɔ Bali le, -e 'yra 'e vɪɛ 'yie 'tɛ dɪ. 'I man -wee 'nan 'i -kɔan “min nen e Bali wei ve 'e -si tɜglɪ da be -a. ¹⁶ 'Pian -sanun -fɔdɪ nen ya'a 'wɪ 'paa “va “min le dɪɛ, en e 'tɜ “paa Bali -le 'wɪ man be, te 'i 'fli wɜ “va “dɪ! Kɔɔ minnun nen o -sanun zɪɛ -a -fɔa “be, o -ko 'o 'fli 'sɪdɪ -a Bali man -kɔɔbli. ¹⁷ -Wee 'wɪ “paadt be, e -ko fuiladt -a “man “le 'nan mlɔn “nen e ya 'le 'sinan be -yee 'wɪ 'zɜ. Ime 'lee Filet be o sɔɔnla minnun zɪɛ o “pa “da. ¹⁸ 'O 'fli 'si Bali -le 'wɪ tɜglɪ man -kɔɔbli -a vɪdɪ -a 'nan tɜ nen Bali minnun wuanla -kanɔn 'va be e ciɪ 'va. En 'wɪ zɪɛ e min -mienun -le yi -teradt Zozi da 'le 'tɜ.

¹⁹ 'Pian 'kɔn nen Bali -a -pɜ -fɔ 'pleble 'e 'bɔ 'a be, wa'a -kɔlale 'be 'widɪ -a “fo “dɪ. 'Wɪ nen 'e 'cren -tedɪ 'kɔn zɪɛ -a man be, -nyren 'gɜ: «Minsan 'yee minnun -tɔa.» En “nyian: «Min oo min nen e Minsan 'tɜ ve be, -a san 'e 'si 'wɪ 'wɪdɪ -sru!»

²⁰ Timote, -a -cin 'e 'kɔn 'i 'ji 'nan, 'kɔn -dan ji be, -pɔ 'tɜ 'tɜdɜ peenɔn -kɔan “nan. -A -mie -kɔan 'e dredɪ -siga -a, en -a -mie -kɔan 'e dredɪ yiba “a, en -a -mie -kɔan 'e dredɪ -pɜ 'trɛ 'a. -Pɔnun zɪɛ, -a -mienun a be, wee bɔala 'ji min “fli yaa cin yunan. En -a -mienun a be, o ya fɛ “tri “sen -ji ve -a.

²¹ Maan ve 'yie 'nan, -pɔnun zɪɛ -wee ci “le minnun nen maan 'vɪ 'labɛ -wee 'wɪ 'zɜ. 'Pian min nen e cɛɛn o man be, -a san -kɔan “le 'nan -pɜ nen waa bɔala 'ji

min “fli yaa cin yunan be -yee 'wɪ 'zv. E -kɔan 'e 'pladɪ 'e 'tazan -le vɛ -a, en -a 'pa 'nyranman -kɔan 'e 'tazan lɛ, en 'wɪ “yi 'tɔ 'tudv pɛɛnɔn nen yaa dra.

²² Timote, 'wɪ 'tɔ 'tudv pɛɛnɔn nen e -kɔlaman e -wulo -ji “nrɔndɪ -wɪldɪ -nɔan -gobɔ lɛ be, te 'i -pli -a -tu man “fo “dɪ! 'I -wɛɛ 'nan 'i 'wɪ nen 'e 'sɔdɪ “ji “bɛ -a dra! 'I -wɛɛ 'nan 'i 'yi -tɛala Zozi da! 'I -wɛɛ 'nan 'i 'Bali ye “yi, en 'i min ye “yi! En 'i -wɛɛ 'nan 'ka yei 'e 'kɔn -trɔɔ 'ka 'vale min -tudv pɛɛnɔn nen o Minsan laabo 'o 'ci 'fɪdaa 'a be waa! ²³ 'Wunun nen e -taala -sanun -fɔdɪ -a, te ya'a 'wɪ 'paa “va “min lɛ dɛ, te 'yie -si -nɔn min lɛ “fo “dɪ. Kɔɔ yia -tɔa 'nan 'wunun zɛ -a 'lɛ 'srannan “bɛ, 'wɪ 'blɪdɪ nen -nan. ²⁴ En Minsan 'suzan bɛ, ya'a 'wɪ 'ble dɪ. 'Pian e -kɔan “trɔɔ min pɛɛnɔn 'va, -a -pɛ “sɔa Bali -le 'wɪ “paadɪ -a, en -a -pɔan “sɔa 'wɪ 'ji. ²⁵ En “nyian minnun nen o -sa -fɔa “va “bɛ, e 'wɪ “paala -wɛ -pɔan “trɔɔ -a, te -a 'bli a “da 'nan, Bali “paa o va -e 'o 'si 'wɪ zɛ -a -sru, -e 'o Bali -le 'wɪ tɪglɪ 'tɔ. ²⁶ -Si nen o cɪ “da “bɛ -e 'o -kɔnɛn “yɪ 'o 'bɔ 'a, tɔɔn te o 'sɔ Satan -lɔ. Kɔɔ Satan 'bɛ o man 'yɪ. E o drɛ 'yee nɔannun -a, en o 'ta wula -a wei da.

Bali -sru 'ta wɔdɪ -taa “drele 'pleble

3 Timote, e ya “lɛ 'i -tɔ 'nan, tu -nyranman nen -kaa cɪ 'gɔvɛ, Bali -sru 'ta wɔdɪ -taa “drele 'pleble. ² Minnun 'o 'bɔ 'fli -le 'wɪ “yi -wɛɛman, en “lala yɪdɪ 'bɛ -kɔan “o 'nanman wɪ -a. O -yɔɔdɪ ye “yi “min lɛ, en 'o 'fli “siala -dandan. O “we “min man -wɪldɪ, en wa'a 'o 'man-gulinun wei maan dɪ. -Te min 'wɪ “yi dre -wɛɛ “bɛ, wa'a san tɔa “fo “dɪ, en 'o yie 'ka 'naan Bali man “fo “dɪ. ³ 'Wɪ 'ka 'naan o man dɪ, en min nyrinda 'ka 'sean o da dɪ. O 'tɔ “paa min man. Wa'a 'kɔlaman 'o 'fli 'kundɪ -a dɪ, en -te 'bli 'fɔ o ji bɛ, wa'a 'o 'pɛ da tɔa dɪ. 'Wɪ “yi “dredɪ 'ka o nyen va “fo “dɪ. ⁴ O wɛɛ -fɔdɪ ye “yi, en -te o ya “vale 'nan 'o fɛ -tu ye bɛ, wa'a 'ci nrɔn-

man 'o bɔɛzan pɛɛ -le 'wɪ 'a “fo “dɪ, kɔɔ 'fli dredɪ -dandan o 'sa. Wa'a Bali ye “yi “fo “dɪ, o 'bɔ 'ci 'sɔ wɪ nen waa ye “yi. ⁵ 'O 'fli dra “lɛ 'o 'ta wula Bali wei da, 'pian -a tɪglɪ da bɛ, o 'ka “va 'nan Bali -le 'pleble 'e 'nyranman 'pa 'o man dɪ.

Minnun zɛ te 'i -pli “o man “fo “dɪ. ⁶ O -mienun -cia 'kɔn 'lɛ “nen -tɔɔladɪ -a “da, -e 'o minnun see “paa 'wɛɛ 'wɪ “paadɪ -a. -Wee 'wɪ “paadɪ lumɔn -mienun “siala 'nan -e 'o 'fɔ o -sru. Lumɔnnun zɛ o 'wɪ 'wɪldɪ “dra “kaga, en o 'ta wula 'o 'bɔ 'ci 'sɔ wunun da. ⁷ En o ya “vale 'nan 'o bɔa 'wɪ pɛɛnɔn 'tɔdɪ man, 'pian 'wɪ nen e cɪ Bali -le 'wɪ tɪglɪ 'a bɛ, wa'a -ci maan dɪ.

⁸ 'Wɪ nen Yanezi 'lee Yanble -a dre Moizi lɛ en wa'a -yee 'wɪ 'silea 'wɪ 'a dɛ, -a -tɔwɪli “nen minnun zɛ o cɪ -a drenan. Wa'a 'o “trɔɛn 'tɔa 'wɪ tɪglɪ lɛ dɪ, o -wulo -ji “nrɔndɪ 'ka -si tɪglɪ da dɪ, en -te min -wɛɛ yi -teradɪ Zozi da -nanjɛɛn bɛ, yaa -kɔnɛn “ye 'nan e 'ka 'wɪ 'kpa -a dɪ. ⁹ 'Pian 'wunun 'bɔ zɛ, wa'a 'mɔan -a dredɪ da dɪ, kɔɔ min pɛɛnɔn -taa -a -tɔlɛ 'nan o ya -blɔ -a. Zɪ Yanezi 'lee Yanble -le vɛ drɛ zɛ.

Pɔl Timote “koe “tɔ 'e da

¹⁰ 'Yie vɛ bɛ, i 'ta 'wula Bali -le 'wɪ “paadɪ tɪglɪ da “lɛ 'men 'wɪ 'zv. En zɪ 'men 'ta wɔ -pɛ cɪ bɛ, 'lee 'wunun nen -a -cin cɪ 'an 'ji 'nan 'an dra bɛ, yia -tɔa en -a da nen i cɪ -a drenan. 'Men yi -teradɪ Zozi da, 'lee 'men man -srandɪ 'wɪ 'ji bɛ, 'lee 'men Bali yɪdɪ “yi “bɛ, 'lee 'men min yɪdɪ “yi “bɛ, yia -tɔa en -a da nen i cɪ -a drenan. 'Wunun nen o 'bɔ 'an man 'e pɛɛnɔn te 'an -pɔan “sɔa -ji bɛ, yia -tɔa en -a da nen i cɪ -a drenan. ¹¹ En “nyian bɛ, te nen minnun -a 'pa 'an da Antɪɔs 'lee Ikɔmien 'lee Lisitri bɛ, yia -tɔa. En 'an yra pɛɛnɔn nen maan 'yɪ 'flanun zɛ -a da bɛ, yia -tɔa. -Me “wɪ 'bɛ 'ka bɔlɛ 'an man dɪ? 'Pian 'wɪ pɛɛnɔn zɛ -a -ji bɛ, Minsan 'ka 'an 'tɔulɛ 'e “tun dɪ, yaan 'si “ji. ¹² -A -cin 'e 'kɔn 'i 'ji 'nan min nen 'o 'vale Zozi Crizi -a o dre min -tɔwɪli “a en e ya “vale 'e 'ta wula Bali

wei da be, minnun 'te "paa "da. ¹³Pian minnun -wliɖt zɛ 'wluɔnɔn nen waa. 'Wee 'wɪ 'wliɖt "ko 'mlinladɪ -a "da. O min see "paaman, 'pian te fɛ -tu 'be o 'bɔ "le "see paa.

¹⁴Yie ve be, 'wɪ pɛɛnɔn nen waa paa 'i 'ji be, 'i yie -trɔa "da. Yia -tɔa 'nan e ya 'wɪ 'kpa -a "fo. En minnun nen waa -maan 'lɔɔ i 'wɪ zɛ -a 'man be, o -cin a 'i 'ji. ¹⁵I -fu "wɛnnɔn, en Bali wei nen 'e 'cren -tedɪ be, yia -tɔɖt 'sia. Bali wei zɛ e -kɔlaman 'e "paa 'i 'va -e 'si nen e min "sia 'wɪ 'ji be 'i 'sia. -Si zɛ yi -teradt Zozi Crizi da nen, en -yɛɛ -maan min "sia 'wɪ 'ji. ¹⁶'Wɪ 'kpa, Bali wei pɛɛnɔn nen 'e 'cren -tedɪ be, Bali 'bɔ 'be 'ta 'tɔ minnun man en waa cren -te. E ya 'kpa 'wɪ "paa vɛ -a min ji. En e "paa min va -e min 'e 'yee 'wɪ 'wliɖt "yɪ. En e "paa min va -e 'e min dre wɪ 'sɔ "ji. Zɪ kɔɔ min -le 'ta wɪ -pɛ -kɔan 'trɛda fɛnyian be, yaa "paaman min ji. ¹⁷E ya zɛ 'nan -e Bali -le min man 'e 'kɔn 'e wɔɔɖt "fo, te -a -pɛ "sɔa 'wɪ "yi 'tɔ 'tɔɖt pɛɛnɔn dreɖt -a.

4 Ku ya Bali 'le, en ku ya Zozi Crizi nen e -taa "minnun nen o yie ci "man 'lee minnun nen o kaa be -wee tin 'balɛ be -a 'le, en "nyian Zozi 'bɔ -le -tadt, 'lee -yee mingɔnɔn nen e -taa -a -blɪlɛ be, -yee "wean meɪn tru "baa 'nan: ²I Bali -le 'wɪ vɪ minnun le! 'Wɪ nen yia ve be, -te waa maan "yi oo, 'i vɪ -wɛlɛ, -te wa'a 'maan "yi "ɖt oo, 'i vɪ -wɛlɛ! I -wee 'wɪ 'wliɖt 'ci 'si -wɛlɛ! I vɪ -wɛlɛ 'nan 'o 'le 'tɔ, en 'wɪ nen e ci "le min 'e dre be -a 'bɔ nen 'i 'pla -wɛlɛ 'wɪ 'a. I man -sran 'wɪ pɛɛnɔn zɛ -a "paadt -a o ji.

³Kɔɔ tu -tu -taa "bɔlɛ be, te minnun 'ka 'we "man "nyian -e 'o "trɔɛn "tɔ Bali -le 'wɪ "paadt tɪglɪ le dt. 'Pian 'o 'ci 'sɔ minnun "sia "va 'wɪ "paanɔn 'a, te o 'wɪ nen o ci "vale 'o maan "be -a "paaman o ji. ⁴O "trɔɛn "sia 'wɪ tɪglɪ 'va, -e 'o -sɔɔnla polunun nen min -a "sia 'e 'wulo -ji be -a -sru. ⁵Timote, 'i yie 'tɔ 'i 'fli -va, te 'wei 'man yɪ dt. I 'wɪ yra yɪdt man. I

Zozi 'le 'wɪ 'nɔɔnɔn vɪdt 'pa 'nyranman -a. 'Nyranman nen Bali -a -peba 'wɪ 'i 'lɔ be, 'i 'pa.

⁶Kɔɔ 'men ve be, 'an -kadɪ 'bɔ. -Kadɪ 'bɔ zɛ, maan "siala "le 'sraga nen an -taa -a bɔlɛ Bali le 'an 'kɔlɛ 'a. ⁷Minsan -le -kuli be, maan -tan fɛnyian, an cɛɛn flan 'blɪdt man. An yi -tera Zozi da -trilii, maan 'le 'sran. ⁸'Be nen 'gɛvɛ, fɛ nen e ci 'an 'man -pennan be, 'wɪ tɪglɪ nen maan dre be -a man -kopa nen. Minsan nen e tin "baa 'e 'nɔan da be, -yɛɛ -kopa zɛ -a -nɔan 'men yi nen e -taa "man "be -a da. Ya'a nɔan 'an 'towli "cɛ "le dt, 'pian minnun pɛɛnɔn nen -yee -tadt dra o -tea "be, yaa -nɔan "nyian -wee "le.

Pɔl 'wɪ 'nyranman 'vɪ Timote le

⁹Timote, te 'i 'mɔn dt! I bɔ 'an man 'gɔ 'trele! ¹⁰Dema 'an 'tɔvɪ, en e -ku Tesalonik, kɔɔ 'trɛda fɛnɔn yɪdt "yi "cin -trɔa "ji. Cresen "e -kɔv Galatɪ, en Tit "e -kɔv Damati. ¹¹Luk 'be ci 'an 'va 'gɔ 'e -towli. -Yee "wean 'ka 'vale Mark -a 'ka 'ta. -A -nan wɪ a 'an man 'kpa 'men 'nyranman 'gɛvɛ -a -ji. ¹²Tisik nen an "ta -a "paa 'sia Efez nun.

¹³Timote, "yie vɪ 'nan 'i -taa "be, 'i 'ciula Troas -e 'men -trale -gblɔ nen maan 'tɔvɪ Karpɪ -lɔ be, 'i 'si, 'i 'ta -a. En 'men 'flubanun 'lee 'kɔlɛnɔn nen 'fluba a 'e 'cren -tedɪ "da "be, 'i o 'si, 'i 'ta waa. 'Kɔlɛnɔn zɛ o 'wɪ a 'an man 'kpa tɪglɪ.

¹⁴Alezandre nen feli buzɔn -a be, e 'wɪ 'wliɖt dre 'men "kaga. Maan -tɔa 'nan 'wɪ -nun nen yaa dre 'men be, Minsan -a -pan wo -yɛɛ. ¹⁵I bɔ "nyian, 'i dre "va "yi, kɔɔ e ya 'e 'tɔɖt lou 'kɛvɛ 'wɪ "paadt man.

¹⁶Tɔvɪ nen minnun -ku 'maan tin 'banɔn 'ceɪn -da 'e tɛde be, min -tu 'ka 'kɔlɛ -nyenlea 'men 'wɪ -sru "dt, o pɛɛnɔn 'an 'tɔvɪ. Te Bali 'e 'wɪ 'tu dre -wɛlɛ 'be man dt. ¹⁷Pian Minsan 'be 'pa 'an 'va, en yaan "koe "tɔ 'an da. Yaa dre zɛ 'nan -e 'an -kɔla Zozi 'le 'wɪ 'nɔɔnɔn fuɪladɪ -a "man, 'ɖvɛ -e minnun pɛɛnɔn nen o 'ka Zuɪf 'nɔn

'a dte 'o man. Tu zte -a man be, 'an 'kadu -fola tu, 'pian Minsan 'an 'su -yrɔ. ¹⁸- Yee "wean maan -tɔa 'nan, 'wɪ 'wɪdɪ tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn nen, minnun -a "vale 'nan 'o dra 'mɛn be, Minsan 'an "so -yrɔ "nyian, en yaan "sia 'wɪ 'ji, -e 'an 'kɔ laji -yee mingɔnnɛn 'trɛda. 'Tɔ -dan 'e 'kɔn Minsan -le vɛ -a 'li 'trilii! Amen!

¹⁹Timote, 'i vɪ Priskil 'lee 'e 'sran Ak-ila le 'nan, an o 'tɔ bo. En 'i vɪ Onezifor mangulinun le 'nan, an o 'tɔ bo.

²⁰Eras "e -fɔv Korenti, en an Trofi 'tu Mile -a man "yaaman -le "wean.

²¹Timote, 'i bɔ 'an man 'gɔ 'vaa -e tu nen fulɔ "fɛɛnman 'yi yiɛ da -wɪdɪ "be, 'e bɔ.

Ebulu 'lee Pudɛn 'lee Linu 'lee Klodia, 'lee Zozinɔn pɛɛnɔn nen 'gɔvɛ, o 'nan wei 'tɔ bo.

²²Minsan 'e 'pa 'i 'va, en -yee "yi 'e 'kɔn 'ka pɛɛnɔn 'va!

*Fluba nen Pɔl -a cren -te***Tit***le*

1 'An 'bɔ Pɔl 'be 'fluba 'gʷe -a cren -te. Bali 'suzan nen 'maan, en an ya Zozi Crizi -le 'pasiazan -a. Bali 'an 'pla 'nan 'an 'pa minnun nen 'e o 'si "va 'nan 'o 'kɔn 'yee vɛ -a bɛ o va. 'An 'pa o va -e 'o yi -tera 'e da, te wee bɔa 'e tɔgl da. ²'An 'pa o va -e o 'bli 'e 'kɔn 'belidɔ nen ya'a 'nyaan dɛ -yrɛ. Kɔɔ tu nen Bali 'ka tian 'trɛ drele dɛ, yaa 'vɪ 'nan 'e 'belidɔ zɪ -a -nɔan "minnun le. En Bali zɪe ya'a 'wlu 'sean dɪ. ³'Bɛ nen 'gʷe, tu nen Bali -a 'pla 'nan 'e 'wɪ zɪe -a 'le sɔɔman "man "bɛ e 'bɔ. -Yee "wean Bali nen e ct -kaa 'sizan 'wɪ 'ji -a bɛ, e 'wɪ 'nɔnɔn zɪe -a -pɛba 'wɪ 'an 'lɔ 'nan 'an vɪ minnun le.

⁴Meen 'fluba 'gʷe -a cren -te 'i 'bɔ Tit le. Meen Bali -le 'wɪ 'vɪ 'yie, en i wu "man. 'Wɪ 'kpa, i dre "le 'an 'pɔn -ji nen -le 'wɪ 'zʷ.

-Kaa "tɪ Bali 'lee -kaa 'sizan 'wɪ 'ji Zozi Crizi 'o 'wee "yi 'lee 'wee -fɔdɪ -trɔɔ -nɔn 'yie!

-Tɪ nen waa -tɔa -leglizɪ min ceje -a?

⁵Mein 'tʷɪ Cret 'trɛda 'nan -e 'winun nen o -fʷ bɛ 'i 'le 'sran. 'I -leglizɪ nen 'fla -tʷdʷ da bɛ -a -ji min cejenun -tɔɔ! 'Winun nen maan 'vɪ 'yie bɛ, -a da nen 'i 'ci "nrɔn -e 'i dre! ⁶-Nyren 'nan, min nen waa -tɔa -leglizɪ min ceje -a bɛ, 'tɔ 'tʷ 'ka 'kɔan 'e 'padɪ "man "dɪ. -Yee ct 'nan, lɪ -kɔan -a san wlu -tʷwli, en ya'a tʷe -e 'e nyin lɪ pee -sru "dɪ. -Yee 'nennun yi -teala Zozi da, 'tɔ 'ka 'kɔan 'e 'padɪ o man lɪ -wɛɛdɪ 'lee -kɔnɔn -wɛɛdɪ da dɪ, en o yie "naan min man. ⁷'Wɪ 'kpa! E ya 'nan min nen 'e yie -tɔa -leglizɪ -va bɛ, te 'tɔ 'tʷ 'e 'kɔn 'e 'padɪ "man "dɪ, kɔɔ Bali -le 'nennun -pɛba a 'e wɔdɪ -yrɔ. En te 'e 'kɔn min nen e ya "vale 'wɪ pɛɛnɔn e 'cɛn 'yee 'wɪ da bɛ

-a dɪ. En te 'bli 'e 'fɔ -a san ji tada dɪ. En te -a san 'e -wen mlindɪ -trɔa 'e 'win -ji dɪ. En te -a san 'e 'wɪ 'blɪdɪ yɪ "yi "dɪ. En te -a san "lala yɪ "yi "dɪ. ⁸'Pian 'e 'kɔn min nen e min "kuan 'e 'pɛ "fli "a bɛ -a. En 'e 'wɪ "yi "dredɪ yɪ "yi. En -a san 'e 'kɔn min tɔgl 'a, 'e 'ta wɔla Bali wei da tɔgl, en 'e -kɔla 'e 'fli 'pladɪ -a. ⁹En "nyian -a san 'e 'kɔn 'e kɔaladɪ Bali -le 'wɪ tɔgl nen waa paa "ji "bɛ -a man. -Te e ya min zɪe -a bɛ, -a -nan nen e -kɔlaman min -mienun "koe "tɔdɪ -a 'o da 'wɪ "paadɪ tɔgl zɪe -a. En minnun nen o 'ka "vale 'o maan "yi "dɛ, e -kɔlaman -a -ci 'sidɪ -a -wɛle 'nan 'wee tin 'ka 'nɔnɔn dɪ.

Pɔl -a 'vɪ Tit le 'nan 'e Bali -le 'wɪ "paadɪ tɔgl 'ci 'si minnun le!

¹⁰Min "kaga "a ve 'o 'fli man 'nan o yi -teala Zozi da, te o 'ka "vale 'o 'ta wɔla 'wɪ tɔgl da dɪ. Minnun zɪe o "kaga "a Zuif 'nɔn 'a, en o min ci baaman -ji 'wɪ "kaga "vidɪ -a, te 'wɪ 'bɔ 'ci "ka "dɪ. ¹¹-Yee "wean 'i o 'leɔbɔ 'pla "da! Kɔɔ 'wɪ nen e 'ka 'wɪ tɔgl 'a dɛ, -a 'bɔ nen waa "paaman minnun ji, -e 'o "lala yɪ -dawli a. -Wee "wean 'kɔn -mie 'le "nen 'nɔn pɛɛnɔn 'si 'si tɔgl da. ¹²Cret min -tʷ nen minnun -a 'sia 'wɪ 'tɔzan -a 'wɪ nen e -taa "drele bɛ -a vidɪ man bɛ, e Cret 'nɔn 'le 'wɪ 'vɪ. Yaa 'vɪ o man 'nan: «Cret 'nɔn 'sen ve nen 'wlu 'a, en o ya "le plɔ winun -le 'wɪ 'zʷ, en kɔnɔn nen waa, en -blɪfe da nen 'o 'ci "nrɔnman 'saza.» ¹³'Wɪ nen yaa 'vɪ o man bɛ, 'wɪ 'kpa nen. -Yee "wean 'i 'wɪ 'pla -wɛle 'kɔgl! 'I dre zɪ -e -wee yi -teradɪ Zozi da 'e dre tɔgl 'e 'pee. ¹⁴'I dre zɪ -e 'o "trɔɛn 'si Zuif 'nɔn 'le polunun le. En -e 'o vile 'o 'ta wɔla minnun nen o 'ka "nyian Bali -le -si tɔgl da dɛ -wee 'srɔɛn winun da dɪ. ¹⁵-A -cin 'e 'kɔn 'i 'ji 'nan, minnun nen o ya 'saun Bali 'le bɛ, fe -tʷ 'ka o "tri 'tɔa Bali 'le dɪ. 'Pian minnun nen o ya 'o "tri "tɔdɪ Bali 'le, te wa'a yi teala Zozi da dɛ, fe pɛɛnɔn o "tri -tɔa Bali 'le. Kɔɔ -wee ci "nrɔndɪ pɛɛnɔn dre 'wɪdɪ Bali 'le,

en ya'a tin tea o da dt. ¹⁶Waa ve 'o 'fli man 'nan o ya Bali -le ve -a. 'Pian 'winun nen waa dra be, yaa -kɔɔnman 'nan o 'ka Bali -le ve -a dt. Wa'a 'ta 'wula Bali wei da dt, en o -pe 'ka 'sɔa 'wɪ "yi "tu dredi -a dt. Minnun zɛ Bali 'ka o ye "yi "fo "dt.

Zi kɔ Zozi -sruzan 'e 'ta wu be Pɔl -a 'vɪ Tit le

2 Tit, te 'i 'wɪ dre "le -wee 'wɪ 'zɔv dt! 'Pian 'yie ve be, Bali -le 'wɪ "paadt tɪglɪ be, -nyren 'i vɪ minnun le! ²I vɪ -klɔnɔn cejenun le 'nan, -wee 'wɪ 'fa 'e 'kɔn 'e 'sɪdɪ. I vɪ -wɛ 'nan, 'o dre wɪ 'e maan minnun yie 'e 'nan o man. I vɪ -wɛ 'nan, 'o 'fli 'kun 'wɪ pɛɛnɔn 'ji. En "nyian be -wee yi -tɛradɪ Zozi da, 'lee -wee min yɪdt "yi, 'lee -wee -pɔan 'sɔdt be, 'i vɪ -wɛ 'nan, tu pɛɛnɔn man 'wɪ zɛ 'e 'kɔn o man 'pleble.

³I lumɔn cejenun -le ve 'vɪ "nyian zɪ. I vɪ -wɛ 'nan, o dre wɪ 'e -kɔɔn 'nan 'o ya Bali -le ve -a. En 'i vɪ -wɛ 'nan, te 'o 'wɪ min man -wɪdɪ "dt. En 'i vɪ -wɛ 'nan, te 'o -wen mlɪndɪ -trɔa 'o 'win -ji dt. En 'i vɪ -wɛ 'nan, 'o 'wɪ "yi "paa minnun ji. ⁴-Te o ya 'wɪ zɛ -a dɛnan be, -a -nan nen o -kɔlaman 'wɪ "paadt -a lumɔnnun ji. En zɪ kɔ lumɔn 'e -sran yɪ "yi "be, 'o "paa o ji. En zɪ kɔ lumɔn 'e 'yee 'nennun yɪ "yi "be, 'o "paa o ji. ⁵En "nyian be 'o "paa o ji 'nan, 'o 'fli 'kun 'wɪ pɛɛnɔn 'ji. En 'wɪ nen e 'tɔ "paa lumɔnnun man be te 'o dre dt. En 'o dre -kɔnnen wɪ lumɔn tɪglɪ 'a. En 'o 'ci 'e 'kɔn "yi. En 'o 'ta wula 'o -sran wei da. 'Wɪ pɛɛnɔn zɛ -a 'bɔ nen 'o "paa o ji, "tɔgɔ minnun 'o 'wɪ 'wɪdɪ Bali wei man.

⁶I 'wɪ 'pla "nyian -gobonun le. I vɪ -wɛ 'nan 'o 'fli 'kun 'wɪ pɛɛnɔn 'ji. ⁷Tit, 'i 'bɔ nen 'i dre -wee 'wɪ -kɔɔn "manzan 'a 'wɪ "yi "dɛnan. En 'yie Bali -le 'wɪ "paadt be 'e 'kɔn 'e 'nɔan da, te 'i -te sɔan -a "fo "dt! ⁸Bali -le 'wɪ tɪglɪ nen min 'ka 'kɔlaman -a -sa -fɔdt -a dɛ, -a 'bɔ nen 'i "paa minnun ji. I dre zɪ -e 'yra 'e -kaa 'nan-

mannɔn 'tɛ, te wa'a 'kɔlaman 'wɪ 'wɪdɪ "tuwɪ "vɪdɪ -a -kaa man dt.

⁹En "nyian 'i 'wɪ 'pla nɔannun le 'nan, 'o 'ta wula 'o 'tazan wei da 'wɪ pɛɛnɔn 'ji. I vɪ -wɛ 'nan, 'o 'tazan ci 'sɔ winun dre, en te 'o 'sa -fɔ -a 'nean dt. ¹⁰En te 'o -wee fe -tu crin wɔ dt. 'Pian 'o yie 'trɔa 'wɪ "yi "dredi da. 'O dre zɪ yi pɛɛnɔn man -e minnun 'o Bali nen -kaa 'sizan 'wɪ 'ji -a be -yee 'wɪ "paadt -sɪ -fɔ.

¹¹'Wɪ pɛɛnɔn zɛ -a 'bɔ nen 'i 'cin -tɔ minnun ji, kɔɔ Bali 'yee "yi "nen e cɪ blamin pɛɛnɔn 'si 'wɪ 'ji ve -a be -a ta 'bɔla. ¹²En -yee "yi zɛ -yee "paaman -kaa 'ji 'nan, -kaa 'si 'wɪ pɛɛnɔn nen e 'ka Bali ci 'sɔ wɪ -a dɛ -a -sru! En 'nan -kaa 'si blamin ci 'sɔ winun -sru! Yaa "paaman "nyian 'nan, tu nen -kaa ci -ji 'gɔe -kaa 'ta wɪ -kaa 'fli 'kundɪ -a 'wɪ pɛɛnɔn 'ji, en -kaa 'wɪ nen e cɪ 'kpa be -a dre, en -kaa 'yra -tɛ Bali man! ¹³-Kaa dre zɪ, te -kaa ci "nran yi -dan be -a man -pean. Yi zɛ -a da nen -kaa 'sizan 'wɪ 'ji Zozi Crizi nen -cee Bali -dan a be, e -taa 'yee 'tɛ 'san -a. ¹⁴E wu "man en e -kaa 'leji -ka 'wɪ. Yaa dre zɛ 'nan -e 'e -kaa 'si 'wɪ 'wɪdɪ pɛɛnɔn 'le nɔanba -ji. En "nyian 'nan -e 'e -kaa dre minnun 'saun nen o cɪ 'e 'saza 'le ve -a be waa. Yaa dre zɛ 'nan, -e -kaa kɔn minnun nen o cɪ 'o kɔaladt 'wɪ "yi "dredi man be waa.

¹⁵'Wɪ pɛɛnɔn zɛ -a 'bɔ nen 'i "paa minnun ji! I 'pla -wɛ 'wɪ 'a, en 'i o "trɔɛn nyuon! 'Nyranman zɛ -a 'bɔ nen Bali -a -peba 'wɪ 'i 'bɔ. Te 'i 'fli 'tu -e min -tu 'yie dre 'e 'pela koda dt!

Zozi -sru 'ta wudɪ

3 I -cin -tɔ Zozinɔn pɛɛnɔn 'ji 'nan, 'o 'ta wula minnun tanɔn wei da, en 'wɪ nen waa ve be 'o dre! En o man 'e 'kɔn 'e wudɪ tu pɛɛnɔn man 'wɪ "yi "dredi -a! ²Te 'o min 'tɔ 'tɛ dt! Te 'o 'wɪ 'blɪdɪ yɪ "yi "dt! 'Pian tu pɛɛnɔn man be, 'o 'kɔn -trɔɔ, en min -tudv pɛɛnɔn yɪdt "yi 'e 'kɔn o ji!

³ Fē nen maan ve zīe -yēē cī 'nan, -kaa 'bō 'gūē 'e tēdē bē, te -ka'a 'wī 'tō wī dra dī, en te -ka'a yīē 'ka 'naan min man dī. En "nyian bē -kaa yī -tēala 'wī nen e 'ka 'wī tīglī 'a dīē -a da. En te -kaa ya fē -tū -tūdū pēēnōn yīdī "yī "lē nōan -a 'lee blamin cī 'sō winun 'tō 'tūdū pēēnōn 'lē nōan -a. Te -kaa nyannen drēdī yē "yī, en te -kaa min lō fē yē "yī "lē 'e drē -cēē vē -a. Te -kaa "naan min man, en minnūn "naan -cēē "man.

⁴ Pīan zī -kaa 'sīzan 'wī 'jī Bali 'yēē "yī 'lee 'yēē min yīdī "yī "tā 'bōla bē, ⁵-a -nan nen e -kaa 'sī 'wī 'jī. Ya'a drēlē 'nan 'wī "yīnūn nen -kaa drē bē -a man nen dī, 'pīan -kaa nyrīnda 'bē 'sēn "da. E -kaa ya 'e 'pēē Bali lēi 'saun 'lē 'plēlē 'a 'nan -e -kaa drē min -trē -a. 'Wī zīē -a drēdī bē, e ya "lē -kaa -srūdī -lē 'wī 'zū. ⁶ 'Wī 'kpa Bali -tā 'yēē lēi 'saun 'a -cēē. E cīlā -kaa 'sīzan 'wī 'jī Zozi Crīzī -va, en e -tā -a 'e 'cīlādī "da. ⁷ Bali -lē "yī "lē "wēan bē, e -kaa drē min tīglī 'a 'e 'lē. -Yēē "wēan -a -cīn a -kaa 'jī 'nan 'belīdī nen ya'a 'nyaan dīē, yāā -nōan -cēē.

⁸ 'Wī zīē, e ya 'wī tīglī 'a, en e ya "lē min 'e yī -tēra "da "fō! An ya "vāle 'ī 'tō 'winun zīē -a da 'kpa tīglī, -e minnūn nen o yī -tēra Bali da bē, 'o yīē -trōa 'wī nen e cī "yī "bē -a drēdī da 'kpa tīglī. 'Wī zīē -yēē cī "yī, en -yēē "pāā min va.

⁹ Pīan -sa -fōdī nen ya'a 'wī 'pāā "vā "mīn lē dīē 'ī "pāāla "man! En Zuif 'nōn tranun kluda wī 'lee Moizi -lē -pēi -tō wīnūn bē, te 'ī 'wī 'blī "dā "dī, en te 'ī -sa -fō "dā "dī! 'ī "pāāla "man, kōō 'e ya 'wī "tūn "ā. ¹⁰ Min nen -yēē 'wī "pāādī min "cēan 'ē cīn man bē, 'ī 'wī 'plā -yrē! -Te yīā 'plā -yrē 'ē 'pā -a -tū, en yīā drē 'ē 'pā -a "flī, te ya'a maan "yī "dīē, 'ī -nyran sī -sru. ¹¹ Kōō yīā -tō "mēn 'nan, min zīē 'ē 'flī 'sī -sī tīglī da. 'Wī 'wlīdī "drēzan nēn, en 'ē 'flī 'plā Bali -lē nyran -blīdī wlu.

Pōl 'wī 'nyranman 'vī

¹² -Te Atema nēn, en -te Tisik nēn, tū nēn an o -tū "pāā -sīā 'yīē bē, 'ī man -wēē -ē 'ī 'bō "nyīandū 'an man Nikopoli. 'Flā zīē -a da nēn an tū -wlīdī "nēn min 'ka 'kōlaman -ē 'ē 'kū 'tā wōnan dīē -a dra.

¹³ Tit, 'ī yra 'sī! 'ī 'pā Zēnā 'lēē Apolō -va -wēē -kūdī 'tā wōnan -jī! Te fē -tū 'ē klī o man dī! Zēnā 'bō a min nēn min -fōā -a -sru -ē 'ē min 'lējī wī -blī bē -a. ¹⁴ En -kaa "būi Zozīnōn "nyian bē, e ya "lē "ō 'wī "yī "drēdī -tranlā fē nēn -a 'wī a min man bē, -a -nōndī -a -yrē! -Te o ya 'winun zī -a drēnan bē, te o 'ka 'trēdā 'ē "tūn "dī.

¹⁵ Minnūn pēēnōn nēn kū cī wāā 'gūē, wēi 'tō bō. En minnūn nēn o 'kū yē "yī te o yī -tēala Bali da bē, 'ī o 'tō bū.

Bali -lē "yī 'ē 'kōn 'ka pēēnōn 'vā!

'Fluba nen Pɔl -a cren -te

Filemɔn

le

1 'An 'bɔ Pɔl be, Zozi Crizi -le 'nyran-man 'padɪ man nen an ya -pʊ 'kuin. Mɛɛn 'fluba 'gʊɛ -a cren -te 'kʊ 'vale -kaa "bʊ Zozizan Timote -a.

Kʊa cren -te 'i 'bɔ Filemɔn le. I ya 'kʊe min 'kpa -a, ɛn i Bali -le 'nyranman "paa "le 'kʊe 'wɪ 'zʊ. Kʊi 'tɔ bo. ² ɛn e ya "nyian -kaa "blu Zozizan Apia -le vɛ -a, kʊa 'tɔ bo. ɛn e ya "nyian Azip nen e cɪ -kʊli -tuwli zɪɛ -a man "le 'kʊe 'wɪ 'zʊ bɛ, -yee vɛ -a. Kʊa 'tɔ bo. ɛn e ya "nyian Zozinɔn nen 'o cin ye 'i 'bɔ Filemɔn -le 'kuin bɛ, -wee vɛ -a. Kʊ 'o 'tɔ bo.

³ -Kaa "tɪ Bali 'lee -kaa san Zozi Crizi 'o 'wee "yɪ 'lee 'wee -fʊdɪ -trɔɔ -nɔn 'cɛɛ.

Pɔl Bali tru 'ba Filemɔn le

⁴ Filemɔn, -te an ya Bali tru 'banan 'yie bɛ, tʊ pɛɛnɔn man te an Bali muo -fɔa. ⁵ Kɔɔ 'yie yɪ -teradɪ Minsan Zozi da, 'lee 'yie Zozinɔn yɪdɪ "yɪ "bɛ, -a 'wɪ -sɛanla 'an da 'gʊ. ⁶ -Yee "wean -te an ya Bali tru 'banan bɛ, maan laabo -yɾɔ 'nan, 'yie yɪ -teradɪ Zozi da bɛ 'yɛi "koe "tɔ 'i da 'padɪ -a Zozinɔn 'va. "Yɪ 'tɔ 'tʊdʊ pɛɛnɔn nen o dre -cee vɛ -a -kaa dre Crizi -le vɛ -a -le "wean bɛ, 'i -kɔnnɛn "yɪ! ⁷ 'An "bʊ Zozizan, 'yie min yɪdɪ "yɪ "nen yia dre ɛn Zozinɔn 'ci yɾa "tra "bɛ, e ci "nran -nɔn 'mɛn -dan, ɛn yaan "koe "tɔ 'an da.

Pɔl Filemɔn -le nɔan 'li 'e da -yɾe

⁸ Filemɔn, 'wɪ nen kɔ 'i dre bɛ, Crizi -a -si -nɔn 'mɛn -e 'an 'tɔ 'i man -sa -a, 'nan 'i dre. ⁹ 'Pian min yɪdɪ "yɪ "le "wean bɛ, toba -ji nen an -ciala. 'An 'bɔ Pɔl bɛ, an dre ceje, ɛn 'bɛ nen 'gʊɛ Zozi Crizi -le 'nyranman 'padɪ man nen an ya -pʊ 'kuin 'gʊ. -Yee "wean 'i 'wɪ 'mɛn toba 'gʊɛ -a man! ¹⁰ Toba zɪɛ -nyɾɛn 'yie nɔan Onezi

-le 'wɪ 'a. -Pʊ 'kuin 'gʊ nen an Zozi 'le 'wɪ 'vɪ -yɾɛ, ɛn e wʊ "man. E dre 'sien "le 'an 'pɔn -ji nen -le 'wɪ 'zʊ. ¹¹ 'Wɪ 'kpa, maan -tɔa 'nan, 'e tɛdɛ bɛ Onezi 'wɪ 'wɪdɪ dre 'yie. 'Pian 'bɛ nen 'gʊɛ, e dre min nen e -kɔlaman e "paa 'kʊ 'va 'kpa bɛ -a.

¹² E dre 'sien "le 'nan 'an 'man mɛn -tʊ -le 'wɪ 'zʊ. An "ta -a lia 'e da 'yie. ¹³ 'Bɛ nen an ya -pʊ 'kuin Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn vɪdɪ man 'gʊɛ, an ya "vale 'e 'fʊ 'an "srɔn 'gʊ, te e "paa 'an 'va "le yie cɪ -a dɾɛnan. ¹⁴ 'Pian an 'ka "vale 'nan 'an 'wɪ zɪɛ -a dra, te yie "cɛɛ -si -nɔn 'mɛn dɪ. An ya "vale 'nan, -te i "ta 'wɪ "yɪ "dra 'mɛn bɛ, 'e 'si 'i 'bɔ 'a, 'pian te 'e dre 'nan 'an 'tɔ 'i man -sa -a dɪ.

¹⁵ -A -mie dra bɛ, Onezi -tɛ -ji 'i 'lɔ tʊ "wɛnnɛn 'a 'nan, -e 'lʊ nen e "ta -a wo bɛ, 'e 'fʊ 'i 'va 'li "fo "le vɛ -a. ¹⁶ 'Fɛ nen maan vɛ zɪɛ -yɛɛ cɪ 'nan, 'bɛ nen 'gʊɛ Onezi 'ka "nyian 'i 'lɔ "le nɔan "tʊn "le 'wɪ 'zʊ dɪ. 'Pian -a "yɪ "mlian min lɔ nɔan da, kɔɔ e dre 'sien 'i "bʊ Zozizan nen yia ye "yɪ "bɛ -a. Onezi -nan wɪ a 'an man 'kpa tʊglɪ, 'pian maan -wɛɛman 'nan 'yie vɛ 'e 'ciɪla "da! Kɔɔ 'i 'lɔ min nen ɛn e dre "nyian 'i "bʊ Zozizan 'tʊ -a.

¹⁷ An ya 'i "bʊ Zozizan 'tʊ -a, mein tru "baa 'nan Onezi "ta "lo "bɛ, 'i 'kun 'i 'pɛ "fli "a, "le zɪ yia dra paan 'mɛn bɛ -yee 'wɪ 'zʊ! ¹⁸ 'Wɪ oo 'wɪ nen yaa dre 'yie bɛ, 'yian 'pɛn -a! ɛn te 'yie fien nen "da oo, 'yian 'pɛn -a! ¹⁹ 'Wɪ nen an "ta 'bɛ vɛ 'yie 'gʊɛ, mɛɛn 'bɛ cren -tɛa 'an 'fli -a. Maan vɛ 'yie 'nan, maan 'leji bɔala 'yie. 'Pian -a -cin 'e 'kɔn "yie 'ji 'nan, 'mɛn fien a 'i da "nyian, kɔɔ 'mɛn "wean nen i 'belidɪ 'yɪ.

²⁰ 'An "bʊ Zozizan, mein tru "baa 'nan, 'wɪ "yɪ "nen maan laabʊ 'i 'lɔ bɛ 'i dre Minsan 'tɔ 'ji. Kʊ ya Zozinɔn 'a, -yee "wean 'i yɾa 'si, 'i 'ci "nrandɪ -nɔn 'mɛn 'wɪ zɪɛ -a dɾɛdɪ -a. ²¹ An 'fluba 'gʊɛ -a cren -te 'yie, kɔɔ an yɪ -tɛala 'i da 'nan, 'wɪ nen maan laabo 'i 'lɔ bɛ yia dra. 'Wɪ 'kpa, maan -tɔa 'nan, i -taa -a dɾɛɛ e -ciala "da.

²²Wɪ nɛn 'bɛ cɪ 'an 'bɔ 'lɛ vɛ -a bɛ, -nyrɛn 'gʊ. Maan laabo 'i 'lɔ 'nan 'i 'kɔn "bʊ "tʊ man drɛ 'an nyinnan -a, kɔɔ -a -cin a 'an 'ji 'nan, 'cee Bali tru 'badɪ -lɛ "wɛan bɛ, Bali "wɛ "man -e 'o 'si 'an man, tɛ an "ta "lɔ 'ka 'va nun.

²³Epafrɛ "e 'nan, 'yɛi 'tɔ bo. Zozi Crizi -lɛ 'nyranman 'padɪ -lɛ "wɛan kʊɛ cɪ -a -pʊ

'kuin 'gʊ. ²⁴Mark 'lɛɛ Ariza 'lɛɛ Dema 'lɛɛ Luk nɛn, o "paa 'an 'va Bali -lɛ 'nyranman 'panan bɛ, o 'nan, 'wɛi 'tɔ bo.

²⁵Minsan Zozi Crizi -lɛ "yi 'e 'kɔn 'ka pɛɛnɔn 'va!

Fluba nen min -tv -a cren -te

Ebre

'non læ

Bali 'e 'fli koon minnun læ 'e 'pt -a

1 'Li 'e tede be, Bali ciula 'e 'lewei vunon 'va, en e 'wɪ tin 'ba -kaa tranun læ. E 'wɪ tin 'ba -wle 'e 'pa -a "kaga, en e ciula 'pe "kaga "ji te yaa tin "baa -wle. ²Pian tv -nyranman nen -kaa ci -ji 'gʊe, Bali 'e 'fli koon -ceɛ 'e 'pt -a. Bali ciula "va, en e fe pɛenon dre. Fe pɛenon 'bɔ zɪe Bali -a -non -yre -yee ve -a. ³Bali -pt zɪe, -yɛɛ Bali -le -dan koon -ceɛ, en e Bali 'sia -pe pɛenon 'ji. 'Pleble nen -a wei -lɔ be -yɛɛ -maan labli 'lee 'tre a -nan tian. -A -pt -towli zɪe -yɛɛ 'tredanon pɛenon 'le 'wɪ 'wɪdɪ fui, en e -kv -nyenlea Bali nen 'pleble pɛenon 'san -a be -a -pe "yi "da laji lou.

Bali -pt a -dan

⁴Bali -pt zɪe -a -dan "mlian Bali -le 'pasianon pɛenon nen laji be o da. Kɔɔ 'tɔ -dan nen e "mlian o pɛenon 'le ve da be, -a 'bɔ nen Bali -a -non -yre. ⁵Maan ve zɪe 'nan -e 'wɪ nen 'e 'cren -tedɪ Bali -le 'fluba 'ji be, -a -cin 'e -trɔa 'ka 'ji. Kɔɔ e ya 'e 'cren -tedɪ 'nan:

«Yie ci 'men 'nen 'a,
-e 'e 'sia cæɣv man be
an dre 'i "tɪ "a.»

En "nyian 'nan:

«An -kɔan -a "tɪ "a,
en e -kɔan 'an 'pt -a.»

'Wɪ zɪe Bali 'ka tian 'li -a vile 'yee 'pasiazan -tv man "fo "dɪ. ⁶En "nyian be Bali -taa 'yee 'nen flin 'pale -sia 'treda 'e 'pee. 'Wɪ nen 'e 'cren -tedɪ tv zɪe -a -ji 'wɪ 'a be -nyren 'gʊ.

«Bali "e 'nan 'yee 'pasianon pɛenon nen laji be

'o "po sɔɔn "wɪ, -e 'o bɔ!»

⁷'Wɪ nen Bali -le 'pasianon nen laji be -wee ve -a be, -nyren 'gʊ.

«Bali 'yee 'pasianon dre

"le fulɔ 'pleble 'zʊ,

en e 'e 'sunon dre

"le 'te nren -le 'wɪ 'zʊ.»

⁸'Pian 'wɪ nen Bali -a 'vɪ 'e 'pt man be, -nyren 'gʊ. E 'nan:

«I ya Bali -a,

en 'yie mingonnen -blɪdɪ 'leda "ka "dɪ.

'Wɪ tɪɣɪ dredɪ -a nen

i mingonnen -ble 'yie minnun da.

⁹Yi 'a 'wɪ 'wɪdɪ "dredɪ ye "yi "dɪ,

'wɪ tɪɣɪ dredɪ nen yia ye "yi.

-Yee "wɛan 'an 'bɔ nen 'yie Bali -a be,

mein 'si "va,

en ci "nrandɪ nen e "mlian

'i bɔenun pɛenon 'le ve da be,

maan -non 'yie.»

¹⁰En Bali -a 'vɪ "nyian 'e 'pt man 'nan:

«I ya Minsan -a.

Fe pɛenon dredɪ pou sianan "be,

i 'tre dre, en i labli dre.

¹¹'Tre 'lee labli 'nyan tv a,

'pian "i "ya wo -nan 'li 'trilii.

-Te sɔ 'mɔn be, e sreman.

'Wɪ 'towli zɪe,

-yɛɛ dra 'tre 'lee labli læ.

¹²-Te sɔ 'mɔn be,

waa ta -fɔɔman sɔ -tre -a.

'Wɪ 'towli zɪe,

-a 'bɔ nen yia dra 'tre

'lee labli læ.

'Pian 'yie ve be,

i -fo -nan 'li 'trilii,

en 'yie 'belidɪ 'leda "ka "dɪ.»

¹³'Wɪ nen Bali 'ka tian 'li -a vile 'yee

'pasianon nen laji be -a -tv læ dɪe, yaa 'vɪ

'e 'pt læ. Yaa 'vɪ -yre 'nan:

«I 'nyran 'an 'pe "yi "da!

I 'fʊ -nan zɪe, -trilii

-e 'an 'cɛn 'i 'nanmannon 'klɪdɪ man.»

¹⁴Bali -le 'pasianon nen laji be -wee ve

a "me 'kɔ? O ya Bali 'sunon 'a, en Bali o

"paa -sia 'nan 'o 'pa minnun nen Bali o

"sia 'wɪ 'ji be o va.

'Wt nen Zozi -a 'vɪ bɛ, tɛ 'ka -fɔla 'ka "trɔɛn -sru "dɪ!

2 Bali -pɪ -dan "mlɪan Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bɛ o da. -Yɛɛ "wɛan 'wɪ pɛɛnɔn nɛn -kaa 'man -yɛɛ 'wɪ 'a bɛ, e ya "lɛ -kaa yɪɛ -trɔa "da, -e -kaa vɪlɛ -kaa 'si -si tɪglɪ da dɪ! ²-Kaa -tɔa 'nan, 'wɪnɪn nɛn Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bɛ waa 'vɪ 'li -kaa tranun lɛ bɛ, Bali -a "va 'nan 'o 'ta wɔla "da. 'Pɪan min nɛn ya'a 'ta wɔlɛa "da "dɪɛ, Bali 'wɪ "nɛn kɔɔn -a san lɛ. ³'Wɪ 'tuwli zɪɛ, -yɛɛ bɔa "nyɪan min nɛn ya'a 'wɪlɛ "man -e Bali 'e 'si 'wɪ 'ji dɪɛ -a man. Bali 'wɪ "nɛn -kɔɔnman -yrɛ, e -ciala "da. Zozi nɛn Mɪnsan a bɛ, -yɛɛ 'vɪ 'e tɛdɛ 'nan Bali min "sia 'wɪ 'ji. Mɪnnun nɛn o 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, waa 'vɪ -ɛɛɛ 'wɛɪn 'nan 'wɪ 'kpa nɛn. ⁴ɛn 'wɪ nɛn waa 'vɪ bɛ, Bali 'bɔ -a -ci kɔɔn 'nan 'wɪ tɪglɪ nɛn, kɔɔ e ciɪla o va, ɛn o -ɛɛ sɔɔn "wɪ -dandannun 'lɛɛ 'lɛbɔ "fɔ wɪ 'tɔ 'tɔdɪ pɛɛnɔn dɛɛ. ɛn "nyɪan bɛ, "yɪ 'tɔ 'tɔdɪ pɛɛnɔn nɛn Bali lɛi 'saun -a -nɔan "min lɛ bɛ, Bali -a pli o man 'e 'ci 'sɔ 'a.

Zozi 'va nɛn min "sia 'wɪ 'ji

⁵'Trɛ -trɛ nɛn e -taa "bɛ, kva -nan wɪ 'vɪ 'ɛɛɛ. 'Ka -tɔ 'nan 'trɛ zɪɛ, Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bɛ -wɛɛ "ɛɛɛ "paala dɪ. ⁶'Wɪ nɛn 'e 'ɛɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji bɛ, 'ka 'ci "nɔn "da. E ya 'e 'ɛɛn -tɛdɪ fɛ -tɔ -nan 'nan:

«Mɛ "nɛn blamin -a, ɛn 'i 'bɔ Bali, 'i 'ci "nɔnman "da? ɛn -mɛ "nɛn Blamin -pɪ -a, ɛn 'i 'bɔ Bali, -a -nan wɪ a 'i man?

⁷I Blamin -pɪ dɛɛ "wɛnnɔn 'yɪɛ 'pasianɔn nɛn laji bɛ o man tɪ "wɛnnɛn 'a.

"Bɛ -sru, i 'tɔ -dan nɔn -yrɛ, ɛn yɪa 'tɔ wɪ.

⁸Yɪa -tɔ mɪngɔnnɛn -a fɛ pɛɛnɔn da.»

-Te waa 'vɪ 'nan Bali Blamin -pɪ -tɔ mɪngɔnnɛn -a fɛ pɛɛnɔn da bɛ, fɛ -tɔ 'ka 'e 'sɪdɪ "va "fɔ "dɪ. 'Pɪan ka'a 'wɪ zɪɛ -a -kɔnnɛn 'yɛ tɪ 'gɔɛ -a -ji dɪ. ⁹'Wɪ nɛn -ɛɛɛ -tɔa "bɛ, -nyɪɛn 'gɔ. Bali Zozi dɛɛ "wɛnnɔn 'yɛɛ 'pasianɔn nɛn laji bɛ o man tɪ "wɛnnɛn 'a. Bali ci a "yɪ "lɛ "wɛan e 'wɪ zɪɛ -a dɛɛ, 'nan -e Zozi 'e 'ka blamin pɛɛnɔn 'lɛji. 'Bɛ nɛn 'gɔɛ -kaa -tɔa "mɛn 'nan, Bali 'tɔ -dan -nɔn -yrɛ, ɛn yaa 'tɔ wɪ, -a yɪa nɛn yaa 'yɪ -kaa man bɛ -yɛɛ "wɛan.

¹⁰'Wɪ 'kpa nɛn, Bali nɛn e fɛ pɛɛnɔn dɛɛ, ɛn -yɛɛ -maan e ya -nan tɪan bɛ, e ya "va 'nan 'yɛɛ 'nɛnnun "kaga 'o 'yɛɛ -dan ci yɪ. -Yɛɛ "wɛan yɪa yɪdɪ man bɛ Bali Zozi dɛɛ min tɪglɪ 'a, 'nan -e 'e Bali va -si 'lɛ 'sɔ mɪnnun lɛ. 'Wɪ nɛn Bali ci "va "bɛ -nyɪɛn zɪɛ.

¹¹Zozi nɛn e blamin -le 'wɪ 'wɪdɪ fui bɛ, -a "tɪ "nɛn Bali -a. ɛn mɪnnun nɛn Zozi 'wɛɛ 'wɪ 'wɪdɪ fui bɛ 'o "tɪ "dra -tuwli 'o 'vɛle Zozi 'a. -Yɛɛ "wɛan Zozi 'ka 'yɪa tɛa o laabɔdɪ -a 'e "bɔunun dɪ. ¹²Kɔɔ yaa 'vɪ Bali lɛ 'nan:

«Mein 'nan wɪ ve 'an "bɔunun lɛ. Mein 'tɔ dra -dan mɪnnun pɛɛnɔn nɛn o dɛɛ 'yɪɛ vɛ -a bɛ o yɪɛ man.»

¹³ɛn yaa 'vɪ "nyɪan 'nan: «Men yɪ -teradɪ pɛɛnɔn a Bali da.» Yaa -tɔ "nɛn "nyɪan -a vɪdɪ -a 'nan: «Maan nɛn 'gɔ,

kɔɛ ci 'nɛnnun nɛn i o -nɔn 'mɛn bɛ waa.»

¹⁴'Nɛnnun zɪɛ o o -ya blamin -a. ɛn -kaa -tɔa 'nan, yɪ -tɔ bɔa "bɛ -e blamin 'e 'ka Satan -le 'plɛblɛ a blamin da -le "wɛan. 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ "wɛan nɛn o Zozi 'ya blamin -a, ɛn e -ka yɪba "plan da, 'nan -e 'e Satan -le 'plɛblɛ 'lɛ 'ka. ¹⁵E dɛɛ zɪɛ 'nan -e mɪnnun nɛn -wɛɛ "kɪandɪ -ka 'lɔ -le "wɛan o ya Satan -le nɔannun a bɛ, Zozi 'e o 'si Satan -lɔ nɔanba -ji.

¹⁶Maan 'nan 'an ve 'ɛɛɛ 'nan, Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bɛ, o va 'padɪ -le "wɛan "ɛɛɛ Zozi 'ta dɪ, 'pɪan e -ta 'palɛ Abraam kluda 'nɔn 'va. ¹⁷-Yɛɛ "wɛan nɛn Zozi dɛɛ blamin -a. E dɛɛ zɪɛ 'nan -e 'e -kaa

blaminnun 'sia -pe pæenon 'ji. 'Nan -e 'e -kõla “dredt -a Bali -panzan -dan nen minnun nyirinda -sean “da en 'e 'ta wõla Bali wei da be -a. E wu “man en 'e -ka 'nan -e minnun pæenon 'o dre 'saun Bali 'le. ¹⁸Zozi 'kolaman 'padt -a -kaa 'va, koo yra yidt nen e bõa -kaa man be, e 'bõ -yee “man. En “nyian Satan nen e -kaa man -taan “be, e -yee “man -tan.

Zozi -dan “mlian Moizi da

3 'An “bu Zozinon, ka dre Bali -le ve -a, koo Bali 'ka 'si “va 'nan -e 'ka 'ku laji. -Yee “wean 'ka 'ci “nrõn Zozi da. Bali -a 'pa 'sia 'treda, en -yee dre -cee Bali -panzan -dan a. -A 'bõ 'le 'wõ nen -kaa ve minnun le. ²Bali Zozi 'si “va en yaa dre 'a. Zozi 'ta 'wõla -a wei da. 'Wõ 'twõli zie -a 'bõ nen Moizi -a dre 'li. E 'ta 'wõla Bali wei da, te -yee ci Bali -le minnun 'lezan 'a. ³'Pian Zozi -dan “mlian Moizi da. -A -cin 'e 'tõ 'ka 'ji 'nan, min nen e 'kõn 'tõ be, -a 'tõ “we e “mlian 'kõn 'bõ nen yaa -tõ be -a da. ⁴En “nyian be, 'kõn 'tõdv pæenon nen 'treda be, blamin 'be -tõ, 'pian Bali 'be fe pæenon dre.

⁵'Li be, Moizi a Bali 'suzan “tun “a Bali -le minnun yei. E 'ta 'wõla Bali wei da, en 'wõ nen Bali “ta -a dra be, -a 'bõ nen yaa ve Bali -le minnun le. ⁶'Pian Crizi -le ve be, Bali -põ nen, en Bali 'yee minnun pæenon 'peba 'wõ -yrc. -Kaa ya Bali -le minnun -a, 'pian e ya 'nan te -kaa 'pe -sru 'e 'tõa dõ, en -kaa yi -tera Minsan da ci “nrandt -a.

Bali -le minnun 'o “trõen -tõa Bali wei le!

⁷'Wõ zie -yee “wean nen 'ka “trõen “tõ 'wõ nen Bali lei 'saun -a 'võ be -yre. Koo e ya 'e 'cren -tedt Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«-Te cægv nen ka ci Bali wei mannan be,
⁸te 'ka “trõen “yuyu 'tan dõ!
 Te 'ka 'wõ dre
 “le 'ka tranun -le 'wõ 'zõ dõ!

Te o ya “bui “da be,
 'o 'ci -tõ lou 'an man,
 en waan 'le wæla.

⁹An 'wõ “kaga dre 'o yie man
 le -fuba sinjen wlu paan “le 'nan -e 'waan
 'tõ võ,

'pian 'be 'nan nen 'o 'ci -tõ lou 'an man,
 en waan 'le wæla.

¹⁰-Wee 'wõ dredt 'an 'ci sre,
 en maan 'võ 'an 'fli 'le 'nan:
 «Tõ pæenon man be

-wee -wulo -ji “nrõndt o “sia 'an man -
 koo bli.

-Si nen an ci -a -koo nnan -wle “be,
 o 'ka 'be 'va dõ.»

¹¹-Yee “wean 'bli 'fõ 'an 'ji o man,
 en an -tõ “da 'nan:

«Fenan nen maan 'pla -wee 'flinla “nan “a
 be,
 wa'a bõa -nan 'li “fo “dõ!»

¹²'An “bu Zozinon, 'ka yie 'tõ 'ka 'fli -va!
 Min -wõldt “nen ya'a yi -teala Bali da dõ,
 -e 'e 'si Bali -sru “be, te 'e 'kõn 'ka yei “dõ.
¹³'Pian yi -tõdv pæenon man be, 'ka cin “koe “tõ 'ka da!
 'Wõ nen Bali -le 'fluba -a 'võ 'nan,
 -te cægv nen ka ci Bali wei mannan be,
 -te e ya tian 'cee ve -a be, 'ka cin “koe “tõ 'ka da!
 -Te ka ya 'wõ zie -a drenan be,
 'wõ 'wõldt 'ka 'kolaman min -tõ man yidt -a 'ka yei -e -a san 'e “trõen “yuyu 'tan Bali va dõ.
¹⁴Fe nen maan ve zie -yee ci 'nan,
 -te -cee yi -teradt Bali da -ji,
 -kaa 'pe -sru 'ka 'tõale dõ -trilii en -kaa 'le 'sran be,
 te -kaa 'vale Crizi -a -cee 'ta 'wõla.
¹⁵Koo e ya 'e 'cren -tedt Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«-Te cægv nen ka ci Bali wei mannan be,
 te 'ka “trõen “yuyu 'tan
 “le 'ka tranun -a dre “bui “da be
 -yee 'wõ 'zõ dõ!»

¹⁶Tõ zie -a man be, -tunun le nen Bali 'wõ tin 'ba,
 “be -sru en 'o 'ci -tõ lou Bali man?
 Minnun pæenon nen Moizi o 'si nõanba -ji Ezipti be o nen.
¹⁷En “nyian -tunun man nen Bali ci sre le -fuba sinjen wlu?
 Minnun nen o 'wõ 'wõldt dre en

o kaa “bui “da be o nen. ¹⁸Bali -to “da 'nan:

«Fenan nen maan 'pla -wee 'flinla “nan “a be,

wa'a bɔa -nan 'li “fo “dɪ!»

-Tɪnun -le 'wɪ nen Bali -a 'vɪ? Minnun nen o Bali wei -fɔla 'o “trɔɛn -sru “be o nen.

¹⁹'Wɪ pɛɛnɔn nen e 'bɔ -kaa tranun man zɛ, yaa -kɔɔnman -ceɛ 'nan, wa'a yi -telea Bali da dɪ -le “wean, wa'a bɔle fenan nen Bali -a 'pla -wee 'flinla “nan “a be, -a -nan dɪ.

4 -Te Bali -a 'vɪ 'nan, e fɛ -tu -nan 'pla minnun -le 'flinla “nan “a be, -kaa yie 'to -kaa fli -va, “tɔgɔ -kaa 'va min -tu 'e vɪle 'e bɔ 'flinla “nan zɛ -a -nan dɪ! ²Kɔɔ -kaa Bali -le 'wɪ 'nɔɔnɔn 'man “le zɪ -kaa tranun -a 'man “bui “da be -yee 'wɪ 'zɔ. 'Pian wa'a 'silea 'wɪ 'a dɪ, -yee “wean nen wa'a “nen -blɪle dɪ. ³-Kaa nen -kaa yi -tera 'wɪ 'nɔɔnɔn zɛ -a da be, -kaa bɔa 'flinla “nan “nen Bali -a 'vɪ be -a -nan. Kɔɔ yaa 'vɪ -kaa tranun “le “man 'nan:

«Bli 'fɔ 'an 'ji o man,

en an -to “da 'nan:

«Fenan nen maan 'pla -wee 'flinla “nan “a be,

wa'a bɔa -nan 'li “fo “dɪ!»

'Flinla “nan zɛ Bali -a 'pla 'li 'e 'cɛn tu nen e 'trɛ 'lee la dra be -a man. ⁴Kɔɔ e ya 'e 'cɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Zɪ Bali fɛ pɛɛnɔn drɛ

yi -tudɔ 'shɛɛdɔ be,

-a 'sɔravlizan da be,

en e flinla.»

⁵'Pian 'fluba nen -kaa 'sia -a ta vɪnan 'gɔvɛ, e ya 'e 'cɛn -tɛdɪ 'nan:

«Fenan nen maan 'pla -wee 'flinla “nan “a be,

wa'a bɔa -nan 'li “fo “dɪ!»

⁶-Kaa tranun nen o Bali -le 'wɪ 'nɔɔnɔn 'man 'e tɛdɛ be, wa'a 'ta wɪleɔ “da “dɪ, -yee “wean nen wa'a bɔle 'flinla “nan zɛ -a -nan dɪ. 'Pian Bali a “va 'nan minnun 'o 'bɔ -nan. ⁷-Yee “wean e yi -tu kɔɔn minnun le “nyian. Yi zɛ yaa 'to 'pa cɛɛgɔ. Le

“kaga “be -sru Bali ciula David -va en e yi zɛ -yee 'wɪ 'vɪ. Yaa 'vɪ 'nan:

«-Te cɛɛgɔ nen

ka cɪ Bali wei mannan be,

te 'ka “trɔɛn “yuyu 'tan dɪ!»

⁸-A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, Zozue 'bɔla -kaa tranun -a Kanan 'leglɔn 'ji 'vaa “be -sru en David -a 'vɪ. 'Wɪ zɛ -yee -kɔɔnman

'nan 'flinla “nan “nen Bali -a 'vɪ be, -a -nan “ceɛ Zozue 'bɔla -kaa tranun -a dɪ. ⁹-Yee “wean 'flinla “nan “nen Bali -a 'vɪ be,

e ya tian Bali -le minnun man -pɛnɔn. ¹⁰Min nen e 'flinla “nan zɛ -a 'yɪ be, -a san “flian 'yee 'nyranman pɛɛnɔn 'padɪ

-a “le zɪ Bali flinla yi 'sɔravlizan da be -yee 'wɪ 'zɔ. ¹¹-Yee “wean -kaa -cee 'plɛblɛ pɛɛnɔn 'sia, -e -kaa bɔ 'flinla “nan zɛ -a -nan!

-Kaa dre zɛ, -e min -tu 'e vɪle 'e 'kɔn -kaa yei -e 'e 'wɪ drɛ “le -kaa tranun -le

'wɪ 'zɔ dɪ. Wa'a 'ta wɪleɔ Bali wei da dɪ, en wa'a bɔle 'flinla “nan zɛ -a -nan dɪ.

¹²Bali wei be, fɛ -tu nen -a yie a “man “be -nyren. -A “koe “a 'e da, en -a 'le a “man 'e “mlian sen 'le “fli “da. -Te Bali 'wɪ

tin 'ba min le be, e -wɪamlan min man -wɪlɪdɪ. Min 'wɪle 'fɔnan 'e cin “nen, 'lee min

'wɪle 'ji -srun, 'lee min lei, 'lee fɛ pɛɛnɔn nen min ji be, -a -tu 'ka 'fo “man 'e yɔɔdɪ

dɪ. Min -wulo -ji “nrɔndɪ pɛɛnɔn, 'lee 'wɪ yɔɔdɪ pɛɛnɔn nen min ji be, Bali wei -a

ta bɔala 'vaa en e tin -tea “da. ¹³Fɛ -tu “ka -e 'be 'fɔ 'e yɔɔdɪ Bali man dɪ. Bali -a

pɛɛnɔn 'nan ye, kɔɔ -a ta a 'e 'sɪdɪ -yre “fo. 'Wɪ pɛɛnɔn nen min -a drɛ be, Bali le nen

yaa -sru “ve.

Zozi 'be -cee 'wɪ ve Bali le

¹⁴-Cee Bali -panzan -dan a, e ya Bali “srɔn. Zozi nen Bali -pɪ -a be, -nyren. -Yee

“wean 'wɪ nen -kaa yi -tera “da en -kaa ve minnun le be, te -kaa 'pe 'e plu “man “fo

“dɪ! ¹⁵-Te -kaa “koe 'ka -kaa da Bali -sru 'ta wɔdɪ -a dɪɛ, -cee Bali -panzan zɛ 'wɪ

nen -kaa man be yaa -tɔa. Kɔɔ Satan nen e -kaa 'man -taan “be, e -yee 'man -tan,

'pian ya'a 'wɪ 'wɪlɪdɪ “tɔwɪli “drele “fo “dɪ.

¹⁶ -Yee “wean -kaa yi -tera Bali da, -e -kaa -pli -yee mingonnen pein man. Fe zte -a -nan nen -kaa nyirinda -sean Bali da, en e “yi “dra -cee tv nen -kaa 'mean dre 'nan 'e 'pa -kaa 'va be -a man.

5 Min nen Bali -a “sia “va 'e 'panzan -dan a be, yaa “sia “va minnun yei, 'nan -e min zte 'yee 'su o pænon 'le ve -a. -Te min 'wɪ 'wɪldɪ drɛ 'nan en e -ta -a -nan fe -a be, min zte -yee -nɔan Bali le.

² Bali -panzan -dan 'bɔ be, minnun nen o 'wɪ 'wɪldɪ “dra te wa'a -ci tɔa dɛ, e -wee 'wɪ 'ci maan. Kɔɔ tv -mie bɔa “be, -a 'bɔ “nyian e 'wɪ 'wɪldɪ “dra. ³ -Yee “wean e 'yee 'wɪ 'wɪldɪ “man fe -nɔan Bali le, “le zt e minnun -le ve dra be -yee 'wɪ 'zv.

⁴ Min “cee 'e 'fli -tɔa Bali -panzan -dan a dt. Bali 'bɔ 'be min -tɔa 'e 'panzan -dan a “le zt -yaa dre Arɔn le 'li be -yee 'wɪ 'zv.

⁵ 'Wɪ pænon zte -yee dre “nyian Crizi -le ve -a. -Yee “cee 'e 'fli -tɔ Bali -panzan -dan a dt. 'Pian Bali 'be -tɔ 'e 'panzan -dan a. Bali -a 'vɪ -yre 'nan: «Yie ci 'men 'nen 'a, -e 'e 'sia cægv man be an dre 'i “tɪ “a.»

⁶ En Bali -le 'fluba 'ji be, Bali 'wɪ tin 'ba “nyian fe pee -nan. E 'nan:

«I ya 'an -panzan -a, “le Mɛlcisedek -le 'wɪ 'zv, en i -fo “a 'li 'trilii.»

⁷ Tv nen Crizi a 'trɛda be, e Bali tru 'ba 'pleble, te -a yie 'yi -sean 'e da. En Bali nen e -kɔlaman -a 'sidɪ -a -ka 'lɔ be, ya'a wei 'tulea nan dt, kɔɔ Crizi man a 'e wɔdɪ -e 'e 'ta wula 'wɪ pænon nen Bali -a ve be -a da. ⁸ Crizi a Bali -pt -a, 'pian yra yɪdt pænon nen e 'bɔ “man “be, -yee 'ta wɔladɪ Bali -sru paa “ji. ⁹ Zt Zozi ceen 'wɪ pænon 'le sɔɔdt man Bali 'le be, -a -nan nen e dre minnun pænon nen o 'ta 'wula -a wei da be o 'sizan 'wɪ 'ji -a 'li 'trilii. ¹⁰ En Bali -a dre 'e 'panzan -dan a “le Mɛlcisedek -le 'wɪ 'zv.

'Cee yi -teradt Zozi da 'e 'ku 'e 'le

¹¹ 'Wɪ zte -a da be, 'wɪ “kaga “a 'ku 'ji -e 'ku tin 'ba 'cee. 'Pian -a -ci vɪdt 'cee be e ya 'pleble, kɔɔ ka'a 'wɪ 'ci maan tada dt. ¹² Ka 'mɔn Bali -sru 'ta wɔdt -ji paa “le -e te ka dre 'ji ceje, 'pian kaa -kɔɔnman 'nan Bali -sru 'ta wɔdt -ji wɪ “wenwennennun be, -a 'bɔ nen min 'e “paa 'ka 'ji. 'Ka 'fli dra tian “le 'nen 'linennun -le 'wɪ 'zv, 'nɔnɔn 'va nen ka ci, ka'a 'kɔlaman fe 'pleble 'blɪdt -a dt. ¹³ Min oo min nen e ci 'nɔnɔn 'va be, te -a san a tian “le 'nen 'linen 'le 'wɪ 'zv. Ya'a 'wɪ “yi 'lee 'wɪ 'wɪldɪ 'cennan 'e cin man tɔa dt. ¹⁴ 'Pian min cejenun 'be, fe 'pleble 'va nen o ci. -Wee 'ta wɔdt Bali -sru “be, o 'wɪ “kaga tranla, en o 'wɪ “yi 'lee 'wɪ 'wɪldɪ 'cennan 'e cin man -tɔa.

6 -Yee “wean -kaa ku -kaa 'le zia, -e 'wɪ nen waa “paaman min ceje ji be, 'ka -tranla! 'Wɪnun nen Bali -sru 'ta wɔdt -ji 'wɪ “wenwennennun -a be, 'ka 'be 'tvɪ! 'Wɪnun zte -nyren 'gv, min 'e 'si 'wɪ 'wɪldɪ “dredɪ man -e 'e 'fli -nɔn Bali le, en min 'e yi -tera Bali da, ² en min -batize dredɪ da wɪnun, en min -pe pladt min da, en -kanɔn wluandɪ da wɪnun, en tv -fɔla “da “ji Bali minnun -le tin “baa be -a da 'wɪnun. 'Wɪ pænon zte, ku 'ka “vale 'ku 'be “paaman “nyian 'ka 'ji dt. ³ 'Pian ku ya “vale, -te Bali wɪ “man “be -kaa -ku -kaa 'le zia, -e 'wɪ nen waa “paaman min ceje ji be, 'ka -tranla!

⁴ Minnun nen o 'ta 'wula Zozi -sru fɔnɔn, “be -sru 'vaa -e 'o pei 'fɔ “man “be, 'ka 'ci “nɔn o da! Minnun zte Bali o man dre 'wein 'yee 'te 'san -a, en e 'yee “yi “nɔn -wle. Bali lei 'saun dre -wee ve -a. ⁵ En “nyian be, zt Bali wei ci 'kpa be, waa -tɔ. En 'pleble nen Bali -taa 'yee mingonnen -blɛle -a be, wee 'tɔ “nyian. ⁶ 'Wɪ pænon zte waa -tɔ 'vaa “be -sru en 'o pei 'fɔ Zozi man. Min nen e 'wɪ zte -a dre be, -si pee “ka -e 'e 'fli -nɔn Bali le “nyian dt. Kɔɔ 'wɪ zte -a dredɪ be, yaa -kɔɔnman 'nan, ya'a Bali -pt 'silea min -a dt, en yaa

pein “nyian yiba “plan da, te minnun -a “srɔnman.

⁷ -Kaa -kɔɔn fei nen min -a “paa be, -a man. Laa -fean “man, -e fe 'wle nen waa -fɔ fei zɛ -a da be, e 'bɔla “kaga min nen -yee fei cɪ -a be -yrɛ. Tɔɔn te Bali -le -fɛa a 'trɛ zɛ -a man. ⁸ 'Pian -te fei zɛ lu -wliɔt 'be bɔa “da “be, min nen -yee fei cɪ -a be ya'a “nen 'ble dɪ. -Yee “wean maan ve 'cee 'nan, min nen e ya “le fei zɛ -yee 'wɪ 'zɔ be, tɔ 'ka “nyian -fule “kaga “dɪ, -e Bali 'e tin -tɛ “da -e 'e -nan -nyan 'tɛ 'a.

⁹ 'An beenun, ku 'wɪ 'pla 'cee 'wunun zɛ -a vɪdɪ -a, 'be a zɪ. 'Pian ku yi -tɛala “da 'nan 'cee ve be, ka ya -si tɪglɪ nen min 'sia 'wɪ 'ji “da “be -a da. ¹⁰ Kɔɔ Bali a tɪglɪ, en 'cee 'nyranman nen 'ka “paa be -a -cin 'ka 'saan “ji “dɪ. En “nyian 'cee 'pa nen kaa wo Zozinɔn 'va 'cee Bali yɪdɪ “yi “le “wean be, -a -cin 'ka 'saan Bali ji dɪ. ¹¹ Ku ya “vale 'nan 'ka 'fɔ 'wɪ zɛ -a drɛnan -trilii, -e 'wɪ nen 'ka yie yra -yrɛ “be 'e dre 'cee ve -a “fo. ¹² Ku 'ka “va 'nan 'ka 'pɛ 'e plɔ Bali -sru 'ta wɔdɪ man dɪ. Minnun nen o yi -tera Bali da, en o -pɔan 'sɔ be, 'o dre 'cee 'wɪ -kɔɔn “mannɔn 'a! Kɔɔ minnun 'bɔ zɛ, fe nen Bali -tɔ “da 'nan 'e -nɔan “minnun le be, o -taa -a yile.

Bali ci 'ka 'limlan dɪ

¹³ Bali -a 'vɪ Abraam le 'nan, 'e “ta fe -tu -nɔan -yrɛ, en yaa -ci pɛ wluan 'e 'bɔ 'fli da. Kɔɔ fe -tu “ka -e Bali 'e 'pɛ wluan 'be da, te 'be -dan “mlian Bali da dɪ. ¹⁴ -Yee “wean yaa 'vɪ Abraam le 'nan:

«Maan ve 'yie 'nan,
an -taa “fɛa vɪle 'i man,
en an -taa 'i kluda 'nɔn drele “kaga.»

¹⁵ Abraam 'e -pɔan “sran 'e cin da, en 'wɪ nen Bali -a 'vɪ be yaa man -pen. -Yee “wean “be -sru e dre -yee ve -a.

¹⁶ -Te min “ta 'wɪ 'tɔ -ji -pɛ wuanla be, fe nen -a -dan “mlian “da “be, -a man nen 'e 'pɛ wuanla. 'Wɪ zɛ -yɛɛ -kɔɔnman 'nan 'wɪ tɪglɪ nen yaa 'vɪ, te -sa 'ka “nyian “da “dɪ. ¹⁷ 'Wɪ zɛ -a 'bɔ nen Bali -a dre

Abraam le. 'E 'pɛ wluan 'e 'fli da, 'nan -e minnun nen o -taa 'wɪ zɛ -a “nen “blɛ be, 'o -tɔ 'nan 'wɪ 'kpa nen yaa ve. ¹⁸ Bali -a 'vɪ Abraam le 'nan 'e “ta fe -tu -nɔan -yrɛ, en Bali 'e 'pɛ wluan 'wɪ 'tɔwli zɛ -a -ji. 'Wɪ “fli zɛ -a dreɔtɪ -a be, Bali -a kɔɔn -cee 'nan -te 'e 'wɪ 'vɪ be, 'e 'ci 'ka 'limlan 'li “fo “dɪ. En ya'a 'kolaman -e 'e 'wlu 'sen dɪ. 'Wɪ zɛ e ya “le -e -kaa “koe “tɔ -kaa da, -e 'wɪ nen -kaa yie yra -yrɛ “be -kaa man -pen. ¹⁹ 'Wɪ nen -kaa yie yra -yrɛ “be, 'wlu wɪ “cee dɪ, en -yɛɛ -maan -e -kaa tɔ 'pleble. Zozi le nen -kaa yie yra, en -yɛɛ wla fenan nen Bali cɪ be -a -nan. ²⁰ Fe zɛ -a -nan nen Zozi -trɔa -kaa 'le, 'nan -e 'e 'pa -kaa 'va. Kɔɔ -yɛɛ dre -cee Bali -panzan -dan a, “le zɪ Melcisedek cɪ Bali -panzan -a 'li be -yee 'wɪ 'zɔ. En e -fo -a 'li 'trilii.

Melcisedek -le 'wɪ

7 Melcisedek zɛ e ya Salem 'nɔn 'le mingɔnɔn -a, en e ya Bali nen fe pɛɛnɔn 'ta lou “be -a -panzan -a. Tɔ nen Abraam “sia mingɔnɔnennun 'klunan, en e ya -tanan be, -a -nan nen Melcisedek -ku -a 'le, en e -fɛa 'vɪ “man. ² Fenun pɛɛnɔn nen Abraam -a 'si te e mingɔnɔnennun klɪ be, yaa -fuzan -nɔn Melcisedek le. Melcisedek -ci nen 'nan, mingɔnɔn nen e 'wɪ tɪglɪ dra. En “nyian be, e ya Salem 'nɔn 'le mingɔnɔn -a. -A -ci nen 'nan, mingɔnɔn nen e -fɔdɪ -trɔɔ -nɔan “min le. ³ Min -tu 'ka Melcisedek “tɪ 'tɔa dɪ, en min -tu 'ka -a “bɔ 'tɔa dɪ, en min -tu 'ka -a tra -tu tɔa dɪ. Min -tu 'ka -a -yadɪ 'lee -a -kadɪ tɔa dɪ. -Yee 'wɪ dre “le Bali -pɪ -le ve dre be -yee 'wɪ 'zɔ, e -fo Bali -panzan -a 'li 'trilii.

⁴ Melcisedek -le -dan nen, e cɪ -a 'li be, -kaa ci “nrɔn “da! Abraam 'bɔ nen e ya -kaa tra tede -a be, fenun pɛɛnɔn nen yaa 'si mingɔnɔnennun lɔ be, yaa -fuzan -nɔn -yrɛ. 'Wɪ zɛ yaa -kɔɔnman -cee 'nan, Melcisedek -dan “mlian Abraam da. ⁵ E ya 'e 'cren -tedɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan, Levi kluda 'nɔn nen Bali -pannɔn

'a be, 'o fe -fuzan 'si Izrael 'non 'lo. Levi kluda 'non 'lee Izrael 'non be, o peenon a Abraam kluda 'non 'a. ⁶Pian Melcisedek 'ka Abraam kluda min -a di, en -yee fe -fuzan 'si Abraam -lo. En "nyian be, Abraam nen Bali -a 'vi 'e 'cen 'nan, e "ta fe -tu -non -yre "be, Melcisedek -fea 'vi "man. ⁷-Kaa -toa 'nan min ceje 'be -fea ve 'nen "wennen man. -Sa 'ka 'wi zie -a da di. ⁸Levi kluda 'non 'bo nen o fe -fuzan "sia be, blaminun nen waa, o kaa "le -cee 'wi 'zu. 'Pian Melcisedek nen e fe -fuzan 'si Abraam -lo be, waa cren -te 'nan, -a yie a "man 'li 'trilii. ⁹Levi kluda 'non le nen minnun fe -fuzan -non. 'Pian Levi 'bo fe -fuzan -non min le. -Yee dre -a tra Abraam -le fe -fuzan -non di -a Melcisedek le. ¹⁰Tu nen Abraam fe -fuzan -non Melcisedek le be, te wa'a tian Levi -yale di. 'Pian te Bali -a 'pla 'e 'cen 'nan, Levi a Abraam kluda min -a, -yee "wean o -kolaman waa ve 'nan Levi 'be -non.

¹¹Bali -pan nyranman nen waa -non Levi kluda 'non le be, -yee -maan min 'ta wula Moizi -le -pei -to winun da, 'pian ya'a 'kolaman -e 'e min dre 'saun Bali 'le di. "Te e min dra 'saun Bali 'le be, "te Bali 'ka 'tale 'e 'panzan pee -a di. 'Pian -kaa 'yu 'nan, e -ta 'e 'panzan pee -a. 'Be a "le Melcisedek -le 'wi 'zu, en e 'ka "le Levi kluda min nen Aron -a be -yee 'wi 'zu di. ¹²Bali -pan nyranman nen Levi kluda 'non -a "paa be, 'be nen 'gve Bali -a -pe man 'lila. -Yee "wean e -pei -to wi man lila "nyian. ¹³Koo min 'bo nen o -yee 'wi 'vi 'gve, e 'ka Levi kluda min -a di, en -a kluda min -tu 'ka tian 'li Bali -pan nyranman 'pale di. ¹⁴-Kaa -toa 'wein 'nan, -kaa san Zozi Crizi a Zuda kluda min -a. En tu nen Moizi Bali -pannon 'le 'wi ve be, ya'a Zuda kluda 'non 'fole "va "di.

¹⁵'Wi 'kpa nen, Bali -pei -to wi man 'lila. Koo Bali -ta 'e 'panzan pee -a, te 'be a "le Melcisedek -le 'wi 'zu. ¹⁶E 'ka Bali -pannon kluda min -a 'vaa en Bali -a -to 'e 'panzan -a di. 'Belidi nen ya'a 'nyaan di,

e ya -yro, -yee "wean yaa -to. ¹⁷Zi e ci 'e 'cren -tedi Bali -le 'fluba 'ji zie, koo e ya 'e 'cren -tedi 'nan:

«I ya 'an -panzan -a,
"le Melcisedek -le 'wi 'zu,
en i -fo "a 'li 'trilii.»

¹⁸'Winun zie -wee -koonman -cee 'nan, -pei -to winun nen Bali -a -non Moizi le be, Bali -a klu -sran ji. Koo 'pleble 'ka -yro "di, e ya 'wi "tun "a, ¹⁹en ya'a -kolale min dredi -a 'saun Bali 'le di. 'Be nen 'gve, fe nen e ci 'kpa e "mlian -a peenon da be, -kaa yie yra -yre, en -yee -kaa -pliman Bali man.

²⁰En "nyian be, Bali -a -ci -pe wluan. -A -cin 'e 'kon 'ka 'ji 'nan, Bali 'ka 'e 'pe wunlea 'vaa en e Levi kluda 'non dre 'e 'pannon 'a di. ²¹'Pian Bali -a -ci -pe wluan 'vaa en e Zozi dre 'e 'panzan -a. Koo e ya 'e 'cren -tedi 'nan:

«An 'bo Minsan be,
maan -ci -pe wluan,
en 'an wei 'ka 'limlan 'li "fo "di.
I ya 'an 'panzan -a,
en i -fo "a 'li 'trilii.»

²²Zi Bali Zozi -to 'e 'panzan -a be, yaa -ci -pe wluan, 'pian ya'a Aron -le ve -ci -pe wunlea di. 'Wi zie -yee -koonman -cee 'nan, fe nen Bali -a 'si en e blamin pli 'a 'e man "nyian 'e 'pee be, e "mlian -a tede ve da. En Bali Zozi -to -ji 'nan -e -kaa -to 'nan 'wi 'kpa nen.

²³-A -cin 'e 'kon -kaa 'ji "nyian 'nan, Bali -pannon nen Aron kluda 'non 'a be, o ya "kaga, "togo -te o va min -tu -ka be, -e Bali -pandi 'e 'le 'to. ²⁴'Pian Zozi yie a "man 'li 'trilii, -yee "wean min -tu "ka -e 'e Bali -pan -a "pa 'ji di. ²⁵'Be nen 'gve, minnun nen o ciula Zozi 'va, en o pli Bali man be, Zozi o "sia 'wi 'ji 'li "fo "le ve -a. Koo Zozi yie a "man 'li 'trilii, 'nan te e Bali tru "baa -wle.

²⁶Bali -panzan -dan nen -a 'wi ci -kaa man be, -a 'bo nen Zozi 'a. E 'so Bali le, ya'a 'wi 'wli di "tu drele di, en 'to 'ka 'e 'padt "man "di. Bali -a 'si 'wi 'wli di

“drenon yei, en e -ku -a laji lou. ²⁷ Bali -pannon -dandan nen -a tedenun -a be, o 'bo 'fli -le 'wɪ 'wliɔtɪ “man fe -nɔan Bali le. “Be -sru 'vaa -e 'o min nen e 'wɪ 'wliɔtɪ dre en e -ta -a -nan fe -a be, -yee ve -nɔn Bali le. ‘Pian Zozi 'le ve 'ka drele zɪ dt. Kɔɔ zɪ Zozi wɪ “man en e -ka yiba “plan da be, -cee 'wɪ 'wliɔtɪ pɛɛnɔn 'nan fe nen yaa -nɔn 'li “fo “le ve -a. ²⁸ Moizi -le -pei be, blamin nen tu -mie boa e 'wɪ 'wliɔtɪ “dra be, -a 'bo nen -pei -a -tɔ Bali -panzan -dan a. ‘Pian 'be nen 'gʊɛ, Moizi -le -pei klu -sran. Kɔɔ zɪ Zozi cɛɛn 'wɪ pɛɛnɔn 'le sɔɔɔtɪ man Bali 'le be, Bali 'e 'pɛ wluan, en 'e 'pɪ -tɔ 'e 'panzan -dan a 'li “fo “le ve -a.

-Cee Bali -panzan -dan nen Zozi 'a

8 'Wɪ pɛɛnɔn nen ku cɪ -a vɪnan 'gʊɛ, -a -wulo nen 'gʊ. -Cee Bali -panzan -dan a laji lou. E ya 'e -nyrandɪ Bali nen 'yee mingɔnnen pein -da be -a -pe “yi “da. ²E ya Bali -pan nyranman 'panan fenan 'saun nen Bali -a man dre 'wɪ zɪɛ -a dre -nan -a be -a -nan. Blamin “cɛɛ fenan zɪɛ -a man dre dt, 'pian Bali 'be man dre 'e 'bo 'a.

³Bali -panzan -dan pɛɛnɔn nen waa -tɔa “be, waa -tɔa 'nan -e 'e Bali -pan nyranman 'pa. -Yee “wean -cee Bali -panzan -dan “e “fe -tu -nɔn “nyian Bali le. ⁴“Te Crizi 'e 'kɔn tian 'treda be, “te e 'ka Bali -panzan -a dt. Kɔɔ Bali -pannon a -nan 'va. En o ya Bali -pan nyranman 'panan “le zɪ Moizi -le -pei -a 'vɪ be -yee 'wɪ 'zʊ. ⁵Bali -pan nyranman nen minnun zɪɛ waa “paa be, e ya “le -a 'kpa nen waa dra laji be -a -kɔɔn “manve -le 'wɪ 'zʊ. Kɔɔ zɪ Bali -a 'vɪ Moizi le 'nan 'e -tandan -tɔ 'yre be, yaa 'vɪ 'nan:

«I dre “yi!
 -Tandan nen maan kɔɔn 'yie
 te i ya pɔn da be,
 -a 'lein nen 'i -tɔ 'men.»

⁶Bali -pan nyranman nen Bali -a -nɔn Zozi le be, -a 'kpa “mlian Bali -pannon pɛɛnɔn 'le ve da. Kɔɔ Zozi nen Bali -a

'si en e Bali 'lee blamin yei “sɛn 'e cin va “nyian 'e 'pee. En blamin 'lee Bali yei “sendɪ 'e cin va pee zɪɛ -a 'kpa “mlian -a tedɛ ve da. Kɔɔ fe nen Bali -a 'vɪ 'nan 'e -nɔan “blamin le 'wɪ zɪɛ -a -ji be -a 'kpa “mlian -a tedɛ ve da.

⁷Bali -a 'yɪ “yi -e 'e blamin pli 'e man “nyian 'e 'pee, kɔɔ -a tedɛ ve nen Bali -a dre Izrael 'nɔn le be, ya'a -kolale -e 'e o dre 'saun Bali 'le dt. ⁸Tv zɪɛ -a man nen Bali 'wɪ 'pla Izrael 'nɔn 'bo le. Yaa 'vɪ -wle 'nan:

«Tv -tu -taa “bole be,
 an Izrael 'nɔn
 'lee Zude 'nɔn -pliman 'an man 'e 'pee.

⁹O -pli “nen
 maan wo 'an man 'e 'pee be,
 ya'a 'kɔan “le -a tedɛ nen
 maan dre o tranun le
 te an o 'si Ezipti 'lɛglɔn 'ji be
 -yee 'wɪ 'zʊ dt.
 -A tedɛ ve nen
 maan dre zɪɛ
 wa'a 'ta wɔlɛa “da “dt,
 -yee “wean 'an “trɔɛn 'si o va.

¹⁰Pian tv -tu -taa “bole be,
 an -tɔa 'an wei da 'nan
 -e 'an Izrael 'nɔn -pli
 'an man “nyian 'e 'pee.

Tv zɪɛ -a man be,
 'men -pei -tɔ wunun -cin -kɔanla o ji,
 en zɪ kɔ min 'e 'ta wɔ 'treda be
 -yɛɛ “paaman o ji.

An -kɔan -wee Bali -a,
 en o -kɔan 'men minnun -a.

¹¹-E 'e “sia nannannun man
 -e 'e 'bo min cejenun da be,
 o pɛɛnɔn -taa -a -tɔle 'nan
 mɛɛn cɪ Bali -a.

'Wɪ zɪɛ min -tu “cɛɛ “paaman “nyian
 'e bozan -tu ji dt.

-Te 'be “cɛɛ dt,
 min -tu “cɛɛ ve 'e “bʊtɪ -tu le 'nan,
 'i 'ta -e 'i Minsan yɪ dt!

¹²-Te o 'wunun dre 'an 'va 'wliɔtɪ 'e 'cɛn
 oo,

maan “c̄ea -wle.

En -te o 'men -pei -tō wī -mie s̄rē 'e 'c̄en oo,

ma'an “nyian 'an 'ci nr̄onman “da “d̄i.»

¹³-Te Bali -tō 'e wei da 'nan 'e blamin -pliman 'e man 'e 'pee bē, yaa -k̄ōnman 'c̄ē 'nan, -a tēdē v̄e nen Bali -a dr̄e bē, e dr̄e “le s̄ō ceje -le 'wī 'z̄u. K̄ō -te s̄ō dr̄e ceje bē, -a 'yi “sia “ji, te 'bē 'f̄ōlad̄i 'b̄ō.

Minnun Bali -paan 'e tēdē 'k̄ō?

9 Zī Bali -tō 'e wei da -kaa tranun lē 'e tēdē 'nan 'e o -pliman 'e man bē, p̄e p̄een̄ōn nen k̄ō 'o Bali 'b̄ō 'pan -a bē yaa k̄ōn -wle. Yaa 'v̄i -wle 'nan 'o f̄enan 'saun 't̄u dr̄e 'nan -e 'wee 'pan -nan. ²-A -nan nen o -tandan -tō. O -kannen -tr̄ōa “d̄ave dr̄e -tandan z̄iē -a -ji nun, en o 'tablo dr̄e “nyian -ji. 'Tablo z̄iē -a da nen 'o 'kp̄oun nen waa -n̄ōn Bali lē bē -a “paala. ³-Tandan z̄iē e ya 'e 'c̄end̄i -ji s̄ō -t̄u -a. F̄enan nen -kannen 'lee 'tablo c̄i 'e -tr̄ōad̄i bē, waa laabo f̄enan 'saun. En f̄enan nen s̄ōla -sru z̄ia bē, waa -nan laabo f̄enan 'saunzaun 'kpa. ⁴O Bali -pan “d̄ave -tr̄ōa f̄enan 'saun 'nan. -Siga 'yi nen 'e wud̄i “man, en -a da nen o f̄ē -t̄u nen -a -koei “a 'n̄ōn̄ōn bē -a 'tē 'ble Bali lē. En o 'cezu -t̄u -tr̄ōa f̄enan 'saunzaun 'kpa 'nan. -Siga 'yi nen 'e wud̄i “man 'e p̄een̄ōn. F̄e yaaga nen 'cezu z̄iē -a -ji bē -nyren 'ḡv, -p̄ō -t̄u a 'e dr̄ed̄i -siga -a, en o -blif̄ē -t̄u nen waa laabo manen bē waa -sen -ji, e ya -ji. En Ar̄ōn -le “tonyrin nen -a 'nen a 'e b̄ōd̄i “da “bē, e ya -ji. En -k̄ōlē 'f̄v̄unun nen Bali -le -pei -t̄ō w̄unun a “da 'e 'c̄ren -ted̄i bē, o ya -ji. ⁵Bali -le 'pasian̄ōn nen laji bē, waa -mie laabo Sheriben. O min yiba “fli “a 'e 't̄ōd̄i 'cezu z̄iē -a ta “bluve da. -Yēē -k̄ōnman 'nan Bali -le -dan a -nan, en o -p̄ē “jē “a 'e cin ȳid̄i “da. -A ta “blu v̄e 'b̄ō da nen o nyen -seanla -e Bali 'e min -le 'wī 'w̄lid̄i “fui. 'Wī 'sez̄enun p̄een̄ōn z̄iē k̄v 'ka “vale 'k̄v v̄e 'c̄ē t̄u 'ḡv̄e -a d̄i.

⁶K̄v 'sia -a v̄inan 'c̄ē 'nan -tandan z̄iē e ya 'e 'c̄end̄i -ji. F̄enan 'saun 'nan nen Bali

-pann̄ōn -wlamlan yi -t̄ud̄v̄ p̄een̄ōn man 'nan -e 'o Bali -pan nyranman 'pa. ⁷'Pian f̄enan 'saunzaun 'kpa bē, Bali -pann̄ōn 'tazan -dan 'bē -wlamlan 'nan nun 'e -t̄owli. Lē -t̄u -ji bē e -wlamlan 'nan nun 'e 'pa -a -t̄owli “c̄ē. E -wlamlan 'e 'l̄ō lē -wī nyen -a -e 'e -sran 'cezu ta “blu v̄e da lou. Yaa -seanla 'e 'b̄ō 'lē 'wī 'w̄lid̄i “nen ya'a dr̄elē 'e yie man d̄iē -a man. En yaa -seanla “nyian minn̄un p̄een̄ōn 'lē 'wī 'w̄lid̄i “nen wa'a dr̄elē 'o yie man d̄iē -a man.

⁸'Wī z̄iē -a nen Bali lei 'saun -a -k̄ōnman 'c̄ē 'nan, t̄u nen -tandan tēdē a -nan bē, minn̄un 'ka 'k̄ōlaman -e 'o wla f̄enan 'saun da d̄i. K̄ō te -si nen e blamin -pliman Bali man bē, e 'ka tian 'e 'lē 's̄ud̄i d̄i. ⁹T̄u nen -kaa c̄i -ji 'ḡv̄ē, 'w̄unun nen waa dr̄e -tandan tēdē z̄iē -a -ji bē, e ya -c̄ē 'wī -k̄ōn “manv̄ē -a. K̄ō minn̄un f̄enun -n̄ōn Bali lē en o Bali -pan -winun -a, 'p̄ian 'w̄unun nen waa dr̄e z̄iē, ya'a -k̄ōlālē o dr̄ed̄i -a 'saun Bali 'lē d̄i. ¹⁰Min nen e Bali -paan “bē, -blif̄ē -mienun a -a 'sr̄ōen 'a, en mlinv̄ē -mienun a -a 'sr̄ōen 'a, en e -sru -mie wo 'vaa -e 'e Bali -pan. 'Wī p̄een̄ōn z̄iē -a dr̄ed̄i bē, e ya min 'k̄ōlē da lou. E -f̄v̄ z̄iē -tr̄ilii en t̄u nen Bali -a lila 'e 'tr̄ē bē 'e 'b̄ō.

Zozi Bali -pand̄i lila

¹¹Zī Crizi -ta bē, en t̄u z̄iē e 'b̄ō. E ya Bali -panzan -dan a, en “yinun nen Bali “e 'nan, 'e dra minn̄un lē bē, -yēē -si 'lē 's̄v̄. -Tandan 'kpa nen -a “yi “mlian -a tēdē v̄e da, en blamin “c̄ē -t̄ō d̄iē, e ya laji. -Tandan z̄iē -a -ji nen Crizi ciula ¹²'nan -e 'e -wla f̄enan 'saunzaun 'kpa -nan, te e ya -nan nun 'li “fo. Ya'a -wlalē -nan nun 'e 'l̄ō lē b̄ō nyen -a d̄i, en ya'a -wlalē 'e 'l̄ō lē tri nyen -a d̄i, 'pian e wlala 'nan nun 'e 'b̄ō 'fli nyen -a. 'Wī nen yaa dr̄e z̄iē -yēē -maan -kaa 'si 'wī 'ji 'li “fo “lē v̄ē -a. ¹³-A -cin 'e 'k̄ōn 'ka 'ji 'nan, -te min 'wī 't̄u dr̄e, en 'wī z̄iē e min 'b̄ō “tri “t̄ō Bali 'lē bē, 'wī nen -c̄ē -pei “e 'nan 'o dr̄e -ȳrē “bē -nyren 'ḡv.

Bo nyen nen waa weenman “da, -te 'be “cɛɛ dɪ, tri nyen nen waa weenman “da, -te 'be “cɛɛ dɪ, tri nyen waa 'te bɪt Bali -pan “dave da be, -a 'te 'yie nen waa weenman “da, -e min zɛ 'e -kɔla Bali 'sudɪ -a “nyian 'e “pa 'ji. ¹⁴ -Te 'be a zɛ, maan ve 'cɛɛ 'nan Crizi nyen min dra 'saun Bali 'le 'e -ciala “da, 'dɔ -e -a san 'e -kɔla Bali nen -a yie cɪ “man “be -a 'sudɪ -a. Bali lei 'saun nen -yrɔ “be, -yee “wean nen e wu “man en e -ka. E ya “le Bali -panve nen 'tɔ 'ka 'e 'padɪ “man “dɛ -yee 'wɪ 'zɔ.

¹⁵ -Yee -kadɪ zɛ, -yɛɛ -maan Bali 'lee blamin yei “sen 'e cin va “nyian 'e 'pee. 'Wɪ 'wɪdɪ pɛɛnɔn nen blamin -a drɛ 'e tɛdɛ be, -yee -kadɪ -le “wean nen Bali -a fui -kaa man. -Yee “wean “yi “nen Bali -a 'vɪ 'nan e dra -yee minnun lɛ be, e ya minnun nen Bali o laabo be -wee vɛ -a. “Yi zɛ 'belidɪ nen ya'a 'nyaan dɛ -nyren.

¹⁶ -Kaa -tɔa 'nan, -te min 'e -zia paala be, min zɛ e -kaa 'vaa en waa -zia 'bɔ -nɔan “minnun nen e cɪ -wee vɛ -a be -wɛ. ¹⁷ 'Pian -te min zɛ -a yie a tian “man “be, min 'ka -a -zia -ble dɪ. ¹⁸ -Yee “wean tɔ nen Bali -tɔ 'e wei da 'nan 'e o -pliman 'e man be, fɛ -tɔ -ka -a 'wɪ 'ji. ¹⁹ Kɔɔ -kaa ta ve Bali -le 'fluba 'ji 'nan, zɪ Moizi cɛɛn Bali -le -pei -tɔ winun ta vidɪ man Izrael 'nɔn lɛ be, trinun 'lee bonun nen yaa tɛɛ 'wɪ zɛ -a -ji. “Be -sru e o nyen baa 'yi 'a, en e yiba pɛnen yrɪ 'e cin man sɔ 'tenden 'a, en yaa 'wɔ nyen zɛ -a va. Yaa ween Bali -le -pei 'bɔ da, “be -sru en e cɪ -a weendɪ -a Izrael 'nɔn pɛɛnɔn nen o cin 'yɪ be o da. ²⁰ -A -nan nen Moizi -a 'vɪ -wɛ 'nan:

«Bali -tɔ 'e wei da 'cɛɛ 'nan e 'ka -pliman 'e man.

Nyen 'gɔvɛ, -yɛɛ -kɔɔnman 'cɛɛ 'nan -e 'e 'sia cɛɛgɔ man be 'ka dre Bali -le vɛ -a.»

²¹ En “nyian be Moizi nyen zɛ -a ween -tandan 'lee fenun pɛɛnɔn nen o Bali -pan nyranman “paa -a be -a da. ²² -Kaa -tɔa 'nan Moizi -le -pei “e 'nan, nyen -kɔlaman

e fɛ pɛɛnɔn dra 'saun Bali 'le. -Te min 'wɪ 'wɪdɪ drɛ be, e -taa -a -nan fɛ -a, waa nyen -seanla 'vaa -e Bali 'e -yee 'wɪ 'wɪdɪ 'bɔ fui.

Crizi a -cee 'wɪ 'wɪdɪ “nan fɛ -a

²³ Fenun nen o Bali -pan nyranman “paa -a 'trɛda 'gɔvɛ, -wi nyen -a nen waa dra 'saun Bali 'le. En fenun zɛ o ya “le fenun 'kpa nen laji be -a -kɔɔn “manve -le 'wɪ 'zɔ. 'Pian fenun nen laji be, fɛ nen yaa dra 'saun be -a 'kpa “mlian -wi nyen da. ²⁴ -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, -tandan nen blamin -a -tɔ -nyren laji be -a -kɔɔn “manve -a be, -a -ji “cɛɛ Crizi wɛ dɪ. 'Pian laji 'bɔ -nan nun nen Crizi -kɔ, 'nan -e 'e 'tɔ -cee 'wɪ 'ji Bali 'le. ²⁵ En “nyian be, -kaa -tɔa 'nan, lɛ -tɔdɔ pɛɛnɔn man nen Bali -panzan -dan -wɛmlan fenan 'saunzaun 'kpa -nan 'e 'bɔ le -wi nyen -a. 'Pian Crizi 'ka “e “drele zɪ dɪ, “e wɛ 'wɔ 'e nyen -a 'e 'pa -a -tɔwɪ “cɛ. ²⁶ “Te Crizi “e drɛ “le Bali -pannɔn 'le vɛ zɔ be, “te e -ka 'e 'pa -a “kaga 'trilii -e 'e 'bɔ cɛɛgɔ yi -a. 'Pian tɔ -nyranman nen -kaa cɪ -ji 'gɔvɛ e -ta en e -ka, 'nan -e 'yee -kadɪ zɛ 'e blamin -le 'wɪ 'wɪdɪ pɛɛnɔn 'fui.

²⁷ -Kaa -tɔa 'nan, blamin -kaa 'e 'pa -a -tɔwɪ, “be -sru -e Bali 'e -yee tin 'ba. ²⁸ 'Wɪ 'tɔwɪ zɛ Crizi -a drɛ, e -ka 'e 'pa -a -tɔwɪ “cɛ 'nan, -e Bali 'e min “kaga 'le 'wɪ 'wɪdɪ 'fui. Crizi -ta pee wo “nyian, 'pian ya'a 'taa 'nan -e 'e 'ka -e Bali 'e minnun -le 'wɪ 'wɪdɪ 'fui dɪ. E -taa 'nan -e 'e minnun nen o cɪ -a -pɛnnan be o 'si 'wɪ 'ji.

10 'Wɪ “yi “nen Bali -taa -a drele -cɛɛ be, -a 'bɔ nen Moizi -le -pei -a lei kɔɔn -cɛɛ, 'pian -a tɔglɔ 'bɔ “cɛɛ dɪ. Kɔɔ lɛ -tɔdɔ pɛɛnɔn man be te Bali -pan nyranman -tɔwɪ 'bɔ zɛ waa dra. Moizi -le -pei zɛ ya'a -kɔlale -e 'e min drɛ 'saun Bali 'le dɪ. ² “Te e -kɔla min dredɪ -a 'saun Bali 'le be, “te Bali -pan nyranman 'padɪ 'le 'tɔ. 'Pian e 'ka zɪ dɪ, kɔɔ -wee -wulo -ji “nrɔndɪ tin -tɛa “o da tɔ pɛɛnɔn man. ³ -A tɔglɔ da be, Bali -pan nyranman 'padɪ 'bɔ

zɛ 'wɪ 'wɪdɪnʊn nɛn mɪnnʊn -a drɛ bɛ -a 'bɔ nɛn yaa -cin -tɔa "o ji lɛ -tʊdʊ pɛɛnɔn man. ⁴ Kɔɔ trɪnʊn nyɛn 'lɛɛ bɔnʊn nyɛn -srɛndɪ bɛ, yɛ'a 'kɔlaman -e 'e mɪnnʊn -lɛ 'wɪ 'wɪdɪt "fui dɪ.

⁵ Winun zɛ -yɛɛ "wɛan bɛ, tʊ nɛn Crɪzɪ "ta -daa 'trɛda bɛ, yaa 'vɪ Bali lɛ 'nan:

«I 'ka 'sragɛ bʊdɪ 'va dɪ,
ɛn i 'ka 'i 'pandɪ 'va dɪ.

-Yɛɛ "wɛan yɪan drɛ blamɪn -a.

⁶ -Winun nɛn waa 'tɛ 'blɛ

'i 'pan "dave da bɛ,

yɪ'a yʊlɛ "yɪ "dɪ.

ɛn 'wɪ 'wɪdɪt "man 'sraganʊn bɛ,

yɪ'a yʊlɛ "yɪ "dɪ.

⁷ -Yɛɛ "wɛan 'an 'bɔ

maan 'vɪ 'yɪɛ 'nan:

«Maan nɛn 'gʊ,

an -ta 'nan -e 'mɛɪn 'ci 'sɔ wʊnʊn drɛ.

'Wɪ nɛn e yɛ 'e 'crɛn -tɛdɪ

'mɛn 'wɪ 'a Bali -lɛ 'flubɛ 'jɪ bɛ, -nyrɛn zɛɛ.»

»

⁸ Crɪzɪ -a 'vɪ 'e tɛdɛ 'nan:

«I 'ka 'sragɛ bʊdɪ 'va dɪ,

ɛn i 'ka 'i 'pandɪ 'va dɪ.

-Winun nɛn waa 'tɛ 'blɛ

'i 'pan "dave da bɛ,

yɪ'a yʊlɛ "yɪ "dɪ.

ɛn 'wɪ 'wɪdɪt "man 'sraganʊn bɛ,

yɪ'a yʊlɛ "yɪ "dɪ.»

Bali -pandɪ zɛ -kaa -tɔa 'nan Moɪzɪ -lɛ

-pɛɪ -a 'vɪ 'nan 'o drɛ, 'pɪan Crɪzɪ -a 'vɪ

"man 'nan Bali 'ka 'bɛ 'va dɪ. ⁹ ɛn yaa 'vɪ

"nyɪan 'nan:

«Maan nɛn 'gʊ,

an -ta 'nan -e 'mɛɪn 'ci 'sɔ wʊnʊn drɛ.»

'Wɪ zɛɛ -yɛɛ -kɔɔnman 'nan, -pɛ nɛn o Bali

-paan "a 'e tɛdɛ bɛ Crɪzɪ -a 'lɛ 'tɔ, ɛn Crɪzɪ

'bɔ 'lɛ -kadɪ -a ta fɔɔ. ¹⁰ 'Wɪ nɛn Bali cɪ

"va "bɛ Crɪzɪ -a drɛ. 'E 'fli -nɔn ɛn e -ka -e

Bali 'e -cɛɛ 'wɪ 'wɪdɪt 'fui. 'Sragɛ nɛn yaa

'bʊ Bali lɛ 'li "fo "lɛ vɛ -a.

¹¹ -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'jɪ "nyɪan 'nan, Bali

-pannɔn pɛɛnɔn bɛ, o yɛ 'o 'tɔdɪ lou yɪ

-tʊdʊ pɛɛnɔn man tɛ o Bali -pan nyran-

man "paa. O 'sragɛ bɔ Bali lɛ tɛ waa bɔ

Bali lɛ, 'pɪan yɛ'a mɪnnʊn -lɛ 'wɪ 'wɪdɪt "fuɪlɛ dɪ. ¹² 'Pɪan Crɪzɪ -lɛ vɛ nɛn yaa drɛ 'e 'pa -a -tʊwɪ "cɛ "bɛ, e 'sragɛ bʊdɪ pɛɛnɔn 'wʊlɔ cɛɛn, ɛn e mɪnnʊn -lɛ 'wɪ 'wɪdɪt pɛɛnɔn fui. "Bɛ -srʊ ɛn Crɪzɪ 'bɔ

'kʊ -nyɛnlɛɛ Bali -pɛ "yɪ "da. ¹³ E -fo -nan nʊn -trɪlɪɪ, -a man -pɛndɪ -a 'nan Bali

'e 'cɛn 'e 'nanmannɔn pɛɛnɔn 'klɪdɪ man.

¹⁴ Mɪnnʊn nɛn Bali o drɛ 'yɛɛ vɛ -a bɛ,

'sragɛ nɛn Crɪzɪ -a 'bʊ 'e 'pa -a -tʊwɪ "cɛ

zɛɛ, e o drɛ 'saun Bali 'lɛ 'li "fo "lɛ vɛ -a.

¹⁵ 'Wɪ 'tʊwɪ zɛɛ Bali lɛɪ 'saun 'e 'vɪ

"nyɪan, kɔɔ yaa 'vɪ 'nan:

¹⁶ «Tʊ -tʊ -taa "bɔlɛ bɛ,

'an 'bɔ Bali,

an -tɔa 'an wɛɪ da 'nan

-e 'an Izraɛl 'nɔn -pɪlɪ

'an man "nyɪan 'e 'pɛɛ.

Tʊ zɛɛ -a man bɛ,

'mɛn -pɛɪ -tɔ wʊnʊn -cin -kɔanla o ji,

ɛn zɪ kɔ mɪn 'e 'ta wʊ 'trɛda bɛ

-yɛɛ "paaman o ji.»

¹⁷ ɛn yaa 'lɛ 'sran 'nan:

«-Tɛ o 'wʊnʊn drɛ 'an 'va 'wɪdɪt 'e 'cɛn oo,

ɛn -tɛ o 'mɛn -pɛɪ -tɔ wɪ -mɪɛ srɛ 'e 'cɛn

oo,

ma'an "nyɪan 'an 'ci nrɔnman 'wɪ pɛɛnɔn

zɛɛ 'bɛ da dɪ.»

¹⁸ 'Wɪ zɛɛ -yɛɛ -kɔɔnman 'nan, mɪn nɛn

Bali -yɛɛ 'wɪ 'wɪdɪt fui bɛ, -a san 'ka

"nyɪan 'sraganʊn bɔ Bali lɛ dɪ.

Te 'ka 'pɛ -srʊ 'e -tɔa -e 'ka 'sɪ Bali -srʊ "dɪ!

¹⁹ 'An beenʊn, Zoɪzɪ 'lɛ -ka nɛn yaa 'wʊ

bɛ, -yɛɛ -maan -kaa -tɔa 'nan -sɪ a 'e 'lɛ

'sʊdɪ -cɛɛ -e -kaa wɪla fɛnan 'saunzaun

'kpa -nan. ²⁰ Kɔɔ sɔ nɛn 'e 'tɪndɪ -a 'lɛ "nɛn

"bɛ yaa 'fʊɪ 'bʊ. -Yɛɛ -ka nɛn yaa 'wʊ bɛ,

-yɛɛ drɛ sɔ zɛɛ -a 'fʊɪ bʊdɪ -a. -Sɪ zɛɛ, e

yɛ 'e -trɛ, ɛn e 'belɪdɪ -nɔan "mɪn lɛ. ²¹ ɛn

Zoɪzɪ drɛ -cɛɛ Bali -panzan -dan a. Bali

'yɛɛ mɪnnʊn pɛɛnɔn 'pɛbɛ 'wʊ -yrɔ.

²² 'Wɪ nɛn Zoɪzɪ -a drɛ zɛɛ, -yɛɛ "wɛan

-kaa -pɪlɪ Bali man. -Kaa yɪ -tɛra Bali da

-kaa cɪ 'fɪdaa 'a, -e -kaa -pɪlɪ "man. Kɔɔ -

kaa ci “nrɔndɔ pɛɛnɔn nen e tin -tea -kaa da be, yaa fui. En e -kaa -sru 'yi 'saun 'a. ²³ En “nyian be, 'wɪ nen -kaa 'bli a -yre en -kaa ve minnun le be, te -kaa 'pe 'e plu “man “dɪ, kɔɔ Bali nen yaa 'vɪ 'nan e -taa 'wɪ zɪe -a drele be, -te e 'wɪ 'vɪ be yaa dra. ²⁴ En “nyian be, -kaa 'pa -kaa bɔɛnun va, -e 'o min yɪ “yi 'e 'ciɪla “da, en -e 'o 'wɪ “yinun dre. ²⁵ Cin nen kaa ye -e 'ka Bali tru 'ba be, te 'ka -nan -kudɪ 'le 'tɔ dɪ. Min -mienun 'wɪ zɪe -a dre 'e -trɔa waa 'va, te 'ka dre “le -wee 'wɪ 'zɪu dɪ! 'Pian 'ka cin “koe “tɔ 'ka da -e 'ka man 'e 'tɔ 'plɛblɛ -a -nan -kudɪ -a. Kɔɔ kaa -tɔa 'nan Minsan -tadɪ a bɔnan -kogo.

²⁶ Fe nen maan ve zɪe -yɛɛ cɪ 'nan, -kaa nen -kaa 'wɪ tɪglɪ -tɔ 'gʊɛ, te -kaa kv “nyian 'wɪ 'wɪdɪ “dredɪ pou 'silea -kaa yie man be, 'sraga nen e -kɔlamam 'wɪ 'wɪdɪ zɪe -a fuidɪ -a -kaa man be, e “ka “nyian “fo “dɪ. ²⁷ 'Pian 'wɪ nen e min -tea “klan -a, en e ya minnun nen o yie 'ka 'naan Bali man dɪe o man -pennan be, te -yɛɛ cɪ -kaa man -pennan 'sien. 'Wɪ zɪe -nyren 'gʊ: Bali tin -tea “o da -e 'e o -nan -nyan 'te -dan 'va.

²⁸ -Kaa -tɔa 'nan -te min -tu Moizi -le -pei -tɔ wunun srɛ, en min “fli yaa -a man wɪ 'pla be, min zɪe -a nyirinda 'ka 'sean min da dɪ, waa -tea. ²⁹ -A -tɔwli “nen “nyian min nen e 'si Bali -pɪ -sru “be, -yee vɛ -a. 'Wɪ nen e -taa “bɔle -a san man be, e “mlianla “da. Kɔɔ e Bali -pɪ 'sia min “sɔzɔ -a, en Zozi nyen nen Bali -a 'si en e blamin dre 'a 'saun 'nan -e 'e -pli 'e man be, min zɪe yaa 'yɪ 'wɪ “tun “a. En “nyian be, Bali lei 'saun nen e Bali -le “yi -nɔan “min le be, min zɪe e wɪ “man -wɪdɪ.

³⁰ Fe nen maan ve zɪe -yɛɛ cɪ 'nan, -kaa -tɔa 'nan Bali -a 'vɪ 'nan: «'Men vɛ nen 'wɪ 'leji -tɔdɪ -a. En -te min 'wɪ 'wɪdɪ dre be, 'men vɛ nen 'wɪ “nen -kɔɔndɪ -a san le -a.» En yaa 'vɪ “nyian 'nan: «'An 'bɔ Minsan, an 'men minnun -le tin “baa.»

³¹ Bali yie a “man, en -yee tin -tedɪ min da a 'wɪdɪ “fo.

'Ka yi -tera Zozi da 'ka 'ta le 'ka “koe “a!

³² 'Winun nen o 'bɔ 'ka man te ka yi -tera Zozi da 'e tede be, 'ka 'ci “nrɔn “da. 'Wɪ “kaga 'bɔ 'ka man, en ka yra 'yɪ “kaga, 'pian 'ka 'pe -sru 'ka tɔale -e 'ka 'si Zozi -sru “dɪ. ³³ Tu -mie 'bɔ be, minnun 'ka srɔn, en o 'te 'pa 'ka da minnun yie man. En tu -mie 'bɔ be, minnun nen o cɪ 'te 'panan o da be, kaa weɛ 'nan 'ka “paa o va. ³⁴ Minnun nen o ya -pɪ 'kuin be 'o nyirinda -sen 'ka da. Minnun 'ka yɪfenun koo 'ka 'lɔ, 'pian 'wɪ zɪe e dre 'ka 'ci “nran wɪ -a. Kɔɔ kaa -tɔa 'nan, fe nen Crizi -a -nɔn 'ceɛ be, e “mlianla 'ka yɪfɛ 'bɔ zɪe -a da, en ya'a 'li 'srɛman dɪ.

³⁵ 'Cee yi -teradɪ Zozi da -ji be, kaa -ci kɔɔn 'nan 'ka -pɔan “sɔa. 'Wɪ zɪe te 'ka dredɪ 'le 'tɔ dɪ, kɔɔ -a man -kopa a -dan. ³⁶ 'Ka -pɔan -sran 'e cin da 'dɪ -e 'ka -kɔla 'wɪ nen e cɪ Bali ci 'sɔ 'a be -a dredɪ -a. -Te kaa dre zɪe, fe nen e -tɔ “da 'nan 'e -nɔan 'ceɛ be, e dra 'cee vɛ -a. ³⁷ 'Wɪ nen e ya 'e 'cren -tedɪ Bali -le 'fluba 'ji be, -a -cin 'e -trɔa 'ka 'ji. Kɔɔ e ya 'e 'cren -tedɪ 'nan: «Tu -fɪ “wennɔn, -e min nen e “ta -daa “be, 'e 'ta. Ya'a “nyian mɔan -tadɪ -a dɪ.

³⁸ Min nen Bali -a “siala min tɪglɪ 'a be, yi -teradɪ Bali da man nen e 'belidɪ ye. 'Pian min nen e 'si 'an -sru “be, 'an 'ci 'ka 'kɔan 'e 'sɔdɪ “va “dɪ.»

³⁹ -Cee vɛ be, -kaa 'ka minnun nen o 'si Zozi -sru en o -nan -taa “nyanle be waa dɪ. 'Pian -kaa ya minnun nen o yi -tera Zozi da en o -taa 'belidɪ yile be waa.

Minnun nen o yi -tera Bali da 'li be 'o dre -cee 'wɪ -kɔɔn “mannɔn 'a

11 Min nen e yi -teala Bali da be, yaa -tɔa 'nan, fe nen Bali -tɔ “da 'nan

'e -nɔan 'yɾe bɛ, e ye. En “nyian yi -teradɪ Bali da bɛ, -a -ci -kɔɔndɪ nen 'nan fɛ nen min 'ka -a ye 'e yie 'a dɛ, e ya. ²-Kaa tranun nen 'li bɛ -wee yi -teradɪ Bali da man nen Bali o 'tɔ “yi 'vɪ.

³-Kaa yi -teala Bali da, -yee “wean nen -kaa -tɔa 'nan, Bali wei 'bɛ 'trɛ 'bɔla. En -yee “wean nen -kaa -tɔa “nyian 'nan, fɛ nen min -a ye bɛ, e 'si fɛ nen min 'ka -a ye 'e yie 'a dɛ -a va.

⁴Abel yi -tera Bali da, -yee “wean nen 'sraga nen -a “yi “mlian 'e “bɔɪ Kaɛn 'lɛ vɛ da bɛ, yaa 'bɔ Bali lɛ. -Yee yi -teradɪ Bali da zɪɛ -yee “wean nen Bali -a 'sia min tɪglɪ 'a, en e -yee 'sraga 'yɪ “yi. En “nyian bɛ, -te Abel yie 'ka “man “dɪ oo, -yee yi -teradɪ Bali da zɪɛ e 'wɪ “paaman tian -kaa 'ji cɛɛgɪ yi -a.

⁵Enɔk yi -tera Bali da, -yee “wean nen Bali -a 'si en e -kɪ -a, ya'a 'kale dɪ. Wa'a “nyian 'li -a yɪlɛ “fo “dɪ, Bali -a 'si 'lɛ “wean. Tɔɪ nen te Enɔk a 'trɛda bɛ, Bali -a 'vɪ 'nan, e 'sɔ 'yɾɛ. ⁶En -kaa -tɔa 'nan, min nen ya'a yi teala Bali da dɛ, ya'a 'sɔlɛ Bali lɛ “fo “dɪ. -Yee “wean min nen e ya “vale 'e -pliman Bali man bɛ, min zɪɛ 'e yi -tera “da 'nan Bali a, en 'e yi -tera “da 'nan, Bali “yi “dra minnun nen o cɪ -a -weenan 'nan Bali 'e 'pa 'o 'va bɛ -wɛlɛ.

⁷Noe “e “yi -tera Bali da “nyian. 'Wɪ nen Bali -taa -a dreɛ bɛ yaa -nan wɪ 'vɪ Noe lɛ. Fɛ -tɔ 'ka -a -kɔɔnman 'nan 'wɪ nen Bali -a 'vɪ bɛ e ya 'wɪ 'kpa -a dɪ, 'pian Noe 'ka -a -fɔlɛa 'e “trɔɛn -sru “dɪ, e 'ta 'wɪla “da. E -kɪ -dan dre 'nan -e 'e 'mangulinun 'o 'si 'wɪ 'ji. -Yee yi -teradɪ Bali da man nen e tin -te minnun da, kɔɔ 'o “trɔɛn “yuyu 'tan. En -yee yi -teradɪ Bali da man nen Bali a 'sia min tɪglɪ 'a.

⁸Abraam yi -tera Bali da, -yee “wean zɪ Bali tin 'ba -yɾɛ “bɛ, e 'ta 'wɪla “da. Bali -a 'vɪ -yɾɛ 'nan, 'e 'si 'e fla, 'e -taa 'leglɔn 'tɔ -nɔnɛ -yɾɛ. -A -nan nen e -kɪdɪ 'sia, 'pian fɛnan nen e “ta -ko bɛ ya'a -nan tɔa dɪ. ⁹Zɪ Abraam 'bɔla 'leglɔn nen Bali -a kɔɔn -yɾɛ “bɛ -a -ji bɛ, e yi -tera

Bali da, en e -nyran nan nun -pɛn -a. -Tandannun -ji nen e -nyran. “Bɛ -sru Izak 'lee Zago “o dre “nyian zɪ. 'Wɪ nen Bali -tɔ “da Abraam lɛ bɛ, e -tɔ “da “nyian -wee “lɛ. ¹⁰Abraam a 'fla -dan nen -a -pɔ a 'e 'fɔdɪ 'trɛ 'ji 'pleblɛ bɛ -a man -pɛnnan, -yee “wean nen e 'wɪ zɪɛ -a dre. 'Fla zɪɛ Bali 'bɛ cɪ -a plazan “a, en -yɛɛ cɪ -a -tɔzan -a.

¹¹Abraam nan Sara a lumɔn nen ya'a 'nen 'yaa dɛ -a, en Abraam 'bɔ dre “nyian ceje 'kpa, 'pian e yi -tera Bali da, -yee “wean nen e kɔla 'e kɪlu bɔladɪ -a 'trɛda. Kɔɔ Abraam -a -tɔa 'nan, Bali nen e -tɔ 'e wei da 'yɾɛ bɛ, -te e 'wɪ 'vɪ bɛ, yaa dra. ¹²-Yee “wean nen Abraam 'bɔ nen tra tɛdɛ 'a bɛ, -a kɪlu 'bɔla 'trɛda “kaga. -A kluda min a “kaga “lɛ laji mɛn crɛnnun -lɛ 'wɪ 'zɔ, en o ya “nyian “kaga “lɛ jemie man nyren -lɛ 'wɪ 'zɔ, min 'ka 'kɔlamam -a “nrɔndɪ -a dɪ.

¹³Abraam 'lee Izak 'lee Zago bɛ, o -fu yi -teranan Bali da, en o kaa. Fɛ nen Bali -tɔ “da 'nan 'e -nɔan -wɛlɛ “bɛ, wa'a yɪlɛ dɪ. 'Pian Bali -a -nan kɔɔn -wɛlɛ -kɔɔbli, en -a yɪdɪ o cɪ nran. Tɔɪ pɛɛnɔn man bɛ, te waa ve 'nan, o ya -pɛn -a 'trɛda, en 'o 'ta tɔ “wɛnnɛn “cɛ “dreɛ. ¹⁴-Te min 'wɪ zɪɛ -a ve bɛ, yaa -kɔɔnman 'nan, -a fla dra -a -tɛa. ¹⁵“Te o -ya trɛ dra 'bɛ o -tɛa “bɛ, “te o -kɔla o 'li 'o da -nan nun. ¹⁶'Pian -a tɪglɪ da bɛ, o fla nen e cɪ 'kpa en e ya laji bɛ, -a dra 'bɛ o -tɛa. 'Wɪ zɪɛ -yee “wean nen 'yɾa 'ka Bali tɛa -a yɪdɪ -a 'nan 'e ya -wee Bali -a dɪ. En -yee “wean nen e 'fla fɛnyian -tɔ man dre -wɛlɛ.

¹⁷Tɔɪ nen Bali Abraam man 'tan 'nan 'e 'pɪ Izak -nɔn 'yɾɛ 'sraga -a bɛ, Abraam yi -tera Bali da, en e -kɪ -a dreɛ. 'Pian tɔɪ 'bɔ zɪɛ -a man bɛ te Bali -tɔ 'e wei da Abraam lɛ 'e 'cɛn 'nan:

¹⁸«I 'pɪ Izak 'bɛ 'i 'kɪlu bɔala 'trɛda.»

¹⁹Abraam 'wɪ zɪɛ -a dre, te -a -cin a “ji 'nan, 'pleblɛ a Bali lɔ -e 'e -kɔla min nen e -ka bɛ, -a fuudɪ -a. -Yee “wean nen Bali Izak -nɔn Abraam lɛ 'e “pa 'ji. 'Wɪ zɪɛ e ya 'wɪ -kɔɔn “man wɪ -tɔ -a.

²⁰ Izak yi -tera Bali da, -yee “wean nen e -fɛa 'vɪ 'e 'pɪ Zago 'lee 'e 'pɪ Ezo man -wee “trɛ “wɪ da.

²¹ Zago yi -tera Bali da, -yee “wean nen e -fɛa 'vɪ 'e 'pɪ Zozefu ci nennun man te e “ta -kaa. “Tonyrin man nen e wluan lou, en e Bali tru 'ba.

²² Zozefu yi -tera Bali da, -yee “wean nen zɪ -a -kadɪ 'bɔ bɛ, en e Izrael 'nɔn 'le 'sidɪ Ezipti 'leglɔn 'ji wɪ 'vɪ. En yaa 'vɪ “nyian 'nan, -te 'e 'ka bɛ, te 'e 'wɛnɛn 'o 'fu Ezipti 'leglɔn 'ji dɪ.

²³ Moizi “tɪ 'lee -a “bu “yi -tera Bali da, -yee “wean nen zɪ o Moizi -ya bɛ, waa yɔɔ mɛn yaaga 'nan -e minnun 'o vile 'o 'tɛ dɪ. Waa 'yɪ 'nan 'nen zɛ e ya fenyian, en 'wɪ nen Ezipti mingɔnnen -a 'vɪ bɛ, wa'a 'ta wɛlɛa “da “dɪ.

²⁴ Moizi yi -tera Bali da, -yee “wean nen zɪ e dre ceje bɛ, ya'a 'wɛlɛ “man -e 'wee laabu Ezipti mingɔnnen 'lu 'le 'nen dɪ. ²⁵ Moizi -a 'yɪ 'nan, -te 'o 'vale Bali -le minnun -a 'o yra 'yɪ 'e cin va bɛ, -a “yi mlin. Kɔɔ -te Moizi -fu mingɔnnen -le “kɔnnen “bɛ, yaa -tɔa 'nan 'e ya ci “nran nen ya'a 'mɔan dɛ -a -ji, en e 'wɪ 'wɛlɛdɪ “dra. ²⁶ 'Wɪ 'kpa nen, Moizi -a -tɔ 'nan, -te minnun 'nan 'e man “le zɪ o 'nan Crizi man bɛ -yee 'wɪ 'zɔ bɛ, 'bɛ “yi “mlian fenun 'kpagba nen Ezipti mingɔnnen -le 'kuin bɛ -a dɛdɛ 'yee vɛ -a bɛ -a da. Kɔɔ “yi “nen Bali -taa -a dreɛ -yɛ “bɛ, -a 'le nen -a yie ci.

²⁷ Moizi yi -tera Bali da, -yee “wean nen e 'si Ezipti 'leglɔn 'ji. Ya'a “klanɛ Ezipti mingɔnnen -le nyran -blɛdɪ -lɔ dɪ. Moizi “koe 'ka 'silɛ 'e da “fo “dɪ. Yaa dre “le 'nan min nen e Bali ye bɛ -yee 'wɪ 'zɔ, 'pian te wa'a ye 'o yie 'a dɪ. ²⁸ Moizi yi -tera Bali da, -yee “wean nen yaa 'vɪ Izrael 'nɔn 'le 'nan 'o 'blanun -tɛɛ “le zɪ Bali -a 'vɪ 'yɛ bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. En yaa 'vɪ “nyian 'nan 'o -a nyen 'si, -e 'o cit -kpɛin “fɔ yibanun man. 'O dre zɛ 'nan -te Bali -le 'pasiazan nen laji bɛ e -ta bɛ, -e 'e vile 'e -wee 'nen

flinnun -tɛɛ “dɪ. Izrael 'nɔn 'si nɔanba -ji “fɛdɪ bɛ, zɪ Moizi -a pou sia zɛ.

²⁹ Izrael 'nɔn yi -tera Bali da, -yee “wean nen jemie 'tenden cɛɛn 'e cin man en o 'ta 'wɛlɛ -a yei. 'Pian zɪ Ezipti 'nɔn sɔɔnla o -sru “bɛ, 'yi o 'ta 'le 'wɛn en o -nan -nyan.

³⁰ Izrael 'nɔn yi -tera Bali da, -yee “wean nen -klɔn -dan nen minnun -a 'bu Zeriko 'fla man bɛ, e -wi. Zɪ waa si -fɔ yi -tɔdɔ 'sɔravli “bɛ, en e dre.

³¹ En “nyian bɛ Zeriko 'fla 'bɔ da bɛ -kɔnnen -wɛɛzan -tɔ a -nan, waa laabo Rab. E yi -tera Bali da, -yee “wean nen minnun nen Izrael 'nɔn o 'pa 'sia 'nan 'o 'kv 'fla 'nanjen bɛ, e 'pa o va. 'Wɪ nen yaa dre zɛ -yee “wean nen -a -nan 'ka 'nyanɛ dɪ. 'Pian 'fla zɛ -a da 'nɔn “le 'nan -nan “fo, kɔɔ wa'a 'o “trɔɛn “tɔlɛ Bali wei lɛ dɪ.

³² -Mɛ “wɪ nen an -kɔlaman -a vidɪ -a “nyian 'cɛɛ? Kɔɔ -te maan 'vɪ 'nan 'an Zedeɔn -le 'wɪ vɛ, -e 'an Barak -le 'wɪ vɪ, -e 'an Samsɔn -le 'wɪ vɪ, -e 'an Zefete -le 'wɪ vɪ, -e 'an David -le 'wɪ vɪ, -e 'an Sanmian -le 'wɪ vɪ, -e 'an Bali 'lewei vunɔn 'le 'wɪ vɪ bɛ, ya'a 'nyaan cɛɛgv dɪ. ³³ O pɛɛnɔn zɛ o yi -tera Bali da, -yee “wean nen o 'wɪ -dandan dre. O -mienun mingɔnnen -nun klɪ, en o -mienun -a wɛɛ 'nan 'wɪ “yi “nen minnun 'o dre, en fɛ nen Bali -tɔ “da 'nan e -nɔan -wɛlɛ “bɛ, o -mienun -a 'yɪ. En “nyian bɛ, o -mienun -jranun 'le 'le 'wɛ, ³⁴ en o -mienun 'tɛ -dan dri, en min 'ka -kɔlɛ o -mienun -tɛdɪ -a -kuli -tan sen -a dɪ. En zɪ o -mienun “koe 'si 'o da bɛ, “bɛ -sru 'pleblɛ 'ta -wɛlɛ “nyian. O -mienun 'tɔ wɛ 'kuli man, o minnun klɪ en -wee 'sounjanun flan bli. ³⁵ Lumɔn -mienun yi -tera Bali da, -yee “wean nen zɪ -wee min -ka bɛ, Bali -a fuv en yaa -nɔn -wɛlɛ 'e “pa 'ji.

En “nyian bɛ, min -mienun yi -tera Bali da, minnun o -sɔn -trilii, 'pian wa'a 'wɛlɛ “man -e 'o 'si Bali -sru “dɪ. Waa -tɔa 'nan -te o -ka 'wɛ zɛ -a -ji bɛ, Bali 'belidɪ nen e “mlianla “da “bɛ -a -nɔan 'wɛlɛ. ³⁶ En

minnun o -mienun see 'wv, en minnun o -mienun -sɔn, en “nyian be, minnun o -mienun yrɪ, en o -kv o -fɔle -pv 'kuin. ³⁷ Minnun o -mienun tee 'kɔle -a, en minnun o -mienun “nen jeen 'ji “fli, en minnun 'wlu wɪ 'pa o -mienun da -a -nan nen minnun o tee -kuli -tan sen -a. En o -mienun -le ve be, minnun o -sɔn te o 'te “paa o da. 'Wɪ zɪe -yee “wean nen o -nyrannan “ka “dɪ, te o -cia “wɔdɪ -a. O dre 'yale -tɛnɔn 'a, en -wi 'kɔle nen waa wo 'o da “le sɔ -le 'wɪ 'zv. ³⁸ O -cia wɔdɪ -a “buinun da 'lee pɔnnun yei. O nyian kunun ji, en -te o -yre 'yɪ 'trɛ 'ji be o nyian “ji. Minnun zɪe Bali 'ka -a yɪe “yi “le o -fv 'tre nen e ya 'e fadɪ 'wɪ 'wɪdɪ “a 'gve -a da dɪ.

³⁹ Minnun pɛɛnɔn zɪe -wee yi -teradɪ Bali da -le “wean be, Bali o 'tɔ “yi 'vɪ. 'Pian fe nen Bali -tɔ da 'nan -e -nɔan “minnun le be, ya'a -nɔnle -wɪe “dɪ. ⁴⁰ Kɔɔ 'wɪ nen e “mlianla “da “be, -a -cin nen Bali 'ji 'nan e dra -kaa pɛɛnɔn le. E 'ka “vale e dra o 'saza le dɪ -le “wean.

Bali 'wɪ -mie “paaman -kaa 'ji sɔnba “a

12 -Cee ve be minnun “kaga zɪe -wee dre -cee 'wɪ -kɔɔnmannɔn 'a, -yee “wean nen -kaa -pɔan 'e 'sɔ -cee Bali -sru 'ta wɔdɪ -ji “le -wee 'wɪ 'zv! -Kaa 'pɛ 'e 'si 'wɪ nen e -si -tɔa -cee Bali -sru 'ta wɔdɪ lɔ be, -a -sru! 'Wɪ zɪe 'wɪ 'wɪdɪnun nen tu pɛɛnɔn man o ya “vale 'o -kaa man ye be, -nyren. ² -Cee Bali -sru 'ta wɔdɪ -ji be, Zozi -tɔwɪ “nen -kaa -nanjen. Zozi zɪe e yi -tera Bali da, -yee -si 'le 'sv -cee en e 'bɔ -a 'le 'srannan. E wɪ “man en minnun -a -te yiba “plan da. -Ka 'wɪdɪ zɪe -a wɔdɪ be e min -tea 'yra -a, 'pian Zozi 'ka 'e “trɔɛn “tɔle -yre “dɪ. Kɔɔ ci “nrandɪ -dan nen Bali -taa -a -nɔnle -yre -a 'le 'srannan “be, -a 'le nen -a yie ci. 'Be nen 'gve, e -nyran Bali -pɛ “yi “da, te e mingɔn-nen -ble minnun da. ³ Minnun 'nan Zozi man -pɛ “kaga “ji, 'pian -a -pɛ 'ka plɔle yi -teradɪ Bali da man dɪ. 'Wɪ zɪe -a da

nen 'ka 'ci “nrɔn, -e 'ka 'pɛ 'e vɪle 'e plv yi -teradɪ Bali da man dɪ.

⁴ Maan -cin -trɔa 'ka 'ji 'nan, 'cee -tɔdɪ 'plɛble -e 'ka vɪle 'ka 'wɪ 'wɪdɪ dre dre dɪe, -kadɪ 'wɪ 'ka tian bɔle 'ka man dɪ. ⁵ 'Wɪ nen Bali -a 'pla 'yee 'nennun le be, -a da nen 'ka 'ci “nrɔn! Yaa 'vɪ 'nan: «'An 'bɔ Minsan, -te an ya 'wɪ 'tɔdɪ “paanan 'i 'ji sɔnba “a be, te 'i 'ci 'e -tɔ lou 'an man dɪ. En -te an 'wɪ “nen kɔɔn 'yie be, te 'i “koe 'e 'si 'i da 'an 'va dɪ.

⁶ Kɔɔ 'an 'bɔ Minsan, min nen maan ye “yi “be, -a ji nen an 'wɪ 'tɔdɪ “paaman sɔnba “a. En min nen maan 'si “va 'men 'nen 'a be, -a ji nen an sɔnba 'le wo.»

⁷ -Te yra yɪdɪnun a bɔnan 'ka man be, 'ka 'sia “le 'nan 'ka “tɪ Bali 'be ci 'wɪ planan 'cee. 'Wɪ 'kpa nen, 'nen 'tɔ “ka te -a “tɪ 'ka -a sɔan dɪ. ⁸ Bali 'yee 'nennun pɛɛnɔn 'le bo zɪe. -Yee “wean -te e ya “cee “drenan be, yaa -kɔɔnman 'nan ka ya -yee 'nennun -a. ⁹ -Kaa ci “nrɔn -kaa “tunun nen 'trɛda be o da -tɔ! Zɪ o -kaa 'le 'bv zɪe, 'pian te -kaa yie “naan o man. -Yee “wean Bali nen e ya -kaa “tɪ -dan a be, -kaa yie 'e 'nan “man 'e 'ciɪla “da -e -kaa 'belidɪ yɪ. ¹⁰ -Kaa “tunun nen 'trɛda be, o -kaa 'le 'bv o 'bɔ 'ci 'sɔ wɪ yra man, en waa dre tɔ “wennen 'wlu. 'Pian Bali -le ve be, “e -kaa 'le bo 'nan -e -kaa “yi “yɪ -ji, kɔɔ e ya “va 'nan -kaa -kɔn 'saun “le 'yee 'wɪ 'zv. ¹¹ Maan ve 'cee 'nan, 'wɪ 'tɔdɪ nen waa “paaman 'nen 'ji sɔnba “a be, -a pou sianan “be 'wɪ “naan 'nen 'bɔ man, 'pian -a 'le 'srannan 'be 'nen zɪe yaa “nen “ble. -Fɔdɪ -trɔɔ -kɔan -yrɔ, en -yee 'ta wɪ -pɛ -kɔan tɪglɪ 'trɛ da.

Tu nen e 'ka “le 'o sɔan -te dɪe, -a -ji nen -kaa ci 'gɔ

¹² -Yee “wean 'ka “koe 'e 'tɔ 'ka da, -e 'ka 'pɛ nen e ci plɔnan be, 'ka -tɔ 'plɛble! En “nyian be 'ka cein -sru “nen

e ci toanan be, 'ka -to 'pleble! 13-Si nen e 'svdt "ji "be, -a da nen 'ka 'ta wula! 'Ka cein nen -a "koe "nyan be, te 'e 'sia 'e cin "nen "dt, 'pian -a "koe 'e 'to 'e da!

14'Ka -wee 'nan 'ka yei 'e 'kon 'e 'sendi 'e cin va 'ka 'vale min peenon 'a! En 'ka -wee 'nan 'cee 'ta wu -pe 'e 'so Bali le! Koo -te 'cee 'ta wu -pe 'ka 'sole Bali le die, ka'a Bali ye "fo "dt. 15'Ka yie 'to 'ka cin va -e 'ka 'va min -tu 'e vile 'e 'si Bali -le "yi "be -a -sru "dt! En "nyian be, 'ka yie 'to 'ka cin va -e 'ka 'va min -tu 'e vile 'e nyran 'sia 'e boezan -tu man dt! "Togo min zie 'e 'wu 'fola 'ka yei -e 'wu 'bo 'e 'ka peenon 'sa. 16 En "nyian be, 'ka yie 'to 'ka cin va -e 'ka 'va min -tu 'e vile 'e nyinnan l 'lee -konnen -a te wa'a tian 'o cin 'pale dt! Te 'ka 'wu dre "le Ezo -le 'wu 'zu dt! 'E 'ci nrøn 'treda winun da 'saza, en ya'a "klanle Bali lo dt, -yee "wean 'e 'blunan -tan fe 'kpongbo 'nen 'tu -va. 17 Kaa -toa 'nan "be -sru yaa wee 'nan 'e "ti 'e -fea vi 'e man -e -a -blunan zie 'e dre -yee ve -a 'e "pa 'ji. 'Pian -a "ti 'ka 'wile "man "dt. E -wuo 'tandan, 'pian -a "ti 'ka -a drele dt.

18-A -cin 'e 'kon 'ka 'ji 'nan, 'wu nen e dre Izrael 'non le be, -yee "cee dre 'cee ve -a dt. Koo Izrael 'non pli pon man, te Bali a "da. 'Te -dan bii pon zie -a da, waa 'yi. En laa 'e 'wlei -wlei -fo pon zie -a da, waa 'yi. En fulo 'pleble feen pon zie -a da, waa yi. 19 En "nyian be, 'bei -dan wu, waa 'man. En "nyian be, wei -tu wu 'pleble 'kpa, waa 'man. "Klan o -tedt 'sia, -a -nan nen waa 'vi 'nan, e 'ka "le o wei zie -a maan dt. 20 Fe -le "wean nen o 'wu zie -a 'vi be, koo 'wu nen Bali -a 'vi be 'o 'wulo 'ka 'soa "wlu "dt. Yaa 'vi 'nan:

«-Te e ya blamin -a,
en -te e ya -wi -a,
fe oo fe nen
e kle pon zie -a man be,
minnun 'o 'te -kole -a.»

21 'Wu nen e ci drenan zie e min -tea "klan -a "buu "le "wean, Moizi -a 'vi 'nan:
«'Klan 'an -tea "le "wean

an nyoondu 'sia.»

22 'Pian 'cee ve be, 'wu zie -yee "cee dre 'cee dt. Koo ka pli pon nen waa laabo Zion be -a man, Bali nen -a yie ci "man "be 'yee 'fla nen ka wla. Zeruzalem nen laji be -nyren. Fe zie -a -nan nen Bali -le 'pasianon nen laji be o "kaga "ci 'o cin ydt te o "fedi -ble. 23 En "nyian be, ka pli Zozinon nen o -te 'e cin da be o man. O ya "le Bali -le 'nen flinnun nen o 'to a 'e 'cren -tedt laji be -wee 'wu 'zu. En "nyian be, ka pli Bali nen e ya 'tredanon peenon 'le tin 'bazan 'a be -a man. En "nyian be, minnun tigl nen Bali o dre 'saun 'e 'le, en o kaa be, o lei man nen ka pli. 24 En "nyian be, Zozi nen -yee -maan en Bali 'ka pli 'e man "nyian 'e 'pee be, -a man nen ka pli. En "nyian be, Zozi nyen nen e -sran 'cee "wean be -a man nen ka pli. Nyen zie -a 'pleble "mlian Abel -le ve da.

25 'Ka dre "yi! -Te Bali a 'wu tin 'banan 'cee be, te 'ka -fola 'ka "trøen -sru "dt! Bali 'wu 'pla Izrael 'non le Sinai pon "srøn, 'pian 'wu zie waa -fola 'o "trøen -sru, en Bali 'wu "nen koon -wle. 'Be nen 'gve, Bali a laji en e ya 'wu planan -cee. -Te -kaa 'wu zie -a -fola -kaa "trøen -sru "be, Bali 'wu "nen -koonman -cee -kpo. 26 Tu nen Bali a 'wu planan Izrael 'non le 'li be, -a wei 'tre nyoon. En 'be nen 'gve, e -to 'e wei da. E 'nan:

«-A dredt -fu "nyian
'e 'pa -a -tu.

Tu zie -a man be,
'tre 'saza "cee maan nyoonman dt,
an labli "paa "va "nyian.»

27 Bali -a 'vi 'nan, -a dredt -fu "nyian 'e 'pa -a -tu. 'Wu zie -a vidt -a -koonman 'nan, fe peenon nen Bali -a dre be, -a -nan -nyaan tu nen Bali 'tre 'lee labli nyoonman be -a man. Bali 'wu zie -a dra 'nan -e fenun tigl nen wa'a 'kolaman nyoondu -a die, 'o 'fu -nan.

28 Bali -le mingonnen tre nen fe -tu 'ka 'kolaman -a nyoondu -a die, e ya -cee ve -a. -Yee "wean -kaa Bali muo "fo, en -cee

Bali 'sudt be -kaa dre “le zi e “sɔa Bali le be -yee 'wɪ 'zʊ! -Kaa 'yra -tɛ Bali lɔ -e -kaa dre, en -kaa “klan Bali lɔ -e -kaa dre!
 29 -A -cin 'e 'kɔn -kaa 'ji 'nan:
 «Cee Bali be e ya “le 'tɛ -dan nen e fe sɾɛman be -yee 'wɪ 'zʊ!»

Wɪ “cɛn “nen min -a dra te e “sɔa Bali lɛ?

13 Te 'ka cin yɪdɪ “yi 'le 'tɔ 'ka Zoz-inɔn yei “dɪ! 2 Te 'wɪ 'gʊɛ -a -cin 'e 'san 'ka 'ji dɪ, minnun nen o bɔala 'ka 'va be, 'ka o 'kun 'ka 'pɛ “fli “a! 'Wɪ zɪɛ -a dɾɛdɪ man be, min -mienun nyinnannan “nɔn Bali -le 'pasianɔn nen laji be -wle, wa'a -tɔle dɪ. 3 Minnun nen -pʊ 'kuin be, 'ka 'ci “nrɔn o da “le 'nan 'ka 'bɔ nen -pʊ 'kuin. En minnun nen o cɪ 'tɛ 'panan o da be, 'ka 'ci “nrɔn o da “le 'nan 'ka da nen o cɪ 'tɛ 'panan.

4 Lumɔn 'lee -klɔnmɔn -le cin 'padɪ be, 'ka 'sia 'wɪ -dan tʊ -a. Te -klɔnmɔn 'e nyin lɪ pee -sru “nyian dɪ, en te lumɔn 'e nyin -kɔnnen pee -sru “nyian dɪ. -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, Bali tin -tɛa “minnun pɛɛnɔn nen o nyianla lɪ 'lee -kɔnnen -a te wa'a o cin 'pale dɪɛ o da, en e tin -tɛa “min nan -wɛɛnɔn 'lee min -sran -wɛɛnɔn da.

5 Te 'ka “lala yɪ “yi “bʊʊ “dɪ! 'Pian fe-nun nen 'ka 'lɔ be, 'e 'ka 'ci “nran, kɔɔ Bali -a 'vɪ 'e 'bɔ 'a 'nan:

«Mein 'tʊɛ 'e “tun “dɪ,
 en ma'an 'pɛ 'sia 'i -sru “dɪ.»

6 'Wɪ zɪɛ -yee “wean nen e ya “le -kaa “koe 'e 'kɔn -kaa da -a vɪdɪ -a 'nan:

«Minsan 'be “paa 'an 'va,
 nyen 'ka 'an 'ji dɪ.

Blamin 'ka 'kɔlaman 'wɪ 'tʊ dɾɛdɪ -a 'men -e 'yaan 'tɛ “klan -a dɪ.»

7 'Ka 'lenɔn nen o Bali -le 'wɪ 'paa 'ka 'ji 'e tɛdɛ be, 'ka 'ci “nrɔn -wee 'wɪ dɾɛdɪ da, en 'ka 'ci “nrɔn -wee -kadɪ da! 'Cee yi -tera Zozi da -ji be, 'o dɾɛ 'cee 'wɪ -kɔɔn “mannɔn 'a. 8 -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, Zozi Crizi -tʊwli “nen 'li be, -nyren tian cɛɛgʊ yɪ -a, en -yɛɛ fo -nan 'li 'trilii.

9 -Yee “wean te 'ka 'fli 'tʊɪ -e 'ka sɔɔnla 'wɪ “paadt -trɛ -sru -e 'ka 'si -si tʊglɪ da dɪ! “Yi “nen Bali -a dɾɛ 'cɛɛ be -a da nen 'ka 'ci “nrɔn -e 'ka 'kɔn 'ka 'tɔdɪ 'pleble Bali -sru 'ta wɔdɪ -ji. -Blife -mienun dɾɛdɪ min 'sɾɔɛn 'a be, e ya 'e “tun. -Yɛɛ “cɛɛ min -tɔa 'pleble Bali -sru 'ta wɔdɪ -ji dɪ.

10 'Sraga nen Zozi 'a 'bʊ be, -cɛɛ “nen “ble. 'Pian minnun nen o Bali -paan tian “le Bali -pannɔn 'a dra 'li -tandan -ji be -yee 'wɪ 'zʊ be, wa'a 'kɔlaman -e “o “nen “blɪ dɪ.

11 Fe nen maan 'vɪ zɪɛ, -yɛɛ cɪ 'nan lɛ -tʊdʊ pɛɛnɔn man be, Izraɛl 'nɔn -taa -wee 'wɪ 'wɪdɪ “nan fe -a. Bali -pannɔn -a “sia -e 'o -tɛ. Bali -pannɔn 'tazan -a nyen “sia, -e 'e wla fɛnan 'saunzaun 'kpa -nan. Fe zɪɛ -a -nan nen e nyen 'bɔ -sɛanla -e Bali 'e -wee 'wɪ 'wɪdɪ fui. 'Pian -wi 'bɔ nen waa -tɛ be, o -ko -a 'tɛ 'blɪle 'fla -sru. 12 'Wɪ zɪɛ -yee “wean nen zɪ Zozi nyen “ta -sɛanla -e 'e minnun dre 'saun Bali 'le be, e -kʊ 'e 'yra yɪle 'fla -sru. 13 -Kaa 'bɔ “nyian, -kaa -kʊ Zozi 'va 'fla -sru, en -kaa 'wɪ “man -e -kaa 'yra yɪ -kaa 'vale waa 'e cin va. 14 -Kaa fla nen 'trɛ 'gʊɛ -a da be, ya'a 'fo 'nan 'li 'trilii dɪ, 'pian -kaa ya -a -wɛɛnan 'nan 'fla nen e -fo -nan 'li 'trilii be 'e dɾɛ -cee vɛ -a.

15 'Wɪ nen Zozi -a dɾɛ zɪɛ, -yee “wean nen e ya “le -kaa Bali 'tɔ -dan vɪ tʊ pɛɛnɔn man! -Cee 'sraga nen -kaa bʊ Bali muo “fɔ vɛ -a be, -nyren zɪɛ. 16 'Pian te 'ka 'ci 'e 'san “yi “dɾɛdɪ man dɪ! En te 'ka 'ci 'e 'san 'padɪ -a 'ka cin va dɪ! 'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -a dɾɛdɪ 'sɔ Bali lɛ, 'cee 'sraga budɪ Bali lɛ nen “nyian zɪɛ.

17 'Ka “trɔɛn “tɔ 'wɪ nen 'ka 'lenɔn -a ve 'cɛɛ be -yɾɛ, en 'ka 'ta wɪla “da! -Wɛɛ yie -tɔa 'ka 'va, en 'wɪ pɛɛnɔn nen waa dra be waa 'sinan “paa Bali lɛ. -Te ka o wei 'man en ka 'ta 'wɪla “da “be, o -wee 'nyranman “paa ci “nrandɪ -a. Kɔɔ -te o 'nyranman 'pa 'wɪ 'nanmandɪ -a be, e 'ka 'cee 'wɪ “yi “a “fo “dɪ.

18 'Ka Bali tru 'ba 'kve 'wɪ man! Kva -tɔa 'nan 'kve 'wulo -ji “nrɔndɪ 'ka tin tea 'kɔ da dɪ. Kɔɔ 'wɪ pɛɛnɔn 'ji bɛ, kɔ -wɛɛman 'nan 'kve 'ta wɔ -pɛ 'e 'kɔn “yi. 19 Maan laabo 'ka 'lɔ 'nan, 'ka Bali tru 'ba 'mɛn 'wɪ man, 'dɔ -e Bali 'e 'si 'lɛ 'sɔ -e 'an 'li 'an da 'ka 'va.

Yaa 'le 'sran o 'tɔ bɔdɪ -a

20 Bali 'bɛ -fɔdɪ -trɔɔ -nɔan “min lɛ. - Kaa san Zozi a -yɛɛ 'bla -sru “pinzan -dan a, ɛn Bali 'bɔ 'bɛ wluan -kanɔn 'va. Bali -a nyɛn 'si ɛn e minnun pli 'a 'e man 'li “fo “lɛ vɛ -a. 21 Bali zɪɛ 'e 'pa 'ka 'va, -e 'ka -

kɔla 'wɪ “yi pɛɛnɔn nɛn e cɪ -a ci 'sɔ 'a bɛ, -a drɛdɪ -a. Zozi Crizi 'e 'plɛblɛ 'nɔn 'cɛɛ -e 'ka 'winun zɪɛ -a drɛ. 'Tɔ -dan 'e 'kɔn Zozi 'lɛ vɛ -a 'li 'trilii! Amen!

22 'An “bɔɪ Zozinɔn, 'winun nɛn maan 'pla 'cɛɛ bɛ, tɛ 'ka -fɔla 'ka “trɔɛn -sru “dɪ, kɔɔ e 'ka 'wɪ “kaga “a dɪ.

23 Maan -nan sɛɛ wo 'cɛɛ 'nan, o 'si -kaa “bɔɪ Timote man. -Tɛ e 'bɔla 'an 'va 'gɔɛ, -e 'kɔ 'lɔ 'ka 'ta -nanjen.

24 'An 'ka 'lɛnɔn pɛɛnɔn 'tɔ bo, ɛn an Zozinɔn 'tɔ bo. Zozinɔn nɛn Itali bɛ, o 'nan 'o 'ka 'tɔ bo.

25 Bali -lɛ “yi 'e 'kɔn 'ka pɛɛnɔn 'va!

Fluba nen

Zaji

-a cren -te

1 'An 'bɔ Zaji nen an Bali 'lee Minsan Zozi Crizi “sua be, mɛɛn 'fluba 'gʊɛ -a cren -te. Maan cren -te Bali -le min-nun pɛɛnɔn nen 'o fuiladɪ “man 'trɛda be, -wɛ. An 'ka 'tɔ bo.

E 'ka “le Zozizan 'e 'ci -fɔɔ “dɪ!

²'An “bʊ Zozinɔn, 'wɪ tɔndɔn pɛɛnɔn nen o bɔa 'ka man be, 'ka yɪ 'cee ci “nran wɪ -a. ³Kɔɔ te ka yɪ -tɛra Bali da be, ka bɔala 'ji, -e 'e -pɔan 'sɔdɪ -nɔn 'cɛɛ. ⁴'Ka yɛ 'trɔa “da, -e -pɔan 'sɔdɪ zɛ 'e 'kʊ 'kaa -trilii “le zɪ e cɪ Bali ci 'sɔ 'a be, -yee 'wɪ 'zʊ. -E 'ka 'kɔn tɪglɪ, te 'ka drɛ wɪ a 'e 'sʊdɪ “ji Bali 'ɛ.

⁵'Pian -te min -tu a 'ka yɛi 'nan 'wɪ nen kɔ 'e drɛ ya'a tɔa dɛ, 'e laabʊ Bali 'lɔ. Bali 'wɪ 'tɔdɪ -nɔan -yrɛ “le zɪ yaa laabʊ -yrɔ “be -yee 'wɪ 'zʊ. Kɔɔ ya'a min bo “va “dɪ, en yaa -nɔan 'e “tun. ⁶'Pian min 'bɔ 'e yɪ -tɛra “da -e 'e laabʊ -yrɔ. Te 'e 'ci -fɔɔ “dɪ! Kɔɔ min nen 'e 'ci -fɔɔman be, e ya “le “pɛzannen nen fulɔ 'ta -tɔa “man “be, -yee 'wɪ 'zʊ. ⁷Maan ve 'cɛɛ 'nan, te -a -cin 'e 'kɔn min zɛ -a -ji 'nan, 'e fɛ -tu ye Minsan 'lɔ “fo “dɪ. ⁸Kɔɔ min nen 'e 'ci -fɔɔman be, -a -wulo -ji wɪ 'ka -tɔwli “dɪ. En -yee 'wɪ pɛɛnɔn drɛdɪ -ji be, ya'a 'e yɛi 'tɔala 'wɪ 'tu da tɪglɪ -e 'e drɛ dɪ.

Seezan 'lee fɛzan -le 'wɪ

⁹Min nen e ya seezan -a, en e sɔɔnla Zozi -sru “be, -a san ci 'e “nran 'nan, Bali 'e dra min -dan a. ¹⁰'Pian min nen e ya fɛzan -a, en e sɔɔnla Zozi -sru “be, -a -cin 'e 'kɔn -a san ji 'nan, e 'ka min -dan a Bali 'le “fo “dɪ. Kɔɔ e “sia 'e yɪfɛ -sru “le zɪ lu 'e -fui -tɛa, -e 'e 'sran be -yee 'wɪ 'zʊ. ¹¹-Te yɪdɛ bii 'pleble be, -e lu -fui 'e 'sran, te

-yee fɛnyian -nyan. Zɪ fɛzan “sia 'e yɪfɛ da zɛ.

'Wɪ 'wɪdɪ “drɛdɪ -taala 'kɔ!

¹²Min nen 'wɪ 'wɪdɪ “cin -trɔa “ji en ya'a drele dɛ, Bali -le -fɛa -a san man. Kɔɔ -te -a san 'yee 'pleble 'ci kɔɔn zɛ -trilii en e 'bɔla -a -wulo planan “be, 'belidɪ nen ya'a 'nyaan dɛ e ya -yee vɛ -a. Minnun nen o Bali ye “yi “be o -kopa nen zɛ.

¹³Min nen 'wɪ 'wɪdɪ “cin -trɔa “ji “be, te 'e 'pa Bali da dɪ! Kɔɔ 'wɪ 'wɪdɪ “cin 'ka Bali ji dɪ, en Bali 'ka 'wɪ 'wɪdɪ “cin tɔala min ji dɪ. ¹⁴'Pian blamin 'bɔ 'wulo -ji wɪ 'be see “paaman, -e 'e 'wɪ 'wɪdɪ “drɛdɪ -cin -tɔ “ji. ¹⁵-Te min sɔɔnla 'e 'wulo -ji “nrɔndɪ 'wɪdɪ zɛ -a -sru “be, -e 'e 'wɪ 'wɪdɪ “drɛ. En -te min 'wɪ 'wɪdɪ drɛ 'trilii be, -a 'le 'sranan “nen -kadɪ -a.

¹⁶'An “bʊ Zozinɔn, an 'ka ye “yi 'kpa. Te 'ka 'wɪ 'gʊɛ -a “sia 'ka see “paa wɪ -a dɪ. ¹⁷Maan ve 'cɛɛ 'nan, 'wɪ “yi 'lee 'wɪ tɪglɪ pɛɛnɔn “sia Bali va lou. -Yɛɛ laji fɛnun pɛɛnɔn nen o “bia be o drɛ. Fɛnun pɛɛnɔn zɛ 'o 'man limlan, 'pian Bali 'ka 'limlan 'li “fo “dɪ. ¹⁸Bali 'bɔ 'ci 'sɔ 'a nen, e -kaa drɛ 'yee 'nennun -a. Zozi 'le 'wɪ 'nɔnɔn nen e ya 'wɪ tɪglɪ 'a be, -a 'bɔ 'a nen e 'belidɪ 'nɔn -cɛɛ 'nan, -e -kaa kɔn 'e 'pɛ drɛve flin -a.

'Ka “trɔɛn “tɔ Bali wei ɛ, -e 'ka 'ta wɪla “da!

¹⁹'An “bʊ Zozinɔn, an 'ka ye “yi 'kpa. 'Wɪ 'gʊɛ -a -cin 'e 'fɔla 'ka 'ji. 'Ka “trɔɛn 'e 'wɪ man! Te 'ka 'lebo 'e 'fɔ 'e 'flin -e 'e 'wɪ dɪ! En te 'bli 'e 'fɔ 'ka 'ji tada dɪ! ²⁰Kɔɔ -te 'bli 'fɔ min ji be, ya'a Bali ci 'sɔ wɪnun dra “fo “dɪ! ²¹-Yee “wean nen 'ka 'wɪ pɛɛnɔn nen e min “tri -tɔa Bali 'le be -a 'tʊ, 'lee 'wɪ 'wɪdɪ pɛɛnɔn, -e 'ka 'wɪ Bali wei nen waa 'vɪ 'cɛɛ be -a man, -e 'e -kɔla 'e 'ka 'si 'wɪ 'ji -le “wean.

²²Te 'ka 'fli sɛɛ wʊ 'nan ka ya Bali wei mannan dɪ! 'Pian -te kaa 'man be, 'ka 'ta wɪla “da! ²³-Yɛɛ cɪ 'nan, min nen 'e

“trɔɛn -tɔa Bali wei le, te ya'a 'ta 'wo “da “dɛ, yaa dra “le 'nan min -tu 'bɛ 'e 'fli -nanjɛɛn -niannun 'ji, ɛn 'e 'fli -tɔ klɔ 'yɪ. ²⁴Zɪ e cɛɛn “man ɛn e -ku bɛ, 'nun tɔɔn -a -tɔ klɔ 'san 'e 'fli ji. ²⁵'Pian bii nen 'i yie -trɔa Bali wei tɔɔl nɛn e min “sia 'wɪ 'wɪdɪ “le nɔanba -ji bɛ -a da bɛ, Bali -fɛa ve 'i man. Kɔɔ 'i “trɔɛn “tɔ -yrɛ, ɛn i kɔala “man, ɛn -a -cin 'ka 'sanle 'i 'ji dɪ, 'pian i 'ta 'wɪla “da.

²⁶Min nen e 'nan e ya Bali -sru, te ya'a 'kolaman 'e wei 'kundɪ -a dɛ, te e ya 'e 'fli sɛɛ wɪnan. Te -yee 'ta wɪdɪ Bali -sru “bɛ -a -ci “ka “dɪ. ²⁷'Pian -kaa “tɪ Bali bɔdɪ tɔɔl nɛn 'nan, blamin 'e yie 'tɔ “tɪ 'lee “bɔ “ka “da “nɛnnun 'lee -calɛnɛn va 'wee yra yɪdɪ -ji. ɛn “nyian 'nan blamin 'e 'fli 'kun -e 'e vɪle 'e 'wɪ 'wɪdɪ “tɔwɪ “drɛ dɪ.

Te 'ka min bu “va dɪ!

2 'An “bɔ Zozinɔn, kaa nen ka yi -tera mingɔnnɛn -kaa san Zozi Crizi da bɛ, te 'ka min bu “va “dɪ. ²'Ka 'ci “nrɔn 'wɪ 'gɛ -a da. Fɛzan -tu wɪla 'cee cin yɪ 'kuin 'e 'pɛ 'wɛɛ man le -siga, ɛn 'e 'ta le sɔ fɛnyian -a. Seezan -tu wɪla “nyian 'cee cin yɪ 'kɔn 'lein zɛ -a -ji, te sɔ “cɛɛndɪ a “da. ³Min nen 'e 'ta le sɔ fɛnyian -a bɛ, kaa -nanjɛn, ɛn 'ka 'nyrannan fɛnyian -nɔn -yrɛ. 'Pian kaa 'vɪ seezan “le “le 'nan: «Bii 'gɛ, “i “tɔ wɪ lou, ɛn -te i ya “va “bɛ, 'i 'nyran 'mɛn pɛin “srɔn “tra.» ⁴'Wɪ zɛ -a drɛdɪ bɛ, e ya min bɔdɪ “va “wɪdɪ “a.

⁵'An “bɔ Zozinɔn, an 'ka ye “yi 'kpa. 'Ka “trɔɛn “tɔ 'wɪ 'gɛ -yrɛ! Maan ve 'cɛɛ 'nan, minnɛn nɛn o cɪ seenɔn 'a 'trɛ 'gɛ -a da bɛ, Bali o 'si “va 'nan, -e 'e o drɛ fɛnɔn 'a 'wee yi -teradɪ 'e da man, -e 'o 'ku 'yee mingɔnnɛn trɛ nen yaa 'pla minnɛn nɛn waa ye “yi “bɛ, -wɛɛ “bɛ -a da. ⁶'Pian 'cee ve bɛ, ka'a seenɔn 'siala min -a dɪ, fɛnɔn nɛn ka o ye “yi. -Mɛ “le “wɛɛn nɛn kaa dra zɪ? Fɛnɔn 'bɛ 'te “paa 'ka da, ɛn -wɛɛ -ko 'kaa tin 'banɔn 'cɛin -da. ⁷ɛn -wɛɛ 'tɔ

“srɔnman 'tɔ fɛnyian nɛn Zozi Crizi 'tɔ a bɛ -a man.

⁸Bali -le 'fluba 'ji bɛ, -yee -pei -tɔ wɪ -dan tu -a. E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«I bɔɛzan -tu yɪ “yi

“le 'yie 'wɪ 'zɔ!»

-Te 'wɪ zɛ -a drɛnan nɛn ka cɪ bɛ, te ka 'wɪ “yi drɛ. ⁹'Pian -te ka min 'bu “va “bɛ, te ka 'wɪ 'wɪdɪ drɛ. ɛn te Bali -le -pei zɛ e tin -tɛa 'ka da Bali 'lɛ. ¹⁰Kɔɔ -te min Bali -le -pei -tɔwɪ “cɛ srɛ bɛ, te yaa pɛɛnɔn srɛ “fo. ¹¹Bali -a 'vɪ 'nan:

«Te blamin 'e min nan -wɛɛ “dɪ,

ɛn te 'e min -sran -wɛɛ “dɪ!»

ɛn yaa 'vɪ “nyian 'nan:

«Te blamin 'e drɛ min -tezan -a dɪ!»

-Te min 'ka min nan -wɛɛɛ dɪ, 'pian ɛn e drɛ min -tezan -a bɛ, te ya'a 'ta wɪleɛ Bali wei da “fo “dɪ.

¹²-Yee “wɛɛn maan ve 'cɛɛ 'nan, -te 'ka “ta “we, ɛn 'ka “ta 'wɪ dra bɛ, -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, Bali wei nɛn e min “sia 'wɪ 'wɪdɪ “le nɔanba -ji bɛ, e 'cee tin “baa. ¹³Kɔɔ yi nen Bali 'trɛdanɔn 'le tin “baa bɛ, min nen ya'a 'e bɔɛnɛn nyrinda 'silɛ dɛ, Bali 'ka -a san nyrinda sia dɪ. 'Pian min nɛn 'e bɔɛnɛn nyrinda 'si bɛ, te “kɪlan 'e 'kɔn -a san -ji dɪ.

Yi -teradɪ Bali da 'lee min drɛ wɪ

¹⁴'An “bɔ Zozinɔn, -te min -a 'vɪ 'nan, an yi -teala Bali da, te ya'a kɔɔnman 'e drɛ wɪ -a dɛ, -a -ci nɛn 'nɔn? -Yee yi -teradɪ Bali da zɛ, ya'a sia 'wɪ 'ji “fo “dɪ. ¹⁵'Ka 'ci “nrɔn 'wɪ 'gɛ -a da. 'Ka “bɔ Zozizan 'tu a 'ka 'va, -te 'bɛ “cɛɛ dɪ, 'ka “blu Zozizan 'tu a 'ka 'va, -a ta sɔ “ka “dɪ, ɛn -a -blɛfɛ “ka “dɪ. ¹⁶ɛn kaa 'vɪ -yrɛ 'nan: «Ku ya yi pee nyan. I -fu -trɔɔ. Bali 'e fe nɛn yia -wɛɛman bɛ -a -nɔn 'yie.» 'Pian fe nɛn 'e klɪ “man “bɛ, ka'a -nɔnɛ -yrɛ “dɪ. 'Wɪ zɛ -a drɛdɪ bɛ, -a -ci “ka “fo “dɪ. ¹⁷-A -tɔwɪ “nɛn “nyian yi -teradɪ Bali da -a. Min nɛn e yi -teala Bali da, ɛn ya'a kɔɔnman 'e drɛ wɪnɛn -a dɛ, min zɛ -yee yi -teradɪ Bali da -ci “ka “fo “dɪ.

'ka 'baa -lomin -a dt. En 'yi 'wewea 'lee 'yi 'nɔnɔn 'ka bɔala 'yi bɔlanan 'tuwli “nan dt.

Laji 'wɪ 'tɔdɪ

¹³-Te min -tu a 'ka yei, te 'wɪ pɛɛnɔn 'cin a 'ji, en e 'wɪ -tɔa “bɛ, 'e -kɔɔn 'yee -kɔndɪ “yi 'lee 'e dre winun tɪglɪ 'a. ¹⁴Pian -te man budɪ -nɔnɔn -cin a 'ka 'ji bɛ, te 'ka 'fli -kɔɔn 'cee 'wɪ 'tɔdɪ -a “fo “dt. En -te bɔɛ “blɪdɪ -cin a 'ka 'ji bɛ, te 'ka 'fli -kɔɔn 'cee 'wɪ 'tɔdɪ -a “fo “dt. Kɔɔ -te 'ka 'fli -kɔɔn 'nan ka ya 'wɪ 'tɔnɔn 'a bɛ, te ka 'wlu -sean. ¹⁵'Wɪ 'tɔdɪ zɪɛ, Bali “cɛɛ 'bɛ -nɔn “dt. E “sia 'trɛda 'gɔ, en min 'bɔ -wulo -ji nen e -tɔala. Satan -va nen e “sia. ¹⁶Fɛ nen maan ve zɪɛ -yɛɛ cɪ 'nan, -te man budɪ a fɛnan, en bɔɛ “blɪdɪ a fɛnan bɛ, fɛ zɪɛ -a -nan 'ka flu “fo “dt. 'Wɪ 'wɪdɪ 'tɔ 'tɔdɪ pɛɛnɔn a -nan.

¹⁷'Pian 'wɪ 'tɔdɪ nen e “sia Bali va bɛ, e ya 'wɪ 'tɔdɪ tɪglɪ 'a. E min dra min -trɔɔ -a, en e min dra min ci “yizan 'a. Min zɪɛ e min wei maan, min nyirinda -sean “da, en e “yi “dra min lɛ. Ya'a min bo “va “dt, en ya'a 'wɪ 'dra -dawli a dt. ¹⁸Minnun nen waa -weeman -trɔɔ 'nan minnun yei 'e 'fɔ -trɔɔ bɛ, -a 'le 'srannan “bɛ 'wɪ “yi “dredɪ nun 'bɛ -taa “bɔlɛa.

'Ka Satan 'tɔɪ -e 'ka -sɔɔnla Bali -sru!

4 -Kulinun a 'ka yei, en 'wɪ 'blɪdɪnɔn a 'ka yei. Nyin zia nen 'wunun zɪɛ -a pou 'si? Maan ve 'cɛɛ 'nan, 'ka 'bɔ 'wulo -ji “nrɔndɪ -wɪdɪnɔn nen ka 'ta wula “da “bɛ -yɛɛ -maan 'wunun a 'ka yei. ²Ka ya “vale fɛ -tu 'e dre 'cee ve -a, 'pian -te ka'a ye dtɛ, te ka 'nandɪ 'sia min man “le 'ka -tɛ. En ka ya “vale 'nan 'ka bɔɛzan -tu -lɔ fɛ 'e dre 'cee ve -a, 'pian -te ka'a 'kɔlaman -a yɪdɪ -a dtɛ, te -kulinun 'lee 'wɪ 'blɪdɪnɔn wla 'ka yei. Fɛ nen ka cɪ “va “bɛ ka'a ye dt, ka'a laabo Bali lɔ dt -le “wean. ³En -te kaa laabu Bali lɔ bɛ, ya'a nɔan 'cɛɛ dt, kɔɔ -a laabu “manwɪ a -wɪdɪ. Kaa laabo 'nan, -e 'ka 'fli ci 'sɔ winun dre -a.

⁴Ka “we “flivli Bali man “le lumɔn nen e 'si 'e 'sran wlu, en e -kɔ -kɔnɛn pee -va bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ. 'Trɛda fɛnun yɪdɪ “yi “bɛ, e ya Bali 'nan man wɪ -a. Ka'a -ci tɔa duv? Min oo min nen e 'trɛda fɛnun pɛɛnɔn ye “yi “bɛ, 'e 'fli dra Bali 'nanmanzan 'a. ⁵E ya 'e 'cɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan: «Lei nen Bali -a -nɔn 'cɛɛ bɛ, Bali -a ye “yi, en e man bo “da!» Te -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, 'wɪ zɪɛ e ya 'wɪ “tun “a dt! ⁶'Pian “yi “nen Bali -a dra -cɛɛ bɛ e “mlianla “da. Kɔɔ e ya 'e 'cɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan: «Minnun nen o 'fli dra -dandan bɛ Bali 'ka o ye “yi “dt.

'Pian e “yi “dra minnun nen wa'a 'o 'fli kɔɔnman dtɛ -wɛlɛ.»

⁷-Yee “wean nen 'ka 'wɪ “man 'ka 'ci 'fɪdaa 'a, -e 'ka 'ta wula Bali -sru! Te 'ka tɔa Satan lɛ dt! 'Ka dre zɪɛ -e 'e 'si 'ka man -kɔɔbli! ⁸'Ka -pli Bali man, -e 'e -pli 'ka man! 'Wɪ 'wɪdɪ “dɛnɔn, 'ka 'pɛ 'e 'si 'wɪ 'wɪdɪ -sru! Kaa nen 'ka 'ci -fɔɔman Bali -sru 'ta wudɪ -ji bɛ, 'ka 'ci 'si 'fɪdaa -e 'ka 'ta wula Bali -sru. ⁹'Wɪ 'wɪdɪnɔn nen kaa dra bɛ, -a 'wɪ 'e 'nan 'ka man! 'O 'ka 'ta dre -trɔdrɔ! 'Ka 'wuwɔ! 'Ka 'cee 'she 'blɪdɪ lila “da -wuɔdɪ -a! 'Ka 'cee 'ci “nrandɪ lila “da -trundɪ -a! ¹⁰'Ka 'fli dre “wennɔn Bali 'lɛ, -e 'e 'ka dre -dan!

Te 'ka min 'tɔ 'tɛ dt!

¹¹'An “bɔɪ Zozinɔn, te 'ka 'wɪ 'ka cin man -wɪdɪ “dt! Min nen e 'wɪ 'wɪdɪ 'vɪ 'e “bɔɪ -tu man, -te 'bɛ “cɛɛ dt yaa 'tɔ 'tɛ bɛ, te e 'wɪ 'wɪdɪ 'vɪ Bali -le -pei man, en e tin -te “da. -Yɛɛ cɪ 'nan, -te i 'wɪ 'wɪdɪ 'vɪ Bali -le -pei man bɛ, te yi'a 'ta wulea “da “dt, 'pian te i dre -a man tin 'bazan 'a. ¹²Bali -tuwli 'bɛ -pei -tɔ minnun lɛ, en -yɛɛ cɪ -a ta tin 'bazan a. -A -tuwli 'bɛ -kɔlaman min 'sidɪ -a 'wɪ 'ji, 'lee min -tɛdɪ -a. 'I 'fli “siala 'kɔ, en i “we 'i bɔɛnɔn man zɪɛ.

Fenon, te 'ka 'fli 'sia -dan di!

¹³ Kaa nen kaa ve 'nan: «Cɛɛgv 'lee “tre “a kv -ko 'fla 'gve -a da, kv le -tu -tea “nan nun, kv 'fle -taan -e 'kv “lala yu» be, 'ka dre “yi! ¹⁴ Ka'a “tre wi tɔa di. Ka ya “le “lolu -koei “wennen nen e -tɔala -voo, -e 'e 'si 'nan be -yee 'wi 'zv. ¹⁵ 'Wɪ nen kɔ 'ka vɪ be, -nyren 'gu. 'Ka vɪ 'nan: «-Te Minsan wɪ “man 'nan 'belidi 'bɔ 'ku man be, kv fe 'gu 'lee fe 'gve -a dra.» ¹⁶ 'Pian ka'a 'wi zɪe 'be 've di. 'Ka 'fli “siala -dan, en 'ka 'fli -kɔɔnman. 'Wɪ zɪe -a dreɔtɪ be, e ya -wɪlidi.

¹⁷ Maan ve 'cee 'nan, min oo min nen e 'wɪ “yi “nen kɔ 'e dre be -a -tɔa, en ya'a dreleɔ die, te e 'wɪ 'wɪlidi dre.

Fenon, 'ka dre “yi, “tɔɔ 'wɪ 'e bɔ 'ka man!

5 Fenon, an 'wɪ “paala 'cee 'nan, 'ka wu 'sia 'pleble, 'wɪ 'nɔnɔn nen e -taa “bɔle 'ka man be -yee “wean. ² Tu zɪe -a man be, 'ka yɪfenun sɾeman, en fadrɔnen 'cee sɔnun -ble. ³ -Jeza -fɔa 'cee -siga 'lee 'cee “lalanun man. -Jeza zɪe -yee 'ka man wɪ -tɔa lou -e 'e 'ka kɔlebo “bli “le 'te 'zv. 'Treda -nyan tu 'bɔ 'kogo, 'pian te ka -ko 'ka yɪfenun tredi -a “kaga. ⁴ Minnun nen o 'nyranman 'pa 'cee fei en ka'a o -pan wɔle die, 'pleble pɛenɔn 'san Bali -wee -paandi man. ⁵ En “nyian be fe -tu 'ka 'klɪle 'ka man di, 'ka 'ci 'sɔ winun pɛenɔn dre 'treda. 'Treda -nyan tu 'bɔ 'kogo, 'pian te ka -ko fenun -blidi -a, en ka -ko bɔadi -a “le -sru nen o ci -a 'le bunan 'nan -e 'o -bli be -yee 'wi 'zv. ⁶ En “nyian be minnun nen wa'a 'wɪ 'tu dreleɔ die, ka 'wɪ 'pa o da, en ka o tɛɛ. Wa'a 'wɪ 'tu vɪle di.

'Ka -pɔan 'e 'sɔ!

⁷ An “buɪ Zozinɔn, 'ka -pɔan 'e 'sɔ 'trilii, -e Minsan -ta tu 'e bɔ. 'Ka 'ci “nrɔn fei 'pazan nen e 'yee fe 'wɪle -fɔa 'tre 'ji be -a da. Yaa man -pean -pɔan 'sɔdi -a -trilii, -e laa 'e 'fen “man, -e -a -te tu 'e bɔ. ⁸ 'Ka

'bɔ “nyian, “cee -pɔan 'e 'sɔ zɪe! 'Ka -pɔan 'kun, kɔɔ Minsan -tadi 'bɔ 'kogo.

⁹ An “buɪ Zozinɔn, te 'ka cin man wɪ 'pa di, “tɔɔ Bali 'e tin -te 'ka da! Min nen 'e tin -tea “min da be, e 'bɔ 'kogo. ¹⁰ Minnun nen o Bali 'lewei 'vɪ Minsan 'tɔ da be, o -pɔan 'sɔ 'wee yra yɪdi -ji. 'Ka 'ci “nrɔn o da, -e 'o dre 'cee 'wɪ -kɔɔn “mannɔn 'a. ¹¹ Minnun nen o -pɔan 'sɔ yra yɪdi -ji be, kua ve o man 'nan 'wee 'wɪ a “yi. Ka Zob -le -pɔan 'sɔdi 'wɪ 'man. En fe nen Bali -a -nɔn -yɾe -a 'le 'srannan “be, kaa -tɔa. Maan ve 'cee 'nan, Minsan ci a “yi, en min nyirinda -sean “da.

¹² An “buɪ Zozinɔn, te 'ka 'wɪ 'tu -ji -pe wɪuan di! Te 'ka 'pe wɪuan labli man di, en te 'ka 'pe wɪuan 'tre man di, en te 'ka 'pe wɪuan “nyian fe pee man di! 'Pian 'wɪ tɔgtɪ nen 'ka vɪ! -Te 'wɪ a 'wɪ 'kpa -a be, 'ka vɪ -inyan! En -te 'wɪ a 'wɪ 'a be, 'ka vɪ -ceje! “Tɔɔ yi nen Bali tin -tea 'tredanɔn da be, 'e vɪle 'e 'ka 'tu 'e “tun “di.

'Ka Bali tru 'ba!

¹³ -Te min -tu a 'ka yei 'nan e ya 'e yra yɪnan be, 'e Bali tru 'ba! -Te min -tu a 'ka yei 'nan -a ci “nranman be, 'e Bali 'tɔ 'bɔ “dre “fɔ! ¹⁴ -Te min -tu a 'ka yei 'nan -a man “yaaman be, 'e -leglizinɔn ceje laabu, -e 'o Bali tru 'ba -yɾe, te o 'nyrɔn -sean -a -win -ji Minsan 'tɔ da. ¹⁵ -Wee Bali tru 'badɪ nen waa dra yi -teradi Bali da -a be, e man “yaazan zɪe -a “belia, en Minsan -a wuanla. -Te 'wɪ 'wɪlidi “nen yaa dre be, Bali -a fuiman.

¹⁶ -Yee “wean nen 'ka 'cee 'wɪ 'wɪlidi “vɪ 'ka cin le 'vaa -e 'ka Bali tru 'ba 'ka cin le, 'dɔ -e 'ka 'beli. Kɔɔ -te min a tɔgtɪ Bali 'le be, -yee Bali tru 'badɪ 'e 'bli pɛenɔn 'a be, -a 'le a “man.

¹⁷ 'Ka 'ci “nrɔn 'wɪ nen Bali 'lewei vɪzan -tu -a dre 'li be -a da. Bali 'lewei vɪzan zɪe waa laabo Eli, en e ya blamin -a “le -cee 'wɪ 'zv. E Bali tru 'ba 'e 'bli pɛenɔn 'a 'nan, te laa 'e 'fen di. En 'wɪ 'kpa, laa 'ka 'fenle 'treda di. Yaa dre le yaaga mlen 'sheedu.

¹⁸“Be -sru en e Bali tru 'ba “nyian, tɔɔn laa 'fen, en fe pɛɛnɔn bɔdɔ 'sia.

¹⁹An “buɔ Zozinɔn, -te min -tu a 'ka yei, en e 'si 'wɔ tɔɔlɔ man -kɔɔbli be, 'ka dre -e 'e sɔɔnla “nyian 'wɔ tɔɔlɔ zɛ -a -sru.

²⁰'Ka -tɔ 'nan, min oo min nen yaa dre

en e 'wɔ 'wɔlɔdɔ “drezan 'si 'si 'wɔlɔdɔ “da en yaa sɔɔnla 'wɔ tɔɔlɔ -sru “be, -yɛɛ -maan en Bali 'belɔdɔ nen ya'a 'nyaan dɛ -a -nɔn min zɛ -yɛ, kɔɔ Bali -yɛɛ 'wɔ 'wɔlɔdɔ pɛɛnɔn fui.

*Fluba tede nen***Pieri***-a cren -te*

1 'An 'bɔ Pieri nen Zozi Crizi 'an 'pa 'sia be, mɛɛn 'fluba 'gʊe -a cren -te. Zozinɔn nen o -nyɛanla Pɔnt 'lɛglɔn 'ji, 'lee Galatu 'lɛglɔn 'ji, 'lee Kapadɔs 'lɛglɔn 'ji, 'lee Azi 'lɛglɔn 'ji, 'lee Bitini 'lɛglɔn 'ji be, maan cren -te -wle. Bali 'ka 'si "va 'nan -e 'ka 'kɔn 'yee vɛ -a. Ka ya -pen -a 'trɛ 'gʊe -a da, en ka ya minnun nen wa'a Bali tɔa dɛ o yei. ² -Kaa "tɪ Bali 'ka 'si "va 'li 'e 'cen. -Yee lei 'saun 'be 'ka dre -yee vɛ -a, 'nan -e 'ka 'ta wɔla Zozi Crizi wei da, -e -a nyen nen e -sran be 'e 'ka dre 'saun Bali 'le.

Maan laabo Bali 'lɔ 'nan 'e 'yee "yi 'lee 'yee -fɔdɪ -trɔɔ -nɔn 'cɛɛ tɔ pɛɛnɔn man 'e 'ciɔladɪ "da.

**'Belidɪ nen ya'a 'nyaan
dɛ Bali -a -nɔn -cɛɛ**

³ -Kaa Bali 'tɔ 'bɔ! -Yɛɛ ci -kaa san Zozi Crizi "tɪ "a. E -kaa nyirinda 'si, en e -kaa dre min -trɛ -a. Zozi Crizi wluan -kanɔn 'va, -yee "wean -kaa 'bli 'e 'kɔn "da 'nan -kaa wuanla -kanɔn 'va "nyian. ⁴ En -zia nen Bali -a paala 'yee 'nɛnnun -le vɛ -a be, yaa -nɔn -cɛɛ. -Zia zɛ ya'a 'sreman 'li "fo "dɪ, ya'a "tri 'tɔa dɪ, en -yee fɛnyian 'ka 'nyaan dɪ. Yaa 'pla 'cee vɛ -a laji. ⁵ Ka yi -tɛra Bali da, -yee "wean Bali 'e yiɛ -tɔa 'ka 'va, 'nan -e 'e 'ka 'si 'wɪ 'ji. 'Cee 'sidɪ 'wɪ 'ji zɛ -a ta bɔala yi -fɔla "da "ji.

⁶ 'Wɪnɔn zɛ -yɛɛ -maan 'lɔɔ ci "nran a 'ka 'lɔ. -Te 'wɪ 'tɔndɔn 'tɔ -tɔdɔ pɛɛnɔn a bɔnan 'ka man tɔ "wɛnnɛn 'a, te 'ka yra ye -yrɔ oɔ, ci "nran a 'ka 'lɔ. ⁷ 'Wɪnɔn 'bɔ nen o bɔa 'ka man zɛ be, -wɛɛ 'cee yi -tɛradɪ Bali da -kɔɔnman. 'Ka 'ci "nrɔn -siga da, e ya fɛ -tɔ nen ya'a 'fo 'trilii dɛ -a, 'pian o -yee 'kpa -nanjean 'tɛ 'a. En 'cee yi -tɛradɪ Bali da -ji be, 'wɪnɔn 'plɛblɛ bɔa

'ka man, -a -tuwli "nen "nyian zɛ, 'pian 'cee yi -tɛradɪ Bali da "le 'kpa "mlian -siga da. -Te ka yi -tɛra Bali da 'nan 'ka 'pɛ -sru 'ka tɔale dɛ, tɔ nen Zozi Crizi -taa "man "be, Bali 'ka 'tɔ "yi "ve, e 'ka 'tɔ bɔa, en e 'ka yra 'fuɔ -fɔa. ⁸ Ka'a tian Zozi yɛ -tɔ dɪ, 'pian kaa ye "yi. En ka'a Zozi 'bɔ 'ye dɪ, 'pian ka yi -teala "da. -Yee "wean ci "nrandɪ -dan a 'ka 'lɔ. Ci "nrandɪ zɛ e -ciala "da "bɔv "le "wean min 'ka 'kɔlaman -e 'e vɪ 'e 'le dɪ. ⁹ Ci "nrandɪ zɛ e ya 'ka 'lɔ, kɔɔ 'cee yi -tɛradɪ Bali da 'le 'srrannan "be kaa -tɔa. -Nyren 'nan, ka ya 'ka 'sidɪ 'wɪ 'ji.

¹⁰ Zɪ e dra 'lɔɔ -e Bali 'e min 'si 'wɪ 'ji be, 'li be Bali 'lewei vɪnɔn -a man wɛɛ 'nan "o -tɔa, en o -yee 'wɪ 'vɪ minnun lɛ 'e 'cen 'a, 'nan "yi zɛ e ya 'cee vɛ -a. ¹¹ En zɪ Crizi -taa 'e yra yɛ be, 'lee 'tɔ -dan nen Bali -a -nɔn -yrɛ "be -sru "be, Crizi lei nen o da be, -yɛɛ 'vɪ -wle 'e 'cen 'a. Tɔ nen 'wɪnɔn zɛ o dra "man "be, en zɪ 'wɪnɔn 'bɔ -taa "drele be, Bali 'lewei vɪnɔn -a -ci laabu. ¹² En Bali -a -ci 'si -wle 'nan, 'wɪnɔn zɛ ya'a dra o tɔ va dɪ, 'pian 'ka 'bɔ nen an 'fluba 'gʊe -a cren -te 'cɛɛ be, 'ka tɔ va nen e dra. 'Wɪ zɛ Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnɔnɔn nen minnun -a 'vɪ 'cɛɛ be, -nyren. Bali lei 'saun nen Bali -ta -a be, -yɛɛ 'wɪ zɛ -a 'pa o 'le. Bali -le 'pasianɔn 'bɔ nen laji nun be, o ya "va 'nan "o 'wɪ zɛ -a -tɔa.

"Ta wɔ -pɛ nen e "sɔa Bali le be

¹³ 'Wɪ pɛɛnɔn nen Bali -a dre 'cɛɛ be, -yee "wean 'ka 'man 'e 'kɔn 'e wɔdɪ, en 'ka 'fli 'kun! "Yi "nen Bali -taa -a drele 'cɛɛ tɔ nen Zozi Crizi -taa "man "be, -a da nen 'cee ci "nrɔndɪ pɛɛnɔn 'e 'kɔn! ¹⁴ 'Ka 'ta wɔla Bali wei da tɔ pɛɛnɔn man! 'Ka 'bɔ ci 'sɔ wɪnɔn nen o 'ka "paala 'li 'e tɛdɛ, te ka'a tian Bali tɔa dɛ, te 'ka 'fli 'tɔ "nyian -wɔ "dɪ! ¹⁵ Bali 'bɔ nen e 'ka laabu be e ya 'saun. -Yee "wean 'ka dre wɪ pɛɛnɔn 'e 'kɔn 'saun, en ka -kɔɔn 'nan, ka ya -yee vɛ -a. ¹⁶ Kɔɔ e ya 'e 'cɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Bali “e 'nan,
 'an 'bɔ Bali an ya 'saun,
 -yee “wean 'ka 'kɔn 'saun!»

¹⁷Cee Bali tru 'badɔ -ji be, ka Bali laabo «an “tu», en Bali -tuwli zɛ ya'a min bo “va “dɔ. E min -tu -le 'wɪ tin “baa “le zɪ e 'ta 'wɪ be -a yra man. -Yee “wean 'cee tu nen e -fɔ -e 'ka drɛ 'trɛ 'gʊɛ -a da be, 'ka -kɔn 'ka drɛ wɪ pɛɛnɔn 'a 'nan, 'ka “klanman Bali lɔ.

¹⁸Fe nen Bali -a 'si, en e 'ka 'ta pan 'wɪ 'a, 'nan -e 'ka 'si 'ka tranun drenan wɪ -sru “bɛ, kaa -tɔa. Fe nen e sreman “le -siga 'lee “lala -zɔ be, -njɛɛ yaa 'si dɔ. ¹⁹Pian Crizi nyen nen e “mlian fɛ pɛɛnɔn da be, -a 'bɔ a nen e 'ka 'ta pan 'wɪ. Crizi -ka “le 'nan 'sraga bu 'bla fenyian nen 'tɔ 'ka 'e 'padɔ “man “dɛ -yee 'wɪ 'zɔ. ²⁰Tu nen te Bali 'ka tian 'trɛ drɛle dɛ, e Crizi 'si “va 'wɪ zɛ -a drɛvɛ -a, en yaa 'pla tu -nyranman nen ka cɪ 'ji 'gʊɛ -a -ji, 'nan -e 'e 'ka 'si 'wɪ 'ji. ²¹Crizi 'bɔ 'be -maan, en ka yi -tera Bali da. Bali -a wluan -kanɔn 'va, en e 'tɔ -dan -nɔn -yrɛ 'nan, -e 'ka yi -tera Bali da, -e 'ka 'bli 'e 'kɔn Bali lɛ.

²²Bɛ nen 'gʊɛ, Zozi 'le 'wɪ 'nɔnɔn nen kaa 'man be, -a da ta wɔdɔ -a drɛ en 'ka 'pɛ 'si 'wɪ 'wɪdɪ -sru, 'nan -e 'ka 'ka “bu 'lee 'ka “blu Zozinɔn yɪ “yi, te -a -sru “ka “dɔ. -Yee “wean 'ka cin yɪ “yi tu pɛɛnɔn man 'ka 'ci 'fɪdaa 'a! ²³En -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, Bali 'ka 'ya 'e -trɛ. Blamin nen yi -tu bɔa -e 'e 'ka be, -yɛɛ “cɛɛ 'ka 'ya 'e -trɛ dɔ. 'Pian Bali wei nen ya'a 'li 'sreman dɔ, en e 'belidɔ -nɔan “min lɛ be, -yɛɛ 'ka 'ya min -trɛ -a. ²⁴E ya 'e 'cɛn -tɛdɔ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Treda blamin a “le lu -le 'wɪ 'zɔ, e -kaa. -Yee -dan a “le lu -fui “le 'wɪ 'zɔ, e -seanla.

²⁵'Pian Minsan wei a -nan 'li 'trilii.»

-A wei zɛ 'wɪ 'nɔnɔn nen kaa 'man be -nyren.

Bali 'ka 'si “va 'nan -e 'ka 'kɔn 'yee vɛ -a

2 Bali 'ka 'ya 'e -trɛ, -yee “wean 'ka 'pɛ 'e 'si 'wɪ 'wɪdɪ 'tɔ 'tuɔv pɛɛnɔn -sru! Te 'ka 'wɪ 'sen “nyian dɔ! Te 'ka wei 'e 'kɔn “flivli “nyian dɔ! Te 'ka 'bli 'e bu min -le fe man “nyian dɔ! Te 'ka 'wɪ min man -wɪdɪ “nyian 'e koda dɔ! ²“Le zɪ 'nen 'linen e “bu 'nyɔn -weeman tu pɛɛnɔn man be, ka 'bɔ “nyian zɪ 'ka Bali wei nen e 'ka 'e baadɔ fe -tu -a dɛ -a -wɛɛ! -Te kaa drɛla “da “bɛ, 'cee yi -teradɔ Bali da “paa “da -trilii, -e 'ka 'si 'wɪ 'ji tu 'e bɔ. ³'Wɪ 'kpa nen, ka Minsan -le “yi -kɔnnen 'yɪ 'va.

⁴'Ka -pli Minsan man! -Yɛɛ 'belidɔ -nɔan “min lɛ, en -yɛɛ cɪ 'kɔn 'tɔ -kɔle nen minnun -a tuɔ 'o 'pela koda be -a. 'Pian Bali -a 'si “va 'nan -yɛɛ cɪ -kɔle 'kpa -a. ⁵'Ka 'bɔ “nyian, ka ya “le -kɔlenun nen 'belidɔ a -wɔbɔ “bɛ -wee 'wɪ 'zɔ. 'Ka 'bɔ -a nen Bali 'yee 'kɔn -tɔa, -e Bali lei 'saun 'e -nyran ji. 'Kaa nen Bali 'ka 'si “va 'e 'pan -nɔn 'a. Bali -panvɛ nen kaa -nɔan -e 'e 'sɔ Bali lɛ be, 'cee 'nyranman nen kaa “paa Zozi Crizi 'le “wean be -nyren. ⁶E ya 'e 'cɛn -tɛdɔ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«'Ka 'yɪɔ, an -kɔle 'kpa 'si,

en maan 'pla Zeruzalem.

-A da nen an 'mɛn 'kɔn -tɔala.

Min oo min nen e yi -tera “da “bɛ,

-a -pɛ 'ka 'seanla 'e “tun “dɔ.»

⁷Fe nen -a -pɛ -tɔala “da “bɛ, 'tɔ -dan nen Bali -a -nɔan 'cɛɛ be -nyren, kɔɔ ka yi -tera Zozi da. 'Pian minnun nen wa'a yi -telea “da “dɛ, e ya 'e 'cɛn -tɛdɔ -wee vɛ -a 'nan:

«-Kɔle nen 'kɔn 'tɔnɔn -a tuɔ

'o 'pela koda be,

-yɛɛ drɛ 'kɔn 'pɔ -fɔ -kɔle -a.

⁸En -yɛɛ drɛ -kɔle nen

minnun srɔɛn -wia “man “bɛ -a.

-Kɔle zɛ e minnun -tiala.»

Bali -a 'pla 'nan -e 'o -tria “da, kɔɔ wa'a 'ta wulea Bali wei da dɔ.

⁹'Pian 'cee vɛ be, ka ya 'lɛglɔn nen Bali -a 'si “va “bɛ -a. Ka ya Bali nen mingɔn-

nen -a be -a -pannon 'a, ka ya minnun 'pa 'tu nen o ya 'saun be waa, en ka ya minnun nen o ya Bali -le ve -a be waa. Bali 'ka 'si “va 'nan -e 'ka 'yee 'wɪ -dandan vɪ minnun le. Bali 'bɔ 'be 'ka 'bɔla klun va, en e -ta 'ka 'a 'yee 'te 'san fenyian da. ¹⁰ 'Li 'e tede be, te ka 'ka Bali -le minnun -a dɪ, en 'ka nyirinda 'ka 'sean Bali da dɪ. 'Pian 'be nen 'gʊe, ka dre -yee minnun -a, en 'ka nyirinda -sean “da.

Zɪ Bali -le min 'ta wo minnun va be

¹¹ 'An beenun, -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, 'tre 'gʊe -a da be, ka ya -pen -a, en ka ya cinɔn 'a. -Yee “wean an 'wɪ “paala 'cee 'nan, 'ka yie 'si blamin ci 'sɔ wunun le! -Wɛe min -le 'belidɪ sremɔn. ¹² 'Ka dre wɪ 'e 'kɔn 'e 'sʊdɪ “ji minnun nen wa'a Bali tɔa dɛ o va. -Te minnun 'wɪ 'wɪdɪ tɔ -tudv pɛɛnɔn ve 'ka man oo, 'ka dre wɪ “yinun be 'wɛe yɪ, -e tɔ nen Bali 'bɔ 'e 'fli -kɔɔnman -wɛe “be, 'o -yee -dan sɪ -fɔ.

¹³ Minnun nen o cɪ min tanɔn 'a be, Minsan -le “wean be, 'ka 'ta wɪla o wei da! -Te e ya mingɔnnennun tazan a oo, ¹⁴ -te e ya -yee -kɔnmandannun a oo, 'ka o wei man “yi. Mingɔnnennun tazan 'bɔ 'be o 'pla 'nan, -e 'o 'wɪ “nen -kɔɔn 'wɪ 'wɪdɪ “drenɔn le, -e 'o 'wɪ “yi “drenɔn tɔ “yi “vɪ. ¹⁵ Kɔɔ 'wɪ nen Bali cɪ “va “be -nyren 'nan, 'cee 'wɪ “yi “dredɪ 'e minnun nen wa'a tian Bali -tɔle dɪ, en o 'wɪ “tun “ve be, o 'lebo 'pla “da. ¹⁶ 'Ka ya minnun nen o ya 'o 'fli -ji be waa. 'Pian te 'ka vɪ 'nan, ka ya 'ka 'fli -ji -e te ka 'wɪ 'wɪdɪ “dra dɪ. 'Ka -kɔɔn 'pian 'nan ka ya Bali 'sunɔn 'a. ¹⁷ 'Ka min pɛɛnɔn 'sia min -a! 'Ka “bʊ Zozinɔn yɪ “yi! 'Ka “klan Bali lɔ! 'Ka mingɔnnennun tazan 'sia min -a!

'Nyranman 'pazan 'lee 'e 'tazan -le 'wɪ

¹⁸ Kaa nen ka 'nyranman “paa min lɔ be, 'ka 'ta wɪla 'ka 'tazan wei da “klandɪ a Bali lɔ -pɛ pɛɛnɔn da. Te 'ka 'ta wɪla o nen o ci a “yi “be o wei da 'saza dɪ! 'Pian o nen o te “paa 'ka da be, 'ka 'ta wɪla o wei

da “nyian! ¹⁹ 'Wɪ nen e 'kla -si yra dɛ, -te waa dra 'cɛɛ -e 'ka yra yɪ be, min nen e wɪ 'wɪ zɪe -a man 'ta wɪladɪ Bali wei da -le “wean be, te -a san 'wɪ “yi dre. ²⁰ -Te min 'wɪ 'wɪdɪ dre, en -a san 'e 'wɪlo -tɔ 'yee -sɔndɪ wɪlo be, -tɛ tɔ “yi “ve? 'Pian -te 'wɪ “yi “nen kaa dra te min te “paa 'ka da, en 'ka 'wɪlo -tɔ “wɪlo “be, 'wɪ zɪe -yɛɛ 'sɔ Bali le. ²¹ Bali 'ka laabʊ 'nan, -e 'ka 'wɪ zɪe -a dre, kɔɔ Crizi 'e yra 'yɪ “nyian 'cee “wean. E -si kɔɔn 'cɛɛ 'nan -e 'ka 'ta wɪla 'e “pa “da.

²² «Ya'a 'wɪ 'wɪdɪ “tuwɪ “cɛ “dreɛ dɪ, en 'wɪlo wɪ -tuwɪ “cɛ 'ka bɔlɛa -a 'le dɪ.» ²³ Minnun -a srɔn, ya'a 'leji -tɔle dɪ. 'E yra 'yɪ minnun lɔ, ya'a 'e wei 'palɛa o man dɪ. 'Pian e yi -tɛra Bali nen e min -le 'wɪ tin “baa 'e -nɔan da be -a da. ²⁴ Crizi 'bɔ 'be -cee 'wɪ 'wɪdɪ “sɛn 'e 'fli da, en e -ka yiba “plan da. Yaa dre zɪe 'nan -e -kaa 'pɛ 'e 'si 'wɪ 'wɪdɪ -srɪ, -e 'wɪ nen e 'sɔ Bali le be -kaa dre. 'Wɪ 'kpa nen, tuonun nen yaa 'wɪ be -yɛɛ -maan ka 'beli. ²⁵ -Yɛɛ cɪ 'nan 'li 'e tede be, te ka ya “le 'nan 'blanun nen 'o saan “bui “da be -wee 'wɪ 'zɪ. 'Pian 'be nen 'gʊe ka 'li 'ka da Zozi Crizi -va. -Yɛɛ 'e yie -tɔa 'ka 'va, en e ya “le 'bla -srɪ “pinzan -zɪ.

Min 'lee 'e nan -le 'wɪ dredɪ 'o cin va

3 'Ka lumɔnnun, -a -tuwɪ “nen “nyian 'cee ve -a, 'ka 'ta wɪla 'ka -srannun wei da! En -te 'ka -srannun 'ka yi -telea tian Bali wei da dɛ, 'ka 'ta wɪla o wei da “nyian! 'Dv -e 'ka dre wɪ 'e -si 'le 'sʊ -wɛe Bali va, te ka'a 'wɪ tin 'bale 'ka 'le dɪ. ² 'Ka dre wɪ fenyian nen waa 'yɪ be, en 'cee “klandɪ Bali lɔ nen waa 'yɪ be, -yɛɛ -kɔle “sia o cɛin -da. ³ Te 'ka -wɛe 'nan 'ka 'fli dra fenyian 'ka 'kɔle da lou “dɪ! -Yɛɛ cɪ “le 'ka 'wɪlo “je “man dredɪ zɪ, “le -siga fenun -sendɪ 'ka man zɪ, “le sɔnun fenyian fenyian 'padɪ 'ka man zɪ. ⁴ 'Pian 'cee fenyian e 'si 'wɪ nen 'ka 'ji be -a va. 'Ka 'ci 'e 'kɔn “yi, en 'ka 'kɔn -trɔɔ. 'Wɪ zɪe -yɛɛ cɪ 'wɪ “yi “a Bali 'le. ⁵ 'Li be, lumɔnnun

nen Bali o 'si “va, en o 'bli a Bali le be, zı o 'wee fenyian wee zıe, o 'ta 'wula 'o -srannun wei da. ⁶ -A 'bō nen Sara “e dre. E 'ta 'wula 'e -sran Abraam wei da, en yaa laabu 'an 'san. Ka dre Sara -le 'nennun -a. -Yee “wean 'ka 'wı “yi “dre! Te 'wı 'tu 'e 'ka 'te “klan -a dı!

⁷ Ka -klonmōnnun, -a -towlı “nen “nyian 'cee ve -a. 'Wı 'tōdı -a nen 'ka 'ta wı 'ka 'nan va! -A -cin 'e 'kōn 'ka 'ji 'nan, -wee 'plēble 'ka “le 'cee ve -zō dı. 'Ka o 'sia min -a! Kōō “yi “nen Bali -a dre minnun le 'belidı -a be, e -wee ve -nōn. 'Ka 'wı zıe -a dre, -e 'wı 'tu 'e vūle 'e 'si -tō 'ka “flinōn 'le Bali tru 'badı lō dı.

⁸ Maan 'le -seanla 'ka pēenōn le 'nan, 'ka 'wulo -ji “nrōn 'wı -towlı “da! 'Ka cin nyrinda 'si! 'Ka cin yı “yi “le “bū 'lee “blu -le 'wı 'zū! 'Ka “yi “dre 'ka cin le! 'Ka cin bō! ⁹ -Te min -tu 'wı 'wlıdı dre -cee be, te 'ka man 'wı 'wlıdı “dre dı! -Te min 'ka srōn be, te 'ka 'leji -tō dı, 'pian -feā nen 'ka vı -a san man! Kōō Bali 'ka laabu 'nan, -e 'e -feā vı 'ka man, -yee “wean 'ka 'bō “nyian “ka -feā vı min man! ¹⁰ E ya 'e 'cren -tedı Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Min nen e ya “va 'nan,
'e 'ci 'e 'kōn 'e 'sōdı 'trēda,
te 'e 'ci yra “tra “be,
-a san zıe 'e wei 'kun.

Te 'e 'wı 'wlıdı “vı min man dı,
en te 'e 'wı 'sen dı!

¹¹ -A san 'e 'pē 'si 'wı 'wlıdı -sru,
'wı “yi “nen 'e dre!

'Wı nen yaa -weeman tu pēenōn man be,
-nyren 'nan o 'vale 'e bōenun -a be
o yei 'e 'fū -trōō!

¹² Kōō Minsan yie a minnun nen
o cı min tıglı 'a be o va,
en -a “trōen “a 'e 'tōdı
-wee Bali tru 'badı le.

'Pian minnun nen

o 'wı 'wlıdı “dra be,

Minsan -le nyrān -blıdı a o -pennan.»

Minnun 'te “paa 'ka da Zozi Crizi -le “wean

¹³ -Te ka ya 'wı “yi “dređı 'panan 'nyranman -a be, -tıe -kōlaman 'wı 'wlıdı “dređı -a 'cee? ¹⁴ -A san “ka “dı. 'Pian -te 'wı tıglı nen Bali cı “va “be -a dređı -le “wean, minnun 'te “paa 'ka da be, Bali 'bō -feā ve 'ka man. Te 'ka “klan minnun zıe -wı dı, en te 'ka 'ci 'e baa -ji dı! ¹⁵ 'Pian Crizi nen 'ka 'san -a be, -a -towlı “da nen 'ka 'ci “nrōndı pēenōn 'pla! -Te minnun -a laabu 'ka 'lō 'nan: «Me “le “wean 'ka yie yra Zozi le» be, tu pēenōn man 'ka 'man 'e 'kōn 'e wuđı, -e 'ka 'ci vı -wıe. ¹⁶ 'Pian 'ka 'ci vı -wıe -trōō, en 'ka “klan Bali lō. 'Ka man -wee 'nan 'cee 'wı pēenōn 'e 'kōn 'e 'sōdı “ji Bali 'le. 'Ka dre zıe, -te minnun 'wı 'tō 'ka man, te o 'wı 'wlıdı “ve 'cee 'ta wıdı Crizi -sru fenyian man be, -e 'wı 'bō nen waa ve be 'e tin -te o da.

¹⁷ -Te 'wı “yi “dređı man nen minnun cı 'te 'panan 'ka da, en Bali wı “man “be, e ya 'kpa e “mlıan 'wı 'wlıdı “dređı -e min 'e 'te 'pa 'ka da be, 'be da.

¹⁸ Kōō Crizi 'bō 'e yra 'yı min pēenōn 'le 'wı 'wlıdı “le “wean. Ya'a 'wı 'wlıdı -towlı “drele dı, en e -ka 'wı 'wlıdı “drenōn 'leji 'e 'pa -a -towlı 'lı “fo “le ve -a. Yaa dre zıe 'nan, -e 'e 'ta 'ka 'a Bali va. Waa -te “le 'nan min nen e ya blamin -a be -yee 'wı 'zū, en e wıuan -kanōn 'va “le 'nan min nen e ya Bali lei -a be -yee 'wı 'zū. ¹⁹ Tu zıe -a man nen, e -kū fenan nen lei -wlıdnun cı be -a -nan, en e 'yee 'wı tin 'ba -wıe. ²⁰ 'Li 'e tedē be, leınun zıe o Bali wei tuv 'o 'pela koda. Bali 'e -pōan -sran 'e cin da, en e 'o man -pen Noe -le -kū -dan dre tu -a. Min “wennōn 'be wıa -kū -ji, o ya min 'sōra “ce, -wee 'sū 'yi 'lō. ²¹ 'Be nen 'gūe, 'yi zıe -yee cı “le 'ka -batize dređı -kōn “manve -zū. Min -batize dređı 'ka min dre wı -wlıdı 'sia 'e 'lō dı, 'pian -a -ci nen 'nan, min wı “man 'nan 'e dre wı 'e 'kōn 'e 'sōdı “ji Bali 'le. 'Ka -batize dređı zıe e 'ka 'sia 'wı 'ji, kōō Zozi Crizi wıuan

-kanon 'va. ²²Zozi 'kv laji, en e -nyran Bali -pe “yi “da. Bali -le 'pasianon 'lee lei -wliidunun pseenon 'lee fenun pseenon nen 'pleble a -wlo “be, -yee ci o da.

'Ka 'fli -non Bali le “fo!

4 Kaa -toa 'nan, Crizi wu “man en 'e yra 'yi. 'Wu 'towli zue -a da nen 'ka 'ci “nron. Koo min nen 'e yra 'yi be, te -a san 'e 'pe 'si 'w' wliid -sru. ²-Yee “wean 'cee tu nen e -fu -e 'ka dre 'treda be, Bali ci 'so winun da nen 'ka 'ta wula! Te 'ka 'ta wula 'w' wliid “nen blamin ci 'so -a be -a da di! ³-Yee ci 'nan ka tu “kaga dre, te 'cee 'ta wu -pe a “le minnun nen wa'a Bali toa die -wee ve zv. 'E tede be, 'ka 'fli -non 'w' wliid “dredt le, en tu pseenon man be 'ka 'bo 'ka 'ci 'so winun -wliidunun nen kaa dra. Ka -wen mlindt -trca 'ka 'win -ji, en 'ka 'fli -non “fedinun le fe -blidt 'lee -wen mlindt -a, te ka -younun -paan, 'be a -wliid “fo. ⁴'Be nen 'gve, -te o ya 'wunun zue o drenan be, ka'a 'kula “nyian 'o -sru “di. 'Wu zue e ciula o da, -yee “wean o 'ka “srnonman. ⁵'Pian Bali yi -tu 'pla, -e 'o 'w' zue -a -sru “vi. Yi zue e 'bo 'kogo. -A da nen e minnun nen 'o 'yie ci “man, 'lee minnun nen o -ka be, e -wee 'w' tin “baa. ⁶Minnun nen o -ka be, o Bali -le 'w' nonnon 'vi -wle, te 'o 'yie a tian “man, 'nan -te o -ka oo, -e 'o 'kon min 'belidit -a Bali “le 'va zia.

⁷Yi nen 'tre 'gve e -nyaan “man “be, e 'bo 'kogo. -Yee “wean te 'ka 'w' dre “le minnun nen o -wulo 'ka 'o da die -wee 'w' zv di, 'pian 'ka 'fli 'kun, -e 'ka Bali tru 'ba! ⁸'Wu -dan nen e “mlian 'w' pseenon da be -nyren 'nan, 'ka cin yi “yi, te -a 'leda 'e 'kon di! Koo fenan nen yidi “yi “ci be, 'w' wliid -nyaan “nan. ⁹Minnun nen o 'bcala 'ka 'va be, 'ka 'o 'kun 'ka 'pe “fli “a, te 'ka dre 'ka 'ci “pou “a di! ¹⁰Bali “yi dre 'ka 'todu pseenon le -pe “kaga “ji, -yee “wean te min -tu 'e 'yee ve 'tu 'e 'saza 'le ve -a di, 'pian 'ka “yi “dre -a 'ka cin le! ¹¹-Te Bali “yi dre 'yie 'nan, -e 'i 'yee 'w' vi be, 'w'

nen e “sia Bali va be -nyren 'i vu! -Te Bali “yi dre 'yie 'nan, -e 'i 'pa minnun va be, zi Bali 'pleble 'non 'yie be -a da nen 'i dre! 'Ka dre zi, -e minnun 'o Bali 'to dre -dan, 'w' nen Zozi Crizi -a dre be -a man. 'To -dan 'lee 'pleble 'o 'fu -yee ve -a 'li 'trilii. Amen!

-Me “le “wean 'w' 'tandon boza Zozizan man?

¹²'Men 'nennun, 'te nen minnun ci -a 'panan 'ka da 'pleble be, te -a 'w' 'e 'ka 'kan di! E ya “le 'wunun zue 'o bo 'ka man, -e 'wunun 'bo zue 'o 'cee yi -teradt Bali da -koon. ¹³Yra nen Crizi -a 'yi be, 'cee ve nen ka ci “ka “yunan. -Yee “wean 'ka 'ci 'e “nran, -e tu nen Crizi -le -dan ta bcala be, te ci “nrandt a 'ka 'lo 'e 'ciuladt “da. ¹⁴-Te minnun 'ka “srnonman 'nan ka ya Zozi -srnon 'a -le “wean be, Bali -fea ve 'ka man. 'Wunun zue -yee -koonman 'nan Bali lei nen -yee -dan “mlian fe pseenon da be, e ya 'ka 'lo.

¹⁵Maan ve 'cee 'nan, min -tedt a -tu, crin wudt a -tu, 'w' wliid “dredt a -tu, en 'to wudt min pee -le 'w' 'ji a -tu. Te 'ka yra yi 'wunun zue -a -towli “ce “le “wean di. ¹⁶'Pian -te 'ka 'va min -tu a, en e ya 'e yra yunan, 'nan e ya Zozizan -a -le “wean be, te 'w' zue -a 'yra 'e -te di, 'pian 'e Bali 'to dre -dan 'w' zue -yee “wean.

¹⁷-Yee ci 'nan, tu nen Bali 'tredanon 'le tin “baa be e 'bo. -Yee pou 'sia Bali -le minnun da zue. -Te Bali tin 'badt “siala 'ka da be, minnun nen wa'a 'ta wulea Bali 'bo 'le 'w' nonnon da die, -wee ve -ciala “da “fo. ¹⁸E ya “le 'w' nen 'e 'cren -tedt Bali -le 'fluba 'ji be -yee 'w' zv. E ya 'e 'cren -tedt 'nan:

«-Te min tglunun 'sidt 'w' 'ji dre 'pleble be,
'w' wliid “drenon 'le ve -taa 'ciulea “da “fo.»

¹⁹Minnun nen o ci 'o yra yunan 'nan Bali 'w' zue a 'pla 'wee ve -a be, 'o 'fli -peba wu Bali 'lo! -Yee fe pseenon dre, en -te e -to 'w'

-tu da be, yaa 'le sooman. Minnun zue 'o koola 'wɪ "yi "dredt man!

Bali -leglizi -peba 'wɪ minnun lɔ

5 Minnun nen o 'o 'tɔ min ceje -a -leglizi be, an 'wɪ "paala "men 'cee. 'An 'bɔ, "an "ya wo "nyian -leglizi min ceje -a. Crizi -le yra nen yaa 'yi be, an ya -a -nan yizan -tu -a, en tu nen Crizi -le -dan ta baala be, 'an 'tɔ -kɔan "va "nyian. An 'wɪ "paala 'cee 'nan: ² Ka ya "le 'bla -sru "pin-nɔn 'zv. 'Ka yie 'tɔ minnun nen Bali 'o -nɔn 'cee be o va. Te 'ka yie 'tɔ o va, "le 'nan min 'be 'tɔ 'ka -sru en ka ya -a drenan dt, 'pian 'ka dre ci 'fɪdaa 'a, "le zɪ Bali cɪ "va "be -yee 'wɪ 'zv. Te 'ka dre "lala -le "wean dt, 'pian 'ka dre 'ka 'ci -a -tuwli. ³ Te 'ka -va -bli o da dt, 'pian 'ka 'kɔn -wee 'wɪ -kɔnɔn "mannɔn 'a! ⁴ -E tu nen Zozi 'bɔ nen 'bla -sru "pinnɔn 'tazan -a be e -taa "man "be, 'ka 'cee -kopa yɪ. -Kopa zue, 'tɔ -dan nen -yee fenyian 'ka 'nyaan die -nyren.

⁵ 'Ka -gobonun be, an 'wɪ "paala 'cee 'nan, 'ka 'ta wula min cejenun wei da!

En ka pɛɛnɔn, te 'ka 'fli 'sia -dandan 'ka cin man dt! E ya 'e 'cren -tedt Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Bali 'ka minnun nen
'o 'fli dra -dandan be
o ye "yi "dt,
'pian e "yi dra minnun nen
wa'a 'o 'fli kɔnman die -wle.»

⁶ -Yee "wean 'ka 'fli dre "wennɔn Bali nen e cɪ fe pɛɛnɔn da be -a 'le. Tɔn tu nen yaa kɔn be, -te e 'bɔ -e 'e 'ka dre -dan. ⁷ 'Wɪ

pɛɛnɔn nen 'ka 'man wɪ -a be, 'ka 'pe 'ba wɪ -yɔ, kɔɔ -yee yie -tɔa 'ka 'va.

⁸ 'Ka 'fuɔ, en 'ka 'fli 'kun! 'Ka 'nanman-zan nen Satan -a be, e ya "le -jra nen e ya -paannan be -yee 'wɪ 'zv. E -cia fe pɛɛnɔn 'nan min -weedt -a, -e 'e 'bli. ⁹ 'Ka 'tɔ -kli -a 'le! 'Cee yi -teradt Bali da -ji be, te 'ka 'pe 'e plv dt! Kɔɔ kaa -tɔa 'nan, yra -tuwli zue 'ka "bɔi Zozinɔn -a ye 'treda fe pɛɛnɔn 'nan.

¹⁰ 'Ka yra ye tian tu "wennen 'a, 'pian Bali nen -yee cɪ "yi 'tɔ 'tuɔv pɛɛnɔn 'san -a be, e 'ka laabv Zozi Crizi 'ji 'nan, -e 'ka 'kɔn -yee -dan nen -a 'leda "ka "die, -a "nen "blunɔn 'a. -Yee 'ka -tɔa 'pleble 'e 'bɔ 'a, en -yee 'ka "koe -tɔa 'ka da 'e 'bɔ 'a, en -yee dra -e 'ka 'pe 'e vile 'e plv dt. ¹¹ 'Pleble 'e 'fɔ -yee ve -a 'li 'trilii. Amen!

Pieri minnun 'tɔ 'bɔ

¹² -Kaa "bɔi Zozizan Sila nen, maan 'yɪ 'nan min -kɔlaman e yi -teala "da "be, -yee 'pa 'an 'va 'fluba "tiennen 'gɔe -a cren -tenan, en maan 'pa 'sia 'cee. An ya "va 'nan, 'an 'ka "koe -tɔa 'ka da, -e zɪ Bali -le "yi tɪgt cɪ be, 'an 'ci vɪ 'cee. Te 'ka 'si "yi zue -a -sru "dt!

¹³ -Leglizi 'nɔn nen Babilɔn 'fla be, o 'ka 'tɔ bo. Bali 'o 'si "va 'yee ve -a "le 'cee 'wɪ 'zv. En 'men 'nen Mark 'ka 'tɔ bo "nyian. ¹⁴ 'Ka cin 'tɔ bɔ -atu 'lee -azɔeyi -tedt -a 'ka cin man!

'Ka pɛɛnɔn nen ka cɪ Crizi -le ve -a be, Bali 'e 'fɔdt -trɔɔ -nɔn 'cee.

*Fluba “flizan nen***Pieri***-a cren -te*

1 'An 'bɔ Simɔn Pieri bɛ, an ya Zozi Crizi 'suzan 'a, en an ya -yee 'pasiz-azan -a. Mɛen 'fluba 'gʊɛ -a cren -te, min-nun pɛɛnɔn nen Bali -a drɛ ɛn o yi -tera Zozi da "lɛ 'kʊɛ 'wɪ 'zʊ bɛ, -wɛ. Zozi Crizi nen -cee Bali -a, ɛn e ya -kaa 'sizan 'wɪ 'ji -a bɛ, ya'a min bo "va "dɪ, -yee "wean 'wɪ zɪɛ e drɛ -kaa pɛɛnɔn 'lɛ vɛ -a.

²Maan laabo Bali 'lɔ 'nan 'e 'yee "yi 'lee 'yee -fʊdɪ -trɔɔ -nɔn 'cɛɛ 'e 'ciɪla "da. Zɪ 'cee Bali -tɔdɪ "paa "da 'lee -kaa san Zozi 'tɔdɪ "paa "da "bɛ, -a da nɛn "yi 'lee -fʊdɪ -trɔɔ zɪɛ o dra 'cee vɛ -a.

'Ka 'cee 'pleble pɛɛnɔn 'sia -e 'cee 'ta wʊ -pɛ 'e 'sɔ Bali lɛ

³Fɛ pɛɛnɔn nen yaa -maan 'lɔɔ -e -cee 'ta wʊ -pɛ 'e 'sɔ Bali lɛ bɛ, Zozi -a -nɔn -cɛɛ, kɔɔ Bali -lɛ 'pleble a -yrɔ. -Yee -dan nen yaa -ci kɔɔn -cɛɛ 'wɪ -dandan drɛdɪ -a bɛ, -a 'bɔ 'a nɛn e -kaa laabu. ⁴ɛn -a 'bɔ 'a nɛn e "yi "nɛn e "mlian fɛ pɛɛnɔn da bɛ, -a -nɔn -cɛɛ "lɛ zɪ yaa 'vɪ 'e 'cɛn bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. Yaa drɛ zɪɛ 'nan -e Bali -lɛ 'belidɪ 'e drɛ 'cee vɛ -a, -e 'ka 'sʊ min ci 'sɔ wɪnʊn nen o min -nan -nyan bɛ -wɛ. Min ci 'sɔ wɪnʊn zɪɛ -wɛɛ 'trɛ 'gʊɛ -a da 'si "fo.

⁵Wɪnʊn zɪɛ -yee "wean bɛ, 'ka 'cee 'pleble pɛɛnɔn 'sia, -e 'ka 'cee yi -tɛradɪ Zozi da -kɔɔn 'ka drɛ wɪnʊn "yi "a. 'Ka drɛ wɪnʊn "yi zɪɛ cɛɛ kɔɔn bɛ, "bɛ -sru -e 'ka 'wɪ 'tɔ wɪ drɛ. ⁶ɛn ka 'wɪ 'tɔ wɪ drɛ bɛ, "bɛ -sru -e 'ka 'fli 'pla. ɛn 'ka 'fli 'pla bɛ, "bɛ -sru -e 'ka -pɔan 'e 'sɔ. ɛn 'ka -pɔan 'sɔ bɛ, "bɛ -sru -e 'ka Bali ci 'sɔ wɪ drɛ. ⁷ɛn ka Bali ci 'sɔ wɪ drɛ bɛ, "bɛ -sru -e 'ka "bʊ Zozinɔn yɪ "yi. ɛn 'ka "bʊ Zozinɔn 'yɪ "yi "bɛ, "bɛ -sru -e 'ka min pɛɛnɔn yɪ "yi.

⁸-Te ka 'wɪnʊn pɛɛnɔn zɪɛ -a dra, te e -ko 'padɪ -a "da "bɛ, yaa -kɔɔnman 'nan -kaa san Zozi Crizi -tɔdɪ bɛ, e 'ka 'wɪ "tʊn "a dɪ. 'Pian ka dra 'wɪ "yi "kaga "drɛnɔn 'a. ⁹'Pian min nen 'wɪnʊn pɛɛnɔn zɪɛ, ya'a -kɔɔnman dɪɛ, -a san a "lɛ 'nan min nen ya'a fɛnan -nanjean -kɔɔbli dɪɛ, -yee 'wɪ 'zʊ, e drɛ yɪɛ 'wizan -a. ɛn -a ci a 'e 'sandɪ 'nan Bali 'yee 'wɪ 'wɪdɪ fui.

¹⁰'An beenun, te 'ka 'kɔn "lɛ min zɪɛ -yee 'wɪ 'zʊ dɪ! Bali 'ka laabu, ɛn e 'ka 'si "va. 'Ka 'cee 'pleble pɛɛnɔn 'sia, -e 'ka 'tɔ "da 'pleble 'kpa! Kɔɔ -te kaa drɛla "da "bɛ, 'ka 'pɛ 'ka 'saanman 'wɪ 'wɪdɪ 'va 'li "fo "dɪ. ¹¹Tɔɔn Bali -taa -si 'lɛ 'sʊlɛ 'cɛɛ -gbaun -e 'ka -wɪla mingɔnɛn trɛ nen -a 'leda "ka "dɪɛ -a da. Mingɔnɛn trɛ zɪɛ, -kaa san Zozi Crizi nen -kaa 'sizan 'wɪ 'ji -a bɛ, -yee vɛ nɛn.

'Wɪ pɛɛnɔn nen 'e 'cren -tɛdɪ Bali -lɛ 'fluba 'ji bɛ, 'ka 'sia 'wɪ tɪglɪ 'a!

¹²'Cee -wɪladɪ mingɔnɛn 'trɛda -lɛ "wean bɛ, an 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -a -cin -tɔa 'ka 'ji tʊ pɛɛnɔn man. Maan -tɔa 'nan kaa -tɔa 'va, ɛn 'wɪ tɪglɪ nen kaa 'man bɛ, ka ya 'ka 'tɔdɪ "da 'pleble. ¹³'Pian -a -cin a 'an 'ji 'nan 'bɛ nɛn an ya tian 'trɛda 'gʊɛ, 'an 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -a -cin -tɔa 'ka 'ji, te 'ka 'man a 'e wʊdɪ. ¹⁴Maan -tɔa 'nan 'an 'lɛ 'bɔ 'e pu, -e 'an 'ka. -Kaa san Zozi Crizi 'wɪ zɪɛ -a -nan kɔɔn 'mɛn. ¹⁵-Yee "wean zɪ kɔ 'an drɛ bɛ, maan dra -te an -ka bɛ, te 'wɪnʊn zɪɛ -a -cin yra 'ka 'ji tʊ pɛɛnɔn man.

¹⁶Kʊa 'vɪ 'cɛɛ 'nan -kaa san Zozi Crizi -ta pee wo -e 'e 'yee 'pleble pɛɛnɔn 'ci -kɔɔn. Fien "cɛ kʊa 'pa 'cɛɛ dɪ, ɛn kʊ'a "nrɔnɛ 'kʊ 'ji ɛn kʊa 'vɪ dɪ. 'Pian kʊ -yee -dan ci 'yɪ 'kʊ yɪɛ 'a, ¹⁷tʊ nɛn te 'tɔ -dan nɛn e "mlian fɛ pɛɛnɔn da bɛ -kaa "tɪ Bali -a -nɔn -yrɛ "bɛ -a man. Bali 'bɔ nɛn -yee -dan "mlian fɛ pɛɛnɔn da bɛ, e 'wɪ tin 'ba Zozi lɛ. Yaa 'vɪ -yrɛ 'nan: "ɪ ya 'an 'pɪ nɛn e 'sɔ 'mɛn tɪglɪ bɛ -a, 'i 'bɔ nɛn mɛin 'si

“va.»¹⁸ Wei zɛ e 'si laji, en kva 'man 'ku 'bɔ 'a, te ku ya Zozi “srɔn Bali -le pɔn da.

¹⁹ Zɪ ku wei zɛ -a 'man bɛ, en ku yi -tera 'wɪ nen Bali 'lewei vɛnɔn -a 'vɪ 'e 'cɛn bɛ -a da 'kpa tɪglɪ. 'Ka drɛ “yi 'wɪ nen waa 'vɪ bɛ -a va. Kɔɔ 'wɪ zɛ e ya “le 'te 'san nen e cɪ 'binan klun va bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. E “bia zɛ -trilii, -e tʊ nen yidɛ 'san bɔala bɛ e 'bɔ. Tʊ zɛ -a man nen tʊ 'cɛn mlɛn cɛn bɔala. Zozi nen, -yɛɛ 'wɪ pɛɛnɔn 'ci “sia -cɛɛ 'wein.

²⁰ 'Wɪ 'gʊɛ te -a -cin 'e 'san 'ka 'ji “fo “dɪ. 'Wɪ nen Bali 'lewei vɛnɔn -a 'vɪ 'li 'e 'cɛn, en waa cɛn -tɛ Bali -le 'fluba 'ji bɛ, blamin -le 'wɪ 'tɔdɪ -a “cɛɛ waa -ci ve dɪ.

²¹ Kɔɔ 'wɪ 'bɔ nen Bali 'lewei vɛnɔn -a 'vɪ bɛ, blamin -le 'wɪ 'tɔdɪ “cɛɛ 'pa o -wulo -ji dɪ. 'Pian Bali lei 'saun 'bɛ 'ta 'tɔ o man, en 'wɪ nen e 'si Bali 'le bɛ, waa 'vɪ.

'Ka drɛ “yi minnun nen o 'wɪ ve 'wlu 'a Bali wei da bɛ o va!

2 'Li bɛ, Izraɛl 'nɔn 'bɔ yei “bɛ, min -mienun 'wlu -sean, te waa ve 'nan 'o ya Bali 'lewei vɛnɔn 'a. -A -tʊwli “nen “nyian 'cee vɛ -a, minnun nen o 'wlu -sean, te waa ve 'nan o ya Bali -le 'wɪ “paanɔn 'a bɛ, o -taa “kɔnle 'ka yei. 'Wɪ-nun nen e ya 'wlu 'a, en e min-nan -nyaan “bɛ, o -taa -a “paale 'ka 'ji. Minsan nen 'bɛ o 'si 'wɪ 'ji bɛ, wa'a 'bɛ 'siala min -a dɪ. 'Wɪ nen waa dra zɛ -yee “wean bɛ, Bali -taa 'wɪ “nen -kɔɔnle -wle o klɪglɪ tʊ va. ² 'Wɪ-nun nen waa dra, te e ya -wɪdɪ “bɛ, -a -sru “nen min “kaga -taa -sɔɔnle. 'Wɪ zɛ -yee “wean bɛ, minnun -taa 'wle -wɪdɪ Bali -le -si tɪglɪ bɛ -a man. ³ “Lala yɪdɪ “yi “le “wean bɛ, o 'ka see “paaman wei 'nɔnɔn 'a, -e 'o “lala “koo 'ka 'lɔ. 'Pian 'wɪ nen e -taa “bɔle o man bɛ, Bali -a 'pla 'e 'cɛn -a -nan 'mɔn, en o -nan -nyandɪ 'bɔ 'kogo.

⁴ Maan -cin -tɔa 'ka 'ji 'nan, zɪ Bali -le 'pasianɔn nen laji bɛ o 'wɪ 'wɪdɪ drɛ bɛ, Bali 'ka o 'tʊle 'e “tun “dɪ, 'pian e o -fo

klun 'pʊ tiidii 'va. Fɛ zɛ -a -nan nen, o -fo 'li 'trilii, -e tin 'ba yi 'e bɔ.

⁵ En “nyian bɛ, Noe tʊ va 'li bɛ, minnun nen o yie 'ka 'naan Bali man dɛ, Bali 'ka o 'tʊle 'e “tun “dɪ, 'pian e laa -dan fen -trilii, en o pɛɛnɔn -nan -nyan. Min 'sɔra “cɛ “nen Bali -a 'si 'wɪ 'ji, Noe 'lee min 'sɔravli. Noe zɛ -yɛɛ 'vɪ minnun le 'nan, 'o 'si 'wɪ 'wɪdɪ “dredɪ man, -e 'o 'ta wula 'wɪ tɪglɪ -sru.

⁶ En “nyian bɛ, 'fla nen waa laabo Sodom 'lee Gomɔr bɛ, Bali 'wɪ “nen -kɔɔn -wle, e o -nan -nyan 'tɛ 'a. 'Wɪ zɛ Bali -a drɛ 'nan, -e 'e drɛ minnun nen wa'a 'klanman Bali 'lɔ dɛ, -wee 'wɪ -kɔɔn “manve -a. ⁷ 'Fla 'bɔ zɛ -a da bɛ, min -tʊwli “cɛ “nen Bali -a 'si 'wɪ 'ji. Waa laabo Lot. E ya min tɪglɪ 'a, en 'wɪ 'wɪdɪnun nen minnun zɛ waa dra bɛ -a 'wɪ “naan “man. ⁸ Tʊ -tʊdʊ pɛɛnɔn nen e “cɛan bɛ, te e 'o drɛ wɪ -wɪdɪnun ye. En 'wɪ 'wɪdɪnun nen waa ve bɛ, te yaa maan. 'Wɪ zɛ e “naan Lot man 'e -ciala “da, e ya min tɪglɪ 'a -le “wean. ⁹ 'Wɪ pɛɛnɔn zɛ yaa -kɔɔnman -cɛɛ 'nan, zɪ kɔ Minsan 'e minnun nen o cɪ -yee vɛ -a bɛ o 'si 'wɪ 'ji bɛ, yaa -tɔa. En yaa -kɔɔnman “nyian 'nan, -si nen kɔ Minsan 'e 'ciɪla “da, -e 'e 'wɪ “nen -kɔɔn 'wɪ 'wɪdɪ “dɛnɔn le bɛ, yaa -tɔa.

¹⁰ Minnun nen Minsan 'wɪ “nen -kɔɔnman -wle “bʊɔ “bɛ, minnun nen o 'ta wula 'o 'bɔ 'ci 'sɔ winun -wɪdɪ -sru “bɛ o nen. -A -cin 'ka o 'ji 'nan, Bali a 'pleble, en e 'wee tin “baa dɪ. Wa'a 'klanman 'wɪ tʊ -lɔ “fo “dɪ, en 'o 'fli “siala 'kpa. 'Yra 'ka o yie man Bali -le 'pasianɔn nen laji bɛ o “srɔnnan dɪ. ¹¹ Bali -le 'pasianɔn 'bɔ nen o 'pleble “mlian minnun zɛ o da bɛ, wa'a 'wɪ 'wɪdɪ 've minnun zɛ o man Minsan 'le dɪ.

¹² Lua winun 'ka 'o 'wulo 'ji nrɔnman dɪ, o 'bɔla 'trɛda 'nan, -e 'o -fɔ san 'ji, -e min 'e o -tɛ. Minnun 'bɔ 'labe, o ya “le -wee 'wɪ 'zʊ. Fɛ nen wa'a tɔa dɛ, o “we “man -wɪdɪ. -Wee -kadɪ dra “le -winun zɛ -wee vɛ zʊ.

¹³Wt 'wliɔt "nen waa dre be, o -taa -a "nen "yule yra yɔtɔ -a. -Te tu cɛen be, 'wt nen e 'o ci "nranman be -nyren "fedi -blɔtɔ -a. Minnun zɛ -te o yra 'cee -blɔfɛ -sru "be, 'wt nen e ya paan "le 'e o -te 'yra -a be, e o ci "nranman. Wee -maan minnun 'ka 'tɔ sɛman. ¹⁴O yie 'ka 'ciala lɔnɔn da dɛ, en o "koe 'ka 'nyaan 'wt 'wliɔt "dreɔt -a dɛ. Minnun nen o 'ka 'o 'tɔtɔ Bali wei da tɔgtɔ dɛ, o o "sia -si tɔgtɔ da. Fe yɔtɔ da nen -wee ci "nrɔndɔ pɛenɔn ci. Bali -le nyran -blɔtɔ a -wee ve -a. ¹⁵O 'si -si tɔgtɔ be 'be da, en o 'san. -Si -tuwli "nen Beɔr -pɔ Balam -a 'sia 'li be, -a da nen o sɔɔnla. "Lala yɔtɔ "yi "le "wean Beɔr -pɔ zɛ, e ya "vale 'e 'wt 'wliɔt "dra, ¹⁶'pian Bali a "trɔɛn nyuɔn 'wt zɛ -a man. -Aflumun nen ya'a 'we dɛ, e 'wt tin 'ba -yre blamin wei -ji. E -si -tɔ Bali 'lewei vɔzan zɛ -yrɔ, 'nan te 'e 'wt 'wliɔt "dre dɛ.

¹⁷Minnun 'bɔ zɛ, o ya "le 'nan, 'yi ku nen 'yi 'ka 'bɔala "ji "dɛ, -yee 'wt 'zv. En o ya "nyian "le 'nan, laa 'be wla "ji, en fulɔ ci ciulanana "a "da "be, -yee 'wt 'zv. Klun 'pɔ tiidii 'kpa nen Bali -a 'pla -wee yra yunan -a. ¹⁸En minnun 'bɔ zɛ, 'wt -dandan nen waa ve minnun le te -a -ci "ka "dɛ. 'O 'bɔ 'ci 'sɔ wunun -wliɔt "be, -a 'bɔ nen waa "paaman minnun ji, 'nan -e 'o o see "paa, -e 'o 'wt 'wliɔt "dre. Zɔ waa dra zɛ -e 'o minnun nen o -si tɔgtɔ 'sia 'e -tre be o man yɔ. ¹⁹Waa ve minnun le 'nan, o 'ka "nyian fe -tu -le nɔan -a dɛ, te o 'bɔ o ya 'o dre wt -wliɔt "nen waa dra be -yee nɔan -a. -Yee o -nan -nyaan. Kɔɔ 'wt nen min -a dra, en ya'a 'kolaman -e 'e 'pe 'si -a -sru "dɛ, te e ya 'wt zɛ -yee nɔan -a.

²⁰Min nen e -kaa san Zozi Crizi nen -kaa 'sizan 'wt 'ji -a be, -a -tɔ be, te 'e 'pe 'si 'treɔa wunun -wliɔt -sru. 'Pian -te -a san 'li 'e da "nyian 'wunun zɛ -a va, en ya'a 'kolaman -e 'e 'pe 'si -a -sru "dɛ, -a 'le 'srannan "be -yee -kɔndɔ -wliɔt "mlian -a tede ve da. ²¹Min zɛ -a "yi mlin paan -e

'e vule 'e -si tɔgtɔ zɛ -a -tɔ dɛ. Kɔɔ Bali -le -pei -tɔ wunun nen waa paa "ji "be, yaa -tɔ 'vaa, en e 'si -a -sru. ²²'Wt nen e 'bɔ min zɛ -a man be, -kɔnnen "fli 'gve -a da wt nen. Waa -fɔ 'nan: «Fe nen -plen fee 'a be, yaa 'sia "nyian, yaa blɔ.» En «Sru nen o 'si -a -srunan be, e 'li 'e da "nyian -feli -va.»

Minsan Zozi Crizi -taa "nyian

3 'An beenun, 'fluba nen maan cren -tea -e 'an 'pa 'sia 'cee be, -a "flizan nen 'gu 'va. 'Fluba "fli zɛ -a -ji be, 'wt nen kaa -tɔa 'va be, -a 'bɔ nen maan -cin -trɔa 'ka 'ji, 'nan -e 'ka 'wulo -ji "nrɔn "da tɔgtɔ. ²'Wt nen Bali 'lewei vɔnɔn -a 'vɔ 'li 'e 'cɛn be, 'ka 'ci "nrɔn "da. En 'wt nen Minsan nen min 'sizan 'wt 'ji -a be, yaa 'vɔ 'nan 'ka dre be, 'ka 'ci "nrɔn "da "nyian. 'Wt zɛ -yee 'pasianɔn 'be paa 'ka 'ji.

³'Wt nen e ci "le 'ka 'pla 'ka 'ji 'e tede be, -nyren 'gu, tu -fɔla "da "ji be, minnun nen o 'ta wo 'o 'bɔ 'ci 'sɔ 'wunun da be o -kɔan. Minnun zɛ o 'ka see wo. ⁴Waa ve 'cee 'nan: «Zozi "e 'nan, 'e 'ta pee wo "nyian, -njɛɛ dɔv? En e ya "men nyin zia? 'Ku tranun cɛen -kaadɔ man, en zɔ Bali 'tre dre 'li be, fe -tu 'ka tian lilea dɛ.» ⁵Minnun zɛ, -te o ya 'wt zɛ -a vɔnan be, -a -cin 'ka o ji 'nan, 'tre tede a 'li dɛ. -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan Bali wei da nen 'tre 'lee la 'bɔla 'li 'kpa. 'Yi 'va nen Bali 'tre 'bɔla, en 'yi 'a nen Bali 'tre -sru cɛen. ⁶Bali wei da nen "nyian laa -dan fen, en 'tre tede zɛ 'e sre. ⁷En Bali wei -tuwli zɛ, -yee 'vɔ 'nan, 'tre 'lee labli nen -nan cɛɛgu yi -a 'gve, 'te 'be -taa "o srele. 'Pian Bali o ta -tɔ, -e tu nen e minnun -le tin "baa be 'e bɔ. Minnun nen o yie 'ka 'naan Bali 'bɔ man dɛ, tu zɛ -a man nen e o -nan -nyaan.

⁸'An beenun, 'cee ve be, -a -cin 'e 'kɔn "cee 'ji 'nan, Minsan "le 'va be, yi -tuwli "ce "be, le -kpi tu nen (1.000), en le -kpi tu be yi -tuwli "ce "nen. ⁹Min -mienun 'o 'ci "nrɔnman 'nan, 'wt nen Minsan -a 'vɔ be, e 'ka -a dɛnan tada dɛ. -Wee tin 'ka

'nɔnɔn dɪ, 'pian e -seanla minnun man -trɔɔ, kɔɔ e 'ka "vale 'nan min -tʊ -nan 'e 'nyan dɪ. 'Wɪ nen e cɪ "va "be, -nyren 'nan, min -tʊdʊ pɛɛnɔn 'o 'si 'o dre wɪ -wɪdɪ "man, -e 'o -sɔɔnla 'e -sru.

¹⁰'Be a zɪ, 'pian Minsan -taa "kpɔ. -Yee -tadɪ dra kɪgli, "le 'nan zɪ crinzan -taa "min va be -yee 'wɪ 'zʊ. Tʊ zɪe -a man nen labli 'te 'blɪdɪ "siala -wuuuu, te wa'a "nyian -a ye dɪ. Laji fɛnʊn pɛɛnɔn 'yi bo 'te 'lɔ, ɛn 'trɛ 'lee 'e 'ta fɛnʊn pɛɛnɔn 'nan -nyaan.

¹¹-Yee "wean -pɛ nen e "sɔa Bali le be, -a man nen 'ka 'ta wʊ 'kpa tɪglɪ, kɔɔ zɪ fɛ pɛɛnɔn 'nan -taa "nyanle be -a -cin a 'ka 'ji. ¹²'Ka yie yra Bali -le yi zɪe -yre, zɪ 'kɔ 'ka dre 'lɔɔ, -e 'e bɔ tada be, -nyren 'ka dre. Yi zɪe -a da nen, 'te labli -nan -nyaan "fo, ɛn yi zɪe -a da nen, laji fɛnʊn pɛɛnɔn 'yi bo 'te 'lɔ. ¹³'Pian Bali "e 'nan, 'e labli -trɛ dra, ɛn 'e 'trɛ -trɛ dra. Bali 'ci 'sɔ wɪnʊn 'saza 'be dra fɛ zɪe -a -nan. 'Wɪnʊn zɪe -a man -pennan nen -kaa cɪ.

¹⁴'An beenun, 'wɪnʊn zɪe -a man -pennan nen ka cɪ, -yee "wean 'ka 'cee 'pleble pɛɛnɔn 'sia, -e 'ka yei 'e 'kɔn 'e 'sendɪ 'e cin va 'ka 'vale Bali -a. ɛn 'ka

'cee 'pleble pɛɛnɔn 'sia "nyian, -e 'ka 'kɔn 'saun Bali 'lɛ, te 'wɪ 'wɪdɪ -tʊwɪli 'e 'kɔn 'ka man dɪ. ¹⁵'Ka -tɔ 'ka 'fli -a 'nan, -te -kaa san 'e man -sran be, e ya "va 'nan 'ka 'si 'wɪ 'ji. 'Wɪ -tʊwɪli zɪe, -kaa "bʊɪ Pɔɪ nen -cee min 'kpa -a be, yaa cren -te 'cɛɛ. Bali 'wɪ 'tɔdɪ -nɔn -yre, ɛn e 'wɪ zɪe -a cren -te. ¹⁶-Yee 'fluba -tʊdʊ pɛɛnɔn 'ji be, 'wɪ zɪe e ya -ji. ɛn 'wɪnʊn nen -a -ci a 'pleble be, o ya -ji "nyian. 'Pian minnun nen, wa'a 'wɪ 'tɔa 'kpa dɪ, ɛn o 'ka 'o 'tɔdɪ Bali wei da tɪglɪ dʊɛ, waa -ci ve -wɪdɪ. ɛn Bali wei pee nen 'e 'cren -tɛdɪ be, waa dra "nyian zɪ. 'Wɪ zɪe -a dreɪdɪ be e ya o 'bɔ 'fli -nan -nyan wɪ -a.

¹⁷'An beenun, 'cee ve be, 'wɪ zɪe -a -cin a "cee 'ji 'va. -Yee "wean 'ka yie 'tɔ 'ka 'fli -va, "tɔgɔ minnun -wɪdɪ zɪe o 'ka see "paa. Kɔɔ o ya "vale 'nan 'o 'ka "sia -si nen, ka ya 'ka 'tɔdɪ "da -kli 'va be, -a da, -e 'ka -sɔɔnla o -sru. ¹⁸'Wɪ nen e cɪ "le 'ka dre be, -nyren 'nan: -Kaa san Zozi Crizi nen -kaa 'sizan 'wɪ 'ji -a, ɛn ka sɔɔnla -a -sru "be, 'ka 'kʊ -a 'e 'lɛ, -e 'e 'yee "yi "nɔn 'cɛɛ. ɛn -a -tɔ nen kaa 'wʊ be, 'e 'pa "da. 'Tɔ -dan 'e 'kɔn -yee ve -a cɛɛgʊ, ɛn 'e 'kɔn -yee ve -a 'li 'trilii. Amen!

*Fluba tæde nen***Zan***-a cren -te***Zozi a Bali wei -a**

1 Wei nen e 'belidi -nɔan “min le be, ku -yee 'wi 'cɾen -tea 'cæ. E ya 'li 'e 'cɾen 'wi pou sianan “nun, kua 'man, kua 'yi 'ku yie 'a, kua buv tigl, en ku kle “man 'ku 'pɛ -a.

²Belidi zɾe 'e 'fli kɔɔn, kua 'yi. Ku ya -a -nan yunɔn 'a, en ku -yee 'wi ve 'cæ. 'Belidi nen ya'a 'nyaan dɾe -nyren. E ya “nen -kaa “tu Bali va, en 'be nen 'gɾe, yaa kɔɔn 'kɾe.

³Wi nen kua 'yi, en kua 'man be, ku “cee “ve “nyian, 'du -e -kaa dɾe min -tɔwli “a, kɔɔ -kaa pɛɛnɔn dɾe min -tɔwli “a -kaa “tu Bali 'lee 'e 'pɾi Zozi Crizi nun -a. ⁴Wi 'gɾe kua cren -te 'cæ 'nan, -e -cee ci “nran 'e 'ciɾa “da “fo.

'Ka 'kɔn 'te 'san da

⁵Wi nen kua 'man Zozi da, en ku “ta “cee “ve be -nyren 'gu: E 'nan Bali a 'te 'san -a, en klun 'ka “man “di.

⁶-Te -kaa 'vɿ 'nan, -kaa 'vale Bali -a -kaa dɾe min -tɔwli “a, te -kaa 'ta wo klun va be, te -kaa 'wlu -scan, en -ka'a 'ta 'wula 'wi tigl da di. ⁷Pian -te -kaa 'ta wo 'te 'san da “le Bali nen 'te 'san -a be -yee 'wi 'zv be, te -kaa dɾe -kaa cin yei min -tɔwli “a. -A -nan nen -a -pɾi Zozi nen waa -te be, -a nyen e -cee 'wi 'wɾidi pɛɛnɔn fuiman, -e -kaa dɾe 'saun.

⁸-Te -kaa 'vɿ 'nan, 'wi 'wɾidi 'ka -kaa man dɾe, te -kaa ya -kaa 'fli see “paanan, en -ka'a 'ta 'wula 'wi tigl da di. ⁹Pian -te -kaa -cee 'wi 'wɾidi 'vɿ Bali le 'wein be, Bali nen e ya tigl be, e 'ta wula 'e wei da, -e 'e -cee 'wi 'wɾidi “fui, en “nyian e -kaa dra 'saun 'e 'le 'wi 'wɾidi pɛɛnɔn 'sidi -a -kaa 'lɔ.

¹⁰-Te -kaa 'vɿ 'nan, -kaa 'wi 'wɾidi “dɾeɾe dɾe, te -kaa Bali dɾe 'wluzan 'a, en -kaa 'ta 'wula Bali wei da di.

2Men 'nennun, 'wi 'gɾe maan cren -te 'cæ 'nan, -e 'ka vile 'ka 'wi 'wɾidi “dɾe di. En -te min -tu 'wi 'wɾidi dɾe be, 'ka -tu 'nan min nen e -nyeanla -cee 'wi -sru, -e 'e -cee 'wi 'si “va “be, e ya -kaa “tu Bali “srɔn. Zozi Crizi nen e ya tigl be, -nyren. ²-A 'bɔ 'be dɾe 'sraga buve -a -kaa man, 'nan -e Bali 'e -cee 'wi 'wɾidi 'fui. Wa'a vile 'nan -kaa 'saza “ce “di, 'pian -e 'e 'tre-danɔn pɛɛnɔn 'le 'wi 'wɾidi “fui.

'Wi nen Bali -a vɿ be, 'ka dɾe

³Wi nen yaa -kɔɔnman 'nan, -kaa Bali -tɔa “be, -nyren 'nan -kaa 'ta wo Bali -le -pei da. ⁴Min nen yaa 'vɿ 'nan: «An Bali -tɔa», te ya'a 'ta wula -yee -pei da dɾe, te 'wluzan nen -a san -a, en te -a san 'lee 'wi tigl 'ka 'si -tɔwli “da di. ⁵Pian bii nen i 'ta wo Bali wei da be, te 'yie Bali yɾdi “yi “a 'e 'le sɔɔdi. 'Wi zɾe -yɛɛ -kɔɔnman -cee 'nan, -kaa 'vale Bali -a -kaa dɾe min -tɔwli “a. ⁶En min nen yaa 've 'nan: «Ku 'vale -a ku ya min -tɔwli “a» be, -a san -le 'ta wo cein -kɔan “le Zozi 'le 'ta wo cein -zu.

Bali -le -pei “e 'nan, 'ka cin yi “yi!

⁷An beenun, wa'a vile 'nan -pei -tre nen maan cren -tea 'cæ di, 'pian -pei ceje nen kaa 'yi -a pou sianan “be -nyren. -Pei ceje zɾe wei nen kaa 'man be, -nyren. ⁸En -pe -tu da zia be, -pei -tre nen maan cren -tea 'cæ. 'Wi 'kpa nen, kɔɔ Crizi -le 'ta wo cein -pei -tre zɾe -a kɔɔn, en 'cee ve a -a -kɔɔnnan “nyian. -Yɛɛ ci 'nan, 'te 'san tigl bii 'va, en klun a -nyannan.

⁹Min nen yaa 'vɿ 'nan, 'e ya 'te 'san da, -e te ya'a 'e “buɿ -tu ye “yi “dɾe, te e ya tian klun va. ¹⁰Min nen 'e “buɿ -tu ye “yi “be, e -fo 'te 'san da, en fe -tu 'ka -yee ci “nrɔndi va -e 'e -tria di. ¹¹Pian bii nen yi'a 'i “buɿ -tu ye “yi “dɾe, te i ya klun va.

I 'ta wo klun va. En fenan nen i ci -kunan be, yi'a tɔa dt, kɔɔ klun 'i yie 'wi.

Te 'ka yie 'e 'kɔn 'treda fenun le dt!

¹²Men 'nennun, an ya 'wi 'gve -a cren -tenan 'cee 'nan Zozi 'tɔ 'ji nen Bali 'cee 'wi 'wli dt fui. ¹³“Tinun, an ya 'wi 'gve -a cren -tenan 'cee 'nan, min nen e ci 'wi pou sianan “a be, kaa -tɔ. -Gobonun, an ya 'wi 'gve -a cren -tenan 'cee 'nan, ka Satan nen e 'wi 'wli dt “paa 'nyranman -a be, -a kl.

¹⁴Men 'nennun, 'wi 'gve maan cren -te 'cee 'nan, ka -kaa “tɔ Bali -tɔ. “Tinun, 'wi 'gve maan cren -te 'cee 'nan, min nen e ci 'wi pou sianan “a be, kaa -tɔ. -Gobonun, 'wi 'gve maan cren -te 'cee 'nan, ka ya 'pleble, Bali wei a 'ka 'ji, en ka Satan nen e 'wi 'wli dt “paa 'nyranman -a be, -a kl.

¹⁵Wunun nen 'treda minnun -a dra be te 'ka yɪ “yi “dt! -Te min 'wunun zɪe -a dɾe dt ye “yi “be, te -kaa “tɔ Bali yɪ dt “yi 'ka -a san ji dt. ¹⁶Kɔɔ o dɾe wunun 'bɔ nen 'gu, min 'kɔle 'ci 'sɔ wunun 'wli dt “a -tu, 'lee fe pɛɛnɔn nen min yie -a ye be min a “vale 'e 'kɔn 'yee ve -a, e ya “nyian -tu. En fe pɛɛnɔn nen min lɔ be min a “vale 'e 'fli -kɔɔnman -a, 'be a “nyian -tu. Wunun pɛɛnɔn zɪe, wa'a 'sia -kaa “tɔ Bali va dt, 'pian o “sia 'treda 'gu. ¹⁷En 'tre 'gve, e -nyaan 'o 'vale fe pɛɛnɔn nen min ci “vale 'e 'kɔn “nyian 'yee ve -a be waa. 'Pian min nen e Bali ci 'sɔ wunun dra be, 'beli dt nen ya'a 'nyaan dɪe, e ya -a san -le ve -a.

'Ka dɾe “yi Crizi 'nanmanzan 'va

¹⁸Men 'nennun, tu -nyranman -ji nen -kaa ci 'gu. Kaa 'man 'nan, Crizi 'nanmanzan -taa “tale. En 'be nen 'gve, Crizi 'nanmannɔn 'bɔla “kaga 'va. 'Wɪ zɪe -yee -kɔɔnman 'nan tu -nyranman -ji nen -kaa ci. ¹⁹Crizi 'nanmannɔn zɪe o ya “nen 'ku 'va, 'pian ku 'ka waa -tuwli “dt, -yee “wean nen o 'bɔla 'ku 'va. “Te 'e 'kɔn 'nan ku ya waa -tuwli “be, “te o -fu 'ku 'va. 'Pian o 'bɔla 'ku 'va, 'du -e 'e -kɔɔn 'wein, 'nan ku 'ka waa -tuwli “dt.

²⁰'Cee ve be, Bali lei 'saun nen Crizi -a -nɔn 'cee, en 'ka pɛɛnɔn 'wɪ tɪglɪ -tɔa. ²¹Wa'a vɪle 'nan ka'a 'wɪ tɪglɪ 'tɔa dt, -yee “wean an 'wɪ 'gve -a cren -te 'cee dt, 'pian 'nan -kaa -tɔa. En kaa -tɔa 'nan 'wlu -tuwli 'ka 'sia 'wɪ tɪglɪ 'va dt.

²²-Tɪe ci 'wluzan 'a? Min nen yaa ve 'nan Zozi 'ka min nen Bali -a 'si “va -e 'e minnun 'si 'wɪ 'ji be -a dɪe -a san nen. Crizi 'nanmanzan zɪe, min nen ya'a -kaa “tɔ Bali 'lee 'e 'pɪ siala fe -tu -a dɪe -a san nen. ²³En min oo min nen ya'a Bali -pɪ siala fe -tu -a dɪe, te 'o 'vale -a “tɔ “a o 'ka min -tuwli “a “dt. 'Pian min nen yaa 'vɪ 'wein 'nan Zozi a Bali -pɪ -a be, te 'o 'vale -a “tɔ “a, o ya min -tuwli “a.

²⁴'Cee ve be, 'wɪ nen kaa 'man -a pou sianan “be, -a -cin 'e 'fɔla 'ka 'ji. Kɔɔ -te 'wɪ nen kaa 'man -a pou sianan, 'nan -a -cin -fɔla 'ka 'ji be, te 'ka 'vale -kaa “tɔ Bali 'lee 'e 'pɪ -a ka ya min -tuwli “a, ²⁵te 'wɪ nen e 'nan 'e dra -cee be, e ya -cee ve -a, -nyren 'beli dt nen ya'a 'nyaan dɪe -a.

²⁶'Wɪ 'gve maan cren -te 'cee minnun nen o ya “vale 'o 'ka “sia -si tɪglɪ da be -wee “wean. ²⁷'Cee ve be, Bali lei 'saun nen Crizi -a -nɔn 'cee be, e ya 'ka 'lɔ. -Yee “wean e 'ka “le min 'e 'be “paa ‘nyian 'ka 'ji dt. 'Pian -yee lei 'saun 'bɔ 'be 'wɪ pɛɛnɔn “paaman 'ka 'ji. En 'wɪ tɪglɪ nen, yaa “paaman 'ka 'ji, 'wlu “cee dt. -Yee “wean 'ka 'vale Crizi -a 'ka 'fɔ -tuwli, “le zɪ lei 'saun -a paa 'ka 'ji be, -yee 'wɪ 'zɔ.

Bali -le 'nennun 'ka 'wɪ 'wli dt dra dt

²⁸Men 'nennun, -maan ve “nyian 'cee 'nan 'ka 'vale Crizi -a 'ka 'fɔ -tuwli, 'du -e tu nen e -taa “man “be, te 'ka 'ci a 'e 'sɔ dt 'nan 'ka 'man a 'e wɔv dt. En 'yɾa 'ka 'kɔan yie man yi zɪe -a da dt.

²⁹Zɪ kaa -tɔa 'nan Zozi Crizi a min tɪglɪ 'a be, -a -tuwli “nen 'ka -tɔ “nyian 'nan min nen e 'wɪ tɪglɪ dra be, te Bali -le 'nen nen -a san -a.

3 “Ka 'yɪɔ “le zɪ -kaa “tɔ Bali -kaa 'yɪ “yi -dan, en e -kaa laabu 'yee 'nennun, en

-kaa ya “nyian -yee 'nennun -a 'kpagba. 'Tredanɔn 'ka -a -ci tɔa 'nan -kaa ya Bali -le 'nennun -a dɪ, kɔɔ wa'a Bali -tɔle dɪ. ²'An beenun 'be nen 'gʊɛ, -kaa drɛ Bali -le 'nennun -a, ɛn zɪ -kaa -taa “kɔnle be, ka'a tian -a tɔa dɪ. 'Pian tʊ nen Crizi -taa “man “be, -kaa -kɔan “le -yee 'wɪ 'zʊ kɔɔ -kaa ye “le zɪ e cɪ be, -yee 'wɪ 'zʊ. ³Min nen 'wɪ zɪɛ -a -cin cɪ “ji “be, 'e yie -tɔa 'e 'fli -va, -e 'e vɪle 'e 'wɪ 'wɪdɪ “dredɪ “le zɪ Crizi “e drɛ be -yee 'wɪ 'zʊ.

⁴Min nen e 'wɪ 'wɪdɪ “dra be, te -a pei a 'e 'padɪ Bali man, kɔɔ 'wɪ 'wɪdɪ “dredɪ be, e ya pei 'padɪ -a Bali man. ⁵ɛn kaa -tɔa 'nan Crizi -ta -e 'e -cee 'wɪ 'wɪdɪ pɛɛnɔn be -a “nen “wɪ yɪ, te ya'a 'wɪ 'wɪdɪ “drele dɪ. ⁶-Yee “wean min nen 'o 'vale Crizi -a o ya min -tʊwɪ “a be, ya'a 'wɪ 'wɪdɪ 'dra dɪ. 'Pian bii nen i 'wɪ 'wɪdɪ “dra be, te zɪ Crizi cɪ be, yɪ'a 'tɔa dɪ, ɛn yɪ'a tian Crizi -tɔle “fo “dɪ.

⁷'Men 'nennun, te min 'e 'ka see “paa dɪ! Min nen e 'wɪ tɪɣɪ dra Bali 'le be, te e ya tɪɣɪ, “le Zozi a tɪɣɪ be -yee 'wɪ 'zʊ. ⁸'Pian bii nen i 'wɪ 'wɪdɪ “dra be, te Satan -le 'nen nen 'yia. -Yee cɪ 'nan, Satan 'wɪ 'wɪdɪ “dredɪ 'sia 'treda pou sianan. -Yee “wean nen Bali -pɪ -ta, 'nan -e 'e Satan -le 'nyranman sɛ.

⁹Min nen e cɪ Bali -le 'nen a be, ya'a 'wɪ 'wɪdɪ 'dra dɪ, kɔɔ Bali -le 'belidɪ a -a san lɔ. Ya'a 'kolaman te e 'wɪ 'wɪdɪ “dra dɪ, e ya Bali -le 'nen 'a -le “wean. ¹⁰'Pian bii nen yɪ'a 'wɪ tɪɣɪ 'dra dɪ, te Bali -le 'nen “cɛɛ 'yia dɪ. ɛn -te yɪ'a 'i “bʊɪ -tʊ ye “yɪ “dɪ, te Bali -le 'nen “cɛɛ 'yia dɪ. 'Wunun zɪɛ -a man nen o Bali -le 'nen 'lee Satan -le 'nen -kɔnnen “ye.

'Ka cin yɪ “yɪ!

¹¹'Wɪ nen -kaa man -a pou sianan “be, -nyren 'nan -kaa cin yɪ “yɪ!

¹²Te -kaa 'kɔn “le min -tʊ nen waa laabo Kaen be -yee 'wɪ 'zʊ dɪ! -Yee cɪ 'nan e ya Satan nen e 'wɪ 'wɪdɪ “paa 'nyranman a be, -yee 'nen 'a. ɛn 'e -suannen “bʊ

“tʊwɪ, “tɪ “tʊwɪ “te. -Mɛ “le “wean nen yaa -te “men? Kɔɔ Kaen 'pa nyranman a -wɪdɪ, 'pian -a -suannen “le 'pa nyranman a “yɪ.

¹³'An “bʊɪ Zozinɔn, -te 'tredanɔn 'ka 'ka 'ye “yɪ “dɪ, te 'wɪ 'e 'ka 'kan dɪ. ¹⁴Kɔɔ -kaa -tɔa 'nan, -kaa 'sʊ 'ka -lɔ, ɛn 'belidɪ nen ya'a 'nyaan dɪ, e ya -cee ve -a. -Kaa “bʊunun ye “yɪ “le “wean nen -kaa -tɔa zɪɛ. -Te min -tʊ a 'nan, ya'a 'e “bʊɪ -tʊ ye “yɪ “dɪ, te -a san a tian 'ka -lɔ. ¹⁵Min oo min nen e “naan 'e “bʊɪ -tʊ man be, te min -tezan nen -a san -a. ɛn kaa -tɔa 'nan 'belidɪ nen ya'a 'nyaan dɪ, e 'ka min -tezan -le ve -a dɪ.

¹⁶'Wɪ 'gʊɛ -a nen -kaa yɪdɪ “yɪ “ci -tɔa: Zozi Crizi -ka -cee “wean. -Yee “wean -kaa “ka wʊ “nyian -kaa “bʊunun 'tɔ 'ji. ¹⁷-Te 'treda fɛnun a min -tʊ -lɔ 'nan 'e “bʊɪ -tʊ 'yɪ, te -yee “ka “dɪ, ɛn -a 'wɪ a “man “be, -te -a nyirinda 'ka 'senle “da “dɪ, -a -ci a 'wein 'nan Bali -le yɪdɪ “yɪ 'ka -a san lɔ dɪ.

¹⁸'Men 'nennun, te -kaa min yɪ “yɪ -kaa 'le lou “dɪ! 'Pian -kaa drɛ wɪ 'e -kɔɔn 'nan -kaa min ye “yɪ. ¹⁹'Wɪ zɪɛ -yee -kɔɔnman -cee 'nan -kaa ya Bali -le 'wɪ tɪɣɪ -sru, te -kaa ci yra “tra Bali 'le. ²⁰ɛn -te -cee ci “nrɔndɪ tin -tea -kaa da be, -kaa -tɔ 'nan Bali -dan “mlian -cee ci “nrɔndɪ da ɛn e -kaa drɛ wɪ pɛɛnɔn -tɔa.

²¹'An beenun, -te -cee ci “nrɔndɪ 'ka tin -tea -kaa da dɪ, te -kaa Bali tru 'ba -kaa 'ji le “kɪan -a dɪ, ²²ɛn fɛ pɛɛnɔn nen -kaa laabo -yɾɔ “be, yaa -nɔan -cee. Kɔɔ -kaa 'ta wo -yee -pei da, ɛn 'wɪ nen e cɪ -a -ci 'sɔ 'a be, -kaa dra.

²³ɛn 'wɪ nen yaa laabu -kaa 'lɔ be -nyren 'nan, -kaa yɪ -tera 'e 'pɪ Zozi Crizi da, ɛn -kaa cin yɪ “yɪ “le zɪ 'e 'vɪ -cee be, -yee 'wɪ 'zʊ. ²⁴Min nen e 'ta wo 'wɪ nen Bali -a 'vɪ be -a da be, -a san 'lee Bali a min -tʊwɪ “a. ɛn Bali 'lee -a san a min -tʊwɪ “a. Bali -le lei 'saun nen yaa -nɔn -cee be, -yee -ci -kɔɔnman 'nan -kaa 'vale Bali -a -kaa ya min -tʊwɪ “a.

O Bali lei 'saun -tɔa 'kɔ?

4 An beenun, te 'ka yi -tera minnun - tudu pɛɛnɔn nen waa ve 'nan Bali lei a 'o 'lɔ be, o da dɛ. 'Pian 'ka o buu 'kpa -e 'ka -tɔ 'nan lei nen -wɔlɔ "be, e "sia Bali va. -Yɛɛ cɪ 'nan, 'wlunɔn "kaga fuila "man 'treda, te o 'nan 'o ya Bali 'lewei vɔnɔn 'a. ² Fe nen e Bali lei 'saun 'nɔan -kɔɔnman be -nyren 'gɔ: Min nen yaa ve min pɛɛnɔn yie man 'wein 'nan Zozi Crizi -ta 'treda blamin -a be, te -a san zɛ Bali lei 'saun a -yɔ. ³ 'Pian bii nen yi'a 'wɪ zɛ -a ve Zozi man dɛ, te Bali lei 'saun 'ka 'i 'lɔ dɛ. Lei zɛ e "sia Crizi 'nanmanzan 'va. Kaa 'man 'nan lei zɛ e -taa "talɛ, en 'e -ta 'treda 'va.

⁴ Men 'nennun, ka ya Bali -le 'nennun -a. En minnun nen o Bali 'lewei ve 'wlu 'a be, ka o kɪ, kɔɔ lei nen 'ka 'ji be, -a 'pleble "mlian lei nen 'treda minnun ji be, -a da. ⁵ 'Wlunɔn zɛ, 'tredanɔn nen waa -yee "wean o 'wɪ ve "le 'tredanɔn 'le 'wɪ 'zɔ, en 'tredanɔn o wei maan "yi. ⁶ -Kaa 'gɔvɛ, -cɛɛ cɪ Bali -le 'nennun -a. -Yee "wean min nen e Bali -tɔa "be, e -kaa wei maan "yi, 'pian min nen e 'ka Bali -le 'nen 'a dɛ, -a san 'ka -kaa wei maan "yi "dɛ. Zɪ -kaa lei nen e 'wɪ tɔɔl ve be, 'lee lei nen e 'wlu -sean "be, -a -tɔa zɛ.

Bali va nen yɪdɪ "yi "sia

⁷ An beenun, -kaa cin yɪ "yi, kɔɔ Bali va nen yɪdɪ "yi "sia. Min nen e min ye "yi "be, te Bali -le 'nen -a san -a, en e Bali -tɔa. ⁸ 'Pian bii nen yi'a min ye "yi "dɛ, te yi'a Bali tɔa dɛ, kɔɔ Bali min ye "yi. ⁹ Zɪ Bali -a -ci kɔɔn -cɛɛ 'nan e min ye "yi -gɔ, e 'yee 'nen -tuwli 'pa 'sia 'treda, 'nan -e 'e 'belidɪ -nɔn -cɛɛ. ¹⁰ En -yee yɪdɪ "yi zɛ, e 'ka 'nan -cɛɛ Bali yɪ "yi "dɛ, 'pian -yee -kaa 'yɪ "yi. -Yee "wean e -ta 'yee 'nen 'a, -e 'e dre 'sraga bu ve -a -kaa man, 'nan -e Bali 'bɔ 'e -cee 'wɪ 'wɪdɪ 'fui.

¹¹ An beenun, Bali -kaa 'yɪ "yi zɛ, -yee "wean -kaa "cin yɪ "yi "nyian. ¹² Min -tu 'ka tian Bali yɪle dɛ. -Te -kaa cin ye "yi

"be, te -kaa 'vale Bali -a, -kaa ya min -tuwli "a, en te Bali yɪdɪ "yi "a 'e 'le sɔɔdɪ -kaa 'ji.

¹³ Bali 'yee lei 'saun 'nɔn -cɛɛ, -yɛɛ -kɔɔnman 'nan -kaa ya waa min -tuwli "a, en -kaa fo waa min -tuwli "a. ¹⁴ -Kaa "tɪ Bali 'yee 'nen 'pa 'sia 'nan -e 'e 'tredanɔn 'si 'wɪ 'ji. Ku 'bɔ 'gɔvɛ kɔa -nan 'yɪ, en ku ya -a vɔnan minnun le. ¹⁵ -Te min -tu -a 'vɪ minnun pɛɛnɔn yie man 'wein 'nan Zozi a Bali -pɪ -a be, te -a san 'lee Bali a min -tuwli "a, en Bali 'lee -a san a min -tuwli "a. ¹⁶ -Kaa 'gɔvɛ, -kaa -tɔa 'nan Bali -kaa ye "yi, en -kaa yi -tera 'wɪ zɛ -a da.

Bali min ye "yi, -yee "wean min nen e minnun ye "yi en e Bali ye "yi "be, te -a san 'lee Bali a min -tuwli "a, en Bali 'lee -a san a min -tuwli "a. ¹⁷ 'Wɪ zɛ -yɛɛ -kɔɔnman 'nan minnun yɪdɪ "yi 'lee Bali yɪdɪ "yi "a 'e 'le sɔɔdɪ -kaa 'ji. -Te 'wɪ zɛ e ya 'e 'le sɔɔdɪ -kaa 'ji be, "kɪlan 'ka 'kɔan -kaa 'ji tin 'ba nyan dɛ, kɔɔ -kaa 'wɪnun dre 'tre da "le Zozi Crizi -le 'wɪ 'zɔ. ¹⁸ Min nen Bali -a ye "yi "be "kɪlan 'ka "ji "dɛ, -yɛɛ cɪ 'nan -a -nan nen Bali -le yɪdɪ "yi "cɪ 'e 'le sɔɔdɪ be, "kɪlan "sia -nan "fo. Min nen yaa -tɔa 'nan o 'wɪ "nen -kɔɔnman 'yɛɛ be, "kɪlan a "ji, min nen "kɪlan a "ji zɛ, te -yee Bali yɪdɪ "yi 'ka 'e 'le sɔɔdɪ dɛ. ¹⁹ Bali 'bɔ 'be -kaa 'yɪ "yi 'e 'flin, -yee "wean -kaa minnun 'lee Bali ye "yi.

²⁰ -Te min -a ve 'nan, an Bali ye "yi -e te ya'a 'e "buu -tu ye "yi "dɛ, te 'wluzan nen -a san -a. -Yɛɛ cɪ 'nan, min nen ya'a 'e "buu nen yɛɛ ye be, 'be ye "yi "dɛ, ya'a 'kɔlaman -e 'e Bali nen ya'a 'be ye dɛ, 'be yɪ "yi "dɛ. ²¹ -Pei nen yaa -tɔ -cɛɛ be, -nyren 'gɔ. E 'nan: Min nen 'e Bali ye "yi "be 'e "buu -tu yɪ "yi "nyian.

5 Minnun nen o yi -teala "da 'nan Zozi 'be cɪ min 'sizan 'wɪ 'ji Crizi -a be, te Bali -le 'nennun nen waa. En -te min 'e "tɪ ye "yi "be, yaa cɪ 'nennun ye "yi "nyian. ² 'Wɪ nen yaa -kɔɔnman 'nan -kaa Bali -le 'nennun ye "yi "be, -cee Bali yɪdɪ "yi 'lee 'ta wɪladɪ -a wei da nen. ³ -Te -kaa

'ta wula 'wɪ nen Bali -a 'vɪ be -a da be, -yɛɛ cɪ Bali yɪdɪ "yi "a. -Yee 'wɪnun 'bɔ 'ta 'ta wɔdɪ 'ka 'pleble dɪ, ⁴kɔɔ min nen Bali -le 'nen 'a be, e 'treda fenun klɪ.

**Min nen e yi -tera Bali da
be 'wɪ "yi "nen yaa -si 'sia**

Fɛ nen yaa -maan 'lɔɔ -kaa 'treda fenun klɪ be, -cee yi -teradɪ Bali da nen. ⁵-Tɛ -kɔlaman 'treda fenun 'klɪdɪ -a? Min nen e yi -teala "da 'nan Zozi a Bali -pɪ -a be -a san nen.

⁶Zozi Crizi zɛ e -ta. Zɪ e -ta be, 'yi nen waa -batize drɛ -a be, -yɛɛ -maan waa -tɔ 'nan Bali -pɪ nen. En -a -tɛ nen waa 'wɔ -a nyen nen e -sran be, -yɛɛ -maan waa -tɔ 'nan Bali -pɪ nen. Wa'a vɛle 'yi 'saza 'be -maan waa -tɔ dɪ, 'pian o "flinɔn nen. En Bali lei "e 'vɪ 'nan 'wɪ zɛ, 'wɪ 'kpa nen, kɔɔ Bali lei 'ka 'wɪ 'sean dɪ. ⁷Fɛ nen yaa -kɔɔnman 'nan 'wɪ 'kpa nen be, e ya yaaga. ⁸Bali lei 'saun a, en 'yi a, en nyen a, o yaaga zɛ o wei dre 'tɔwli.

⁹'Wɪ nen min -a ve be, -kaa "siala 'wɪ 'kpa -a. 'Pian 'wɪ nen Bali -a ve be -a 'kpa "mlian 'wɪ nen min -a ve be -a da, en "men "be Bali 'be 'vɪ 'nan 'e 'pɪ nen. ¹⁰Min nen e yi -teala Bali -pɪ da be, 'wɪ nen Bali -a 'vɪ zɛ, yaa -tɔɔ 'nan 'wɪ 'kpa nen. En min nen ya'a yi teala Bali da dɛ, e Bali "siala 'wɪluzan 'a, kɔɔ ya'a yi -telea 'wɪ nen Bali -a 'vɪ 'e 'pɪ man be -a da dɪ. ¹¹'Wɪ 'bɔ nen Bali -a 'vɪ be -nyren 'gɔ: 'Belidɪ nen ya'a 'nyaan dɛ Bali 'bɔ -a -nɔn -cɛɛ. 'Belidɪ zɛ yaa -nɔn -cɛɛ 'e 'pɪ -a. ¹²Min nen 'o 'vale Bali -pɪ -a o ya min -tɔwli "a be, te 'belidɪ zɛ e ya -yrɔ. En min nen 'o 'vale Bali -pɪ -a o 'ka min -tɔwli "a dɛ, 'belidɪ zɛ e 'ka -a san lɔ dɪ.

**Te 'ka 'pɛ 'si 'cee yi
-teradɪ Bali da -sru "dɪ!**

¹³Kaa nen ka yi -teala Bali -pɪ da be, 'wɪ pɛɛnɔn zɛ maan cren -te 'cɛɛ -e 'ka

-tɔ 'nan 'belidɪ nen ya'a 'nyaan dɛ, e ya 'ka 'lɔ.

¹⁴Fɛ nen yaa -maan 'lɔɔ nyen 'ka -kaa 'ji Bali 'le dɛ, -nyren 'gɔ, -te -kaa fɛ -tɔ laabu -yrɔ "le zɪ e cɪ -a ci 'sɔ 'a -yee 'wɪ 'zɔ be, e -kaa wei maan. ¹⁵-Te -kaa fɛ -tɔ laabu -yrɔ "be, -kaa -tɔɔ 'nan e -kaa wei maan, -yee "wean -kaa -tɔ "nyian 'nan, fɛ nen -kaa laabu -yrɔ "be, yaa -nɔan -cɛɛ.

¹⁶-Te min 'e "bɔɪ Zozizan -tɔ 'yɪ, te e ya 'wɪ 'wɪdɪ "drenan be, 'e Bali tru 'ba -yee 'wɪ man. 'Wɪ 'wɪdɪ "nen min zɛ ya'a dre be -te ya'a 'belidɪ sia min lɔ dɛ, Bali 'belidɪ -nɔan -yrɛ. 'Pian 'wɪ 'wɪdɪ "tɔ a be, e 'belidɪ "sia min lɔ. -Te min -a dre be, te 'ka Bali tru 'ba -a san lɛ "fo "dɪ! ¹⁷'Wɪ pɛɛnɔn nen min -a dra te e 'kla -si yra dɛ, e ya 'wɪ 'wɪdɪ "dredɪ -a Bali 'le. 'Pian -a -mie a be, 'be 'ka 'belidɪ sia min lɔ dɪ.

¹⁸-Kaa -tɔɔ 'nan Bali -le 'nen 'ka 'wɪ 'wɪdɪ dra te yaa dra dɪ. Bali -pɪ 'bɔ 'be yɛ -tɔɔ "va -e Satan 'e vɛle 'e 'wɪ 'tɔ dre -yrɛ "dɪ.

¹⁹-Kaa -tɔɔ 'nan Bali -le 'nennun nen -kaa a, en 'tredanɔn pɛɛnɔn a Satan -lɔ.

²⁰-Kaa -tɔɔ "nyian 'nan Bali -pɪ -ta, e 'pa -kaa 'va en -kaa Bali tɔglɪ 'tɔ. En -kaa 'vale Bali tɔglɪ 'a -kaa dre min -tɔwli "a, kɔɔ -kaa 'vale -a -pɪ Zozi Crizi -a -kaa dre min -tɔwli "a. -A -pɪ zɛ, -yɛɛ cɪ Bali tɔglɪ 'a, en -yɛɛ cɪ 'belidɪ nen ya'a 'nyaan dɛ -a.

²¹'Men 'nennun, te 'ka -sɔɔnla fɛ nen min -a -paan "be -a -sru "dɪ.

Fluba “fizan nen

Zan

-a cren -te

1 'An 'bɔ 'gʊɛ, an ya -leglizi min ceje -tu -a, meen 'fluba 'gʊɛ -a cren -te -leglizi nen, Bali -a 'si “va “bɛ, -yre. Maan cren -te -a 'bɔ 'lee 'e 'jinɔn le. An 'ka ye “yi 'kpa, 'pian 'an 'saza “cɛɛ dɪ, minnun pɛɛnɔn nen o -si tɪglɪ -tɔa “bɛ “o 'ka ye “yi “nyian. ² Kɔɔ Bali wei tɪglɪ a -kaa 'ji, en -a -cin yra -kaa 'ji 'li 'trilii.

³ -Kaa “tɪ Bali 'lee 'e 'pɪ Zozi Crizi be, o “yi “dra -cɛɛ, o -kaa nyrinda “sia, en o -fʊdɪ -trɔɔ -nɔan -cɛɛ. -Te -kaa ya -tʊwli 'wɪ tɪglɪ -sru, en -kaa cin ye “yi “bɛ, -a pɛɛnɔn zɪɛ, waa -nɔan -cɛɛ -kpa.

'Ka cin yɪ “yi!

⁴ 'An 'ci nran 'kpa, kɔɔ an 'ka -mienun 'yɪ, te o 'ta wɔla 'wɪ tɪglɪ -sru, “le zɪ -kaa “tɪ a 'vɪ bɛ, -yee 'wɪ 'zʊ. ⁵ ɛn 'bɛ nen 'gʊɛ, 'an “bʊɪ Zozinɔn, an 'wɪ “paala 'cɛɛ 'nan, -kaa cin yɪ “yi! -Pei -tre “cɛɛ an cɪ -a cren -tenan dɪ, 'pian -pei ceje nen -a pou sianan -kaa 'man bɛ, -nyren. ⁶ Yɪdɪ “yi “nen maan ve bɛ, -nyren 'nan, -kaa 'ta wɔla Bali wei da. -Pei ceje nen -a pou sianan kaa 'man bɛ, -nyren. 'Ka 'ta wɔla “da!

'Ka dre “yi minnun nen o Bali 'lewei ve 'wlu 'a bɛ o va

⁷ Minnun nen o min see “paaman -e min 'e 'si 'wɪ tɪglɪ -sru “bɛ, o ya “kaga, en o fuila “man 'treda. Minnun zɪɛ, o 'ka “vale 'o “we “man 'nan Zozi Crizi nen e -ta 'treda bɛ blamin nen dɪ. Min nen yaa dra zɪɛ, Zozi Crizi 'nanmanzan nen, en min nen 'e min see “paaman bɛ -nyren. ⁸ Ka yɪɛ 'tɔ 'ka 'fli -va, -e 'ka 'ka -kopa yɪ 'e 'ciɪla “da. -Te ka'a drele dɪɛ, 'wɪ pɛɛnɔn nen -kaa dre bɛ, -a “nen “fo 'e “tun. ⁹ 'Wɪ nen Crizi 'a paa minnun ji bɛ, min nen ya'a 'bɛ “paale minnun ji dɪɛ, 'pian “e pee 'pa “da “bɛ, te -a san 'lee Bali 'ka min -tʊwli “a dɪ. 'Wɪ nen Crizi 'a paa minnun ji bɛ, min nen yaa 'lein “paaman minnun ji bɛ, te -a san a min -tʊwli “a 'o 'vale -kaa “tɪ 'lee 'e 'pɪ -a. ¹⁰ -Te min -ta 'ka 'va 'nan, en -yee 'wɪ “paadɪ a 'e 'pee Crizi 'le ve man bɛ, te 'ka 'wɪ “man -e 'e 'fʊ 'cee “kɔnnɛn “dɪ, en te 'ka 'bɔ 'tɔ bʊ “fo “dɪ. ¹¹ Kɔɔ min nen yaa 'tɔ 'bʊ bɛ, 'wɪ 'wɪdɪ “nen min zɪɛ yaa dre bɛ, te e dre o “fli “le ve -a.

¹² 'Wɪ “kaga “a 'an 'ji -e 'an vɪ 'cɛɛ, 'pian an 'ka “vale 'an cren -tɛa “dɪ. An ya “vale 'an “lo 'ka 'va -e 'an 'wɪ tin 'ba 'cɛɛ 'an 'bɔ 'a, 'dʊ -e -kaa ci 'e “nran 'kpa.

¹³ 'Ka “bʊɪ Zozinɔn nen Bali o 'si “va “nyian 'gʊɛ, o “we 'ka 'va.

*Fluba yaagazan nen***Zan***-a cren -te*

1 'An 'bɔ 'gʊɛ, an ya -leglizi min ceje -tu -a, mɛɛn 'fluba 'gʊɛ -a cren -te. Maan cren -te 'an bee Gai nen maan ye "yi 'kpa be -yre.

²'An bee, an Bali tru "baa 'nan, 'wɪ pɛɛnɔn 'e drɛ 'yie "yi, 'nan 'i 'kɔn 'i 'belidɪ 'i kɔlɛbo 'ji. Maan -tɔa 'nan, Bali 'le be 'i lei a 'e 'belidɪ. ³Kɔɔ -kaa "bʊɪ Zozinɔn -mienun -ta 'gʊ, ɛn zɪ i cɪ 'wɪ tɪglɪ -sru "be, 'lee zɪ i 'ta wʊla "da "be, waa 'vɪ 'mɛn. 'Wɪ zɪɛ yaan 'ci nran 'kpa. ⁴'Wɪ 'pee 'ka "nyian 'an 'ci nranman -e 'be 'mlin -a mandɪ 'nan 'mɛn 'nɛnnun 'ta wʊla 'wɪ tɪglɪ -sru "be -a da dɪ.

Zan Gai 'tɔ "yi 'vɪ

⁵'An bee, i 'wɪ dra 'i 'ci -a -tuwɪ 'i "bʊɪ Zozinɔn ɛ. -Te yi'a o tɔa dɪ oo, yia dra -wɛ "nyian zɪ. ⁶Minnun zɪɛ, o 'yie min yɪdɪ "yi 'vɪ -leglizi -ji 'nɔn ɛ 'gʊ. Mɛin tru "baa, -te o "ta -ko fɛ pee -nan be, 'i 'pa o va. -Yɛɛ cɪ Bali ci 'sɔ winun -a. ⁷O 'si 'wee vɛ -nan 'nan -e 'o Zozi Crizi -le 'nyranman 'pa. Wa'a 'wɛɛ "man -e minnun nen wa'a tian -sɔɔnɛa Zozi -sru "dɛ, 'o o lɔ fɛ 'si dɪ. ⁸'Wɪ zɪɛ -yee "wean be, -kaa nen -kaa -sɔɔnɛa Zozi -sru "be, -kaa 'pa minnun zɪɛ o va. Zɪ -kaa "paa o va 'wɪ tɪglɪ fuiladɪ -a "man zɪɛ.

**Zan min -tu nen waa laabo
Diotrefu be -yee 'wɪ 'vɪ**

⁹An 'wɪ -mie cren -te 'e tedɛ, maan 'pa 'sia -leglizi nen Diotrefu cɪ -ji be, -a -ji 'nɔn ɛ. 'Pian Diotrefu 'bɔ nen e cɪ "vale 'e dra o tazan -a be, 'wɪ nen maan 'vɪ be, ya'a 'silɛa "da "dɪ. ¹⁰-Yee "wean -te an 'bɔla 'nan nun be, 'wɪ 'wɪdɪ pɛɛnɔn nen yaa dra be, maan ta bɔala. E "we 'kʊ man -wɪdɪ, ɛn e 'wɪ -sɛan 'kʊ man. 'Pian 'be nen zɪɛ 'be 'ka -a ci sɔa dɪ. -Kaa "bʊɪ Zozinɔn nen o bɔala "va "be, ya'a 'we "man -e 'o 'fʊ -yee "kɔnnɛn "dɪ. ɛn -te min nen e -kʊ min zɪɛ -a 'yee "kɔnnɛn "be, yaa san -pian -leglizi -ji.

¹¹'An bee, te 'i 'wɪ nen e cɪ -wɪdɪ "be -a -nan yɪ min lɔ -e 'i drɛ dɪ. 'Pian 'wɪ "yi "nen 'i drɛ. Min nen e 'wɪ "yi "dra be, te Bali -le 'nen nen -a san -a. ɛn min nen e 'wɪ 'wɪdɪ "dra be, te ya'a Bali tɔa dɪ.

**Zan min -tu nen waa laabo
Demetri be -yee 'wɪ 'vɪ**

¹²Demetri -le vɛ be, min pɛɛnɔn -yee 'wɪ "yi "ve. ɛn 'wɪ tɪglɪ nen e 'ta wʊla "da "be -yɛɛ 'tɔ "yi bɔala "nyian. 'Kʊ 'bɔ 'gʊ, "kʊ 'tɔ "yi "ve "nyian, ɛn yia -tɔa 'nan 'wɪ nen kʊa vɛ be, 'wɪ 'kpa nen.

¹³'Wɪ "kaga "a 'an 'ji -e 'an vɪ 'yie, 'pian an 'ka "vale 'an cren -tɛa "dɪ. ¹⁴Maan "nrɔnman 'nan tu -fʊ "wɛnnɔn -e 'kʊ cin yɪ, -e 'kʊ -sɛɛ "wʊ 'kʊ cin yei.

¹⁵'I 'fʊ -trɔɔ! 'I beenun "we 'i 'va, ɛn an "we 'kʊ beenun pɛɛnɔn 'va 'tʊdɔ.

*Fluba nen***Zud***-a cren -te*

1 'An 'bɔ Zud nen Zaji “bʊt -a be, an ya Zozi Crizi 'suzan 'a. Mēen 'fluba 'gʊe -a cren -te minnun pēenɔn nen Bali o laabu be -wle. -Kaa “tɪ Bali 'ka ye “yi, en -a yie a 'ka da -trilii -e Zozi Crizi 'e 'ta.

²Bali -le nyrinda, 'lee 'yee -fʊdt -trɔɔ, 'lee 'yee yʊdt “yi 'e dre 'cee vɛ -a 'e 'ciula “da!

**'Ka dre “yi minnun nen o 'wɪ ve
'wlu 'a Bali wei da be o va!**

(2 Pi 2.1-17)

³'An beenun, -a -cin a 'an 'ji 'e tɛdɛ 'kpa tɪglɪ 'nan, 'an 'fluba 'cren -tɛa 'cɛɛ, -kaa 'si nen Bali -a 'wʊ 'wɪ 'ji be -a da. 'Pian maan 'yɪ 'nan, e ya “le 'an 'wɪ 'pla 'cɛɛ. 'Wɪ zɪɛ -nyren 'nan: Bali -le 'wɪ 'nɔnɔnɔn nen -kaa yi -tɛra “da “be, 'ka 'tɔ “da 'plɛblɛ! Bali -a -nɔn minnun nen o cɪ -yee vɛ -a be -wle, en ya'a 'limlan 'li “fo “dɪ. ⁴'Wɪ zɪɛ maan 'pla 'cɛɛ, kɔɔ min -mienun wla 'ka yei 'e yɔɔdɪ. Wa'a 'ta 'wula Bali wei da dɪ, en o 'wɪ 'wɪldɪ “dra te waa “paa 'nan, Bali -le “yi 'be -si -nɔn 'wle. 'Wɪ zɪɛ -a dredɪ -ji be, Minsan Zozi Crizi nen -kaa tazan -a 'e -tʊwli “be, -a 'bɔ nen waa -tua 'o 'pɛla koda. Minnun zɪɛ 'wɪ nen e “ta -taa “bɔle o man be, waa cren -te Bali -le 'fluba 'ji 'e 'cen.

⁵'Winun nen 'gʊe kaa -tɔa 'e 'cɛn 'va, en an ya “vale 'an -cin -tɔa “nyian 'ka 'ji. 'Li 'kpa be, Minsan 'yee minnun Izrael 'nɔn 'si Ezipti nɔanba -ji, 'pian “be -sru minnun nen wa'a yi -tɛlea “da “dɪɛ, e o -nan -nyan. ⁶En “nyian be 'ka 'ci “nrɔn 'wɪ nen e 'bɔ Bali -le 'pasianɔn nen laji be o -mienun man be -a da. 'Wɪ zɪɛ -nyren 'nan: Bali 'plɛblɛ 'nɔn -wle, en wa'a 'wle 'be man dɪ. Fenan nen Bali o -nyran be, -wɛɛ 'tʊ. -Yee “wean Bali o yri, en e o

'pla klun 'pʊ 'va. O -fo -nan zɪɛ, -trilii -e tin 'ba yi -dan 'e 'bɔ. ⁷'Fla nen waa laabo Sodɔm 'lee Gomɔr be 'lee 'flanun nen o “srɔn “be, o -cin 'e -trɔa 'ka 'ji “nyian. 'Fla zɪɛ -a da 'nɔn be, 'wɪ 'tʊwli “nen Bali -le 'pasianɔn zɪɛ waa dre be, -a 'bɔ nen “o dre. Kɔɔ 'o 'fli -nɔn -kɔnnen -weɛdɪ 'lee lɪ -weɛdɪ le, te 'winun nen blamin 'ka -a dra dɪɛ, waa “paa 'nyranman -a. -Yee “wean Bali 'wɪ “nen -kɔɔn -wle 'tɛ nen ya'a 'dri-man 'li 'mlɔnmlɔn dɪɛ -a. Bali 'wɪ zɪɛ -a dre 'nan -e 'e dre -cee 'wɪ -kɔɔn “manve -a.

⁸Minnun nen o wla 'ka yei “be, 'wɪ 'tʊwli zɪɛ -a 'bɔ nen waa dra. Nyrin nen waa -tɛa “be, -a da nen o 'wɪ “paa -e 'o 'wɪ 'wɪldɪ “dre, -e 'o Bali wei -fɔla 'o “trɔɛn -sru, -e 'o 'tɔ srɔ Bali -le 'pasianɔn nen laji en o cɪ -dan -a be, o man. ⁹Bali -le 'pasianɔn nen laji be, o tazan -dan nen waa laabo Mishel be, ya'a 'wɪ zɪɛ -a drele dɪ. Tʊ nen 'o 'vale Satan -a o Moizi pa ta wɪ 'vɪ be, ya'a 'tɔ srɔle Satan man dɪ. Yaa 'vɪ 'pian -yɛɛ 'nan: «Minsan 'e 'wɪ “nen -kɔɔn 'yie!»

¹⁰'Pian minnun 'labe o 'tɔ srɔman fe nen wa'a 'tɔa dɪɛ -a man. O -blʊ “taan “le -winun -zʊ. 'Wɪ nen e -trɔa 'o 'wulo -ji be, -a da nen o 'ta 'wula, o 'bɔ 'nan -nyan wɪ nen.

¹¹'Wɪ -taa “bɔle o man. Kɔɔ -si -tʊwli “nen Kaen 'ta 'wula “da 'li be, -a da nen o -sɔɔnla. En “lala yʊdt “yi “le “wean, 'wɪ 'wɪldɪ “nen Balam a dre 'li be, -a -tʊwli “nen o cɪ -a drenan. En o wluan Bali man “le zɪ Kore -a dre 'li be -yee 'wɪ 'zʊ. O -nan -nyan wɪ nen.

¹²-Te Zozinɔn 'o cin 'yɪ 'nan, -e 'o fe -blɪ 'e cin va be, vɛ -mienun zɪɛ o ya 'o yei. 'Yra 'ka 'o yie man fe -blunan dɪ. O 'bɔ 'pɔn -ji fe nen waa -wɛɛman. Wɛɛ -maan minnun 'ka 'tɔ sreman. Vɛ -mienun zɪɛ o ya “le 'nan laa 'be wla “ji, 'pian 'yi 'ka “ji -e 'e 'fɛn dɪ, fulɔ -ciala waa “da. En o ya “nyian “le yiba “nen -a ba tʊ 'bɔ, te -a 'blʊ “ka “man “dɪɛ, -yee 'wɪ 'zʊ. O ya

“le yiba “nen waa 'sura be, -yee 'wɪ 'zv. O -ka “fo. ¹³Waa dra “le zɪ jemie 'e 'blv -fɔa, -e 'e 'va “tri wɛɛn bei “be, -yee 'wɪ 'zv. Waa dra “le mɛn cren nen e 'si 'e 'tɔ -nan be, -yee 'wɪ 'zv. Klun 'pʊ tiidii 'va nen Bali o -nyran “nan 'pla. -A -nan nen, o -fo 'li 'trilii.

¹⁴Li be Enok nen Adan klu 'sɔravlizan 'a be, e minnun zɪɛ 'wee 'wɪ 'vɪ. Yaa 'vɪ 'nan: «”Ka 'yɪɔ! Minsan -taa 'o 'vale 'yee 'pasianɔn nen laji be o “kaga 'kpa -a, ¹⁵-e 'e 'tredanɔn pɛɛnɔn 'le tin 'ba. E 'wɪ “nen -kɔɔnman minnun nen o dre wɪ cɪ -wɪɪɪɪ “be -wɪe, 'wɪnɪn nen waa dre “va 'zia -wɪɪɪɪ 'lee 'wɪnɪn nen waa 'vɪ “va 'zia -wɪɪɪɪ “be -a man.»

¹⁶Minnun zɪɛ o ci 'ka 'li 'sɔɪe dɪ. 'Wɪ pɛɛnɔn nen e bɔa “o man be, o wɪnɪn “ve “da. O 'ta 'wɪɪa 'o 'ci 'sɔ wɪnɪn -wɪɪɪɪɪ “da. Wei -dandan a o 'le, ɛn o minnun see “paaman wei 'nɔnɔn 'a, te o o -ble.

Te 'ka 'pɛ -sru 'e tɔa dɪ!

¹⁷An beenun, 'wɪnɪn nen -kaa san Zozi Crizi -le 'pasianɔn -a 'vɪ 'e 'cɛn be, -a -cin 'e 'tɔ 'ka 'ji. ¹⁸Waa 'vɪ 'cɛɛ 'nan: «Tʊ -fɔla “da “ji be, Bali sɛɛ wɪnɔn -kɔa. O 'ta wo 'o 'bɔ 'ci 'sɔ wɪnɪn 'wɪɪɪɪɪ -sru.»

¹⁹Minnun zɪɛ -wɛɛ Zozinɔn “cɛan 'e cin man. 'O 'bɔ 'wɪɪo -ji 'wɪnɪn da nen o 'ta wɪɪa, Bali lei 'ka -wɪɪɪɪɪ “fo “dɪ.

²⁰Pian 'an beenun, 'cɛe vɛ be, 'wɪ 'nɔn-nɔn nen e 'si Bali 'bɔ 'va, ɛn ka yɪ -tɛra “da “be, 'ka 'pa 'ka cin va -a -e 'ka 'tɔ 'pɛɪɪɪɪɪ! 'Ka Bali trʊ 'ba Bali lei 'saun 'le 'pɛɪɪɪɪɪ 'a! ²¹Bali 'ka ye “yi, 'ka 'fʊ 'ka leadɪ “man! -Kaa san Zozi Crizi -kaa nyrinda 'si, 'ka yɪɛ 'trɔa “da “trilii, -e tʊ nen e 'belidɪ nen ya'a 'nyaan dɪɛ -a -nɔan -cɛɛ be, 'e bɔ.

²²Minnun nen 'o 'ci -fɔɔɪɪɪ 'sia be, 'ka o nyrinda 'si! ²³ɛn “nyian min -mienun a be, o dre wɪ o 'pla Bali -le tin 'badɪ wɪɪ. 'Ka o 'si 'wɪ 'ji, “tɔɔɔ 'o 'kʊ 'tɛ 'va! ɛn “nyian min -mienun a be, 'ka o nyrinda 'si! 'Pian 'ka “kɪan Bali lɔ! -Wee “tri “nen -wɪɪɪɪɪ “be, te 'ka 'pɛ wɪ “va “dɪ!

²⁴Tɔ -dan 'e 'kɔn Bali -le vɛ -a! E -kɔɪaman 'e yɪɛ 'tɔɪɪɪ -a 'ka 'va, -e 'ka vɪɪe 'ka 'wɪ 'wɪɪɪɪɪɪɪ “dre dɪ.

Tɔ -dan 'e 'kɔn Bali -le vɛ -a! E -kɔɪaman e -ko 'kaa, -e 'ka -yee -dan ci yɪ, te 'tɔ 'ka 'e 'padɪ 'ka man dɪ, te ci “nrandɪ a 'ka 'lɔ.

²⁵Tɔ -dan 'e 'kɔn Bali -le vɛ -a! E ya 'e 'tʊwɪɪ, ɛn -yɛɛ cɪ min 'sɪzan 'wɪ 'ji -a. -Kaa san Zozi Crizi -le “wean be, 'tɔ -dan a -yee vɛ -a, ɛn mingɔnɔnɛn -blɪɪɪɪɪ a -yee vɛ -a, ɛn 'pɛɪɪɪɪɪ a -yee vɛ -a, ɛn -kɔɪadɪ a -yee vɛ -a. -A pou sianan 'li 'e 'cɛn, -e 'e 'bɔ cɛɛɔv yɪ -a be, zɪ Bali cɪ zɪɛ, ɛn e -fo -a 'li 'trilii. Amen!

*Wunun nen Zozi -a -nan koon
Zan le be -nyren 'gu*

Apokalis

1 Wunun nen Bali -a ta 'bola Zozi Crizi le be -nyren 'gu. Wunun zie Bali -a ta bola -yre 'nan -e 'wi nen e -taa "drele be, Zozi 'e -koon 'e 'suno le. -Yee "wean nen Zozi 'yee 'pasianon nen laji be -a -tu 'pa 'sia 'e 'suzan Zan -va, en yaa -a -nan koon -yre.

²Wt peenon nen Bali -a ta 'bola Zozi le, en Zozi -a -nan koon Zan le be, -a 'bo nen Zan -a 'sinan 'pa 'fluba 'gve -a -ji. ³Min nen e 'fluba 'gve -a ta ve be, Bali -le -fea a "man. En minnun nen 'o "troen -toa -a -ji wi le, waa "paala 'o 'ji te 'o 'ta wula "da "be, Bali -le -fea a o man. Minnun zie 'o 'ci 'e "nran, koo 'wunun nen Zozi -a -nan koon be -a dredt tu 'bo 'kogo.

Zan Zozinon 'to 'bu

⁴An 'bo Zan, meen 'fluba 'gve -a cren -te 'ka -leglizi 'srovli "nen Azi 'leglon 'ji be, 'cee. Bali -a -nan tu peenon man, e ya -nan 'li 'e 'cen, en e -taa.

'E 'yee "yi 'lee 'yee -fudt -troo -non 'cee. En "nyian be, lei 'srovli "nen Bali -le mingonnen pein 'le be, Bali lei 'saun nen. 'O 'wee "yi 'lee 'wee -fudt -troo -non 'cee. ⁵En "nyian be, Zozi Crizi 'e 'yee "yi 'lee 'yee -fudt -troo -non 'cee. -Yee ci 'wi zie -a -nan yizan -a, ya'a 'wi ve 'wlu 'a di. En -yee ci min nen Bali -a wluan -kanon 'va 'e tede be -a, en -yee mingonnennun peenon nen 'treda be o "paala.

Zozi Crizi -kaa ye "yi. E wu "man en minnun -a -te, 'nan -e -a nyen 'e -kaa 'su 'wi 'wliid 'b. ⁶E -kaa dre Bali -le mingonnen treda non 'a. E -kaa dre Bali -pannon 'a, 'nan -e -kaa 'e "tu Bali 'su. 'To -dan 'e 'kon Zozi 'le ve -a, en 'pleble 'e 'kon 'yee ve -a 'li 'trilii. Amen!

⁷Ka dre "yi! Zozi Crizi -taa "nyian 'e 'pee. E -taala "lolu -koei "da, en minnun peenon -a ye. Minnun 'bo nen o -tin 'wu -a 'sean da oo, "o "ye "nyian. Yi zie -a da be, 'leglon peenon 'ji minnun -wuodi "siala "klan -dan 'b. 'Wi tglit nen, Amen!

⁸Minsan Bali "e 'nan, 'yee ci 'wi peenon pou sianan "a, en 'yee ci 'wi peenon 'le 'srannan "a. 'E ya -nan tu peenon man, 'e ya -nan 'li 'e 'cen, en 'e -taa. 'Yee ci 'pleble peenon 'san Bali -a.

Zozi 'e 'fli koon Zan le

⁹An 'bo Zan nen 'ka "bu Zozizan 'tu -a be, an ya 'an yra yunan "le 'cee 'wi 'zu. An ya Bali -le mingonnen tredave -a "le 'cee 'wi 'zu. Zozi "paa 'an 'va, -yee "wean nen an -poo "saa 'wunun -ji "le 'cee 'wi 'zu. An -to Bali -le 'wi -sru, en an -to 'wunun nen Zozi -a -ci 'si 'men be -a da, -yee "wean nen minnun 'an 'kun, en o -ku 'maan 'yi yei 'tre nen waa laabo Patmo be -a da. ¹⁰-Kaa san -le yi da nen Bali lei -sen 'an da, en an wei -tu 'man 'an koda. E wu 'pleble "le 'bei 'le 'wi 'zu. ¹¹Wei zie e 'nan: «Wunun nen yia -nan ye be, 'i cren -te 'fluba da, -e 'i 'pa 'sia -leglizi 'srovli 'gve -wle. Efez -leglizi a -tu, en Simiri -leglizi a -tu, en Pergami -leglizi a -tu, en Tiatire -leglizi a -tu, en Sardo -leglizi a -tu, en Filadefi -leglizi a -tu, en Laodize -leglizi a -tu, o le nen 'i 'fluba zie -a 'pa 'sia.»

¹²-A -nan nen 'an 'man lila 'nan -e 'an min nen e ci 'wi tin 'banan 'men be -a yi. Zi 'an 'man lila be, an -kannen -tora "dave 'yi 'srovli. O ya 'o dredt -siga -a. ¹³-Kannen -tora "dave zie o yei "be, an fe -tu 'yi. E ya "le Blamin -pi -le 'wi 'zu. So -gblon nen 'e wudi "da, en -tien 'kole nen 'e dredt -siga -a be, -a 'bo nen yaa -to 'e kugu da. ¹⁴-A -wulo "je "a 'fuvu "le 'nanwle luw "le 'wi 'zu. E ya 'fuvu 'yrtyrt. En -a yie "bia "le 'te 'le 'wi 'zu. ¹⁵En -a cein "fli "nen 'e 'wlu be, o "bia "le -bulale nen waa 'wu 'te 'a en e 'man be -yee 'wi

'zv. En -a wei -klunman "le 'yi -dan 'be ci -sennan -klo -ji. ¹⁶En mlen cren 'sɔravli "a -a -pe "yi 'lɔ. Sen nen -a 'le a "man en -a 'le a -pe "fli "da be, e ya -a 'le. En -a yra "bia "le yide 'be ci 'binan 'pleble 'kpa.

¹⁷Zi an min zɛ -a 'yɪ be, en an -tria "wlu. An 'sura "ji "le min -kadɪ -le 'wɪ 'zv. -A -nan nen 'e 'pɛ "yi 'plɑ 'an da, en e 'men -nan: «Te "klan 'e 'i 'tɛ dɪ! Meen ci 'wɪ pɛɛnɔn pou sianan "a, en meen ci 'wɪ pɛɛnɔn 'le 'srannan "a. ¹⁸Meen 'belidɪ -nɔan "min le. An -ka en an fuv, 'be nen 'gʊɛ 'an yie a "man 'li 'trilii. 'Pleble a 'an 'lɔ -e 'an minnun wluan -kanɔn 'va. En 'pleble a 'an 'lɔ -e 'an minnun 'si -yremo fla.

¹⁹-Yee "wean 'winun nen yia 'yɪ be, 'i cren -tɛ. -A -mienun a drenan 'va, en -a -mienun -taa "drele. ²⁰I mlen cren 'sɔravli 'yɪ 'an 'pɛ "yi 'lɔ, en i -kannen -trɔɑ "dave nen -siga -a be -a 'yɪ 'sɔravli. 'Winun zɛ -a -ci nen 'gʊ, mlen cren 'sɔravli "be, -wɛɛ ci Bali -le 'pasianɔn nen laji be, o 'sɔravli "nen 'o yie -tɔɑ -leglizi 'sɔravli 'bɔ 'va be waa. En -kannen -trɔɑ "dave 'sɔravli "be -leglizi 'sɔravli 'bɔ nen.»

**'Wɪ nen Zozi -a 'vɪ Efez 'nɔn
'le vɛ -a be -nyren 'gʊ**

2 «'Wɪ 'gʊɛ 'i cren -tɛ -e 'i 'pa 'sia Bali -le 'pasiazan nen Efez -leglizi -ji be -yre. 'I cren -tɛ 'nan:

'An 'pɛ "yi 'lɔ nen mlen cren 'sɔravli "ci, en 'men 'ta 'wula -kannen -trɔɑ "dave nen -siga -a be -a yei. 'An 'bɔ "e 'nan:

²'Ka Zozinɔn nen Efez be, an 'ka dre winun -tɔɑ, en 'ka 'fli nen kaa -nɔan 'men 'nyranman -ji 'pleble be, maan -tɔɑ. En 'ka yie nen ka -tɔɑla 'wɪ da be, maan -tɔɑ. Maan -tɔɑ 'nan 'ka 'vale min -wɪlidunun -a ka'a 'sɔala dɪ. Minnun nen waa ve 'o 'fli man 'nan Zozi 'le 'pasianɔn nen 'waa, te o 'ka 'a dɛ, ka o -nanjen en kaa -tɔ 'nan 'wɪlunɔn nen waa. ³Maan -tɔɑ 'nan

'ka yie -tɔɑla 'wɪ da, en 'men "wean 'ka yra 'yɪ, 'pian 'ka 'pɛ 'ka plule dɪ.

⁴'Wɪ pɛɛnɔn nen kaa dre "yi "be, maan -tɔɑ, 'pian 'wɪ 'tʊ a 'an 'ji -e 'an 'plɑ 'cɛɛ. 'Wɪ zɛ -nyren 'nan, 'an yɪdɪ "yi "tɛde nen 'ka 'ji be, 'ka 'pɛ plʊ "man. ⁵'Cee 'an yɪdɪ "yi "tɛde te ka dre 'an -srunɔn 'a 'e 'tre be, 'ka 'ci "nrɔn "da! 'Ka 'si 'wɪ 'wɪlidɪ "dredɪ man, -e 'wɪ "yi "nen kaa dre 'e tɛde be 'ka dredɪ 'sia "nyian! -Te ka'a drele dɛ, an "lo 'ka 'va -e 'an 'cɛɛ -kannen -trɔɑ "dave 'si 'an man -kɔɔbli. ⁶'Wɪ nen kaa dra "nyian "yi "be, -nyren 'gʊ, 'winun nen Nikolai -srunɔn -a dra be, -a 'wɪ "naan 'ka man "le zɪ -a 'wɪ "naan 'an man be -yee 'wɪ 'zv.

⁷Min nen 'wɪ man "trɔɛn "ci -a -wulo -man be, 'wɪ nen Bali lei ci -a vɪnan Zozinɔn le be -a san 'e man. Min nen e 'ta wula 'winun zɛ -a da en -a -wulo 'bɔla "va "be, yiba "nen e 'belidɪ -nɔan "min le be, maan 'blʊ -nɔan -a san le -e 'e -blɪ. Yiba zɛ e ya 'e 'tɔdɪ Bali -le fei.»

**'Wɪ nen Zozi -a 'vɪ Simiri
'nɔn 'le vɛ -a be -nyren 'gʊ**

⁸«'Wɪ 'gʊɛ 'i cren -tɛ -e 'i 'pa 'sia Bali -le 'pasiazan nen Simiri -leglizi -ji be -yre. 'I cren -tɛ 'nan:

Meen ci 'wɪ pɛɛnɔn pou sianan "a, en meen ci 'wɪ pɛɛnɔn 'le 'srannan "a. An -ka en an fuv. 'An 'bɔ "e 'nan:

⁹'Ka Zozinɔn nen Simiri be, 'ka yra nen ka ci -a vɪnan be, maan -tɔɑ. En 'yale nen e 'ka 'tɛ be, maan -tɔɑ. 'Pian maan -cin -tɔɑ 'ka 'ji 'nan ka ya fɛnɔn 'a. Zuiif 'nɔn nen waa ve 'o 'fli man 'nan 'o ya Bali -le minnun -a be, 'winun nen waa ve 'ka man -wɪlidɪ "be, maan -tɔɑ. 'Pian maan -cin -tɔɑ 'ka 'ji 'nan, o 'ka Bali -le minnun -a dɪ. O ya Bali 'nanmanzan nen waa laabo Satan be, -yee minnun -a. ¹⁰Yra yɪdinun nen o -taa "bɔle "nyian 'ka man

be, te 'ka “klan -wlo “du! Bali 'nanmanzan nen waa laabo Satan be, yaa dra -e 'o 'ka 'va min -mienun -fo -pu 'kuin. Yaa dra zie 'nan -e 'e 'cee yi -teradt 'an da -nanjen. En “nyian be minnun 'te “paa 'ka da yi -fu. -Te 'ka 'va min -mienun -ka 'wi zie -a -ji oo, te 'ka yi -teradt 'an da 'le 'to “fo “du! -Te kaa dre zie, 'belidt nen ya'a 'nyaan die, maan -noan 'cee 'ka -kopa 'a.

¹¹ Min nen 'wi man “tröen “ci -a -wulo -man be, 'wi nen Bali lei ci -a vunan Zozinon le be -a san 'e man. Min nen e 'ta 'wula 'winun zie -a da en -a -wulo 'bola “va “be, 'belidt nen ya'a 'nyaan die, e dra -yee ve -a. -Yee ci 'nan -a san 'ka -ka “flizan 'wo di.»

'Wi nen Zozi -a 'vi Pergami 'non 'le ve -a be -nyren 'gu

¹² «'Wi 'gve 'i cren -te -e 'i 'pa 'sia Bali -le 'pasiazan nen Pergami -leglizi -ji be -yre. 'I cren -te 'nan:

Sen nen -a 'le a “man en -a 'le a -pe “fli “da be, 'an 'lo nen e ci. 'An 'bo “e 'nan:

¹³ 'Ka Zozinon nen Pergami be, ka -nyeanla 'fla nen Bali 'nanmanzan Satan mingonnen -ble “da “be -a da. 'Pian 'ka 'pe -sru 'ka toale -e 'ka 'si 'an -sru “di. Maan -toa zie. Antipa nen 'an -sruzan 'pleble 'a be, minnun -a -te 'ka 'va nun, 'pian ka'a yi -teradt 'an da 'le 'tole di.

¹⁴ 'Wi peenon zie kaa dre “yi, 'pian 'wi 'tu a 'an 'ji -e 'an 'pla 'cee. 'Wi zie -nyren 'nan, 'winun nen Balam -a paa minnun ji 'li be, min -mienun a -a drenan “nyian 'cee -leglizi -ji. -A -cin 'e 'to 'ka 'ji 'nan, -si nen ko Izrael 'non 'o 'ciula “da -e 'o 'wi 'wliid “dre be, Balam -a koon Balak le, en Balak -a koon -wle. -A -nan nen Izrael 'non -yu -pan wi -blidt 'sia, en o nyinnandt 'sia li 'lee 'konnen -a te wa'a 'o cin 'pale di. ¹⁵ 'Wi 'twli zie, -a 'bo nen

Nikolai -srunon ci -a drenan, en min -mienun a 'ka 'va te o ya 'wi zie -a -sru. ¹⁶ 'Ka 'si 'wi 'wliid zie -a dredit man! -Te ka'a 'sile -a dredit man die, an “lo 'ka 'va -e 'an 'wi “nen -koon “minnun nen o ci 'wi zie -a drenan be -wle. Sen nen 'an 'le 'gve, -a 'bo 'a nen maan dra.

¹⁷ Min nen 'wi man “tröen “ci -a -wulo -man be, 'wi nen Bali lei ci -a vunan Zozinon le be -a san 'e man. Min nen e 'ta 'wula 'winun zie -a da en -a -wulo 'bola “va “be, -blife nen e ya laji, waa laabo mannen be, maan -noan -yre. En “nyian be, an -kole 'fuvu -noan -yre. -Kole zie -a da nen min 'bo 'to 'tre -koon 'e 'cren -tedt. 'To zie -a 'bo 'twli 'be -toa, min pee 'ka -a toa “fo “di.»

'Wi nen Zozi -a 'vi Tiatire 'non 'le ve -a be -nyren 'gu

¹⁸ «'Wi 'gve 'i cren -te -e 'i 'pa 'sia Bali -le 'pasiazan nen Tiatire -leglizi -ji be -yre. 'I cren -te 'nan:

Meen ci Bali -pu -a, en 'an yie 'be “bia “le 'te 'le 'wi 'zu, en 'an 'cein -man 'be “bia “le -siga -le 'wi 'zu. 'An 'bo “e 'nan:

¹⁹ 'Ka Zozinon nen Tiatire be, an 'ka dre winun -toa, en 'cee 'an yidi “yi “be, maan -toa. En 'cee yi -teradt 'an da be, maan -toa. En 'cee 'nyranman nen kaa “paa 'men be, maan -toa. En 'ka yie nen kaa -toala 'wi da be, maan -toa. En maan -toa “nyian 'nan, 'wi “yinun nen ka ci -a drenan 'e 'fola “da 'gve, -a “kaga “mlian -a tede ve da.

²⁰ 'Wi peenon nen kaa dre “yi “be, maan -toa, 'pian 'wi 'tu a 'an 'ji -e 'an 'pla 'cee. 'Wi zie -nyren 'nan, lumon nen waa laabo Zezabel be, ka'a -si toa -yro “di. Yaa ve 'e 'fli man 'nan Bali 'lewei vizan nen 'yaa. 'Pian -yee 'wi “paadt -a -maan minnun nen 'cee -

leglizi -ji be, o 'wɪ 'wɪdɪ "dredɪ 'sia. O -yɪ -panwɪ -blɪdɪ 'sia, en o nyinnandɪ 'sia lɪ 'lee 'kɔnnən -a te wa'a 'o cin 'pale dɪ. ²¹ An tɪ -nɔn -yrɛ 'nan -e 'e 'si 'wɪ 'wɪdɪ zɪɛ -a dredɪ man. 'Pian ya'a 'wɪle "man -e 'e 'si 'e dre wɪ -wɪdɪ zɪɛ -a man "fo "dɪ. ²² -Yee "wean an "ta -a nyianla -saa nen min 'e yra ye "da "kaga "be -a da. En "nyian be, an 'wɪ "nen -kɔnman minnun nen o 'si 'an -sru en o sɔnla -a -sru "be -wɪle. 'Pian -te o 'si 'o dre wɪ -wɪdɪnun man be, ma'an dra dɪ. ²³ An Zezabel -le 'nen -nun -tɛman. Kɔɔ zɪ min -tɪ 'wɪ dre be, -a "nen "fɛ nen maan -nɔan -a san le. Maan dra zɪɛ -e -leglizi 'nɔn pɛɛnɔn 'o -tɔ 'nan, an min ci wɪ -tɔa 'e pɛɛnɔn.

²⁴ Maan -tɔa 'nan, Zozinɔn -mienun a Tiatire be, wa'a -sɔnlea 'wɪ "paadɪ -wɪdɪ zɪɛ -a -sru "dɪ. En wa'a -wɛɛle 'nan Satan -le 'wunun nen minnun -a "siala 'wɪ -dan a be, 'o -tɔa "dɪ. 'Ka Zozinɔn zɪɛ, 'ka le nen an ci 'wɪ 'gʊɛ -a vɪnan. An 'ka 'an 'tɔdɪ 'ka man -sa -a 'nan 'an 'wɪ 'pɛɛ "paa "da 'cɛɛ -e 'ka dre dɪ. ²⁵ 'Pian 'wunun nen kaa -tɔa 'va be, -a da nen 'ka yɪɛ -trɔa -trilii, -e 'men 'lɔdɪ 'e bɔ.

²⁶ Min nen e 'ta 'wɪla 'an 'ci 'sɔ wɪ -nun da -trilii en e 'bɔ -a 'le 'srannan "be, -yɛɛ ci min nen -a 'wulo 'bɔla "va "be, -a. Min zɪɛ an 'treda 'leglɔn pɛɛnɔn 'pɛba wo -yrɔ, -yɛɛ "paala.

²⁷ «En -bulalɛ "tonyrin -a nen

e -va -ble 'leglɔnnun zɪɛ o da.

E o -wiiman "le zɪ -pɔ -wia "be -yɛɛ 'wɪ 'zɔ.»

²⁸ 'An "tɪ 'be 'pleble zɪɛ -a -nɔn 'men, en an min zɪɛ -yɛɛ -nɔan "nyian. En "nyian be, an bodrun mlen cren -nɔan -yrɛ.

²⁹ Min nen 'wɪ man "trɔɛn "ci -a -wulo -man be, 'wɪ nen Bali lei ci -a vɪnan Zozinɔn le be, -a san 'e man.»

'Wɪ nen Zozɪ -a 'vɪ Sardo 'nɔn 'le vɛ -a be -nyren 'gʊ

3 «'Wɪ 'gʊɛ 'i cren -tɛ -e 'i 'pa 'sia Bali -le 'pasiazan nen Sardo -leglizi -ji be -yrɛ. 'I cren -tɛ 'nan:

'An 'lɔ nen Bali lei 'sɔravli "ci, en 'an 'lɔ nen mlen cren 'sɔravli "ci. 'An 'bɔ "e 'nan:

'Ka Zozinɔn nen Sardo be, an 'ka dre wunun -tɔa. 'Ka 'tɔ "we 'nan 'belidɪ a 'ka 'lɔ, 'pian -a tuglɪ da be ka ya 'ka 'kadɪ. ² 'Ka dre "yi, "tɔgɔ ka -kaala 'nan "fo! 'Ka 'wɪ "wenwennen -mienun dra be, e ya 'an 'ci 'sɔ wɪ -nun yra man, 'wunun zɪɛ -a -sru "nen 'ka 'kula, "tɔgɔ 'ka -kaala 'nan "fo! 'Fɛ nen maan ve zɪɛ -yɛɛ ci 'nan, zɪ an 'ka dre wunun -nanjɛɛn be, maan 'yɪ 'nan ya'a 'sɔle 'an "tɪ "le dɪ. ³ Bali -le 'wunun nen kaa 'man be, 'ka 'ci "nrɔn "da, en 'wunun nen waa paa 'ka 'ji "da "be, 'ka 'ci "nrɔn "da! 'Wunun zɪɛ -a -cin 'e 'fɔla 'ka 'ji -e 'ka 'si 'wɪ 'wɪdɪ "dredɪ man. -Te ka'a 'wɪ zɪɛ -a manle "yi "dɪ, en ka -fɪ yɪ -tenan be, an bɔa 'ka man kligli, "le zɪ crinzan -taa "min va be -yɛɛ 'wɪ 'zɔ. 'Ka dre "yi, kɔɔ tɪ nen an -taa "man "be ka'a tɔa dɪ.

⁴ Maan -tɔa 'nan, Zozinɔn -mienun a Sardo be, wa'a 'o 'fli "tri "tɔle Bali 'le dɪ. -Yee "wean nen Bali -taa sɔ 'fuvu wule o da, -e 'kʊ 'ta wula waa. -A -nɔan da nen -e Bali 'e 'wɪ zɪɛ -a dre -wɪle. ⁵ Min nen e 'ta 'wula 'wunun zɪɛ -a da en -a -wulo 'bɔla "va "be, sɔ 'fuvu zɪɛ -a 'bɔ nen e -taa -a wule. En "nyian be, min zɪɛ -a 'tɔ nen 'e 'cren -tɛdɪ Bali -le min 'beli 'fluba 'ji be, ma'an fuiman "fo "dɪ. 'Pian maan ve 'an "tɪ 'lee 'yɛɛ 'pasianɔn nen laji be -wɪle 'nan, 'men min nen.

⁶ Min nen 'wɪ man "trɔɛn "ci -a -wulo -man be, 'wɪ nen Bali lei ci -a vɪnan Zozinɔn le be -a san 'e man.»

**'Wt nen Zozi -a 'vt Filadefi
'nɔn 'le ve -a be -nyren 'gu**

⁷ «'Wt 'gʊe 'i cren -te -e 'i 'pa 'sia Bali -le 'pasiazan nen Filadefi -leglizi -ji be -yre. 'I cren -te 'nan:

'An 'bɔ 'gʊe, an ya 'saun, en an ya tɪgl. 'An 'lɔ nen David -le -lagle cɪ, -a -cɪ nen 'nan meen Bali -le mingɔn-nen tre “paala. -Te maan 'le 'sʊ be, min pee 'ka 'kɔlaman -a 'le wɔdɪ -a dɪ. En -te maan -fɔ -ji be, min pee 'ka 'kɔlaman -a 'le 'sʊdɪ -a dɪ. 'An 'bɔ “e 'nan:

⁸ 'Ka Zozinɔn nen Filadefi be, an 'ka dre wunun -tɔa. Maan -tɔa 'nan, minnun yie 'ka 'naan 'ka man dɪ, 'pian ka 'ta 'wɔla 'an wei da, en ka'a 'sile 'an -sru “dɪ. -Yee “wean an -kpein 'le 'sʊ 'cɛɛ. -Kpein zɪe min pee 'ka 'kɔlaman -a 'le wɔdɪ -a dɪ. ⁹ 'Wt nen an -taa -a drele be -nyren 'gu. Zuif 'nɔn nen waa ve 'o 'fli man 'nan, 'o ya Bali -le minnun -a, te o 'ka 'a dɪe, 'wɔnɔn nen waa. Kɔɔ Bali 'nan-manzan nen Satan -a be, -a -srunɔn nen waa. Minnun zɪe an -taa “tɔle o man -sa -a 'nan 'o “po -sɔɔn 'ka 'wɔlu, -e 'o -tɔ 'nan an 'ka ye “yi. ¹⁰ 'Ka 'pe 'ka plɔle dɪ, 'wunun nen maan 'vt 'cɛɛ be ka 'ta 'wɔla “da. -Yee “wean yra yɪdɪ -dan nen e -taa “bɔle 'tredanɔn man be, 'an yie -tɔa 'ka 'va. Yra yɪdɪ zɪe an -taa “a 'treda 'nan -e 'an o dre wunun -nanjen.

¹¹ -A -nan 'ka “nyian mɔan dɪ, te an “ta “lo. 'Wunun nen kaa -tɔa 'va be, 'ka yie -trɔa “da. 'Ka dre zɪe -e 'ka -kopa 'e -fɔ 'ka 'lɔ, “tɔgɔ 'e dre min pee -le ve -a. ¹² Min nen e 'ta 'wɔla 'wunun zɪe -a da en -a -wulo 'bɔla “va “be, maan dra 'kɔladren 'a 'an “tɪ Bali -le 'kuin. 'Kɔn zɪe -a -ji nen e -fo 'li “fo. 'An “tɪ Bali 'tɔ nen maan cren -tea min zɪe -a man. En 'an “tɪ Bali -le 'fla 'tɔ nen maan cren -tea “nyian

“man. 'Fla zɪe Zeruzalem -tre nen e “sia 'an “tɪ Bali “srɔn “laji be -nyren. En “nyian be, 'an 'tɔ -tre nen 'an man 'gʊe, -a 'bɔ nen maan cren -tea min zɪe -a man.

¹³ Min nen 'wt man “trɔen “cɪ -a -wulo -man be, 'wt nen Bali lei cɪ -a vnan Zozinɔn le be -a san 'e man.»

**'Wt nen Zozi -a 'vt Laodize
'nɔn 'le ve -a be -nyren 'gu**

¹⁴ «'Wt 'gʊe 'i cren -te -e 'i 'pa 'sia Bali -le 'pasiazan nen Laodize -leglizi -ji be -yre. 'I cren -te 'nan:

Meen cɪ Amen -a. Meen cɪ 'wt nen Bali -a dre be, -a -nan yɪzan tɪgl 'a, en ma'an 'wt 've 'wɔlu 'a dɪ. Bali ciɪla 'an 'va en e fe pɛenɔn dre. 'An 'bɔ “e 'nan:

¹⁵ 'Ka Zozinɔn nen Laodize be, an 'ka dre wunun -tɔa. Maan -tɔa 'nan, ka 'ka 'men 'wt 'ji 'plɛble dɪ, en ka 'ka 'men 'wt 'ji 'ka tɔadɪ dɪ. Ka -kɔan paan 'pe -tɔ da. ¹⁶ 'Pian ka ya -a yei, -yee “wean an “ta 'ka -pian 'an -sru. ¹⁷ 'Ka 'fli “siala fenɔn 'a. Kaa ve 'ka 'fli man 'nan, fe a 'ku 'lɔ, ku 'ka “nyian fe pee -va dɪ. Ka'a -ci tɔa dɪ, -yee “wean nen ka 'wt zɪe -a ve. -A tɪgl da be, -pe nen ka cɪ -ji be, e ya -wɪdɪ “fo. 'Yale 'ka 'te, 'ka yie a 'e 'widɪ, en ka ya 'ka pludɪ. ¹⁸ -Yee “wean an 'wt “paala 'cɛɛ 'nan, -siga nen o -yee 'kpa -nanjen 'te 'va be, 'ka 'ta -a 'lɔ 'an 'lɔ. -Te ka 'wt zɪe -a dre be, ka -taa “drele fenɔn tɪgl 'a. En “nyian be, an 'wt “paala 'cɛɛ 'nan, 'ka 'ta sɔ 'fuvu 'lɔ 'an 'lɔ, -e 'ka wɔ 'ka da. -Te ka 'wt zɪe -a dre be, 'yra -taa 'sile 'ka yie man. En “nyian be, an 'wt “paala 'cɛɛ 'nan, 'ka 'ta yie 'yile 'lɔ 'an 'lɔ, -e 'ka -sen 'ka yie -goei -e 'ka -kɔla “fenan yɪdɪ -a.

¹⁹ -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, minnun nen an o ye “yi “be, an 'wt “paala -wɛ, en an 'wt 'tɔdɪ “paaman o ji sɔnba “a. -Yee “wean 'ka 'si 'wt

'wliđt "dredt man -e 'ka 'tō 'men 'wī 'ji 'pleble. ²⁰Maan nen, 'an -tōđt 'cee 'kōn -yrē "nen 'gū. An ya -a -tenan 'ka da. Min nen yaan wei 'man en e 'kōn 'le 'sū 'men be, an -wlamlan -a san -le 'kuin -e 'kū fenun -bli -a 'e cin va.

²¹Zī an 'wī pēēnōn dre, en 'an 'wulo 'bōla "va "be, -a -nan nen 'an "tī Bali 'an 'nyran 'e "srōn 'yee mingōnnen pein -da. Min nen e 'ta 'wōla 'wunūn zīe -a da en -a -wulo 'bōla "va "be, 'wī 'twōli zīe -a 'bō nen 'an 'bō "nyian "an "dra -a san le. Maan -nyeanla 'an "srōn 'men mingōnnen pein -da.

²²Min nen 'wī man "trōēn "cī -a -wulo -man be, 'wī nen Bali lei cī -a vnan Zozinōn le be -a san 'e man.»

Fenun pēēnōn nen laji be o Bali bōa

4 Zī e cēēn 'wunūn zīe -a tin 'badt man 'men be, en an fēē yīđt 'sia "nyian. An -kpēin "tū 'yī 'e 'lē 'sūdī laji. Wei nen maan 'man paan 'e tedē 'pleble "le 'bei 'le 'wī 'zū be, e wū "nyian. E 'nan: «'I 'ta 'an 'va lou 'gū! 'Wunūn nen o -taa "drele "be -sru "be -e 'an -nan -kōōn 'yīe.» ²'Nun tōōn Bali lei -sēn 'an da, en an mingōnnen pein -tū 'yī laji. Bali a 'e -nyrandī "da. ³E "bia -nyrannyran, en -a cren 'bō a fenyian 'e -ciala "da. -Yee mingōnnen pein zīe -pōblen a 'e 'sūdī "ta lou te e "bia. -Pōblen zīe -a cren a fenyian 'e -ciala "da. ⁴Mingōnnen pein zīe e ya 'e 'sī -fōđt mingōnnen pein -yō -tū 'wle sinjen -a. Mingōnnen peinnun zīe min cejenun yra 'o -nyrandī "da, te sō 'fuvu a o pēēnōn da. -Siga kle "a o pēēnōn 'wulo -man. ⁵Mingōnnen pein zīe laa 'wlei -wlei -fōđt "sia "va 'zia te e -ko -pē pēēnōn da, te laa -paan "we. En -kannen -pō 'sōravli "nen o "bia 'pleble 'kpa be, o ya 'o -trōđt -a 'le. Lei 'sōravli "nen Bali lei 'saun 'a be -nyren. ⁶Mingōnnen pein zīe -a 'le be, jemīe a -nan. E ya 'e siadī "da.

En pein 'bō zīe -a "srōn -e 'e sī -fō "da "be, fenun sinjen a 'o -tōđt -nan. O yīe a "kaga, en e ya o fē pēēnōn 'nan. ⁷Fenun zīe -a -tū a "le -jra -le 'wī 'zū, en -a -tū a "le tri -kōōnen -le 'wī 'zū, en -a -tū yra a "le blamin -le 'wī 'zū, en -a -tū a "le kōēbo -le 'wī 'zū. "Loman zīe e ya 'sunan. ⁸Fenun zīe o -pē "jē "a 'sheedv, 'sheedv 'o pēēnōn. Yīe "kaga "a o -pē "jē "ta lou, en -a -mie a o -pē "jē 'wlu. Wa'a 'flian "dre -fōđt -a dī. Bodrun funnin te o "dre -fōa, waa -fōa 'nan:

«Minsan Bali a 'saun 'saun 'saun.

-Yēē cī 'pleble pēēnōn 'san -a.

E ya -nan tū pēēnōn man,
e ya -nan 'lī 'e 'cēn, en e -taa.»

⁹Fenun sinjen 'bō zīe, "dre "nen waa -fōa "be, min nen -a yīe a "man 'lī 'trilīi en e ya 'e -nyrandī mingōnnen pein -da be, -a 'tō nen waa dra -dan, te waa bōa, te waa muo -fōa. ¹⁰-Te o ya "dre zīe -a -fōnan be, min ceje -yō -tū 'wle sinjen be, 'o "pō -sōōnman min nen -a yīe a "man 'lī 'trilīi en e ya 'e -nyrandī mingōnnen pein -da be, -a wlu. O 'wee -siga klenun -seanla -a 'le te waa bōa "drenun -a. Waa -fōa 'nan: ¹¹«'Kū 'san, yīe cī 'kūe Bali -a.

Yīe fē pēēnōn dre,

en fenun pēēnōn nen 'trēda 'gūē,

'i 'cī 'sō wunūn da nen i o dre.

-Yēē "wean -a -nōan da nen

-e min 'e 'tō -dan 'nōn 'yīe,

en -a -nōan da nen

-e min 'e 'i bō,

en -a -nōan da nen

-e min 'e vī 'nan 'pleble pēēnōn a 'yīe vē
-a.»

Fenun pēēnōn nen laji be o Bali -le 'bla bōa

5 "Be -sru en min nen 'e -nyrandī mingōnnen pein -da be, an 'fluba 'tū 'yī -a -pē "yī 'lō. 'Fluba zīe e ya 'e plīndī, en 'wunūn a 'e 'cren -tēđt "man bei, en e ya 'e 'cren -tēđt -jī. En "nyian be, -a -yrunan a 'sōravli. ²-A -nan nen Bali -le

'pasianon nen laji be, maan 'pleble 'tu 'yi, te e -paanman wei 'pleble 'ji. Yaa laabu 'nan: «Tie ci "le 'e 'fluba 'gve -a baanun "flu -e 'e 'le 'sv?»³ Min 'ka yile laji di, en min 'ka yile 'treda di, en min 'ka yile 'tre 'wlu di. Min -tu 'ka yile -e 'e -kōla 'e 'fluba zie -a "flu -e 'e 'yie 'to -ji di.⁴ 'Wu zie, zi maan -nan 'yi be, -a 'wu 'nan 'an man, en an -wuodt 'sia. Kōw min -tu 'ka yile -e 'e 'fluba zie -a 'le 'sv, -e 'e 'yie 'to -ji di.⁵ -A -nan nen min ceje -tu "e 'men 'nan: «Te 'i 'wuodt! -Jra nen 'e "sia Zuda -le kun -nin -wulo da be, David kluda min be -a 'bō nen. E fe pēenon kli, en 'be nen 'gve 'e -kolaman 'fluba 'labe -a -yrive pēenon "cēendt -a -e 'e 'yie 'to -ji.»

⁶ En an fe -tu 'yi, e ya 'e 'tōdt mingonnen pein 'le. Min cejenun 'lee fenun sinjen be waa si -fō. Bali -le 'bla nen. E ya "le fe nen waa -blō cēen 'sraga -a be -yee 'wu 'zv. -A 'bei a 'sōravli, en -a yie a 'sōravli. Yie 'sōravli zie Bali lei 'sōravli "nen Bali o 'pa 'sia 'treda fe pēenon 'nan be, o 'bō nen.⁷ 'Bla zie e pli min nen 'e -nyrandt mingonnen pein -da be -a man, en e 'fluba 'si -a -pe "yi 'lō.⁸ Zi e 'fluba 'bō 'si be, 'nun tōon en fenun sinjen be 'lee min ceje -yō -tu 'wle sinjen be, 'o "po sōon "wlu. "Dre "fō "dave nen e ya "le -gōedi -le 'wu 'zv be, e ya o pēenon 'lō. En -siga 'kulenen nen e ya 'e fadt -laziglō -a be, e ya "nyian o pēenon 'lō. -Laziglō zie minnun nen o ci Bali -le ve -a be, -wee Bali tru 'badt nen.⁹ -A -nan nen o "dre "tre -fōdt 'sia. Waa -fōa 'nan:

«-A -nōan da nen i 'fluba 'sia, 'nan -e 'i -a -yrivenun "cēen "man. Kōw yie dre 'sraga buve -a 'lēglōn -tōdv pēenon nen 'treda 'gve -a -ji minnun man, 'lee minnun nen o wei -tōdv pēenon -fōa 'treda 'gve o man. 'I nyen nen e -sran be, -a 'bō 'a nen i o ta pan 'wu Bali le.

¹⁰ Yia dre zie

en o dre Bali -le mingonnen treda 'nōn 'a, en o dre Bali -pannōn 'a, 'nan -e 'o -kaa "ti Bali 'su. -Wee -taa "mingonnen -blile 'treda fe pēenon da.»

¹¹ "Be -sru en Bali -le 'pasianon nen laji be, an o "kaga 'yi. O ya "kaga, blamin 'ka 'kolaman -e 'e o "nrōn di. An o 'yi mingon -nen pein "srōn, o ya fenun sinjen 'lee min cejenun yei. An o wei 'man,¹² te o "dre -fōa wei 'pleble 'ji. Waa -fōa 'nan:

«Bali -le 'bla nen waa -blō cēen 'sraga buve -a minnun man be,

-a -nōan da nen minnun -a ve 'nan, 'pleble a -yrō.

En -a -nōan da nen minnun -a ve 'nan, "yi pēenon 'san nen.

En -a -nōan da nen minnun -a ve 'nan, 'wu 'tōdt pēenon "sia "va.

En -a -nōan da nen minnun -a ve 'nan, -a lō nen "koe "ci.

En -a -nōan da nen minnun -a ve 'nan, 'to bōdt a -yee ve -a.

En -a -nōan da nen minnun -a ve 'nan, 'to -dan a -yee ve -a.

En -a -nōan da nen minnun -a ve 'nan, 'to "yi "vidt a -yee ve -a.»

¹³ En "nyian fenun pēenon nen Bali o dre be, an o wei 'man te o "dre -fōa. -A -mienun a laji, en -a -mienun a 'treda, en -a -mienun a 'tre 'wlu, en -a -mienun a jemie -va. Waa -fōa 'nan:

«Min nen 'e -nyrandt mingonnen pein -da be,

'lee Bali -le 'bla be,

-kaa o 'to "yi "vi,

en -kaa o 'to bō,

en -kaa o 'to -dan vi,

en -kaa vi o man 'nan

o ya 'pleble 'li 'trilii.»

¹⁴ -A -nan nen fenun sinjen be, o wula "man 'nan: «Amen!» En min cejenun 'o "po sōon, te waa bōa.

Bali -le 'bla 'fluba -yrivnenun “cændt 'sia “man

6 “Bē -sru en an Bali -le 'bla 'yi, te e ya 'fluba -yrive 'sɔravli “bē -a tēde 'cēn-nan. Zī yaa cēen bē, -a -nan nen fenun sinjen bē, -a tēde paan 'kpa 'plēble “le laa -paan 'bē wū. Yaa 'vī fē -tv lē 'nan: «I 'ta!»² An yie 'tō, en an -sv 'fuvu 'yi 'tanān. Min nen -sv zīe -a da bē, “sa “a -yrō. Fē pēenōn 'klīzan nen en e “ta -ko “nyian o 'klīle. Bali -siga kle 'wū -a -wulo -nan.

³ Zī Bali -le 'bla 'fluba -yrive “flīzan cēen bē, en fenun sinjen bē -a “flīzan paan. Yaa 'vī fē -tv lē 'nan: «I 'ta!»⁴ En an -sv pēe 'yi “nyian -tanān. E ya 'tēden “le 'tē nyin -le 'wī 'zū. Min nen -sv zīe -a da bē, Bali sēn -plōun -nōn -yrē, 'nan -e 'e 'kuli -fōla 'tredanōn yēi. Yaa dra zīe 'nan -e 'o cin -tēē.

⁵ Zī Bali -le 'bla 'fluba -yrive yaagazan cēen bē, en fenun sinjen bē -a yaagazan paan. Yaa 'vī fē -tv lē 'nan: «I 'ta!» An yie 'tō, en an -sv tiidii 'yi 'tanān. -Yēe tiidii “a “le 'tē -dren 'zū. Min nen -sv zīe -a da bē, fē -kalī “vē a -yrō. ⁶ En an wei -tv 'man fenun sinjen bē o yēi. Yaa 'vī 'nan: «I dre -e -blīfenun pēenōn 'flē 'e dre 'plēble, 'pīan 'nyrōn 'lee -wen bē, te o 'flē 'e 'pa “da “dī!»

⁷ Zī Bali -le 'bla 'fluba -yrive sinjēzan cēen bē, en fenun sinjen bē -a -nyranman paan. Yaa 'vī fē -tv lē 'nan: «I 'ta!»⁸ An yie 'tō, en an -sv 'yi 'tanān. -A cren min -tēa “klan -a. Min nen -sv zīe -a da bē, -a 'tō nen -ka. -Yremo flā a -a -sru, te e -taa. Bali 'plēble 'nōn -wle 'nan 'o 'trē 'fū 'tv da minnūn -tēē, kōō e 'trē 'bō cēen 'e cin man sinjen. Waa -mie -tēēman sēn -a, en waa -mie -tēēman dra -tēdī -a, en waa -mie -tēēman -cē -tv nen e min “saa bē -a, en waa -mie -tēēman plō winūn -a.

⁹ Zī Bali -le 'bla 'fluba -yrive 'sooluzan cēen bē, en an min leinūn 'yi Bali -pan “dave wlu. Minnūn nen o -tō Bali -le 'wī -sru 'kpa tīglī minnūn yie man, en minnūn o tēē bē, o leinūn nen. ¹⁰ Min leinūn zīe,

o -paandī 'sia 'kpa 'plēble. O -paanman 'nan: «Kū 'san, i ya 'saun, en i ya tīglī. Tū “cēn “nen i cī -a -pennan, -e 'i 'wī “nen -kōōn 'tredanōn lē, 'wī nen waa dre 'kūē bē -a man?»¹¹ Bali sō 'fuvu 'wū o pēenōn da, en yaa 'vī -wle 'nan, 'o man -pen tian “nyian. Kōō o “blū 'lee o “bōunūn nen o 'nyranman -tūwli zīe -a “paa bē, minnūn -taa “o -tēēle “le -wee 'wī 'zū. En o pēenōn 'ka tian 'o cin yūdī dī.

¹² Zī Bali -le 'bla 'fluba -yrive 'shēdūzan cēen bē, 'an yie 'tō en an 'trē nyōōndī -dan 'yi. Yidē yra dre tiidii “le -cē bō sō -le 'wī 'zū, en mlēn dre 'tēden “le nyēn -le 'wī 'zū. ¹³ -A -nan nen mlēn crēnnūn 'sīdī 'sia lajī te o -tēēmlān “tra. O -sēanlā “le 'nan -te fulō 'plēble yība nyōōn -a 'blū -sēanlā bē -yēē 'wī 'zū. ¹⁴ En lablī 'sandī 'sia 'sēzēnōn “le 'nan 'fluba nen o cī -a 'būnan bē -yēē 'wī 'zū. Pōnnūn pēenōn 'lee 'yi yēi trē pēenōn 'san 'o 'tōnan.

¹⁵ Zī 'trē nyōōndī 'sia bē, 'trēda blāmin pēenōn yōō. -Tē e ya mīngōōnēn a oō, en -tē e ya mīnnūn tazān a oō, en -tē e ya 'sounjanūn tazān a oō, en -tē e ya fēzan a oō, en -tē e ya min 'plēble 'a oō, en -tē e ya nōān -a oō, en -tē e 'ka nōān -a dī oō, o pēenōn yōō 'tredre. O -mie yōō kunūn jī, en o -mie yōō -kōlē -dandannūn yēi, en o -mie yōō pōnnūn yēi. ¹⁶ Waa vē pōn-nūn 'lee -kōlē -dandannūn lē 'nan: «Ka 'tē 'kū da -e 'kū 'ta 'e 'san, “tōgō min nen 'e -nyrandī mīngōōnēn pēin -da bē 'e 'kū 'yi, en “tōgō Bali -le 'bla 'le nyran -blīdī 'e bō 'kū man. ¹⁷ Kōō -wee nyran -blī 'yi -dan bē, -yēē 'bō. Min -tv 'ka 'kōlāman -e 'e 'tō o 'lē dī.»

Bali 'yēe minnūn -kōōnēn 'plā

7 “Bē -sru en Bali -le 'pasianōn nen lajī bē, an o sinjen 'yi. -A -tv a 'e 'tōdī yidē wlūan “nan 'zīa, en -a -tv a 'e 'tōdī yidē 'fō -nan “va 'zīa, en -a -tv a 'e 'tōdī 'trēda “trē 'zīa, en -a -tv a 'e 'tōdī 'trēda lou 'zīa. Waa dre zīe 'nan -e fulō 'e vīlē “fēēn

'treda dt, en -e fulb 'e vile 'e “fæen jemie da dt, en -e fulb 'e vile 'e “fæen yiba “tūwli “man dt. ²En Bali -le 'pasianon nen laji be, maan pee 'yū “nyian, te e ya 'sinan yide wluan “nan 'zia. Bali nen -a yie a “man “be, -yee fē -kōnnen pla “ve a -yrō. -A -nan nen e paan wei 'pleble 'ji Bali -le 'pasianon sinjen be -wle, kōo o le nen Bali 'pleble 'nōn 'nan 'o 'tre 'lee jemie srē. ³E paan -wle 'nan: «Te 'ka kle tian 'tre man dt! En te 'ka kle tian jemie man dt! En te 'ka kle tian yibanun man dt! 'Ka ta -pen, 'ku 'cēn -kaa “tū Bali 'sunon -kōnnen pladu man 'o yra 'vaa -e 'ka drē.»

⁴-A -nan nen minnun nen Bali -le 'pasianon nen laji be, o o -kōnnen 'pla Izrael kunnin -wulo -tudv pēenon da be, an o “nen 'man. O ya min -kpi yaa tv 'e 'ta le min -fuba sinjen 'wle sinjen (144.000).

⁵Zuda -le kunnin -wulo da minnun “nen “nen 'gv,

o ya min -kpi fuda 'fiili (12.000),

en Ruben -le ve nen 'gv,

o ya min -kpi fuda 'fiili (12.000),

en Gad -le ve nen 'gv,

o ya min -kpi fuda 'fiili (12.000).

⁶En Aser -le ve nen 'gv,

o ya min -kpi fuda 'fiili (12.000),

en Nefotali -le ve nen 'gv,

o ya min -kpi fuda 'fiili (12.000),

en Manase -le ve nen 'gv,

o ya min -kpi fuda 'fiili (12.000).

⁷En Simeon -le ve nen 'gv,

o ya min -kpi fuda 'fiili (12.000),

en Levi -le ve nen 'gv,

o ya min -kpi fuda 'fiili (12.000),

en Izaka -le ve nen 'gv,

o ya min -kpi fuda 'fiili (12.000).

⁸En Zabulon -le ve nen 'gv,

o ya min -kpi fuda 'fiili (12.000),

en Zozefv -le ve nen 'gv,

o ya min -kpi fuda 'fiili (12.000),

en Benzamen -le ve nen 'gv,

o ya min -kpi fuda 'fiili (12.000).

'Leglon -tudv pēenon 'ji minnun “kaga 'o cin 'yū Bali 'le

⁹“Bē -sru en an min “kaga 'kpa 'yū. Blamin 'ka 'kolaman o “nrōndt -a “fo “dt. 'Leglon 'tudv pēenon nen 'treda 'gve -a -ji minnun nen waa. En o wei -tudv pēenon nen 'treda 'gve -a -fōa. O ya 'o 'sendt mingōnnen pein 'lee Bali -le 'bla 'le. Sō 'fuvu nen o pēenon da en lo 'la a o pēenon 'lō. ¹⁰O -paanman wei 'pleble 'ji 'nan: «Kv “tū Bali nen 'e -nyrandt 'yee mingōnnen pein -da be, 'o 'vale 'yee 'bla 'a -weē -maan kv 'si 'wū 'ji.»

¹¹-A -nan nen Bali -le 'pasianon pēenon nen laji be, 'lee min cejenun, 'lee fenun sinjen be, o mingōnnen pein zīe -a si -fō. O pēenon 'ta “blulea mingōnnen pein zīe -a 'le en o Bali 'bō. ¹²Waa 'vū 'nan: «Wū tigt nen.

'Kv “tū Bali be,

kvi 'tō “yi “ve,

en kvi 'tō -dan ve,

en kv 'yie 'wū 'tōdt ve,

en kvi muo -fōa,

en kvi 'tō bōa,

en kva ve 'nan

'pleble 'lee -koladu a 'yie ve -a 'li 'trilii.

Amen!»

¹³-A -nan nen min ceje -tv 'wū laabu 'an 'lō. Yaa laabu 'nan: «Minnun nen sō 'fuvu 'ji 'labe, -tinun nen waa? En o “sia nyin zia?»

¹⁴En maan 'vū -yre 'nan: «An 'san, ma'an 'kolaman -e 'an -tō dt, 'pian 'i 'bō yia -tōa. 'I yra 'si, 'i vū 'men!»

En e 'nan 'mēn 'nan: «Minnun nen o “sia 'o yra yunan -dan be o nen. Bali -le 'bla nyen -wee sō ci 'bōla. ¹⁵-Yee “wean nen o ya 'o 'sendt Bali -le mingōnnen pein 'le, te o Bali “sua bodrun, funnin -yee 'kuin. Bali nen 'e -nyrandt pein zīe -a da be, 'e yie -tōa “o va. ¹⁶Dra 'ka “nyian o tea dt, en 'yi dra 'ka “nyian o tea dt, en yide 'ka “nyian o tea dt, en 'tedē 'ka “nyian

o tea dt. ¹⁷ Koo Bali -le 'bla nen Bali -le mingonnen pein "srɔn "be, e -blife -noan -wle, en e 'yi nen e 'belidɔ -noan "min le be, -a -noan -wle, en Bali o yie 'yi peenon buuman.»

Bali -le 'bla 'fluba -yrɔve 'sɔravlizan cɛen

8 Zɔ Bali -le 'bla 'fluba -yrɔve 'sɔravlizan cɛen be, en laji -tɔ flu. E 'mɔn fɔɔnɔn. E bɔa 'leri -bu -a.

² "Be -sru en Bali -le 'pasianon nen laji be, an o 'sɔravli 'yɔ 'o 'tɔdɔ Bali 'le. Bali 'bei 'sɔravli "non -wle.

³ En Bali -le 'pasianon nen laji be -a pee -ta -tɔle Bali -pan "dave "srɔn. Fe -tu a -yrɔ, e ya 'e dredi -siga -a. Fe zɛ -a -ji nen o -laziglo 'te 'ble Bali le. Bali -laziglo "kaga "non -yre, 'nan -e 'e baa Bali -le minnun -le Bali tru 'badɔ -a. -A peenon zɛ, yaa 'te bli Bali -pan "dave nen 'e dredi -siga -a, en e ya 'e -trɔadɔ Bali -le mingonnen pein 'le be -a da. ⁴ -A -koei wluan -yrɔ, te e -ko Bali va zia 'o 'vale Bali -le minnun -le Bali tru 'badɔ -a. ⁵ "Be -sru en Bali -le 'pasiazan zɛ e fe nen o -laziglo 'te 'ble -ji be -a 'si, en e 'te nen Bali -pan "dave da be -a -sen -ji. -A -nan nen yaa tuv 'treda. Zɔ yaa tuv be, en laa -paan 'wɔdɔ 'sia, te laa 'e 'wlei -wlei -fɔa, te 'tre 'nyɔɔnman.

-Te 'bei -tu wu be 'wɔ a -a -sru

⁶ Bali -le 'pasianon nen 'bei 'sɔravli "a -wlo "be, 'o 'man wuv 'nan -e 'o 'fen.

⁷ -A tedɛ -a feen, en lalo 'lee 'te nyin -srandɔ 'sia 'treda. O ya 'e baadɔ nyen -a. -Te o 'tre cɛen 'e cin man yaaga be, -a 'fɔ 'tu nen yaa 'te bli "fo 'o 'vale 'e 'ta yibanun 'lee 'e 'ta lunun peenon 'a.

⁸ -A "flizan -a feen, en pɔn -dan tu nen e dre 'te 'a "fo "be, e -ku -tele jemie -va. -Te o jemie cɛen 'e cin man yaaga be, -a 'fɔ 'tu nen yaa dre nyen -a "fo. ⁹ -Winun peenon nen jemie -va be, -te o cɛen 'e cin man yaaga be, -a 'pa 'tu nen yaa -nan -nyan "fo. 'Wɔ zɛ -yɛe dre -klu -

dandannun peenon nen jemie da be -wee ve -a "nyian.

¹⁰ -A yaagazan -a feen, en mlen cren -dan tu 'si laji 'e -tria te 'e -ble "le 'nan srɔan -le 'wɔ 'zɔ. 'Yi ba peenon nen 'treda be 'lee 'yi ku peenon nen 'treda be, -te waa cɛen 'e cin man yaaga be, -a 'fɔ 'tu -va nen e -te. ¹¹ Mlen cren zɛ -a 'tɔ nen 'yile nyranryan. Koo 'yi peenon zɛ yaa lila nyranryan, en minnun nen waa mlin be o kaa.

¹² -A sinjenzan -a feen, 'nun tɔɔn en yide 'le 'bidɔ -ta "tra. Koo yide 'le 'bidɔ -le 'pleble cɛen 'e cin man yaaga, en -a 'fɔ 'tu 'si "va. 'Wɔ 'tuwli zɛ, -yɛe dre mlen 'lee mlen crennun peenon le. Zɔ 'wɔ zɛ e dre be, klun -le tiidii 'pa "da en yidea dre "le klun "ta -tɔala.

¹³ 'An yie 'tɔ en an kɔebo 'yɔ te 'e -cia 'wɔdɔ -a laji 'pleble. Yaa ve 'nan: «'Tredanon, 'wɔ "ta bɔa 'ka man! 'Tredanon, 'wɔ "ta bɔa 'ka man! 'Wɔ "ta bɔa 'ka man, koo Bali -le 'pasianon yaaga "ta -daa 'wee 'beinun 'fenle.»

'Bei 'sooluzan wu en 'wɔ yɔdɔ 'e pou 'sia

9 Bali -le 'pasiazan 'sooluzan 'yee 'bei feen, en an mlen cren -tu 'yɔ 'sinan laji, e -tria. -Klu nen -a 'leda "ka "dɛ, Bali -a -lagle 'wle 'non mlen cren zɛ -yre. ² Yaa 'le 'sv, en 'te -goei wluandɔ 'sia -klu zɛ -a ji. E ya "le 'nan -yre bli -dan nen waa 'te 'wɔ. 'Te -goei zɛ e yide dre tiidii, en e fulɔ dre tiidii. ³ 'Fevle-nun bɔɔladɔ 'sia "va, en o fuila "man 'treda. Bali 'pleble 'non -wle, -wee 'she wɔdɔ "yaaman "le zɔ 'treda -sanjre 'she "yaaman be -yee 'wɔ 'zɔ. ⁴ En yaa 'vɔ -wle 'nan, te 'o kle 'treda lu -tuwli "man dt, en te 'o kle yiba "tuwli "man dt. 'Pian minnun nen o 'ka 'o -konnen pladɔ fe -tu -a 'o yra dɛ, o man nen 'o 'she wɔ. ⁵ Ya'a -si -nɔnle -wle 'nan 'o minnun zɛ o -tɛɛ "dt. 'Pian yaa 'vɔ -wle 'nan 'o 'wɔ "nen -kɔɔn -wle mlen 'soolu 'wlu. -Wee 'she wɔdɔ "yaaman "le 'nan -te -sanjre

'she 'wu min man e “yaaman be -yee 'wɪ 'zv. ⁶Tv zɪe -a man be, minnun 'bɔ -a -weeman 'nan 'o 'fli -tea, 'pian wa'a 'kaa dt. O -kadɪ -weeman 'o 'bɔ 'a, 'pian wa'a ye “fo “dt.

⁷Flevlenun zɪe 'o “nen 'pa “le 'nan -sunun nen o -sen o “ta -ko -kuli man be -wee 'wɪ 'zv. Fɛ -tv a o -win -ji 'e pladt “le -siga kle “le 'wɪ 'zv, en o yra a “le blamin -le vɛ -zv. ⁸En o -wulo “jɛ “a “le lumɔn -wulo “jɛ 'zv, en o 'she a “le -jra 'she 'zv. ⁹O 'kɔle da yɔɔvɛ -kuli -lɔ be, e ya -bulale -a. En o -pɛ “jenun 'o 'cin “we 'pleble “le 'nan odronun nen -sv -a -klanman be, o “kaga 'be cɪ flān 'blinan -kudɪ -a -kuli man. ¹⁰O wei “a, en -a “nen “a 'e budɪ “le -sanjre -le vɛ -zv. O wei 'bɔ zɪe, fɛ -tv nen e “yaaman be e ya “ji. -Yɛɛ -maan o -taa 'wɪ “nen -kɔɔnle minnun lɛ mlen 'soolu 'wlu. ¹¹Satan -le 'pasiazan nen 'e yie -tɔa -klu nen -a 'leda “ka “dɪe -a va be, -yɛɛ cɪ 'flevlenun zɪe o da mingɔnnen -a. Satan -le 'pasiazan 'bɔ zɪe waa laabo Ebre wei -ji «Abadɔn», en waa ve Grɛk wei -ji «Apoliyɔn». 'Tɔ “fli zɪe -a -ci nen fɛ klu 'svzan.

¹²Wɪ yɪdɪ tede “sia -nyannan, en 'wɪ yɪdɪ “fli nen -a tede -sru “be -nyren 'gv.

'Bei 'shɛɛduzan wu en 'wɪ yɪdɪ 'pa “da

¹³Bali -le 'pasiazan 'shɛɛduzan “e 'yee 'bei fɛɛn, en an wei -tv 'man Bali -pan “dave nen o -siga 'yi 'wu “man “be, -a -gan sinjen ji. Bali -pan “dave zɪe, e ya 'e -trɔadt Bali 'le. ¹⁴Wei zɪe yaa 'vɪ Bali -le 'pasiazan 'shɛɛduzan nen 'bei a -yrɔ “be -yre 'nan: «Bali -le 'pasianɔn sinjen nen 'o -yrɪdɪ 'yi nen waa laabo Efra be -a “srɔn be, 'i o “flu.» ¹⁵-A -nan nen e o flu. E o flu 'nan -e 'o 'tredanɔn pɛɛnɔn nen Bali o cɛɛn 'e cin man yaaga be, o 'fʊ 'tv -tɛɛ. Kɔɔ 'wɪ zɪe -a man -pennan nen o cɪ 'e 'cɛn, en tv 'gvɛ e 'bɔ o man. Bali -a lɛ 'pla 'e 'cɛn, en yaa mlen 'pla 'e 'cɛn, en yaa yi 'pla 'e 'cɛn. ¹⁶-Wee minnun a -sv da. An o

“nen 'man. O ya min -kpi yaa -tvdu -trilii -mlinyɔn -yaa 'fiili (200.000.000).

¹⁷-A -nan nen an -sunun 'lee 'o 'ta minnun 'bɔ 'yi. Minnun zɪe o 'kɔle da yɔɔvɛ -kuli -lɔ be, -a cren -mie a 'tenden “le 'te 'le 'wɪ 'zv, en -a cren -mie a tiidii “le 'te -goei “le 'wɪ 'zv, en -a cren -mie min -tea “klan “a. -Sunun zɪe o -wulo a “le -jra -wulo -zv, en 'te bɔala o 'le, te 'te -goei bɔala o 'le, te -kɔle 'te bɔala o 'le. ¹⁸'Te a -tv, en 'te -goei “a -tv, en -kɔle 'te a -tv, fɛ yaaga zɪe, -wee 'treda minnun pɛɛnɔn nen Bali o cɛɛn 'e cin man yaaga be, o 'fʊ 'tv tɛɛ “fo. ¹⁹Kɔɔ -sunun zɪe, 'wee 'pleble a 'o 'le, en e ya o wei 'ji. O wei “a “le -mlen -le 'wɪ 'zv, -a -wulo a “da. -A 'bɔ 'a nen o 'wɪ 'wɪdɪ “dra minnun lɛ.

²⁰Wɪ yɪdɪ -dan zɪe, ya'a minnun pɛɛnɔn -tɛɛle dt. 'Pian minnun nen o yie 'fʊ “man “be, wa'a 'sile 'o dre wɪ -wɪdɪnun man dt, en wa'a 'sile -yɔnun -pandɪ man dt, en wa'a 'sile fenun -pandɪ man dt. -Te e ya -siga a oo, en -te e ya -bulale a oo, en -te e ya -kɔle a oo, en -te e ya yiba “a oo, wa'a 'sile -a -tv -pandɪ man “fo “dt. Fenun zɪe wa'a fenan ye dt, en wa'a 'wɪ maan dt, en wa'a 'ta 'wo dt. ²¹Wa'a 'sile min -tedɪ man dt, en wa'a 'sile 'bui 'fɔdɪ man dt, en wa'a 'sile nyinnandɪ lɪ 'lee 'kɔnnen -a te wa'a 'o cin 'pale dɪe -a man dt, en wa'a 'sile crin wɪdɪ man dt.

Bali -le 'pasiazan -tv 'fluba 'nɔn Zan lɛ 'nan 'e -blɪ

10 “Be -sru en Bali -le 'pasianɔn nen laji be, maan pee nen e ya 'pleble 'kpa be -a 'yi, te e ya 'sinan laji. “Lolu -koei -a man 'si, en -pɔblen a 'e 'svdɪ -a -wulo -man. -A yra “bia “le yide 'le 'wɪ 'zv, en -a cɛinnun “bia “le 'te nren -le 'wɪ 'zv. ²Fluba “wennen 'tv a -yrɔ 'e 'le 'svdɪ. 'E 'pɛ “yi “cɛin -trɔa jemie da, en 'e 'pɛ bu cɛin -trɔa 'trɛ da. ³-A -nan nen e paan wei 'pleble 'kpa -ji “le zɪ -jra -paanman be -yee 'wɪ 'zv. Zɪ e cɛɛn -paandɪ man be, en laa -paan wu 'sɔravli. ⁴Wɪ nen maan

'man laa -paan zɪɛ -a wlu be, an "ta -a cren -tɛa, en an wei -tu man laji. E 'nan 'men 'nan: «Wtunun nen laa -paan 'sɔravli -a 'vɪ 'labɛ te 'yie 'cren -tɛ "fo "dɪ.»

⁵ Bali -le 'pasiazan nen maan 'yɪ 'e 'tɔdɪ lou 'trɛ 'lee jemie da zɪɛ, 'e 'pɛ "yi wluan laji. ⁶ En e 'nan: «Bali yie a "man 'li 'trilii, en -yɛɛ labli 'lee 'e 'ci fɛnun pɛɛnɔn dre, en -yɛɛ 'trɛ 'lee 'e 'ta fɛnun pɛɛnɔn dre, en -yɛɛ jemie 'lee 'e 'va fɛnun pɛɛnɔn dre. Bali zɪɛ -a man nen 'an 'pɛ wluan 'gɪ, ya'a "nyian mɔan dɪ, ⁷ -e Bali -le 'pasi-azan 'sɔravlizan 'e 'yee 'bei 'fɛn. -Te yaa fɛɛn be, 'wɪ nen Bali -a yɔɔ minnun man be te -a dre tu 'bɔ. 'Pian 'wɪ zɪɛ Bali -a 'vɪ 'e 'lewei vɪnɔn nen 'e 'sɪnɔn 'a be -wle 'e 'cɛn.»

⁸ «Be -sru en wei nen maan 'man paan laji be, e 'nan "nyian 'men 'nan: «Bali -le 'pasiazan nen 'e 'tɔdɪ 'trɛ 'lee jemie da be, 'i 'kɪ 'fluba "wennen nen 'e 'lɛ 'sɪdɪ -yrɔ "be -a 'si.»

⁹ An -kɪ Bali -le 'pasiazan zɪɛ -a va, en maan 'vɪ -yrɛ 'nan, 'e 'fluba 'bɔ 'nɔn 'men. -A -nan nen e 'nan 'men 'nan: «'I 'fluba 'bɔ 'si, 'i "sɪv -e 'i 'men! E -kɔan 'i 'le 'nɔnnɔn "le -srɔ 'nyrɔn 'zɪ, 'pian 'i -pɔan 'ka 'taa -a yɪlɛ "yi "dɪ.» ¹⁰ Yaa -nɔn 'men, en maan "sɪvɪ 'sia, e ya 'an 'le 'nɔnnɔn "le -srɔ 'nyrɔn 'zɪ. 'Pian zɪ maan meen be, en 'an 'ci plɛndɪ 'sia.

¹¹ «Be -sru en Bali -le 'pasiazan 'bɔ "e 'nan 'men 'nan: «'Wɪ nen e -taa "drele be, 'i tin 'ba "nyian Bali 'tɔ da minnun nen 'lɛglɔn 'tɔdɪ pɛɛnɔn 'ji be -wle, en 'i tin 'ba minnun nen o wei -tɔdɪ pɛɛnɔn -fɔa "be -wle, en 'i tin 'ba mingɔnnennun le.»

Bali 'yee 'wɪ vɪnɔn "fli 'pa 'sia

11 «Be -sru en e -cɛan -kɔ -tu -nɔn 'men. E ya fɛ -sunzun dre ve -a. En e 'nan 'men 'nan: «'I 'kɪ Bali -pan 'kɔn 'sunzun dre, -e 'i Bali -pan "dave -sunzun dre! En "nyian be, minnun nen o Bali tru "baa 'kɔn 'bɔ 'ji be, 'i o "nrɔn! ² 'Pian -klɔn nen e -cia Bali -pan 'kɔn 'bɔ man be, 'yie

'tɪ 'e "tun, te 'yie 'ci -sunzun dre dɪ! Kɔɔ minnun nen wa'a Bali tɔa dɪɛ o fɛ zɪɛ -a -nan "sia -e 'o srɛ. Bali -le 'fla 'saun zɪɛ, waa ta sreman mlen -fuba sinjen 'wle 'fiili 'wlu.»

³ En Bali "e 'nan: «An 'men 'wɪ vɪnɔn "fli "paa -sia, -e 'o 'wɪ nen e -taa "drele be -a tin 'ba minnun le 'an 'tɔ da. -Cɛ bu sɔ 'be -kɔan 'e wɪdɪ o da, en waa tin "baa -wle yi -kpi tu yi -yaa 'fiili 'e 'ta le yi -fuba 'sheɛdɪ (1.260) wlu.»

⁴ Min "fli zɪɛ, o ya "le Olivie yiba "fli "le 'wɪ 'zɪ, en o ya "nyian "le -kannen -trɔa "dave "fli "le 'wɪ 'zɪ. Bali nen e 'trɛ "paala be -a 'lɛ nen o ci 'o 'tɔdɪ. ⁵ -Te min "ta 'wɪ 'wɪdɪ "dra -wle "be, 'tɛ bɔala o 'le -e 'e min zɪɛ -a -nan -nyan. E ya 'wɪ 'kpa -a, min nen e ya "vale 'e 'wɪ 'wɪdɪ "dra -wle "be, zɪ e -kaa zɪɛ. ⁶ Tu nen o "ta 'wɪ nen e -taa "drele be -a ve minnun le Bali 'tɔ da be, 'pleble a -wɔ -e 'o 'tɛ 'pa minnun da. O -kɔlaman laa 'cɛndɪ -a, en "nyian be o -kɔlaman -e 'o 'yi lila nyen -a. -Te o ya "va "be, o 'wɪ 'wɪdɪ 'tɔ 'tɔdɪ pɛɛnɔn bɔa 'tredanɔn man.

⁷ -Te o cɛɛn 'wɪ nen e -taa "drele be -a vidɪ man minnun le be, -wi -tu bɔala -klu nen -a 'leda "ka "dɪɛ -a ji, -e 'e 'kuli -tɔ o man. E o "flinɔn "kle -e 'e o -tɛɛ. ⁸ O -kadɪ -fɔla 'fla -dan zɪɛ -a -guada. 'Fla 'bɔ zɪɛ -a da nen minnun Minsan pɛɪn yiba "plan da. 'Fla zɪɛ e ya "le 'o laabu Sodɔm, en e ya "le 'o laabu "nyian Ezipti. ⁹ Minnun 'ka 'wle "man -e 'o min "fli zɪɛ o wɔ dɪ. 'Lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji 'nɔn 'ta o pa -nanjenle yi -tɔdɪ yaaga 'e 'ta le 'e -bu. ¹⁰ -Wee -kadɪ be, -a 'wɪ 'treda 'nɔn pɛɛnɔn 'ci nran. O ci "nran 'e 'ciula "da, en waa -ci "yɪnɪn dre 'o cin le. Kɔɔ min "fli zɪɛ o 'tɛ 'pa 'tredanɔn da "kaga.

¹¹ Zɪ yi yaaga 'e 'ta le 'e -bu zɪɛ e ci be, lei nen e 'belidɪ -nɔan "min le be, Bali -a 'pa -sia 'yee 'wɪ vɪnɔn "fli 'bɔ le. E wlala o ji en o wluan lou 'o 'cɛɪn -da. -A -nan nen minnun nen o ya 'wɪ zɪɛ -a -nan ynan be, nyen -dan o cɛɛn. ¹² En o wei 'pleble 'tu

'man laji. Wei zɛ yaa 'vɪ Bali -le 'wɪ vɪnɔn
 «fli zɛ -wɛ 'nan: «Ka 'ta 'an 'va lou 'gʊ!»
 -A -nan nen o wluandɪ 'sia «lolu -koei 'va
 te o 'nanmannɔn -a -nan ye.

¹³ Tʊ 'bɔ 'lein zɛ -a wlu be, 'trɛ 'nyɔɔndɪ
 'sia 'kpa tɪglɪ. 'Fla zɛ -te waa cɛɛn 'e cin
 man -fʊ be, -a 'fʊɪ 'tʊ -nan -nyan «fo. Min
 -kpi 'sɔravli (7.000) 'bɛ kaa 'wɪ zɛ -a -ji.
 Min -mienun nen o -fʊ be, nyɛn o cɛɛn
 'wɪdɪ, -a -nan nen o wu «man «mɛn 'nan
 Bali nen laji lou «be, -yɛɛ cɪ o da.

¹⁴ 'Wɪ yɪdɪ «flizan 'sia -nyannan, 'pian
 'ka dre «yi -a yaagazan 'bɔla 'kogo.

'Bei 'sɔravlizan wu en 'wɪ yɪdɪ yaagazan 'e pou 'sia

¹⁵ «Be -sru en Bali -le 'pasiazan 'sɔravli-
 izan 'yee 'bei fɛɛn. -A -nan nen weinun
 'wɪdɪ 'sia laji 'kpa 'plɛblɛ. Waa 'vɪ 'nan:
 «Mingɔnnɛn trɛ pɛɛnɔn nen
 'trɛda bɛ o dre «mɛn 'kʊ 'san Bali -le vɛ

-a,
 en o dre -a -pɪ Zozi Crizi -le vɛ -a.
 E mingɔnnɛn -ble «da 'li 'trilii.»

¹⁶ Min cejenun -yɔ -tʊ 'wɛ sinjen nen
 'o -nyrandɪ 'wee mingɔnnɛn peinnun da
 Bali 'le be, o blula 'o 'kɔle «nen en o Bali
 'bɔ. ¹⁷ Waa 'vɪ 'nan:

«Kʊ «tɪ Bali, kʊi muo -fɔa.
 Yie cɪ 'kʊ 'san -a,
 en 'plɛblɛ pɛɛnɔn a 'yie vɛ -a.

I ya -nan 'li 'e 'cen,
 en i ya -nan cɛɛgʊ yi -a.

I 'yie 'plɛblɛ -dan ci kɔɔn,
 en 'bɛ nen 'gʊɛ

i ya mingɔnnɛn -a fɛ pɛɛnɔn da.

¹⁸ 'Lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji 'nɔn 'ka 'i wei manlɛ
 «yi «dɪ,

-yɛɛ «wɛan 'yie nyran -blɪ tʊ 'bɔ o va.

ɛn «nyian be,
 minnun pɛɛnɔn nen o kaa be,
 -wee tin 'badɪ 'bɔ.

'I 'sunɔn nen 'i 'lewei vɪnɔn 'a be,
 'lee 'yie minnun be,

'lee minnun nen o 'yra -tɛa 'i man be,
 o -ko 'pa tʊ 'bɔ.

-Te e ya 'i -sruzan «wennen 'a oo,
 en -te e ya 'i -sruzan -dan a oo,
 o -ko 'pa tʊ 'bɔ.

ɛn «nyian be,
 minnun nen o 'trɛda sre 'trilii be,
 o -nan -nyan tʊ 'bɔ.»

¹⁹ -A -nan nen Bali -pan 'kɔn nen laji
 be, Bali -a 'le 'sʊ. ɛn an Bali -le 'cezu
 nen -yee -pei -tɔ winun cɪ -ji be -a 'yɪ.
 ɛn laa 'e 'wɛi -wɛi -fɔdɪ 'sia, te laa -
 paan -klunman, te 'trɛ 'nyɔɔnman, te lalo
 -seanla 'kpa 'plɛblɛ.

Lumɔn -tʊ 'lee -mlengan -dan

12 ɛn 'lebo «fɔ wɪ -dan tʊ dre laji. 'Wɪ
 zɛ -nyren 'gʊ: Lumɔn -tʊ nen, yide
 -a man 'si 'e pɛɛnɔn be, -a cein «fli «a 'e
 'tɔdɪ mlɛn da, en -siga kle «nen mlɛn cren
 a «man 'sɔravli «be, e ya 'e wɪdɪ -a -wulo
 -man. ² Lɪ zɛ -a -pɔn a 'e man, en e -fɔ
 -srunan, -yɛɛ «wɛan e -paandɪ 'sia.

³ Zɪ e -paandɪ 'sia be, en 'lebo «fɔ wɪ pee
 dre laji. 'Wɪ zɛ -nyren 'gʊ: -Mlengan nen,
 e ya -dan, en e ya 'tenden. -A -wulo a «da
 'sɔravli, en -a 'bei a «da «fu, en -siga kle «a
 'e wɪdɪ -a -wulo 'sɔravli 'bɔ man. ⁴ Mlɛn
 cren pɛɛnɔn nen Bali o cɛɛn 'e cin man
 yaaga be, -mlengan zɛ -a wei -a 'fʊɪ 'tʊ
 wɛɛn 'trɛda. -A -nan nen -mlengan pli lɪ
 zɛ -a man, 'nan -te e cɛɛn 'nen 'yadɪ man
 be -e 'e 'nen 'bɔ 'blɪ. ⁵ Kɔɔ 'nen zɛ -a 'bɔ
 nen Bali -a 'pla 'nan -yɛɛ -taa «mingɔnnɛn
 -blɪlɛ 'leglɔn pɛɛnɔn 'ji 'nɔn da «fo. Lɪ zɛ
 e 'nen 'bɔ 'ya -klɔnmɔn -a, en Bali -kʊ -a 'e
 «srɔn. 'Wɪ 'kpa nen, e ya Bali -le mingɔn-
 nen pein «srɔn, -mlengan 'ka -kɔlale -a -
 blɪdɪ -a dɪ. ⁶ -A -nan nen lɪ 'bɔ flɛn 'sia, en
 e -kʊ «bui «da zia. E -kʊ fɛnan nen Bali
 -a man dre -a yɔɔnan -a be -a -nan. Fɛ zɛ
 -a -nan nen waa 'le 'bʊ 'trilii yi -kpi tʊ yi
 -yaa 'fiili 'e 'ta le yi -fuba 'shɛɛdʊ (1.260).

Bali -le 'pasianɔn 'kuli -tɔ Satan man en waa klɪ

⁷ -Kuli 'sʊ laji. Bali -le 'pasiazan nen
 waa laabo Mishel be, o 'vale 'yee

'pasianon 'a, o -kuli -to -mlengan man. En -mlengan 'lee 'yee 'pasianon -a -tan 'o 'vale waa. ⁸Pian zi -mlengan -pe 'ka 'sole -kuli -a di, en 'o 'vale 'yee 'pasianon 'a o -nyrannan 'ka yule "nyian laji di. ⁹-A -nan nen Bali -le 'pasianon o -pin laji, en o 'ta 'to o pëenon man 'treda. -Mlen nen e blamin see paa 'li be, -a 'bo nen. Waa laabo Bali 'nanmanzan, en waa laabo "nyian Satan. -Yee 'wi 'wliidi "dredti "paa 'treda blamin lo.

¹⁰"Be -sru en an wei 'pleble 'tu 'man laji. Wei zie yaa 'vi 'nan: «Be nen 'gve, tu nen -kaa "tu Bali min "sia 'wi 'ji be, e 'bo.

E 'yee 'pleble 'ci koon, en yaa -ci koon 'nan 'yee ci mingonnen -a. En e 'pleble 'non 'e 'pi Zozi Crizi le 'nan 'e mingonnen -bli fe pëenon da. 'Wi 'kpa nen 'wunun zie -a, koo o Satan -pin laji. Ya'a 'kolaman "nyian -todi -a Bali 'le, -e 'e 'wi 'to -kaa "bu 'lee -kaa "blu Zozinon man di. 'Wi zie -a 'bo nen yaa dra 'e 'cen bodrun funnin, en waa 'le 'to -yrc 'sien. ¹¹En "nyian be, Bali -le 'wi nen waa 'vi minnun le be, 'lee Bali -le 'bla nyen nen, e -sran be, -yee "wean -kaa "bu 'lee -kaa "blu Zozinon Satan kti. Wa'a "klanle -kadit lo 'wee yi -teradi Zozi da -ji di. ¹²'Wi zie -yee "wean be, laji fenun 'lee 'ka pëenon nen ka -nyeanla 'nan nun be, 'ka 'ci 'e "nran! 'Pian 'tre 'lee jemie -le ve be, 'wi -taa "bole "wee "man, koo Satan 'e yra 'pa o da.

'Bli a 'e 'fodi "ji -dan, koo yaa -toa

'nan 'yee tu 'ka "nyian -fule "kaga "di.» ¹³Zi -mlengan -a 'yi 'nan laji si a 'e 'le wudi 'e 'lo be, -a -nan nen e soonla lunon nen e 'nen 'ya -klonmon -a be -a -sru. ¹⁴'Pian li zie, Bali koebo -pe "je -dandan "fli "non -yre, 'nan -e 'e 'ku "bui "da, fenan nen Bali 'bo -a 'pla -yre "be -a -nan. Fe zie -a -nan nen waa 'le 'bu 'trilii le yaaga 'e 'ta le 'e -bu, en -mlengan 'ka -kolale -a man yidi -a di. ¹⁵Tu zie -a man be -mlengan 'yi boladi 'sia 'e 'le te e "yro, 'nan -e 'yi 'bo 'e -ku li zie -a. ¹⁶'Pian 'tre 'pa li zie -a va. E 'le 'su, en 'yi nen e 'bola -mlengan 'le be, e -sen "ji 'e pëenon. ¹⁷-A -nan nen 'bli 'fo -mlengan -ji li zie -a man -wliidi. -Yee "wean e -kuli -to 'sien li zie -a kluda 'non man. Minnun nen o 'ta wula Bali wei da, en o -to 'wunun nen Zozi 'a -ci 'si -wle "be -a da be, -wee ci li zie -a kluda 'non 'a.

Satan -wi -tu 'pa 'sia 'treda

¹⁸"Be -sru en -mlengan 'bo 'ku jemie man.

13 -A -nan nen an -wi -tu 'yi, te e ya bolanan jemie -va. -Wi zie -a 'bei a -fu, en -a -wulo a 'srovli. En -siga kle "a 'e wudi -a 'bei pëenon man. En "nyian be 'tonun nen e ya Bali see wudi -a be, e ya 'e 'cren -tedi -a -wulonun 'bo man. ²E ya "le 'nan koanen 'le 'wi 'zu. -A ceinnun a -dandan, en -a sröen a 'e trudi. En -a 'le a "le -jra 'le 'zu. -Mlengan 'yee 'pleble 'non -wi zie -yre, en e 'yee mingonnen pein 'bola -yre 'nan 'e mingonnen -bli "da. ³-Wi 'bo zie -a -wulo -tu tuo 'pleble, 'pian -a mlön "a 'e 'nyandi, -a "pa 'ji "tun "nen -nan. 'Wi zie e 'tredanon pëenon 'lebo "fo, -yee "wean o soonla -a -sru. ⁴-A -nan nen o pëenon 'o "po soon -mlengan zie -a wlu, en waa 'bo, koo -yee 'pleble 'non -wi le. En o pëenon 'o "po soon "nyian -wi 'bo 'wlu, en waa 'bo -a vidi -a 'nan: «Min -tu 'ka 'kolaman -e 'e 'fli -koon -wi 'gve -a man

dt. En min -tu 'ka 'kolaman -a 'klidu -a dt.»

⁵-Si a e 'le 'sudu -wi zte -yre -e 'e 'fli 'sia -dandan, en “nyian -e 'e 'wi Bali man -wliđu. -Si a 'e 'nondi -yre mlen -fuba sinjen 'wle “fli (42) 'wlu. ⁶-Yee “wean nen e Bali “srondi 'sia. E wu Bali man -wliđu, en e wu fenan nen Bali -nyeanla be -a man -wliđu, en e wu minnun nen o -nyeanla laji be o man -wliđu. ⁷En -si a 'e 'le 'sudu “nyian -wi zte -yre -e 'e Bali -le minnun 'klu -kuli -a. En “nyian -si a 'e 'nondi -yre -e 'e mingonnen -blt 'leglon peenon 'jinon da. ⁸-Yee “wean nen 'tredanon peenon 'o “po soun “wlu en waa 'bo. 'Pian Bali -le minnun 'ka “o “drele dt. Koo Bali o 'to 'cren -te min 'beli 'fluba 'ji 'vaa en Bali 'tre dre. 'Fluba zte Bali -le 'bla nen waa 'non 'sraga -a be, e ya -yee ve -a.

⁹Min nen 'wi man “træn “ci -a -wulo -man be, -a san 'e “træn “to 'wi nen an “ta -a ve 'gve -yre! ¹⁰Min nen Bali -a 'pla 'nan 'e 'pu 'kon 'bli be, e -pu 'kon 'ble. En min nen Bali -a 'pla 'nan 'e 'ka -kuli 'tan sen “nen “be, waa -tea -kuli 'tan sen -a. -Yee “wean nen e ya “le Bali -le minnun -pnan 'e 'so. Te -wee yi -teradu Bali da 'le 'e 'to dt!

Satan -wi pee 'pa 'sia 'treda

¹¹“Be -sru en an -wi pee 'yi, te e ya bolanan 'tre 'ji. -Wi zte -a 'bei a “fli, en o ya “wenwennon “le 'bla 'nen 'bei 'le 'wi 'zu. 'Pian -a wei min -tea “klan -a “le -mlengan wei -le 'wi 'zu. ¹²-Wi tede nen -a -wulo -tu tuo 'pleble, en -a mlon 'bo 'nyan be, e 'yee 'pleble peenon 'non -wi “flizan zte -yre. -A -nan nen e -to 'tredanon peenon man -sa -a, 'nan 'o “po -soun -wi tede wlu -e 'o bo. ¹³E 'lebo “fo winun -dandan dre, e 'te 'si laji minnun peenon yie man, en yaa -sran 'treda. ¹⁴'Lebo “fo winun nen -wi tede -a -si -non -yre 'nan 'e dre be, -a 'bo 'a nen e kola 'tredanon 'ci sredi -a. Yaa 'vi -wle 'nan, -wi nen waa tuo sen -a en ya'a 'kale die, 'o

-a min yiba “nyaan. ¹⁵En -wi tede -a -si -non -yre “nyian 'nan, 'e 'belidu -non min yiba 'bo le. Zi yaa dre be, en min yiba 'bo 'wliđu 'sia. En minnun nen wa'a 'o “po -sounlea “wlu -e 'o bo die, min yiba 'bo o tee. ¹⁶Yaa dre en min -tudu peenon plo 'pla 'o 'pe “yi “man, -te 'be “cee die waa 'pla 'o nyrenbon da. -E 'e 'sia min -dan man, 'lee min nen e 'ka -dan die -a man, 'lee fezan man, 'lee 'yale -tezan man, 'lee min nen e ya non -a be -a man, 'lee min nen e 'ka non -a die -a man, o peenon plo zte -a 'pla 'o man 'tredre.

¹⁷Min oo min nen plo zte e ya “man “be, -a san -kolaman fenun 'lodu -a, en -a san -kolaman fenun -tandu -a. 'Pian min nen plo 'ka “man “die, ya'a 'kolaman -e “e “dre dt. -Wi 'bo 'to nen waa 'pla 'o man. -Te 'be “cee die, waa 'to 'bo 'fluba 'wle -tudu -te 'e cin da, en waa cren -te 'o man. Koo -a 'to 'cren 'fluba 'wle 'to “we fe “nrondi -a, en -a -tu “we fe “nrondi -a.

¹⁸'Wi 'todi -a nen min -kolaman 'wi zte -a -ci mandu -a. -Yee “wean min nen e 'wi -toa “be, 'e -wi zte -a 'to 'cren 'fluba 'wle -tudu -te 'e cin da, -e 'e -to. E -tiala min 'to 'le ve -a. En -a “nen “nen 'gu, e ya -yaa 'sheedu -fuba 'sheedu 'wle 'sheedu (666).

Minnun nen Bali -le 'bla o 'si 'wi 'ji be o “dre “fo

14 “Be -sru en an Bali -le 'bla 'yi 'e 'todi pon nen waa laabo Zion be -a da. Pon zte e ya Zeruzalem fla yei. Min -kpi yaa tu 'e 'ta le min -fuba sinjen 'wle sinjen (144.000) a 'o 'todi -a “sran. Bali -le 'bla 'to 'lee -a “ti 'to a 'e 'cren -tedu o peenon nyrenbon da. ²En an wei -tu -klundu 'man laji. E wu “le 'nan 'yi -dan 'be ci 'yrnan, en e wu “nyian “le 'nan laa -paan 'be wu 'pleble. En e wu “nyian 'nonnon “le 'nan “dre “nen min “kaga “ci -a -fanan -gædi -ji. ³Bali -le 'pasianon nen laji be, o ya 'o 'todi Bali -le mingonnen pein 'lee min cejenun 'lee fenun sinjen be o 'le, en o “dre zte -a -foa. Min -tu

'ka 'kolaman -e 'e "dre 'bɔ -tranladɪ. 'Pian min -kpi yaa tv 'e 'ta le min -fuba sinjen 'wle sinjen (144.000) bɛ, -wɛɛ -fɔa "sidɔ. Minnun nen Bali o 'si 'wɪ 'ji 'treda bɛ, o 'bɔ nen. ⁴ 'Wɪ 'kpa, minnun zɛ Bali o 'si 'wɪ 'ji 'nan -e 'o 'kɔn Bali -le vɛ -a, ɛn "nyian -e 'o 'kɔn Bali -le 'bla 'le vɛ -a. Te o ya "le 'nan fei fe 'wle tɛdɛ nen waa -nɔan Bali le bɛ -yee 'wɪ 'zv. Fɛnan pɛɛnɔn nen Bali -le 'bla 'ko bɛ, te o -ciala -a -sru. Minnun zɛ wa'a lumɔn -tɔlɛ dɪ. Wa'a 'o 'fli "tri "tɔlɛ Bali 'le nyinnandɪ -a lumɔn -sru "dɪ. ⁵ Wa'a 'wlu -towli "senle "fo "dɪ. ɛn 'tɔ 'tu 'ka 'e 'padɪ o man dɪ.

Bali -le 'pasianɔn yaaga 'wɪ 'pla minnun le

⁶ "Bɛ -sru ɛn an Bali -le 'pasiazan -tv 'yɪ, te e ya 'sɔnan laji. 'Wɪ 'nɔnɔn nen ya'a 'li sɛman "fo "dɪɛ, -a vɪdɪ -a nen e ya ciunan 'leglɔn pɛɛnɔn 'ji minnun 'lee minnun nen o wei -tɔdɔ pɛɛnɔn -fɔa "bɛ -wle. ⁷ Yaa 'vɪ wei 'pleblɛ 'ji 'nan: «'Ka yie 'e 'nan Bali man, ɛn 'ka Bali 'bɔ 'tɔ dre -dan! Tv nen e 'tredanɔn 'le tin "baa bɛ e 'bɔ. Bali nen e 'trɛ 'lee la 'lee jemie 'lee 'yi pɛɛnɔn dre bɛ, 'ka "po sɔn "wlu -e 'ka bɔ.»

⁸ Bali -le 'pasiazan "flizan sɔnla -a tɛdɛ -sru "nyian, te yaa ve 'nan: «Babilɔn -nan -nyan. Babilɔn -dan nen e -tɔ 'leglɔn pɛɛnɔn 'jinɔn man -sa -a 'nan 'o 'si Bali -sru "bɛ, -a -nan -nyan.»

⁹ ɛn Bali -le 'pasiazan yaagazan sɔnla -a "flizan -sru "nyian, te yaa ve wei 'pleblɛ 'ji 'nan: «Min oo min nen 'e "po sɔnla -wi nen waa min yiba dre bɛ -a wlu ɛn yaa 'bɔ bɛ, Bali 'wɪ "nen -kɔnman -a san le. Min nen 'e "po sɔnla -a min yiba 'bɔ wlu ɛn yaa 'bɔ bɛ, Bali 'wɪ "nen -kɔnman "nyian -a san le. ɛn "nyian bɛ min nen e plɔ 'pla 'e nyrenbɔn da, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ yaa 'pla 'e 'pɛ -man bɛ, Bali 'wɪ "nen -kɔnman -a san le. ¹⁰ Bali nyran -ble minnun zɛ o va 'pleblɛ. O -taa 'o yra yɪle -wɪdɪ 'te 'va. -Kɔlɛ nen e 'le "sia bɛ

e -kɔan "va. Bali -le 'pasianɔn 'saun nen laji bɛ 'lee Bali -le 'bla yie man nen 'wɪ zɛ e dra. ¹¹ O -taa 'o yra yɪle bodrun funnin 'tɛ zɛ -a va, te -a -koei "ko laji 'li 'trilii. ɛn -wee yra yɪdɪ 'leda "ka "dɪ.»

¹² 'Wɪ zɛ -yee "wean nen e ya "le Bali -le minnun -pɔan 'e 'sɔ. Te 'o 'ta wɪladɪ Bali -le -pei da 'le 'tɔ dɪ, ɛn te -wee yi -teradɪ Zozi da 'le 'e 'tɔ dɪ!

¹³ "Bɛ -sru ɛn an wei -tv 'man laji. E 'nan 'mɛn 'nan: «'I 'wɪ 'gɔvɛ -a cren -tɛ! Minnun nen o -fu yi -teranan Minsan da ɛn minnun o tɛɛ bɛ, 'bɛ nen 'gɔvɛ tv nen Bali -le -fɛa dra -wee vɛ -a bɛ 'e 'bɔ.»

ɛn Bali lei 'saun -a 'vɪ "nyian 'nan: «'Wɪ 'kpa, o "flian 'wee 'nyranman 'padɪ -a, kɔɔ 'wɪ "yinin nen waa dre bɛ, -a "nen "blɪdɪ 'bɔ.»

Bali 'tredanɔn 'le tin 'badɪ pou "siala 'kɔ?

¹⁴ "Bɛ -sru ɛn an "lolu -koei 'fuvu 'yɪ laji. Fɛ -tv a 'e -nyrandɪ "lolu -koei zɛ -a da, e ya "le Blamin -pɪ -le 'wɪ 'zv. -Siga kle "a 'e wɔdɪ -a -wulo -man, ɛn fɛ -tv nen o 'saa -tɛa "a "bɛ e ya -yrɔ. Fɛ zɛ -a 'le a "man 'kpa tɪglɪ. ¹⁵ -A -nan nen Bali -le 'pasianɔn nen laji bɛ -a -tv 'bɔla Bali -pan 'kɔn 'bɔ 'ji, ɛn e paan 'kpa 'pleblɛ min nen 'e -nyrandɪ "lolu -koei "da bɛ -yrɛ. Yaa 'vɪ 'nan: «'I 'yie 'saa 'tɛvɛ 'si -e 'i 'saa 'tɛdɪ 'sial! 'Saa 'tɛ tv 'bɔ, kɔɔ 'saa pɛɛnɔn tran 'treda.» ¹⁶ -A -nan nen min nen 'e -nyrandɪ "lolu -koei "da bɛ, e 'treda 'saa pɛɛnɔn 'tɛ.

¹⁷ "Bɛ -sru ɛn -a pee 'bɔla "nyian Bali -pan 'kɔn 'bɔ nen laji bɛ, -a -ji. 'Saa 'tɛvɛ nen -a 'le a "man 'kpa bɛ -a -tv a "nyian -yee 'lɔ.

¹⁸ ɛn Bali -le 'pasianɔn 'bɔ nen laji bɛ, -a -tv nen -te e 'wɪ 'vɪ 'tɛ le yaa dra bɛ, e 'si Bali -pan "dave va zia. E paan 'kpa 'pleblɛ Bali -le 'pasiazan nen 'saa 'tɛvɛ 'le 'lea a -yrɔ "bɛ -yrɛ. Yaa 'vɪ 'nan: «'I 'yie 'saa 'tɛvɛ 'si -e 'i rezen 'blɔ "cɛɛndɪ 'sial! Kɔɔ rezen yiba pɛɛnɔn nen rezen fei bɛ

o 'blv tran.»¹⁹ -A -nan nen Bali -le 'pasi-
 azan zte e rezen yiba pæenon 'bɔ 'nan. En
 yaa -sen fenan nen o rezen “blo “bɛ -a -
 nan. Zɪ Bali -le nyran -blɪdɪ -taa “drɛle
 zte.²⁰ O -taa “minnun -tɛɛle -e 'o o pɔle
 “bɔ. O nyen “yro “le 'yɪ ba -le 'wɪ 'zɪ. E
 -ko -trilii e bɔa kilo -ya yaaga da, en -a
 klu trodɪ bɔa -menlie -tv.

**Bali 'wɪ “nen “nyranman
 -kɔɔnman 'tredanɔn le 'kɔ?**

15 “Bɛ -sru en an 'lɛbɔ “fɔ wɪ -dan 'yɪ
 “nyian laji. An Bali -le 'pasianɔn
 'sɔravli 'yɪ. Bali o 'plɑ 'nan -wɛɛ 'wɪ “nen
 “nyranman -kɔɔnman 'tredanɔn le. -A -tv
 'yee vɛ -kɔɔnman, “bɛ -sru -e -a -tv 'e 'yee
 vɛ -kɔɔn. Bali -le nyran -blɪdɪ -nyranman
 'leda nen zte.

² En an fɛ -tv nen e ya “le jemie -le 'wɪ
 'zɪ bɛ -a 'yɪ “nyian. 'Pian e ya 'e siadt “da,
 en 'tɛ a “va. En “nyian bɛ, an minnun 'yɪ.
 Minnun zte -wɛɛ 'ka 'o “pɔ -sɔɔnleɑ -wi
 nen waa min yiba drɛ bɛ -a wlu dɪ, en
 -wɛɛ 'ka 'o “pɔ -sɔɔnleɑ -a min yiba 'bɔ
 'wlu dɪ, en -wɛɛ 'ka -wi 'bɔ 'tɔ 'cren -tɛle
 'o man dɪ, en -wɛɛ 'ka “nyian -wi 'bɔ 'tɔ
 'cren 'fluba 'wle 'tɔdɪ -tɛle 'e cin da, -e
 'o 'plɑ 'o man dɪ. O ya 'o 'tɔdɪ jemie 'bɔ
 da lou. Bali “drɛ “fɔ “dave nen e ya “le
 -gɔɔdɪ -le 'wɪ 'zɪ bɛ, -a -nɔn o pæenon le.

³ En o “drɛ “nen Moizi nen Bali 'suzan 'a
 bɛ yaa 'pa bɛ, -a -fɔdɪ 'sia. “Drɛ zte e ya
 “nyian Bali -le 'blɑ 'le “drɛ “a. Waa -fɔɑ
 'nan:

«Bali, yie cɪ 'kɪ 'san -a,
 en 'plɛblɛ pæenon 'san nen 'yia,
 'i drɛ 'wɪnɪn a -dandan,
 en o ya 'lɛbɔ “fɔ wɪnɪn -a.
 Yie cɪ 'kɪ 'san -a
 en 'plɛblɛ pæenon 'san nen 'yia.
 -Si tɪglt nen yia -kɔɔnman minnun le,
 en -yɛɛ cɪ -a 'kpa -a.
 Yie cɪ mingɔnɪn -a
 'lɛglɔn pæenon 'ji 'nɔn da.

⁴ -Tɛ 'ka 'klanman 'i 'lɔ dɪ?
 En -tɛ 'ka 'i 'tɔ -dan 'vɛ dɪ?

-A san “ka “fo “dɪ.
 Kɔɔ yie cɪ 'saun 'i -tuwli.
 'Lɛglɔn pæenon 'ji 'nɔn
 'o “pɔ -sɔɔnmlan 'i 'wlu -e 'wei bɔ.
 Kɔɔ o -taa -a -tɔle 'nan
 'wɪnɪn nen o cɪ tɪglt bɛ,
 -nyren yia dra.»

⁵ “Bɛ -sru, en an Bali -pan 'kɔn 'yɪ 'e
 'le 'sɔdɪ laji, tɛ -tandan yra 'e -trɔɑdɪ fe-
 nan 'saunzaun 'kpa -nan. ⁶ En Bali -le
 'pasianon nen laji bɛ, an o 'sɔravli 'yɪ
 bolanan -tandan zte -a -ji. -Wɛɛ “ta -daa
 'wɪ “nen “tɔdɪ 'sɔravli -kɔɔnle 'tredɑ 'nɔn
 le 'gɔ. Sɔ 'fuvu 'yɪyɪyɪ nen 'e wɔdɪ o da, en
 -tɪn 'kɔle nen e ya -siga -a bɛ, -a 'bɔ nen 'e
 'tɔdɪ o kugu da. ⁷ -A -nan nen fenun sinjen
 nen Bali 'le bɛ, -a -tv -siga 'kulenennun -
 nɔn Bali -le 'pasianon 'sɔravli 'bɔ le. Yaa
 -nɔn o pæenon le 'sɔravli. En 'kulenennun
 zte, Bali nen -a yie a “man 'li 'trilii bɛ, -
 yee nyran -blɪdɪ nen -a pæenon 'ji. ⁸ Nun
 tɔɔn en Bali -le 'plɛblɛ 'lee -yee -dan -le
 “wean bɛ, 'tɛ -goei Bali -pan 'kɔn 'bɔ 'ci 'si.
 -Tɛ Bali -le 'pasianon 'sɔravli zte wa'a tian
 'cɛnle 'wɪ “nen -kɔɔndɪ man 'tredanɔn le
 dɪɛ, min -tv 'ka 'kɔlaman -e 'e -wla Bali
 -pan 'kɔn 'bɔ 'ji dɪ.

**Bali -le 'pasianon 'sɔravli
 'wɪ “nen kɔɔn 'tredanɔn le**

16 -A -nan nen an wei 'plɛblɛ 'tɔ
 'man. Wei zte e wu Bali -pan 'kɔn
 'bɔ 'ji, en yaa 'vɪ Bali -le 'pasianon 'sɔravli
 “le 'nan: «Ka 'kɪ Bali -le nyran -blɪdɪ
 'sɔravli “nen 'kulenennun -ji 'labɛ -a -sran
 'tredɑ.»

² Bali -le 'pasiazan tɛdɛ -kɪ en e 'yee
 'kulenen 'wɪn sɔɔn 'tredɑ. -A -nan nen
 mlɔnnun -sen minnun nen -wi 'tɔ 'cren
 plɔ a o man en 'o “pɔ -sɔɔnmlan -wi zte
 -a min yiba 'wlu -e 'o bɔ bɛ o man. Mlɔn-
 nun zte o ya “wɪdɪ 'kpa en o ya “nyian
 'o 'le 'sɪdɪ.

³ “Bɛ -sru en -a “flizan 'kɪ, e 'yee vɛ -
 wɪn sɔɔn jemie -va. Jemie zte e 'nyin “le
 'nan min -kɑdɪ nyen -le 'wɪ 'zɪ. -A -nan

nen fenun peenon nen “va te o yie a “man
“be, o kaa.

⁴“Be -sru -a yaagazan 'ku, en e 'yee ve
-wun soon 'yi banun 'lee 'yi kunun va. -A
-nan nen o peenon lila nyen -a. ⁵En Bali
-le 'pasiazan nen -te e 'wi 'vi 'yi le yaa dra
be, maan wei 'man. Yaa 'vi 'nan:

«Bali, yie ci Bali -a,
en i ya -nan 'li 'e 'cen,
en yie ci 'saun.

'Yie 'wi “nen -koondu minnun le be,
e ya 'e 'noan da.

⁶Koo o 'yie minnun tee
en wei 'le 'wei vunon tee,
-yee “wean o tee nen yia 'wu be,
yia dre 'e noan da.»

⁷En an wei -tu 'man, e 'si Bali -pan “dave
va zia. Wei zie e 'nan:

«Ku “tu Bali,
yie ci 'ku 'san -a,
en yie ci 'pleble peenon 'san -a,
en 'yie tin -tedi min da be,
'wi 'kpa, e ya 'e 'noan da.»

⁸“Be -sru Bali -le 'pasiazan sinjenzan
-ku, en e 'yee 'kulenen -wun soon yide
da. 'Nun soon Bali 'pleble 'non yide le
'nan -yee 'bidu 'e minnun 'te 'bli. ⁹-A -
nan nen yide 'bidu 'sia 'kpa 'pleble, en e
minnun 'te 'blidu 'sia. Bali 'bo nen -yee ci
'wi “nen -koonnan minnun le 'e 'bo 'a be,
waa “srondu 'sia, 'pian wa'a 'sile 'wi 'wli
“dredu man -e 'o Bali 'to -dan vi di.

¹⁰“Be -sru Bali -le 'pasiazan 'sooluzan
'ku, en e 'yee 'kulenen 'wun soon -wi nen
waa min yiba dre be -yee mingonnen
pein -da. 'Nun soon klun -trca -wi 'bo 'le
mingonnen treda “fo. En minnun 'o yra
yidu 'sia 'wli te o 'she wuoman 'o nren
man. ¹¹Mlonnun nen o -sen o man be,
'lee yra nen o ci -a yunan -wli “be -yee
“wean o Bali nen laji lou “be -a “srondu
'sia. 'Pian wa'a 'o 'pe 'sile 'o dre wi -
wli dunun -sru “di.

¹²“Be -sru en Bali -le 'pasiazan
'sheeuzan -ku, en e 'yee 'kulenen 'wun
soon 'yi -dan nen waa laabo Efra be -a

da. 'Nun soon 'yi zie 'e bee “ji, 'nan -e
mingonnenun nen o “sia yide wluan
“nan 'zia be -wee -si 'e 'le 'su. ¹³En an fe
-wli yaaga 'yi. O ya “le 'nan yolunun
-le 'wi 'zu. -A -tu 'bola -mlengan -dan 'le,
en -a -tu 'bola -wi nen waa min yiba dre
be -a 'le, en -a -tu 'bola min nen e 'wlu
-saan te yaa ve 'nan 'e ya Bali 'lewei
vunan be -a 'le. ¹⁴-Yu -wli dunun nen
o 'lebo “fo wunun dra be o 'bo nen. O
yaaga zie o -ku 'treda mingonnenun cin
yile 'nan -e 'o 'man wuu -kuli -tandi da.
-Kuli zie waa -taan Bali man, yi -dan
nen 'pleble peenon 'san Bali -a 'pla be -a
da.

¹⁵'Ka 'ci “nrøn 'wi nen Minsan -a 'vi be
-a da. Yaa 'vi 'nan: «Men -tadu dra kligli.
E dra “le crinzan -le ve 'zu, ma'an yi paa
di. Min nen -a yie 'fu “man en 'e 'man wuu
be, Bali -le -fa a -a san man. 'Pian min
nen ya'a 'e 'man wuule die, an bo “man
'e pludi, -e 'yra 'e san -te min peenon yie
man.»

¹⁶-Yu -wli yaaga zie o 'treda mingon-
nenun cin 'yi fenan nen waa laabo Ebre
wei -ji «Armagedon» be -a -nan.

¹⁷“Be -sru en Bali -le 'pasiazan 'sora-
vli -zan 'ku, en e 'yee 'kulenen 'wun soon fe-
nan 'wein nen labli 'lee 'tre yei “be -a va.
'Nun soon an wei 'pleble 'tu 'man Bali -
pan 'kuin. Wei zie e 'si Bali -le mingon-
nen pein -va zia, en yaa 'vi 'nan: «Be
nen 'gve, e -nyan “men “fo!» ¹⁸En laa 'e
'wlei -wlei -fodi 'sia, en laa -paan -klundi
'sia, en 'tre 'nyoondu 'sia 'kpa 'pleble. Zi
Bali blamin soonla 'li 'treda be, -a su-
man 'tre 'ka tian 'nyoonle di. ¹⁹Babilon
'fla -dan be, e ceen 'e cin man yaaga. En
'fla peenon nen 'treda be, o -nan -nyan.
Bali 'yee nyran -blidu -ci soon Babilon le
'pleble, koo 'wi 'wli dunun nen yaa dre be,
-a -cin 'ka 'sanle “ji “di. ²⁰'Yi yei 'trenun
peenon saan, en pon -tu 'ka “nyian yile
'treda di. ²¹En lalo 'wle -dandan -srandi
'sia 'treda. -A 'wlenun ciben a -wli. -A
-tu -kolaman e bo kilo -fuba 'soolu. Lalo

nen e ci -srannan -wliđt zıe, -yee “wean minnun Bali “sröndt 'sia.

-Können peenön -weezan -le 'wt

17 “Be -sru en Bali -le 'pasianön 'söravli “nen 'kulenennun a -włö “be, -a -tu -ta 'wt tin 'bale 'men. E 'nan: «'Wt nen e -taa “bölē Babilön man be, 'i 'ta -e 'an -köön 'yie! 'Fla zıe e ya 'e 'tödt 'yi -dandannun “srön, en e dre -können peenön -weezan 'a. ²Mingönnennun peenön nen 'treda be, o -fö -a -sru. -Yee -können -weeđt 'bö zıe e 'treda minnun peenön 'sianan, en 'o 'fli -nön -yre.»

³E dre 'men “le 'nan nyrin -tenan nen an ci. En Bali -le 'pasiazan zıe e -ku 'maan “bui “da. An lımön -tu 'yi fe zıe -a -nan. E ya 'e -nyrandt -wi 'tenden 'tu da. -Wi zıe -a -wulo a 'söravli, en -a 'bei a -fu. 'Tönun nen e ya Bali seē wöđt -a be, e ya 'e 'cren -tödt -wi 'bö man. ⁴En sö 'tenden nen -a 'fle a be -a 'bö nen lı zı -a da. Min -dandannun da sö nen. -Siga 'lee fenun nen -a 'fle a be, e lı zıe -a man 'si 'e peenön. En -siga 'kulenen a -yrö. 'Wt 'wliđinun nen yaa dre -können -weeđt -a be e ya 'e fadı 'kulenen zıe -a. ⁵'Wt 'tu nen -a -ci a 'e yöđt be, e ya 'e 'cren -tödt lı zıe -a nyrenbön da. E ya 'e 'cren -tödt 'nan:

Meen ci Babilön -dan a.

Meen ci -können -weenön peenön “bu “a.

En meen ci 'wt 'wliđt 'tö

'töđv peenön “bu “a.

⁶An lı zıe -a 'yi Bali -le minnun nen e o tēe be o nyen mlinnan, 'lee Zozi -srönön nen e o tēe be o nyen mlinnan. En yaa -tödt 'sia “le -wen -le 'wt 'zv. 'Wt zıe yaan 'lebo “fö 'e ciıla “da.

⁷-A -nan nen Bali -le 'pasiazan zıe, e 'nan 'men 'nan: «-Me “le “wean 'i 'lebo “fö? Lı nen yia 'yt 'labe, e ya 'wt yöđt -tu -a, 'pian an -taa -a -ci vıle 'yie. En -wi nen -a -wulo a 'söravli, en -a 'bei a -fu te lı 'bö a 'e -nyrandt “da 'labe, e ya 'wt yöđt -tu -a, 'pian an -taa -a -ci vıle 'yie. ⁸-Wi nen i 'sia -a yunan 'gve, 'li te e ya,

'pian 'be nen 'gve e “ka “nyian dt. Yi -tu böa “be, -wi zıe e böala -klu nen -a 'leda “ka “dıe -a ji, -e Bali 'e -nan -nyan “fo. Tu zıe -a man be, minnun nen Bali 'ka o 'tö 'cren -tele 'yee min 'beli 'fluba 'ji 'vaa en e 'tre dre dıe, -wi zıe -a yıđt o 'lebo -föa. Köö -wi zıe, 'li te e ya, 'pian 'be nen 'gve e “ka “nyian dt.

⁹'Wt 'tödt -a nen min -kölaman 'wt zıe -a -ci mandt -a.

-A -wulo 'söravli “nen yia 'yt 'labe, pön 'söravli “nen lı 'bö ci 'e -nyrandt “da “be -nyren. Pönnun zıe o ya “le mingönnen 'söravli “le 'wt 'zv. ¹⁰Mingönnennun zıe o 'soolu yie 'ka “nyian “man “dt. 'Pian -a -tu a mingönnen -blınan ceegv yi -a, en -a -tu 'ka tian 'tale dt. -Te e -ta be, ya'a mingönnen -ble tu “kaga 'wlu dt. ¹¹-Wi 'bö nen, e ya 'li, 'pian 'be nen 'gve e “ka “nyian dıe, -yee -taa “mingönnen 'sörazan 'a, -e Bali 'e -nan -nyan “fo. -Wi zıe e ya “nyian mingönnen 'söravlinön 'bö 'va.

¹²'Bei 'fu nen yia 'yt be, mingönnen -fu nen waa. 'Pian wa'a tian mingönnen -blıđt 'sileä dt. Bali -taa -a -si -nönle -wle 'nan 'o mingönnen -blı 'o 'vale -wi be waa tu “wennen 'a. E böa 'leri -tu. ¹³Mingönnennun zıe 'wt -töwli “cin a o peenön 'ji. O 'wee -köladt 'lee 'wee 'pleble 'pa -wi zıe -yee ve da. ¹⁴En o -ku -kuli -töle Bali -le 'bla man. 'Pian Bali -le 'bla o klı, köö -yee ci minsannun da Minsan -a, en -yee ci mingönnennun da mingönnen -a. Minnun nen Bali -le 'bla o laabv en e o 'si “va 'yee ve -a be, -wee -taa mingönnennun 'klıle 'o 'vale Bali -le 'bla 'a.»

¹⁵“Be -sru en Bali -le 'pasiazan zıe, yaa 'vt 'men “nyian 'nan: «'I 'yi -dandannun 'yt, te -können peenön -weezan a 'e -nyrandt -a “srön. 'Yinun zıe -wee ci “le 'leglön peenön 'ji minnun -le 'wt 'zv, 'lee minnun nen o wei -töđv peenön -föa “be -wee 'wt 'zv.

¹⁶En 'bei 'fu nen yia 'yt be, 'o 'vale -wi -a, o -taa 'nanle -können peenön -weezan 'bö man. O -taa fe peenön “koole “man -e

'o 'tu 'e pludt. O -taa li 'bɔ 'blile, -e 'o -nyranman 'te 'bli. -A fe -tu 'ka 'fo "fo "dt.
 17 'Wɪ pɛɛnɔn nen o -taa -a drele be, Bali 'bɔ 'be 'cin -tɔa "o ji, 'nan -e 'wɪ nen yaa 'pla 'e 'cɛn be 'e 'le sɔɔ.

18 En lumɔn nen yia 'yɪ be, Babilɔn 'fla -dan 'bɔ nen. -Yee 'treda mingɔnnennun pɛɛnɔn "paala.»

**-Kɔnnen pɛɛnɔn
 -weezan -nan -nyan wɪ**

18 "Be -sru en an Bali -le 'pasiazan pee 'yɪ, te e ya 'sinan laji. E ya 'pleble 'kpa, en -yee 'te 'san 'treda 'si "fo.

2 E paan 'kpa 'pleble -a vidt -a 'nan:

«Babilɔn -nan -nyan.

Babilɔn 'fla -dan be,

-a -nan -nyan.

E dre -yɔ -wɪdɪnun fla -a.

-Yɔ -wɪdɪ 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn -nyeanla 'nan nun.

"Loman 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn nen o 'ka 'saun Bali 'le dt,

en minnun 'ka o ye "yi "dɪɛ,

o ya -nan nun.

[-Wi -tɔdɔ pɛɛnɔn nen

o 'ka 'saun Bali 'le dt,

en minnun 'ka o ye "yi "dɪɛ,

o ya -nan nun.]

3 'Leglɔn pɛɛnɔn 'ji minnun

Babilɔn 'fla 'le -wen mlin 'e 'ciula "da.

-Yee ci 'nan

e o pɛɛnɔn wee 'kɔnnen -a.

En "nyian be

'treda mingɔnnennun -fɔ -a -sru,

en o 'wɪ 'wɪdɪ "tɔwli zɪɛ -a dre.

En 'fle 'tannɔn nen 'treda be,

o dre fɛnɔn 'a,

Babilɔn 'fla yɪfɛ a "kaga "le "wean.»

4 "Be -sru en an wei pee 'man laji. Wei zɪɛ yaa 'vɪ 'nan:

«'Men minnun,

'ka 'si Babilɔn 'fla!

'Ka 'si 'nan nun,

-e -yee 'wɪ 'wɪdɪ 'e vɪle e baa 'ka man dt,

"tɔgɔ 'wɪ nen e -taa "bɔle "man "be,

e 'bɔ 'ka man.

5 'Fla zɪɛ -yee 'wɪ 'wɪdɪ a "kaga, e bɔa labli man.

-Yee 'wɪ 'wɪdɪnun 'bɔ zɪɛ

-a -cin -trɔa Bali ji.

6 'Wɪnun nen yaa dre minnun le be,

'men 'pasianɔn "o "dra "nyian -yee "le.

Waa 'leji bɔala 'e 'pa -a "fli.

'Kulenen nen e 'wɪ 'wɪdɪ 'fa 'a

en yaa -nɔn minnun le be,

waa faa 'e 'pa -a "fli

-e 'o -nɔn -yee "le.

7 'Fla zɪɛ,

zɪ 'e 'tɔ 'wɪdɪ 'yɪ "yi

en e fe yɪdɪ 'yɪ "yi "be,

-a da nen o 'te "paa "da,

en -a da nen waa ta dra -trɔdrɔ.

Yaa 'vɪ 'e 'fli man 'nan,

e ya mingɔnnen -blɪnan,

en -kɔnnen 'ka 'kale 'e da dt,

en 'e 'ta 'ka 'li 'dra -trɔdrɔ "fo "dt.

8 'Wɪ nen yaa 'vɪ zɪɛ -yee "wean be,

'wɪnun nen o -taa "bɔle "man

yi -tɔwli "cɛ 'wɪlu be -nyren 'gɔ,

-cɛ bɔdɪ a -tɔ,

en ta dreɪdɪ -trɔdrɔ a -tɔ,

en dra -tedɪ a -tɔ.

En 'te 'be -taa -a -nan -nyanle.

Kɔɔ Minsan Bali nen e tin -te "da "be,

e ya 'pleble.»

9 'Treda mingɔnnennun nen o -fɔ -a -

sru, en -yee 'wɪ 'wɪdɪ zɪɛ "o dre, en "o

fe yɪdɪ 'yɪ "yi "be, 'wɪ -taa 'nanle o man.

Tɔ nen o 'fla zɪɛ -a -yee 'te 'blɪnan be, -a

-nan nen 'wɪ 'nandɪ "siala o man. 10 'Wɪ

nen e -taa "bɔle 'fla zɪɛ -a man be, e o -tea

"klan -a, -yee "wean wa'a -kɔlaman -e 'o

-pli "man "kogo dt. 'Pian o -fo -kɔɔbli te

o -paanman. Waa ve 'nan:

«Babilɔn 'fla -dan,

'wɪ 'bɔ 'i man,

'wɪ 'bɔ 'i man.

Tɔ "wennen "cɛ 'wɪlu nen

Bali cɛen 'wɪ "nen -kɔɔndɪ man 'yɪɛ.»

11 'Wɪ nen e -taa "bɔle 'fla zɪɛ -a man

be, -yee "wean 'fle 'tannɔn 'wuɔdɪ "siala,

koo min 'ka “nyian -wee 'fle 'lba dt. ¹²-
Wee 'flenun 'bo nen 'gu: -siga fenun 'lee
“lala fenun, 'lee -kolēnun nen o 'fle “mlian
-siga da be, 'lee mingōnnennun da sōnun,
'lee yiba “nen -a 'fle ci be, 'lee -fit 'shē fe-
nun, 'lee -bulalē fenun, 'lee -kolē 'kpagba,
¹³'lee -laziglō 'tō 'tōdō pēenōn, 'lee rezēn
-wēn, 'lee 'nyrōn, 'lee -fari puu, 'lee fei
fē 'wlenun, 'lee trinun, 'lee 'blanun, 'lee
-sōnun, 'lee odronun, 'lee nōannun.

¹⁴Yiba “bē 'wlē “trandt pēenōn nen yaa
'yū “yī “bē, -a -nan -nyan. En -a yifēnun
pēenōn be, o 'san -yrō, wa'a “nyian taa “fo
“dt.

¹⁵'Flē 'tannōn nen o dre fēnōn 'a Ba-
bilon 'fla 'le “wean be, 'wū nen e -taa “bōlē
'fla zīe -a man be, e o -tea “klan -a, -
yee “wean wa'a 'kolāman -e 'o -pli “man
“kogo dt. 'Pian o -fo -kōōbli te o -wua.

¹⁶Waa 've 'nan:

«Babilōn 'fla -dan,

'wū 'bō 'i man,

'wū 'bō 'i man.

'I man a 'e 'padt

“nen mingōnnennun da sōnun -a

'lee -siga fenun 'lee -kolēnun nen

o 'fle “mlian -siga da be -a.

¹⁷En tū “wennen 'wlu nen

Bali -a pēenōn zīe -a -nan -nyan.

E bōa 'leri -tū.»

'Wū nen e -taa “bōlē 'fla zīe -a man be,
-yee “wean -klv -dandan -fōnōn 'lee min-
nun nen o “ta 'ta wo en o ya -klv 'bō 'ji
be, 'lee minnun nen o 'nyranman “paa -
klv 'bō 'ji be, 'lee minnun nen o 'wee -blufē
ye 'yī yīe da be, o pēenōn 'fū -kōōbli. ¹⁸Zī
'fla zīe e ya -blunan, en waa 'tē -goei 'yū
be, en o pēenōn -a vīdt 'sia 'wū 'nanmandt
-a 'nan: «Babilōn 'fla -dan, 'i yra “nen 'fla
'ka yūlē 'treda 'li “fo “dt.» ¹⁹O 'trē 'wī 'o
da, te o -wua 'wū 'nanmandt -a. Waa ve
'nan:

«Babilōn 'fla -dan,

'wū 'bō 'i man,

'wū 'bō 'i man.

Minnun pēenōn nen

'wee -klv -dandannun a 'yī yīe da be

o dre fēnōn 'a,

'i yūfē a “kaga “le “wean.

Tū “wennen “cē 'wlu nen

Bali cēen 'wū “nen -kōōndt man 'yīe.

²⁰'Pian kaa nen ka ci laji be,

'lee kaa nen

ka ci Bali -le minnun -a be,

'lee kaa nen

ka ci Zozi -le 'pasianōn 'a be,

'lee kaa nen

ka ci Bali 'lewei vūnōn 'a be,

'ka 'ci 'e “nran!

Kōō Bali 'wū “nen kōōn Babilōn 'fla -dan
lē,

'wū nen yaa dre 'cēe be -yee “wean.»

²¹-A -nan nen Bali -le 'pasiazan -tū nen
e ya 'plēblē 'kpa be, e -kōlēbu -dan 'kpa
'sia en yaa tūv jemīe -va, en yaa 'vū 'nan:

«Zī Babilōn 'fla -dan be

o -taa -a tūlē zīe,

te wa'a “nyian -a ye 'li “fo “dt.

²²Wa'a “nyian “dre “fō “da “fēnun -cin
'wīdt maan

-nan 'li “fo “dt,

en wa'a “nyian “dre maan

-nan 'li “fo “dt.

Wa'a bla būnōn 'ye

'nan 'li “fo “dt,

en wa'a “nyian fē -sōndt -cin 'wīdt maan

-nan 'li “fo “dt.

²³Wa'a “nyian -kannen 'san ye

-nan 'li “fo “dt,

en lū 'pa “fēdinun 'ka “nyian -kōan

-nan 'li “fo “dt.

Fē -le “wean nen 'wū zīe e 'bō 'i man be,

-nyren 'nan:

'Yīe 'flē 'tannōn 'tō be wū 'trē 'gūē -a da.

'Yīe -dravia wūnun dredt -a nen

i 'treda minnun pēenōn see paa.

²⁴Babilōn 'fla -dan,

yīe Bali 'lewei vūnōn tēē,

en yīe Bali -le minnun tēē.

En “nyian be minnun pēenōn nen

minnun o tēē be,

yīe -maan en e dre.

'Wt zɪɛ -yee “wɛan nɛn
Bali 'wt “nɛn kɔɔn 'yɪɛ.»

Ci “nrandt -dan dre laji

19 “Be -sru en an wei -tu 'man laji
'plɛblɛ 'kpa. E wu “le 'nan min
“kaga 'bɛ cɪ -a vɪnan 'nan:

«-Kaa Bali 'tɔ “yi “vɪ!
-Kaa “tɪ Bali 'bɔ

'bɛ cɪ min 'sizan 'wt 'ji -a,
'tɔ -dan a -yee vɛ -a,
en 'plɛblɛ pɛɛnɔn a -yee vɛ -a.

²-Yee tin -tɛdt min da a 'e 'nɔan da,
en e ya 'wt tɪgtl da.

E 'wt “nɛn kɔɔn Babilɔn 'fla -dan nɛn
e dre -kɔnnɛn pɛɛnɔn -wɛɛzan 'a bɛ -yre.
Lumɔn zɪɛ -yɛɛ 'trɛda sɾɛ 'yɛɛ 'wunun nɛn
yaa dra bɛ -a.

Bali -le 'nyranman 'panɔn nɛn
e o tɛɛ bɛ,

-a 'tɔ 'ji nɛn Bali 'wt “nɛn kɔɔn -yre.»

³En waa 'vɪ “nyian 'nan:

«-Kaa Bali 'tɔ “yi “vɪ!
Babilɔn 'fla -dan zɪɛ,
e ya 'tɛ 'blnan.

-A 'tɛ -koei wuanla 'li 'trilii.»

⁴-A -nan nɛn min cejenun -yɔ -tu 'wle
sinjen 'lee fenun sinjen bɛ, o “pɔ sɔɔn Bali
-le mingɔnnɛn pɛin 'lɛ, en o Bali 'bɔ. Waa
'vɪ 'nan:

«Amen! -Kaa Bali 'tɔ “yi “vɪ!»

⁵En wei -tu 'si Bali -le mingɔnnɛn pɛin
zɪɛ -a va zia. Wei zɪɛ yaa 'vɪ 'nan:

«Ka pɛɛnɔn nɛn
ka cɪ Bali -le 'nyranman 'panɔn 'a bɛ,
'lee 'ka pɛɛnɔn nɛn
'ka yɪɛ “naan Bali man bɛ,
-e 'e 'sia 'nɛn “wɛnnɛn man
-e 'e bɔ min ceje da bɛ,
'ka -cee Bali 'tɔ “yi “vɪ!»

⁶“Be -sru en an wei -tu 'man “nyian.
E wu “le 'nan min “kaga 'bɛ cɪ -a vɪnan,
en e wu “nyian “le 'nan 'yi -dan 'bɛ cɪ
'yrunan, en e wu “nyian “le 'nan laa paan
'bɛ wu 'plɛblɛ. Yaa 'vɪ 'nan:
«-Kaa Bali 'tɔ “yi “vɪ!

Kɔɔ -kaa san Bali nɛn
e cɪ 'plɛblɛ pɛɛnɔn 'san -a bɛ,
e mingɔnnɛn -blɪdt 'sia.

⁷-Kaa ci 'e “nran!

-Kaa -paan ci “nran “dre “fɔdt -a!

-Kaa Bali 'tɔ bɔ!

Kɔɔ Bali -le 'bla 'lɛ lɪ 'pa tu 'bɔ,
ɛn -a nan 'bɔ 'e man wɔv 'va.

⁸O sɔ 'fuvu 'yɾyɾɪ nɛn

“tri 'ka “ji “dɪɛ -a -nɔn -yre
'nan -e 'e 'wɔ 'e da.»

Sɔ 'fuvu zɪɛ, -yɛɛ cɪ 'wt tɪglɪnun nɛn Bali
-le minnun -a dre bɛ, -a -kɔɔn “manvɛ -a.

⁹Bali -le 'pasiazan bɛ, e 'nan 'mɛn 'nan:
«I cɾɛn -tɛ 'nan: Minnun nɛn o o laabo
Bali -le 'bla 'lɛ lɪ 'pa “fɛdi da bɛ, Bali -
le -fɛa a o man.» En yaa -tɔ “nɛn “nyian
'nan: «'Wt zɪɛ e ya 'wt tɪgtl 'a, ɛn e 'si Bali
'bɔ 'lɛ.»

¹⁰Nun tɔɔn ɛn an blula “wlu 'nan -e
'an bɔ. 'Pian e 'nan 'mɛn 'nan: «Tɛ 'i 'wt
zɪɛ -a dre “fo “dtɪ! Bali nɛn 'i bɔ! Kɔɔ an
ya Bali 'suzan 'a “le 'yɪɛ 'wt 'zv. ɛn an ya
Bali 'suzan 'a “le 'i “bɔv Zozinɔn 'le 'wt
'zv. -Wɛɛ cɪ 'o 'tɔdt 'wunun nɛn Zozi 'a -ci
'si -wle “bɛ -a da.» 'Wunun nɛn Zozi 'a -ci
'si minnun lɛ bɛ, -yɛɛ 'ta -tɔa “o man ɛn o
Bali 'lewei vɛ.

Min -tu a 'e -nyrandt -sv 'fuvu da

¹¹“Be -sru en an labli 'yɪ 'e 'lɛ 'sɔdt te an
-sv 'fuvu yɛ. Min nɛn -sv zɪɛ -a da bɛ waa
laabo yɪɛ -trɔazan 'wt da, ɛn waa laabo
“nyian 'wt tɪgtl drezan. E tin -tɛa “min
da 'e 'nɔan da, ɛn e -kuli -taan 'e 'nɔan
da. ¹²-A yɪɛ “bia “le 'tɛ 'le 'wt 'zv. -Siga
kle “kaga “a 'e wɔdt -a -wulo -man. 'Tɔ
'tu a 'e 'cɾɛn -tɛdt “man. Min -tu 'ka 'tɔ zɪɛ
-a tɔa “fo “dt, -tɛ ya'a 'silela -a 'bɔ 'tuwli
“a dɪɛ. ¹³Sɔ nɛn e ya 'e 'fɔdt nyɛn -a bɛ, -a
'bɔ nɛn 'e wɔdt “da. O min 'bɔ laabo Bali
wei. ¹⁴-Kuli man 'nɔn nɛn laji bɛ, o yɾa
-a -sru. O ya -sv 'fuvunun da o pɛɛnɔn, ɛn
sɔ 'fuvu 'yɾyɾɪ nɛn “tri 'ka “ji “dɪɛ, -a 'bɔ
nɛn o da. ¹⁵ɛn nɛn -a 'lɛ a “man “bɛ, e
ya -a 'lɛ. -A 'bɔ a nɛn e 'wt “nɛn -kɔɔnman

'leglɔn pɛɛnɔn lɛ. ɛn -bulalɛ “tonyrin -a nen e -va -ble o da. E o pɔlɛ “bo “lɛ zɪ minnɔn rɛzɛn pɔlɛ “bo bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ. Zɪ 'plɛblɛ pɛɛnɔn 'san Bali -lɛ nyran -blɪdɪ bɔa “o man zɪɛ. ¹⁶Tɔ 'tʊ a 'e 'crɛn -tɛdɪ -yɛɛ sɔ da -a “pin “man. Waa crɛn -tɛ 'nan:

Mingɔnnɛnnun da mingɔnnen,
en minsannun da Minsan.

¹⁷“Bɛ -sru ɛn an Bali -lɛ 'pasiazan -tʊ 'yɪ “nyian 'e 'tɔdɪ yɪdɛ yra. E paan 'kpa 'plɛblɛ “lomannun nen o -wi -ble bɛ -wlɛ. Yaa 'vɪ -wlɛ 'nan: «Bali fɛ -dan tɔɛn, 'ka 'ta 'ka cin yɪ “man! ¹⁸'Ka 'ta mingɔnnɛnnun wi -blɪ! 'Ka 'ta 'sounjanun tanɔn wi -blɪ! 'Ka 'ta 'sounjanun wi -blɪ! 'Ka 'ta -sunun 'lɛɛ minnɔn nen o -sunun -fɔa “bɛ, o wi -blɪ! 'Ka 'ta minnɔn pɛɛnɔn wi -blɪ! -Tɛ e ya nɔan -a oo, ɛn -tɛ e 'ka nɔan -a dɪ oo, -tɛ e ya min -dan a oo, ɛn -tɛ e 'ka min -dan a dɪ oo, 'ka 'ta o wi -blɪ!»

¹⁹-A -nan nen an -wi bɛ -a 'yɪ, ɛn an 'trɛda mingɔnnɛnnun 'yɪ o 'valɛ waa. O -ta 'wɛɛ 'sounjanun -a, 'nan -e 'o 'kuli -tan min nen 'e -nyrandɪ -sʊ 'fuvu da bɛ 'lɛɛ 'yɛɛ 'sounjanun man. ²⁰-Wi zɪɛ waa 'kun 'o 'valɛ min nen e 'wlu -sɛan tɛ yaa vɛ 'nan 'e ya Bali 'lɛwɛɪ vɪnan bɛ waa. 'Wluzan zɪɛ e 'lɛbo “fɔ wɪnɔn drɛ “lɛ zɪ -wi 'bɔ 'a 'vɪ -yrɛ “bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ. Minnɔn nen -wi 'bɔ 'tɔ 'crɛn plɔ a o man ɛn 'o “pɔ -sɔɔnmlan -wi zɪɛ -a min yɪba 'wlu -e 'o bɔ bɛ, 'wɪ zɪɛ -a drɛdɪ -a nen e o man 'yɪ. O -wi 'lɛɛ 'wluzan zɪɛ o tuv 'tɛ -dan nen -a ta a “lɛ 'yɪ 'lɛ 'wɪ 'zʊ bɛ -a va tɛ o yɪɛ a “man. 'Tɛ zɪɛ e ya -wɪlɪdɪ ɛn -kɔlɛ nen e 'lɛ “sia bɛ e ya “va. ²¹Min nen -sʊ da bɛ e o -nyranman tɛɛ sɛn nen -a 'lɛ bɛ -a. ɛn “lomannun -ta 'kanlɛ minnɔn zɪɛ o wi -a.

**Zozi Crizi -mlɛngan -fɔ -pʊ
'kuin lɛ -kpi tʊ (1.000)**

20 “Bɛ -sru ɛn an Bali -lɛ 'pasiazan 'yɪ tɛ e ya 'sinan laji. -Klu nen -a 'leda “ka “dɪɛ, -a -laglɛ 'wlɛ a -yrɔ, ɛn -bulalɛ baa a -yrɔ “nyian. ²E -mlɛngan bɛ -a 'kun, ɛn yaa yrɪ 'nan 'e 'fɔla baa da lɛ

-kpi tʊ. -Mlɛn nen e blamin sɛɛ paa 'li bɛ, -a 'bɔ nen. Waa laabo Bali 'nanmanzan, ɛn waa laabo “nyian Satan. ³Yaa tuv -klu nen -a 'leda “ka “dɪɛ -a ji. Yaa -fɔ -ji “da, ɛn yaa -kɔnnɛn 'pla. Yaa drɛ zɪɛ 'nan -e -mlɛngan 'e vɪlɛ 'e 'leglɔn pɛɛnɔn 'ji minnɔn sɛɛ “paa “nyian dɪ. E -fɔ -nan zɪɛ -trɪllɪ -e lɛ -kpi tʊ (1.000) 'e 'cɪɪ. -Tɛ lɛ -kpi tʊ cɪɪ bɛ, -e 'o “flu tʊ “wɛnnɛn 'wlu.

⁴“Bɛ -sru ɛn an mingɔnnen pɛɛnnun 'yɪ. Minnɔn nen 'o -nyrandɪ pɛɛnnun zɪɛ -a da bɛ, Bali 'plɛblɛ 'nɔn -wlɛ 'nan 'o minnɔn -lɛ tin 'ba. Minnɔn nen o -tɔ 'wunɔn nen Zozi 'a -cɪ 'sɪ -wlɛ “bɛ -a da, ɛn o -tɔ Bali -lɛ 'wɪ -sru “bɛ o 'bɔ nen. Minnɔn zɪɛ -wɛɛ 'ka 'o “pɔ -sɔɔnleɛ -wi zɪɛ -a wlu -e 'o bɔ dɪ, ɛn -wɛɛ 'ka 'o “pɔ -sɔɔnleɛ -wi zɪɛ -a min yɪba 'wlu -e 'o bɔ dɪ. ɛn “nyian -wɛɛ 'ka -wi 'bɔ 'tɔ 'crɛn plɔ 'palea 'o nyrenbɔn da dɪ, ɛn wa'a 'palea “nyian 'o 'pɛ -da dɪ. -Wɛɛ wluɛn -kanɔn 'va, ɛn -wɛɛ mingɔnnen blɪ 'o 'valɛ Crizi a lɛ -kpi tʊ 'bɔ 'wlu. ⁵'Pian min -kadɪ -mɪɛnɔn bɛ wa'a 'wunleɛ -kanɔn 'va dɪ. O -fʊ zɪɛ -trɪllɪ ɛn lɛ -kpi tʊ bɛ e -nyan.

Zɪ wluandɪ -kanɔn 'va tɛdɛ drɛ zɪɛ. ⁶Minnɔn nen wluandɪ -kanɔn 'va tɛdɛ zɪɛ e drɛ 'wɛɛ vɛ -a bɛ, Bali -lɛ -fɛa a o man. -Wɛɛ cɪ Bali -lɛ minnɔn -a. Wa'a 'ka “flizan 'wo dɪ. -Wɛɛ -kɔan Bali 'lɛɛ Crizi -pannɔn 'a, ɛn -wɛɛ mingɔnnen blɛ 'o 'valɛ Crizi -a lɛ -kpi -towli 'bɔ 'wlu.

⁷Lɛ -kpi tʊ zɪɛ -tɛ e -nyan bɛ, o “sia Satan man, ⁸-e 'e 'ku 'trɛda fɛ pɛɛnɔn 'nan. E -ko 'trɛda 'leglɔnnun sɛɛ “paalɛ 'nan 'o 'tɛ 'e cin da -e 'o 'ku -kuli man. 'Leglɔnnun zɪɛ o o laabo Go, ɛn o o laabo “nyian Mago. -A -ji minnɔn a “kaga “lɛ jemɛ man nyren -lɛ 'wɪ 'zʊ. ⁹O fuɪla “man 'trɛda 'nan -e 'o 'ku minnɔn nen o cɪ Bali -lɛ vɛ -a bɛ o flɛ sɪ -fɔ. 'Flɛ zɪɛ Bali -a yɛ “yɪ. -A -nan nen 'tɛ -dan 'sɪ laji ɛn e minnɔn nen Satan o cin 'yɪ bɛ o -nan -nyan “fo. ¹⁰“Bɛ -sru ɛn an Bali 'nanmanzan nen e minnɔn sɛɛ paa bɛ, waa tuv 'tɛ -dan nen -a ta a “lɛ 'yɪ 'lɛ 'wɪ 'zʊ bɛ -a va. 'Tɛ zɪɛ

e ya -wliđt en -kǎle nen e 'le “sia be e ya “va. 'Tē zīe -a va nen -wi 'lee min nen e 'wlu -sean te yaa ve 'nan e ya Bali 'lewei vīnan be o o tuv. Fē zīe -a -nan nen o -fo 'o yra yīnan bodrun funnin 'le 'fu 'le man.

Bali yi -tv 'pla 'nan -e 'e 'tredanǎn pēenǎn 'le 'wt tin 'ba

¹¹ “Be -sru en an mingǎnnen pein 'fuvu -dan 'yi, te Bali a 'e -nyrandt “da. En Bali 'bǎ 'le be an 'tre 'lee labli 'yi te o -ko 'sandt -a. Wa'a “nyian o yīle 'li “fo “đt. ¹² Nun tǎn en minnun nen o -kaa be an o yđt 'sia. -E 'e 'sia 'nen “wennen man, -e 'e bǎ min ceje da be, an o pēenǎn 'yt 'o 'tǎđt lou Bali -le mingǎnnen pein 'bǎ 'le. En 'flubanun nen o dre winun a 'e 'cren -tēđt -ji be, Bali -a 'le svv. “Be -sru en Bali 'fluba pee 'le 'sv, min 'beli 'fluba be -nyren. Minnun zīe o dre winun nen 'e 'cren -tēđt 'fluba 'ji be, -a da nen Bali tin -te o da. ¹³ Minnun nen o kaa jemie -va be, jemie o bǎla bei. Minnun nen o kaa, en o ya -ka 'lǎ be, -ka o bǎla 'ji. En minnun nen o kaa, o ya -yremo fla be, -yremo fla o bǎla 'ji. 'Wīnun nen o pēenǎn 'tđv -a dre be, -a da nen Bali tin -te o da. ¹⁴ “Be -sru en Bali fē 'bǎ nen waa laabo -ka be 'lee fē nen waa laabo -yremo fla be o tuv 'te -dan nen -a ta a “le 'yi 'le 'wt 'zv be -a va. 'Tē zīe -a va nen min -ka “flīzan wo. ¹⁵ Min oo min nen -a 'tǎ 'ka yīle 'e 'cren -tēđt Bali -le min 'beli 'fluba zīe -a -ji đtē, 'te zīe -a va nen waa tuv.

Bali 'trē -trē 'lee labli -trē dre

21 “Be -sru en an 'trē -trē 'lee labli -trē 'yt. 'Tre tēđe 'lee labli tēđe be, “wee “nan -nyan, en jemie -nan -nyan “nyian. ² En an Bali -le 'fla 'saun 'yt 'sīnan Bali “srǎn “laji te e -taa. Zeruzalem -trē be -nyren. -A man 'e dredt fenyian “le zī lumǎn 'e 'man dra fenyian te e ya 'e bǎe -pēnnan 'nan -e 'o cin 'pa be -yee 'wt 'zv. ³ En an wei 'plēble 'tv 'man. Wei zīe e 'si Bali -le mingǎnnen pein zīe -a va zīa.

Yaa 'vt 'nan: «”Ka 'yiǎ! Fēnan nen Bali -nyeanla be, 'be nen 'gve e ya minnun yei. E -fo o va, en o -kǎn -yee minnun -a. Bali 'bǎ -nyeanla o va en e -kǎn -wee Bali -a. ⁴ Bali 'bǎ 'be -taa “o yīe 'yi bǎule. -Kadt 'ka “nyian kǎn min man đt, en -ce 'ka “nyian bǎa min da đt, en -wudt 'ka “nyian kǎn min man đt, en 'wt 'nanmandt 'ka “nyian kǎn min man đt. Kǎ 'winun nen e dra 'e tēđe be, 'be yi -ka.»

⁵ -A -nan nen Bali nen 'e -nyrandt mingǎnnen pein -da be, yaa 'vt 'nan: «”Ka 'yiǎ! An fē pēenǎn dra 'e -trē.» En e 'nan 'men 'nan: «'I cren -te! Kǎ 'winun pēenǎn zīe e ya “le min 'e yi -tera “da, en e ya 'wt tgl't 'a.»

⁶ En e 'nan “nyian 'men 'nan: «An cēen -a dredt man. Meen ct 'wt pēenǎn pou sīanan “a, en meen ct 'wt pēenǎn 'le 'srannan “a. Min nen 'yi dra -a -tēa “be, an -taa 'yi 'nǎnle -yre. Maan -nǎn -yre 'yi nen e 'belidit -nǎn -yre “be -a ba ji. Maan -nǎn -yre 'e “tun, ma'an fē -tv sia -yrǎ “fo “đt. ⁷ Min nen e 'bǎla -a 'le 'srannan “be, -a san le nen an “yi zīe -a dra. Meen -kǎn -yee Bali -a, en e -kǎn 'men 'nen 'a. ⁸ 'Pīan minnun nen o klan 'an -sru 'ta wđt lǎ be, 'lee minnun nen -wee yi -teradt 'an da 'le 'tǎ be, 'lee minnun nen o 'wt 'wliđt “dredt 'pa 'nyranman -a be, 'lee minnun nen o dre min -tēnǎn 'a be, 'lee minnun nen o nyinnan lı 'lee 'kǎnnen -a te wa'a 'o cin 'palē đtē, 'lee minnun nen o 'bui 'fǎ be, 'lee minnun nen o -yvnun -pan be, 'lee minnun pēenǎn nen o 'wlu 'sen be, 'te -dan nen -a ta a “le 'yi “le 'wt 'zv be -a va nen Bali 'wt “nen -kǎnman -wle. 'Tē zīe e ya -wliđt en -kǎle nen e 'le “sia be e ya “va. -Yēe ct -wee -kadt “flīzan 'a.»

Zeruzalem -trē -kǎn 'kǎ?

⁹ “Be -sru en Bali -le 'pasīazan -tv -ta 'an 'va. Bali -le 'pasīanǎn 'sǎravli “nen 'wt “nen -kǎn “ve -nyranman a -wlv 'kulenen 'sǎravli “ji be, o vazan -tv nen. En e 'nan 'men 'nan: «'I -ta -e 'an lumǎn nen e

-taa “drele Bali -le 'bla nan -a be, -a -koon 'yiε.»

¹⁰E dre 'men “le 'nan nyrin -tenan nen an ci. En Bali -le 'pasiazan -ku 'maan pon loulou 'kpa -tu -win -ji. En e Bali -le 'fla 'saun be -a koon 'men. Zeruzalem 'be ci 'sinan Bali “srɔn “laji en e ya -tanan.

¹¹Bali -le 'te 'san a “da 'e 'sendi. 'Fla 'bɔ “bia “le 'nan -kɔle fenyian -tu nen -a 'fle a 'kpa tɔglɔ be -yee 'wɪ 'zv. ¹²'Fla zɪε e ya 'e 'si -fɔdɪ -klɔn loulou 'kpa -a. En -kpein “a -klɔn 'bɔ man -fuda 'fiili. Bali -le 'pasianɔn a o -tɔɔdɪ -tudv -kpein “fuda “fli 'bɔ 'le “nen 'e pɛɛnɔn. Izraël kunnin -wulo -fuda “fli “be, 'o 'tɔ a 'e 'cren -tɛɛdɪ -kpeinnun 'bɔ man -tudv 'e pɛɛnɔn. ¹³-Kpein yaaga a yide wluan “nan 'zia, en -a yaaga a yide 'fo -nan “va 'zia, en -a yaaga a 'treda lou 'zia, en -a yaaga a 'treda “tre 'zia. ¹⁴'Fla 'bɔ man -klɔn be e ya 'e -trɔɔdɪ -kɔle -tudv -fuda 'fiili “da. -Kɔlenun zɪε o man be Bali -le 'bla 'le 'pasianɔn 'fuda 'fiili 'bɔ 'tɔ a 'e 'cren -tɛdɪ “man “tudv 'e pɛɛnɔn.

¹⁵Bali -le 'pasiazan 'bɔ nen e ci 'wɪ tin 'banan 'men be, fe -sunzun dre ve a -yrɔ. E ya -siga -a. -A 'bɔ 'a nen e “ta -daa 'fla 'bɔ 'sunzun drele, en -a 'bɔ 'a nen e “ta -daa -klɔn 'bɔ 'lee -kpeinnun -sunzun drele. ¹⁶'Fla 'bɔ 'pɛ sinjen be, e bɔa 'e cin man 'seze. Zɪ yaa -sunzun dre be, -a loulou “da 'lee -a -pɛ sinjen 'bɔ be e ya stad -kpi fuda “fli. (Kilo 2.500) ¹⁷En e 'fla 'bɔ 'sunzun dre 'e loulou “da, 'be a kude -yaa tv -fuba sinjen 'wle sinjen. (-Menlie 35) ¹⁸'Fla 'bɔ man -klɔn be e ya 'e dredi -kɔle fenyian -tu nen -a 'fle a 'kpa tɔglɔ be -a. En 'fla 'bɔ be e ya 'e 'tɔdɪ -siga 'tenden tɔglɔ 'a. E “bia “le -niannun nen e ya “segasega 'kpa be -yee 'wɪ 'zv. ¹⁹-Kɔle -fuda “fli “nen o -klɔn 'bɔ 'pɔ -fɔ “da “be, o man a 'e 'padɪ -kɔle fenyian fenyian nen -a 'fle a 'kpa tɔglɔ be -a. -A tede a 'e dredi -kɔle nen waa laabo Yaspɛ be -a, en -a “flizan a 'e dredi -kɔle nen waa laabo Safi be -a, en -a yaagazan a 'e dredi -kɔle nen waa laabo Kalzedo be -a, en -a sinjenzan

a 'e dredi -kɔle nen waa laabo Emero be -a, ²⁰en -a 'sooluzan a 'e dredi -kɔle nen waa laabo Sadoni be -a, en -a 'sheeduzan a 'e dredi -kɔle nen waa laabo Sadoan be -a, en -a 'sɔravlizan a 'e dredi -kɔle nen waa laabo Crizoli be -a, en -a 'sɔrazan a 'e dredi -kɔle nen waa laabo Beri be -a, en -a 'sɔrasienan a 'e dredi -kɔle nen waa laabo Topaze be -a, en -a -fuzan a 'e dredi -kɔle nen waa laabo Crizopla be -a, en -a -fuda -tuzan a 'e dredi -kɔle nen waa laabo Yasen be -a, en -a -fuda “flizan a 'e dredi -kɔle nen waa laabo Ameti be -a. ²¹-Kpein “fuda 'fiili 'bɔ be o ya 'o dredi -kɔle fenyian -tu nen -a 'fle “mlian -siga da be -a. -Kɔle -tu “fo “a nen -kpein “tu a 'e dredi. En -si nen 'fla 'bɔ yei “be, e ya 'e dredi -siga 'tenden tɔglɔ 'a. E “bia “le -niannun nen e ya “segasega be -yee 'wɪ 'zv.

²²Ma'an Bali -pan 'kɔn yɪle 'fla 'bɔ da “fo “dɪ. Kɔɔ Minsan Bali nen 'pleble pɛɛnɔn 'san Bali -a be, -yɛε ci -nan “le Bali -pan 'kɔn 'le 'wɪ 'zv, 'o 'vale 'yee 'bla 'a. ²³'Fla 'bɔ zɪε e 'ka 'nan yide 'san 'lee mlen -san nen 'o 'ta dre 'wein dɪ. Kɔɔ Bali -le 'te 'san 'be ta dra 'wein, en Bali -le 'bla 'be ci -yee -kannen -a. ²⁴'Fla 'bɔ san 'be 'leglɔn pɛɛnɔn 'ji minnun man dra 'wein. En 'treda mingɔnnennun -ko 'o yifenu -a -nan nun. ²⁵'Fla 'bɔ man -kpeinnun be, o -fo 'o 'le “suɔdɪ tv pɛɛnɔn man, kɔɔ -pei 'ka 'taan -nan nun dɪ. ²⁶Minnun -ko fenun fenyian 'lee 'o yifenu pɛɛnɔn 'a -nan nun. ²⁷Pian fe nen e ya 'e “tri “tɔdɪ Bali 'le be, ya'a 'ko 'nan nun “fo “dɪ. En min nen e 'wɪ 'wɪdɪ “dra be, ya'a 'ko 'nan nun “fo “dɪ. En min nen e 'wɪ -sean “be, ya'a 'ko 'nan nun “fo “dɪ. Minnun nen 'o 'tɔ a 'e 'cren -tɛdɪ Bali -le min 'beli 'fluba 'ji be -wɛε -ko -nan nun. Min 'beli 'fluba zɪε, Bali -le 'bla 'le ve nen.

22 “Be -sru en Bali -le 'pasianɔn nen laji be -a -tu 'yi nen e 'belidɪ -nɔan “min le be -a koon 'men. 'Yi zɪε e ya 'e ba -a, en e ya 'e siadɪ “da. E bɔala mingɔnnen

pein nen e ya Bali -le ve -a en e ya “nyian Bali -le 'bla 'le ve -a be -a wlu. ²En e “yro -si nen 'fla 'bɔ da be -a yei. Yibanun nen o 'belidi -nɔan “min le be, o ya 'o 'tɔdi -a 'plo “fli 'bɔ da. Yibanun zɛ o baa 'e 'pa -a -fuda “fli 'le man. En mlen -tu -ji be o baa 'e 'pa -a -tu. En o 'la 'be 'belidi -nɔan 'leglon peenon 'ji minnun le. ³Fɛ -tu 'ka 'kɔan 'fla zɛ -a da, te Bali wei a 'e pladi “man “fo “di.

Mingɔnnen pein nen e ya Bali -le ve -a, en e ya Bali -le 'bla 'le ve -a be, e ya 'e -trɔadi 'fla 'bɔ da, te Bali 'sunon Bali bɔa. ⁴O Bali ye 'o yie 'a, en -a 'tɔ 'cɛn -kɔan 'e 'tɛdi o nyrenbɔn da. ⁵Wa'a weeman 'nan -kannen 'san 'e 'o 'man dre 'wein di. En wa'a weeman “nyian 'nan yide 'san 'e 'o 'man dre 'wein di. Kɔɔ klun 'ka 'nan di, Minsan Bali 'be o man dra 'wein 'le “wean. En o mingɔnnen -ble 'li 'trilii le -fu 'le man.

'Wɪ tɪgl, Zozi -taa

⁶“Be -sru en Bali -le 'pasiazan -a 'vɪ 'men 'nan: «'Wɪnun peenon zɛ e ya 'wɪ tɪgl 'a, en e ya “le min 'e yi -tera “da. Minsan Bali nen e 'yee lei 'saun 'nɔn 'e 'lewei vɪnɔn le be, -yɛɛ 'yee 'pasiazan 'pa 'sia 'nan -e 'e 'wɪ nen e -taa “drele be -a 'sinan 'pa 'e 'sunon le.»

⁷En Zozi “e 'nan: «'Ka dre “yi! 'An 'lɔdi 'bɔ 'kogo. 'Wɪnun nen o -taa “drele en o ya 'o 'cɛn -tɛdi 'fluba 'gʋe -a -ji be, min oo min nen e -tɔ “da “be, Bali -le -fea a -a san man.»

⁸'An 'bɔ Zan, 'wɪnun peenon zɛ maan 'man 'an “trɔɛn “a, en maan -nan 'yɪ 'an yie 'a. Zɪ Bali -le 'pasiazan cɛen 'wɪnun peenon zɛ -a -nan -kɔɔndi man 'men be, en 'an “po sɔɔn “wlu 'nan -e 'an bɔ. ⁹'Pian e 'nan 'men 'nan: «Te 'i 'wɪ zɛ -a dre “fo “di! Bali nen 'i bɔ! Kɔɔ an ya Bali 'suzan 'a “le 'yie 'wɪ 'zʋ. En an ya Bali 'suzan 'a “le 'i “bʋɪ Zozinon nen o Bali 'lewei ve be -wee 'wɪ 'zʋ. En an ya Bali 'suzan 'a

“le minnun nen o ya 'o 'tɔdi 'wɪnun nen 'fluba 'gʋe -a -ji be -a da be -wee 'wɪ 'zʋ.»

¹⁰En yaa -tɔ “nen “nyian 'nan: «'Wɪnun nen o -taa “drele en o ya 'o 'cɛn -tɛdi 'fluba 'gʋe -a -ji be, te 'i 'tʋɪ 'i 'tʋwli -le ve -a di. Kɔɔ tʋ nen 'wɪnun zɛ o 'le sɔɔ-man be, e 'bɔ 'kogo. ¹¹Min nen e 'ka “vale 'e “sia 'wɪ 'wɪlidi “dredi man diɛ, -a san 'e 'wɪ 'wɪlidi “dre. En min nen e ya “vale 'e 'fli “tri -tɔa “be, -a san 'e dre. 'Pian min nen e 'wɪ tɪgl dra be, -a san 'e dre tian 'trilii. En min nen e ya Bali -le ve -a be, -a san 'e -kɔn Bali -le ve -a 'e ciula “da.»

¹²En Zozi “e 'nan: «'Ka dre “yi! 'An 'lɔdi 'bɔ 'kogo. 'Ka 'kopa a 'an 'lɔ. Zɪ min -tu dre wɪ ci be, -a da nen maan -ko “paa. ¹³Mɛen ci 'wɪ peenon pou sianan “a, en mɛen ci 'wɪ peenon 'le 'srannan “a.

¹⁴Minnun nen o 'wee sɔ -sruman be, Bali -le -fea a o man. En -si a 'e 'le 'sʋdi -wɛ -e 'o -wɪa Bali -le 'fla, 'dʋ -e yiba “nen e 'belidi -nɔan “min le be 'o 'blʋ 'bl. ¹⁵'Pian minnun nen 'o 'fli -nɔn 'wɪ 'wɪlidi 'tɔ 'tʋdʋ peenon le be, 'lee minnun nen o 'bui 'fɔ “be, 'lee minnun nen o nyinnan lɪ 'lee 'kɔnɔn -a te wa'a 'o cin 'pale diɛ, 'lee minnun nen o dre min -tenon 'a be, 'lee minnun nen o -yɔnun -pan be, 'lee minnun peenon nen o 'wlu -sendi 'yɪ “yi “be o -fo bei.

¹⁶'An 'bɔ Zozi, an 'men 'pasiazan nen laji be -a 'pa 'sia, en 'wɪnun zɛ yaa -ci 'si -leglizinun -le ve -a. David klu da min nen 'maan. Mlen cɛn nen e “bia bodrun be -nyren 'maan.»

¹⁷Bali lei 'saun 'lee lumon nen e -taa “drele Bali -le 'bla nan -a be, waa 'vɪ 'nan: «'I 'ta!»

En min oo min nen e 'wɪ zɛ -a 'man be, “e “vɪ “nyian 'nan: «'I 'ta!»

Min nen 'yi dra -a -tea “be, 'e 'ta. En min nen e ya “va “be, 'e 'ta 'yi nen e 'belidi -nɔan “min le be -a 'kolu 'e “tun.

¹⁸'Wɪnun nen o -taa “drele be e ya 'fluba 'gʋe -a -ji. -Yee “wean min oo min nen e “trɔɛn -tɔa -a ci 'wɪnun le be, 'an

'bɔ Zan, an 'wɪ “paala -a san ɛ 'nan: Te min -tu 'e 'wɪ 'pee 'pa -a ci 'wunun va “fo “dɪ, “tɔgɔ Bali 'e 'wɪ “nɛn -kɔɔn -a san ɛ “le zɪ e ci 'fluba 'bɔ 'gʊɛ -a -ji bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. ¹⁹ Ɛn “nyian bɛ te min -tu 'e -a ci 'wɪ -tuwli “cɛ 'si “va “fo “dɪ, “tɔgɔ Bali 'e 'si -tɔ -yɔ. -A san 'ka -wɪamlan Bali -le 'fla 'saun da dɪ, ɛn -a san 'ka yiba “nɛn e 'be- lidɪ -nɔan “min ɛ bɛ -a 'blv 'ble dɪ.

²⁰ Zozi 'bɔ nɛn yaa 'vɪ 'nan 'wɪ pɛɛnɔn nɛn 'fluba 'gʊɛ -a -ji bɛ, e ya 'wɪ 'kpa 'a bɛ, e 'nan: «'Wɪ tɔglɪ, 'an 'lʊdɪ 'bɔ 'kogo.» Amen! Minsan Zozi, 'i 'ta!

²¹ Minsan Zozi 'le “yi 'e dre 'ka pɛɛnɔn 'le vɛ -a.